Liber super Mathematicam

651

N. Inv. 651.

Liber legatus pro libraria artistarum maioris Collegii
per venerabilem virum magistrum Johannem de Somerfelt
Sacre theologie baccalarium olim eiusdem Collegii Collegiatum
Orate pro eo

M. Joannis de Somerfeldt
In Metram dictis

Sicut dicit philosophus in I ethicorum omnis scientia vel scientiam ... [illegible]

[illegible]

Nota

dicitur ... [illegible]

diuiditur

metha

diuisio ... [illegible]

... metha

[illegible]

diffinitur

Thomas Methe ... [illegible]

[illegible]

Omnes homines natura scire desiderant

Totalis iste liber dividitur in duas partes in prohemium et tractatum 2a pars ibi [illegible]

[illegible]

Deinde cum dicit [illegible]

Quest aliqis [illegible]

[illegible] scire desiderat

Videtur quod non quia omne quod movetur ad aliquid
ad illud de eo ad quod movetur sed [illegible] de se non habet
sciencias quia anima eius creata est sicut tabula rasa
sed ergo nihil habet de sciencia [illegible] potest moveri per appetitum
ad sciencias ad oppositum est philosophus [illegible] ad [illegible]

N° [illegible] quod tria via venari possumus quod homo appetit
Prima via est ex racione appetitus 2a via sumitur
ex comparacione intellectus possibilis ad intellectum agen-
tem 3a via sumitur ex comparacione intellectus possibilis
ad intellectum speculativum scilicet speculatum Ad
evidenciam prime notandum est quod appetitus
est tendencia ad rem [illegible] possibilis [illegible]
ita quod appetitus duo includit scilicet privacionem perfeccionis
et possibilitatem ad eandem perfeccionem ita quod possibilitas

Quid sit de racione appetitus
et privacio sunt de racione appetitus ubicumque
ergo appetitus est ibi imperfeccio est et ubicumque
imperfeccio est est aptitudo ad perfeccionem ibi
est appetitus perfeccionis Si ergo racio appetitus
est privacio perfeccionis cum possibilitate ad eandem
ubicumque sunt duo [illegible] quod [illegible] appe-
titus videmus autem quod anima [illegible] creata

2a via anime [illegible] 14
sit tabula rasa nihil habens de sciencia ergo in
ea est privacio sciencie cum possibilitate ad eandem quia
sit [illegible] [illegible] ita creata possibilis [illegible] in
ea ergo est privacio et possibilitas ad scienciam
ergo in ea est appetitus ad scienciam [illegible] ergo prima
via quia in anima eo ipso quod est privacio et pos-
sibilitas ad eandem in ea est appetitus sciencie
2a via sumitur ex comparacione quia est intellectus
possibilis ad intellectum agentem Ad cuius
evidenciam notandum est quod omnis potencia passiva
appetit naturaliter coniungi suo activo debemus
enim ymaginari quod omnis potencia passiva
appetit perfici et quia non potest perfici nisi coniun-
gatur suo activo ideo naturaliter appetit coniungi
suo activo [illegible] autem [illegible] per philosophum 3o de anima
est intellectus possibilis qui est via fieri et
iste intellectus est potencia passiva et intellectus
agens qui est omnia facere et iste intellectus
est potencia activa sicut ergo potencia passiva appe-
tit coniungi suo activo ita intellectus possibilis
appetit coniungi intellectui agenti et [illegible] aut
[illegible] quod [illegible] illuminat scilicet agens et [illegible] illuminatur
scilicet possibilis sicut ergo naturaliter appetit intellectus coniungi
possibilis ita et illuminari [illegible] illuminari
[illegible] [illegible] sciencias ergo naturaliter appetit scienciam
[illegible] sicut naturaliter appetit coniungi suo activo ita
naturaliter appetit a suo activo deduci de potencia

Quod est actum coniungi [illegible]
ad actum [illegible] passivum coniungi activo
nihil aliud est nisi [illegible] deduci [illegible] at
[illegible] de potencia ad actum Appetit ergo intel-
lectus [illegible] naturaliter deduci de potencia ad [illegible]
[illegible] actus autem intellectus possibilis sciencia est ergo
appetit naturaliter deduci [illegible] ad actum
ad scienciam [illegible] ergo 2a via 3a via est
declaracionis istius [illegible] intel-
lectum speculativum et possibilem [illegible] cuius eviden-
ciam notandum est quod [illegible] [illegible] que sicut
[illegible] in [illegible] [illegible] ita
[illegible] [illegible] forma [illegible] in [illegible] [illegible]
[illegible] forma in effectu [illegible] ibi sit in potencia
[illegible] forma in effectu [illegible] illa forma [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] illa forma [illegible] Et
[illegible] ibi illa forma facta [illegible]
[illegible] in [illegible] est ibi [illegible] potencia [illegible]

tenet [illegible] possibilis Et [illegible] in-
tellectus [illegible] et [illegible] ibi potencia [illegible] tenet locum
agentis et [illegible] intellectum agentem

quod nominatur intellectus speculativus
et [illegible] ibi [illegible] [illegible] ita quod in-
tellectus possibilis in [illegible] agentis sit [illegible]
[illegible] [illegible] et [illegible] intellectus [illegible] forma
[illegible] nominatur intellectus [illegible] sive
speculativus [illegible] [illegible] de anima [illegible] quod
[illegible] in [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible]
agentis [illegible] ad [illegible] forme ita [illegible]
[illegible] sit [illegible] intellectus possibilis ad
[illegible] et intellectus agens tenet locum
agentis et intellectus speculativus tenet locum
forme [illegible] ergo [illegible] [illegible] quod in-
tellectus speculativus [illegible] [illegible] ad in-
tellectum possibilem [illegible] forma ad [illegible] intellectus
possibilis ad speculativum [illegible] [illegible] ad [illegible]
ergo in [illegible] appetit [illegible] ita [illegible]

intellectus possibilis appetit speculativum intellectum — intellectus possibilis [illegible] est
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] speculativum [illegible] [illegible] possibilis et
intellectus [illegible] [illegible] [illegible]

N°
[illegible] ergo [illegible] ad argumentum in [illegible]
[illegible] [illegible] quod [illegible] aliquid movetur ad [illegible]
ad [illegible] de [illegible] quia [illegible] aptitudinem ad
[illegible] aptitudo [illegible] ad [illegible] aliquo [illegible]
aliquid [illegible] [illegible] [illegible] appetitus [illegible]
[illegible] [illegible] ad in [illegible] [illegible] aliquod
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
ad [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 2o
queritur aliquis ut [illegible] intellectus

v[el] homo appetat scire appetitu naturali
[illegible] Vtrum homo appetat scire appetitu
naturali [illegible] [illegible] quod [illegible]
appetitus [illegible] [illegible] cognicionem [illegible]
[illegible] appetitus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
appetitus naturalis non [illegible] [illegible] [illegible]
supponit cognicionem [illegible] [illegible] est
[illegible] quod appetitum [illegible] intellectus
appetit scire [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] appetitus [illegible] [illegible] naturalis appetitus
[illegible] [illegible] quia intellectus [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] appetitus sequitur [illegible]
[illegible] intellectum [illegible] [illegible] precedit
omnem cognicionem sequitur [illegible] appetitus
precedit omnem cognicionem [illegible] cognicionis
appetitus omnem cognicionem [illegible] [illegible]
cognicionem [illegible] [illegible] appetitus

at
[illegible] [illegible] intellectu precedit omnem
cognicionem [illegible] appetitus [illegible] intellectus
[illegible] omni cognicione [illegible]
[illegible] tabula rasa [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] cognicionem ita [illegible] appetitus
[illegible] [illegible] imperfeccionem precedit
[illegible] [illegible] [illegible] imperfeccionem
omnem cognicionem [illegible] cognicionis ita
precedit naturaliter omnem [illegible] cognicionem ita
[illegible] Et iste appetitus appetitus ergo iste
[illegible] dici [illegible] [illegible] precedit
omnem [illegible] ergo quod dicatur appetitus
[illegible] ymaginarie ergo quod [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] effectu [illegible]
quod inclinacio appetitus est ita [illegible]
[illegible] intellectus naturaliter inclinatur [illegible]

Utrum appetitus sequatur cognitionem

incepto: et sic appetitus universalis appetit perfici [illegible] quod est quod appetitus semper cognitionem [illegible] non inest nisi in illis, videlicet quod sagitta appetit signum et tamen non cognoscit signum sed cognitio signi est in sagittante. Ita a simili intellectus cum omni cognitione naturaliter inclinat intelligentis et in finem suum, non potest dici quod iste finis cognoscatur ab eo ex quo iste appetitus procedit omnem cognitionem, quia [illegible] quod ista cognitio procedit in illo qui dedit [illegible] intellectui: dando enim sibi naturam intellectualem dedit sibi inclinationem ad suam perfectionem. Tertio quaeritur aliquis

3 Utrum intellectus appetat scire appetitu cognitivo. Quod est quod sic [illegible] Notandum est quod appetitus non sit nisi quaedam tendentia perfectibilis in perfectionem [illegible] ut perficiatur per illam [illegible] quod appetitus non tendencia [illegible] sic intellectus [illegible] ab omni cognitione [illegible] inclinatur ad cognitionem [illegible] cognitionem. Aliud est quod [illegible] appetitus intellectus et sic tendencia [illegible] non actuali per cognitionem imperfectam [illegible] quod dicimus quod scientes [illegible] appetunt scire imperfecte et scientes imperfecte appetunt scire perfecte. Et sic appetitus potest dici [illegible] aliquando et aliquando cognitus: [illegible] quod [illegible] inclinatur in [illegible] imperfecte cognoscens et [illegible] appetit perfici: cognitionis [illegible] potest dici quod sequitur cognitionem [illegible] imperfectam [illegible]. Quarto quaeritur

aliquis Utrum omnes homines appetant scire [illegible] videlicet quod [illegible] ad [illegible] quod [illegible] a [illegible] non [illegible] appetitus [illegible] appetunt [illegible] ad oppositum [illegible] quod tota difficultas quaestionis [illegible] quod [illegible] quod omnes appetant [illegible] et tamen non omnes [illegible] ut [illegible] solvatur ista difficultas. Notandum quod [illegible] quod aliquis non [illegible] Unde quod cognoscit [illegible] Secundo quod [illegible] suum finem [illegible] et difficultas [illegible] non consequitur finem [illegible] quod non [illegible] finem [illegible] non [illegible] inclinatur ad illum finem: [illegible] quod non [illegible] finem et [illegible] non aliud [illegible] appetere finem et aliud [illegible] non appetitu [illegible] et aliud [illegible] non [illegible] appetitus [illegible] cum finis [illegible] illud quod [illegible] finem illud quod [illegible] non impedimentis ab appetitu: [illegible] naturaliter inclinat [illegible] appetitus scire quod [illegible] et [illegible] quod iste [illegible] perfectionem suam et [illegible] quod [illegible] cognitio [illegible] non [illegible] quod [illegible] ab ista [illegible] ad istum finem [illegible] ab ista [illegible] difficultate. Quinto

4 quaeritur aliquis Utrum appetitus appetat [illegible] non solum talia et quae

[illegible] lumen [illegible] et supernaturalia et [illegible] lumen supernaturale [illegible] non. Quia appetitus est [illegible] quod non potest reduci ad actum quam intellectus non potest deduci ad actum cognitionis [illegible] per lumen suum. Ergo non appetit scire illa [illegible] quod intellectus appetit scire omnia quae sunt [illegible] et [illegible] quod [illegible] quod supernaturalia [illegible] est quod appetit scire omnia [illegible] intellectus [illegible] omnia [illegible] perfectio [illegible] quod appetit [illegible] debemus consequi [illegible] quod [illegible] inquantum [illegible] intellectus [illegible] inquantum [illegible] et [illegible] intellectus [illegible] cum [illegible] et sic appetit perfici per [illegible] intellectus non solum appetit [illegible] quod [illegible] per lumen naturale [illegible] per lumen supernaturale. Intellectus cum [illegible] imperfectam cognitionem semper appetit perfici et non solum appetit [illegible] quod potest acquirere per lumen naturale [illegible] per lumen supernaturale [illegible] ad aliquas formas [illegible] et quae [illegible] reduci per agens naturale et ad aliquas formas quae [illegible] per agens supernaturale non obstante [illegible] possit [illegible] formas et [illegible] appetitus [illegible] ita [illegible] intellectus [illegible] formis quae [illegible] per lumen [illegible] et [illegible] formis quae [illegible] lumen supernaturale non obstante [illegible] appetit [illegible] appetitus [illegible] non possit reduci [illegible] ad supernaturalia [illegible] non possit reduci ad actum nisi mediante luce extrinseca [illegible] appetitus intellectus [illegible] non possit reduci ad supernaturalia nisi mediante lumine supernaturali. Notandum [illegible] quod appetitus [illegible] in generali et indistincte [illegible] determinate [illegible] non [illegible] per cognitionem et [illegible] quod [illegible] appetit [illegible] determinate [illegible] movet per agens. Sexto quaeritur

aliquis Utrum ille appetitus quo quis appetit scire sit ex parte intellectus an ex parte voluntatis. Videtur quod ex parte voluntatis quia voluntas [illegible] ordinata [illegible] quod est [illegible] movet agentia [illegible] ad suos fines [illegible] voluntas [illegible] movet omnes ad suos fines [illegible] debemus [illegible] quod [illegible] est [illegible] et ordo [illegible] voluntatis [illegible] quod voluntas appetit bonum [illegible] ponere [illegible] bonum [illegible] intellectus

Marginal notes:

Utrum appetitus sequatur cognitionem

Utrum intellectus appetat scire appetitu cognitivo

Quid est appetitus

Appetitus sequitur tendentiam naturalem et ex quo est ante omnem cognitionem

Utrum omnes homines appetant scire

[illegible] naturale

Utrum ille appetitus quo homo appetit scire sit ex parte intellectus

[illegible]

sine bonum quod est intellectus et sensus sine bonum
quod est sentire. ergo bonum quod appetitur a voluntate
est bonum simpliciter et finis simpliciter bonum quod appetitur
ab aliis potenciis est bonum particulare. Sic ergo potest
(bonum nota) quod appetit finem universalem movet illa quae appetunt
bonum particulare et sine particularem. voluntas
movet intellectum ad opus suum sicut anima universale appetit
unionem corporis ita salus [illegible] universale appetit sanitatem
omnem et sine perfectionem unionem ergo ut quod intellectus
ille appetit unionem sine perfectionem quae est stare.
Ad secundum dicendum est quod non est inconveniens quod ille appe-
titus ponatur ex parte intellectus et ex parte vo-
luntatis. primo patet quod appetitus de quo hic loquimur
non est nisi inclinacio et tendencia rei in suam perfectionem
unde hic appetitus est ex hoc quod imperfectum appetit
perfici in se ergo in quo [illegible] sunt in eo est ponere
appetitum et tendenciam ad perfectionem. debemus enim ima-
ginari quod appetitus et tendencia ista tenet quoddam
medium inter imperfectum et perfectum ita quod sic suo modo in
rebus est sub gradibus imperfectionis. Primo sub appetitu
quod continet ex imperfectione, 2o sub gradu perfectionis [illegible]
hic appetitum. Sic ergo medium et extrema sunt in eodem
subiecto imperfectio et appetitus et perfectio. non enim yma-
ginandum est quod alia res est quae est imperfecta et
alia est quae appetit et alia quae perficitur sed idem quod
est imperfectum appetit perfici et aliquo perficitur.
Sic ergo intellectus sit sub imperfectione et perfectione
et quod sit sub appetitu. hic ergo patet quod iste
appetitus est ex parte intellectus. patet quod sub isto
ex parte voluntatis et ideo est quod non solum movet
se per se motus ad suam perfectionem sed etiam movet omnia alia
potencias. non enim solum voluntas movet se per se ad
velle quod est perfectio sua sed et movet intellectum ad intel-
ligere. Sic ergo movet alias potencias ad suam perfectionem in appe-
tendo. omnes potencias motas ab ea perfectas sed non
debemus ymaginari quod sic intellectus videt
et nota ita voluntas appetit [illegible] et intellectus videt
ergo non est impossibile quod hic generat duos appe-
titus: unde argumentum concludit verum. Viiio arguit
aliquis de libro quod dicit philosophus quod sensus visus est
plurium differentias rerum quam alii sensus ut non esse
perfectum quod tactus est contrariorum duarum qualitatum
[illegible] et [illegible] Ad oppositum est philosophus. Ad
[illegible] illud dicit philosophus. unde Adeo enim
nominandum est quod potest et maxime potest visus habere
obiectum materiale et obiectum formale sicut dicitur materiale
obiectum intellectus est omne quod intelligitur formale
autem vero quod est ratio intelligendi. Debemus
enim ymaginari quod sicut [illegible] est quedam
formalitas quae potest recipi in materia materialis sic
suo modo ratio intelligendi est quedam formalitas quae
potest recipi in intellectu. et quando intellectus
se habet sicut materialia [illegible] illius formalitatis ita quod
illa intelligibilia non inducunt rem intellectam nec ca-
dunt sub intellectu obiecto intellectus nisi inquantum inducunt
illam formalitatem. sic dico de intellectu ita dico
de visu et aliis potenciis quod obiectum est considerare
materiale et formale. materiale vero sicut quod fertur
potencia vel quod movet potenciam. formale autem illud quod
est ratio movendi ut si lignum lucidum movet
visum quod lignum movet et lux est ratio movendi
unde lux tamen locum forte et lignum loco materiae.
Si autem ita est ut diximus patet quod ambitus potencie
[illegible] non ambitus formalitatis in obiecto. unde
quanto formalitas in obiecto est maioris ambitus
ex quo potencia sunt maioris ambitus et hoc patet
manifeste in sensu particulari et sensu communi. et intellec-
tus quod ratio formalitatis in sensu communi est maior ambitus
quam ratio formalitatis in sensu particulari ideo sensus
communis est maioris ambitus quam sensus particularis. quare
[illegible] et quod intellectus habet formalitatem maioris

ambitus quam aliqua potencia inferior. ideo et ipse
intellectus est maioris ambitus. quare ergo licet
[illegible] in aliis potenciis [illegible] quod potencia operatur [illegible]
formalitati sive obiecti. formalitas autem sive obiecti
est lux et ideo quantum extenditur lux et
ambitus eius tantum extenditur ambitus potencie visi-
ve. et quod lux reperitur in corporibus supe-
rioribus et inferioribus ideo potencia visiva est
superiorum et inferiorum unde potencia visiva est
cognitiva plurium differentiarum quam sit potencia sensitiva
quae sub formalitate formae obiecti potencie visive
comprehendit plures differentias quae sub formalitate
obiecti aliarum potenciarum. Sub formalitate enim aliarum
potenciarum non comprehenduntur nisi corpora inferiora
sub formalitate autem potencie visive comprehenduntur corpora
superiora et inferiora. Ad argumentum dicendum
est quod licet tactus sit duarum contrarietatum tamen
ideo visus comprehendit in pluribus obiectis quam ideo
tactus Elucet ab h(oc) sub

bona probacio quod sit philosophus per signum ad probandum
quod ad finem decendit est quod sit quod potest manifestari
duobus modis. Uno modo sic sicut potencia sensitiva
ordinatur ad potenciam intellectivam videtur
quod potencia [illegible] cognoscibilior sit quam potencia intellectiva
quae comprehendunt ad finem non tamen tantum debent
sic finis. Si ergo potencia sensitiva potest se
appetitive quod sicut cognoscere et quia
est cognitiva plurium differentiarum rerum multo magis
potencia intellectiva. quare dicendum est quod potencia intellectiva
nobilior est quam sensitiva et sua [illegible]
differentias rerum potest comprehendere. quod non potest
comprehendere sensus. Unde si appetitus videtur potest
se multo magis et appetitus cognoscere in-
tellectus. Alio potest comprehendere ostendendo quod hic
probacio est per signum. Ad cuius evidentiam no-
tandum est quod cognitio sensitiva ordinatur ad
cognitionem intellectivam ita quod cognitio intellectiva
est finis eius. ea autem quae sunt ad finem non sunt
tamen quod finis appetatur sed eo quae sunt ad
finem cadunt sub appetitu propter finem non
enim cadunt sub appetitu nisi in quantum
habent rationem boni ut probatur est potentia ethicorum sic
ergo ratio boni non [illegible] in hiis quae sunt
ad finem nisi propter finem ita ut ratio appetibili-
tatis ergo quae sunt ad finem bene possunt esse
signum quod sicut ipsa appetantur [illegible] et finis
eorum appetitur sed magis sunt ea: appetibile enim
in hiis quae sunt ad finem non est tamen appe-
tibilis in ipso fine sicut est sicut ergo scire
sensitivum cadit sub appetitu signum est
quod multo magis cadit sub eodem appetitu
scire intellectivum sicut non est tamen esse enim vel
[illegible] arguere a [illegible] [illegible] si scire
intellectivum cadit sub appetitu ergo et scire
sensitivum et hoc quod scire intellectivum finis
est. scire autem sensitivum est ad finem quia
arguimus a signo ideo sic arguimus scire
sensitivum cadit sub appetitu ergo signum
est quod multo magis scire intellectivum.

Animalia quidem igitur

in parte ista ponit cognitionem cognitivam
et dividitur in duas. per quod in prima
ponit cognitionem cognitivam in aliis animalibus. 2o in hominibus
[illegible] autem [illegible] ad ostendendum quomodo
comparatur sciencia in hominibus. ita quod primo ostendit
[illegible] quomodo [illegible] appetitur sciencia. [illegible]
[illegible] ostendit per quemadmodum hic [illegible] appetitur [illegible]
[illegible] [illegible] animalia quidem igitur ymaginacionibus

Nota bene — [illegible] ... [illegible]

Adver[illegible] ... notandum est quod in animalibus ... [illegible] ... quaedam ... sunt animalia ... [illegible] ... nec memoriae ... quod animalia memoriam ... [illegible] ... memoriam. Quaedam sunt alia animalia ... [illegible] et memoriam ... quod sunt animalia ... [illegible] ... distans ... [illegible] ... possunt ... animalia ... [illegible] ... cognitionis ... memoriam ... [illegible] ... prudentiae ... [illegible] ... ad memoriam ... [illegible] ... animalia ... memoriam ... [illegible] ... aliquid ... prudentiae ... in formica ... [illegible] ... memoriam ... auditum ... [illegible] ... memoriam ... [illegible] ... disciplinabilia ... auditum ... [illegible] ... memoriam ... [illegible] ... prudentia ... [illegible] ... disciplinabilia ... [illegible] ... memoriam ... auditum ... [illegible] ... prudentia et disciplinabilia ... [illegible] ... auditum ... memoriam ... [illegible] ... auditus ... memoria ... [illegible] ... animalia ... [illegible] ... memoriam ... [illegible] ... prudentia ... memoriam ... [illegible] ... disciplinabilia ... animalia ... prudentia ... intellectus ... auditum ... [illegible] ... disciplinabilia ... auditum ... [illegible]

Dicit aliquis quod animalia bruta ... prudentiam ... [illegible] ... prudentia ... [illegible] ... bruta animalia ... [illegible] ... prudentia ... [illegible] ... prudentia ... in hominibus ... [illegible]

quaedam similitudine ... in bruti animalibus ... prudentia ... [illegible] ... prudentia ... [illegible] ... in hominibus ... [illegible] ... finem ... ad finem ... [illegible] ... ad finem ... [illegible] ... collatio ... [illegible] ... prudentia ... in hominibus ... [illegible] ... prudentia ... [illegible] ... animalia ... [illegible] ... aliquid ... prudentia ... [illegible] ... memoria ... prudentia ... [illegible]

Deinde cum dicit animalia quidem ... [illegible] ... cognitionis in hominibus ... [illegible] ... in hominibus ... [illegible] ... memoria ... [illegible] ... experimentum ... [illegible] ... imaginationibus et memoria ... [illegible] ... genus hominum vivit arte et ratione ... [illegible] ... experimentum ... imaginatione ... memoria ... [illegible] ... experimentum ... [illegible] ... memoria ... [illegible] ... intellectus ... [illegible] ... accipitur ... [illegible] ... memoria ... [illegible]

Deinde cum dicit ... memoria hominis ... [illegible] ... actionum ... [illegible]

[Margin notes:]

In prudentia ... [illegible] ... prudentiae ... [illegible]

... [illegible] ... sensu ... actu ...

Utrum animalia bruta habent prudentiam

prudentia ... [illegible] ... hominis

Nota

... [illegible] ... [illegible]

habitus 3us actum

eius est actus memorandi. Secundus actus est experimentalis in quo homo excedit animalia. 3us actus est sciendi in quo etiam homo excedit animalia. Et cum hec ista pars dividitur in 3 partes quia in prima parte ostendit quomodo generatur experimentum in 2^a^ parte quomodo generatur ars et scientia in 3^a^ parte ponit differentiam inter experimentum et artem. Secunda in hominibus autem scientia et ars. 3° in acceptione quando dicit. Dicit ergo primo quod experimentum in hominibus fit ex memoria. Multe enim memorie eiusdem rei faciunt unum experimentum quo aliquis potens est ad rem operandam. Unde sciendum est de experimento et arte secundum quod sicut experimentum generatur ex collatione multarum memoriarum ita similiter scientia generatur ex collatione multorum experimentorum. Unde experimentum est acceptio unius ex multis memoriis ita et scientia est acceptio unius ex multis experimentis et in hoc sunt aliqualiter ut dicit philosophus de arte et experimento sed tamen dissimilitudo est aliqua quia scientia est acceptio unius ex multis experimentis ... est acceptio primus. Queritur autem utrum experimentum generetur ex multis memoriis aut ex una. Videtur quod ex una quia sicut se habet sensus ad memoriam ita se habet memoria ad experimentum sed ex uno sensu potest fieri memoria ergo ex una sola memoria potest fieri experimentum. Ad oppositum est philosophus. Ad istam questionem videndum est quod ad experimentum duo concurrunt. Unum sicut materiale et unum sicut formale. Materiale sunt plures retente in memoria. Formale autem est collatio illarum experienciarum. Licet autem ista duo concurrant tamen formaliter concurrit collatio experienciarum quod importat plures. Unum quod est autem dicere ... sicut tale ... ex ratione formalitatis ... ergo de ratione experimenti est collatio sed collatio plura requirit ergo similiter experimentum. Unde nullus potest bene iudicare expertus in bello qui non potest conferre inter multa bella in quibus fuit. Nec in regimine qui non potest conferre inter regimina multa. Unum enim solum non facit experimentum sed collatio in multis facit experimentum. Ad argumentum eius concedo quod non est simile per omnia. Sicut enim quantum ad hoc quod sicut sensus precedit memoriam ita memoria precedit experimentum sed quantum ad multiplicitatem non est. Tantum sensus ut memoriam non est simile.

Deinde autem dicit hominibus ... scientia et ars ostendit quomodo generatur scientia et primo hoc ponit dicens quod in hominibus fit scientia et ars per experientiam. 2° hoc probat per auctoritatem dicens sicut polus ... dixit et recte quod experientia facit artem et inexperientia casum quia non aliquis in expertus recte operatur. Causam ostendit autem quomodo generatur scientia et ars est ex experimento quia sicut ex multis memoriis fit unum experimentum ita ex multis experimentis fit una universalis acceptio de similibus que est ars vel scientia.

Queret aliquis. Utrum experimentum ex pluribus experientiis generatur ars. Videtur quod non quia experimentum est cognitio particularis et ars est universalis ... experimentum esse quod est ars esse ...

precedentes non attingit ad universalem nec est causa ... similiter quia non attingit ... Ad questionem istam dicendum est de arte et experimento sicut dicemus de ... et ... quod non sic dicimus in ... experimentis dicit quod ars ... ita videmus quod se habet experimentum ad artem. Sicut ergo ... experimentum precedit artem et intellectum. Ideo est quod ... per artem ... per experimentum. Ad quod dicendum quod ... habitum per artem duobus modis potest acquiri. Uno modo per doctrinam et isto modo non ... quod quicumque habet artem vel ... quod habitum per artem sciat ... quod habitum per experimentum. Videmus enim quod multi boni medici male sunt experti. Sciunt enim multas conclusiones in medicina ... quia sciunt eas resolvere ad causas et tamen nesciunt experimentaliter verificare ... Alio modo potest acquiri ars per inventionem et hoc modo ex multis experimentis fit una universalis acceptio que est principium artis et scientie. Sicut si aliquis videt quod herba ... sanabat talem infirmum qui patiebatur tali infirmitate et similiter aliam ... sanabat aliam infirmitatem ... in equalitate ... si ... calidum et frigidum et ... ex multis talibus experimentis facit istam acceptionem ... quod ... Debemus enim imaginari quod invenire scientiam et artem est invenire ... causam ... inventio primo supponit quod habetur per experimentum et ... ex multis ... resolutionem ad causam suam. Scientia et arte ut si aliquis viderit quod hec herba sanavit talem infirmitatem in Petro ... experimentum ... Et si videat in multis aliis ... quod hec herba sanat illam eandem infirmitatem in specie ... ex multis experimentis facit istam acceptionem ... hec herba in specie sanat talem infirmitatem ... sanat ... infirmitatem ... proprietate herbe ... et illa ... ad argumentum ... est ... effectiva et dispositiva ... particulare vel cognitio particularis ... inter ... in multis particularibus ... ex collatione ... et similiter ... quod non attingit ... intellectus ... dispositive ... ut ...

Deinde autem dicit acceptionem ... ponit differentiam inter experimentum et artem et est differentia quod experimentum est ... ars autem ... ex multis particularibus et hoc est quod dicit ... acceptionem ... quod hec medicina

Nota bene

Propter quod parte habitus generata duobus modis acquiritur

Experimentum scientia

V experimentum generatur ex multis memoriis

duo concurrunt ad experimentum

no

ad hoc

Differentia inter experimentum et artem

V ex pluribus experimentis generatur ars

Calliae et Socrati contulit. Quod laborantibus infirmi-
tate pertinet ad experimentum; quod autem omni-
bus huiusmodi circumscriptis secundum talem speciem. et labor-
antibus tali infirmitate puta freneticis
vel colericis vel febricitantibus contulit hoc artis
est. Et si enim quod aliquis sit expertus quod hoc me-
dicina contulit Sorti et aliis laborantibus
tali infirmitate ... [illegible]

[illegible]

Sum ... ad agere quod

Experientia est circa singularia

no(ta)

No(ta)

suo modo de arte vel scientia. Et tamen si appli-
cetur ad minus inveniatur ... aliis
si enim sit aliquis ... in medi-
cina ... [illegible]

[illegible]

sine actionis non est. Ille enim inferiores artifices agunt quidem, sed tamen sine actionis non est ... in eis ... inferiori artifice ... manu artifices ...

[illegible]

Architectores

Notandum quod artes architectonice ... principales artifices ...

[illegible]

Quod aliquis vero artifices sunt magis sapientes quam experti

V artifices sunt magis sapientes quam experti

[illegible]

Quod aliquis vero actiones inferiorum artificum

V actiones inferiorum artificum assimilantur actionibus inanimatorum

[illegible]

Omnium aut scientie

Nota quod expertus docere

Amplius aut scientiam

Deinde cum dicit Amplius autem ...

[illegible]

sic p[ro] d[ic]to textu

No[ta]

dicit sibus d[iff]ert ab [illegible] in duobus

ipsius enim n[on] cognoscendo. q[uia]: q[ue] n[on] [illegible]
quid. [illegible] aliquem ita enim cognoscendo
[illegible] calidus q[ui] n[on] cognoscit [illegible]
quid est calidus q. d. [illegible] sapiens est
[illegible] q[uia] et n[on] magis [illegible]
[illegible] sensus n[on] sapiens [illegible]
[illegible] Notandum ergo q[uod] [illegible]
intellectu[m] [illegible] in duo
[illegible] intellectum
[illegible]
[illegible] intellectu[m] [illegible]
[illegible] indicat
[illegible] illa ergo [illegible]
[illegible] et
[illegible] intellectum est
[illegible]

[illegible]

tex[tus] Primum g[ra]d[us] dicit

No[ta]

No[ta]

[illegible]

[illegible] ... sapientia [illegible] ... [illegible]

... Deinde cum dicit [illegible] ...

sex sunt genera sapientie

1 [illegible]

2 Deinde cum dicit [illegible]

3 Deinde cum dicit [illegible]

4 [illegible]

4 Deinde cum dicit [illegible]

6 Deinde cum dicit [illegible]

[illegible]

Et eius ordinem Deinde cum dicit [illegible] ... Tex[tus] [illegible]

[illegible] ... sex conditiones [illegible]

[illegible]

v ad me[n]tem pertinet considerare [illegible]

[illegible]

[illegible] Tex[tus] [illegible]

Deinde cum dicit [illegible]

[illegible]

Nota quod [illegible]

Utrum sciencia sit maxime certa

[illegible]

maxime difficilia sunt. Queritur aliquis utrum [illegible] sit maxime certa [illegible]

[illegible]

Utrum sciencie sint maxime difficiles

[illegible]

No[ta]

[illegible]

Deinde [illegible]

[illegible]

No[ta]

[illegible]

que ex pluribus [illegible]

[illegible]

Queritur aliquis utrum geometria sit ex addicione [illegible]

de unitate et puncto

Deinde cum dicit Notandum ... [illegible] ... de geometria et arithmetica ... de unitate et puncto ... arithmetica ... punctus ad unitatem ... [illegible] ... unitas ... punctus ... [illegible]

quod est unitas
quod est punctus

... punctus ... unitas ... additione ... arithmetica ... geometria ... [illegible] ... Deinde cum

4 dicit ... [illegible] ... causa ... [illegible]

Nota
quod est prior doctrina

... consideratio ... certior ... [illegible] ... doctrina ... [illegible] ... consideratio ... [illegible] ... Deinde cum dicit ... [illegible] ... Deinde cum dicit ... [illegible]

Et consequenter quod ... causa ... [illegible] ... Notandum ... causa ... effectu ... [illegible]

Nota quod ... in effectu

... Deinde cum dicit ... [illegible] ... Notandum ... causa ... [illegible]

pulchra nota

... bonum ... finis ... bonum ... [illegible]

3 est bonum

... bonum ... bonum ... ordinis ... bonum ... [illegible] ... Deinde cum dicit ... [illegible]

sequitur

[illegible] ... concludi[tur] ... quod scientia sapientia est ... [illegible]

,,una,,

... sapientia quod Quod aliquis vero scientia sapientia possit dici [illegible] ...

Vero scientia sine ea possit dici sapientia

Scientia

[illegible] ... scientia et sapientia [illegible] ... et sapientia [illegible] ...

Nota

[illegible]

et etiam lenia [illegible] ... difficilia

[illegible]

vasillas

[illegible]

[illegible] ... scientia [illegible] ... sapientia [illegible] ... altissimas [illegible] ...

Quinta ratio non activa

Sexta quod [illegible] ... scientia sapientia est ... scientia speculativa est [illegible] ...

et textuat speculativa

[illegible] ... speculativa [illegible] ... ignorantia [illegible] ...

Nota [illegible] ... speculativa [illegible] ...

Ipse sunt [illegible]

,,ubi,,

[illegible] ... ignorantia [illegible] ...

,,sunt,,

[illegible] ... dicit ... [illegible]

Modus procedendi apud veteres

[illegible] ... que sit ... [illegible] ... ille fuit ... [illegible] ... videntur ... [illegible] ... desierit ... [illegible]

mirandum

[illegible]

Nota

[illegible] ... Deinde cum dicit ... [illegible]

Nota

[illegible]

querunt

[illegible]

Nota

[illegible] ... Deinde cum dicit ... [illegible]

libera

[illegible]

d[icit] m[...]

[illegible]

Sola metha[phisica] sit libera

[illegible] ... practicas ... methaphisicas ... [illegible]

[illegible] ... speculatiuis ... methaphisica ... [illegible]

ad eius euidentia

Sciendum [illegible] ... dicit propinquius ... in scientiis

[illegible] ... principales ... [illegible]

philosophi dicunt

[illegible]

habuit

[illegible] ... speculatiuus ... practicas ... [illegible]

qui est regens ceteris

[illegible]

regimen

Deinde cum dicit ... [illegible]

indicari

[illegible]

Quod bonus est perfecta scientia

[illegible]

Lege Walter

[illegible]

Deinde cum dicit, Secundo ... concludit ... [illegible] ... quia solus deus ... [illegible]

... [illegible] ... poeta ... quod solus deus ... [illegible] ... indigent ... [illegible] ... poete ... [illegible] ... mundo ... [illegible]

... et poete dixerunt ... [illegible] ... impossibile ... [illegible] ... poete ... [illegible]

den ... deus ... [illegible] ... effectum ... [illegible]

invidia ... aliquod ... effectum ... tristicia ... [illegible]

bonum ... tristicia ... [illegible] ... Deinde cum dicit Nec tali alia ... [illegible] ... maxime honorabilis ... maxime divina ... [illegible]

... [illegible] ... maxime honorabilis ... [illegible]

Aliqua scientia est divina ... [illegible] ... et modis ... [illegible]

ita ... solus deus ... [illegible] ... maxime ... [illegible]

... [illegible] ... maxime ... [illegible] ... deus ... [illegible]

Vel ... scientia sit de deo ... [illegible] ... de deo ... [illegible]

Nota ... [illegible]

... [illegible] ... passiones ... [illegible]

... [illegible] ... passiones ... [illegible] ... scientia ... [illegible] ... passiones ... subiecti ... [illegible] ... deus ... [illegible]

Et hec sunt ... [illegible] ... de deo

Nota de analogia entis ... [illegible] ... ens ... analogum ... [illegible] ... analogia ... [illegible]

... [illegible] ... analogum ... [illegible] ... substantia ... [illegible] ... et in ... [illegible]

... [illegible] ... ens ... [illegible] ... analoga ... [illegible] ... substantia ... [illegible] ... et causam ... [illegible]

[illegible] ... Deinde cum dicit ... [illegible] ... Notandum ... [illegible] ... Deinde cum dicit ... [illegible]

Nota bene

Anthonia

[illegible] ... Deinde cum dicit ... [illegible]

[illegible] ... Notandum ... [illegible]

Differentia inter indivisibile et divisibile

Minime

Nota bene

[illegible] ... diametri ... [illegible]

Quod aliquis sic dixerit: diameter et costa sunt duo divisibilia que non sunt commensurabilia ad invicem. Quidem est ergo quod due quantitates sunt ad invicem commensurabiles quarum proportio est ad invicem sicut proportio numeri ad numerum. Ille ergo quantitates que non reperiuntur se sic habere sicut numerus ad numerum, ille quantitates sunt incommensurabiles. At sic diameter et costa: proportio enim que est inter diametrum et costam non est sicut proportio numeri ad numerum, et ideo incommensurabiles sunt, non obstante quod sunt de numero divisibilium. Non enim quecumque quantitates divisibiles sunt commensurabiles, sed solum ille que habent proportionem rationalem. Videtur enim notandum quod differentia inter quantitates discretas et continuas: quod si due quantitates discrete commensurabiles sunt, quod possunt mensurari per aliquam tertiam. Si enim duo numeri comparantur ad invicem

Quare diameter et costa non sit dicta nostra commensurabilia ad invicem.

p aliquod tercium mensurari possunt. verum est quod
non sunt ad tercium communem. non enim sunt duo numeri
comparati adinvicem. per numerum possunt mensurari ulti-
mum numerus quod aliquotiens sumptus reddat ter-
narium et binarium. hec duo numeri communiter non
mensurentur per numerum tamen quod numeri comparati adinvicem
per unitatem mensurari possunt. quod unitas aliquotiens
sumpta reddit omnem numerum. et sic due quantitates
discrete sunt commensurabiles sunt due continue quan-
titates ubi licet divisibiles sunt non sunt commensura-
biles sunt [illegible] mensura reperitur
in quantitate discreta et quanta [illegible]
reperitur in discreta quam in continua. non est com-
mensuratio in continuis nisi per discreta. [illegible]
sunt continuum resolvitur ad discretum. [illegible]
quantitates continue quod possunt resolvi
ad aliquam proportionem numeralem ita quod una
aspiciat aliam. sicut numerus aspicit numerum sunt
commensurabiles ex quo enim applicant se per modum
duorum numerorum. et ut dictum est duo numeri sunt
commensurabiles. sed sciendum quod ille sunt commensurabiles
proportionem quam habent ad invicem quam autem
due quantitates non possunt resolvi ad aliquam
proportionem numeralem ita quod una aspici-
at aliam sicut numerus aspicit [illegible] aspicit numerum:
ille sunt incommensurabiles et sunt
dyameter et costa. quod dyameter non aspi-
cit costam sicut numerus aspicit numerum. quod pro-
batum est in primo geometrie quod quadratum
dyametri est duplum ad quadratum coste
quod non esset possibile si dyameter aspiceret costam
sicut numerus aspicit numerum. quadratum enim
numerorum numquam est duplum ad quadratum
nec proportio quadrati numeri ad quadratum
dupla. cum ergo quadratum
dyametri sit duplum ad quadratum coste
non aspiciunt se sicut numerus aspicit numerum per
quod dyameter et quadratum coste non
habent proportionem numerorum. sed quod quadrata
non habent proportionem numeralem sequitur quod nec
radices [illegible] quadratorum quod radices
sunt dyameter et costa non habebunt propor-
tionem numeralem. si enim radices essent
numerose sequeretur quod quadrata essent numerosa.
[illegible] Queret
aliquis utrum sit verum quod dicit
philosophus quod sunt inveniamus faciat relationem ad
[illegible] illius a quo incipit [illegible]
quod possumus venari [illegible] via tamen enim
omnis motus incipiat a primo et a po-
[illegible] venari [illegible]
ex parte [illegible] omnis motus incipiat a
[illegible] a [illegible] sciendum
sit quidam motus [illegible] incipiat a
[illegible] et a [illegible]
[illegible] Ad hoc [illegible] notandum
est quod omnis motus [illegible] incipit ab igno-
rantia ut dictum est [illegible] dictum est
[illegible] ignorantia [illegible]
[illegible] motus [illegible] ab ignorantia [illegible]
incipiat tamen non [illegible] est enim dux ignorantia

negotiis et dispositionis [illegible] motus non po-
test incipere ab ignorantia negotiis est
[illegible] quia [illegible] ignorare
[illegible] ignorans [illegible] ut dubitat
[illegible] motus specialis [illegible] incipit [illegible]
[illegible] [illegible] sciens [illegible]
[illegible] est [illegible] in [illegible] motus specialis ad [illegible]
[illegible] ut dictum est in primo posteriorum
omnis doctrina et omnis disciplina ex pre-
existenti fit cognitione [illegible] ignorantia
negotiis [illegible] ab illa non potest
incipere motus specialis [illegible] quod incipiat
ab ignorantia dispositionis: [illegible]
est [illegible]
ignorantia [illegible] quod [illegible]
[illegible] est: et alia [illegible] nominis
[illegible] ignorantia [illegible]
[illegible] in fine [illegible]
[illegible]
[illegible] dictum est quod motus specialis
[illegible] ad [illegible] illius a quo incipit
incipit enim ab ignorantia [illegible] et
[illegible] ad [illegible] illa ignorantia
[illegible]
Ad hoc [illegible] notandum est quod [illegible]
motus specialis non incipit ab [illegible] ignorantia
et ita non incipit a primo [illegible] in
[illegible] et ignorantia [illegible]
ad scire et [illegible] in [illegible] ad
scire [illegible] motus
[illegible] incipit a [illegible] et non
a [illegible] sicut
motus [illegible] ad [illegible]
et ad [illegible] ita motus specialis [illegible]
[illegible] adaequatus a po-
[illegible] motum [illegible] ad [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
ad [illegible] motus specialis et [illegible]
[illegible] in [illegible] sciens
in [illegible] in actu et sic [illegible] a [illegible]
incipit [illegible] motus non [illegible] a [illegible]
[illegible] et [illegible]
[illegible] in [illegible]
[illegible] et est ad [illegible] stat
in illo [illegible] non
[illegible] motus specialis
incipit a [illegible] et [illegible] ad [illegible]
[illegible] dictum est quod [illegible] ad [illegible]
cuius a quo incipit

**Veniamus ad [illegible] Tractato
prohemio incipit tractatus**

Postquam tractatum [illegible]
[illegible]
[illegible] determinat de veritate [illegible]
[illegible]
in [illegible] de veritate theorica [illegible]
[illegible]
[illegible] determinandum est de [illegible]

dra mu' maz z sbtm

zo determinat de eis cum opinionem
alior: ~~fo sporior~~ ... decipiamus
tuo: prima in d p. ... po ot q deciad
o decaib bze nuat illas cass: i ee uo
dicit sic primo q vm est q in primo dem
simile scias ca4 sl' em requirit zo scire
tue em putam9 nos scire vnuquodq cu prima
cam cognoscim9: n e em ad scire re. q
scire ead resolue ad cam primam. vocat
aut ca prima q irresolubilis e sic n ca
media ad prima resolubilis sic oes re med
ie ad prima resolubil a i stat resoluere:
Deinde cu dicit ee uo qdr. ponit
... cay d c... sic e q cam quadruplicem
dixit e mois ... una e ca formal' quod dicim
esse sbaz z q q erat ee rei. ipa em
e q largit rei sbam z ... ipa
cam e p quam sciit q rei. ... z
... q q qt dequiditate ... ad cam
... decipido a formis ... z ptc
... ad formam ultimam in qua e statis ...
... q de ... formam: infinit
... n est abire e infinitu ... ad
... ultimam in q ... e
... erat prima ... z prima ... ca z
pma est ... z ... ca ...
... est a dra ...
... ipa ...
p posse ... duobis ... ca z ...
... q dn p ad formam ... z ... prima
q e ... p ... est alia p
ad formam ... z ... prima ... q e ...
p ... sbm. ... em ... ca dra
... z sbm q ... ... in actu
sbm a dit ... in actu. ... q e
in p ad formam actualem ... in actu ...
p formam ... vocat sbm. ... aut
ca ... sbm e ca efficiens ... est
prim mot9 vocat ... ca ... est
mot9 ... em mot9 ... ut ...
philosoph ... ... q ... est
n mot9 active a movente z ... in
moti. ... in mot ... prinum ...
z efficiens ... efficiens ... est mot9:
... ca final' ... dicitur esse opposita
cae agenti z q e ca ... fuit ... ca
q fuit z q e ... bonum ... finis
z bonu ... ca ... z finis
... z mot9 ... est ... sit ca
de qbus sufficient ... e in ...
q d ... e ... phorum ...
q ca final' z finis ... opposita agenti
... e q finis e p9 in intentione in
... in operatione ... em finis e
in ... z ... agentis z ...
... ut e ... in ...
finis ... agentis ... ca motu
... ut p ... finis e
... in effectu z ...
esse ... esse ... finis
em ... esse ... agentem
ut a e ... sit ab agente z ...
agens ... finis ut finis ... esse
... prinum finis a ...
z ... motus
... ita oppositi agens z finis
Deinde cu dic accepta ...
determinare d causis cum opinionibus alior z

Deinde cu m d p... incipit eas recitare
ibi ... ergo phorum. dic ... q accipiem9
e ... qd dixerunt antiqui dra cas q qde
antiq pri ... accesserunt ad psentiam cor cum
... z ... incipit de vertate ...
... nas: ... est n qd posset ...
... z qdda pri: ... a q ... accipiendo
... opiniones eor z ... a qua
... nob p... eos ad ...
ve... cay ... qd ... dixerit ... causis
erit aliqu' ... z ... z ...
methodo ... : p dra em cay ...
invenim9 ad ... cay a dictis eor ...
... : magis credem9 ...
qd ... ne ... n eor: ... est qd
... q ... qd ...
alior dra cas e q ...
... qd nullus antiqu ... posuerit
... cay a ... z ... magis ...
qd ... eor ... z q e q d phs
qd ad methodum ... est ... ad
... ult ... z ... dra
antiqui dra cas ... q appar... qd
nullus antiquor ... in aliis ... a
... eor. **Deinde cu dt** ...
phorum ... opiniones antiquor ...
... in d p. ... p9 e ...
opiniones ... cas z ...
... in d p. p9 ... opinionis
antiquor ...
... z ...
in d p ... opiniones ... dra
... z mathematica
loquebat ... fuit py-
thagora ... z plo ...
... : ... in d p ... opinione
antiquor dra ... in ...
... qd ... e dra ...
o ...
... qd ...
... po ... antiqui ...
ad ... z ...
... ad dra ...
...
... qd ...
... phorum ... z ...
...
... est q phorum ...
... sit ... z ...
... z phorum ... z ...
...
z ...
... q ...
...
... z ...
...
... q ... esset ...
... z ...
... z ...
ita q ...
... qd obmittebat ...
z ... **Deinde cu dt**
... ex quo sit ...
... opiones ... e q ... e prima z ca
... est a ... antiq ...
... z in ... resolubilitas
z ... est ... z ...
... est ... : ... em e ...
... z ... q resolui ...
e ... z ... z ... q ...
... em ... est ... q manet
in ... muta...

2 passibus

Mazoni dicit primu thespo
prima textus
Nota
Nota
de ma
ibi
pmoz
q de ... ad ... cay primi
dra mu' maz z sbtm
ca final' z finis dicit opposita agenti

No q aiq ... tates ...

[illegible]

Nota

[illegible]

No ... petm

[illegible]

Ora in ... alteraus

opiones hur

poete ... theolog ... tho

Aug

hyp

pmat

quod . quia videbat quod omnium nutrimentum est humidum. Et per consequens . . . res nutritur . . . forte . . . quod omnium . . . ex humido . . . [illegible]

Et materia . . . forte . . . [illegible]

poete vero theologi . . . poete . . . [illegible]

Thales . . . Thales . . . aqua . . . [illegible]

. . . Deinde cum dicit . . . [illegible]

Anaximenes . . . Deinde cum dicit Anaximenes . . . aerem . . . Anaximander . . . [illegible]

Hypasus . . . Deinde cum dicit Hypassus ponit . . . [illegible]

. . . Anaxagoras . . . et Empedocles . . . [illegible]

Anaxagoras . . . De inde cum dicit anaxagoras . . . Anaxagoras . . . [illegible]

No . . . [illegible]

. . . Anaxagoras . . . homeomeria . . . [illegible]

vide infra . . . [illegible]

te. 4.

Accidentibus autem sic progredientibus . . . [illegible]

sibi

ergo ponit operam illorum qui ad eundem effectum consurgunt. Et [illegible] in duas [illegible] ponit operam [illegible] ratio [illegible] et collegit [illegible] ubi [illegible] effectum [illegible] [illegible] in aliquo [illegible] effectum [illegible] ibi dicitur [illegible] effectum [illegible] [illegible]

Ut res ipsa fecerit sibi viam ad producendum effectum

Notabile

[illegible]

similiter [illegible]. Et quod [illegible] possibile in aliquo effectus in aliquo [illegible] sic [illegible] sed causa [illegible] effectum [illegible] res [illegible] possibilitas in aliquo effectus [illegible] [illegible]

unum solum [illegible] non diffinitiones [illegible]
[illegible] istam rationem [illegible] unum [illegible]
[illegible] non abstrahere ista [illegible]
[illegible] causam efficientem. Alii [illegible]
Democriti [illegible]
[illegible]

Nota bene [illegible]

[illegible]

quod alii tamquam antiquitate [illegible]
[illegible] aliud [illegible] Et quando aliud [illegible]
similes tamquam ille [illegible] non sufficerent
ad [illegible]
[illegible]

Notandum [illegible]

[illegible]

Notandum [illegible]

[illegible]

Anaxagoras [illegible] loquendi

[illegible]

[illegible]

amor

[illegible]

Nō

[illegible]

Nō

Ex pedo opinio

[illegible]

Nō

[illegible]

[illegible]

Hi quidem igitur sic dixerunt. Posuerunt ... [illegible]

[illegible]

Anaxagoras

[illegible] ... Deinde cum dicit Anaxagoras ... [illegible]

[illegible] ... Deinde cum dicit ... [illegible]

Notandum de dicto Anaxagore

... quod posuit Anaxagoras quod intellectus est in universis

Notandum

nulla est ... [illegible] ... in toto universo

Nota

Empedocles

sed sic attracte sed desiderii et non sufficit dicere quod non semper inveniuntur simul [illegible] ... [illegible]

Nota

salvare

[illegible]

[illegible]

Te. x

Leucippi opinio

Nota

[illegible]

[illegible] … Deinde ad dictum … [illegible]

Nota … d'opinion … platonis

[illegible]

No

[illegible]

Simpl. [?]

[illegible]

Auerr. [?]

[illegible]

Democrit

[illegible]

[illegible] … fuit modus … [illegible]

Utrum quantitates possint opponi [?]

[illegible]

Simul [?]

[illegible]

Quantitas … Nota

[illegible]

[illegible] … Deinde ad dictum … [illegible]

Quia in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible]

Deinde [illegible] [illegible]

[illegible]

Deinde [illegible] [illegible]

[illegible]

Antiptona

[illegible]

[illegible]

Deinde [illegible] [illegible]

[illegible]

Deinde [illegible] [illegible]

[illegible]

Nota

[illegible]

Iste numeri [illegible] pitagoricorum [illegible] quod in [illegible] pari [illegible] [illegible] videmus [illegible] quadrati [illegible] [illegible] addatur [illegible] quadrati [illegible] addatur [illegible] quadratus [illegible] septenarius [illegible] quadratus [illegible] [illegible]

[illegible]

Dubitatur aliquis [illegible] pitagoricorum [illegible] ex [illegible] pari et impari [illegible] pitagore [illegible]

[illegible]

[illegible] pitagoricorum [illegible]

Deinde cum dicit [illegible] pitagori [illegible]

[illegible] pitagoricorum [illegible] dextrum et sinistrum [illegible] quadratum et altera parte longius [illegible]

[illegible] dextrum et sinistrum [illegible] ante et retro [illegible] sursum et deorsum [illegible]

[illegible] quadratus [illegible] altera parte longius [illegible]

Deinde cum dicit [illegible] pitagoricorum [illegible] pitagoras [illegible] pitagori [illegible]

[illegible] pitagorici [illegible]

No[a]

No[a]

V [illegible] ex [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] pari [illegible] impari [illegible] [illegible] par et impar [illegible]

[illegible]

rectorum [illegible]

[illegible]

(left margin notes:) Contra similia(?) · tc ix(?) · Contra(?)

[illegible]

(right margin notes:) Quod est notabile(?) ... · ... · Nota · Nota de xij(?) precariis(?)

[illegible]

[illegible]

Deinde [illegible] dicit [illegible]

[illegible]

debet

[illegible]

Parmenides

[illegible]

Et [illegible] et aliud [illegible]

[illegible] Deinde [illegible] dicit [illegible] pytagorici [illegible]

[illegible]

Deinde [illegible] pytagorici [illegible]

[illegible]

Deinde [illegible] pytagorici [illegible]

[illegible]

[illegible]

Post octavum ... posuit opinionem

[illegible]

De opinione platonis

Nota bene

Quare plato ydeas posuit

[illegible]

No[ta]

Diffinitio abstrahit ab ea [illegible] ...
[illegible]
... abstrahit a motu et [illegible] ...
[illegible]

Nota [margin]

... Notandum [illegible] ...

[illegible]

[illegible] ... ydea ... ydee ... intellectualis ... ydee ...
[illegible]

[margin] exemplo bn fuerit motus qui dixit

No[ta]

... abstrahit a motu et a [illegible] ...
[illegible]

[margin] pt'o posuit duos [illegible] separatos

No[ta]

[margin] Quare intra [illegible] pro [illegible] una [illegible]

[illegible]

[foot of right column, added note:] ad [illegible] ... pt't ... duas ... ideas ... exemplar ... materiales [illegible]

Deinde cum dicat quod ut species [illegible]
[illegible]

erat

[illegible] Quia aliquando plures possunt imaginari et ponere [illegible]

plus possunt esse partes

Nō

[illegible]

Nō bn

Nō

[illegible]

Una species excedit alia

[illegible]

[illegible] Deinde cum dicat [illegible] 1

[illegible]

Nus formalis

[illegible]

Deinde cum dicat [illegible] 8

[illegible]

voravert

[illegible]

[illegible]

No

[illegible]

No

cap. 6

lib.

Et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ad [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] auditorum [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible]. Deinde cum dicit [illegible] [illegible] et male et quod [illegible] [illegible] [illegible] boni et mali [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] boni [illegible] [illegible] mali [illegible] [illegible] [illegible] boni et [illegible] [illegible] [illegible] quod iste [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

Pariter illud et capitulariter

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ad [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ad [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. Deinde cum dicit [illegible]. Deinde cum dicit [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] intellectum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. Deinde cum dicit [illegible]. Deinde cum dicit [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] intellectum [illegible] intellectum [illegible]. Quare aliquorum [illegible].

[illegible]

Deinde cum dicit [illegible]

[illegible]

x.

xi

Utrumque postquam recitavit opiniones antiquorum hic incipit

[illegible]

Deinde cum dicit [illegible]

[illegible]

No

[illegible]

Deinde cum dicit [illegible] 12

[illegible]

No

[illegible]

Deinde cum dicit [illegible]

No

[illegible]

[illegible]

subtilitas

Deinde ad dicit [illegible]

Quare non potest fieri sine [illegible]

[illegible]

Deinde ad dicit [illegible]

Deinde ad dicit [illegible]

Deinde ad dicit [illegible]

Deinde ad dicit [illegible]

Deinde cum dicit tunc si quis etc. quod
annexa est aliquid apponendum ultra
et dicitur in de p. annexa cum possunt
dici aliquid [illegible] et ceteri [illegible]
facere [illegible] quod est etc. ideo quod dicit
annexa. De materia appropinquant unitati. [illegible]
quod [illegible] quod dicit [illegible] esse [illegible]
appropinquat. ubi dicit cum [illegible] mixta [illegible]
[illegible] quod si aliquis [illegible] [illegible]
[illegible] mixtum et [illegible] [illegible]
[illegible] quod [illegible] dicere annexa [illegible]
[illegible] quod aliquid dicit [illegible] aliquis
[illegible] quod [illegible] sua [illegible] appropinquat unitati
dicit [illegible] quod [illegible] dat aliquid [illegible]
[illegible] [illegible] ita quod [illegible]
[illegible] potentia praedicari. non enim [illegible]
dicitur [illegible] [illegible] color quod non potest
dici nec alba nec nigra nec falsa
nec aliquo colore colorata [illegible]
[illegible] non [illegible] praedicari color in genere quod
si praedicaretur [illegible] necesse [illegible]
diceretur aliquam speciem quod impossibile [illegible]
[illegible] praedicari [illegible] [illegible] nulla [illegible]
[illegible] praedicari [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] nec aliquis
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible]
sit [illegible] nec [illegible] nec [illegible]
nec [illegible] aliquid [illegible] praedicamentale
[illegible] potest dici [illegible] [illegible] possunt
praedicari [illegible] aliquid species praedicaretur [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
in illa [illegible] [illegible] potest praedicari
[illegible] [illegible] praedicarentur [illegible] [illegible] actu.
Notandum [illegible] quod [illegible] annexa appropinquant
unitati [illegible] [illegible] possunt [illegible]
[illegible] [illegible] quod [illegible] dat [illegible] actu
[illegible] [illegible] [illegible] appropinquaret ad unitatem
[illegible] quod [illegible] unitate [illegible] quod sit [illegible]
[illegible] in [illegible] [illegible] [illegible] in actu annexa
[illegible] [illegible] possunt quod in [illegible] quod [illegible]
sunt [illegible] fundamentum [illegible]
[illegible] et in [illegible] appropinquant ad unitatem
[illegible] [illegible] [illegible] in [illegible]
[illegible] [illegible] formam [illegible] et [illegible]
[illegible] [illegible] in actu aliquid [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] quod nec [illegible] nec
[illegible] [illegible] [illegible] alio [illegible] praedica
[illegible] et sic [illegible] [illegible]
[illegible] et sic [illegible] [illegible] [illegible]
praedicamentale [illegible] in actu [illegible]
[illegible] quod [illegible] annexa appropinquant ad unitatem
[illegible] [illegible] [illegible] dicit [illegible] quod [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] quod [illegible] mixta [illegible]
[illegible] mixti [illegible] sunt mixta [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] in mixtis [illegible]
sunt in actu illa [illegible] et [illegible]
in mixtione [illegible] [illegible] in [illegible] ita
quod [illegible] ibi actu distincta et [illegible]
[illegible] mixti et [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible]
mixti [illegible] [illegible] in mixto
[illegible] [illegible] passiva [illegible] [illegible]
aliqua [illegible] [illegible] in mixto [illegible] forte
sunt in [illegible] [illegible] in [illegible] passiva et
[illegible] [illegible] [illegible] et [illegible]
mixti. Deinde cum dicit dicit
etc. [illegible] mixta etc. quod annexa [illegible]
[illegible]

[illegible] unitati [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] dicit [illegible] [illegible]
[illegible] intellectus [illegible] mixta [illegible] [illegible]
[illegible] intellectum [illegible] possunt [illegible]
[illegible] dicit [illegible] et [illegible] mixta
[illegible] [illegible] actu [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] intellectus quod dicit [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] quod [illegible] [illegible]
aliquid [illegible] [illegible] [illegible] quod
formam aliquam [illegible] [illegible] [illegible] illa
[illegible] annexa [illegible] quod dicit nec recte
nec plane dicit quod [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] dicere aliquid recte
[illegible] [illegible] [illegible] quod [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] magis [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. Ultimo
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] Deinde [illegible]
[illegible] magis [illegible] [illegible] et [illegible] quod
dicit [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] magis
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quod nec
[illegible] [illegible] et corporum
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
quod isti [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] quod isti [illegible] aliquid [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] annexa
[illegible] aliquid dicit [illegible] intellectus. Nota
[illegible] quod [illegible] annexa [illegible] [illegible] appropinquant
[illegible] unitati ita [illegible] appropinquabunt
[illegible] [illegible] [illegible] intellectus. [illegible]
[illegible] [illegible] intellectus. [illegible] [illegible]
et [illegible] [illegible] non possit [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] distinguere. [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 3
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
ad aliquam formam non [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] omnis [illegible]
non [illegible] [illegible] ad aliquam formam [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] ad aliquam formam non
[illegible] [illegible] [illegible] si intellectus [illegible]
[illegible] in genere et in specie ita quod [illegible]
[illegible] ad aliquam [illegible] [illegible] [illegible]
non possit facere nec distinguere [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] non [illegible] [illegible]
[illegible] ad [illegible] [illegible] ita [illegible] non [illegible]
[illegible] [illegible] actu [illegible] intellectus [illegible]
[illegible] [illegible] non [illegible] [illegible] [illegible]
si [illegible] [illegible] [illegible] ad [illegible] quod [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] mixtum
[illegible] [illegible] intellectus [illegible] [illegible]
mixtis [illegible] annexa [illegible] dicendo [illegible]
[illegible] unitati

Utrum [illegible] de [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] et [illegible] qui [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et
[illegible] in [illegible] [illegible] [illegible] etc. quod
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Nota

lib. I

Opinionem eorum magis quam aliquis sciat quam considerare opinionem precedentium [illegible] est destructio eorum. Ubi pythagorici [illegible] [illegible] considerat de ente mathematico [illegible] se extendit ad omnia sensibilia et intelligibilia [illegible] se extendit non solum ad sensibilia sed ad intelligibilia [illegible] possit se extendere [illegible] intelligentia aliqua [illegible] dixerunt de ente sensibili [illegible] dicere de ente intelligibili [illegible] ad physicam [illegible] pythagorici [illegible] de ente intelligibili [illegible] posuit et ydeam [illegible] intelligibile [illegible] sensibilibus [illegible] dixerunt de ente sensibili et intelligibili [illegible] dixisse de toto ente [illegible] aliquo [illegible] toto [illegible] magis [illegible] considerationem [illegible] dicebant de primo ente [illegible] sensibili [illegible] dicit [illegible] speculationem de toto ente [illegible] de ente sensibili [illegible] insensibili [illegible] considerationem [illegible] in multis [illegible] dicta [illegible] dixerunt [illegible] dixerunt [illegible] ente sensibili [illegible] illi magis [illegible] ad [illegible] considerationem [illegible] de ente [illegible] Deinde cum dicit pythagorici [illegible] disputando [illegible] disputat [illegible] pythagorici [illegible] ydeas [illegible] pythagorici [illegible] differebant [illegible] disputando [illegible] pythagorici differebant a naturalibus [illegible] conveniebant [illegible] disputaverunt [illegible] pythagorici [illegible] naturalibus [illegible] sensibilibus [illegible] pythagorici [illegible] sensibilibus [illegible] mathematica [illegible] astrologia [illegible] mathematica [illegible] mathematica [illegible] mobilibus [illegible] astrologia insensibilibus [illegible] medium [illegible] mathematica [illegible] mathematica applicat ad [illegible] naturalem [illegible] ad motum celi [illegible] mathematice abstrahit

a motu [illegible] ista [illegible] abstrahit [illegible] applicat [illegible] mathematica ad motum. [illegible] [illegible] quantitates [illegible] corpora celestia sunt subiecta astrologie [illegible] astrologus de istis corporibus [illegible] considerat [illegible] motu [illegible] considerat de stellis [illegible] quantitatem [illegible] mobilitatem et [illegible] velocitatem et tarditatem considerat et de [illegible] et [illegible] elongatione eorum [illegible] considerat de corporibus celestibus [illegible] motum [illegible] necessario [illegible] necessario [illegible] celi astrologus [illegible] necessario [illegible] quantitatem motum. Deinde cum dicit [illegible] disputant [illegible] pythagorici [illegible] naturalibus [illegible] [illegible] de quibus [illegible] tractabant de [illegible] [illegible] et naturales [illegible] conveniebant [illegible] sensibilium ponebant [illegible] ponebant [illegible] sensibilium ponebant [illegible] sensibilia [illegible] aliquo [illegible] attingebant [illegible] intelligibilia [illegible] disputabant [illegible] naturales [illegible] tractabant de omnibus naturalibus [illegible] celi et [illegible] celi [illegible] stelle et [illegible] passiones celi [illegible] eclipses lunares [illegible] celi [illegible] motum [illegible] [illegible] aliquibus naturalibus [illegible] conveniunt [illegible] sensibilia [illegible] pythagorici [illegible] non posuit [illegible] celum [illegible] sensibilium [illegible] mathematicarum [illegible] attingit ad [illegible] intelligibilia [illegible] mathematica abstrahit a motu et materia [illegible] de intelligibilibus [illegible] magis [illegible] non potuit extendere [illegible] intellectum [illegible] sensibilia [illegible] Deinde cum dicit [illegible] disputare [illegible] [illegible] v. [illegible] rationem [illegible] adducit [illegible] [illegible] pythagorici [illegible] naturalem [illegible] non potuit [illegible] perrit

1 Et [illegible] q[uod] de loco [illegible] q[uod] [illegible] p[ar]tes [illegible] [illegible] et [illegible] sunt [illegible] [illegible] sec[undu]m ponit pitagoricus [illegible] in [illegible] aliquid [illegible] q[uod] [illegible] ponebat q[uod] motus [illegible] rebus [illegible] et sine motu [illegible] et cum motus sit in rebus [illegible] ostendit [illegible] et [illegible] [illegible] rebus [illegible] q[uod] [illegible] et [illegible] sine motu [illegible] [illegible] sine [illegible] Notandum [illegible] q[uod] mathematici [illegible] ponebant [illegible] [illegible] abstrahunt a racione agendi [illegible] a racione causandi et motus [illegible] [illegible] [illegible] motus et mutacionis. Et [illegible] pitagorici [illegible] motus [illegible] Deinde cum dicit amplius [illegible] [illegible] [illegible] alia [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] pitagorici [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible]

22 [illegible] Deinde cum dicit amplius [illegible] ponit [illegible] [illegible] pitagoricus [illegible] [illegible] pitagoricus [illegible] [illegible]

Notandum [illegible] [illegible]

[illegible] et cetera

q[uod] illud [illegible] [illegible] ex quo [illegible] Deinde cum dicit [illegible] [illegible] motum [illegible] pitagoras [illegible] ponebat [illegible] pitagorici in [illegible] debita [illegible] debito [illegible] inferius [illegible] [illegible] inferiori [illegible] superius [illegible] inferius [illegible] in equalitate [illegible] manifeste [illegible] [illegible]

Deinde cum dicit [illegible] [illegible] magnitudinem [illegible] [illegible] mathematica [illegible] pitagoras [illegible] [illegible] loco [illegible] pitagorici [illegible] [illegible] in [illegible] pitagoricus [illegible] Deinde cum dicit [illegible] [illegible] pitagoricus [illegible] [illegible]

Quos dicit [illegible] [illegible] concludit [illegible] [illegible] opinionis pitagoricorum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Vi[illegible] ydeas po-
nunt [illegible] [illegible]

[illegible]

Nota [illegible]

[illegible]

Nota

[illegible]

Sed [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible]

Notandum [illegible]

[illegible]

Deinde cum dicit [illegible]

[illegible]

Deinde cum dicit [illegible]

[illegible]

Deinde cum dicit [illegible] 28

[illegible]

[illegible] separatum [illegible] ab illis [illegible] non [illegible] separata [illegible]

que

[illegible]

Deinde cum dicit [illegible] species et ydeas [illegible]

Notandum [illegible]

cas

[illegible] species [illegible] ydeas [illegible]

Deinde cum dicit [illegible]

[illegible] Notandum [illegible]

Deinde cum dicit [illegible] potentia [illegible]

Notandum [illegible] separata [illegible] independenter [illegible] dependenter [illegible]

alia et quantitatem [illegible] quantitas sequitur quod in speciebus habebit esse dependenter et ita est independenter et dependenter [illegible]

[illegible] dependenter Deinde cum dicit 29

[illegible] Notandum [illegible] quantitas [illegible] separata [illegible]

Nota

[illegible] quantitates [illegible] separata [illegible]

idea non est accidens

[illegible] Notandum [illegible]

Nota bene

[illegible]

66

Deinde cum dicit hec in speciem et forma [illegible] in quantum [illegible] quod [illegible] [illegible] in rei [illegible] sed formas separabiles dicit quantitate [illegible] ibi [illegible] intelligibiles [illegible] dicit [illegible] rei sed formas separatas dicit [illegible] quantitatem et ita [illegible] quod [illegible] intelligibiles [illegible] in [illegible] quod [illegible] in [illegible] [illegible] ideam quod sed [illegible] et [illegible] sit aliquis [illegible] eius formas [illegible] sequitur in [illegible] eius [illegible] quod [illegible] quod sit una qualitas [illegible] qualitatibus [illegible] quod sit una qualitas [illegible] qualitatibus [illegible] sensibilibus et [illegible] sequitur in [illegible] sequitur [illegible] quod [illegible] et [illegible] aliquis [illegible] in [illegible] et [illegible] quod [illegible] ita quod [illegible] quod [illegible] ita quod [illegible] formas [illegible] formas separatas [illegible] formas [illegible] [illegible] [illegible]

Nota [illegible] quod [illegible] quod [illegible] species et [illegible] quod [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quod [illegible] in uno genere et in una [illegible] [illegible] separata [illegible] species et [illegible] species [illegible] sequitur quod [illegible] in uno genere [illegible] sequitur et in una quantitate separata [illegible] quod [illegible] [illegible] [illegible] species et [illegible] species [illegible] [illegible] quod species et [illegible] species [illegible] ita [illegible] quod [illegible] species [illegible] in [illegible] et sic species et [illegible] quod [illegible] [illegible]

Nota: [illegible] aliquis [illegible] [illegible] [illegible] ydeas ydea et [illegible] ydea [illegible] [illegible] in uno genere [illegible] [illegible] ydeas [illegible] ydea [illegible] ydea [illegible] ydea [illegible] ydea [illegible] ydee [illegible] ydea et ydea [illegible] [illegible] ydea [illegible] aliquid [illegible] [illegible] ita quod ydea et ydea [illegible] in una ratione [illegible]

dederint

[illegible] quod [illegible] ydea [illegible] ydea. Deinde cum dicit [illegible] 31
[illegible] quod [illegible] quod ydee [illegible] quod nihil
si ponuntur ydee quod [illegible] [illegible] et sic [illegible] et [illegible] et [illegible] in [illegible] quod [illegible] quod [illegible] [illegible] et sic [illegible] [illegible] ibi [illegible] ibi [illegible] quod si ponuntur ydee [illegible] [illegible] [illegible] celestia [illegible] [illegible] [illegible] ydea [illegible] ydee [illegible] et [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] Deinde cum dicit [illegible] in [illegible] dicit quod si ydee ponuntur [illegible] ydea [illegible] ydea [illegible] [illegible] [illegible]

Deinde cum dicit [illegible] quod ydee [illegible] [illegible] quod ponuntur ydee [illegible] [illegible] [illegible] ydea [illegible] ydee [illegible] [illegible] quod [illegible] [illegible] [illegible] quod si [illegible] ydeas quod ydee [illegible] [illegible] quod ydee [illegible] si ponuntur [illegible] [illegible] [illegible] ydea [illegible] [illegible] her rario [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Deinde aliquis [illegible] ydee [illegible] [illegible] ydeas [illegible] [illegible] ydeas [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quod [illegible] [illegible]

Nota

[illegible] et intellectus [illegible] q[uod] h[abe]t apud se ydea [illegible] cum faciendum [illegible] ydee [illegible] ad [illegible] nec valet [illegible] [illegible] forma [illegible] representat et [illegible] videmus [illegible] [illegible]

32 [illegible] exaria [illegible]

[illegible]

[illegible] 33 [illegible]

Nota bene

[illegible]

[illegible]

Ro 2

Casus

Nota

2

3o

[illegible]

Quod alia ratio ex dualitate sit contra impossibile. Notandum contra quod ista procedebat non solum ... et non intelligentia ... [illegible] 1

... intelligibili ... [illegible] ... sequitur quod dualitas ... unitatem ... [illegible] ... facit unitatem ... impossibile.

5 Deinde ad dicit ... [illegible] ... unitatem ... [illegible]

[illegible]

6 Deinde ad dicit ... [illegible]

[illegible]

Dicit quod ... [illegible] ... Deinde ... voluntatem ... [illegible]

[illegible]

Deinde ad dicit ... [illegible] ... dualitas ... [illegible]

[illegible]

2 ... [illegible]

[illegible]

Nono arguit Capnica

Sic imbibat positionem ...

[illegible]

[illegible]

2 [illegible]

2 [illegible]

3 [illegible]

3 [illegible]

4 [illegible]

5 [illegible]

6 [illegible]

7 [illegible]

1

[illegible]

Aliud

[illegible]

2

[illegible]

3

[illegible]

3

[illegible]

4

[illegible]

Quinta theoria est ... de ii veritatibus

[illegible]

In scia grat ube nam eius.

[illegible]

Veritas supplet affectum

[illegible]

V veritatis cognitio sit impeit

[illegible]

[illegible]

V p[ro]fessit facilis et diffi[cilis] et i sua q[ua]p[ro]

[illegible]

No

[illegible]

nota

[illegible]

V veritas p[ro]sp[ec]te s[u]pleti a nob

[illegible]

2.

p(er)fect(i)o(n)e(m) a(n)i(m)e intell(ectiv)e [illegible] sic nec a(n)i(m)a vel [illegible]
sue ambitu [illegible] 20 [illegible] sensibili [illegible]
[illegible] data [illegible] excellencia(m) sui [illegible] sed [illegible]
[illegible] intellectui n(ost)ro [illegible] q(uod) no(n) [illegible]
[illegible] debilitate(m) sui [illegible] ad illa [illegible]
[illegible] sensibilia et illa no(n)
attingat intellectus n(oste)r [illegible] vel alt(ius)
[illegible] comp(re)hensione(m) [illegible]

[illegible]

v q(uod) p(ri)ma sint ignota i(n) se(?)

no(ta)

[illegible]

v q(ui)a [illegible] sit facilis

vnde [illegible]

facilius est cognoscere sicut et prius. Si autem conclu-
dant cognoscere [illegible] quod ultra conclusiones resolvunt
ad media et medii ad prima et secundo
prima et secunda [illegible] conclusionum et hoc dupliciter
cognoscere omnium eorum resolutionem ad facilius
exercitur circa conclusiones. nam sic autem sicut circa
prima quod [illegible] in forma resolutiones
Sic autem sic dicit contingit dubium. Si enim
prima cognoscendo et per resolutionem [illegible]
[illegible]

Nota

quod prima dicuntur prima

iste

Forsan

unde oritur difficultas ex difficilium [illegible]

vide difficultas consistat secundum duos modos

[illegible]

vide esse hic [illegible]

Nota

[illegible]

[illegible]

21
2

repugnantibus ex illis nulla poterit [illegible] Si quis traderet prima [illegible] regulam [illegible] [illegible] Si autem traderet prima [illegible] illis [illegible] ut illis [illegible] prima [illegible]

3

Utrum autem sciam [illegible]

[illegible] speculativa [illegible] speculativi intellectus [illegible] speculativus [illegible] infinitatem [illegible] speculativus [illegible] speculativa [illegible]

intellectus practicus

[illegible] speculativus [illegible] practicus [illegible] intellectus [illegible] speculativus [illegible] practicus [illegible]

Utrum sit scientia de pena et lib[illegible]

[illegible] intellectus [illegible] actus [illegible]

2

[illegible] actus [illegible] speculativa [illegible] practicus [illegible] operate [illegible]

Utrum habitus practicus sit ~~practicus~~ rei operate

Nota

[illegible] practicus [illegible] extensionem [illegible] intellectus [illegible] practicus [illegible] speculativa [illegible]

[illegible] speculativus [illegible] intellectus [illegible]

Utrum scientia sit practica veritatis

[illegible] intellectus [illegible]

nota

[illegible] intellectus [illegible] speculativam intellectus [illegible]

scientia divina

scientia veritatis

[illegible]

de certe inquantum est ... secundum Aristotelem metaphysica
ita sunt ... [illegible]
... art ... [illegible] arismetica ...
... metaphysica ... [illegible]
... [illegible]
... [illegible]
... arismetica ... metaphysica ...
... [illegible] ... et de certe
... [illegible] ... arismetica ...
... [illegible]
... [illegible]
... [illegible]
... multitudo ... [illegible]
... [illegible]
... [illegible]
... ad multitudinem ... [illegible]
... [illegible]
... arismetica ... [illegible]
... [illegible]
... arismetica ... [illegible]
... [illegible]
... [illegible]

[illegible]

Nota

v practica facit scire

[illegible]

... practica ... [illegible]

Nota

Nota bene
Duplex sunt principia

v ... [illegible]

rum degnitates primas ad utrumque prima ex- 2
tendit si sit fact. ut cum considerat om-
nia quidem [illegible] considerabit illud ut in
[illegible] maxime salvatur [illegible]
[illegible]

[illegible]

V. p[illegible] pro separa[illegible] magis salva[illegible] [illegible] veritatis

[illegible]

[illegible] verius

[illegible]

[illegible]

[illegible]

Quia gclonis est pma cognitionis in
quodam tangi cognitionis gclonis n
attingens quidditatem rei mediante
aliud immediate attingunt quiddi
tatem quo in ipso magis salvatur ra
tio scitur. Quia aliquando scitur scilicet
dicit phus scit, quod quia demonstracio
est non de propter quid et effectibus dicitur
quod quid est. Quod demonstracio propter quid
dicitur media vero quia sed quod demonstra-
tio quia equivoce ita quod demonstracio
sic accidit. Sed non analogia et hic
quod accipitur demonstracio largo modo et
sic accipiendo demonstracio. Unde scilicet demonstracio
demonstrare de causis et.

Causis et causatis aliquid est accipere unum esse sicut quod [illegible] analogia [illegible] et [illegible] utroque [illegible]

[illegible] causam et causatum [illegible] intellige [illegible] causa et [illegible] effectum [illegible] causa et effectum [illegible] tollit [illegible]

[illegible] causa et effectus [illegible] tollit [illegible] tollit [illegible] abstractis [illegible] salvatur [illegible] salvatur [illegible] salvatur [illegible]

[illegible]

Queret aliquis [illegible]

[illegible]

[illegible] **Utrum aliquis** [illegible] sit [illegible] aequa sit [illegible] et [illegible] albedo [illegible] nigredo [illegible] dignitatis [illegible] sit [illegible] dignitates [illegible]

[illegible] albedo [illegible] extremum [illegible] latitudinem [illegible] medium inter ista duo extrema [illegible] tollit [illegible] tollit [illegible] investigare [illegible] aliquid [illegible] salvatur [illegible] media [illegible] appellamus

non sunt sub nobilissimo modo unitatis
quia non potest esse modus potior quo nobilior
modo unitatis est. Aspiciendo unitatem sub modo
necessarii quem habet modo potiori ergo impossibile
est quod aliquid impossibile sit [illegible] in suo
modo [illegible] unitatis ergo est quod est unum
secundum [illegible] est necesse esse tale [illegible]
[illegible] unum est tamen quod [illegible] [illegible]
ergo tamen est unum [illegible]. Secundo [illegible]
patet sic si sint plures unitates [illegible]
[illegible] sunt et [illegible] omnis multitudo
[illegible] aliquale [illegible] quod [illegible] reducatur
ad [illegible] unitatem [illegible] ergo [illegible]
unitatem reducatur multitudo [illegible]
[illegible] quod multa in [illegible] sunt unum
[illegible] ergo multa [illegible] reducuntur ad
unitatem speciei. Secundo multa [illegible] sunt
unum genere. ergo multa specie reducuntur
ad unitatem generis. Tertio multa genere
unum analogia [illegible] non sunt
unum genere et tamen sunt unum analogia
[illegible] quod est quod est in genere et quod non est
in genere reducuntur ad unitatem analogie
ut [illegible] est in genere [illegible] non est
in genere [illegible] duo sunt unum in
ente analogice. ergo omnis multitudo [illegible]
sit illa ad unitatem reducatur. Si ergo
sunt duo [illegible] sunt [illegible] reducuntur ad
unitatem speciei [illegible] est impossibile quod [illegible]
multitudo [illegible] [illegible] imperfectior
speciei [illegible] perfecte salvatur in [illegible]
[illegible] in [illegible] sunt [illegible] ad [illegible]
[illegible] [illegible] et [illegible] sicut
non potest [illegible] multiplicari in plura
ita [illegible] [illegible] sicut [illegible]
esse hominem et esse quod homines [illegible]
[illegible] homo non potest esse in pluribus quia
[illegible] est [illegible] individui sicut sit in
pluribus sic nec esse hominem [illegible]
[illegible] in pluribus [illegible] quo sunt [illegible]
esse hominem et esse quod hominem
ergo sunt unum sit simplicissimum [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible] unum non potest
salvari in pluribus nec multiplicari
ergo nec [illegible] et [illegible] [illegible]
[illegible] quod est [illegible] unum [illegible]
potest dici quod sunt plura [illegible] sunt
[illegible] in [illegible] et plura in specie quia
[illegible] illa [illegible] [illegible]
et actuali quod [illegible] [illegible]
non [illegible] sunt [illegible] [illegible]
Notandum est quod [illegible] in genere est
unum actualiter ad certum [illegible]
[illegible] quod [illegible] [illegible] unum [illegible]
non [illegible] [illegible] [illegible]
sunt ad distinguendum [illegible] [illegible]
quod [illegible] est actualiter ad certam [illegible]
non est unum nisi [illegible] [illegible] appellatione
[illegible] sunt quod [illegible] omnis [illegible]
tale [illegible] in genere non est quod [illegible]
[illegible] est omne quod est in genere actualiter
[illegible] [illegible] non [illegible] esse plurium
[illegible] unitatum [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] est si [illegible] [illegible] quod sunt
plures sunt quae sunt unum in [illegible]
[illegible] [illegible] implicat oppositum [illegible]
quod sint unitates simpliciter [illegible] [illegible]
analogiam [illegible] [illegible] illa [illegible].

Analogia [illegible] [illegible] attribucionis ad aliud
[illegible] [illegible] ad [illegible]. [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ad aliud
in uno magis salvatur ratio analogi
quam in alio. ita quod [illegible] sunt in
alio [illegible] quod [illegible] quod [illegible] [illegible]
attribucionis et analogiam ad [illegible] in
[illegible] magis salvatur ratio entis [illegible]
[illegible] quod [illegible] sana [illegible] attribucionem
ad sanitatem analogice [illegible] salvatur
sanitas [illegible] sunt [illegible] in [illegible] ut
urina [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ut [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible]
[illegible] et non [illegible] in aliquo [illegible]
ergo [illegible] [illegible] [illegible] ergo unitatem [illegible]
analogiam [illegible] [illegible] quod unitas in
uno salvatur sunt in alio [illegible] [illegible]
ergo non sunt duo unitates sunt [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] sunt esse
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
sunt in [illegible] genere est [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ita quod [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] magis et magis nobilis [illegible]
ut [illegible] in genere coloris albedo est
mensura omnium colorum ita quod [illegible] [illegible]
[illegible] maiores et minores ad [illegible]
[illegible] est maior et [illegible] nobilior in colo-
ribus ita [illegible] [illegible] in toto ente [illegible] in
toto ambitu [illegible] est unum [illegible] [illegible]
[illegible] quod est mensura omnium entium et omnium
[illegible] et [illegible] impossibile est dare [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible] quod sunt in [illegible]
colores [illegible] [illegible] [illegible] impossibile est dare
[illegible] [illegible] ita impossibile est dare
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible]
et [illegible] in [illegible] in coloribus in [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] unum colorem nobi-
lissimum ita [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] nobi-
lissimum et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] nobi-
lissimum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] quod sunt [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
non [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] est [illegible] utroque quod est mensura
[illegible] ergo illa non sunt [illegible] sunt [illegible]
quod [illegible] est quod [illegible] [illegible] quod magis [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
quod [illegible] [illegible] sunt [illegible] [illegible] [illegible] est
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] duo non [illegible] [illegible] plures [illegible]
[illegible] [illegible] unum [illegible] [illegible] sunt [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] sunt [illegible] sic [illegible]
quod est dare unum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
sunt et quod non sunt plura [illegible]
sunt [illegible] sic [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
quod [illegible] [illegible] est [illegible] omnia [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
Notandum est quod denominatio [illegible] est
quando est eius denominatio quod sit ab aliquo
[illegible] [illegible] non [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] aliquid certum est [illegible]
[illegible] est non [illegible] in rebus [illegible]
[illegible] denominatio quod sit aliquid sit ab aliquo
[illegible] [illegible] denominatio est quod sit ab
aliqua forma in tota [illegible] [illegible] quod
album est album albedine et quod homo

el homo quiate quiditatem aut el in sua homo / Et albedo albo et ita de aliis fit ab extra / Ad argumentum ergo dico quod verum dici verum potest intelligi duobus modis uno modo quod sit vera veritate intrinseca quod est quod esse rei / 2o modo quod sit vera veritate intrinseca primi que est mensura omnis veritatis. Et sic denominatur ab aliquo extrinseco / 2a at ab extra ... intelligendum est quod sicut primus denominat omnia bona ita veritas prima denominat omnia vera ... aliquid ... assequitur ... ita quod ... in rebus ... et sic patet quod veritas prima ... denominative ... / Ad arguments ... quod si ... simpliciter ... relictum sit ... Si ... quod ... est ... [illegible]

[illegible]

Utrum aliquid sit verum

[illegible]

Nota quod sit ... apud ...

... dictum ... causa ... Si autem ... infinitis in causis ... possit aliquis scire quod infinitum ... in hac parte ... ostendere ... esse in omnibus causis ... [illegible]

[illegible]

Hec eadem est repetita a scriptore forte aliis in scientibus post ... quartas

[illegible] et sic usque in infinitum [illegible]
[illegible] in aliqua [illegible] non dicatur
[illegible] infinitas causarum [illegible]
[illegible] linea recta vel [illegible] infinitas indirecte
[illegible] possibile aliquid ymaginari in [illegible] tanquam ad
[illegible] et sic usque in infinitum
[illegible] causa [illegible]
[illegible] causa vel [illegible] infinitas
causarum linea recta ut indirecta [illegible]
possibile est ymaginari quod [illegible] species
resolutive ad [illegible] generis. Et [illegible]
generis ad [illegible] Et [illegible]
ad aliquod aliud [illegible] Et sic
usque in infinitum in tali resolutione [illegible]
media in formalitate quia unumquodque [illegible]
[illegible] formalis [illegible] est
in linea [illegible] Et sic
[illegible] infinitas indirecte [illegible]
[illegible] indirectum [illegible] est
[illegible] linea indirecte
infinitatis [illegible]
indirecte [illegible] linea infinitatis [illegible]
[illegible] effectus
[illegible] et sic [illegible]
[illegible] linea infinitatis [illegible]
[illegible] aliquam
[illegible] effectus [illegible] et sic [illegible]
[illegible]
in causis. **Deinde cum dicit** [illegible]
[illegible]
[illegible] causa [illegible] causa effectus
[illegible] causa [illegible]
[illegible] motum [illegible]
[illegible]
[illegible] infinitas [illegible]
[illegible] simplex [illegible]
[illegible]
[illegible] simplex [illegible]
[illegible] causa [illegible]
[illegible] aere [illegible]
[illegible] **De-**
inde cum dicit [illegible] motum
[illegible] causa [illegible]
[illegible] infinitum
motum [illegible] in effectibus [illegible]
[illegible] simplex [illegible]
[illegible] aliud [illegible]
[illegible] simplex [illegible] **De-**
inde cum dicit [illegible]
[illegible] causa [illegible]
[illegible] simplex [illegible]
[illegible] simplex [illegible]
[illegible]
[illegible] similes [illegible]
[illegible] **Deinde cum dicit** [illegible]

[illegible] causa [illegible]
[illegible]
[illegible] **Deinde cum dicit** 6
[illegible]
[illegible] causa [illegible]
[illegible] infinitate [illegible]
[illegible] in infinitate [illegible]
[illegible] infinita [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] effectum
[illegible] medium
[illegible]
[illegible] alia
[illegible] effectus alia [illegible]
[illegible] causalitate [illegible]
[illegible] omnibus [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] agentibus [illegible]
[illegible] causalitate [illegible] impossibile [illegible]
[illegible] infinitum in causis [illegible]
[illegible]
[illegible] infinitum [illegible]
[illegible] infinitum
[illegible]
[illegible]
[illegible] medium [illegible]
[illegible] ultimum [illegible]
[illegible]
[illegible] medium et ultimum [illegible]
[illegible] medium et
[illegible] simplex [illegible] medium et
[illegible] ultimum [illegible]
[illegible] medium [illegible] ultimum [illegible]
[illegible] ultimum [illegible]
totalitate [illegible] sit [illegible]
effectus [illegible] ultimum [illegible]
[illegible]
[illegible] simplex [illegible]
[illegible] medium [illegible]
[illegible] ultimum [illegible]
[illegible] simplex medium [illegible]
[illegible] ultimum [illegible]
[illegible] infra ordi-
[illegible] causalitate [illegible]
[illegible] infra ordinem illum ultimum
[illegible] causalitate medium
[illegible]
[illegible]
[illegible] medium et ultimum
[illegible] possit aliquis dicere [illegible] possit
[illegible]
[illegible]
[illegible] media [illegible] infinita [illegible]
[illegible] medium et
[illegible] ultimum [illegible]
[illegible] medium [illegible]
et ultimum [illegible]
[illegible] impossibile et [illegible]
[illegible] medium
[illegible] medium [illegible]
[illegible]

[illegible] ad infinitum [illegible] medium. [illegible] quod sit medium [illegible] sit infinitum [illegible] dicit [illegible] medi[illegible] [illegible] in infinitum [illegible] medium [illegible] infinitum [illegible] quia a quo [illegible] medium [illegible] posset [illegible] possit [illegible] semper [illegible] medium

Deinde cum dicit [illegible] infinitum [illegible] dare [illegible] quod in infinitum [illegible] supposito [illegible] ex toto. Et ideo ita [illegible] infinitum [illegible] omni [illegible] infinitum [illegible] in medio [illegible] medium [illegible] infinitum [illegible] ex toto [illegible] in totalitate infinitum ex toto [illegible] aliquod [illegible] in infinitum [illegible] ex toto [illegible] totalitate [illegible] omnibus aliquis [illegible] in infinitum [illegible] medium [illegible] infinitum [illegible] medium [illegible] infinitum [illegible] medium [illegible] dare [illegible] in infinitum [illegible] Notandum

Notandum [illegible] quod medium [illegible] medium [illegible] in infinitum [illegible] medium [illegible] in infinitum [illegible] posset [illegible] medium [illegible] omnis agens [illegible] mouens [illegible] in infinitum [illegible] mouens [illegible] dare infinitum [illegible] medium [illegible] medium [illegible] in infinitum [illegible] infinitum [illegible] medium [illegible] medium [illegible] medium [illegible] medium

Quod aliquis [illegible] **Si est** dare infinitum in [illegible] medium [illegible] medium [illegible]

Videns [illegible] quod sit [illegible] Notandum [illegible] in agentibus [illegible] ad aliquid [illegible] ordo in agentibus [illegible] ordo in loco [illegible] ordo in tempore [illegible] ordinata in loco [illegible] medio [illegible] ad illud [illegible] in loco [illegible] in loco [illegible] in tempore [illegible] in loco [illegible] in tempore [illegible] instrumentum [illegible] ordo [illegible] in agentibus [illegible] agentis [illegible] medium [illegible] agens [illegible] medium [illegible] ordo [illegible] medium [illegible]

Quod aliquid est ordo [illegible] **in mouentibus et est** [illegible] **in mouentibus sit aliquod** [illegible] **centibus** [illegible] medium [illegible] una [illegible] in infinitum [illegible] in infinitum [illegible] in infinitum [illegible] in [illegible] ordinatis [illegible] ordinatis [illegible] mouens [illegible] instrumentum [illegible] mouens [illegible] ordinatis [illegible] in infinitum [illegible] medium [illegible] ordinate [illegible] medium [illegible] medium [illegible] medium [illegible] medium [illegible]

ita quod sit ordo intellectus [illegible] intellectus ille [illegible]

[illegible]

Tercio videndum utrum in voce sit instrumentum [illegible]

[illegible]

[illegible]

Deinde cum dicit ut quid ex priori ... ubi ... ponit ... [illegible]

... quia ... sit ... ponit ... [illegible]

... ponit ... ubi ... ille ... [illegible]

... ubi ... [illegible]

[illegible]

... [illegible]

Dubitat tamen aliquis ... [illegible]

[illegible]

... **Deinde cum dicit** ... [illegible]

[illegible]

Nocte sequitur [illegible] ex aurora
[illegible] diei nocte sequitur ad auroram
et [illegible] q(uod) sequitur [illegible] est
[illegible]
[illegible] simpl(icite)r [illegible] ita q(uod) non sit ibi
aliq(ui)d [illegible] ita sit q(uod) [illegible]
ita q(uod) [illegible] supponit(ur) [illegible]
[illegible] sed cum dicitur ex aurora
q(uod) [illegible] ita q(uod) [illegible]
sequitur hoc [illegible] q(uod) ex uno supponit
aliud aurora non sit ex die [illegible]
[illegible] sit ex aurora [illegible] non non
[illegible] altera [illegible] illa die
alius non [illegible] q(uod) non [illegible] ibi
ista [illegible] supponi(tur) [illegible]
[illegible] Notandum [illegible] q(uod)
una alia [illegible] ordine
[illegible] ita [illegible] non debent
nisi [illegible] aliud ita q(uod) ordo [illegible] q(uod)
[illegible] sit in [illegible] mente [illegible]
[illegible] ad aliud sed non [illegible]
[illegible] mente [illegible] nec [illegible] nisi
mediate [illegible] et [illegible]
ordinem [illegible] ad ultimum [illegible]
[illegible] medium non ad medium [illegible] ultimum
et [illegible] ibi [illegible] sic [illegible]
[illegible] ad [illegible] q(uod) [illegible]
[illegible] non [illegible] aliquo
[illegible] non [illegible] aliquo
ordine [illegible] nec [illegible] aliud
aliud [illegible] illa [illegible] non
[illegible] formam actus et formam [illegible]
et [illegible]
[illegible] ordinis [illegible] non est
[illegible] et ultimum [illegible]
[illegible] Notandum [illegible]
[illegible] ordo [illegible]
[illegible] sit [illegible] q(uod) [illegible]
[illegible] ordo [illegible]
[illegible] q(uod) [illegible]
non [illegible]
[illegible] non [illegible]
non [illegible] ordo [illegible]
[illegible] non [illegible] et [illegible]
[illegible] non [illegible]
[illegible] q(uod) [illegible]
[illegible] q(uod) [illegible]
[illegible] ita q(uod) [illegible] non [illegible]
[illegible] in [illegible]
[illegible] q(uod) [illegible]
[illegible] non ita [illegible] q(uod) [illegible]
[illegible] et [illegible]
[illegible] non [illegible] ordo [illegible]
[illegible] ordo [illegible] non [illegible]

Dub(itat) aliquis u(trum) hoc p(otes)t

[illegible] non
[illegible] et [illegible]
[illegible] in hoc
[illegible] in illo [illegible] ordo [illegible]
[illegible] in isto [illegible] sit
ex aurora [illegible]
[illegible] non [illegible] ita q(uod) [illegible] ex
aurora est [illegible] ordine [illegible]
auroram et non [illegible] et [illegible]
[illegible] sit [illegible] ex aurora
[illegible] et [illegible] sed [illegible]
[illegible] ita [illegible] in [illegible] non [illegible]
[illegible] ex puero est

[illegible] ita q(uod) [illegible]
ordine sequitur [illegible] puero et non [illegible]
[illegible] non [illegible]
isto non [illegible] q(uod) non [illegible]
de die et aurora [illegible] q(uod)
[illegible] sed [illegible]
[illegible] in illo non [illegible] non [illegible]
[illegible] et non [illegible] ita [illegible] et [illegible]
[illegible] vel [illegible]
in [illegible] sed [illegible]
ex puero sit [illegible] non [illegible]
[illegible] transit ad aliud sed [illegible]
ex [illegible] sit [illegible] in [illegible]
[illegible] supponit [illegible]
[illegible] supponit [illegible] et [illegible]
non [illegible] nisi [illegible]
[illegible] ad [illegible] non
[illegible] forma
[illegible] in [illegible] forma
[illegible] non
[illegible] non
sit [illegible]
[illegible] q(uod) [illegible]
[illegible] non [illegible]
ad [illegible]
[illegible] q(uod) [illegible] forma [illegible]
[illegible] Deinde
[illegible] de [illegible] non [illegible]
[illegible] q(uod) non [illegible]
[illegible] non [illegible]
et [illegible] in [illegible]
[illegible] non [illegible] in [illegible]
[illegible] sit
[illegible] in [illegible] et [illegible]
[illegible] et [illegible] in [illegible]
[illegible] medium [illegible]
[illegible] non [illegible]
[illegible] medium [illegible] ubi aut [illegible]
[illegible] medium et [illegible]
[illegible] in [illegible] non [illegible]
[illegible] q(uod) [illegible]
[illegible] medium [illegible]
[illegible] in [illegible]
non [illegible] sit [illegible] medium [illegible]
[illegible] medium [illegible] et [illegible] ubi [illegible]
[illegible] non [illegible] ubi non [illegible]

Dubitatur ut(rum) sequi(tur) est dictum

[illegible] medium [illegible] in
[illegible] q(uod) [illegible] sit in [illegible]
[illegible] et [illegible] non
[illegible] q(uod) [illegible]
et [illegible] in [illegible]
[illegible] ad aliud q(uod) [illegible] illo q(uod) [illegible]
[illegible] ad aliud [illegible]
in [illegible] et [illegible] in [illegible]
[illegible] in [illegible] ad [illegible]
non [illegible] q(uod) [illegible] sit [illegible]
q(uod) [illegible] medium [illegible] in
[illegible] ad [illegible] et ad [illegible] non [illegible]
[illegible] medium nisi [illegible]
[illegible] sed medium [illegible] ad
[illegible] medium ad [illegible]
[illegible] et [illegible] q(uod)
[illegible] medium [illegible]
et [illegible] sed [illegible]
[illegible] medium [illegible]
[illegible] in [illegible]
[illegible] in [illegible] medium

Vel prius intelligere vel prius in actu ... loquendo de prioritate intentionis. Ex alterius parte ... medium ... intendit agens ... in medium nisi propter ... medium ... intendit ... quod ... finem nisi propter finem. Et cum loquimur de prioritate ... prius attingit medium quam finem ... quod prius intendere ... ista sit ... intendit medium nisi propter finem ... attingit medium nisi ut possit attingere ... finem ... medium ... medium ... finem possit ... attingere ... medium ...

[illegible]

Dubitat aliquis ...

[illegible]

Dubitatur aliquis ...

[illegible]

[illegible]

Deinde ...

[illegible]

Dubitaret aliquis ...

[illegible]

Non plus in utero quam eius magis necat eius minus quia est in materia quod est in actu ergo infra priorem non fit actio ad nisi quod potentia inde. ergo non est infinitum in decursu. Si enim aliquid esset medium inter primum et ultimum esset quod esset minus eius quam est in materia quod est impossibile. Unde primus sic arguendo est actionum sunt determinata extrema et fieri maxime ex parte actionis actus enim finitur. est sunt extrema aut finita et determinata non potest capi infinita media ergo cum tenet medium sunt extrema et extrema sunt finita ergo non est infinitum in medio.

Secunda ratio. Primum sic Quia omnis motus actio est in virtute primi agentis ita omnis motus est passiva maxime ad formam et ultimum primi. probatur sic ergo sunt agentis in causis efficientibus quod in certo ordine moventis omnes motores secundum agens cum agentis motum primi moventis ita in certo ordinate omnes passivi est quod sunt priores sed sic frequenter agunt recta. Deinde cum dicit Quoniam in causa finali est status in causis finalibus probat quod est procedit rationibus et sic primus est et quod ponit et ex rationibus Secunda ibi Quia quod ex minore sunt et ibi in secunda ibi et nullus contradicit Tertia ibi unus dicit intellectus est Primo ergo sunt ratio finis est in quo sunt omnia et alia sunt ergo et et ratio illius non est non ipse aliquid alterius nisi ergo est ratio aliquid illud et ultimum est Quia aliud ultimum est est ultimum Quia aliud nisi dicit ratione in alia sunt et ipsum non aliud non est dicitur finis aliquid est et sunt alia ergo non primus ipsum de ratione sunt est ultimum non ergo de dubitare tollit infinitum tunc ultimum repugnat infinito Quia ergo dubitare tollit causa finalis quod est impossibile ita quod processus sic agere sunt finis desinunt ultimum ergo desinunt finis Quod quod est impossibile ergo et prima. Quaeret aliquis utrum ratio finis sit ex ultimo. Dicendum quod sic et hoc primus per distinctionem et unum finis et in ultimo quod est finis. Unde dicendum est quod est finis ita quod ibi sunt finita sunt in ordine est aliud ille est quod est sit in ordine ad et repugnat est ultimo. De ratione autem finis est quod sit in ordine ad aliud sed enim est finis quod alia tenent et ipsum non finis. Quia enim finitate esse finem non finis Quia in via ut sui in ordine ad et ut sui est intellectui et non in mente et sed est ergo sui sed est natura ultimitatis.

Deinde cum dicit Quia infinitum facient. Hic ponit tertiam rationem Quia est formam in fine in causis finalibus infinitas rationem finium infinitum in bonum quod aufert bonum finis et ex prodicitur rationem quod aufert in bonum et ex ratio primo et principium bonum. Quaeret aliquis utrum finis et bonum idem sit. Dicendum primum et dicendum quod sic et autem primum dicit una per

et talis. Illud quod non dicitur non convertit res quod dicitur convertit necesse finis eius quod ad tenet appetitum secundum et autem neque natura res convertit usque quod perfectum eius ergo perfectum et finis sunt perfectum autem ratio et res ad bonum unde est finis opera est universale bonum perfectionis ergo est bonum finis et perfectum. Secunda ratio primus sic omnis finis est finis ratio agentis est ipsum finem est non cognoscentis et ut in ratione finis et bonum est in potentia in re cognoscente primo quod cognoscunt in bonum est felicitas malum fere in malum nisi inquantum videtur ratio et solitudinem boni ullus enim operatur ad malum aspiciens tamen ad ingenium fieri appetitum cognitum sic finis et est bonum sic probatur quod ergo finis et bonum est sic Dicendum primum in eo sed in quo est omnis ad finem et est non cognoscentis finem non est sic ordinate non ordinate nisi actio ab alio quod non ordinate quod autem cognoscente ergo quod est ut intellectus est operativus intellectus Sed enim sagitta quod ordinate in finem est ab agit sive cognoscente finem Sed quod non ordinate in finem est ab agente cognoscente in finem est ab intellectu cognoscente finem ita quod semper operatur est ordinante finem ad opus actio Sed actio quod quod est tendit in ad actum ab alio eo non tendit quod est actum et eo non quod agens tendit sed sit tendentia ergo non est non tendit informis nisi acta ab intellectu non tendit nisi eo non quod tendit est intellectus et eo non quod intellectus impressionis est eo non quod tendebat sicut finis Bonum perfectum non tendit nisi in bonum ergo non finis ergo ad in quod tendit quod sic finis omnis ergo in finis finis et bonum est.

Deinde cum dicit Etiam convenit sic ponit ratio bonum Dicit quod sic aliquis tollit in finis nullus convenit ad finem actionem nisi futurum sic et non potentiam bonum ad aliquem ratione ergo est posse infinitum in causis finalibus tollit finem quod autem tollit finem tollit actionem Sed quod omnis actio tollat et est impossibile ergo impossibile est Unde in causis finalibus Ordo evidentiam notandum quod habet ratio inter quod. ut nisi possit aliquem ordinem in in auctoritate in finalibus aliquid non ad est natura Quia autem esset infinitum in causis finalibus actionem tenere non posset et processus non reperitur et sic destruerentur omnia actio sed Unde est Notandum est quod actio et ratio attingit sed quod finis non est actio et sic potest et tunc est Quia autem est potentia et sic et quod est impossibile ita finis non est actio est posset et et sic impossibile actio est impossibile est ratio impossibile ergo et actio. Deinde cum dicit Et iam ratione tollit. ponit hic rationem destruere quod ponit hic rationem destruere quod quod ponit hic rationem quod ponit hic rationem finalibus tollit actionem infinitum in causis finalibus tollit actionem

practicum intellectum

Qui cum sit intellectus practicus semper agit propter aliquid [illegible] agit ut finem [illegible] in [illegible] tollet finem et finis [illegible] aliquid [illegible] intellectus tollet [illegible] et finis [illegible] Nota [illegible] quod sit intellectus practicus [illegible] in causis finalibus [illegible] in operante per intellectum [illegible] in intelligendo [illegible] intellectus practicus [illegible] determinata media [illegible] ad determinatum finem [illegible] determinata est finis [illegible] intellectus practicus agit per determinata media [illegible] determinatum finem. [illegible]

[illegible]

[illegible] Et [illegible] tollet [illegible] tollet totum ordinem [illegible] in causis finalibus omnem [illegible] et quia tollet [illegible] tollet totum ordinem

De modo [illegible] dicit [illegible] in causis finalibus [illegible]

[illegible]

Si autem eadem infinitas pro conceptibus in suo formali vel eadem ibi sunt conceptus et ita licet [illegible] ego ponam infinitatem in conceptibus formalibus de distinctione duorum conceptuum et unius ordine. Notandum est quod omnes conceptus in predicatis absolute ad conceptum generalissimum conceptum aut generalissimum ad conceptum [illegible] Si tamen [illegible] dicit alium conceptum [illegible] conceptum [illegible] ad [illegible] absolute vel [illegible] in conceptibus [illegible]. Deinde cum dicit [illegible]

[illegible]

Deinde cum dicit [illegible]

[illegible]

infinitas aut motus magis forma ... infinitum ... Queritur ad [illegible]

utrum in omni eo quod movetur sit ... motus ad locum ... motus ad formam ... [illegible]

... Queritur aliquis ... [illegible]

... Queritur aliquis utrum formis ... [illegible]

... Queritur aliquis utrum forma in ... possit ... [illegible]

... talis ... et ... [illegible]

... Queritur aliquis utrum ... debeat ... finita ... in alio ... [illegible]

... Notandum ... forma ... infinita ... [illegible]

... Queritur aliquis utrum ... forma ... [illegible]

et deus et genus. | Secundo non invenitur forma
per materiam nec per illud neque recipitur forma
quodque sit illud. et ille non forma vel
necessario non materialis. Ubi Notandum est
quod non specificatur et socialis ex ea et
quaecumque forma accipitur et non ex aliqua
alia quod omnis albedo recipitur secundum quod in
gradibus [illegible] ex natura albedinis
et ex qualitate [illegible] non autem [illegible]
sui materialis [illegible] ex ipsa natura forme
sed ex aliquo alio neque recipitur forma
quod omnis [illegible] albedo non sit illa [illegible]
[illegible] ex natura albedinis quod albedo in
albedo non [illegible] albedo quod alia albedo
sit [illegible] illa [illegible] per [illegible] in
quo recipitur albedo [illegible]
[illegible] invenitur forma et [illegible]
[illegible] questio [illegible]
[illegible] cum intellectus questio
[illegible] primam formam que est
purus actus [illegible] possunt [illegible]
[illegible] infinite forme specifice [illegible]
[illegible] forme
non possunt capi infiniti [illegible]
[illegible] intellectus questio
[illegible] informis possit esse [illegible]
[illegible]
[illegible] declarandum [illegible]
intellectum [illegible] intelligi [illegible]
[illegible] declarare est quod respondendum est
ad questionem [illegible] intellectus
[illegible]
non possunt formam et [illegible] possunt
capi infinite forme specifice [illegible]
[illegible]
[illegible] quod inter formam [illegible]
actus [illegible] infinite
forme quod [illegible] ex ordine
[illegible] quod in eadem ordi
[illegible] dare sub et sup
[illegible] forme [illegible] eadem ordinate
[illegible]
[illegible] quod forme specifice
non [illegible] infinite [illegible]
[illegible] formam que est
[illegible] forme [illegible]
simplicissima est [illegible] alie forme
[illegible] unitatem [illegible]
[illegible] ita [illegible] forme [illegible]
primam formam. [illegible] vera
[illegible] est infinitum in formis
specificis [illegible]
[illegible] forme [illegible]
[illegible] formam que est
[illegible]

primam formam quod [illegible] possit accipi [illegible]
forma. [illegible]
non sunt definita [illegible] quod in[illegible]
[illegible] definita
et finita [illegible] forma [illegible]
actus et [illegible] sunt [illegible]
[illegible] forme [illegible] possit capi nisi primam formam
et [illegible] erat definite et finite
[illegible] | Videtur [illegible]
[illegible] quod [illegible] et non [illegible]
formam quam [illegible] primam [illegible] possunt
capi infinite forme ita quod semper in [illegible]
[illegible] forma [illegible]
[illegible] forma [illegible] post formam [illegible]
[illegible] forma mixti post
formam mixti [illegible]
forma vegetativa post formam vegetativam
[illegible] forma
[illegible] post formam [illegible] forma
intellectiva et sic semper ascendendo per
[illegible] forme in infinitum in nobi
[illegible] Notandum est quod
[illegible]
quelibet forma [illegible] data [illegible]
prime forme [illegible] forma data
[illegible] formam [illegible]
[illegible] alia possit [illegible] quod possit [illegible]
imitari [illegible] infinite perfectionis
et [illegible] infinite perfectionis vel infinitorum
[illegible] imitabilium et [illegible] infinitorum
[illegible] possunt [illegible] infinite [illegible]
[illegible] quod non possunt esse [illegible]
[illegible] infinite [illegible] imitabilium
[illegible] perfectionum [illegible]
[illegible] in intellectu [illegible] sunt finite et
[illegible] loquitur [illegible]
[illegible] quod possunt [illegible] infinite forme [illegible]
[illegible] ordinata [illegible]
ordinari [illegible] ordinari ad
[illegible] est finite perfectionis et quod
[illegible] imitabile et in sic ordi
[illegible] dare [illegible] et quod illa [illegible]
ordinata [illegible] tota perfectio
[illegible] finita est [illegible] non
[illegible] ordinata [illegible] ordinari | Et
[illegible] ordinata [illegible] infinite perfectionis [illegible]
[illegible] ordinata [illegible] et quod [illegible]
[illegible] semper [illegible] magis ac magis [illegible]
[illegible] possunt in ascendendo [illegible]
forme [illegible] quod [illegible] forma non
solum aspicit alias formas sed unitatem
aspicit [illegible] | Notandum est [illegible]
forma simplicissima [illegible]
simplicissima infinitissima est forme [illegible]
[illegible] forma cadunt | Et quo [illegible]
[illegible] et quo [illegible] infinitate cadunt
[illegible] simplicitate prime forme et [illegible]
in [illegible] cadunt [illegible] infinitate [illegible]
forme [illegible] cadunt in limitatem [illegible]
forma [illegible] simplicitas [illegible] alie forme [illegible]
[illegible] forma aspicit aliam formam
sed [illegible] aspicit [illegible] prime
forma est in simplicissima et infinitatis perfectionis
alie autem forme sunt finite et limitate [illegible]
[illegible] forma aspicit aliam formam sed [illegible]
infinitum [illegible] aspicit [illegible] et [illegible]
[illegible] forme [illegible] infinite [illegible]

Si enim eadem [illegible] aliquis [illegible] infinite [illegible] posset [illegible] alius [illegible] magnus [illegible] quod posset alius maius. [illegible] infinitis [illegible] posset [illegible] attingi quod posset magis [illegible]

[illegible] attingi [illegible] possit magis [illegible] media et [illegible] multiplicanter [illegible] illa media [illegible] attingere [illegible] intellectus [illegible]

Si autem [illegible] possint esse infiniti [illegible] species [illegible] ordinaria [illegible] generalissimi [illegible] nisi forte [illegible] intellectus [illegible]

[illegible] infinite [illegible] infinitas [illegible] potuissent multiplicari [illegible] intellectus [illegible]

[illegible] infinitum [illegible] Deinde cum dicit [illegible] infinite [illegible] infinitas [illegible] infinite [illegible] Notandum [illegible] intellectus [illegible] infinite [illegible]

Quantum autem auditoribus post[illegible]

[illegible] et quod [illegible] [illegible] Deinde [illegible] et impossibile et [illegible] et [illegible]

[illegible] sicut illa [illegible] consuetudo [illegible] Deinde [illegible] consuetudine [illegible] [illegible] probabilia [illegible] consuetudinem [illegible] Notandum est quod consuetudo [illegible] monstrat [illegible] difficultate [illegible] intellectus [illegible] probabilia [illegible] difficultate [illegible] altera [illegible] intellectum ut magis [illegible] consuetudo [illegible] intellectus [illegible] probabilia [illegible] Deinde [illegible] impedimento [illegible] consuetudo [illegible] legibus [illegible] fabulosa [illegible] probabilia [illegible] Notandum quod in legibus [illegible] fabulosa [illegible] Deinde [illegible] mathematice [illegible] Notandum [illegible] mathematice [illegible] intellectus [illegible] certitudinem [illegible] mathematicam

Notandum est quod tamen quamvis quod demonstratio
mathematica in omnibus est per accidens dubiis
modis sive ex dictis causis. tamen non
propter defectum in logicalibus. nam quare
demonstratio mathematica in omni scientia est rigo-
rare logicam. nam ut logica quod quamvis
demonstrative et quoniam non [illegible]
[illegible]

[illegible]

quod alias sicut quem querunt omnia attendentes
[illegible] quod ille quamvis [illegible]
[illegible]

Notandum [illegible]

[illegible]

Notandum [illegible]

[illegible]

Notandum [illegible]

[illegible]

docet una pars quid denominatur [illegible]. Sic
enim viator volens ire ad aliquid civi-
tatem oportet quod primo sciat modum itinerandi seu modum
eundi. Ita intellectus volens venire ad aliquod
scibile oportet quod primo sciat modum per quem perveniat
dicit. Notandum etiam est quod ista scientia logicalis
vocatur modus sciendi. Unumquodque enim docen-
dum [illegible] aliquid [illegible]
veniret [illegible] ad [illegible] scibilia sicut geometrie
ad [illegible] magnitudinis et arismetice ad
[illegible] et ista [illegible]
[illegible] ad scibile [illegible] ad scibile [illegible]
[illegible] non devenitur ad
scibile nisi docetur modus per quem devenitur
ad scibile et ista magis debet vocari modus
sciendi [illegible] talis finis quam debeat vocari
[illegible] scientia enim si est [illegible]
[illegible] aliquis
[illegible] per quod iste
possit acquirere finem doctrina rei doctrinalis
doctrina modalis quae docet modum. Notandum
etiam est quod [illegible] logica docet
quod [illegible] ad scibile puta definitionem de
[illegible] intellectus vel definitionem [illegible]
[illegible] ad [illegible] possit venire scientia [illegible]
[illegible] docet [illegible]
[illegible] inventio ita quod [illegible]
[illegible] doctrinam [illegible] modificatam [illegible]
scientia [illegible] magis vocatur modus sciendi
[illegible] finis quod scientia [illegible]
[illegible] Notandum etiam quod iste modus sciendi
debuit tradi in una scientia separata ab
aliis. Si enim scientia naturalis vel [illegible] a
logica puta definiendi vel ostendendi
vel resolvendi non traderetur in una scientia
[illegible] oporteret quod in aliis scientiis [illegible]
[illegible] inventa [illegible]
[illegible] quae docet modum sciendi [illegible]
[illegible]
[illegible] scientia logica
[illegible] Notandum etiam est [illegible]
iste modus sciendi [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] Deinde
cum dicit [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] Notandum etiam [illegible]
[illegible] intellectus non [illegible]
[illegible]

Et [illegible] Et [illegible]
ad [illegible] de [illegible]
separatis. [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] possit [illegible]
intellectus [illegible]
et [illegible]
et [illegible]
rei quae [illegible] ad
[illegible]
[illegible] intellectus [illegible]
[illegible] et forma
[illegible] rei materiae [illegible]
[illegible] separate
[illegible] intellectus [illegible]
[illegible] materiae aut
[illegible] in intellectu et [illegible]
[illegible] rei materiae

Notandum etiam est [illegible]
materiae [illegible] separate a [illegible]
[illegible] ad [illegible]
[illegible] intellectus [illegible] Notandum
[illegible] separata a
[illegible] ad [illegible]
[illegible] separate [illegible] intellectus [illegible]
[illegible]
[illegible] separata [illegible]
[illegible]
[illegible] res materiae [illegible]
[illegible]
[illegible] materiae [illegible]
[illegible] intellectum
[illegible] materiae
et [illegible]
[illegible]
[illegible] intellectus [illegible]
[illegible] modus [illegible]
[illegible] materiae [illegible]
[illegible] ordine [illegible]

[illegible]

Explicit scriptum super
methafisicam liber a
magistro alexandro
de alexandria

[illegible]

sed no varia[illegible]

[illegible]

Et nota quod sit primum quiddam et
Superius dictum est quod omne scitum per
causam est scitum. Si autem esset infinitas in
causis non posset aliquid sciri quia infini-
tum ut infinitum non comprehenditur. Ideo philosophus
nunc hac parte vult ostendere finitatem esse
in omnibus causis. Ostendit quod primus ponit
diffinitionem quia primo ponit intentum suum. Secundo
probat conclusionem intentam. Est quod infinitas
non est in causis. Prima patet in principio. At non
est in mediorum quod extrema etc. Circa primum
sic procedit. Primo ponit intentum suum circa
causas in generali. Secundo circa unamquamque causam in
speciali ibi Neque enim ut ex materia etc. Dicit
ergo. At non ita dictum est quod scimus per causas
quod non sit quiddam primum in quo status
in omnibus causis et non sunt infinite
causae extra nec indirectum nec secundum
speciem. Hoc est manifestum. Dubitaret aliquis quid
vocaret infinitum indirectum et quid secundum
speciem. Ad quod dicendum est quod infinitatem esse
in causis possumus ymaginari duobus modis.
Uno modo secundum aliam et aliam rationem causandi. Alio
modo quo diversificatur alia ratio causandi spe-
cifica. Verbi gratia agentis et alia finis et alia
materiae et alia formae. Posset ergo aliquis yma-
ginari quod ad rationem effectus concurrat una
ratio causandi per modum materiae et alia per modum
formae et alia per modum finis et sic usque in
infinitum secundum diversas rationes causandi. Et quia
varia ratio causandi variet speciem causandi
ista infinitas quae secundum aliam rationem vocatur
infinitas secundum speciem. Quia secundum aliam rationem
speciei salvatur in uno modo ratio causandi et in
alio. Secundo possumus ymaginari varie-
tatem in causis secundum unum modum causandi
et unam rationem. Eo modo quo dicitur quod effi-
ciens remotum et efficiens propinquum va-
riantur. Sed non variatur in ista ratione
quae est efficientis et similiter finis et fines propin-
qui et finis remotus variantur secundum ista
rationem quae est causare per modum finis. Eodem
modo materia propinqua et materia remota conveniunt
in uno modo causandi scilicet per modum potentiae et
materiae. Similiter conceptus generis et conceptus diffe-
rentiae conveniunt in uno modo causandi scilicet per modum
informationis. Posset ergo aliquis ymagi-
nari hanc infinitatem in quolibet modo cau-
sandi secundum lineam rectam. Verbi gratia infra rationem
efficientis quod c efficiens causetur a d
et d ab a et a ab f et sic usque in
infinitum. Et quia tota linea infini-
tatis continetur sub una ratione formali
quae est efficientis et ideo quia una ratio formalis
non variat speciem. Sed solum secundum sub

et sub ideo vocatur infinitas secundum lineam
rectam vel indirectum. Et eadem ymagi-
natio quae est in efficientibus est in finibus.
Posset enim aliquis ymaginari quod finis esse
propter finem d et finis d propter finem c
et sic usque in infinitum. Et quia c d e
conveniunt in una communi ratione finiendi
ideo non dicitur haec infinitas secundum speciem sed
quia dicit c a d secundum sub et f q secundum unam
lineam rectam ideo vocatur infinitas in
indirectum. Similiter posset aliquis ymaginari
in materia quod c reducitur ad materiam d tamquam
ad priorem et d ad f et sic usque in infi-
nitum ubi salvatur una ratio causandi scilicet potentiae
vel materiae quae tamen est in prius et posterius in
ratione causandi ideo vocatur infinitas secundum li-
neam rectam vel indirectum. Similiter posset
aliquis ymaginari quod conceptus speciei resolvatur
ad conceptum generis et conceptus generis ad
conceptum entis et conceptus entis ad aliquod
alium conceptum et sic usque in infinitum. In
in tali resolutione est convenientia in formalitate quia
unusquisque istorum est conceptus formalis. Sed tamen
quia differunt in linea conceptuum secundum prius et posterius
ideo vocatur infinitas indirectum. Hic ergo
modus indirectum dicit a primo quod est secundum speciem
quia infra lineam infinitatis prima quam vo-
cat philosophus indirectum tota linea infini-
tatis continetur sub uno modo causandi. Quia // [1]
unus est per modum materiae alius per modum
efficientis et sic de aliis. Vult ergo au[ctor]
quod nec secundum primum modum infinitas fuit
secundum secundum est abire in infinitum in causis.
Verum est dicendum ut. n. ut ex materia etc.
Ponit intentum suum in speciali circa unam-
quamque causam et primo circa causam materialem. Secundo circa
efficientem. Tertio circa finalem. Quarto circa formalem.
Secundum ibi Neque unum primum motum. Tertium ibi Sed neque a'nec
ad causam circa quod ibi quod est causa etc. Dicit ergo primo
ita dictum est quod non est infinitas in causis.
Neque enim hoc ex hoc simpliciter fieri ut ex materia possibile
est procedere in infinitum. Et ideo non est possibile
quod hoc fiat ex hoc puta ex b materia et b
ex c usque in infinitum. Et hoc est quod sic dicit
velut non est simpliciter possibile carnem quidem
esse ex terra terram autem ex aere aerem autem ex
igne et hoc non stare. Hoc est quod hoc non habet
statum et finem ad quod haec duo non sunt
possibilia scilicet quod hoc fiat ex hoc et quod in fiat
non sit status et finis. Verum neque dicit
neque unum primum motus potest inveniri
suum circa causam efficientem dicens neque in causis
unum primum motus hoc est insufficiens
esse infinitum simpliciter est possibile ut
homo ab aere moveri et hunc scilicet aerem
a sole moveri et solem aliter et in hoc usque

[1] Marginal notes: [illegible] — [illegible] non varian[t] — secundum — scilicet vel efficiens tantum vel finis tantum et sic de aliis in prima linea infinitatis quam vocat philosophus primam speciem continetur diversi modi causandi etc.

ee fine · supple pole no e Tercio m
dic · 8x q nec id cuius causa ponit inte
tu suu ita causa finale dicens · nec e
pole id cuius causa fiunt omnia supple q e
causa finalis infinitu nec et pot
exm ut sit causa sanitatis et sanitas
causa felicitatis et felicitas sit alius
finis · et quod semper ad alia causa finalem
habeat non e pole Tercio e dic eciam
q erat esse · ponit intentu suu circa causam
formalem dicens · et nec erat esse · hic e in
specie formis p q e q̄ 2 quiditas · simi sup ·
no e abire in infinitu Tercio e dic
mediorum a extrema dicit · vel probat inte
tu suu sup positu et circa hic duo facit
p° probat intentu suu in infinitate
q e inducendi · 2° infinitate q esse
specie · 2a ibi si infinita esset specie
re · pa in 4 e · q p° probat intetu suu
de causa efficienti 2° de mali · 3° de fina
li · 4° de formali · 2 i at uo medeorum · 3
i amplius id cuius causa finis e · 4 ibi q a q
erat omne te p° ergo ponit intentu
suu circa causam efficiente et fat dicens eorum
enim in causis e aliquid posterius 2 aliquid
prius 2 ad medium sp primu e causa mo
tionis medio et vltias ita q omnia mo
ueat in virtute primi · i q si primu non
mouet no moueret alia et si primum
no efficeret alia no efficerent et sic re
mota causalitate a p° remouet causalitas
ab omnibus · Sed in infinito no e primum · ergo
no e i causalitas i p° · si no i p° ergo nec
in aliis · ergo ponere infinitu i causis
agentibus e remouere oim causalitatem
hoc e impole ergo et primu · s · ee i infi
nitu in causis huius / in ista roe phus
duo suppot primum e q in ordine age
tiu primu ~~primu~~ e causa sequentium Sedm
q infinito no e ~~p~~ primu · primum
suppositu probat in pri° · Sed probat i in
infinito uo sm modu istu Concit ergo q°
ad primum suppositu · mediorum eciam extra
q e · hic e in quibus e aliquid vltimum et
primu necesse e id q e prius hic e primu
ee causa ipsorum · s · mediorum 2 vltiorum et
pot exm ra si tres ordinare causas dicere tu or
dinatorum supple sm primum mediu 2 vltimum
id quod e primu dicitur causa ipsorum · s · medii et
vltimi · probat a hic dicens Non eciam q e ulti
mu pt esse causa in ista totalitate · cum eciam
ois causa sit prior effectu et ipm vltimum
vltimum psterius habeat nullus causa cat
hic e · quod subdit ullius · n · q finale
supple e causa · sed ut mediu e causa ipsorum ta
torum qr no e causa nisi vltimi et hic q dic
nullius unius tm e causa supple mediu ipm
s · vltimi Restat ergo q primum sit
causa · 2° eciam phus stat in hic q id quod dr
esse prima causa 4 prius infra ordinem horum
trium dz here causalitate sup omne causatum
infra ordinem illu · ultimum a here nol
pt qr nullius causa e · mediu · s · sz omnia
no hz qr no hz sup se ipm et tn causatu
e ex quo e mediu · Restat ergo q primum
sit id q hz sup omnia causata · s · sup mediu et
vltimum · et qr possit aliquis dicere utrum possi
pot exm in pluribus q in tribus · dicit phus q
~~tot~~ differt vnum at plura ee media in
finita nec infinita · q · d · dummodo po
nat sed primum mediu et vltimum quotque
media ponit sed inquaque pluralitate
sp primum e causa mediorum 4 vltiorum Sed ibi no
tandu e q ponere media infinita et
impossibile 2 implicans oppositum in adiecto
Si eciam mediu e primum hz · recte eciam me
diu sp e inter primum 2 ulti · vel ad in
finitas e · primu no e et id impole
e q sit mediu · 2 sit infinitu inult
tiplicatum dice q si esset pole q medie
tas salvaretur in infinito sic primum
ee causa mediorum · qr sequitur staret cum me
dietate quod possit unum posset sic
aliud · primu a ut primum e e causa mediorum
Tercio dic · infinitorum uo · vnde q
in infinito no e dare primum quod fuit
sm suppositu · et post hoc probat · 2° con
cludit conclusionem principale l hic si ex toto
Dicit ergo i dictu e q primum e causa oim
mouencium formaliter infinitorum u° sed istu modu
s · in modo et sic hic e vbi infinite ee
oes partes sunt medie · i q puatur i primum
et similis i · equaliter oes sunt medie usque
nunc : usque ad quamlibet pte accepta conclu
dit ergo a si ex toto hoc e in totali
tate infinitatis vel aliquid primum hic est
nulla causa prima mouens invenitur ex toto
in causa totalitate causa nulla e · hic el to
ta causalitas remouetur · q · d · 2° infiniti
remouet primum mouens 2 iusta eciam
causalitate a p° remouetur ab omnibus aliis
Dubitaret quis utrum in infinito oes esse
sunt medie · et cons q nol qr mediu
no e nisi in 2 ordine ad primum in infi
nito at no e primum ergo ut mediu
cum oppositum sit phus in litera 2 u°
dd q mediu proprie acceptu no esset
si esset dare infinitu Octauo

cui az nouād ē q medium ppe accipitur
in agentibus dz hēe tres condicōs vel
proprietates · vna ē q eo ipo q me^m
no ē pm in causantibus nec h3 virtute
sup oīa causata · q2 ipm ē causatū · virtute
no hz sup se ipm · Sc^a pprietas
ē q ipm mediū ē p aspectum
ad pmū · ita q sua causalitas p q pos
sit causare no ē ni virtute pmi et dimi
nata a p^o · Ex quo se s ultia pprie
tas · q oīe agens mediū ē mouens
motū · tum quia moueat ī posteriora
mouens · si q2 no ē nisi virtute pmi
ē mouens motū ē Si at eēt dare
infinitum · bn eet dare eoz mediū scdm
pmā pprietatē tm · s · q2 no esset
pmū negatiue · sed no scdm scdam
pprietatem esset ī mediū · q2 · s · nō
haret aspcm ad aliq pmū · eo q in
finitum puat pmū · nc scdm tciā pprie
tatem · q Si eni esset infinitas ī mo
uentibus · sn dubio quodz esset mouens
motū · no tn in virtute vnius pmi · q2
infinitum pmū puat Si g^o esset dare
infinitum quodz mouentiū esset mediū
quātū ad hc q quodz illoz mouet · no
ut pmū mouens · nec ut vltimum · q2
infinitum no hz p^m et ultim^m · Sz no
esset mediū q^m ad istā pprietatē
q ē ipm mediū moue in virtute p
mi et hēe aspcm tiatū ad pmū
tiatū   Diceret at vtz si esset
dare infinitum in effectibus omnia
media esset eq̄lit media sicut vt^s dic
phs 2° de q sic Ad cq cui az
nouād ē q · g^{ñ}dus in agentibus scdm se
et d no ē ni ex aspcu ad aliqd pri
mū Ocboq cm pmagināi q ordo
in agentibus ē sic ordo in loco vel
sic ordo in tpe Illa at dicunt ordina
ta in loco q diuersimode aspiciunt vnū
pmū locū · vtpote illa q mag acce
dunt ad illud p^m locū dnr priora et
q minus dnr posteriora vt si celū po
ñr p^m in loco · ignis dicet^r prius eo
zetu tre · et eo si centz ponat^r ee
pmū in loco · Sic in tpe accipit^r
ordo zetu vnius instanie pmi agentis
· ī q · id q id q mag accedit ad · d
p^m agens · ē mediū · ī pō ordu · et q
minus ē in scdo et sic de aliis · et q max
ime recedit a p^o ē in ultio gradu
Cō bo ista in eq̄litas · medianda

ē ex aspcu ad pm · in ergo infinito
puaret^r pmū puabit^r iste ordo et
ista gradatio et p gns · vt dit phus
equalit oīa erūt media Diceret
aut q̄s vtz in mouentibus et effectibus
sit abire in infinitum vt^r q sit scdm po
sitō phi Si eni mdz scdm cu ē abeter
no · vna reuolutio celi pcessit alia in
infinitum et vnū hoīez pcessit aliuz
in infinitum ergo ē pcede in infinitum in
causis · q2 vnus hō cat^r ab alio 2° q
no ē abire in infinitum in causis effectiu
tibus et hc p^o patebit cpando causas ordi
natas pse ad cās ordinatas p accns
Sc^o hc Sbit cpando mouens instrale
ad mouens pncle · p^a uia ptz q2 si vide
amus dicaz vnt pse et p accīs ī causis
Ille eni cae dnr ordinate pse qn impo
ē q causalitas sit in scdo ni p virtute pmi
ī q impole q scdm attingat suū effcm
nisi pmū pcessit in virtute sic vt cerum
no pt attingere effcm suū nisi p virtu
te celi · et virtus celi nisi p virtute mo
toris et io virtus cerui et virtus celi et virtus
motoris sut ordinate pse · cū a' scdm
pt attingere effcm suū sine pcessit
Ex p9 scdm no Si contingat pmū pcede
et scdm sequi hz p accns ē · q2 h' si
ad causas p accns ordinat^e ad p^m
vt vz Si no posse hēe effectū
meum nisi necessario pcessisset me x
hoiez #aliquo mo ordinaret^r eqalit
ad me ~~x hoiez vl aliud no haberet effcm~~
~~in tanto vigore x hoiez aliq mo~~
~~ordinaret^r eqalit ad me~~ Si at ad
vigore effcus mei et ad scdm effcm
ul' sue q pcessimt x hoies ul' no p
cessimt Si contingat eos pcede / hc p
accns ē · sic pot exm qe si contingat
artifice cu tali instrumento puta cu
martello facē artificiatu ī sut ordina
ta tria eqalit · s · causa ī mente artificis
instrumentū mediū et ipm artificiatū
sic vltimū Si at contingat ipm mar
tellū esse fctm p aliū martellū ī q
sit ordo int' martellos et martellū ie
ordo accidens ē q2 nl' ad rem · siue sic
pauci siue multi siue nulli martelli p
cessissent / dumo iste sit p quem fctm p
instrumentum fctm deducitur ad esse · hec
sentia uisa dit g^o · q ī mouentibus ordi
natis pse no pt ire in infinitum · q2
obuiat ro phi · q2 ut ostensū ē supe ro
ē ordo pse · q2 scdm no pt moueri ni
nec nō virtute priorz ī q si no sit

#vel ad minus no haberet effectu in tanto vigore x hominibus #

primum non est ultimum · in infinito autem non
est primum · et ideo ratio infiniti obviat ordinatis per se ut si decem sint facta
artificiata sint in virtute instrumenti / instrumentum movet in virtute alterius artis.
et cum ista sint ordinata per se impossibile
est quod ars moveat in ratione et virtute alterius in infinitum · quia hoc posterius movet
in virtute unius primi · in causis autem per accidens
non sic est · quia ibi non obviat ratio primi ·
Cum enim in causis per accidens ultra non moveat propter precedens non potest argui tollere
tolletur primum · tolletur et ultima · quia primum
non fuit primum nisi per accidens · sicut si in
agenti actuo et potentia passivi et non
potest argui quod sublato petro · s · hoc acci,
dentali quod propter hoc tollitur ratio unica et
ideo in talibus causis moventibus per accidens
quamvis in hoc loco non est impossibile abire in
infinitum · utrum autem hoc possit impossibile · quia
in causis per accidens non est infinitas vel
non pertinet speculatori · quod autem deinde est
dictum est propter distinctionem quietatorum
Secunda particula patet ex dictis quia est inter agens
inter agens instrumentale et agens principale
omne enim instrumentum in effectibus est movens motum · quia instrumentum attingit effectum et cetera tamen ad hoc movens est · Si quod in
virtute alterius corporis quod instrumentum ideo est
movens motum ergo omne movens motum
est movens instrumentale · quia propter in virtute alterius · principale autem agens non est movens in
virtute alterius · quia hoc est implicatio contradictorum
scilicet quod sit principale et quod moveat in virtute alterius Si autem esset abire in infinitum in
causis moventibus omne movens esset movens motum · quia si motum tamen est / hoc vero
ultimum sed infinitum privat ultimum
Si movens tamen · hoc vero primum · quia primum movens est quod non movet in virtute
alterius infinitum autem privat primum ergo sequitur
hec privat omne movens esset movens motum
movens autem motum et instrumentale movens
convertuntur ergo omne movens esset instrumentale
movens quod est impossibile hec est contradictio
scilicet quod esset instrumentale et non instrumentale hec
ratio instrumentalis est quod moveat in virtute
principalis hec ratio enim causa est quod sit movens motum Si si esset infinitum nullum
esset principale movens ergo nullum esset movens instrumentale Si esset infinitum omne
movens esset movens motum ergo omne
movens esset instrumentale et non instrumentale
quod autem in tertium particula secundo quia sequitur in

[left margin: et esset instrumentale]

ordo in causis secundum accidens ut in revolutionibus et cetera est ordo causarum in hominibus sicut patet in ista

Tertio vero in decursu impossibile est in
infinitum ire et propter ista ratio est
quod non est ire in infinitum in causis materialibus quia primo ponit intentum suum · secundo probat ibi dicens · non · sit hoc ex hoc Dicit ergo
dicit vero · non possibile est ire in infinitum in
decursu supple in causis materialibus in primo materialibus
scilicet primum supple in quo statur in sursum ex supposito quod in causis materialibus
sit status in sursum non potest esse infinitas in decursu et potest exemplum ut ex
igne quidem aer ex aere aqua et semper
aliquid ex aliquo fiet in decursu in infinitum
supple hoc est possibile Notandum quod possibile subiacet agenti · in quod potentia ad agens est
potentia in sursum · et ideo in causis agentibus
supposito aliquo ultimo in decursu contrarie
bat utrum sit abire in infinitum in sursum
E contrario autem in causis materialibus supposito aliquo termino sursum · querit utrum sit ab abire in infinitum
in decursu Verum cum dicit · dicens · non
sit hoc ex hoc ibi probat intentum et dividitur in duas partes primo ostendit quot modis fiat hoc ex hoc
secundo ostendit quod neutro illorum modorum contingit abire in infinitum et in utroque autem
non · prima in duas primo ostendit quot modis fit
hoc ex hoc secundo dicit duarum inter illos modorum
et ut quod ex principio fieri ibi Dicit hoc
dicit sit hoc ex hoc non tamen ut hoc dicitur sit
fit post hoc · quia dicit quando dicitur fit hoc ex hoc non
solum est in proprius de post eo modo quo dicimus
quod ex mane fit meridies / et ut ex ysthmiis · hoc est post illa festa fiunt olimpia hec est alia festa Sed dicimus hoc
fit ex hoc · aut sic ex puero mutato
fit vir · aut sic ex aqua fit aer
Ubi notandum est quod philosophus dicit hoc tres
modos quibus dicitur hoc fit ex hoc primus autem
facit ad propositum suum primus modus est quo
hoc fit ex hoc · quia hoc fit post hoc · in quo
unum secundum non tangit hoc de hoc in hoc communi
quo dicimus ex mane fit meridies
et primo mane non quia una dicta temporis
non fit secundum mane non fit secundum meridie · Secundo modo hoc fit ex hoc in perfectum
tangit in hoc perfectum · ita quod hoc fit non est
in imperfectum perfici eo modo quo dicimus ex
puero fit vir hoc est puer perficitur
per virilitatem Tertio modo fit hoc ex hoc
non quia perfectum perficiatur sed quia hoc per
fectum destruitur et corrumpitur et hoc perfectum fit eo modo quo dicimus quod ex aqua
fit aer · non enim est proprius quod aer perficiatur per aquam sed quod uno destructo

aliud fit · i q in fio mo i qpletu tm
fit i sum qpletu · i cto a' vnu qple
tu desicit ꝯ z aliud fit Notandu
e q dra e int' hos duos mo9 vl
timos · qz h' fi' ex h' pt ee ul' quia
totu trasit in totu sola impfcoe
amissa et crupta z sic e ꝯus mo9
qz illud q fuit sub ee impfcto · ia
qz sub esse pfcto acquit nia aliu
pfcom · et sic e ecuus mo ma m q
fuit sub vna pfcoe induit alia for
ma ut ex aere fit actu ignis · i po
cm e ad mot i mag pfctm h' e
a' ad foraz Notandu e q i his
mods e intcto de po ma ex pueo
fit vir h' e post et ex da fit acr
h' e post Bz tn dicunt a po qz i po
ultim e sbz ee in actu h' a' e sbm
que q pficiat' nuc p vnu tm nc
p aliu · et io isti mo' illu includut
tn dicunt ab ipo qz aliud addut se
ipm ꝯ pmu Vnm dic ut quod ex
pueo fi' vir ic V' post'y posuit
duplice mod quo h' fit ex h' pot
dicaz int' illos modos et h' duos
pteos fm q pot duas dicas z i pp
qd illa no reflatuc ꝯ ic Sic go q
illo mo qo ex pueo dicit vir fi'
io nc dicit qo ex impfcto fit pfctm
a' ex eo q pficit ꝯ q pfctm fi' e · qd
in hc illo ip fi no e aliud nisi ip in
pfctm q e in via ad pfcoz pfici :
Ubi notand e q dem9 pmagnua h'
ta · s. no esse vru ul' no ome pfctm
Bo esse in via ad pfcoz · sic esse puer
z pa pfcoz · s. esse vru · qn go ex
pueo fit vir no fit ex no esse simr
nec fit ex esse simr s fit ex quodda
medio q quide e a quoda recessu a
a no esse et inquoda accessu ad esse
et hc e qd' subdit phs · semp em ut
gno e mediu int' esse et no esse · qz
suple recedit a n esse et accedit ad
esse · i et q fit : q e in fi' et pfici ·
Sic pu e mediu exntcho z no exnt
· sic · V z esse puer int' no esse vru
et vru et ponit exm q adolescens i adolescens
e illud qd' fit scies et h' e q dr q
scies fit ex discente · q · d · scies no
fit ex no sciete simplr · sed eo q e in
tenden ad scia simplr q vocat ꝯ a
discens Sic go in isto po mo h' est
esse ex h' · e id' q h' pfici p h' In po

a' mo fi' no e q h' pficiat ꝯ p id sed qz
vnu corrpit et aliud fit · et hc e q sbdt
q qn ex aere fit aqua vtrūqz e q pfcc
tu in sua spe · et io i pole e q h' fiat
ex h' eo mo quo hoc pficit ꝯ p illud · qz
pfcto vni9 spci no pficit ꝯ p alia · sc
em q pficit ꝯ ab ao · e impo z'ttu illi9
for a' et pfcto aque no e impo ut p
ficiat ꝯ p foraz aeris · Sic em fiet vnu
ex illis · sic ex pfcoe et pfectli q e im
pole Sic go fit hoc ex h' i isto mo qz
pfcto pma corrupit ꝯ z alia inducit ꝯ
Sn po a' mo vnu se ht sic impfctm et
reliquu sic pfctm Impfctm at no debz
destrui in aductu pfcti Bz debet pfici · et
lo id fi' id' e q pfici Dubitaret aqs d
ht q dit phs q gnacio e mediu int
esse et no esse vtr sic vm et videt ꝯ
q no qz q fit no e go gno e qda
no esse Zio dd' e q in q'libz gnacoe
tria sut pmu e q oz q id qd' gnatur pos
sit fi' et gnari et io i qbz gnacoe
requit ꝯ pole qd' possit pfici p tm ge
neraoes Debes em pmagmai q ip ge
neradi no e aliud nisi ipm pole mediu
pfici p foraz sbalez · ut qn ex aere fit aq
h' e · qz pole q po pficiebat ꝯ p vna for
ma nc pficiat' p alia Bz o oz q id istud
pole potiu p vnn agentis tralrt ꝯ ad ac
tu · pole em ut possibile no no trhit se
ipm ad actu go trhit ꝯ ab alio · Sic em
po passiua trhit ꝯ p actiua pficiat ꝯ · ip
sa at pom trhi ad actu e ipa ee nisi
· dn · s · possile trhit ꝯ ad actu et ad ipm
factu esse Zcio oz q istud fi' tiet ꝯ ad
aliquē tminu fi' em eet octsu nisi tmina
ri posset nc in iniciaret fi' nisi ppt tmiu
quda h'iut go z ta · s · posse fi' qd' tenet pm
gradu · p ipm fi' qn · s · pole trhit ꝯ ad actu
· et tco ipm fctm esse · z · qn ipm possile
pfctm e z tractu ad actu Nom a' gna
coe no e impositu poli sed p sm pm
grad' ut sm vltim · qz tuc ia e pfctm
go sm mediu si go ille gdq tenet me
diu int' esse et no esse i q e in gnari
et esse infi' no e nisi qdaz recessus a poli
sm pmu modu et qda accessus ad pole
pfcm sm tciu modu · ita q e qi q' me
tu ex esse et no esse Ar'm p oppo'm
pz p dicta Dubitaret et aqs vtr sit
vm qd' dicit phs q ex adsctete fit scies
Zio dd' q sic qd cuq cuia Notandu
e q hoc tria dicunt · no scies · addiscens
· et scies · qz no scies dit simplr negaz
scie · Bz hc em no dd scies · qz simr
gnat addiscens a' dic qda tedcia ad

sciam aliud scibile . tendit autem non potest
aliquis ad scibile nisi habeat aliquam no-
ticiam de scibili quia ad nichil movetur. Nul-
lus enim querit scire quod omnino ignorat. Sed
ergo non sciens vel dicit ignorantiam nega-
tionis . addiscens autem vel dicit ignorantiam
dispositionis quia omnis addiscens est in via ad scien-
tiam et dispositus ad sciendum . nec omnino igno-
rat scibile . sed partim scit et partim ignorat
Sciens autem dicit privationem sive opposita utriusque
ignorancie . scilicet non sciens et addiscens
Si autem hec sunt vera patet quod simpliciter dicere sciens
fit ex addiscente quam ex non sciente . Scientia
enim fit proprie ex a[nte] precognito et ex precedenti
cognitione . sicut dicitur primo posteriorum . quod autem precognoscitur
simpliciter non ignoratur . sed proprie a[d] precognoscere
et aliud quod est . Sed ergo non sciens dicit sim-
pliciter ignorantiam . addiscens autem econtrario dicit
quod secundum aliud scit scibile et secundum aliud
nescit et sciens proprie fit ex precognito patet quod
verius dictum est ex addiscente fit sciens quam
quod ex nesciente **Verum dicit philosophus quod
illa non reflectuntur** Hic ubi ponit
rationem duarum inter duos modos fiendi hic
ex hoc dicens quod in primo modo quando scilicet ex in-
perfecto fit perfectum non est reflexio quia ex
imperfecto fit perfectum ut ex puero vir non
autem ex perfecto fit imperfectum sicut ex viro puer.
In altero autem modo reflexio est quia et ex aqua
fit aer et ex aere aer et hoc est quod dicit
in littera philosophus quod quia scilicet unum est imperfectum et aliud
perfectum in primo modo . ideo illa non reflectuntur
adinvicem nec fit ex viro puer . hic est
ratio fiat et hic quia illi ordine unum sequitur
aliud et non econverso sicut illi ordine terminus sequitur
fieri non fieri terminum . ita quod cum sit ab eo modo de-
venitur ad terminum non autem econtrario ad fieri ita
quod ipsum terminum sit fieri ex generatione est per ne-
cessario sequitur ad auroram . et hic quod addit
philosophus non enim quod fit / hic est ipse terminus.
Non est illud quod fit ex generatione simpliciter
tamen . ita quod non fit / in aliquo gradu secundum quod fit quod
est post generationem , ita quod terminus fieri necessario
requirit supponitur esse post hic / sicut enim
dies est ex aurora quia post hanc in quam hic
esse ex hic est / hic sicut hic / quod patet quod / quia unum
supponit aliud , aurora non fit ex die , sed
dies fit ex aurora in hoc ergo modo
non est reflexio . Alterum vero . hic est illa
de alio modo reflectitur . quia non est ibi ista
nativitas suppositionis ut a[d] videatur in-
tueri ratio patet Notandum est quod in aliquibus
aspicit sub quodam ordine essentiali . ita
quod ad unum non devenit nisi per aliud ita
quod ordo requirit quod primo unum sit in fieri et

necte illo deducatur vel ad aliud . sicut non
aspicere terminum nisi necte fieri nec viri nisi
medium pueri et in talibus propter ordinem
essentialem ad ultimum devenit sed prime
deveniatur non ad medium per ultimum . ideo non
est in reflexio Sicut enim devenit ad virum
per puerum quod non econverso . et ad terminum per fieri
quod non econverso . aliqua autem aspiciunt materiam non
sub aliquo ordine essentiali nec aspiciunt
unum per aliud Sed indifferens omnia illa eo
modo quo aspicit formam aeris et formam
aque et in talibus potest esse reflexio propter
defectum essentialis ordinis . quia non est ibi
primum et ultimum sed omnia sunt equaliter prope ma-
teriam Notandum est autem quod in primo modo vel est
ordo essentialis nature . quia hic fit ex hoc
quod hic fiat post hoc quia hic requirit post
ordo essentialis et hoc est quod dicit philosophus
quod hoc fit ex hoc non est sic ex generatione
tamen . sed magis sicut post generationem alio
autem modo quia non est ordo essentialis
primum esse hoc ex hoc non est necesse esse
post . et hoc propter defectum ordinis non
enim necesse est quod si fiat aer quod precesserit aqua
sicut est necesse quod si fiat vir precesserit pu-
er ita quod in primo modo sicut habet locum habitudo
in peracta per hanc propositionem ex . quod nature habet lo-
cum illa quam est per hanc propositionem post In secundo
autem modo . non habet locum per quo nature habet
locum secunda . et ideo sicut dictum est hic est re-
flexio ubi non est ordo . ubi autem est ordo
ibi non est reflexio Queret aliquis
utrum hoc potest hic de quo loquitur hic philosophus . sit
illud de quo locutus est supra . videtur quod non
quia loquendo de isto excludit illud Contra
dicit est quod hic post et illud in hic convenit . quia
sicut in illo est ordo essentialis . in ordine isto
quando enim dies fit ex aurora dies sequitur
essentialiter auroram et non econverso . in quod dies fit
ex aurora est dies nature ordine sequi au-
roram quam non econverso et ideo non reflectitur sed
sicut enim dies ex aurora et non econverso sic
autem est in hoc modo ita dicto . in hoc
modo de quo loquitur hic philosophus Verum enim fieri
ex puero est autem fieri nature post puerum
ita quod vir nature ordine sequitur puerum et
non econverso , et sic hii duo modi conveniunt et
ideo philosophus in isto modo probat quod non est re-
flexio dedit exemplum de die et aurora
ex hoc dans intelligere quod hii duo modi
conveniunt . licet autem sic conveniant . differunt tamen . quia in
illo modo unum secundum non fit sed utrumque
et ideo imperfectio est fieri et generari . hic autem secundum
relationem secundum unum . quia vel totum transit
in totum sola imperfectione remota sicut cum
ex puero fit vir vel in extremis sub una
dispositione transit ad aliam sicut quando ex vi-
no fit acetum . in quo quidem transitu pos-

tacior disposito aceto suppot p(ri)ma(m) · acce-
tu(m) eni(m) aceto p(re)supponit vinu(m) et io ex
aceto no(n) p(ot)e(st) fi(eri) vinu(m) nisi fiat regress(us)
usq(ue) ad materia(m) p(ri)ma(m) In p(rim)a eni(m) m(ateri)a
no(n) e(st) iste asp(ec)tus posteriorutatis r(es)p(e)ctu
forme vini / q(uia) h(ic) e(st) i(n) m(ateri)a exnte s(u)b for(ma)
vini aceti (et) p(er) eu(m) asp(ec)tu(m) posteriorutatis
no(n) p(ot)e(st) fi(eri) ex aceto vinu(m) · q(uia) ex posteriori
no(n) fit p(ri)us · (et) p(ro)p(ter) de asp(ec)tu p(ri)oritatis
p(ot)e(st) fi(eri) ex vino acetu(m) · q(ui)a ex p(ri)ori p(ot)e(st)
fi(eri) p(ost)(er)i(us) · q(ua)n(do) a(utem) e(st) f(a)c(t)a reductio usq(ue) ad
p(ri)ma(m) m(ateri)a(m) ia(m) m(ateri)a amisit asp(ec)tu(m) pos-
terioritatis q(uem) h(abe)bat sub for(ma) aceti et io
ex a(ce)to pot fi(eri) vinu(m) **Ue(rum) e(st) dic(it) utro-**
q(ue) m(od)o a(utem) i(m)possibile est In qua
p(ar)te o(stendi)t q(uod) no(n) e(st) abire in infinitu(m) utro-
q(ue) m(od)o posito fiendi h(oc) ex h(oc) Et dividi(tur)
in · d · p · p(ri)m(o) q(uod) p(rim)o p(ro)bat i(n) p(rim)o m(od)o · 2o
p(ro)bat hoc in s(ecund)o · 2 i(bi) Queda(m) a(utem) ad in-
vice(m) reflectit(ur) (etc.) Dicit ergo (con)tinuu(m) dictu(m)
e(st) q(uod) duob(us) modis fit h(oc) ex h(oc) in
utroq(ue) a(utem) m(od)o i(m)po(ssibi)le e(st) in infinitu(m)
ire Et h(oc) p(ate)t in p(rim)o m(od)o · q(ui)a v(er)o e(st) deteia-
tu(m) mediu(m) e(st) deteiatus finis et p(ri)n(cipiu)m
sed in p(rim)o m(od)o e(st) deteiatu(m) mediu(m) ergo p(ri)n-
cipiu(m) et finis Ubi a(utem) e(st) deteiatu(m) p(ri)n-
cipiu(m) mediu(m) et finis no(n) e(st) infinitas
ergo in p(rim)o m(od)o no(n) e(st) abire in infinitu(m) Et
h(oc) e(st) q(uo)d s(u)bdit ~~Re(s)tuatu(m) ud suple(m) me~~
dio(rum) d(e)t(er)iator(um) · na(m) e(st) finis suple et
deteiatu(m) Est ergo io p(ate)t in h(oc) i(n) p(rim)o
m(od)o h(oc) fit ex h(oc) deteiato medio de-
teiat(ur) a(utem) mediu(m) p(ri)n(cipiu)m et fine(m) h(oc) v(er)o q(uo)d p(ate)t
sit infinitu(m) no(n) e(st) ergo a(utem) no(n) e(st) infinitas
Dubitaret v(er)o sequ(it)ur · e(st) deteiatu(m) me-
diu(m) ergo e(st) deteiat(us) finis et p(ri)n(cipiu)m
2o dicendu(m) q(uod) na(tur)a mediu(m) e(st) q(uod) sit i(n) (con)ditio(n)a(l)
analogo ad p(ri)n(cipiu)m et fine(m) · io eni(m)
d(icitu)r mediu(m) · q(ui)a sub d(e)t(er)iato ordi(n)e aspic(it)
p(ri)n(cipiu)m et fine(m) · Sic a(utem) e(st) in h(ab)itu q(ui) h(abe)t
analogia(m) ad aliud · q(uod) posito illo q(uod) e(st)
in attributio(n)e ad aliud po(n)i(tur) p(ri)mu(m) · et
si no(n) ~~e(st) m(od)o~~ m(od)o ad m(od)u(m) in (con)ceptu
Si eni(m) accus no(n) e(st) ens nisi in attribu-
tio(n)e ad s(ubst)a(nti)a(m) · no(n) (con)tingit (con)cip(er)e q(uod)
accus sit ens nisi q(ui)a entis vel s(ubst)a(nti)e
Cu(m) ergo mediu(m) d(icitu)r in attributio(n)e ad
p(ri)n(cipiu)m et fine(m) · no(n) (con)tingit (con)cip(er)e me-
diu(m) nisi (con)cipiendo p(ri)n(cipiu)m et fine(m) · et sic
mediu(m) h(abe)t analogia(m) ad p(ri)n(cipiu)m · i(deo) detia-
tu(m) mediu(m) ad d(e)t(er)iatu(m) p(ri)n(cipiu)m et fine(m)
Alia via p(ot)e(st) deduci sic · s(ecundu)m ph(ilosophu)m v(ii)
ph(ysi)c(orum) · mediu(m) e(st) q(uod) p(ri)us mutat m(od)u(m)
tamq(uam) (quam) in ultimu(m) · p(ri)us a(utem) mutare i(n)

aliq(uo)d p(ot)e(st) esse duob(us) modis · vel p(ri)us in
intentio(n)e vel p(ri)us in actio(n)e Si loquimur
de p(ri)oritate intentio(n)is sic ultimu(m) p(ri)us e(st) q(uam)
mediu(m) · no(n) eni(m) intendit agens inducere
u(nu)m mediu(m) nisi p(ro)p(ter) u(nu)m ultimu(m) na(m) eni(m)
nu(m)q(uam) intendit duc(er)e ad q(uo)d e(st) ad fine(m) Si
a(utem) loquimur de p(ri)oritate actio(n)is · ut p(ri)us
attingat mediu(m) q(uam) fine(m) · q(ui)a illud q(uod) e(st) p(ri)us
intentio(n)e · posteri(us) e(st) in essendo Cu(m) ergo i(bi)
sit q(uod) n(on) nu(m)q(uam) intendat mediu(m) nisi p(ro)pter
fine(m) nec attingat mediu(m) nisi ut pos-
sit attinge(re) fine(m) · Nec(ess)ario v(er)o no(n) p(ot)e(st) atti-
ge(re) fine(m) no(n) p(ot)e(st) attinge(re) mediu(m) · me-
diu(m) eni(m) otiose attingeretur nisi finis pos-
sit attingi et sic ubi p(ot)e(st) attinge(re) mediu(m)
nec(ess)ario p(ot)e(st) attinge(re) fine(m) || In infinitis a(utem) ·/·
nullus finis p(ot)e(st) attingi ergo nullu(m) mediu(m)
et si ibi mediu(m) e(st) finis e(st) 2 p(ro) (con)n(ection)e infi-
nitu(m) no(n) e(st) ergo videtur q(uod) e(st) q(uod) ubi d(e)t(er)iatu(m)
mediu(m) i(bi) deteiat(us) finis e(st) Dubitaret
aliq(ui)s utru(m) i(n) p(rim)o m(od)o fiendi h(oc) ex h(oc)
sit deteiatu(m) mediu(m) q(uia) qu(ae)d(am) arguunt de
deteiatu(m) p(ri)n(cipiu)m et deteiatu(m) fine(m) 2o d(icendu)m q(uod)
sic q(ui)a n(otandu)m e(st) q(uod) p(ri)us m(od)o q(uod) fit h(oc)
ex hoc sic ex imp(er)fecto sit p(er)f(e)c(tu)m · hec
a(utem) imp(er)f(e)c(tu)m deteiatu(m) · io a(utem) imp(er)f(e)c(tu)m de-
teiatu(m) e(st) q(uod) e(st) ad (pro)pria p(er)fectio(n)e(m) et e(st) ex
p(ro)prio p(er)fectibili · ut · v(erbi) g(ratia) · q(ua)n(do) ex p(ue)ro
sit vir esse p(ue)ri e(st) esse imp(er)f(e)c(tu)m n(on)
q(uo)q(uo) imp(er)f(e)c(tu)m · sed deteiatu(m) · no(n) e(st) eni(m) esse
p(ue)ri imp(er)fectio unicuiq(ue) entis · nec
cuiq(ue) possib(i)l(e) · nec ad q(uam)q(ue) p(er)f(e)c(tio)n(em) · sed t(ame)n
ad esse viru(m) ergo ad esse imp(er)f(e)c(tu)m de-
teiatu(m) a(utem) (con)t(ra)riu(m) po(ssibi)le ex quo e(st) i(n) (pro)pria
p(er)fectio(n)e ad qua(m) e(st) · po(ssibi)le a(utem) voco p(ri)n(cipiu)m
p(er)fectio(n)is a(utem) voco fine(m) · imp(er)f(e)c(tu)m a(utem) voco ergo
a(utem) po(ssibi)le sic p(ri)n(cipiu)m et p(er)fectio(n)e(m) sicut
fine(m) · cu(m) ergo i(n) p(rim)o m(od)o fiat ex i(m)p(er)fecto
p(er)f(e)c(tu)m io imp(er)f(e)c(tu)m arguit p(ri)n(cipiu)m et fine(m)
deteiatu(m) **Ue(rum) a(utem) dic(it) · q(ue)da(m) u(er)o**
ad invice(m) reflectuntur (etc.)
Probat q(uod) no(n) e(st) abire in infinitu(m) in
s(ecund)o m(od)o · et d(ividitu)r · f(aci)t · q(ui)a p(rim)o p(ro)bat h(oc) p(ro)p(ositu)m
2o p(ro)bat q(uod) p(ro)p(ri)e no(n) fit h(oc) ex h(oc)
sic ex m(ateri)a · 2a ibi sic a(utem) i(m)po(ssibi)le e(st)
dicit ergo p(rim)o ubi reflexio e(st) in g(e)n(er)at(ione)
et corruptio(n)e no(n) p(ot)e(st) esse infinitas · ca(usa)
in m(ateri)a · sed in s(ecund)o m(od)o e(st) reflexio Si
eni(m) ex aere fit aq(ua) (con)v(er)so ex aqua fit
aer (etc.) Et h(oc) e(st) q(uod) dic(it) queda(m) u(er)o suple
g(e)n(er)ata ad invice(m) reflectit(ur) (etc.) et io
suple no(n) e(st) i(bi) infinitas · g(e)n(er)ato eni(m)
uno e(st) corrupto alt(er)o (et) (con)v(er)so Et ideo
e(st) reflexio q(ui)a uno g(e)n(er)ato aliud (et)

nisi p(ro)p(ter) fine(m)

et v(er)o p(ot)e(st) attinge(re) d(e)t(er)iatu(m) me(diu)m · d(e)t(er)iatu(m) fine(m)

corrumpitur et quo illo corrupto aliud generatur
Dubitaret aliquis utrum sit ista quia circo-
flexio ergo non est infinitas Ad quod dico quod
sic unum est quod prius sit patet Ubi est reflexio
ibi est prius et ultimum quia dum illa reflectitur ad
invicem quod illud quod est primum generatum aliquando
sit postea ultimum generatum eodem ut si ex aere
fiat aqua tunc aer est primum generatum aqua Si autem
ex aqua fiat aer ita quod ibi sit reflexio
tunc aer ultimum est ergo ubi est reflexio ibi
est primum et ultimum ergo videtur esse quod reflex-
io repugnat infinito Dico quod potest hoc sic
declarari reflexio in elementis est propter finita-
tem elementorum Si enim elementa essent infini-
ta in deorsum posse dici sic ex igne fit
aer ex aere aqua ex aqua terra ex terra
(aliquid) aliud inferius Sed quia elementa finita sunt
non potest fieri ex terra aliquid inferius immo oportet quod
sit reflexio ad superiora elementa Et ideo patet
quod bene probatur quod non est infinitas de qua loquitur Aristoteles
quam intendit eum excludere infinitatem in directum
Si autem infinitas est in isto modo generationis
nisi non est nisi in circulo Ubi notandum est
quod prius dicebatur quod in causis efficientibus quod
inordinatis essentialiter non potest esse infinitas
sed in ordinatis accidentaliter non prohibetur Et ideo
in causis materialibus si fiat hoc ex hoc secundum or-
dinem essentialem est in deorsum finitate Verumtamen
ut si mixtum fiat ex elementis et elementa
ex prima materia quia prima materia ordine
essentiali primo aspicit formam elementi Verumtamen
est ibi status in deorsum quia infra primam materiam
nihil est Tamen autem fit hoc ex hoc accidentaliter
nihil prohibet ibi esse infinitatem sicut autem
aliquid prius et conversum ex prima materia Aqua
autem quod fiat ex alia forma quia non habet ordinem
ad istam ideo potest hic esse infinitas ut si dica-
tur quod aqua fit ex aere et aer ex alia aqua
et adhuc aqua ex aere et sic usque in infinitum
Notandum tamen quod hic infinitas specie infra fi-
nitas formas elementorum et ideo propter reflexionem
in quo apparet ibi non est infinitas in directum sed
quod si hoc ex hoc in directum caperet infinitas
formas specificat **Deinde dicit Sed**
nec impossibile Videtur quod in secundo modo fiendi
scilicet ut hoc non permanet fit hoc ex hoc sicut
ex vino quod cum fit hoc ex hoc sic ex vino vi-
num corrumpitur sed efficitur Sed non cum in-
corrupti potest quod sempiternum quod est quia autem
fit hoc ex hoc in secundo modo ut ex aere aqua
hoc est per corruptionem primi ex quo fit Verumtamen
est quod dicat sicut autem impossibile est primum sem-
piternum hoc est prima materia corrumpi Si daret fieri
hoc ex hoc sic ex materia prima materia corruptio est
et hoc quod dicit quoniam enim non est infinita
generatio in infinitum supple ut supponitur necesse
est ex quo corrupto prius ad fieri est non esse

sempiternum quia generatio nunquam est corruptio al-
terius Ubi notandum quod aliquid fit aliquid ex prima
materia aliquid ex generatione vel ex privatione ex prima
materia sit aliquid propter sicut ex eo quod salvatur
sub forma fienda et perficit quia propter causam in quod fit
aliquid ex prima materia est aliquid quod ipsam primam propriam
non fit propter potentiam quoddam Sed autem ex generatione vel ex
privatione est ipsum generatum propter priorem corruptum aliquid
cum ergo in secundo modo fiat aliquid sicut ex generatione sit
ex illo sicut ex eo quod corrumpitur Sed ergo hic esset
materia ergo materia corrumperetur quod tamen impossibile est quia sem-
piterna est Dubitaret aliquis utrum sit abire
in infinitum in causis materialibus Ad quod dico quod
non in accidentaliter ordinatis Voco autem essen-
tialiter ordinata quando unum aliud supponit ad
sicut potentiam propinquam supponit potentiam remotam (mixtum)
eo modo quo dicitur quod ultra ordine mixtum
est ex ordine elementis et elementum ex prima materia
in quo modo ratio est finitas quia infra primam
materiam nihil est quod quidem patet sic Materia continet
per posse sed in posse et in potentia ratio est
status ergo et in materia Cum autem in prima sit status
et infra ipsam nihil sit patet una prima materia
tenet medium inter aliquid et nihil in prima cum esse
plus est quam esse nihil Unde philosophus in Physicorum
eius in prima vocat eius unum autem esse esse
in prima quam esse in actu Cum ergo infra po- (aliquid)
tentiam non sit aliud nisi ipsum purum nihil
ergo non est infinitas in deorsum Sed ergo
aliquid esset medium inter primam et nihil aliquid
esset quod esset minus ens quam esse in prima quod est
impossibile Vel possumus sic arguere nihil
et actus sunt distantia extrema et finita maxi-
me extra actus actus non finitus est inter ex-
trema autem finita et distantia non possunt
capi infinita media Cum ergo materia teneat
medium inter extrema et extrema sunt fi-
nita ergo non est infinitas in materialibus Secun-
do patet sic Sicut omnis motor activus reducitur in vir-
tutem primi agentis ita omnis motor passi-
vus maxime ad formam est in virtute primi
possibilis Sicut ergo sunt arguendum in causis effi-
cientibus quod in essentialiter ordinatis omnia × (sed motores formarum agentium arguunt motores primi moventis in essentialiter ordinatis)
passiva arguunt primum possibile sicut potentia pro-
pinqua arguit remotam **Deinde dicit**
Amplius cuius est finis est et cetera
In hac parte dicit quod est status in causis fina-
libus probat autem hoc per tales rationes Et ergo
primo hic talis probatio prima quod potest esse rationem in
ibi sed quod infinitum faciunt scilicet in cetera
conantur Et in hac utique erat intellectus et cetera
Primo ergo facit talem rationem finis est cuius causa
sunt omnia et omnia alia sunt propter id et non
illud Tale vero non est causa alicuius alterius (bene)
illius ergo erit de re ad hunc et si dedit
ultimum est Sed autem ultimum est non erit infinitum

Si dicatur quod nulla dicetur ratio cuius gratia causa fiat quia est ergo secundum philosophum in hoc de ratione finis est esse ultimum vel ergo dabitur finis vel non. Si dabitur tolletur infinitum quia ultimum repugnat infinito. Si non dabitur tolletur causa finalis quod est impossibile. Unde quod possumus sic arguere: infinitum destruit ultimum ergo destruit finem. Sed hoc est impossibile ergo primum.

Queret aliquis utrum de ratione finis sit esse ultimum. Dicendum quod sic et patet per medium distinctionem quod est medium finem et id quod est ad finem natum de ratione eius quod est ad finem est quod ipsum non sua sit in ordine ad aliud, repugnat ergo ultimum. De ratione autem finis est quod non sit in ordine ad aliud. Sic enim dicitur finis quia alia fiant et ipsum non fiat. Si enim fieret esset finitum non finis. Si ergo non sua non in ordine ad aliud et non sua est initiare et non initiari. Et tamen est ergo sua ratio est ratio ultimitatis. Verum dicit.

Ubi a quod ratio sistit in ordine ad aliud //

Sed qui infinitum faciunt etc. Ponit secundam rationem dicens quod faciunt infinitum in causis finalibus auferendo rationem finis auferunt unum boni quia auferunt unum boni finis et patet per precedentem rationem quia auferunt unum boni patet quia secundum philosophum in 2o physicorum finis et bonum idem.

Queret aliquis utrum finis et bonum sint idem. Sic dicit philosophus. Dicendo quod sic. Hoc autem patet duplici via. Prima est talis: illud quo non habito non quiescat res quo habito quiescat vocatur finis eius quia illud tenet appetitum precedentem illud quod in quo ultra res quiescit idem est quod perfectio eius ergo perfectio et finis sunt idem. Perfectio autem rei et rationem esse bona non est nisi ipsam esse indivisam a sua perfectione ergo idem est bonum finis et perfectio. Secunda via patet sic omnis finis vel est finis rei cognoscentis ipsum finem vel non cognoscentis. Et in primo et in secundo finis et bonum idem est. In primo scilicet in re cognoscente patet quia appetitus cognitivus nisi in bonum non fertur. Numquam enim fertur in malum nisi inquantum induit rationem et similitudinem boni. Nullus enim operatur ad malum aspiciens. Cum ergo id in quod fertur appetitus cognitivus sit finis et hoc est bonum sic probatum est ergo finis et bonum idem. Similiter patet in secundo scilicet in eo quod ordinatur ad finem et tamen non cognoscit finem naturalia quod sic ordinantur nisi acta ab alio quod eum ordinat sicut habente rationem cognoscentem, quia opus nature non intelligentis est opus intelligentie. Sicut enim sagitta quod ordinetur in finem habet a sagittante cognoscente finem. Sic quod non ordinetur in finem nisi ab intelligentia cognoscente finem ita quod licet opus nature reducitur ad opus artis. Sic autem est quod ad tendit in aliquid actum ab alio. Eo modo tendit quo est actum et eo modo quo agens dedit ei tendentiam. Cum ergo non nisi tendat in finem nisi acta ab intelligentia et eo modo quo intelligentia est principium istum ordinem tendebat, secundum autem speciem rationem intelligentia non tendit nisi in bonum. Ergo nec natura. Cum ergo illud in quod tendit ad sit finis eius ergo non sic finis et bonum idem. Verum dicit.

Et nullus conabitur etc. Ponit tertiam rationem dicens quod si aliquis tollet unum nullus conabitur aliquid facere ad terminum non futurus. Hoc est non potens venire ad aliquem terminum. Est ergo ratio philosophi in hoc qui ponit infinitum in causis finalibus tollet terminum, qui autem tollit terminum tollit actionem. Sic quod omnis actio tollatur, sed hoc est impossibile ergo impossibile est dare infinitum in causis finalibus. Secundam cuiusque causam notandum quod natura in nihil inchoat quod terminari non possit aliquid otiose inchoaret in fundamento autem nature nihil est otiosum. Si autem esset infinitas in causis finalibus actio terminare non posset et per quod non inchoaret et sic destrueretur omnis actio nature. Ulterius est notandum quod actio et terminus actionis se habent suo modo sicut antecedens et consequens. Si autem antecedens est possibile et consequens est possibile. Et si consequens est impossibile et antecedens est impossibile. In suo modo sicut actio est possibilis et terminus. Et terminus est possibilis dicitur et actio ipsa impossibilis est. Cum ergo in infinito terminus sit impossibilis ergo et actio. Verum tamen dicit.

Ita enim utique erit intellectus etc. Ponit quartam rationem dicens quod qui ponit infinitatem in causis finalibus tollet actionem practicam intellectus. Quod enim habet intellectum practicum propter agit causa alicuius. Hic autem terminus causa agit est terminus. Terminus autem finis est. Infinitum autem tollit terminum et finem. Ergo ratio philosophi in hoc. Omnis practicus est gratia finis aliquam tiatum infinitum tollet rationem termini et finis ergo rationem practici. Ubi notandum est quod sic dare intellectum practicum necesse tollere rationem infiniti in causis finalibus naturalis operantis per intellectum eius quod aliquid sit primum in intendendo et in intendendo est postremum et ultimum in exsequendo. Ubi autem est primum et ultimum non est infinitum. Ergo in intellectu practico non est infinitas. Preterea nullam determinata media sunt nisi ad determinatum finem. Ideo enim media sunt determinata quia finis est determinatus. Cum ergo intellectus practicus agit per determinata media habet respectum determinatum finem.

Queret aliquis utrum sit abnegare infinitum in causis finalibus. Dicendum

ad quod queritur non. Hic autem patet in fine primo
secundo patet in fine tertio. Primo ergo in fine
primo sic. Conveniunt enim ymaginari quodcumque
et etiam aspectus est inter gravia gravans
et formam genitam et alteratum genitum et finem
quem consequitur patrum. Sicut enim generans
generando dat formam ita suo modo dat ac-
cidentia (?) consequentia formam et suo modo dat as-
pectum ad certum finem consequentem illam alteram
Et sic dat etiam formam ita dat etiam ac-
tionem et certum finem. Verbi gratia generans
dando formam ignis dat sibi quod possit
tendere sursum ut per tendentiam sursum quies-
cat in loco proprio. Et sic generans dat
propriam formam et limitatam id est dat sibi limi-
tationes aspectus et limitationes finis vel ad
limitatum finem id est quod astringat etiam et de-
terminata tendencia ad unum ultimum non infinita
et sic sicut forma limitata est in non fit et fit
Secunda via patet de fine in toto. Sicut enim u-
niversum unum est oportet quod partes universi et ipsum
universum concatenentur in uno fine, id est quod
sicut ymaginabitur sicut ymaginatur
quod in 12 huius. quod bonum partis est propter
bonum totius. et bonum totius est propter bo-
num ducis id est partes universi propter universum
et ipsum universum propter primum motorem
~~propter quod est universum~~ et iste est status ita quod
nullum medium finem ymaginabimur inter
partes et universum, ut inter universum
et primum motorem propter quod est universum
ipsum esset melius universo quod est impossibi-
le quia solus primus est melior universo.
Tertio quia ipsum ex quo esset ad a primo
esset partes universi et in infinitum gradum
etiam universi. Quarta autem ratio sic bona
patet ex hoc quod omnia suo modo intendunt as-
sequi esse proprium quia nocet proprium finem et
per illud assequi esse divinum imperium (?)
possibile quia nocet (?) finem et iste est status
Tercia via posset patere sic di-
cendo in motus effectivis quod si esset
ibi abire in infinitum. Omne movens esset
movens motum. Omne autem movens mo-
tum debet attingere unum primum movens
quod est movens tantum, quod ita sit movens
quod non motum. quia movens motum est instru-
mentum. Omne autem instrumentum agit per vir-
tutem primi. id est suo modo si esset abire in
infinitum in causis finalibus. Omne quod esset in

illum ordinem. et esset finis. et esset
id quod esset ad finem. Sicut ergo ymaginatur
suo modo movens quod omne movens motum ar-
guit primum movens quod est movens tantum
id est id quod est ad finem et est finis arguit id
quod est finis tantum. Sicut enim in moventibus
omne movens motum movet in virtute pri-
mi motoris. et qui tollit id tollit to-
tum ordinem **Verum dicit. Sed neque**
quod quid erat esse etc. Ubi probat quod
in causis formalibus non est abire in infinitum
Et circa id. primo. quia primo proponit intentum suum
Secundo illud probat. 2a ibi. Semper enim quod est etc.
Dicit ergo primo quod in causis formalibus sive in causa
formali per quam est quod quid erat esse non contingit redire
super conceptus formales integrales differentium
ad aliam dicentium. differentia dicentium multipli-
citer ratione hic est variatio per aliam et aliam
rationem in infinitum. Ubi notandum est quod intel-
lectus philosophi est quod quando forma specifica compo-
natur ex conceptibus formalibus. quia species
sunt sicut numeri et explicado horum concep-
tuum est diffinitio et in hiis conceptibus est
prius et posterius et unus conceptus prior
facit aliam rationem quam sit et omnes simul faciunt
unum conceptum completum. Verbi gratia in specie hominis
est conceptus rationalitatis et animalitatis et
substantie et entitatis et ultimus conceptus scilicet rationa-
litatis facit conceptum specie speciei. et animali-
tatis conceptum generis subalterni et substantie generis
generalissimi. et entitatis conceptum analogi. et
sic semper unus conceptus facit aliam et aliam rationem
et omnes simul faciunt conceptum hominis. Vult ergo
philosophus quod in hiis conceptibus non est abire
in infinitum scilicet quod alia et alia ratio vel
differentia variatur in infinitum. Primo infini-
tate conceptuum secundum quod est stare in uno
conceptu **Verum dicit. Semper enim quod**
autem est etc. Ubi probat quod in causis for-
malibus non est abire in infinitum Et primo
probat quod non est abire in infinitum in concep-
tibus formalibus ascendendo Secundo quod est stare
in uno primo conceptu. Secundo probat quod nulla
forma realis sit infinita. 2a ibi. Secunda ratio in-
eo quod modo. Prima in duas dicit. primo. Secundo quod
primo probat quod in conceptibus formalibus non est
infinitas in sursum. Secundo quod nec in deorsum
secunda ibi Amplius autem scire destruunt. Dicit
ergo primo in conceptibus id est in conceptibus formalibus semper ille
qui est ante est magis hic est maioris ambitus
sequentibus conceptibus. sicut conceptus aliquis est maioris
ambitus quam conceptus hominis. et ille conceptus quod est

posterior no e nisi sit prior ergo · na po
sito posteriori conceptu po² prior et si
primu no e nec secundu e : quia contus
no est Si aut e infinitas in contibus
no e ibi dare primu contu Ergo nec primu
et per quia nullu e Ergo ro phi nihil quod con
ceptus consulte ordinati · sic genus et species
et sic huic ad inuicem quod posito posteriori
conceptu po² prior ut hic posito contu hominis
po² contus animalis · et destructo po contu de
struit posterior · vel destructo prio contu
animalis destruit contus hominis Si aut
esset infinitas in conceptibus in infinitu no
esset i pius conceptus et ita nec secundus Ergo ponere
infinitatem in contibus formalibus est destruere
omnem rationem conceptus et omnem ordinem
Notandum e quod omnis conceptus in predicato re
soluitur ad contu generalissimi · conceptus aut
generalissimi ad conceptu analogi · scilicet ad
entis · Si tamen ens dicitur aliquando contus ab
dictus · conceptus autem entis ad nihil ulterius
resoluitur sed ibi statur in contibus status est

Item dicit · amplius scire destru-
unt qui ita ponunt etc Ubi

pot quod non e abire in infinitu in concep-
tibus incomplexis et hoc probat per duas rationes
primi et cognoscere no e Dicit ergo sic qui
ita dicunt · scilicet quod no e abire in infinitu in
incomplexu · destruunt ipsum scire quia non
contingit ad scire nisi deueniatur ad ulti
mum contu qui e conceptus individuus · in in
finitis aut no e ultimum Ergo infinitas
destruit scientiam Ubi notandum e secundum rationem
phi quod scientia proprie habetur de specie · species aut
proprie non potest sciri nisi sciatur ultima differentia
que specificat speciem Si ergo no contingeret
dare ultimam differentiam imo esset abire
in infinitum incomplexu ut hic · Si per rationa-
le in homine posset inuenire alia differentia
et sic usque in infinitu no contingeret scire
hominem · quia no contingeret scire ad ultimam
que specificaret hominem Notandum e etiam quod
hic appellat phus individuum ultimam
differentiam que no e resolubilis in alios
conceptus ulteriores · et ut melius videatur
Sciendum e quod aliter diuiditur genus · et hic in
species · aliter species · quia diuisio in differentias e
diuisio formalis et ista diuisio generis e diuisio
in conceptus formales · quia genus e resolu-
bile in alios conceptus Sed diuisio aut speciei
in individua e diuisio materialis et ideo no diui-
ditur in alios conceptus nam Sor conceptus
petri et martini · variatur tamen per numerum

· scilicet conceptus quantitatis · et quia in e ibi conceptus
speciei irresolubilis e ad aliu conceptu et ideo
vocatur conceptus individuus · sic conceptu ge-
neris · possemus vocare conceptu diuidui et reso-
lubile · tunc sequitur **po Scdo · scilicet cognoscere non est**
condiuidit in duas · quia primo ponit rationem · secundo re-
mouet quoddam dubium · ibi no enim simile Dicit ergo primo
quod si ponitur infinitas in formis nec contingit scire et
cognoscere · quia infinitu ut infinitu cognosci
no potest · quod enim cognoscitur ab intellectu pertransi-
tur · infinitu aut pertransiri no potest Ergo infini-
tu cognosci no pot Notandum e quod notitia rei
no habetur nisi per diffinitionem eius · diffinitio aut rei no e
nisi explicatio conceptuum contentorum in re · ut ex-
plicatio generis et differentie Debemus enim ymagi-
nari quod id quod dicit diffinitum dicit diffinitio Sed
diuisum dicit id quod modo confuso et no modo expli-
cato · diffinitio aut modo claro explicato omnia principia
rei Si ergo omnis res per diffinitionem cognoscitur et
diffinitio no e nisi explicatio conceptuum ut dic-
tum e · no potest cognosci res nisi cognoscantur
conceptus explicati ut no cognosco hominem
vel speciem hominis nisi per explicationem generis et
differentie Si aut essent conceptus infiniti · e infinitu
no posset cognosci nec illi conceptus cognos-
cerentur ut explicarentur et per quod nec dictu
Item tamen dicit · non enim simile Remouet
quoddam dubium · posset enim aliquis obicere phus
infinitu no pot cognosci · Sed linea e infinita
ergo no potest cognosci · ad hoc respondet phus quod
quod dictu e quod infinitu no potest cognosci
verum e de infinito simpliciter · linea aut e in-
finita solum secundum quid · quia solum e infinita
in potentia et no e finita in actu et hoc e
quod dicit hic · quod no e simile de linea et de
infinito de quo dictu e · linea enim po-
test infinita e secundum diuisionem et potentiam et tamen
e infinita simpliciter Unde linea hoc contingit in-
telligere illa que no reducit eam ad aliquam
unitatem et ad aliquem statum · qui enim
in linea considerat infinitas sectiones
vel infinitas partes · illas partes enumerare
no poterit et per quod nec intelligere · quia
quod intelligit a toto modo ab intellectu inuadit
Notandum e quod esse in potentia e esse secundum quid · esse
aut in actu e esse simpliciter · ad ergo quod e infi-
nitu in potentia et finitu in actu e secundum quid
infinitu tamen simpliciter finitu · quod aut e simpliciter
finitu licet sit secundum quid infinitu intelligi
potest · linea enim e hoc est enim simpliciter finita
et tamen secundum quid infinita et sic a nobis potest intelligi
Notandum e quod partes linee possibiles diuidi
pi per diuisionem no capiuntur a nobis ut sic
aut quandam infinitatem per solum ut se reducun-
tur ad unitatem unius totius · et sic capi-
untur a nobis sed ut finite et hoc e quod

phus in 12° meta q nq potuit innarci i intelligere secundum possibiles supple in limca nisi inquantum reducuntur ad unitatem

Verum est dicit Scotus materiam in eo quod modo intelligitur naturam est ubi postquam probavit quod non est infinitas in conceptibus formalibus probat quod forma in illis non sit infinita. Deinde quod natura est in eo eo quod modo intelligere materiam. materia autem de se est quod infinita et hoc quia materia est negatio omnium formarum et hoc est quod dicit textus in infinito hic est materia que est infinita est nihil habet quod est negatio formarum et sic ipsa est indeterminata et infinita quia omnis finitas a forma est. esse autem datum a forma non est infinitum per determinatum et hoc est quod dicit in textu quod ipsum esse formale non est infinitum quia est infinitum esse i quia determinat et finit ipsam in finitate autem Notandum est quod 2° philosophus ibi est ista quod materia est infinita et indeterminata et hoc quia de se non determinatur ad aliquem gradum finitatis sui forme Hec sunt enim nec est quid nec est quale nec quantum sive dicitur i unius forma autem finita et determinata est et hoc quia ponit materiam incerto gradu certo incerta determinatione Notandum est quod duplex est infinitas Est enim quedam infinitas que oritur ex perfectione rei et ista infinitas est in primo principio quod capit sui perfectionem capit omnem perfectionem entis. et talis infinitas sequitur formam et non materiam. alia est indeterminatio et infinitas que oritur ex imperfectione a privatione et tali infinitate est infinita materia dicitur non est quod non sit determinata sed quod possit determinari. et sic materia est in infinita tali infinitate. i forma est finita. sicut enim materia est indeterminata. i forma est determinata. materia enim nec est quid nec quale et sic de aliis Et hoc est quod dicit philosophus in textu quod in infinito est quedam in... hoc est quedam negatio formarum infinitas autem vocat materiam. forma autem non est quid infinitum et hoc quia est esse i infinito i quia dat esse determinatum materie que est infinita

Queret aliquis utrum omne eo quod movetur sit materia 2° dicendum quod sicut motus ad locum docuit nos locum. i motus ad formam docuit nos materiam. non enim est ymaginatio quod forma transmutetur per informam. Sed quod potentia quod perficiebatur per unam formam perficitur per aliam Sic ergo i dico quod movetur ad formam denotat ymaginationem ad potentiam quod transmutetur de forma in formam hanc autem potentiam voco materiam Consequenter queritur quod dicit aliquis quia ratio predicta non est nisi de motu ad formam. utrum motus ad locum arguit nos 2° dicendum quod ratio est motus ad locum sicut motus rationis qui sequitur unum elementorum et motus circularis qui sequitur naturam celi. de primo manifestum est quod arguit materiam. quia ille ordine sequitur motum ad formam. nam generans quod dat de forma tamen dat de loco. i quod illud potentie existens in possibilitate ad formam est in possibilitate ad locum unde potentie est quod est potentie. quod est potentie ad formam ignis est potentie ad locum sursum. et illud trahit agens quod trahit hanc potentie ad actum trahit ad proprietates sequentes formam. sic ad ipsum locum cum ergo iste motus natura ordine arguat motum ad formam et motus ad formam non potest absolvi a materia ergo nec iste motus et maxime quia infra unum potentie est locus et forma Si autem loquimur de motu circulari corporum supercelestium dicet quod quod non arguit materiam. nam motus ad locum non arguit materiam nisi inquantum est motus ad formam ymaginatur enim quod quod generatio et motus ad formam sunt proprietates materie et sic ad potentie absolutum a motu formali non obstante quod non absolvatur a conditione per locum absolutus a materia celum autem est huiusmodi ergo utrum autem hoc sit verum quod dicit Res... ret... infra in unum patebit

Queret aliquis utrum forma in illis sit finita 2° dicendum quod ymaginandum est de infinitate. forma sicut de in finito in quantum infinitum autem inquantum vocatur id quod capit omnem gradum quantitatis sic si esset aliud infinitum i numero caperet omnes species numerorum. Sic infinitum in forma et in essentia est quod capit omnem perfectionem entis et quod non est limitatum ad aliquem specialem gradum entitatis. forma autem in materia est artata ad certum gradum entis et sic finita est Secundo enim ymaginari quod forma recepta. i. a... ex receptione limitatur. i quod non potest attingere omnem gradum entitatis et perfectionis sicut forma abstracta. et forma in materia limitationem accipit a materia et ergo sit simpliciter dictum est

Queret aliquis utrum forma in illis possit dici infinita. 2° dicendum est quod in forma possumus ymaginari triplicem gradum Est enim quedam forma que ipsum esse subsistens et ideo infinita et ideo habet omnes perfectiones est et talis est una sola deus alia est forma que est ipsum esse subsistens sed est participatum et suo modo est non recepta in materia. quia autem recepta sit infinita dicetur et hec talis non hanc esse participatum tamen non habet esse nisi in materia et talis forma est forma intellectiva tamen certa quod est infinita dicitur non determ-

quod esse talis forme participatum est et restrictum in me et talis forma tunc participata est in receptione finita est. Consequenter dico quod utraque forma debet indicari infinita vel que est ab alio vel que est recepta in alio. Dico quod forma utroque modo potest indicari finita. Sicut que est ab alio et que est recepta in alio. Secundum autem cuius notandum est quod duo sunt finitates est in forma que est ab alio. Est enim ens in dupliciter dicta est enim ens quod est ens per essentiam et tale ens non est ab alio et infinitum est. Est aliud ens quod est ab alio et tale ens est ens per participationem et quia istud ens est ens per participationem ideo finitum est et via de participatum finitum et limitatum est. Deinde autem ens quod est ab alio est ens per participationem. Ergo deinde ens quod est ab alio finitum est. Forma ergo eo ipso quod est ab alio finita est. Secundo modo causatur finitas in forma ex hoc quod forma est recepta in alio. Deinde enim receptum secundum modum recipientis limitatur et finitur. Deinde autem formale hec forma tamen est receptum vel in materia comparatum ad formas individuorum vel in supposito comparatum ad formas in individuis et ideo deinde tale est formale ex tali receptione est limitatum et finitum. Est enim diligenter notandum quod prima forma que est purus actus est infinita sed quia non est recepta in alio. Omnis autem forma creata est finita secundum unumquodque et hoc quia ab alio est finita infinitius quia recepta est in alio. Possumus addere tertiam finitatem et dicere quod omnis forma creata est finita infinitius et hoc quia est artata ad certum genus. Ergo cum dictum est quandam quo autem intelligatur aut terminus de certis duobus quod sunt separate sunt composite ex finito et infinito potest alias declarari. Queritur consequenter utrum in creatis formalibus sit abire in infinitum. Videtur quod sic quia sicut est in potentia ad infinitas formas ergo ad nunquam in potentia est infinitas informis. Preterea certe formales sunt sicut numeri. Sed numeri habent infinitatem in infinitum. Ergo et forme. Ad oppositum sunt philosophi in libro. Respondeo in hac questione duo sunt declaranda. Primo enim declarandi sunt et distinguendi intellectus quod potest habere questio. Secundo secundum illos intellectus respondendum ad questionem. Propter cuius primum notandum quod forma unum potest intelligi triplici modo. Possumus enim primo per imaginationem quod prima forma que est purus actus sit unum extremum et ipsum ultimum sit aliud extremum et quod alie forme que multiplicantur et multiplicatur sunt inter primam et primam formam

et ipsum ultimum. Ita quod sicut sunt numeri secundum gradus diversos descendit ab ipsa unitate. Ita sunt forme secundum gradus descendunt a prima forma et ita iste forme sunt specifice. Quia quidem numerus causatur ex hoc quod ipse forme diversimode aspiciunt ipsam primam unitatem. Secundo modo potest intelligi numerus in formis ratione quod ipsa forma numeretur. Sed quod infra unam formam numerantur diverse accepte formales. Sicut in formis homo numeratur accepte species et dico et generis. Tertio modo numeratur forma per materiam vel per id in quo recipitur forma quantum sit id et iste numerus formarum vocatur numerus individuus ubi notandum est quod numerus specificus in forma et acceptum formale accipitur. Et ideo quia accidentaliter cum albedo numeretur specifice. Et ideo in genere hoc causatur ex albedine et accepto accidentis. Numerus autem accidentalis sine individuus causatur ideo ex parte non forme sed ex parte accidentis in quo recipitur forma. Sicut cum hec albedo non sit illa hoc est ideo quia est propter extrema albedinis quod albedo ut albedo non est hec albedo. Quia autem albedo sit hec et ista sit hec est per aliud extrinsecum in quo recipitur albedo. Sic ergo triplici modo numeratur forma et propter hoc tres modos hoc quod potest habere tres intellectus. Primus enim intellectus quod potest esse utrum inter primam formam que est purus actus et ipsum ultimum possint capi infinite forme specifice. Secundus intellectus potest esse utrum infra unam candidam formam possit capi infinitus intellectus secundum se et tertius tertiam intellectum quod potest esse utrum in formis possit esse infinitas non secundum speciem sed secundum numerum. Sic ergo patet primum declarandum. Secundum quod intellectus possit intelligi questio. Secundum quod declarandum est quomodo respondendum est ad questionem secundum istos tres intellectus et primo secundum primum. Secundo secundum secundum. Tertio secundum tertium. Sic ergo primo quod utrum inter puram formam et ipsum nichil possunt capi infinite forme specifice. Dico quod sicut hoc sunt opiniones. Dicunt enim quidam quod inter formam primam que est purus actus et ipsum nichil non sunt nec possunt esse infinite forme quod quidam probant ex ordine certo. Sicut enim quod in essentialiter ordinatis necesse est dare supra et infra statum. Forme autem specifice certe ordinantur secundum supra et infra. Et ideo necesse est dare statum. Secundo quod sciendum quod forme specifice non sunt nec possunt esse infinite. Secundo probat hoc ex termino quia sunt deinde forme specifice ad primam formam que est purus actus sed enim forme specifice relatione per se forme sic habent sicut numeri ad unitatem

Ipsa enim prima forma unitas simplicissima
est. omnes autem alie forme cadunt in numerum actu
illius unitatis. Unde sicut numeri aspiciunt uni-
tatem secundum diversos gradus, ita omnes forme aspi-
ciunt primam formam. Si autem hoc, sicut videtur ut
licet, non est infinitas in formis specierum.
Videmus enim in numeris quod est dare unum numerum
qui est ita propinquus unitati quod nullus alius potest
esse propinquior. sic similiter ergo similiter
in formis est dare unam formam que erit ita
propinqua prime forme que dicitur unitas quod
nulla alia poterit esse propinquior. quia sicut in
numeris est finitas in formis quia quando erit de-
ductum ad formam que est propinquissima
prime forme erit in statu. Si enim esset infini-
tas in formis, inter quaslibet formas acceptas et
primam formam que dicitur unitas posset accipi
alia forma. Tertio probat hoc esse ex extremo-
rum. ubi enim sunt determinata extrema oportet quod me-
dia que accipiuntur inter extrema sint determina-
ta et finita. cum ergo forma prima que dicitur purus
actus et ipsum nihil sint duo extrema, ergo
omnes forme que possunt capi inter primam formam
et ipsum nihil oportet determinate et finite.
sic ergo hii dicunt. Videtur tamen mihi dicendum quod
inter ipsum nihil et primam formam quam dicimus
primam causam possunt capi infinite forme
ita quod semper in ascendendo potest fieri nobi-
lior forma. Videmus quod post nihil scilicet forma ele-
menti, post formam elementi in maiori gradu scilicet
forma mixti. post formam mixti adhuc
in maiori gradu scilicet forma vegetativa, post
formam vegetativam adhuc in maiori gradu
scilicet forma sensitiva. post formam sensitivam scilicet
forma intellectiva et sic semper ascendendo pos-
sunt forte sic excedere forme in infinitum in
nobilitate. Preterea cuilibet notum est quod
quelibet forma specifica creata est quedam mutatio
prime forme increate. nulla autem forma creata
potest tantum mutare essentiam divinam et formam
primam quin aliqua alia possit fieri que possit
plus mutare. essentia enim divina est infinite
perfectionis et quia est infinite perfectionis, ideo infi-
nitis modis est mutabilis, ideo possent fieri
infinite species. cum ipsa species non sit nisi
quedam mutatio essentie divine. Credo enim quod non
possunt esse species infinite et dico quod deus
non est mutabilis nisi finitis modis et per quantum
scilicet quod videre que sunt in intellectu primi sunt
finite. et cum hoc secundum quod loquitur
nos sic unum tenendum est quod possunt fieri in-
finite forme specifice. Ad argumentum primum
per plura alia dicendum est quod entia ordinata duobus
modis possunt ordinari. uno modo possunt or-
dinari ad aliquod primum quod est finite perfectionis
et quod finitis modis est mutabile et in isto

ordinatis est dare statum et hoc quia illa
entia ordinata possunt generari totam per-
fectionem illius primi ex quo finitum est. Secundo modo
entia ordinata possunt ordinari ad
aliquod primum quod est infinite perfectionis: et sic
ordinata non habent statum et hoc quia illud
primum ex quo infinitum est semper potest magis
ac magis attingi ita quod possunt in
ascendendo fieri infinite forme. Ad secundum
dicendum est quod prima forma non solum aspicit alias
formas sicut unitas aspicit numerum. Nondum
est enim quod prima forma simplicissima est infini-
tissima. alie forme autem cadunt a prima forma et
quo ad simplicitatem et quo ad infinitatem.
cadunt enim a simplicitate prime forme
et ideo cadunt in numerum. Cadunt etiam ab in-
finitate prime forme et ideo cadunt in limi-
tationem. quia ergo prima forma est simplicissima
et alie forme sunt composite, ideo prima forma
aspicit alias formas sicut unitas aspicit
numerum. quia etiam prima forma est infinitissima
et infinitarum perfectionum, alie autem forme
sunt finite et limitate, ideo prima forma aspi-
cit alias formas sicut numerus infinitus aspicit
numerum finitum. Et quia iste est, ideo forme possunt esse
infinite. Si enim esset dare aliquem numerum
infinitum, numquam posset fieri aliquis numerus
tam magnus quin posset fieri alius maior.
cum ille numerus infinitus numquam posset
tamen attingi quin posset magis. Ad sic essentia
divina est hoc quod est unitas. est unitas in-
finitarum perfectionum et ideo numquam potest tantum
attingi quin possit magis. Ad tertium dicendum
est quod inter extrema quorum unum est infinite per-
fectionis possunt capi infinita media et hoc
quia in media multiplicantur ex hoc quod attingunt
illud extremum infinitum non potest esse finis
in mediis. Sic ergo patet quod secundum primum in-
tellectum. Si autem queratur secundo utrum in eadem forma
possint esse infiniti conceptus per se ordinati.
Dicendum est quod non et huius ratio est quia omnes conceptus
ordinati secundum se et per se statum habent
in generalissimo et in specie specialissima. In
generalissimo quidem quia conceptus generalissimi
est conceptus irresolubilis nisi forte di-
ceremus quod generalissima resolvantur ad conceptum
entis. Si tamen entis hunc conceptum in specie specialis-
sima est etiam status et hoc quia species spe-
cialissima amplius non dividitur per conceptus
sed solum dividitur individualiter. sic ergo patet quod secundum
intellectum. Si autem queratur tertio utrum
in una forma possunt multiplicari
in infinitum individualiter et non formaliter. sic non
videtur quod sit impossibile. licet enim forme diffe-
rentes specie habent ordinem essentialem ad invicem,
tamen forme differentes solo numero non habent
ordinem nisi accidentalem in ordinatis autem

2

actu' pt esse infinitu impo. Si ei
genito durasset in infinitu tales fore
potuisset multiplicari in infinitu. Sic ergo
pz qo sm tres intentiones ad aliam pm
dd' e q magis e impo ad infinitas
fore pt intelligi duobus modis vno o
q sit impo ad infinitas fores i spe
et hoc no e vm qr fore q pnt educi p
agens nale et q sut infra potentiam mne n
sut infinite in spe. Scdo mo pt intelligi
q n sit impo ad infinitas fo/
mas in mo. et hoc no e impole
nec ista infinitas phibet a pho
. a pho eni phibetur infinitas i for/
mis vl ingeneratibus p se ordinatis
. ordine p ostendendu e qm spebus ut dic/
tu e in qtioe pt ee infinitas Verum
e dic. Sed si essent infinite
postq ot q no e dic, infinitate
inducens h'ot q no e dare infinitate
sm spez Dicens sic. q si esset infinite
spes causarum implitate et multitudine no gn/
get p istu modu scire defectu effec/
tu. tuc eni putamus scire tu caus pg
ipsa cognoscimus Si aut cae ecent infi/
nite sm adiectione vnus spei ad a'az
n possunt intelligi cognosci. qr infinitu
cognosci no pt. Vnde dubium e q zo ph
nibil e ista intentio ve limitatione
ergo n pt cognosce infinitate cae et
p nis nec effectu inquo claudit
infinite cae sm spez Si ergo cae
essent infinite periret scia

Contingunt aut auditiones

Postq phus ot quo se habet
scie ad ipam veritatem sm pole et
impole a sm facile et difficile.
In parte ista ont q sut illa q impedunt
acquisitionem scie a. d. f. pmo eni ot q
impedit acquisicoz scie ergo docet q
e bonus modus acquirendi scie. i pp q
oz erudiri ic. p in d. q pmo ot quo
csuetudo impedit acquisicoz scie. Scdo
ot quo diuersi diuisioe se hnt ad acq/
rend' scienz Ibi alii ergo. sinon ma
thece. q' dic. p adhuc in. d. qr pmo
pot intentu suu Scdo probat p ocei
q'cal vo ibi hic ic. Dicit ergo q auditioes
multu contingunt hc e quint eventibus
sm csuetudine: hic q csueuimus
audire nobis uix i dignamur dici
et volumus affirmari. q. d. illa uix nobis

probabilia et nota q csueuimus audire
crue aut no csueuimus audire improba/
bilia nobis uix. Et hoc e q subdit
propt ea q no csueuimus audire uix
i nobis no intelligibilia i n probabilia
propt incsuetudine aliqua vide' i nug
nota et magis extranea. Vnde id q csue/
tu e. notius e insueto. Notandu est
q csuetudo e altera natura Sic ergo id q
nlt' mo' no mo' nisi ad vnu et si co/
tingat moueri ad gtm violente mo'te
et cu difficultate. i id qd' csuetu e ad
vnu no mo' nisi ad ipm et si contingat
moueri ad gtm hoc cu difficultate e
et id intellectus q csueuit audire aliqua
mo' in illa tpr improbabilia. i gra aut
no mo' nisi cu difficultate. qr csuetu/
do q. scta alta n inclinat intellectu ut
magis acquiescat vni q altri et id dt gn
q fortissimu impedimentu in scns csue/
tudo e. qr propt inclinacoz csuetudinis
intellectus mo' in aliq tpri i probabilia
q de se falsissia sut Verum tu dic
Contra uo ut hic. ot p exm qtum
vi habeat csuetudo i impedimento scie di/
cens. qnta uo vi habeat id q csuetu est
. s. i impedimento scie ondut leges i qbus
fabularia i puilia magis vide' probabi/
lia cognoscere suple via. de his e ergo ce
phi in hc videq apte q multa fabu/
lar in legibus mag' vide' probabi/
lia hoibus q cogto veri et magis
assentiu' ill' q veritati in se q quod'
no pt esse nisi propt csuetudine Vn
notandu e q in legibus humanis multa
tdunt' puerilia et fabularia ut homines
retrahat' a malis et provocet' ad bona
q quod' tradi dz in eis. qr tales leges no
intendut cognitioz veritatis sz solu cserua
coz boni reipublice alit at e de lege
diuina q intendit cognitioe Verum tu
dic. Alii uo si no mathe ce
ot quo aliqui diuisioe hnt ad acquire/
du scienz. Vn notandu e q h' uult onde'
in qua quo aliqui diuisioe sut dispositi
ad scienz. quida eni mag' dispositi sut
ad matheca. quida aut mag' ad se/
sibilia. q'da mag' ad intelligibilia
et sm h' pt dividi in 3 ptes pmo ont
q aliq semper qrut certitudine mathe/
matica Scdo ont q aliqui sut qrut certitu/
dine extre/ 3o ont q aliq qrut certitu/
dine intellectiua Scda ibi alii scii vol
exalte' 3 i. et illi q via cte Ont ergo pmo

quod aliqui sunt qui non recipiunt ea que dicuntur nisi probentur rationibus demonstrativis mathematicis. Notandum est quod secundum commentatorem causa quare demonstrationes mathematice in omnibus possunt accidere duobus modis sunt ex duplici causa, vel unus propter defectum in logicalibus: nam causa quare demonstrationes mathematice in omni sensibili est ignorantia logice, nam ex logica quod quedam demonstrantur et quedam non. Cognitum enim est demonstrationem esse non priorum. Quamquam ergo causa quare demonstrationes mathematice in primis est ignorantia logice. Causa est quia secundum diversitatem sensibilium individuorum scientie sunt diverse certitudinis et per consequens diverse demonstrationes. Non enim in omni sensibili est tanta certitudo sicut est in sensibili mathematico, et ideo non in omni sensibili debet demonstratione mathematica. Videmus enim quod in aliquibus demonstrationes sunt et etiam in mathematicis, sed tamen demonstrationes mathematice potentiores sunt quam naturales, quia demonstrationes mathematice sunt in primo gradu. Causa quare ergo demonstrationes mathematice in omnibus possunt accidere propter naturam. Quedam enim sunt in quibus naturaliter dicatur secundum virtutem ymaginativam, et isti querunt omni modo loqui mathematice. Possumus addere hiis duabus rationibus tertiam rationem et dicere quod aliqui sunt qui semper querunt loqui mathematice propter consuetudinem, quia a iuventute nutriti sunt in mathematicis.

Deinde cum dicit: Alii si non exemplariter etc., ostendit quod aliqui sunt qui non recipiunt ea que dicuntur nisi confirmentur eis per exempla vel per dicta aliorum, et ideo isti multum requirunt poetarum testimonium vel aliquorum aliorum. Notandum est quod secundum commentatorem nichil credere nisi confirmetur per testimonium aliorum hoc accidit ex debilitate intellectus. Ex debilitate enim intellectus contingit quod quis non potest per se invenire sermones probabiles. Isti enim propter debilitatem sui intellectus non sufficiunt speculari unum verum in se, et quia intellectus eorum non sufficit, ideo recurrunt ad intellectum aliorum. Unde si contingeret illos credere per intellectum, et illa que sunt verissima in se non concedunt ea quia verissima sed quia probabilia et famosa. Notandum est quod iste defectus plus magnus est defectus in scientia naturali. De virtute scientie est quod intellectus acquiescat rei propter causam rei in se, non quia [illegible] vel non inducitur naturaliter. Quando intellectus acquiescat rei propter causam rei in se, tunc intellectus informatur a rebus, et hoc est de virtute scientie, nam intellectus non informatur rebus et non e contrario. Quando autem intellectus acquiescat rei non propter causam rei in se sed propter alterius cognitionem, tunc non informatur a rebus

sed ab intellectu alterius, id est quod non movetur a re propter rem sed a re quia famosa. Causa est quia multa falsa famosiora et probabiliora sunt aliquibus veris. Cum autem scientia sit de veris in se, et multa famosa et probabilia sunt falsa, non est acquiescendum rei propter famositatem et probabilitatem sed propter causam rei in se. Deinde cum dicit: Et illi quidem omnia certe, ostendit quod alii sunt qui querunt omnia certitudinaliter dici, quia illi quidem omnia querunt certe, quia omnia volunt resolvere ad prima. Hiis non sufficit aliqua flebilis certitudo, et hoc potest contingere propter potentiam complectendi priora ad posteriora, et qua complexione causatur certitudo, vel potest contingere propter intellectum logicalem, hoc est propter diligentiam et certam inquisitionem, quod attingere non possunt. Et illiberale videtur eis quod semper continue fiat quousque ad minima naturalia, id quod certum est hiis ad sensum, quadrivium et in simbolis et rationibus. Et videtur esse quedam illiberalitas quod ponatur ideo vel compotus de numeris, et hic videtur esse quedam importunitas quod quis querat resolvere omnia usque ad minima. Notandum quod scientia non potest haberi nisi ex hoc quod posteriora resolvantur ad priora, ita quod semper fiat resolutio usque ad illud primum quod quidem non est resolubile ad aliud. Secundum [illegible] aliqui sunt qui propter debilitatem intellectus non sunt apti nati facere istam resolutionem, id est quod resolutio quia contingit secundum eorum [illegible] valde flebile et lamentabile est et detestabile, et ideo certitudo habita per istam resolutionem talibus, ut dicit philosophus, flebilis est. Notandum est quod prima principia ad que stat ultima resolutio sunt maxima virtute, quia in eis sunt omnia posteriora virtualiter cum sint minima quantitate, quia maxima variatio est in talibus et maxima infinitas, vel infinitas et unitas est in principiis, et ideo ex uno principio contingit quod efficientur multe conclusiones. Quia ergo principia sunt minima, intellectus autem istorum propter suam debilitatem non potest attingere minima, ideo eis flebilis est certitudo. Deinde cum dicit: Propter quod oportet erudiri etc., ostendit regulam certam inveniendi scientiam, et primo ponit intentum suum; secundo manifestat quod dixit per [illegible], ibi: Oportet ergo. Primo dicit ergo multa sunt impedimenta scientie, propter quod oportet erudiri qualiter unumquodque [illegible]. Non ergo omnia uniformiter sunt recipienda. Non enim eodem modo recipiendum est famosum et verum, probabile et necessarium, nec eodem modo demonstrationes in mathematicis et in naturalibus. Secundo dat unum documentum quod absurdum est simul querere scientiam et modum sciendi. Prius enim homo debet addiscere logicam, que est modus sciendi, quam aliquas scientias. Ratio autem est, enim ut dicit commentator, consuetudo docet

Causa ignorantie demonstrationum et propter quod ignorantie logice [illegible] quod querat demonstrationes mathematicas in omnibus potest

pro certitudine

viam et similiter addiscere eam. Necesse est quod facile est acquirere. Notandum est quod omnis scientia est ex discursu priorum ad conclusiones et est ex resolutione conclusionum ad principia et est etiam ex connexione priorum et posteriorum. Ergo oportet quod volens acquirere scientiam primo sciat modum discurrendi ex principiis ad conclusiones, et hunc docet logica. Secundo oportet quod sciat modum resolvendi conclusiones ad principia, et hunc docet logica secundum partem sillogisticam resolutoriam. Oportet etiam quod sciat connectere priora cum posterioribus, et hoc docet logica docens connectere subiectum cum predicato vel premissas cum conclusionibus. Et ideo bene dixit quod logica prius addiscenda est, quia ipsa docet viam per quam devenitur ad scientias. Sicut enim peregrinator volens ire ad aliquem terminum oportet quod primo sciat modum itinerandi et modum eundi, ita intellectus volens pervenire ad aliquod scibile oportet quod primo sciat modum per quem potest pervenire ad illud. Notandum est etiam quod ista scientia logicalis vocatur modus sciendi universalis. Scientia enim denominatur a fine. Aliqua autem scientia est cuius finis est devenire ad unum scibile, sicut geometrie ad unam magnitudinem et arismetice ad unum numerum, et ista est scientia proprie cuius finis proprie est ad scibile proprie, scilicet ad scibile secundum se. Alia est cuius finis ultimus est non devenire ad scibile, sed docere modum per quem deveniatur ad scibile, et ista magis debet vocari modus sciendi propter talem finem quam debeat vocari scientia. Sicut enim si esset unus viator cuius intencio esset acquirere terminum vie, alius autem esset cuius intencio esset docere per quem iste posset acquirere terminum, doctrina primi diceretur scientia, doctrina secundi modalis quia doceret modum. Notandum est etiam quod ipsa logica aliquando docet terminum, quia ipsa respicit ad scibile, puta debitum discursum intellectus vel debitum sillogismum, et quantum ad hoc posset vocari scientia; tamen quia hoc non sistit, sed hic docet ut omnes scientie utantur eo in lucro, et quia studium eius tamen per istam doctrinam sit modificatio omnium scientiarum, ideo magis vocatur modus sciendi propter ultimum finem. Quia scientia propter primum ultimum. Notandum est quod iste modus sciendi debuit tradi in una scientia separata ab aliis omnibus scientiis, vocaturque modus traditus a logico, puta de discurrendi vel connectendi vel resolvendi; nisi traderetur in una scientia, contingeret quod in qualibet scientia repeteretur ad cuius tractandum ergo superfluitate evitata est scientia que docet modum sciendi quem omnes scientie et omnes volentes descendere ad propria prius debent

scientie contra. Primo ergo dicit scientia logica, postea alie scientie. Notandum est quod licet iste modus sciendi tradatur in scientia communi, tamen in qualibet scientia propria illum sibi appropriat secundum modum suum, et dicit commentator in libro quod duplex est logica, communis et propria, et quod nullus potest perfecte scire propria nisi sciat communia, ideo dicit scientie communis logica et propria quam magis commentator. Deinde cum dicit Astrologia non etc. Manifestat unum quod dixerat. Dixerat enim quod non omnia sunt equaliter recipienda nec equaliter querenda, et hoc manifestat hic dicens quod astrologia, hoc est magis mathematica, non est expetenda in omnibus entibus nisi habentibus materiam ~~in quantum in non concipit in mathematicis~~. Hoc enim modus sciendi scilicet certitudinis mathematice non est naturalis, quia forte omnes vel non habent materiam, quod materia non concipitur in mathematicis, et ideo non potest esse tanta certitudo in re naturali sicut in re non naturali, et hoc quia materia impedit certitudinem, et ideo in re mathematica et in re naturali non est querenda equalis certitudo. Ut autem videatur quare sit res naturalis, primo perscrutandum est quid sit natura. Sic enim in deinceps erit philosophia, hec est philosophia naturalis, et etiam est in se unius scientie vel plurium scientiarum est considerare causas et principia. Notandum est quod propter dicta hic quod intellectus noster aliquando deficit a certitudine rei propter excellentiam intelligibilis et propter excellentiam realitatis, et quantum ad hoc non habet certa de rebus substantiis separatis. Aliquando deficit certitudo propter defectum rei in se, quia scilicet res corporea in natura est, in motu non habens fixionem et veritatem certitudinem super quam possit poni sic certitudo intellectus, et quia omnis scientia super fixum et verum ponitur, ideo deficit hic demonstratio et certitudo ex parte rei. Tercio autem sunt res que non sunt in materia quo ad conceptum, et ita non deficiunt ex parte nostre, nec etiam ~~excedunt~~ excedunt intellectum, et ideo ex hiis potest haberi bona et firma certitudo, sicut sunt res mathematice. Et ideo consuevit dici antiquitus quod substantie separate sunt super intellectum, et hoc est dictum propter excellentiam intelligibilis. Res autem naturales sunt sub intellectu, et hoc est dictum propter defectum intelligibilis. Mathematice autem sunt in intellectu, et hoc est dictum propter proportionem intellectus et rei mathematice. Notandum est etiam quod res mathematice non sunt separate a materia quo ad esse sed solum quo ad conceptum, et hoc intellexit ille qui dixit quod mathematica est de separatis a materia. Notandum est etiam quod illa que sunt separata a materia quo ad esse et quo ad conceptum sunt substantie separate excedentes intellectum, et ideo non sunt proportionata intellectui nostro quia omnis noster conceptus oritur

ex ipsis · illa autem que sunt separata non quo
ad esse sed quo ad conceptum · sic sunt res
mathematice · non excedunt omnino sensum · uni
versum quantum de quo est mathematica est de corporibus
omnibus sensibus et quia non excedunt sensum non omnino
sunt improportionata intellectui et ulterius quia
concipiuntur sine materia quam quidem pot variari
te sali ideo non deficit certitudo ex parte
rei ergo nec ex parte intellectus nec ex parte
rei ergo potissimus modus demonstrandi est in ma-
thematicis et hoc est quod dicit commentator hic quod demonstratio-
nes mathematice sunt in primo ordine demonstrationum

Finis 2i libri

**Et est ad quesitam sci-
entiam etc.** postquam in secundo libro
determinavit de veritate in se hic intendit de-
terminare de rebus circa quas est veritas continet
enim sunt in principio huius quod differt determinare de
veritate in se et de veritate de hiis circa quas
autem hec pars in duas partes quia primo determinat de verita-
te rerum dubitative id est quod est veritas rerum circa quas
et per totum istum tertium secundo tractatur et hic primo
circa prima duas · quia primo ponit unam conclusionem
probandam · scilicet quod in ista scientia movende sunt
dubitationes secundo conclusionem probat ibi est autem in-
vestigare volentibus per operam bene dubitare etc.
Dicit ergo primo quod necesse est ad scientiam quam querimus
primo aggredi ea de quibus dubitare possumus
hoc autem que de quibus dubitamus sunt ea de
quibus aliqui senserunt vel susceperunt aliqui
antiquorum quod non secundum rationem sunt · vel sunt illa que
omnino pretermissa sunt ab antiquis · quod omnia ali-
qua pretermiserunt quorum tamen subtilitatem
[illegible] · de hiis videndum est hic · notandum est quod
sic vult commentator · hec scientia simul est logica
et ideo admodum logice procedit · modo disputa-
tive · id est quod unus liber istius scientie debuit
esse totus disputativus · et hic est ille que
[illegible] premittitur dicit enim in ista scientia de-
buit esse unus liber qui esset ad distin-
guendum nomina · scilicet quintus · id est debuit unus
qui modo disputative procederet et problemata
questionanda sunt in isto libro · alia ratio potest esse
quia ista scientia considerat circa veritatem in se
reliquie autem scientie circa partem veritatis · et
ideo debuit esse una pars istius scientie que de
dubitatione consideraret circa veritatem rerum
**Deinde cum dicit · Inest autem investig-
are volentibus** probat conclusionem in-
tentam · et circa hoc tria facit · quia primo probat
intentionem suam secundo movet suam intentionem dubi-
tabilem · 3o de hiis exsequitur · prima in tria
prima dubitationis · 3a · primum ergo de hiis in quibus
primo dixit · prima in · 5 · secunda pars pot · 5 ratione ad
propositum probandum · prima in solutio non nisi est · 3
in et quia querentes · 4a in et ad hoc · 5a in amplius
nature est melius · dicit ergo primo quod volentibus
investigare veritatem per operam nominum est bene
dubitare · quia posteriorum investigatio est
solum priorum dubitatorum · est ergo ratio philosophi
in hoc dubio utilis est ad scientiam · quia qui
bene dubitat bene investigat et qui bene
investigat bene invenit · si igitur bona
dubitatio est utilis ad bonam investi-
gationem · et bona investigatio ad bonam
inventionem ergo dubio utilis est ad inveni-
endum scibile et hoc est quod dicit philosophus quod
investigatio posteriorum dependet ex prima
dubitatione · Notandum quod idem id quod
cadit sub dubitatione cadit sub investi-
gatione · et etiam cadit sub inventione illud quod
primo querebatur · postea invenitur · non autem ad et
ad · Cum ergo dicit philosophus · quod investigatio pos-
teriorum est solum priorum dubitatorum non intelligit
idem priorum et posteriorum alia et alia etc. · sed
intendit dicere illud quod prius est quod bene investi-
getur et quod solutio sit in investigatione prius
cadit sub dubitatione et quod bona investigatio
arguit bonam dubitationem · ita quod ipsum prius
et posterius notat esse eiusdem rei ordi-
ne temporis · quia una et eadem res prius
sunt sub questione et dubitatione · 2o est sub investi-
gatione ultimo est sub inventione **Deinde
dicit · Solvere non est** pot · 2a ra-
tio et est ratio sua talis dubio est utilis
quia dicit quod facit ad scientiam et solutionem contrarium
vinculi · facit ad solutionem vinculi dubio autem
scientiam vinculi · quia ille qui dubitat vincula-
tus est · et scit se esse vinculatum ergo
dubio facit ad solutionem vinculi · et quantum
ad hoc utilis · et hoc est quod dicit intellectus quod
ignorantes vinculum non possunt solvere
vinculum · quia nesciunt se esse vinculatos secundum dubitatio
tamen · hec autem de re quod ille qui dubitat
scit se esse vinculatum quantum contrarium enim
dubitat in tantum est similis ligatis qui
tamen sciunt se esse ligatos · et qui dubi-
tant sunt similes ligatis patet · sicut enim
ille qui est ligatus non potest procedere
amplius in via nisi solvatur sic idem du-
bitans non potest amplius procedere in scientia
nisi solvatur dubio et ideo oportet prius
speculari difficultates rerum in isto
libro dubitando ut ex solutione du-
biorum appareat veritas Notandum
quod ad veritatem earum istius rei quod da

ē int' sempr ignorāte et dubitante
ignorās em̄ ligatꝰ ē nec attingat sci
bile et tn̄ nescit se esse ligatū. et io
no — q̄rit se solue. Dubitās aūt ligatꝰ
ē sed tn̄ scit se esse ligatū. qr aūt
scit ee ligatū. q̄rit se solue. Ergo
scitr q dubitacō utilis ē ad sciaȝ
Debeꝰ em̄ ymaginari q dubō fac
q sciat sē vinculū. ex hoc aūt q sciat
vinculū q̄rit solutō vinculi. Et hc aūt
q soluit sē vinculū inveniꝰ scire
Ergo de pᵒ ad ultim bn̄ dixit phs q
dubō ex eo q ē qdā vinculū et fa
cit ad sciaȝ vinculi ex hoc. facit ad
sciaȝ in se. Notandū ē eciā q sicut ille
qui scit oꝫ q sciat cāȝ. et cāȝ in
q̄ntū cāȝ. Si em̄ sciret id q ē cau
sa et nesciret id ee cāȝ nesciret.
ita quoqȝ dꝫ q̄rēs sūm scibiles oꝫ q
sit ligatꝰ et q sciat se esse ligatū
Si em̄ esset ligatꝰ et nesciret
se ee ligatū. nuq̄ solue vinculū
q̄ret et p q̄ns nō attingeret sūm
scibiles. Sic em̄ mag fuit in scia q
pᵒ cepere hoies admirari. Eoh cat
q admirabantr qr ignorabāt cās
ignorātes cepere dubitare d' cāis
dubitātes. q' viderūt se ee ligatos
a n̄ cāȝ. videntes aūt se ee ligatos
cepere i vestigāre sūm cāȝ ut possēt
solui vinculū. post investigacōnē
aūt devenere i cogtōȝ cāȝ z scibilis
Deīn ē dič et qr quereres
ponit tciaȝ rōȝ ad pbandū q dubō
utilis ē. Dīt q q̄rētes nō pᵒ dubi
tantes sūt illis silēs q' vadūt ad
tinū et ignorat quo vadūt Est
ergo rō phi inh'. res scīe .s. ipm̄ sci
bile si dꝫ q̄ri oꝫ q aliō mō an p
sciatꝰ. aūt ea n̄ q̄reretꝰ. p dubi
taē aūt psciēᵒ alō mō n̄ scilꝫ. ergo
dubō ē aliqᵒ mō utilis ad sciaȝ
Notandū ē q dubō de re ex h' q̄sue
q̄it q de re aliq sciatꝰ. sed tn̄ ipal
res nō sciatꝰ pfectē. Si em̄ de re
nl sciretꝰ. nihil de ea dubitaretur
Sꝫ qr scitꝰ tn̄ impfectē. scitꝰ. io de
ea dubitatꝰ. ergo dubō sp arguit q
aūd scitꝰ de re et aliud q̄ritꝰ. bn̄
ergo dixit phs q dubō ex h' utilis
ē q̄stōi sciali. qr dubitās aūd scit
scit z ad ignorat. i. e aūd q̄ono igrat

de nullo q̄rit qr de nullo dubitat
Notandū ē eciā q nō ē incōveniēs q
et cāȝ rōs sub uno mō sciatꝰ et sub
alio mō de ea q̄ratꝰ. et dubitetꝰ p'
possū scire de re aliud in uli et ignorare
de ea inptari. Sile de re pt sciri qr ē.
et tam de ea dubitari a q̄re ꝫ q̄re ē et
io bn̄ dixit phs q ille qui dubitat aliō
mō scit et aliō mō q̄rit. qr q' oio igno
raret nihil q̄ret. Dubitaret aliqs utrū
ois addiscēs aūd psciat. Dō h' duo sūt
declaranda pm̄ q ois addiscēs aūd pre
scit. Scdm̄ q psciatꝰ et quid q̄ritꝰ p'm
pꝫ duab via pª via ē q' mō intellctꝰ
n̄r. sm̄ quē modū devenit in sciaȝ Sc̄a
via ē ex dªa q' est int' ignorātia
disponis et ignorantia negacōis Tcīa
via pꝫ sic. intellctꝰ n̄r nō devenit in
sūm scibiles nisi p q̄ndā discursū. h'. n.
ē dª int' intellctuȝ n̄rm et int' intellctuȝ
angelicū et divinū qr intellctꝰ divinus in
telligit oia sil' nec intellīgit unū pᵒt
aliud. tn̄ nō intellīgit p̄pe unū q'aᵒ
sed mag intellīgit q̄clones in p'ncipiis q
q̄clone et p'ncipiis et io intellctꝰ eiꝰ nō
ē discursiuꝰ intellctꝰ aūt n̄r q ē cāꝰ in
fia ille. et ē ultim intellctuū. et intel
ligit oia. pᵒt aūd et unū post aliō. i q
utroȝ deficit. qr ergo intellctꝰ n̄r discur
sivus ē a p discursū intellīgit. oꝫ q ille
discursus ab aliō p̄scito incipiat Si. n.
de n̄ scibilis nihil sciret nullo mō pos
set discurrere ergo intellctꝰ n̄r eo pᵒ q dis
currit necio aūd p̄scit a aūd q̄rit p̄scit
em̄ id a quᵒ incipit discursꝰ. q̄rit aūt id ad
qd' discursꝰ tiatur. Sc̄a via pꝫ sic. ignoō
negacōis in h' differt ab ignorancia dis
posicōis. qr ille qui h' ignora nega
cōis nulla cōgīcōȝ h't de n̄ scilꝫ. nec
ipm̄ p̄scit p aliquē modū. cum aūt igno
rācia h't disponis cōgnicōȝ h't de sili sed
impfectaȝ. qr ergo cōgīcōȝ impfectaȝ h't. io
ipm̄ scile sm̄ aliquē modū p̄scit Si igo
vīn eet q doctrina et disciplina incipet
ab ignorācia negacōis. i q disciplina
eet motꝰ. cꝫ ts a quo esset ignoratꝰ
ignorān negacōis. tunc discens adiscen
rit psciret de n̄ scibilis. qr aūt disci
plina ē qdā motꝰ qui incipit ab ig
norācia disponis. i q disciplina est
quidā motꝰ cuiꝰ ts aqᵒ ē ignoratꝰ
ignorācia disponis Sit dictum) ē q
cuiꝰ ignorācia disponis aūd p̄scit
necꝰ ē q disciplina incipiat ab eo qd'
p̄scit sūm. Est em̄ deligent' notandum
q addiscēs ex eo dr addiscēs p qr q̄rit

intell'9 n̄r ar dej

declarat scibile . no a pt qre d'tiatu scile
nisi aliquo mo id pscriat alias a ctau qret
pscie a' no pt si de eo ht ignorantia dis-
posicionis Ergo bn dictu e q oms disciplina ab
ignorantia disposicionis incipit Secundum q vided'
e . e q pscit' et q qrit' . q po pt decla-
rari extitudine q e int' tios 7 pn . et int'
pn gclones Vbi nondu e q pn et
gclo sut quedam gcepta gposita . Scd aut
gcepta gposita resolvunt' ad gcepta sim-
plices Ergo gcepta pn 7 resolvunt' ad co-
ceptu simplicem . na vnuqqz prior oit'
ex quidditate tior ut dictu e Sz vtruq
gcepta gposita gclonu resolvunt' ad co-
ceptu gposita prior Sic ergo ulr ordine
pscit' gcepta tmi an gceptu pn 7 et co-
cepta pn an gceptu gclo . i q pn
scit' et gclo qrit' Ergo h' pz . s. q pscit-
tur et q qritur extitudine q e inter
sbm et passionez vbi nondu e q qbet
scia suppot suu sbm sb' esse gfuso . q-
rit a' ipm explicare Sic eni ars car-
petaria suppot lignu 7 de ligno qrit
explicari form . puta forma arche vel
lecti . ita q sm h' possemq dicere q lignu
suppo' . archa a' qrit' . sic quecunqz alia
for artificiales . i sic speculatiue suppo-
nut sbm suu et qrut eu explicare
p passiones . immo ipe explicatiois
sut passiones sbi V . g . Geometer
de triangulo suppot q e 7 ptea ex-
plicat ista passione q angulq vz duo
intrinsecos 8' oppositos . et mete ista ia
explicata explicat ista q h tres eq-
les duobq rectis Sigo hoc e vm ergo
suppo' sbm et pscit' qrit' a' expli-
cacio sbi 7 sic pz quid qrit' 7 qd suppo'
Nondu etia e q qz explicacio ista sbi
no pt fi' nisi mediantibq pn 7 ideo
scia suppot sbm tm explicare et
suppot pn tm qda media p q fit
explicacio . et qrit passioes tm id
qd' explicat de sbo p pn . Ergo pz qd
pscit' et quid qrit' ex ordine qc
int' gcoes Vbi nondu e q nq pt qre
im scibile nisi sciat quid dicat'
p nom scibile Si eni oino ignora-
ret qd dicet' p nom nullo mo pos-
set qre, et io q e q dr p nom opt
pm pscirj de scibile qd qrit' postq
a' hec' quid e q dr p nom adhuc
pt dubitari vtr dem p nom sit ens

vel no ens h' e heat cem ul' non
heat Indo enim q id q dr p nom pt
reperiri inre no hnte cem sic ircaco
et inre hnte cem sic in hoie et io p'
sciti quid e q dr p nom . adhuc restat
qre vtr illud dictu ul' signu sit vel
no sit nec dico sit ul' no sit i ecen-
cia sed in cena ergo patz pscitu e qd
e q dr p nom restat qre si e q e qre
Sed ht cem ul' no ht . i q istud si e q-
rit de cem et no de exncia . hito q
dictu e p nom hat aliq cem adhuc
restat dubio q sit d'tiare h' e i declara-
to gne et de tiata dra . possumq eni scire
q signo p nom no repugnat hre cenc
et hre entes tn nesciumq quid determiare
e ista cena et io restat qre quid e
determiare . hito q sit d'tiare adhuc res-
tat qre vtr sit in exncia a' no . i q
hita gditate adhuc restat qre
an e in exncia . i q qditas tenet
mediu int' duo si e . s . int' si e cenae
et si e exnae Ex oibq istis pz q p'm
q pscit' i toto ordine qonu e . q
dr p nom et sup istud fundat' p'
dubio de si e cenae . i q h' dubio
pcet' satu qd' voco ee cem in gnali
Et sup h' a' satu fundat' qo de qditate
restt dubio in d'tiato gnre . hita aut
quiditate restat dubio de exncia Ergo
Ex oibq pz q sic dubio procedit satu sic
dixit ar . Expedita dubio sequitur scitu
Vcm au dic et adh' re Ponit
tcias roz Secundo q ille q' sine dubitone
qrit in veniet scitu no agnoscit ido
inventos vtr inveneat ul' no inve-
nerit . sinus eni qonis sit manifestus
p dubitacione Est a' ro phi in hoc q quas
qrit in venire scitu dz scire q qrit ali-
as in sine manifesto nesciret vtr in
venisset ul' no invenisset . p dubitacione
a' aco ma manifestat' res manifestos
Nondu e q ille q' bn qrit dz scire
q qrit 7 quid no qrit p dubim a'
aliquo mo pscit' qd' qrit . qz pscit'
sub vno mo . et qrit' sub alio Vnde
p dubim scit' qstu qrit . na p du-
bitacionez manifestat' difficultas qsi-
ti . difficultas a' qsiti respicit qn-
titatem qsiti **Vcm e dic amp'
melius nec e re** pot . tcia roz
ad pbandu q dubio e util' Secunda q
p dubim melq se ht ho ad iudican-
du bn de re qsita et h' ppt rones et du-
biones adusariorum q' mou' cca qsita
Nondu e q ro phi in tmi e hoc . q qt

e utile ad bn iudicandu de re qsita dz
pmitti in scia · dubo e zo 9 go te vbi
nondu e qs 2oco aduisarioz multa pa,
tefiut ita qsitu q alias latent · p ea
a q patefiut cira qsitu pt ho melius
iudicare q prius tx 9 29

Et a dubitacio pma

postq arz posuit necctu pui · s ·
q utile e dubitare · hic enuat ipa du,
bitabilia et d · fac · qr po pot dubita,
bilia q spectat ad sciaz et qsidcatoz
scie in se Sco pot dubaco q spectat
ad pn et cla · i et vtz pn et cla ·
p m · d · qr po mouet dubom ptinete
ad sciaz inse · Sco mouz dubocs que
spectat ad sbam q spalit qsidcatur
in ista scia · i · et vtz sbe z pn Dicit
go po q pma dubo e de qua dictu
e inphemis · hoc e infine 2i libri · vtz
· s · ad vna sciaz ul ad plues spectat
qsiderare causas et pn rez **vtm**
e dt · et utz sbe pn ponit qo,
nes ptinetes ad sbam · et d · f po
eu pot qones de scia sbe Sco pot
qones de ipa sba in se · i · et hic qui,
dc nam e qre et diuidit in tres
ptes · fm 3s qones qs moz Sa · i · et si
e cira sbam · z ibi et si ples · dicit go
pma qone dicens q pa qo e vtz
huq scie sit solu qsidcare p pn
sbe · an etia cu h qsideret d pmis
pn is · de quibg · p que ondut omes
scie / ut vtz ista scia qsidet de hoc
pno vtz qtingat vnu et id sil affir,
mare et negare a no · et vtz qside,
ret etia de al sibg nondu e q no
e id pnm sbe et pnm qo vtant
omes scie sit de quob3 affiro et
negaco vna · sc3 hm entis na que
entis maioris abitz e q sit sba et
ita istud pnm se extendit ad plura
q se extendat sba · pma at sbe no
se extendut ex sbam et pp ista diu,
sitate pnoz forte videtur alicui q
vna scia no qsidet ista duo · et
q h dubitabile e · io phs hc sub
qstione pposuit **vtm e dt et si**
est cira sbam ponit pa qone
de qsidcacoe sbe dicens · q supposito
q scia sit cira sbam · qo e vtz vna
scia sit cira omes sbas · an plures sce
cira ples sbas nondu e q scie diffe,
rut pones oba scilia vgz go in
uenit fi vna scibilitas oz q inueni,
at vna scia · cu go o sbe queniant
in vna scibilitate · s · in hoc qd e p se
esse apparebit forte alicui q vna
scia sit cira omes sbas z sic qo habz

facie p vna pte Sco qr ro sbe equo,
ce saluat incruptibili z cruptibili · et
q equoce saluatr salvatr fm alia et
alia roz scibilez et alia et alia ro va,
riat sciaz · io videtur forte alicui q n
sit vna scia cira omes sbas et sic qo hz
facie p 2a pte · et io phs istud tanq
dubitabile mouz **vtm e dt et si**
ples mouet tcia duboz de qsidca,
coe sbe dicens supposito q sunt plures
scie cira sbas qo e vtz ille scie sint
9gnate : vnigene a de uno genere · hec
vocentr sapie · ille vocetr aliquo alio
noie nondu e ad cuius hec q scias
esse vnigenas pt intgi duobz mois
vno mo ex pte obi Sco mo expte ca,
z · uel ex pte moi qsiderandi Qnc eni
scie dur vnigene q qsiderat duo oba
attendeni ad vna scibilitate ppinqua sic
geometria et arismetica dur scie vni,
gene qr qsidant num et magtudine
q queniut inqntitate tq in quada scibilite
ppinq et eqo scia nlis et geometria
dur diuise genere · qr oba istaz scia,
z · s · motq et magnitudo no sic acce,
dut ad vna scibilitate Sco mo pt ee
vnigeneitas ex pte moi qsidcandi et ex,
pte causarum · na scie q no qsidat causaz
altissimas · i · sut scie q no sut sapie et
ita qtu ad h vnigenee sut ex qo me,
rentr dici vno noie Sed a sunt due
scie qz vna no qsidat caus altissimas
alia a sic · p meret ista dici scia q no
sapia Sa a i scia q sapia · io qtu ad
hac no vnigenee Sec ista go vnige,
nitate querit phs vtz · s · vna scia ul
ples mereat dici scia et alia sapia
vbi nondu e q q iste sce q qsiderat
sbas uidnt qre insertis et qsidcato
videtur forte alicui q erunt vnigenee
pp ista qnea et qo hz facie p pma
pte Sco videtur forte alicui q illa
scia q qsidat sbam altissima et se,
pata meret dici noie et nobiliori
q illa q qsiderat sbaz inilez · et ita eiu
ra dicatr scia · restat q p de sapia
et ita qo facie hz p 2a pte · et io for,
te a pho po h dubitabile **vtm e**
dt et h quidem nam h · postq
multiplicauit qones ex pte qsidcacois
sbe h multiplicat ex pte sbe et diuidit
in · d · p · qr po multiplicat qones ex
pte sbe in se Sco expte sbe in rtu
ad acns · i · et vtz cira sbas solu dicit
go po q qo e vtz omes sbe sunt se,
sibiles an pt sbas sensibiles sunt sbe
separate · eo mo qo ponebat plo ydeas

et spes et i' qd e utrum si sit dare sbas
separatas sit dare tm unum genus sbarum
separatarum an sit dare duo gnia sbarum
separatarum eo mo quo ponebant illi qui
ponebant mathematica separata inter media
inter spes et sensibilia i q po pung
gradus sbarum ~~[struck]~~ sensibilia Ergo q
ponatis sbarum mathematicarum juxta vero
ponatis spes q vocatis per se Ochio
etm gradibus utrum sint prescrutandum est
Nondum e ad eius huc q oes intellectus
si q esse verum oz q rendeat aliquid
intre. aliis intellectus esset vanus via
intellectus in imperat a rebus Ergo intel
lectus in aliqua separat q intre separa
ta non sunt videtur q conceptu intellectus
nihil rendet intre et sic intellectus va
nus e videtur at q intellectus separat
vlia a particularibus sed quantitate ab hac
quantitate ergo oz q intre humanitas
sit separata ab hoc hoie et hoc sit separatum
vocabat plato ydea et spes q po
nebat separatum ne intellectus esset vanus
ultius videtur q intellectus in separat num
quantitates a m ine ut ergo intellectus in
non sit vanus oz q sit quantitas separa
ta intre et ista quantitas sic separata po
nebatur media inter sensibilia et spes Ergo
ne intellectus in esset vanus ponebat
duo gnia separatorum quantum hoc eo funda
ta num separatorum non gdudat probabit
inferius **Deinde cum dicit et utrum tantum
sbas** multiplicat quones in sba in
[illegible] ad actus et dividitur in 3 p [illegible] 3
questiones [illegible] ad hoc a. 3 [illegible] aplus a' [illegible]
Ergo po q qd e utrum specul sciales so
lu cadat circa sbas an etiam cadat circa
accidentia q per se accidunt sbus. Notabile
a dio per se q accidentia p actus non cadunt
sub scia q sint infinita et indeterminata
Nondum e q actus et sba videtur re
duci ad duas similitudines q non hnt
unitatem nisi analogie Et io forte vi
deretur alicui q actus et sba non
spectant ad una sciam. q una scia una
similitudine aspicit. et sic qd hic facit
p una pte Ergo hic pte p alia pte. q
si similitas accidentis non sit similitas sb
tu ipm actus orit a principiis sbe. et

gre ipm actus no e gre n explicatus
sbi. qui cum gre sit hec tres qdammodo
gruit triangula. q ad hoc gruit ut
explicatus fiat in triangulo go unum
gruit alud b' a' unum ad. utrum
tm unum. go gre sbm et actus e eadem,
no gre unum. q una scia sit 2o unius
videtur q una scia pte ce 2o sbi et acci
dentis et q h'qtio ht pbabilitatem ex
utraque pte io forte po aplus **Deinde
cum dicit. ad hoc a. de eod et
diuso** Ponit 2am qonem gre utrum
ista scia gsideret de eod et diuso sili
et dissili et grietate priore et psteriore
et aliis talibus actibus de qbus dyalectici
tractant ex pbabilibus quorum dyalecti
corum theoria et speculatio e de omnibus
Nondum e q prius et psterius oriuntur
ex ente nmerum entis. na prius et pos
terius no sunt actua a hoc entis ul' illius
na omne ens e altius ul' e prius
ul' e psterius eo mo dico de sili et
dissili. q silitudo no e nisi qdam
unitas. dissilitudo qdam multitudo
unum a' et multum sequitur nm entis
in se et n hoc entis videtur go q illa
scia q gsiderat ens nmerum entis gsid
siderare h' actua. et si ht facere p
una pte Ergo videtur q due scie
no gsent [illegible] de Dyalectica a' ut
dicit [illegible] de hiis gsiderat et io [illegible]
methyca no gsidet et si go hic facit
pro alia pte. et sic hoc est dubita
bile post Nondum tn e q de hiis
actibus gsiderat methaphisica sub alio
mo q logica. [illegible] cum oriuntur
ex pnis entis gsideratur a metha
[illegible] a' describuntur [illegible]
circa q [illegible] versatur logica gside
rant a logico [illegible] q [illegible] et p se
logica e circa [illegible]
inveniuntur in tali [illegible]
et posteriori et [illegible] io h' [illegible]
gsiderat Nondum e q qm dicatur
q speculatio logici e circa [illegible]
q sit intelligi. s. q ipa logica [illegible]
et p se non e nisi circa [illegible]
ad regulandum. s. ipm [illegible]
p [illegible]
[illegible] a logica e [illegible]
in [illegible] scia io [illegible]

itaque ipsum esse eius esse sensibile simile est
quod sensus decipitur quia in rei veritate esse eius
omnino non est sensibile. Utrum autem amp
lius etc. Ponit tertiam questionem utrum non
solum sit considerandum de hiis accidentibus
quibus sed etiam sit considerandum de hiis
que accidunt hiis accidentibus. Et utrum non
sit solum considerandum quid sit unumquodque
horum accidentium sed etiam debemus considerare ea
que accidunt illis ut non solum sit considerandum
quid est contrarietas sed etiam utrum contrarietati
insit ista passio quod unum est uni contrarium.
Ubi notandum est quod quedam sunt accidentia que im
mediate aspiciunt subiectum quedam sunt que
non aspiciunt subiectum nisi mediante alio
accidente et alia passione ut verbi gratia equa
litas que non aspicit triangulum nisi
mediante ista passione quod angulus ex
trinsecus valet duobus intrinsecis sibi opposi-
tis. Similiter albedo immediate aspicit corpus
sed claritas in albedine non aspicit corpus
nisi mediante albedine. Sic et proposito
contrarietas est quedam diversitas et ista contrarie-
tas habet istam passionem quod unum est uni
contrarium ita quod ista passio non reducatur
ad subiectum nisi mediante contrarietate. Est ergo
questio utrum hec scientia considerat solum de contrarie-
tate que est quedam diversitas vel etiam conside-
ret de passione contrarietatis que est utrum
insit unum contrarium. Utrum autem dicit.
Et utrum principia et elementa postquam po-
suit questiones que cadunt circa res quomodo
res sunt de consideratione huius scientie hic ponit
questiones que spectant ad principia rerum. Ponentes
autem principia in rebus variabantur. Quidam enim
ponebant principia rerum materiam et formam. Qui-
dam ponebant ipsa universalia sicut genus
et speciem. Quidam autem ponebant ens
et unum esse principia rerum. Quidam autem po-
nebant ipsa mathematica. Et primum hic hic
dividitur in 3 partes quia primo querit querit
utrum principia rerum sint materia et forma vel ipsa
genera. Secundo querit utrum unum et ens prin-
cipia rerum sunt unum et ens ibi amplius autem omnium
difficillimum. Tertio querit utrum mathematica
sunt principia rerum ibi adhuc autem. Circa primum
duo facit quia primo movet questionem de
materia et forma secundo genus et species utrum sint
principia sunt vel illa. Secundo movet questionem de ipsa
materia utrum separari ab ea ibi maxime autem querendum
est. Dico ergo primo et querendum est utrum

genera sunt principia et elementa rerum an ea
sunt principia in quibus singulum existens dividitur
quod est materia et forma. Et supposito quod genera
sunt principia querit utrum illa dicantur principia
que predicantur de individuis an
illa sunt principia que sunt propinqua que non predicantur
prime de individuis sicut sunt subalter-
na et generalissima. Et utrum aliud sit ma-
gis principium quam hoc an hoc magis quam aliud
quod est magis extrinsecum et magis singu-
lare quam aliud. Sed pro hoc notandum est quod
omne illud vocatur principium ad quod ipsum
compositum resolvitur. Videmus autem quod ipsum com-
positum ultimo resolvitur ad materiam et formam
materia autem amplius non resolvitur in aliud. Et quia
resolutio compositi stat ad materiam et formam
ideo posset videri alicui quod materia et forma
sunt principia. Secundo videmus quod species et con-
ceptus speciei resolvitur ad genus et
differentiam. Sicut enim homo resolvitur compositum ad
materiam et formam ita intellectus resolvit con-
ceptum compositum scilicet speciei ad conceptus sim-
plices scilicet generis et differentie. Et ideo posset
videri alicui quod genera sunt principia quia ad
illa resolvitur conceptus speciei. Sed pro
hoc notandum est quod ad conceptum compositum
duo concurrunt scilicet possibilis conceptus et ac-
tualis. Possibilis autem conceptus est ipsum
genus quod potentiale est in formam per differentias
actuales. Conceptus autem generis et differentie sic se
habent quia conceptus generis non habet aliud
conceptum priorem in quem posset resolvi
sed conceptus differentie autem se habet conceptum generis.
Ergo ita est ut de natura principii sit quod
non resolvatur ad aliud et conceptus generis
non resolvitur ad alium conceptum in predi-
camento ideo videtur alicui quod genus
esset principium magis quam differentia. Tamen autem
differentia dicit actum respectu generis et ideo quod
actus magis habet rationem principii quam potentia vide-
retur alicui quod differentia sit magis principium
quam genus. Et sicut dico de differentia respectu
generis ita dico de specie etiam respectu generis.
Genus enim et species concurrunt ad intellectum
individui sed genus concurrit tamquam conceptus
generalior et qui ad plura se extendit. Et
quia de ratione principii est quod se extendat ad ef-
fectum ideo quod ad plura se extendit videtur
magis habere rationem principii. Et sic genus ma-
gis est principium quam species. Species autem
concurrit ad intellectum individui sicut actua-
lius et sic magis declarans naturam

natuāz indiuiduū · q̄ sit spēs videt̄ hec
magis rōm p̄riū q̄ gen̄s Nōndū ettiā
q̄ spēs vocat̄ finalia · q̄z ultra speciē
nl̄ reperitur q̄d' p̄p̄rie sit in p̄dicamento ·
p̄dicatū em̄ p̄p̄e duo respic̄ p̄o' dicoz
fōrlē ti mlez · i · q̄ p̄dicatū multiplicat̄
infra se ipm̄ p̄ diuisioz fōrlez nō m̄lē
Spēs a' dr̄ in indiuidua dicōnē fōrli et
nō m̄li et io sola dīo gn̄is q̄ ē dīo
fōrlis multiplicat p̄dicatū infra se
ipm̄ Sed a' spēi in indiuidua · q̄z m̄l'
ē nō multiplicat p̄dicatū sed ut sic ē
accidēs p̄dito Sc̄da p̄p̄ietas p̄dicati ē
q̄ ro p̄dicabilis sp̄ cadit sup aliq̄o fixo
et c̄to et determinato p̄ indiuidua āt sūt in
c̄ta et q̄ infinita et io ro p̄di̅ sistit
in spē indiuidua āt sūt p̄t' arte et
io spēs vocaut̄ finalia **Vētn ē dt**
maxime vēo. Nōndū ē re q̄rit
q̄oz de cā m̄li in respectu ad alias cau-
sas sepatas a m̄ et dr̄ in d · p · q̄z po
p̄oSc̄o q̄rit vtr̄ sit dāc quīditēz sepa-
tā a sil' toto · i · et vtr̄ ē Ēst ḡo q̄o tri-
plex p̄ma ē vtr̄ p̄t' cām m̄lez sit
alia cā p̄m se aut nō Et supp̄nto
q̄ sit alia cā vtr̄ illa cā sit sepata
a m̄ a' nō T̄ercio nōndū ē q̄ antiq̄-
rū quidā nō ponebat nisi cāz m̄lez
nō curātēs de cā fōrli uel effciēte Sz
hic statim fuit dubile · p̄o em̄ pas-
siua nō p̄t se ipm̄ deducē ad actū
ḡo cā deducit̄ p̄ aliq̄d ad Sc̄dā ḡo q̄
sit solū cā m̄lis ē dicē q̄ m̄ q̄ ē i
p̄o passiua posset se ip̄az deducē ad
actū Sz cū h' sit i p̄oīe · oz p̄t' cāz m̄lez
dāc aliā cāz q̄ deducat ip̄az p̄oīm
passiua ad actū Et hac cāz vocāq̄
efficiēs · q̄z āt eius deducēdo ad actū
largit̄ actū · et actz ē fōr ideo ettiā
p̄t' cām m̄lez oz dāc cām fōrlez No-
tandū ē ettiā q̄ nobilē q̄rit vtr̄ sit
dāc aliā cām p̄m se · et io ē q̄ lz
ro causalitatis saluet̄ in p̄o passiā
et m̄ · et saluet̄ in p̄o actiua et effi-
ciēte et ettiā in fōr · cū p̄us et mag̃
p̄m se saluat̄ in p̄o actiā q̄ impas-
siua vn̄ p̄o passiua nō dr̄ nisi in
quadā analā ad actāz magis em̄
debeo dicē q̄ hic patit̄ q̄z h' agit
q̄ ego hic agit q̄z hoc patit̄ · et
io · q · p̄m se in p̄o actiua saluatur

ro cālitatis et io · q' p̄m aliud i p̄o pas-
siua et m̄ eodēmō dico de m̄ r'ttū
forme · magis em̄ saluat̄ ro in analō
in p̄o r̄o actz ad actū q̄ in actu r'ttū
po^e passiue De s̄a q̄oē nōnd̄ est
q̄ illa q̄ro p̄t q̄rē de p̄īo effite
uel de p̄īo fōrli · de p̄īo em̄ effi-
ciēte p̄t ēē tuplex ymaginac̄o
p̄a q̄ oē agēs efficiēt' sit sepatū
a m̄ Sc̄da q̄ oē agēs sit in m̄ et
nullū sit agēs p̄t' ma̅ ₇ t̄cia q̄
aliq̄ agēn̄ sūt in m̄ et aliqua extra
mat̄ioz et io q̄stū ad efficiēs q̄rit
vtr̄ sit sepatū a m̄ ul' nō ul' p̄t
ēē de fōr vtr̄ū sit sepata uel
nō ₇ t̄cia q̄o ē t̄ ista sepata vtr̄
illud sepatū a m̄ sit vnū in nūo
aut plīa nūo Sc̄o nōnd̄ ē q̄ ītā se-
pata duplex p̄t ēē ymaginac̄o
vna q̄ tota m̄ s̄sibilis rūdeat vni
sepato tm̄ agenti eo mō quo po-
nebat anax · q̄ intellectū vnū mix-
tus et impassibilis segregabat oīa
Sc̄da ymaginac̄o p̄t ēē q̄ sit dāc
diūsitatē sepatoꝝ · iuxta diūsitēz
s̄sibiliū · eo mō quo i posuit ar̄ plō-
ni q̄ sit dāc diūsitatē ideaꝝ sepata-
rū · eo mō quo posuit plō **Vēm**
cū dīt. et utrū ē aliquid p̄t
q̄oz de q̄dite sepatoꝝ q̄ p̄p̄e spec-
tat ad opīoz plōnis · et ē q̄o vtr̄
sit aliq̄ quīditas sepata p̄t' filcion
i · sil' totū voco aūt sil' totū q̄ū a' d
p̄ de re m̄li · aut nihil sepatū sit
aut in aliq̄b̄ sit · in aliq̄b̄ nō · ut at
videat̄ q̄o nōndū ē q̄ p̄m opīoz
plōnis indiuiduū p̄ticipat vnīj spēi
et p̄m h' ē ibi q̄ddā sil' totū cōpositū
ex p̄ticipacōē et re p̄ticipata / ipsa
res p̄ticipata ē · q · q̄dāz simplex
istiq̄ cōpoiti et io istud cōpoitū vocat
plo sil' totū r̄o spēi Ēst ḡo q̄ro
vtr̄ ista spēs q̄ p̄ticipat̄ sit sepa-
ta realit' et actualit' ab omi p̄tici-
pante · eo mō q̄o posuit plō p̄ se
hoīez et p̄ se equū Nōndū ē ettiā
q̄ ista p̄ticipacō ex h' cōsurgit q̄
ipā n̄ p̄dicata p̄ticipata p̄tur de p̄ti-
cipate / ipm̄ a' p̄ticipās ē m̄ et m̄le
r̄o p̄ticipantis / Et io dīt voco a' sil'
totū q̄ū aliud p̄tur de m̄ · q · d · ex h'
ē sil' totū q̄ h' ē p̄ticipās de q̄ p̄t'

q̄rit tres q̄ones d' aliis
causis sepatis a m̄

et h' e reo ptici^ta q pdic de illo pti
cipat. eo mo quo dicim q hic homo
e quoddam totu ro humanitatis. q h' ho
plus includit q plus includit q hu
manitas. na hic ho includit re pti
cipata et humanitate pticipatu. huma
nitas a' no includit nisi re pticipa
tu. redit g° q° ad h'. vtrum q q' e res
sic ee humanu sit. separatu ab eo cuius
e. h' e aptiicipate **Vtrum cu dic
amp' a' utru pri re** pacip qsunt
qoz de na prior h' qrit quo de
mo ipor qspuor et po qrit quoc
ta vnu et multa Ergo pos' corruptile
et incorruptibile. q. et vtrum corlm Qrt
g° po utru pri natie sit determinata
mo an determinata in spe **V q** Si ad sol
ulez effectu gedit pluo et for et ma
est q° vtrum vna pluat mo suffi
ciat ad omne generatd. an vna m
mo et vna for mo. an pluat m
et forma sunt vnu pri m pm quei
cuia spei gsta quo loco ht tam
in ralib' h' impriapno fo'ibg q in
sio h' e impu i° jubbg **Vtrum e dt
et vtru corruptibilu et incorrup
tibilu** re mor qoz de corruptibili
tate et incorruptibilitate prior
et e q° dux. pma e vtrud corrup
tibiliu et incorruptibiliu sunt eadi
pri ul' diuisa et supposito q sit
diuisa e. Ga q° e vtrum pri cor
ruptibiliu et incorruptibiliu sunt
corruptibilia a' corruptibiliu corrup
tibilia. et incorruptibiliu incorrup
tibilia & Nondu e q pporo vel
esse int' pri et pncipiata Si g°
pporo e int' pri et pncipiata vi
detur aliqu q corruptibilia hent
pria corruptibilia. et incorruptibi
lia incorruptibilia. q de ro pri
e q no rsoluat ip ad aliud. ita
q no heat aliqd' pus in quo pos
sit corrupi. siue g° sit prim cor
ruptibiliu siue no corruptibiliu
de na sui e q no sic rsoluat
ad aliud et ita q sit incorruptile
et sic q° habet dubiu ad vtraq
pte **Vtrum e dt. amp' a' q om
difficilim e** mor qoz de ente

et vno et diuidit in tor ptes
pm e quo q° mouet. secunda de
titudine q e int' ens et vnu et
pticipatia ens et vnu. tertiam quoq
mo ppititudine q e int' vle et pti
culare. quarta extitudine q e int'
pom et actu. quinta ppititudine que
e int' motu et no motu. prima et vtrum
pria vlia. secunda et ptate. tertia amp' v
tru at pm motu re Qrt g° q om
difficilim et q plina ht dubiu. e
vtrum vnu et ens sunt sba rei ita
q no differat realitas et vnitas rea
litas et entitas Sed sit sba rei sic
ponebat pithagoras et plo. aut no
sunt id' cu sba rerum. sed ponat aliqd
aliud sbm et prim rerum. eo mo quo
ponebat emp'. et alii nales ponentes
amore a' igne at alqi aqua a' aere
esse pria rerum i q aliqd aliud ser
reby pt vnitate et entitate pm
cu dt Et etia q° e vtru pria
rerum sunt vlia ul' singularia. h' e vtrum
pri se extendat ad cuiud' rei sua
vlitate ul'. sua pticularitate **Vtrum
dt et ptate a' actu** h' e vtrum
pri sunt in actu ul' in po. vbi no
tandu e q h q° videt' extendi
ad prim nale. prim enim nale ex q°
fit aliquid quida posuerut corpus
esse in actu phus at posuit ide esse
ens in po medium int' esse simplir
et nihil Et io q° e vtru prim
nale heat sua realitate q in actu
ul' quia in pon **Vtrum cu dt amp'
a' pm motu** Queritur vtrum primu
prim heat sua calitate. pm motu
ul' no pm motu vbi notandu e q h
q° pt intelligi duobus mois. phi na
turales ponut q efficiencia vlia causet
suos effectus p motu et transmutatioe
plo a' posuit q h' sensibilia sunt ab
ydeis separatis p quada pticipaco
sine motu et transmutatioe pot g° ee
q° vtrum h' mo uel illo sit Ideo no
pt hec intellectu q° q' efficiens
agit motu a fine ita q agens et
efficiens e mouens motu a cat
finali. finis a' mouens no motu
q' finis e causa causarum q° pt
esse q° vtru mouens moueat tm
p modu efficientis q e moue motu

p oz qoz mo

a fine an moueat p modum finis
q c mouere no motu sed p modu
desideati et amati · hec em dcta psent
magna dubiom · qz difficultates
sunt ad vtraqz pte **Utrm cu dic**
adhuc a vtru nu ze mouet
duas dubioes de mathecis Et pma
dubio e vtz zes mathece · s · nu vl
longitudines figure et puncta sint
qda sbe sic posuit pithagoras et
plo aut no sic posuerut alij Sz a
qtio e supposito q pducta sint sbe
vtz sint sepata a rebz sensibilibus
a no · hec em oia magna dubiom
hnt et de illis no solu e difficile
veritate inuenire · sed nec etia facile
e de ipis bene dubitare

Primu g de qbz est su-
perius diximus zc

postq phs disputauit qones et enia-
uit ea q faciut dubiom de ista scia
hic incipit de eis disputare et diuidit
in 3 ptes In pma disputat de qs-
tionibz ptinetibz ad qsideracoem huius
scie · In sa de qstionibz ptinetibz ad
sbaz · i 3 de quibz ptinetibz ad pn
sbaz · 2i amp a vtz sensibiles sbe
3i et de pnis vtz gria oz tota
Circa pm tria fat po disputat
de qsideacoe huius scie qm ad causas
p quas dimcatur Sz disputat d
pns pms de nuracois · 3o quu
ad sbas qsideratas in hac scia · 2i
at no de pnis demracois · 3i tota
q sbaz vtru vna e zc Circa pm
go sic pcedit po pmittit titulu
qonis q intendit disputare Sz des-
putat ea i vnius em scie zc Dit go
pmo q pmu dubitabile de quo
diximus po e vtz vnius scie an
pluriu sit speculari oia gna causaz
Utrm cu dt vnius em scie
Incipit disputare qonez et sic pcedit
q po ponit roes ad pbandu q
vna scia no qsiderat oia gna cauz
Sz supposito q plures scie qsiderent
plura gna cauz · qrit illaz debeat
dici scia q querit Sz a i at voo sed
scie cauz zc pma i d · sm q ad-
ducit duas roes · pma ad pbad
q ad vna sciaz no ptinet qside-
rare oia gna cauz Spz ad pband

q omnes scie no possunt qsiderare omnia
gna cauz 2i amp a multis qrunt
Dit go po gria sunt illa q spectat ad vna
sciaz q go no sut gria no spectat ad
vna sciaz Sz gna cau no sut gria go
no ptinet ad vna sciaz Dubitaret aliqs
vtru ro az valeat ad q no · cu em
disputatio inter loquentes no e necesse
q adducant hic aliqs sophisticas roes
Dicit a h ro pma p fallacia qntis
Licet em sit possibile a duabz causis veri-
tatis ad vna · sp e qnts · q a aliq diui-
sa spectet ad aliq sciaz pt esse duo-
bz modis et pter duas causas vna
ca pt esse q diuisa reducunt ad
vna forlitate · Cu em scia sit vna
oz q sua vnitas sumat ex vnitate
forlitatis in obo Diuisa go vna ora
no aspiciet nisi qten reducunt ad
vna forlitate Sz a ca pt esse q ali-
qua diuisa reducant ad vna sciaz ·
qz vnu fac ad qgnicoez alteri Licet
em qgnicio vnius dependet ex qgni-
coe alterius impossibile e q pfecte qgnos-
catur vnu sine alio Eo mo quo
dicimus q qua qgnicio puacionis de-
pendet ex hitu no pt qgnosci puacio
nisi qgnoscatur hitus et h mo fort-
te qria spectat ad vna sciaz · quo
pt pfecte qgnosci vnu qtroz sine
qgnicoe alterius · q go gria cauz spec-
tat ad vna sciaz · h pt ee duobz
modis vl qz reducuntur in vna forlita-
te vl quia ad modum qtroz sine
puatiue oppositoz vnu depedet
a qgnicoe alterius · tu go h posset
verificari duobz modis et ro accipit
ac si verificaretur tantu vno modo
sophistica e a duabz causis verita-
tis ad vna Alr ecia 3a ro pbat alid
no em sequitur q si gria sunt infra
vna sciaz q quecu sunt infra
vna sciaz sunt gria · maioris em
ambitus e infra vna sciaz q sit
ambitus qtroz Non em ista duo
qutuntur si sut gria go sunt in
fra vna sciaz et eqo · ro at azl
accipit ac si esse infra vna sciaz
tanti ambitus sit qti e ro qtroz
et eqo · pt ecia h id pbari aliter quia
ro accipitur ac si vnitas scie su-
matur ex n qtrarietate q tn falsu e

Debitus enim proportionari unitati
bitq sit unitate ponc unitas a
poe sunt ex unitate fortitatis
in obo no ex aliquibq diuisis que
sunt infra illa fortitate. po enim vi-
sua io una e qua quecq aspiciat
ptiuq diuisa. no enim aspic nisi sub
roe unig. s. lucidi. Scd'r unitas in-
tus sunt ex unitate forti in obo
principali ut geometria di una scia
qua quecq psideat. psiderit sub
una roe forti. li at fortitas in
sacois no e ipa pnictas. imo ac
tum accidit fortitati. ca at arl'
accip' ac si pnictus esset co ro
qr aliqua cadunt infra una sciaz
Vcm cu dt. amp' a' postq
probauit q una scia no psidiat
omnia gna cauz. hic pbat q et si
una scia forte possit psiderare oia
gna cauz. tn no oio scia h' duo fac
po enim probat q no oia scia psi-
deat oia gna cauz. Scdo pbat q
da q dixit. i. quo nat. pole e. ct
pm go dicit sic q oia gna cauz
no insunt omnibq de numo existentiu
dz go supple go no qu scia psiderabit
aliqd' ens uel aliqd' ens psiderabit
oia gna cauz. Sed hoc no
e uex go nec pma Quereret aliqs
qm scs hec quia. duis scia psid'a-
ret oia gna cauz Rno dd' e qpo-
nio e int' sciaz et obim suc que
quidz pporo e inh' q scia cadit sb
obim. nec cadit sb aliud nisi sb id
quod ptinet sb infra obim. Omne enim
ta q u'satur scia reduabile e ad
obim. et q clausu et ptentu infra
illud Si go omnes scie psiderant
oia gna causaz oz q oia gna
causaz includant sb infra omnia
entia psiderata ab oi scia impole
enim e q scia versetur sb ca
et oia gna cauz nisi inquantum
oia gna causaz reducta sunt
ad obim sue et q clausa infra
obim Si go oes scie psiderant
oia gna cauz et omnes scie sunt
ca totu ens go oia gna causaru
clauduntur infra totu ens **Vtrm
e dt. qnat mo pole est**

Probat qd' dixit Dixit enim q oia gna
causaz no insunt omnibq entibq. mult
go hoc pbat et po probat h' p roz in
rebq mobilibq ulr Scdo i rebq imo-
bilibq mathe cis i quo in mathe(?) ul'
p hac Dic go po bndictu e q oia
causaz no insunt omnibq entibq. quia
tn ipe motq hoc e causa agens
no pt esse in rebq immobilibq. qr
eo ipo q immobilia sut ibi no est
actio et motq. nec in talibq pt esse
causa finalis q uocat' n' boni. cuj
ro e. qr omne q e bonum pm se et
pm nat sua e finis. finis enim et
bonu ptitut sb. finis. et aug ca sit
io e res alcuiq actus oio at actus
cu motu e Sed in immobilibq non
contingit esse motu et actio eo
ipo q immobilia sut go no e in eis
istud pm qd' e causa finalis Est
go ro phi in hoc Vq no ptingit
esse motu et actu no ptingit esse mo-
tus fine et actq. nec ca causa
finale Sed in immobilibq no est
motq et actq go no e ibi finis
Notand e q ex hoc hz sb psuco pre-
dentis roīs. qr si alia scia psideat
de immobilibq et immobilia no
claudut oe genq cauz. go no ois
scia psideat omnia gna cauz Nota
du e etia q nobilit' dixit q e bo-
nu pm se e finis. quodda enim bonu
e utile q no e bonu nisi in ordi-
ne ad aliud et tale no e bonu
pm se ex quo e bonu in ordine
~~ad aliud sed e bonu in se et tale~~
~~bonu eo ipo e finis~~ et de tali
no e uin q sit finis forte n' finis
sub fine Quodda e aliud bonu
qd' no e bonu in ordine ad aliud
sed e bonu in se et tale bonu eo
ipo e finis q no e ordinatu
ad aliud. sed alia ordinat sb ad ip
qr de roe finis e q alia peeden
et poa finat terminu et ipe non
tetur uel finatur Quereret qs
ut eodm mo et cad' roe ad sit
bonu et sit finis Rno dd' e lz id'
in re sit finis et bonu tn alia
roe dr finis et alia roo dr bonu
Ubi notand e q pm auiz a° me-
thafe finis et bonu id' sut in re

dra tn in toc. ipe em finis qparo,
ne ht ad agente. et qparon ad re
cipiens ipm. cu ipm e impo et p qpa,
to ad motu. coparatoe motus vocat
tims et no pt vocari finis. finie em
existe ipp q res intedit. res no desti,
uit. sed pficit p eu. motus a de,
struit in pueccoe finis q quide n
dz vocari finis rtu ipius motus sz tn
finis no rtu recipientis q p illud
pficit vocat bonu. na isto mo idem
e q pfectio pfectibil et recipientis.
sed a pfectio e qda unitas pfecti,
bilis. Debemus em ymaginari q p,
uatio pfection incipiente pfectibi
e qda malu. pfectio a s oppoita
e qda sibi bonu oppositu remouens
illud malu et pficiens ipm pfecti,
bile. xv a agentis dz ipe finis di,
ci ca finalis. qz ex h sua causali,
tas e. qz mouet agente. Dubita,
ret qs utru finis sit ts motus. Ro
dr e q sit ille finis qui acquiritur
p motu. na de roe cause finalis
e q heat qda prioritate ru agentis
et qda posterioritate. finis em po
nmoi agente. agens a motu iduc
finie in effectu. ita q finis ut ca e
pcedit effectu agens sm q finis
e quda effectus p actu agentis in
ductus et sic finis q e prius et pos,
terius et pcedit actu et seq. Adhuc
Dubitaret aliquis utru oes finis sit
acquisitus p actu et sit ts actu. Rd
q no. na tcm e q prima ca e finis to,
tius uniuersi. Secundo e supcius q de
cus ordinat ad primu cuius tm e
a q prima ca e prius oi ente i esse,
do go no pt acqri p actio aliquus
agentis. ipa em et e agens et e
finis inquantu e agens pcedit omez
actu cuiusq agentis. tca in ctudo
inquatu e finis oim actionu tmat
omez actu. sz tn ita tmat q no ac,
quirit p actu. qz impole e q. id
q e prius ab in ctudo acqrat p actio
illius hec a ca pcedit omez actu.
ctudo Dubitaret etia aliqs utru
in rebus in mobilibus sit actus et mo,
tus. Rndo dr q h pt intelligi duo,

bus modis. uno q sit ibi motus ita
q acqrat p motu. et h no e uno,
motus et actus a rebus in mobilibus. res
em immobiles sic sbe sepate no in,
ducut in esse p motu a gnacoz nisi
forte noteinus creacoz mattiaoz et sic
res immobiles no sut finis alicuius
motus. nec alicuius actus mobilis
Sco mo pt intelligi q sit i motus
et actus causetur active a sba imo,
bili. et sic dico q ibi e motus et ac,
tus. mouet em alia p modu agen,
tis et p modu finis. qz mouet sic
desideratu et amatu. Exquo pz q q,
uis res immobiles no moueant
sm se et eo mo no sit i ps motus
tus: nec etia ista sunt finis alicuius
motus. tn ipa alia mouet et hoc
mo causa agens e in rebus in mobili,
bus. et etia alia finiut et sut finis
alioz. qz mouet sic desideratu et ama,
tu et sic mo etia finis e in rebus i
mobilibus. et ad hec no vadit ro
phi. no em plus pbat nisi q no
mo dicto sut finis aliquus motus nec
inducut sm ee aliquo agente p
motu. Vn h q dico in. qm dr in
mobile. pnuat motoz passiua in
sbis sepatis. s. q p motu no heat
esse. n a pnuat motoz activa. s. qm
alia moueat vel p modu agentis
vel p modu finis. **Vnm tu dt
un et in mathematicis**
postq probauit causa agete et
finale no esse in in mobilibus ex
hi specialit descendit ad ondedu
q no sut in mathematicis Dicens sic
Ex h q in immobilibus no e finis
ont q in mathematicis nl dmrat
p ca finale nec dmro in eis e
ex h q as finis sit delior ul me,
lior. Nulla em mathematicorum remi,
niscit ex finalis et io ille so,
phista aristipus neglexit dmon
tes factas p cas finales Cuius
ro e qz tales dmracos no sut
in mathematicis et io aristipus de,
mracos q no erat in mathematicis
sed in methaphisica uilipedebat et h
qz no erat in sonis a potissime
dmrant Dubitaret as utru
in mathematicis sit finis Rndo dr e q
mathematica ut sic nc mouet nc

nec movetur. Non enim movet quod non
movetur. Contingit esse extra naturam mathe-
matica. Cum in conceptu licet non in esse
abstrahunt ab esse extra naturam. Ex quo
ergo non movet non est ibi primum mo-
tus. Finis enim respicit agens. Ex
quo ergo ibi non est ratio actionis nec ratio
finis. Mathematica etiam non movetur
hoc est ut sic non inducitur per mo-
tum. Quia quod inducitur per motum contingit
esse sensibile. Mathematica autem abstrahit
ab esse sensibili. Et per consequens ut sic non
terminant motum. Ergo ut sic non sit finis.
Notandum tamen quod differt id quod est finis
inquantum finis. In mathematicis enim
potest esse id quod est finis et id quod
est bonum. Idem quia id est secundum rem quanti-
tas naturalis et quantitas mathematica.
Ergo sicut illa est finis ~~et~~ et ita et hoc.
Sed tamen quantitas ut naturalis scilicet sub
isto modo est finis sub ratione finis
quia ut naturalis terminat motum. Illa eadem
quantitas ut mathematica est id quod est
finis sub ratione finis. Quia ut ~~naturalis ter-
minat motum~~ eadem est etiam naturalis sed
tamen quia ut sic non terminat motum non
est finis inquantum finis nec sub ratione
finis. Quaeritur consequenter utrum haec scientia consideret
omnia genera causarum. Arguitur quod non quia dicit
Avicenna primo Metaphysicae quosdam divers-
se quod etiam causa subiectum in hac scientia et
quod genera causarum erat considerata in hac
scientia sicut subiectum quod potest improbari sic
ipse improbat multis viis. Prima pro-
sumitur ex habitudine quae est inter subiectum
et passiones. Nam passio sicut se debet
habere ad subiectum quod debet oriri ex principiis
subiecti. Nec debet esse maioris am-
bitus quam sit ipsum subiectum. Si enim pas-
siones excederent subiectum non possent
oriri ex principiis subiecti. Quia quod est extra
subiectum de passionibus non potest oriri
ex eo. Ut verbi gratia si aliqua passio ex-
cederet magnitudinem quia reperiretur
extra magnitudinem illa non oriretur
ex principiis magnitudinis sed ex aliquo
superiori cuius ambitus esset tan-
tus quantus est ambitus illius passionis.
Si ergo hec sunt vera patet quod causa non
in hac scientia. Passiones enim huius scientiae

excedunt causam. Nam ista scientia considerat de
potentia et actu, de uno et multo quae exce-
dunt ambitum causae quia in eo quod et in
actu non sunt passiones causarum tantum sed etiam
effectuum. Similiter unum et multa cum ergo
excedunt ambitum causae. Similiter causa non potest
esse subiectum. Ostenditur ergo quod subiectum sit id cuius am-
bitum hae passiones non excedunt et huiusmodi
est ens inquantum ens. Secunda ratio potest
esse ex ratione huius scientiae ad suum subiectum. Nam
cum ista scientia sit scientia suprema et pa-
tet quod suum obiectum sit primus conceptus non re-
solubilis ad aliquem priorem conceptum. Sed
hoc est impossibile quod sit causa. Causa enim in-
quantum causa quid relatum est. Omnis autem con-
ceptus relativus est resolubilis ad aliquem
conceptum absolutum. Tertio ad propositum impossibile est
enim cognoscere causam inquantum causam nisi
cognoscatur id cuius est causa. Et similiter conceptus
causae et cuiuslibet relati dependet ex con-
ceptu sui relati. Conceptus autem qui est obiectum
huius scientiae debet esse conceptus independens
et cum conceptus entis sit primus concep-
tus et absolutissimus et non resolu-
bilis. Ens ostenditur quod obiectum huius scientiae sit con-
ceptus entis inquantum ens. Concludit
ergo Avicenna quod haec scientia considerat causam
vel inquantum causa vel inquantum ens. Cum
ergo non possit esse inquantum causa oportet
quod sit considerata in ista scientia inquantum
reductum ad ens. Ex quo concludo quod eo
ipso quod non consideratur nisi per reductionem
ad aliquid ad quod non potest esse subiectum huius
scientiae. Quia ex quo reducitur ad aliud id
ad quod reducitur famosius est. Id autem vo-
catur obiectum in scientia. Et subiectum quod famo-
sius est in scientia et quod ad nihil ad
~~id ad quod~~ reducitur famosius est sed
omnia alia ad illud. Propter hoc falsitas
illorum qui ponebant quod erat huiusmodi conside-
rata in hac scientia sicut obiectum.

Quaeritur consequenter utrum haec scientia in spe-
ciali consideret causam finalem. Arguitur quod sic
quod sicut patet sicut haec scientia considerat
ens inquantum ens. Ergo oportet considerare
id in quo maxime salvatur ratio entis
quod autem in quo maxime salvatur ratio
entis est finis omnium entium. Nam id in
quo salvatur ratio entis est ipsum primum
ens. Primum autem ens est finis omnium
entium. Quia omnia suo modo assimilari
appetunt primo enti. Sed ergo haec
scientia considerat ens inquantum ens
et ex hoc considerat primum ens et quia
primum ens est finis omnium entium. Conclu-

q̄ ꝯsidcat cām finalē Queret ꝯ̄
vtꝝ hec sciā ꝯsidēt cām agentē
Dr̄ dō ē q̄ sic · nā cū hec sciā co-
sidēat sb̄as sepatas · sb̄e āt sepate
se hēant in roē agetiū rō inferiorꝝ
ꝯsidābit cām agētē · nā sb̄e sepate
maxīe p̄ eā q̄ cadit sub ꝯsidea-
tōe h9 sb̄e ētn̄ aliorꝝ et ē mouēs
et ē finis · ita q̄ p id' incidit cā
mouēs et cā finalis · Et io ista sa-
pientia q̄ ꝯsidāt p̄ma cām ꝯsidea-
bit cām mouētē Queret vtrū
hec sciā ꝯsidēt cām formē Dr̄ dō
ē q̄ sic Causa em̄ formalis rei dat
entitatē rei · illa g° sciā q̄ ꝯsid'at
ens inq̄tū ens debꝫ ꝯsiderāe for-
malitatē nondū tn̄ q̄ diffē ꝯsiderāe
formalitatē in se et formalitatē in h' · sic
diffē ꝯsidēare al' in se et al' in ho-
mīe · Sic em̄ al' in hoīe nō ē nisi hō
ita formalitas in h' puta in hoīe nō
ē nisi hō ꝯsidēare g° formalitatē
in se · puta quid ē ipā formalitas id'
quiditas ptinet ad hāc sciāꝫ · sic
pꝫ ex septio hug · ꝯsidēare aūt
formalitatē in h' spectat ad alias sci-
entias sic geometria nisi nō ꝯside-
rat formalitatē in se sꝫ formalitatē
in magnitudine et h' nō ē nisi ꝯ-
sidēare magtudinē · q̄ ut dictū ē
formalitas ī magtudine nō ē nisi
magtudo · ī q̄ hec sciā ꝯsidcāt for-
malitatē p se Sꝫ āt ꝯsidāt formalitatē
in h' ē ex ꝯnti · cōio aūt in aliis sciis
q̄ p° ꝯsidēant h' et ꝯsidēando h'
ꝯsidēant formalitatē · sic geometria
ꝯsidcāt magnitudinē et hāc ꝯsi-
derādo ꝯsiderat formalitatē ī mag-
tudine Queret 3° ꝯ̄ vtꝝ h sciā
ꝯsidāt cām mālem Dr̄ dō ē q̄ nō
ita pūr sic alias cās · et h' q̄ m̄
nō ē cā totius entis sed tm̄ entis
pticu͛ et entis mobilis Et io sꝫ ꝯ-
sideratur in ista sciā nō ꝯsidcāt sꝫ
inq̄tū saluat° in ea rō entis

Verum cū dt. at nō sꝫ sciē causarꝝ postq̄ q̄suit vtꝝ vnius
sciē sit ul' plium ꝯsiderāe omēs
cās · supposito q̄ sit plium · q̄rit
q̄ illaꝝ debat dici sciā q̄ q̄ritur
et diuidit' in .ij. p. p° pōt vna
q̄ōꝫ q̄ h̄t duas ptes Sc̄o p tractat
vna pte · ī ibi ꝯtingit em̄ eid' · p°
ps q̄ōis ē Sed diuise cāe ꝯsideraꝫ
a plibꝫ sciis q̄ illaꝝ debeat dici
sciā q̄ q̄rit' an illa q̄ ꝯsidcat cām
finalē · an illa q̄ ꝯsidcāt cāꝫ finalē
formē uel mālez uel efficiētē Sc̄a
ps q̄ōis ē si aliqua res hēat plu-
res cās q̄s maxīe ꝯgnoscat illaꝫ
re illoꝝ qui ꝯsiderat cās diuisas
illas **Verum cū dt contingit em̄ eid'** p tractat vna pōu p-
dictaꝝ et diuidit' in .ij. p. q̄ p°
p tractat vna pte pdicte q̄ōis · s.
pam Sc̄o resūit illā q̄ōm · ī ibi
ꝙ ex diudū detiatis Dic̄t g° p° q̄
eid' rei ꝯtingit in esse omēs modos
cāꝝ q̄ pꝫ in rebꝫ nālibꝫ et etiā in
rebꝫ artificialibꝫ de quibꝫ pōt ex-
nā dom9 h̄t pnm efficiēs sic artē
et edificatorē Similit' dom9 ē ali-
quis finis cui9 cā fit · s. opus et
usus Sīlr̄ dom9 ē in sic lapides
et ligna Sīlr̄ dom9 ē aliqua form̄
et spēs sic rō et pporcō int' ptes
dom9 **Verum ē dt ꝙ ex diudū detiatis** resūit q̄ōm ꝯ̄ dictā
· s. supposito q̄ vna res possit h̄re
multas cās · et q̄ plēs sciē ꝯside-
rēt plēs cās q̄ illaꝝ dꝫ dici sapīa
Et p° fōrt q̄ōm suā · 2° adducit
roēs p trībꝫ cīcis · ī · h̄t roēꝫ ꝯplꝫ
appellari Dicit g° p° ex dītiatis
diudū · ī · p° h9 p'm detiata de sapīa
in p° lō · q̄ sciāꝝ ꝯsidēanciū cās
decet vocāe sapiaꝫ vtꝝ illa q̄ ꝯsi-
deāt cām formēꝫ ul' finalē ꝯ̄ d'alias
Verum cū dt · rōm ꝯplꝫ appellari ꝯ̄ adducit roēs p tbꝫ cīcis et p° p
cā finali · Sc̄o p cā formāli ī inquātū
vō p'marꝝ cāꝝ · 3° io p cā efficiēte
ibi etiā ꝯtīacōs nō et actꝫ Sīnio
adducit roēꝫ p cā finali dicēs
q̄ lꝫ hēat aliq̄ roēꝫ q̄ sciā ꝯsidāns
ꝯ̄ cuiꝫ cāꝫ appellet° noīe sapīe
tn̄ spālit' rō videt° de causa fina-
li Inquātū em̄ sapīa ē senior et
p'ncipalior aliis sciis · cui alie
sciē nō ꝯdicūt · sed subseruiūt
intm̄ ētū ē q̄ sapīa ē rē͛tu finis
finis ppt' quā fiūt cetā sūt ēst
ē° rō plā in h' · sciā p'ncipalissima

q vocat sapia dz esse rectu pncipa-
lissimi pini et pncipalissime cause
cu go ca finalis sit pncipalissia
apt' q sut oes alie cae go sapia
e rectu finis Nondu e q finis e
ca caz na finis mouet agente et
agens induc forā et for pficit
matiaz go finis pcedit agentez
et forma et matiaz g bndictu e
q finis e apt' qua cetea sut No-
tandu e etia q sapia qsidat altis-
simas cas et pmas · cu go finis
sit pma ca et altissia recta oim
bndictu e q sapia dz qsiderate
cam finale · utru at hec scia hac
qsidat disputatu e statim **Vem
cu dt inqsitu vo pmaru
caz** ponit roi p ca forli et diui-
in duas ptes po pbat rom sua
2o pbat qda dixat ibi multis
em modis · po em dit q inqsitu sa-
pia e qsideratia pmaz caz et co-
sideratia maxie scibiles · intu vi-
q sit qsideratia sbe et fore q qd
sba et for e diffinitia ipius esse · ee
at dico diffiniti et esse eene est go
ro phi mh' illa sapia q qsiderat
maxie sabile dz qsiderae cam q
facit maxie saire · ca forlis e hui
· qz e c̄tificatia ipius ee go sapia co-
sidecabit cam forlez **Vem cu dt
multis em modis** pbat qda
q dixat · s · q ca forlis facit maxie
saire sic supposucat in roe et diuit
in duas ptes · qz po pbat q causa
forlis facit maxie sae sciaz rei 2o
probat q hc etia ht vitate in accide-
tib q · ibi amp' at et in alus Dicat go
dictu e q forlis ca e c̄tificatiua ee
et facit maxie saire · q pz · qz scietibz
id' p multos modos mag dicq sae
cu q nouit ee rei q illu q ipso no-
uit no esse et de nullo illoz q nouerit
esse rei mag nouit ille rem qui
nouit q e rei q ille qui nouit q-
titate rei / et qualitate q etia ille
qui nouit quid e apta nata fa-
cere res ul' q e apta nata pati · e
go ro phi in h' · forlitas et qditas
rei mag duc in noticia rei q qlz
alioz qcum go forlitas et qdi-
tas fac magis scie re q ad qsequ-

cu Nondu e q ax ymaginatis
quiditez in uicto post quidite a ymagi- qdditate
ginat' actia tom qda extrinseca · et
q · qda aduetitia sic po intelligim
qdditate huanitatis in hoie humani-
tate et post huanitez 2ario actia
et q · extrinsici et qz ipa quiditas in-
mediate aspic hoie qditez / io ma-
gis declat hoie quiditez q qlz qnau
actu cu Nond e etia q noticia pt
tm de re negatiue nosiendo ea na
esse hoc ul' illud / volenti em veni-
re ad noticia rei no e modic sae q
q illud qd' qrit no e hoc ul' id / puta
volenti nosse nm hois no e parua
porco scire q illud qd' qrit no est
aliq aliaz spez · hec at scia q hetr
de no ee · hetr p noticia rei in gnali
qz qgnico rei in spali het p qgicoz
ipius esse no p qgnicoz ipius no ee
Postq aut sat de re ipm no esse
p noticia gnale qrit ipm ee rei
et ipa ceta ut hoat noticia rei
in spali · qtu go excedit noticia spa-
lis noticia gnalez · tm excedit noti-
cia de ee noticia q e de n esse et
io bndixit phs q magis dicq sae
qui scit de re ipm ee q illu q scit
ipm n ee · posset h' etia alit declarari
qz noticia puatos oritr ex hitu
et oio demu negatia orit ex affir-
matia Exlr ppo negatiua ex affirmatia
Dico em ista e vera bonu no e malu
qz ista e va bonu e bonu et io ista
e ua ho no e asinus · qz ista e va ho
e ho Et go ita e · g et notia hita
de ipo ee e radix et fudamentu no-
ticie q het de n esse · vnicuiqz a' ma-
gis sait qn stetr in sua radice
et in suo pnio po go re **Vem c
dt amplius a' et in aliis** posteriq
pbauit q sba et n rei mg sait p
quiditez q qn sait p quia · pbat z'
h' hoc veritate et accita · qz n acci-
tu maxie sae qn sait quid est
n ipius accn no Dict go sic q amp'
et in alus a phs · s · in accntibz quo-
ru sut demoes tuc maxie dicit
saire illa qn saimq de illis q quid
e rei et pot etiam ut sic saimq tetr-
gonismu · qn saimq q q e eq · s · qz
tetrgonismu e in uero medie linee
et sic dico de tragonismo ? d'aliis
ita

Liorat aut tetrgonismg supficies cu
distatu laterz no qdrata · q tu diaig
quadrate qn invenis qdratu illi eqle
q no e ad q invenie linea media
inpporcoe int' eor ~~et ix~~ latera sup//
ficiei · ex ruig ductu fit qdratu eqle
supficiei no qdrate · q ut melius
pateat ponig exm i nuis sex'n
e in media pporcoe int' eor · et ix ·
Sex'n · ad eor e pporco sesquialtera
Noue at ad sex pporco silr sesqalta
Si at ducatur eor · i noue · ex duc//
tu istig in illu fiet 36 Silr si du//
catur senarius qui fuit i media ppo//
coe in se ipm etc fiet 36 go id qdra//
tu q fit ex ductu istig medii nur-s-
senarii in se ipm e eqle nuo q fit
ex ductu quaternarii i nouenariu ·
Silr potuit exm i qtinuis sunt tres
linee · a · b · c et sic se ht · a · ad · b · i
b · ad c · ita q · b · sit i media pporcoe
int' a · et · c · tc qdratu fit ex ductu · b ·
in se ipm e eqle supficiei no qdrate
q fit ex ductu ipig a · in ipm · c · go
bene dictu e q in venie linea e in ve//
nire qdratu equale supficiei n qdrate
Nond e q alig sunt q respiciunt nuum
actum tm p mod' essencialm · alig q
respiciunt p mod' accntlm · aliu' eni
dicig albedine esse colore · aliud di//
cig albedine ee claram Color eni e
de eena albedinis · claritas a acci//
dit albedini Sic go in sba ipa qdi//
tas · qr ppinquius aspic' sbaz magis
notificat ea q ipm actus sic et i
actntibg ipm q quid e accntis ma//
gis notificat ipm ee actus · q
actus ipig accntis **Vtm cu dt
ca gnones no et actus** pot
toz pro ca efficacti et due fat qr
po pot toz fund · po qcludit q alte//
rius et altius sac e qsidcare alia
et alia cam pnt · i qua pp videt
Dit go q ca gnacoz et actus et a
omez tusmutacoz · tu maxie qgnos
cimg · qn qgnoscig pnm motq · C q
zo e qr in hiis q hnt p motu ca
efficiens videtr tene pncipalitate
Na motq no e nisi actg mobily
a mouete · h' at mouens e q oppoi//
tu fini et altin ab eo Nond e q p
dicta arz no intendit onde nisi
q diuse cae hnt diusas pncipali//
tates · indiusis scis · na i illa scia
q e ordinatia aliaz et ad qua alia
ordinatur vidr tene pncipalitatem
finis qui e ca caz In illa at scia
q respicit maxie scibile et qr n scibi//
litatis e p formam videtr obtine pn//
cipatu forma Et qr vna et eade
sba e ordinatia et suprma respectu alio//
rum et respicit maxie scile · io i ea
et eade scia qsideatur for et finis
Sic in methetica ppue e de pma
forma et ultio fine In hiis aut
q sunt p motu et tusmutacoz videt
obtine pncipatu ca agens · qr mo//
tq no e nisi actq mobilis a mo//
uete Nond e eciam q phus dic'
q finis et efficiens sut diusa et
opposita · cq zo e · qr lz finis sit
pmu in intecone · tn e ultig in
execucoe · vn ipm agens respicit
motu sic pnm a quo effectiue
incipit motq · finis at respic mo//
tu sic timinatius motu · et quo hito
cessat motq Etio finis agenti oppo'
qr agens pcedit motu finis at se'
lz in intecoe pcedat agente **Vtm
e dt qpp ur** Cocludit q p p//
dicta vn e q speculai singulares
cas e alius et alius scie · qr onsu
e q indiusis rebg diuse cae vide
hre pncipalitate · inkis q st p mo//
tu ca agens insensibilibg q q e · in
hiis aut q sunt ad fine ipe finis
**Tno 1 de pncipiis
demonis** Postq
phus disputauit de qsideacone
caz hic disputat de pmis pniis
demonis · et maxie de hoc pno
de quolibet affimacio et negacio etc q
hoc tu fat po pot qom sua Qo
arguit ad vna pte i vnig qd esse
no e roabile · zo arguit ad pte
opposita i' at no si alia · pma ad//
huc dubita nz · po pot qom sua
Qo declat qda q dixerat i dico a'
demratiuas zo redit sup qom sua
ca repetens ibi vtz haz vna scia
Dit go po · at no dubie e de pniis
demracois vtz qsidcare ea sit
vnig scie a' pluiu **Vtm e dt**
Dico a' maifestat quid e pnq
dmronis dicens · Dico at hoc e
voca dmratuis h' e pria dmro//
nis comunes opiones hc e d' quibg
omnes opinatr · et ex q nllg errat
errat

Ex quibus s. quibus opinionibus demon-
strant omnem scientiam esse vel non esse et
impossibile est idem de aliquo affirmare et
negare. et si aliqua alie sunt similes propo-
siciones **Utrum cum dicit utrum harum**
unica etc. recitat questionem suam et est utrum
omnium principiorum sit una scientia vel plures
et utrum illa scientia que considerat de substantia
considerat de principiis. et si alia de substantia
alia de principiis quam earum debeat dici
philosophia. prima que hic est questio Notandum est
quod philosophus vocat prima principia communes concep-
ciones et huius ratio est quia ipsa prima intelligibilia
que sunt prima principia sunt nota omnibus. et
quod omnes communiter de illis opinantur. alia
autem que dicuntur conclusiones primis intelligibilibus
non sunt nota omnibus sed solum sapienti-
bus. principia enim in sua prima apprehensio-
ne statim apprehenduntur ab omnibus
sicut quod totum est maius sua parte. et
ideo hec propter generalitatem apprehensionis vo-
cantur communes apprehensiones et clare. alia
autem que dicuntur ab istis sicut conclusiones
quia non habentur nisi per magnum discursum
nec eas habere est nisi sapientum Ideo
possunt vocari opiniones proprie et commu-
nes et prime possunt dici nota omnibus
Ista autem non sapientibus **Unum enim dicit q**
ue. obviat ad unam partem ostendendo quod
talia principia considerare non spectat ad unam
scientiam. nec etiam ad illam que considerat substantiam
Et dicit primo ostendit quod nulla scientia que conside-
rat de substantia non considerat hec principia Secundo
ostendit quod etiam scientie particulares ista non
considerant in sua (?) et quia pars eorum scientia
ista quod primo ostendit quod methaphysica sola non
considerat hec principia. Secundo quod nec etiam alie
scientie particulares Dicit ergo primo quod unius scientie
non est rationabile considerare ista principia quia non
est maior ratio de una scientia quam de alia
De hiis enim obaudire non est magis geo-
metrie quam alterius. omnes enim scientias considerare
talia principia non contingit quia una scientia unum
considerat Sequitur quod non est unius scientie con-
siderare ista principia. sicut nec scientie cognoscen-
tis scientiam quam vocamus methaphysicam est proprium
cognoscere de hiis principiis Est ergo ratio philosophi
huiusmodi unius scientie cuiuslibet non est considerare
principia prima cum ipsa sint communia omnibus
ergo nec illius que considerat substantiam. hanc autem
vocamus methaphysicam Ubi notandum est quod substantia
videtur esse quoddam ens diversum quam sensibilia
aliarum scientiarum Sequitur ergo alie scientie propter parti-
cularitatem sui diversi quam alia substantia non conside-
rant principia prima quia omnibus communia. ita
nec illa scientia que considerat substantiam. quia substantia

videtur esse quid diversum quam alia sensibilia
considerabit ista principia communia Ex contrario (?)
utrum hec ratio valeat alie scientie non conside-
rant hec principia. ergo nec illa que considerat substantiam Re-
spondetur quod non valet. illa enim eadem scientia que con-
siderat substantiam considerat ens inquantum ens. scientie
autem considerant alia specialia. ut puta numerum
et magnitudinem non oportet quod considerent ens
inquantum ens. ratio autem huius diversitatis est quia ratio
entis. quia ratio entis includit omnia predicamenta po-
tentia (?) salvatur in substantia Et ideo oportet quod illa
scientia que considerat ens inquantum ens considerat
illud in quo omnia predicamenta salvantur
primo ratio entis non sic autem salvatur ratio en-
tis in sensibilibus aliarum scientiarum sicut in substantia
Et ideo non oportet quod scientie que considerant alia scien-
tia (?) considerent ens inquantum ens Et con- Si igitur ubi scientia considerat ens inquantum ens
siderent substantiam et ea que considerat ens inquantum
ens considerat hoc principium de quo affirmatio
vel negatio. patet quod illa scientia que considerat
substantiam potest considerare hoc principium et alia
principia communia. patet quod motivum illorum non va-
lebat specialiter illarum scientiarum ita sicut diversa
quam alia substantia quod non includunt aliquod
secundum generale ad quod sequatur hoc principium
de quo est affirmatio etc. illa autem scientia que
considerat substantiam ita habet secundum quod diversa quam
alia substantia quod ad ipsum sequitur ens inquantum
ens et ad quod pertinet istud principium
de quo est affirmatio vel negatio **Unum autem**
dicit. ~~unius quod esse~~ **Simul autem**
et quo erit huius solum scientia
ostendit quod ad aliquam unam scientiam particularem
non spectat considerare principia et hoc pro-
bat per duas rationes. prima in principio Secunda
ibi Si igitur de hiis demonstratio Dicit prima ratio ta-
lis est. id quod supponitur in scientia non consi-
deratur in scientia. prima principia supponuntur
in qualibet scientia ergo non considerantur
in scientia qualibet Et hoc est quod dicit quo
erit ipsorum principiorum scientia aliqua particu-
laris habent enim et statim novimus
quod unumquodque istorum principiorum est aliquid
ostensum (?). et omnes alie scientie et artes
particulares utuntur istis ut per se notis
Notandum est quod illud quod prima impressio-
ne imprimitur in anima certum est ... [illegible]
quia sua (?) impressione imprimitur est hec
esse vel illud. id est quod statim imprimi-
tur in anima supponit illud quod post imprimi-
tur. cum ergo alie scientie ab ista sint circa
hoc ens vel id et hec scientia circa ens
inquantum ens. alie scientie supponunt circa illud
quod prius imprimitur. et ista circa id quod primo imprimi-
tur. quod secundum aliarum scientiarum supponit secundum

istius. et cu pri pma oriant^r ex sbo
istius. s. ex ente in quantu ens. oz q omnes
alie scie supponat ista pri sic sup-
ponut sbm istius scie Notandu e etia
q pri q sut fundata sup tios coes sta-
tim occurrut intellectui sic et ipi tmi co-
munes Sic em statim n entis e ita
et hoc prim de quolibet affirmatio v ne-
gatio et io dicit phus q pa pria sup-
ponunt^r tamq nota omibus Si em
pma pri fundaret^r sup tios spa-
les. cu n tioz spaliu no stati pate-
at omibus. nec talia pri fundata
sup tles tios statim patent nec
supponet^r ab omibus artibus tamq no
ti omibus Utrum tu dicit Si a
demro e de his ponit faz
roz. et e ro tales Si sua eet de
dignitatibus ita q dignitates demra-
rent^r in scia. sequeret^r q dignitates
demraret^r de aliquo sbo. qz quitq
demratur de sbo demratur. q
cu dignitates demraret^r de aliquo
sbo impole e Si em dignitate demos-
traret^r de aliquo sbo sequeret^r q
omes scie pticulares queniret in
uno sbo. Sic em oes scie pticipa-
rent in uno sbo. sic em oes scie
pticulares quet in dignitatibus. i qrent
in sbo de quo demratur et sic om-
nium demratoz inqlibet scia ptcu-
lari eet id sbm sic sut eed dignita-
tes Ursa hac roe. pz lra q dicit
q si de his i dignitatibus esset demro
oportebit q ista demro sit ex aliquo
go sbm. de quo demraret^r dignita-
tes In omi em demratoe e sbm
et dignitate passio et dignitas. sbm
at et dignitates no demrant^r sed impos-
sibile e em demroz esse de omibus
Omis em demro e ex aliquibus qn-
tu ad dignitates. et ex aliq e q^m
ad sbm. et aliquoz e quid ad pas-
siones Si go dignitates demra-
rent^r tuc esset ex aliquibus pdibus
q e impole. qz dignitatibus no p^t
p'oad pri demraret^r eet ex aliq
sbm Si aut ita e accidet omnium
demratoz inqualibet scia pticulari

esse vnu sbm Omnes em scie de-
mratiue vtunt^r dignitatibus go qut
in dignitatibus Si at qunt indigni-
tatibus. quent et in illo sbo de quo de-
mrant^r dignitates Utrum e dicit
at no si alla probat q ad aliqua
sciaz q ad illa q qsidat sbam no spec-
tat qsiderare pri et hoc e q dicit q si
alia scia qsidat de pris et alia de
sba dubiu e que istaz sciaz sit
prior et pncipalior videt^r em q ea
scia q qsidat sciaz sbaz. s. pa phia
qsideat ea pri dignitates em vle
sut pri z'ctu oim Si go no cadut
sub speculatoe pmi phi no ent dare
q alia scia sit q speculet^r veritate
et flitate in eis et sic remanebut
incognita Notandu e q ro phi con-
sistit in hoc. cuius principalitat^s vide^t
esse qsiderare prim Si em eent due
pncipalitates no eet facile dinosce
que haz eet maior Ead' go scia pnci-
palis q qsidat sbam qsidat pri Co-
sistit ea fa ro in h^c dignitates sue
pri z'ctu oim go de eis no pt de-
tiari in vna scia ptari. qz qua roe
detiaret^r de eis in vna et i alia
et sic scia eius de plies repeteretur
oz go q de istis dignitatibus de-
tiet in vna scia coi. s. in pma
phia cuius e qsiderare qua No-
tandu e q hac roz detiat phus
in. e. huius ondes q eande sciaz ad
qua spectat qsideratio entis i coi
spectat qsideratio priaz Et maxie
huius de quolibet affirmatio vl nega-
tio et ea patuit superius q ro p^a
ma no tenet Geometu em e i qpe
no e sile de me^ca q qsideat sb-
stancia et de aliis scis q qside-
rat alia subiecta pticularia qslic
ut roes que coduduc q alie scie
vtunt^r istis dignitatibus et no p-
bat esse vim codudue. qz in eis
ica e ueus demroms q ipe no
demrant^r. tu etia pmus phus no
qsidet illas dignitates ppas demostra-
do scd solu qdicedo disputatiue
illas negantibus

Utaliter q3 sb'am ro
postq posuit qod d' qsidera
tae scie ista ca et pri pma. hic

multiplicat qoes ca qsideacoz sbe et
diuidit' in d. p. qr po qrit vna qoz
de osideatoe sbe in se 2o de oside
racoe in 2o ad actus l amp'a' vtr
tr sbam. pma in 3. qr po pot qom
2o arguit ad vna pte ibi siquid
go 2ao arguit ad tria pte i vna
uo oim. Ducit go po vtr vlr oi
um sbaz sit vna scia an plres
Nondu e q gor dit q si vna scia
esset oim sbaz videt' q sba dicet'
vniuoce et pm vna rom de oibz
sbis et sic omes sbe cent gna
biles et crrupcibiles 2i a' plures
sce qsiderat oes sbas at ille sbe
cadunt sub diusis scibs erat qsilez
at diuise 2i g sint qsiles. qtin
git q sce sbaz sunt vnq sue
Et si no fuerit qsiles tunc hc non
sba dicet' pure equuoce de sbis
et tuc sce sbaz no reducet' in
vna sbaz sciaz q e mpole Ubi
nondu e q gor vide' dice q sba
no dr nc pure vniuoce nc pu
re eque de oibz sbis sed analoce
Cuiq ro e qr ul' vniuoca sbe incli
et inmle sbe etia inles analogia
tnt ad inmles Ucm e dit sq
De go no ulta ponit rom ad
pbandu q no sit plres sce 2o
oim sbaz Oices q si no e vna
scia 2o oim sbaz no pt facile
assignai 2o cuiq sbe sit h scia. cu
ro e qr no vide' maior ro q
sit de vna sba q de alia Uim
cu dt vna uo oim probat
q no pt ee vna scia 2o oim
sbaz Oices q no e roabile q
sit vna scia. qr si esset vna scia
demratiua oim acn au oim sbaz
ro a' coe e. qr ois scia dimratia
speculat' p se acn a ca aliqd sbm
p quos opiones i. p dignitates. ita
q ead' scia ex eisde opionbz ca id'
sbm speculat' eid' accia. Uim cl
q ipa scia q dimrat passione ver
sat' p ca ipmz. qr ca a' ipm ppt q
sii ca pn ex quibz e dimracio ali
qn visat' vnus et id' qn visat'
ca qr alu alius. alu cm vniq sce
e qsiderie qr q ppt q. alu vniq qr

et alius e ppt' q. et hoc e qd' dit
phs. siue vniq siue alius Conclu
dit go ex dictis q siue vna scia siue
plures qsidet sbas speculabunt
etia acna q ptt ea sbas. qd si v
vna scia qsidat oes sbas qsidabt
etia oia acna sbaz 2i a' plures
sce versant' ca sbm ut probent
passiones et accna de sbo. Ro n
ymaginad' e q due sce sint ca
sbm et actus sed vna et ead' quia
scia no e nisi explicaco acnu
de n sbi. go si vna scia qsidat
oes sbas qsidabit oia acnca
p se oim sbaz. dimrando ea de
omibz sbis q e mpole Nond
e q alu qtingit. q qr et ppt q ptin
net ad eande sbam q si qtingat
q aliqd' pim demret aliq qclo
etia id pim potit dimrari i ead'
scia ut si demretur tres tres de
triangulo p q angulus extrisecus
e equalis duobz intrisecis 2r oppoitis
etia istud pim demrari potit
a geomet. alu a' qtingit q qr et
ppt q ptinet ad diusas scas. qr de
eo de quo inferior scia dt. qr supe
rior dicit ppt q. ut musica pbat
thonq no diuidat' in duo semi
tonia equalia p h' q sesquiocta
ua pporco diuidi no pt in duo
equalia. hoc id' dic musicq id ee
2z ppt q e no dic. sed ipe arietme
ticq hoc probat dicas hoc qtin
git qr e pporco sr ptrialad No
tandu e etia q no pt esse diud
sitas inscis. ita q vna visat
ca sbm et alia ca actus n ppt
sbz explicadu. nec ca sbm et alia
ca actus nisi ut scat' n actus
p p se illiq sbi. qr scia no v'sat'
ca actus nisi ppt' sbm. bn pt tn
ee diusitas in pnis et i mo qsi
derando qr de eod' illo de quo dic
inferior tm ee. et qr e dic superior
ppt q e sic de ista passione sesq
octaua pporcoz no diuidi p eqlia
Oic musicq ita ee et aritmeticq
dicit ppt q e q dit phs q vna et
ead' scia qsidat actus et sbm. et
hoc si ex eisde et opionbz. qr si
cet ex alijs pnis cet et alius
finis modq qsidandi ut h' qr. et

h' pp q possit ptinē osideraco al,
liuis actitis et sbi · ad diuisaez
sbas · qrū vna de illo actite dicat
q ē tale sbm · alia de ead' diceret pp
q Oubitaret ās vtz osideraco oim
sbaz ptineat ad vna sciaz et max
ie ad ista 2° ad hac qoz tiat az
in eto huiq · qr ista scia q osidē
rat ens inqntu ens ōz osiderac
sbam inqntu sba Vbi nond q
q multu differt osiderare sbam i se
et sbam in h' tiet em scia osidat
nm sbe in se alie at scie osidē,,
rat hac sbam · no aut nm sbe
in se nisi inqntu saluat' in hac
sba · Sic phicus osiderat sbam mo,,
bile · nm a' sbe in se no osiderat
nisi inqntu saluatur in sba mobi,,
li · Ret a' scia osideat nm in se ·
tū em osideat nm entis ōz oside,,
rac illud in quo pmo saluat' ro
entis pdicamental' hoc at ens
ē ipa sba · ra ro entis pdicame,,
talis ē in attenuatē ad sbam in se
i quat pprietates et actn^a · sbe em
in se · sic q sba ē pm ens int p,,
dicamenta · q q sba no diffinit'
p addicoz et ista et io no oz q q,,
rat oia actna oim sbaz · sic argue,,
bat vnm argumetu · sed solu actna
sbe inqntu sba Vēm a' ē ōt
Amp' a' vtrū ē sbam mo,,
doz de sba in aspv ad actn^a ppa
et ē h' tria facit p° mo qoz · 2°
arguit ad vna pte · 3° ad ptē
opposita · 2 i tia si cuisd' 3 i Si no
diuise ē · Sic ēgo p° q amp'
qtio ē vtz theoria · speculaco sit
solu tra sbam et no ē actna · em
an illa ead' speculaco q ē ē sbaz
sit ē actna · v·g si solid' sifia,,
cs et linea sit qda sbe · h' suppot'
qo ē vtz cuisd' scie ē oq noste
ista actna ppria ipoz ē vniqq
geneq ipoz sunt · de qbq · s · solido
superficie et linea osidant ma,,
theatici · aut alius scie sit osid',,
rac ista et sua ppria actna No,,
tand' ē q uotat solid' sifice 7
linea ee sbas mot illoz q pone',,
bat res mathematicas ee sbiales

Vēm ē ōt · tra si cuisd' ē pbo
q ead' scia no ē 2ttu sbe et acci,,
dencia Orco q si cuisd' scie esset
osidrare sbas et actn^a · sc' q ia
scia q ē 2ctn sbe erit q qdam
demratiua scia sbe ti a' vide' q
ipis q q ē et ipa sba dmrare
pt · qr ond demrō ē 2ctu ppriaz
passionu Queret ās rn sc' qma
q·s · si vna scia ē 2ttu sbe et acci,,
dencia q sba et ipm q q ē demra,,
tur 2u° ōd' ē q az/ h' vocat scia
onsiona sabilis et via p qua de
veming in sabile · onsio a' sabiliz
actntal' et via p qua deveniny
i id ē demrō Si ēgo vna esset
onsio 2° sabilis actntal' et sbalis
cu onsio sabilis actntalis sit de,,
mratiua sequet' q onsio 2° sci,,
bilis sbalis eet demratiua q
ē impole Queret ās vtz onsio
2ttu q q ē sit dmratiua ōd' est
q no Sic em differt q quod ē
et esse i differt onsio p qua de
veing in q quod ē et onsio p
qua deveimg in ipm esse · onsio a'
p qua deveimg in ipm q q est
diffo ē · onsio p qua devenimus
in ipm esse passionu ē demrati,,
ua Sic ēgo onsio diffitiua non
ē demratiua ita onsio ipiq q q
ē no ē demrō Queret ās vtz
onsio x° sbe sit demratiua 2u°
ōd' ē q sba sm duplice intetoz
accipit vno° sba id' ē q ccna
et ccn sit id' q quditas · sit dif
fo ē onsina quditatis i q ccn°
et p qua hoc mō accepte ccn
em ut ccn diffini pt · demrari
ncō no pt nisi inqntu inducit roz
ipiq esse x° sbi vnde ipm q q
in eo q q ē sm az · i po pqteioz
no sillogisatur Alio mō accipit
sba sm q id' ē q sba pdicame,,
ti sup qua fudat' ron entis et
respectu huiq pprie no ē demrō
In hoc em diffe demrō et diffo
qr diffo ē ad onsione huiq i se
· demrō a' ē ad onsione huiq i h°
p quo sequit' duc dre int' de
mratoz et diffom vna ē qr dro
diffo cadit sup qom simplice
s · quid ē i q diffinitio ē tiatiua

conis q est vera illud id' q dicit q
e p modum conis Vnde diff° p
mod' certificacois . dimonstro accidit
sup conm conpositum . s. quia est . Vnde
illud id' q dicit q est p mod' conis
dicit demro p mod' certitudinis r
reddens cam de ppo . q est p ppm
cap° quid est . in qoc enim q est conpet d
passio de sbo In demonstracione cer
tificatur d' ead' passio de sbo p ppm
capt° quid est Secunda dna est inter demos
tracionem et diffonem q ipa dio pt ee
ratione entis inclinati et ro entis
fixi et abti . q enim voto sbam l3
no ita ppe sit ratione entis inclina
ti sit ratione entis absoluti demro
caut q est onsio hmoi inhet sempe
entis inclinati et hec diffo l3 sit
ratione entis inclinati no tn est onsiua
inclinacois sed solu eentie et qdi
tatis in se nisi forte gungat q
ecn no pt intelligi a nobis
nisi intellecta in illa inclinatione
Cu go ars demro co ipo q est
onsiua hmoi in hoc sit entis in
clinati . et essencia sbe sit eentia
fixa ratione hmoi ppe no est dmacio
Vtru at ipm existe ipius eentie
scibiles possit demonstrari de capp
inclinacioz vnius ad alteri po
tit pater Vel tu dicit Si no
diuise est arguit ad oppositu
si q no possunt ee diuise sciae
ro sbe et accns Dicens q sidi
uise sunt accna scie no erit dac
tiua scie sit speculad accn a cia
sbaz . hoc enim facere est valde diffi
cile . q d . si scia osidat sbaz tm
no poterit dari aliq alia q osidet
tatum accna hc enim facere est diffi
cile Queret q vtrum ead scia q
sbam et accna rro dd' . hic duo
sunt notanda pmu est q ead' sba
est ro sbi et ro ppe accidentis Tota enim
intencio scie est ad certificand' min sub
iectiua . q quid' certificacio osurgit ex
hoc q ppie passios p dmacone
explicant' de sbo . non enim pmagna
du est q alia scia grat sbm et alia
passione . Sz vna et ead' scia cadit
sup vtrumqz Scdm q est notand' q scia
no est q vnu inualit Sz habitus scial'
capit onsione demratiua et onsio

ne diffinitiua . i q exonsione diffiba
deveniet' ad demratiua nec oz q e
in scia sciat' diffinitie tm Sz aliqua
diffinitie aliqua demratiue Ex po
notato pz q hec scia vna et ead' est
cc sbam et passios sbe . Et si enim h
cc eius tn sic dicitur' in scto hz est
cc sbam sic pnle eius . qt enim aliq
e cc aliq q sut i analo magis est
pmi inito analo q alioz Cu go h
scia sit cc entia q hnt analogia ad
sbam . pz q e magis cc sbam . et cu
dictu sit i pmo notato q ead' e cc
sbm et accna ista oie et cc sbam in
se et cc accna sbe inquantu sba Ex so
notato pz q argumentu q h' poitu
a pho no vz Dictu est enim q infra tm
tu scienciale capiunt' due gclones . s. dif
finitia et demratiua . et q quatrp e
in scia no oz q sciat' alto istoz modoz
tm . sed aliqua isto md aliqua illo
no go sc' accna et sba sunt infra
vna sciaz go scient' ead' onsione
ambo . s. demratiua tm vl' diffinitiua
tm . et ita no sc' sic gcludebat accna
demratiue l3 go sba no enim accipit'
h vna scia pro vna onsione Sed
pro vno habitu sciali . q . gpoto ex
diuisis onsionibg quaz vna hnt or
dine ad alia alias no facient vnu
habitu sciale nisi vna ordinaret' ad a
lia **Amplius aut vtrum philes sbe**
postq posuit queos q spectat ad
osideracoes hmoi scie . hic pot qoz
de rebg q cadut sub osideracone
scie . sic sut sbe sepate vl' philes
vl' mathece scdm opioz poneciu
spas mathe cas ee et cc ht ta fort
p° ponit qoe Sco arguit ad
vna pte . 3o ad pte opposita . i
quo go dicitur . 3 i multis a ricitis
Dicit go q amplius qd' vtrum sole
sbe philes sint adhuc a' z' sut aliq
alie sbe sepate a phibilibg . et si
sunt aliq alie sbe pa qo e vtru
iste sunt vnite hoc est vnius gnis
an sint plura gnra sbaz sepataz
Quida enim posuerunt sbam sepa
ta qua vocabat ydea rei ut p
se hoez et p se equm Quida no
sut dicentes ipas species esse et ipa
phibilia et ipa int media cc q int
media dicut ee sciaes mathecas
Notand' est q sic dictu est b ppt

duplicem modum abstractas ponebat
antiqui dx qq sbaz separataz est
cum una abstractio qua abstrahit se
quiditas ab eo cuius est quiditas ut
hoc ab hoc et huius modi abstractas
ponebat rrnde sbaz separata quas
vocabat speciem. alia quam abstractio
e quo abstrahit se for quantitatis
ab eo cuius e quantitas eo modo quo
intelligo quantitatem pr' mas et huius
modi abstractio sm eos rrndebat
int' media illa q io dicebat sim int'
media quia ptinm gebat tu specie
bg inquantum illa erat abstracta a
sensibilibus sicut spes. ptinm etiam gebat
cum sensibilibus. quia instra sensibilia re
punt plura numero sub una spe ut
plures homines sub humanitate. ita
et in istis ut plures circuli sub circu
lo quia ut in alio quia lz abstrahat
a qualitate sensibili puta calido et frigi
do tn non abstrahunt a quantitate sim
Deinde cum dt Quo igo dictam est
Ponit argumentum pro parte affirmativa
s. quod sbe sunt separate dicens. per que
modum dicimus ipsas spes esse tales et
esse sbas sm se. dm e in prioribus
sermonibus qui sermones fuerunt tunc
de ipsis ideis in primo lio. q. d. Ex his
que ibi dicta sunt. posset probari quod spes
et ydee quas ponebat plato sunt cae
istorum inferiorum et quod sunt quaedam sbe sm
se separate a sensibilibus. Deinde cum dt
Multis autem modis re pot
argumenta pro parte negativa s. quod non
sunt sbe separate Et primo probat quod non
sunt sbe separate a sensibilibus dicens quod
non media mathematica int' sensibilia et se
parata a sensibilibus in amplius aliquis
pt' spes Dicit igo quod per multos
modos possunt poni difficultates
contra ponentes spes. nullo tn modorum
predictorum unum e absurdum quod sor
q d. multi modi sunt adducendi dif
ficillima contra ponentes species tn
maxime absurdum e hoc quod sc s. dicere
alias esse nas separatas pt' eas sensibi
les que sunt in celo. et dicere illas esse
easd' spe istis sensibilibus. et non differre
in alio nisi quia illa separata sunt
sempiterna. et h corruptibilia similiter
a' specifica non differunt sicut per se homo

spes

hic e hominem separatum dicunt esse hominem
hic e speciem hominum sensibilium et quiditatem
eorum et similiter per se equum ponebat esse
quiditatem horum equorum et per se sanitatem
quiditatem omnium sanorum Et nihil po
nebat inseparatis et sensibilibus nisi quod hic
sunt sempiterna et hic corruptia et hec
et illa esse eiusd' spei cum hominibus hii
enim nihil aliud fecerunt nisi ponere
aliquos homines sempiternos Similiter isti
qui ponunt spes nihil aliud spes fa
ciunt nisi ponere spes sensibiles esse sempi
ternas Notandum e primum e quod quiditas
rei illa roe multa impossibilia contingit
phis contra platonicos. primum e quod quidi
tas rei sensibilis sit separata a re sensibili
et maxime cum in quiditate rei sensibilis
cadat ma. et hoc e quod dicit ultimo quod nil
aliud faciunt nisi ponere rem sensibilem
esse sempiternam Est enim diligenter no
tandum quod lz ca agens sit separata a suo
effectu realiter. quia nihil efficit se ipsum
tn ca quiditativa et formalis non pt esse
separata ab eo cuius e quiditas realiter
Est enim talis quantitas int' id cuius e qui
ditas et quiditatem sicut int' informatum et in
formationem quia informatum aut et informatio
non differunt sm rem separata. i. quod contra plato
nicos sequitur duo inconvenientia. quia nec quidi
tas pt esse separata inquantum quiditas
nec quiditas rei inlis pt esse sepa
rata a ma Secundum inconveniens e quod contra plato
nicos e. quia ponebat separata sua sempiter
na et corruptibilia esse eiusd' spei Et
hoc e impossibile. quia generabile et ingenera
bile differunt plus quam sm genus unde
quia contingit multa inopinabilia contingunt
dicentibus formas maxime dicentibus quod hec
species et ille sunt eed' nois et diffi
nitionis et quod non differunt nisi quod sunt
sempiterne et hec generabiles et quod non
differunt in noie et diffone. ponunt enim
quod homo in illis abstractis et homo in
istis sensibilibus e eiusd' nois et diffonis
pt igo primum ro phi in bi'ui pte.
Similiter ponunt corruptibile et incorruptibile
esse eiusd' spei et quia ponunt qui
ditates rerum sensibilium esse separatas a ma
ponunt inopinabilia. dicentes autem formas
sunt huiusmodi igo re Queret aliquis utrum de ideis
dicentes formas sicut bona notitia existentie
notitia dd' e quod aut in mathema
tica lio s ponit notitia motiva
multa que mouebat istos ad po
nendum res separatas primum motivum

e quia tu aliquid e separatu ab ao
et expoliatu in qceptu · oz q sit etc
expoliatu in re · quiditates at rezu
qcipiunt pter illa cuius sut qditates
ergo sut expoliate in re · pt at sic
deduci zo istoz · intellctus e q insu,
zatu a zebus Si ergo qapit vnu pt
aliud aut ita e in re · at no Si
ita no e in re ergo fls e intellectus
Si ita e in re ergo q e expoliatus
in qceptu e expoliatu in re Hoc
motiuu solut ipe aut dicens
q no oz q illud qd intellectus app,
hendit sine qdicione eius cui adiu,
git sit separatu ab illo in re vt
ponunt etem no oz q si intellectus co,
cipiat al no qcipiendo hoies q ppt
hoc aialitas sit separata ab hoie
nec oz q si no linea qcipiatur pt
superficie q ppt hoc sit separata a
superficie in re · zo at aut e qpa,
cia e zo · · · zei in se · alia zo e
zei ut qiuncta e · quia at ita e q
zo e qe zoz · vna zo pt qcipi pt
alia zoz · vt vi g · alia e zo hois
in se · alia e zo hois ut qiunctus
e in hoc homie Si enim de zoc hu,
manitatis eet q esset de hc hoie
ois ho eet hic ho Alia solucio aut
e q no e inpole q ad q no e
de n aliuius eentie separetur a se
qiunctio in existencia · dumo ctitudo
no qtineatur infra ctitudinem B
nondum e q aut appellat ctitudi,
ne etem zei Sunt ergo aliqua q separ,
zantur in ctitudinibus q tn no sepa
zantur in existencia · sic linea et sup,
ficies in existencia non separantur
zatione cen et ctitudo linee no
e ctitudo · et cen superficies et q
intellectus per se zespiat cem et cti,
tudine · et no existencia · io no ob
stante silitate existencie Sta
te tn diuisitate ctitudinu vnu pt
qcipi et intelligi pter aliud · ali,
qua sut que sut qiuncta et in ex,
istencia et ctitudine · sic diffo
et diffinitu et sup talia quia no
non invenit diuisitas nec in ce,
titudinibus nec in existencia no pt
eade separatim qgnicio intellectua,
lis Alia solucio ponit aut · q

zest re separe aliquid ab aliquo
p mod negacois et puonis · dd o
hoc no e illud ul hic no e cu illo
uel p mod simplicis apphensio
intellndo · s · hic pter illud illa ergo q
sut qiuncta in existencia et no in cencia
no cadunt sub po mo apphensio
no enim dit intellctus ho no e al
vel linea no e cu superficie Sic enim
esset falsus intellctus Sz solu qapit al
simplici apphensione no qapiendo
hoiez i q hic qape et hic separe
no e nisi qape quiditate vnius
pter quidites alterius Sic simplici
apphensione qapit linea no
no qcipiendo superficie Illa at que
sut qiuncta et cencia et existencia
nec cadunt sub po mo apphensi,
onis · nec sub zo i q vnu qapi
atur pt al po ul po Contra mo,
tiuu ex hoc q oim existenciu in vna
spe e intencio vna pt at sic Sed
zo oim existenciu in vna spe e vna
zo intencio · no pt a ee vna in,
tencio ut in in e · quia oc q est
in in particulare et diuisu e ergo oz
q sit vna intencio separata partici,
pacoe cuius qiunctus e in in e tale
vt participacoe humanitatis separate
ois ho e ois ho Ad motiuu sol,
uit aut dicens q nos non in,
telligimus oim existenciu in vna spe
ee intencione vna nuo · q se,
parata et p se existe · mir enim isti
ymaginati q sit vna humanitas
separata in se vna existens · q multi
plicata p multos zespectus · q huma,
nitas una exns hic zoz ad omne
qd participat humanitate · et sic vna
in se exns fm zetus multiplicatur
sic vnus pr nuo zespectu hic ad mul,
tos filios · sic ergo intellexerut isti
no aut sic debet intelligi esse vna
vna intencione oim existenciu in vna
spe Sed dz intelligi vna intencio
· q in qqz ma ueniat intencio no
largitur nec dat intencioni vnius
zeis · ita q fm se spe e vna zo
specifica et spe de se largitur zalita,
te vnius zeis · q a largiatur alia
in nuo · hoc e ppt susceptiuu vt g
albedo io dr vna · q in quacqz
in zecipiatur spe dat et largitur
me intencioni vnius zeis q n est

mt' ꝙꝗꝫ intencōem alia specifica
Et quātū ē de se nō largit͛ nisi
ad esse albedinis · ꝙ a' largiat' h͛
esse ul' illud · hoc ē ꝓpt' sōm aliud
et aliud inquo recipit' · ponit aūt
aliud exm aūt · hūanitas ꝛ color
dūe duc intencōes · ꝙꝛ uenientes in
maꝫ · ſm aliū et aliū mod' inten-
cōnis · specificat maꝫ · hūanitas
aūt hūanitati vna intencō ē · vna
dico nō nūo sed intencōe · ꝙꝛ eo
mō rōis quo inform͛ h' hūanitas
sua maꝫ · eo mō et alia · alē hūani-
tas informat sua maꝫ et nō vari-
at͛ rō · Alit' posset dici et bñt'
ꝙ oīm exñciū sub vna spē est
vna intencio nō nūo · sed spēu rōe
Nō em̄ oīm hoīm ē vna hūani-
tas nūo · sed solū vna ſm mo-
dū ꝯcipiēdi et rōis · ꝙꝛ intellectus
ꝯcipit eā pt' oīa pn̄ indiuidua-
cia et ꝙꝛ pn̄a indiuiduacia dat
ꝫ' diuisitez · io ꝯcipit eā pt' oīm
diuisitez · et io ut vna intencōe
nō vna nūo · quia ꝯcipit eā pt'
vnitate nualez Tercīu mo-
tiuū ē ꝙꝛ si ꝗrat' vtꝝ intencō
sit vna ul' plures oīm exñciu
sub vna spē · vr' ꝙ nō posset
rñderi ꝙ sunt plēs · ꝙꝛ ꝙ sunt
sub vna spē et hēant plures i-
tencōes hoc ē impole ꝙ id' ē ee
sub vna spē et sub vna inten-
cōe · g° oꝫ rūdere ꝙ sit vna
Nō pt aūt esse vna ut ꝯiūcta
cū m̄ g° ut sepata Ad hoc
motiuū rūdet aūt i multis
locis · ꝙꝛ q° de intencōe pt fi-
eri sub duobꝫ mōis · vno mō sō'
mō affirmacōnis in vtroq̄ extre-
mo ꝗrendo · s· vtrū sit vna
uel plures · ſo pª mō fiat ꝑ
modū ꝯdictoꝝ ꝗrendo vtꝝ sit
vna ul' nō vna Si p° mō
fiat q° oꝫ respondēi ꝙ nec
vna nec plures · hō em̄ nō
ē nisi hō De natūa em̄ sui
nō ē ꝙ sit vnꝫ nec plures
Si em̄ de natūa sui esset ꝙ eēt
vnꝫ hō · nūq̄ ĩ ista posset sal-
uai in pluribꝫ Sīlr͛ si de ĩ sui

eēt ꝙ eēt inpluribꝫ nūq̄ natūa
ista posset saluaī in vno tantū
ita ꝙ cōnlit' hūanitas ē tm̄ hūa-
nitas · ꝙ aūt sit vna ul' plures
h' ē de accntibꝫ ꝯitubus Si aūt fi-
at q° ꝑ mod' ꝯdicōis · s· vtꝝ sit
vna ul' nō vna · absolute oꝫ res-
pondēi negando · ꝙꝛ ia dictū ē
de se non ē vna Eo ꝙ de se nō
ē nisi hūanitas · vt aūt melig
videat' v'ba aūt ꝓnond͛ ē ꝙ du-
plex ē vnitas eēnalis et ꝯseq͛
eēnaā rei eo mō quo dicīq hūa-
nitas ē vna eēncia ꝙꝛ ē indiui-
sa et diuisa ab oī alia eēncia · q
si de tali vnitate loq̄mur cū ꝗrit'
vtꝝ sit vna ul' plures oꝫ respon-
dēi absolute ꝙ sit vna Talis em̄
vnitas nō ē de accntibꝫ ꝯitibꝫ
ꝓpaꝫ essenciā Sic em̄ hūanitas
et color sunt plures eēn͛ · sic hūani-
tas in se tm̄ nō ē nisi vna et
talis vnitas nō inē eēncie per
aliud · sed ꝑ ĩm sui Et plēsi de
tali vnitate ꝗrat͛ ꝑ mod' ꝯdicō-
nis vtꝝ sit vna ul' nō vna · oꝫ
respondēi simr ꝙ vna Alia est
vnitas q̄ inē rei ꝑ pn̄a indiui-
duacia · eo mō quo dicīq ꝙ hec al-
bedo ē vna ꝑ pn̄a indiuiduacia
et talis vnitas ē de accntibus
ꝓpam eēm ꝯitibꝫ · hic em̄ vocat'
actis quitꝙ ē extra intencōem
rei et de tali vnite intellexit
aūt · qn̄ dixit ꝙ si ꝗrat' de in-
tencōe vtꝝ sit vna ul' plures ab-
solute oꝫ rūderi · ꝙ nc vna nec
plures · lꝫ em̄ sꝑ sit vna i exñcia
hoc ꝑ aliud ē et io extra inten-
cione rei ē · Quartū motiuū
ꝙꝛ dicīq ꝙ intencō indiuiduoꝝ
exñciū sub vna spē semꝑ manet
Nō aūt pt sꝑ manē nisi sit se-
parata a m̄ · eo mō dicīq ꝙ hūa-
nitas sꝑ manē pt eciā corrupto
hoc hoīe · ita ꝙ oꝫ ponē aliqd'
sepatū vnū nūo ꝙ maneat ē
ruptis ~~ptcibꝫ~~ ptcipātibꝫ illud
sepatū Hoc motiuū soluit aūt
dicens ꝙ nō oꝫ ꝙ si sꝑ maneat a-
liquid · ꝙ semꝑ maneat id' nūo

huanitate aut remanet ẽ pticu(in corpore)laribus. Non ẽ una et eadem huanitate nisi sp manet sꝫ quia sp manet huanitas sub ead' rōe spẽ-ciei. qꝛ em̄ gn̄o unius ẽ cruptō alterius et eōn. lꝫ spẽs deficiat in h-tu nō deficiat in toto suo ambitu licet em̄ cr̄upto petro deficiat huanitas in petro nō tn̄ deficit inquotiqꝫ individuo pticipante istū rn̄ꝫ h' ẽ ipam ẽe ppetua .s. ipaꝫ ppetuari in spẽ p succes-sione individuoꝝ. h' ẽ g° uia autẽ Aliṫ pt̄ dicī q' in n̄ rei moluedi aspectꝫ eēnae et aspectus cn̄cie aspectus aṫ eēnae dr̄ semp manē quia inquoqꝫ instanti gapiat ꝫ ille gapiet et hoc qꝛ nō genit dictaꝫ tpib' semp em̄ vē gapit q' hō ẽ al' ppt' necessaria intudi-ne hōis ad al'. Aspectꝫ aut cxn̄ae genit dictaꝫ tpib' et rō sua ve-ritas dr̄ nō sp manē. qꝛ non sp de re vē gapit dr̄ q' cxistat pmanentia g° et ppetuitas in eē cxn̄ae ẽ. qꝛ eēnaa sp apta nata ẽ facē de se ipa ppetuū gceptū Et q' ipam gapi ẽ gapē eꝫ ve-ritate jō eius veritas dr̄ sp manēs et ppetua nō pt̄ aut ẽ esse cn̄ce Et hoc qꝛ eē cxn̄cie de se nō ẽ aptū natū facē ppetuū gceptū nō em̄ ẽ necessariū ut q' gapit rē gapiat ea cxistē

Vtrum aliq' sit pt' species

Postqꝫ probauit q' nō ẽ dae species sepatas hic pbat q' nō ẽ dae intmedia int' sensibilia et ipa sepata Nondū tn̄ ẽ illi q' ponebat ista intmedia. videbat em̄ ponē q' quantitas mathematica quā vo-cabat intmedia ẽe alia a quan-titate n̄li Int' hoc tn̄ fuit dicta quidā em̄ hoꝝ ponebat hanc q̄n-titate mathematicā ẽe sepatā a q̄n-titate n̄li quo ad eē cxn̄cie .q. cx-isteē quadā eius p se Alii aut pone-bat ipaꝫ esse aliā a q̄titate n̄li tn̄ sil' eē in ead' socto cū q̄titate n̄li et sensibili et ea isti q' illi deficie-bat. Sm h' ista ps diuidit' in ii p. p° em̄ ipbat poꝫ illoꝝ qui ponebat istā q̄titatē mathematicā se-pata et eciā ctl' pro eis ꝫ° p tractat sm modū illoꝝ s. qui pone-bat q̄titatē mathematicā sil' ẽe cū q̄titate n̄li. ꝑ i ꝯue aut aliqui. ꝯ p̄mū duo facit. p° em̄ adducat rōs ꝯ illos qui ponūt mathematica sepata ꝫ° arguit p eis i ꝯbile a' nec h'bi adducēdo a' rōes ꝯ eos p° ponit intentū suū. ꝑe adducat rōs i pa-la em̄ ẽ Dicat g° p° q' pt' ea q' dicta sūt si a's ponat intmedia int' species et sensibilia multas hebit dubitacōs : multa sequit' dubitabi-lia. vm cū dit **Palam em̄ ẽ** adducat rōs ꝯ eos et diuidit' i ꝫ ptes sm tres rōes quas adducat. ꝫ ibi ꝯue a' de quibꝫ. ꝫ ibi dubitabit al' Dicit g° in p̄ma rōe q' si sūt aliqua media mathematica sepata pt' sensibilia. tūc erit dare lineā sepatā pt' lineā sensibile et unūqꝫqꝫ aliaꝝ mathe(maticaꝝ) sepatū erit pt' sensibile Cū astrolō pt una de n̄ris sciarū mathe(matic)aꝝ et ipa sit ẽ celū. sic ẽ dare lineā sepatā ita erit dare celū sepatū pt' sensibile. et solē et lunā sepatā pt' solē et lunā sensibile Nō aut ẽ possibile q' ista sint sepata qꝛ si celū eēt sepatū a' esset mo-bile. aut immobile. mobile nō posset eē. qꝛ sepata nō mouent' q' vō sit immobile hoc ẽ irroā-bile. qꝛ de n̄a corpoꝝ celestiū ẽ q' ppetua moueat' Nondū ẽ q' rō phi ẽ in hoc si rēs q' ca-dunt sub scia mathematicis et sub speculatione eaꝝ sūt sepate g° et illa q' cadūt sub speculatōe astrolō qꝛ astrolō ẽ qdā mathematica sed celū cadit sub speculatōe astrolō g° celū ẽ sepatū q' ẽ impole. qꝛ sic de rōe sua nō eēt mobile Nondū ẽ q' forte videtur aliqui q' linea ul' supficies eēt sepata q' cadūt sub speculatōe geometrie

Et hoc quia ista non concernit motum. Sed videtur
aliter quod numerus qui est de speculatione
arismetrice esset quid separatum. Et hoc
quia numerus ut numerus non videtur concerne-
re motum nulli ergo debet videri quod talis
sit separatus. Et hoc quia concernit motum.
Et ideo etc. quia non ita apparet ingenium
de subiecto geometrie vel arismetrice sicut
de subiecto astrologie ideo magis adducat
de ista ingenium quam de aliis. Notandum
est quod astrologia proprie et principaliter non
est circa motum celi. Tunc enim hec esset
naturalis scientia. Scientia enim naturalis conside-
rat et motum ad formam et motum
ad locum. Sed magis est circa distancias
motuum et circa quantitatem motus. Si enim
principaliter esset circa motum naturalis esset scientia. Sed
quia est circa distancias et quantitates
motuum ideo mathematica est. Sed tamen
quia non considerat quantitatem simpliciter
sed quantitatem in motu et quantitas in
motu nullo modo separata est ideo statim
apparet prima facie quod illud quod cadit
sub consideratione astrologi non est
separatum. Verum tamen dicit **Et alia de quibus**
perspectiva adducit rationem eorum contra
istos dicens quod sicut est impossibile in illis
illis de quibus pertractat perspectiva
Et in illis de quibus pertractat armoni-
ca que sunt in mathematicis hoc est de medio
mathematicarum. In istis enim esset possibile
esse aliqua separata preter sensibilia
propter casum eorum quibus dicebatur de
celo. Sicut enim celum concernit aliquid sensibile
Sic et perspectiva que concernit lineam
visualem et arismetrica sive musica
que concernit proportiones sonorum audibilium
ita quod hec concernunt sensibilia. Sensibilia
autem non sunt intermedia separata. Si
enim esset aliqua sensibilia separata in-
ter media tunc sensibile diceretur et etiam
sensus esset et alius sensus intermedius
et tunc sensus semper sit aliud. Si
essent sensus intermedii et separata
esset alia sensibilia separata interme-
dia nec corrupta et incorruptibilia. Ergo
ergo ratio philosophi in hoc: si ea que cadunt
sub speculatione mathematicorum sunt se-
parata et intermedia, ergo ea que
cadunt sub speculatione perspectivi et
armonici que sunt mathematica; hoc autem
est impossibile quia speculatio istorum est
circa sensibilia. Sensibilia autem separata sunt
non

extrema nec sensus nec alia quorum sunt
sensus separantur. Notandum est quod perspec-
tiva non est circa lineam simpliciter sed
circa lineam visualem et ideo concernit naturam
sensibilis quia visuale concernit visum et
sensum et ideo si forte videretur alicui quod
geometria que est circa lineam sit circa aliquid
separatum nulli debet videri perspectiva
que concernit visuale sit circa aliquid separatum.
Et ideo etc. propter concernentiam sensibilis pro-
bavit quod perspectiva non est circa separata.
Sic musica non est circa proportiones simpliciter
circa hoc enim est arismetrica sed est circa pro-
portionem sonorum. Sonus autem concernit rem
sensibilem et ideo si videretur alicui quod aris-
metrica esset circa separatum sicut circa propor-
tionem tamen nulli intelligenti debet videri
quod illud quod cadit sub speculatione mu-
sici sit separatum cum concernat rem sensibilem.
Sciendum autem quod iste scientie sunt ma-
thematice si sunt circa sensibilia. Hoc enim
videtur proprium naturalis scientie quod sunt circa se-
nsibilia. Mathematice enim a sensibilibus abs-
trahunt. Dicendum est quod iste scientie non tractant
de rebus sensibilibus inquantum sensibilia sed
inquantum salvatur ibi ratio mathematice.
Perspectiva enim dicens de linea visuali
magis dicit de visione inquantum ibi
salvatur ratio lineationis quam de lineatione
inquantum ibi salvatur ratio entis visi-
onis. Tractare enim de natura visionis
est philosophi naturalis. Sed videre quo fiat visio
per lineas et quo per lineas directas
et per pyramides radiosas hoc
est perspectivi. Si enim tractaret de natura
visionis ipse iam esset naturalis. Sed quia
principaliter attendit lineationem in
visione non visionem in lineatione
ideo mathematica est. Notandum tamen quod iste
ipse considerat lineationem in visu et non
in quocumque alio ideo non est pure mathe-
matica. Sed quodammodo attendit ad natura-
le quia tenens medium inter pure ma-
thematicam et pure naturalem. Et sicut dixi
de perspectiva ita dico de armonia
sive musica. Naturalis principaliter atten-
dit sonum. Sed musicus primo et principaliter
proportionem in sono et considerat sonum
proportionatum. Magis considerat unum
proportionis quam unum soni. Ideo magis
mathematica est quam naturalis. Sic ergo non
obstante quod consideret sensibilia quia tamen

considerant ipsa sensibilia propter quod mathematica
non sunt sicut sonum propter perspectivam neque propor-
tionem propter sonum et visionem propter linea-
tionem non tamen propter hoc possunt dici mathe-
maticae licet non pure mathematicae eo
modo quo arismetrica vel geometria.
Deinde dicit **Dubitabit autem aliquis etc.**
Ubi ponit tertiam rationem ad probandum quod
non est dare intermedia. Et dicit sic non
videtur maior ratio quod inter species et sensibilia
sint aliqua intermedia in mathematicis quam
in aliis scientiis. Sed merito aliquis dubitabit
circa quae entia omnes quae has scientias ma-
thematicas. Nam in hoc differt geome-
tria a geodosia quia est scientia de mensuris
sensibilibus. Quia geometria est de inter-
mediis non sensibilibus, geodosia est de sen-
sibilibus. Pari ratione et erit medicinale
sensibile et erit uniuscuiusque scientiarum ali-
arum quae est de sensibilibus dabitur aliqua
intermedia scientia inter hanc medicina-
lem quae est de sensibilibus et medicinalem
quae est de speciebus quod est impossibile.
Quia si esset medicinalis media inter
species et sensibilia essent quaedam salubria
intermedia inter sensibilia salubria et
authosanum, id est ipsum sanum quod vocatur
species. Est ergo ratio philosophi in hoc si esset
dare triplicem gradum in scientiis mathe-
maticis ita quod una scientia esset de separa-
tis quae vocantur species et una esset
de intermediis sicut illa quae vulgo dicitur
geometria et una esset de sensibi-
libus sicut illa quae dicitur geodosia pari
ratione esset una scientia medicinalis de
speciebus sanorum et una de interme-
diis et una similiter de sensibilibus et hoc
est impossibile quia medicina est de cor-
pore sanabili. Corpus autem sanabile
necessario continet materiam. Et ita impossibile
est quod corpus sanabile separatum sit.
Et cum proportio inter scientiam et obiectum
nulla scientia separata potest esse de
separato salubri vel intermedio. Unde
dicit **Similiter autem neque etc.**
Arguit ad oppositum scilicet ad proba-
dum quod est dare intermedia separata. Et
hoc per duas rationes. Secunda ratio est ibi at vero
neque sensibilium etc. Dicit ergo primo
dictum est quod geodosia est circa sensibilia
sed non videtur verum quod geodosia
sit sensibilium magnitudinum et corrup-
tibilium quia sensibiles magnitudines
contingit corrumpi. Corruptis autem illis esset
corrupta geodosia quod est impossibile.

Supplicatur ergo ratio ergo geodosia incorrup-
tibilium magnitudinum et omne huiusmodi est
separatum ergo geodosia est de separatis.
Nondum est quod minus videtur quod geodosia
sit de separatis quam aliae scientiae mathematicae
probato ergo de hac quod sit tantum separata
multo magis et aliae scientiae erunt circa
separata quia nulla scientia est corruptibilium
quia si esset corruptibilium contingeret quod scientia
non esset tantum verum. Deinde dicit **At vero
neque sensibilium etc.** Ponit secundam rationem
ad probandum quod omnia scientiarum mathematicarum
sunt separata. Et in hac ratione primo probat
in astrologia. Secundo de geometria. De
astrologia sic non videtur quod mathematicae scientiae
sint sensibilium magnitudinum neque quod astro-
logia sit circa hoc caelum sensibile. Secundo
de geometria. Non enim videtur quod sen-
sibiles lineae sint tales quales sunt
illae de quibus determinat geometra. Cum
enim omnis scientia sit circa verum et multa
quae dicit geometra non sunt vera
in sensibilibus lineis videtur quod aliae
scientiae sunt lineae geometricae aliae sen-
sibiles et aliae figurae ambarum. Nullum
enim rectum de numero sensibilium nec
rotundum est tale quale est illud de
quo determinat geometra quia non habet
proprietates illius circuli. Circulus enim secundum geo-
metram tangit planum in puncto. Cir-
culus autem sensibilis non tangit regulam
hoc est planum in puncto. Ita quod aliae
sunt proprietates rerum mathematicarum
et rerum sensibilium. Ideo Pythagoras
redarguens geometras ait quod videntur
mentiri in multis. Et etiam astrologi
quia revolutiones caeli secundum veritatem
non sunt tales quales sunt illae de
quibus facit mentionem astrologus.
Similiter cum astrologi ponant stellas
loco punctorum et astra pro punctis
et astra sunt corpora videtur quod mentiantur
quia astrum cum sit corpus non potest habere
naturam puncti. Sic ergo est cum ista non
possunt verificari circa sensibilia videtur
quod sit dare aliquod separatum. Est ergo
ratio philosophi in hoc illa de quibus deter-
minat astrologus non possunt verifi-
cari circa hoc caelum sensibile. Ergo videtur
quod sit dare aliquod caelum separatum circa
quod possunt verificari passiones istae.
Similiter cum passiones geometriae non

possint verificari circa lineas sensibiles
ut exemplificatum est in ista passione
circuli scilicet circulus tangit planum in puncto
omnis dicere aliquam lineam separatam vel aliquam
magnitudinem circa quam verificetur. Prima
ergo scientia est circa ymaginationem aut versus ista
sensus non potest invenire circa sensibile. Ergo
oportet quod reperiatur circa aliquod separatum.
Queretur aliquis utrum sit dare ali-
qua mathematica separata sic disputat
hic autem quod est quod non quod primo ex natura
quantitatis habetur est enim differentia inter quanti-
tatem et qualitatem quia licet mos qualita-
tivus quando minus potest reperiri species intellec-
tualis quando reducatur ad primam spe-
ciem qualitatis extrematas tamen est de ac-
cidentibus adiunctis in Ethicis ergo scientia
que considerat quantitatem considerabit aliquid
quod secundum rationem in materia. Secunda via patet
ex differentia que est inter mathematicam et me-
thaphysicam quia mathematica est de hiis
que sunt secundum rationem in materia non tamen secundum
conceptum quod possunt concipi preter materiam ita
quod non sunt separata secundum esse sed secundum dif-
finitionem. Methaphysica autem est de hiis que sunt
separata et secundum esse diffinitionem et ideo si
posset poni quod methaphysica est de illis
que sunt separata secundum esse et secundum rationem non
tamen mathematica. Oppositum quod mathematica
non est de separatis secundum esse. Contra quo-
rum autem possunt solvi que adducuntur pro
pro hac parte dicendum quod mentem philosophi possunt re-
duci ad duo. Primum quia scientia mathematica
est circa naturam ea autem que sunt insensibili-
bus sunt corruptibilia. Secundum est quia scientia
mathematica est circa ymaginationem ita quod oportet
in re sic correspondere et quod veritas non
est nisi adequatio rei et intellectus. Si
autem mathematica esset de magni-
tudinibus non separatis videtur quod non
esset circa sensum quia passiones aliquas
deciat mathematicus ut astrologus non
possunt verificari in rebus sensibilibus.
Primum argumentum potest sic solvi nichil
enim prohibet quod illud quod de se corrup-
tibile est ab intellectu possit concipi sub
aliqua habitudine naturam. Exemplo enim
considero in homine vel in pluvia esse
eternitatem considero aliquid quod est generabile
et corruptibile. Tamen autem considero ipsum
esse eternum puta quod homo est animal vel quod
pluvia est aqua guttatim cadens tamen
ibi considero aliquid quod licet rem naturalem et
variabilem et dicitur sub hac consideratione
rem consideratam potest esse scientia nec oportet quod
primum et secundum sint diversa in re quia
unum et idem sub una ratione corruptibile est
et sub alia induit modum naturalis habitu-
dinis incorruptibilis unum et idem potest esse de se
sensibile et materiale et tamen potest concipi preter
qualitatem sensibilem et materiam et motum.
Nec oportet quod sit talia res quia una et
eadem res in se sensibilis est et tamen ut
in conceptu est concipitur preter qualitatem
sensibilem et sic res mathematica licet sit
sensibilis tamen scientia mathematica non est
de ea ut sensibile sed ut secundum conceptum
separata est a qualitate sensibili. Secundum
medium potest sic solvi mathematica enim
ipsa est circa ymaginationem considerat enim passiones
certarum puta magnitudinum et linearum
ita quod hee passiones sequuntur essentias
magnitudinis et linee et sic contingat
quod hee passiones non reperiuntur
in sensibilibus hoc forte est quia ibi non
reperitur perfecte essentia sibi in quo est illa
passio ut si passio circuli est quod tan-
gat planum in puncto si contingat hoc
non reperiri in sensibili circulo hoc
forte est quia perfecta circulatio in sensi-
bilibus non reperitur et hec tamen non ob-
stante semper ista passio circuli passio
est et hoc sufficit demonstrari quod circu-
lus de natura sui semper hic habeat non
obstante quod impediatur ab aliquo ex-
trinseco sic demonstrant quod continuum
est divisibile in infinitum sufficit
quod hic habeat continuum in quantum continuum
licet non habeat in quantum naturale vel
sensibile. Quia secundum philosophum est dare mi-
nima naturalia utrum autem astrologi
mentiantur ponendo circa celum eccentricos
et epiciclos que videntur repugnare
nec quante hic non est presentis specula-
tionis. Verum tamen dicit Sunt autem ali-
qui qui obiciunt contra predictam positionem po-
nentem inter media inter species et sen-
sibilia esse tamen secundum esse insensibilibus
et dicit primo recitat opinionem. Secundo obi-
cit contra eam ibi nec enim in libris dicit
enim primo quod sunt aliqui qui dicunt esse
aliqua intermedia inter sensibilia et
species et ea esse coniuncta sensibilibus
secundum esse communibus sic dicentibus eveni-
re omnia impossibilia que sunt eis accidere
et maioris negocii quod sit pluribus re-
quirit enim maiorem orationem. Hoc est

maiore tractatu quod primo sit tractatus de
multis aut impossibilibus que sequuntur Ad hanc
opinionem sufficit tangere aliqua Notandum quod
quod hic ponebat duo genera quantitatis quarum
una dicebat eorum intermediorum alia dicebat
rerum quantitatum et quod una esset simul cum
alia quod non poterat esse dimensiones penetr-
arent dimensiones Has aut dimensiones
quas ponebat intermedia vocabat aliquas
non separatas quia non erat aliqua quanti-
tas sensibilis immo poterat recipere
omnem quantitatem sensibilem ymaginabantur
enim suo modo in istis dimensionibus
sicut nos ymaginamur in materia
enim nunquam invenitur separata quin semper
sit sub aliqua forma et tamen de se nec
est quid nec quale nec aliqua formarum
ita quod secundum hoc aliquid sit separatum a forma
et si non est in esse essentie tamen aliquo
modo in esse existentie eo modo quo potest
dici etc. ita suo modo isti ponebant
quantitatem que poterat recipere omnem quan-
titatem sensibilem et istam ponebant locum
et receptaculum omnium quantitatum sensibilium
que nunquam erat quin esset sub aliqua quanti-
tatum sensibilium et quantum ad hoc erat non
separata ab eis tamen non erat aliqua quanti-
tatum sensibilium quia omnem poterat re-
cipere arguit enim contra istam positionem per hoc
quod ponitur quantitas una simul cum omnibus quanti-
tatibus sensibilibus que separata sunt tamen a
liqua quantitate sensibili ita quod una
penetraret aliam spectat ad aliam scientiam
physice ubi probat quod locus quantitatis sen-
sibilium non est quantitas separata Unde tamen
dicit Non enim in talibus etc.
Adducit rationem contra positionem predictam primam rationem
talis est mathematica et species videntur
esse eiusdem rationis quia utrumque propter abstract-
ionem intellectus et veritatem eorum esse Si
ergo ponuntur mathematica in sensibilibus
existentia non solum hoc est inconveniens ponendo
mathematica sed etiam convenit ei ponere species
esse in sensibilibus quod tamen nullus aliquorum
posuit Queret aliquis unde sequa-
tur hec quia vita est in intermediis
ergo et in speciebus dicendum est quod isti ponebant
separata tamen unius quod in illis propter ab-
stractionem intellectus quam videbantur eius quod
illa que abstrahit intellectus sit abstracta
in re Si ergo aliquis ponunt ipsa mathematica
esse in sensibilibus non obstante abstract-
ione intellectus ita quod duo hec possunt
simul stare et quod intellectus abstrahat
et quod ista sint in sensibilibus videbantur

eodem modo quod non obstante abstractione in-
tellectus qua abstractione abstrahunt species
a rebus sensibilibus quia ipse species possunt esse
in rebus sensibilibus Si enim in mathematicis
abstrahunt et non obstante abstractione
mathematica sunt in sensibilibus ergo non obsta-
te abstractione species erunt in sensibilibus
Unde cum dicit Amplius autem et cetera pot
ponit rationem duas quod per positionem istorum sequitur
quod duo corpora solida sint in eodem loco
ponunt enim corpus sensibile et corpus ma-
thematicum et quod hec duo corpora simul sint quod
corpus mathematicum et sensibile penetrant se
simul Notandum est sicut dicit quod hoc philosophus
quod duo corpora non sunt esse in eodem loco — duo corpora non sunt in eodem loco
hoc prohibet quantitas quod enim corpora
alia et corpora superiora non possunt esse
in eodem loco hoc propter omnem quantitatem non
passionem Si ergo quantitas phisica ubique sal-
vatur in duorum corporum quantitatum di-
stribuendum similiter duorum corporum in uno
loco Sed in corpore mathematico salvatur
ratio quantitatis et in corpore sensibili et secundum
istos hec quantitas non est illa ergo impossibile
est quod sint simul Si enim passio naturalis
prohibet hanc simultatem quia corpus mathe-
maticum non est passionatum passione
naturali posset maiori ratione quod posset
simul esse cum corporibus naturalibus Si quia quantitas
physica et istos alia est quantitas mathe-
matica et alia naturalis ideo impossibile
est quod corpus mathematicum et naturale sint simul
prohibente hac quantitate Duo autem cor-
pora glorificata possunt simul esse dotibus
glorificato alterius speculationis alii
potest patere Notandum est etiam quod sicut suo
modo videtur esse in corporibus videmus enim — Nota
quod due forme eiusdem rationis non possunt esse
in eodem sicut albedo et albedo forme autem
aliquorum disparatorum rationum possunt esse in eodem
sicut albedo et dulcedo ita suo modo
corpora diversorum rationum et diversorum predi-
camentorum possunt esse in eodem sicut corpus
sensibile et corpus quantitas Si autem essent duo
corpora eiusdem predicamenti sicut corpus naturale
et corpus mathematicum ita quod corpus naturale
vocetur quantitas ipsa sub passione
sensibili corpus autem mathematicum vocetur
quantitas non passionata sed ut abstra-
hit a passione impossibile est quod sint
in eodem Notandum est etiam quod isti in quo-
modo se isti istos quia ponebant corpus
naturale et corpus mathematicum differre rea-
liter id est quod unum sit in alio positionem autem
philosophi videntur sequi hoc inconveniens
quia possit unum et idem corpus esse

nale et mathem. q nunc vocavit
nale nunc mathe͞cu sub alio et alio
mo ɔsideraudi eade em quitatis
tum dimensionu ut quieta e passio
nibus ssibilibg de corpq nale. illa at
eade ut corpq pt' ista dr corpq ma
the͞cu. Sic eni no e alia linea q
e quieta supficiei et q ɔsideratur
pt' supficie. i no e alia quitatis
q iugit ɔ formis ssibilibg et q co
sideratur pt' fors ssibiles. vbi e d
Et non esse inmobilia ec
poit tria rom q pom ista. Et est
ro talis. q ipa mathe͞ca existerent
in rebg ssibilibg q moue͞r no esset
inmobilia. Sz moueb͞ru. q moto
aliqua mo͞r ad q͞d e in eo. Sed
mathe͞ca sm istos ponunt in sen
sibilibg. go motis ssibilibg ipa
moue͞r. q e q rom mathe͞co͞r. q
abstrahut a m͞i et motu. Sed vide͞r
q hec ro sit ita q rom ar͞l' sic
ɔtra rom istor. q matheca sm
phm sunt sepata sm ɔceptu. Sed
no sm ee sunt in ssibilibg. go mo
tis ssibilibg ipa moue͞r. Ad q po
phi in duobg differt a poe istoru.
po differt q isti ponebat realitate
~~quitatis mathe͞ce realit' ee~~ alia qu
titate realit' mathe͞ca et nale. phs
aut ponit eand' sm modu ɔside
randi esse nale et mathe͞ca. Sz o
differt quia isti ponebat realitate
quitatis mathe͞ce realit' ee abstrac
ta a motu et cu h͞r q sunt realit'
in ssibilibg et no se͞r q moue͞r. phs
aut posuit q sm ɔceptu abstra
hut a motu. ita q quitatis mo͞r
ad motu rei ssibilis. tn mp sit
ɔcepta et in q matheca no mo͞r
quia ~~ɔcepta~~ ɔcipitur pt' sen
sibilitez q ppie respicit motu vbi
e dic **Totaliter aute re**
ponit etia ro͞e q istos dicens no q
po͞r debet pom causa aliq; to
talit' aut nulla ca pt dari ro͞nal'
q ista ponat͞r ee ꝛ tn in ssibi
libg esse. imo qia inɔ͞vn ꝛ eade
sequitur ista pom q seq͞bat͞r pcede
te. Sic eni seq͞bat͞r ad illa pom
q esset dare aliqd' celu pt' hoc
celu ssibile. ita sequit͞r ad ista
pom ꝛ q mag e mag i pole
sequit͞r ad hac pom q ad p͞
ma. q sm pma pom celu se
patu no e in eod loco cu hoc
celo ssibili. sm hac aut pom celu
ssibile et celu mathe͞cu sunt in eod
loco. et sic duo copoa sunt in eod'
loco q e impole. Vltio ɔcludit phs
q pdicte ɔones multa hnt dubita
tio͞z quo se hi vertis inicit et quo no.

Z De pricipiis vtru
oportet gña et elā
postq disputavit ɔones motas in
fim sde cri disputat ɔones q mo
ue͞r in fim pricipior. Sz o a modo
prior. i no mior q dubio modiis
et poribus re pa adut in d. dividi͞r
ptes. quia po qrit vtr aliqua sunt
sepata a m͞i q sunt pn. i e a his
ɔtra dubio re pma in d. q pmo
qrit vtr gña sunt pn͞a an no.
Sz o q gña. s vtru a pn͞a an no
pma ul' alia i' adhuc a' sup mar
mne re pma in z. q po em ponit
titulu quod ro disputat adviua p
te z ad oppositu. pa ibi ut vocis elā
z i' q͞stio eni ɔo uorsima vnu͞q q͞z re
pmo go qrit vtr pn reru
et elā sunt ipa gña q pur depls
ribg an illa sunt pn rer et elā
ex quibg pmus res ɔponit͞r et
ex quibg pmus e vnu͞q͞q q quide
pn insunt in ipa re. Vocabul el
e q duas ɔdicões addidit pcds
pno s q insunt in re ꝛ q sunt
pma q ɔponunt res. Lrueda eni
sunt ex quibg fiunt res q no ma
net in rebg. sed transeut sic sunt
ɔtra ul' pivacois. Sicq eni q ex
no albo fit album. Sed tn non
album no stat cu albo sed i ɔtra
ɔnc albi destruit͞r no albu. Et
to de tali pn͞o hic no inten
dit͞r. Sz de tali q e hi q q ex
eo fiat res et e in re. Lrueda
etia sunt ex quibg fiunt res. Sz
tn no sunt pma pn reru
sed pxima tm. Et quia no
sunt pma sed pxima no dnr
ppe elā. Videq eni q corpora
aialu sunt ex carnibus ꝛ ner
uis. sed tn quia h' resolvunt͞r
ad aliqua pora no ppe dnr
elā aialis. Sc no͞r eni eli est
q no resolvat͞r ad aliquod
corpq p͞q ad dnam q pmoy

que non manet dicit aliorum cum in fine
ad diuisam partem quam in ad resolvitur
dicit principium. Deinde cum dicit **Ut vocis
elementa et cetera** vult ostendere quod contraria non
sunt principia rerum sed tantum illa ex qui-
bus componuntur res. Et hoc per tres
rationes. primo in naturalibus. in secundo ibi in
naturalibus Amplius autem similiter corporum
tertio in rebus artificialibus ibi Adhuc autem
et aliorum similiter ut et cetera. Dicit ergo
videtur supple quod elementa rerum non
sunt contraria. Nam elementa et principia vocis
videntur esse ea ex quibus primis
componitur. Omnes vocis non
principium et elementum vocis dicunt esse
contrarium quod est vox sed ipsa vox in uli-
et genus vocis. Similiter in diagrammati-
bus id est in demonstrationibus descriptio-
nibus figurarum geometricarum videtur
esse verum quod contrarium non est principium
et elementum sed solum illa ex quibus
hec componuntur. Horum enim diagram-
matum non dicimus esse elementa hoc contrarium quod
est diagramma. Sed magis dicimus esse
elementa horum theoremata quorum demonstra-
tiones insunt demonstrationibus aliorum theo-
rematum geometricarum. Et hec dico prin-
cipia. Quia omnes demonstrationes aliorum posteriorum
procedunt ex suppositione priorum de-
monstrationum. ita quod virtus priorum est
in posterioribus vel omnibus vel pluribus.
Est ergo ratio philosophi in hoc. Si contrarium esset
principium et elementum hoc contrarium quod est vox
esset principium et elementum vocis composi-
tarum Et hoc contrarium quod est diagrama
quod idem est contrarium esset principium diagra-
matum geometricorum. Sed hec sunt
falsa ergo et primum. Notandum est quod li-
bri euclidis semper unus est deductus ex de-
monstratione priorum et posteriorum. Supponuntur
ergo primo aliqua et ex suppositione illorum
alia demonstrantur. ita quod ex virtu-
te istorum suppositorum demonstrantur
ista que demonstrantur. Et ex istis de-
monstratis possunt demonstrari ali-
qua posteriora ita quod semper gra-
datim virtus priorum in posterioribus
salvatur. Et hoc est quod dicit philosophus quod pri-
ora theoremata sunt illa que sunt
in demonstrationibus posteriorum. Deinde cum
dicit **Amplius autem similiter corporum et cetera**
ponit secundam rationem ad probandum
quod elementa rerum sunt illa ex quibus com-
ponuntur res et non ipsa contraria et
hoc in rebus naturalibus. Dicit ergo quod illi

antiqui qui posuerunt plura elementa re-
rum et illi qui posuerunt unum am-
bo in hoc conveniunt quod illa sunt elementa
primorum rerum ex quibus res componuntur
et ex quibus res constant in illis re-
bus existentibus. Unde empedocles posuit
elementa rerum naturalium ignem et aquam et
alia huiusmodi ex quibus ipsa entia natu-
ralia [fiunt] Et que etiam insunt rebus natura-
libus sed non dixit ipse empedocles ipsa esse
elementa rerum que sunt contraria rerum. Est
ergo hec ratio philosophi sumpta per locum ab auc-
toritate. Quia omnes antiqui in
hoc conveniebant quod illa erant ele-
menta que componebant res ex quibus
res fiebant. et ita fiebat ex eis
quod erat in ipsis. quod additum est
ad differentiam privationis et contrarii. quia
res fit ex privatione et fit ex contrario tamen
non privatio ut contrarium ~~fit ex privatione~~
manet in re sed destruitur in
adventu rei. Deinde cum dicit **Et
adhuc autem et cetera** ponit tertiam
rationem in rebus artificialibus sumptam
dicens quod adhuc autem si aliquis vult
speculari unum aliorum puta artificio-
rum oportet quod velit cognoscere illa arti-
ficiata ut potest si vult cognoscere
lectum oportet cognoscere ex quibus partibus
componitur id artificiatum et mo-
dum compositionis partium. tunc enim sciet
unumquodque scilicet artificiati quid ista
fiet sciet. Est ergo ratio philosophi in hoc
illud quo scito scitur res videtur
esse principium rei. hoc est scitis partibus
rei artificiate et modo compositionis earum
scitur res artificiata. ergo ista videntur
principia rei artificiate. Notandum est
quod partes non quocumque modo composite
faciunt rem artificiatam faciunt enim
partes sub speciali modo compositionis na-
vim faciunt sub speciali archam vel
sub speciali domum ita quod partes te-
nent locum materie specialis, autem modus
componendi tenet locum forme Et ideo
philosophus hic dum tetigit in compositione re-
rum artificiatorum scilicet partes compone-
tes et modum compositionis. Deinde
concludit quo ad istam partem dicens
quod hec sunt rationes quibus prius probavit
quod contraria non sunt principia rerum ex natu-
ra. Deinde cum dicit **Ingenitum enim cognos-
cimus** probat quod contraria sunt principia
Et dividitur in duas partes. primo enim probat
quod contraria sunt principia secundo excludit

quida falsa opioz i alud tiet
utrobiqz · pma in tres scdm tres
rones quas adducit. 2 ibi et si
e eorz q sut · 3 ibi videtur aut
quida dicetu. Ponit ergo pmo
pma rom · dicens q inq̄ritu cog
noscimq unuqq; p diffinicoes
intm videt q gna sint pn · ge
nea eni sut pn diffinicionu · quia
aut sut pn diffonu videt ee
pn diffinitoz · Si ergo gna sut
pn diffonu ergo et diffinitoz
Est ergo ro phi in hoc pncipia
agnoscendi sut pn essendi et ergo
Sz gna sut pna agnoscendi ergo
sut pn essendi · gna eni sut pn
rcu diffonu et p diff e cu cog
noscendu sc q gna sut pncipia
agnoscendi Nondu q diffo et
diffinitu dicut eade re lz sub
diuisis modis et ita quicqd e
pn in rcu unius vide esse pn
cipiu rcu alterius et i cu genq
sit pnm diffonis videtur q sit
pncipiu diffiniti Secundam tu dit

Et si est eoru re. ponit 2a
rom dicens q scia uniuscuiusqz
rei ex hc accipit q scit s speb
reru · scdm quas speb res dut
entia Speb aut sciri no pot nisi
p gna · pncipia eni specie ge
nera sut Est eni ro phi in hoc
tuc unuqq scit qu species sci
tur ergo species e pncipiu rcu
reru Speb aut sciri no pt nisi
p genq · ergo genq e pnm rcu
speciei · et si speci ergo et rspectu
illoz quoz pncipiu erat species
Nam quicqd e pncipiu rcu pn
cipij e pnm rcu pncipiati ·:
Nondu e q sciri re e scire tm
rei · genq aut spe no dit natura
rei na ee in gne e ee in po Co
ceptq eni gnis e quida ocep
tq potis informi p multas dif
ferencias Sic ergo re ingne est
scire ea in po Re aut spe scit
ipsi scit eq natia specifica Debe
mq eni ymaginari de esse sic
de scie · qn esse aut pt e q ee
in pona e ee scdm quid esse at
in actu e esse simpliciter et ro dt

phus q scire e scire spei rei vel
rem in specie sua Diceret aliquis
utq scdm species res dicut s entia sic
i nuit phus Dico dd e q h pt veri
ficari et scdm opioz plonis et scdm opi
nione arl · pmo scdm opioz plo
posuit eni species sepatas · p qua
ru pticipacoz res dut hre entita
te · sic p pticipacoz hois sepati
hic homo dr ho · ymaginabatur
eni hnanitate in aliquo ee p se et p
ceз sic i specie sepata hois · mali
quo aut ee p quidaz pticipacoe
Sic in hoie quitto cu in Ec sicut di
co de huanitate ita dico de aliis spe
ciebq Sic pt hoc verificari scdm opi
nione phi Nondu e tn ut h vi
deat q esse ens p aliud pt esse
duobq modis uno quia ab eo ca
pit esse eentiae Scdo mo quia ab eo
capit ee existentie · res ergo p quidditates
et p species sut entes quo ad esse
eentiae Sed in singularibq capiut
esse existentiae hic eni ho p huanitez
ht eem Sed huanitas in hoc hoie ca
pit existencia ita q quiditas et ipm
pticulare sic se ht q ipm pticulare
no ht eem nisi p quiditez et per
nram specificam · ipa at quiditas et
natura specifica no capit existencia
nisi in pticulari · bn ergo dixit phus
q pticularia no sut entia supple
quo ad esse eentiae nisi p species
Secundam tu dit Videtur a quidaz
Ponit 3a rom sumpta ab auctore
ploniconz qui posuerut ela et
cu unu et ens aut magnu at
pum · quibq utitur s ut generibq
et ergo vide q gna sut pncipia
Secundam tu dt Id no tiet utrobiqz
Concludit quidaz 2fusione · posset
eni aliqs dice q et illa q 2po
nut res et ipa gna sut pncipia
hoc excludit dicens q no e possibile ista
et illa dice pna quia illa sut
pn rei · ex quibq e ro diffinitiua
ro aut diffinitiua sive e una et
eade res habet diuisas diffiniciones
q diffo que dat p gna e alia
et diuisa ab illa q e in pncipiis
existentibq in re ex quibq res 2ponit
Est ergo ro phi in hc una et eade

Ita scilicet scire re i ge
nere e scire ea i pona
et scdm quid · scire at in
spe e scire ea i actu et simpliciter

quare res habet unam diffinitionem. Si autem hec et
illa essent principium unum et eodem diuisi-
modo diffinirentur: quia unumquodque
diffiniri potest ex principiis suis et per
diffiniri posset. Nondum quod ista ratio
super hoc fundatur quod quodlibet principi-
at rem posset eam diffinire. Si ergo
ponuntur duo principia uel dupliciter
essent due diffinitiones, quia uidetur
esse contra id dictum quod unius rei uni-
ca diffinitio est.

Adhuc autem si sint maxime

principia etc.

Hic disputat
tertiam partem questionis utrum scilicet genera prima uel
illa que ultimo dicuntur de indiuiduis de-
beant dici principia. Et diuidit in duas partes: primo
ponit titulum questionis. Secundo adducit
rationes ad questionem: Nam si quidem uniuersalia
sunt magis principia etc. Dicit ergo primo
quod si genera sunt maxime principia, que sunt
illa que oportet estimare magis principia,
an illa que sunt prima et communissima de
omnibus generibus an illa que ultimo et proxi-
me predicantur de indiuiduis sicut species
specialissime. Hec enim est dubitatio uar-
ia. Deinde cum dicit **Nam siquidem uniuersalia etc.** adducit
ad propositam questionem et circa hoc tria
facit. Primo ostendit quod prima uel prima
genera non possunt dici principia. Secundo ostendit quod
species specialissime magis debent dici
principia quam ipsa genera ibi: At uero si ma-
gis principium etc. Tertio adducit rationes ad oppo-
situm scilicet quod genera prima magis debent
dici principia ibi: Item autem quo oportet prima.
Prima diuiditur in tres partes secundum tres
rationes quas adducit. Secunda ibi: Amplius
autem intermedia. Tertia ibi: Adhuc autem adhuc
magis differentia. Dicit ergo primo quod si uniuersalia
sunt magis principia quod ultimo predicta, ma-
nifestum est quod suprema genera que de omni-
bus predicantur sunt maxime principia, ita quod
tot erunt entia rerum quot sunt communissima
principia et que de omnibus predicantur. Ergo
ens et unum sunt principia rerum. Et ita
sequeretur quod aliqua principia non essent
genera quia ens et unum non sunt genera.
Quod autem ens et unum non sunt genera
probatur et sic ratio: necesse enim cuiuslibet
generis esse aliquas differentias et unam
quamlibet illarum esse differentiam. Si ergo
ens et unum essent genera haberent
differentias quod est impossibile. Cuius ratio est quia
impossibile est species generis predicari de dif-
ferentiis sine suis speciebus hoc est
nisi mediantibus speciebus. Genus enim

non predicatur de differentia nec participat
ab ea, quare si unum autem ens est genus nul-
la differentia diuidens unum uel ens parti-
cipabit ipsum unum uel ens, nec ens
aut unum predicabitur. Et hoc est quod dicit
Philosophus nec unum nec ens erit. Si uero
aliquis dicat unum et ens non esse
genera, erunt non principia. Si dicta principia
ponantur genera. Est ergo ratio Philosophi in hoc.
Si communissima que de omnibus predicantur
ponantur principia, ergo ens et unum erunt principia.
Ens autem et unum non sunt genera quia nul-
la differentia participat genus, omnis autem differentia et
omnis entitas participat ipsum unum et
entis. Ergo non omnia principia. Quereret
aliquis utrum ens habeat differentias. Dicendum
est quod non. Cuius ratio est quia similitudo uel
genus et differentia talis est quia conceptus
generis est extra conceptum differentie, ut con-
ceptus qualitatis est extra conceptum
rationabilitatis. Licet enim conceptus generis
et differentie concurrant ad conceptum specie,
tamen conceptus generis omnino est extra con-
ceptum differentie. Si ergo ens haberet differentias,
oporteret quod conceptus entitatis esset ex-
tra conceptum illarum differentiarum, quod est falsum. Si ipsa
predicamenta diuiderent ens tanquam dif-
ferentie oporteret quod conceptus entitatis
esset extra conceptum predicamentorum
et per consequens conceptus predicamenti non
esset entitas. Cum enim conceptus en-
tis sit ipsa entitas, si ens haberet
differentias differentiarum esse non quia genus
diuiditur in differentias oporteret quod id
quod diuidit ens non esset entitas.
~~Cum enim conceptus entis sit ipsa~~
~~entitas~~ et hoc est quod dixit Philosophus in
littera quod si ens diuideretur per differentias
illa differentia nec esset ens nec unum quod
est impossibile. Quereret aliquis utrum
ens sit genus. Dicendum statim posset — vel esset genus — Ens sit genus
patere ista questio per precedentem, cum ex
quo ens non habet differentias et omne genus
habet, ergo ens non potest esse genus. Tamen
aliter potest questio declarari. Ens enim potest esse
quod denominatum ab esse essentie uel
ab esse existentie. Sicut enim lucens
potest esse quod denominatum a luce uel
a lucere, id est suo modo ens potest dici ab es-
sentia uel ab esse existentie. Ymagi-
nabimur enim suo modo lucem loco
essentie, lucere autem esset loco existen-
tie, lucens autem loco entis. Si autem

Dicat ens ab esse cenac pz q no
pt esse geng Cuiq ro e quia oi
geng descendit in species i eod' gcep-
tu. ita q gceptq gnis no e gceptq
specz licet sit de gceptu spei desce-
dit a' p driab quaz gceptq e gcet
gceptu gnis Si go ens esset geng
fm q impo ab ee cenac. opoz q
gceptq cenac esset extra gceptu
cuiqcuqz drie diuidetis ens Et
fm hc sequet q pilla dria eet qda
no entitate q e impole. gceptus
em cenac e gceptq pmq pfudas
se infra omez gceptu inferiore :
Sza ro pt ee talis ad hc de esse c-
senac Si ens impoitu ab oc cen-
cie eet gnq ad aliq. esset go ad io
pdicamenta. hoc a' pbo ee impole
Dia em q sut infra vnu gnq gut
infra vnu gceptu qui quide co-
ceptq no e gceptq alicuq i feiorz
rib. Sz e alius a gceptu oium in-
feiorz Si go oia pdicamenta qveni-
ret in vno gne puta in ente. o-
poret q ille gceptq eet vnq gcep-
tq aliq a gceptu oim pdicamentorz
q e impole entis oiq gceptq uel
sit gceptq entis in se uel entis in
alio hc e acntis et sbe. oz aut si
acns et sba qveniret in vno tio gcep-
tu q ille gceptq no esset gceptq en-
tis in se ul' in alio q e impole Dia
em gceptq ul' e gceptq entis i alio
vn gor impole e ut aliquid pdica-
tur pdicatoe gnis de rebq hntibq
formas diusas q no gcicut i vna
forma vnio Ad cuiq qveniencia em
decta nondu e q gor notat formas
diuisas. formas pdicametales. go
formas impole e qvenie i vna fo-
ma hoc e in vno gceptu. go n dic-
tu de spebq vnu gceptu indicat
Ens aut dictu de dece pdicamentis
no indicat vnu gceptu Et hc e
q dic i d' gor Ens et vnu dictu
de eis h' e de pdictis no nicificat
de eis vna nam hoc e vnu gceptu
suo em nos ymaginabatl d'ente
sic de equoco Equocu em inmedi-
ate descendit i multa signata :
Sic et ens inmediate descendit

in oia pdicamenta no mediante aliq
alio gceptu licet tn e dria int' equoca
et ens Quia equocu licet descendat
inmediate in multos gceptus tn gcep-
tq equocorz no hnt analogia ad v-
nu gceptu pmu Ens aut sic desce-
dit in gceptq pdicametales. q gcep-
tus pdicametales hnt attributoz ad
gceptu pmu qui e gceptq pdicalis
ita q gceptq acntis no haberet a-
nalogia ad gceptu sbe ens eet pu-
re equocu ad io pdicameta Tercia
mag tang gor in hoc passu ad p-
bandu qd' ens impositu ab esse esse-
cie no pt ee geng ad io pdicamenta
Quia si pdicameta qvenirent i gne
q e ens necesse esset ut ipa pdi-
camenta intellecta no hrent drias
ad invice qbz differet in oibq suis
naturis ideo q n sbe et qualitat
esset ead' Ad cuiq gti cuiqz nond
e q queqz gut in gne ptim diffe-
rut et ptim gut ita q no drunt
in omibq suis natuis Cu em alia
que sut in gne sint species 7 oes
species gponat ex gceptu gnis
et drie oz q illa que sut in gne pti
gut ptim gceptu .s. gnis 7 ptim
differat scz in gceptu drie ita q
no differat a se ipsis nec i oibus
naturis suis s3 p pte sui scz p na
turaz driaz quod pha x hq vocat
dria a pti gut et ptim drunt
Diuisa aut illa q drunt in se ipsis
Si go ista sut vera q dicq esse
vera si pdicta gvet in ente tamq
in gne sequet ut dit gor q
no differet in se ipsis in omibq
suis gceptibq. hoc e in otnibq
suis natuis qs natuas gor vo-
cat gceptus Quia pdicata ergo
essent in gne ptim gvet et pti
different. q gor hic pro impoli
Quia pdicata oino se ipsis dif-
ferut. nulla nos capiencia infra
suos gceptq gceptu quez gnis
Et io dit gor q si ens eet gnus
sba et qualitas eent ead hoc
e herent vnu gceptu quez q
e impole Sic pz q ens fm q
pod ab esse cenac no potest
esse geng Similit' no pt ee

genus entis simpliciter quod imponitur ab
esse ~~essentie~~ [margin: essentie] quod patet dupliciter
via. prima ex habitudine que est inter
genus et speciem. quia id quod est de
principali significato generis debet esse con-
ceptu speciei. licet enim conceptus ge-
neris non sit conceptus speciei tamen con-
ceptus specificus est quidam conceptus
compositus ex conceptu generis et
differentie. sed oportet quod conceptus generis sit
de conceptu speciei et id quod impor- [margin: importatur]
tatur per nomen generis sit de significa-
tione illius quod importatur per nomen spe-
ciei. cum hec sit vera patet quod
ens simpliciter quod imponitur ab esse essen-
tie non potest esse genus et maxi-
me respectu predicamentorum. hoc enim ens
imponitur ab esse essentie ita quod esse
essentie est de significato principali et de princi-
pali conceptu ipsius entis. Sed autem
est quod esse essentie est extra conceptum ipso-
rum predicamentorum. ad esse enim in pre-
dicamento non requiritur esse essentie.
Si ergo esse essentie est extra conceptum
predicamentorum. ergo et ens simpliciter quod imponitur
ab esse essentie est impossibile. est enim
quod id a quo imponitur res sit extra concep-
tum alicuius quando imponitur ab illo illo ut
sic non sit ex conceptu ut non al-
bedo est extra conceptum alicuius et al-
bum ut album est extra conceptum eiusdem
Si ergo esse essentie est extra conceptum pre-
dicamentorum ergo et ens simpliciter quod im-
ponitur ab esse essentie erit extra
conceptum eorundem ex quo apparet prima
via quod sic ens quod imponitur ab esse es-
sentie non potest esse genus Secunda via
patet ex natura generis in se. Hoc enim cuius
generis est quod dicat quid in quo conveniunt
non enim debemus ymaginari quod genus
et species vel differentia et species dicant duo
quid sed dicant unum quid sub alio tamen
et alio modo. genus enim dicit ipsum quid
in potentia et sub esse completo et indis-
tincto quasi specificabile per diversas
differentias. species autem dicit idem quid tamen spe-
cificatum completum et distinctum. ipsa
autem differentia dicit ipsius specificationem
eiusdem quid et quia ipsa specificatio est
quedam quale substantiale ideo dicitur quod differentia

dicit quid quale vel quid per modum qualitatis
et ideo in fine sexti topicorum dicitur quod
differentia dicit qualitatem generis ex quibus
patet quod genus differentia et species cadunt super
esse essentie. licet diversis modis. quia
ipsum genus cadit super ipsum esse essen-
tie quasi informabile et specificabile. differentia
autem cadit super ipsam informationem et spe-
cificationem. ipsa autem species dicit quid compo-
situm ex ambobus. scilicet ex informabili et in-
formatione. hoc est ex natura generis et differentie. ita
tamen quod nos non ymaginamur quod genus
et differentia et species dicant tres res sed
unam esse sub diversis modis sicut pate-
bit in vii post. Si ergo genus cadit
super esse essentie quodque immediate ca-
dit super esse essentie non potest esse genus
huius autem est ens simpliciter quod imponitur ab esse
existentie. quod autem hec via sit bona patet
ex diversitate questionum ponitur in primo poste-
riorum. via quod an est et quid quid est sic
differunt. quia quod quid est cadit super esse essentie
et quia an est super esse existentie respicit
questionem an est et non questionem quid est. et
tale non potest esse genus est quod respondetur
ad questionem quid est. certum est autem quod
ens simpliciter quod imponitur ab esse existentie res-
piciat questionem an est. sicut enim ens simpliciter
quod est impositum ab esse essentie respi-
ciat questionem quid est. ita ens simpliciter quod imponitur
ab esse existentie respiciat questionem an est
et per consequens non potest esse genus. quia ut
dictum est omne genus respicit quid est et
non an est. Conveniret aliquis utrum genus
predicetur de differentiis quod philosophus innuit [margin: genus de differentiis]
quod non. ratio autem est quod genus per se non
predicatur de differentiis. cuius ratio est quia illud
quod per se predicatur de aliquo est de concep-
tu illius et appellatur hoc est per se in primo
modo. volt ergo dicere philosophus quod quia
conceptus generis est extra conceptum differentie
ideo genus per se non predicatur de differentia
ideo ens potest esse genus. quia ens
non dicit alium conceptum a differentiis ut plu-
ries dictum est. Secundo autem quod est verum genus
debet habere alium conceptum a differentiis
ita quod conceptus huius non sit conceptus
illius et per consequens non predicetur per
se de illo. Debemus enim suo modo
ymaginari habitudinem inter genus
et differentiam. sicut inter potentiam et actum
potentia autem et actus sic se habent quod
conceptus potentie non est conceptus actus
nec conceptus istius est de conceptu il-
lius. sic et conceptus generis non est

conceptus differentie. sed nec unus conceptus
est de conceptu alterius et ideo genus non
predicatur per se de differentia. Diceret
aliquis utrum genus predicetur de
differentiis mediantibus speciebus sicut po-
nit philosophus. Dicendum est quod genus predicatur per
accidens de differentia. et per quem videbitur
quomodo mediantibus speciebus. Primum patet sic. licet
enim conceptus generis sit extra con-
ceptum differentie. tamen ipsa differentia aliquo
modo dat intelligere genus ita quod
ipsum genus verificatur de differentia. licet
enim conceptus rationalis non sit conceptus
animalis tamen omne rationale est animal ita
quod unum sit dictum. quia rationale est
animal. quod tamen non posset esse verum
ut probatum est in questione precedenti ergo
quod sit verum per accidens. predicatur ergo ge-
nus per accidens ipsum genus de differentia. secundum sic
predicatur mediantibus speciebus. patet sic
Dictum est enim quod genus predicatur per
accidens de differentia. omne autem per acci-
dens reducitur ad per se ita quod ge-
nus predicatur per se de speciebus
et de differentiis. eo quod sunt in specie
quod autem genus predicetur per se de specie
patet per se enim primo modo est duobus
modis uno modo quando conceptus predicati
idem est quod conceptus subiecti. sicut quando diffinitio
predicatur de diffinito. nec diffinitio
nec diffinitum dicunt eundem conceptum
Secundo modo predicatur per se in primo modo
quando conceptus predicati est de conceptu
subiecti et hoc modo genus predicatur
per se de specie. licet enim conceptus
generis et conceptus speciei non sint
unus conceptus tamen conceptus generis est
de conceptu speciei et non econverso. Si
ergo predicatur genus per se de specie. de
differentia autem predicatur secundum quod est in specie
et mediante specie et ita per accidens. Quod
tamen circa quod notandum est quod aliquid
predicari de aliquo potest esse duobus
modis vel ratione formalitatum subiecti et
predicati. scilicet quia formalitas subiecti. sed
quando diffinitio predicatur de diffini-
to vel quia formalitas predicati est de
formalitati subiecti et talis predicatio te-
net rationem forme et est per se. ali-
quando ~~vero tenet rationem~~ subiecti enim aliquid
predicatur de aliquo cuius formalitas
subiecti nec de formalitate formalitatis
ipsius subiecti Sed quia formalitas predicati

et formalitas subiecti sunt formalitates
alicuius tertii. et talis est predicatio per
accidens: sicut verbi gratia si dicitur album
est musicum. album non verificatur
de musico ratione forme quia nec
albedo est formalitas musice nec
de formalitate eius. sed predicatur
unum de alio ratione tertii. quia ambo
recipiuntur in uno subiecto et sic
predicatur unum de alio per accidens
Sic quando genus predicatur de differentia non
potest esse predicatio ratione forme. quia
nec genus est formalitas differentie nec
de formalitate eius Et ideo non
potest predicari ratione forme. ergo oportet quod
ratione speciei et mediante specie. unde
quod ista rationale est animal vera est
quia homo est animal Et ista est per
accidens rationale est animal et reducitur
ad istam que est per se homo est animal
Bene cum dicit Amplius aut
intermedia et ponit sex rationes
ad probandum quod genera non sunt prin-
cipia Quarta sic. amplius autem si ge-
nera dicuntur principia quia communia et quia
predicantur de pluribus. oporteret
quod omnia que erunt predicata de pluribus
et communia sunt principia et per consequens ge-
nera. si omnia principia sunt genera et
sic sequitur quod intermedia omnia accep-
ta cum differentiis usque ad individua
erunt genera. quia omnia talia sunt
communia predicata de pluribus hoc
autem falsum est quia aliqua interme-
diorum sunt genera sicut subalterna
aliqua vero non sicut sunt species
specialissime. Est ergo ratio philosophi in hoc
quando aliquid predicatum convenit ~~alteri~~ suo
ratione reduplicationis oportet quod ubique
repetitur illa reduplicatio quod re-
peritur id duplicatum ut si ysos-
celes habet tres. quia triangulus
ubique reperitur habere tres. reperitur
ratione trianguli Si ergo genera sunt
principia quia communia ubique reperitur
ratione communitatis reperitur ratione principii
Sed in generibus subalternis et speciebus
specialissimis reperitur ratione communitatis
ergo et ratione principiandi et sic species
specialissima principium est quod non potest

Verum

stare cum positione eorum. quia secundum eos omnia principia sunt genera Species autem specialissima non est genus verum tamen dicit Ad hoc autem adhuc magis etc. ponit tertiam rationem ad probandum quod non omnia principia sunt genera. Et est ratio talis. magis videtur quod differentie sint principia quam genera Sed differentie non sunt principia. quia si differentie essent principia. principia essent infinita Differentie enim rerum infinite sunt non quidem infinite secundum naturam sed quoad nos ita quod ponere differentias esse principia est ponere principia esse infinita. aliter autem est si quis ponat primum genus esse principium quia non sequitur ad hoc infinitas eo quod prima genera rerum sunt finita Quereret aliquis quare videtur quod differentie sunt magis principium quam genera Dicendum est quod quando aliquid predicatur de aliquo ratione reduplicationis ubi que salvatur ratio magis illius reduplicationis salvatur magis ratio illius predicati. isti autem ponebant genera esse principia ratione notificationis Quia dabat notitiam de re. Ratio autem notificationis magis reperitur in differentia quam in genere. quia differentia dicitur de re per modum actus. genus autem per modum potentie. actus autem magis notificat quam potentia Notandum tamen quod isti ponebant principia hec duas proprietates .s. et quod esset generalia et quod essent notificativa Si attendatur ratio totalitatis sic genus videtur magis principium quam differentia Si tamen attendatur ratio notificationis sic econtra est. et hanc proprietatem attendens philosophus dixit quod differentie magis videntur principia quam genera Deinde cum dicit Adhuc si magis principium species dicit quod species est magis principium quam genus Et dividitur in 3 partes secundum 3 rationes quas adducit. 2a ibi amplius indivisibile. 3a ibi amplius hoc quidem melius. Prima ratio talis est Illud videtur magis habere rationem principii quod est magis unum. quia ratio unius salvatur in principiis. et ratio multitudinis in principiatis Et simplicitas unius et cuius erat principia rerum Si ergo principium habet rationem unius et id est magis indivisibile quia

unum non est nisi ens indivisum sic magis principium Species autem habet magis rationem indivisibilis quam genus ergo et magis rationem principii Quod autem species magis habeat rationem indivisibilis quia indivisibile dicitur duobus modis scilicet secundum qualitatem et speciem et secundum quantitatem. Prius autem est id quod est indivisibile secundum qualitatem quam id quod est indivisibile secundum quantitatem. sic quantitas prior est quantitate. quia autem sunt divisibilia secundum speciem. species autem non dividitur divisione specifica Si ergo genus dividitur in species Species autem non sic dividitur magis erat unum ultimum predicatum Hoc est species specialissima quod ipsum genus ipsum enim genus dividitur in species. Species autem specialissima ut homo non sic dividitur Non enim homo est genus aliquorum hominum ita quod homo sit genus et aliqui homines sint species. et dicit homo in aliquos homines sic sic dicit genus in species Est ergo ratio philosophi hec quod est indivisibile secundum speciem et per quod habet maiorem rationem principii. species est huiusmodi. 2a quaestio

Notandum est quod duplex est divisio .s. formalis et quantitativa. divisio autem formalis est in genere. ex hoc quod genus dividitur in diversas formalitates et diversas rationes. divisio autem quantitativa est divisio materialis. ex hoc quod eadem una recipitur in alia et alia materia vel in alia et alia quantitate et talis divisio in specie est Verbi gratia enim per imaginationem quod predicatum primo dividitur in diversas formas secundum aliam et aliam differentiam ut verbi gratia. substantia per corporeum per quod multiplicatur, et incorporeum per animatum. et ista divisio formalis continue fit usque ad speciem specialissimam Sed ipsa species specialissima non dividitur per formas. sed solum per materias Homo enim non multiplicatur in diversas homines et illud multiplicatione formali. sed solum multiplicatione materiali. generans enim generat ad propriam materiam et talis multiplicatio appellatur divisio quantitativa. tamen ergo dividitur secundum formas et secundum formalitates

sit magis diuidi q diuidi
sm materiaz · pz quia maior
diuisibilitas e in gne q in spe
et p gns minus saluat ro
indiuisibilitatis et vnitatis i gne
q in spe et p gns videt
ut tangit phus q vnitas e ro
principii · Scdm cu dic Amplius
inquibus prius et post addu-
ctaz roz que fuit qo quadaz
qoe plonis qui qn aliqd vnu
pdicat de plurib no sm pri-
us et posterius posuit illud vnu
separatu cum at aliquid pdicat
sm prius et posterius no posuit
illud vnu separatu sicut h · 3 hoc
e sicut poa et postea de qui-
bus illud vnu · ut si in nris e
prius et posterius · ita q prima
species nri e dualitas · 3a
ternarius 4 sic de aliis no ent
aliqs nrus separatus qui posset
dici ydea nrorum · nrus dicto se-
paratus sicut spes nrorum de quibus
pdicat · Si at ita e tunc in-
fra nm generis separatum prius
et posterius in speciebus · quia sp
vna spes prior et pfectior et
alia imperfectior no reperit aliq
genus separatu preter suas spes
Si at hoc no sit verum · sed re-
peritur genus separatu · quod se-
parata sicut spes erunt scola aliorum
quia habebat doctrina et scolaz
aliorum · quia in his no saluat
regula q saluat in aliis · ge-
nera enim maxime videtur de nu-
mero eorum que videtur habere pri-
us et posterius in his at q ha-
bent prius et posterius dictu est
q no e aliquid separatu Si
ergo genus esset separatu haberet
scolam p se · Sic ergo sm hoc i
gne no e dare aliqd separatu
et h' qz ibi e prius et posterius 4
a q ro in spe e ad separatu · qz
in indiuiduis eiusdem spei no est
h' prius et h hoc q magis ht
rom separati ht magis rom
prius ergo spes magis ht rom
prius q genus Est ergo ro phi
in hoc q ht rom separati mag
ht rom prius q illud q non
habet spes e q separatu genus
vo no e · ergo spes magis habet
rom prius q genus · minore pro-
bat · quia vbi e dare prius et pos-
terius no e ad separatu et vbi no
e dare ad separatu · in gnc qt
dare prius et posterius · ergo in gne
no e ad separatu · i spe a sit
Dubitaret aliqs q potuit esse
ro motiua dei q vbi e prius 4
posterius ibi e dare vnu separatu
qo videbat poni ut oia pos-
terioa participarent aliqd primu ita
q omnes homines i materia participa-
bant ydea hois ita q tota mul-
titudo hoim q erat p materiam
reducebat ad hoiez separatu
q vocabat ydea hoim · Istud ergo
primu ponebat vt oia posterioa
participarent vnu primu · vbi ergo is-
tud primu poterat reperiri infra na-
turaz dei no fuit necesse ponere
extra nm istud primu separatu Sic
a erat in illis inquibus erat prius
et posterius · quia enim omnes nri
reducunt ad vnu primu nrm
qui quidem e in extra ordine nrorum
sicut dualitas · io no fuit ne-
cesse ydea nrorum Similiter i gne
quia enim spes se hnt sm prius
et posterius ita q omnes possunt
reduci in vna prima ideo non
fuit necesse ponere ydea generis
ad qua reducerent omnes spes
ex quo possunt reduci ad vna pri-
ma Vbi at istud primu no pt
reduci infra ordine rerum oz dare
aliqd separatu ad qd reducuntur
omnia posterioa Sic at e i his
inquibus no e prius et poste-
rius · ex quo enim vnu no e pri-
us alio no e maior ro q v-
nu reducat ad aliud q e conuerso
Sic aut e ut dic phus in indiui-
duis eiusdem spei · omnia enim in-
diuidua eiusdem spei vna forma-
tate participat · vna aut formalitas
vt vna ht prius et posterius in-
fra se quia prius videtur esse sp
int diuisas formas et io i tali-
bus sm opinionem plonicorum oportebit
dare vnu primu separatu ad qd
reducerent oia posterioa q prius
separatu vocabat ydea Dubita-
ret aliqs vtrum in speciebus sp sit
prius et posterius sic videtur

dicit philosophus 2o de anima quod hic non
accipitur prius et posterius
tempore sed prius et posterius dig-
nitate et nobilitate sic autem
accipiendo prius et posterius inter
species eiusdem generis semper est prius
et posterius quod patet dupliciter via
prima sumitur ex habitudine quam
habet species ad ipsum primum secunda via
sumitur ex habitudine quam habet
species ad genus prima via patet
sic species habet habitudinem suo
modo ad primum sicut habent numeri ad
unitatem numeri autem sic se habent
ad unitatem quod semper sub qui-
busdam gradibus descendunt et
numquam duo numeri sunt in eodem gra-
du sed semper alius et alius
numerus aliter et aliter aspicit u-
nitatem et ille alius et alius
aspectus est variatio specifica in
numeris ut patet quia dualitas suum
aspectum habet ad unitatem et suo
aspectu non habet aliquis alius numerus
ita quod aspectus ille specificus dua-
litatis est sua natura specifica
et ideo quia omnes numeri sub alio
et alio gradu aspiciunt unita-
tem ideo numquam reperiuntur duo numeri
specifice differentes in equali
gradu sic suo modo species se
habent respectu primi omnes enim
essentie specifice descendunt a
primo et semper descendunt sub
inequali gradu ita quod illa que
propinquior est perfectior est et illa que
remotior est ignobilior est et sicut
numquam reperiuntur duo numeri speci-
fici qui non habeant inequalitatem
in gradu quantitativo et unitatis
ita numquam reperiuntur due
essentie specifice que non habeant
inequalitatem inter se respectu primi
inequalitatem dico in gradu per-
fectionali et sicut ibi una quanti-
tas numeri semper differt ab alia
quantitate quia quantitas unius
est maior alia ita semper hic
in speciebus perfectio unius differt
a perfectione alterius quia una spe-
cies sit est perfectior alia Secunda ergo
patet prima via Secunda via patet
sic genus habet istam habitudinem
ad differentias quod sit una differentia no-
bilior est quam alia unde omnes
differentie dividentes genus reducuntur
ad privationem et habitum et ad
habundantiam vel diminutum quia
una differentia sit habet esse diminutum
respectu alterius et alia habet esse per-
fectius Si ergo differentie se habent sicut
diminutum et esse perfectius est ideo spe-
cies semper sumuntur ex natura differentiarum
et ultimarum ergo sit due species
constitute a duabus differentiis se habebunt
esse diminutum et esse perfectum
ita quod sit una erit perfectior alia
Deinde cum dicit **Amplius autem
ubi hoc quidem melius**
ponit tertiam rationem ad probandum quod
species est magis principium quam genus
et est ideo talis quandocumque duo se
habent quod unum est melius et aliud
vilius sit id quod est melius debet
esse prius et habet magis rationem prin-
cipii quam id quod est vilius genus autem
et species sic se habent ad invicem
quod species est nobilior et melior est
quam ipsum genus ergo genus non est
de numero eorum que sunt principia
sed magis ipsa species Concludit
ergo philosophus quod propter istas rationes illa que
sunt ultimo predicata de individu-
duis scilicet specialissime magis videntur
principia quam ipsa genera Deinde cum dicit Rursus
aliquis utrum species nobilior sit
quam genus 2o hanc questionem solvit
dicens quod species nobilior est
quam genus quia species est perfectio ge-
neris quod est cum etiam nondum
est quod conceptus generis est quidam con-
ceptus possibilis vel informabilis vel
quam informabilis per unam speciem non
enim debemus ymaginari quod genus
et species dicunt duas res sed u-
nam et eandem rem genus autem per
modum potentie et quod per modum in-
formabilis species vero per modum
perfectionis et actus et ideo species ut dicitur
sic habet sicut perfectio et genus
sicut potentia ergo sicut perfectio nobilior est

nobilior e q poy a· ita et spe
cies nobilior e ipo gne vem cu
dit **Iterum quod oportet rc**
obiat in grm ad probandu
q gna pma sut pncipia tali
roe· pri m et ca est pter ros
quay e pri m et pole est esse
ab eis sepatu· quia nihil est
causa sui ipius· go qd e pri m
singularium oz q sit pter singu
laia Gi go pri m debet ee se
patu· illud q e magis separa
tu magis ht rom pri n ey a
ad sit sepatu a singularibus· h
est quia coe et ule Gi go pt
h sut sepata quia vlia· mag
vlia sut magis pria q mig
vlia go pma gna magis sut
pncipia q spes quia magis se
pata et magis vlia Nondu
e q ipm vle et coe ponebat
ploma sepatu realit a ptcu
lai et ideo q erat magis vle
et magis distas a ptculai vi
det q magis debet habe roz
pncipii eo q ht magis romp
se sepati Genea at magis
distat a ptculaibus q spes et p
quo magis videt hre rom
vlis et cau sepati et p qsequs
magis rom pri q ipe spes
solutio Gay qom oim i nuit ex hac
vltia roe· pm h em gna uel
spes· et ipa ulia pncipia po
nebat inquatu ponebat sepa
ta· cu go no sunt sepata· go
no p sut pncipia· eo mo q
ponebat· pbabit em in vii h a
q vlia no sut p se subsistecia
et in viii hq pbabit q pria
rei sut materia et forma ad
quoy silitudine se hnt gnag
et spes ita q sic materia et
forma sut pria in eendo sic
genq et spes in cognoscedo et
sic for est magis pri m essendi
q ma sic et spes magis e pri
cipiu cognoscendi q genus
rc

Et a hita his
Dubitatio rc

Disputata qoe de ulibus utru
sint pncipia hic mouet qoez
de sepatis utru sit ad sepatu
a sensibilibus qd sit pri m sensibilu
Et diuiditur in duas ptes pm
q mouet duas qoes pma e
an vlia sint sepata a sensibilibus
Gza e an sit ad forte sepatu
ab his q sut qposita ex ma et fo
ma Gza po ibi amplius a suq
maxie e rc· pma in z po em
mouet dubitacoz sua Gio ob
icit ad una pte ibi na si no
e ad pt singulaia· zo obiat
ad alia pte ibi at uco si hoc
noie rc Dicit go po q que his
e dubio difficilior inter cus et
maxie nea ad qsiderandu· qz
de phi eminetissimi qsideraue
rut de qua qoe sine dubio
ro pcedes exiuit· quia ro p
cedetes qois ex ista depedet
Questio em hec qrit utru vlia
sint sepata· qo at pcedes q
rebat utru vlia sint pncipia
et io qtio pcedes ex ista depe
det quia sm opiões aliquorum
si vlia sut sepata pncipia se
Gi at no sut sepata no sut
pria, **dicens cu dic Na si no
e ad pt singularia**
Probat q vlia sepata sut dicas
q si no e ad pt singulaia
ita q no qtingit dare aliqd
vle sepatu· no qtingit ad scire
Singularia em infinita sut·
infinitu at ut infinitu no co
git sciri· singularia etiam ppter
sui infinitate et in timiacoz
cognosci no possut nisi inqu
tu reducunt ad aliq vnu· qd
quide vnu vle e et in tali
sua singularia cognoscatur· in
qtu ipm vle qd e ad sepatu
cognoscatur est go ro phi in hc
si nihil esset pt singulaia
nihil eet ctu finitu et timia
tu· quia quitq scit sciebis

cōphensione fruitur. Deinde cum dicit
At vero si h' necesse
obviat ad partem contrariam s. quod ulia
non sint separata. Dicens quod si
necesse est ulia esse preter singula-
ria oportet quod contraria sint preter sin-
gularia vel prima contraria vel
ultima que immediate sunt
ante singularia. Hoc autem esse est
impossibile ostensum est in precedenti
dubio. Dubitaret aliquis utrum
ulia sint separata. Dicendum hanc ques-
tionem tractabit aristoteles in vii huius
ubi ostendet quod ulia non sunt
separata a singularibus. Ubi notan-
dum quod duplex est separatio quedam enim est
secundum rem quedam secundum rationem. Si loqui-
mur de separatione secundum rem impos-
sibile est quod ule sit separatum a
singulari immo eandem naturam
que dicitur singularis dicitur ule.
Eandem enim rem qua dicitur hec hu-
manitas dicitur humanitas. Una
autem et eadem natura non potest esse
separata a se ipsa. Si vero loquimur
de separatione secundum rationem sic ule se-
paratum est a singularibus licet enim u-
nam et eandem naturam dicat ule
et singulare tamen illa dicunt per
differentem modum et differentem
conceptum. Licet enim homo dicat naturam
humanitatis cum intellectu et concep-
tu preter omnem individuationem, homo
autem dicit eandem naturam non
dando intelligere de se principia
individuantia. Quereret aliquis
utrum ratio philosophi valeat qua proba-
vit quod ulia sint separata ~~secundum rem~~
~~sed solum secundum rationem~~ s. quod si non esset
separatum non esset scientia. Dicendum dicendum est
quod illa ratio non probat quod ulia sint
separata secundum rem sed solum secundum rationem.
Ad hoc enim quod de singularibus
possit esse scientia oportet quod omnia sin-
gularia reducantur in unum et idem
sicut dixit philosophus in textu. Sed tamen
non oportet quod illud unum in quod redu-
cuntur sit ab eis separatum secundum rem
sed solum sufficit quod sit separa-

tum secundum rationem. Si enim ipsum ule
esset quedam realitas separata a sin-
gularibus, scire naturam ulis et rea-
litatem non esset sciri aliquid de ipsis
singularibus. Et per quod scire istam
realitatem non esset scientia singularium.
Si autem ule est separatum secundum rationem
ita quod una realitas sit singu-
laris et ulis. Sic scire ulis realitatem
est scire realitatem singularis. Et sic
per istum modum potest haberi scientia de istis
singularibus in quantum reducuntur
ad unum et idem quod non est separatum
secundum rem sed secundum rationem. Dubitaret ali-
quis ex quo quicquid est in re est sic-
tum quicquid est in re est singulare quomodo
quod potest esse quod ipse intellectus
consideraret ipsum esse quod quidem
in re non est ule. Ad quod dicendum quod
non est necesse quod ad unum et idem
eundem modum essendi habeat in
rerum natura per quem modum est ab
intellectu facientibus cōphensum. Videmus
enim quod intellectus ea que sunt coniuncta
in re dividit. Nam linea et superficie-
es coniuncta sunt in natura et tamen
intellectus concipit conceptum linee non
concipiendo conceptum superficiei. Similiter
intellectus ea que sunt materialia in re
immaterialiter cognoscit. A simili dico
hic quod intellectus naturas rerum que
singulariter existunt in rerum natura
potest ule considerare. Quando s. considerat
ipsam naturam absolute absque conside-
ratione principiorum individuantium. Deinde cum
dicit **amplius autem super**
maxime etc. Prosequitur partem
quarum utrum s. sit possibile separatum
ab hiis que sunt composita ex materia et
forma et circa hoc duo facit. Quia
primo movet questionem. Secundo prosequitur de
ipsa. Secunda ibi siquidem igitur est
preter singularia. Dicit ergo primo quod
dubitabile est utrum sit aliquid se-
paratum preter simul totum id est preter rem compo-
sitam ex materia et forma. Exponit autem
quid vocat simul totum dicens. Di-
co autem simul totum quando aliquid de substantia forte
de predicatur scilicet de materia. Notandum
est enim quod plato ponebat ydeas
separatas quas ydeas sensibilia materia
participabat ita quod tamen ibi sit sic

ipa ydea separata . ipa participa
ydee et ipa materia . que quidem
cum ipa participacione faciebat q
dam scilicet totum Ochis at separatis
facit plures trimembre quorum s. pri
ora h9. sit ad separatum . an parte
quadam eorum est ad separatum et parte
quadam non . aut parte nihil horum
est ad separatum Nondum est quod hec
questio non est omnino eadem cum predicti
consimili enim superior quo utrum uniuersale sit
aliud separatum a singularibus hec
autem questio querit utrum sit ad separatum
a singulari composito ex materia et
forma quod quidem secundum opinionem plato
nicorum erat quoddam scilicet totum compo
situm ex materia et forma et par
ticipacione separati . ita quod ipsum se
paratum non reciebat in compositionem huius
sed ipa participacio separati . hoc autem scilicet
totum compositum ex materia et forma . licet
sit singulare non tamen de singu
lare est compositum ex materia et forma . quod
patet quia species separate sunt quedam par
ticulares species secundum quod per se subsiste
ncia et per se operacionem et ideo singu
lares sunt et tamen non sunt composite
ex materia et forma Cum ergo quo prec
edens querat de uniuersali respectu cuiusque ...
singularis hec autem querat de uniuersali respectu
singularis quod est quoddam scilicet totum co
positum ex materia et forma patet quod
quo precedens generalior est quam ista .
Deinde cum dicit **Si quidem i2**
Prosequitur auditorem predictam et duo
facit quia primo obiciat contra illos qui
dicunt quod nihil debet poni se
paratum ab hiis que sunt composita ex
materia et forma Secundo obiciat ad op
positum ibi Sed si hoc item quis ponit . prima
in duas primo quod adducat duas rationes
secunda ibi amplius autem utrum sempiternum Dicit
ergo primo si nihil est separatum preter
singularia composita ex materia et forma
nihil utique erit intelligibile sed
omnia erunt sensibilia . et cum sciencia sit
intelligibilium tantum . si nihil est intelli
gibile sed omnia sunt sensibilia nullius
erit sciencia . nisi forte quis dicat
sensum et sensacionem esse id est scienciam ergo
secundo philosophi in hoc . omnis intellectuali
tas et omnis sciencia est eorum abstracta
a sensibilibus Si igitur nihil est
abstractum sed quicquid est est sen
sibile ergo nihil est intelligibile .
nihil scibile Notandum est quod si
sensus et intellectus erunt de sic
sensus versatur circa sensibilia . ita et
intellectus versaretur circa sensibilia
sed quia intellectus et sensus sunt
diverse potencie oportet quod versentur circa
diversa obiecta cum ergo sensus versetur
circa sensibilia versabitur intellectus
circa aliud ad quod autem vocat abstrac
tum a sensibili Deinde cum dicit **Amplius autem etc**
ponit secundam
rationem circa quam sic procedit primo conclu
dit quod si nihil est abstractum a sen
sibilibus nihil est sempiternum Secundo
probat hoc esse impossibile . s. quod nihil
sit sempiternum . secunda ibi at vero si sem
piternum nihil est etc Dicat ergo primo
nihil est separatum a sensibilibus nihil
est sempiternum nec immobile . quoniam
omnia sensibilia corrumpuntur et sunt in
motu Deinde cum dicit **At vero etc**
probat hoc esse impossibile . s.
quod nihil sit sit sempiternum et
dividitur in duas partes primo quod
adducit ad probandum hoc duas
rationes secunda ibi amplius quod sit generacio
et motus Dicit ergo primo quod si ni
hil est sempiternum nec erit generacio
nam presupponit aliquid esse sem
piternum . s. materiam In omni enim quod
generatur necesse est esse aliquid quod fit
et aliquid ex quo fit et istud ex quo
fit est primum materiale et est ultimum
in re generata . quia est ultimum
ad quod statur secundo resoluto generari et
istud primum materiale ingenitum
existit Si enim generaretur et aliquo
primo materiali generaretur et hoc
est impossibile Si enim est abire
in infinitum . nec est possibile
dicere quod hoc principium materiale
generatur ex non ente impossibile
est enim quod non ente aliquid generari
etc

verum tu dicit **amplius quod sit generatio et motus etc.** postquam
probavit quod est aliquid sempiternum
ex parte materie hic probat quod est aliquid
sempiternum ex parte forme Et duo
facit primo quod omnis generatio habet finem quem
quidem finis forma est Secundo pro
bat quod aliqua forma sempiterna est
Secunda ibi amplius quod si materia est etc. Dicit
ergo primo quod si generatio et motus est
necesse est aliquid finem esse motus
et generationis Cuius ratio est quia nullus
motus est infinitus sed omnis mo
tus finem habet et sicut est de motu
sic est de generatione Non enim potest
aliqua generatio vera esse infinita
Non enim possibile est aliquid generari
quod impossibile est pervenire ad terminum
generationis qui quidem terminus est
ipsum factum esse quia factum esse
sit terminus generationis patet ex hoc quia
tunc aliquid generatum primo est quando po
factum est et tunc terminatur generatio quia
terminatur primo ipsum factum esse
Notandum est quod nulla natura inciat
id quod finiri non potest et sic natura
non inciat motum quem finire non
potest Si autem motus esset infinitus
finem non haberet et sic esset quod in
finitum inciatum quasi ociose inciata
retur eo quod finiri non posset
ergo omnis motus finitus est et finem
[illegible] habet Notandum est instancia in motu
circulari primo et si enim tota continuitas
motus circularis sit infinita secundum quod
circulatio succedit circulationi tamen quelibet
circulatio secundum suam speciem completa et
finita est Sed autem ei succedat alia
circulatio hoc accidit ipsi circulationi
quantum ad finitatem et terminationem
suam verum tu dicit **amplius
si materia etc.** postquam probavit
quod omnis motus et generatio finem habet
tum generationis finis forma est hic
probat quod ipsa forma nullo magis
sempiterna et ingenita est quam materia
Dicens sic quod si materia sempiterna
est quia ingenita est multo rationabi
lius est substantiam formalem esse ingeni
tam cum per formam materia habet esse nam
si hec forma non erit nec materia erit
Si autem materia et forma non sint nihil
erit omnino Si autem hoc est impossibile quod nihil
sit ingenitum scilicet forma et species
quam separata sit et corpus potest sinolon tum
id est illud totum quod est compositum ex materia et
forma Dubitaret aliquis utrum sequatur
quia si materia est ingenita ergo forma
et videtur quod non forma enim continue
generatur et corrumpitur et potest resolvi
in aliquid prius scilicet in potentiam materie
materia autem in aliquid prius resolvi
non potest et per consequens corrumpi non potest
Dicendum quod quod generatur per corpora
priori potius generatur ergo non est
par de materia et forma In contrarium est
philosophus 12o Metaphysice dicit quod perpetuitas
materie arguit perpetuitatem in forma
ipsa enim materia continue est sub aliqua
forma appetitus enim materie con
tinue perficitur nunc per formam il
lam tunc per aliam Sed quia perpetu
ari non potest iste appetitus sub
una forma in numero oportet quod perpe
tuetur sub una forma in specie
vel in genere ymaginabimur
ergo sicut quod omnis appetitus ad aliquid
perpetuum est et omnis appetitus nititur
assequi naturam perpetuam inquantum potest ergo
et appetitus materie nititur assequi
perpetuum esse sub forma inquantum potest
et inquantum possibile est cum non pos
sit assequi perpetuitatem sub esse unius
forme in numero assequitur perpetuitatem
istam sub formis diversis que sibi succe
dentibus ita quod esse formale generabi
lium et corruptibilium licet non sit perpe
tuum in esse numerali tamen perpetuum est
per continuam successionem formarum ad
formas Dubitaret quis utrum conti
nuitas ista formarum per continuam
successionem arguat perpetuitatem in
forma numero separata 12o Metaphysice dicit quod sic
Cuius ratio est quia omne quod est per partici
pationem aliquid attribuit ad quod est tale per
essentiam et omne esse diminutum ar
guit esse perfectum perpetuum autem esse
per continuam generationem est quedam perpetu
itas imperfecta et diminuta ergo ar
guit aliquam perpetuitatem perfectam
et completam que quidem est perpetuitas
unius forme in numero que est semper ma
nens in se non tamen in suo simili
ymaginabimur enim quod esse diminu
tum esse perpetuum primo et per se salvatur

natura est aliquid esse ingenita

in uno genere q̄ a p̄ q̄dā pticipacoz saluat' in alijs et si ptingat q̄ aliq̄s nō possit hec ptrā esse pfectū et dīmu in uno asseq̄t' illud in pluribȝ p ptinuā gn̄acoz et successioz ex quibȝ pȝ quō pcludit rō p̄hi vbi eū probat q̄ si in ē ingenita oȝ dare formā ingenitā· nā appetitꝰ m̄e ē ad q̄d esse pfectū esse aut pfectū ad q̄d ē m̄a ē ee pfectū dīmutū· ee q̄ pfectū dīmutū arguit ee pfectū ꝯpletū et pfectū· et h' est ee forme sepate Arguentꝰ ḡo de p̄mo ad ultīm· m̄a pficit' p formā· s; nō pficit' p formā nisi saluet' in ea ee pfectū tale q̄ ee pfectū q̄d saluat' in m̄a ē dīmutū· et ee tale arguit ee pfectū ꝯpletū ḡo si m̄a in genitū pficit' necio ē dare aliq̄ formā pfectā ingenitā et ꝯpletā

Sȝ si illm̄ q̄ꝰ pōt ꝛc̄

Arguit ad oppositū ad pbandū q̄ nō ē dare formā sepatā a singularibȝ ꝯpositis ex m̄a et forma Ḡtes q̄ si q̄is ponat formā sepatā a singularibȝ dubiū est in q̄bȝ veritate, et in quibȝ nō nā q̄ nō sit pole istā formā ee sepatā in omībȝ, m̄ ē in artificibȝ· nā nō ē pole aliq̄ domū sepatā ee pter domos in m̄a existētes Dubitat' q̄ utrū sit dare formā sepatā a singularibȝ ꝛ° d' ē q̄ hanc quēoȝ ptīm tīnat p̄hus in xij̄ ꝯ ptim in vij° ꝯ in xij° eīm ostendet' q̄ ē dare s̄bās q̄sdā formales sepatas scdm se intelligibiles ꝯ in vij° vō ostendet' q̄ forme spēs et quiditates sensibiliū nō sūt sepate a sensibilibȝ scdm rē, lȝ sepent' scdm rōȝ· nec ꝯpt' hoc sc' q̄ si nō sūt sepate scdm rē· q̄ de illis nō possit ee sciā· q̄ sciā sc' sepatoz scdm ꝯceptū rōȝ. et nō sepatoz scdm rē· et si eīm quiditates et forme sensibiliū sūt in sensibilibȝ realit'· tn̄ scdm ꝯceptū sepati possūt, q̄ p quās d' eis pt esse sciā Ex quo pȝ q̄ aliq̄ forme sepate sūt a sensibilibus realit'· sic s̄bē i· intell'es actu· alie q̄ forme sepate sūt solū scdm rōȝ sed realit' sūt in sensibilibȝ· et iste sūt quiditates reꝝ sensibiliū· q̄ sūt intell'es in pō et nō in actu·

Vtrū q̄ utꝝ s̄bā

Postq̄ ꝯsuit p̄hus de n̄ pn̄oꝝ q̄ s' sūt pn̄a et utꝝ sūt sepata a m̄a uel nō· hic q̄rit de q̄litate pn̄oꝝ et p° q̄rit de vnitate et multitudine pn̄oꝝ Sȝo q̄ utꝝ pn̄a sūt in actu uel in pō ibi hiis q̄ a sūt ē q̄rere Ꝛcio q̄rit utꝝ pn̄a sūt ulia uel pticularia· ibi· et utꝝ ulia sit ꝛc̄ p̄ma i· d· q̄ p° q̄rit de unitate et multitudine pn̄oꝝ Sȝo q̄rit p q̄ modū unū et eis se hnt ad rōȝ pncipiadi ibi oīm q̄ ad ꝯsiderādū difficillimū ꝛc̄ et p̄mū mouet tres q̄ones p̄a q̄o utꝝ oīm existētiū sub una spē sit unū pn̄m formale n̄o· ꝛ q° ē utꝝ oīa ꝯnālit' hēant unū pn̄m n̄o ibi q̄ plus q̄ et de pn̄is· ꝫ q° ē utꝝ corruptibiliū et incorruptibiliū sūt eadē pn̄a uel diūsa i· nō mouet dubiū ꝛc̄ et p̄m sic pcedit p° mouet q̄oeȝ· ꝛ° obiat ad q̄oēȝ ·p̄ꝫ i· sed i· pole ē· mouet ḡo q̄oi dicens q̄ adhuc q° ē utꝝ oīm existētiū sub una spē ut oīm hoīm sit v̄ s̄bā formalis i· n̄o· q· d· q° ē utꝝ for' specifica oīm existētiū sb una spē sit una n̄o vēm tn̄ ꝯtra

Sȝ i pole ē sic scdm alia

Leaꝫ in p° obiat ad pbandū q̄ nō ē una for' n̄o existētiū sub una spē et h' p duas rōes· ꝛ ibi sil' q̄ et quo sūt ꝛc̄ Dicit ḡo p̄mo inꝯveniens ē q̄ oīm existētiū sub una spē sit una for' s̄bālis in n̄o· nō eīm oīa quoꝝ ē una s̄bā formalis specifica sūt unū in n̄o sed sūt multa et dīā in̄alit'· ꝫ eīm ē ꝯtra rōȝ q̄ talia sūt unū in numero q̄ sūt sub una for' specifica

Est ergo ro phi in hoc Si esset
una for sbalis nuo dim exi-
eiu sub una spe illa oia cent
unu in nuo Sed hoc e i pole ergo
et prim dem cu dic **Sil' a'
quo &c** post faz roz ad pro
band' d'. et e ro talis q e
unu in nuo no pt p veire ad q-
stitutoz diusoz singularium fm
diusitate et diusione matie
et hoc e q dicit q no e in
Supposito q for sit unu nuo
nec pt assignai quo singu-
la hoz ptiu sit in hus for-
ma indiuisa et una. nec e assig-
nare quo smolon hoc e sil' totu
e oppositu ex in disa et for idisa
Est ergo ro phi in hoc ad diui-
sione mae sequit diuisio forme
Si m e q m d in singularibus
eiusd' spei ergo et for diuidit
No ergo e una for nuo dim
exnciu sub una spe. ad oium
hq qoe no obuit phs. qr roe
q ead sequite qoz pponet ad oppo-
situ pdictoz romi sit et ceterum q su-
peius pbatu e qe dae ule sepa-
tu unu nuo. si a' i cet u sba no ect
forlis exnciu sb u spe Queret qs
utz exnciu sb una spe sit una
for nuo Rro pz q no p9 qunu-
tate spei. unitas em spei no e
unitas nialis. sz e unitas roe
No em illa q qut in spe qreuit
in unitate niali. sz unitate ros
roe l qceptus und unu i nuo no
oz q qpaciat se secu multitez. pt
em ee unu in nuo q nulla mul-
titudine ht sic pz in p9 pio. unu
q' in spe nato qpaciatse secu aliq
multitudine. na q sut unu i spe
sut multa in nuo Sza via pz ex
dione fore specifice na lz for spe-
cifica de se no diuidat se. tn re-
cepta in alia z alia m diuidit. lz
em hmanitas in se qsidcata no sit
una ul' plures. tn recepta alia et
alia m nato plures. et ubi e alia
et alia m et alia z alia hmanitas
Cu ergo indiuidua sb ead' spe heant
alia z alia mam nuo. hnt alia z alia
form nuo utz a' for posset ali didi
q p matias e alteius speculacois
dem cu dic **Amplius a' et
de pm' &c** postq mouit
dubiz de unitate pum z9 com

q sut sb eade spe h' mouz qoz de
unitate et multine pum oz z etu
sim qualit'. utz si pm roz sit ead'
nuo ul' ead' spe et nuo diusa et
q h' d. f. p9 pbat q sit ead' nuo pe
pbt oppositu i at vo si no unu p9 a z
sm z roe qs adducit. z i. l fcie quo ,, zi ut etiu ipm unu l
cit &c poit ergo p9 p9 roz cu dubi cus &c
tacid dicit q aplius de pm' ubi dubitabit al. na si pia sit unu
spe et no nuo nihil cit in pricipia-
cd unu nuo dem cad dic **Sit itm
unu et ens &c** pot faz roz
dicit q si pm no e unu nuo. pm
unu. et ipm ens no e pm. cu ipm
unu et ipm ens sit unu nuo p se
subsistes Nondu e q ipm unu
intelgit ipaz unitate pma q est
unitas p eem. et p ipm ens
intelgit id qd' e ipm ens et q
ht ipaz entitate p eem z no p
pticipatoz Ezq a' e ipa unitas
et ipa entitas p eem tnd unu nuo
e et ro dixit q unu et ens
nuo e unu. q quide e ipsa
unitas pma. et ipa entitas
pma dem cu dic **Et sciare
quo erit &c** ponit z tia roz
et e talis q scia hct e de x-
sub p hoc q unu recipit se in
multis. no em scia e de si-
gularibus sed de uno recepto in
singularibus Si g no sit dare
unu nuo in sin bq sit quo ca-
dat scia quo cit scire. q. d nul-
lo mo Nondu e q oiu scia
cadit se a' cto trato et finito
Cu ergo singularia sint incta et
quasi infinita se z q sup ea
no cadit scia. sed solu cadit
sup a' cto uno cto recepto i sinbq
Nondu e ceterum q lz scia cadat
sup a' cto uno cto et tinato
recepto in singularibus tn no e
dae ppt hoc q cadat sup
uno cto et trata in nuo. qr
unu tale nuo no e recipi
in multis singularibus sed oz
q cadat sup uno tinato et
et cto in qceptu dem cu dic
At uo si unu nuo &c
obicit et pbat oppositu Sicut

si p̄m sit vnum nūo ita q̄ q̄-
libz p̄m eorum in se ↄsideatum sit v-
num nō erit dicē de pm nūs existe-
tium · q̄ hoc mō se h̄eant sic p̄m
sensibilium videns enim in sensi
bilibus q̄ diuersorum sunt diuersa p̄n-
cipia · s̄m nūm et tamen eadem s̄m
spēm · sic p̄z q̄ diuersarum silbarum
s̄m nūm q̄ ↄueniunt in spē sunt p̄n-
cipia eadē l̄re s̄m spem s̄z nō
s̄m nūm Si quis dicat nō ē
ita in p̄ncipiis encium · Sed q̄
oīm encium p̄ncipia sunt vnum nu-
mero · sc̄ilicet q̄ ~~p̄ncipia p̄t~~ nichil
sit in rebus p̄t elementa · quia
q̄ ē vnum nūo ē singulare hec
enim appellamus singulare q̄ ē vnū
nūo / sic vle q̄ ē in multis · q̄
autem ē singulare nō multiplicatur
nec inuenitur nisi semel Si ergo po-
natur q̄ oīm silbarum essent p̄ncipia
eadē l̄re nūo nunq̄ l̄re possent mul-
tiplicari ut scilicet essent duo a uel
plura · et sic nō posset seorsum
reperiri in silba ista da · et eadem
rō ē de aliis · pari ergo rōe si
oīm encium sunt p̄ncipia nūo eadē
sequitur q̄ nichil sit p̄ter ipa p̄ncipia
quod videtur inconueniens · quia cum
p̄ncipium alicuius sit nō erit p̄ncipium
p̄ncipium si nō sit aliquid p̄ter ipsum Nec
posset reperiri a uel alia l̄ra in
eius multis silbis ex quo esset
tamen vnum nūo vnum enim nūo nō
diuiditur Hanc autem questionem soluit
ph̄us in xii huius ibi enim ostenditur
q̄ p̄ncipia intrinseca rebus scilicet mā
forma et p̄uacio nō sunt eadem nūo
oīm sed s̄m analogiam siue ꝓporcio-
nē · p̄ncipia autem separata · scilicet sbē intellec-
tuales quarum suprema ē deus sunt vnū
nūo unaq̄q̄ sc̄ ipaz · id autem quod ē ipsum
vnum et ens deus ē et ab ipo de-
riuatur entitas s̄m nūm in rebus
omnibus · scīa autem ē de entibus nō
quia sit vnum nūo in omnibus Sed
q̄ ē vnum in multis s̄m rōm et
s̄m ↄceptum · sic dictum ē supra · Rō
autem q̄ ē ad oppositum v̄ificatur in

p̄ncipiis eternalibus nō autem in p̄ncipiis
separatis · cuiusmodi sunt agentes et
finis · multa enim possunt ꝓduci
ab vno agente et mouente et ordi
nari in vnum finē ultimum etc.

Om minor autem du-
bitacio etc. posito

Assumit de vnitate et multitudine p̄n-
cipiorum eorum q̄ sunt in vna spē uel
diuersa inter querit vtrum corruptibilium et
incorruptibilium q̄ plus differunt q̄
s̄m genus ut dē in x huius sint
eadem p̄ncipia uel diuersa Et diuiditur
in 3 p. q̄ p° querit quorum sua Sc̄o os-
tendit q̄ nō sunt p̄ncipia eadem corrup-
tibilium et incorruptibilium · 3° ostendit
q̄ nō sunt diuersa · 2 ibi nam si eadem
sunt · 3 ibi si vero diuersa p̄ncipia Dicit
enim p° q̄ nō minor dubitacio a
prioribus relinquitur modernis ph̄is
et posterioribus vtrum · scilicet eadem sint p̄ncipia
corruptibilium et incorruptibilium Dubium
enim magnum ē quo p̄ncipia corrupti-
bilium et incorruptibilium sint · scilicet et vtrum
eadē uel diuersa verum tamen dicit

Nam si eadem sunt etc.

ostendit q̄ nō sunt eadem p̄ncipia corrup-
tibilium et incorruptibilium Et tamen facit
p° inducit rōnem ad hoc ostendendum
Sc̄o infringit q̄ndam solōm quam quidam
poete theologi adducebant · 3° in-
fringit quandam aliam solucōnem quam ad-
ducebant quidam ph̄i naturales · 2 ibi
q̄ quidē qui circa esyodum · 3 ibi · aduerte-
tibus vero p̄ demonstracōnem Dicat ergo p°
q̄ impossibile ē q̄ eadem sint p̄ncipia
corruptibilium et incorruptibilium · nam si
eadē sunt nō ē dare modum nec
causam ꝓpter quam hec quidē de nūo
effectuum sint incorruptibilia illa vero
corruptibilia Est ergo ista rōnis in hoc
q̄ eadem causa semper idem efficit Si ergo cor-
ruptibilia et incorruptibilia habent eandem
causam et idem p̄ncipium · nō videtur p̄ qualem
modum distinctionis horum videtur enim
q̄ uel ambo dent esse corruptibilia uel ambo in-
corruptibilia verum tamen dicit

Qui quidē circa esyodum

infringit solōm
poetarum theologorum Et duo facit
p° ponit modum et solōnem eorum Sc̄o
ipam solōnem infringit ibi palam hec
noīa sibi nota etc. Dicit ergo p° q̄
ph̄i q̄ fuerunt circa esyodum · et ob alii

quod fuerunt theologi illius temporis so-
lum curaverunt persuadere sibi ipsis nos
et alios spreverunt et neglexerunt
Tales enim theologi prima rerum principia
deos vocaverunt et ex illis dixerunt
alia esse facta et dixerunt quod illi qui
de numero principiorum qui numquam gustave-
runt mana vel nectar facti sunt mor-
tales et alii qui gustaverunt rema-
serunt immortales Est ergo illius so-
lutio in hoc quod ratio quare hec sunt cor-
ruptibilia alia vero incorruptibilia
non obstante quod ex eisdem principiis
causentur est quia hec de numero gusta-
verunt mana et nectar hec autem non
Notandum est quod hii poete antiqui
sive theologi veritatem quam tradi-
derunt tradiderunt sub quodam vela-
mine fabularum ita quod propter latentia ve-
laminis illa veritas latens solum fuit
nota eis et ideo dicit philosophus so-
lutionem predictam quod solum curaverunt de
se ipsis alios autem spreverunt Que-
reret aliquis utrum posset haberi verita-
tem quod ex gustu mane causetur
corruptio et incorruptio Dicendum quod est
quia quia tradiderunt veritatem sub ve-
lamine fabularum difficile est divinare
quid voluit dicere possumus autem dice-
re quod corruptio causetur in rebus ex lon-
ge distare a primo incorruptio autem cau-
setur propter approximationem ad unum primi
Signum enim quod ea que sunt iuxta primum
sicut substantie separate incorruptibilia sunt
Hec autem approximatio et elongatio
causat se in rebus ex maiori et minori
participatione bonitatis primi quia eo enim
quod est magis iuxta primum magis
sibi bonitas primi et minus ideo
quod magis elongatur. potest ergo per
hanc participationem maiorem intelligi quan-
dam gustus bonitatis ipsius primi et per
quandam dulcedinis. quia bonitas est
quedam dulcedo. et per elongationem potest intel-
ligi non degustatio. non quod ista
non gustaverunt. quia omnis entitas
participat entitatem primam. sed quia com-
paratione illa que multum elongantur se
non gustant. quia comparatione illorum non
participant ita quod ista non degusta-
tio solum est comparativa et non absoluta
Deinde cum dicit **Palam hec no-
mina etc.** Hic fingit hanc solu-
tionem et duo facit primo insi-
git eam Secundo excusat se a diligen-
ti inquisitione hic ponitur ibi sed de
fabulose etc Dicat ergo quod quod predicti
quidem voluerunt sentire per ista no-
mina mana et nectar solummodo no-
tum fuit eis et ideo per que modum
attulerint istas causas eis prestan-
dum corruptorum vel incorruptorum rebus
occultum est et super nostrum intellectum
Quia quidem est ibi velatum Si
hec cause accipiantur sicut in verbis so-
nat ratio nullius efficacie videtur se
in istis Hii enim dii qui gustaverunt
mana aut gustaverunt gratia volup-
tatis vel delectationis vel propter necessi-
tate essendi hec enim sunt due cause
sumendi cibum Si supposuerunt propter de-
lectationem et voluptatem mana et
nectar non potuit eis esse ma-
na et nectar causa essendi vel
incorruptionis Cuius ratio est quia
id quod est causa essendi et incorruptionis
precedit ipsum esse. delectatio autem consequitur
ipsum esse delectatio enim consistit in
actu secundo. esse autem est actus primus Si
ergo actus secundus sequitur actum primum ita
delectatio sequitur esse Si autem sup-
posuerunt mana et nectar propter neces-
sitatem essendi ita quod per cibum sump-
tum supposita sunt incorruptibilia hoc
videtur impossibile quia omne quod cibo
indiget corruptibile est. ita quod dicere
quod cibo indigeat et incorruptibile
sit est oppositio in adiecto. cibus enim
sumitur in cibatum ad restaurationem
deperditi. omne autem quod deperditur
potest aut deperdere sua corruptibile est
Deinde cum dicit **Sed de fabulose**
Excusat se a diligenti inquisitione
hic ponitur dicens quod non est dignum
cum studio intendere hiis que fabulose
tradita sunt Deinde cum dicit **A dis-
centibus vel dicentibus non
per demonstrationem** postquam dis-
putavit contra responsionem quorundam
poetarum hic disputat contra responsionem
quorundam philosophorum naturalium. et sic pro-
cedit primo recitat eorum predicta
Secundo ponit rationem horum philosophorum
Tertio infringit illam responsionem. ibi
Etenim qui estimabit utique assumere
videbitur autem nihil eorum Dicit ergo
primo quod pretermissa responsione illorum

qui sub velamine fabularum tradide-
runt veritatem or qre qre et confiten-
dum ab illis qui tradiderunt veritatem
non demiratio quo potest esse quod omnia
externa putent esse ex eisdem de principiis
et tamen quedam de novo exeuntia corru-
punt et quedam sunt sempiterna cum
enim non reddat causam huius ut vi-
deatur rationale quod ita sit videtur
esse ponendum quod sempiternorum et cor-
ruptibilium non sunt eadem principia
nec cause eedem. deinde cum dicit

Etenim quem estimabit etc.

postquam recitavit quorum ponit ad
eam solutionem predictorum philosophorum. Dicens
quod illa ratio et illa solutio quam utique
aliquis potest maxime dicere est illa quod confes-
sus est empedocles. Solutio autem empe-
docles hec fuit. Cum enim crederet
utrorum principia corruptibilium et incorrup-
tibilium sunt eadem. ponebat quod prin-
cipia omnia horum eadem sunt sed tamen
posuit quoddam principium esse causam
specialem corruptionis scilicet odium elemen-
torum / ymaginabat enim quod cum
principio tamen ad ungebat per ipsum odium
quod quidem faciebat corruptionem in
rebus. deinde cum dicit **videbitur**

aut nihilominus improbat pre-
dictam rationem et predictam solutionem primo
ostendendo quod ratio ab eo signata non
convenit sue positioni secundo ostenden-
do quod non est sufficiens ibi sed
quorum ipsius transmutationis. 3o oste-
dendo quod non est ad propositum ibi
attamen tamen solum dicere. circa primum
tria facit. quia primo ostendit quod
non convenit eius ratio sue positioni
ex parte odii secundo ex parte dei. 3o ex
parte amoris. 2 ibi propter quod et accidit
3 ibi similiter autem nec amor. Dicit ergo
primo quod in convenienter posuit iste
autem odium esse causam corruptionis. quan-
tum enim potest patere ex dictis empedo-
clis ponentis odium esse causam cor-
ruptionis. nihilominus videbatur omnia
preter unum generare ex odio et a-
liis causis. Nam omnia secundum eum
alia preter deum sunt generata ex odio
et aliis causis videtur enim dicere
quod cause iuncte cum odio sunt ille
ex quibus omnia sunt que sunt que sunt
et que erant. et ex quibus arbores pullu-
laverunt et viri et femine et bestie
et vultures et pisces in aqua nu-
triti et dy longevi quos forte vo-
cabat stellas et demones. hos plato
vocavit ponebat animalia aerea. Cum autem
ita sit quod odium sit causa generationis ad
hoc est iterum ex dictis empedoclis. quia secundum
eum si non esset odium in rebus omnia
essent unum et confusa simul. Nam ut aut
postquam omnia convenerunt simul. et fuerunt
infra quoddam confusum. ultimo stetit odium
dividens omnia illa. et separans ex illo
confuso est ergo ratio philosophi in hoc. hic videtur
dicere empedocles quod odium est causa corruptionis
solum. alia autem ex dictis suis potest colli-
gi quod est causa corruptionis generationis. quia
quilibet est causa distinctionis est causa genera-
tionis. odium autem est causa distinctionis. quia
distinguit et separat omnia entia que
infra confusum. Respondeo quod esse in-
fra confusum est quoddam esse. possi-
bile rationem esse distincti et ideo utique
ergo est causa distinctionis videtur esse
causa esse actualis et quodque est
deducens entia de esse confuso ad
esse distinctum videtur deducere
illa de potentia. vel que de potentia ad
actum. omnis autem huiusmodi est causa genera-
tionis. quia generatio non est aliud nisi
deductio de potentia ad actum
odium est huiusmodi secundum empedoclem
ergo videtur causa generationis. deinde
cum dicit **propter quod et**

accidens etc. ponit secundam
rationem quod empedocles supra ex parte dei
dicens quod est actus empedoclis dicere quod
ipse deus minus prudens sit aliis.
cum enim prudentia consistat in cog-
nitione quod pauciora cognoscat minus
prudens est. Deus autem non cognos-
cit omnia elementa. per que tamen alia cog-
noscuntur. Nam cum odium sit unum
principium et sint elementa secundum empedoclem
odium tamen deus non cognoscit. quia
deus ex odio non componitur. nec odium
habet in se. Nam cum secundum empedoclem no-
ticia fiat per similes et simile cognos-
catur per simile. ita quod terram cognoscamus
per terram et aquam per aquam et affec-
tum per affectum. Si deus odium cognos-

tet. oportet q̄ hēt odiū in se
ita q̄ agnoscit odiū p odiū. qd
odiū ar. vocat difficile i. graue
malū. quia discordia mala est
Concludit g° ph̄s q̄ attēdit ex
ista rōe q̄ odiū nō ē magis
causa corruptōis q̄ causa existē-
di i. gnacōis Notandū ē q̄ sm̄
empedꝰ simil debet agnoscē ali-
qd eius. oportet q̄ illā entitatē
hēat in se. quia ois agnitio ē
p assimulacōēz agnoscētis ad agn̄-
tū. ut si tīam agnoscit oportz q̄
cōponat ex tīa Si g° deꝰ dz
agnoscē odiū oportz q̄ ex odio
cōponat. Cū g° odiū sm̄ eū
nō reperiat in deo g° deꝰ odiū
nō cognoscit g° deus felicissi-
insipiēs ē q̄ ē impole Deinde cū
dixit **Similit nec am-
or etc.** ponit tīam rōēz supra
ex pte amoris Videbat em̄ po-
ni empedꝰ q̄ odiū ē cā corrup-
tōis et amor gnacōis. qd nō
videt verū. quia amor nō vi-
det causa existēdi et gna-
tōis. amor em̄ videt colligē
oīa distincta in vnū cōfusū. cū
aūt illa q̄ sūt distincta colligū-
tur in cōfusū et cōgregantur in
vnū hīc ē corruptio eorz g° a-
mor videtur esse causa corrup-
tōis ita q̄ alia corrūpit et nō ge-
nerat ut videt Notandū est
q̄ sic dictū ē oīne cōfusū est
pōle ētiā esse distincti et esse
distinctū ē esse actuale. quicūq
g° trahit vnū rei ab eē distincto
ad eē cōfusū trahit illā de actu
ad pōnciā. q p qūs videt illā
corrūpē nā sic gnacō nō ē adni
deductio eiq q̄ erat i. pō ad actū
ita corrupcō nō ē aliud nisi deductio
eiq q̄ ē in actu ad pōnciā cū g°
amor deducit s. sm̄ pōm istoz
de esse distincto ad eē cōfusū
videbatur eē causa corruptōis
Dubitaret aliqs vtrū odiū possit
dici cā corruptōis rc° q̄ dicitur
quid vellet dicē empedꝰ difficile
ē. tū possuꝰ dicē q̄ quia puā-
tō sp machinatur ad maleficiū
fore. q oē qd ymaginatur malefi-
ficiū aliq q̄ odit illud. possuꝰ eciā
dicē q̄ puacō odiū fore ē Cū g°
puacō sit cā corrupcōis in rebꝰ
corruptibilibꝰ. quia ex hoc res cor-
ruptibiles sūt. q̄ nā ē ad mixta
puacōi. possuꝰ dicē sm̄ hoc q̄
odiū ē causa corrupcōis Deinde q̄
dixit rōe aliqs vtrū amor ex opposito
sit cā gnacōis dō q̄ aliquo mō pōt
verificari sic. Videmꝰ em̄ q̄ gnacō
cōsurgit ex hoc q̄ pōa tendit ad
actū. et ex hoc q̄ pmū pfecti-
bile accipit pmā pfcōēz. ex hoc
aūt q̄ actꝰ pficit pōm et pfcō
pfectibile cōsurgit quedā vnitas
et quedā amicicia int pōnciā et
actū Cū g° hec vnitas et cōcor-
dia sunt cā gnacōis g° et a-
mor et amicicia Deinde cū dicit
Similit quoz etc. ont
q̄ rōes ipius empedꝰ nō fuit
sufficientes ad eius cuiꝰ notā-
dū q̄ empedꝰ posuit q̄ aliquā
amor oīa vniebat et odiū ali-
quā sepabat. ita q̄ in aliqua
pte tpis dnabatur amor et in
aliqua dnabatur odiū. qualit
aūt in hoc tpe magis dnabatur
odiū q̄ amor uel ecō hoc nō
dixit. et ideo in sufficient dixit
Dixit em̄ q̄ odiū aliquā habe-
bat dnm suū ~~sic ut ē mali
ita ē in toto vniuso~~ Et pone-
bat exm̄. videmꝰ em̄ q̄ i corpē
aīalis corruptibilis ptes vnite sūt
ad inuicē p amorē. aliquā aūt ptes
sepabuntur ita q̄ odiū hēbit dnm
suū. sic aūt ē in aīali. ita ē in
toto vniuso. aliō em̄ tpe ptes oīni-
us sūt infra vnū cōfusū. sepa-
rant aūt aliquo tpe p odiū
ita q̄ odiū hēt dnm suū hīc ē
g° qd dicit hrd q̄ silē cū ep dicis
empedꝰ in sufficient dixit. dixit
em̄ q̄ successiua trāsmutacō p odiū
et amorē. Causā aūt huiꝰ succes-
siue trāsmutacōis q̄ s. aliquā
dicetur odiū aliquā nō. nō dix-
it nisi qd dixit q̄ sic aptū
natū ē esse s. q̄ aliquā dicitur
odiū aliquā amor. Dixit em̄
q̄ i mēbris aīalū multū est
magnū odiū. qd quidē odiū
aliquo tpe pfcō venit ad honorē

sum qui s. hebit dum p qd diuiu
dissoluct' sactm et uimo q sunt
mt mebra. et i aliqn nate e sm
emp' oia tusmutari p odiu. tam
vo hq tusmutacoi nulla dixit et
ideo in sufficiet dixit Nondu e
q sm emp' silitudo fuit aliq't
minore mudu et maiore minore
a modum hic voco al' : sic em in
aiali aliqn dnat amor qui mebra
sunt vnita. aliqn odiu i separacoe pcu
i silr ect i maiori mdo et hoc e qd
dnat i lra phq. q aliqn odiu mit
tit in mebris aialiu. qui s. non
hnt diuiu suu. aliqu a capite ee
in honore suo. qui s. capit hec
diuiu suu vcm tu dt **Attn em**
solo ot q ro emp' no eat ad
ppositu. ad cuiq e ma; Nond' e
q ppom eat q q qda cica erat
colia et qda in colia. et h' suppo
crebat vcr; crupcilu et i colu
sit ead' pu ul' diuisa et go suppo
nebt q qda cica em ceret colia qda
incolia Emp' a i dict sius nega
bat hc qd suppositu e Otrebat em
oia cica erat colia pt' elenta et
ro sua no fuit ad ppositu tu ne
gaict id qd suppoitu e. visa hac sna
pz lra q dicat q emp' solu dt h'ticaf
s q no qda sut corupta et qda
incolia. No em sm cu uio cras
tetu. qda crupat' et qda no. s; oia
sut colia pt' elenta. et ita itiunt
qd suppoitu e Octa em dubio suppo
nedo q qda sut colia qda no. qre
bat cur h' e q h' crupcd et h' no
Cocludit go phq q tot sut dcta ad
pbandu q no sit ead' pu crupcilu
et in crupcilu **Nondu** e q emp'
suppoito q qda cica sit colia et qda
in colia no potcrat euade artu
et io ut euadet negabat pma et
dicebat q oia st colia pt' ela
i. pu. pu eo ipo q pma crupt
no put in alia Rucrcd a; quo pt
saluai vbu emp' q oia st colia
pt' ela. vide' em qdict ti'pi s
p em dixit q deq no ipo credo
et si h' e oz q deq sit i colio et
no sola ela sit dit. Ad' e q emp'
du ce3 corupcoz posuit i rbq. vna
quad' sm afusioz totq vniusi qua
fecit amor. et ab hac n fet i mu
ne ipm diu. s; a' ponebt sin
gulariu rez spu pu m e odiu
et hac excludebat a do. q? i eo n
cat odiu vcm t dt **Si n diuisa**
postq pbat q no sit ead' pia colm
et in colm h' pbt q n possit ee di
uisa et e ro sua t'lo Si st diuisa

spu colu et incolm ul' h' et ia st i colia
ul' h' et ia st colia Si n pt no ut pco
put ee diuisa pu colu et in colu i q
h' et ia sit colia Si o ot q n put ee diui
sa pu colu i q h' et ia st colia et Si
vo in colia. pa' d sm duas roes Sia
l' amp' a pot go s; ro; et e tlio si
sit diuisa pu colu et i colu. i tu qsit
colia. sed q pu isoluat q? oe colc
e resolubile. q a pu eq resoluat ad aq
pus i pole e. q pu in et pm ro'e.
h' e go q dit in lra q si pu sit diui
sa dubo e vtr; sit corlia ul' i corlia
na i pole e q sit corlia. na si st colia
ex aliqbq st. q? oia a crupit s crupit i
ia ex qbq st. et pu e erut pu poa. et
h' e i pole sed st statq i pu sed no
Nondu e q si pu isolues' i a ol sea
ut pu o Si q? eet ab ure i isitu i pu
phq a' strtq e po' i poli. et hc e q dt i lra q?
sunt pu vadat i isitu sed ti suffic nichi
istud i pole q pu eet pus vcm t dt **Aplig**
Aute re pot s; ro; et e ro dio. q si pu
sut si corlia alu crupcet posst a' crup
ta erut n poterut ee q? q u e nil erat
et hc e q dt lra. q si pu sit colia
destruct q? no erut pu. Nondu e q
si oia pu destruct destruct' puaq ac
ta q' e pu in dim q? destructo puro
actu nihil poterit cari in rebq. q eaq
st i pd no put cari n abhis q st in
actu vcm a; dt **Si vo incorlia**
ot q n put ee diuisa pu et i colia
Et d. in di; p sm duas roes qs adduc
at r i aplig a' re Et go po q si pu
sit diuisa et tu in corlia n potit assigna
ri cur si pu sit in corlia aliq d' mo
cecau erut incorlia. et aliq no. q em h'
sut incorlia et ia no. et tu pu st i corlia
vel e roale. ul' e impole. vel indiget
magna pscrutacoe. quo hc possit
ee. Est go ro ph in hc vmu ut vnu
no cat nisi vnu go in corle ut
incorle no causabit nisi i corupcle;
effectu. et sic mirabile e quo ex pus
incorupcibq alia' effcta sut in corles
et alia no vcm t dt **Amplig a' re**
pot s; ro; ad ondendu q no st diui
sa pu dim. et sunt' ro ex coi opione
oim Et go q nllq conata e pu resee
diuisa. s; oes dixet pu ee ead'. et ysidi
rcttes st qcdut pu dubitatu et ob
ecctu accipies id tm ad modic et
aliqd vnu. lra boca; platoq q dt q
pm oes deglutut tm qda pui
et leue. i q leuit' tusent de eo Rue
ret a; de gua q fat phq vtr; sit
boa arguit n sic Si sut diuisa pu
corlu et incorlu. at oia st corlia
at incorlia. nec po tmo pt ee n po
go re vide' ei q arguat ex insufficieti
Est em dae tau mebr pt' ista duo
Si em diuisa sut pu corlu et incorlu
ul' oia sut colia ul' oia st incorlia
vel hor quad' corlia. illor a' incorlia
Ad' e q phq no apposuit tau me

by [illegible] q si ponetis tm uc-
by sequet ad [illegible] ad p[ri]mu
medy [illegible] in medio q si om
p[ri]n cent corr[upti]b[i]l[i]a sequet q ad cet p[ri]
p[ri]o. eod mo si p[ri]n q[ue]da[m] cent co-
rruptibilia et q[ue]da[m] incorr[uptibi]l[ia] sequer[etur]
ad mag in p[ri]nc[ipiis] corruptib[ilibus] q cet q[uam]
p[ri]us p[ri]o p[ri]n. Dicet[ur] ad vtr[um] co-
rruptibile et incorr[uptibi]le sunt eadem
p[ri]n ul diuisa [illegible] q loq[ui]m[ur] d[e]
p[ri]n[cipiis] extrins[ecis] ul de intrins[ecis]. Si
loq[ui]m[ur] de p[ri]n[cipiis] extrins[ecis] sic dico
q vnu[m] et id p[ri]m[um] [illegible] corr[uptibi]l[ia] et
corr[uptibi]lia. s. p[ri]m[us] mouens. sic vt arg[uit]
q[ui] fac[it] phi[losophus] q si p[ri]m[um] vnu[m] e[st] et
incorr[uptibi]le q[uo] n[on] pot cet q aliq[ua] cont[rari]a
sic corr[uptibi]lia et aliq[ua] n[on] dd e[st] [illegible]
[illegible] om[n]ia causa sic ab vno p[ri]o [illegible] om[n]ia
[illegible] aspiciat ad p[ri]m[um] [illegible]
diuisu[m] aspectum q[ua]da[m] longe distat ap[ro]
et h[ic] dicit[ur] corr[uptibi]lia q[ua]da[m] p[ro]pinquius aspi-
ciunt p[ri]m[um] et h[ic] dicit[ur] incorr[uptibi]lia [illegible]
e[st] q corr[uptibi]tas et incorr[uptibi]tas mag[is] [illegible]
pit p[er] potens p[ri]n intrins[ecum] q extrinsecum.
Si [illegible] de p[ri]n[cipiis] intrins[ecis] sic
de actu et po[tentia]. sic dico q corr[uptibi]lium
et incorr[uptibi]lium n[on] sunt ead[em] p[ri]n fm
ze solum fm p[ro]portio[n]e. sic h[ic] [illegible]
du[m] [illegible] q h[abe]t e[ss]e ens actu q po[tentia] [illegible]
actu et po[tentia] et actu et po[tentia] sic p[ri]n[cipi]a
o[mn]i[um] [illegible]. ita tu[n] q actu et
po[tentia] diuisificat[ur] in diuisis reb[us] fm
ze et sunt vnu[m] fm p[ro]portio[n]em

Vtru[m] q[uan]t[um] ad [con]sidera[n]d[um]

In ista p[ar]te q[ue]rit vtru[m] vnu[m] et
ens sit s[u]b[stanti]a rei. et q[uo]mo vnu[m] et ens
se h[abe]nt ad r[ati]o[n]em p[ri]n et [illegible].
q[uae] p[ri]o q[ue]rit quo se h[abe]t vnu[m] et ens
vtr[um]. s. sit s[u]b[stanti]a p[er] se subsistentes ul n[on].
[Secund]o q[ue]rit quo se h[abe]nt res materiae
vtr[um] q sit s[u]b[stanti]a ul n[on] i[n] [illegible] q[uaest]io
p[ar]s [illegible] q p[ri]o mou[e]t dubio[rum] sua [secund]o
pon[un]t opi[ni]o[n]e c[ir]ca illa[m] dubio[rum]. 3o arguit
ad vtraq[ue] p[ar]te. [illegible] i[n] h[oc] n[atura]m [illegible]
a [illegible] [secund]o p[ri]o q [illegible] dubiosi [illegible] diffi-
cilia e[st] [illegible] q si ad vtraq[ue] p[ar]te
et ad cognoscendu[m] [illegible] n[atur]a[m]. q[uae]
sit de s[u]b[stanti]is rez et e[st] q[uo] vtr[um] vnu[m] et
ens sunt s[u]b[stanti]a [illegible] et dato q sunt
s[u]b[stanti]e [illegible] vtr[um] vnu[m] et ens sit q[uae]
[illegible] s[u]b[stanti]e in se subsistentes n[on] accidentes
alicui alteri [illegible] q informet [illegible] p[er] v-
nitate et entitate. Nondu[m] e[st] q ista
q[ue] q[ue]rit de vno et ente q[ue]rit vtru[m]
vnu[m] et ens sit s[u]b[stanti]a ul n[on]. q quid
[illegible] p[otes]t intelligi duob[us] mod[is] p[ri]mo
vtr[um] vnu[m] et ens sit q[ua]da[m] s[u]b[stanti]a separata
[illegible] p[ar]ticipet[ur] ab o[mn]ib[us] q[uae] s[un]t vnu[m] et ens. eo
mo q[uo] ponebat plo q separata [illegible]
p[ar]ticipat[ur] a [illegible]. ul vtru[m] vnu[m] et ens
n[on] sit separata. si [illegible] sit i[n] reb[us] q[uae] sunt vnu[m]
et ens. [illegible] q vnu[m] et ens [illegible] attribuit[ur]

alti nec. [Secund]o p[otes]t intelligi q[uo] q entitas
et vnitas sit i[n] reb[us] q[uae] sunt vnu[m] et ens [illegible]
q sit i[n] o[mn]ib[us] reb[us] h[oc] p[otes]t ee duob[us] m[odis]. p[ri]-
mo mo q vnitas et entitas sit s[u]b[stanti]a rez. i[de]o
q ee aq[ua] i[n] p[ri]o ens id sit q e[ss]e[n]tia vnitas
a aq[ua] i[n] p[ri]o vnu[m] sit e[ss]e[n]tia rez. q sunt vnu[m]
vel q vnitas et entitas attendat reb[us] tunc
e[st] q[uo] vtr[um] ens et vnu[m] sit in g[e]n[er]e s[u]b[stanti]e ul
in g[e]n[er]e accid[entis]. [illegible] **Hic n[atura]m pot**
opi[ni]o[n]es c[ir]ca ens et vnu[m] et d[icit] i[n] d[u]p[lici] fm duas
opi[ni]o[n]es. i[n] alij de n[atura] [illegible] [secund]o p[ri]o q c[ir]ca ens
et vnu[m] h[oc] dicunt vno[modo]. alij a[utem] alio mo[do]
plo n[atura] et pitagoras dicunt q vnu[m] et ens
s[u]b[stanti]e sunt n[on] aduenientes alteri alti nec. ita
q n[on] o[mn]i q[uo]d ad ad q sit ens et vnu[m] [secund]o
ip[s]m vnu[m] e[st] ip[s]a vnitas. et ip[s]m ens
e[st] ip[s]a entitas. q q[uo]d entitas et vnitas p[ar]ti-
cipat[ur] ab o[mn]ib[us] q dicu[n]t vnu[m] et ens. Nondu[m]
q plo et pitagoras forte ymaginabant[ur]
q e[ss]e d[ic]at vnitate p[er] e[ss]e[n]tia[m] et vnitatem p[ar]tici-
pata[m]. et e[ss]e d[ic]at entitate p[er] e[ss]e[n]tia[m] et entitatem
p[ar]ticipata[m]. i[n] q vnitas p[er] e[ss]e[n]tia[m] n[on] dicunt
i[n] vnitatem et entitate q n[atura] ad. et istud ad
vocat phi[losophus] aliq[ua] alia n[atura]m. et sic entitas et
vnitas p[er] e[ss]e[n]tia[m] dicunt vna[m] intentio[n]em. sic vni-
tate et entitate [illegible]. vnitas a[utem] et entitas
p[ar]ticipatio[rum] includunt duo. includunt e[ss]e[n]tia[m]
p[ar]ticipa[n]s et p[ar]ticipatu[m]. i[n] q vnu[m] et ens fm
istu[m] mod[um] dicit[ur] ~~[illegible]~~ ab vnitate et ente de no[min]ata
fm p[ri]mu[m] mod[um]. [illegible] e[st] d[icit] **Alij de n[atur]a**
pot [illegible] opi[ni]o[n]e[m] dicentes. i[n] dictu[m] e[st] q aliq[ui] di-
cunt q vnu[m] et ens dicunt vnitatem et entitate[m]
q n[on] ad al[iu]m n[on] sic de n[atur]a sic p[ri]n[cipi]a n[atur]ales
ut emp[edocles] reducit vnitate et entitatem ad ad
ad no[n]q[ue] videbat [illegible] dicit emp[edocles] q vnu[m]
et ens reducit[ur] ad amore q amor
e[st] ca[usa] vnitatis et entitatis i[n] o[mn]ib[us]. Alij v[er]o
phi[losoph]i n[atura]les attribuunt vnu[m] et ens cuius
elementalib[us]. sic igi[tur] ul aere. Aliq[ui] co[n]-
dicunt q entitas et vnitas o[mn]i[um] est
ignis. quia exigue o[mn]ia fuit q[uae] fiunt
ita q ignis e[st] s[u]b[stanti]a o[mn]i[um]. Alij v[er]o dicunt
q vnitas et entitas o[mn]i[um] e[st] aer. et h[oc] q
ex aere o[mn]ia fiunt. Alij sic qui vnitate et
n[on] solu[m] attribuunt vni elemento sed plurib[us]
elementis. q plura elementa ponunt ex q[ui]b[us]
fiunt q[uae] fiunt. ita q n[atur]e e[st] q q[uo]t modis
dicat[ur] p[ri]n[cipi]a tot modis dicat[ur] vnu[m]
et ens. Nondu[m] e[st] q phi[losoph]i antiq[ui] sic se
habuerit ad p[ri]n[cipi]a sic se habuerit ad
vnu[m] et ens. q[ui] a[utem] plo antiquos plo vi-
debat[ur] ponere q p[ri]n rez erat q[uae]dam
separate q i[de]o posuit q ip[s]m ens vnu[m]
erat entitas et vnitas separata q dicit
vna[m] intentio[n]em simplicem nisi attributa ali-
cui alti nec. Phi[losoph]i a[utem] n[atura]les ponebat q i[de]o
s[u]b[stanti]a rei erat illa ex quo res fiebat q
i[de]o s[u]b[stanti]a rei e[ss]e[n]t i[n] p[ri]m[u]m eos et q s[u]b[stanti]a rei
e[st] entitas et vnitas i[de]o ponebat q in
e[ss]e[n]t vnitas et entitas rei et i[de]o q poe-
bat ignem mat[eri]a[m] ee o[mn]i[um] rez ponebat
igne[m] entitate ee o[mn]i[um] rez et vnitate
et sic dico de igne i[n] dico de aere et

de aliis ele^ut verum e d^t **Accidit a'**
accit ad vtraq p(ar)te q(ui)b(us) et dr i d. p. q
p^o accit q opi(ni)oe illor(um) q dicebat vni
tate et etitate si vnu et ens dicu(n)t iter
res simplices et separatas n attributas
alicui alt(er)i n(atur)e S(ecund)o accit q opi(ni)oe illor(um)
q vnu et ens attribuebat alti n(atur)e i. at
vero si est. p(ri)ma p(ar)s in d. dr p. p(ri)m
duas ro(ne)s q(ua)s adducit. i. amp(lius) a'
P(ri)ma ro talis e ens et vnu int(er) o(mn)ia
v(niversa)lia et q(ua)si sunt maxie v(niversa)lia et max
ime q(ua)si S(ed) ergo ens et vnu n(on) di
cu(n)t vnitate et entitate separata(m) ergo
separata n(on) sunt Si a(utem) vnu et ens n(on)
sunt separata q(ue) sunt maxie v(niversa)lia ergo
nulla alior(um) v(niversa)liu separatu e q e i(m)pos
sibile s(ecundu)m plato(nem) v(er)sa hac ro(n)e p(ate)t l(itte)ra
q dt q si a(utem) n(on) ponat vnu et ens
e(ss)e aliq(ua)s s(ubstanti)as separata n(ec) c(on)tingit pone(re) nullu(m)
v(niversa)liu alior(um) e(ss)e separatu Ens n(ec) vnu
sunt maxie v(niversa)lia 2^a o(mn)i(u)m q si p(rae)t(er) vnu
et ip(su)m ens n(on) sunt a(liqui)d p(rae)ter singula
ria nec aliq(uo)d alior(um) v(niversa)liu erit a(liqui)d p(rae)t(er)
singularia ip(s)a Secundu(m) e q g(e)n(er)a
lit(er) ponit ista(m) ro(ne)m. Arguit en(im) sic
q si ens et vnu que sunt maxie
v(niversa)lia n(on) dicu(n)t s(ubstanti)am rei. sed dicu(n)t
a(liqui)d accidentale ita q esse et vnu e(ss)e
accidu(n)t reb(us) sequit(ur) q o(mn)ia alia
v(niversa)lia dicu(n)t a(liqui)d q(uo)d accidat reb(us) S(ed)
n(on) ita e p(ro)ut o(mn)es diff(erentie). quia o(mn)es
diff(erentie) p(ro) v(niversa)lia e. q(uo)d n(on) esset p(ro)
v(niversa)lia si ip(s)a v(niversa)lia dicer(en)t a(liqui)d accidenta
le. quia diff(erenti)a e indicatiua s(ubstanti)e et n(on)
accide(n)tis Secundu(m) e q sic dictu(m) e sup(er)
platonici ymaginabant(ur) q ip(s)a v(niversa)lia
dicebat id q(uo)d e p(er) se(cundu)m tale. ip(s)a
a(utem) p(ar)ticularia dicu(n)t id q(uo)d e p(er) p(ar)tici
pat(io)ne(m) tale. et hoc q(uia) s(ecundu)m eos p(ar)ti
cularia p(ar)ticipat v(niversa)lia et q(uia) id q(uo)d e p(er)
se(cundu)m tale e separatu. q(uia) si esset i(n) m(ateri)a
n(on) e(ss)et p(er) se(cundu)m tale S(ed) p(er) p(ar)ticipatio(ne)m
i(de)o ponebat v(niversa)lia e(ss)e separata q(ue) p(ar)tici
pabat(ur) ab o(mn)ib(us) p(ar)tib(us) et ita ponebat
entitate et vnitate separata(m) et sic de
aliis v(niversa)lib(us) verum e d^t **Amplius**
Ponit s(ecund)am ro(ne)m et e ro talis q si
vnitas n(on) e q(uo)d separatu n(ec) nu(meru)s q(uia)
nu(meru)s n(on) e a(liqui)d n(isi) vnitates sil' s(um)pte
Et h(oc) e q(uo)d dt l(itte)ra q si vnu n(on) existat
s(ubstanti)a separata m(aniF)e(stu)m e q n(ec) nu(meru)s e(ss)et ali
q(ui)d n(on) separata ab hiis q(ue) existu(n)t i(n) m(ateri)a. nu(meru)s
en(im) id e q ip(s)e vnitates. q a(utem) nu(meru)s
n(on) sit q(ui)d separatu i(n)co(nveni)e(n)s e s(ecundu)m illos q(ui)
ponu(n)t nu(mer)os separatos. vnitas ergo n(on)
e a(liqui)d vnu(m) separatu q(uo)d n(ih)il e n(isi) vni
tate S(ed) a(utem) vnu et ens s(un)t vnu ad c(on)uertibiliter

p(rae)sentiale nat(ur)e (entia) q ip(su)m vnu dicat
s(ubstanti)am rei Et h(oc) quia ens et vnu
sunt maxie v(niversa)lia q(ue) sunt de reb(us)
v(niversa)lia a(utem) dicu(n)t s(ubstanti)as rer(um) Secundu(m)
e(st) d(icit) **At vero** po(ni)t ro(ne)s
ad p(ar)te(m) oppositam Et c(on)cludit(ur)
in d. p. s(ecundu)m duas ro(ne)s q(ua)s ad
ducit. i. ibi amplius si indiuisibile
p(ri)ma i d. q(uia) p(ri)mo adducit ro(ne)m
sua(m) S(ecund)o ostendit q ex vtraq p(ar)
te redditur q(ue)stio difficilis ibi vtro
biq(ue) vero po(ni)t ergo p(ri)mo p(ri)ma ro(ne)m
Et e ro talis Si vnu et ens dicat
vnitate et entitate separata q(ue)
entitas e vna nu(mer)o seq(ui)t(ur) q o(mn)ia
sunt vnu nu(mer)o Si n(on) o(mn)ia e(n)tia p(ar)ti
cipat vnitate(m) et entitate(m) ergo p(ar)ticipat
vna(m) entitate(m) nu(mer)o. sunt vnu nu(mer)o
Et h(oc) e q(uo)d dt l(itte)ra q si ip(su)m ens et
ip(su)m vnu e a(liqui)d separatu. multa erit
dubio quo(modo) erit e(ss)e a(liqui)d diu(er)su(m) p(rae)t(er) h(oc) e
dicere quo(modo) posset e(ss)e e(n)tia plura vno
q(uod) en(im) e diu(er)su(m) ab ente n(on) e. ergo ens
et vnu c(on)u(er)tunt(ur) ergo q(uod) e diu(er)su(m) ab vno
n(on) e et sic accidit s(ecundu)m po(siti)o(ne)m p(ar)menidis
q o(mn)ia s(un)t vnu sic dictu(m) p(ri)o ph(isic)or(um)
Secundu(m) e q h(ec) r(ati)o n(on) m(u)ltu(m) forte
cogeret plat(onem). ponebat n(am) plat(o) q vni
tas et entitas separata id erat q ip
su(m) p(ri)mu(m) ens q(uo)d ab o(mn)ib(us) p(ar)ticipa
t(ur) ita q o(mn)ia e(n)tia p(ar)ticipant
vnu(m) ens. n(on) a(utem) seq(ui)t(ur) ex h(oc) q o(mn)ia
sint vnu nu(mer)o. quia entia debe(n)t
iudicari vnu et multa penes vni
tate et entitate intrinseca et n(on) pe
nes (vnitate) et entitate separata Secundu(m) e
d(icit) **Vtrobique vero** ostendit q(uod)
ex vtraq p(ar)te q(ue)stio difficilis red
ditur Co(n)cedit q siue dicat(ur) q
(vnu) ip(su)m sit s(ubstanti)a rer(um) siue n(on) q(ue)stio
redditur difficilis Si en(im) vnu n(on)
e s(ubstanti)a. nec nu(meru)s s(ubstanti)a e Cu(m) a(utem) nu(meru)s
n(on) sit s(ubstanti)a i(m)po(ssibi)le est sic dictu(m)
e p(rius) Si a(utem) vnu sit s(ubstanti)a op(or)t(et)
q ead(em) dubio c(on)tingat et ens et vnu
aut en(im) p(rae)t(er) ip(su)m vnu et ens se
paratu erit aliq(uo)d vnu aut non
Et si quid(em) n(on) sit aliq(uo)d vnu op(or)t(et)
q non sit multitudo et sic o(mn)ia
sunt vnu sic dixit p(ar)menides
Si a(utem) sit aliq(uo)d aliud vnu op(or)te
bit q illud aliud vnu sit ex aliq(uo)
q(uo)d e p(rae)t(er) ens et sic erit n(ih)il. q(uia) quicq(uid)
e p(rae)t(er) ens e n(ih)il. et si e n(ih)il ex ip(s)o
n(on) p(otes)t c(on)stitui multitudo. q(uia) o(mn)ia
e(n)tia vel sunt vnu vel multa ita (breuiter)
q multitudo c(on)stituit(ur) ex aliq(uo)
e ens Secundu(m) e q ro phi
h(ec) e q siue vnu po(natu)r vna s(ubstanti)a se

vnu

vnitate

ꝑate sine nō seq' imp'fca ·s· nō ponitur

Explicit quintus liber methaphisice

Et secundum quod dictum est in quarto libro philosophus dat de hiis que cadunt in ista scientia distinctionem

Consequenter ista incipit determinare de eis de quibus determinatur. Et dividitur in duas partes quarum primo ostendit quod sunt illa ad que se extendit partes considerationis huius scientie, secundo incipit determinare de illis ad que se extendit consideratio huius scientie. Secunda in principio septimi. Prima pars in 3 partes quarum primo ostendit quod partes et consideratio huius scientie se extendit ad considerationem entis inquantum est. Secundo ostendit quod consideratio huius scientie se extendit ad considerationem veri quod convertitur cum ente. 3o quod se extendit ad considerationem primi principii quod est de quolibet affirmatio vel negatio et cetera. Secunda ibi: Sed quoniam ens et verum. 3a ibi: Quoniam autem. Prima pars in duas partes quarum primo ostendit quod consideratio huius scientie se extendit ad considerationem entis inquantum est. Secundo removet quoddam dubium [illegible] tradite questionem ibi: quoniam autem multis modis dicitur. Prima pars in duas partes secundum duas rationes quas adducit ad probandum quod hec scientia est considerativa entis inquantum est. Secunda ibi: quoniam autem primo [illegible] causas primarum rationum. Et prima talis: differunt consideratio entis inquantum ens et consideratio entis inquantum hoc ens. Sed consideratio entis inquantum ens non traditur in aliqua scientia particulari, quia tales scientie solum considerant partem entis et non totum ens. Ergo restat quod consideratio entis inquantum est tradatur in aliqua scientia universali et communi et hec est quam querimus. Vel sic habet ratio philosophi litteram quod dicit sic quod necesse est quod sit quedam scientia que speculatur ens inquantum ens que suum [illegible] ens inquantum ens secundum se et hec scientia divisa est a particularibus scientiis et principalis, nulla enim scientiarum particularium intendit universaliter de ente inquantum est. Sed omnis scientia particularis considerat partem entis circa quod est speculatur accidentia eius [illegible] et secundum se [illegible] in scientiis mathematicis [illegible] mathematica de una parte considerat partem entis et non totum ens. Geometria enim partem entis considerat scilicet magnitudinem et arismetica numerum. Notandum quod consideratio [illegible] supponit considerationem [illegible] non enim [illegible] sunt scire [illegible] nisi scitur [illegible] ergo est et hoc

est hic habeat sic quidem et [illegible] non potest sciri [illegible] entis particulare [illegible] scientie [illegible] in se oportet ergo quod ens inquantum ens sciatur in aliqua scientia [illegible] et non potest in aliqua scientia particulari quia eadem ratione traderetur inquantum ens in una scientia particulari eadem ratione traderetur et in alia et sic cognitio entis in omnibus scientiis particularibus repeteretur, nec ergo accidit superfluum oportet quod sit una scientia que tradat notitiam entis inquantum ens et hec est quam querimus et hec est intellectus philosophi in littera. Arguitur [illegible] sic. Sed cognitio entis inquantum est non debet tradi in aliqua scientia particulari oportet quod tradatur in aliqua scientia que [illegible] 2a ibi [illegible] [illegible] causas ad probandum eandem conclusionem et potest [illegible] ratio talis illa scientia est que considerat primas causas et ultimas considerare est inquantum est. Sed hec scientia considerat primas causas et ultimas ergo considerat ens inquantum est. [illegible] huius rationis notandum est quod [illegible] ratio [illegible] scientia [illegible] quod [illegible] illa scientia que considerat primas causas et ultimas considerat ens inquantum est hoc [illegible] probat philosophus in littera [illegible] quod primas causas et ultimas [illegible] causas et abstracte sunt cause totius entis [illegible] huius entis vel illius et sic illius scientia est considerare [illegible] causas est considerare totum ens. Si enim hec cause solum [illegible] est particulare illa scientia que [illegible] ente [illegible] de talibus causis et [illegible]. Sed quod hec cause sunt cause totius entis [illegible] quod [illegible] scientia est considerare harum causarum et totius entis, hoc ostendit philosophus in littera.

[illegible] quod [illegible] primas causas et causas ultimas [illegible] et hee cause sunt primo et cause aliorum [illegible] se. [illegible] quod sunt [illegible] illius [illegible] quod sunt [illegible] vel cause totius entis inquantum est [illegible] quod querebat [illegible] quod [illegible] querebat et [illegible] quod [illegible] sunt [illegible] entis inquantum est [illegible] ista scientia sit [illegible] de causis primis totius entis. Manifestum est supposito quod hec scientia considerat ens inquantum ens quod eadem scientia sit de causis primis et de toto ente. Notandum est quod [illegible] quod [illegible] inquantum [illegible] quod [illegible] ratione [illegible] quod [illegible] illa [illegible] causa que [illegible] est inquantum [illegible] illud [illegible] illud [illegible] et hoc est quod dicit philosophus in littera quod hee cause [illegible] inquantum est [illegible] dicit. Si [illegible] est inquantum [illegible] illud. Quoniam autem [illegible] illa causa que [illegible] est inquantum est [illegible] quod [illegible] est [illegible] totius [illegible] sed [illegible]

[illegible] 4ti
Quare scientia ista causas que [illegible] est inquantum est
.20. [illegible]

qua mobile et est mobile sed est mutatio mutato
est prius et causa entis mobilis et ideo non est
causa entis in quantum est sed in quantum est
mobile et de illa causa dicitur physica speculatur
ad talem ita quod eius sit est de de
ma et de ente mobili. Quedam sunt cause
que afferunt totum ambitum entis tales sunt
primum movens et ultimus finis et ultimum
... debemus non intelligere quod totum est
talem determinatio est ab uno ... et ab
uno movente primo et est determinatio est ad u
num ultimum finem sed ut dicitur in
xii bonum ... ad bonum totius
bonum ... ad bonum du
cis quod est ultimus finis. Hec ergo causa quam
nocatur a philosopho prime et ultime sunt ille
que afferunt totum ... et ... totum
illud. **Quereret aliquis** ...
... ista ... sed ... scientia considerat pri
mas causas et ultimas ergo considerat totum
ens sed ... in ... est quod ista
... sic ... quamvis aliqua cadunt
infra unam analogiam et unam attri
butionem. eadem scientia que considerat primum in
illa analogia et primum in attributione
considerat omnia illa que habent attributionem
ad illud primum. ... ergo omnia entia ha
beant attributionem ad primum movens et ad
primum ... et ultimum finem eadem scientia
que considerat de istis causis considerabit
de toto ente. Est enim ... notandum
quod hec scientia sapientia est. De ratione autem
sapientie est ut ... est in ... quod
... est ... et ... omnia
ita quod non ymaginabimur quod hec est
... et sapientiam que scientia
considerat causas ... et ...
... sapientia ... considerat causas alti
... latitudinem ...
... totum est ... ergo sapientia
considerabit ... causas et totum est ...
Deinde cum dicit ... est ... quod
... quedam ... sunt
... questionem. ...
... quod hec scientia considerat totum ens.
posset ergo aliquis dubitare et dicere
hoc non esse possibile quia una scientia ...
... entia ... magnitudinem ...
... et ... intelligitur quod non po
sset cadere infra unam scientiam hac ...
... in parte ista vult ostendere
quod omnia entia possunt cadere infra u
nam scientiam et ostenditur in ... partibus
... quas adducit ad hoc
... ibi ostendit ... pa
... quod primo ostendit quod totum est
cadit infra unam scientiam et ostendit quod licet
ista scientia sit de toto ente ... specialiter est
de ente quod est substantia. ibi ... ponit
ergo primo ... quod ... illa que cadunt
infra unam attributionem et unam analo
giam cadunt infra unam scientiam sed omnia entia
cadunt infra unam attributionem ergo cadunt
infra unam scientiam. ... istam ...
sic procedit quod primo declarat quod omnia entia
... cadunt infra unam attributionem
secundo ... concludit quod cadunt infra
unam scientiam ibi ... ergo ...

primo notandum est quod illa cadunt infra unam
attributionem et analogiam que attributionem habent
ad unum attributionem autem habere ad unum potest
esse tribus modis. vel sicut ad unum finem vel
sicut ad unum efficiens vel sicut ad unum
subiectum. primo ergo declarat quomodo aliqua habent at
tributionem ad unum finem secundo quomodo aliqua
habent attributionem ad unum finem efficiens
ibi et medicinale. tertio posuit hiis duo
bus modis tertium ostendit quomodo omnia entia
attributionem habent ad unum est primum tamquam
ad unum subiectum ibi ita vero. Dicit ergo primo
quod est dicitur multis modis sed non obstante
hac multitudine totum est potest cadere sub
una scientia quia hec multitudo non est multi
tudo equivocorum sed est multitudo multo
rum relatorum et attributorum ad unum sicut patet
exemplum de hiis que sunt attributa ad unum finem
omne enim salubre attributionem habet ad
sanitatem tamquam ad finem. hoc autem dicitur
salubre quia conservat sanitatem. Sed dicitur
... et ... esse sanum quia conservat
sanitatem aliud dicitur sanum quia facit
sanitatem eo modo quo dicimus quod medicina
sana est aliud dicitur sanum quia significat
sanitatem eo modo quo dicimus quod urina sa
na est aliud dicitur sanum quia susceptivum
sanitatis eo modo quo dicimus quod animal sanum
est. **Deinde cum dicit** et medicinale
ponit exemplum de secundo modo attributionis in quo
sunt non sicut illa que habent attributionem ad
unum primum efficiens. dicit quod multa attri
buuntur ad unum sicut ad primum efficiens sicut
omne medicinale attributionem habet ad artem
medicinalem. aliud enim dicitur medicinale
quia habet artem medicinalem sicut medicus peritus
aliud vero quia est aptum natum ad habendum
artem medicinalem sicut aliqui homines sunt
qui sunt bene dispositi ut de facili acqui
rant artem medicinalem. aliud vero dicitur
medicinale quia est opus est ad medicinam
sicut dicimus instrumenta quibus utitur medicus
esse medicinalia et sic ista dicuntur in
relatione ad medicinam ita et multa
alia. **Deinde cum dicit** ita vero et est
positis duobus exemplis in duobus modis
attributionis et analogie. hic ostendit quomodo
omnia entia attributionem habent ad primum
est quod est substantia. sed ad unum subiectum. Dicit
ergo quod sicut salubre dicitur multis sic
omnia salubria attributionem habent ad unum
finem et sicut medicinale dicitur multis et
tamen omnia medicinalia attributionem habent
ad unum finem efficiens ita est dicitur multis
modis et tamen omne est attributionem habet ad
unum est primum sicut ad substantiam. Quedam
enim entia hoc dicuntur entia quia per se
existunt et hoc primo et principaliter sunt
et talia sunt substantie. hec autem dicuntur entia
quia sunt passiones et proprietates huiusmodi
substantie. hec autem dicuntur entia quia sunt
via ad substantiam et corruptionem substantie eo modo
quo dicimus quod generatio et corruptio entia
sunt. aliqua dicuntur entia quia sunt priva
tiones substantiarum formarum vel etiam quia sunt
... alique dicuntur entia

quia sunt effectus et generativa substantiae vel eorum quae
sunt attributiones ad substantiam sicut sunt etiam
negationes dicuntur entia rationis dicimus enim
quod ista est non ens, non est non ens, non est ens
ad hoc ... nisi negationes alicuius vel privationes
alicuius entitatem rationis dicitur enim
... quod non est dicitur duobus modis quod non est
verum et est rationis. ens autem rationis attribuitur
sicut intentionibus et attribuitur affirmationi
et negationi quae eius est rationis
secundum ... et ... est attribuitur
isti ... non est ... non est. Deinde
cum dicit ... ostendit quod omnia entia
cadunt sub una attributione et una ana-
logia concludit ex hoc quod cadunt sub una
scientia dicens quod quemadmodum omnia salubria
unius scientiae est ... quod omnia salubria
dicuntur in attributione ad unum. ita omnia
alia quae cadunt sub una attributione
unius scientiae sunt. Unius enim non solum est
eorum quae dicuntur secundum unam rationem sed non
solum eorum quae univoce dicuntur ab uno sed
etiam eorum quae attributionem habent ad unam
naturam ... quae entia dicuntur scilicet unum
et attributionem unius praedicati. notandum quod
unius scientiae est speculari entia in quantum
entia. Deinde cum dicit ... ostendit quod
quamvis ... scientia speculetur omnia entia tamen
specialiter et principaliter speculatur substantiam cuius ratio
est quia substantia est ... et aliquo
alia ... et multa quae sunt infra
unam analogiam et attributionem specialiter
... quod primum in illa attributione
et ergo omnia entia attributionem habent ad
substantiam tamquam ad quoddam primum specialiter
... substantiam ... et hoc est quod
dicit ... quod ... ubique scientia est ... primi
ex quo omnia alia dependent. Si ergo
substantia est primum est in toto ente ... est
quod philosophus primus speculatur ... causas
et principia substantiae. Deinde cum dicit ... ostendit
quod ... est ... quod ... scientiae
considerare omnia entia ... specialiter
quae cadunt infra unum genus cadunt infra
unam scientiam. Sed omnia entia cadunt infra
unum genus appellat unum genus largo modo
... ergo omnia entia cadunt infra
unam scientiam. Et hoc est quod dicit ... quod unius
generis est unus sensus et una scientia sicut visus
est omnium colorum et grammatica ...
omnium vocum. ergo unius scientiae est speculari
... et species entis
... in ente sunt. Sed in quantum
ens ita quod ... considerat entia
... entia speciales ... secundum
... species sunt ... scientiae
speciales ... et particulares ... entia
... entis cadunt infra unam
scientiam ... speciales rationes ...
sunt infra diversas scientias. Quaeritur
aliquis ... eorum quae dicta
sunt utrum omnia entia praedicamentalia
attributionem habeant et analogiam ad
substantiam. ... quod sit ... quaestione
non ... quod ... unitatem
et ... et analogiam quod ...

unitatem
et
analogiam

unitate dicitur ... ab aliquibus ... unam rationem
dicitur de illis ita quod omnia univoca ad unam
unius rationis dicuntur sunt. Quando autem dicitur aequi-
voce de aliquibus ... diversas rationes
dicitur de illis ita tamen quod illae rationes ...
... quod una non ... attributionem ad alia
ne ... ad aliquod tertium analoga dicuntur
autem ... diversas rationes et attributiones quae
... omnes attributiones ... ad unum
primum ... entia ergo praedicabilia ... sunt
... unitatem quae sit sub ... reductio
ad unam rationem communem et ... omnia prae-
dicamentalia essent unius rationis quod ... in prae-
dicamento ... omnia entia praedicamentalia sunt
... quod ... si esset ... vel
unius praedicati non ... dicun-
tur in attributione ad ... alterius ...
tamen quod omnia praedicatur cadunt sub
una attributione et in una analogia
intelliguntur cum quod prima ... entis
praedicabilis ... quod omnibus est ... esse in
se fixum. sic ... dicitur esse in attributione
ad aliud quia quod eius non ... est
resolubile quia ex quo ... non ...
... non resolvitur ad aliquod aliud ...
... est in alio sic ... est quod ... in
attributione ad aliquod fixum et ... modo
accidentia sunt entia. Quaedam enim accidentia
sunt entia quia sunt mensurae et dispositi-
ones entis fixi quod est substantia et hoc
modo dicuntur quod quantitates sunt entia quaedam
dicuntur accidentia sunt entia quia sunt dis-
positiones et proprietates entis fixi eo modo
quo dicuntur quod qualitates entia ... sunt di-
... de qualitate et quantitate ... dico de
omnibus ... accidentibus quae semper di-
cuntur in attributione ad esse fixum quod est
substantia. ita quod omnia entia praedicabilia di-
cuntur nomine attributionis diversas ... entis
fixi et substantiae. Est enim diligenter notandum
quod unitas univocationis est unitas rationis
unius etc. scilicet convenientia in uno quod est unum
secundum rationem non secundum numerum. analogia enim
attributionis ad unum secundum ... illa enim
quae sunt infra unam analogiam sunt infra
unum ordinem ... ex
hoc quod diversa ... unum secundum
diversos aspectus et secundum diversas propor-
tiones et attributiones et ex hoc ... quod
sunt unius scientiae quia illa quae sunt infra u-
num ordinem sunt infra unam scientiam.
Quaeret aliquis quando ... substantia ... est
omnia ... ens ... speculatur primum ...
sic ... quod ... substantia
cadit ... duplicem analogiam et de
utraque analogia ... quae
est enim quaedam analogia et attributio
in qua omnia entia quae sunt in praedicamento et
omnia entia ... attributionem habent ad
... sicut ad primum et ad
ultimum finem ... omnia entia ...
... entia sunt quia ... primum
... et ... ana-
logiam ... vel ... enim

Nota omnia entia ... unitatem et analogiam

... entis praedicalis

... sic fixum

sunt

unitas unius rationis

Lectio ... quaeritur ... substantia ... omnia ... speculatur ... primum

... utrum omnia entia praedicamentalia attributionem habeant et analogiam ad substantiam

in 4° Methaphisice tex. 2a 3

Licet scientia sit de omni ente tamen specialiter
est de causis altissimis et ultimis. Est
alia analogia que attributionis in qua non
vel actiua predicamenta attribuuntur sicut
ad subiectum tamen ad quod est similiter
quam ad sequens respectum. Et in ista ana-
logia inspicitur. Ideo patet quod licet ista
scientia sit de omnibus entibus tamen specialiter
de substantia est. Sic ergo patet quod unum patet
secundum duplicem analogiam inspicitur
ratio ad veritatem inspiciendi patet quod una
quia in ratione entis non est inventa ratio
nisi per causas altissimas. Ideo ratio entis primo
et principaliter salvatur in causis alti-
ssimis quam in aliquibus aliis. Et ista
scientia cum est considerativa entis primo et princi-
paliter considerabit illud in quo magis
salvatur ratio entis et eo modo quod illud
de substantia ratione aliorum entium quia ratio
entis prius salvatur in substantia quam
in aliis predicamentis. Ideo ista scientia magis
est de substantia quam aliorum entium.

Si ergo ens et unum

Postquam ostendit quod pertinet eius-
dem scientie se extendit ad considera-
tionem entis hic ostendit quod se extendit
ad considerationem unius quod convertitur cum ente
et dividitur. Haec pars in duas partes quia
in prima parte ostendit quod pertinet eiusdem scientie
se extendit ad considerationem unius et
eorum que opponuntur uni. Secundo redit ad
probandum quod pertinet eiusdem scientie se extendit
ad considerationem tam entis quam unius
quam et omnium que sequuntur ea
in quantum ea sunt, ibi: Et patet ergo quod de omnibus.
Prima pars in duas partes quia primo ostendit
quod pertinet eius scientie se extendit ad
considerationem unius. Secundo ostendit per quem
modum se extendit ad considerationem unius,
ibi: quare quod unum. Prima pars in duas
partes quia primo ostendit quod pertinet eius-
dem scientie se extendit ad considerationem u-
nius. Secundo quod se extendit ad conside-
rationem multitudinis sive pluralitatis que
opponitur uni, ibi: quod autem uni
est oppositum. Prima pars in duas partes
quia primo dicit quod ista scientia se extendit
ad considerationem unius. Secundo quod se extendit
ad considerationem specierum unius, ibi: [illegible]
Primo probat quod ad istam scientiam spectat
consideratio unius et est ratio sua talis:
quecumque dicuntur eodem modo cadunt sub con-
sideratione unius scientie. Sed ens et unum
dicuntur eodem modo. Ergo cadunt sub
consideratione unius scientie. Sed ista scientia se
extendit ad considerationem entis, ergo se
extendit ad considerationem unius. De hac
ratione philosophus primo innuere ostendens
quod ens et unum dicuntur eodem modo. Et
hoc ostendit tribus rationibus. Secunda ratio ibi,
tertia ibi: Amplius cuiusque
substantia. Dicit ergo primo quod ens et unum di-
cunt unam naturam et una ratione sicut
[illegible] consequentia due addita uni alteri
non constituunt aliquod [illegible]

principium et causa. Sed ens et unum ad dictum modum
non consequuntur alterum alteri. Ergo sunt una natura
quia idem est dicere ens homo et homo
et unus homo. Igitur ens et unum sunt eiusdem
nature. Ista ratio patet hoc modo quod dicit
sicut quod si ens et unum sunt unum et eadem
natura eo quod consequuntur se ad invicem sicut principium
et causa quia quicquid est unum est ens et econtrario
sicut quicquid est principium est causa sicut differunt
ratione quia alia ratione aliquid dicitur
ens et alia ratione aliquid dicitur unum. Quod
tamen si essent eadem ratione non differret
ad propositum quia magis esset nunc [illegible]
sed unum est probare quod unum et ens
cadunt sub eadem scientia. Si igitur istud
est quod ens et unum dicunt eandem naturam
manifestum est quod cadunt sub una scientia
quia ... dicunt eandem naturam manifestum est
quia idem est dicere homo et unus homo et ens
homo. Itaque unum et idem et non alterum
nisi secundum dictionem replicatur et repetitur.
Notandum est quod aliqua sunt que sunt
eadem secundum suppositum et tamen non sunt
eadem secundum rationem sicut fortitudo et hoc
album et hoc musicum et haec non sunt unum
et ens non sunt eadem. Quedam sunt que sunt eadem
secundum rationem quia dicunt eandem rationem et talia
sunt eadem secundum rationem quia dicunt eandem na-
turam eandem rationem et isto modo sunt eadem
synonima que sunt sicut tunica et indumentum
et isto modo ens et unum non sunt eadem
quia essent nomina synonima. Aliqua sunt
que dicunt eandem naturam tamen secundum diversas
rationes et isto modo ens et unum sunt eadem
et hoc est quod dicit philosophus in littera quod eadem
non replicatur quod dicitur homo et ens homo et
unus homo replicatur secundum diversas rationes
et diversas rationes non sunt unum sed
[illegible] et ens non sunt tunica et indu-
mentum. Notandum est quod ad propositum
probandum quod unum et ens cadunt sub
eadem scientia sufficit quod unum et ens dicunt
eandem naturam. Si autem dicerent eandem
naturam et eandem rationem, ratio eius de uno
esset ad propositum sicut magis quod si di-
cunt secundum diversas rationes. Et sic dicit
philosophus in littera quod ens et unum dicunt
rationem. Licet si conveniret in ratione
ratio esset magis ad propositum. Deinde
cum dicit: palam quod ponit secundam ra-
tionem et ratio sua talis: quecumque non differunt
in generatione et corruptione eadem sunt.
Sed ens et unum sunt huiusmodi. Ergo etc. Et
hoc est quod dicit in littera quod manifestum est
quod ens et homo non separantur in generatione
et corruptione quia cum generatur homo
generatur ens et homo et cum corrumpitur
homo corrumpitur ens homo. Similiter ens et
unus homo non separantur in generatione et
corruptione quia cum generatur iste homo generatur
unus homo. Ergo manifestum est quod unum et
ens sunt eadem quia addita toti sive homini
nihil aliud ostendunt quam homini et
nihil aliud ostenditur per nomen entis
quam per nomen unius quia consequuntur se.

Et ideo eius substantia est unitas. **Deinde cum dicit**
amplius autem. ponit 2am rationem et est ratio
talis. unitas est id quod substantia rei quod est unum
quia unumquodque est unum per substantiam suam
et non per aliquid aliud. Commentator [illegible]
est quod substantia rei quod est ens quia unumquodque est ens
per substantiam suam et non per aliquid aliud [illegible]
unitatem et entitatem [illegible] quod substantia rei [illegible]
[illegible] sic [illegible] substantia eius [illegible]
[illegible] non ponit plus nisi quod unumquodque est
ens et unum per substantiam suam. Dicit quod substantia
cuiuslibet rei vera est per se et non per accidens nec
per aliquid aliud additum super substantiam unitatem cuius
est per se et non secundum accidens per aliquod aliud
Notandum quod philosophus dicit quod unumquodque
res est unum et ens et non per aliud et hoc
non probat. Sed tamen probat Commentator dicens
sic. res non est unum et ens per se nisi per aliquod
aliud additum. Si per se habetur propositum. Si per
additum quaeritur de illo addito [illegible]
eadem ratione sit unum et ens per se vel per additum
Si sit unum et ens per se eadem ratione potuit
dici de prima scilicet quod sit unum et ens per se
quare non [illegible] in [illegible] 20. Si
autem est unum et ens per aliud additum ad hoc
quaeretur de illo addito. Et sic erit abire
in infinitum quod est impossibile. Notandum est
quod discordia videtur fuisse inter Avicen-
nam et Averroym de uno et ente. Avi-
cenna enim videtur posuisse quod unum et
ens significant aliud additum rei et non significant
eius substantiam. De ente autem [illegible]
[illegible]
[illegible] ab alio et in talibus
esse non differt ab essentia [illegible] quod esse
dicit substantiam et essentiam rei [illegible]
[illegible] ab alio [illegible]
[illegible] dicit de ente scilicet quod [illegible]
[illegible] quod differt [illegible] rei et [illegible]
[illegible] res [illegible]
[illegible]
dicit de uno quod dicit rei additum substantiae
rei [illegible]
[illegible] de rei addito [illegible]
[illegible] unum [illegible]
quod unum est de genere de numero [illegible]
[illegible] sicut unum dicit rei
[illegible] quod est unum et non [illegible]
[illegible] esset [illegible] unum quia
unum [illegible]
et [illegible] unum [illegible] quod unum et
ens non dicunt rei additum substantiae rei sed
unumquodque res est ens et unum per substantiam
suam [illegible] Sed res
esset unum non est [illegible] esset
abire in infinitum. Sed cum res est unum
per aliud additum quaeretur de illo addito
utrum sit unum [illegible] per se et si sit
habetur propositum scilicet quod aliud est unum et
ens per se. Si autem per aliud additum erit
processus in infinitum [illegible]
[illegible] unum scilicet unum quod est
[illegible] et tale unum est de genere [illegible]
nec est [illegible] quod substantia rei et aliud unum
quod convertitur cum ente et tale unum [illegible]
est quod substantia rei et non obstante tali
identitate non [illegible] quod sit [illegible]

[illegible] unum quod [illegible] et unum dicitur
[illegible] dicit [illegible]
[illegible] diversitas excludit [illegible]
[illegible] quod dicit [illegible]
dicit unum per appellationem [illegible] quod [illegible]
[illegible] appellatur [illegible]
[illegible] dicit [illegible] unum [illegible]
[illegible] appellatur [illegible] manifestatur [illegible]
unum et [illegible] unum [illegible]
Deinde cum dicit. [illegible] quod [illegible]
[illegible] species
unius [illegible] in diversas partes [illegible]
[illegible] 20 [illegible] quod partes [illegible]
[illegible] partes [illegible] et [illegible] partes [illegible]
[illegible] est et unum [illegible]
tot sunt species unius quot sunt entis species
[illegible] de speciebus entis
[illegible] et de speciebus unius [illegible]
[illegible] est [illegible] et
[illegible] et unum [illegible] species unius quot
sunt species entis de quibus speciebus unius [illegible]
[illegible] considerat [illegible] quod [illegible]
[illegible] de eodem [illegible] et aequale [illegible] species unius
[illegible] de [illegible] et [illegible]
[illegible] in [illegible] quod unum [illegible]
[illegible] mutuo [illegible]
[illegible] in [illegible] ad [illegible]
[illegible] speculando [illegible]
[illegible] in parte et tractatu [illegible]
tractatus de [illegible] **Notandum est**
quod identitas est unitas in substantia [illegible]
et [illegible] aequalitas autem
unitas in quantitate et [illegible] aequale
[illegible] species unius [illegible]
[illegible] est [illegible] tractare de uno et [illegible] tractare
de [illegible] et aequali et de eodem tamquam de speciebus
unius. **Notandum est** quod philosophus dicit quod omnia contraria
reducuntur ad unum [illegible] contrarietas
[illegible] multitudo [illegible]
quod contraria reducuntur ad unum [illegible]
[illegible] multitudo [illegible]
multitudo reducitur ad unum [illegible]
multitudo in [illegible] unum [illegible] et [illegible]
multitudo in [illegible] unum [illegible] genere et [illegible]
multitudo in genere [illegible] unum [illegible] analogice [illegible]
[illegible] reducitur ad unum [illegible]
[illegible] multitudo in [illegible]
[illegible] sic [illegible]
quod [illegible] alterum [illegible]
[illegible] et [illegible] ad [illegible]
[illegible] reducuntur ad [illegible]
quod [illegible] unum et multitudo. [illegible]
[illegible] et sic [illegible] intelligatur de omnibus
[illegible] intelligatur de [illegible] et [illegible]
et de eodem et de diverso et de aequali et in-
aequali quod [illegible] philosophus [illegible]
de [illegible] et [illegible] quod in [illegible]
reducuntur [illegible] in unum et multitudinem [illegible]
[illegible] et aequale reducuntur ad unum
[illegible] diversum inaequale
et [illegible] reducuntur ad multitudinem
Deinde cum dicit. et tot partes [illegible]
[illegible] quod partes [illegible] et [illegible]
[illegible] partes [illegible] notandum
est quod [illegible] de ente
in [illegible] determinat de
[illegible] et de [illegible] et [illegible]

Discordia de uno inter Avicennam et Averroim

Unum duplex est

[illegible]

de magnitudine [illegible]

[illegible]

Notandum [illegible]

[illegible]

Queret aliquis [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] infinita [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] 2a ratio et est dicit [illegible]

Quia ad positionem ondit [illegible]

[illegible] 2us dux [illegible]

[illegible] multitudinis **Deinde cum dicit** [illegible]

[illegible]

Notandum est enim [illegible]

[illegible]

Deinde cum dicit [illegible]

[illegible]

Notandum est quod [illegible]

[illegible]

[illegible] **Notandum est** [illegible]

[illegible]

Deinde cum dicit [illegible]

[illegible]

Deinde cum dicit [illegible]

quod licet [illegible] considerat diversa [illegible] tamen
hoc differentia quia [illegible] considerat diversa
[illegible] simpliciter et absolute. analogice autem considerat
diversa [illegible] ad unum primum et quod [illegible]
analogice [illegible] diversitas [illegible] generaliter
unum primum [illegible] ergo [illegible] philosophus quod analogice
dicitur [illegible] sciencie [illegible] in [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible] quod ille [illegible]
[illegible] [illegible] primum et hoc est
quod dicit [illegible] quod [illegible] analogice refertur
[illegible] et reducendo ad unum primum [illegible]
[illegible] et extendendo [illegible] aliquid
[illegible] quod refertur ad aliquod primum quod [illegible]
illud alio [illegible] quod refertur quia [illegible]
illud et alio [illegible] alio modo [illegible]
[illegible] quod ad [illegible] ad sanitatem
et hoc quia illud [illegible] medicina [illegible] illud
[illegible] illud [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] et [illegible]
ad unum [illegible] **Deinde cum**
dicit: patet ergo [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] cum [illegible]
[illegible] [illegible] sit considerare [illegible]
consequencia et [illegible] dicit ergo [illegible]
quod [illegible] illud quod [illegible] in
[illegible] [illegible] [illegible] cuius
[illegible] [illegible] de [illegible]
quibus [illegible] de [illegible]
[illegible] in [illegible] Notandum quod [illegible]
entibus [illegible] quod [illegible] sciencia [illegible]
[illegible] quod [illegible] sciencia sit de ente [illegible]
[illegible] de [illegible] [illegible]
quod [illegible] sciencia considerat de quibus [illegible]
[illegible] et [illegible] et unum et [illegible]
philosophus quod [illegible] [illegible] quod
unius sciencie considerare de [illegible] et
de quibus [illegible]

Textus est de omnibus

Lectio Xa

[illegible] ista philosophus ad [illegible]
[illegible] [illegible] questionem [illegible]
quod [illegible] sciencia considerat de quibus
et [illegible] [illegible] quod [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] in [illegible] [illegible] quod [illegible]
unius [illegible] [illegible] in [illegible] quod primo dicit
quod [illegible] sciencia considerat de quibus [illegible]
hoc [illegible] quod [illegible] sciencia specialis
[illegible] de [illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] quod [illegible] philosophus [illegible]
quod [illegible] sciencia [illegible] speculari de [illegible] et de
[illegible] et [illegible] [illegible] quod [illegible] sciencia
[illegible] speculari de passionibus entis [illegible]
[illegible] quod [illegible] sciencia [illegible] speculari de
[illegible] [illegible] dicit quod [illegible] sciencia [illegible]
[illegible] de [illegible] [illegible] quod [illegible]
[illegible] [illegible] ibi [illegible] [illegible]
[illegible] amplius [illegible] primo ergo [illegible]
[illegible] quod [illegible] sciencia [illegible] speculari de eodem
et diverso et [illegible] [illegible]
[illegible] questio in aliqua sciencia [illegible]
[illegible] questio de eodem et diverso
non [illegible] [illegible] in aliqua sciencia speciali
ergo [illegible] quod [illegible] [illegible] sciencie [illegible]
a sciencia [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] quod dicit [illegible] quod speculari de omnibus
de quibus [illegible] [illegible] [illegible] et methaphysica
non [illegible] sciencia non [illegible] [illegible]
alia sciencia [illegible] [illegible] [illegible]
sciencia specialis intromittet se ad [illegible]
[illegible] questionem quod [illegible] de eodem et diverso
[illegible] non intromittet se [illegible]
[illegible] [illegible] sit [illegible] et [illegible]
[illegible] [illegible] sciencia specialis intromittet se
de questionibus quod [illegible] [illegible] ut
[illegible] unum [illegible] [illegible] ad [illegible]
[illegible] de [illegible] [illegible] quibus non intro-
mittet se aliqua sciencia specialis [illegible]
[illegible] **Notandum** quod [illegible] [illegible]
quod [illegible] [illegible] in [illegible]
questionum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] in [illegible] [illegible] sicut ergo de eodem et
diverso [illegible] questio de [illegible] et de
non [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] in geometria sicut
in arismetrica [illegible] ergo questio non
[illegible] [illegible] [illegible] aliqua sciencia speciali [illegible]
[illegible] quod [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] in una sciencia [illegible] et in
alia [illegible] sciencia [illegible] replicaretur in
[illegible] [illegible] [illegible] ad hoc quod
questio [illegible] in sciencia non [illegible]
de [illegible] sciencia [illegible] ergo questiones [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] specialem non
[illegible] [illegible] [illegible] specialibus [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] ad [illegible] [illegible]
Deinde cum dicit quod ergo [illegible]
[illegible] quod [illegible] sciencia [illegible] ad [illegible]
[illegible] passiones unius et entis [illegible]
[illegible] [illegible] quod [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et sic non
[illegible] [illegible] ergo [illegible] quod [illegible] [illegible]
[illegible] passiones entis et unius
et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] sciencia est
considerare [illegible] passiones eius [illegible]
[illegible] sciencia considerat ens et unum [illegible]
[illegible] passiones entis unius [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] quod [illegible] quod [illegible]
[illegible] quod aliqua [illegible] passiones unius [illegible]
[illegible] unum et entis in quantum [illegible]
quod non [illegible] passiones [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] in quantum [illegible] [illegible]
quantum [illegible] [illegible] [illegible] quod [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] unum [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] entis et unius
Deinde cum dicit Et sic non [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
quod [illegible] entis et unius [illegible] passiones [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] de [illegible] passionibus
non [illegible] [illegible] hic non [illegible] ad [illegible]
[illegible] [illegible] in hoc [illegible] [illegible] sciencia [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] de [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible]
sit [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
hoc quod [illegible] [illegible] passiones [illegible]
~~[illegible]~~

[illegible] quaestio inquirit scilicet contrarietatis et pri-
oritatis et perfectionis et diminutionis et aequale
et etiam [illegible] quaedam passiones
entis inquantum ens sicut par et impar et
quae in relatione ad aliud sicut aequale quod omne
aequale dicitur alteri aequale et sic quae pas-
siones quae consequuntur scilicet et [illegible] et quae
consequuntur numerum [illegible] in multis
et quae consequuntur numerum [illegible] ita
scilicet quod ipse passiones entis de [illegible]
passionibus specialibus [illegible] spectat ad
philosophum primum. Notandum quod quae sunt
passiones quae consequuntur numerum [illegible]
[illegible] sicut numerus [illegible] magnitudinis
et de talibus passionibus [illegible] de [illegible]
[illegible] in [illegible] sicut [illegible]
quae sunt passiones quae consequuntur numerum
[illegible] vel [illegible] quae [illegible]
quod [illegible] vel [illegible] vel [illegible]
vel [illegible] vel [illegible] et de talibus
determinare spectat ad [illegible] in [illegible]
[illegible]. Notandum si [illegible] inquan-
tum [illegible] essent passiones [illegible]
philosophus [illegible] tractando de istis [illegible]
[illegible] quod ex quo non esset pa-
[illegible] entis non [illegible] determinari in [illegible]
de ente. Sed quia [illegible] passiones
[illegible] in determinando de istis
[illegible] possit esse [illegible] in alio quod sci-
licet determinat [illegible] de [illegible]

[illegible] **Deinde cum dicit**

Signum autem [illegible] quod [illegible] de
[illegible] de ente [illegible] sunt [illegible]
[illegible] praecedentia, ita quod [illegible]
[illegible] praecedentia et [illegible]
[illegible] dialectica et metaphysica et so-
phistica [illegible]. Sed dialectica et sophistica
[illegible] circa omnia inquirendo [illegible]
et metaphysica circa [illegible] in [illegible] sic
[illegible] quod primo dicit quod dialectica
sophistica et metaphysica [illegible]
[illegible] et [illegible]. Sed [illegible]
[illegible] [illegible] sed [illegible]
[illegible] illas [illegible]. Sed differunt.
Et [illegible] quod [illegible] quod [illegible]
[illegible] circa omnia et [illegible]
[illegible] metaphysica cum dialectica
et sophistica [illegible] et [illegible]
[illegible] in [illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] philosophus sophistica
[illegible] sophistica [illegible] apparens
[illegible] totum est. [illegible]
[illegible] de omnibus [illegible]
[illegible] et [illegible] de toto
ente [illegible] de omnibus [illegible]
[illegible] de toto ente [illegible]
[illegible] de eo quod [illegible] et
[illegible] quod [illegible] metaphysica
sophistica et dialectica. **Deinde addit**
Sed differt [illegible] metaphysica
et [illegible] quod metaphysica
[illegible] dialectica [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] metaphysica quod dialectica.
[illegible] de [illegible] demonstrative

[illegible] de ente [illegible]
de illis quibus determinat [illegible]
[illegible] probabilibus et [illegible]
[illegible] opinionem [illegible] metaphysica et so-
phistica [illegible] inter [illegible]
[illegible] [illegible] de [illegible]
aliud [illegible] [illegible]
[illegible] metaphysica [illegible] de [illegible]
[illegible] sophistica [illegible]
[illegible] indicat [illegible] [illegible]
quod [illegible] dialectica et [illegible]
dialectica [illegible] tentativa de [illegible] et [illegible]
[illegible] tentativa quod [illegible] procedit
[illegible] extranea [illegible]
[illegible] et procedit [illegible]
[illegible] procedit ex [illegible]
[illegible] quod [illegible] et [illegible]
[illegible] quod [illegible]
[illegible] et [illegible]
Deinde cum dicit aliquis [illegible] metaphysica et
dialectica [illegible] quod
[illegible] consequuntur [illegible]
[illegible] de [illegible] [illegible]
quod dialectica et metaphysica [illegible]
metaphysica et dialectica [illegible] ad oppo-
sita [illegible] quod dialectica et
metaphysica [illegible]
[illegible] [illegible] non
[illegible] et [illegible] rei et
[illegible] [illegible]
quod [illegible] intellectu [illegible]
[illegible] intentionis [illegible]
intellectus [illegible] [illegible]
[illegible] et [illegible] et [illegible]
[illegible] et metaphysica de [illegible]
[illegible] rei dialectica [illegible]
[illegible] dialectica [illegible]
dialectica inventa ad [illegible]
[illegible] intellectus et [illegible] et [illegible]
[illegible] inventae [illegible]
[illegible] de [illegible]
[illegible] intentionibus [illegible]
de [illegible] [illegible] intentio
[illegible] metaphysica et dialectica
[illegible] metaphysica [illegible]
[illegible] et [illegible] requirit
[illegible] dialectica [illegible] rationis
[illegible] dialectica [illegible] [illegible]
et metaphysica. [illegible] dialectica
[illegible] de [illegible] intentionibus [illegible]
[illegible] applicat ad [illegible]
[illegible] dialectica [illegible] [illegible]
[illegible] argumentum [illegible]
[illegible] **Deinde aliquis**
[illegible] dialectica sit tentativa de [illegible]
de quibus philosophia [illegible]
Et [illegible] quod sit. [illegible]
[illegible] quod procedit modo tentativo
[illegible] procedit [illegible] extranea et [illegible]
procedit [illegible] [illegible] procedit
[illegible] rei et in [illegible] quae [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] intromittat se de [illegible] entis

[illegible] ... **Deinde ad dicitur** [illegible]

[illegible] ... **Deinde ad dicitur** [illegible]

Nota quod [illegible] [illegible]

Tamen necessario [illegible] eadem quia et
nec [illegible] quod sit a talibus [illegible]
in vero et esse sed non genere. Notandum
etiam quod philosophi antiqui non procederunt [illegible]
[illegible] debilitatem ingenii non corporis
[illegible]. Nec ad non statim separata
sicut cum procederent non corporis [illegible]
nec esse statim separatum non posuissent
esse certam [illegible] ex contrariis corpora-
[illegible] et esse sed separate non comprehenderunt
contraria. Notandum etiam quod [illegible] ad
[illegible] reducuntur [illegible] sui ad diversitatem [illegible]
ad [illegible] sui diversitatem ad multitudinem re-
ducuntur et quod infinitum. Unde pytagorici
attribuerunt impari et finito pari [illegible]
infinitum et finitum esse reducuntur ad
unum et multitudinem [illegible] esse unitatem
[illegible] [illegible] ad unitatem reducuntur
et [illegible] [illegible] ad multitudinem
[illegible] esse ad unitatem reducuntur [illegible]
[illegible] unius [illegible] [illegible]
ad ad multitudinem [illegible] [illegible]
separat. [illegible] hic dicit philosophus quod [illegible]
reducuntur ad unum et multitudinem.

Deinde cum dicit palam hic. Concludit
ex [illegible] quod huius scientie est considerare ens
[illegible] quod [illegible] et quod huius scientie [illegible]
[illegible] ens [illegible] est. Et hic [illegible]
esse certam [illegible] [illegible] [illegible]
ad [illegible] contraria ad [illegible] ex contrariis contraria
ad reducuntur ad unum et plura [illegible]
hic ad [illegible] unum et pluralitas sunt [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] unde unum [illegible]
[illegible] non debet [illegible] [illegible] sed se

[illegible] [illegible] [illegible] solum analogice. **De-
inde cum dicit** [illegible] ostendit quod
esse quod dicitur [illegible] [illegible] dicitur
unum [illegible] quod [illegible] contraria [illegible] [illegible]
[illegible] unam [illegible] non obstante quod [illegible]
[illegible] dicitur [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] omne unum
[illegible] ad unum [illegible] [illegible]
unum [illegible] eadem [illegible] unam [illegible] et sic
[illegible] unum et [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] contrarium [illegible] eadem [illegible]
unam [illegible] et hic [illegible] reducuntur ad
unum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
esse [illegible] [illegible] eadem [illegible]
[illegible] non obstante quod [illegible] esse non
sit unum [illegible] non sit unum [illegible] [illegible] ad
quod [illegible] [illegible] de omnibus entibus non
obstante esse quod sit quod [illegible] separata
ab omnibus entibus. Unde [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] hic [illegible] quod unum et esse [illegible]
[illegible] eadem [illegible] unam [illegible] [illegible]
quod omnes [illegible] unius et entis
reducuntur ad unum [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] et quod [illegible] [illegible] [illegible]
et entis [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible]
Notandum etiam quod de ente [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] intellectus [illegible] quod
[illegible] intellectus [illegible] [illegible]. [illegible] et [illegible]
posset aliquis [illegible] [illegible] [illegible] quod esse
et [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] unum
[illegible] de omnibus entibus. [illegible] posset
aliquis [illegible] sed [illegible] [illegible] quod esse
et quod [illegible] separata [illegible] ab omnibus
entibus et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] philosophus
[illegible] quod esse analogice [illegible] de omnibus entibus
et [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] quod et si esse non [illegible]
unum [illegible] non esse sit aliquid separatum [illegible]
esse [illegible] analogice de omni ente in
quantum [illegible] esse [illegible] [illegible] unius [illegible] [illegible]

Deinde cum dicit et [illegible] [illegible]
quod [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quod [illegible]
[illegible] scientie se extendit ad esse et ad ea
quae consequuntur esse [illegible] speculativa [illegible] [illegible]
non [illegible] aliqua scientia specialis [illegible] geome-
tria [illegible] [illegible] non [illegible] speculari
quod est contrarium [illegible] [illegible] ad unum [illegible]
esse [illegible] [illegible] [illegible] ad [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] supponunt quod [illegible] scientie [illegible]
supponentes [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] **Deinde cum dicit** quod [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] determinata [illegible] [illegible]
entibus [illegible] quod [illegible] [illegible] quod ad [illegible]
scientiam spectat speculari [illegible] in quantum
esse et [illegible] [illegible] quod [illegible] [illegible] in
quantum esse [illegible] [illegible] quod [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] considerationem non solum [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quod [illegible]
scientia considerat de omnibus [illegible] [illegible]
[illegible] et [illegible] de [illegible] et [illegible] de
toto et parte et aliis [illegible]

Tertio autem [illegible] [illegible] **textus 2**
dicit quod [illegible] [illegible] scientia
se extendit ad considerationem
[illegible] et [illegible] quae consequuntur esse in parte
ista ostendit quod [illegible] huius scientie se ex-
tendit ad considerationem [illegible] [illegible] [illegible]
et dicit [illegible] solvit [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] quod [illegible] [illegible] unius scientie [illegible]
[illegible] sit considerare de substantia et de princi-
piis quae in scientiis mathematicis [illegible] digni-
tates. Notandum etiam quod [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] in mathematicis et [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] dignitates magis [illegible]
scientiis mathematicis quam aliis scientiis. **Dein-
de cum dicit** palam [illegible] solvit
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quod unius scien-
tie [illegible] considerare de substantia et de digni-
tatibus et [illegible] [illegible] [illegible] ostendit quod
ad [illegible] scientiam [illegible] considerare de substantia spectat
considerare de primis principiis. [illegible]
quod ad [illegible] scientiam specialiter spectat conside-
rare de [illegible] primo et [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quod ad
[illegible] [illegible] spectat considerare de primis
[illegible]

Secundo removet quendam errorem quem habuerunt aliqui circa primam partem ibi quamvis autem dicatur ipsa prima in omnibus partibus quod dicunt dicentes. Tertio excludit quendam errorem quantum ad dicentes ibi: iterum autem ... quod ... quod dictum est de natura sua ... quamvis in suis ordinibus entibus et non solum alicui generi separato ab aliis hic pertinet ad considerationem primi philosophi primam partem ... quod ... notandum ... [illegible]

[illegible]

... Demum cum dicit ... [illegible]

Ad scientiam quoque spectat considerare primam ... vel nullam ... aliud dicere de ipsis ... unde sunt vera ut non ... nec geometer nec arismeticus nec physicus naturalis et ideo quod hic non spectat ad eos. Deinde cum dicit scilicet naturalis excludit quendam errorem ad ... evidentiam notandum est quod ... naturalis sunt quod scientia naturalis sunt prima scientia et primi entis et ... naturalis ... de scientia naturali ... de toto ente ... quod scientia ... prima scientia et prima philosophia ... excludit ... philosophia ... de toto ente ... [illegible]

[illegible]

... Demum cum dicit ... [illegible]

... exempli sunt instrumenti ... audiendi ... querere ista propositio tamquam ... nota et ... de malitia ... casu ... nota. Deinde cum dicit ... [illegible]

[illegible]

sicut tradendo notitiam totius et partis ... tradit notitiam ... et magis ... et tradendo notitiam ... tradit notitiam ... argumento ... partis ... demonstrat ... solum dat notitiam ...

Augmentum posterius

... de ... syllogisticis ... specialis de ... et nobilis ... [illegible]

principium sed notitia quod notitia habetur aliquorum
intelligente. Tunc non est dicendum
non habetur ex suppositione et conclusione et a-
conclusione sed principium est ut non accipiatur
per demonstrationem sed aliud non et sic quod notitia
est quod istud principium sit et principium quod cognoscitur
tanquam aliquid cognoscente tale autem prin-
cipium cognoscente et huius cognitionis
quod simul adest et non per discursum.
demonstrativum Notandum est secundo
quod habere [illegible] conclusionis quod dicitur principium
principii est quod notitia sua non in intellectu
alteri. notitia enim principii principii non
per mediationem notitie prioris et sic quod possibile
apprehendere immediate nec per mediationem
notitie prioris quod primo sunt nec per
ac notitia eorum nullo intellectu quod autem
nullo intellectu sit immediatum est et inde
pendens et sic est quod dicit philosophus quod principium
principium est sciendum et notissimum et
ideo etc. [illegible] nullus potest errare Ex ista
autem conclusione patet 2a pars. scilicet ex hoc enim quod
notissimum est sine notitia non habetur ex
suppositione et conclusione quod enim sunt quod
non sunt nota in se et ideo ex quo [illegible]
conclusione supponuntur esse nota. eo modo
quo dicitur supponuntur sic esse [illegible]
[illegible] non potuit [illegible] sic [illegible]
tali notitia nullo est notum principium principium
et sic quod notissimum est in se Ex [illegible]
est conclusione sequitur. Tertia videlicet
principium eo modo quod sit immediatum in
intellectu alteri priori et per consequens
non potest demonstrari quod omnis demonstratio
est per priora et quod non habetur per demonstrationem
demonstrativa sed habetur [illegible] ex terminis
[illegible] **Quarta aliquibus.** V.
per notitiam principium nisi habitum aliquid
videtur quod non quod [illegible]
[illegible] est sicut tabula rasa in qua nihil
est depictum [illegible] non est depicta
nec notitia principium nec conclusionum
[illegible] notitia priorum non in est [illegible]
[illegible]

principium [illegible] et in potentia est non
est esse nisi per [illegible] aliquorum et ana-
logum [illegible] in potentia sicut [illegible] non est
sicut nisi per [illegible] aliquorum [illegible]
loquimur de [illegible] et notitia [illegible]
in actu [illegible] est quod aliter loquendum
est de notitia principiorum et aliter de notitia
conclusionum [illegible] intellectus dicatur anima
quod non est per acquisitionem nec ab extrinseco sic
nec notitia principiorum nec notitia conclusi-
onum est anime Et sic quod anima dicta sicut
tabula rasa in qua nulla notitia de-
picta est. [illegible] omnis notitia est ab ex-
trinseco, [illegible] intellectus est potentia
passiva in potentia ad passionem non est
nisi per [illegible] actum Et [illegible] nulla
notitia nec in habitu nec in actu nisi
[illegible] moveatur ab obiecto quod [illegible] obiectum
[illegible] actu [illegible] intellectum
[illegible] dicatur anima quod [illegible]
[illegible] notitia principiorum dicatur
esse [illegible] notitia ad conclusionem non

Ad evidentiam notandum est quod [illegible]
intellectus [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] non [illegible] intellectus [illegible]
ut [illegible] non [illegible] ut [illegible].
[illegible] intellectus est aptus natus
[illegible] notitia principiorum [illegible] acquisitionem
[illegible] acquisitionem [illegible]
[illegible] obiecti [illegible]
[illegible] ab [illegible] obiecto [illegible]
[illegible] notitia [illegible]
[illegible] notitia
[illegible] habere no-
titiam principiorum [illegible] principii [illegible]
est [illegible] intellectus [illegible]
est aptus natus [illegible] notitia conclusionum
[illegible] descensivum
[illegible] conclusiones habeantur et [illegible]
per [illegible] discursum [illegible] conclusiones
[illegible] cognosci et [illegible] ab intellectu
ut [illegible] est et non ut [illegible]
[illegible] aliter [illegible] est quod non
per acquisitionem [illegible] sic nec notitia principiorum
nec notitia conclusionum est anime [illegible]
aliter [illegible] est quod [illegible] aliter [illegible] sic
notitia principiorum aliter [illegible]
per discursum [illegible] obiecti
[illegible]
[illegible] argumentum [illegible]
[illegible] argumentum concludit quod notitia principiorum
non [illegible] aliter [illegible] per acquisitionem [illegible]
ad argumentum [illegible] concludit
quod [illegible] aliter [illegible] tanto quod
non [illegible] et per discursum De
inde cum dicit [illegible]
[illegible]
[illegible]

Nota differentiam [illegible]
[illegible] intellectus

principium de quolibet affirmatio vel negatio et de nullo
simul. Et primo ponit conclusionem suam
secundo probat eam ibi impossibile namque. Dicit ergo
primo. Et dictum est quod firmissimum principium omnium
est firmissimum propter hoc quia circa quod
istud principium quod est firmissimum hoc autem
necessarium est quod impossibile est quod idem simul sit
et non sit eidem secundum idem et alias condi-
tiones quae requiruntur ad veram contradictionem et
quibus determinationibus dictum est in [illegible]
[illegible] contra logicos. Unde cum contradictio nul-
lius indigeat conditionis requirit quod ad contradictoria
non possunt simul verificari de eodem. Hoc principium
notum est. Et hoc est principium summe firmissimum
quod conclusum est cum istud principium dictum
determinatum: hic dictus contradictionis vel dictus
Demonstrationem dicit inde ad dicit in
possibile namque mentiatur quod dicit. Dicit enim
quod istud principium sic dictis contradictionis
sortitur ad contradictionem suam quod principium scilicet
ipsum esse firmissimum et notissimum. Secundo quod non
dicit contradictionale tertio quod non possit de-
monstrari. Dicit quod habetur secunda. Dicit
ergo facit. Et primo probat quod hoc principium
sit firmissimum et notissimum est
secundo manifestat quod non demonstratur. Dicit est
principium omnium demonstrationum. Tertia ibi suppositum
autem tertia conditionem non facit mentionem
et hoc quod facit clarior. Dicit ergo Demonstrationibus
dicit ergo quod hoc principium firmissimum est et
hoc quod impossibile est idem esse et non esse
contradictionis veritatis est impossibile
sibi et ideo notissimum est quod nullus potest
eo ignorare. Et si enim veritas dicit
esse quod contraria possunt inesse eidem
tunc hoc non potest contingere immediate
nisi enim est tunc contra quod quod hoc dicit
esse dicit mediate hoc enim [illegible]
non est quod mediate negari non potest.
Si enim contingeret quod contradictoria possent
inesse eidem et contraria simul contingerent
inesse eidem licet ad videndum ambo
et determinabiliter contradictio conversa consistit
et in logicis demonstrata. Dicitur est
enim infimum probatur quod opiniones
sunt contrariae et primo et per se quod sunt contradic-
tiones et non quae sunt contrariorum non non simul
contrariae opiniones primo et per se si
unus opinatur quod Sortes est albus
et alius quod Sortes est niger. Sed secundo
contrariae opiniones sunt et per se si unus
opinatur quod Sortes est albus et alius
quod Sortes non est albus. Si ergo quis
opinatur simul duo contradictoria esse vera
opinando simul idem esse et non esse simul
opinabitur contraria quod est impossi-
bile cum hoc est mutari quod non potest
comprehendi simul mediate. Ergo dicit hoc
esse Demonstrationem dicit et cetera

Sed quod alia contradictio quaecumque primo hoc
sit quod non demonstratur. Sed est radix omnium
demonstrationum. Et hoc est quod dicit quod firmissimum
est istud principium et notissimum est
omnes demonstrationes reducunt hoc ad hoc
sicut principium tamquam in quod omnia sunt
conclusiones et radicales omnium conclusionum et
omnium opinionum. Hoc enim principium est radix
omnium principiorum et omnium dignitatum. 2
Nec aliqua. Ut sit verum quod dicit philosophus
quod hoc principium est radix omnium principiorum
et omnium conclusionum. Sed est quod quia ad
eius evidentiam notandum est quod duplex est
est operatio intellectus. Prima est quod in-
telligit simplicia quae quidem et hoc operatio
vocatur simplicium intelligibilium. Alia
est operatio intellectus qua componit et di-
vidit et in utraque operatione est aliquod
primum quod scilicet cadit sub sua apprehensione
intellectus. Unde quod est primum in prima operatione
est ens. Nihil enim potest concipi simpli-
citer intelligibile non concipiatur ens et
hoc concipit entitas se confundat in ea
omnibus conceptibus. Primum autem in secunda operatione
intellectus est hoc principium de quolibet af-
firmatio vel negatio et huius quod hoc principium
est fundatum super ens. Unde sicut ens est
primum in prima operatione ita hoc principium in
secunda in secunda enim operatione intellectus
nihil potest intelligi nisi intellecto hoc
primo firmissimo et sic sicut omnes conceptus
simplices resolvuntur ad conceptum entis sic
conceptus compositi resolvuntur ad hoc
principium.

Nec ad quidam ponentes
ponunt contraria principia principiis
firmissimis et notissimis. Sed
postea ostendit quod quidam errabant circa hoc
principium et dividitur in duas partes quia
primo ponit duos errores circa hoc principium
in secunda parte disputat contra illos quod ponunt
ibi Sed ipsum quidem quod contradictoria possunt
inesse eidem vel esse simul et quod
ambo possunt esse vera vel ambo falsa. Secunda
ibi principium non habet talia. Primo igitur
manifestat quod quidam ponunt duos errores
circa hoc principium. Secundo dicit modus fidei
sunt credenda et destruenda quae negantes
hoc principium ibi est ad demonstrare contra
negantes in duas partes quia sunt duo errores
ibi quos tangit secunda ibi volunt et cetera.
Dicit ergo primo quod sunt quidam quos dicunt
quod contingit idem esse et non esse et quod opi-
nantur quod contradictoria possunt inesse
eidem. Et hanc opinionem utuntur
multi naturales sicut patet infra. Vos
autem dicimus hoc esse impossibile quod idem
eidem esse et non esse quod contradictoria

quia cum contradictoria non inferantur de eodem hic
cum contradictoria infinitum affirmativum principium quod
falsum non potest. Deinde cum dicit no-
lens autem ponit unum errorem circa hoc principium
dicens quod quidam volunt quod hoc principium demon-
stretur et hoc accidit eis propter ineruditionem
logice; in logica enim docetur quorum
demonstratio et quorum non, conclusionum enim
demonstrationis principia autem non; ineruditio
enim in eruditione logice est nescire
distinguere inter ea que demonstrantur et que
non demonstrantur; non enim omnium est
demonstratio. Si enim omnium esset demonstratio
principiorum esset demonstratio. Et ad principiorum
esset demonstratio principiorum esset principia et
demonstratio esset in infinitum. Si autem principiorum esset
principia esset abire in infinitum in principiis
quod est impossibile; principia ergo non demonstrantur.
Si autem querendum principiorum non est demonstratio
magis non hoc principium non est demonstrabile quia
est radix omnium principiorum et sic dictum est.
Notandum est quod duplex est demonstratio
scilicet ostensiva et ad impossibile. Per demonstra-
tionem non potest demonstrari hoc principium et hoc
quia omnis talis demonstratio est per priora nec
aliquid est prius hoc principio. Nec etiam potest demonstra-
ri hoc principium demonstratione ducente
ad impossibile; talis demonstratio deducit
ad aliquid quod est manifestius quam sit in
possibilitate cuius oppositum hoc principium quod est
impossibile. Sed cum hoc principium est manif-
festissimum quam sit in veritate et oppositum eius
est maxime quam sit in falsitate [illegible] patet
quod hoc principium demonstrari non potest.
Deinde cum dicit, est autem demonstrare
elenctice. Dat modum per quem potest convinci contra
negantes hoc principium et duo facit quia primo
dat talem modum secundo ostendit quod hic modus
non est modus demonstrationis sed elenctice ad
demonstrandum principium. Notandum est quod
elenchus est sillogismus oppositum contradictionis
alicuius quod alius concedit alius ex
hiis que supponit respondens demonstra-
tio autem non potest convinci contra negantem
hoc principium cum demonstrative procedat
et procedat ex prioribus simpliciter. Potest autem
convinci contra negantem hoc principium elenctice
concedendo ex hiis que supponit ille qui ne-
gat hoc principium. Qui enim negat hoc principium
oportet ut nichil dicat vel aliquid; si nichil
supponit vel aliquid. Si nichil supponit non
est cum eo non est disputandum sicut
planta et arbor. Si autem aliquid signi-
ficet oportet quod concedat hoc principium quia
quamlibet conceptionem concedit hoc principium. Illud
enim quod concedit vel est simplex conceptus
vel complexus. Si simplex conceptus, hic
oppositum conceptio enim simplici conceptui
concedit cum [illegible] radix omnium
simplicium conceptionum conceptio ad [illegible]

concedit principium quod fundatur super eam. Si autem
illud quod concedit est conceptus complexus
et oppositum quia conceptio hic concedit hoc
principium nam hoc principium intelligitur in omni
conceptione. [illegible] sicut [illegible]
[illegible] quod licet hoc principium non possit
demonstrari simpliciter potest tamen demonstrari
elenctice et per sillogismum elenchum contra
[illegible] ad [illegible] opinionem falsam
ex aliquibus concessis a respondente tali
enim qui negat hoc principium et qui dubitat
[illegible] dicit, id est aliud concedit etiam
significat per nomen statim potest [illegible]
quod impossibile est idem esse et non esse quia
[illegible] quod concedit et quod [illegible] significat
per nomen inferatur hoc principium quia si hoc
principium [illegible] vel [illegible] concederetur
nec significaretur. Si autem iste nichil dicit
nec concedit [illegible] aliquid [illegible]
[illegible] quod [illegible] talis enim
est [illegible] planti et arbori. Deinde cum
dicit elenctice autem dico [illegible] istum
modum et modum demonstrationis dicens quod
elenctice demonstrare et demonstrare simpliciter
videntur differre. Si [illegible] enim
vellet demonstrare hoc principium simpliciter
videbitur petere principium. Si [illegible] argu-
mentum non est talis sed supponunt simplici-
ter negantes hoc principium est elenchus quia
sic non demonstratur. Notandum est quod in omni
conceptione intelligitur hoc principium sic [illegible]
[illegible] et [illegible] hoc principium est prius omni
conceptione. Si [illegible] aliqua conceptio concedatur simul
hic [illegible] est prior hoc principio in [illegible]
[illegible] peteretur quod est in principio quia ista
[illegible] non potest [illegible] nisi per hoc principium quod
[illegible] omnium veritatum [illegible]
[illegible] ex ipso dependeat et quod [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] veritate [illegible] simul
[illegible] hoc principium [illegible]
vel illi qui negat hoc principium potest [illegible]
ex aliquibus [illegible] concessis
[illegible] concedere principium. Deinde cum
dicit primum non incipit [illegible]
negantes hoc principium et duo facit quia
[illegible] [illegible] quod [illegible] contradictoria
[illegible] esse [illegible] [illegible] quod [illegible] quod
[illegible] esse [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] quod opinio
pitagore [illegible] in opinionem istorum
[illegible] [illegible] opinione [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
amplius [illegible] [illegible] amplius
[illegible] [illegible] amplius [illegible]

dr unu: ubi unu et maxie Qn ubi aplic
Si q maxie pa pp in diversis ptes qr
po andt q [illegible] p r q3 [illegible] gt ne
gantes hic pun [illegible] pot [illegible] gt
cos. ubi. [illegible] [illegible] q q3
supponi gt negantes hic pun [illegible]
differentes non et velle q supponunt ad
ex [illegible] ex hic d q supponens aliqui
propones affirmativus vel negativus et ex
illa supposita volumus [illegible] hic pun.
qr sic [illegible] petes pun ut ad [illegible]
el Si3 d q supponimus q nomen ad
exprimit z dicenti et audienti Et cum
[illegible] ad dicit [illegible] q ad [illegible]
exprimat p nom. Et al [illegible] dicit
sic ad [illegible] sine ut differentes
[illegible] explicit ut [illegible] alter Et [illegible]
exprimit ad p [illegible] nom ad demon
[illegible] hic negatio hic pun [illegible]
[illegible] ad determinata et diffinita ex
[illegible] p nomen ad [illegible] nomen ex
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] q taly [illegible] sic
[illegible] ad [illegible] demonstra [illegible]
hic pun. simpliciter [illegible] sic
[illegible] sermone: dicens q p sermone ad
exprimit z [illegible] hic pun
[illegible] q [illegible] q [illegible] sermone ne
gat sermone negando ad sermone [illegible]
dat sermone qr ad [illegible] negare loquendo
nisi [illegible] loquens: Notandum
q [illegible] [illegible] et ad [illegible]
d omni conceptum [illegible] et ad
conceptu [illegible] conceptu hic
[illegible] pun et qr [illegible] ad dicit phs
q ad [illegible] hic [illegible] pun ad d3
supponi ad ex [illegible] ad ex hic [illegible]
d3 supponi [illegible] conceptu [illegible]
conceptu [illegible] el. Si3 d3 supponi q
nomen significat aliqui conceptum simpliciter
[illegible] vel notandum el q conceptu [illegible]
[illegible] alter conceptu simpliciter entis et
non entis q [illegible] dicit phs si nomen
significat conceptum [illegible] q [illegible] significat
[illegible] unius q ad significat opposit
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ad
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] el: qr [illegible] significat nomen ita
[illegible] unius q ad el alterius Deinde
ad dicit [illegible] [illegible] [illegible] ponit [illegible]
[illegible] z [illegible] sit qr [illegible] ponit [illegible]
[illegible] et d [illegible] talis si [illegible]
d [illegible] q supposito q nomen significat ad
[illegible] [illegible] el q [illegible] significat ex el
el [illegible] unius q illo ad ad ex
hic el opposita illius [illegible] z sic [illegible]
[illegible] ille in [illegible] qr [illegible] [illegible]
[illegible]

unu aliquis q ad [illegible] z opposita eius
q [illegible] dicit q [illegible] sic et ad sic se ha
beat: [illegible] sic habeat unu ad. [illegible]
sic [illegible] ad sic. qr dicit phs q nomen
habeat [illegible] [illegible] ad unu [illegible]
tate et ad ad aliud et ad [illegible]
[illegible] et ad ad aliud opposi[illegible] [illegible]
q [illegible] ad [illegible] [illegible] z q [illegible]
[illegible] ita unu q ad [illegible] z opposita
eius Deinde ad dicit [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] q dicit. dicit cum
q ad [illegible] hic pun hic d3 suppo
oni q nomen significat ad unu et [illegible]
hic [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] sit
et p hic [illegible] [illegible] [illegible]
aptat ad [illegible] [illegible] q [illegible]
[illegible] ad [illegible] z de [illegible] ubi [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] q nomen significat
unu et [illegible] et d [illegible] talis:
nomen ad significat unu d plura. Si unu
[illegible] q [illegible] d plura ad in
plura finita d ad finita infinita
ad [illegible] ex qr [illegible] ad [illegible]
[illegible] ad [illegible] [illegible] [illegible] significare
conceptum q [illegible] concipi et intelligi
ad [illegible] significandi ad [illegible] infinita
ad concipi ad [illegible] [illegible] significandi
[illegible] significandi infinita et [illegible]
[illegible] [illegible] d significatione. Si [illegible] illa q
significat plura [illegible] et [illegible] finita
[illegible] d in [illegible] [illegible] [illegible] q
[illegible] q nomen significat unu. [illegible]
[illegible] illa significata finita [illegible]
[illegible] [illegible] ad intellectu et [illegible]
[illegible] illorum [illegible] [illegible] imponi unu
nomen. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
q [illegible] q si [illegible] ad aliquis ad significat
unu [illegible] al [illegible] [illegible] [illegible]
unu [illegible] d unu significat qr [illegible]
[illegible] unu [illegible] et unu [illegible]
[illegible] [illegible] si [illegible] significat aliud
[illegible] q [illegible] sit ex [illegible] ex [illegible]
[illegible] [illegible] Si ad dicit q nomen
significat plura ut [illegible] [illegible] ad
[illegible] [illegible] [illegible] in plura sint
finita et determinata. [illegible] ost
qr si [illegible] significate a nomen sint pl
[illegible] [illegible] [illegible] sint determinata [illegible]
[illegible] illorum [illegible] [illegible] [illegible] nomen
[illegible]: Si aliquis dicit q [illegible]
ad significat unu [illegible] Si3 plures
[illegible] [illegible] [illegible] el [illegible] [illegible] q [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] q significat z
a [illegible] sint finita ut [illegible] qr
[illegible] illorum [illegible] [illegible] imponi

unum nomen. Si [illegible] aliquis intellectus dicat quod nomen significat plura et infinita [illegible] [illegible] est. non nisi significat unum et tantum [illegible] significare [illegible] quod unum hoc nomen [illegible] significabit. Si [illegible] nomen non significat [illegible] omnis disputatio [illegible] et [illegible] non intelligere [illegible] unum [illegible] non intellectus [illegible] significare [illegible] intellectum [illegible] tali rei significate [illegible] Nota [illegible] quod in omni disputatione ita [illegible] determinate unum quod non aliud [illegible] non [illegible] opponentem et respondentem [illegible] expressi a respondente vel ab opponente [illegible] determinati et finiti [illegible] non [illegible] nisi nomen [illegible] significare [illegible] et [illegible] quod si nomen non significaret terminos [illegible] perhibit [illegible] disputatio. De modo ad [illegible] [illegible] itaque [illegible] applicat [illegible] manifestum ad [illegible] et [illegible] talis. Si nomen [illegible] significat unum. Si [illegible] significaret et hominem [illegible] significabit non esse nisi forte [illegible] cum appellamus unum quod [illegible] unum [illegible] et [illegible] non [illegible] unum [illegible] non quod [illegible] quod album et musicum [illegible] in uno et [illegible] significat [illegible] non significabit alterum [illegible] esse et [illegible] quod [illegible] [illegible] significat unum et non plura [illegible] nomen [illegible] [illegible] [illegible] album [illegible] musicum [illegible] unum [illegible] si album [illegible] homini [illegible] et [illegible] unum et [illegible] non [illegible] album [illegible] musicum [illegible] non significabit [illegible] nisi forte [illegible] nisi homini [illegible] non [illegible]

homines [illegible] ad oppositum [illegible] significationem unam [illegible] significare [illegible] et [illegible] est hoc [illegible] et non homo [illegible] Si [illegible] non significaret [illegible] et non [illegible] esse [illegible] et [illegible] unum [illegible] et non esse [illegible] unum [illegible] et non [illegible] nomen [illegible] in [illegible] et [illegible] significabit [illegible] unum nomen et [illegible] De modo ad [illegible] [illegible] talis [illegible] et [illegible] quod [illegible] asserat unum quod non [illegible] asserat oppositum illius [illegible] quod [illegible] asserit [illegible] quod non [illegible] asserere oppositum illius [illegible] et negationem [illegible] asserit unum oppositorum quod non asserat [illegible] determinate [illegible] [illegible] opponentis ibi non hominem esse et non hominem esse [illegible] ibi si [illegible] non [illegible] quod [illegible] quod homo est animal bipes [illegible] animal bipes [illegible] significat [illegible] hominem quod [illegible] significat nomen [illegible] est animal bipes [illegible] animal bipes [illegible] Si [illegible] hominem esse animal bipes [illegible] esse [illegible] animal bipes [illegible] significat quod oppositum illius [illegible] homo esse animal bipes et oppositum illius [illegible] esse animal hominem et non hominem [illegible] esse hominem [illegible] esse non hominem [illegible] homo [illegible] non homines [illegible] De modo ad [illegible] homo [illegible] et non homo [illegible] opponit [illegible] homo et albus [illegible] et albus non [illegible]

[illegible] [illegible]

licet sint in eodem ergo nec magis homo
et non homo significant idem verbi gratia
si aliquis diceret quod esse homini et non
esse homini diversa significant sicut homo
et albus significant diversa. nec enim
magis opponuntur homo et non homo
quam homo et albus. si ergo homo et albus
diversa significant ergo homo et non homo diversa
significant. Deinde cum dicit: Si enim
aliquis dicat quod homo et albus significant
unam rem et rationem. secundo sic dicitur
quod prius quod unum sunt verum et non solum
opposita contradictorie. Si enim homo et albus
sunt unum eadem ratione homo et musicum
et per consequens erit albus et musicum
quod sic fieri non potest. albus et homo non sunt unum
Deinde cum dicit: Si ergo et hoc
non contingit. probat eandem conclusionem per viam
interrogationis. Ad cuius evidentiam notandum
est quod duplex est interrogatio. una quae non
specialiter interrogat. alia specialiter et
determinate. Si ergo contradictionem simpliciter
unam rem et unam rationem, nulla interroga-
tio est determinata et definita nec est
responsio. Si enim homo et non homo dicunt
unam rem et unam rationem, quando inter-
rogatur aliquis de homine interrogatur et de
non homine et quando respondetur homini
respondetur non homini. Quando ergo inter-
rogationes et responsiones non sunt
determinatae et definitae sed possibile est inter-
rogationem et responsionem fieri de uno
sed non unam rem et unam. Unde quando
aliquis dicit differunt unam rationem et sic
idem … non est quod sit
interrogatione et responsione de uno
sicut interrogatur et non de alio. Et
ideo si homo et non homo sunt idem unam rem
dicunt et differunt unam rationem …
quod si videtur homo videtur non homo
verbi gratia sunt simul … quod sit sed si
homo non contingit quod dicatur … sicut quod albus
et homo sunt idem ergo quod contradictio non
dicunt eandem rem et hoc notandum est si
… videri ad aliquem interrogatum sim-
pliciter et determinate et definite. Si
enim aliquis interrogat simpliciter …
unam partem negationis puta de affirma-
tione … videtur ad affirmationem et …
… et negationem: non videbit definite
et determinate ad interrogatum. Et si
… homo et non homo sunt idem unam rem
dicunt … sunt diversa unam rationem …
respondet unum quod non … videtur ad
… ut … hominem et albus et

Plures nullae earum esse idem. Et … quod
deinde rationem. Sed … interrogatione
utrum iste homo sit vel non … videtur
… unum … puta … quod homo …
… non homo et non … videndum quod …
albus … quod … niger … quod … magis
… sed … iste … debet videri
… videtur unum et aliud
… non … videbitur … albus
… ergo … sunt infinitae … eadem
interrogatio videtur infinita quod
… impossibile quod … infinita …
… : et … de homine et
de albo: et … de homine et
non homine et non homo et non homo
sunt unum … differt
… quod videtur homo non …
quod videtur non homo … quod …
videtur homo et non homo … infinita
oportet quod … de homine videtur
… quod accidunt homini quod … impossibile
… sic oportet … omnes …
… differentias … quod oppo-
sitas interrogat determinatas et infini-
tas … et videtur eodem modo
… finite et determinate. Si
ergo quaestio …
… accidentibus … definito
… talia accidentia non sunt … intel-
lectus. Deinde cum dicit …
… non … rationem …
negationes … et … sunt
… si affirmatio et negatio …
… de eodem … quod albus
… est … ut de … rei
… accidentia. Si … in
possibile ergo et … cum …
… quod … consequentiam
et probat … conclusionem …
… inferentiae … determinatae
… affirmatio …
… inferentiae de eodem … . …
Si … ad evidentiam … — Nota … / … accidentia
… notandum quod … praedi-
catum … et accidentale quod …
… et … …
et … praedicatum … …
… accidentale … …
… Sed … aliud …
… si … et non
… inferantur de eodem … …
… non … non …
… alietate … non …

dicimus quod album non est homo substantia quod dicitur vel
Si magis quod non est quod autem album sit
et ecce illud aliquid quod hic nunc esse
dicitur magis quam substantia hoc est quia hoc
omne praedicatum dicitur accidentale quod omne praedicatum
dicitur non esse substantia. Verba autem sunt
primi libri quod dicit sic quod illi qui sic dicunt
scilicet quod esse et non esse infinita dicere
eos destruunt substantiam et quod quid erat esse
in praedicato substantiale et quidditatem quod autem sit
praedicatur non sic dicere et dicitur quod omnia
accidant rei et homini quod dicitur albi-
tatem ac re et praedicatur non sit de substan-
tia sic cum dicunt et dicitur quod homini
esse et cuius non esse ~~et si dicitur non esse~~
et si cuius non esse et aliud ab eo et
sic dicitur et dicitur quod autem esse et cuius
non esse et aliud ab eo et non
et substantia cuius substantia cum sit dicit esse quod
non est non esse sit ergo et esse aliud
quod dicitur homo nullo modo dicit nisi esse
non homini ut cum esse homo quod nisi
hec due negationes sunt hic scilicet homo
vero et cum esse homo quod significabat
haec et hoc erat substantia alicuius scilicet homo
quod quid esse si erat substantia nullo modo poterat
esse non esse cum contra quod significat
substantiam non est significare aliud quod sit aliud
ab ipso esse. Si autem id quod erat esse
esse homo erat non quod esse non homo
sed dicebatur ista scilicet quod esse homo
sit aliud ab homine et per consequens sequitur
quod necesse sit dicere quod esse tale non
sit verum alicuius substantia. Si sit accidens rei
et sic omne praedicatum erit secundum accidens hoc
est ergo determinare et destruere nature
substantiam et accidens quod est substantiale. Nihil
aliud dicit quam quod erat esse accidenta-
le et aliud aliud quam quod erat
esse eo modo quo dicimus quod album
accidit homini non est tale quod verum esse
homo sit esse album. Sed esse album
et aliud aliud ab homine. Deinde
cum dicit Si vero omnia dicuntur
quod esse impossibile sic quod esse praedicatum secundum
accidentale. Quarum cum dicatur non
tamen quod praedicatum esse per accidens dicitur
de subiecto et omne accidens dicitur
de substantia. Si enim per accidens non
dicitur de subiecto nisi sic accidens
dicitur de substantia sed sic accidens
esset accidens. Est abire in infinitum
in accidentibus et hoc quod non est scilicet
in aliquo subiecto sed quod non praedicatur in hoc.

Si omne praedicatum est accidentale et nullum substantiale
accidens dicitur de subiecto. Sequitur autem
etiam quod abire in infinitum in acciden-
tibus. Si hoc est impossibile ergo et primum ex-
ceptio huiusmodi sit praecedit quod primo pot-
erit sequitur quod sic est: Si omne praedicatum
est accidentale et abire est in infinitum: ubi-
que tamen plura duobus. Et ergo sic quod si
est pars tamen accidens non est aliquod
praedicatum quod praedicatur de subiecto secundum autem secundum quod
non est aliquod praedicatum nisi per accidens
est nisi per quod sic in praedicationibus scilicet
quod praedicatur de aliquo subiecto et sic quod quod
quod accidens album sit praedicatum. Si autem sic
accidens hoc est impossibile quod si sic est
abire in infinitum. Deinde cum
dicit neque non plura duobus. Ostendit
quod non est abire in infinitum in acciden-
talibus sed in praedicabilibus et est
ratio sua talis. Praedicatio accidentalis est
non amplius duobus. Unus enim modus est praedicatio
accidentis quando accidens accidit subiecto
ut cum dicimus quod musicum accidit
Socrati. Alius modus quando duo accidentia accidunt
subiecto sicut musicum et album accidunt Socrati
ut primo modo. Neque tertio modo abire in infini-
tum in accidentibus. Hoc autem modo est
abire in infinitum. Verba autem primi libri
quod dicit sic quod secundum accidentales non est nisi
duobus modis. Unus modus est sicut quod
accidens praedicatur de accidente per accidens et hoc
est quod ambo accidunt tertio sicut albus
praedicatur de musico quia ambo accidunt homini.
Alius modus est quando accidens praedicatur de subiecto eo
modo quo dicimus quod Socrates est musicus quia
musicum accidit Socrati. Non quod ambo acci-
dunt alteri alicui sed quia sunt duo
modi praedicationis praedicati per accidens in neutro
modo contingit esse processum in infinitum. Per illum
enim modum quo praedicatur accidens de accidente
non contingit esse in infinitum per descensum et
hoc quia illo modo praedicandi ambo accidentia
accidunt tertio scilicet, sicut tertio subiecto et
sic descendendo contingit ad subiectum quod
stat in subiecto. [S]ed illo modo praedicandi
per accidens quo accidens praedicatur de subiecto non
est dicere Socrates est albus non contingit abire
in infinitum similiter ascendendo ita   lect. 7
ut dicatur quod Socrati accidit album
et Socrati albo accidit musicum et sic
usque in infinitum. Hoc enim non posset esse
nisi duobus modis. Uno modo quod ex
albo et Socrate fiat unum et sic sed
Socrates et unum subiectum albi. Ita Socrates

Albedo est forma alterius accidentis. Ad quod dico quod accidens non sit unum simpliciter subiective nec potest esse unum per se. Aliquando tamen est quod sit subiectum et forma alterius, ut albedo est subiectum musici, et hoc non potest esse contra dicentes [illegible] quod non est [illegible] quod albus sit forma musici etsi quod musicus sit forma albi nec enim albus vel e converso [illegible] musicus videlicet musicus albus [illegible] forma vel de [illegible] accidens. Secundo [illegible] quod differentia et determinatio est quod iste modus procedendi per accidens quod accidens [illegible] accidentis et alius ab illo [illegible] in quo accidens potest desistere sed musicus de forte intellectu non accidens non potest de accidente. Et tamen in illo processu non quod dicit sit vel [illegible] infinitum in accidentibus in ascendendo [illegible] procedere de accidente. Et in isto modo accidens solo potest desistere [illegible] quod non omnino potest procedi in infinitum accidens. Et alius potest [illegible] sic est impossibile et quod contradictoria sint simul vera. Notandum est quod infinitum [illegible] imaginandi [illegible] indeterminatum et indefinite infinitum indeterminatum non potest esse infinitum [illegible] pars [illegible] una est quod [illegible] accidens accidit [illegible] in [illegible] est [illegible] quod [illegible] non [illegible] determinatum [illegible] duo accidentia accidit [illegible] et ibi est [illegible] vel [illegible] primo vel [illegible] potest esse infinitum in ascendendo licet quod accidens sit subiectum accidentis. [illegible] quod est [illegible] suppositum est in uno [illegible] tantum [illegible] accidens [illegible] plane [illegible] Dubitat aliquis [illegible] utrum accidens possit esse forma accidentis [illegible] quod accidens [illegible] medium [illegible] forma et accidens potest intelligi duobus modis. Uno modo quod cadat medium [illegible] ad [illegible] subiciendi ita quod unum accidens sit forma alterius et isto modo accidens non [illegible] medium. Et hoc [illegible] forma [illegible] accidens [illegible] non [illegible] tamen [illegible] modo potest intelligi quod accidens cadit medium [illegible] ad [illegible] componendi ita quod forma [illegible] sit forma unius accidentis quod est subiectum alterius sed utrumque [illegible] mediante [illegible] Et isto modo accidens potest cadere medium [illegible]

[illegible] causa et non forma. Ad [illegible] notandum est quod duo accidentia [illegible] unum subiectum [illegible] potest intelligi duobus modis. Uno modo quod illa accidentia [illegible] illud subiectum [illegible] [illegible] essentialiter. Et [illegible] [illegible] et [illegible] quod [illegible] quod [illegible] [illegible] et isto modo accidens [illegible] cadit medium inter subiectum et accidens [illegible] ad [illegible] non [illegible] Alio modo quod duo accidentia [illegible] unum subiectum [illegible] et [illegible] quod unum non [illegible] subiectum mediante [illegible] et in tali modo unum accidens non [illegible] [illegible] alterius [illegible] ut [illegible]

Impossibile est contradictoria

[illegible] rationem [illegible] negatis [illegible] et [illegible] de quo [illegible] et [illegible] talis. Si contradictoria [illegible] sint de eodem omnia erunt unum. Et hoc est impossibile [illegible] et [illegible] sic procedit quod [illegible] sunt [illegible] si contradictoria sint simul non [illegible] quod omnia sint unum. [illegible] quod [illegible] est [illegible] quod omnia sunt unum [illegible] ad oppositum [illegible] [illegible] [illegible] ubi [illegible] non [illegible] quod si contradictoria sint vera simul de eodem ita quod [illegible] affirmare et negare [illegible] quod omnia sint unum [illegible] quod unum est [illegible] ordinis [illegible] et [illegible] et [illegible] Secunde [illegible] dicit [illegible] quod [illegible] quod [illegible] sint unum [illegible] ad oppositum [illegible] et [illegible] et [illegible] quod [illegible] ad oppositum [illegible] quod [illegible] ad oppositum [illegible] ubi et [illegible] Secundo [illegible] notandum est quod [illegible] possunt [illegible] [illegible] et [illegible] non est [illegible] et non [illegible] Si [illegible] quod [illegible] sit [illegible] de [illegible] quod si [illegible] [illegible] Si [illegible] quod [illegible] sit [illegible] Si [illegible] quod non sit non [illegible] et sic [illegible]

Margin notes:

2a | 28 [illegible]

2a 17 [illegible]

[illegible] accidens possit [illegible] forma accidentis

[illegible] rerum

aliter

dicit verum et non verum etc. Secundum hunc modum
secundum positionem pictagore contradictoria sunt simul vera
de eodem. sequitur secundum quod concedentem
quod omnia sunt unum. Ergo ad positionem pictagore
sequitur quod omnia sunt unum. Sed contra ad positionem
pictagore. Nam secundum positionem pictagore si
alicui videtur quod homo non est trieris non est
trieris. Si alteri videtur quod sit, erit. Erit
et sic contingit quod contradictoria sunt vera secundum
positionem pictagore et per consequens quod omnia
sunt unum. **Deinde cum dicit**
Et itaque fiunt etc. quod idem sequitur ad opi-
nionem anaxagore. Ad cuius evidenciam
notandum est quod opinio anaxagore fuit
quod quodlibet est in quolibet et hoc quia quodlibet
fit ex quolibet. Si autem ita est quod quodlibet
est in quolibet sequitur quod opposita et
per consequens contradictoria verificantur de e-
odem. sequitur etiam quod omnia sunt unum et
illa confusio in qua sunt decipiebatur
autem anaxagoras quia non distinguebat inter
actum et potenciam. Licet enim quodlibet
sit in quolibet in potencia quod est ex ipso
generabile tamen unum non est in alio in actu
quia est ex ipsis non sunt actu et perfecte. Unde hanc
sententiam philosophus habet quod dicit quod anaxago-
ras videtur dicere omnes res simul esse ita
quod nichil sit nisi unum distinctum ab alio
et hoc quia quodlibet est in quolibet. ponunt enim
quoddam ens confusum et indeterminatum
in quo omnia sunt unum. decipiuntur autem isti
quia credentes loqui de ente in actu et
perfecto loquuntur de ente in potencia
et non ente in actu. unde hoc est quod pro-
ponunt est in diffinitum et indeterminatum
Omne autem tale est in potencia et non
est endelechia i. actu. Notandum est quod
est in aliquo sed ut confusum et indeterminatum
est ens simul quoddam et in potencia. Ergo
anaxagoras dicebat quod quodlibet est in quolibet
in potencia tamen et hoc est quod dicit philosophus quod
licet debet dicere quod quodlibet est in quo-
libet actu sed convenit sumus debet
sequitur quod quodlibet est in quolibet in poten-
cia. **Deinde cum dicit** Et
non contradictio etc. probat quoniam sed dictam
scilicet quod si contradictoria verificantur de eodem
omnia sunt unum. et duo facit. primo
probat quod omnia affirmative dicta erunt
unum secundo probat quod secundum istam positionem af-
firmationes non distinguuntur a suis
negationibus in veritate et falsitate etc. et
primo non est verum. probat igitur primo

quod secundum istam positionem sequitur quod omnia sunt
unum. Ad cuius evidenciam notandum
est quod ratio philosophi fundatur super duo
fundamenta. primum fundamentum est quod
si affirmatio et negatio eiusdem verifi-
cantur de eodem. affirmatio non distat
a sua negatione. secundum fundamentum est
quod affirmatio cuiuslibet rei magis videtur
distare a negatione sua quam a nega-
tione cuiuslibet alterius. Si autem ita est si af-
firmatio et negatio eiusdem verificantur de
eodem multo magis affirmatio et nega-
tio alterius cum maiori distancia vi-
deatur. et in primo quarti in 2a expone di-
cebatur argumentum arguit philosophus sic si
affirmatio et negatio verificantur de eodem
per primum fundamentum affirmatio et negatio
non distant ex quo sequitur quod homo non dis-
tat a non homine multo magis non
distat a non asino. ergo idem est homo et non
asinus. Sed si contradictoria sunt simul vera de
eodem contingit est non asinus est asinus.
Si ergo homo est non asinus ergo homo est
asinus. Ergo homo et asinus sunt unum
et idem. Et eadem ratione homo est asinus eadem
ratione est quodlibet. Ideo erunt omnia sunt
unum. Unde hanc sententiam philosophus habet
quod dicit quod ergo est quod si de omni verificatur
affirmatio vel negatio magis convenit
est si de aliquo verificatur negatio affirmatio
etiam non magis verificatur de ipso negatio
alterius. quod est si negatio alicuius veri-
ficatur de aliquo verificabitur etiam ne-
gatio alterius. Exemplum si de homine
verificatur non homo quod est negatio sua
magis verificabitur non trieris quod est
negatio alterius. Unde est enim quod de
omni verificatur negatio alterius secundum
istam positionem ex hoc est. si enim affir-
matio alterius verificatur de isto affir-
mationem puta quod sit unum dicere quod homo
est trieris unde est et negationem illius
verificari et hoc quia affirmatio et negatio
verificantur de eodem. si autem affirmatio
alterius non verificatur de eodem aliquo
unde est quod magis negationem alterius
verificari de aliquo. si negatio propria
verificatur ut si verificatur non homo de
homine verificabitur multo magis
non trieris. Si autem negatio verificatur
sic non trieris verificabitur et affirmatio
sua trieris et sic idem sit et sic erit homo
et trieris quod est inconveniens quod sequitur pro

positores

Hanc propositionem ponit **Deinde cum dicit**
Et quia non necesse est credere quod contradictiones
semper contingit quod affirmatio vel negatio
non designent unum et a negatione in veritate
et falsitate · sed utrumque dicit falsum. Secundo
et est simul sunt ista sicut homo et non homo
infinita secundo ostendit quod ut homo et
non homo inferentia potest esse similiter verum
ipso contra ex affirmatione et negatione
non dicitur quod hic est homo et non homo sunt
ipso sunt opposita quia est ista quod
sunt non homo est non homo sic ergo opposita
sunt vera secundo ostendit quod sicut est homo
et non homo quod est sicut sit homo ut non
homo sic ergo est quod dicit verum quod contradictiones
non est necesse: non negatio ut af-
firmatio sit est non est vere quod est affir-
matio est negatio infinita et de aliquo
sed utrumque de aliquo falsitatem in sed sicut
cum de aliquo est vere dicit quod est homo
et non homo secundo est verum dicit quod
non est homo ut non homo et sic quod homo
dicitur contra dicentes negationes sed ut homo
ut non homo: potest non simul et [illegible]
sicut verum ipso quia: ideo quod sic est homo
et non homo sunt opposita et iste negatio
quod sicut ut est homo ut non homo **De-
inde cum dicit** Amplius autem [illegible]
contradictiones quod negationes sicut prius
cum eadem notandum est quod negatio
hic prius potest esse [illegible]
non est quod dicitur quod negatio et
affirmatio infinita et de aliquibus ut quod
contra illa sicut affirmatio est non et negatio
et e contrario contra aliquo est non infinita
affirmatio et negatio sed contra illa sicut
affirmatio est non negatio est falsum et
e contrario: Tertio modo est: quod affirmatio
et negatio ita se habent quod de quocumque
infinita affirmatio infinita et ne-
gatio non vel e contrario: quod non est verum
quod de quocumque infinita negatio infinita
affirmatio · Quarto modo est quod de quocumque
infinita affirmatio infinita et negatio
sed quod sic infinita quaecumque sunt [illegible] quod
quaecumque dicit de omnibus quod homo est albus
falsum dicit et quaecumque de omnibus dicit quod homo
non est albus est falsum dicit sed quaecumque
dicit quod homo est albus et homo non
est albus verum dicit · Quinto modo est quod
affirmatio et negatio infinita secundo
e contrario et de omnibus ut quaecumque dicit quod homo
est albus de omnibus verum dicit et quaecumque dicit
quod homo non est albus de omnibus est verum dicit
[illegible] parte quia sunt [illegible]

destruit primum modum sed 2o destruit
2um. 3o destruit tertium · 4tum · 4tum ·
5a ubi sicut non contra omnes · 5a ubi sicut non
negatio: Cum ubi sed est ~~[illegible]~~ dicendo
contra dicit ergo primo quod sicut affirmatio
et negatio infinita secundo cum
ita se habent contra omnia ut quod non sit albus
et non albus et est et non est · Secundo contra
quaedam sicut se habent et contra quaedam non
et sic quaedam [illegible] sicut sit verum quod affirmatio
et negatio [illegible] infinita de istis
dicitur et de [illegible] non falsum quod hic
primo de quibus affirmatio est negatio non
est vera non [illegible] est affirmatio et fir-
mari et falsificari [illegible]
[illegible] est non affirmatio et quae
est non negatio et e contrario: **Deinde
cum dicit** Si non contra omnes · destru-
it modum secundum sed et e contrario sicut [illegible]
sicut [illegible] secundo modo de [illegible] secundo
quod [illegible] negationem firmari est et notare
quod [illegible] affirmationem quod 2um istum modum
de quo infinita et affirmatio infinita
negatio et non e contrario ut quod negatio
firmatur est et probatur quod affirmatio
[illegible] impossibile quod omnis firmiter
et perfecte et notare negatio est
et notari et firmiter affirmatio
sic est [illegible] dicit verum quod sicut affirmatio
et negatio infinita secundo et sicut
contra omnia [illegible] quod de quibuscumque dicitur
affirmatio dicitur et negatio et e contrario
ut sic est quod de quibuscumque dicitur affirmatio
dicitur et negatio non tamen e contrario de
quibus dicitur negatio dicitur affirmatio
et sic [illegible] quod 2o modo · sic sunt · secundo
quod non est firmius et quod est et quod
[illegible] negationem firmari est quod [illegible]
quod est impossibile · Sicut cum quod non est
firmari est multo magis firmiter [illegible]
est · Et sic quod affirmatio firmatur est et
notare quod negatio sit opposita
[illegible] cum [illegible] secundo quod utrumque
[illegible] et utrumque ipso [illegible] infinite
quod negatio est non et [illegible]
sicut est negatio est firmari [illegible] magis
secundo quod affirmatio firmari est **De-
inde cum dicit** Si non negatio
destruit tertium modum [illegible] quod sicut af-
firmatio et negatio infinita de quo-
cumque sicut [illegible] omnibus [illegible] ut
est homo est [illegible] ita quod [illegible]
[illegible] homo est albus non est et [illegible]
quod [illegible] non est albus est falsum
est verum [illegible] quod [illegible]
est non quod homo est albus et homo est
albus

Et si quis dicat ... modo quod utrumque tam affirmacio quam negacio contingentis de futuro ... falsa. Si contradictionis utrumque sit falsa, sequitur inconveniens ... [illegible]

[illegible]

Amplius qui ponit

[illegible]

vel negationem sit esse veram, non tamen determinate
quod est affirmationem tantum vel negationem tantum.
Ad huius autem processum intelligendum, quod si aliquid est
determinate, non est nisi [illegible] quod causa
habeat se determinate [illegible] quod aliquid sit de-
terminate in entibus. Sed tunc [illegible] et
quod dicunt alteram partem tantum et quod dicunt un-
am partem esse veram sit vera dicta [illegible]
in contingentibus tali quod [illegible] ponit non est
disputandum neque aliud dicendum [illegible]
ut disputetur contra eum. Sed cum iste dicat
se dicere verum et non dicere verum, tamen cum
nec sufficienter determinatum [illegible]
et sit consistens vel videtur differre
a pluribus. Unde videtur esse in proposito de-
terminare [illegible] plante et plante [illegible]
determinatas [illegible]
[illegible] fundatur super
[illegible] quod sit
[illegible] et
[illegible]
[illegible]
non quod dicat affirmativam tantum esse veram
et si sic dicitur habetur propositum quod af-
firmativa tantum est vera, quia [illegible] determinata
[illegible] propositum. Secundo non quod
dicat quod negativa est tantum vera. Et si sic
dicitur habetur propositum quod aliud est de-
terminate verum [illegible] propositum.
Secundo non aliquis possit dicere quod affirmativa
et negativa simul sint verae. Et si sic dicitur,
habetur propositum, quod ad minus [illegible] determina-
te verum [illegible]
quod affirmativa et negativa simul sint verae. Tertio
non posset aliquis dicere quod [illegible]
[illegible] non dicunt determinate
verum. Sed sic dicendo unum et [illegible]
[illegible] non est disputandum
quia disputatio requirit determinatas
[illegible] opponentem et respondentem.
Deinde cum dicit: Amplius [illegible] et [illegible]
[illegible] ponit secundam rationem [illegible]
[illegible] et [illegible]
[illegible] istam rationem [illegible]
[illegible] ibi. Sed [illegible]
[illegible] rationis notandum quod
[illegible] determina-
[illegible] dicebant [illegible] quod illis
[illegible] esse tantum vel [illegible] non esse tantum
[illegible] verum [illegible]
[illegible] esse et non esse [illegible]
[illegible] ista ratio probat quod sunt alias
determinate [illegible] de esse tantum

[illegible] non esse tantum, et non [illegible] de esse [illegible] non esse,
et [illegible] talis determinate
[illegible] et determinate [illegible]
determinatas [illegible] in [illegible]
[illegible] determinate
[illegible] et determinate [illegible] et
determinate [illegible] determinate
[illegible] non [illegible]
[illegible] ratione [illegible] quod
est quod [illegible] quod illis ita dispositis
[illegible] quod dicunt istam [illegible]
de [illegible] aliter [illegible]
quod affirmatio et negatio sic sunt verae [illegible]
quod sit ire domum et non ire non
[illegible] ratione [illegible]
[illegible] quod medium [illegible]
[illegible] de [illegible] ire [illegible] non
[illegible] si non esset
affirmatio et negatio [illegible] in
[illegible] et non [illegible]
[illegible] sit [illegible]
quod [illegible] in [illegible]
[illegible] non domum [illegible] quod [illegible]
[illegible] de uno [illegible]
[illegible] de alio [illegible] quod
non [illegible] in [illegible]
[illegible] domum et [illegible] in [illegible]
Sed [illegible] in [illegible] et non [illegible]
non [illegible] domum et [illegible]
[illegible] aliquis non [illegible]
[illegible] dicit non
[illegible] ratione [illegible]
quod [illegible] et [illegible]
[illegible] de [illegible] et
negatione [illegible] quod dicit [illegible]
in aliis ita quod [illegible]
[illegible] et [illegible]
[illegible] et non
[illegible] et [illegible]
[illegible] Sed cum [illegible]
[illegible] est aliquid [illegible] non [illegible]
et [illegible] non [illegible] et [illegible]
quod [illegible] et [illegible] quod aliud
[illegible] de uno [illegible] de alio
Sed [illegible] esse hoc et non hoc, et affirmativa
et negativa [illegible] aliud [illegible]
[illegible] de uno [illegible] de alio [illegible]
oportet quod [illegible] quod istud [illegible]
et istud non [illegible] et non
[illegible]
[illegible] quod alteram partem [illegible]
[illegible] affirmativam tantum vel
tantum negativam. Et si [illegible]

Circa quod est minus [illegible] existimat esse bonum et malum. et esse melius et deterius sed deterius [illegible] Notandum quod [illegible] et appetitus sequuntur estimationem [illegible] sequuntur [illegible] cum sequuntur estimationem [illegible] speculativam intellectus cum speculativus non movet ad speculationem prosecutivum et ad fugam [illegible] sequuntur estimationem utilis vel non utilis [illegible] Et [illegible] dicit quod intellectus practicus sed estimatio practica movet ad prosecutionem et ad fugam. Si ergo estimatio boni et non boni movet ad prosecutionem et ad fugam [illegible] appetitus et fuge sed prosecutionis et fuge sit diversa estimatio [illegible] [illegible]

Notandum [illegible]

Deinde cum dicitur [illegible]

[illegible]

Deinde cum dicitur [illegible]

Et [illegible] maior et minor [illegible] maior et [illegible] et [illegible] maior et minor [illegible] [illegible]

Quereret aliquis [illegible]

[illegible]

In porcis etiam est magis et minus per diversa accessum ad unum punctum in permanentibus et est magis et minus per diversa recessus et gradualis ab hoc puncto ergo primo unum dicat punctum et album dicat punctum magis et minus unum sicut per accessum ad unum punctum certissimum et firmissimum magis et minus sicut per recessum maiorem et minorem ab hoc puncto sic et patet quod hic est minus sicut quod 4 est 5 quam ista 4 est mille ymaginetur et cum patet quod hic est certissima et firmissima 4 sunt 4. Et quod 4 minus distant a 5 quam a mille ideo ista est minus sicut 4 sunt 5 quam ista 4 sunt mille [illegible] et in dicto patet quod [illegible] suscipiunt magis et minus etiam est enim quod sicut [illegible] dicit et tamen est diversa magis et minus sicut et [illegible] quod [illegible] non videtur quod [illegible] magis et minus [illegible] in actu nec forma [illegible] est forma [illegible] sicut non [illegible] sicut est magis et minus quod [illegible] maiorem et minorem distantiam [illegible] quod maiorem distantiam videtur [illegible] et [illegible] quod [illegible] et [illegible]

Queritur aliquis de eadem omni propositione utrum hec prima quod contradictoria non inferatur de eadem sit necessissima et certissima videtur quod non et primo videtur quod non sit notissima. nam videtur quod contradictoria possunt inferri de eodem. nam sedere et non sedere contradictoria sunt et tamen videtur quod inferantur de eodem utrum ad [illegible] non sedere sic ergo sedere et utrum inferantur de eodem. Item quod ille est [illegible] et [illegible] videtur quod sedere et non sedere inferatur de eodem et quod sequitur contradictoria [illegible] videtur quod hec prima non sit certissima quod hec prima est [illegible] de negatione hec prima omnium [illegible] est [illegible] ergo non [illegible] et est [illegible] sit et firmior ergo non est [illegible] negatio videtur quod non sit firmior et notior [illegible] ergo [illegible] est [illegible] quod non [illegible] quod hec prima [illegible] firmissima [illegible] quod hec prima [illegible] est [illegible] quod sit [illegible] sicut [illegible] et [illegible] non [illegible] et notissima [illegible] concedit [illegible]

[illegible] tale [illegible] hec prima [illegible] hec prima quamquam [illegible] concedit [illegible] non sic [illegible] determinate [illegible] quod [illegible] concedit hec quod non concedit [illegible] eius alterius [illegible] ab alio. [illegible] negaret hec prima [illegible] non [illegible] sic nec non [illegible] non est [illegible] et [illegible] hec quod non [illegible] contradictoriam alterius et [illegible] sic [illegible] ergo concedendo hec dicit se [illegible] et [illegible] significabit [illegible] ergo prima [illegible] notissima [illegible] negaret [illegible] dubitavit sequitur [illegible] sic enim contradictoria [illegible] simul negabit et non negabit simul dubitabit et non dubitabit [illegible] negare et non negabit et [illegible] dubitare et non dubitabit [illegible] quod hec prima est notissima et firmissima [illegible] quod hec prima [illegible] [illegible] demonstrationem [illegible] non [illegible] et [illegible] hec prima [illegible] demonstrationum [illegible] prima [illegible] non possunt [illegible] et [illegible] demonstrationes se extendit [illegible] se extendit [illegible] se extendit [illegible] demonstrationes [illegible] se extendit [illegible] est [illegible] et [illegible] demonstrationem [illegible] prima [illegible] et [illegible] demonstrationem [illegible] hec prima [illegible] quod [illegible] et [illegible] demonstrationem [illegible] sit [illegible] et non [illegible] et non [illegible] contradictoria et hec qu-

Ver. hec prima [illegible] magis et minus

2d [illegible] 30 [illegible]
Utrum hec prima quod contradictoria non [illegible] de eodem sit [illegible] et [illegible]

negativa dicatur ad eius subiectum et ad eius
nomen vel potest forte dici quod sicut et non
sicut dicta de albedine non dicuntur de
eius per modum abstractionis sed per modum
formae denominationem. Et tunc quod ille de-
nominationes non sunt ab opposito contradic-
toriis sed ab aliquibus differentiae non sicut
eius in albedine [illegible] quod albus non sunt
[illegible] in albedine denominatio ad subiectum
quod albedo denominati ipsum sed ergo
non est in proprie. Sicut et albedo de-
nominatur unum et eius subiectum et non est
in proprie sicut et non sicut albe-
dine denominare unum eius subiectum. Ad
secundum argumentum dicendum quod sicut ipsum
[illegible] dicitur per modum negationis tamen
[illegible] in affirmativa propositione non [illegible]
[illegible] non sunt [illegible] quia est
[illegible] et indivisibile [illegible]
[illegible] notandum quod [illegible]
[illegible] quod unum et [illegible]
unum [illegible] addit [illegible]
[illegible] unum [illegible] indivisibile [illegible]
[illegible] fundatur [illegible] magis
[illegible] quod fundatur [illegible]
unum [illegible] contrarium non
sit unum [illegible] indivisibile in se et di-
visum ab omni alio unum [illegible] est
[illegible] quod non [illegible] aliud [illegible]
aliud [illegible] contradictoria [illegible]
de eodem non [illegible] contradictorie [illegible]
et non [illegible] et non [illegible]
unum [illegible] quod [illegible] et nullo
sit non [illegible] ad [illegible] quod unum
sit [illegible]. **Queret aliquis**
quare [illegible] quod quod in
demonstratione [illegible] propria [illegible] et quare
[illegible] in sillogismis dyalecticis sunt [illegible]
propria [illegible] et quare [illegible] quod sit [illegible]
[illegible] notandum quod in sillogismis
dyalecticis sunt premisse [illegible] ex [illegible]
[illegible] silli[illegible] ut si dicamus [illegible]
[illegible] miles [illegible] sed miles [illegible]
[illegible] castrum [illegible] et [illegible]
miles et [illegible] et premisse [illegible]
ex terminis istis [illegible] propria [illegible] sed
[illegible] dyalectici [illegible] probat istas [illegible]
premissas [illegible] propria [illegible]
[illegible] miles [illegible] probatur
[illegible] a minori [illegible] et minor
[illegible] quandoque [illegible] loca
[illegible] a maiori et [illegible] et sic de
aliis. Quare [illegible] propria [illegible] se exte-
[illegible] possunt ad multos sillogismos sicut
[illegible] dicebamus in demonstrativis quod propria
[illegible] non intrant demonstrationes [illegible]
[illegible] quod propria quod
[illegible] locos dyalecticos non [illegible]

[illegible] dyalecticos nisi [illegible] **Q-
ueret aliquis** utrum [illegible] 13
quare se extendat ad probandum formam [illegible] 20 [illegible]
sillogismi [illegible] quod propria [illegible]
[illegible] in [illegible] quod [illegible]
propria quare [illegible] se extendit
ad probandum formam sillogismi et ista
propria sunt duo scilicet dici de omni et
dici de nullo dici enim de omni probat
formam sillogismorum in sillogismo [illegible] et
[illegible] in prima figura dici enim
[illegible] totum sillogismum [illegible]
prime figure: nam dici de omni est
[illegible] sumitur de [illegible] maioris
propositionis de qua non dicatur [illegible]
et [illegible] contrahat [illegible] maiorem et
minorem [illegible] et [illegible]
[illegible] quod ad [illegible] sub [illegible]
maiori propositionis ex [illegible] minor
propositio et ordo [illegible] ad maiorem et
[illegible] quod [illegible] quod [illegible]
[illegible] ex [illegible] et
[illegible] ordo [illegible] ad ambas premissas
dici autem de nullo probat sillogismum nega-
tivum in [illegible] figura: nam dici de nullo
est [illegible] sumitur sub [illegible]
[illegible] et [illegible] quod ad [illegible]
[illegible] sub [illegible] unde propositio et
ordo [illegible] ad minorem. Ex [illegible] quod
[illegible] sumitur [illegible]
[illegible] maioris propositionis ex [illegible]
[illegible] et ordo [illegible] ad premissas
[illegible] dici de omni et dici de nullo
[illegible] propria [illegible] totum ordo sil-
[illegible] et quare ordo sillogismi est forma sillo-
gismi [illegible] et quod dici de omni et dici
de nullo sunt duo propria: quorum utrumque
se extendit ad formam sillogismorum [illegible]
[illegible] propria quare [illegible] se exte-
[illegible] ad probandum [illegible] sillogismos
[illegible] sillogismi [illegible] maiore
[illegible] et [illegible] propria in
[illegible] in se [illegible] minore et [illegible]
demonstrationes [illegible]
[illegible] vocatur loci [illegible] sophistice
fallacie.

Et autem ab eadem
[illegible]
[illegible]
quod [illegible] sunt [illegible]
descendit ad opinionem [illegible]
[illegible] dicta
ad opinionem [illegible] quod [illegible]
sunt [illegible] et [illegible]
[illegible] ad opinionem [illegible]
quod [illegible] sunt [illegible]
[illegible] opinionem [illegible]
[illegible]
[illegible] quod
ad [illegible] quod [illegible]
sunt [illegible]

si contradictoria sunt simul vera et opinio Protha- gore et si hoc est verum. Secundo dicendum quod primo notandum est quod opinio Pictagore fuit quod quicquid videtur alicui est verum sicut hec opinio non est sequitur quod contradictoria sunt simul vera: nam de eadem re ille sentit affirmationem esse veram alius autem opinatur negationem esse veram, et sic si quicquid cuilibet videtur esse verum sequitur quod eadem et non eadem simul sunt vera, alicui enim sequitur quod unus sic quicquid videtur alicui est verum sequitur quod unus aliquis opinatur hoc esse verum et alius opinatur quod ipse mentitur quod idem est verum et non verum. Vel quicquid quod homini videtur quod sit verum non verum quia alius opinatur quod mentitur. Visa hac sententia prius bene patet quod Pictagore non vaderet a predicta opinione. Secundo conveniunt cum ea notandum est quod opinionem predictam et opinionem Pictagore simul esse et non esse dicebat enim Pictagoras quod omne quod videtur alicui sunt vera. Si autem omne quod videtur alicui et quod apparet sunt vera necesse est quod omnia sunt simul vera et falsa quia multi dicunt [illegible] quia nullus opinatur [illegible] contraria: sic ergo quilibet opinans opinatur verum sequitur quod contraria sunt simul vera. Secundo quia dicunt non eadem opinantes [illegible] simul [illegible]. Si autem est necesse idem esse et non esse forte quod unus opinatur sic esse. Aliqui autem videtur quod ille mentitur opinando sic esse. Deinde cum dicit et si hoc est verum patet quod sicut hic: sed quod si contradictoria sunt vera necesse est quod quicquid videtur alicui sit verum. Ad cuius evidenciam notandum est quod omnis opinio vel cadit super esse vel cadit super non esse vel cadit super affirmationem vel cadit super negationem. Si ergo esse et non esse simul [illegible] sequitur quod et ille cui videtur sic esse opinatur verum et etiam ille cui videtur non sic esse opinaretur verum. Unde dicit ergo est quod si contradictoria sunt simul vera necessario [illegible] opinio Pictagore sic quod omnis opinio est vera quia omnis opinio vel est de esse vel non esse. Hoc est ergo quod dicit [illegible] quod si hoc est sic quod contradictoria sunt simul vera necesse est omnes mentientes opinari simul esse [illegible]. Unde omnes dicentes et mentientes opinantur contraria simul [illegible] si ergo contraria sunt simul vera omnes sic opinantes verum dicunt. Notandum est igitur ex dictis quod utraque opinio ex se consequitur et ad eundem intellectum reducit. Deinde cum dicit [illegible] et [illegible] incipit opinio obviare opinionibus dictis negantium hoc primum [illegible] quia [illegible] dicit quod non

[illegible] non est obviandum omnibus [illegible] hoc dicto in capite obviare istis opinionibus ubi [illegible] ergo dubitantibus. Ad evidenciam primo notandum est quod qualiter negant istud principium: quia aliqui [illegible] aliquas rationes sophisticas ex quibus videbatur sequi oppositum huius principii et istis obviandum est solvendo eis rationes ex quibus ignorancia movebantur ut in isto errore. Alii sunt qui negant hoc principium solum [illegible] orationis et propter protervitatem quandam quia contra principia non est demonstrari et isti [illegible] per quandam [illegible] dicendo sic contra opposita aliquem quod concedunt hoc [illegible] sit supponendo quod [illegible] et [illegible] ad determinate significandum de istis non est obviandum [illegible] superius [illegible] ergo quod non obviandum predicta modo quia [illegible] obviandum est in precedentibus [illegible] modo sed per signum nominis [illegible] obviandum [illegible] alio modo sed [illegible] sed rationes [illegible] venerunt ad istos errores hoc est ergo quod dicit quod non est eodem modo obviandum [illegible] errantes indigent persuasione ut sic [illegible] eis quod rationes ex quibus [illegible] ad istos errores non sunt [illegible] negantibus hoc principium [illegible] et hiis [illegible] obviandi [illegible] aliquam dubitationem [illegible] sed [illegible] solvere et [illegible] sicut [illegible] hoc principium [illegible] in [illegible] istorum non [illegible] obviandum [illegible] in se [illegible] obviandum est ad [illegible] solum [illegible] dubio [illegible] legebatur [illegible] non [illegible] hoc principium. Solum [illegible] orationis et ex quibus [illegible] volentes sustinere rationes [illegible] sic [illegible] et ad arguendum ut sic [illegible] ad oppositum alicui quod concedunt [illegible] quod [illegible] arguendo sic supponendo quod [illegible] ut [illegible] oratio. Deinde cum dicit [illegible] dubi- [illegible] obviavit [illegible] et [illegible] ex signo [illegible] et [illegible] dubitationes dubitantibus [illegible] aliquam dubitationem [illegible] solvendo sic illas dubitationes et [illegible] solvit dubitationem que [illegible] illos quod [illegible] contradictoria sunt esse vera [illegible] illos quod [illegible] apparencia [illegible] quia [illegible] contradictoria [illegible] et quod [illegible]

apparencia primi physicorum dictas partes quas po-
nebat contrariorum. Racionem qua ponit illo-
rum quotdam ad ponendum quod contraria
erant simul. Ideo illam solvit ibi
ad eos quoque ergo etc. Ad evidenciam primi
notandum est quod illi volentes sustinere
opinionem Anaxagore racionem talem habebant dicen-
tes quod contraria erant in eodem. Dicebat
enim Anaxagoras quod quodlibet fit ex quolibet
et quod omne quod fit preexistit in eo ex quo
fit. Ergo quod quodlibet fit in quolibet. Cum
igitur contrarium fiat ex contrario, contrarium erat in
contrario et sic contraria sunt simul. Et ergo
[illegible] necessarium erat istud verum, inciderunt
in istud errorem. Hec ergo quod dicitur racio.
Quod oppositum est hec quod contraria sunt simul fere-
rent primi dubitacionem ex istis verbis
ex quibus apparet generacio et corrupcio
et motus. Videbatur enim quod ex uno fiunt
contraria et contrarium fit ex contrario. Si omne
quod fit, fit ex preexistente; quod enim non est
non generat simul, cum ex nichilo nichil fiat.
Sed ergo non generat simul non est. Sed omne
quod fit preexistit. Ergo quod sic duo contraria sunt
ex eodem quod preexistunt in illo. Sic enim
ex aqua fit aer qui est calidus et terra
que est frigida. Ergo quod in aqua preexistit
ut calidum et frigidum. Et sic quod unum
contrarium fit ex alio. Ergo quod unum contrarium
sit in alio. Sicut quod calidum fit frigi-
dum. Si ex calido fit frigidum et quod
frigidum est non calidum, igitur erat calidum et
non calidum. Contra hanc racionem dicit
contra Anaxagoram quod dixit quod omnia infinita
in omnibus. Et hic quod quodlibet fit ex
quolibet. Tunc ad opinionem istam contra-
ria sunt [illegible] nec potest acquiescere
demonstracioni. Possunt enim vacuum et plenum
in quolibet parte corporis [illegible] ergo
vacuum sit non est: et plenum sit est.
[illegible] quod ponit: quod est et non est erit
in eodem. Deinde cum dicit ad
eos quoque etc. Obviat racioni Anaxa-
gore [illegible] dicens. Et solvit eam ut ex ea
solucione negantes [illegible] primum
removentur [illegible] sunt duo sunt
sic quod duobus modis obviat huic racioni
[illegible] ibi amplius dubitaverunt etc. Ad e-
videnciam primi notandum est quod ipsi dice-
bant isti quod omne quod fit preexistit quod
dicendum verum est: preexistit enim in potencia
et non in actu. Dicentes ergo quod omne
quod fit fit ex ente quodammodo dicebant
verum: quia fit ex ente in potencia, non ex
ente in actu sicut ad accipiendum sic
non est ad [illegible]

simul in eodem et tunc quod unum contrarium sit
in actu et reliquum in potencia. Non est in-
possibile eiusdem generis contrarium fit ex contrario: unum
contrarium est in actu et reliquum in potencia,
sicut si ex frigido fiat calidum, frigidum est
in actu calidum in potencia. Hec autem esse contraria
simul non est impossibile. Est enim inconveniens
quod esse in actu est esse simpliciter, esse autem
in potencia est esse secundum quid et per consequens
contradictionem [illegible]. Quod autem duo contraria
sint simul in eodem est impossibile. Sed quod
unum sit in actu, reliquum in potencia secundum
quid non est impossibile. Vult ergo Aristoteles
[illegible] quod dicit quod [illegible] existimant
[illegible] quod omne quod fit preexistit et quod omne
quod fit fit ex ente: dicentes quod quodam-
modo bene dicunt et quodammodo non. Non
enim quod fit fit simpliciter ex ente quod non fuit
ex non existente: est quodammodo ut sit et
ut non. Si enim intelligatur quod id quod fit
fiat ex non ente simpliciter, falsum est vero
[illegible] non esse simul quod nec est in potencia nec
in actu. Si autem intelligatur quod id quod fit
ex non ente in actu et potencia, tunc sic verum
est. Et quod aliqua non contraria vel contradictoria
possunt in eodem esse: sed non secundum idem quod
enim quod idem est et non est. Sed non secundum
idem. Sed est esse in potencia et non esse in actu
sicut quod idem est calidum et non calidum, cali-
dum quidem in potencia ~~[illegible]~~ non
calidum in actu. Deinde cum dicit
amplius ad dubitaverunt obviat racioni
Anaxagore secundo modo. Ad cuius evidenciam
notandum est quod Anaxagoras concludebat
quod quodlibet est in quolibet ita quod ex racione
[illegible] sit et moveri quibus se extendebat fieri et moveri
ad quibus eius non enim [illegible] ex [illegible]
[illegible] quod quodlibet sit in quolibet. Non sic
se extendebat ad totum ambitum entis
sed ergo sic non se extendit ad totum ens
separata a materia immobilia
sunt et incorruptibilia. Ergo ex fieri et
moveri non [illegible] concludi quod quodlibet sit
in quolibet. Vult ergo Aristoteles [illegible]
[illegible] quod dicit: quod dignum est quod isti sicut
Anaxagoras et plures eius existimant
et opinantur aliquid fieri esse vel non
esse [illegible] nec generacionem nec corrupcionem nec motum
et de talibus non valet conclusio Anaxa-
gore. Et quoniam enim sic non est in talibus
non potest concludi ex [illegible] quod contraria
sunt in talibus. Et quod quodlibet sit in
quolibet etc.

Similiter autem et contra-
riorum posicionem
[illegible] Anaxagore
[illegible] sequitur quod contraria sunt

sed non obmissa videntur eius impli-
cita obviat primo illorum. et videntibus
qui ponebant quod apparentia erat me-
que tangit opinionem illorum qui ponebant
quod non potest sed. quia omnes erant in
mortui et omnes erant in dormiendo ubi
tunc ad opinionis ea est primum dico sed
quia hoc potest opinionem ponendo quod appa-
rentia sed sit vera. Secundo ponit quedam verba
quod sequuntur ad opinionem illorum ubi quod
et contradictoria sunt. hoc dicit ponit
tales videntur nec fuerunt nec videntur
invicem nisi per sensum. secundum apparentia
contraria. Si ergo ea que videntur sensui
solum quod contraria sunt apparentia non sed
etiam tamen videntur sed procedit quia hoc
potest ratione contrario. sed quod contradictoriis ap-
parent sensu sensui. Secundo ponit quod similiter
sed quod non apparet visibile nisi rationem sensui.
Tertio ponit quartum sed quod sensus iste opinionem
contraria sed sit vera. et ideo sed sic etiam
sit sic habebit. ratio. ubi omnino ratio ubi
probatur atque. etiam primo dico sed quod hoc
ponit quod contraria apparent omnibus et sed
etiam quedam solutione quod non probat. Ratio
quod probat quod contraria apparent rationem sensu
ubi apparet a. hoc ergo potest quod contraria
apparent rationem sensu diversis quod multis
ut etiam apparentia. id est quod de necessitate
apparentia veniunt contradictoria ex quibus sen-
sibus et hoc quia credebant quod quedam
sentientes et etiam sic sentientes et quedam
videntes et etiam sic videntes eadem hoc ergo
videntur videntur contraria erunt sed.
Non valet solutio aliquorum
qui forte volunt dicere quod id quod videtur
pluribus est verum. et id quod videtur pau-
cioribus est falsum quia videmus de talibus
non accipit sensum multitudinem et pa-
ucitatem. Si enim judicium de re sed
secundum multitudinem et paucitatem sequeretur
quod vero videtur in falsum quod falsum sed
Si hoc est dulce vel est verum quia videtur
tribus sanis vel sapientibus quia sunt plures
hic autem est amarum est falsum. quia videtur
tribus hic infirmis vel insipientibus qui
sunt pauciores. Sequitur quod si omnes
laborarent vel desiperent. pauci
autem sunt sani vel prudentes. quod
dicimus hos hic infirmos vel desi-
pientes esse plures. illos autem hic infir-
mos. et in sapientes non. hic esse pau-
ciores. Si ergo id quod videtur pluribus
esse verum. ergo id quod videbitur sapi-
entibus et infirmis qui priores plures.

esse verum. hic autem videtur dulce esse a-
marum ergo hic erit quod tunc erit falsum
quod videbatur paucioribus. similiter ergo
tunc primo falsum videtur in contrarium.
Notandum est quod videntur probari contraria
hic. Si videmus de non et falsum est
secundum multitudinem et paucitatem. et quod
plures judicent sapientes et pauci
vero judicent desipientes sequitur
quod verum videtur in falsum et falsum
videtur in verum. quod est impossibile quod autem sequitur
probatur: possibile est enim quod plures sunt sa-
ni et pauciores infirmi judicent
quod sani de dulce et etiam infirmi
sani judicabunt dulce esse dulce
infirmi autem judicabunt dulce esse amarum
si secundum solutionem istam standum est in judicando
pluribus. Si autem est et ut dicit probatur sequitur
quod illud est quod est falsum videtur in verum.
non si plures sunt infirmi et pauciores
sani sequitur quod judicium infirmorum
sed verum. ex quo plures sunt et sic dulce
esse amarum erit verum quod tunc erat falsum
quod infirmi erant pauciores. Deinde
cum dicit. Amplius autem multis et probat
quod contradictoria apparent secundum sensum diversis.
quod contradictoria apparent rationem sensu ergo
sed id quod videtur sanis bonum ut alias
videtur homini male sepositi. Secundo quod
non tunc diversis temporibus. verum similiter
judicat de sensibilibus quod eadem sed videntur
dulce et sapida uno tempore. alio
tempore videntur sed insipida et amara
et contraria apparent rationem sensu. ex quo
sequuntur quod contraria sunt sed non. quia
quedam videntur esse vera. Si enim verum
videntur vera et contraria alteri non
possent assignari ratio quia hic dicatur verum
et hic non et quia opinio istius sit non
et alius non et ideo oportet quod ambe
non sunt eque. vel non eque. sed
et ideo dicit democritus quod non est verum
in rebus. nec si est. non est manifestum
nobis quod sit id verum. non enim manifestum
nobis quod opinio sit magis vera quam
alia et ergo videntur probari in brevi.
contraria apparent simul sensu ergo non
sit nobis manifestum quod contrariorum sit verum
et quod falsum. quia eadem videntur videntur
de ambobus vel ambo contraria erunt
sed vera vel ambo falsa. Deinde
cum dicit quod omnino non. ponit quartam
rationem vocis sunt que sunt quod omnino que
videntur nobis non apparent ut
non apparent nisi rationem sensum

96

Adaequandum Notandum est quod philosophus
sic arguebat: cum quod apparet sensui sen-
tienti vera sint, ergo idem quod videtur sensui
sit verum; unde est quod contraria sint simul vera.
Contra quam rationem possit aliquis cavil-
lare dicendo quod licet contraria videantur esse
vera secundum sensum, non tamen sic videtur in-
tellectui. Et hoc quia iudicium intellectus cor-
rigeret iudicium sensus: sicut sensus iudi-
cat solem esse bipedalem, cum tamen iudicio
[illegible] dicit intellectus. Hanc cavillationem re-
movet philosophus dicens quod secundum opinionem istorum
quidquid apparet et videtur apparere secundum
sensum. Et hoc quia ponebant sensum et intellectum
esse idem. Unde hoc facit: et hoc ponit quod
isti ponebant sensum et intellectum esse
idem; et per consequens omne iudicium sensus esse
verum, quia non est dare aliud iudicium
quod corrigeret iudicio sensus. Re-
confirmat hanc opinionem per dicta quorum,
vel dicta antiquorum. Ubi est sciendum quod Empe-
docles posuit quod [illegible] ista [illegible] opi-
nabantur quod prudentia et sapientia
et sensus non [illegible]: et [illegible] non enim
ponebant differentiam inter sensum et intelle-
ctum; quidquid videtur sensui verum est
verum [illegible] et hoc quia sensus et cognitio
sensitiva fit per quandam alterationem sensus
a sensibili et in [illegible] sensu; et semper
cognitio sensitiva [illegible] sensibile [illegible]
moveatur. Dicendo quod [illegible] sit in [illegible] fieri
in sensibili [illegible] movetur sensus. Deinde
cum dicit [illegible] Empedocles [illegible]
[illegible] sic quod sensus et intel-
lectus sint idem per dicta quorundam an-
tiquorum [illegible] facit quod plures [illegible]
quod Empedocles et Democritus assentie-
bant predicte opinioni. [illegible] quod [illegible]
asserebat Parmenides [illegible] quod [illegible]
[illegible] asserebat Anaxagoras. [illegible] ibi Parme-
nides [illegible] ibi Anaxagoras. Dicit primo
quod Empedocles et Democritus et alii [illegible]
[illegible] dicit alias [illegible]
[illegible] dicere [illegible] proposito
[illegible] talibus [illegible]
[illegible] hominibus. Dicit enim Empedocles quod [illegible]
[illegible] id est dispositionem corporis
permutat prudentiam id est intellectum, quia
[illegible] prudentia [illegible] intellectus sequitur
dispositionem corporis [illegible] non possit esse
nisi intellectus esse [illegible] sensus. Dicit
Empedocles quod [illegible]
diversam dispositionem [illegible] augetur
[illegible] in hominibus et [illegible] intellectus
[illegible] in hominibus secundum [illegible]
corporis quod non possit [illegible] sensus esse
intellectus. Dicit Empedocles alibi quod

quantum alterati sunt homines in corpore
et quantum transformati sunt tantum alteri
[illegible] in ipsis hominibus sunt et alter
sapere. Dicit secundum alterationem corporis alte-
ratur sapientia in hominibus et prudentia
ita quod tot prudentie [illegible] tot [illegible]
[illegible] hominibus; quod [illegible] sunt
in [illegible]: [illegible] non [illegible] intelle-
ctus sit sensus. Notandum est quod [illegible]
[illegible] [illegible] intellectus [illegible]
[illegible] [illegible] in [illegible] si [illegible]
ita esset quod intellectus [illegible] va-
riaretur secundum [illegible] corporis intellectus
[illegible] [illegible] [illegible] in [illegible]; [illegible]
non sit [illegible]: sequitur quod sit [illegible]
et hoc non potest poni in ponendo quod intel-
lectus sit idem quod sensus: et hoc est quod voluit
dicere Empedocles: quod cum intellectus sequitur
dispositionem corporis videtur quod sit idem quod sensus.
Deinde cum dicit Parmenides
[illegible]: ponit opinionem Parmenidis [illegible]
[illegible] quod Parmenides [illegible]
[illegible] de [illegible] [illegible] Empedocles.
Dicit enim quod [illegible] [illegible] dispo-
sitionem membrorum valde [illegible]
[illegible] aliud [illegible]: [illegible] flexiones
intellectus est hominibus. Quod dicit in [illegible]
[illegible]: [illegible] indictus et [illegible]
[illegible] quod membrorum dispositio
[illegible] operationem intellectus [illegible]
[illegible] quod intellectus sequitur dispo-
sitionem corporis [illegible] non [illegible] nisi intel-
lectus sit sensus. Dicit enim [illegible] quod idem est
quod sapit membrorum [illegible] in hominibus et
omnibus et [illegible] quod [illegible] est intellectus
[illegible] dicit quod idem est quod sapit [illegible]
[illegible] et prudentia de membris [illegible]
et de singulis partibus universi et de
toto universo et de omnibus hominibus
quod [illegible] est in homine quantum in omnibus
aliis partibus universi idem est quod [illegible] in-
tellectus. Dicit enim: [illegible] totius
universi dicitur deus: [illegible] partium universi
dicitur [illegible]: [illegible] dicitur intellectus.
Notandum est quod dicit [illegible]
[illegible] universi et [illegible] partium universi
et [illegible] hominis: [illegible]: si intelligeret
quod sit eadem [illegible] potest [illegible]
si intelligatur quod sit eadem [illegible]
ita quod intelligeret [illegible] modo sic
[illegible] ad totum universum ita [illegible]
ad partes universi: [illegible] quo [illegible]
intellectum ad homines quod dicit Empedocles:
[illegible] in aliis rebus ab homine in-
tellectus non potest dici in homine [illegible]
[illegible] sit [illegible]
potest dici intellectus: quod [illegible] semper alia

hoc est quod vitam eius intellectus perdidit. Deinde cum dicit Anaxagoras quoque. Ostendit quod Anaxagoras consentiebat predicte opinioni dicens quod Anaxagoras enunciando loquebatur ad quosdam socios suos vel amicos reducendo eis ad memoriam quod talia sunt entia qualia videntur et apparent et qualia extimantur et est quod dictis istorum philosophorum innuitur scilicet quod naturas rei sequeretur opinionem videntis. Dicit etiam ille quod Homerus fuit istius opinionis unde et facit in sua narratione Hectorem quod iacebat et aplagam sibi illatam cogitare quam prius et ad sequentia que prius et quod ideo sunt sapientes et desipientes dicit non concordant: dicebat enim iste quod sic iacens in sapiens quantum ad illa que sibi tunc videbantur et sicut erat tunc sapiens quantum ad ea que sibi prius videbantur. Nota hic quod Hector aliud sapiat post plagam illatam et ante etiam quod utrumque fuit sapiens et postea insipiens quia non fuit etiam ut videbatur istis intellectus sequitur dispositionem corporis et per consequens intellectus sit similis etiam propter quod Homerus volens probare quod intellectus sit sensus faciebat ipsum Hectorem qui iacens sic extasi et ad sapientem cum plagam illatam et cetera.

Deinde cum dicit palam ergo. Probat quod si posuit quod in quod apparet sensui sunt contraria postea ante posuit quod verum apparet non solum per sensum et tam intellectum et illa sunt. Ideo concludit ex dictis quod contraria sunt simul vera dicens quod manifestum est quod si contraria apparent sensui et intellectui apparentia et prudentia sunt vera sequitur quod utraque contrariorum vera et quod contradictiones simul verificatur ita quod eadem res sunt et non sunt simul.

Deinde cum dicit quod et gravissimum. Arguit contra positiones opinionem istorum. Ostendit autem quod consequens ad opinionem illorum dicens quod gravissimum autem est scilicet quod istis sic opinantibus accidit nam si illi qui maxime videntur veritatem investigasse et Homerus videntur qui etiam maxime consentient et amaverunt veritatem: tales sumus sic dixerunt de veritate et talia sic senserunt enunciaverunt quomodo non est dignum aspicere philosophari et ad inquirendum omnes conclusiones philosophie quia non est dignum verum quia opinio istorum ultima est veritas determinata in rebus et hoc

est quod res sunt et non sunt simul. Si autem veritas non est in rebus querens veritatem querit quod non potest esse et sic ille qui prosequitur volantia quanto magis ea prosequitur tanto magis ab eo elongantur et sic de querenti veritatem que semper querit et nunquam inveniet.

Deinde cum dicit huius autem opinionis. Ponit positionem illorum qui ponebant quod apparentia erant vera et ponit opinionem illorum qui ponebant quod nichil potest fieri in rebus et dividitur in duas partes. Primo ponit motivum quibus movebantur isti ad opinandum quod nichil sciretur. Secunda ibi dempto. Secundo ergo ponit primam rationem et secundo motivum quibus movebantur isti ad opinandum quod nichil sciretur et de ratione talis sententia sic est. Causa de ente et de terminato. Secundo causa indeterminatum ~~quod possibile et hoc~~ quod possibile ex hoc quod omne esse possibile est et possibile indeterminatum est propter quod magis ergo nullum esse scibile fit visa ratione prius licet quod contingit sic ita dicere isti quod apparentia sunt simul vera. Causa autem quare ipsi ponunt sciri causa sine opinionis quod intendebant inquirere veritatem de entibus entia autem sunt possibilia sunt in possibilibus aut multorum de non infinitis et de non determinate. Et hoc sic quod in causa non quod de se non determinate ad aliquam formam et ideo in entis possibilibus dicebat alius sic hoc et ideo non determinate. Iste ergo philosophus sic dicentes determinatum quod dicunt ipsius per dictam rationem verum tamen non dicunt tamen quod opinio contra aliquam philosophorum magis convenit dicere sicut dicebat. Isti dicebant sicut dicebant Epicurimus ad Xenophanem qui sic ponebat sua positione sine ratione et sine probabilitate forte dicens quod cum entia sunt in mobilia et nulla alia dicebat ut possit habere sciam de rebus. Notandum est quod quando isti in ponendo suam conclusionem peccabant primo quia ponebant quod omne ens est ens possibile: maior ab istis ens simpliciter quod ens possibile. Unde non sequitur ens ergo ens possibile quia ens actu intelligibile huius isti non attendebant tale ens propter debilitatem sui intellectus. Secundo peccabant quia ponebant quod in ente possibili non est determinatio huius cum in entis possibilibus in determinate sic habet ad multas formas.

tum contra [illegible] proferam determinat
ad dictum et specialiter modum eundem de quo
sto et facto modo eodem potest [illegible]
De inde ad dicit Aristoteles ponit
tamen motum vel tamen [illegible]
isti movebantur et [illegible] tales [illegible]
[illegible] de nat[ura] [illegible] in rebus [illegible]
[illegible] possimus dicere [illegible] determinate in
rebus: nec [illegible] non est: [illegible] omnia sunt
in motu [illegible] nullam [illegible]
[illegible] de rebus. Unde [illegible]
[illegible] quod isti [illegible] opinione
videntes quod [illegible] in motu
videntes [illegible] quod [illegible] in motu
vel [illegible] [illegible] quod [illegible] in mo-
tu [illegible] aeque ut [illegible]
[illegible] quod nullam [illegible] declarat
[illegible] opinione [illegible] dicere
[illegible] vel [illegible] que venit
ad [illegible] vel [illegible] dice-
bant omnia moveri [illegible] dice-
[illegible] sed [illegible]
opinionem [illegible] opinionem ha-
buit [illegible] estimavit omnia
esse in motu et [illegible] ad hanc
[illegible] quod [illegible] quod
non [illegible] ad [illegible]
ad [illegible] quod nolebat: move-
bant solum digitum et [illegible]
[illegible] quod [illegible] nolebat
[illegible] [illegible]
[illegible] movebat digitum
[illegible] [illegible]
[illegible] Alia [illegible]
[illegible] quod [illegible] alius
[illegible] quod [illegible]
[illegible] eandem [illegible] homines [illegible]
in eodem flumine [illegible]
[illegible] flumen [illegible]
[illegible] [illegible] dicit
[illegible] estimavit [illegible] in [illegible]
[illegible] flumen [illegible] aliquod
[illegible] flumen [illegible] et
[illegible] solum [illegible] quod [illegible]
de re aliqua [illegible]
[illegible] non [illegible]

Ob aut ad hac questionem: [illegible] quod posuit has opiniones dicendum [illegible] quod [illegible] omnia esse in motu: di-
[illegible] quod omnia sunt in motu et
[illegible] determinatum in rebus
[illegible] possit aliquis sciri [illegible]
[illegible] esta [illegible] [illegible]
[illegible] opiniones [illegible] fuit.

Cal[illegible] [illegible]

[illegible] opinio [illegible]
[illegible] ponebat omnia [illegible] esse in motu et quod
nihil determinate potest cognosci de rebus
[illegible] opinionem illorum qui ponebant omnia
[illegible] [illegible] omnes quod [illegible]
[illegible]: [illegible] ibi de veritate [illegible]
in [illegible] quod addunt [illegible]
[illegible] illos qui dicebant quod nihil determinate
[illegible] in rebus: et [illegible] omnia sunt in mo-
tu [illegible] ibi [illegible] [illegible] ibi [illegible]
[illegible]: [illegible] ibi [illegible]
ibi: [illegible] [illegible] ibi [illegible]
[illegible] illos qui ponebant quod nihil est determinate in rebus et [illegible] tal[illegible]
quod si omnia sunt in motu sicut isti pone-
bant non potest [illegible] quod non sit
aliquid [illegible] determinate in rebus [illegible]
[illegible] opposit[illegible]: de motu [illegible]
potest [illegible] aliquid determinata [illegible] et
aliquid determinata [illegible] est
in motu [illegible] movetur ut [illegible]
[illegible] ut [illegible] ad [illegible]
[illegible] potest sciri de motu [illegible]
[illegible]: quod si omnia sunt in motu
[illegible] potest sciri [illegible] determinate
[illegible] potest. [illegible] [illegible] lectionis.
[illegible] quod [illegible] questionem: et [illegible]
[illegible] dicamus quod [illegible]
[illegible] aliquid [illegible] et [illegible]
[illegible] et [illegible] de [illegible]
[illegible] quod [illegible] movetur ut [illegible]
[illegible] ut [illegible]: et
[illegible] potest [illegible] de [illegible]
[illegible] vel [illegible] in [illegible]
[illegible] in motu **De inde ad dicit**
[illegible] ponit [illegible]
et [illegible] tales quod de eo quod est
in motu potest [illegible] sciri vel [illegible] quod
[illegible] quod [illegible] in motu: nec
[illegible] aeque ut [illegible] ad
[illegible] in [illegible]
[illegible] potest: quod [illegible] et [illegible]
[illegible] aeque [illegible] et [illegible]
[illegible]: et sic ad [illegible] sciri
potest de eo quod movetur de eo [illegible] quod [illegible]
[illegible] ad sciri potest quod omne quod [illegible]
[illegible] non [illegible] ad [illegible]
[illegible] ad [illegible] sciri potest de
[illegible] quod [illegible] [illegible]
sciri potest [illegible] quod omne quod [illegible]
ex aliquo [illegible]: quod non [illegible] ex [illegible]
[illegible] ad [illegible] sciri potest: de eo. Visa
[illegible] lectionis [illegible] quod [illegible]

quod dixerunt isti sic quod de re existente in motu non potest sciri nisi valde dubitabiliter nec videtur esse verum: De re enim que est in motu ad sciri potest: modo enim tanquam abicientes tamen aquam: primam sic de eodem: quod abicientes primam sic de eo quod fit: ergo ad minus sic sciri potest de eo. Si enim dicant verum: quod dicunt quod non potest sciri de re corruptibili. Omne enim quod corrumpitur aliquid est et: ergo ad minus sic sciri potest de eo: quod est et: Si vero enim dicunt verum: quod dicunt quod non potest sciri de re generabili: Omne enim quod generatur et fit ab aliquo generante: generatur et ex aliquo materia generatur sic quod generatur [illegible] nullo alio generatur aliud et abire in infinitum in causis materialibus. ergo de re generabili ad minus sic potest sciri quod ex aliquo generatur et quod non est abire in infinitum in causis materialibus: Deinde eo dicitur / Et sic patet intentio: porro ratio Heracliti. Ad eius evidentiam notandum est quod isti qui imponebant omne esse in motu: maxime movebantur per motum augmenti. dicebant enim quod motus augmenti esset continuus et sic quamvis quantitas rei sensibilis quam attenditur augmentum. dum ille sensus perceptibiles partes [illegible] quod quelibet parte temporis fiat augmentum: Tamen aliqui quantitatem quod [illegible] sic imperceptibilis ad totam quantitatem [illegible] ad totum tempus augmentabat ergo [illegible] quod augmentantur continue augmentabatur et tamen ille motus est nobis insensibilis et imperceptibilis ergo [illegible] illa que moventur aliis motibus a motu augmenti continue movetur licet ille motus sit nobis imperceptibilis hanc rationem removet [illegible] rationem dicens quod [illegible] hanc rationem quod de augmento dicimus quod non est idem movere secundum quantitatem et secundum qualitatem hoc enim est quod movetur motu augmenti non movetur secundum quantitatem [illegible] ad minus movetur et secundum qualitatem et speciem: ergo de eo quod movetur motu augmenti ad minus sic sciri potest quod in toto augmento est idem secundum speciem et secundum qualitatem eadem. Notandum est quod isti qui movebantur ex motu augmenti in duobus peccabant primo quia non est verum quod motus augmenti sit continuus. non enim sequitur quod si [illegible] secundum totam quantitatem augetur in toto anno quod secundum quamlibet illius quantitatis augeatur

Secundo in [illegible] peccabat quia licet est quod movetur motu augmenti non est secundum quantitatem tamen non oportet quod non [illegible] secundum qualitatem et speciem: secundum qualitatem species ex quo sequitur quod non obstante motu augmenti ad huc [illegible] potest sciri de rebus. Deinde cum dicit Amplius autem ponit contra rationem Heracliti. Ad eius evidentiam notandum quod isti videbant quod sit agens: entia sensibilia que sunt apud nos: infra speram activorum et passivorum sunt in motu. Omnia enim sunt in motu [illegible] agunt [illegible] sit entia que non sunt generabilia et corruptibilia ut infra speram activorum et passivorum maioris quantitatis sunt quam entia corruptibilia generabilia que sunt infra speram activorum et passivorum [illegible]: Propter entia que sunt infra speram activorum et passivorum isti concluderent quod totum quod est in motu unde concluderunt Si enim propter entia que sunt infra speram activorum et passivorum possit concludere de toto ente: quod est in motu: multo magis propter entia que non sunt infra speram activorum et passivorum possit concludere de toto ente quod totum esset in mole [illegible] sit maioris quantitatis quam illa [illegible] ergo male concludunt [illegible] quod quamvis [illegible] quantitati entis attribuunt toti enti. Dicit [illegible] Heracliti [illegible] quod sit estimatis quod omnia sunt in motu et sic quod videntur pauca entia scilicet sensibilia esse in motu. [illegible] sensibilia propter enim pauca entia que sunt in motu non [illegible] concludere de toto esse et de toto celo: quod sit in motu: Celum enim licet moveatur localiter non tamen movetur ad formam propter enim ea que sunt apud nos que sunt in motu non [illegible] de toto ente: quod sit in motu. primus enim locus sensibilis qui est apud nos continue est in generatione et corruptione. Et eius quod est sic est in motu [illegible] eius quod est apud nos [illegible] ultimum quantitatis [illegible] quantitatis [illegible] tota enim terra [illegible] quantitatis [illegible] centrum [illegible] de toto ente quod [illegible] parte [illegible] Notandum est quod [illegible] astrologi sex signa [illegible]

fere

Apparet superficies quod non est ubi terra
habet quantitates notabiles. Et celum
celi illa cum quantitatibus notabilibus ac/
ultra nobis aliquas partes celi et quod
non semper apparent nobis sex signa
superterram, tunc ergo hoc sic solum. Unde
dicendum est quod terra est centrum et punctus
respectu celi. Deinde cum dicit am/
plius autem palam. ponit quintam rationem
que dicentes quod omnia sunt in motu
dicens quod dicens quod omnia sunt in motu
quod dicit hoc quod omnibus dicta sunt a/
mobilibus in aliis locis dictum est enim
a mobilibus in aliis locis quod est dicere
quiddam etiam separatum a motu et
quod dicendum primo moventis in mobile hoc
ergo [illegible] eius et tunc dicit textus
Notandum est quod dicens omnia et in mo/ [margin: destru[illegible] [illegible]/]
tu implicat in parte [illegible] omnis cum [illegible]
motu agunt aliquis in mobile. Sed
ad omnia cum in motu motus non
agunt [illegible] in mobile quod est in
parte: hoc est ergo quod forte voluit dicere
te phisice in ista ratione inten/
dens quod sunt [illegible] particulariter a/
gunt eius [illegible] et [illegible]
te agunt eius separatum: et [illegible]
motu agunt [illegible] mobile et in
parte est dicens quod omnia entia sunt
[illegible]: vel quod omnia entia sunt
[illegible] medio et in parte est dicens
quod omnia sunt in motu. Deinde
cum dicit eque quod ponit sextam
rationem hoc ratio est quod opi/
nari quod omnia sunt in motu est di/
cendum [illegible] dicit quod [illegible] nec
[illegible] [illegible] [illegible]
notandum est quod omnis motus localis
supponit distanciam locorum: motus
cum terminus eque distant localiter
[illegible] [illegible] motus
[illegible] [illegible] ad terminum adequate
Supponit ergo motus distanciam
[illegible]: [illegible] in
[illegible] motus sic
quod [illegible] et [illegible]
coloratum et [illegible] motus
[illegible] in coloratum [illegible]
[illegible]: dicimus ergo quod [illegible]
[illegible] distancia [illegible]
in motu non est motus [illegible]
sunt [illegible] [illegible] dicimus
quod [illegible] ab albedine
[illegible] albedine [illegible] distancia
[illegible] in motu: dicens quod [illegible]

est motus in forti quod [illegible] se in eodem
statu. Sed ergo contraria vel contradictoria
[illegible] de eodem non est motus [illegible]
[illegible] in contrarium [illegible] contradictio/
ne contradictorium dicimus cum quod ista
opinio: magis est contra [illegible] quam
motus. Sed cum utraque contrariorum [illegible]
in utraque quiescit [illegible] et dicere quod sunt
motus: contraria in contrarium [illegible]
[illegible] quod dicens quod sit quod [illegible]
[illegible] et non magis est contra quietes
quam motus [illegible] cum [illegible] quod aliud [illegible]
[illegible] non [illegible] quod motus est [illegible]
in [illegible] si [illegible] omnia sunt in [illegible]
et omnia [illegible] de omnibus omnia ha/
bent [illegible] ab omnibus [illegible] destruit
omnem motum. Queret aliquis
utrum destruentes sensum [illegible] motus
[illegible] destruunt eum. Hoc est dicere utrum
supposito quod res sensibiles sint in mo/
tu possit tamen aliquis sensu decipi
[illegible] et [illegible] quesitum. sic pre/
[illegible] cum ponit de sensu ra/
tiones [illegible] aliquis possit [illegible]
destruendo sensum [illegible] ergo ali/
que rationes ex parte non sensibilis [illegible]
ex parte sensibilis. alie ex parte sensus
alie ex parte medii [illegible] ad sensum
[illegible] quod [illegible] sensus [illegible]
de re sensibili [illegible] rationes
in oppositum: Sumuntur ergo alique rationes
ex parte non sensibilis [illegible] ratio
talis Sed [illegible] ex [illegible]
et [illegible] de [illegible]
[illegible] vel non: dicens
quod non [illegible] in parte [illegible]
quod [illegible] et magis. Sed ergo
[illegible]: [illegible] quod [illegible]
[illegible] quod [illegible] multo magis [illegible]
Sed [illegible] quod [illegible] et [illegible]
[illegible] quod [illegible] et
sic [illegible] in infinitum [illegible]
[illegible] ergo [illegible] vel si [illegible]
dare infinitum [illegible]: Secunda ratio
[illegible] ex parte sensibilis
2 [illegible] talis [illegible]
in [illegible] ratio maxime probat quod
de sensibilibus [illegible] et [illegible]
sic [illegible] Omnis [illegible] de [illegible]
et [illegible]. Sed sensibilia sunt in
continuo motu et in continua [illegible]
[illegible] ergo de eis non [illegible]
Secunda ratio sumitur ex parte sensus
[illegible] ratio [illegible] Zenonis

[margin: [illegible] motus [illegible] / [illegible] / utrum destruentes sensum [illegible] / motum [illegible] destruunt eum]

de quo sit mentio in primo posteriorum et per con
sequens talis: vel addiscendo quod vel novit
ergo quomodo addiscat. addiscens novit quod ad
discens noscat et tunc addisceret quod indetermina
tum per se. ergo nihil addisceret nisi illud
quod prius sciebat quod vel addisceret
nihil ergo est dicendum quod omnis scientia et non
indita: et haec notitia scientiarum est nobis
innata: nisi oportet dicere quod [illegible]
[illegible] tabula rasa quod vel prius
addisceret [illegible] vel [illegible]
[illegible] sumitur ex parte medii
quod res sic scitur cognoscitur omnis
enim res quae a nobis cognoscitur sic cog
noscitur per ydeas: et per species: eius
quod [illegible] in [illegible] species la
[illegible] rerum secundum
[illegible] species: et intentionem ydealem
ad [illegible] notitiam [illegible]
cognoscendum ydeales: [illegible]
cognoscere [illegible]
[illegible] ydeales [illegible]
[illegible] a nobis vel sic [illegible]
[illegible] declaratur [illegible]
[illegible] sed quod contingit ad
scire: quod [illegible] sic [illegible]
desiderium tale: [illegible]
[illegible] in primo [illegible] sed sciendi
desiderant ergo desiderium eius ad sciendum
non [illegible] vel frustra: [illegible]
[illegible] ad sciendum: [illegible]
[illegible] sic quod [illegible]
[illegible] possibile et advenire omnes
homines naturaliter scire desiderant ergo
possibile est quod sciendi eis adveniat [illegible]
ergo ad sciendum [illegible] sic quod
dubitat an contingat ad sciendum non
dubitat se dubitare: si [illegible] est
se dubitare. non [illegible] aliquis [illegible]
nisi de non quod sciat. ergo [illegible] quod dubi
tat se scire [illegible] sciendum
scire: [illegible] argumentum: [illegible]
sic quod negat scientiam: scientiam concedit
et [illegible] quod [illegible] sciendum et
non [illegible] aliquis non [illegible]
scit [illegible] ergo negat scientiam concedit
scientiam [illegible] ad sciendum non [illegible]
ad [illegible] evidentiam ut [illegible]
[illegible] et [illegible] quod
de re [illegible] aliquo [illegible]
quod [illegible] videndum est quod est
scire [illegible] cognoscendum
ex obiectis. primo videndum est quid

est [illegible] scibile ut ex [illegible]
scibilis [illegible] quid est scibile
quid [illegible] quod scibile perceptibile est
[illegible] scire quod ab intellectu
percipitur [illegible] non sufficit videre
enim quod opinabile aliquo modo ab in
tellectu percipitur et [illegible] et sic [illegible]
[illegible] opinatum [illegible] et [illegible]
[illegible] opinatum accipitur ab
intellectu [illegible] sed [illegible] alterius
partis [illegible] intellectus opinans [illegible]
[illegible] accipitur ab in
tellectu sine formidine alterius
partis [illegible] scibile est perceptibile ab
intellectu et scitum est perceptum ab
intellectu [illegible] ad [illegible]
to vel opinabile [illegible] perceptum
[illegible] certitudine differt scitum
et opinatum. scitum [illegible] perceptum
[illegible] certitudine [illegible] sufficit
videmus enim quod [illegible] et [illegible]
[illegible] ab intellectu et per
[illegible] certitudine
[illegible] et [illegible] non [illegible] scire
non est [illegible] magis conclusionem
[illegible] addere [illegible] scitum quod
est perceptum [illegible] ab intellectu [illegible]
[illegible] certitudinis et [illegible] certitudo
[illegible] ab intellectu per resolutionem
[illegible] et [illegible] ad suas causas
in [illegible] certitudinem
[illegible] et certitudinem per conclusionem
quae certitudo [illegible] ab
intellectu sine resolutione ad [illegible]
[illegible] non [illegible] certi
tudo [illegible] conclusionem certitudo [illegible]
[illegible] ab intellectu sine resolutione
conclusionum ad causas [illegible] et
[illegible] non [illegible] scire [illegible] magis
intelligi conclusiones ergo [illegible] scire
[illegible] ergo [illegible] differunt
scibilis vel sciti [illegible] quod scitum est
[illegible] certitudo [illegible] ab intellectu
per resolutionem ad causas [illegible]
[illegible] differt scitum et opinatum
[illegible] differt scitum et intellectum
[illegible] ad intellectum [illegible]
[illegible] scitum [illegible] certitudine [illegible]
[illegible] per resolutionem ad causas [illegible]
quod scitum sit [illegible] perceptum intellectu
[illegible] per resolutionem [illegible] ad
causas [illegible] quid est scire [illegible]
ad scire [illegible] certitudo [illegible]

comprehendi potest ab intellectu per resolutionem eorum ad causas suas et per consequens aliquid sciri potest. volens ergo plenius hoc diligenter notandum quod scientia dupliciter accipi potest. Uno modo accipitur scientia pro quadam cognitione certa et isto acceptio est in proposito et secundo isto modo accipiendo quod hoc sciri eo modo quo dicitur quod sic certitudinaliter hoc scit et cognoscit: dicitur enim quod sic ille vere cognoscit hoc: cui non contradicit [illegible]. Secundo modo accipitur scientia proprie et secundum istam acceptionem cognitio stabilis est cognitio intellectus certitudinaliter habita de re per resolutionem rei ad causas suas: et secundum istum modum accipiendo quod aliquis scit licet de re sensibili primo quod scientia est: quod dicebant isti sed quod non sunt in motu. Secundo quod in rebus sensibilibus sunt aliqua stantia in mobilibus et sic quod possunt resolvi ad causas suas. Est enim diligenter notandum: ut plerumque dictum est quod sensibilia subiecta ab eo generatione et corruptione et ad [illegible] in terminis ad totam sensibilem sunt multae stationes in mobilibus quae comprehendi possunt ab intellectu et per consequens sciri. motus enim respicit et generationem et non est in corruptione [illegible] ergo quod hoc potest sciri non solum de sua stationes quod sunt in oppositum. Ad primum argumentum quod dicit quod quod scitur scitur ex prioribus et notioribus dicendum quod verum est. Sed tunc quod dicitur utrumque illa priora prima sensu vel non. dicendum est quod prima non sensu sed sunt magis intellectualiter et quod quia intellectus est certior prioribus scientia et conclusionem. prima et nobilioribus cognitione cognoscuntur quam conclusiones cognoscuntur est cognitis causis suis scientia cognitionem quod est totum. et quod dicitur [illegible] cognoscitur quod omne totum est magis sua parte. conclusiones enim cognoscuntur per resolutionem ad causas suas. et quod dicitur propter unumquodque et ipsum magis dicendum est quod intelligitur [illegible] et quod quando aliquid [illegible] salvatur in eo et in effectu nobiliori non salvatur in eo quam in effectu sic autem est in proposito quod cognitio salvatur in primis et in conclusionibus. Sed nobilior non salvatur in primis quam in conclusionibus. Ad

Secundum argumentum quod dicit quod omnia sensibilia sunt in motu dicendum est quod hoc argumentum fecit multos moveri propter quod isti qui sic arguebant dicebant quod entia erant entia sensibilia et quod entia sensibilia sunt in motu dicebant quod omnia entia erant in motu dicebant quod omnia entia sunt sensibilia sensu et sunt omnia in motu. Hoc probabat quod non comprehendebant quod de re sensibili et transmutabili possunt accipi ab intellectu stationes sive et intransmutabiles eo modo quo dicit angelus de [illegible] quod totum sensibilem manet intelligibile et incorruptibile vere. Ad tertium argumentum quod dicit quod quis discit prius non novit dicendum est quod hoc argumentum fundatur super hoc quod hoc quod omnis cognitio ex praeexistenti cognitione fit et non dicebat iste quod quis discit prius novit. declarandum est ergo quod disciplina fit ex praeexistenti cognitione. Ad huius evidentiam notandum est quod non debet sic intelligi quod id quod discitur eodem modo praecognoscitur quo discitur. Sed debet sic intelligi quod id quod discitur sub uno praecognoscitur et sub alio discitur et ideo non oportet quod sit cognitum per omnem modum. Sed solum sufficit quod sit cognitum secundum aliquem modum id enim quod discitur in particulari praecognoscitur in universali. Ad ultimum argumentum quod dicit quod ydolum rei non venit in cognitionem rei dicendum est quod ydolum rei sive species [illegible] rei [illegible] sic se habet ad intellectum [illegible] quod ydolum rei sit obiectum non quod [illegible] ab ipso intellectum [illegible] quod in [illegible] semper quod ydolum [illegible] istum modum per ydolum rei non [illegible] cognitionem de ipsa re. et hoc quod [illegible] ydolum non est [illegible] rei [illegible] Secundo modo potest se habere ad intellectum ydolum non quod sit obiectum intellectus et cognitum. sed solum quod sit ratio intelligendi et cognoscendi et secundum istum modum per ydolum rei quod per [illegible] medium et non per obiectum medium potest haberi cognitio de ipsa re argumentum autem arguebat ac si ydolum esset quoddam obiectum medium inter [illegible] intellectum ad rem [illegible] quod [illegible] non dicit quod ydolum non est medium sed obiectum sed [illegible].

Everitate nota.

Postquam despexerunt [illegible] opinionem illorum qui ponebant quod omne apparens est verum propter [illegible] istam opinionem [illegible] conclusiones [illegible] intentio: [illegible] quod quando [illegible] impossibile [illegible] fuit quod [illegible]

disputant. Sed motiva illorum qui ponebant
istam opinionem de disputatur. Sed aliquis
qui ex quadam consilia dicebant contra opinionem
de veritate. ibi sunt alique questiones. Secunda
in viii capitulis. Tamen septem tractatus in
addendit. Et ibi deinde digressionem [illegible]
et ibi circa ad defectus. capitulum. ibi ad
plura ad impossibilia. Et ibi. quorum unus
consilii in eodem tempore. Et ibi quod unus
est. Sed hec tractatus omnes destruunt
unum ibi totaliter. post hoc primum tractatum
Deinde cum dicitur notandum est quod isti in
posteriori sunt dicebant quorum quidem modo
illius rei. nec cum via nec cum illud nec
si. unum et illud possit de in illius quod
illud est. illa enim propter nec dicitur unum
nec illud, et magis illud nec est in illis
si est in sensu potentia et cum medium de
re sensibili. sed est ergo quod de philosophia ita
dispositio est. quod nec unum sunt multi
si de virtute alterius opinionis si quis
non est apparens est unum. iste consideratio
de sensu communi est quod illa vel est sensus
veri proprii obiectum si sensus communis
est singularem potentiam. sed ad fantasiam
qui quidem non est illa. si est motus sensus
ipsius. Notandum est quod dicitur unum est
in aliqua potentia. et illud potentia dicitur
unum. in proposito hoc illius sensus esse est
quod est unum quod illa est ratione proprii obiecti
sed potentia illius non dicitur unum nec
illud. et sic est quod de philosophia ultima quod
illa est ratione proprii obiecti et non
illud. Sed dicitur illud ut predicatur illud
communiter ad potentiam superiorem quod sic in
dicitur de actu potentie inferioris dicitur
enim ymaginatio quod illa potentia vel
deceptione circa proprium obiectum et quia
sic accipit ita coniunctim. Sed nec potentia
superior sicut fantasia in intellectu
de actu potentie inferioris aliud de
apparentia et de illud ymaginationis. visus
videt rem magis et in hoc non de
apparentia quod sicut in unitate et accipit
ita coniunctim. Sed accipiendo est in potentia
superiori quod iudicat rem de sensatione
non sit sensatus in hoc propositi de
apparebant et quod debebant quod differentie
intellectum proveniunt ipsius et tamen est
illud. Deinde cum dicit. Deinde
digressionem ponit tractatus tamen
dicendum est notandum est quod iste
in sua opinione dicebant quod unum
quod apparuit illius sunt cum via nec cum
illud. Erat ad motum eorum que non

Nota [illegible]

et maius nec quod apparens hec sit magis
verum. quod est quod apparet illi qui
motus desiderat ... iste tractatus
modus unde quod iudicans omnia non sit
equalis nec equa ... et ... sensus illud
est dicendum quod dicebant isti quod non ap-
paret ... sunt ... nec est illud
sed est quod de ... digressione
de ammiratione si aliquis dubitaret de
illo quod dicitur quod de omnibus est esse ...
quod iudicans omnia non fuit equalis ...
est enim si aliquis dubitaret utrum magis
infirmitates debeant iudicari tamquam
vel tales esse vel quales videntur
de ... ad ... de ...
quod de iudicari tamquam vel tales qualis
videntur. Et de ... et hec que dicta
sunt ... impedit actus iudicii
... est quod aliquid vel non iudicandi ...
... quales videntur et sanis sicut sanis
... est enim si aliquis iudicat iudicare
dubitanter ... laborantium et de
... et non magis tamen iudicium
sanorum. iterum de ... utrum communis debeat
iudicare talia qualia videntur robustis
aut qualia talia videntur debilibus quod
de communi debet iudicare talia qualia vi-
dentur robustis et non qualia videntur
debilibus et quod robusti iudicant
de ponderibus tamen quod sunt non tamen
quod debilis quia multa videntur communia
debilibus propter defectum virtutis quod tamen
in veritate communia sunt. iterum est
de si aliquis dubitaret si aliquis de-
beat iudicare in sompno iudicium dor-
mientium vel vigilantium quod de quo in
dubitationem non est. Sed certum est quod
iudicium de virtute est accipi iudi-
cium vigilantium et non dormientium
est manifestum est quod alia sit potentia
et de ... communis est ... et ...
est quod de est verum quod iudicatur de vi-
gilantibus non autem de quo iudicatur
a ... Et ... aliquis
sompniant se de nocte esse athenis qui
tamen est in lybia surgentes ad ...
illud sicut ibi erat ad ... ad tale locum
quod est athenis. quod dicitur et si aliquis sompniat
se esse athenis non tamen sic ... vigilantes
... sompniantes surgentes a sompno
non surgunt et quod sompniaverant ac si esset
in ... Deinde cum dicit
... ad de secundo. ponit secundum tra-
ctatum sed istos sicut ...
dentis tractatum

ubi ponebat quod iudicia omnium erant
equaliter vera; et quia non erat maior ratio
quod iudicium unius deberet esse verum quam
iudicium alterius, hic motus impellebat philosophos
in hac ratione. Sed improbatur dicendo
quod ad iudicium plurimorum non est standum
simpliciter: quia licet essent aliqui medici
de aliquo futuro, sed aliquo ignorabile
ut patet non est credendum ignoranti, sed
medico de futura sanitate vel non sani-
tate: quia iudicium de infirmo sanando
vel non sanando non est accipiendum
ad iudicium ignorantis. Et ad iudicium
medici et scientis [illegible] iudicium non
sunt equalia. Deinde cum dicit al-
[illegible] in sensibus ponit [illegible] rationem
[illegible] ratio probat quod iudicia sensuum
[illegible] non sunt equaliter vera
nec equaliter [illegible] circa obiectum [illegible]
cum erat [illegible] circa obiectum quod [illegible]
circa obiectum proprium [illegible]
circa obiectum proprium non erat [illegible] cum
erat [illegible] circa obiectum al-
terius [illegible] quod circa obiectum proprium [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] quod in sensibus non est [illegible]
[illegible] iudicium sensus [illegible]
quod iudicare [illegible] circa proprium sensibile et
circa aliud [illegible]
iudicando sensus circa proprium sensibile et
circa commune [illegible] visus
[illegible] iudicat de coloribus non gustus
et gustus de saporibus et non visus
[illegible] in iudicio colorum [illegible]
[illegible] gustui sed visui; ut in iudi-
cio saporum [illegible] visui sed
gustui; [illegible] quod iudi-
[illegible] proprium non est [illegible]
[illegible] Deinde cum dicit
[illegible] ponit [illegible]
rationem: [illegible]
quod [illegible] de ista opinione ponebat
quod quod erat [illegible]
[illegible] et hic [illegible] iudicium [illegible]
[illegible] quod [illegible] erat equaliter verum [illegible]
cum [illegible]bant: [illegible] quod iudicia [illegible]
[illegible] tempore [illegible]
[illegible] in aliquo tempore videbatur [illegible]
non [illegible] quod iudicia
dulce [illegible] videbatur
amarum [illegible]
verum est et ita se habebat.

hic motus deservit [illegible] quod [illegible]
[illegible] in eodem tempore non quod
erat [illegible] et non [illegible] se habere: quia dicit
iudicium se tempore [illegible] quod erat circa
in [illegible] quod [illegible]: Et quia
erat circa sensibile: [illegible]
et [illegible] et circa hic non dece-
pit. Et circa [illegible] quod [illegible] esse tale
[illegible] decepit. Ubi
[illegible] infirmi [illegible] aliquo
[illegible] amarum [illegible] dulce ac si esset
amarum [illegible] non decepit
[illegible] in [illegible]
[illegible] obiectum [illegible] esse deceptio: quod iudicat
esse amarum [illegible] dulce: [illegible]
[illegible] quod obiectum [illegible] et non [illegible] se habere
[illegible] obiectum [illegible] quia non
est dulce [illegible] amarum [illegible]
[illegible] non [illegible] iudicatur [illegible]
[illegible]
[illegible] in [illegible]
quod [illegible] in eodem tempore [illegible]
sensibile [illegible] dicit [illegible] et non ita se
[illegible] quod [illegible]
[illegible] aliquo et aliquo
tempore non dubitat [illegible]
[illegible] sensibile [illegible]
hic non erat [illegible] dubitat [illegible]
[illegible] accidit [illegible] passio
[illegible] de eodem [illegible] obiecto [illegible]
[illegible] gustus [illegible] dicit quod est dulce
[illegible]
[illegible]
[illegible] amaris [illegible]
[illegible] iudicat dulce esse amarum [illegible]
[illegible] gustus in hic errat: quia iudicat
[illegible] tale quale [illegible]
quod [illegible] dulce
[illegible] esse amarum [illegible]
ex parte [illegible] et non [illegible]
[illegible] ex parte [illegible] dulce cum [illegible]
[illegible] amarum [illegible] quia non sit tale
[illegible]: Et [illegible] ex parte [illegible]
[illegible] dulci [illegible]
[illegible] quod [illegible] tale [illegible]
[illegible]: [illegible]
[illegible] Deinde cum
dicit [illegible] ponit [illegible]
rationem [illegible] quod omnes rationes [illegible]
[illegible] destruunt [illegible]
[illegible] opinionibus [illegible]
quod [illegible] in rebus [illegible] cum
opiniones [illegible] est et non est [illegible]
et [illegible] quod opposita sunt equaliter vera: Et [illegible]
ita [illegible] destruunt [illegible]
[illegible] et [illegible] quod non [illegible]
[illegible]

Oppositum illius destruitur secundum quod dicitur quod non est ens non potest sentiri: et non est. Sed [illegible] sensibus unius [illegible]. Deinde cum dicit totaliter quia: ponit septimam rationem: contra predictam opinionem: que talis est: Si enim ista opinionem veras esset sensus esse in sentiente quod [illegible] sensibilia: quia sensibilia et res sine entitate: dependerent a sensu quod est impossibile: probo quod si ita esset: removeretur aliquibus removeretur et contra remoto eo [illegible] remoneretur et sic quod [illegible] non esset nisi in [illegible] remotis sensibus remonerentur sensibilia et quo sensibilia dependent ex [illegible]. Sed est impossibile: quia sensibilia sunt [illegible] ad modum moventium [illegible] autem ad modum mobilium magis quam [illegible] est: quia [illegible] dependet a sensibili quam econverso magis enim dependet mobile a movente quam movens a mobili: magis est [illegible] quia remoto sensibili removentur [illegible] quam econverso: quia remoto movente removetur motus [illegible] sic nisi [illegible] eo quod si sensibile [illegible] solum sensus sentiretur quod sic apparet sensui: sequitur quod non existentibus animalibus non essent res sensibiles et sic quod non existentibus animalibus non essent [illegible] quibus [illegible] opinioni dependerent res sensibiles in sua veritate quia res sensibiles destruerentur a destructione [illegible] sic est impossibile [illegible] quod sensibilia in quantum sensibilia sic est inquantum actu moventia [illegible] non sunt sine [illegible] sic est impossibile: si subiectum [illegible] est quod sentitur est quod possit sentire: absque sensibile quod non est sine [illegible] sine sensibile: sed dicit quod [illegible] sensibilia quod faciunt sensum non sunt esse sine [illegible] quod in sua entitate: dependet a sensibus: sic est impossibile: [illegible] quod [illegible] non est reale [illegible] sic est [illegible] movet se ipsum ad actum: Sed est [illegible] sic ipsum sensibile quod movet ipsum sensum ad actum [illegible] sensibile movet sensum. deponere ad actum [illegible] quod ipsum sensibile sit prius sensu: sicut [illegible] est movens motu: [illegible] non dependet [illegible] Sed econverso: quod [illegible] remoto: posteriori removetur [illegible] remoto [illegible] non removetur sensibile [illegible] dicebant isti. Et si dicatur quod sensibile et sensus: sunt relativa ad invicem dicitur remoto uno relativorum removetur reliquum in [illegible] sequitur [illegible]

v[illegible] notandum est quod [illegible] semper [illegible] in quibus [illegible] sensibile et sensus [illegible] referuntur ad invicem quod sensus dependet a sensibili et non econverso: [illegible] sensibile refertur ad sensum: quia sensus refertur ad ipsum. Non obstante [illegible] quod [illegible] referantur nihil minus sequitur [illegible] quia sensus est [illegible] sensibile ad [illegible] rationem [illegible]

Sunt autem quidam.

in parte ista improbat opinionem quorundam qui ex quadam [illegible] sustinebant istam opinionem quod omne quod apparet est verum [illegible] quando [illegible] videbatur [illegible] [illegible] rationibus [illegible] et [illegible] [illegible] quod non [illegible] fuit [illegible] [illegible] ad istam [illegible] sit quod [illegible] ponit opinionem istorum. Secundo improbat [illegible] Dicit [illegible] non [illegible] sunt [illegible] [illegible] in [illegible] quod [illegible] ponit opinionem istorum [illegible] quod [illegible] quod [illegible] et [illegible] possibile a [illegible] talis. Deinde cum dicit [illegible] notandum est quod [illegible] in tota lectione precedenti destruebat istam opinionem de apparere a [illegible] quod [illegible] non [illegible] [illegible] credencium est [illegible] infirmo: [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] magis credebat [illegible] quam infirmo: sapienti quam ignoranti [illegible] quod non [illegible] [illegible] et infirmum [illegible] et ignorante [illegible] quis [illegible] [illegible]: [illegible] videt [illegible] quod [illegible] de sic est dubitare de [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible]: sic ergo quod [illegible] quod [illegible] quam [illegible] a [illegible] [illegible] istas opiniones et qui decepti [illegible] opinionem [illegible] quod [illegible] et infirmorum non [illegible] quis est qui possit [illegible] et [illegible] [illegible] non [illegible] indicat [illegible] [illegible] dubitare: sed dubitare iste est dubitare de [illegible] indefesse: est [illegible] dubitatio istorum similis dubitationi illorum qui dubitant utrum vigilant vel dormiunt. Deinde cum dicit [illegible] [illegible]: [illegible] [illegible] [illegible] isti et ex quo colligebant [illegible]: [illegible] notandum est quod [illegible]

Dubium [illegible] textus

verum ex hiis colligebat quod nunc dicebant quod omne verum posset demonstrari querebant enim omnium rerum causas et putabant esse indubitabile eis quod similis ratione videntur a non infirmis ingeniis et non decipi eis volebant. hic tamen per demonstrationem quod non sufficiebat eis dicere quod est nisi demonstraret eis propter quid est. hic autem fuit magnus error nullum sed omnis demonstratio hic est ergo quod dicit textus quod omnes tales dubitationes non possent. hic est [illegible] contendunt hiis enim sic opinantibus contingit infinitum omnia esse rationem digressum existimant enim esse demonstrationem omnium cuius quorum principium quod quando habetur per demonstrationem / quod est quod de demonstrationis negabant ergo iste dicit quod dicit philosophus sed quod dicitur est minus ingeniosi et admirabiles in iudicando [illegible] contrariis. nec hoc impossibile est de multitudine sed licet negaret eis non fuit conclusio in [illegible] non enim potest esse multe negare quod quando multa est ex actibus eorum [illegible] manifestum quod sufficit est mediocris ingenii et non demonstrationis licet a non sit decepti ut dubitet in utraque. sed in hoc est professio [illegible] infinitas eorum quod quandoque demonstrationes quod non est demonstratio sed multa sunt que non demonstrantur / prima enim demonstrationis non demonstrantur licet sunt demonstrationis et hic facile est eis dicere non enim est difficile summe et unde quod in demonstratione est quod ibi stat resolutio ad aliqua prima que non demonstrantur licet non sit eis facile [illegible] sic determinetur [illegible] in solo [illegible] volentes nos ducere ad aliquod impossibile [illegible] ducere nos. ad hoc quod contraria sunt simul et per consequens omnis apparentia et hic dicit quod ut videtur eis omnia possunt quod demonstrata probari non possunt. Deinde cum dicit. si autem non omnia [illegible] opinio et [illegible] [illegible] rationes quas adducit [illegible] verum ad verum [illegible] intendit [illegible] sed omnia sunt contraria quod sit videtur et sit apparet ita quod contrarias rerum sit in videri et in apparere / scilicet quod omnia sunt

ad aliquid. et quod contrarias esse in eodem ad opinionem et ad sensum. sed quod est impossibile ergo et prius [illegible] rationem fuit probata quod simul [illegible] sed quod si omnia sunt in apparere et videri omnia sunt in eodem ut ex hoc habent consequentiam antecedentis. [illegible] [illegible] sic dicitur quod solutionem apparentes quod possunt dici quod omnia apparentia sunt talia qualia apparent [illegible] quod et observando [illegible] quod si omnia non sunt relativa ut in eodem sed multa sunt que habent esse in se sed respectu ad aliud. scilicet quod non omnia apparentia sunt vera. Ista enim opinio [illegible] quod omnia que apparent sunt vera. contraria [illegible] ad opinionem et sensum et omnia entia sunt ad aliquid. quod si omnia entia sunt relativa et ad [illegible] in [illegible] sic videtur infinita [illegible] et [illegible]. sed quod omnia apparentia sunt vera. Deinde cum dicit propter quod et observandum dicit dicit quod solutionem apparentes quod omnia sunt vera dicentibus quod apparet et sensui [illegible] quod omnia quod apparent talia sunt qualia apparent [illegible] quod non sunt talia simpliciter et [illegible] sed [illegible] [illegible] cui sic videtur ut si dulce videtur / amaro [illegible] non est [illegible] quod dulce sit amaro [illegible] sed solum [illegible] cui sic videtur / [illegible] [illegible] [illegible] quod [illegible] sophistas [illegible] sermone [illegible] sermonem de [illegible] et [illegible] dignum [illegible] observandum [illegible] ut [illegible] quod omnia apparentia sunt vera [illegible] [illegible] appareat [illegible] absolute. sed [illegible] cui apparet et [illegible] apparet et [illegible] apparet. [illegible] aliquis [illegible] absolute quod omne apparens est verum et non [illegible] [illegible] de [illegible] sit quod est verum cui apparet. [illegible] [illegible] in [illegible] quod [illegible] sic [illegible] quod [illegible] quod videtur [illegible] visui [illegible] non videtur [illegible] [illegible] absolute [illegible] apparet est verum: scilicet quod [illegible] sit mel et non mel. quod [illegible] sic [illegible] quod oculis duobus [illegible] non [illegible] apparet visui [illegible] non [illegible] videtur [illegible] visui qui sit per utrumque oculum. Et si utrumque oculos [illegible]

efficiatur puta si visus oculi afficiatur
aliquo vapore nigro vel grosso alio
modo: eadem res videbitur obscura quam
primo alba. et paulo post si ergo omne
apparens est verum sequitur quod eadem res simul
obscura et non obscura. Deinde ergo contra di-
centes opiniones contrarias esse quod omne appa-
rens est verum: et hoc quia contraria esse simul
quia videntur et quando duobus digitis
quis eandem tangit videtur esse duo in varia-
tione digitorum visus videtur esse unum:
quod eadem unum et eadem simul et in eodem
tempore contraria non apparent eidem. Sed viden-
dum et aliud simul. Et in alio et in alio
tempore impossibile est quod utraque contrariorum videatur
esse vera. Quinto incipit: sic dicentes quod dicunt
hoc quia dicunt non propter dubitationem sed
propter orationis causam: hoc est quod propter aliquam
protervitatem orationum contradicunt. dicendum
est quod hoc quod apparet non est verum simpliciter
sed verum homini cui apparet. **De inde**
cum dicit et sic sicut prius dictum est oportet
ponentes omnia vera sic quod si omnia non
sunt ex hoc quod videntur et apparent quod
sequitur quod omnia sunt in relatione: ad
opinionem et sensum. hoc destruit quinque rationibus:
quarum sic prima dicta est: si omne
apparens est verum necesse est quod omnia sint
relata: ad opinionem et sensum: et quod nulla
res sit nisi aliquo opinante: hoc autem
impossibile est in impossibile sic enim nihil esset
factum in rebus nec generatum nisi [illegible]
quod haberet aliquam opinionem: quod quidem falsum est quia
multa sunt et facta sunt de quibus non
habetur opinio nec cognitio sicut illa que
sunt in profundo maris vel in visceribus
terre non ergo omnia sunt relata ad
opinionem et sensum. **De inde cum dicit**
amplius si unum est unum: ponit secundam
rationem: et est ratio sua talis si omnia
sunt vera ex hoc quod apparent tunc omnia opi-
nati et estimati erunt infinita re-
lata ad unum. sed hoc est impossibile: quia
unumquodque relatum habet suum determinatum
correlativum. Ergo impossibile est quod omne esse
sit verum: ex eo quod apparet aliter et
videtur. hoc est ergo quod dicit quod unum
non refertur nisi ad unum et non ad
quodlibet unum: sed ad determinatum unum. et si
idem unum et sit dimidium et equale
tunc non refertur ad duplum: in quantum
equale sed in quantum est dimidium et similiter
sit idem sit homo et homo opinans. quod est
est

sic opinatum non refertur hominem ad secundum
hominem opinantem in quantum opinans
sed in quantum opinatum quia relativa est inter
opinantem et opinatum: et ad sensum essent
infinita: quod patet quod omnia contraria respective
hominis refertur ad opinionem. sequitur quod
infinita secundum speciem referuntur ad unum
opinionem. quod ratio non patet quod omnia
sunt. **De inde cum dicit** quod quidem
sic vere: concludit conclusionem principalem in-
tentam et dicit sic: quod primo concludit
suam conclusionem. Secundo dicit quod correlativa
[illegible] quidem est impossibile
est. Dicit ergo primo quod manifestum est ex dictis
quod non omnes opiniones et apparentia sunt
hoc est firmissima quod dicit quod opposita dic-
tiones vel contrarias non inferuntur
de eodem: manifestum est quod sunt ille
in genere quod accidunt dicentibus
eas esse simul veras: manifestum est etiam
et propter hoc quod sic dicebant. **De**
inde cum dicit quod quidem autem impossibile
est. ex predicta conclusione elicit quod
contraria: et est ratio: quod si contradictio
non infertur de eodem nec contraria eo
modo et quod in quolibet contrario includi-
tur contradictio et hoc quod unum contra-
riorum est negatio vel privatio alterius
et hoc est quod dicit: quod si impossibile est
contradictionem simul inferri de eodem manifestum
est etiam quod contraria eidem esse non possunt
quia in contrariis non minus alterum contra-
rium est privatio quam in aliis oppositis. Et ideo
est cum quod alterum contrariorum sic hoc est modo
privationis et alterum est modo habitus. privatio
tamen et quidem non habitus est negatio in
aliquo determinato genere: sic igitur alterum
contrariorum sic hoc est modo privationis et
alterum est modo habitus quia privatio autem
est quedam negatio substantie. est negatio
in aliquo determinato genere. Si igitur
alterum contrariorum includit privationem et pri-
vatio est quedam negatio sicut impossibile est
simul affirmare et negare de eodem
ita impossibile est contraria esse eidem simul
Sed tunc contraria insunt eidem [illegible]
quod: puta quod ambo sunt in potentia
vel quod unum contrariorum insit alicui secundum
quid et alterum simpliciter. puta quod unum
est in potentia et reliquum in actu. hoc
non est impossibile. Notandum est quod alterum
contrariorum includit negationem reliqui
alterius et alterum includit habitum et

affirmacionem. Sed tunc dubitatur contra non dividunt totum esse, scilicet solum secundum indeterminate capte. Et affirmacio et negacio que solum sunt in terminis non dividunt totum esse. Sed solum dicitur quod affirmacio vel negacio talis capta: et hoc est quod dicit Philosophus quod altera contrarietatis negacio falsa, id est negacio indeterminata falsa.

Tunc nota contradictionis

postquam ostendit diffinitive quod contradictio non habet per se medium: quod ostenditur quia inter contradictoria non est medium, et hoc est ostendendo quod contradictio non habet per se falsum de eodem, sicut enim inter contradictoria esset medium ambe partes contradictionis possent simul falsificari de eodem: sed enim non in contrariis et sunt esse in contradictoriis non in contrariis sicut: sic medium quod falsum est dicere quod quod medium sit aliquod extremum; sed falsum est dicere quod pallidum sit album vel nigrum et verum est dicere quod pallidum neque album neque nigrum. Cum non sit neque album et non esse esset medium falsum esset dicere quod illud medium esset vel non esset et verum esset dicere quod nec esset nec non esset: contra ad istam partem. Dubitatur quod primo disputat contra istam opinionem que ponit medium inter contradictoria. Secundo disputat contra quamdam opinionem que est et precedentes commisit tertio ibi Determinate autem hiis. Circa primum dubitatur quod primo disputat contra istam opinionem. Secundo ostendit tamen contra alias modi secundum. Ad primum predicta in septima ibi Venit autem quibusdam sicut partes in viii partes. Circa secundum sumpsimus addidit contra predictam opinionem. Secunda ibi amplius ad medium. Tertia ibi amplius omnis. Quarta ibi amplius sunt opposita ibi. Et quod esse et non esse medium ibi amplius in quibusdam negantes ibi amplius in infinitum. Octava ibi amplius interrogante: ponit igitur primo rationem et est ratio talis quod non sit medium inter contradictoria probatur ex diffinitione veri et falsi. Nam enim ad falsum pertinet dicere non esse quod est. Verum dicere esse quod non est. Et e converso verum dicere esse quod est et non esse quod non est. Sic igitur hoc dicit verum et

hoc dicit falsum. Notandum quod quicumque dicit esse de eo quod est vel non est verum dicit: si autem de eo non esse de eo quod non est: falsum non est vel non esse. Quod quicumque dicit non esse de eo quod est dicit verum vel falsum: si enim dicit de eo quod non est: dicit verum: si autem dicit non esse de eo quod est dicit falsum et sic esse et non esse de quocumque dictum est verum vel falsum. Sed tunc esset medium inter non esse et esse non esset necessarium quod esse et non esse de quolibet ente vel non ente esset verum vel falsum: et hoc est propter rationem. Ambo sunt esse et non esse erunt falsa de eodem. Quod enim istam ponit medium necessario quod de quolibet ente dicatur esse et non esse. Et quod est tertio aliquod predicatum medium quod ponit inter esse et non esse non est necesse de ente vel non ente quod alterum eorum sit verum vel falsum et hoc est: dicit illo medio utrumque est falsum. Notandum est ad evidenciam quod si esset medium inter contradictoria sicut medium quod est de contradictoriis sicut de contrariis mediatis. Quare inter talia contraria medium est: non est necesse utrumque contrariorum circa totum genus inesse subiecto contrario. Verbi gratia quod medium est inter album et nigrum: non est necesse quod album et nigrum circumdant totum ambitum coloris et hoc est aliquis color medius est quod nec est albus nec est niger; et non est necesse quod si dicas hunc colorem esse album dicis falsum. Quod enim dicit hunc esse nigrum dicit verum et hoc est ambo possunt dici falsa. Sicut in medio affirmacionis si non esset et non esset medium esse et non esse non dividunt totum ambitum entis nec esset totus ambitus non entis. Et tunc non esset necesse quod si dicas hoc esse dicis falsum. Quod dicas hoc non esse dicis verum: et hoc est ambo possunt dici falsa. Nec est necesse quod de ente necessario dicatur esse et non esse: sicut non est necesse de colore quod necessario sit albus vel niger nec esset necesse quod de non ente. Sed ad contrarium est: habebimus quod verum et falsum cum esse et non esse non dividunt totum esse nec totum non esse. Et hoc cum verum et falsum dividunt totum esse. Dicitur quod Philosophus concludat quod semper est falsum dicere de ente: esse: vel dicere de eo: sed ad istam ponit ambo

ponitur [illegible] secundum et ex his non esse
et esse dividitur totum esse. quia si unum
oppositorum sit vel esse vel non esse necesse
de non ente aliquid fieri. quare et eodem
modo contraria ista penitus sunt. Sequitur
De medio ad extremum autem etc. Circa istam
dubitatur contra contradictionem: et probatur quod
talis. si enim medium inter contradictoria ullus
motus posset esse ad album vel ad bonum
vel ad quodlibet aliud. quod est impossibile. ergo
et cetera. Consequentia patet sic quia si medium
est inter contradictoria quod ullus motus posset esse
ad album vel ad bonum vel ad quodlibet
aliud. nam si enim motus est ad bonum vel
ad album necesse iste motus esset ex
non albo. et ex non bono quia omnis mo-
tus includit negationem vel privationem eius
quod est fit. si ergo medium est inter contradictoria
medium esset inter non album et album et
inter non bonum et bonum. item ergo me-
dium esse non esset contradictorium terminus ad quem
motus. vel est contradictorium terminus. sed non est
contradictorium terminus non esset motus a non
albo in album et sic quod quilibet motus
requirit contraria et medium quod sunt contradictorii
termini. Secundo arguitur quod ad medium
est contradictorium terminus ad album et non album
et per consequens posset esse motus a non albo
in album: per tale medium. vel a non
bono in bonum. sequitur impossibile. sed quod
aliquis motus est ad album quod non est
ex non albo. et ad bonum quod non est ex
non bono: ex contrario suppositum est. si
enim medium est inter bonum et non bonum
id medium vel est bonum vel non bonum
sicut pallidum vel est album vel est nigrum
ergo motus procedit a non bono in
bonum: per id medium sequitur quod motus
iste est ad bonum per id quod est non bo-
num quia per medium. Ad rationem primi
dicendum quod si medium est inter contradic-
toria. id medium vel est medium
per remotionem contradictorii termini vel extremi
sicut medium quod per remotionem. pallidum medium
inter album et nigrum: vel est medium
per negationem contradictorii termini sicut medium
quod per remotionem: medium inter bonum
et equum. id sic quod nec est hoc nec aliquid.
Secundo igitur sunt media ista duo modo ubi
esset motus medium mutatio. vel ista
mutatio si esset: esset ex non bono in
bonum et eodem hoc autem non est per remo-
tionem

non est medium inter contraria et media quae
sunt eiusdem generis: et cadunt sub uno
ordine. si autem sit medium secundo modo
ut sic esset mutatio. sed enim est ibi
mutatio esset mutatio ista ex non
albo in album vel ex non bono in
bonum sicut et non posset esse sicut patet
quia secundum istam per istam medium quod
ponitur inter album et non album vel
inter bonum et non bonum. ut esset bo-
num vel non bonum: et sic aliqua mutatio
esset ad bonum quod non esset ex non bo-
no. et ad album quod non esset ex non
albo. Notandum est ut melius videa-
tur ratio primi quod ista ratio fundatur
super duo fundamenta: primum funda-
mentum est quod si inter affirmationem et ne-
gationem ~~quae salvantur in contrariis~~ absolute
acceptas cadit medium quod inter affir-
mationem et negationem quae salvantur in
contrariis etiam cadit medium. secundum funda-
mentum est quia sicut affirmatio et negatio
absolute accepta est contradictio simpliciter
et cetera et necesse quod salvantur in con-
trariis est contradictio in tali genere sicut
in contradictione est dare simpliciter medium
et in contradictione quae salvatur in
contrariis in genere est dare medium in
contradictione simpliciter: secundum fundamentum
est quod ad quod bonum quod non est dare
medium in hac contradictione quae semper
salvatur in contrariis et non in qua contraria
est motus. et cum sic secundum tendit
ista prima ratio in breve. Secundum
dicendum notandum est quod licet
inter contraria possit dari medium: sed inter
affirmationem et negationem salvatas in
sua ordine contrariis non potest dari
medium. licet enim inter album et nigrum
possit dari medium puta pallidum
tamen inter non nigrum et nigrum non
potest dari medium cum ipsum est quando
id medium esset extra ordinem nigri
et non nigri et sic etiam motus non
esset a non nigro in nigrum per tale
medium. quia motus sic est a causa … sed
sunt … ordinem medium inter nigrum id medium
et non nigrum et hoc est impossibile per … #
dicitur quod … est …
nigri … est dicendum inter album
et non nigrum quia album non potest dici

de omni eo quod est non ingrediens quia sic declaratur de predicato non ingrediens ad naturam subiecti etc. De omni eo quod non est ingrediens cum ergo medium non sit ingrediens ergo quod non ingrediens declaratur de eo: quod est impossibile quia terminus contradictorius declaratur de medio [illegible] cum medium ponatur esse non ingrediens et ingrediens: Hoc etiam est impossibile quia tunc hec sequeretur quod aliquid nunc esset et non ingrediens: et non esset non ingrediens: et hoc est impossibile: quia [illegible] propositi in lectione.

De modo ad dictum [illegible] Omne intellectuale ponit talem [illegible] contradictorie et [illegible]: quia omnis sententia et omnis intelligentia in sua [illegible] et in sua [illegible] aut aliud affirmat aut aliud negat affirmando aut negando aut dicit verum: aut [illegible] quia [illegible] dicere verum et falsum non si affirmat eo: de eo quod est [illegible] aut de eo quod non est dicit falsum et si negat de eo quod non est [illegible] aut de eo quod est falsum et affirmans et negans dicit verum vel falsum quia [illegible] non [illegible] si [illegible] medium [illegible] et non [illegible]: et hoc quod [illegible] propositione: eo et non eo de eo [illegible]: de illo: sed quod [illegible] non est.

De modo ad dictum [illegible] ponit [illegible] contradictionem [illegible] et contradictorie tales [illegible] medium in una contradictione: et dicit in omni quod non est [illegible] de una parte de alia [illegible] medium in omni contradictione et medium dicit verum et non verum: quod est in contradictione quod ad sit medium [illegible] verum et non verum: impossibile est quia tunc hoc [illegible] contradictio quod aliquid dicendo nec dicit verum nec non verum quod est impossibile: [illegible] quod [illegible]: quia si [illegible] contradictionem ponitur medium ergo quod hoc ponitur [illegible] contradictoriis quia non est [illegible] in una parte vel alia: nisi aliquis vellet [illegible] et hoc negare solum [illegible] et [illegible] medium ergo [illegible] contradictoriis: hoc est [illegible] aliud [illegible] contradictoriis et sic [illegible] medium dicit verum et non verum: quod nec dicit verum nec non verum quod est impossibile: quia tunc hoc aliquis nec dicet verum nec non verum

Notandum est quod [illegible] medium [illegible] medietate contradictionis et [illegible] et hoc quod omnis [illegible] est [illegible]: et quod [illegible] quod verum et non verum [illegible] contradictionis in [illegible] contradictionem et contradictionem [illegible] dicit [illegible] in lectione [illegible] medium et medium [illegible] quod [illegible] in contradictione et [illegible]: hoc est in [illegible] quod [illegible] contradictionem et contradictionem [illegible] contrarietatem et hoc quod [illegible]: contrarietatem [illegible] et [illegible]: et medium.

De modo ad dictum et [illegible] esse et non esse: ponit [illegible] et [illegible] tales: si medium est non contradictorium medium est non esse et non esse quod nec dicit esse et non esse hoc est impossibile ergo et [illegible]: quod ad hoc sit impossibile: [illegible] quod [illegible]: [illegible] quod est non esse quod [illegible] et [illegible] quod est non esse quod [illegible] [illegible] quod est [illegible] quod medium non esse et non esse quod ad sit talis [illegible] est impossibile.

De modo ad dictum [illegible] [illegible] ponit [illegible] et [illegible] si [illegible] contradictoriis est medium non [illegible] et [illegible] dicit medium et non falsum quod inferunt aliquid [illegible] in [illegible]: [illegible] quod [illegible] et [illegible] et falsum [illegible] contradictione: medietate [illegible]: quod ad non [illegible] et [illegible] et falsum quod inferunt [illegible] medietatem [illegible]: sit medium hoc est impossibile et hoc quod tales [illegible] contradictionem [illegible] quod [illegible]: [illegible] et [illegible] [illegible] medium quod [illegible] contradictione [illegible] et [illegible] [illegible] quod [illegible] non [illegible]: Notandum est quod quod est negatio: quod inferunt [illegible] eo [illegible] quod [illegible] inferunt [illegible] et ista negatio non est negatio [illegible]: [illegible] est negatio medietatem [illegible] et [illegible] non [illegible] in [illegible]: [illegible] medietatem [illegible] non [illegible] quod [illegible] in [illegible] et [illegible] sed oppositum [illegible] medietatem [illegible] de [illegible] ergo negationem [illegible] [illegible] loquitur [illegible] in [illegible]: ista [illegible] quod [illegible] est talis [illegible] sic [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]: [illegible] sic [illegible] [illegible] et [illegible] esse [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

sic par et impar ... totum num-
ero dividitur aliter enim contrariantur totum
ambitum entis et esse non entis. Deinde
cum dicit Amplius infinitum ponit sep-
timam propositionem que ponit quod medium inter
contradictoria. et est talis si [?] per me-
dium inter contradictoria est abire in infinitum
in propositionibus. Et hoc est impossibile ergo et primum.
Unde dicam [?] ad evidentiam notandum est quod si
est medium inter contradictoria erunt ibi
duo extrema et unum medium puta
esse et non esse et medium inter esse et
non esse. illa ergo tria sunt esse et non esse
et medium inter esse et non esse. sic habe-
bunt ad invicem esse et non esse in sesqui-
altera proportione. ex tribus quorum tamen
sic se habent ad duo est in sesquialtera
proportione quod unum illorum continet totum
aliud et dimidium partem eius ex [?] non
quo. ternarius continet binarium et
dimidium illius. Dicit ergo philosophus quod si
est dare medium inter contradictoria erit
ibi sesquialtera proportio vel emiola
quod idem est. et non solum erit ibi ses-
quialtera sed erit ibi abire in infinitum
quia sic contingit negare esse et non esse
et quoddam medium quod nec est esse nec non
esse. et contingit negare illa tria
sic per quoddam quartum. hoc est ergo quod dicit littera
quod si ista propositio vera est quod est dare me-
dium inter contradictoria in talibus non
solum erit emiola proportio id est sesqui-
altera quod contingit ex hoc quod extrema et
medium sic se habent ad invicem extrema [?]
sed ternarius ad binarium. sed etiam erunt
multo plures ibi. ita quod erit abire
in infinitum contingit enim quod quicquid contin-
git affirmare contingit negare. contin-
git autem affirmare ista tria ergo contin-
git ea negare. ergo dare quartum quoddam
[illegible] ... et similiter erit
ad affirmare ... [illegible] Deinde
cum dicit Amplius quando ... potest
octavam propositionem et est talis sicut [illegible]
non est dare medium inter assentire
et non assentire. ergo non est dare me-
dium inter esse et non esse propositio [illegible]
[illegible] quando assentit dicit
esse quando non assentit dicit
non esse. hoc est ergo quod dicit philosophus in littera
quod si aliquis sit interrogatus si hoc est
album vel non [illegible] assentit vel non
assentit. Si enim assentit hoc esse

album plenum est quod negavit hoc esse album
negatum aut non credit sicut non esse. Et similiter
sic enim assentire et negare credere
sicut non esse et assentire credere sicut
esse. Notandum est quod quod dictum est quod inter
assentire et non assentire non cadit
medium hoc debet intelligi quantum ad
conceptus complexos. In actu enim intel-
lectus qui est simplicium intelligentia
quo sicut actu intellectus intelligit quid-
ditatem, tunc intellectus nec assentit
nec non assentit quia assentire et non
assentire [illegible] actum intellectus
qui est compositionis et divisionis tali enim
actu intellectus semper assentit vel
non assentit et per consequens sic dicit esse vel
non esse. si aliud est dicere quod non est dare
medium inter contradictoria quia si esset ibi
medium non oportet quod intellectus sic
crederet sicut esse vel non esse. Deinde
cum dicit, Veniunt autem quibusdam
[illegible] quod causa [illegible] propter quam
venerunt in hec opinabilia et ta-
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

Et p(er) sequens non e(st) desp(er)andu(m) eo ei(us) [illegible]
[illegible] alind [illegible] sup(er)ficie [illegible]
[illegible] p(ro)pri(um) sit [illegible] esse [illegible]
[illegible] gratia [illegible]
[illegible] eo ad [illegible]
[illegible]
in [illegible] ad [illegible] q(uod) non e(st)
mediu(m) int(er) [illegible] Deinde
eo dicit [illegible] q(uo)d
[illegible] opiniones erronie [illegible]
opiniones [illegible] p(hilosoph)or(um) [illegible]
sequit(ur) opinio [illegible] q(uo)d
sequit(ur) opinio anaxagore ibi [illegible]
[illegible] anaxag(oras) [illegible]
[illegible] q(uod) ponit q(uod) [illegible]
esse et non esse et [illegible]
motu [illegible] motu [illegible] esse
non esse [illegible] q(uod) [illegible]
[illegible] et tam esse q(uam) non esse
Deinde eo dicit q(uod) non [illegible] anaxagore [illegible] q(uod) ad ponit anaxagore
sequit(ur) q(uod) sit mediu(m) int(er) [illegible]
[illegible] illa [illegible] anaxag(oras)
[illegible] q(uod) mediu(m) [illegible]
[illegible] sequens q(uod) [illegible]
q(uod) si mediu(m) [illegible] esse et non esse
[illegible] medio [illegible]
non [illegible] esse et non esse [illegible]
[illegible] anaxag(oras) [illegible]
ponit mediu(m) [illegible]
anaxag(oras) ponit q(uod) [illegible] mixta
[illegible]
[illegible] mixta [illegible]
[illegible] mediu(m)
[illegible] albi [illegible] nigri [illegible]
[illegible] q(uod) ponit anaxag(oras) [illegible]
[illegible] albu(m) [illegible] non album [illegible] bonu(m)
[illegible] bonu(m) et sic [illegible] mediu(m) [illegible]
[illegible] medio [illegible]
[illegible]
bonu(m) [illegible] bonu(m) [illegible]
[illegible]

Ecimatis a(ute)m [illegible]

[illegible]
[illegible] que pone-
bant mediu(m) int(er) [illegible]
[illegible] opinio(n)es
q(uo)d ad [illegible] sequit(ur) et [illegible]
q(uod) [illegible] opinio(n)es
[illegible]
opinio(n)e(m) ibi [illegible]
[illegible] q(uod) [illegible]

q(uod) ponebat omnia esse [illegible] q(uo)d [illegible] qui
ponebant omnia esse [illegible]
[illegible] opiniones
[illegible] ibi [illegible]
istas opiniones [illegible] q(uod) [illegible]
[illegible] q(uod) [illegible] q(uod) [illegible]
[illegible] q(uod) [illegible] uno [illegible]
[illegible] q(uod) [illegible] omnia
[illegible] omnia [illegible]
omni(um) [illegible] q(uod) [illegible] in rebus
[illegible] omnia [illegible]
[illegible] q(uod) omnes [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] q(uod) omnia [illegible] et [illegible]
[illegible] eo [illegible]
[illegible] q(uod) [illegible] omnia [illegible] in motu [illegible]
[illegible] esse et non esse [illegible] alias
[illegible] q(uod) omnia [illegible]
[illegible] opiniones [illegible]
[illegible]
ponit [illegible] opinio esse vera
[illegible]
[illegible] q(uod) [illegible]
[illegible]
[illegible] Deinde
eo dicit [illegible] post
[illegible] opiniones [illegible]
q(uod) non [illegible] omnia [illegible]
[illegible] omnia esse [illegible] et [illegible]
[illegible]
omnes [illegible] ibi [illegible]
[illegible] ibi [illegible] post [illegible]
[illegible] omnes [illegible]
[illegible] non [illegible]
[illegible]
[illegible] q(uod) [illegible]
omnes eo [illegible] omnes [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] omnes [illegible]
[illegible]
q(uod) [illegible]
q(uod) non [illegible] et non
[illegible] et non [illegible]
[illegible] q(uod) [illegible]
[illegible] q(uod) non [illegible]
non [illegible]
[illegible]
[illegible] Deinde eo dicit [illegible]
ad omnes [illegible] ponit [illegible]

Et dicunt sic quod primo ponit quod ista propo-
sitio est vera sicut [illegible] secundo ponit istam
[illegible]: quod ex dictione ponit ergo primo
propositio [illegible] quod si volumus distin-
guere quod tales [illegible] quod distinctio
sic [illegible] est falsum: et aliquibus concessis
[illegible] ab illo quod negat primam et concedit
[illegible] quod petitur [illegible] concedi ab adversa-
rio [illegible] quod petamus [illegible] concedi ab
eo [illegible] esse quod ex tunc non possit con-
cedi quod petitur primum. Ergo illud quod petitur
concedi [illegible] quod non ad sequentiam
Deinde arguitur contra dictionem po-
sitam [illegible] tales
est. Si non ad sequentiam [illegible] dictum est
ergo [illegible] ad sequentiam et esse falsum si est
[illegible] et falsum ad sequentiam impossibile est quod
contradictoria sunt simul vera vel simul falsa
quod si [illegible] esse non [illegible] dicunt verum vel
falsum [illegible] ergo quod dicit verum [illegible] quod
ex dictione sequitur [illegible] distinctione
est. [illegible] quod [illegible] non et [illegible]
non falsum [illegible] contradictoria
[illegible] vel [illegible] dicunt
aliquo quod negare falsum est: vel negare
[illegible] ab aliquo quod affirmare falsum est: ergo
[illegible] inconveniens quod aliqua con-
tradictoria sunt falsa: vel ergo [illegible] quod
omnis contradictio est vera. [illegible] falsum est
[illegible] aliquo quod negare verum est
vel negare [illegible] ab aliquo quod affirmare
verum est: ergo falsum [illegible] verum:
[illegible] ergo [illegible] quod omnis contradictio
est falsa: et [illegible] quod [illegible] est alterum contradi-
ctoriorum esse verum. Notandum est quod verum
est adequatio [illegible] quod est: et falsum
[illegible] non esse [illegible] quod non est: ergo
verum est adequatio esse [illegible] quod est
[illegible] quod verum est dicere [illegible]
[illegible] quod est: quod negare falsum est: et quia
est verum est adequatio non esse [illegible]
quod non est [illegible] quod verum negare
[illegible] quod falsum est affirmare [illegible]
ergo adequatio [illegible] adequatione
sibi opposita et verum [illegible] falsum et
[illegible] dicere [illegible] de
falso sicut falsum [illegible] verum. De-
inde arguitur [illegible] si omnia
ponit [illegible] propositiones
dicere [illegible] quod [illegible]
[illegible] ad affirmare aut negare et
quod non sit medium inter contradictoria. Ergo
[illegible] impossibile est quod [illegible] contradic-
toriis

Nota quod sic

sit [illegible] vel [illegible] falsum [illegible] alterum est
[illegible] et alterum est falsum. Deinde arguitur
[illegible]: ponit [illegible]: et [illegible]
[illegible] et quod primo [illegible] secundo concludit
[illegible] solutionem quod possit dari: ubi si
ad [illegible] [illegible] ponit [illegible] et est
[illegible] tales: quod [illegible] negare [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible]
omnes contradictoria esse [illegible] et dicere [illegible]
[illegible] esse [illegible] et si omnis contradictio est
[illegible] et omnis [illegible] quod [illegible]
[illegible] et contradictorie quod [illegible] quod omnis
contradictio est [illegible]: sit [illegible]. Ergo [illegible]
[illegible] quod [illegible] non est [illegible]
ergo isti qui dicunt quod omnia sunt [illegible]
quod [illegible] non est [illegible] falsum [illegible]
quod omnia sunt falsa [illegible] quod dicit se
dicere falsum. Sed contra contradictoria est
falsa [illegible] quod omnia sunt
falsa: et sic [illegible] accidit quod [illegible]
[illegible] ab omnibus [illegible] quod [illegible]
[illegible] sic [illegible] omnia
[illegible] esse [illegible]: [illegible] quod [illegible]
[illegible] est [illegible]. [illegible] dicens omnia
esse falsa [illegible] dicit se dicere falsum. De-
inde arguitur. Si [illegible]
concludit [illegible] solutionem quod possit
[illegible] dicere cum aliis
quod ille dicit omnia esse vera: ab ista
veritate excipit [illegible] suam opinionem
[illegible] dicit esse falsum: et [illegible] quod
dicit omnia esse falsa: ab ista veritate ex-
cipit suam opinionem et suam contradic-
toriam [illegible] esse veram et non
falsam: [illegible] solutionem excludit [illegible]
[illegible] tales [illegible] concedunt
[illegible] esse veram [illegible] ille
qui dicit omnia esse falsa: excipit suam con-
tradictoriam [illegible] esse verum: alii autem
qui dicunt omnia esse vera: [illegible]
concedunt [illegible] esse falsam quod concedunt
quod [illegible] falsa est. Ergo [illegible] concedunt et
[illegible] concedunt infinite [illegible]
[illegible] ponit [illegible] esse falsa:
et si concedit [illegible] falsa concedit et
infinite falsa: [illegible] ponit [illegible]
esse vera: [illegible] si est [illegible]. Si [illegible]
[illegible]: sortes est sedens [illegible]
[illegible] sortes sedet [illegible]: Et si [illegible]
[illegible] sicut quod [illegible] et quod sortes
sedet est verum: et [illegible] concedi [illegible]
[illegible] et sic dictum [illegible]
[illegible] De inde arguitur

patet autem. Excludit duas Heracliti et eius sequacium opiniones. Quidam enim illius Heracliti, quia aliqui dicebant quod omnia quiescunt et nihil movetur; si enim omnia quiescerent verum esset semper quod non possent esse falsa quia non possent moveri a dispositione sua. Si autem omnia moventur nihil esset verum in rebus quia de eo quod est in motu nihil potest vere affirmari. Circa autem hanc partem tria facit: quia primo tangit falsitatem harum opinionum. Secundo ostendit impossibilia quae sequuntur ad ponentes quod omnia quiescunt. Tertio improbat destruit opinionem que ponit omnia moveri. Secunda ibi: manifestum si quiescunt. Tertia ibi: Sed neque omnia. Dicit ergo primo quod si dicte rationes et precedentia manifestum est quod impossibile est dicere quod omnia moventur et quod omnia quiescunt. Deinde cum dicit Palam autem si quiescunt omnia, ostendit impossibilia que sequuntur ad istas duas opiniones et primo impossibile quod sequitur ad dicentes quod omnia quiescunt. Nam dicentes quod si omnia quiescunt sequitur quod verum semper erit verum et falsum semper erit falsum nec potest transmutari verum in falsum, quod tamen falsum est; transmutatur enim veritas in falsitatem opinionis et orationis; ut patet quia ille qui opinatur vel profert orationem aliquid esse et postmodum fuit et tunc non est et sic de eo aliquando fuit verum dicere quod non est quod tamen modo est falsum, quia si non est nec opinatur. Deinde cum dicit Sed nec omnia, ponit impossibilia quae sequuntur ad illos qui ponunt omnia moveri et dicit quod ipso adducit hic impossibilia. Secundo removet quandam falsam opinionem ibi At vero. Circa primum duo facit. Primo deducit impossibilia; secundo ibi Amplius. Dicit ergo primo quod si omnia moventur et nihil est quiescens nihil erit verum de rebus sed omnia erunt impossibilia; ergo sequitur quod etiam hoc sit verum scilicet quia quod omnia moventur non erit verum. Si ergo omnia moventur nihil est verum. Deinde cum dicit Amplius ens, ponit secundum impossibile. Et est istud impossibile quod ens primo differunt semper manet. Omnis enim motus supponit aliquod ens et quod manens; quod est in termino et ideo dicit quod omnia moventur est impossibile: et hoc quia id manet in termino et hoc est quod dicit quod id quod transmutatur ex aliquo in aliud mutatur

est ens et manens. Quia motus incipit ab aliquo quiescente et terminatur ad quiescens sicut patet in motu locali recto. Sed est sicut in motu ad formam: in motu enim locali manet mobile sub utraque dispositione. Et etiam incipit a quiete et terminatur ad quietem; in motu autem ad formam manet subiectum sub utraque forma. Et etiam ibi sunt due quietes, una in medio a quo sit in albo et alia in medio ad quod sit in nigro quando fit mutatio ab albo in nigrum. Deinde cum dicit At vero, removet quandam falsam opinionem quae possit oriri ex predictis. Dictum est enim quod non omnia moventur nec etiam omnia quiescunt. Posset ergo aliquis dicere quod omnia aliquando moventur aliquando quiescunt. Hoc excludit philosophus dicens quod non est verum dicere quod omnia quandoque moventur quandoque quiescunt et quod nihil est quod semper moveatur nec quod semper quiescat. Et hoc dico quia hoc est falsum quia est dare unum motorem primum quod movens semper movetur sicut corpora celestia et primum inquantum movetur et aliquando semper movetur. Et hoc est quod dicit quod inquantum movetur sed primum movens et aliquid semper est quod semper movetur et quiescunt non.

Explicit quartus liber methaphisice

Principium dicatur aliud quidem vnde usque ad rei movebitur etc. In hoc quinto libro philosophus intendit distinguere nomina de quibus tractatur in ista sciencia. Sed cum primum in ista sciencia ut determinatum est quod in uno libro sive in una parte libri debet tradi distinctio nominum de quibus tractatur in ista sciencia. Nomina autem de quibus tractatur in ista sciencia sunt sicut ipse cause entis. Secundo ipsum subiectum istius sciencie. Tertio partes subiecti huius sciencie. Quarto et ultimo partes et passiones subiecti huius sciencie. Et secundum hoc iste liber dividitur in quatuor partes. In prima parte distinguit nomina que significant rationem cause principii et elementi. In secunda parte nomina que spectant ad subiectum huius sciencie. In tertia parte nomina que spectant ad partes subiecti. In quarta parte nomina pa

quod spectat ad passiones et partes huius scientie. Secunda ibi unde dicitur ad secundum autem etc. Tertia ibi tandem omne. Quarta ibi perfectum autem contrarium conve- nientia quod et cum per se dividitur in duas partes quia primo distinguit unum quod spectat ad secundum articulum vel que dicunt causam. et quia unum est et natura est quodammodo cause. quia causa est ad eam ut natura sequitur aliud ubi primo distinguit naturam ibi naturam dicitur. Prima adhuc in duas. quia primo distinguit modos causarum principii et elementi Secunda quae autem ex quarum causa in dicitur. et primo distinguit [illegible] ibi [illegible] dicitur. Uno quodam modo etc. Prima in tres quia primo dis- tinguit modos et acceptiones principii. Secundo modos et acceptiones cause. Tertio modos et acce- ptiones elementi. Secunda ibi causa vero dicitur uno quodam modo. Tertia elementum in [illegible]. quia primo ponit modos et acceptiones principii, Secundo concludit quod totiens dicitur causa quotiens principium. Tertio ponit quoddam commune omni principio. Secunda ibi totiens autem. Tertia ibi omnium igitur principiorum commune est. Et dicit prima in v quod quinque sunt acceptiones et [illegible] intentio primo ergo dicit sic quod principium uno quodam modo dicitur id unde aliquid primo incipit moveri sicut dicimus in longitu- dine et in via id esse principium vie et longitudinis unde incipit motus et oppositum est id dicimus esse terminum ubi finitur motus. Notandum est quod prius et posterius in magnitudine causat prius et posterius in motu et prius et posterius in motu causat prius et posterius in tempore quod tamen ad notandum nichil quod aliquid [illegible] extrema et ultimum in ma- gnitudine notificatur principium et ultimum motus et hoc est quod dicit hic philosophus quod primum in magnitudine est principium motus ultimum autem ubi motus finitur. Deinde cum dicit ad unumquodque ponit secundum modum acceptionis principii dicens quod alio modo dicitur principium id unde unumquodque aliquid fiet et unde unumquodque aliquid facilius inchoatur sicut in doctrinis et in disciplinis non semper inchoandum a primo [illegible] principio secundum naturam sed ab illo unde aliquis addiscens facilius addis- cet. Notandum est quod secundum quantita- tem [illegible] in [illegible] dicit et [illegible] nota prima secundum naturam et prius quo ad nos [illegible] ideo debemus di- versa incipere a prioribus quo ad

nos. Et hoc est quod dicit philosophus in primo huius quod addiscendo non semper incipimus ab eo quod est prius secundum naturam sed ab illo quod est prius secundum nos. Notandum est tamen quod aliquid est prius secundum naturam et quo ad nos et tunc incipimus ab eo quod est prius secundum naturam vel sed in quantum est prius secundum naturam. Sed in quantum convertitur cum eo quod est prius quo ad nos et si non prius autem et quo ad nos convertitur sicut non tamen doctrina incipit ab eo in quantum est prius secundum naturam sed in quantum est prius quo ad nos. Deinde cum dicit ad unde primum generatur ponit tertium modum acceptionis principii dicens quod illud est principium tertio modo quod per se generatur in re et existit in ipsa eo modo quo dicimus quod sedile est principium et principium in navi quod prius fit et fundatur principium domus. quarto modo fit et alii ponunt cor esse principium in animali quia primo generatur. Alii cerebrum esse cum ab distinguatur a non animali per motum et sensum aliqui attendentes ad unum motum quod videtur vigere in corde po- suerunt cor primum esse et principium in animali alii non attendentes ad unum sensum qui videtur vigere in animali [illegible] cerebri posuerunt cerebrum primum et principium alii autem quasdam similes iste autem quod fit primum quod generatur po- nunt illud esse principium et primum. De- inde cum dicit et unde fit etc. ponit quartum modum acceptionis et primo in mobilibus secundo in civilibus et moralibus ubi ad secundum cum voluntate secundo in artificialibus ubi et artes dicit quo primo quod alio modo dicitur principium unde fit motus res cum non existit in ipsa et unde primo motus natus est fieri et permu- tatio eo modo quo dicimus quod bellum est ex conviciis principiatum. Deinde hic ubi ponit in civilibus et moralibus dicens quod illud est id dicitur principium secundum electionem et cum voluntate et secundum illa mobilia et mutantur eo modo quo dicimus quod in civitatibus principatus potestates dominatores et tyrannides principia dicuntur principatus autem et potestates [illegible] [illegible] magis attenditur secundum [illegible] unius civitatis vel unius regni [illegible] [illegible] autem respicit potestates magis [illegible]

[illegible]

ut rectum multorum regnorum tyrannicam
vel quia regnum huiusmodi et [illegible] caret. Et quia
non respicit ad utilitatem rei publice
sed ad utilitatem propriam. **Deinde cum
dicit** Eadem autem et harum architectoni-
cas ponit manifestationibus duas. quia sicut
artes prime sunt rectrices architectorum
et manu artifices ille que sunt architectonice
magis sunt prime, quam ille que non sunt
architectonice vocantur et cum artes ar-
chitectonice principales eo modo quo dicimus
quod ars civilis est ars architectonica. **De-
inde cum dicit** Amplius vero quod
notabilis est scientia [illegible] principalibus rectum
ponit ultimum modum [illegible] acceptionis
primo capitulo dicens consequenter alio modo dicitur prin-
cipium unde res primo cognoscitur
et hoc est principium quo ad rem et quo
ad nos non autem solum quo ad nos
eo modo quo dicimus quod suppositiones sunt
principia rectum demonstrationum. Unde no-
tandum est quod supponi possunt principia
in doctrina quia quedam sunt prima quo ad
nos non quo ad rem. Sed alia possunt
prima in doctrina quia sunt prima quo ad
rem: quod aliquid est unum [illegible] prius quo-
ad nos aliquid non ut dictum est
supradictum. **Deinde cum dicit**
totiens autem causa dicuntur. Ostendit quod non
solum tot modis dicitur principium. Sed et
illis modis omnibus quibus dicitur causa
dicitur: quia totiens dicitur principium quotiens
modis et cause dicuntur quia omnes
cause prima sunt: potest autem aliter legi
quod quotiens dicuntur prima dicuntur
et cause: quia cause prima possunt dici.
Deinde cum dicit Omnium igitur
principiorum: postquam posuit multipli-
cem acceptionem principii. Hic ponit u-
nam communitatem principii: Et dicit quod omnium
principiorum quod est esse primum, omnium enim
principio commune quod primum est rectum
illius cuius est principium: primum enim est id
unde est aliquid vel unde sit aliquid vel unde
cognoscitur et ad finem sit: unde est ad
primum est: sed rectum illius quod est ab eo
sunt sit id: unde cognoscitur id quod
primum est rectum illius quod cognoscitur
Deinde cum dicit Horum principiorum quedam
sunt intra quedam sunt extra
(finis) unde natura est et ~~[illegible]~~ extra. Item
prima sunt, intra autem et forma sunt prima

necessaria quia physica est in principiis mutationis extra res
est principium. et est extra scilicet secundum dici
est principium nature et cor est principium animalis
et sunt intra, Concludit ergo philosophus ex
hoc quod quedam sunt ingredientia:
dicens quod ex principiis est natura enim primum est
et secundum elementum principium et elementum
enim ipse et principiorum nature et se-
cunda et forma secunda et mens et in-
tellectus et voluntas prima sunt secundum ex-
trinseca mens enim et intellectus agit
per modum artis ars autem principium est extra
secundum sicut similiter est principium: et in te-
rioribus quod forma est principium quod hec est in
actu [illegible]: et ut habetur de intelligen-
tia [illegible]. Secundum autem et quod causa est sicut finis
est principium et extra quod agens et finis
sunt extra. Item quod causa sit primum
[illegible]: quod bonum et finis quidem est bo-
num autem et malum sunt prima multorum
est enim bonum et malum principium rectum
motus et rectum cognitionis multa enim
que agunt propter cognitionem illa agunt ut
bonum consequantur et ut malum et in-
commodum fugiant et multa que movent
per unum [illegible] movent ut perfectionem suam
quam nondum habent assequantur et ut quie-
tem sue perfectionis quod est dici malum
fugiant Notandum est quod hec [illegible]
possunt accipi quod omnes modi causarum reducun-
tur in isto modo principiorum [illegible] hic
quod dicit: Et elementum principium dicitur inquan-
tum intelligi [illegible] materialis quantum est sic
quod mens et voluntas et non principium dicitur
ex quo potest intelligi causa efficiens dicitur
esse quod forma principium dicitur: inquantum potest in-
telligi causa formalis dicitur esse quod cum
causa principium dicitur inquantum intelligitur causa
finalis quod ut melius videtur. No-
tandum est: quod principium [illegible] generaliter
est quam causa. Nam principium dicitur consistens
in quodam ordine unius ad aliud: sed
ad aliud significat esse ab illo sine quo non
videtur enim quod punctus est principium recte
linee et fundamentum rectum domus
et tamen non linea a puncto [illegible] domus
a fundamento. significat esse. causa autem
in quodam ordine unius ad aliud ut
quod id ad significat esse ab illo sicut
sic est videlicet quod omnis causa
principium sit non autem econverso. **Deinde cum dicit**

Causa 2a

causa non dicitur postquam posuit multiplicem acceptionem principii: ponit multiplicem acceptionem cause. et dividitur in 3 quia primo in primo ponit complicem eius acceptionem cause. In 2a parte ponit quasdam acceptiones effectuum harum causarum In 3a parte determinat de modis causarum diversis modorum et de modis causarum. 2a ibi accidit autem multiplices etc. 3a ibi modi autem causarum multi quidem numero: prima dividitur in 4 secundum quod sunt 4 cause. 2a ibi alio autem modo species. 3a ibi amplius unde principium. 4a ibi amplius ut finis. Dicit ergo primo quod sic dicitur causa quo modo dicitur causa uno modo dicitur uno quodam modo ex quo fit aliquid et est in re facta. et est causa materialis eo modo quo dicimus quod es est materia statue. et argentum fiale et non solum ista sed etiam genera harum sicut enim es est [illegible] metallum ergo et metallum materia est eius: et sic metallum materia est ex aqua [illegible] ~~eo modo quo dicitur quod est~~ quod aqua aliquo modo materia sit Notandum est quod aliquid fit ex aliquo fit et duobus modis uno modo sicut ex contrario. eo modo quo dicimus quod ex non albo fit album et quod isto modo fit ex privatione sic scilicet quod privatio non remanet in re facta sed desinit ad adventum rei facte: non album enim desinit in adventu albedinis. alio modo fit aliquid ex aliquo sicut ex materia et forma in re. eo modo quo dicimus quod ex forma albi fit album: et quod sic fit ex aliquo sicut ex materia vel ex forma sic fit quod illa remanent in re facta unde ex illa fit [illegible] modo non est nisi [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]: [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et forte [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ex quo sic fit aliquid quod non [illegible] in re facta dicit philosophus in textu quod in est id ex quo fit res et manet in re Notandum est etiam quod non solum materia [illegible] vocatur id ex quo fit res sed [illegible] inde removetur et hic quod dicit philosophus in textu quod non solum es et argentum causa est sed etiam genera horum vocatur enim genus materia remotum et omnia sunt [illegible] [illegible] [illegible]: ipsa [illegible] [illegible] sicut ex complexionalibus de metallis et aqua De inde cum dicit alio autem modo species et exemplar

Causa materialis

inducit 2o quod causa dicitur de causa formali dicens quod alio modo dicitur causa species et exemplar: hec est causa formalis. et ad formam dicitur quedam [illegible] materia rei eo modo quo dicimus quod aliquid est forma hominis alio modo dicitur forma domus forma: quod est [illegible] in [illegible] eo modo quo dicimus quod ars in mente artificis est forma artificis. Illa forma [illegible] a philosopho species. quod [illegible] est [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. vocatur exemplar: hec est causa formalis quam ipse est de philosopho. est ratio quod quid erat esse: hec est [illegible] quiditas rei. est enim illa [illegible] [illegible] est quiditas non solum quod hec est causa formalis sed etiam genera [illegible] sicut [illegible] [illegible] est causa formalis non solum [illegible] [illegible] [illegible] sed etiam [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] indiviso [illegible] cause formalis [illegible] [illegible]. Notandum est quod philosophus ponit quod forma dicitur species et exemplar ista est duo [illegible] [illegible] quod species est quod determinatum ab exemplari hec enim est [illegible] ut dicit Boethius in libro de trinitate [illegible] formas que [illegible] est forma [illegible] quod non est [illegible] ab aliquo sicut est forma et est [illegible] [illegible]. et ista est est forma que est exemplar: 2a forma est quod quod est deducta et contemplata ab aliquo et ista 2a [illegible] [illegible] [illegible] ymago forme [illegible] forma: hec enim est deducta a prima et est ymago prime que vocatur exemplar hec est [illegible] [illegible] [illegible] philosophus species [illegible] illa [illegible] [illegible] forma [illegible] [illegible] rei et [illegible] [illegible] est deducta a prima [illegible] dat forma et exemplar Notandum est quod non solum formalitas [illegible] dicitur formalitas rei sed etiam formalitas remota est de causa formalitas [illegible] eo modo quo dicimus quod non solum [illegible] est forma [illegible] [illegible] sed etiam [illegible] [illegible] et hec est quod dicit philosophus in textu quod non solum forma [illegible] [illegible] quod quid erat esse est forma sed etiam genus forme vocatur genus forma [illegible] remotum [illegible] [illegible] [illegible] est quod ille due forme sunt due res sed sunt due modi [illegible] [illegible] quod formas [illegible] et remota [illegible] [illegible] [illegible] realitate

Causa formalis

sicut quantitas et qualitas super suam
localitatem fundantur. Notandum secundo quod
et quantitas quia dispositio constituta
ex positione duorum ad invicem: et similiter
ubique et qualitas tenet locum forma-
litatis remote. Deinde ad dicta
argumenta unde primum: per intentionem: pot-
[illegible] speciem cum dicitur quod 2o modo
sua ipsa est efficiens causa et non est
forma per intentionem et est prima quale
eo modo quo dicitur quod qualitas est
sua effectus et quod incipit quasi et eo
modo quo dicitur quod forma est sua effectus
relatio primum et eo modo quo velle dicitur
quod omnis effectus efficiens sic relatio secundum
et omnis per intentionem relatio per intentionem.
Notandum est quod motus et quies in eadem
causa reducuntur unde unum aliquod effectum
et aliquid est intendit motum nisi possit
consequi quietem quod est terminus intendo
omnis motus et quietis est intendo
sicut motus unum et finis. ultra et appe-
titus cadit super unum et contrarium super fi-
nem. ergo ultra est cadit super motus
nisi terminus cadit super quietem quae mo-
tus et quies in eadem causalitate redu-
cuntur sicut enim motus deorsum et locus
deorsum reducuntur in unum generans
quod generans dando motum deorsum
dat locum deorsum ut dat motum de-
orsum nisi propter locum. sic motus et
quies reducuntur in eandem causam ut
intentio cuius cadit super motum
nisi propter quietem et sic est quod dicit
philosophus in [illegible]: quod forma effectus est una
et per intentionem et quies Notandum est
quod causa est prima effectus et unitur
quod causa efficiens quod causa dicitur sic multi-
plicari quia aliquid generat quod effectus est
sua actualitas sed et non sit similitudine
formae eo modo quo calor generatur a
motu et actualitas in motu. Sed
calor generatur a sole et actualitas
in sole sed non formalitas quia motus
et calor sunt sol et calor non gene-
ratur in aliqua formalitate speciei
aliqua attingit quod effectus est in causa vir-
tualiter et est tamen similitudine formae
eo modo quo ignis generat ignem ge-
nerante: per actualitas quod est effectus
est actualitas in causa sed formalitas quia
generatum est non formalitate quae
generantis et agentis propter actus
agentis fundantur super [illegible]

speciem quam est in agente: relatio praedicatis
super formalitates agentis quae dicitur sic-
ut in specie a formalitate passi. 2o
modo actualitas agentis fundatur super
formalitates agentis quae est quae in specie
est formalitate passi: primo agens univo-
cum fundatur super formalitates quae di-
ffert in specie a formalitate passi et agens
equivocum quae equivocum formalitates agentis
et passi. Sed agens univocum fundatur
super formalitates quae est in specie eadem formali-
tate passi. et agens univocum propter unum
secundum agentis et passi alia dicuntur
dicit non quia agentia et est dicta anima
in 6 metaphysicae: quod agens equivocum sic tale
est super totam speciem agens est univocum
non: agens enim univocum sic causa actualitas
super totam speciem causa actualitas super se
ipsum et enim agens univocum et dicitur
quae convenit in formalitate speciei cum eo
quod est in eadem specie cum eo. sic 2o causat
primum: super totam speciem eo quod sit
infra speciem causat primum super se ipsum
[illegible] si [illegible] causat super totam
speciem [illegible] eo quod sit in [illegible] specie
causat super se ipsum et sic est ut
dicit anima quod agens univocum: non facit
speciem possibilitatis. sed speciem et sic non
enim calor generans calorem format generat ca-
lorem quod sit generatur se ipsum sed solum
generat calorem in hac materia: agens equi-
vocum quod non est in eadem formalitate spe-
ciei cum passo quod sic causat super totam
formalitatem passi et quod non solum generat
formalitatem sed formalitatem [illegible]
Notandum est quod effectus quodam est relatio sit
quodam relatio est et sic est forte: quod est [illegible]
effectus sicut et per intentionem per intentionem adde-
mus eam et sic dicimus notandum est
quod non est [illegible] quod dicitur quod a a
causa est relatio sit. a a relatio est ut enim
patet et [illegible] in eandem causam
reducuntur motus et quies et ideo
in eandem causam reducuntur motus et terminus
quod est terminus unius motus et probatio est
quod impossibile quod aliquid eo fundatur
super unum quod fundatur super finem
motus eo quod terminus motus est sicut
terminus unius sit impossibile est quod causa
effectus: fundatur super sed quod fundatur
super eo unum non fundatur super sed
nisi quod fundatur super eo et quod terminus
est et finis in intentione agentis et
[illegible]

[illegible]

dicitur [illegible] et [illegible]

Alia dicta

Nota effectus [illegible]
[illegible]

Nota bene

Nota quod agens dicitur esse [illegible] et quod [illegible]

et magnitudinis quia cum ipsum sit generale et incorruptibile non acquiritur nisi per [illegible] in [illegible] de [illegible]: Secundo patet quod [illegible] non potest intellectus [illegible] aliquid intellectum [illegible] quia [illegible] agens quia virtute semper est [illegible] virtute semper [illegible] et eo quia non virtute semper [illegible] eo modo quo [illegible] edificatorum virtute semper [illegible] virtute semper factorum [illegible] et semper eo cuius non generatur et tale agens quia non aspicit de [illegible] sua [illegible] tamen aspicit eo ut a [illegible] et [illegible]: cum [illegible] agentis [illegible] non [illegible] non quia non attingit [illegible] eo Secundo quia non attingit nisi [illegible] modo [illegible] conductum [illegible]: [illegible] agens quia attingit ipsum eo [illegible] tota sua [illegible] et [illegible] quia eo [illegible] continuatur [illegible] non [illegible] eo ipso [illegible] modo [illegible] quia lux in aere ut eo ut [illegible] nisi [illegible] virtute solis et quia si deficiat aspectus solis ad aerem deficit [illegible] lucis in aere [illegible] et tale agens vocatur agens [illegible] ipso eo quia [illegible] agens [illegible] suum effectum et eo ipso effectus [illegible] modo ipso eo Rotundus quia quod agens per motum [illegible] sed motum agens [illegible] agentia per motum sunt agentia [illegible] quia agens per motum movetur [illegible] et [illegible] sit manifestum: motus et motum passio [illegible] non sunt [illegible] [illegible] in movente [illegible]: omne movens movetur et passio [illegible] in agente omne agens quod agit [illegible] quia [illegible] de agente [illegible] si [illegible] quia [illegible] motus et passio [illegible] passio [illegible] omne agens quod agit per motum [illegible] supponit passionem [illegible] agens quod [illegible] non [illegible] supponit ut ~~movens~~ sed [illegible] non agit per motum [illegible] agentia [illegible] et passionem supponunt agunt per motum [illegible] et passi ita quod sit [illegible] quia [illegible] agens [illegible] aspectum [illegible] semper [illegible] [illegible] ab eo: ut eo [illegible] semper eo [illegible] motum [illegible] ut semper eo [illegible]

Nota [illegible] de agente per motum [illegible] et [illegible]

Nota quod [illegible] agens per motum et quod [illegible] motum

deductum per motum [illegible] cum agens [illegible] sit eo [illegible] et [illegible] respondens [illegible] ut [illegible] et effectum [illegible] et [illegible] effectus [illegible] agens [illegible] aspectum [illegible] semper eo non [illegible] semper eo ut deductum per motum [illegible] eo agentium [illegible] fit eo deductum: [illegible] quia sua actio sit fundata semper eo [illegible] et [illegible] quia [illegible] non agit et [illegible] est agens per motum quia [illegible] modum agendi [illegible] agere sed motum Dicitur [illegible] ut [illegible] sua [illegible] causa [illegible] finalis dicens quod [illegible] dicitur [illegible] finis [illegible] finis [illegible] eo fit [illegible] fit [illegible] [illegible] dicimus quod sanitas est [illegible] ambulandi quia finis ambulationis sanitas [illegible] si [illegible] quare ambulatur [illegible] ut sanetur et [illegible] et [illegible] [illegible] finalem ablatum [illegible] [illegible] ad ultimam [illegible] quia operans operatur [illegible] finis [illegible] precedentium [illegible] omnia media [illegible] movens et ultimum finem sit finis [illegible] precedentium [illegible] quia [illegible] et [illegible] intermediis [illegible] sequitur et finis [illegible] precedentis [illegible] ordine [illegible] sanitas et [illegible] sanitas [illegible] ultimus finis [illegible] intermedia [illegible] [illegible] sanitas [illegible] [illegible] habebit [illegible] ad medium [illegible] [illegible] [illegible] acquiritur [illegible] medium [illegible] farmacia [illegible] [illegible] medii [illegible] [illegible] [illegible] medii [illegible] instrumenta et organa [illegible] mediante [illegible] finem et [illegible] sanitas finalis et [illegible] illorum [illegible] finis alterius [illegible] finis [illegible] et [illegible] finis [illegible] [illegible] et [illegible] finis [illegible] alterius: [illegible] finis [illegible] et [illegible] nisi [illegible] media [illegible] [illegible] instrumenta et organa [illegible] operatur mediante

Dicitur [illegible]

[illegible]

[illegible] effectum [illegible]

quecumque non sunt sic operata et operationes sic progressive et alternative concludit ergo quod species causarum fere tot modis dicuntur scilicet [illegible] se aliqua solum dixit propter multas causarum [illegible] ponendo vel propter multiplicatos diversum [illegible] causam quod possunt dici non omnino eodem modo agens [illegible] et [illegible] unico et equivoce [illegible] et sic de aliis.

Cadit autem multo

causas excepta ista ponit comparationes [illegible] effectus causis et sunt [illegible] prima est quod multis modis dictis causis accidit aliquas causas effectus esse multas causas per se et non [illegible] Verbi gratia statue est una causa effectiva scilicet statue factiva et causa effectiva eius est eciam ut multis et ille due cause non concurrunt ad istum effectum per accidens Sed per se licet alter concurrant ubi per se tamen non eodem modo sed [illegible] concurrit ut causa [illegible] et [illegible] statuam [illegible] quod concurrit ut [illegible] effectus [illegible] motus statue. Notandum est quod alique cause concurrunt ad unum effectum una per se et una per accidens [illegible] est difficile videre [illegible] causa aliqua causa per se concurrit ad effectum unum [illegible] quod [illegible] accidentis causa illa causa per se [illegible] causa per accidens alterius effectus. Verbi gratia [illegible] statua [illegible] sit per se causa statue [illegible] unum [illegible] causa [illegible] vel unius [illegible] vel [illegible] et causa per accidens [illegible] alterius effectus [illegible] non est difficile videre quod causa per se et causa per accidens concurrunt ad unum effectum. Sed quomodo concurrunt ibi [illegible] causa per se [illegible] est difficile videre et [illegible] quod multe cause concurrunt ad effectum non per accidens Sed per se. Quinto ergo aliquando [illegible] multe cause per se concurrunt ad unum effectum per se [illegible] [illegible] est [illegible] Ad [illegible] notandum est quod [illegible] effectus [illegible] et de per se [illegible] est quod sit quedam deductio per se de potentia ad actum. Deductio est de potentia ad actum non [illegible] est deductio [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ut sit ergo quod sit deductio ab aliqua virtute agentis agentis ergo est deducens [illegible] quod est [illegible] de potentia ad actum [illegible] quod deducit potentiam ad actum propter aliquem finem deducit de ergo [illegible] quod [illegible] [illegible] effectus est quod sit deductio de potentia ad actum Sed quod [illegible] concurrit [illegible] per se ad [illegible] effectum et [illegible] [illegible] potentia ad passivam ~~concurrit per se ad [illegible] effectum~~ super [illegible] fundatur

[illegible] est fundatum super formam vel [illegible] est quod [illegible] forma ergo per se ad istum effectum concurrunt tamen et forma. Quia ad [illegible] effectum est deductio de potentia ad [illegible] actum [illegible] agentis. Et omne agens agit propter finem [illegible] ad istum [illegible] actum per se concurrit agens et finis. Sed ergo de [illegible] effectus est quod sit quedam deductio de potentia ad actum per [illegible] agentis quod agit propter aliquem finem [illegible] de per se causis est quod [illegible] [illegible] [illegible] causis. Quinto est aliquando [illegible] [illegible] [illegible] causa per se concurrit ad omnem effectum [illegible] est quod ex [illegible] agentis est quod in agendo presupponit [illegible] dispositionem aliquam agentis est quod possit agere sine suppositione materie. agens ergo quod agit presupponit [illegible] [illegible] effectum [illegible] educit [illegible] de potentia materie [illegible] ad [illegible] [illegible] effectus [illegible] concurrit materia et [illegible] concurrit agens et finis et forma. [illegible] est quod agit sine suppositione materie aliquem effectum [illegible] quod non educit de potentia materie [illegible] quo [illegible] quod agens [illegible] de [illegible] ad [illegible] [illegible] [illegible] de potentia materie. [illegible] effectum non [illegible] quod [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] causa [illegible] ad aliquem effectum [illegible] non oportet quod concurrant ad effectum [illegible] agentis

Deinde cum dicit et ad invicem sunt [illegible] ponit [illegible] comparationem [illegible] quod cause ad invicem sunt causa [illegible] quo [illegible] quod [illegible] est causa [illegible] et finis est causa [illegible] [illegible] labor est causa [illegible] bone dispositionis et bona dispositio est causa laboris. Sed tamen non eodem modo. Sed labor est causa [illegible] [illegible] bone dispositionis: bona autem dispositio est finis [illegible] laboris. Notandum est quod [illegible] [illegible] est inter finem et effectum [illegible] quod effectus est causa finis et finis effectus alia est [illegible] [illegible] materia et forma [illegible] quod [illegible] [illegible] [illegible] forme et forma [illegible] materie [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] aliquis quo ad finem [illegible] quod tamen non est [illegible] quo ad finem [illegible] [illegible] [illegible] est causa aliqua quo ad finem [illegible] quod tamen non est [illegible] causa quo ad finem [illegible] [illegible] ergo est causa finis quo ad finem [illegible] non tamen quo ad finem [illegible] [illegible] cum agens agit propter finem Sed quod agens [illegible] motum [illegible] [illegible] ad finis [illegible] [illegible] Sed quod [illegible] [illegible] finis [illegible] sit [illegible] agentis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] finem [illegible] ergo agens non [illegible] potestatem

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] effectum [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

sup(er) finem et causa est causa efficiens cuius
q(uod) ad ... actum sicut potentia sup(er)
... causa Vnde causalitas finis fit ...
sicut t(er)minus motus et agens sicut p(ri)ncipium
sup(er) t(er)minum motus sicut p(ri)ncipium sed finis
... q(uod) vna et eadem causalitas
finis q(uod) sunt in intentione agentis et
e(st) motus agentis et sic est causa et hoc modo
non est causa ab agente ... ... causa
... Ideo ea causalitas q(uod) p(ro)p(ter) finem
... causa ad eo p(ri)mum agens
et isto modo causa est q(uod) ... finis ...
... q(uod) effectus non est finis q(uod) ad
finem est ... q(uod) ad finem ... et q(uod)
finis est ... effectus non ... ad
finem ... ad ... causalitas
finis fit ab agente et ...
... agentis ... q(uod) terminus motus
... et t(er)minus actus ab agente
... agentis ... finis ...
... effectus ... q(uod) ... non sicut ...
... q(uod) finis ...
... agentis ... agens
non mouet nisi mouet motum ...
et q(uod) ... agentis ... ...
sup(er) finem ... finis ...
... effectus ... motus
... non ... motus a fine ...
q(uod) finis ... et ... sicut ...
forma ... q(uod) ad ... forma ...
... forma in q(ua)ntum substantia forma
... forma ... et
... forma ... ... substantia
... substantia sed potentia substantia
actus. **Deinde cum dicit** ap(p)lic(at)
... q(uod) causam ... causa
... et ... causa ...
... non ... ... Vnde causa et
causa ... p(rese)ntia ... ... p(rese)ntia
... absentia ... ...
q(uod) absentia gubernatoris ... ...
... submersionis ... salutis p(rese)ntia
... et absentia non reducuntur ad ...
... sicut ... causa ...
... q(uod) ... in ... et ...
reducuntur ad ... q(uod) ...
p(rese)ntia ... ad ... ...
in ... et ... p(rese)ntia ... et p(rese)ntia
... ... causa ... causa ...
... q(uod) p(rese)ntia causa effectus et
... causa ... reducuntur
... q(uod) vna et eadem causa effectus ...
absentia et p(rese)ntia ...
Deinde cum dicit ... causa
... et ... causas ... ...
... et ... in ...
... q(uod) ... reducit ... ...
... forma ... ...
effectus ... forma ... ...

In alia ... q(uod) ... causa ...
... et ... reducuntur
... elementa ... ...
... et ... ...
... et ... elementa ...
... et ... in ... ...
et ... ...
... in ... ...
causa ... in ... ...
... q(uod) ... finis ... causa ...
Notandum ... q(uod) ... ...
... ...
et isto modo ... ...
... ... et ... et ...
... ...
... ...
... ... effectus ...
et ... effectus in ...
... q(uod) ...
... ... et ...
... ... et ...
... ... effectus ...
et ... in ... ...
... ...
... q(uod) ...
... ... effectus
... **Deinde cum dicit** ...
... reducit ... formales ad ...
... q(uod) ... ex q(ui)b(us) ...
... ... et ...
... ...
forma ... q(uod) ... et isto forma
... ...
... ...
... ...
... ...
forma ... ...
totalitas ... ...
... ...
... ... formalitatis ...
... ...
... ... et ... forma ...
... totalis ...
... formalitas.
Notandum q(uod) ... et ... ...
... ... et ...
formalitas et ... ...
... et ... formalitate ...
... ...
... ...
in forma et forma ... et ...
... ...
formalitas et ... ...
... ...
... ...
... ...
... ... formalitas

talem eciam in motu quod dicta rectitudo et sub-
tilitas ex tali ordinatione et talis forma per
motum tamen aliquando est quod ista ordinatio
consistit in ordine et operatione propria ad ordinac-
tionem quod dicitur quod formalitas domus con-
sistit in ordine partium domus et operatione
earum et isto modo formalitas talium per motum
est. **Deinde cum dicit Oportet**
non solum ponit quod omnes cause efficientes con-
veniunt in ista ratione quod sunt causa primum et
motum et status dicti sicut quod forma et
medicus et consiliator et universaliter omnes
efficientes causa et huius quod sunt quod sint cause et prin-
cipium ipsorum mutationis et status in ipsis.
Deinde cum dicit Alia vero ponit
quod omnes cause finales conveniunt in eadem
ratione causandi scilicet per modum finis dicit quod sit
quod aliqua causa est quod est causa per modum finis et ita
est bonum omnium aliorum ordinatorum in finem
et iste finis non tantum sit quod sit in ordi-
natione ad finem: Optimum est et ultimum aliorum
et ultra ea hoc est secundum aptitudinem ut
sit finis et ultimum aliorum: quod aliquando contingit
quod finis efficiens quando aliquis agit propter aliquid
apparens bonum non bonum in se: non facit
quod nihil differt dicere ipsum finem esse efficiens quod
agit sit bonum sed apparens bonum
quod quicquid sit finis huius finis est propter quod agitur
efficiens ratione boni concludit ergo quod cause sunt
hec quas dicte sunt et tot sunt species que-
madmodum dictum est scilicet quatuor modis. Notandum
quod omnia que ordinantur ad aliquem finem bo-
nitatem suam ex fine habent quod bonum sit
est bonum in se bonum est eorum que sunt ad
finem est bonum in ordine ad propter quod bo-
nitatem finis. Unde eciam potio ordinatur ad
sanitatem habitam bonitatem habet in se potest
habere bonitatem non habet nisi quatenus ordinatur
ad sanitatem et quod finis bonitatem habet in
se: et quod illud largitur alia que sunt ad
finem. quod illa que sunt ad finem illam
non habent nisi in relatione ad illud quod
non habent nisi in relatione ad illud de bonitate
et finis causa bonitatis finis est bonitas
sua et bonitas aliorum et hec est quod dicitur
philosophus quod aliqua causa est finis et bonum
aliorum quod bonum in se sit bonum non
in ordine ad aliud et bonum in ordine
sit bonum ad aliud: quod bonum in se
sit melius: quod non optimum et ultimum illius quod est
bonum in ordine. Ergo bonum finis sit
bonum in se bonum autem eorum que sunt ad
finem sit bonum ad aliud: quod bonum
finis sit optimum et ultimum illius boni quod est
eorum que sunt ad finem. Apparens autem est
optimum relatum hoc est bonitate relativa
ad hoc bonitate in possibile est sit

in hiis que sunt in ordine ad aliud tunc enim
sunt in ordine ad aliud non prout ferens pro-
portionem ultra restat ergo ut hoc optimum
sit in fine in quo stat ultimitas huius boni
non in ordine ad aliud ad: et hoc est quod dicit
philosophus in libro: quod finis ultimum est optimum
est. Notandum est quod malum non cadit sub
appetitu nullus enim operatur malum aspi-
ciens nisi enim bonum sit obiectum appetitus
in quantum est quod intellectus appetitus fertur semper
ad in quo non est ratio boni: sed in
quantum est quod visus fertur semper ad in quo
non est ratio lucis quod in quantum est quod aliquid
potencia fertur semper ad in quo non est ratio
sui obiecti: Quamvis autem appetitus semper
fertur ratione semper boni tamen non oportet quod
hoc bonum semper sic fertur sed sit bonum ex
istentiis sive non sit bonum in re sive
apparens bonum semper tamen fertur sub ratione
boni et sic enim est quod semper fertur sit ma-
lum in se non tamen semper est appetitus in
quantum malum sed in quantum sub aspectu
mali bonum et apprehensum ut bonum
et hoc est quod dicit philosophus in libro quod differt
nihil: sive sit bonum sive apparens
bonum

Quia vero causarum rationes
postquam distinxit species
causarum hic distinguit
modos causandi et dividitur
in tres partes. Primo ponit intentum suum scilicet quod con-
modi causarum sunt. Secundo incipit enumerare
modos earum. Tertio omnes modos enumeratos re-
capitulat. Et in recapitulatione multi-
plicat sex modos per divisionem scilicet per potentiam et
actum. Secunda ibi. Secundum dicitur quidem et alie
Tertia ibi at hoc omnia sunt plurales secundum
numerum. Dicit ergo primo quod species causarum tot
sunt quot enumerate modi tamen causarum multi sunt
numero. Sed capitulati sunt reducti ad aliquod com-
pendium. Prout modo sunt quod exponentes quid
dicit sic: quod modi causarum sunt plures sed in
referendo ad naturam suam opponi: in di-
minutione opponitur tunc determinatur et in
quantum dicuntur ad aliquam determinationem.
minores. Unde possunt dici quod sunt sex
modi causarum faciunt. 3. quinq contra
est quod secundum quod reducuntur ad numerum
sic extendit ulterius quod una propria est
propria et remota alia per se et per accidens
Tertia complexa et simplex et iste 3 opposite | Quibus alio accipiuntur species causarum et absolute modus causarum
faciunt 6 modos. Item quod sit in se reducuntur
ad tres sunt opposita: Notandum est quod
ab aliquo accipiuntur species causarum et ab
aliquo modi. Species causarum accipiuntur
ex aliquo et aliquo modo causandi sed causa
species dicuntur per rationes specificas. Ergo

Quod diversae species causarum accipiantur penes diversos modos causandi sic dicens quod aliquando diversae causae eiusdem dicuntur esse una causa alia, cum ... aliud forma aliud finis non tamen causa accipitur ... Et hoc quia multa unius et eiusdem [illegible] causandi sunt secundum differentiam diversa. Sicut nunc ad eundem effectum sunt quae diversimode causandi sunt secundum unum et eundem modum causandi, scilicet verbi gratia proprium et remotum. Multa enim agentia quae dicuntur agentia proprium et remotum secundum se ... in quantum proprium et remotum, sicut dicit de fine et forma et sic de propinquo et remoto, sicut dicit de aliis modis causandi. **Deinde cum dicit**: Deinde quidem et alia ponit distinctionem in modis causandi et primo ponit distinctionem ... ubi applicat ad ... ubi ... complexa. Dicit ergo primo quod causae diversimode dicuntur. Sed in eadem specie causae ... quod est ... alia propinqua et alia remota et exemplificat in causa efficiente quia sanitatis medicus est causa propinqua et artifex causa remota. Sed tunc ... in causa formali dicens quod ... diapason causa specialis et propinqua est ... causa remota ad ... et ita semper est quod continet singularia sunt causae remotae. Eo modo quo dicimus quod artifex est causa remota respectu sanitatis quia ars continet medicum qui medicus est causa propinqua. Notandum est quod propinquum et remotum in causis possunt sumi secundum eandem rationem eodem modo quo dicimus quod universale et particulare sicut artifex et medicus sunt causae propinqua et remota et sicut ... et particularia. Alio modo possunt sumi propinquum et remotum secundum diversas rationes in uno eodem modo quod dicimus quod sol est causa remota respectu ... et ... causa propinqua ... et sic ... **Deinde cum dicit** ... ut accidens ponit secundam distinctionem dicens quod alio modo dicuntur causae per se et per accidens et non solum causae per accidens sunt causae ... horum accidentium et exemplificat de per se et per accidens quia statuae alia est causa Polycletus et alia est statuae factor statuae factor per se, Polycletus vero per accidens quia accidit statuae factori quod sit Polycletus. Non solum autem Polycletus est causa per accidens sed etiam superiora continentia Polycletum sicut hoc quod continet Polycletum est causa statuae et universaliter est tale statuae causa. Sicut Polycletus dicitur quia Polycletus homo est et ipse homo ... est causa ... per se. Quaedam sunt re

mote quaedam propinquae sicut et non causae per accidens ut si album et musicum sit causa statuae quia statuae factor est albus et musicus et est Polycletus aut homo sunt causae statuae. Sed propinquius afficiunt quam statuam homo et Polycletus quam album et musicum. Notandum est quod per se in causis dicitur sicut per se in propositionibus in propositionibus enim sicut dicit quod ... quae formalitas ... et ... specialis et ... indicantur per se ut verbi gratia quod ... et ... et ... est. Sed ... per accidens ... album et musicum ... alia ... indicantur ipso per accidens verbi gratia ... albus ... ad quod est ... homo ... ab albo ... indicantur per accidens sic dicit in causis quod effectus ... et ... causa per se. Verbi gratia statuae factor ... Polycletus ... concepta afficit statuam et ... statuae ... factor statuae ... per se non afficit talem effectum sed quia contingit ... per accidens ... verbi gratia in ... accidentia ... Polycleti ... non afficit statuam sed solum quia contingunt ... arte faciendi statuam et ... per accidens. Notandum est ... quod non est impossibile quod aliquod ... afficiat aliquam ... per se ... respectu alterius ... per accidens afficiat ... verbi gratia ... per se afficit ... sed quia ... [illegible] ... accipit ... potest ... quia ... artem faciendi statuas per se afficiat ... effectum statuae ... respectu ... per accidens statuae afficiat accidit eum facere statuam quod sit ... Polycletus. Notandum est etiam quod ... per accidens non sit nisi denominative quia ... quod ... est ... remota ... ut ... in ... quod si Polycletus sit statuae factor et sit albus et musicus statuae factor est causa per se album et musicum ... per accidens Polycletus est causa per accidens

et tamen potentia est principium quia causa per se quod sit album et musicum cum illa dicit: quia accidit statuifactori esse quod sit albus aut musicus vel innumera huiusmodi ... eo sensu similiter ... causa per accidens et per consequens accidit statuifactori complexiter ... et musicum ... et per consequens potentia complexiter ... causa effectum ... statuam ... album et musicum ... complexiter ... statuam ... album et musicum. **Deinde cum dicit** ... ponit tertiam distinctionem in modis causarum: et hic dicit ... distinctionem ... quod per se et potentia et per se et per accidens ... in effectibus ... et in causis ... Unde ... dicit: Item quod ... est in potentia et actu quia ... sunt in potentia quaedam sunt in actu: ut causa aedificationis in potentia est aedificator ... actu aedificans ... aedificans actu aedificans. **Deinde cum dicit** ... dicit quod in effectibus sunt modi praedicti scilicet per se et potentia et ... quia modi praedicti ... in effectibus ... effectibus ... et modi quae dicuntur quod ... statuae ... effectus ... remoti ... quod ... causae ... effectus ... remoti et sunt in effectibus ... et remotus ... per se et per accidens et ... per se et in accidentibus ... Dicitur ... in effectibus per se et per accidens sit ... effectus ... notandum quod per se et per accidens ... causa et ... per se effectus per se in causalitate ... causa per se ... effectum ... albedo ... disgregare et ... per se album disgregat ... accidens ... causa per se ... effectum ... dicere ... causa per se ... quod dulce disgregat ... album quod disgregat per se ... et per accidens ... effectus ... per se ... per se ... per accidens ... per se ... statuae ... statuam quod statua sit alba

bus illa statuae per se assimilatur statuifactori ... per accidens ... statuifactori per se ... per accidens ... albi. **Deinde cum dicit** ... complexa ponit ... distinctionem ... modi causarum ... complexe aliquando simpliciter ut ... dicitur ... causa per se ... per accidens ... complexa ... et si dicamus quod statuae non solum ... potentia nec solum statuifactor ... complexum potentia statuifactori ... complexa ... per se et per accidens ... quia potentia sunt ... statuae per accidens et statuifactor per se. **Deinde cum dicit** Attamen hi omnes ... modi praedicti multiplicantur et dividuntur sex per duos ... et dicit sic quod modi praedicti ... pluralitate sex ... dividuntur ... sex sunt xii ... singulares et aut ... et remotos ... et per accidens ... requirit ... et per accidens ... complexa et simpliciter et ... dividuntur ... potentia et actu ... agens ... sit ... remotus sive sit per se sive per accidens sive ... agens potentia vel actu ... differentia ... in potentia et in actu ponit ... quod causae in potentia et in actu ... quod agentia in actu et singularia ... effectus in ... non ... quod sit ... medicus a causa ... sanitatem ... aedificator cum hac domo ... non sic se habent ad effectum quia non ... in potentia et ... Notandum ... quod in causis ... et non ... in effectibus ... remote ... remota ... causa per se ... completa ... domo ... aedificator ... domus ... remota ... et remota ... remotiori ... effectum ... remoti ... remotiori ...

Deinde cum dicit Et ...

postquam determinavit de ... et ... de ... elementi ... per se quod ... de ... elementis ... propter ... de ... quod elementi ...

110

[margin:] ... et ... per se et per accidens sit ex parte effectus

[margin:] ... in actu et in potentia

[margin:] ... remotum et remotius effectus

...

dicitur de aliquibus per quandam transsumptionem et
et ultimo ostendit quod est commune in omnibus accep-
tionibus elementi. Secunda ibi: ut vocis elementa.
Tertia ibi: transferentes autem etc. Et etiam ultima ibi:
Commune autem. Ponit ergo primo descriptionem
elementi dicens sic: quod elementum dicitur ex quo
componitur aliquid primo, inexistente et indivisibili
specie in aliam speciem: et quod est indivisibile specie in speciem
sicut ergo sunt [illegible] particule in descriptione elementi
[illegible] sit id ex quo componitur aliquid. Secundo ex quo
componitur primo. Tertio quod existat in re, ultimo
quod non dividatur et in diversas species. [illegible]
[illegible] prime particule notandum est quod per hoc
excluditur [illegible] aliquid [illegible] causa effi-
ciens [illegible] quod dicimus quod ex patre est
filius aliquid et [illegible] causa [illegible]
modo quo dicimus quod ex ferro est cultellus ex
[illegible] non et [illegible] causa efficiens [illegible]
[illegible] vel elementum est id ex quo sit ut
[illegible] elementum dicitur de causis
intrinsecis et [illegible] sed due [illegible]
et forma. [illegible] et vel de materia
quam de forma. 2a particula: quod
sit id ex quo primo sit idem [illegible] quam
excludit et cum id ex quo non componitur
sed non est [illegible] ad componendum [illegible]
sunt prima [illegible] prima [illegible]
illa quod non sunt resolubilia in aliquas
materias priores: non [illegible] sunt [illegible] resol-
vuntur et [illegible] consideratur
est quod non componitur ex aliquo prius et per
consequens [illegible] resolvitur et quod est primum
in compositione est ultimum in resolutione [illegible]
[illegible] aliquid corpus est materia statue ex
qua sit statua non tamen potest dici ele-
mentum statue quia [illegible] aliquam mate-
riam: ad quam resolvitur. **3a parti-
cula** est quod elementum debet existere
in re elementata quia sic ex potentia ... composito
quod [illegible] ex quo sit res: quod [illegible] transit et
quod [illegible] transferens et cum res sit
ex illo: quod non manet in illo et [illegible]
[illegible] elementum et [illegible] ostendit
ista particula. 2a Physicorum [illegible]
ex [illegible]: [illegible] non potest dici
elementum [illegible] quia non remanent [illegible]
[illegible]: [illegible] forma [illegible] quia [illegible]
[illegible] desinit forma [illegible]
[illegible] ergo dicitur quod elementum est [illegible]
a contrario et privatione quia ex contrario et
ex privatione [illegible] et [illegible]
[illegible] ex [illegible] existit in re generata
re elementata [illegible] existit. **4a particula**
et quod est elementum indivisibile [illegible]
speciem quod aliquid [illegible] ponitur [illegible]
elementum et quod habeat speciem et speciem
indivisibilem [illegible] quod elementum est quod
speciem [illegible] materia [illegible] ultima
[illegible] species [illegible] species

non est divisibile in diversam speciem separatam ab
omnibus materiis in quas resolvuntur in ali-
quas species sicut et sanguis [illegible] resolvi potest
in aliam speciem. Verumtamen sicut manus
et cetera organica [illegible] resolubilia sunt in
[illegible] consimilia [illegible] manus [illegible] species
indivisibiles quia quelibet pars manus non est
manus: [illegible] dicere obviat [illegible]
[illegible] quod [illegible] ad formam suam partes quia
ista [illegible] non potest quod [illegible] sunt dicere elementa.
[illegible] ponit quod elementum primo
et principaliter dicitur de [illegible] et [illegible]
de aliis. [illegible] ponit [illegible] sicut generaliter
dicitur aliquid sicut [illegible] componit vel sicut [illegible]
[illegible] alterius speciei et non sicut [illegible]
ut [illegible] partes organice [illegible] partes
organice componuntur ex partibus consimilibus
sicut nos dicimus quod manus [illegible] partes or-
ganica componitur ex carne [illegible]
carne non dicitur [illegible] partes organicas quia
[illegible] partes carnis est caro: ergo
sicut [illegible] sunt consimilia [illegible] species et
formam: quod [illegible] partes manus non est manus
et [illegible] potest dici elementum [illegible]
organice partibus [illegible] componitur:
ergo [illegible] generaliter [illegible] quod si
[illegible] elementum dicitur de aliquo [illegible] habeat
speciem quod illa species est [illegible]
toto et in parte eo modo quo dicimus quod toto
[illegible] est [illegible] quia quelibet
pars est [illegible] et [illegible] toto.
[illegible] Notandum quod [illegible]
quod [illegible] est [illegible] in divisibile
[illegible] species quia non [illegible] quod elementum sit
indivisibile [illegible] quantitatem. Notandum
etiam quod [illegible] dicunt aliqui intelli-
[illegible] sit per [illegible] eo modo
quo dicimus quod [illegible] resolvuntur
in simplicissima et quod ista [illegible]
species [illegible] quod resolvitur species in species.
Deinde cum dicit ut vocis
elementa ponit [illegible] ipsius solum
ipsius elementi et [illegible] ipsius elementi
in [illegible] primo in [illegible]
2o in corporibus simplicibus [illegible]
[illegible] 3o in [illegible] demonstrationibus
[illegible] 4a ibi. [illegible] et corporum
5a ibi. [illegible] diagrammata [illegible]
[illegible] ergo primo quod elementa vocis
[illegible] ex quibus [illegible] vox primo componitur
et [illegible] ultimo dividitur et quod est primum
in compositione est ultimum in resolutione
[illegible] componitur [illegible] species
[illegible] resolvuntur et [illegible]
[illegible] sunt [illegible] in illa
[illegible] elementa aliquo [illegible]
[illegible]

eo modo quo dicimus quod quelibet pars aque est continua ratione totius: ut sic etiam se habent illa que possunt esse elementa secundum Euclidem. Secundo sillaba non dividitur in aliquid quod sit species sillabe, sed sillaba dividitur in litteras consonantes et vocales: consonans autem et vocalis sunt diverse species et diversam speciem habent.

Deinde cum dicit Eodem autem et corporum ostendit de nomine elementi in corporibus mixtis dicens quod sic etiam dicuntur elementa corporum in que primo corpora ultimo resolvuntur et ipsa non amplius resolvuntur in alia corpora specie differentia ab ipsis: sed ista ultima resolutio in corporibus sit ad ista elementa sive unum sive plura non differt quantum ad propositum: semper enim talia dicuntur elementa ad que stat ultima resolutio mixtorum. Notandum est quod ultima resolutio completa et completiva est ad materiam. Et quia materia non resolvitur ad aliqua simpliciter priora nec ad materiam: unde ad non est ad hec quod ultima in resolutione generabilium ... materia est ad quod resolutio corporis est et ad non corpus accipitur resolutio in corporibus sed quod illud ultimum sit ultimum in genere non simpliciter ut ultima sit ultima in resolutione secundum tota simpliciter sive corporum elementa: et ista sunt que ab Aristotele hic nominantur elementa: que sunt prima in compositione et ultima in resolutione: in corporibus et si non sic elementa: ad materiam resolvuntur non tamen ut corpus: non resolvuntur tamen ad plura quod sunt corpora. Notandum est quod aliqui posuerunt unicum esse elementum omnium mixtorum sive ignem sive aerem: aliqui non duo aliqui non quatuor et differebant ab hiis qui ponebant omnes quod ipsum elementum sit effectivum quod sit primum in compositione et ultimum in resolutione et quod non resolvatur amplius ad alia corpora et hoc est quod dicit philosophus in litera quod sive unum sive plura ponerent elementa tamen sic illa ponebant elementa que sunt ultima in resolutione.

Deinde cum dicit Similiter autem et quod dicuntur transumptive de nomine elementi in demonstrationibus dicens quod in diagrammatibus demonstrationibus id est descriptionibus geometricalibus illa dicuntur elementa que non solum sunt in una demonstratione sed sunt in multis demonstrationibus et quod sunt virtute in aliis demonstrationibus se extendit ad multas demonstrationes que non sunt resolubiles ad aliquas priores et que existentes in demonstrationibus pluribus ...cuntur illa dicuntur elementa demonstrationum

quamvis et quod demonstrationes que sunt sillogismi constant ex tribus terminis per unum medium sunt elementa demonstrationis ~~simplicis~~ nifriore sillogismi quod sunt ex tribus terminis. Notandum est quod duplices sunt demonstrationes simplices et composite: demonstrationes simplices nominantur que componuntur ex premissis et premisse que iam amplius non resolvuntur in alias priores sed sunt prime: demonstrationes autem composite nominantur ex premissis que non sunt omnino prime: et quod sunt ultimo resolubiles ad aliquas priores et ut dicuntur composite quia componuntur ex istis premissis primis et virtute illarum priorum. Sed cum ultima sunt et in suo effectu et virtute primarum premissarum ad quas stat ultima resolutio vel in secundariis premissis ex quibus componuntur hec demonstrationes et non iste nominantur composite nec dicuntur composite sed simplices et etiam rationes compositorum demonstrationes quas vocat philosophus simplices sunt elementa: et illarum quas vocat compositas. 131

Queret quis Quomodo prima demonstratio et simplex est ex e q° 79) tribus terminis tantum et composita ex pluribus. Respondeo dicendum est quod prima demonstratio concludit extremum de extremo per unum medium et hoc medium est prius simpliciter non est amplius resolubile in aliud ad quod non sit demonstratio omnino prima et quod medium non sit resolubile ad aliquod primo recto: quare ergo etiam est ut ista prima demonstratio assumit duo extrema et unum medium. Sed cum illud est medium in virtute alterius prioris medii vel in virtute prioris medii est in ista prima demonstratione et non consequitur ad medium ultimum et sic ista est a tribus terminis. Sed quod istud medium prime demonstrationis sit ultimum prioris virtute continetur ex hoc quod secunda demonstratio a prima hic concludit prime demonstrationis conclusionem et ista secunda demonstratio et quod conclusio non sit prima conclusionem in virtute medii quod sunt medium ultimum et ideo ad medium vel aliquo modo terminos. Et hec demonstratio quatuor terminos. Et tertia demonstratio quinque terminos accipit duos de conclusione et unum medium et ultimum quod unum addit prima ad secundam ... et tertia demonstratio ... et ... quinque terminos specialiter et unum ... quod ista sit prima demonstratio omne b est a omne c est b ergo omne c est a. Ista omnis

et a cet puram de specie ad q̄bamus a d. d. it q̄ fit Scat(ur) vnde c da q̄ q(ua)tlibet(?) simplt sic vnu d d c q̄ vnu d d a z qua ista forma ad c d a nol ad nisi in virtute b q̄ fuit medium inter ma io b q̄bat a in ea demonstratione sepe d. ei valet a c d et v(tr)lib(e)t equū b. ge e fi(n)al sic ea et p(r)imi d q̄ e t(er)mi(nu)s it z t(er)ce d q̄ v. q̄ p(ri)m(u)m q̄ q(uo)d zed primi z tertie gcl(?) d ei sic vnde te duarum mediarum Vn d in virtute fui medij ergo. z in virtute medij sic p(ri)m(i) et illa ista gcl hal duas t(er)mi(nu)s et duo t(er)mi(n)i ad duobus medijs farant e t(er)mi(nu)s g(e) t(er)mi(nu)s sit i z z q̄ vnu semp addit ex quo ad q̄babit(ur) ge sic. v. t(er)mi(n)is valet et duo v(tr)lib(e)t et c semp p(ro)cedendo e d(icen)dum ad debet b t(er)mi(n)is z b. vnu viij De modo etiam Scatz tertio dicendum q̄ q(uonia)m demonstratio vt simulant quedam nomina et cetera. Et vltimo q̄ q̄ sic modus et q̄ quod simplex nomen et cetera ad vnu d q̄ d vnu z p(ri)mum z vltimo ad ad mediū et q̄ vnu d q̄ quod nisi istis et p(er) ista demonstrat p(ro)pter noua. Et p(ro)pter sic q̄ d simpliciter quod difficile ad demonstrat q̄ p(ri)mo q̄ p(ri)ma necesse demonstrat d q̄ d p(ri)mi d(ic)itur z q̄ d simplex vel ex alijs et a q̄ d simplicter: ex q̄ dicendum venit q̄ quod possunt magis vel demonstra ad ea: q̄ vnu q̄ ea s(ecundu)m vel d vnu est b d q̄ vnu sic et simpliciter q̄ d magis vel vel ap(er)t(ur) q̄ d d(ic)it et est d vtile ad mediū q̄ ad vnu vel ad plura magis vnu vel in medio d et simul vel plura vel b ex quo est venit q̄ alij possunt vnu et p(er) ad demonstra ea q̄ d(icitu)r vnu vnu d q̄ p(ri)m(u)m sit et etiam d vnu p(ri)or(um) vt ad vtilitatem quod et aliorum sic vnitatis vnu et p(er) vt licet ex quo est q̄ illa q̄ vnitate quod sic vel ex q̄ p(ro)p(ositi)o vel vnu vtilia et est sic d simplicia q̄ illud quod q̄ vna d. ad q̄d vnu demonstra dicit(ur) z magis quod d(ic)itur ad demonstra q̄ d(ic)itur q̄ in plurib(us) d quod q̄ sit quod d(ic)itur vnu d(ic)itur magis q̄ p(ri)ma sit et q̄ posita d(ic)itur p(ri)m(u)m z quod vel vel posita q̄ quod d(ic)itur vnu vnu vnu d quod in d d(ic)itur et et quod in plurib(us) d et p(ro)p(ter) q̄ vel ad plura: magis vtile d quod d(ic)itur

et magis medio z quod vnu d(ic)itur q̄ vnu Notandum d q̄ d vnu demonstra sunt sunt quod sunt q̄ est indiuisibile vnu d indiuisibile vnu d q̄ d d(ic)itur d q̄ vnu vnu et vnu vnu indiuisibile in t(er)m(ino) quod vnu d de vnu est d sunt q̄ d d ex quo sic q̄ ad illa ad q̄ sic sic in quo sic sic sic sic et p(ri)ma nisi et magis vltra virtute de vnu est demonstrat d q̄ sic vnitatis se extendat ad vnu demonstra et p(ro)p(ter) sequitur q̄ sit vtile ad multa demonstrata q̄ vt ex q̄ ge q̄ demonstra sunt indiuisibile p(ri)m(u)m d(ic)itur ex q̄ d vnu triplicatione q̄ d vnu ex q̄ d q̄ d ad ex quo sic q̄ p(ri)mum ad p(ri)mum quod p(ri)mum z simplex ex q̄ d q̄ sua vtilitate se extendit ad multa demonstra p(ro)p(ter) q̄ est vtile ad multa. Notandum est ex sic q̄ (con)trahentia q̄ magis vnde q̄ demonstrat z g(e)n(er)alia vnde habent a causis ad demonstra p(ri)m(u)m vnu z q̄ sunt maiores vtilitates it q̄ sua vtilitas ad multa se extendit et q̄ q̄ g(e)n(er)alia simplicia sunt ipsa vnu sub alternis et sp(eci)alis sp(eci)e q̄ ponit(ur) ex sine et d(icitu)r q̄ d g(e)n(er)alia vnde sic sic q̄ g(e)n(er)a vnu ipsa g(e)n(er)a vnde z sic vnde posset q̄ ponit ex sine d q̄ vnde sine d(ic)itur simpliciter vnu vnu vnde z g(e)n(er)a d est simpliciter vnu vnu vnde z g(e)n(er)a d est ei ge g(e)n(er)alia p(ro)p(ter) p(ro) demonstrat vnde ad vnu vnde sic vnu p(ri)m(u)m g(e)n(er)a q̄ p(ri)m(u)m vnde d(ic)itur sic q̄ g(e)n(er)a q̄ p(ri)ncipia q̄ q̄ sunt g(e)n(er)a vnu z sic g(e)n(er)aliter vnde q̄ superiora sine d d vnu plurimis opposita d addito. z q̄ g(e)n(er)a vnde ap(er)ta ex sine et d(ic)itur vnde p(er) ap(er)t(ur) it vnde q̄ ista q̄ sic g(e)n(er)alissimum ipsa differentiae d(ic)itur vnde p(er) q̄ vnu d(ic)itur ex sine et d(ic)itur q̄ sit vnde d(ic)itur sic et vnde g(e)n(er)a d ei vnu g(e)n(er)a vt g(e)n(er)a differentiae g(e)n(er)a g(e)n(er)a vnu. p(ro)p(ter) differentiae q̄ vnde p(er) d(ic)itur d ad in p(ri)ncipio ad q̄ vnde sic quod et d(ic)itur ei ge ex p(ro)p(ter) d(ic)itur sp(eci)alis d ei ge g(e)n(er)a sub alterna differentia q̄ vnde in q(ua)ntitate g(e)n(er)a ei in q(ua)ntitate sp(eci)alis d Vltimo notandum d q̄ q̄ vel et p(er) et vnitas habent alias extendendo ad ex vnde z p(ro)p(ter) vtilitate ex p(ro)p(ter) simplici vtile vt vnde d(ic)itur d vnu vnu p(ro)p(ter) p(ri)ma vnu demonstra q̄ demonstra vt d(ic)itur p(ro)p(ter) d(ic)itur de p(ri)mo vnitas et magis de illa it q̄ demonstra p(ro)p(ter) d ad ex q̄ ap(er)t(ur) ad illud et valet vel z vnde d(ic)itur ad vnu et alias sic sic sic d(ic)itur vnde z ex(em)pl(u)m d(ic)itur ex q̄

[illegible]

Deinde cum dicit [illegible]

[illegible]

Dubitaret quis aliquis [illegible]

[illegible]

[illegible] et ideo [illegible] aque et aqua et [illegible] formalis [illegible] in toto et [illegible]

[illegible]

Actiua quedam dicitur [illegible]

[illegible]

Deinde cum dicit. Uno modo ponit
secundum modum dicens quod natura dicitur secundo modo principium
ex quo aliquid generatur nascentium id est quod generatur nascens
est ex illo primo sicut ex intrinseco [illegible]
licet generatur sicut semen non dicitur ex quo
pullulans pullulat primo et est in eo
quod ex seminis generatio dicitur. Sed dicendum est
dicitur pullulatio quod est alio et est
generatum cum eo. Sed embrionis est accrescens
continuum inseparabiliter et fructus et semen
quod est continuum etiam cum arboribus
semina istud ergo quod est principium crescentie
et est natura cum accrescente vocatur natura
isto secundo modo et quod natura est cum crescente
id est quod [illegible] quia est in eo sed est
ista dicitur quod exit cum eo est principium ergo
iste modus differt a primo
quia non primo modo est quod ipsa nascentia
ipsa natura sed isto secundo modo est
quod principium ipsius nascentis natura [illegible]
ipsa nascente unum quod [illegible] generati
videtur appellari non primo modo id est
quod pullulat et illud quod nascitur ex ista
pullulatione et quod appellat non primo
modo tamen pullulationis et nascentie eo
modo quo dicimus quod fructus pullulat ab
arbore dicitur non quod sit ex arbore pullu-
lat vi vite arboris et quod non secundo modo
natura est quod non erit est principium ex quo ut
ante pullulans pullulat primo cum modo
autem quod ipso tamen accipitur natura [illegible]
pullulationem. **Deinde cum dicit.**
Declarans unum motum ponit tertium
modum natura dividitur in dicto. quod
primo potest tertius modus secundo explanat
scilicet quod dicat unde motus et secundo ibi
nasci non dicitur. Dicit ergo quod tertius
modus dicitur natura est principium motus et primus
est in quolibet entium ordine naturalium et in
eo inquantum huiusmodi et non per accidens
et ille modus est ille quem ponit
secundo physicorum. Ubi notandum quod principium
nascendi est quoddam principium motionis
differt ergo iste modus a primo quia ibi
generatio accipitur de motu in eo
in nascentibus hic loquitur de quolibet motu
tamen sumitur dicitur et in hoc quod sumpto
modo loquitur de ipsa generatione nascen-
tium quod est quaedam motus hic loquitur
de principio motus dicitur ut iste modus
a secundo modo quia in secundo modo accipitur
principium generationis nascentium tamen hic
de principio cuiuslibet motus naturalis. **De-
inde cum dicit.** Nasci non dicitur
explanat quod quod dicitur in primo
et secundo modo dicitur cum ibi ait de
generatione nascentium et cum multum
manifestum quid est nasci et connasci [illegible]
quid ideo [illegible] Notandum est quod ista
est dicitur inter vivens et alia et
generationem vivorum et in arboribus

quod in animalibus generatur non ut generatur
neque ut vivens generatur eo modo quo
dicimus quod [illegible] generatur ex igne. Et generans
generatur non est vivens quia ignis generans
vivens est generatur vivens et generan-
tibus et [illegible] primo generatis eo modo quo
fructus qui est ex arbore et vivens in
generatur cum arbore et a virtute arboris et
eo modo quo dicimus quod embrionis augetur
cum inseparabiliter ex ista continuatione et
coniunctione et appositione nascentium cum
primo nascentium consurgit quoddam augmentum
sicut patet quod ex appositione et nascentia fructus
cum arbore et embrionis cum inseparabiliter
consurgit quoddam augmentum. Sic igitur patet
quod est nasci et connasci. Duo genera
sunt genitum sit coniunctum cum genitore
et quod ex ista unione sit quoddam augmentum
Et differt ergo vivens patet tamen probat dicit eum
sic quod nasci dicatur et illa quaedam in
tangendo aliquid id est sed in nascendo nas-
citur generatur augmentum per illud alterum
et ista dicitur connasci sive cum nasci.
eo modo quo dicimus quod embrio connas-
citur sive connascitur cum inseparabiliter et fru-
ctus arbori. Notabiliter autem dicit
quod istud augmentum est per alterum quia
istud augmentum differt ab augmento
quod est species motus quia illo augmento
quod est species motus aliquid augmentatur in
se ipso et quod augetur quodlibet in
sua antea et id quod addit et cum in
suam illius cui additur. Hic autem id quod ap-
ponitur et quod connascitur et apponitur primo
generatum et connascitur cum illo quod est
alterum ab illo ut fructus ab arbore
est alterum et embrio ab inseparabiliter Et
quod dicit quod connascentia sunt in tactu
non aliquis credat quod connascentia et tactus
sunt connasci et tangere sicut id dicit
dicitur aliqua differt quod differt con-
nascentia a tactu quia intangentibus vel
alterum non est in eo sed tactus quod de-
bent ligari ipsa tangentia sed semel a
natura est cum unum et ut in arboribus
quod fiat simul nasci unum cum alio sicut
est unus quod fiat nasci simul embrio
cum inseparabiliter et fructus cum arbore
et ista unus fiat sicut est unum cum alio
secundum quantum et continuum ut non tamen secundum quale
quod illud ligamentum non alterat quantum
sicut connascentia. Et fiat unum eo secundum
formam vel secundum quantitatem solum. **No-
tandum est** secundum quod probat fiat vi-
tam de augmento quod fit ex connascen-
tia volunt unde quo fit istud aug-
mentum augmentum autem fit dupliciter

minoris vinoso quod illud quod apponitur ali-
cui augetur quia: propter ei apponi pro-
[illegible] constructo et secundo modo propter ei apponi
per [illegible] [illegible] [illegible] eo modo quo
brachium compatitur manum istud quod
augmentum quod est per generationem vel
per constructionem solum. Sed per [illegible] [illegible]
quod pertinet quantitate quod [illegible] [illegible] [illegible]
id quod nascitur eo [illegible] nascente [illegible] con-
[illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] eo
[illegible] [illegible] quod dicit philosophus in [illegible] quod
in tactu [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] unum cum altero in [illegible]
[illegible] [illegible] sic quod ligamentum [illegible] [illegible]
virtute quod ligat id quod nascitur [illegible] [illegible]
nascendi. Notandum est [illegible] quod [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] in mixto ita
[illegible] quod alterantur a se invicem et [illegible]
unum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. Sed [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] in forma mixti: [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] unum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] quod [illegible] unum cum alio [illegible]
alterat alia [illegible] a se invicem [illegible] [illegible]
fit ea unum [illegible] [illegible]. Sed [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible]
quod dicit philosophus in [illegible] quod [illegible] unum [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible]

De inde cum dicit. [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] ponit [illegible] modos [illegible]
[illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] sit [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] sit [illegible] quod
[illegible] [illegible] cedendi et [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] in [illegible] et in [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] eo quod [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. Sed [illegible] [illegible]
[illegible] agentis et ponit [illegible] [illegible] isto modo
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] quod [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] quod [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
aliis quod [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
salvari et [illegible] forte [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] salvatur illa [illegible]. Sed [illegible]
[illegible] [illegible] salvatur in re et [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] posuerunt antiqui
[illegible] elementa [illegible] [illegible] [illegible]. Sed [illegible] [illegible]
quod [illegible] ignem [illegible] ponebat ignem [illegible]
[illegible] [illegible] alii aliquod [illegible] [illegible]
[illegible] forte aliquod medium [illegible] [illegible]
et aquam [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] alii
[illegible] [illegible] alii [illegible] [illegible] [illegible] quod [illegible] [illegible]
ponebant [illegible] [illegible] ponebant [illegible] [illegible]
[illegible] vocabant [illegible] [illegible]. **Queret
aliquis** utrum [illegible] sit [illegible]
in [illegible] [illegible] [illegible] ponit philosophus [illegible]
[illegible] est quod sit [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
tamen est quod [illegible] loquitur philosophus de

[illegible] [illegible] et ordine formali [illegible]
quo [illegible] quod forma [illegible] [illegible] ordine
est sub forma [illegible] vel ordine [illegible]
Sed ordine formali et [illegible] [illegible] [illegible]
ordo [illegible] a forma est [illegible] ergo [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] formam [illegible] quod [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] ergo [illegible] [illegible] [illegible]
ordinis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
sit quod sit in potentia ad omnes formas [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible] sit [illegible]
formam [illegible]. Sed [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] quod in ea sit ordo et [illegible] dicit [illegible]
philosophus quod [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]. **Consequenter queret aliquis**
utrum [illegible] sit in [illegible] de se [illegible]
ut dicit philosophus [illegible] [illegible] est quod sit [illegible]
[illegible] notandum est quod [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] activarum et passivarum quod [illegible] [illegible]
activa est in [illegible] ad [illegible] [illegible]
passiva est in [illegible] ab alio [illegible]
[illegible] passiva [illegible] se [illegible] ad actum
ut sit [illegible] ergo [illegible] [illegible] [illegible] sit quod
est [illegible] vel activa. Sed passiva [illegible]
[illegible] [illegible] est quod [illegible] ab alio et
quod ab alio [illegible] ad actum [illegible] quod [illegible]
se [illegible] [illegible] [illegible] ad actum. Sed [illegible] [illegible]
alio [illegible] [illegible] [illegible] activa [illegible] [illegible]
agentis [illegible] [illegible]. Dicit philosophus [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]. **De inde cum
dicit.** [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
ponit [illegible] modos [illegible] [illegible] quod [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] forma [illegible] eo modo quo ponebant
aliqui [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et
mixtionem [illegible] [illegible] dicit quod [illegible]
[illegible] vel est [illegible] et [illegible] [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] mixtio [illegible]
mixtum est [illegible] [illegible] et isto modo [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] forma
quod [illegible] forma sit [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] forte [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ut
est [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] remoto [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] forma [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] forma [illegible]
[illegible]. Notandum est [illegible] [illegible] philosophus
quod [illegible] [illegible] vel [illegible] [illegible] [illegible]
solum [illegible] [illegible] [illegible] in actu est
[illegible] [illegible] et simplex [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] sit [illegible] in potentia [illegible] [illegible] est
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] forma sit actus
[illegible] [illegible] actum [illegible] formam est [illegible]
[illegible] [illegible] et [illegible] est quod dicit philosophus in [illegible]
quod [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] formam.

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible]

c(ontra) (primum) cum sicut etiam ipsa realitas [illegible]
sit non [illegible] res [illegible] in potentia [illegible] [illegible]
vel [illegible]. Sed [illegible] forma [illegible] [illegible] de-
[illegible] [illegible] ymaginandi quod [illegible] accipitur non
[illegible] forma [illegible] [illegible] ergo [illegible]
potentia ad totum [illegible] [illegible] actu non sit
aliqua [illegible] [illegible] vel [illegible] actu non [illegible]
[illegible] [illegible] solum in potentia. Notandum
[illegible] quod quidam antiquorum opinabatur
elementa non remanere in mixto; ut altera-
ri a formis suis. [illegible] quod [illegible] in
actu [illegible] mixto: [illegible] quod mixtio non [illegible]
alteratio [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] isti ponebant
quod ista mixtio esset [illegible] et [illegible] et
[illegible] quod [illegible] [illegible] in [illegible] quod [illegible] non
ponebat [illegible] formarum [illegible] aliqua [illegible]
quod [illegible] [illegible] alteratione et [illegible]
elementorum [illegible] quod [illegible] sed potentia ele-
mentorum [illegible] **De inde cum dicit**
[illegible] [illegible] [illegible] quod [illegible] [illegible] postquam
[illegible] quod non [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
ponit [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible]
in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ponit
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible]
vel [illegible]. [illegible] et [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] quod forma [illegible]
[illegible]: [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] quod non [illegible] [illegible] ponit ergo [illegible]
[illegible] vel [illegible] quod forma non [illegible]
[illegible] quod [illegible] [illegible] forma [illegible]
[illegible] [illegible] et [illegible] quod [illegible] quod [illegible] quod [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] forma et [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] aliquid [illegible] [illegible] Notandum
[illegible] quod [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] subsistens. [illegible] subsistencia [illegible]
[illegible] subsistencia [illegible] totalem. [illegible]
[illegible] quod subsistit et [illegible] subsistencia [illegible]
sistencia [illegible] non subsistit [illegible] [illegible] [illegible]
subsistendi et [illegible] subsistit [illegible]
[illegible]: [illegible] [illegible] non subsistit [illegible]
[illegible] quod [illegible] subsistat ut [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] totalis [illegible] [illegible] quod
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] formam quod [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quod [illegible]
forma non [illegible] [illegible] [illegible] formam [illegible]
[illegible]: **De inde cum dicit** [illegible]
[illegible] [illegible] ponit [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] non [illegible] sic quod [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] quod [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in-
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
ut [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
Notandum [illegible] quod [illegible] non [illegible] non [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible]
formam [illegible] [illegible] non [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in potentia [illegible] formam
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] non [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] quod non [illegible] non **De inde cum
dicit** et [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] forme. [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] forma [illegible] non [illegible]
quod ut [illegible] [illegible] [illegible] et forma [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] non [illegible]. [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quod [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible]:
[illegible] [illegible] formam quod [illegible] non [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] quod [illegible] non forme [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] aliquo [illegible] [illegible] non [illegible] [illegible] 2 [illegible]
Quod aliquis [illegible] sequitur [illegible] 2 [illegible]
forma quod [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] non [illegible]
[illegible] [illegible] non: [illegible] [illegible] [illegible] quod [illegible] forma
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] entitatem rei
et [illegible] [illegible]: [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
quod [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] formam: [illegible] deficiente forma
deficeret entitas et actus [illegible] [illegible]
ergo [illegible] [illegible] [illegible] forma [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] sit [illegible] [illegible] formam [illegible] non [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] aliquid [illegible] [illegible]
[illegible] a forma [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] quod ille sit [illegible] [illegible]
[illegible] forma [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] non [illegible]
quod [illegible] actum [illegible] ergo [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] actum [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] actum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quod [illegible]
forma [illegible] [illegible] [illegible] non [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] quod [illegible] quod [illegible] [illegible] [illegible]
intelligitur forma [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
De inde cum dicit [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] non
[illegible] quod [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] sic quod [illegible] [illegible] [illegible]: quod [illegible] et
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] forma [illegible]
[illegible] [illegible] forma [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quod [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] forma [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] quod [illegible] [illegible] [illegible]
formam [illegible] quod [illegible] [illegible] [illegible] formam [illegible].
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] quod [illegible] [illegible] aliquid [illegible]
actu aliquid [illegible] non [illegible]. [illegible] forma
[illegible] ut [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in ac-

[illegible]

Cz aliquid est ens in motu quod movet move-/
tur aliquis ... non ... dicitur de forma
quod de materia vel motu ... quod
sic quod ... est ... diffiniendo
quas dicit boecius in libro de duabus
naturis ... diffinicionem quod ... carens
... in ter-
ra ... possit ... istis modis ...
entis ... istud ...
... quod intellectualitas rei ... in ter-
... dicit boecius quod ... ista di-
stinctione ... accidentia ...
... quod ... ista ...
intellectus ... forma per se intelligitur
[illegible]

[illegible]

Tercium dicatur sic

[illegible]

De modo et dicto

[illegible]

Cum quo voluntas non potest consequi finem suum [illegible] stetit. **De inde cum dicit** a plus ad minus sequitur ponit secundum modum et dividitur mediante partes. Quarto primo ponit istum modum necessitatis. Secundo ponit quasdam proprietates eius ibi [illegible] quia patet et iste ponit [illegible] secundum modum dicens quod actio et passio violenta dicitur quod necessitas [illegible] violentia necessitas accipit [illegible] necessitas quod [illegible] non potest violentia agentis et [illegible] quod ab alio [illegible] non movetur violenter et necessario [illegible] quod aliquid [illegible] violenter movetur sursum et ista necessitas [illegible] violentia [illegible] in voluntariis [illegible] necessitas quod impediens voluntatem aliquid ne fiat quod appetit vel [illegible] contrarius voluntati [illegible] ne [illegible] faciat et [illegible] necessitas [illegible] necessitas et necessitas [illegible] quod violenta. **De inde cum dicit** [illegible] et iste ponit quasdam proprietates [illegible] necessitatis dicens quod [illegible] necessitas [illegible] non omnis [illegible] necessitas [illegible] istum modum [illegible] ad [illegible] quod ad [illegible] in voluntariis [illegible] desiderium [illegible] necessitas [illegible] quod aliquis [illegible] ad [illegible] potest voluntatem finem [illegible] desiderium finem [illegible] ut [illegible] omnis voluntas delectabilis [illegible] necessitas [illegible] voluntati contristabilis [illegible] proprietas [illegible] ista [illegible] quedam violentia [illegible] ille [illegible] dicens quod [illegible] cogit [illegible] necessitas [illegible] violenta [illegible] cogit [illegible] proprietas quod [illegible] necessitas [illegible] [illegible] ille [illegible] necessitas [illegible] cogit [illegible] necessitas [illegible] desiderio [illegible] voluntate et agentis [illegible] voluntatem [illegible] cogit [illegible] in voluntariis [illegible] agentibus [illegible] patet [illegible] necessitas [illegible] impedimento [illegible] voluntati. [illegible] quod [illegible] res [illegible] impedimentum ad aliquid [illegible] finem [illegible] impedimentum aliquid sequitur [illegible] rei [illegible] quo [illegible] sequitur impedimentum [illegible] et [illegible] impedimentum vocatur appetitus [illegible] impedimentum sequitur. Item aliquid [illegible] impedimentum sequitur [illegible] illa res [illegible] est [illegible] iste impedimentum [illegible] ille impedimentum [illegible] appetitus [illegible] agentis [illegible] vocatur necessitas [illegible] quod aliquid [illegible] agentis

ad sit [illegible] impedimentum aliud [illegible] voluntatem dicens [illegible] impedimentum vocavit [illegible] modum [illegible] voluntatem vocavit [illegible]. Notandum est [illegible] quod [illegible] aliquid [illegible] ab agente [illegible] et [illegible] appetitus [illegible] quod aliud [illegible] appetitur [illegible] et [illegible] quod sit [illegible] agentis [illegible] necessitas [illegible] quod [illegible] impedimentum quod [illegible] tendit deorsum [illegible] tendit deorsum [illegible] necessitas [illegible] aliquid [illegible] agentis [illegible] necessitas [illegible] et quod [illegible] movetur [illegible] ab agente [illegible] movetur [illegible] necessitas quod violenter movetur et quod violentum et necessarium [illegible] istum modum [illegible] passio [illegible] passio [illegible] agenti. Notandum [illegible] quod [illegible] finale [illegible] ille [illegible] agente [illegible] finem [illegible] quod ad necessitatem [illegible] finis [illegible] quod necessarium [illegible] agentis [illegible] necessitas [illegible] agentis [illegible] duobus modis quod [illegible] necessitas [illegible] agentis [illegible] quod [illegible] videmus [illegible] tendit deorsum [illegible] tendit sursum [illegible] quod necessario tendit [illegible] quod [illegible] tendit necessario [illegible] tendit sursum [illegible] quod violenter tendit [illegible] necessarium [illegible] agentis [illegible] necessitas [illegible] tendit [illegible] quod violenter tendit [illegible] necessitatem [illegible] tendit [illegible] quod [illegible] tendit. **De inde cum dicit** amplius quod [illegible] ponit [illegible] modum necessitatis dicens quod [illegible] necessarium quod non contingit se aliter habere. Notandum est quod [illegible] necessitatis [illegible] forma [illegible] et forma quod [illegible] contingit aliter se habere [illegible] quod [illegible] non potest aliter se habere [illegible] aliquid [illegible] forma [illegible] quod non potest aliter se habere [illegible] forma [illegible] et [illegible] forma [illegible] necessarium [illegible] non [illegible] necessitatis [illegible] quod [illegible] aliquid impedimentum quod [illegible] agens et finem [illegible]
De inde cum dicit et secundum [illegible]

Reducit omnes modos necessarii ad unum s(cilicet)
ad ultimum et tunc facit. quia primo concludit
omnes modos necessarii ad ultimum. 2o ostendit
quod necessitas huius ultimi modi salvatur in de-
monstrationibus. 3o ponit quoddam [illegible]
primum necessarium et quod contrarie necessarium sit
[illegible]. 2a ibi amplius demonstratio. 3a
ibi quorundam primum et contrarie necessarium. dicit
primo quod [illegible] modus necessarii. et alia
dicuntur necessaria per hunc ultimum modum necessarii
[illegible] ista [illegible] quia [illegible] dicit necessarium
quod non contingebat aliter se habere. quicquid
[illegible] sed non contingit aliter se habere sal-
vatur in omnibus modis necessarii primo
modo quod [illegible] primo in 2o modo necessarii
[illegible] dicitur necessarium et violentum
in 2o s(cilicet) modo quod non contingit aliquid secundum
[illegible] impetum agere vel pati contrarie vel
urgentis et quod huiusmodi necessitas est [illegible] quando
non contingit aliter se habere et ita non contin-
git aliter se habere. salvatur in isto modo
[illegible] salvatur in primo et 2o. quicquid
non [illegible] ex causis [illegible]
primo ad primum et [illegible] quo ad 2um
[illegible] quod non contingit aliter se habere [illegible]
quo ad 2um [illegible] aliquibus [illegible] at quod
non contingit aliter se habere vel [illegible]
sine aliquibus [illegible] necessarium et necessitas
primo modo et 2o modo. ergo non contingit
aliter se habere salvatur in primo et in
2o modo. **Notandum est** [illegible]
[illegible] salvatur in aliquibus [illegible] quod [illegible]
salvatur ibi. quia [illegible] et [illegible] dicitur
[illegible] vel [illegible] solum [illegible] modo
cum quo dicitur necessarium ultimo modo accepit
sit quia non contingit aliter se habere. et
ista [illegible] sed non contingit se habere sal-
vatur in omnibus modis necessarii. ergo et
necessarium ultimo modo quod est causa dictum
salvatur in omnibus modis necessarii [illegible]
[illegible] differentia. quia non contingit aliter
se habere primo et per se salvatur in
ultimo modo necessarii. 2o et [illegible]
analogice in aliis modis quia non
contingit aliter se habere. in ultimo modo
oritur ex [illegible] rei ut [illegible]
[illegible] et [illegible] et 2o et 3o. oritur ex
aliquo extrinseco. et quod sequitur in
rei [illegible] per se quod [illegible] quod [illegible]
contrarie extrinseco: vel in ultimo modo [illegible]
salvatur per se ista conditio s(cilicet) non contin-
git aliter se habere. quod in aliis **De-
inde cum dicit** Deinde cum dicit
amplius demonstratio ostendit quod ultimus modus
necessarii salvatur in demonstratione ratione
[illegible] et ratione premissarum quia non contin-
git aliter se habere et sunt modi necessarii
simpliciter: et [illegible] et [illegible]
[illegible] demonstratio et [illegible] quod dicit
[illegible] quod demonstratio necessaria est quo ad
[illegible] quia si aliud [illegible] demonstratio
[illegible] quia si aliud [illegible] demonstratio

Simpliciter et non tamen [illegible] aliquid [illegible] quod de-
monstratio. et quod [illegible] non contingit aliter
se habere. et ita [illegible] necessitas [illegible] conclusione
[illegible] conclusione [illegible] premissis quia [illegible]
[illegible] necessitate conclusionis [illegible] [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible] [illegible]
aliter se habere. quia illa ex quibus [illegible] syllogismus
demonstrativus [illegible] et in [illegible] quod [illegible]
[illegible] ex [illegible] [illegible] concludit quod [illegible]
[illegible] conclusionem [illegible] aliquid [illegible] necessitate
[illegible] necessitas premissis [illegible]
[illegible] premissis [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] **Notandum**
quod [illegible] syllogismus aliquid necessarium [illegible] quod
[illegible] syllogismus non [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] syllogismus aliquid necessario includit
[illegible] quod [illegible] syllogismus aliquid necessario [illegible]
[illegible] [illegible] necessitate [illegible] syllogismus de-
[illegible] et aliis syllogismis: quia in syllogismo
demonstrativo [illegible] necessitas [illegible] et [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] quod [illegible] premisse
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] necessitate [illegible]
[illegible] [illegible] quia [illegible] necessitate [illegible]
[illegible] [illegible] necessitas [illegible] quia [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] premissarum [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible]
quod demonstratio necessarium [illegible] [illegible] ad
necessitatem [illegible] et [illegible] et [illegible]
demonstrationis [illegible] necessarium [illegible] ad
necessitatem [illegible] et premissarum [illegible]
necessitas [illegible] [illegible] necessitate [illegible]
[illegible] [illegible] ad necessitatem [illegible]
[illegible] quia necessitas [illegible] [illegible]
[illegible] a necessitate premissarum [illegible] ad
[illegible] [illegible] necessitas [illegible]
[illegible] necessitate [illegible] et [illegible] [illegible]
[illegible] syllogismo ex premissis et [illegible] [illegible]
et conclusione [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible] contingens [illegible]
[illegible] contingens [illegible] quod [illegible]
[illegible] necessarium [illegible] necessario
premissarum ad [illegible]. [illegible] **De-
inde cum dicit** [illegible] primum [illegible] necessarium
necessarium dicit [illegible] primum necessarium
quod [illegible] [illegible] [illegible] dicit [illegible]
quod a necessitate [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] et quod premissa [illegible]
primum in [illegible] [illegible] necessarium
[illegible] [illegible] [illegible] dicit [illegible]
primum necessarium in [illegible] dicit [illegible]
primum necessarium [illegible]. dicit quod
primum et [illegible]. necessarium [illegible] quod est
simpliciter et non contingit [illegible] pluribus
modis se habere quod [illegible] pluribus modis
se [illegible] simpliciter [illegible] [illegible]
et quia non [illegible] se habere aliter et aliter
quia quod [illegible] se habere aliter et aliter

potest se habere pluribus modis. Et ideo si aliquid
sit sempiternum et immobile, sequitur
[illegible] necessarium et [illegible] quod in illis non
est aliquid violentum neque [illegible]. Quinto
aliquid dicitur necessarium [illegible] necessarium
sit simplex [illegible] quod sic quod [illegible]
[illegible] necessarium salvatur in [illegible]
et quod salvatur [illegible] et
[illegible] et [illegible]
ubi necessarium [illegible]
[illegible] impossibile
ad aliud et [illegible] alterius quod [illegible]
[illegible] modis [illegible]
[illegible] et actu [illegible]
[illegible] salvatur [illegible] quod alterum [illegible]
[illegible] Sed in [illegible]
[illegible] et [illegible] statim salvatur [illegible]
[illegible] aliud [illegible] et
[illegible] quod de se [illegible]
quod de se non [illegible] impossibile ad
[illegible] et [illegible] ex [illegible]
salvatur [illegible] Sed [illegible]
[illegible] et [illegible] salvatur [illegible]
[illegible] contradictoria. [illegible]
[illegible] et actu
et [illegible] impossibile ad actum [illegible]
ad actum [illegible] dicat aliquid
actu [illegible] potentia [illegible]
[illegible] actu [illegible] Sed [illegible]
[illegible] ad actum [illegible] ad actum
[illegible] Sed [illegible] quod [illegible] est
[illegible] et forma salvatur [illegible] quod
alterum [illegible] in [illegible]
[illegible] posse [illegible] in
[illegible] Et [illegible] quod omnis
modus [illegible] excludit [illegible]
[illegible] non sit aliquid
[illegible] simpliciter et
omnem [illegible] excludit. Quinto ali-
quid dicitur illud quod est necessarium et simpliciter
non posset se habere aliter et aliter vel
pluribus modis. Sed [illegible] in [illegible]
[illegible] quod non potest se habere aliter
et aliter tale necessarium [illegible]
[illegible] necessarium [illegible]
[illegible] necessarium quod
[illegible] excludit omnem modum
[illegible] et statim [illegible] est.
quod [illegible] posse se habere pluribus modis
et aliter et aliter [illegible] necessarium
[illegible] necessario [illegible]
[illegible] simpliciter
quod non [illegible] posset [illegible]
modis et aliter et aliter [illegible] quod
[illegible] accipit illud [illegible]
[illegible] quod illud quod [illegible] non [illegible]
[illegible] ex [illegible]
[illegible] in [illegible]
[illegible] illud sit [illegible] aliter se
[illegible] in [illegible]

simpliciter [illegible] simpliciter non potest [illegible] [illegible]
aliter et aliter se habere. Consequenter quinto [illegible]
aliquid dicitur necessarium sit [illegible] [illegible]
[illegible] quod [illegible] necessarium [illegible]
[illegible] ex [illegible] et [illegible]
quod dicitur ex causa agente non potest [illegible]
[illegible] quod necessarium
illo modo [illegible] quod violentum [illegible]
[illegible] et [illegible] sempiternum non est
[illegible] in [illegible]
dicitur ex fine [illegible] non potest [illegible]
[illegible] sempiternum quod [illegible] necessitas
ex fine dicitur [illegible] quod ordinatur ad
illud finem [illegible] sequitur
ex fine [illegible] ad sempiternum [illegible]
illud finem ordinatur a quo sequitur
[illegible] Sed necessarium quod dicitur ex
[illegible] sempiternum [illegible] non potest [illegible]
[illegible] quod [illegible] necessarium et [illegible]
[illegible] omnem [illegible] in [illegible]
[illegible] excedit
posse [illegible] si aliqua necessitas
[illegible] sempiternum quod sit necessitas
quod dicitur ex forma. [illegible]
quod si [illegible] sempiternum [illegible]
[illegible] posset [illegible] necessitas
[illegible] quod [illegible] agentis alia
quod [illegible] in esset ex sua formalitate
[illegible] quod non [illegible] aliquis effectus
[illegible] formalitate [illegible]
necessitas quod [illegible] ex sua formalitate
dicitur [illegible] quod [illegible]
[illegible] sempiternum [illegible] quod [illegible]
[illegible] aspicit non [illegible]
[illegible] omnem [illegible]
[illegible]

Nunc dicitur ad [illegible] actu vel posterius

[illegible] quod [illegible]
[illegible] distinguit [illegible]
quod [illegible] et [illegible]
[illegible] distinguit [illegible]
et [illegible] quod [illegible]
et [illegible] salvatur in
[illegible] distinguit [illegible]
[illegible] ibi [illegible] dicitur et simpliciter
[illegible] dis-
tinguit [illegible]
[illegible] ibi [illegible] actus
[illegible] distinguit [illegible]
[illegible] se
et [illegible] quod modis dicitur
[illegible] se [illegible] ibi [illegible] actus
[illegible] ibi [illegible] se [illegible]
[illegible] quod [illegible] modis [illegible]
[illegible] se [illegible] actus. Deinde
[illegible] dicit [illegible] actus [illegible]
quod modis [illegible] actus [illegible]

dicit quod in terminis singularibus demonstrantibus
albedinem [illegible] dicit
quod homo [illegible] unum [illegible] accidens. dicitur unum
modo [illegible] quod accidens. unum comparatur ad
suum subiectum. primo intelligendum compositum
tanquam unum [illegible] 2o [illegible]
3o comparatur ex utroque composito [illegible]
[illegible] et [illegible] quod importatur per ista [illegible]
[illegible] compositum quod fuit subiectum et [illegible]
quod fuit accidens [illegible] compositum [illegible]
quod [illegible] comprehendit utrumque [illegible]
[illegible] unum per accidens in compositione
accidentis ad subiectum quia unum et [illegible]
[illegible] subiectum per se importat [illegible]
[illegible] compositum et [illegible] unum
per accidens. quia [illegible] in uno subiecto
[illegible] compositum et [illegible]
[illegible] unum per se. [illegible]
[illegible]

[illegible]

subiectum per se et per accidens [illegible] per se simpliciter
et per compositum ex omnibus quia [illegible] subiectum
quod dicit [illegible] compositum dicit [illegible]
dicit illud totum aggregatum compositum [illegible]
[illegible] quae dicitur
[illegible] unum per accidens quia unum subiectum
[illegible] et in uno subiecto [illegible]
[illegible] unius subiecti dicit
[illegible] quod unum [illegible] per se
tanquam [illegible] unum [illegible] et
[illegible] et [illegible]
ex utroque [illegible] formaliter
quia [illegible] unum per se [illegible]
[illegible] unum quia [illegible] subiectum quod dicit in-
telligere [illegible] dicit intelligere [illegible]
intelligere [illegible] ex ambobus compositum
[illegible]

[illegible]

accidat iusto coniuncto [illegible] quod [illegible] uni-
accidens coniuncto **Quod aliquis** et
[illegible] sequitur [illegible] quod [illegible]
[illegible] ut dicit philosophus coniunctum unum ac-
cidens iusto coniuncto et [illegible] unum ac-
cidens coniunctum [illegible]
[illegible] accidit alteri [illegible] accidit
[illegible] accidit [illegible]
[illegible] accidens [illegible] sic coniuncta
iusti [illegible] coniuncti unum [illegible] coniuncti unum
[illegible] quod accidit coniuncti [illegible] iusti [illegible]
illud cui accidit [illegible] coniuncti unum
sit illud quod accidit et id quod accidit ha-
beat unum accidens [illegible] coniuncti unum
[illegible] unum accidens [illegible] non possit [illegible]
unum accidens [illegible] coniunctum [illegible]
[illegible] unum [illegible] coniunctum
unum [illegible] accidens [illegible] quod unum accidens
et [illegible] coniuncti iusti sit [illegible]
[illegible] coniuncti iusti
[illegible] non possit [illegible]
[illegible] iusti [illegible]
[illegible] coniuncta [illegible] ex [illegible]
[illegible] quod [illegible] coniunctum unum ac-
cidens quod unum [illegible] accidens ex [illegible]
[illegible] ex [illegible] quod [illegible] accidens co-
niuncto iusto et coniuncto [illegible]
et [illegible] concluditur quod [illegible] coniunctum unum
accidens coniuncto iusto quod unum acci-
dens [illegible] coniuncto [illegible] coniuncti unum
non accidit nisi [illegible] unum et coniuncti
iusti [illegible] accidit nisi [illegible]
coniunctum. **Deinde cum dicit** [illegible]
[illegible] in [illegible] potuit
unum per accidens in [illegible]
[illegible] per accidens in [illegible]
[illegible] per accidens [illegible] accidens [illegible]
[illegible] nomen [illegible] consideris
[illegible] unum per accidens [illegible]
[illegible] accidens [illegible] particula-
[illegible] unum et [illegible] per accidens [illegible]
[illegible] in [illegible] particulari [illegible]
[illegible] per accidens [illegible] et [illegible]
[illegible] et [illegible]
[illegible] per accidens unum et [illegible]
[illegible] accidit [illegible] aut [illegible] et
homo accidens alteri [illegible] ut [illegible]
ut coniuncto [illegible] ambo [illegible]
et [illegible] non [illegible] non [illegible]
coniuncto [illegible] particulari [illegible]
[illegible] coniuncto ut de [illegible]
[illegible] singularis [illegible]
illud [illegible] in [illegible] coniuncto ut
[illegible] et [illegible] Deinde [illegible]
[illegible] quod [illegible] unum [illegible]
accidens [illegible] dicitur unum [illegible] Not
unde [illegible] quod [illegible]
[illegible] particularia et [illegible] quod [illegible] non
[illegible] de [illegible] non [illegible]
[illegible] in [illegible] quod nihil [illegible] subsistit
[illegible] et si non sit in [illegible]

dicitur de [illegible] et [illegible] non [illegible]
subsistat [illegible] dicitur coniuncti [illegible] unum
unum [illegible] de [illegible]
[illegible] quod subsistat coniuncto, itaque
[illegible] non [illegible] quod [illegible]
in [illegible] particulari [illegible] dicitur homo
[illegible] quod [illegible] subsistat [illegible]
[illegible]
unum [illegible] homo ut
[illegible] homo non [illegible] alius
quod subsistat [illegible] reali-
tas [illegible] et [illegible] coniuncto [illegible]
[illegible] coniuncti [illegible] et [illegible]
quod homo [illegible] quod [illegible]
sunt accidens [illegible] non [illegible]
[illegible] per modum [illegible] non
[illegible] subsistat [illegible] unum coniuncta [illegible]
[illegible] non [illegible]
[illegible] quod unum in
[illegible] in [illegible]
[illegible] coniuncto [illegible] ergo quod dicit philosophus in [illegible]
quod unum [illegible]
quod unum et [illegible] coniuncto
[illegible] unum [illegible]
[illegible] et [illegible] coniuncto quod [illegible] in
[illegible] coniuncto quod [illegible] unum in [illegible]
coniuncto [illegible] unum in [illegible] et quod
[illegible] de [illegible] per coniunctum **De-
inde cum dicit** [illegible]
unum [illegible] [illegible]
[illegible] per accidens [illegible] de [illegible]
[illegible] et [illegible] per [illegible]
quod [illegible] potest multiplicari [illegible]
[illegible] unde [illegible]
[illegible] quod [illegible] inquantum [illegible]
[illegible] potest quandoque [illegible]
[illegible] quod [illegible] unum [illegible]
[illegible] dicit et [illegible]
[illegible] modo [illegible] verbi gratia [illegible]
[illegible] verbi gratia [illegible]
[illegible] verbi gratia [illegible]
[illegible] in
[illegible] unum [illegible]
[illegible] verbi gratia [illegible] dicit
verbi gratia [illegible] et [illegible]
verbi gratia [illegible] dicitur [illegible]
[illegible] intellectus [illegible]
[illegible] quod unum
[illegible] quod [illegible]
[illegible] continua [illegible]
aliquis [illegible] quod [illegible] continua
[illegible] continua et
unum [illegible]
[illegible] continua [illegible] [illegible]
[illegible] continuitas per [illegible]
[illegible] aliqua
[illegible] reflexa. [illegible] continua una
[illegible] medium [illegible]
[illegible] flexiones dicit unum [illegible]

sicut tibia que habet angulum et reflexionem ad genu dicitur vna et continua et eodem modo brachium non obstante reflexione dicitur vnum tale cum continuum per se sit et tamen ab-solute et illa que ligantur et continuantur per naturam sunt magis vnum quam illa que ligantur per artem. et quia fecit mentionem de continuo dicit quod continuum dicitur cuius motus est indivisibilis secundum se. et non est possibile aliter se habere. quia non est possibile quod vna parte mota alia quiescat: sed vnus motus. Sed vnus non alterius moueretur nec est possibile quod diuise partes illius continui diuersis motibus mouerentur. Sed totum continuum vno motu mouetur. Et addit secundum se quia vno motu per se et alio per accidens possibile est continuum moueri diuersis motibus sicut homo existens in navi per se mouetur et motu navis per accidens mouetur motu navis. Motus autem indivisibilis est quod est vnus et quod non diuiditur secundum tempus ut quod eodem tempore quo mouetur vna pars continui mouetur alia nec est possibile quod vna mota alia quiescat. Sed ergo dicitur continuum. Sed subdit secundum se continua dicuntur et non per aliud ut verbi gratia alterius quecunque non sunt vnum tactu vel alligatione sicut in precedentibus non illa non sunt per se vnum sed solum se tangunt. Si enim ponas ligna se tangentia sic non dicis illa esse vnum lignum. Sed vnum corpus ut est vnum continuum. Ex quo patet quod que sunt vnum vnione alterius et per tactum vel non sunt vnum vt vere continua. Sed magis continua que per se sunt continua illa sunt que sunt vna vnum. ita non vnius [illegible] est aliquid rectum habens reflexionem sunt magis vnum quam illa que non habent reflexionem sicut tibia per se et crus per se sunt magis vnum quam simul [illegible] ex eorum re et tibia et crus quod non est sine reflexione est magis vnum quam id quod est cum reflexione quia contingit quod vnum motum sit et cum reflexione contingit esse non vnum quod non contingit in continuis sed [illegible] reflexionis quia semper motus eorum vnus est et ideo quod subdit quod linea recta est magis vnum quam reflexa vel reflexa linea et angulum habens dicitur vna et non quia eius motus est non simul. Recta est linea motus simul linea enim reflexa potest habere vnum motum: et reflexa non motus potest enim intelligi linea reflexa tota moueri ad vnam partem ut quod habet vnum motum potest etiam intelligi quod vna parte eius quiescente alia pars quiescente continet angulum alia pars moueatur sed motu ad partem quiescentem: sed quia tibia applicatur ad coxam quiescentem linea autem recta secundum hoc vnum motum ut quod vna parte mota alia moueatur et vna quiescente alia quiescit. Vel enim est possibile quod in magnitudine recta vna pars quiescat et vna moueatur quam admodum est possibile in reflexa. Notandum est quod veritas huius est quia non dicit vt [illegible] accipitur sed non dicit omnis quod accipitur vel vnitatem: quantitas autem non est simplex in dicta parte aliqua ex hoc est tamen est continuum quod partes sunt actu indivisibiles et ex hoc continuitas est quod dicit et per consequens quod dicit vnitatem et vbi accipitur maioris non dicit ibi accipitur maior vnitas. maior vero dicit accipitur ubi partes sunt indivisibiles a se. quia autem sunt indivisibiles ab actu et ... dicit philosophus quod continuum autem est magis vnum quam contiguum ab actu minus maioris est medio accipitur vnitas partes quod sunt contigue quam que se contingunt et ideo dicit philosophus in littera quod magis sunt continua illa que sunt sine tactu quam illa que sunt solum per tactum maiorem vnitatem in dicto accipitur non partes linee recte quam linee reflexe vnde de vnione vnitatis et linea est quod dictum est per duo puncta et quod partes eius terminantur ad punctum in medio quod punctum non est in medio actu sed in potentia et si contingit quod punctus in medio sit in aspectu non in potentia existens in re velut duo linee et vna Sed ergo sic est quam semper punctus in medio appropinquabit ad actualitatem tanto minus linea habebit vnitatem Sed cum ex hoc linea et vna quod punctus in medio non est nisi in potentia et si ex hoc accidentaliter due linee quia per duo sunt duo puncta in actu quanto magis punctus in medio accedit ad actualitatem tanto magis linea recedit ab vnitate sed quia in linea reflexa est angulus punctus in medio recedit a potentialitate et accedit ad actum quod patet per hoc. quia in linea reflexa est angulus consurgit ex tria puncta: duo in extremis et vnum in medio in linea vero recta punctus in medio sit in potentia et non accedat ad actum. quod patet ex hoc. quia in linea recta non consurgit ex nisi duo puncta quod sunt in extremis quia punctus in medio non est nisi in potentia patet quod linea recta est magis continua et vna quam reflexa sic dicit philosophus in littera Deinde cum dicit Quarto autem modo dicitur ponit quartum modum vnius scilicet diuisum quod non est vnum est subiectum quod est ibi non dicit vnione quantitatis sed ibi non dicit vnione forme ad cuius possit esse vnum vnione quantitatis

quia tamen non est vinum remotum forte. Sic
si esset vinum glaciatum ex auro et argento et
aliis huiusmodi. Sed ergo illud de vino est sensibile
indirecte sive speciem indirecte et de quo
[illegible] sensibilis et indivisibilis non quaedam
dimensionem quantitativam sed formali [illegible]
dicitur de quo totum et partes sunt eiusdem rationis
sicut quaelibet pars aquae est aqua. sed oppositum
dicitur de quo pars et totum non sunt eiusdem
rationis et eiusdem formalitatis sicut quaelibet
pars manus non est manus. [illegible] sensibile
indirecte potest accipi duobus modis uno
modo [illegible] sensibile et ultimum ad quod sit
ultima resolutio alio modo sensibile proximum
sibi proximum de quo quaeritur quia vinum dicitur
vinum inquantum est quoddam indivisibile [illegible]
speciem quia quaelibet pars vini est vinum ita
quod partes ille erant in vino in [illegible]
Sed isto modo aliquid dicitur vinum de sensibili
remoto in dicendo de quo quia omnes
liquores sicut vinum et oleum et [illegible]
fluida dicuntur aqua quia sensibile est
remotum est indirecte et est sive sit aqua
sive aer sive aliud quid [illegible]
sic legitur [illegible] quia illa
forma magis est intellecta dicitur [illegible]
[illegible] vel de forma ultima [illegible]
in generatione vel de forma [illegible] ista et
quod est quaedam [illegible] vel de
in forma ultima et [illegible] vel de in
forma remota [illegible] iste vinum
non sit [illegible] in formalitate et
ita [illegible] in forma [illegible]
[illegible] vel informalitate remota [illegible]
vinum [illegible] non potest esse [illegible] non [illegible]
[illegible] de formalitate [illegible] quia
partes vini dicuntur vinum [illegible] toto [illegible]
quia sunt eiusdem rationis et formalitatis [illegible]
[illegible] de forma remota quia [illegible]
[illegible] et oleum non sunt [illegible] in forma
[illegible] quia alia est forma [illegible] vini
alia olei tamen [illegible] sensibile [illegible]
informalitate remota quia [illegible]
forma [illegible] **Deinde cum dicit**
[illegible] et quorum [illegible] vinum potest [illegible]
modis [illegible] sic dicimus quod [illegible]
dicitur vinum [illegible] vinum [illegible]
[illegible] dicitur [illegible] oppositis [illegible]
[illegible] et quod [illegible] aliquo modo [illegible]
dicitur oppositum [illegible] sicut actus [illegible]
[illegible] actu [illegible] isto modo dicimus
quod [illegible] vinum quia [illegible]
[illegible] vino [illegible] quod [illegible] Et
[illegible] aliquo modo [illegible]
[illegible] Sed [illegible] actu [illegible]
[illegible] actus [illegible] forma [illegible]
[illegible] actus [illegible]
[illegible] Et [illegible]
[illegible] forma [illegible]
[illegible] illa [illegible] quod sunt vinum

[illegible] aliquid dicitur vinum simpliciter
[illegible] generatur [illegible] quod [illegible]
non dicitur vinum [illegible] non [illegible]
[illegible] simpliciter [illegible] sunt [illegible]
[illegible] simpliciter possunt
dici [illegible] simpliciter et [illegible] non
possunt dici [illegible] vinum [illegible]
[illegible] quia [illegible] quod
sunt partes [illegible] et tangentes possunt
dici vinum et [illegible] simpliciter
[illegible] quia [illegible] vina et [illegible]
[illegible] non dicitur [illegible] vinum [illegible]
quia non [illegible] quod sunt [illegible] et [illegible]
tangentes **Quod aliquis** [illegible]
[illegible] et videtur quod non quia
[illegible] non [illegible] de eo est de [illegible]
sic [illegible] oppositum [illegible] in [illegible]
[illegible] quod aliquo modo [illegible]
[illegible] et [illegible] et aliquo modo
[illegible] Sed [illegible] de [illegible]
[illegible] quod [illegible] agentia [illegible]
[illegible] ad [illegible] actus [illegible] quod esse
[illegible] sit esse [illegible] formale [illegible] actus
[illegible] agentis [illegible] de [illegible]
quod [illegible] ad [illegible]
actus [illegible] et sic [illegible] de se [illegible]
[illegible] formales [illegible] solum dicit se
[illegible] ad omnes actus formales
[illegible] de [illegible] quod nullum actum
[illegible] de se dicit [illegible] solum dicit se
[illegible] ad omnes actus formales
et [illegible] quod nullum actum
[illegible] de se dicit [illegible] solum dicit [illegible]
[illegible] ad actum [illegible]
[illegible] et [illegible] et [illegible]
[illegible] quia [illegible] in [illegible]
[illegible] quod [illegible] ad omnes
actus formales [illegible] non sic [illegible] quia sic
[illegible] ad se [illegible] cum forma
[illegible] sit aliquid ad formam [illegible]
[illegible] ad ultimam [illegible]
formam [illegible] cum [illegible] ut
[illegible] quod [illegible] forma [illegible]
realiter [illegible] et [illegible]
[illegible] et quod [illegible] illa forma
[illegible] in [illegible] ad [illegible]
[illegible] de [illegible]
et [illegible] quia [illegible] et non
non [illegible] de eo [illegible] ad
[illegible] licet [illegible]
alio modo [illegible] de eo
[illegible] sicut de [illegible]
[illegible] quod [illegible] et
[illegible] quod [illegible] quia [illegible]
[illegible] quod nullo modo [illegible]
de homine [illegible] et totum [illegible]
homo licet [illegible] alio modo Et ideo
[illegible] de homine [illegible] cum [illegible]
[illegible]

oppositas species et sic est de tota specie sub se
eo positas: et inferiori quia qualitas est
quid posterius ad differentiam. ergo cum quod est
homo sub eo completo et distincto est
hoc sub eo confuso et indistincto vel
ad indistinctum et confusum comparatur ad
completi et distincti. Quaeret aliquis
utrum isosceles et isopleurus sint duo tri-
anguli et una figura. Videtur quod sic, quia philosophus in textu.
Et videtur quod non, quia multitudine inferiori
multiplicatur superius. Duo enim homines sunt
duo animalia. Cum ergo triangulus sit inferior
ad figuram, multiplicato triangulo multipli-
catur figura. Si ergo isosceles et isopleurus
sunt duo trianguli, ergo et duae figurae. Re-
spondeo quod duplex est unitas, scilicet rei et rationis.
Si loquimur de unitate reali, isosceles
et isopleurus nec sunt unus triangulus nec sunt
una figura, sed sic sunt duo trianguli et
sunt duae figurae, quia impossibile est quod multi-
plicetur inferius quin ratio superioris
multiplicetur. Si autem loquimur de unitate
rationis, sic est verum quod sunt una
figura, non tamen unus triangulus, quod ut me-
lius pateret, dicit philosophus. Notandum est quod
est unum in genere et est unum in ratione
eo modo quo dicimus quod homo et asinus sunt
unum in animali. Secundo est unum in specie
et est unum in ratione eo modo quo dicimus
quod Petrus et Martinus sunt unum in specie
vel unus homo. Tertio est unum numero
et est unum in ratione eo modo quo dicimus
quod homo et asinus sunt unum in [illegible]
et hoc modo accipit hic unitatem philosophus,
quod isosceles et isopleurus sunt unum in
ratione, scilicet: nam possibile quod aliqua duo eadem
non sunt eadem ratione superioris et generis
conveniunt in [illegible] sub differentiis conve-
nientibus, [illegible] sunt unum in ratione superi-
oris et tamen sunt duo in ratione [illegible]
[illegible] differentia generis in superiori [illegible]
[illegible] isosceles [illegible] et scalene
[illegible] non isopleurus [illegible]
[illegible] differentia [illegible]
sic figuram ac triangulum aut quadrangulum
sub triangulo sunt [illegible]
scalenus [illegible] isosceles et [illegible] sunt
species trianguli. Si tamen dicatur si tamen
[illegible] alius isosceles alius isopleurus et
[illegible] statim patet quod cadunt sub differentiis
[illegible] trianguli [illegible] species
trianguli [illegible] superiori possunt
dici una figura [illegible] homines
[illegible] superius [illegible] figura [illegible]
[illegible] ascendit [illegible] una [illegible]
et [illegible] superius descendit in illa
[illegible] homo [illegible] una [illegible] et
[illegible] possunt dici unus triangulus
[illegible] homines [illegible] dicunt quod

nec per unam differentiam descendunt a triangulo
nec per unam differentiam triangulum ascendunt et
quod non per unam differentiam [illegible]
[illegible] non per unam [illegible] et sic non possunt
dici unus triangulus in ratione [illegible] possunt
dici una figura. De inde cum est
[illegible] ad [illegible]: ponit quod [illegible]
unius dicitur quod [illegible] unum [illegible]
[illegible] sufficiens [illegible] et quod [illegible]
[illegible] non [illegible] ab alia differentia
alterius quod sufficit et quod [illegible] licet
[illegible] indivisibilis sit [illegible]
[illegible] et [illegible]
[illegible] diffinitio [illegible]
unius non [illegible] additione alterius [illegible]
[illegible] augmentatio
et diminutio [illegible] utrumque [illegible]
[illegible] utrumque [illegible] motus [illegible]
[illegible] eo modo quo [illegible] quod omnis
[illegible] sunt unum [illegible]
[illegible] Notandum est
quod est unum [illegible] est eo [illegible]
[illegible] totalis [illegible]
alterius et isto modo [illegible]
unum [illegible] alio modo [illegible] aliquid
quod [illegible] in [illegible] differentiis et [illegible]
sunt unum [illegible] et [illegible]
[illegible] in [illegible]
augmentatio et motus [illegible]
[illegible] et [illegible] sunt unum in
[illegible] motus ad [illegible]
[illegible] ponit [illegible] quod aliquid
[illegible] et [illegible]
[illegible] in una [illegible] quod [illegible]
[illegible] et [illegible]
[illegible] in [illegible] differentiis et ad
[illegible] aliquid
duo [illegible] differentiis [illegible]
et [illegible] realitatem [illegible] et
[illegible] indivisibilis [illegible]
[illegible] quod [illegible] reali-
[illegible] sunt [illegible] differentia [illegible]
et [illegible] De inde cum est
[illegible] intellectus ponit [illegible]
[illegible] quod [illegible] illa [illegible]
intellectus [illegible] indivisibilis et quod in re
non [illegible] ut [illegible] apprehendit
ea apprehendit [illegible] per modum [illegible]
[illegible] per modum simplicium. illa [illegible]
intellectu indivisibilia et [illegible]
[illegible] indivisibilia
nec possunt separari tempore nec loco [illegible]
ratione et [illegible] unum. Et si
[illegible] quod aliquid sit in genere [illegible]
unum [illegible] quod [illegible] sic unum [illegible]
[illegible] unum [illegible] quod [illegible] sic [illegible]
[illegible] Notandum est ut videatur
[illegible] quod aliqua sunt quae apprehenduntur
ab intellectu per modum [illegible]
[illegible] et [illegible] quae apprehenduntur per modum

Quod est separatum loco forma
et tempore etc.

compositionis non apprehenditur eo modo quo modo
divisa et quia in eis est quedam unitas
ut apprehenditur per modum eius unum et per
consequens intellectus apprehendens non est
eius indivisibilis quia apprehendit per modum
compositionis. aliquando autem quod apprehenditur
per modum congregationis et quia intellectus non app-
rehendit sed partem post partem. Cum solum appre-
hendit negationem partis eius apprehenditur
per modum indivisibilium et iste est unus istorum
sic apprehensorum vocatur indivisibilis
quia apprehenditur sine parte post partem. eo enim
modo apprehendimus eum dicamus quod punctus
est cuius pars non est. et eo punctus est unum isto
modo unitatis. aliquando autem quod apprehenditur
per modum extendi ad aliquam partem post partem
non tamen apprehenditur per modum partem
post partem. et ista cum apprehensa talem
habet intellectum indivisibilem et sunt sic
isto modo unum sicut apprehendimus unitatem
in extendendo ad numerum nec apprehendimus ibi
partem post partem. **Quaedam aliquando**
quod est separatum loco et ratione et tempore
etc. Cum est quod eius quedam continua
contineat separationem in loco eo enim quod
continua habeant partem post partem et habent
ordinem inter partes et ordo partium respi-
ciat ordinem in loco eo quod unum aliam
et aliam partem respiciat aliam et aliam
partem loci. illa ergo vocantur separabilia
loco que non continent aliam et aliam lo-
cum. nec quamvis continent aliam
et aliam partem loci. illa autem inseparabilia
loco que non continent formam
loci nec continent formam eiusdem loci nec
quamvis indivisibilem sunt. vel continent aliam
et aliam partem loci eo modo quo dicimus
quod punctus est indivisibilis in loco.
quia non nisi quod est in loco. Similiter
illa vocantur divisibilia in tempore quia
in alia et in alia parte sunt continentes
aliam et aliam partem temporis eo
modo quo dicimus quod motus est divisibilis
in tempore quia unum aliam et aliam partem
sui respicit aliam et aliam partem temporis
id autem est indivisibile in tempore quod
nullo modo continet tempus sed solum separate
nec si continet non tamen respicit aliam et
aliam partem temporis sicut est instans vel
mutatio etc. Similiter id vocatur divi-
sum ratione quod alio intellectu apprehen-
ditur sub alia et alia ratione. ita
quod intellectus id apprehendens eo apprehen-
dit sub diversis rationibus ut puta
sub genere et differentia vel sub causa et ef-
fectu. id autem vocatur indivisibile
in ratione inquantum non apprehenditur di-
versis rationibus compositis. puta id quod
apprehenditur per modum generis et differentie

vel etc. et ceterae compositionem et sic
unum est de primo gradu. vel sic dicimus
est de perfecto quod non apprehenditur per modum
compositionis. Cum per modum negationis. Si-
cut ergo ad unum respiciatur quod non aspiciat
divisibilitatem temporis nec loci nec rationis
compositionem illud est maxime unum.
et maxime negatione subest quod et si aliquid
ipsum sit indivisibile nisi tamen continet
aliquam compositionem rationis inquantum unum est
alteri in genere et proportione vel ad
alterum melius est. Nam si ipsum aliquid
non est nisi quod ens vel sit sua
entitas perfecta apprehendi nisi sub
ratione duorum et enim ipsum est ens quod
terminatur et ens ad quod inclinatur etc.
et sic apprehenditur per modum compositionis
et hoc quod dicit philosophus quod magis est unum
quia sit quod est unum in substantia quam quod est unum
in accidente.

Universaliter autem etc.
Postquam philosophus posuit
multiplicem acceptionem
acceptionem unius hic ponit quandam
rationem communem omnibus modis unius
etc. Et secundo ibi. Et quia primo ponit ratio-
nem communem omnibus modis unius. se-
cundo quod aliquid dicitur unum in se
et aliquid ex eo modo. tertio addit
alium modum unius. secundo ibi. plura quidem
etc. primum dicit. secundo ibi. amplius autem quaedam
ut primum unum dicitur. Dicit ergo primo
quod unum nullo modo dicitur et vel communiter
non habent divisionem inquantum non habent etc.
illud modo dicitur unum ut si aliquid
sit indivisibile in homine quia conveniunt
in homine unum homo sicut socrates
et plato sunt unum in homine et si
aliquid sunt divisa in homine et sunt
unum in quantitate etc. dicitur unum etc.
et quod non dividuntur in magnitudine
dicitur una magnitudo. Notandum est
quod unitas etsi in divisione ut plures
dicunt est. ergo eius quod dicitur unum
dicitur proprie Cum tamen quod aliud et
aliud proprie aliud et aliud. dicitur
unum est quod omne unum est quod compositionem
ex ratione proprie. et ex ratione partita
quod prius proprie inde est. secundo ergo dicit philosophus
in libro quod omne unum ratione partita
est sed in toto divisionis. Cum tamen dicitur
est ex parte proprium. Si enim ita est
dicit est. Et speciem dicitur unum in specie
Si negatione dicuntur unum in genere et
sic de aliis **Deinde cum dicit**
plurima quidem etc. ponit quod aliquid
dicuntur unum simpliciter. Et aliquid inquan-
tum dicens quod plurima dicuntur unum vel.

Vel quia habent indivisionem in continuitate. Sed quia
habent aliquam similitudinem ad unitatem
quam eius dicuntur unum. Exemplum quia faciunt
unitatem et exemplum quia agunt. aliqua unum
sunt dicuntur quia plures homines dicuntur u/
num. Exemplum quia habent unam naturam. aliqua
dicuntur unum. Exemplum quia patiuntur aliquid
unum. sic dicuntur quia multa sunt unum.
Exemplum quia patiuntur aliquid unum quia ut
multa sunt unum. Exemplum quia ab uno reguntur
aliqua dicuntur unum propter hoc ad unum.
Sed duo homines possunt dici unum
qui possident unum agrum vel aliquid.
unum. aliqua dicuntur unum. Exemplum quia aspi/
ciunt aliquod unum. sic multi filii dicuntur
unum quia aspiciunt unum parentem. Sic
genus etiam dicuntur variis unum et magis
quia sua unitas solum est in similitudine.
Quod dicit in textu quod ad primum. aliqua sunt
que primo dicuntur unum et per se. et ita
sunt quorum substantia est una. Et ista uni/
tas substantie vel est in [illegible] solum
et hoc quo ad primum modum quo dice/
batur quod continua sunt unum vel est in
specie et hoc quo ad secundum modum quo
dicebatur quod illa sunt unum que habent
formam indivisam secundum speciem. vel est in
ratione et hoc quo ad tertium modum quo
dicebatur quod illa sunt unum que con/
veniunt in ratione generis. Vel quo ad
quartum quo dicebatur quod illa sunt u/
num. que habent intellectum indivisibilem. quia
alia etiam sunt unum. primo patet quia
sua opposita sunt multa. Nam illa
[illegible] et vocamus plura aut que
non sunt continua quo ad oppositum primi
aut que non habent speciem unam quo ad
oppositum secundi. aut que non habent rationem
unam quo ad oppositum tertii etc. Textus

Deinde cum dicit, amplius autem
ponit unum modum alium a predictis quod
sumitur ex ratione perfectionis. et quia iste
modus dicitur ad unum. non solum
quia continuum. Sed quia totum perfectum/:
calciamentum. [illegible] non solum dicitur
unum. quia hoc continuum primum. Sed quia
hoc continuum primum cum ordine [illegible]
primum ad debitam perfectionem. [illegible]
et totalitatem et hoc est quod dicit multa quia
quandoque contingit quod aliqua dicuntur unum
propter solam continuitatem: quandoque non dicuntur
unum: propter solam continuitatem. Sed quia con-
tinuum non sit ad totum et perfectum. et hoc contin/
git quando id continuum habet aliquam speciem
et perfectionem. quandoque si non habeat non
potest dici unum. Sed patet quia non dicimus
unum. [illegible] articulo quoque [illegible]
[illegible] partes [illegible] oppositas [illegible] forte

dicuntur unum propter continuitatem solam. Sed ut
dicitur .5. cum unum quid perfectum
ut calciamentum. Sed sunt opposite quia sunt
ordinate ad invicem et sunt opposite quia
aliquid habent perfectionem et speciem unam
quia unitas istius modi non excludit unitatem
Sed includit perfectionem et ideo dicit quia
de numero linearum circularis est maxime.
una. quia una est perfecta et tota: perfecta
enim est cui non potest fieri additio. Linea
autem recta est [illegible] potest fieri additio. Semper
circularis et ideo linea recta non est una
isto modo: Sed solum circularis. sed quia li/
nea recta est una secundum quod unitas est
continuitas. linea autem circularis est una secundum
quod unitas est continuitas et perfectio. Notan/
dum est quod dicit unitas continuitas erat
exemplum quia una pars erat indivisa ab
alia parte in continuo. Sed unitas in isto
modo. exemplum quia res est indivisa a sua
perfectione: et hoc quia requiritur ad suam
perfectionem: et exemplum ista unitas est quedam
totalitas Exemplum cum quia quicquid hoc requiritur
ad suam perfectionem. vocatur totum Sed
[illegible] quia non hoc vocatur [illegible]
quia [illegible] sequitur quia hoc id sit unum
et totum et perfectum. Sed tunc differt
a partibus [illegible] unum. quia est
indivisum a sua perfectione. Exemplum perfectum.
quia [illegible] quia hoc vel est acceptum [illegible]
in re. Exemplum ad totum. quia hoc omnes partes
quas requirunt ad nature speciem rei.
Notandum est quia hoc aliqua sunt unum.
propter solam continuitatem primum et quia sua uni/
tas non requirit determinatum. sed vel de/
terminatum ordinem partium: ut hoc forma
[illegible] requirit determinatum ordinem partium
[illegible] quia [illegible] est
unum quia aqua non requirit determinatum
ordinem partium ad sui unitatem. et
unitas talis non potest dici totalitas
aliqua sunt quorum unitas consistit in conti/
nuitate partium et ordine et talis unitas
vocatur proprie totalitas. **Deinde
cum dicit,** unum vero esse principium/ post
quam determinavit [illegible] et est [illegible]: quia
[illegible] numeri. quia patet ex
hoc quia primum [illegible]
[illegible] quia id quo cognoscitur
[illegible] quia res cognoscitur
per suam [illegible] id a quo cognoscitur res
[illegible]
[illegible] unum [illegible] quia primum
cognoscibile [illegible] cognoscitur [illegible]
[illegible] unum [illegible]
et primum cognoscendi [illegible]

omnibus generibus unum est quod est minimum
indivisibile [illegible] dicitur [illegible] dicitur secun-
dum unum. Ostenditur enim primo in di-
finitione mensurae quomodo unum se habet
[illegible] vocatur dicitur minimum et unum in
vocibus est elementum vocalis vel consonans [illegible]
magnitudinibus est aliquid minimum mensurans.
[illegible] unitas et in motibus est aliquis
motus simplex mensurans omnes alios
motus [illegible]. Deinde [illegible] indivisibile [illegible]
[illegible] ostendit unum [illegible] [illegible]
unum [illegible] [illegible] ibi ista [illegible] quod unum
est indivisibile [illegible] quod unum [illegible]
[illegible] quantitatem vel [illegible] speciem. quod autem est
indivisibile [illegible] [illegible] sic [illegible] in
divisibile et [illegible] [illegible] [illegible]. Deinde [illegible]
[illegible] indivisibile et [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] oppositio. [illegible] ad [illegible] divisibile
[illegible] unam dimensionem [illegible] vocatur linea
[illegible] [illegible] duas dimensiones [illegible] divisibile
puta longum et latum vocatur superficies
[illegible] [illegible] divisibile [illegible] [illegible] dimensiones
puta longum latum et profundum vocatur corpus
et [illegible] [illegible] [illegible] quod omne divisibile
divisibile [illegible] et [illegible] [illegible]
[illegible] unum divisibile linea [illegible] et [illegible]
et quod [illegible] divisibile [illegible] [illegible]
[illegible] unitas et punctus [illegible] in divisibile
[illegible] [illegible] unitas [illegible] punctum
[illegible] punctus. **Ad evidentiam huius**
notandum est quod unum quod est [illegible]
[illegible] mensura omnium [illegible]
[illegible] quod [illegible] cognoscitur [illegible]
[illegible] unitatem [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] distantia ab unitate [illegible] enim
volo cognoscere [illegible] [illegible] [illegible]
vel [illegible] [illegible] resolvo utrumque ad
unitatem [illegible] quod [illegible] [illegible] aliter [illegible]
unitatem et in alia [illegible] [illegible] ad [illegible]
et aliter [illegible] [illegible] cognosco quod [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] aliquid [illegible] [illegible] unum
[illegible] applicatum ad aliquid [illegible] mensurat
[illegible] [illegible] quod [illegible] ad unitatem [illegible]
[illegible] unum [illegible] speciali [illegible] puta
in [illegible] vel magnitudinibus vel in
motibus vel in vocibus mensurat [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
unum et minimum mensurat [illegible] [illegible] et
omne [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] unum
et minimum [illegible] mensurabit [illegible] [illegible]
aliquid [illegible] [illegible] aliquid [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] compositione
in [illegible] ad simplicius et [illegible]
resolutionem cognoscitur [illegible] [illegible]
cognoscitur [illegible] simplicius mensurat illa
composita simplex [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
magnitudinibus resolvuntur ad aliquid minimum

puta ad unciam vel ad drachmam vel ad
aliquid minimum ut si velim scire quanti pon-
deris [illegible] [illegible] [illegible] vel [illegible] [illegible]
scio quod [illegible] [illegible] et ex illa resolutione
[illegible] [illegible] cognoscitur et [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] unum et
minimum [illegible] et illud quod [illegible]
mensuratur [illegible] [illegible] [illegible] et omne [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] unum [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] cognoscitur [illegible]
[illegible] [illegible] quod resolvitur ad [illegible] [illegible]
[illegible] vel vocales [illegible] [illegible] et vocales
[illegible] [illegible] vocalis [illegible] [illegible] [illegible]
de syllaba vel de dictione [illegible] [illegible]
vocalis [illegible] quod [illegible] simplex [illegible] unum
et [illegible] [illegible] [illegible] de syllaba [illegible]
[illegible] vel de dictione [illegible] vocatur mensura
syllabae vel dictionis [illegible] [illegible] unum et
simplex [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] vel syllabas [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] cognoscitur [illegible]
resolutione ad [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible]
unum [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible]
cognoscitur [illegible] resolutione ad [illegible] [illegible]
et [illegible] [illegible] [illegible] unum [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] et multi [illegible] [illegible]
unum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] quod unum [illegible] [illegible] ad
aliquid [illegible] [illegible] mensurat [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] speciali [illegible] [illegible]
mensurat [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
determinatur [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
Dicet aliquis [illegible] [illegible] unum quod
unitas non generat [illegible] punctus non [illegible]
et videtur [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] de
unitate quod non generat [illegible] [illegible] unum [illegible]
[illegible] quod [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quod [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] videtur
quod unum generat [illegible] [illegible] [illegible] quod
unitas quaedam in [illegible] et punctus [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quod [illegible] in ista [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible]
[illegible] unitas et [illegible] punctus quod punctus
[illegible] [illegible] generat [illegible] et [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] quod quantitas [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
sit [illegible] [illegible] quod punctus [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] generat [illegible]
[illegible] [illegible] punctus [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] quod [illegible] [illegible] vel [illegible] vel
[illegible] unitas [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] vel [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] quod [illegible] [illegible] unitas [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] vel
illa [illegible] [illegible] [illegible] de [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] in [illegible] [illegible] quod si unum
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
unum [illegible] [illegible] quod unum [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] quod [illegible] [illegible] nec unum
[illegible] [illegible] [illegible] quod [illegible] [illegible] unum

[illegible] absque transcendente [illegible] unum [illegible]
[illegible]
[illegible] realitatem [illegible]
[illegible] abstrahit [illegible]
[illegible]

Deinde cum dicit [illegible]
[illegible] et [illegible]
[illegible] in [illegible] ... multiplex [illegible] opposit[illegible]
[illegible] unitate [illegible]
[illegible]

Deinde cum dicit [illegible] opponuntur [illegible]
[illegible]

[illegible]

Deinde cum dicit [illegible]
[illegible] unum [illegible]

Deinde cum dicit [illegible] multitudinem [illegible] opposita [illegible] multitudo [illegible]
[illegible] unum et [illegible] multitudinis [illegible]
[illegible]

Dicit aliquis [illegible] unum [illegible]
[illegible]

[illegible] unum [illegible] unum [illegible]

[illegible] et [illegible] ex quibus acciperetur unum integre compositum ex actu et potentia ex quibus acciperetur unitas et analogia. Secundo sic declaratur ex hoc aliqua sunt unum in specie quae plura sunt numero: contingit unam formam specificam ita quod pluralitas in numero est per materiam: forma enim de se non est plurificabilis nisi per materiam. Sic ergo aliqua sunt quae cum in specie non plurificantur non sunt nisi per materiam ergo quod habeant unum unde intellectus quod non habet materiam non compatitur pluralitatem in una specie et ultra cum ista plura numero conveniant in forma una ergo quod habeant formam ergo oportet plura esse. Habent materiam compositam quae enim habent formam ergo sunt composita ex materia et forma: et quod unum in numero oritur ex unitate materiae et formae. Vocatur autem unum in numero: quod hoc formam receptam in una materia unitas plurium specie oritur ex multitudine materiae et unitate in forma specifica. Tertio declaratur sic quia sunt aliqua plura in specie quae materia conveniunt ex hoc quod sunt plura specie habent differentias: hic sunt aliquae differentiae per quas differunt ex hoc quod conveniunt in genere et sunt unum in illo ergo quod genus sit determinabile per species [illegible] ergo quod plura specie componuntur ex differentiis ex hoc autem quod sunt unum in genere componuntur ex genere et differentia [illegible] compositum quod ex genere et differentia sunt [illegible] pluralitas et unitas [illegible] quod aliqua sunt plura et unum in genere. Tertio declaratur sic nisi esset compositio ex esse et essentia non esset analogia et inter primum principium et creaturam ex hoc enim est analogia inter primum principium et creaturam quia primum [illegible] esse per essentiam et creatura [illegible] esse et non esse. Si autem creatura esset suum esse sicut creator nulla unitas analogica esset inter creaturam et creatorem [illegible] inter creaturam et creatorem non sit unitas generis nec speciei nec [illegible] unitas analogica ergo nulla unitas: ponere ergo quod creatura [illegible] sit composita et esse et essentia [illegible] est destruere unitatem analogicam [illegible] ponere quod inter creaturam et creatorem nulla sit unitas [illegible] creatura [illegible] ex esse et essentia [illegible] quod in [illegible] salvatur analogia inter creaturam et primum principium.

Iste modus ponendi videtur

deficere in multis [illegible] [illegible] dimensiones [illegible] sub una specie non possunt esse nisi per materiam [illegible] a materia non possunt esse nisi unum numero sub una specie [illegible] dimensiones formales et specificae [illegible] forte dimensiones [illegible] et individualis semper [illegible]

[illegible] forma sed materia [illegible] dimensiones forma et specie quod non est dimensio individualis in sua specie. [illegible] ponitur non [illegible] vera. [illegible] enim quod multitudo individuorum sub una specie possit esse inseparabilis a materia. [illegible] quod [illegible] forma sit separata a materia et tamen multiplicari possit individualiter et in [illegible] quod aliqua multitudo [illegible] formae separatae ab agente non per divisionem materiae [illegible] per diversa supposita [illegible] quod sicut agens naturale multiplicat formas per divisionem materiae ut [illegible] [illegible] et agens supernaturale formas separatas [illegible] multiplicare infra unam speciem per diversa supposita [illegible] quod non [illegible] quod sicut compositum ex materia et forma et formis [illegible] sunt multiplicabiles individualiter et in individualiter infra speciem [illegible] ex suppositio et esse sunt multitudine individuorum infra speciem in formis separatis [illegible] suppositorum in formis separatis impossibile est esse plus quam unum infra unam speciem. ~~[illegible] formam angelicam~~ formam angelicam et hoc angelus determinata in [illegible] est invenire formam angelicam extra hunc angelum sicut enim impossibile est hunc angelum esse [illegible] [illegible] impossibile est [illegible] formam angelicam [illegible] suppositum. [illegible] ergo compositio ex esse et suppositio facit quod eadem species possit multiplicari inseparabiliter a materia per multa individua [illegible] ex materia et forma: [illegible] quod dicit [illegible] in formis [illegible] quod non [illegible] differentia [illegible] creatura non salvatur analogia inter creaturam et creatorem secundum [illegible] quod [illegible] quod si creatura esset suum esse non [illegible] principium [illegible] dico quod [illegible] [illegible] [illegible] quod esse creaturae [illegible] [illegible] realiter [illegible] potest esse [illegible] [illegible] intelligi quod esse creaturae [illegible] [illegible] ex [illegible] et [illegible] [illegible] esse non est [illegible] [illegible] [illegible] quod [illegible] et quod sunt esse [illegible] [illegible] analogia [illegible] creaturae [illegible] [illegible] et quod esse creaturae [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quod esse [illegible] creaturae et [illegible] [illegible] [illegible] quod esse [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible]

[Q]uia dicitur etc. postquam philosophus posuit

[illegible]

Quaeret aliquis utrum ista

[illegible]

[illegible]

Deinde cum dicit

[illegible]

Deinde cum dicit

[illegible]

[illegible] accidens [illegible] homo [illegible] albus [illegible] accidit [illegible] propositio de accidente [illegible] currere [illegible] propositio de accidente [illegible] modus [illegible]

De modo ad dictum [illegible] conclusio [illegible] prima figura [illegible] propositio [illegible] modus [illegible] Notandum [illegible] quod aliquis possit reduci ad unum modum [illegible]

[illegible] reduci in unum modum [illegible] modus [illegible] reduci [illegible] duo [illegible] albedo [illegible] modus [illegible] reducti ad [illegible] modi [illegible] descendit [illegible] modorum [illegible] alicuius [illegible] aliquo [illegible] modo [illegible]

De modo ad dictum vel e converso [illegible] propositio [illegible] aliquis [illegible] conclusio [illegible] resolvitur [illegible]

Et homo sanat et sic de omnibus aliis similibus
ergo sic universaliter loquendo est et in aliquo. Quaeret
aliquis utrum ista homo convalescit re-
solvitur in istam homo est convalescens. Et
sic quaero de ista et de omnibus similibus. Respon-
dendum est quod sic. Ad cuius evidentiam notandum
est quod omnis propositio resolvitur in suam pro-
[illegible] ad suam propositionem [illegible]
[illegible] in verbo resolvitur [illegible] ipsum verbum
in suis praecedentibus intellectum eo modo quo
dicitur quod hoc resolvitur in [illegible]
homine intelligitur [illegible]
[illegible]

[illegible]

[illegible] et quod non dicitur de subiecto nisi [illegible]
[illegible] sed [illegible] cum dicitur
homo est sanus licet sanum videatur
dicere unum subiectum unum complexe [illegible]
praedicat nec de [illegible] nisi unum
complexum nec significat nisi unum complexum et
[illegible] complexe [illegible]
[illegible] actuale [illegible]
actuale [illegible]
[illegible] in [illegible] et [illegible]
[illegible] istam homo
convalescens et istam homo qui [illegible]
sed [illegible] convalescit [illegible]
[illegible] de homine [illegible]
[illegible] licet [illegible]
[illegible]

[illegible]

ubi unitatem quia ex conceptu corporis intelligitur connotatur
albo et album significat corpus [illegible] et non pro
aliquo in actu non intelligitur corpus ut quod album
non dicitur de corpore. Corpus et albedinem solum
sicut album significat corpus et albedinem
non corpus nisi quia est tale albedine album dicitur
de corpore corpus et albedinem quia qualibet
[illegible] dicitur de suo subiecto conceptus significat
Sed quia album includit [illegible] non dicitur nisi
albedinem non predicatur de corpore nisi al-
bedinem et sic de albo ut dicitur de omni
composito accidentali concreto quia sic dicitur quod. Si
predicatur concretum in accidentibus dicitur formam
et accidens ut quod forma dicitur formam superius
[illegible] preter formam. Sed quia non dicitur nisi
accidens id non predicatur nisi accidens et ex
hoc patet expositio et intentio. Quidam quia vel
respectus dicitur [illegible] sedet et [illegible] in ses-
sione sed cum in illa [illegible] in sessione
non dicitur nisi sessio de quocumque ut hoc
[illegible] sedet quia [illegible] concretum accidentale non
predicatur nisi sessionem ut quod [illegible]
cuius dictum de [illegible] predicatis dicitur [illegible] predica-
menta [illegible] ut quod [illegible] modi
[illegible] accidentalem [illegible] dicitur cuius
de [illegible] dictum. **De inde**
cum dicit textus amplius autem et cetera [illegible]
ponit [illegible] accipiendo [illegible] quando
non est et [illegible] significat compositionem
quia est vel cuius significat quia [illegible] vera [illegible]
[illegible] non cuius [illegible] quod falsa vel [illegible]
[illegible] ut quod cuius [illegible] non [illegible] quod verum
propositionis et non cuius [illegible] quod falsum [illegible]
et [illegible] verum et non verum [illegible] in [illegible]
et negatione [illegible] quia [illegible] quod forte
[illegible] in affirmando quia [illegible] verum est
[illegible] in negando dicitur quod [illegible] non
[illegible] quia [illegible] ut quod [illegible]
cuius significat [illegible] propositionis [illegible]
[illegible] [illegible] falsum et non
cuius [illegible] in propositione [illegible] ut si
dicatur diameter non [illegible] incommensurabilis coste
quia [illegible] falsum et [illegible] non cuius quia
quod diameter sit incommensurabilis [illegible]
cuius et [illegible] verum. Notandum [illegible]
[illegible] quod [illegible] in hoc [illegible]
sic [illegible] cuius [illegible] et [illegible]
[illegible] cuius in [illegible] verum [illegible] cuius
[illegible] significat copulatum in intellectu [illegible]
significat [illegible] quod est intellectum [illegible]
non vocatur cuius verum quod [illegible]
[illegible] vocat cuius [illegible] illo
non vocatur cuius [illegible] et cuius [illegible]
et [illegible] cuius [illegible] intendit distinguere
[illegible] ut [illegible] distinguendo quando
[illegible] quod aliter accipitur [illegible] entitas
et aliter [illegible] entitas [illegible]
quod non conceptus [illegible] adequatur rei [illegible]
[illegible] non [illegible] [illegible] ad
quod [illegible] [illegible] ista

[illegible] quia accipitur [illegible] ista
[illegible] inadequationem [illegible] quod verum est
non [illegible] est [illegible] et designationem [illegible] ade-
quationis ut quod [illegible] quod [illegible] verum
designat quod sic [illegible] et sic [illegible]
ut [illegible] in re et [illegible] quod cuius
isto non accipitur [illegible] quod verum [illegible]
[illegible] propositionis vel conceptus sit inadequatio
ad rem et [illegible] verum [illegible] sit designatio [illegible]
adequationis [illegible] vel [illegible]
non [illegible] [illegible] quod cuius
cuius [illegible] in [illegible] [illegible]
[illegible] cuius [illegible] conceptus adequatur rei
[illegible] et sic [illegible] cuius quod [illegible] [illegible]
adequationem conceptus ad rem ut non [illegible]
sive opposita [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] conceptus quod
non adequatur rei [illegible] quod aliter [illegible]
vel aliter [illegible] quam sit in re ut quod sic
[illegible] conceptus et [illegible] propositione [illegible]
[illegible] designationem [illegible] adequationis [illegible] in [illegible]
conceptus et [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] designationem inadequationis [illegible] sic quod
[illegible] [illegible] [illegible] et ille conceptus [illegible]
conceptus adequatur rei et [illegible] adequatur rei
quod ubi [illegible] vel [illegible] sic [illegible] in re
[illegible] [illegible] ille [illegible] vel [illegible]
[illegible] [illegible] conceptus non adequatur
rei vel [illegible] quia aliter [illegible] vel [illegible]
[illegible] quam sit in re [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]. **Item intelligendum**
[illegible] quod cuius dicitur de ente quod [illegible]
quod [illegible] cuius [illegible] adequationem rei [illegible]
sive [illegible] ut quod sic [illegible] cuius quod [illegible]
in conceptu et in [illegible] [illegible] adequationem
conceptus ad rem ut [illegible] cuius [illegible]
quationem rei ad suam [illegible] realia [illegible]
[illegible] cuius [illegible] [illegible] [illegible]
sive [illegible] realia integrata [illegible]
[illegible] [illegible] cuius sit sic [illegible]
quod [illegible] illius cuius [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] in [illegible] quia [illegible]
[illegible] [illegible] in [illegible] in sua
[illegible] et in [illegible] [illegible] in [illegible]
[illegible] cuius [illegible] quod cuius [illegible]
[illegible] cuius [illegible] cuius [illegible] in [illegible]
quod cuius [illegible] cuius [illegible]
Notandum [illegible] [illegible] quod cuius
quod significat [illegible] rei [illegible] ab ente quod
significat [illegible] quia cuius quod significat [illegible] rei re-
[illegible] ad [illegible] cuius [illegible] quod significat [illegible]
[illegible] ad [illegible] ut quod [illegible]
[illegible] [illegible] sit sic sit [illegible] [illegible] ente
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Si
[illegible] sit quod de [illegible] ente [illegible] in
quibus [illegible]. **Ad cuius distinctionem**
[illegible] notandum [illegible] quod si [illegible]
[illegible] sit sic sit quod de ente quod [illegible]

quod. eo x [illegible] quod est eius esse [illegible]
et quod sit [illegible] [illegible] v. eo tale [illegible]
aliam et eo esse [illegible] quod collocatur in
[illegible] [illegible]: quod licet eius quod [illegible] quod
[illegible] eo [illegible] non sit [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] sit quod [illegible] [illegible] quod dicat
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] sit
[illegible] entis occurrit intellectui ut quod [illegible]
[illegible] quod [illegible] quod [illegible] non [illegible] ut
[illegible] [illegible] [illegible] de [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] a querente [illegible] sit
intendat querere de entitate conceptus
et [illegible] et quod sit [illegible] [illegible] v.
[illegible] [illegible] vel aliquis conceptus [illegible]
[illegible] entis quod [illegible] entitas ut [illegible]
[illegible] consistit in adequatione quod collocatur
in problema de quibus accidentis [illegible]
[illegible] quod accidit [illegible] quod ad affirmatur
vel negatur vel ad [illegible] vel non
[illegible] de ea. [illegible] res sit non
[illegible] et conceptus sit [illegible] et [illegible]
[illegible] [illegible] ad [illegible]
[illegible] [illegible] ut [illegible] declarari
in tali de [illegible]: licet sit
[illegible] conceptus quod [illegible] rei [illegible]
[illegible] eo [illegible] conceptus [illegible] ad [illegible]
rei esse [illegible] quod [illegible] [illegible]
[illegible] eius [illegible] rei esse non [illegible]
a conceptu sicut ut [illegible] a [illegible]
[illegible] entitas rei esse [illegible] [illegible] absque
[illegible] [illegible] [illegible]
eo quod [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quod eo quod
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quod [illegible]
[illegible]: ad x [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] quod [illegible]
[illegible] [illegible] quod [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] rei esse [illegible] [illegible] ad
[illegible] rei esse quod tale eius et
[illegible] [illegible] ut [illegible] [illegible] [illegible]
extra. Queret aliquis v. quod
quod querit de ente quod [illegible] ad
x [illegible] reducatur ad problema
[illegible] [illegible] et videtur quod non
[illegible] quod [illegible] [illegible] quod sit de [illegible]
[illegible] [illegible] eius [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] quod [illegible] in
[illegible] ab eo [illegible] eo ad [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] quod ad [illegible]
[illegible] conceptus [illegible] quod ad [illegible] quod existat
[illegible] sit in [illegible] non [illegible] quod existat
[illegible] [illegible] [illegible] eo [illegible] ut sit.
licet [illegible] rei [illegible] ut [illegible]
accidat [illegible] [illegible] ut in [illegible]
[illegible] accidit quod existat ad [illegible]
[illegible] [illegible] ad [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] sit quod eius quod ad x [illegible]
[illegible] non [illegible] ab eo [illegible] [illegible]
[illegible] ab eo [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] sic [illegible] [illegible] eius [illegible]
[illegible] ab [illegible] et [illegible] [illegible] quod [illegible] [illegible]

accipiendo eius illud vocatur eius quod [illegible] [illegible].
Secundo modo accipiendo eius id vocatur
eius quod [illegible] [illegible] accidit et [illegible]
modo accipiendo eius rei [illegible] [illegible]
non [illegible] quod sit eius quod [illegible] res in [illegible]
[illegible] [illegible] aliquam [illegible] non eo res collocatur
[illegible] per [illegible] [illegible] res quod non [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]. Tertio modo accipiendo [illegible]
[illegible] rei quod [illegible] [illegible] quod sit eius quod
[illegible] [illegible] quod existat vel non existat
et primo modo accipiendo eius [illegible] de [illegible]
[illegible] [illegible] quod [illegible] ab [illegible] [illegible]
[illegible] de [illegible] [illegible] [illegible]: quod [illegible]
ab [illegible]: et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
ut [illegible] [illegible] [illegible]. et quod tale eius [illegible]
[illegible] de [illegible] [illegible] [illegible] id quod queres
de tali ente reducatur ad problema
de [illegible]: et quod questio queres utrum
[illegible] sit si intendat [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible]: reducatur ad problema de [illegible]
non eo vocatur solum problema de
[illegible] quod accipitur [illegible] [illegible] [illegible]
eo quod [illegible] [illegible] [illegible] et tale [illegible] eius
[illegible] quod imponitur ab [illegible]. Secundo modo accipiendo
[illegible] quod imponitur ab eo [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible] esse conceptus [illegible]
[illegible] et eo quod [illegible] esse conceptus
aliquam [illegible] [illegible] [illegible] eo quod
queres de tali ente reducatur ad
problema de accidente et quod si intendat
[illegible] utrum existat vel non
existat: quod de actualitate [illegible] [illegible]
accipitur [illegible] [illegible] quod [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] accipitur [illegible] actualitate [illegible]
[illegible] [illegible] rei quod [illegible] non
[illegible] quod [illegible] [illegible] [illegible]
sit [illegible] [illegible] [illegible] accidentis [illegible] sit
[illegible] [illegible] quod [illegible] utrum ad sit [illegible]
[illegible] quod de [illegible] ente [illegible] de ente
quod ponitur ab [illegible]: et reducatur ad
problema de [illegible]. Tertio de ente quod
imponitur ab [illegible] et reducatur
ad problema de accidente. [illegible] de
[illegible] [illegible] quod [illegible] eius in [illegible] et
ente quod [illegible] [illegible] et [illegible] reducatur
ad problema de accidente [illegible] ad
dicant isti [illegible] [illegible] quod questio
de ente quod imponitur ab eo [illegible]
[illegible] [illegible] reduci ad problema de
[illegible] [illegible] quod [illegible] eo [illegible]
sit [illegible] ad [illegible] quod [illegible] [illegible]
[illegible] ad [illegible] [illegible] quod [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]. eo ad [illegible] reducatur [illegible]
[illegible] reducatur ad [illegible] ut problema
eo [illegible] ad problema de [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] queres de [illegible] rei [illegible]
de illo quod [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] et quod licet
[illegible] [illegible] sit esse conceptus [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Omnes enim res praedicamentales sunt completae
et quae constituit res extra et vel sicut
completum reducuntur ad id quod est completum
ut extra aliquo modo ad eorum etc. quaestio
quaeretur de eorum collocatione in praedicamento ge-
neris ut postea quaeretur. De extra quod ista
quaerit de completo extra. Ad argumentum
in oppositum dicendum est quod licet res extra
sit per conceptum praedicatorum tamen quod potentia est
imperfectum est tale non est per conceptum praedicatorum
tamen quod praedicata [illegible] imperfectum est tale
non est per conceptum perfectum [illegible] ex hoc
enim idem est praedicato quod sit aliquod eorum
ex hoc quod sit aliquid eorum quod sit dicere
aliquid extra dicendum enim quod sit certum
tamen non possit dicere extra est oppositum in
adiecto. Ergo omnes res praedicamentales sunt
extra ordinantur tamen ergo ad perfectum
est in potentia quod constituitur nunc extra et
sicut tamen extra et sicut non extra ergo
est extra non videtur potentia sicut
completum illius quod est completum. **Deinde
cum dicitur** arguitur est sicut etc. ens [illegible]
potentiae [illegible] dicendum quod ens est uno
modo dicitur imperfecte alio modo in actu
ens enim imperfecte aliquo modo est ens etc.
et quod est actu est ens. est [illegible] in actu etc.
est in potentia: dicendum quod potentia [illegible]
hoc est quod sumitur quod in omnibus differentibus
sunt [illegible] dicitur ad in actu et ad in potentia
ut quod utrumque [illegible] dividitur per [illegible]
[illegible] et potentiam: [illegible] in actu
est in potentia [illegible] dicens quod sicut dicitur
[illegible] uno modo [illegible] dicitur sicut
quod [illegible] secundo modo [illegible] dicitur sicut
quod [illegible] uno modo dicitur
ens quod [illegible] entitatem. alio dicitur
ens quod [illegible] entitatem. Tertio uno modo
dicitur [illegible] actu [illegible]
[illegible] et a [illegible] uno
modo dicitur ens [illegible] entitatis
secundo modo [illegible] in [illegible] actu
in potentia [illegible] et
hoc quod sumitur quod [illegible] est
in potentia in lapide [illegible] medie [illegible] linea
[illegible] est in [illegible] linea in potentia [illegible]
sit divisa: lineam et punctum [illegible]
[illegible] mathematici [illegible]
[illegible] [illegible] perfectum sicut quod
est in [illegible] vel in [illegible]
potentia quod [illegible] sit in potentia et quod
in actu vel est [illegible] speculative sed
[illegible] in aliis tractatibus [illegible]
in de [illegible]. **Utrum aliquis**
[illegible] ens in potentia [illegible] ens videtur
quod non. [illegible] sicut potentia [illegible] ad [illegible]
[illegible] habitus ad [illegible] ut sicut
potentia entis et ens. [illegible] quod [illegible] hoc
et non [illegible] quod [illegible]
[illegible] quod est homo et non [illegible]
[illegible] quod est ens et non [illegible]
[illegible] actu [illegible] ens in potentia
[illegible] **Ad oppositum**
[illegible] in [illegible] [illegible]

Quod dicitur [illegible] de [illegible] sed est
dicendum quod est in potentia et [illegible] in
actu ergo ens in potentia est ens [illegible]
ad hanc quaestionem quod quaeritur utrum enti
conveniat esse in potentia: dicendum est quod quaerit
ad aliquid [illegible] omnibus [illegible] uno
modo per se et [illegible] [illegible] modo per [illegible]
analogiam et attributionem ad id ad [illegible]
[illegible] quod est [illegible] medicina
est sana. sed [illegible] quod est sanum [illegible]
quod in se recipit formaliter sanitatem me-
dicina autem non dicitur sana quia in se [illegible] sani-
tatem formaliter. sed quia aliquam attributionem
et aspectum habet ad sanitatem quae est in [illegible]
et sic [illegible] quod sanitas in aliquo est formaliter
et per se: et in aliquo non est formaliter sed
solum per [illegible] analogiam. Sic [illegible]
quod entitas in aliquo est formaliter in aliquo
autem per [illegible] analogiam. entis enim in actu
[illegible] entitas formaliter est [illegible]
ens in actu per actualitatem [illegible] et [illegible]
in ente autem in potentia non est formaliter
[illegible] non est ens in potentia: quod est impossibile
ad formalitatem entitatis quod autem est impossibile
ad aliquam formalitatem [illegible] formaliter
[illegible] ergo ens in potentia non est ens [illegible]
et per se et per formalitatem entis [illegible] sed
solum est ens per [illegible] analogiam et attribu-
tionem [illegible] aspectum et analogiam [illegible]
ad ens in actu: [illegible] ergo ens quod est [illegible]
[illegible] equae salvatur in [illegible]
quod per se et per se salvatur in actu [illegible] ente
[illegible] salvatur in ente quod est in potentia
ut quod [illegible] analogia in [illegible]
analogata [illegible] quod [illegible]
ista analogia quod est [illegible] in potentia et
ens in actu [illegible] quod est in actu
[illegible] entis quod illud
[illegible] ens in actu quod [illegible] entitatem formaliter
[illegible] ergo quod est ens in actu quod formaliter
est ens [illegible] est ens [illegible] quod [illegible]
et per [illegible] aspectum [illegible] entis [illegible]
non [illegible] ens sicut in [illegible] est.
Sed ens in actu [illegible]
[illegible] entis ut [illegible] est [illegible]
[illegible] entis. et sic ens in actu [illegible] est
ens ut [illegible] est [illegible] non ens [illegible]
ad quod aliquo modo [illegible] entis
[illegible] entis in actu [illegible] aliquo modo [illegible]
[illegible] est [illegible] enti in actu [illegible]
de ratione entis ut quod [illegible] ista
[illegible] ens in actu [illegible] est et est in
potentia: ut quod [illegible] in [illegible] in actu
salvatur [illegible] entis [illegible]
[illegible] modo salvatur in [illegible] in potentia
salvatur [illegible] entis modo [illegible] ut quod est
[illegible] non sit [illegible] recessit ab
imperfecto et [illegible] accessit ad ens in actu
[illegible] recedit ab imperfecto [illegible] ad
ad [illegible] sed ad esse in actu et [illegible]

18 [illegible] 20 [illegible]
[illegible] impotentia sit [illegible]

accidit tamen hoc de ratione continui et indivisibilis [illegible]

[illegible]

analogie.

[illegible] dicitur et simpliciter corpora [illegible]

[illegible]

Deinde cum dicit [illegible]

[illegible]

Notandum [illegible]

[illegible]

Deinde cum dicit [illegible]

[illegible]

Nota de forma [illegible]

a quantitate differt iste modus a secundo. Notandum
quod ... quia secundum [illegible] animam ... methaphysicae
forma et quantitas differunt sicut totum et pars
et quia ipsa quantitas est quoddam totalitatis in-
cludens partes continue rei ipsa autem forma
est pars ipsius totalitatis. Et quia quantitas et
forma non eodem differunt sicut due res diverse
sic due res quae sunt partium eius et partes
diverse eo modo quo differt est impossibile
quod totum partes eius quo eodem modo est quoddam
non ... modo. Ergo quantitas est ipsa
totalitas includens partes continua. Sed cum
specificatur quantitas est quantitas [illegible] reducitur
quia [illegible] ipsa ad [illegible] est quod
est totum comprehendens omnes partes continuas
[illegible] ipsa autem forma est pars ipsius tota-
litatis. Sed cum specificatur quoddam est forma
[illegible] reducitur quia [illegible]
non est [illegible]. Sed pars est [illegible]
et quantum differt ... et [illegible] tamen
differt forma et quantitas. De modo
autem dicit ... [illegible]
modus. Reducit omnes modos substantiae ad di-
versos dicens quia ... substantiam di-
citur duobus quia uno modo dicitur substantia ...
ultimum quod non dicitur de aliquo alio sed
alia dicuntur de ipso vocatur autem subiectum
ultimum ipsa substantia. Quia autem sit secundo
resolutionis predicati [illegible] quod sunt [illegible]
sunt illa fundamentum et ... ad sunt
nullo alio. Sed cum sunt alia fundamentum
tur de alio dicuntur. Sed quia ...
sunt illa fundamentum. Et ipsum sunt
nullo alio vel alia dicuntur de ipso
et ipsum de nullo alio dicitur. Secundo modo
dicitur substantia quodcumque sunt tale ...
est hoc aliquid et ... sunt separabile
et distinctum ab alio tale ... quod
dicitur substantia est forma ... species unius-
cuiusque ... forma unumquodque est ... quia
forma est ... Et ... forma
unumquodque distinguitur ab omni alio
quia ... causa ...
distinguendi ... forma ...
... vel ...

Quae aliquando autem ... possunt
... modos substantiae ... ponit in ...
... partes materiae ... de duobus ...
primis et de secundo ... quod de
... debuit ... quia illa
... substantiae ...
totalis. Sed ... commentator ... methaphysicae
... ... substantiae ...
de ... modo ... quia
reducit ... quantitas ...
... forma ... qui ... di-
... Quod ... forma ... forma
partes et forma ... totum ...
forma partes ... forma ... totalis
... ... ad formam ...

[illegible] de forma

consequitur totum. Unde quantitas ... est quia
quantitas forma est aliquo modo ... sta-
tus materiae de forma ... secundo modo sunt
materiae aliquo modo de quantitate ... modo
quia licet quantitas differat a forma partis
... modo est quantitas ... per formam partes
et quia ipsa quantitas non est substantia ...
per formam licet enim prima generatur ...
[illegible] quantitate ... quantitatem
accipitur a forma. Et ... substantia ...
... quod est quantitas est in quadam ...
... ad substantiam in secundo modo quod est forma

16 **Idem dicuntur**

Vel partes quae distinxit

unum et quod hic distinxit
partes unius et partes entis et di-
viditur ... quia sic distinguit
partes unius. Secundo distinguit partes entis.
Tertio ibi potest dici ... dividitur
in tres. Quia primo distinguit ... quae sequitur
ipsum unum quia ... unum ... substantia
Secundo distinguit ... unum in
qualitate. Secundo distinguit ... et ...
... ordinis. Tertio ibi ...
dicuntur. Tertio ibi ... et ... dicun-
tur ... dividitur in tres quia primo
distinguit. Secundo distinguit ... quae
opponuntur ... secundo distinguit differentia
... Tertio ibi ...
vel dicuntur. Tertia ibi ... vel dicuntur
... in dicentes quia ... quod modo
... accidens. Secundo ...
dicitur ... Tertio ibi ...
... quia ... dicitur
... accidens. Secundo concludit ...
ibi ... et ... Dicit ergo primo quod
eadem ... accidens dicuntur tribus modis.
Uno modo dicuntur eadem duo accidentia eo
modo quo dicimus quod musicum et album sunt
unum quia accidunt eidem subiecto. Secundo modo
dicuntur eadem accidens et subiectum quia ...
... de subiecto eo modo quo dicimus quod
homo et musicum quod ... sunt idem
quia alterum ... alteri ... subiecto.
Tertio modo dicuntur eadem per accidens subiectum quod ...
... accidens ... subiectum ... ad ...
dicentis modum eo modo quo dicimus quod
musicum est homo. Quia ista duo accidentia
sunt eadem quia musicum ... homo ...
... quod est 3s
modis sunt aliqui modi ... per accidens
unum ... quia ... sunt ...
ex subiecto et accidente eo modo quo dicimus
quod ... ... et ...
... sunt ... subiecto
... subiecto et accidente. Hic ... ...
dicitur ... substantia simplicia ...
... ... dicto ... ...
... ... dicit ... Deinde

quod homo mortuus tamquam [illegible] ... quia homo secundum se acceptus tamquam [illegible] ... et est mortuus secundum se acceptus tamquam [illegible] ... et [illegible] secundum se tamquam ... [illegible]

De modo autem dicendi [illegible] et [illegible]

[illegible]

quod si acceptus [illegible] ... et [illegible]

Quod aliquis [illegible]

[illegible]

Ad [illegible] ... [illegible]

[illegible]

corpus est visibile

eo modo quo dicimus quod ista est per accidens. corpus est visibile [illegible]

similitudo et aequalitas dicuntur

[illegible]

quod identitas unitas quaedam est. [illegible]

[illegible]

Nota

[illegible]

dicitur quod pro [illegible]
et talis

et [illegible] sicut [illegible] in primo [illegible]

Vel alia quaestio quantitas est quantitas sigillata in materia et unitas fundatur super dependentias vel alia quaestio unitas est unitas sigillata in subiecto et quod iste duae unitates et subiectum faciunt unum completum fundamentum dependentiae. Et unitas multiplicitatis facit completum fundamentum similitudinis. Et unitas in quantitate facit fundamentum aequalitatis. Et unitas in subiecto sigillata facit completum fundamentum dependentiae secundum [illegible] dicit philosophus in [illegible] quod dependentia est quaedam unitas [illegible] omnis. Ad evidentiam autem notandum quod duplex est forma scilicet formalis et causalis. Dico ergo loquendo de forma formali [illegible] de forma [illegible] dependentia [illegible] unitas quia ipsa dependentia vel formalis unitas est [illegible] dependentia sit relatio. Et [illegible] relationis quia relatio non fundatur super relationem sed super absolutum. Dependentia formaliter non est unitas quia non relatio [illegible] formalitas relationis. Dico autem loquendo de forma causali sic vel [illegible] est dependentia est unitas. Vel aliter dico sic quod relationis et unitas sit fundamentum dependentiae ut dictum est aliquo modo [illegible] dicimus enim [illegible] dicimus in forma et fundamento tenet medium inter formam et relationem [illegible] et quod est [illegible] causaliter reducitur [illegible] relationem ad formam [illegible] vocatur quod refertur per relationem et quod [illegible] ipsa relatio [illegible] fundatur. Alia vocatur illud quod est causa [illegible] forma [illegible] relationem [illegible] ad formam [illegible] vocatur forma quod refertur per ipsam similitudinem et per ipsam relationem similitudinis. Alia vocatur fundatum quod est causa [illegible] forma [illegible] relationem sed [illegible] absolute [illegible] fundamentum [illegible] absolute [illegible] reducitur [illegible] ad ipsam similitudinem [illegible] differt forma dependentiae et ipsa dependentia [illegible] fundamentum forma enim dicit quod refertur per dependentiam ipsa dependentia non vero [illegible] relatio ipsa autem unitas dicitur fundamentum quia [illegible] reducitur dependentia ad id quod refertur. Vel [illegible] dico quod forma fundatur et ipsa relatio dicitur realis [illegible] fundamentalis [illegible] in reductione [illegible] relationem [illegible] relationis est [illegible] reducitur per [illegible] fundamentalis. Ad argumentum in oppositum [illegible] quod [illegible] relatio [illegible] dicitur relatio [illegible] formali [illegible]

dicitur [illegible] causali. **Quaeritur aliquis** 16 | 20 21

utrum dependentia sit plurium in causa vel plurium in intellectu. Et videtur quod sic per philosophum [illegible] utrum dependentia sit plurium in [illegible] in utroque modo. Ad cuius evidentiam [illegible] plurium in intellectu.

[illegible] notandum quod [illegible] relationis est quod ad [illegible] se [illegible] et quod ad [illegible] relatio requirit extremum [illegible] relatio requirit duo extrema et [illegible] relatione est quod relatio [illegible] conditiones sunt intellectae talis conditio est quod refertur [illegible] ad [illegible] relatio requirit extrema [illegible] et distincta [illegible] relatio realis et relatio rationis. Relatio autem realis requirit extrema distincta realiter. Ad relationem autem rationis sufficit quod sint extrema [illegible] ergo dependentia aliquo sit relatio realis aliquo [illegible] relatio realis extrema esse distincta realiter et [illegible] dicit philosophus quod dependentia requirit plura [illegible] et ista dependentia est quod aliquid fiat unum unitate generis vel speciei [illegible] quod homo [illegible] vel [illegible] vel Petrus est [illegible] in homine [illegible] dependentia relationis [illegible] sufficit quod extrema sint distincta [illegible] et de ista dicit philosophus [illegible] quod intellectus utitur uno ut pluribus [illegible] ut [illegible] relatio requirit extrema quae extrema solum distincta sint [illegible] et relatio est [illegible] relatio sit [illegible] ad aliud [illegible] relatio requirit [illegible] nisi [illegible] non [illegible] est nisi [illegible] et [illegible] aliquid [illegible] intellectus quod unicum est [illegible] ut si dicam quod Petrus [illegible] Petrus [illegible] unum [illegible] extremum et alio modo tamquam ad extremum et quod [illegible] extremum et ad extremum non est nisi [illegible] relatio est [illegible] distinguit [illegible] distinguitur [illegible] quorum [illegible] et [illegible] quae dicitur [illegible] species [illegible] in specie [illegible] et ista [illegible] identitas [illegible] specie [illegible] formalis identitas [illegible] identitas materialis [illegible] forma specifica reperitur in alia et alia materia [illegible] forma materialis [illegible] et alia materia [illegible] materialis [illegible] identitas forma [illegible]

quod [illegible] non est [illegible] [illegible]

[illegible]

eorum que aliqua sunt idem in numero et specie et tamen non declarantur specie et differunt et diversa et ista sunt idem materialiter et non tamen diversa ratione eo modo quo dicimus quod album et dulce sunt albedo et in subiecto sunt idem numero quia sunt accidentia in eodem subiecto sunt numero et specie et tamen sunt diversa diversi quia alia diffinitio et quod dulce et aliter et quod album et quod per se aliquid patet eorum idem valitet et tamen sunt diversa diverse sunt unum et eorum sunt idem valitet et tamen sunt diversa diverse quia alia diffinitio cuiusque et aliter unum. [illegible] dicit quod diversa magis [illegible] ratione [illegible] et [illegible] abstrahit [illegible] diversum [illegible] diversitatem [illegible] differentia concludit [illegible] quod [illegible] opposita [illegible] quot modis dicitur idem tot modis dicitur diversum. Dicit aliquis [illegible] quod unum [illegible] diversum differentia [illegible] est [illegible] quod [illegible] genus [illegible] de [illegible] naturis et [illegible] dicit [illegible] differentia [illegible] quod declarat [illegible] quod [illegible] declarat [illegible] quod est [illegible] hoc [illegible] non [illegible].

Et [illegible] [illegible] posita [illegible] una [illegible] declarat [illegible] quod [illegible] et ista declarat [illegible] quod [illegible] alia [illegible] declarat [illegible] quod est [illegible] et ista declarat [illegible] quod [illegible] quod [illegible] differentia quod declarat [illegible] quod [illegible] una differentia [illegible] quod [illegible] et realiter [illegible] una in utroque [illegible] differentia [illegible] declarans in utroque [illegible] una [illegible] declarans [illegible] quod [illegible] una [illegible] quod [illegible] declarans [illegible] declarans [illegible] diversa [illegible] declarat [illegible] declarat [illegible] et [illegible] sunt [illegible] quod [illegible] sunt diverse [illegible] declarantes [illegible] sub [illegible] et [illegible] sub [illegible] diverse [illegible] differentia declarans [illegible] quod [illegible] color et [illegible] quod [illegible] una [illegible] declarat [illegible] colore et [illegible] sub [illegible] diversa [illegible].

Differentia vero dicuntur

In parte ista distinguit differentes quod [illegible] diversa [illegible] diversa [illegible] diversa [illegible] illa vocantur diversa [illegible] diversa in aliquo [illegible]

dicendum et [illegible] in [illegible] quod primo distinguit differentia [illegible] quod differt [illegible] superius ab inferiori. Secundo distinguit differentias [illegible] quod [illegible] quod diversa [illegible] ubi [illegible] quorum diversa [illegible] dicit [illegible] primo quod illa vocantur [illegible] diversa in aliquo [illegible] et quod in uno [illegible] sunt [illegible] in uno [illegible] eo modo quo dicimus quod sortes sedens et sortes non sedente differunt [illegible] in uno in specie eo modo quo dicimus quod sortes et plato [illegible] quod [illegible] in uno et [illegible] in una specie sunt [illegible] in [illegible] sunt [illegible] in [illegible] eo modo quo [illegible] et [illegible] sunt una [illegible] analogice [illegible] quod [illegible] diversa [illegible] diversa de [illegible] diversa non [illegible] quod [illegible] differt ab aliis [illegible] illa [illegible] sunt [illegible] non [illegible] de [illegible] differentie [illegible] quod differt [illegible] et tamen quod illa sit differentia [illegible] et [illegible] aliquid largius [illegible] distantibus [illegible] eo modo quo sedens et non sedens in sorte distant [illegible] et tamen non distant [illegible] in quo [illegible] sorte [illegible] ista [illegible] accipiatur aliquid [illegible] largius istis distantibus [illegible] eo modo quo petrus et [illegible] quod tamen distant [illegible] eo modo quo [illegible] differentia [illegible] in [illegible] aliquid largius [illegible] ut [illegible] de homine et asino [illegible] aliquid [illegible] largius [illegible] eo modo quo [illegible] distant [illegible] et tamen [illegible] istorum [illegible] ad [illegible] **De inde** dicit [illegible] quod [illegible] differentie [illegible] quod [illegible] quod [illegible] illa vocantur [illegible] diversa [illegible] et [illegible] illa [illegible] et [illegible] ut albedo [illegible] diversa [illegible] et [illegible] diversa [illegible]

Similia dicuntur que idem passa [illegible] distinguit [illegible] [illegible] distinguit [illegible] et [illegible] quod primo ponit [illegible] secundo [illegible] ad distinguendum [illegible] diversa ubi oppositi [illegible]

quia prius distinguit terminos simplices. Secundo ponit di-
visionem. Tertia ibi oppositum vero simplicibus etc. ponit fi-
nalem ponit 2us modus simplicitatis [illegible]
modus est quia illa vocantur simplicia quia sunt
passio est. Unde notandum quod cum passio sit
qualitas vel qualitates nec solum illa vocantur
simplicia quae habent quandam inqualitatem unde etiam
illa quae habent quantum passionem unde ita
vocantur simplicia quae secundum passionem ponuntur
sed illa vocantur simplicia quod dealbantur
quia dealbata quae passio est et cum via ad
albedinem est qualitas. Secundo modo illa
dicuntur simplicia quae ponuntur sine predicatione vel
sine diversis sicut si vinum denigratur vel
aliquis dealbatur ista simplicia sunt in pa-
ssione non tamen quia ita predicatur. Secundo
modo illa dicuntur simplicia quae habent quamdam
inqualitatem et quorum qualitas est una eo-
rum quae dicuntur quod dicuntur albi sunt
simplicia nec duo nigri. **Deinde**
cum dicit quod tamen quia alteratio contingit
postquam distinguit multiplicem acceptionem
simplicitatis ostendit quod est aliquid simul magis
et minus dici simplicia. Unde quod si
contingat aliquid afflare inqualitatibus [illegible]
tamen quod attenditur alteratio. Ideo vocantur
simplices quod afflatur alicui [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] ad afflatur
alicui in calido et sicco et alteri in
calido tamen vel in sicco tamen afflatur
magis cum afflatur in calido et sicco
quam illi cum tamen afflatur in calido quia
illi in duabus qualitatibus tamen in
una. Et ad afflatur alicui in una
qualitate tamen et alteri magis [illegible] quod unum
afflatur duabus tamen plures afflatur
in qualitate [illegible] Tertia in qualitate [illegible]
magis dicitur simplicia illi cum afflatur in
qualitate [illegible] quam illi cum afflatur in
[illegible] [illegible] [illegible] afflatur [illegible]
in calido et [illegible] in sicco tamen [illegible]
magis simplicia [illegible] quam [illegible] quod afflatur
[illegible] inqualitate sibi [illegible] sed in calore
[illegible] [illegible] in qualitate vel [illegible] sed
[illegible]. **Deinde cum dicit** Oppositum
vero simplicibus postquam posuit multiplicem
acceptionem, dispositio ostendit quod quot
dispositiones opponuntur simplicibus quia quot
modis dicitur simplicia tot modis dicuntur
dispositiones. **Deinde cum dicit** Oppo-
situm [illegible] sed [illegible] sicut [illegible]
quot modis dicitur simplicia [illegible] ad
distinguendum quomodo [illegible] [illegible] [illegible]
notandum quod oppositum quaedam [illegible]
[illegible] [illegible] quaedam distantia formalis
et [illegible] distantia formalis [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
quod [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible]. Secundum [illegible] ista
[illegible] [illegible] in [illegible] quia prius distinguit
oppositum. Secundo distinguit [illegible] in [illegible].
Tertia ibi [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
quia primo distinguit oppositum. Secundo disti-
nguit [illegible] quod [illegible] sunt [illegible] opposita [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] 3. [illegible] [illegible]
acceptionem oppositionis. Tertia ibi [illegible]
Tertia ibi et quasi [illegible] [illegible] [illegible] quod
oppositum [illegible] primo [illegible] oppositum [illegible]
oppositio [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et
[illegible] opponuntur sicut [illegible] et [illegible] [illegible]
[illegible] non [illegible] quaedam oppositio
[illegible] [illegible] notandum est quod oppositio
quaedam distantia formalis aliqua [illegible] sunt quod
distant formaliter et non subiective et ista
vocantur aliquando disparata [illegible] et si [illegible]
[illegible] distant formaliter tamen non [illegible] quod [illegible]
[illegible] subiectum [illegible] [illegible] et [illegible] quod in
eodem subiecto [illegible] [illegible] et tamen non formaliter
distant sicut [illegible] et [illegible] quod formaliter
distant et non subiective [illegible] [illegible] formaliter
[illegible] non [illegible] quod subiectum distant.
aliquando [illegible] [illegible] subiective distant
[illegible] quod [illegible] [illegible] formaliter [illegible]
[illegible] sicut quod [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] tamen [illegible] quod aliqua
[illegible] [illegible] [illegible] non [illegible] distant
subiective [illegible] formaliter sicut homo et asinus
quod [illegible] [illegible] et asinus non [illegible] se in
eodem [illegible] [illegible] disparatae [illegible] forma-
[illegible] [illegible] si [illegible] [illegible] formaliter
disparatae sicut [illegible] [illegible] omnibus
disparatae [illegible] [illegible] disparatae [illegible] for-
[illegible] in [illegible] [illegible] Aliae sunt opposita
quae distant formaliter [illegible] subiective [illegible]
[illegible] formalitatem [illegible] [illegible] [illegible] quod [illegible]
[illegible] ad formam et [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] forma [illegible] quod distant formaliter
[illegible] subiective sunt [illegible] quia forma et [illegible]
[illegible] quod [illegible] [illegible] formaliter distant
[illegible] quod [illegible] [illegible] [illegible] formalitas [illegible]
[illegible] formalitates [illegible] [illegible] aliquando
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].
[illegible] subiective distant [illegible] quia forma et
[illegible] [illegible] quod [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] distantia
formalis et subiectiva [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]. Secundo illa quae
distant formaliter et subiective vocantur [illegible]
[illegible] sicut [illegible] et [illegible] vel [illegible]
et [illegible] subiective distant quia [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] formaliter

eo modo quo contrarium est appellare formam. Se-
cundo distancia formalis et subiecti fundatur
super duas formas contrarias unius cum affir-
matione ad invicem et iste forme dicuntur op-
posite alteri vel forme opposite alteri
subiecto dicuntur quod subiectum et subiectum unum
subiectum non recipit formas oppositas alterius
vel oppositas alterius sed inter duo extrema
quod una forma alteri opposita generat
unum extremum et alia aliud. Sed oppo-
sita alteri distant formaliter eo modo quo
dicimus quod contrarietas et similiter formaliter
distant. Et modo distancia subiecti et
formalis fundatur super formas contrarias
in eodem genere maxime esse distant et
ista est oppositio contrarietatis vel contrarietas
quamvis distancia in forma quod sic di-
citur in x. metaphysice contraria dicuntur specie dif-
ferentia specie formaliter dicuntur. Sed contraria
dicuntur subiecto quod unum et idem subiectum
non potest simul et semel recipere duo contraria.
De inde cum dicit et ex quibus
et ad quod ponit tertium modum oppositionis
dicens quod illa dicuntur opponi quorum
termini a quibus in motu [illegible] ad quem
dicuntur oppositi eo modo quo dicimus
quod generatio et corruptio opponuntur quia
terminus a quo incipit generatio. Et a quo
incipit corruptio opponuntur quia generatio
incipit a non esse. corruptio incipit ab
esse. Sed termini ad quos terminatur genera-
tio et corruptio opponuntur quia generatio
terminatur ad esse corruptio ad non esse.
De inde cum dicit, Et quecumque non con-
tingit illis ad esse. ponit quartum modum
oppositionis dicens quod illa vocantur
opposita quecumque non possunt simul in eodem
susceptibili vel eodem subiecto eo cum quibus
possunt simul in eodem subiecto. vel quod
ipsa ad invicem opponuntur vel quod
ea ex quibus sunt opponuntur extrema sicut
fumus albi et nigri non possunt simul in
simul eodem subiecto quia ad invicem opponuntur
extrema de [illegible] quod pallidum et album op-
ponuntur quia pallidum ex quo et pallidum quod
[illegible] non opponuntur albo. Notandum
est quod aliqua non possunt in eodem aliquo
eodem subiecto simul [illegible] opponi
[illegible] sicut [illegible] in duobus modis
vel quod ipsa de se non se opponuntur vel
quod eorum [illegible] opponuntur. Sed [illegible]
[illegible] ita quod si [illegible]
[illegible] opponitur [illegible] in [illegible]
non [illegible] subiecto aliquid contingit
quod aliqua forme non possunt in eodem eodem subiecto
[illegible] non [illegible] opponuntur [illegible]
[illegible] non se et quod ista similitudo
[illegible] albo non ab opposito [illegible].

albedo et nigra non opponuntur aliquo
modo oppositionis ut dicto modo ut contrarie ut
contradictorie etc. quia albedo simul [illegible]
potest simul esse duo subiecta eodem quod
est albedo. vel potest esse nigredo. Et cum
nigredo et nigra non potest esse alba. **De
inde cum dicit** contraria dicuntur.
Distinguit contrarietatem quam species op-
positionis et dicit in de. [illegible] Primo
dicit quod modo dicuntur contraria. Secunda
dicit quomodo aliqua dicuntur contraria [illegible]
[illegible] ad contraria. Secunda ibi alia quoque
dicuntur contraria talia [illegible] Prima in de. [illegible]
ponit quinque modos [illegible] contrarietatis.
Secunda ponit quod modos [illegible]. Secunda ibi
et que plurimum differunt. Dicit ergo primo quod
illa dicuntur contraria primo modo quod da-
[illegible] non possunt simul adesse eidem
subiecto eo modo quo ergo dicimus quod
contrarietas et [illegible] contraria sunt
quia [illegible] differunt. ut possunt [illegible]
ad [illegible] quia quod [illegible] [illegible]
[illegible] sicut [illegible] ut [illegible]
et eo modo quo dicimus quod [illegible]
et [illegible] sunt contraria quia differunt [illegible]
et non possunt ad eodem eidem quia [illegible]
[illegible] specialis et quantitas [illegible]
vocantur et illo modo contrarie in-
[illegible] quod ut [illegible] in x. metaphysice forme
quod distant [illegible] contrarie sunt sub eodem genere
[illegible] modo ponit quod illa quod distant
contrarie sunt [illegible] genere) **De inde cum
dicit** et que plurimum differunt ponit
[illegible] contrarietatis et dicuntur in
[illegible] quod primo ponit [illegible] modo
[illegible] quod [illegible] [illegible] formaliter
[illegible] contrarietas ibi et quando [illegible]
[illegible] Dicit ergo quod illa dicuntur contraria quod
[illegible] sub eodem genere maxime differunt
in illo genere: et maxime distant et illa
dicuntur contraria que in eodem susceptibili extrema
maxime differunt in illo susceptibili
[illegible] albedo et nigredo maxime
differunt [illegible] colore [illegible]
[illegible] et [illegible] maxime distant [illegible]
tamquam in subiecto. et sic illa dicuntur
contraria quod infra unam potestatem [illegible]
maxime differunt infra illam [illegible]
[illegible] [illegible] et in [illegible]
dicuntur contraria quod [illegible] infra unam fa-
cultatem maxime differunt [illegible] ad
melius [illegible] ut [illegible] intelligendum
[illegible] [illegible] [illegible] quod [illegible]
[illegible] [illegible] duo contraria [illegible] et
[illegible] et illa quod infra [illegible]
et maxime differunt. [illegible] **De
inde cum dicit** et quorum [illegible] maxime

sequitur ex dictis quod quodlibet duorum maxime distantium contrariorum dicitur quod quodlibet maxime distantium sive sit simplex sive aliquorum extremorum diversorum generum: sed sit aliquorum contrariorum in eodem genere sive aliquorum contrariorum in eadem specie. Sed nota contrarietas. Notandum tamen quod large modo accipit hic contrarietatem. quod non quodlibet maxime distantium facit proprie contrarietatem. Ex solum maxime distantia formalis tamen quod illa quae sunt sub eadem specie non distant proprie formaliter maxime. Quia non facit proprie contrarietatem. Sed contrarias ex eo maxime distantia cum sint in eodem genere: et ea quae maxime distant in diversis generibus non dicuntur proprie contraria. Ad evidentiam huius tractatus

Dicit aliquis. V. contraria sunt quae maxime distant in eodem genere etc. Sed quod hic quod ut melius pateat [illegible] tamen quod duplex distantia est scilicet situalis et formalis in distantia autem situali [illegible] primum medium et finem sicut in consideratione motus [illegible] punctum orientale et punctum occidentale et punctum medium et meridiei inter primum autem et medium non est maxima distantia quia illa vocatur maxime quae medium non est. magis autem distat primum a fine quam a medio eodem modo medium et finis non tamen maximam distantiam. Si ergo ponderemus contrarietatem in distantia locali dicemus quod primum et finis opponuntur contrarie puta primum orientale et finis occidentale vel primum et medium vel finis et medium eodem modo [illegible] in distantia formali primum medium et finis eo modo quo dicimus quod albedo et nigredo distant maxime et nigredo et finis et pallidus tamquam medium: Quia ergo si ponderemus contrarietatem in formis: pro[illegible] quod extrema distantiae formalis sunt illa quae sunt contraria ut sic albedo est unum extremum distantiae formalis: nigredo aliud et pallidus est medium inter illa duo extrema dicemus quod albedo et nigredo sunt contraria non autem albedo et pallidus sive nigredo et pallidus. Notandum tamen quod contraria dicuntur esse infra unam distantiam quia contraria sunt illa quae infra unam distantiam maxime distant proprie distantia formali: forte quod non sunt infra unam distantiam [illegible] [illegible] quod unius distantiae quasi [illegible] ex [illegible] dulcis tamquam ex uno extremo: et amarum tamquam ex medio sapore [illegible] duos et alia distantia est quod [illegible] ex albedine tamquam uno extremo et nigredine tamquam ex alio et pallido tamquam medio ista autem unitas distantiae accipitur ab unitate generis illa enim quae [illegible] in [illegible] unam distantiam

formaliter quae sunt infra unam ordinem formaliter illa enim sunt infra unam ordinem formaliter quae sunt infra unum genus et quod illa quae sunt contraria dicuntur esse infra unam distantiam et unitas distantiae accipitur ab unitate generis [illegible] dictum est a [illegible] quod contraria sunt illa quae infra unum genus maxime a se distant hoc est infra unam distantiam formalem quae distantia accipitur ab unitate generis Item quidem aliquis

V. contraria sunt illa quae maxime distant infra unam potentiam videtur quod non quia potest multiplicari sive [illegible] contraria non dicuntur [illegible] Ergo contraria distinguntur [illegible] potentias non [illegible] sunt infra unam potentiam. Ad oppositum est textus philosophi. Pro evidentia [illegible] quod potest multiplicari [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Ex [illegible] [illegible] quod non [illegible] ordinem [illegible] et illa sunt [illegible] quae sunt infra diversas distantias formales [illegible] ordinem formaliter [illegible] [illegible] ex una forma [illegible] [illegible] ad aliam [illegible] [illegible] [illegible] ex albo de[illegible] [illegible] in nigrum non autem ex dulci [illegible] [illegible] quod alia potentia [illegible] est quae est ad albedinem et alia quae est ad dulcedinem quae iste forte non sunt [illegible] nec sub uno ordine quia unum [illegible] est sub uno genere [illegible] [illegible] [illegible] unum et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] scilicet et albedine et dulcedine quae non sunt duae potentiae ad istas duas formas [illegible] una potentia [illegible] [illegible] [illegible] non [illegible]: [illegible] si [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ad unam potentiam [illegible] [illegible] albedinem non repugnat [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ad aliam potentiam [illegible] [illegible] [illegible] ad formas [illegible] [illegible] sub uno ordine hoc est sub una distantia. [illegible] ordine [illegible] [illegible] sub una potentia [illegible] et quae contraria sunt sub una distantia [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] una potentia [illegible] [illegible] contraria [illegible] [illegible] una potentia [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] potentia [illegible] [illegible] [illegible] distantiam totam formalem. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] sunt infra distantiam sunt [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] totam distantiam [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] formalem quae est infra [illegible] [illegible] [illegible] illa quae sunt infra distantiam [illegible] [illegible] albedo et nigredo quae sunt extrema distantiae et [illegible] pallidus quod est medium [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] distantiam [illegible] illa quae sunt infra distantiam multiplicantur oportet [illegible] quod potentiae multiplicantur [illegible] [illegible] [illegible] quod duae potentiae [illegible] [illegible] duo contraria et quod duae potentiae [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] duo contraria [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] duo distant [illegible] in eodem [illegible] [illegible] duo contraria non [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] unius potentiae [illegible] ad duo: [illegible] [illegible] unius contraria [illegible] [illegible] [illegible] in eodem proprie [illegible]

distancie: Et una parte contrarii vel
per aliquam partem contrarii stante illa perveniet
vel illa parte contrarii per unum extremum per
contrarii per aliud. ymaginemur enim quod ista
una pars vel ad unam distanciam quod
per [illegible] illius distancie perficiatur vel
per aliquam partem contrarii per aliud illo permanente
quod ad due parte sunt ad duas distancias
vel distantie quod una sit contraria per u-
num extremum unius distancie ad quam
alia per contrarii per unum extremum alterius
et tunc due forte duarum distanciarum sunt
[illegible] possunt sunt eo in eodem
et per quod due forte contrarie sunt infra
unam partem: propter unitatem ordinis et
distancie [illegible] in opposito [illegible]
[illegible] quod non possunt [illegible] fortes sic eas
multiplicantur [illegible] ut [illegible] Deinde
cum dicit alia vero dicuntur
contraria [illegible] quot modis dicuntur contraria
vel sunt propter contraria inquantum habent
[illegible] et dicuntur [illegible] partes quod
[illegible] quod [illegible] quod dicit
erat ibi [illegible] et unum. Et quod
primum sit [illegible] alia dicuntur contraria propter alia
vel dicuntur contraria quod habent contraria actu
[illegible] et [illegible] dicuntur contraria
vel quod sunt contraria [illegible] si quod [illegible] habent
[illegible] sunt contraria [illegible] calidum et frigidum
alia dicuntur contraria quod possunt suscipere contraria
vel quod actu [illegible] sicut egrotativum et
sanativum dicuntur contraria vel quod [illegible] sit eg-
rum [illegible] sanum. Et quod [illegible] defacile
potest esse egrum et [illegible] defacile potest esse
3 sanum. Alia vero dicuntur contraria quod pos-
sunt agere contraria vel pati contraria sicut
calefactivum et infrigidativum dicuntur contraria
vel quod agunt contraria Et quod possunt agere
sicut est calefactibile et infrigidabile
4 dicuntur contraria quod possunt [illegible] Alia
dicuntur contraria quod sunt actu agere contraria
ut calefaciens et infrigidans [illegible]
actu [illegible] agentes ut quod calefacit
5 et quod frigefacit. Alia dicuntur contraria quod [illegible]
[illegible] et [illegible] contraria vel quod
sunt [illegible] et [illegible] contrariorum [illegible]
quod sunt [illegible] contraria opposita [illegible] et
[illegible] contraria opposita [illegible] ut [illegible]
[illegible] [illegible] Deinde
cum dicit [illegible] ad [illegible] et unum.
[illegible] dicuntur [illegible]
[illegible] [illegible] possit
[illegible] aliquis [illegible] unde [illegible]
[illegible] quod [illegible] quod sic [illegible] et
unum [illegible] et alia [illegible]
[illegible] et unum [illegible]
et [illegible] et [illegible] sequuntur [illegible]
unum [illegible] in unoquoque
[illegible] sed et [illegible] Deinde

cum dicit [illegible]: [illegible]
sed [illegible] quod [illegible] sed
distinguit [illegible] dicuntur et dicuntur
in v. partes [illegible] quos ponit
partes [illegible] in [illegible] Et quod primo quod
[illegible] sed [illegible] primo vel [illegible]
sub uno genere vel sunt [illegible]
vel sunt sub alterius sed [illegible] et [illegible]
[illegible] quod sunt sub qualitate et [illegible]
[illegible] sub alterius [illegible] vel illa sunt
[illegible] in eodem genere
[illegible] ab illo genere per [illegible]
[illegible] quod sic [illegible] sed
illa quod [illegible] genere sunt contraria
sunt vel Deinde cum dicit [illegible]
in [illegible] ponit [illegible] modus [illegible]
sunt [illegible] ad genus [illegible]
[illegible] sunt [illegible] sed album et
nigrum [illegible] quod [illegible] contraria sunt
[illegible] et sunt [illegible] illa
[illegible] quod [illegible] sunt contraria [illegible]
[illegible] quod contrarietas [illegible]
[illegible] Deinde cum dicit [illegible]
in [illegible] ponit [illegible]
[illegible] quod [illegible] specie
[illegible] et [illegible] sub genere sunt
[illegible] et illa [illegible] sunt [illegible] sunt
[illegible] vel quae dicimus
quod homo et equus [illegible] specie quod [illegible]
[illegible] genere et sunt in [illegible] quod
aliquam vel [illegible] et [illegible]
sunt [illegible] et [illegible] vocat
ad [illegible] individuum quod [illegible]
[illegible] in [illegible] vel [illegible]
[illegible] si [illegible] et [illegible]
in [illegible] vocat [illegible]
[illegible] quod ibi stat omnis [illegible]
[illegible] ymaginari quod [illegible]
[illegible] et genus [illegible] et
[illegible] et [illegible] specie [illegible]
[illegible] quod [illegible] et
[illegible] genus [illegible]
et [illegible] ad [illegible]
[illegible] et [illegible] quod [illegible]
[illegible] addit alias
[illegible] descendit per [illegible] in di-
[illegible] quod [illegible] sunt [illegible]
esset aliquis [illegible] individuum addit
super speciem [illegible]
quod [illegible] et [illegible] quod
[illegible] individuum ad speciem. [illegible]
[illegible] individuum
[illegible] differenti [illegible]
[illegible] genus ad speciem et [illegible] ad
individuum [illegible]
individuum ad speciem. Ubi notandum
quod individuum [illegible] speciem sicut [illegible]
[illegible] et [illegible] sed [illegible]
[illegible] sed forte [illegible]

Si autem sic est quod per descensum species in individua sit sic descensus formaliter in modo. Si enim species in individua descenderet per formam, sequeretur quod forma individui esset formalior quam forma speciei, quod omnis forma ... [illegible]

[illegible]

166 ... [illegible]

materialis sequitur ad duas [illegible] ... quod acquiritur duas formas [illegible] largo modo [illegible] quod una sola materia [illegible] alias et isto modo aliqua [illegible] materialis posset esse in eodem subiecto [illegible] materialis non acquiritur per ... formam. [illegible] per ... formam quod eadem numero acquiritur per ... formam et formam sit tantum [illegible] in parte [illegible] quod materia multiplicatur [illegible] ... formalis possunt esse [illegible] duo [illegible] in eodem subiecto [illegible] formalis [illegible] et talis numero acquiritur a forma vel a forma aliqua [illegible] materialis ... quod non formalis in parte [illegible] quod duo actus sunt [illegible] ... talem [illegible] non potest acquiri a forma [illegible] et quod [illegible] determinata [illegible] formalis et non formalis [illegible] ... acquiritur per [illegible] ad formam [illegible] per [illegible] et alia [illegible] et aliam formam. [illegible] una forma [illegible] et alia ad [illegible] alia et alia [illegible] ad [illegible] et [illegible] actum [illegible] acquiritur ad eandem formam [illegible] actum [illegible] et [illegible] formam [illegible] quod una [illegible] ad [illegible] actum [illegible] alia posset [illegible] posset esse duo actus [illegible] in eodem subiecto [illegible] actus [illegible] ad [illegible] forma [illegible] una forma [illegible] quod illa forma [illegible] actum [illegible] formalis [illegible] ad actum [illegible] impossibile [illegible] et [illegible] sed [illegible] quod [illegible] speculatur [illegible] sed [illegible] quod duo actus [illegible] possunt esse in eodem subiecto [illegible]

Priora et posteriora dicuntur tot modis

Distinguit priora et posteriora [illegible] ... [illegible]

[illegible] priori et posteriori [illegible] specialis [illegible] unde illud magis [illegible] priori et posteriori [illegible] priora [illegible] et posteriora [illegible] ... De [illegible] ... [illegible] priora et posteriora et [illegible] priora [illegible] alia non [illegible] alia [illegible] aliud [illegible] prius [illegible] actum [illegible] priora [illegible] loco in [illegible] ... aliquod [illegible] De [illegible] ... [illegible] loco [illegible] alia [illegible] aliud [illegible] loco [illegible] ... medium [illegible] ... De [illegible] ... [illegible] alia [illegible]

Quoniam vero [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in
[illegible] ad [illegible] [illegible] [illegible] accipiend[um]
ad [illegible] quae [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] accipiuntur [illegible] et [illegible]
Deinde cum dicit alia autem motus
declarat [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
aliud est [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] motiti [illegible] [illegible] quae
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] moventi [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] simpliciter [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] iste modus
vocatur [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] moventis [illegible]
[illegible] [illegible] et [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] ad [illegible] ita
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] **Deinde**
cum dicit alia autem [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] simpliciter [illegible]
alia [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] aliud [illegible] [illegible] [illegible] ab illo
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] tale [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] vocatur ad iste modus
[illegible] [illegible] simpliciter [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] ad [illegible] simpliciter [illegible] et [illegible]
[illegible] [illegible] **Deinde cum dicit**
alia autem [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] aliquid [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] iste modus [illegible]
[illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] ad [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

aliquis [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] ad
[illegible] [illegible] medius [illegible] media [illegible] est
[illegible] [illegible] ille [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] iste modus aliquid [illegible] [illegible]
[illegible] et [illegible] ad ad [illegible] **De-**
inde cum dicit alius [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] alius
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] cognitione
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] intellectione ad
aliquid ad [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] / [illegible]
[illegible] aliud in cognitione [illegible] [illegible] aliud
[illegible] in cognitione intellectiva [illegible] [illegible]
[illegible] intellectivi[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] ad singularia [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] intellectus [illegible] [illegible] est
[illegible] [illegible] toto [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] cognoscit [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] intellectus [illegible] [illegible] cognoscit
totum [illegible] totum resolvit ad [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] intellectiva
cognitione [illegible] [illegible] [illegible] ad [illegible]
[illegible] [illegible] toto [illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] ad [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] aliquando [illegible] et
[illegible] ambo [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
intellectus et [illegible] dependet [illegible]
cognitione et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] dependet [illegible] et
cognitione [illegible] alius [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] intellectiva [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] passio [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] passio [illegible] et [illegible]
[illegible] passio [illegible] et [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] passio [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] **Quae-**
ret aliquis [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] intellectum [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] ad [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] ad [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ad [illegible]
intellectum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
intellectum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
intellectum [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] intellectum [illegible]
[illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] intellectum ad ad [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible]

Et in cognitione [illegible] ergo in [illegible] [illegible]
[illegible]. Ad cuius evidentiam notandum quod
secundum Avicennam ens quod primo occurrit in intel-
lectum est ens [illegible] ens est illud
quod primo occurrit intellectui. Et cum [illegible]
necessaria [illegible] intellectum [illegible] [illegible]
omnium aliorum resolutive ad [illegible] omnis
et [illegible] omnium intelligibilium (quod ambobus
capiuntur) resolutive ad intellectum agentis
quod primo a nobis capitur. Si ergo [illegible]
[illegible] quod a nobis capitur quod primo occurrit
intellectui: ens quod [illegible] sic [illegible] ad
[illegible] entis prius nobis occurrit. Hoc autem
sic [illegible] conceptus quod conceptus [illegible]
[illegible] tantum magis appropinquat ad conceptum
entis. [illegible]
prius nobis occurrit sic et [illegible] magis
[illegible] prius nobis occurrit. [illegible] vero [illegible]
[illegible] intellectus [illegible] declarabit [illegible]
[illegible] intellectus est
quod confusus dicit ad distinctum [illegible]
intellectus non explicite [illegible] intellectum [illegible]
tatem rei prius occurrit [illegible]
confuse et quod intellectus non [illegible]
nisi explicite rem intelligit et distincte
[illegible] rem. quod [illegible] sibi [illegible] confuse et
[illegible]: explicando per conceptum [illegible]
quod primo explicat [illegible] per conceptum confusum
[illegible] conceptum [illegible] conceptum [illegible].
explicat [illegible] per conceptum distinctum et
specificum quod conceptum [illegible] conceptum
[illegible] et quod [illegible] primo occurrit in-
tellectui sub conceptu [illegible] quod sub conceptu
[illegible] sub conceptu confuso: quod sub
conceptu distincto [illegible] [illegible] potest
[illegible] in [illegible] primo [illegible] intellectum
occurrit [illegible] et confuse et [illegible] dis-
tincte per [illegible] [illegible] in-
tellectus [illegible] explicando [illegible]
[illegible] occurrit quod [illegible] [illegible]
[illegible] occurrit sub conceptu magis confuso
[illegible] [illegible] [illegible] sibi occurrit quod
[illegible] [illegible]. [illegible]
[illegible] conceptus [illegible] confusus
[illegible] quam [illegible] quod magis appropinquat
ad conceptum distinctum [illegible]. [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] [illegible] occurrit quod
[illegible] [illegible] et
[illegible] attingit conceptum distinctum [illegible]
Et quod [illegible] non procedit de [illegible] ad
[illegible] Et primo [illegible] [illegible]
[illegible] intellectus [illegible]
[illegible] intelligere distinctum conceptum
rei prius [illegible] conceptum confusum [illegible]
rei [illegible] conceptum distinctum
conceptus [illegible] conceptus [illegible]
conceptus [illegible] distinctus [illegible] [illegible]

Et [illegible] prius [illegible] magis [illegible] quam [illegible]
[illegible] et quod [illegible] intellectus
[illegible] quod [illegible] intellectus
[illegible] ambobus [illegible]
[illegible] magis [illegible]
[illegible]. [illegible]
quod [illegible] magis intellectum [illegible]
[illegible] modis [illegible]
[illegible] ergo quod [illegible] magis [illegible]
[illegible] magis [illegible] intellectum [illegible]
[illegible] intellectus
[illegible] ab actu [illegible] quod [illegible]
in actu [illegible] de intellectu
[illegible] magis [illegible] magis [illegible]
[illegible] quam [illegible]
magis [illegible] intellectum magis
[illegible] quod intellectus non [illegible] rem ex-
plicite et distinguere prius [illegible]
rem [illegible] confusum [illegible]
et distinctum. **De modo quo dicit**
[illegible]
[illegible] prius [illegible] quod si [illegible]
[illegible] quod [illegible] prius [illegible]
alio [illegible] ad [illegible] prius [illegible] illo [illegible]
quod prius [illegible] alio [illegible]
[illegible] et aliud posterius [illegible]: quam distinctionem
prioris et posterioris [illegible] plato. Volens
[illegible] plato quod [illegible] et [illegible] priora
[illegible] quam [illegible] quod [illegible] dependentia
[illegible] non [illegible] [illegible]
[illegible] non prius [illegible] [illegible]
[illegible] et [illegible]: [illegible] et [illegible]
[illegible] non prius [illegible] [illegible]
[illegible] et [illegible] posterius quod [illegible]
[illegible] non dependet ab [illegible]
[illegible]. **De modo quo dicit** [illegible]
[illegible] quod [illegible] prius [illegible]
[illegible] [illegible] quod primo
[illegible] istud modo. [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible] ad
[illegible] modo quod sunt quod [illegible] prius [illegible]
illo [illegible] non [illegible]. [illegible] modo
[illegible] [illegible] quod [illegible]
[illegible] prius et posterius [illegible]
et actus quod [illegible] [illegible] priora [illegible]
[illegible] quod [illegible] procedit [illegible]
ad actum [illegible] priora [illegible] actus
et quod [illegible] procedit [illegible] ad [illegible]
[illegible] priora quod procedit [illegible]
[illegible] ad actum [illegible] posteriora quod
procedit [illegible] ad [illegible]
[illegible] priora quod procedit [illegible] actu
ad [illegible]: [illegible] posteriora quod procedit
[illegible] ad actum [illegible]
[illegible] toto [illegible] et [illegible]
toto et [illegible] [illegible]
[illegible] posteriora quod procedit [illegible]
[illegible] ad actum procedit de [illegible] ad [illegible]
[illegible] ad [illegible] quod [illegible] procedit [illegible] actu
ad [illegible] posteriora [illegible] quod procedit

de toto ad partem. et de quo ad componentia ut ad mixtum et ferrum et [illegible] quod dicit philosophus quod dissolute partes erant [illegible] [illegible] quod sic erant in toto; [illegible] partes. **Deinde cum dicit.** [illegible] reducit [illegible] modos ad omnes alios ad [illegible] modos [illegible] contingit [illegible] sine illo et [illegible] [illegible] dependet [illegible] [illegible] omnia [illegible] contingit [illegible] sine alio [illegible] [illegible] [illegible] aliquid [illegible] totum [illegible] sine [illegible] partibus [illegible] sine partes [illegible] [illegible] in toto [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] totum contingit [illegible] sine toto [illegible] totum [illegible] totum [illegible] alia [illegible] et [illegible]

Potestas dicitur aliquando [illegible] motus [illegible]

[illegible] de partibus [illegible] [illegible] potentia et actu [illegible] [illegible] [illegible] distinguit [illegible] potentia [illegible] distinguit [illegible] [illegible] potentia [illegible] distinguit [illegible] potentia [illegible] [illegible] potentia [illegible] distinguit [illegible] [illegible] potentia [illegible] [illegible] potentia [illegible] distinguit [illegible] potentia [illegible] distinguit [illegible] potentia [illegible] actu [illegible] potentia [illegible] actu [illegible] potentia [illegible]

actio in uno [illegible] quod potentia activa in [illegible] id est [illegible] quod potentia activa in aliquid [illegible] potentia [illegible] [illegible] [illegible] et quod contingit quod potentia activa aliquid [illegible] [illegible] quod potentia activa [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] medicinae [illegible] potentia et [illegible] sanatio [illegible] [illegible] sanat et [illegible] [illegible] sanat [illegible] [illegible] aliquid [illegible] sanat [illegible] potentia activa [illegible] sanat [illegible] sanatur [illegible] motus [illegible] in alterum ab illo [illegible] [illegible] potentia [illegible] potentia [illegible] sanat [illegible] potentia [illegible] sanatur **Deinde cum dicit** [illegible] ab alio [illegible] potentia [illegible] potentia ab alio [illegible] [illegible] movetur ab alio [illegible] potentia [illegible] posse [illegible] [illegible] posse [illegible] potentia [illegible] posse [illegible] [illegible] posse [illegible] potentia [illegible] potentia [illegible] impotentia [illegible] potentia [illegible] impotentia [illegible]

Quod aliquis [illegible] potentia activa sit in altero ab illo [illegible] potentia activa [illegible] potentia activa [illegible] movetur [illegible] potentia motiva [illegible] movetur [illegible] motus [illegible] movetur [illegible] potentia activa in altero [illegible] ab illo quod [illegible] potentia activa [illegible] potentia activa [illegible] potentia activa [illegible]

168 [illegible] potentia activa sit in alio ab illo [illegible] quod potentia

Quod potentia activa est movens primum [illegible]
[illegible] aliquis agens [illegible] ad conclusionem [illegible]
[illegible] activa primum [illegible] formam vel [illegible] ad
agens movens [illegible] passiva [illegible] alicuius [illegible]
[illegible] [illegible] quod movet [illegible] [illegible] alicuius
perfectionem [illegible] quod illam perfectionem aliquis
non perficit vel naturale vel formale
[illegible] illo non illam perfectam [illegible]
movens passiva ad illam. naturale [illegible]
[illegible] agens [illegible] formale [illegible]
agens [illegible] perfectionem [illegible] movet
passiva aliquis non [illegible] ad [illegible]
et [illegible] potentia activa obiectum [illegible]
potentia activa [illegible] quod movet [illegible]
perfectionem [illegible] potentia activa. et [illegible]
potentia activa [illegible] quod [illegible] illam perfectionem
alicuius ad illam non [illegible] et [illegible]
obiectum potentia activa quod [illegible] possibile
vel [illegible] passiva [illegible] quod illam perfectionem [illegible]
[illegible] non posset [illegible] illam
[illegible] ad illam non movetur. [illegible]
[illegible] sequitur quod ipsa potentia activa [illegible]
semper [illegible] quod aliquis non perficit [illegible]
potentia passiva [illegible] vel semper
[illegible] non [illegible] impossibile sit quod
[illegible] sit et non sit [illegible]
[illegible] impossibile [illegible] sit [illegible] potentia
activa [illegible] potentia passiva
[illegible] potentia activa [illegible]
[illegible] obiectum [illegible] in alio [illegible]
[illegible] immediate [illegible]
[illegible] immediate [illegible] mediate [illegible]
ambo [illegible] [illegible] quod [illegible]
[illegible] alia [illegible] [illegible]
[illegible] potentia reflexiva et non reflexiva [illegible]
[illegible] [illegible] quod [illegible]
non potentia reflexiva et non reflexiva
[illegible] potentia reflexiva [illegible] semper [illegible]
[illegible] semper [illegible] non [illegible]
quod potentia [illegible] semper [illegible] et
[illegible] potentia activa reflexiva [illegible]
[illegible] potentia [illegible] potentia et obiectum
potentia [illegible] reflexiva [illegible]
[illegible] reflexiva [illegible]
obiectum potentia [illegible] reflexa [illegible]
in alio [illegible] potentia [illegible] vel
[illegible] reflexiva
[illegible] potentia et obiectum [illegible]
[illegible] potentia [illegible]
[illegible] non [illegible] potentia [illegible]
potentia [illegible] et [illegible]
in [illegible] motus [illegible]
[illegible] reflexiva
[illegible] potentia
non reflexiva [illegible]
[illegible] intellectualibus [illegible] non
[illegible] motus [illegible] intellectus non [illegible]
[illegible] voluntas [illegible]
[illegible] motus [illegible] non
[illegible] [illegible] quaeritur [illegible]

[illegible] quod [illegible] potentia sit [illegible]
[illegible] [illegible] in illa potentia
activa [illegible] motus et [illegible]
potentia [illegible] et non reflexa [illegible]
potentia [illegible] et motus
[illegible] [illegible] illam [illegible]
[illegible] quod [illegible] potentia activa [illegible]
[illegible] potentia
activa [illegible] [illegible]
in [illegible] quod [illegible]
illa [illegible] potentia activa [illegible]
[illegible] potentia non reflexiva
[illegible] illa [illegible] [illegible] ad
[illegible] potentia reflexiva
non [illegible] motus et [illegible]
et [illegible] et [illegible] potentia [illegible]
quod [illegible] movetur [illegible]
[illegible] potentia activa [illegible] potentia
activa passiva in alio et [illegible]
activa [illegible] potentia [illegible]
[illegible] quod [illegible]
non [illegible] [illegible]
[illegible] non posset movere [illegible] non
posset movere et quod [illegible] est
[illegible] potentia passiva [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] non [illegible]
[illegible] et non [illegible] et [illegible] non
[illegible] non movetur [illegible]
[illegible] actu [illegible]
[illegible] quod movetur [illegible]
quod [illegible] [illegible]
quod movetur [illegible] non quod movetur
et [illegible] potentia activa [illegible]
passiva [illegible] et non movetur
[illegible] quod [illegible] non movetur [illegible]
non [illegible] quod [illegible]
[illegible]
[illegible] movetur [illegible] non movetur [illegible]
[illegible] non [illegible] actu [illegible]
[illegible] non [illegible] potentia [illegible] quod
potentia [illegible] non [illegible] quod [illegible]
[illegible] non [illegible] et non
[illegible] [illegible] reflexionem et [illegible]
[illegible] et quod potentia [illegible] non [illegible]
actu non [illegible] non [illegible] actu [illegible]
[illegible] [illegible] perfectionem et [illegible]
quod non potentia [illegible] non [illegible]
[illegible] quod [illegible] actu [illegible] non [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] et [illegible]
non [illegible] et non [illegible] et vellet [illegible]
[illegible] non posset [illegible] quod [illegible]
[illegible] non posset [illegible] [illegible]
[illegible] actu [illegible] posse [illegible]
[illegible] non [illegible] actu [illegible]
[illegible] potest [illegible] quod non [illegible]
[illegible] potest [illegible] quod [illegible]

[illegible]

[illegible]

vel sufficit nisi sit [illegible] privatio [illegible]
[illegible] potentia [illegible] sic [illegible]
[illegible] vel supponit quod necesse sit in
[illegible] privatio / passiva potentia / [illegible]
[illegible] potentia [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] potentia et privatio et si [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] sive sit privatio sive [illegible]

Deinde cum dicit [illegible]
[illegible] potentie [illegible]
[illegible] potest [illegible]
[illegible] possit [illegible]
[illegible] in [illegible] privatio [illegible]
[illegible]
[illegible] Notandum [illegible] potentie
[illegible] potentie [illegible]
[illegible] impossibile [illegible]
[illegible] potentie [illegible] potest [illegible]
[illegible]

Deinde cum dicit
[illegible] potentie [illegible]
[illegible] agere et pati [illegible]
[illegible] agere [illegible]
[illegible] pati [illegible]
[illegible] potentie [illegible] potentia
actiua [illegible] agere [illegible]
[illegible] potentia passiva [illegible]
[illegible] pati [illegible] pati [illegible]
[illegible] agere [illegible] pati [illegible]
[illegible]
[illegible] agere [illegible] pati [illegible]
[illegible] potentie [illegible] agere [illegible]
[illegible] potentia [illegible]
[illegible]
[illegible] possit [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] privatio [illegible]

Deinde cum dicit [illegible]
privatio [illegible]
[illegible] potentia opposita [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] potentia [illegible]
[illegible] impotentia [illegible]
[illegible] potentie [illegible] privatio [illegible]
privatio [illegible]
potentie [illegible] sicut [illegible]

[illegible] potentia et [illegible]
[illegible] aptum natum [illegible]
potentia [illegible]
[illegible]
[illegible] potest [illegible] impotentia [illegible]
[illegible] impotentia [illegible]
[illegible]
[illegible] impotens [illegible]
[illegible] impotens [illegible]
[illegible] impotens [illegible]
[illegible] impotens [illegible]

Notandum [illegible] in potentia [illegible] est
negatio [illegible] privatio [illegible]
negationem et privationem [illegible] negatio [illegible]
[illegible] privatio [illegible]
[illegible] privatio [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] aptum natum
[illegible] potentia [illegible]
[illegible] aptum natum [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] aptum natum [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] aptum natum [illegible]
[illegible] privatio [illegible]
potentia [illegible] privatio [illegible]
[illegible]
[illegible] impotentia [illegible]
[illegible] privatio potentia [illegible]
[illegible]
[illegible]

Deinde cum dicit
[illegible] potentia [illegible]
[illegible] potentia [illegible]
[illegible] potentie [illegible]
[illegible] in potentia [illegible]
[illegible]
[illegible] privatio potentia
[illegible] potentie [illegible]
[illegible] impotentia opposita [illegible]
[illegible]
[illegible] passiva [illegible] passiva
potentia [illegible] passiva in
potentia [illegible]
passiva [illegible]

Deinde cum dicit [illegible]
[illegible] in [illegible] in
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

Ita ubi impossibile quando cum consequens Ita ibi
consequens quando non fuit: dicit ergo breviter
innuendo [illegible] quod ex quo sit modus
de possibili et in possibili in complexis
[illegible] possibilia et impossibilia dicuntur [illegible]
[illegible] modis in esse: ad hoc non dicit possibile
et impossibile incomplexis De inde cum
dicit Impossibile quando mentitur in
possibili complexis Dicit impossibile cuius
complexi [illegible] consequens est necessitate non
ut quod quando impossibile complexi non solum
est falsum Sed falsum impossibile et falsum quod
verum non solum est verum Sed necessarium verum
ex non quod dicitur dyameter esse commensu-
rabilis coste est falsum ut quod Sed falsum
impossibile cuius consequens non solum est verum Sed
et necessarium verum sicut non esse ipsum commen-
surabilem ut quod esse commensurabilem est falsum
et impossibile non esse commensurabilem est verum
et necessarium. De inde cum dicit
consequens vero [illegible] mentitur possibile in complexis
consequens tamen impossibile. Et ostendit in
[illegible] possibile quod [illegible] mentitur [illegible] possibile
Ita complexi [illegible] quod modis dicitur possibile. Ita
ubi ergo possibile [illegible] non dicit ergo sic
dicendo quod est impossibile possibile est consequens
[illegible] possibile est cuius consequens non de neces-
sitate falsum sicut hominem sedere possibile est
quod non sedere non est necessario falsum Unde
[illegible] quod possibile tenet [illegible] medium
inter impossibile et necessarium De [illegible] enim
necessarium [illegible] quod affirmat [illegible] possibile
[illegible] ut quod si [illegible] est necessarium falsum
oppositum est impossibile. Et dicit [illegible] impossibile
est quod affirmat utrumque possibile ut quod
[illegible] oppositum non est impossibile
nec necessarium et [illegible] est quod dicit possibile quod possibile
est cuius consequens non est necessario falsum: Dicit
enim quod cuius consequens sit necessarium falsum est
dicere quod consequens non cadit sub [illegible] possibilis
dicit autem quod non cadit sub non possibilis est
dicere quod [illegible] non sunt possibile. ad id est
enim intelligendum quod [illegible] est consequens in
[illegible] possibile: aliud in impossibile et necessario
quod in impossibile falsum consequens cadit sub
facie necessaria. Et consequens necessarium sub facie
impossibilis in impossibile aut [illegible] consequen-
cludendum: quod [illegible] facie ad [illegible]
ut quod [illegible] est materia reliquum [illegible] possibile
[illegible] falsum impossibile est. quod cum non
[illegible] verum in verum: falsum est possibile est
quod in verum [illegible] verum: [illegible] dicit quod in
[illegible] falso. Si falsum est materia verum est
in [illegible]: Unde notandum est quod possibile
necessarium et in possibile impossibilibus sunt
modificationes veri et falsi. [illegible]
possibile falsum sic [illegible] quod non est
[illegible] in verum [illegible] ad necessarium [illegible]

sic modificatur quod non est reducti in falsum
[illegible] possibile [illegible] vel possibile
falsum. verum et falsum sic modificatur
quod sumitur est materia reliquum est possibile
De inde cum dicit [illegible] possibile uno
modo [illegible] multiplicem acceptionem possibilis
dicens quod possibile uno modo sic dicitur
quod est falsum [illegible] non ex necessitate falsum Secundo
modo quod est verum. Sed non ex necessitate verum.
Tertio modo quod non est verum Sed in proximo
est esse ut sit verum. ut quod in primo modo
[illegible] est [illegible] ad falsum quod [illegible] reduci ad verum
in 2o modo [illegible] est possibile ut quod [illegible]
reduci ad falsum: Tertius autem modus addit
super [illegible] modos [illegible] ad
[illegible] ut quod in primo modo [illegible]
[illegible] possibile quod potest reduci ad
verum sed faciliter sine difficultate
sed [illegible] sine non [illegible] ut
quod non est verum. dicit possibile esse verum quod
[illegible] reduci ad verum De
inde cum dicit Secundum metaphori-
cam [illegible] ponit [illegible] modum possibile [illegible]
[illegible] dicens quod secundum metaphoram in
geometria dicitur potentia eo modo quo di-
citur quod ternarius potest in novenarium
quod ex ducti ternarii sit novenarius
et eo modo quo dicitur quod linea potest in
quadratum: [illegible] dicta secundum istam
potentiam non dicuntur secundum potentiam vere ubi
notandum secundum [illegible] quod potentia vera est
in rei veritate est in rebus mobilibus
[illegible] ergo mathematica abstrahat a motu et
[illegible] ubi [illegible] potentia passiva potentia
enim passiva [illegible] motus
et [illegible] deducit et reducit
[illegible] non est in mathematicis [illegible]
in eis potentia nisi secundum [illegible]
[illegible] De inde cum dicit quae
[illegible] potentiam reducit omnes modos potentie
ad unum dicens quod omnes qui dicuntur secundum
potentiam dicuntur [illegible] ad primam
[illegible] potentiam: quod quidem est potentia activa
et est principium motus et mutationis in alio
[illegible] ut [illegible] dictum est Alia autem
dicuntur possibilia quod ad [illegible] potentiam sunt
[illegible] ad potentiam passivam quod in-
cludit activam alia dicuntur possibilia quod
non possunt [illegible] actioni alicui
dicuntur possibilia quod sic [illegible] potentiam activam
[illegible] possunt [illegible]. Et sic omnes
dicuntur potentiam activam [illegible] ad potentie
activae [illegible] primum modum [illegible]
[illegible] quod [illegible] Quereret aliquis
V. [illegible] modis potentie dicuntur [illegible]
[illegible] ad primum modum [illegible]
[illegible] sic [illegible] modis
potentie non [illegible] primum modum non [illegible]
[illegible] vel [illegible] potentie

169

[illegible] 23. V. [illegible] potentie dicuntur [illegible] ad [illegible] modum

eius eo modo. si passiva non de potentia nisi
que concludit primo modo. Et isto dico quod si
potentia activa concludit quod sit potentia
passiva et si potentia passiva concludit
quod sit activa. Si enim esset aliqua potentia ac-
tiva que posset educere et non esset primo
passiva de qua posset educi illa
potentia esset ociosa. Et eodem si esset aliqua
potentia passiva de qua posset educi et non
esset activa que posset educere talis esset
ociosa magis quam sit ociosum quod non [illegible]
concludit actum. Et tamen non ex eo quod secundum-
dicitur: unde non esset plus in [illegible]
ad aliud. Et eodem potentia ergo activa
concludit a passiva sicut ad quod hic [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] enim [illegible] separata
si hic fit educere hic de aliquo fit educi
quod hic fit educere et quod posset educere
quod hic fit educi. Debemus enim [illegible]
[illegible] quod quicquid est in potentia activa [illegible]
[illegible] [illegible] primum [illegible] [illegible] quod in potentia
passiva. Si ergo hic fit [illegible] ergo potentia
passiva concludit [illegible] ad primum
[illegible] potentia passiva in [illegible] ad ac-
tivum. Et quod magis [illegible] non [illegible] potentia
passiva nisi [illegible] activa quod potentia pas-
siva de qua fit educi [illegible] educi
non fit ad nisi que constat [illegible]
fit educere. Sic ergo [illegible] modo [illegible]
[illegible] ad primum [illegible] ad modum in
[illegible] ad primum quod [illegible] concludit sic
enim [illegible] agere concludit agere. [illegible]
[illegible] ad [illegible] modificatum [illegible]
[illegible] concludit potentiam [illegible]
[illegible] potentia [illegible] agens [illegible]
potentiam agentem [illegible] potentia [illegible]
[illegible] concludit potentiam [illegible] modo [illegible]
[illegible] modo [illegible] potentia [illegible] [illegible] reddi
[illegible] impossibile [illegible] [illegible] possibile [illegible]
potentiam activam quod [illegible] [illegible] [illegible]
potentia activa [illegible] enim [illegible] potest
[illegible] quod potentia activa non [illegible] [illegible]
[illegible] quod [illegible] [illegible] potentia [illegible]
[illegible] hic potentia concludit et quod [illegible] [illegible]
passio concludit [illegible] et [illegible]
activa agente et potentia activa [illegible]
potentia [illegible] [illegible] potentiam activam
concludit non [illegible] [illegible] [illegible] in
quo est

18 [Q]ueritur nono utrum
quodlibet condensabile
hic [illegible] [illegible] [illegible]
quod [illegible] in [illegible] [illegible]
et condensatur [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
de quibus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
in [illegible] quod primo deffinit [illegible] [illegible]
condensatur [illegible] [illegible] a [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] sic a [illegible] [illegible] [illegible]
multitudo ergo: [illegible] [illegible] [illegible] ad [illegible]
[illegible] sic quanta: Diffinit ergo primo [illegible]
dicens quod [illegible] [illegible] condensabile [illegible]
[illegible] in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] ad singulas [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] et hic aliquid [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] deffinitionis quod [illegible]
[illegible] condensabile [illegible] [illegible] [illegible] Et [illegible] dif-
ferentia [illegible] [illegible] condensabile [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] in [illegible] nisi [illegible] [illegible]
si [illegible] ibi [illegible] [illegible] quod [illegible] [illegible]
[illegible] ibi [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible]
[illegible] ex [illegible] et forma. Condensabile [illegible] in [illegible]
et [illegible] quod [illegible] [illegible] in [illegible] toto et
in hic [illegible] a [illegible] [illegible] non [illegible] apte
[illegible] [illegible] [illegible] nec [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] hic [illegible] [illegible] ad hic deffinitio [illegible] di-
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in toto [illegible]
[illegible] hic ad [illegible] primum [illegible] quod [illegible] apta nata 110
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
ad [illegible] [illegible] Queritur aliquis
[illegible] hic sit [illegible] [illegible] [illegible] quantitatis videtur
quod non quod [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quantitatis
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
de [illegible] [illegible] [illegible] quod posset [illegible] [illegible]
[illegible] quod [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quod [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] non [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
deffinitio [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] quod [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] quod [illegible] [illegible] [illegible] deffiniri [illegible]
[illegible] [illegible] quod non [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] quod [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]. Debemus enim [illegible]
[illegible] quod [illegible] [illegible] non [illegible] [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible] quod [illegible] [illegible] est
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] quod [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] si ergo [illegible] [illegible] [illegible]
si [illegible] [illegible] deffiniri [illegible] [illegible] quod [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et non
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] non [illegible] [illegible] in ista [illegible]
non [illegible] nisi [illegible] Debemus enim [illegible]
[illegible] quod [illegible] quod hic [illegible] [illegible] [illegible] non
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] quod [illegible] [illegible] [illegible] Et [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Et
si enim [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] forma [illegible] [illegible] [illegible] hic [illegible] est
nisi [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ad [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et forma
in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] enim [illegible]

[illegible] ... Deinde cum dicit ... multitudo ... [illegible] ... Quod aliquis ... [illegible]

[illegible] ... multitudo ... unitas ... [illegible] ... Quod aliquis v. ... unitas ... [illegible]

divisa sit in se et unitas continuitatis solum nec unitas generis sed potius [illegible] quod ad quod movetur quod nullam sed apta nata est unum. alia unitas quam unitas continuitatis sed unitas forme specifice quo tamen quod sunt apta nata esse unum in unitate specifica et sic intelligit intellectualis intelligit isto modo. Quod ergo quia quedam dividuntur intellectualiter vel supposito suo intelligit isto modo quod sunt apta nata esse unum in unitate speciei. Deinde cum dicit [illegible] unde unum est per se formaliter et multa ambo et formaliter [illegible] unitas divisa quod nullam diversitatem et nullam unitatem formalem eorum in nullo formali differentibus [illegible] [illegible] unum quia [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quod [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] unitate [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quia unitas divisa sine ista unitas divisa sit specie specifica eo modo quo [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in specie divisa sine ista unitas sit [illegible] quantitas eo modo quo [illegible] [illegible] linee [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] divisa [illegible] [illegible] [illegible] dividitur quia [illegible] [illegible] unum vel [illegible] forma specifica vel in forma [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quantitas [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] forma [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] forma [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] supposita [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] supposita [illegible] supposito [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] separate [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] formaliter [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quia [illegible] [illegible] unitas formaliter divisa supposita et de se sunt apta nata esse unum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] unitas divisa [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] supposita [illegible] quia unitas [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et tamen [illegible] [illegible] [illegible] et alia unitas [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] Deinde cum dicit [illegible] [illegible] multitudo [illegible] [illegible] multitudo et magnitudo [illegible] [illegible] [illegible] multitudo [illegible] [illegible] multitudo [illegible] [illegible] continua [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] multitudo [illegible] [illegible] [illegible] et non continua magnitudo [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] continua [illegible] magnitudo [illegible] continua [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in longum linea [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in longum et latum superficies [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] longum latum et profundum [illegible] [illegible] corpus [illegible] [illegible] quantitas [illegible] [illegible] longitudo [illegible] [illegible] [illegible] linea et latitudo [illegible] [illegible] superficies et profundum [illegible] corpus. Deinde cum dicit [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] continua [illegible] linea quedam [illegible] linea [illegible] Deinde cum dicit [illegible] linea [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] linee quia in [illegible] declarante [illegible] linee [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] linea [illegible] quantitas [illegible] [illegible] in longum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] passiones [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] passiones et [illegible] [illegible] quantitatis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] passiones [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] passiones linee [illegible] linea [illegible]

attribuit et ad aliud non ad quantum. Quare sunt quantitates varia intencione et sic dictum est de istis quod sunt passiones quantitatis et sunt alia sunt. Dicit quod ille sunt passiones quantitatis scilicet multum et paucum. Dicit quod magnum et parvum sunt passiones quantitatis et sic sunt magnum et parvum dicta absolute et ad se sunt dicta relative ut quod hoc nomen magnum et parvum maius et minus proprie dicuntur de quantitate per accidens autem possunt transferri ad aliqua alia et dici de illis eo modo quo dicimus quod albedo est magna vel parva vel maior vel minor. **Queret aliquis**

Utrum hec dicta et ad se sint passiones quantitatis et ex hoc possunt dici quantitates per se sicut innuit philosophus. Videtur quod non quia quod non est substantia non est substantia ergo quantitas non est quantitas. Ad oppositum est philosophus. Dicendum est quod non est inconveniens quod aliqua duo sint idem realiter et tamen differunt in modo significandi ut quod unum illorum ex suo modo significandi significat per modum substantie et reliquum ad significandum quod per modum passionis et accidentis eo modo quo dicimus quod substantia et substantialitas sunt eadem realiter et tamen substantia significat rem suam per modum substantie et hec autem substantialitas per modum qualitatis quod est [illegible] et cuiuslibet in concreto. Sic in proposito non est inconveniens quod linea et longitudo sint unum realiter et tamen linea dicit illam rem per modum substantie longitudo autem per modum qualitatis et passionis et eodem modo dicitur de superficie et latitudine et de corpore vel profunditate et de quantitate continua et magnitudine et de numero et multitudine ut quod una et eadem quantitas in ordine ad istos est significata per modum substantie et per modum passionis et ut significatur per modum substantie est quantitas per se in primo modo per se ut autem significatur per modum passionis est quantitas per se in secundo modo per se quod autem ista sunt eadem realiter eo modo quo dictum est quantitas quod est linea quod longitudo. Ad longitudo absolute dicta quod dicit differencias [illegible] et eodem modo dicitur de aliis [illegible]. Quod passio substantie est [illegible] quod non est eadem realiter cum substantia vel quod sic [illegible] aliqua que significantur realiter per modum substantie et aliqua per modum passionis [illegible] et tamen realiter quantitas est [illegible] et suo modo magnitudo substantie aliqua dicitur realiter per modum substantie et aliqua per modum [illegible] realiter [illegible] est [illegible] dictum est [illegible] substantie et realiter. **Queret aliquis** Utrum hec predicta relative dicta et ad se scilicet ut longum et breve et magnum et parvum et sic de aliis sint passiones quantitatis. Dicendum [illegible] sunt ista dicta

dicta absolute et relative. Dicit dicendum est quod ista dicta possunt dici passiones quantitatis per se ad evidenciam sunt ponenda [illegible] in uno ut ex uno patebit in omnibus puta in multitudine. Multitudo enim potest dici absolute et relative de intencione eius multitudinis est quod [illegible] potest [illegible] discrete et non potest [illegible] esse [illegible] numerus et [illegible] modo dictum est [illegible] in alia questione quod absolute dicta significatur per modum passionis [illegible] et [illegible] modo multitudo sic se habet quod omnis numerus multitudo est quod omnis numerus [illegible] potest [illegible] et isto modo multitudo opponitur [illegible] cum de ratione multitudinis hoc modo [illegible] sit quod [illegible] potest [illegible] opponitur multitudini quod non [illegible] potest [illegible] et [illegible] est unitas [illegible] modo [illegible] multitudo [illegible] quod [illegible] potest [illegible] improprie [illegible] respectu alicuius eo modo quo dicimus quod hic est multum respectu alicuius quod tamen est paucum respectu alterius quod [illegible] in [illegible] respectu illius sicut [illegible] homines multi in domo et tamen essent pauci in foro. Tamen si accipiatur multitudo primo modo scilicet absolute et multitudo in domo [illegible] multitudo sunt in foro [illegible] [illegible] sunt in domo et [illegible] in foro [illegible] multitudo quod dicitur absolute [illegible] paucitas respective et isto modo accipiendi multitudinem multitudo opponitur [illegible] non [illegible] paucitas [illegible] sic [illegible] modo [illegible] quod non [illegible] est multum in [illegible] modo quod non est paucum est multum [illegible] ista duo opposita multum et paucum sunt [illegible] et ambo super multitudinem absolute dictam quod paucitas est multitudo absolute dicta et multitudo [illegible] opposita multitudo est vel fundatur super eam ita quod illud quod opponitur multitudini dicte absolute [illegible] ut multum [illegible] paucum multitudinem dictam [illegible] eo quod illud [illegible] fundatur [illegible] et eodem modo longum et breve fundatur super longitudinem absolute dictam ita quod longitudo dicta longitudine absolute dicta omnis linea est longa [illegible] de longitudine respectu alicuius est longa alicuius brevis [illegible] longitudine in [illegible]. Sic etiam si accipiatur latitudo absolute quelibet superficies latitudo est quod ista est [illegible] superficies et hoc modo opposita latitudini [illegible] est [illegible]. Sed [illegible] latitudinem [illegible] si accipiatur latitudo [illegible] [illegible] superficies est lata [illegible] et lata et [illegible] superficies [illegible] fundatur super latitudinem

absolute vel sine superficiem eo modo dicendum est de magno et parvo quod si accipiatur magnitudo absolute omnis quantitas esset magna et magna si ad aliud quod dicitur magna quando [illegible] ut quod magnitudo et parvitas sunt quedam relative sive dicti sive magnitudinem absolute dictam sine sive quantitatem [illegible] Tunc secundum quod predicta sunt proportiones quanti [illegible] quod dicit vel relative propter sic [illegible] in [illegible] loco [illegible] relatio dicitur in aliis relationibus et predicta relatio relatio [illegible] accidit quantitati et aliis predicamentis et plurimis ergo dicitur [illegible] et ex explanatione patebit propositum [illegible] ergo videlicet dicitur [illegible] notandum est quod relatio [illegible] debile ens [illegible] fundamentum debile est non sufficit se ipsam sustinere quod non sufficit se ipsum sustinere [illegible] requirit fundamentum aut relationes [illegible] relationes quod [illegible] fundamentum debile est [illegible] apta nata fundari in aliis non fundatur [illegible] ergo non [illegible] relationes [illegible] quod sit in aliis [illegible] ut quod [illegible] relatio [illegible] alio [illegible] fundatur sicut equalitas et inequalitas super quantitatem similitudo et dissimilitudo super qualitatem et hoc est quod dicit hic [illegible] quod relatio accidit quantitati et ceteris predicamentis quod debet intelligi quod sunt accidentia super alia [illegible] fundatur et ex hiis [illegible] propositum [illegible] quod ista [illegible] ut [illegible] relatio fundatur [illegible] super quantitatem sicut multum et paucum relative dicta fundantur multitudine dicta absolute et [illegible] breve et longum relative dicta super superficiem et lineam sive super longitudinem et latitudinem dicta. [illegible] magnum et parvum relative dicta super magnitudinem absolute [illegible] ergo quod [illegible] dicit [illegible] fundamentum eo modo quo dicitur [illegible] de qualitate quod equale et inequale sunt passiones quantitatis [illegible] relative dicte [illegible] similitudo [illegible] equalitas et inequalitas [illegible] relatio [illegible] et equalitas et inequalitas [illegible] fundantur [illegible] relatione [illegible] non [illegible] quod non fundantur nisi [illegible] et [illegible] sicut in aliis relationibus [illegible] ut [illegible] fundantur nisi [illegible] et de fundatis [illegible] et de [illegible] fundatum super illo.

/ [illegible] /

fundamento. **Deinde cum dicit** [illegible] actiones [illegible] dicitur [illegible] quantitas [illegible] actiones dicitur dicens quod [illegible] actiones quedam [illegible] quod [illegible] actiones sicut dicitur de [illegible] et albo que quidem non sunt quantitates [illegible] ergo [illegible] sunt alia [illegible] quantitates [illegible] actiones non [illegible] ergo ex eo quod [illegible] aliquid [illegible] nisi ex quantitate [illegible] ergo ab aliis et isto [illegible] dicitur quod tempus et motus sunt quantitates [illegible] actiones [illegible] non sunt quantitates [illegible] ista quedam [illegible] et [illegible] ab aliis [illegible] non [illegible] sunt divisibilia nisi ex eo quod illa quorum sunt passiones sunt divisibilia [illegible] tempus divisibile est [illegible] motus dico [illegible] motus non est divisibile [illegible] quod movetur ergo [illegible] magnitudinem [illegible] quod ad movetur [illegible] quantitas [illegible] magnitudinem [illegible] motus [illegible] quantitas et [illegible] motus tempus [illegible] [illegible] et [illegible] et dico non motus ergo quod movetur [illegible] dico quod motus est passio quantitatis non [illegible] motus ergo [illegible] motus [illegible] magnitudinem [illegible] motus **Dicit quan-titatem [illegible]** [illegible] quantitas [illegible] reddit [illegible] quod locus [illegible] quantitas ergo [illegible] passionibus quantitatis et [illegible] de forte [illegible] opinio [illegible] notandum est quod [illegible] philosophus [illegible] locus est superficies ergo non [illegible] superficies ergo [illegible] quod in [illegible] de [illegible] loci [illegible] ergo sic quod in [illegible] aliquid [illegible] et aliquid [illegible] superficies [illegible] non ergo [illegible] quod [illegible] vel [illegible] magis locus [illegible] passio quantitatis magis ergo locus [illegible] passio quantitatis quidem quantitas [illegible] quantitas [illegible] quantitas [illegible] ergo est quantitas [illegible] passio [illegible] ergo est passio quantitatis [illegible] quantitas [illegible] quantitas [illegible] quantitas [illegible] magis [illegible] quantitas [illegible] quantitas [illegible] superficies [illegible] passio [illegible] et [illegible] magis [illegible] passio [illegible] quantitati [illegible] reddit [illegible] quidem [illegible] determinavit de

[illegible]

loco quia si determinat de speciebus quantitatis
[illegible] eandem et quod istas quantitates q[illegible]
[illegible] et ad suam valitudinem [illegible] sub alio
et alio membro quantitatis ut [illegible]
valitudinem potest sub eodem [illegible] superficies
et locus sunt una valitas [illegible]
determinando si de superficie determinant
de loco [illegible] realitatem unius dicit
valitatem alterius in predictis [illegible] determinat
de quantitate [illegible] mensurandi [illegible]
[illegible] alia et alia mensurabat pro-
sunt subdividentes species [illegible] locus et
superficies licet sunt [illegible] alia [illegible] et alia
mensurant [illegible] in [illegible] mensurandi [illegible]
cadit sub eodem quia [illegible] cadit sub eodem
ratione eadem [illegible]
[illegible] quod distinctas species [illegible]
specierum magis sequuntur [illegible] valorem
[illegible] distinctas [illegible]
et species sequuntur [illegible] in
[illegible] et quod una et eadem valitas est
in duobus generibus vel in diversis speciebus
[illegible] videmus [illegible]
[illegible] fundatur et relatio [illegible]
[illegible] et [illegible] sunt in diversis
generibus fundatur in genere quantitatis [illegible]
aliquo alio sicut albedo [illegible]
fundata [illegible] in genere relationis et
sic superficies et locus una valitas [illegible]
et [illegible] in [illegible] et [illegible] species quod [illegible]
[illegible] in [illegible] si [illegible] accipitur
[illegible] generis et species accipitur [illegible]
[illegible] quod [illegible] et [illegible]
[illegible] accipi [illegible] et ad genus [illegible]
et alia species sicut [illegible] ymaginatur
[illegible] ymaginatur [illegible] quod
super eandem valitudinem fundantur [illegible]
[illegible] mensurandi [illegible]
superficiei et [illegible] loci quia [illegible]
quod [illegible] superficiei
[illegible] locatum et [illegible]
[illegible] mensurandi vocantur superficies [illegible]
[illegible] vocantur locus [illegible] superficies [illegible]
[illegible] determinat [illegible]
[illegible] ymaginatur [illegible] quod [illegible]
[illegible] et [illegible] eandem [illegible]
[illegible] in [illegible] mensurandi [illegible]
[illegible]
qui [illegible] quod [illegible]
[illegible]
species quantitatis [illegible]
[illegible]
motum de speciebus quantitatis quod [illegible] sit
[illegible] eandem [illegible]
assignat [illegible] quod [illegible]
ut motus [illegible]
[illegible] per [illegible]
[illegible] quantitatis [illegible]
[illegible] species [illegible] quantitatis
a [illegible] ymaginatur
[illegible] quod illud [illegible]
[illegible]

[illegible] quantitatis [illegible] et quod motus [illegible]
[illegible] infinita [illegible] nisi per [illegible]
vel per aliud [illegible] quantitatis per accidens
[illegible] quantitatis [illegible] per accidens
[illegible] nisi per accidens [illegible]
[illegible] species quantitatis [illegible]
[illegible] quod [illegible] species
quantitatis [illegible] aliud et aliud [illegible] mensu-
randi [illegible] in motu est
a magnitudine [illegible]
potest motus species quantitatis [illegible]
[illegible] tempus vel magnitudinem. Quereret
aliquis quomodo tempus [illegible]
[illegible] quantitates per accidens [illegible]
ponatur species quantitatis per se. [illegible]
[illegible] quod [illegible] quantitas respicit motum et
[illegible] tempus quia [illegible] motus [illegible] quod
sit quantitas motus [illegible] actus [illegible]
imperfecta [illegible] quod in potentia ut dicitur
[illegible] de ratione [illegible] actus [illegible] imperfecta
[illegible] quod in potentia [illegible] quod sit quidam actus
imperfectus et intendens [illegible]
[illegible] quod sit quidam actus intendens [illegible]
actum perfectum de [illegible] et formaliter
talis actus [illegible] quod sit quantitas. Debemus
[illegible] ymaginari quod [illegible] actus
[illegible] nisi quod sit quedam tendencia
ad actum perfectum quia [illegible] tendencia [illegible]
[illegible] in re [illegible] prius [illegible] prius et formaliter
[illegible] quantitatis [illegible] per actum et [illegible]
[illegible] quantitatis [illegible]
[illegible] quantitatis [illegible] divisibilis [illegible]
[illegible] divisibilis [illegible] ratione
[illegible] motus [illegible]
[illegible] motus [illegible] formam [illegible] quod motus [illegible]
[illegible] divisibilis [illegible] quod [illegible] ad formam
alias [illegible] ad formam [illegible] divisibilis
[illegible] quod [illegible] ad formam divisibilem [illegible]
prius [illegible] prius [illegible] quod [illegible]
[illegible] formam divisibilem [illegible] ymagi-
[illegible] quod alteratio [illegible] quantitas
[illegible] formaliter [illegible]
[illegible] quantitas [illegible] et [illegible]
[illegible] tendencia [illegible]
quod tendit [illegible]
[illegible] in [illegible] alteratio [illegible]
formaliter [illegible] quantitas
quod sit [illegible] alteratio [illegible]
[illegible] quantitas [illegible]
alteratio [illegible] prius [illegible] prius et [illegible]
[illegible]
[illegible] formaliter [illegible]
[illegible] quantitas [illegible] formaliter
[illegible] quantitas [illegible]
[illegible] formaliter [illegible] quod [illegible] formaliter
[illegible] formaliter quantitas quod [illegible]
sit [illegible] formaliter [illegible] formaliter [illegible]
[illegible] quod formaliter [illegible] quantitas [illegible]
[illegible] tempus

[illegible] continues per se [illegible] quantitates per accidens [illegible] magnitudine [illegible] anteriori et posteriori in motu [illegible] tempus [illegible] [illegible]

[illegible] motus [illegible] tempus [illegible] magnitudinis [illegible] motus et magnitudo [illegible]

Quale dicatur uno modo quidem dif[ferentia]

Postquam iste distinxit modos quantitatis et dividit [illegible] multitudinem [illegible] quantitatis [illegible] reducit omnes modos ad duos [illegible] quantitatis [illegible] motus [illegible] [illegible]

[illegible] quantitatis [illegible] **Deinde dicit** [illegible] [illegible]

[illegible] quantitatis [illegible] **Deinde dicit** [illegible] [illegible]

quod non fit mixtionis suppositorum et solidum at sed similiter quantum quantitates ... quantitas ad unum quantitatis continui ad unum suppositum et continuum ad ... quantitatis et quod sed quantitas quantitatis ... continui ad unum solidum. Notandum quod de ... suppositi ... dimensionis ... [illegible]

Deinde cum dicitur [illegible]

[illegible]

Dubitatur aliquis [illegible]

[illegible]

specierum ... ibi qualitas formalis ... differt ... ab omni alio modo ... multitudo ... qualitatis ... [illegible]

Consequenter queritur aliquis quod est ista qualitas [illegible]

[illegible]

Ultimo queritur utrum ista qualitas que est ... continuitatis possit dici qualitas accidentis [illegible]

Notandum quod in textu [illegible] [illegible] quarto qui quatuor qualitates essentialis species earum [illegible]. 2a pars. Utrum aliqua una possit dici accidentalis [illegible] quod sit ad eius intellectum notandum est quod unus [illegible] et aliud ut figura [illegible] species unius qualitatis [illegible] [illegible] ad [illegible] vel [illegible] qualitate celorum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] vel [illegible] qualitate celi ex uno quod [illegible] quod unus quoniam [illegible] superficialis quantus solidus et de [illegible] ut quod [illegible] dicitur quod [illegible] in uno [illegible] [illegible] cum [illegible] qualitas sit intelligitur de qualitate celi specificante sic [illegible] [illegible] qualis [illegible] distincta [illegible] [illegible] intelligatur de [illegible]. Sed erit in 2o modo quod [illegible] de utroque intellexit [illegible] quod [illegible] dicebat de qualitate [illegible] [illegible] de superficiali et solido [illegible] concludebat quod [illegible] in uno [illegible] [illegible] [illegible] qualitas quod intelligens de ista [illegible] ad concludens [illegible] [illegible] qualitate [illegible] dicens quod [illegible] sit [illegible] qualitas ut [illegible] dicitur [illegible] qualitas [illegible] [illegible] [illegible] sit [illegible] intellexit de ista ut [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] **Queritur aliquis** [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] semel [illegible] sit

ly. 2a c7. [illegible]. Notandum [illegible] quod sit ad eius evidentiam notandum est quod [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ut [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] quod de [illegible] species [illegible] ad [illegible] unus [illegible] est et [illegible] [illegible] alio [illegible] [illegible] est quod [illegible] alterum est et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] alterum est [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quod [illegible] de aliquibus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] species [illegible] [illegible] quod in [illegible] alio [illegible] est et [illegible] [illegible] [illegible] quod [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ita [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ad [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ad qualitatem quod qualitas essentialis [illegible] in [illegible] et [illegible] in [illegible] **Deinde cum dicit** [illegible] [illegible] passiones [illegible] [illegible] qualitatem [illegible] [illegible] ad [illegible] et [illegible] [illegible] et dividitur in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] qualitas [illegible] [illegible] quod [illegible] [illegible] [illegible] qualitas passiones [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] et levitas [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] qualitatis. **Deinde cum dicit** [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] qualitas [illegible] [illegible] aliquid [illegible] [illegible] vel ad [illegible] et [illegible] ad bonum et malum [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] species qualitatis [illegible] [illegible] et isto modo aliquo modo [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quo [illegible] quod aliquis alteratur de ignorantia ad [illegible] [illegible] [illegible] sit [illegible] alteratio. **Queritur hoc** [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] species qualitatis [illegible] [illegible] [illegible] vel [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quod [illegible] species [illegible] [illegible] et in [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] qualitate in actu [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] qualitates [illegible] [illegible] [illegible] quo [illegible] [illegible] [illegible] aliquis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quod [illegible] [illegible] [illegible] species qualitatis [illegible] [illegible]. Et [illegible] aliquis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quod [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] qualitatis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ut [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] species qualitatis [illegible] [illegible] species qualitatis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. **Deinde cum dicit** [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] qualitatis ad [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quod [illegible] qualitas vel [illegible] [illegible] [illegible] vel [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] quod [illegible] [illegible] ibi [illegible] passiones [illegible] [illegible] ibi [illegible] ad bonum et malum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] qualitas [illegible] [illegible] et [illegible] et quod [illegible] quod qualitas [illegible] in [illegible] est quod [illegible] [illegible] quod qualitas in [illegible] est quod [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quod ista qualitas [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] vel [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Notandum ... [illegible]

[illegible]

Deinde ... [illegible]

[illegible]

Deinde ... [illegible]

[illegible]

... [illegible]

Dicet aliquis v. bonum et — 180 Sd. eb.

malum ... [illegible] ... bonum ... [illegible] ... in intellectualibus ... [illegible]

[illegible]

Si aliquid dicitur alia quidem ...

[illegible]

Deinde cum dicit aut calefactivum ponit secundum modum dicens quod secundo modo relativa sunt per potentiam activam et passivam eo modo quo dicimus quod calefactivum refertur ad calefactibile, sectivum et sectibile et omne activum ad passivum. Deinde cum dicit alia vero ut mensurabile ponit tertium modum relationis dicens quod tertio modo dicuntur relativa eo modo quo mensurabile refertur ad mensuram, sicut dicimus quod scibile refertur ad scientiam et sensibile ad sensum [illegible]

8. [illegible]

Queritur aliquis utrum relativa habeant [illegible] tres modos [illegible]

[illegible]

relativum ad [illegible] fundamentum et relativum [illegible] Deinde [illegible] sic ergo [illegible] declarando [illegible]

[illegible]

Ad secundum quod sunt realiter distinguuntur [illegible]
alia positio [illegible] realiter [illegible]
[illegible]
[illegible] aliud et aliud [illegible]
[illegible] in aliquo [illegible]
[illegible]
[illegible] in [illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible — remainder of left column: heavily abbreviated Latin text]

[illegible] et minus [illegible] duplum et
dimidium [illegible] aequalitas [illegible]
[illegible]
[illegible] distinguuntur [illegible] relationes
[illegible] relationes [illegible]
[illegible]
[illegible] duplum et dimidium [illegible]
[illegible] duplum et [illegible] dimidium [illegible]
[illegible]

[illegible — remainder of right column: heavily abbreviated Latin text]

83 [illegible]

[illegible]

Queritur [illegible]

Utrum omnis relatio [illegible]

[illegible]

Consequenter queritur utrum illa [illegible]

[illegible]

Queritur aliquis utrum [illegible]

[illegible]

1 . 87

207

[illegible]

Contra quod aliquis aliquis vo- [illegible]

[illegible]

formaliter quod dicitur realiter et appello hic forma-
litatem largo modo scilicet rem ut se extendit
ad formalitatem quamlibet et sic formalitas illa
dicitur distinctio et differentia quorum fundamenta
distinguuntur formaliter sive distinguuntur quia sunt
species et non esset sic distinctio quod dicitur dis-
tinguuntur formaliter et etiam specie et hoc quod patet
et hoc quia distinctio formalis sic [illegible]
ad opponere relationem quod distinguuntur formali-
ter et non specie sicut [illegible] et hoc
quia distinctio formalis non [illegible] ad opponere
relationem sicut non [illegible] illa ad [illegible]
[illegible]

Queret aliquis utrum in Deo relationem que
[illegible]

similitudo [illegible] similitudo [illegible]
[illegible]

[illegible]

218 20

Vtterum quel[illegible] aliquis. V[illegible]

[illegible]

[illegible] aliquid [illegible] relatio [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in aliquo [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] in [illegible] relatio [illegible] aliquid [illegible] [illegible] relatio [illegible] aliquid [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] relatio [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Iacet autem prima [illegible] utrisque superius [illegible]

[illegible] modos [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] modos [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] modos [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] modis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] equale [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] duplum [illegible] Deinde cum dicit [illegible] Notandum [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] inequalitatis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] duplum et dimidium [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] submultiplex duplum et dimidium. [illegible] [illegible] inequalitatis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] equalitatis et in equalitate [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] illa [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] proportio [illegible] inequalitate illa [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] inequalitate in [illegible] [illegible] equalitate [illegible] proportio in equalitate [illegible] aliquid [illegible] [illegible] indeterminata [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] multiplex [illegible] equalitate [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] submultiplex [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in equalitate [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] determinatum.

[illegible] proportio [illegible] [illegible] indeterminata [illegible] [illegible] indeterminata aliquid [illegible] proportio [illegible] [illegible] determinata [illegible] [illegible] [illegible] duplum [illegible] [illegible] dimidium [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] proportio [illegible] inequalitate [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] in equalitate [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] indeterminate. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] proportio [illegible] inequalitas [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] determinate **Deinde cum dicit** [illegible] duplum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] modis [illegible] [illegible] inequalitatis [illegible] [illegible] multiplex [illegible] submultiplex [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] proportio [illegible] [illegible] [illegible] determinata [illegible] duplum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] determinata [illegible] determinata Deinde [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] determinata [illegible] duplum [illegible] [illegible] [illegible] determinata [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Notandum [illegible] [illegible] [illegible] inequalitatis [illegible] duplum [illegible] [illegible] [illegible] triplum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] multiplicationis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] determinate [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] determinata [illegible] duplum [illegible] triplum [illegible] [illegible] multiplex [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] proportione [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] multiplex [illegible] [illegible] duplum triplum [illegible] [illegible] [illegible] **Deinde cum dicit** [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] determinata et indeterminata [illegible] [illegible] [illegible] proportione inequalitatis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] inequalitas [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] **[illegible] Notandum** [illegible] [illegible] proportio [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] aliquid [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] sexquialtera [illegible] [illegible] proportio.

ad tria vel ad duo. Si autem contineat totum et tertiam partem eius vocatur sesquitertia comparando ad tria. Si autem quartam partem eius proportio sesquiquarta comparando ad quatuor et sic ascendendo in infinitum proportiones in ista quarta specie inequalitatis sunt superparticulares et subsuperparticulares. Due inequalitates et proportiones sunt unius indeterminate. Quarta species superpartiens est quando plus numerus quam continet totum et aliquam partem eius utpote ad dimidium vel tertiam vel aliquam aliam sed non determinatam licet autem cuiuslibet indeterminate determinatur per hoc quod sesquialtera sesquitertia et sic de aliis. Et quod iste species dicuntur proportiones determinate denominatione. Et quod iste species dicuntur denominate a generali et quod dicitur sesquialtera. Quod continet ad superius et ad partem sunt unius denominatio, ut ad est continet quod sesquialtera sub continentia ad quod sesquialtera superparticulare et ad superparticulare dicitur sunt unius determinate. Sed tertia species proportionis multiplex et unius denominate sunt unius indeterminate. **Notandum** dicunt quod partes solum determinant determinate speciebus inequalitatis quarta una dicitur multiplex a superpartiente sed ad sunt quinque species. Quinta dicitur tertia ad quartam speciem quando maior numerus continet minorem semel et insuper aliquas partes minoris sed non est indeterminate. Ideo sic dicitur quod non determinatur quot partes contineat sed tantum postea determinatur proportionem sunt determinate. Unde si contineat totum et duas partes eius comparando quinque ad tria vocabitur superbipartiens et hoc est determinatum sunt unius denominatio. Si autem contineat totum et tres partes eius vocabitur supertripartiens comparando septem ad quatuor et hoc est determinatum sed non sunt unius. Si autem contineat quatuor partes eius comparando ut novem ad quinque vocabitur superquadripartiens et sic semper ascendendo in infinitum proportione. Et ita in ista specie quod maior numerus continet minorem aliquotiens et insuper aliquas partes eius. Et si vocatur multiplex superpartiens et quod ista species dicitur a duabus et hoc est indeterminatum quia non determinatur quotiens contineat multiplicitatem nec quot partes superpartiens postea ad specificandum determinatur. Si autem maior contineat minorem bis et medium partem eius sicut quinque ad duo

duo vocatur duplex sesquialtera et quod duplex specificat multiplicem et sesquialtera superparticularem. Si autem maior contineat minorem ter et dimidium partem eius sicut septem ad duo vocabitur triplex sesquialtera et quod triplex et sesquialtera specificant proportionem compositam. Et sic ista proportio specificat a parte multiplicitatis. Sicut duplex triplex et possit specificari a parte superparticularis, quod sesquialtera sesquitertia et de aliis. Quinta species est quando maior numerus continet minorem aliquotiens et insuper aliquas partes eius et est proportio quod indeterminata in ista specie quod non determinatur quotiens nec quot sed quinque partes postea ad determinatur. Si autem contineat totum bis et duas partes eius comparando quod octo ad tria vocabitur duplex superbipartiens. Si autem contineat totum ter et duas partes eius vocabitur triplex superbipartiens et sic determinari proportiones a parte multiplicis quod duplex triplex et possit determinari a parte alia quod superbipartiens supertripartiens etc. Et ideo in ista specie est determinatum et indeterminatum. **Deinde cum dicit** sed contrarius autem et contrarius unde quod aliqua ista inequalitas non est unius nec unius commensurabilis. Uno autem ergo commensurabilis sunt quod omnes duo numeri comparati ad invicem semper sunt commensurabiles. Illa autem vocatur commensurabilis quod possunt commensurari per aliquam tertiam et quod ad tertiam aliquotiens replicatam reddat illa duo. Omnes autem duo numeri comparati ad invicem semper per aliquem tertium commensurari possunt et ita semper quod commensurabiles sunt. Aliquotiens tamen est quod illi duo numeri non mensurantur per aliquem et per unitatem sicut sic semenarius ad quaternarium vel unitas aliquotiens replicata reddit utrumque. Et binarius quod non aliquotiens replicatus mensurat utrumque aliquid autem et quod non duo numeri comparati sola unitate numerari possunt ut quinque ad duo numerus et quaternarius. Sed nullus numerus aliquotiens replicatus reddit istos duos aliquotiens replicata nisi unitas sed aliquotiens replicata reddit utrumque. Et quia ita et quod semper reddit utrumque et quod non mensuratur aliquo numero ut quod novem unitate sed non sunt commensurabiles. Sed et ita inequalitate determinata semper est commensurabilis aliquo sed unius determinatio aliquo sed unius indeterminatio ut dictum semper. Quod ratio autem ergo et non semper

sunt universaliter que possunt reperiri. Omne commensurabile
est quod nulla mensura [illegible] possit commensurari.
Sed commensuratas dyametri et coste nulla
est mensura que aliquotiens replicata
reddit dyametrum et costam. et sic dy-
ameter et costa non se habent sed unus ad
unum determinatam rationem. quia omnes duo numeri
possunt mensurari aliqua mensuratione quod non est
in dyametro et costa. sic ergo in istis commensura-
bilibus est reperire inequalitatem quia dyameter
est inequalis coste, possumus enim dicere quod dy-
ameter est quid maius quam costa et plus. sed
ista inequalitas et ipsum plus non est secundum
aliquem numerum nec determinatum nec indeterminatum
quia si esset secundum numerum esset commensurabilis
[illegible] secundum totam [illegible] dicit enim [illegible]
[illegible] ad [illegible] aliquid et secundum numerum
indeterminatum et secundum quantitatem aliquam
sed inequalibus differentibus et [illegible] quia omnis
numerus est [illegible] aliquid [illegible]
[illegible] ad [illegible] secundum numerum [illegible]
[illegible] sed in [illegible] [illegible]
[illegible] sic se habet aliquid in [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible] in equale [illegible] in
equale et [illegible] indeterminatum [illegible]
[illegible] in equalitas non est differentia secundum aliquem
numerum [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] et equale ad
inequale [illegible] ista inequalitas aliqua
differentia non est secundum numerum in dyametro
et costa [illegible] quod [illegible]
secundum [illegible] et secundum proportionem numeri. **Deinde**
cum dicit [illegible] equale
[illegible] [illegible] [illegible] quod sit unum
[illegible] et [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] quod ista possunt
[illegible] sub uno modo [illegible] precedentibus
ubi [illegible] [illegible] [illegible] sic [illegible]
[illegible] [illegible] modo [illegible] equale ad [illegible]
[illegible] [illegible] modo quod [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] quantitas [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] ad [illegible] [illegible] et
modo **Deinde cum dicit** [illegible]
[illegible] ad [illegible] quod ista [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] ut [illegible] et ista
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] aliquid
[illegible] ad [illegible] et ista aliquid [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ad [illegible] **Deinde**
cum dicit aliquis [illegible] [illegible] modo
[illegible] [illegible] [illegible] subalterna [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] sub-
alterna. [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] illa que sunt [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] illa que sunt [illegible] [illegible]
ergo [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ergo [illegible].

[illegible] que [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] que [illegible] [illegible]
[illegible] alius [illegible] [illegible]
et [illegible] [illegible] et [illegible] ergo
[illegible] [illegible] subalternum. **Dicet aliquis**
quod omnes relationes que sunt
non [illegible] sunt [illegible] subalterna
videtur quod non quia relatio que [illegible]
ad [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] ut videtur quod
[illegible] ad [illegible] [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible] in
[illegible] ad opposita [illegible] [illegible]
[illegible] quod [illegible] et [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] aliquorum [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] albedo [illegible]
[illegible] quod [illegible] [illegible] alia
[illegible] in albedine et nigredine et
[illegible] [illegible] [illegible]
aliqua [illegible] ne [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] una qualitas una quantitas [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] [illegible] et [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] **Ad**
evidenciam [illegible] [illegible]
[illegible] quod [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] aliorum [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] est
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] multi-
tudine. [illegible] [illegible] multi-
tudo. quia omnis [illegible] multitudo [illegible]
[illegible] omnis multitudo [illegible]
[illegible] [illegible] omnis [illegible]
[illegible] omnis multitudo est [illegible] multitudo
[illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] unitas
[illegible] [illegible] [illegible] multitudo [illegible]
[illegible] multitudo [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] et multitudo
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] unitas [illegible]
[illegible] [illegible] ad [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] unitas et [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] multitudo [illegible] opposita [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] unitas [illegible]
opposita [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] unitas [illegible] [illegible] una
qualitas [illegible] [illegible] [illegible] qualitas et
[illegible] [illegible] una qualitas [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] qualitas [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

et 2o modo non nisi tantum ad unum comparatur ad
unum. Si non comparatur ad aliam rem [illegible]
[illegible]

[illegible]

Queritur aliquis v[trum] filie et ecclesie sit

7 (?) b. [illegible]

[illegible]

ad aliud duobus modis [illegible]
[illegible]

[illegible]

Queritur vtrum aliquis [illegible] relaciones [illegible]

1 9 2 / [illegible] 7 8 [illegible]

[illegible]

[illegible] relatis

eadem et equale non tamen in quantitate inequale non tamen multa in eadem et eius non tamen [illegible] in substantia et divisio non tamen in eadem. Utrum aliqua .v. relatio fundetur super substantiam. Videtur quod non. quia sicut petrus et martinus sunt idem in quantitate et albedo et albedo sunt idem in albedine ista ad ydemptitas quia albedo est eadem albedini non fundatur super substantiam sed albedo [illegible] ad oppositum est philosophus. Secundo quia [illegible] sunt accipi [illegible] modis uno modo per predicamentis [illegible] alio modo [illegible] non [illegible] in aliis predicamentis modo ad [illegible] quod [illegible] quod et aliquam [illegible] quod quia ad modum [illegible] in aliis predicatis albedo eadem licet sit qualitas [illegible] sic [illegible] [illegible] [illegible] modus [illegible] et [illegible] modus [illegible] [illegible] et [illegible] in [illegible] qualitate et [illegible] in aliis ydemptitas ergo non fundatur super substantiam [illegible] non [illegible] super [illegible] non et [illegible] in aliis predicatis puta in quantitate et qualitate vel ydemptitas in [illegible] [illegible]. Ubi notandum quod ut melius videatur quod albedo et nigredo et [illegible] in qualitate et [illegible] [illegible] et [illegible] in [illegible] quantitate possunt considerari duobus modis uno modo ut aliquid [illegible] in se sunt et aliquid [illegible] et isto modo sunt [illegible] quantitates et [illegible] non considerata ut sunt sub ratione ydemptitatis et sic sunt distincta in specie. Secundo modo ydemptitatis et [illegible] eo modo quo dicimus quod albedo et nigredo sunt [illegible] [illegible] [illegible]. Secundo modo [illegible] considerari secundum aspectum quod [illegible] ad [illegible] secundum quod [illegible] qualitate faciunt [illegible] quantitas [illegible] quantitas ad quantitatem [illegible] vel [illegible] quantitas ad [illegible] [illegible] et [illegible] aspectum [illegible] modo non fundatur ydemptitas [illegible] [illegible] quantitas ad qualitatem et equalitatem quantitas ad quantitatem qualitas eadem [illegible] quod [illegible] quod [illegible] quod [illegible] faciunt [illegible] [illegible] [illegible] debemus ymaginari [illegible] [illegible] [illegible] vel [illegible] vel [illegible] vel [illegible] [illegible] quantitas [illegible] [illegible] non [illegible] [illegible] vel [illegible] [illegible] [illegible] vel in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible]. Utrum aliqua .v. equalitas semper fundetur super quantitatem. Videtur quod non quia due albedines [illegible] [illegible] due equales et tamen [illegible] equalitas non fundetur super quantitatem sed super qualitatem [illegible] [illegible] [illegible] quod [illegible] [illegible] quantitatem

et alia [illegible] [illegible] sed [illegible] et qualitas [illegible] [illegible] quantitatis [illegible] [illegible] quantitatis et [illegible] in [illegible] predicatis licet non [illegible] [illegible] in [illegible] et non quo albedo [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quantitate [illegible] non quo [illegible] quod quantitas [illegible] quantitas [illegible] [illegible] et eo modo quo dicimus quod magis et minus sunt [illegible] quantitativum magis [illegible] et minus sequuntur quantitate [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] magis et minus sequuntur quantitate [illegible] et magis quantitate [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quod fundatur equalitas [illegible] [illegible] quantitas [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quod equale et inequale [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] quod in [illegible] [illegible] quantitate [illegible] [illegible] equalis et inequalis et quod [illegible] albedo [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quod [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] equalis et quod ut albedo [illegible] [illegible] fundetur [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quod [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] fundetur equale et inequale [illegible] [illegible] [illegible] quod albedo non fundat equalitatem [illegible] [illegible] [illegible] non. Utrum aliqua .v. similitudo semper fundetur super qualitatem. Videtur quod [illegible] quod [illegible] similitudo [illegible] [illegible] similitudo [illegible] [illegible] non [illegible] fundatur super qualitatem sed super substantiam ergo similitudo non semper fundetur super qualitatem. Secundo quod qualitas [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] non [illegible] [illegible] qualitate [illegible] non [illegible] in aliis [illegible] eo modo quo dicimus quod [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] qualitas [illegible] qualitatem ergo [illegible] non fundetur [illegible] similitudo [illegible] similitudo [illegible] [illegible] qualitatem et [illegible] non [illegible] fundatur similitudo [illegible] ergo [illegible] similitudo [illegible] [illegible] qualitatem [illegible] [illegible] et qualitate [illegible] [illegible] [illegible] qualitatem [illegible] [illegible] [illegible] qualitate qualitatem [illegible] [illegible] [illegible] in aliis predicatis [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] qualitatem [illegible] [illegible] [illegible] similitudo [illegible]. [illegible] [illegible] notandum quod [illegible] [illegible] [illegible] fundetur super qualitatem [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] aspectus ad [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quod qualitas fundetur [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] qualitate [illegible] ad qualitatem [illegible] aspectus ad [illegible] et [illegible] [illegible] et [illegible] similitudo fundetur super qualitatem

relationem vel aliquod comparatum super diversum [illegible]
[illegible] nisi [illegible]
20 [illegible]: Ad aliud patet [illegible] distinctionem
cum dicitur **Quod aliquis** [illegible]
[illegible] relationes [illegible] fundamenta
[illegible] super aliud [illegible]
[illegible] et [illegible]
[illegible] relatio [illegible] fundatur super [illegible]
[illegible] et [illegible]
[illegible] fundatur [illegible] Ad [illegible]
[illegible]

[illegible] **De inde cum dicit** [illegible] et [illegible]
[illegible] et [illegible]

De inde cum dicit [illegible]
[illegible]

[illegible] **De inde cum dicit** [illegible]
[illegible]

[illegible] **De inde cum dicit** [illegible]
[illegible]

impossibile conceptus dicitur relatio quod sunt possibile vel impossibile et aliquis fiunt possibilitas conceptus secundum plura quia possibile est dicit relationem. Sed [illegible] non manifestum conceptus dicitur relatio quod sunt in visibilitas in visibile cum tamen aliquis invisibile est sicut ex eo visibilitas [illegible] **Dicet aliquis videtur iste modus** quia non ponere actionem et passionem [illegible] et [illegible] quod [illegible] videtur quod [illegible] calefaciens et calefactum [illegible] [illegible] non ponere actionem et passionem [illegible] sed [illegible] quod possibile [illegible] calefaciens et calefactum [illegible] in calore. [illegible] [illegible] quod [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] impossibile. [illegible] [illegible] relatio [illegible] quod [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible]

quod [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] sit [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et in utroque [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in eo [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in eo. [illegible] in eo [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible]

[illegible] alterius et q[uod] [illegible] intellectuale et sensibile [illegible] intellectus [illegible] dependet ab intellectuali [illegible] intellectuale [illegible] dependet. **De modo** [illegible] posset ergo aliquis credere [illegible] intellectus [illegible] intelligibile [illegible]

Queret aliquis utrum intellectus [illegible]

[illegible] appello [illegible] sensibile [illegible] [illegible]

Cum quod si intellectus aliquo modo insisteret/ [illegible] nisi [illegible] motus a
sensi[illegible] quia intellectus de se est impotens pa/
ssivus antequam moveatur ab obiecto.
motus autem ab obiecto actuatur/ ut possit
aliquid operari ergo si insisteret [illegible] est
[illegible] satis si [illegible] non insisteret si
insistitur/ [illegible] sed [illegible]

199 Dist 6 e. **Quaeret aliquis. utrum scientia aliquo** modo [illegible] ad scientem [illegible]

[illegible]

Quaeret aliquis utrum relatio [illegible]

[illegible]

[illegible]

De modo [illegible]

[illegible]

Ut ergo recapitulando quod relatio una sit [illegible] quod dictum sit. **De unitate vero diuersitate** [illegible]

[illegible]

De unitate vero diuersitate [illegible]

[illegible]

De [illegible]

[illegible]

Queret aliquis [illegible]

[illegible]

ad [illegible] [illegible] quod sit [illegible] et aliud [illegible] referendi [illegible] fundamentum [illegible] referendi [illegible]

[illegible]

[illegible] referendi [illegible]

[illegible]

[illegible] referendi [illegible]

[illegible] referendi [illegible] extremitates [illegible] est

non referendi duo equalia et similitudo duo
similia dicitur ad alterum per accidens quia deficit
ab eo quod consequitur licet enim similitudo et equa-
litas sint termini referendi non conferuntur
utraque similitudo ad alterum per accidens quia similia
quod consequitur et equalitas per equale quantitas
[illegible]

Utrum aliquid possit esse medium

[illegible]

Queret aliquis quia intellectus non

[illegible]

[illegible] quod non sit nec speculativa scientia nec practica. [illegible] sed dicendum quod ista practica fuerit quod dicatur ad medicinam et ad speculativam debemus enim imaginari quod medicina dicit affectum unum affectum [illegible] ad medicandum quod est opus. Item quod sicut scientia afficit scibile inquantum [illegible] et medicina afficit [illegible] scibile [illegible] medicabile et [illegible] ad [illegible] affectum est non speculativa [illegible] et [illegible] quod [illegible] a scibili [illegible]. Et medicina [illegible] scibili et [illegible] ad istum affectum medicinam [illegible] [illegible] aliud affectum [illegible] medicina ad [illegible] medici [illegible] medicina [illegible] speculativa in medicina applicat ad opus et [illegible] affectum in [illegible] practica et [illegible] affectum [illegible] quod [illegible] affectum dicitur ad medicinam [illegible] ad scibile

Consequenter quereret aliquis utrum intellectus ad hoc ut perfecte

[illegible] illud quod est medicina [illegible] sic [illegible] ad [illegible] et ad [illegible] sic [illegible] speculativa [illegible] speculativa [illegible] ad [illegible] practica [illegible] ad [illegible] [illegible] quod non [illegible] in medicina [illegible] affectum quod addebit medicinam [illegible] practica quod ad medicinam [illegible] speculativa in quod [illegible] scibile ad [illegible] [illegible] ad [illegible] [illegible] ad [illegible] scibile [illegible] mathematica ad mathematicam [illegible] mathematica ad mathematicam [illegible] scibile [illegible] scibile [illegible] scibile [illegible] scibilis [illegible] scibilis [illegible] multiplicat [illegible] [illegible] et [illegible] scibilis et [illegible] scibilis [illegible] multiplicatur et [illegible] scibile [illegible] scibilis et [illegible] [illegible] scibile [illegible] [illegible] scibilis [illegible] medicina [illegible] medicina [illegible] [illegible] [illegible]

Ultimo queret aliquis utrum [illegible] aliquam rem [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Dicendum quod hoc est verum quod quelibet predicatio aliquam rem significat [illegible] ad [illegible] ad predicatum aliud et aliud rem [illegible] ad [illegible] [illegible] quod significat aliquam rem et est ad predicatum ab alio quod significat rem [illegible] ab aliis predicatis. Ad oppositum dicendum [illegible] addit aliquam rem [illegible] [illegible] albedine [illegible] [illegible] albedine [illegible] [illegible] albedo et [illegible] [illegible] albedo [illegible] [illegible] [illegible] ad [illegible] [illegible] [illegible] quod [illegible] res et quod [illegible] [illegible] nullam rem addit [illegible] [illegible] quod addit ad [illegible] ab [illegible] [illegible] Ad intellectum [illegible] [illegible] quod [illegible] vocatur res [illegible] et [illegible] [illegible] aliquam [illegible] ab aliquo alio res [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] res [illegible] [illegible] res [illegible] et sit illa [illegible] res [illegible] aliquam [illegible] et aliquam [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] alio [illegible] sit [illegible] in [illegible] existentia [illegible] [illegible] albedinis et alia [illegible] quod alia [illegible] sit existentia quod albedo non existit nisi in [illegible] et [illegible] in existentia [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] existentiam et quod [illegible] [illegible] [illegible] res [illegible] [illegible] logici [illegible] et [illegible] aliquid [illegible] ad [illegible] [illegible] [illegible] veritas et entitas [illegible] veritas [illegible] et entitas alia quod entitas [illegible] veritatem [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] intellectus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Intellectus tendencia quia intellectus tendens
ad intencionem refert duos conceptus
sive intenciones. Intenciones possunt no-
tare tunc ergo de primo modo declarando
secundum declarandum est quod relacio nullam
realitatem addit supra suum fundamentum
quod sic probatur quoniam una pars vincit
consuetudinem [illegible] relacionis ad obiectum
[illegible]

[illegible]

est. quod ad istam realitatem quam ponunt. [illegible]
alietas relacionis quia hoc modo ad [illegible]
realitates [illegible] tercio modo ad dicit
realitas relacionis. Sed de causa rei absolute
et rei fundabilis [illegible] hoc modo ad
[illegible]
[illegible] de albedine [illegible] realitas rei absolute
et fundabilis [illegible] realitas relacionis [illegible]

[illegible]

dimensionem dividitur per partem suam [illegible]
eam sit realitas subiecta. Et sic realitas
speciei et imaginacio quod sua ge-
neris realitate contrahitur [illegible] signi-
ficativa et aliud per eius dimensiones dividitur
in genere et specie. Secundum unam et eandem [illegible]
speciei. Et per eius dimensiones descendit in
genus et species a qua eadem realitas est
quod est speciei ratione et per eius dimensionem di-
viditur in genera et species. Tunc ergo per reali-
tatem fundamenti relationis dividitur in genera et
species ut consequens est in [illegible] quibus
ergo realitas fundamenti et relationis speciei relationis
nec obstat quod realitas fundamenti sit in ali-
quo praedicamento et eius realitas sit [illegible]
diversis modis praedicamentalis per [illegible]
et relationis sicut patebit inferius. Alio modo
[illegible] relatis [illegible] ordinis [illegible]
[illegible] ad motum [illegible] quod
aliquis [illegible] relata sit relatum et non
[illegible] sit [illegible] nullum [illegible] in
[illegible] si [illegible] in altero [illegible] si eius
[illegible] eius [illegible] quod
non eius [illegible] mutationem [illegible]
[illegible] quod aliquis fuit albus [illegible]
[illegible] est [illegible] illa albi-
[illegible] et [illegible] mutationem [illegible]
[illegible] sic [illegible] similitudo [illegible] aliquo
[illegible] relatum [illegible]. Et non
[illegible]: Et sic ergo aliquis res nomen
[illegible] quod [illegible] non fuit [illegible]
[illegible] quod intellectus non [illegible] et
[illegible] non habent [illegible] et
non [illegible] sine motu [illegible]
[illegible] per [illegible]
[illegible] ergo omne
[illegible] quod in re [illegible] non [illegible]
[illegible] quod [illegible] relatum quod
[illegible] ergo [illegible] relatum et non [illegible]
[illegible] non [illegible] ergo motum [illegible]
[illegible] ergo et non motum [illegible]
[illegible] quod sit aliqua realitas quae [illegible] non
[illegible] possit [illegible] ab aliquo [illegible]
quod possit [illegible] motum. Ergo relatio [illegible]
realitate [illegible] ergo videtur quod possit [illegible]
[illegible] motum [illegible] eius [illegible]
[illegible] imaginabatur ergo quod una re-
[illegible] et fundamenti et relationis et quod
ille motus [illegible] ad fundamentum
[illegible] ad relationem [illegible] imaginabatur
[illegible] quod [illegible] non [illegible] sit
[illegible] sine [illegible] sui [illegible]
[illegible] aliqua rei [illegible] realitas [illegible]
[illegible] sit [illegible] et [illegible]
quod non [illegible] non [illegible]
[illegible] realitate. Ergo [illegible]
[illegible] quod debebat [illegible]
fundamenta super realitate fundamenti [illegible]
[illegible] albedinis ut [illegible] duo

[illegible] quod [illegible] sit albedo. [illegible]
quod [illegible] similitudinis albedinem
albo [illegible] per [illegible]
[illegible] quod [illegible] solo uno [illegible]
[illegible] albedo. [illegible] non [illegible]
[illegible] non [illegible] quod [illegible]
[illegible] ergo [illegible] unum [illegible]
[illegible] differt [illegible] non [illegible]
[illegible] realitate quod tota realitas [illegible]
est illa albedo [illegible] per [illegible]
[illegible]: ad quod [illegible] ista [illegible]
[illegible] alio. Unde declaratio
Est quod [illegible] differt a fundamento [illegible]
[illegible] quod [illegible] si [illegible]
[illegible] alio [illegible] alio quod [illegible]
[illegible] conceptus in re [illegible]
[illegible] aliud conceptum [illegible] ergo ita
sit quod [illegible] realitate fundamenti possunt
[illegible] conceptus [illegible] unus conceptus
fundamenti et alius conceptus relationis et
unus possit [illegible] aliud [illegible] quod [illegible]
differt [illegible] fundamento [illegible]
[illegible] albedinis [illegible]
[illegible] sub uno [illegible] et uno conceptu:
albedo [illegible] et sub alio conceptu in al-
bedine similitudo est. Realitas [illegible] albe-
dinis est realitas similitudinis [illegible]
albedo est [illegible] specialis [illegible]
[illegible] albedo [illegible]
[illegible] eadem albedo non solum aspicit [illegible]
Et [illegible] alterum [illegible]
[illegible] ad [illegible] quod
[illegible] ligamen [illegible] quod [illegible]
ad [illegible] quod [illegible] et [illegible]
[illegible] albedo similitudo est
[illegible] quod [illegible] realitate albedinis in [illegible]
ad [illegible] modum [illegible] in [illegible]
ad [illegible] modum relationis et sit una
realitas [illegible]
alia. Et [illegible] quod voluerit [illegible] aliquid
[illegible] et fundatum [illegible]
si [illegible] quod [illegible]
[illegible] respicit [illegible]
[illegible] et realitas res accipitur
[illegible] et non [illegible]
[illegible] una est [illegible] entis
et [illegible] una realitas [illegible] accipitur
[illegible] sub [illegible] et aliud est
[illegible] et in [illegible] quod [illegible]
debemus [illegible] imaginari quod [illegible] aliquid
[illegible] sit [illegible] realitate
quod illa [illegible] quod [illegible] ante [illegible]
[illegible] quod [illegible] conceptus [illegible]
[illegible] et [illegible]
[illegible] et quod [illegible] respicit conceptus [illegible]
[illegible] et [illegible] et non [illegible] conceptus [illegible]
[illegible] accipitur [illegible]
[illegible] intellectualis quod [illegible]

[illegible] et fundamentum dicit aliud et alia [illegible]
[illegible] quod [illegible]
[illegible] argumento [illegible] est
quod ubi accipit [illegible] ad rem et ad modum
rei et sic [illegible] Et [illegible] sed
licet alio modo et alio [illegible] dicat
[illegible] dicunt [illegible] ita quod fundamentum [illegible]
res dicit per alium modum [illegible] dicat
[illegible] sed [illegible] dicit [illegible] absolute
per modum [illegible] dicit [illegible]
[illegible] per modum [illegible] et per modum [illegible] ad
[illegible] dictum sunt de relationibus

Perfectum vero dicitur [illegible]
[illegible] ista [illegible] dicitur
[illegible] de perfectionibus [illegible]

[illegible] dicitur [illegible]
et [illegible] quod primo dicitur
[illegible] de perfectionibus [illegible] per modum
positionis secundo de [illegible] per modum
privationis [illegible] ibi [illegible] dicitur [illegible]
[illegible] perfectum et totum [illegible]
[illegible] distinguit perfectum [illegible] distinguit
[illegible]

[illegible] modum capit totum quantitatis [illegible]
totum [illegible] capit [illegible] perfectum [illegible]
[illegible] modo [illegible]
perfectum [illegible] modo perfectionis de
linee et superficiei [illegible] quia iste modus
perfectionis [illegible] perfectionem magnitudo [illegible]
vocatur [illegible] perfectum magnitudo quod attingit
omnes dimensiones quantitatis et e opposito [illegible]
diminuta magnitudo quod non attingit omnes
dimensiones [illegible] linea est
[illegible] diminuta magnitudo quod non attingit
nisi unam dimensionem sed superficies
quod non attingit nisi duas dimensiones
[illegible] perfectum [illegible] quod attingit omnes
dimensiones attingit [illegible]
[illegible] Notandum [illegible]
[illegible] perfectum corpus [illegible]
[illegible] perfectum quod attingit omnes dimensiones
[illegible] quod nullam dimensionem [illegible]
[illegible] quod non attingit [illegible]
attingit [illegible]

generis et virtus [illegible] ultimum sed deinde
quod hec est perfectio [illegible]
Deinde cum dicit [illegible] et sufficit
[illegible] ponit modum perfecti triplicem
dicens quod sic in bono dicitur perfectum
tamen quod attingit ultimum sui boni in
aliquo genere sic in via [illegible] triplicem
dicitur perfectum [illegible]
[illegible] in nullo deficit [illegible]
sic perfectus [illegible] et
perfectus [illegible] quod in nullo deficit
[illegible]
[illegible]
[illegible] quod [illegible] perfectum posse
dici [illegible] bonum [illegible]
[illegible] bonum [illegible]
bonum [illegible]
[illegible] perfectum [illegible]
[illegible] perfectum [illegible]
[illegible] perfectum et omnis [illegible] perfectum
[illegible] magnitudine [illegible] magnitudine
[illegible]

[illegible]

Deinde cum dicit [illegible]

[illegible]

Deinde cum dicit [illegible]

Perfectum [illegible] perfectum [illegible]
quod [illegible]
nullus [illegible] perfectum [illegible]
[illegible]
[illegible] perfectum [illegible]
Deinde cum dicit [illegible] finis ultimus
[illegible] ponit modum perfecti triplicem [illegible]
quod [illegible] modum perfectum et finis [illegible]
[illegible] et perfectum [illegible] ultimum et finis [illegible]
[illegible] perfectionis [illegible]
[illegible]
perfectum [illegible] ultimum [illegible]
[illegible] perfectum [illegible]
[illegible] et perfectum [illegible]
[illegible]
[illegible] finis [illegible]
[illegible] finis [illegible]
[illegible] finis [illegible]
finis [illegible]
ultimum [illegible] finis [illegible]
[illegible] ultimum et quod sit optimum [illegible]

[illegible]

Deinde cum dicit [illegible]

[illegible]

Deinde cum dicit [illegible]

[illegible]

[illegible]

Q. 6(?) ar. 1(?)
U. perfectiones omnium creaturarum sunt in deo vel

Queritur aliquis utrum perfectiones omnium creaturarum sunt in deo et videtur quod non [illegible]

[illegible]

Via [illegible]

[illegible]

actu primo ad 2a agencia sic se habet quod omnis virtus agendi quod consistit in 2o agente correspondet sit eius sublimandi modo in primo agente et ideo cum primus deus sit ultimus omnium et eius omnis finis est sed substancie [illegible] quod omnis virtus boni quod in quocumque sunt tanto magis sublimandi modo consistit infinite virtus sed est in modo quod est nisi finis ultimus habeat racionem infiniti boni sed ad hunc racionem infiniti boni ergo et infinite perfectionis [illegible] bonitatem quod perfectio est **Octava** quod deus est totus ante partes distinguitur contra primum triplex totum sed totum ante partes, in partibus, et ex partibus vocatur illa totum in partibus una totius forma in partibus et perfecte recepta eo modo quo possunt dici quod ad totum limitate modo et perfecte recepta. totum in partibus quod est alias et alias perfectiones [illegible] et alias partes sicut in homine et asino et esse eo modo quo possunt dici quod est quod est quod dicitur totum in partibus quod non est modo perfecto et limitato [illegible] [illegible] data nam talis totum [illegible] quod est esse quod est primi [illegible] [illegible] totum ad ex partibus vocatur totum quod ex partibus et [illegible] non consistit [illegible] sed in eo [illegible] sit illa [illegible] modo [illegible] nam talis totum quod est primum simplex modo sed [illegible] aliud totum [illegible] totum ante partes modo [illegible] per se. quod sic totum ante partes et quod [illegible] omnes perfectiones [illegible] totum ante partes [illegible] vocatur quod unum [illegible] unite perfectiones quas perfectiones aliquid alia [illegible] et divisim et [illegible] modo totum et quod alia [illegible] et quod divisim [illegible] vocatur totum et illud vocatur partes in [illegible] perfectiones sublimandi modo quas aliquid alia modo limitato et perfecto [illegible] deus ergo et primum motor [illegible] infinite [illegible] totum et quod dicitur totum ante partes totum [illegible] quod partes [illegible] et divisim [illegible] modo [illegible] et quod collective [illegible] partes [illegible] in eo [illegible] modo et [illegible] modo antecedenti et nobili [illegible] sunt in eo. [illegible] [illegible] alii. Sequitur [illegible] declarando [illegible] volentes hoc declarare dicit [illegible] si est aliquis calor separatus [illegible] [illegible] et [illegible] omnes [illegible] et [illegible] eandem [illegible] omnes [illegible] in materia [illegible] sic quod calor in [illegible] [illegible] modo calor [illegible] [illegible] quod [illegible] modo [illegible] et [illegible] modo [illegible] et [illegible] si ad est

aliquis calor separatus quod ad est [illegible] quod [illegible] calore [illegible] omni modo sui et [illegible] omni [illegible] sui et [illegible] est comprehenderet omnes gradus caloris quod sunt in materia [illegible] [illegible] ad eadem modo est semper [illegible] in [illegible] in [illegible] sed in materia [illegible] [illegible] est [illegible] modo est [illegible] modo [illegible] et quod [illegible] modo [illegible] modo [illegible] perfecto et [illegible] deus [illegible] est [illegible] est semper et [illegible] omni [illegible] [illegible] et sic [illegible] quod omnes gradus [illegible] in [illegible] aliquo modo sint. [illegible] in aliquo [illegible] quod calor separatus et calor in materia [illegible] est in eo [illegible] et eo perfecto ad [illegible] aliquid [illegible] modo [illegible] quod [illegible] perfectiones [illegible] essendi [illegible] omnes alii [illegible] [illegible] [illegible] aliquid [illegible] [illegible] [illegible] modo [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] limitato modo sit in eo [illegible] [illegible] deficit quod [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] sic [illegible] [illegible] aliud et aliud [illegible] [illegible] alii quod deus [illegible] et eo [illegible] [illegible] descendentes ab hoc [illegible] [illegible] [illegible] quod ista [illegible] [illegible] sui et [illegible] [illegible] et alii [illegible] quod descendunt ab [illegible] [illegible] [illegible] et limitati [illegible] quod [illegible] et [illegible] distant ab [illegible] [illegible] [illegible] maiori et minori [illegible] sic [illegible] [illegible] sui [illegible] [illegible] [illegible] sublimandi [illegible] [illegible] perfecto et limitato [illegible] et quod perfectio [illegible] [illegible] omnibus modis [illegible] et sic accepta perfecti modo [illegible] quod [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] aliis modo [illegible] [illegible] limitato et sic [illegible] et [illegible] modo [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] **Deinde** cum dicit [illegible] distinguit [illegible] et [illegible] in [illegible] partes [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] magnitudinis [illegible] [illegible] [illegible] quod [illegible] [illegible] [illegible] quod [illegible] [illegible] et [illegible] quod [illegible] [illegible] et [illegible] quod [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] medium [illegible] [illegible] et [illegible] eo modo quo [illegible] [illegible] quod [illegible] [illegible] medium [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] dicit quod [illegible] [illegible] quod non est [illegible] [illegible] [illegible] quod [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

ad [illegible] ro [illegible] quo [illegible] quaestio [illegible]
[illegible]

[illegible] **Deinde cum dicit** [illegible]

[illegible]

[illegible] **Deinde cum dicit** [illegible]

[illegible] **Deinde cum dicit** [illegible]

[illegible] **Dicet aliquis** [illegible]

[illegible] **Dicet aliquis** [illegible]

[illegible]

[illegible] **Deinde cum dicit** [illegible]

[illegible] **Dicet aliquis** [illegible]

[illegible] **Notandum est** [illegible] intellectus.

necesse intellectus resolvat eam ad sua principia scilicet genus unum et differentiam quod consequitur tamen in esse rei et quod consequitur intellectum in eo intelligibili sicut diffinitio mediorum generum unum et idem est in esse rei et in esse intelligibili. Deinde cum dicit quae praedicamenta [illegible] dicens quod [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] omnes [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] ut [illegible] [illegible] et [illegible].

Cum ergo praedicatum [illegible] determinat de [illegible] [illegible] quod [illegible] independens [illegible] quae [illegible] dependens [illegible] [illegible] et [illegible] in [illegible]

[illegible]

quod sit actus compositionis ad [illegible] quod [illegible] [illegible] quod [illegible] aliquid [illegible] quod forma et [illegible] rei [illegible] forma et [illegible] rei [illegible] ad quaestionem [illegible] [illegible] Deinde cum dicit [illegible] [illegible] [illegible] modo [illegible]. Notandum quod [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] forma [illegible] rei [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] Deinde cum dicit [illegible]

[illegible] Deinde cum dicit [illegible]

[illegible] Deinde [illegible] [illegible] Notandum quod [illegible]

[illegible] quod [illegible] queritur [illegible] et [illegible]
Deinde ad dicit [illegible] ille [illegible]
[illegible] distinguat [illegible] distinguitur [illegible]
[illegible] et dividit [illegible]
[illegible]
[illegible] modus [illegible]
[illegible] modus [illegible]
[illegible] dicit [illegible]
[illegible] dicat [illegible]
[illegible] quod [illegible]
[illegible] calliditas [illegible]
[illegible] modus [illegible]
[illegible] differentie que existunt [illegible]
[illegible] callidus [illegible]
[illegible] indifferenter et in [illegible] callidi
calliditas [illegible]
[illegible]
[illegible] modus [illegible]
[illegible] et [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] et [illegible]
[illegible] modus [illegible]
[illegible] modus [illegible]
[illegible]

Queret aliquis [illegible] Ista calliditas
[illegible] modus [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] calli[illegible]
[illegible] et [illegible]
[illegible]
[illegible] calliditas [illegible]
[illegible] callidi [illegible]
[illegible] calliditas [illegible]
[illegible] calliditas [illegible]
[illegible] et [illegible]
[illegible] callidi [illegible]
[illegible] calliditas [illegible]
[illegible]
[illegible] et [illegible]
[illegible]

Queret aliquis [illegible] Ista
[illegible] calliditas [illegible]
[illegible]
[illegible] aliquis [illegible]

quod ista [illegible] calliditas [illegible]
tale [illegible] actualis implicatio [illegible] obstante quod [illegible]
[illegible] implicatione [illegible]
[illegible] homo
[illegible] homo [illegible] et [illegible]
[illegible] homo
et [illegible] homo [illegible]
[illegible] implicatio actualis [illegible]
[illegible] implicatio actualis
[illegible] actualis [illegible]
[illegible] implicatio actualis [illegible]
[illegible] implicatio
actualis [illegible] homo [illegible]
calliditas [illegible] homo [illegible]
[illegible] actualis [illegible]
[illegible] calliditas [illegible] homo [illegible] implicatio actualis [illegible]
[illegible]
[illegible] implicatio actualis [illegible]
actualis implicatio [illegible]
[illegible] implicatio actualis [illegible]
[illegible] implicatio [illegible]
[illegible] implicatio actualis [illegible]
[illegible] homo [illegible]
[illegible] actualis [illegible]
implicatio actualis [illegible]
[illegible] homo [illegible]
[illegible] actualis [illegible]
implicatio [illegible] implicatio
actualis [illegible]
[illegible] homo [illegible]
[illegible] implicatio actualis [illegible]
implicatio [illegible] implicatio actualis
[illegible] implicatio [illegible]
[illegible] homo [illegible]
[illegible]

[illegible]

[illegible]

Queritur aliquis

Utrum superficies est colorata

[illegible]

Et [illegible] in medio [illegible] triangulum [illegible]. [illegible]
[illegible] sensum et medium [illegible] z. et
triangulum [illegible] est [illegible] et in medi
[illegible] [illegible] triangulo. Et [illegible] ista
superficies [illegible] [illegible] medio [illegible]
[illegible]. [illegible] sensum [illegible] medium [illegible]
colorem et superficiem [illegible] [illegible]
medio [illegible] coloratum [illegible] subiectum colo
ratum. [illegible] aspicit superficiem [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] medio [illegible]. [illegible] medio
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] aliud
aspicit [illegible] [illegible] medio [illegible] in medio
[illegible] [illegible] [illegible] propositio triangulo
[illegible] angulus [illegible] duos [illegible]
[illegible] oppositos [illegible] triangulo
[illegible] quod [illegible] angulis [illegible] duos rectos
[illegible] propositionem demonstrandam [illegible]
[illegible]. [illegible] medio [illegible]
[illegible] propositio [illegible] propositio
[illegible] triangulo et ille [illegible]
[illegible] triangulo [illegible] [illegible]
[illegible] medium [illegible] z. et triangul[illegible]
[illegible] medio [illegible] z.
et triangulum [illegible] demonstrat [illegible]
[illegible] et ista superficies colorata
[illegible] in medio [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] [illegible] species [illegible]
[illegible] colores [illegible] species [illegible]
[illegible] argumenta [illegible] in medio
[illegible] [illegible] [illegible] concludit demonstra
[illegible] medio [illegible] [illegible]
demonstrare [illegible] concludit aliquid [illegible]
[illegible] medio [illegible] [illegible] demonstra[illegible]
[illegible] triangulo [illegible]. Quere
ret aliquis [illegible] in medio
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] medio aliquid [illegible]
[illegible] [illegible] medio [illegible] medio
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] perspectivis. [illegible]
[illegible] [illegible] medio [illegible]
[illegible] aliquid [illegible] medium [illegible]
[illegible] et perspectivis [illegible] medio [illegible]
[illegible] [illegible] demonstrabilem aliquid
[illegible] medio [illegible] et [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] medium [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
medio [illegible] [illegible] triangul[illegible].
[illegible] [illegible] [illegible] in medio
[illegible] [illegible] medio [illegible]
in medio [illegible] [illegible]
[illegible] questio ista [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] tri
angul[illegible] [illegible] medio [illegible]
[illegible] medio [illegible]
[illegible] triangul[illegible] [illegible] in medio

Et [illegible] mediatum [illegible] primo: ista que
istam [illegible] aspicit istam [illegible]
[illegible] prius aspicit [illegible] [illegible]
[illegible] in medio [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] aspiciat [illegible]
[illegible] in medio [illegible] [illegible]
[illegible] ista [illegible] medio [illegible]
perspectives [illegible] z. [illegible] z. [illegible]
aspicit triangulum [illegible] perspectives: sic ergo
[illegible] medio [illegible]: [illegible]
[illegible] in medio [illegible] [illegible] et [illegible] est
[illegible] [illegible] in medio in
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
in medio [illegible] triangul[illegible] [illegible] et
[illegible] in medio [illegible] [illegible]
Queret aliquis [illegible]
[illegible] et [illegible] medio [illegible]
[illegible] ista superficies colorata [illegible] trian
gul[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] aspicit [illegible] aspicit [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] superficies est
colorata [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] primo [illegible] [illegible]
[illegible] medio [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] medio [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] ista [illegible] colorata
[illegible] [illegible] coloratum aspicit [illegible]
[illegible] superficiem [illegible] [illegible]
[illegible] medio [illegible] aspicit [illegible]
[illegible] aspiciunt [illegible]. Quere
ret aliquis [illegible] primo [illegible]
[illegible] [illegible] in medio
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] in [illegible]
[illegible] [illegible] medio [illegible]
[illegible] intellectus [illegible] in
tellectum [illegible] intellectum
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] intellectum [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] medio
[illegible] [illegible] primo [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] medio [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] aspi
cit [illegible] [illegible] aspicit

aliquo [illegible] illo [illegible] mediante. Queritur ulterius aliquis utrum sit unum [illegible]

[illegible] ... quod vinum ... [illegible]

Queritur aliquis utrum ista aqua vivit vel homo vivit

[illegible]

[illegible] ... Deinde [illegible]

[illegible] ... Inde [illegible]

Imperfectionibus et tamen quod ille modus magis sonat imperfectionem ille in independen-tia [illegible] dicit perfectionem [illegible] [illegible] impositionibus [illegible] independent [illegible] dicit [illegible] [illegible] opposito [illegible] depen-dent [illegible].

Propositio dicitur [illegible] remanet de [illegible] [illegible] determinat [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible]

Quarto [illegible] dicitur [illegible] [illegible] determinat [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible]

[illegible] Deinde [illegible] [illegible]

[illegible] Queret aliquis [illegible] dicatur [illegible]

[illegible]

[illegible]

Queret aliquis utrum aliquo modo possit contingere

[illegible]

[illegible]

Deinde cum dicit

[illegible]

Deinde cum dicit

[illegible]

particulis determinatis [illegible] magnitudinem
et ad quod totum potentiale quod potentia
[illegible] quibus potentia eius [illegible]
et quod [illegible] quod [illegible] infra [illegible]
potentiam [illegible] potentia [illegible]
omnes potentias claudit et per consequens omnes
actiones potentie claudit [illegible] quadam totalitate
potentiarum eius quadam totalitate quibus potentia
[illegible] Et [illegible] quod totum claudens
ipsum intellectum et voluntatem [illegible]
aliarum potentiarum [illegible] ad clausionis [illegible]
intellectum [illegible] et appetitum [illegible]
[illegible] dicit quod [illegible]
[illegible] virtutes [illegible] per [illegible]
virtutes potentie moderatur [illegible] quo
dicendo quod sola moderatur intellectum [illegible]
[illegible] et [illegible] aliis.
Deinde cum dicit passio vero dicitur
[illegible] distinguit modos passionis
et dividitur in tres partes primo [illegible] modus
[illegible] ibi alius vero [illegible] ibi amplius [illegible]
[illegible] ibi amplius magnitudines. Et [illegible]
[illegible] quod passio [illegible] qualitates
[illegible] alterari [illegible] album
et nigrum dulce et amarum [illegible]
et leve passiones possunt dici et ista
[illegible] qualitates quod vocantur passibiles [illegible]
passibiles qualitates [illegible]
[illegible] modus dicens quod passio [illegible]
[illegible] passio et vocatur
passio [illegible] potentia [illegible]
passio aut [illegible] aliquid
[illegible] de albo in nigrum de
[illegible] in dulcedinem [illegible]
[illegible] quod motus et passio sunt [illegible]
[illegible] actus potentie passive sic agere est
[illegible] actus potentie active [illegible]
[illegible]
[illegible] dicitur actus [illegible]
[illegible] forte et [illegible] modo
[illegible] passionis [illegible]
[illegible] non [illegible] aliquo [illegible] potentie [illegible]
[illegible] Deinde cum dicit alio modo
[illegible] modus [illegible] passio
[illegible] alterationes et [illegible]
[illegible] qualitates [illegible]
[illegible] passionibus [illegible] calefieri
[illegible] passionibus dicitur. et [illegible]
passio accipitur [illegible] Amplius
aliquis. V. passio in [illegible] modo
et [illegible] differt [illegible] quod sic [illegible]
[illegible] per opposita [illegible] modus [illegible]
[illegible] opponitur [illegible] et [illegible]
[illegible] calefieri et
[illegible] modo
[illegible] ibi [illegible]
quod [illegible] modo et [illegible] differt
[illegible] quod [illegible] dicit

videlicet [illegible] quod [illegible] albedinem [illegible] albe
et albefieri et [illegible] calidum et calefi
eri et calefieri [illegible]
[illegible] albedo [illegible]
[illegible] tendentia [illegible] solum [illegible]
[illegible] modo [illegible]
quod in [illegible] oppositum et [illegible] in re [illegible]
[illegible] conducentia. Notandum quod
[illegible] actiones et passiones
et motus [illegible] albe
dinis et [illegible] albefieri et [illegible] albefieri
[illegible] quod albedo forte
et qualitas [illegible]
et [illegible] actum [illegible] dicitur
[illegible]
[illegible] dicitur
[illegible] passio [illegible]
[illegible] tendentiam
ad [illegible] quod calefieri et motus et passio
[illegible] motus [illegible] calorem
[illegible] et [illegible] tendentia ad [illegible]
[illegible] et [illegible] quod [illegible]
[illegible] et calefieri [illegible] tendentiam
et [illegible] tendentiam [illegible] calefieri [illegible]
[illegible] denominat [illegible]
[illegible] sibi specialem
denominationem [illegible] aliud [illegible] predicatum
[illegible] et sic [illegible] specie [illegible] De
inde cum dicit [illegible]
ponit [illegible] modos passionis dicens quod [illegible]
[illegible] alterationes [illegible] dicuntur pa
ssiones [illegible] alterationes [illegible]
nocive et motus nocivi et tristes vo
cantur passiones. Notandum quod [illegible]
passio [illegible] abicit [illegible]
[illegible] quod [illegible] alteratio et
passio [illegible] loqui
[illegible] alteratione [illegible] et
et [illegible] inseparabilia sunt [illegible]
et alteratio et [illegible]
[illegible] alterius [illegible] quod alteratio [illegible]
passio sit [illegible]
sit [illegible] alterius et sic
[illegible]
[illegible] alterius [illegible]
[illegible] sit [illegible] et [illegible]
[illegible] est
[illegible] abicit [illegible]
[illegible] passionis [illegible] abicit
[illegible] et [illegible]
[illegible] vocantur passiones [illegible]
passiones tristes et nocive [illegible]
[illegible] Deinde
cum dicit amplius magnitudines [illegible]
[illegible] modus [illegible] quod [illegible]
[illegible] calamitates [illegible]
[illegible] passiones
dicuntur. Notandum quod [illegible] alteratio

ut passio una contrarium ferrum, si alia contraria et ferrum quod appetit rei et quod salvat eo. Sed alteratio quae contraria [illegible] et quod omne quod [illegible] [illegible] dicitur ad alterationem quae contraria [illegible] ferrum. [illegible] magis dicitur quam passio alia ut alteratio contraria [illegible] [illegible] quod non salvat eo [illegible] sed alteratio quae contraria [illegible] [illegible] alteratio passio et [illegible] quod [illegible] dicitur quod omne illud [illegible] quod [illegible] appetitum rei et quod [illegible] appetitum rei quod eo [illegible] et non salvat. [illegible] [illegible] modo [illegible] passiones [illegible] non [illegible] si [illegible] [illegible] magis.

Privatio dicitur etc. hic distinguit modos

Privationis omnes [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et aptitudinis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] modus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] modo [illegible] aliquod [illegible] [illegible] aliquo [illegible] sit aptum natum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] aliquo [illegible] aptum natum [illegible] ab aliquo [illegible] [illegible] aptum natum [illegible] ab [illegible]. Queret aliquis [illegible]. Iste modus [illegible] [illegible] [illegible] aptum natum [illegible] ab aliquo [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] aptum [illegible] ab aliquo [illegible] ille modus [illegible] aptum [illegible] ab aliquo [illegible] [illegible].

[illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] ambitum [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] aliquo [illegible] aptum natum [illegible] ab aliquo [illegible] aptum natum [illegible] ab aliquo [illegible] ambitum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] inferior [illegible] [illegible] aliquo [illegible] [illegible] aptum natum [illegible] [illegible] [illegible] iste modus privationis [illegible] ille modus [illegible] [illegible] aliquo [illegible] aptum natum [illegible] [illegible] aptum natum [illegible] [illegible] inferior aliquo [illegible] [illegible] aptum natum [illegible] aliquo [illegible] inferior aliquo modo privationis [illegible] et [illegible] inferior [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ille modus [illegible] [illegible] aliquo [illegible] aliquo [illegible] [illegible] aptum natum [illegible] ambitum [illegible] sit aptum natum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] aliquo [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ambitum [illegible] iste modus privationis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ille modus [illegible] [illegible] ille modus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] aliquo [illegible] ambitum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] modus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] aptum natum [illegible] ab aliquo et ab isto [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ambitum [illegible] [illegible] aptum natum [illegible] ab aliquo [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ille modus privationis. [illegible] [illegible] [illegible]

alius autem ponit secundum modum [illegible] dicens quod tunc aliquid dicitur sursum secundo modo quod [illegible] aliquid quod est aptum natum stare [illegible] ab ipso [illegible] eius [illegible] sed [illegible] ad posset. [illegible] quod est aptum natum stare ab ipso secundo [illegible] quod [illegible] eius [illegible] de utroque [illegible] dicitur homines terram et [illegible] talpe: [illegible] cum dicitur terram quod sumitur visus quia est aptum natum stare ab [illegible] quod. Secundo sic dicitur sursum talpa [illegible] sumitur visus quod non est aptum natum stare ab [illegible] agitur eius [illegible] ab [illegible] et sumitur non dicitur sed secundum genus. Queda aliquis [illegible] magis [illegible] dicitur [illegible] quod in secundo [illegible] magis [illegible] de [illegible] magis [illegible] in secundo [illegible] quod [illegible] negatio [illegible] et [illegible] et [illegible] negatio [illegible] et [illegible] negatio [illegible] et privatio [illegible] negatio et privatio [illegible] magis [illegible] negatio et privatio [illegible] magis [illegible] negatio [illegible] et privatio [illegible] negatio [illegible] et [illegible] et [illegible] negatio [illegible] et privatio [illegible] magis [illegible] et [illegible] distinctio [illegible] negationem et privationem [illegible]. Deinde cum dicit [illegible] aptum natum [illegible] secundum modum [illegible] attenditur [illegible] et [illegible] distinctionem dicens quod [illegible] secundo modo [illegible] aliquid [illegible] aptum natum [illegible] et [illegible] aptum natum [illegible] et [illegible]

[illegible] cum aliquis [illegible] secundum [illegible] si tunc [illegible] quod non [illegible] in illa [illegible] aptum natum [illegible] et [illegible] et [illegible] loci [illegible] in illo [illegible] aptum natum [illegible] loco. [illegible] distinctionem [illegible] et cum [illegible] cum homo dicitur [illegible] magnitudinem [illegible] magnitudinem [illegible] et [illegible] et cum aliquis [illegible] dicitur [illegible] in [illegible] distinctio loci [illegible] secundum [illegible] aptum natum [illegible] in loco [illegible] aptum natum et [illegible] aptum natum et [illegible] aptum natum. Deinde cum dicit [illegible] ponit [illegible] modum [illegible] violentia [illegible] violentia [illegible] violentia [illegible] aptum natum [illegible] aliquid [illegible] aptum natum [illegible] violentia [illegible]. Deinde cum dicit et [illegible] et [illegible] et [illegible] et [illegible] designatur negatio [illegible] designatur [illegible] designatur [illegible] aptum natum [illegible] sine pede [illegible] aliquid [illegible] pedes [illegible]. Deinde cum dicit [illegible] et [illegible] ponit secundum modum dicens quod aliquid dicitur [illegible] aliquid [illegible] aliquid [illegible] et [illegible] aliquid [illegible] aliquid

[illegible] ad partem [illegible]
Deinde cum dicit [illegible] rest [illegible]
[illegible] motus [illegible] aliqui [illegible]
[illegible] quod non [illegible]
attingit ad eo modo quo dicitur aliqui [illegible]
[illegible] non [illegible]
quod non [illegible] **De-
inde cum dicit** [illegible]
[illegible] motus [illegible] quod aliquid
[illegible] quod [illegible]
[illegible] motus non [illegible]
[illegible] motus [illegible] in
ambobus [illegible] ex quo
[illegible] et [illegible]
medium [illegible] et [illegible]
medium [illegible]
nec [illegible] et [illegible] medium
[illegible] et [illegible]
[illegible] quod non [illegible]
bonum nec [illegible] malum nec [illegible] medium nec in
[illegible] bonum et malum [illegible]
[illegible]
[illegible] malum [illegible]
[illegible] bonum [illegible]
accidit [illegible] bonum [illegible]
medium [illegible] nec malum [illegible]
et nec malum accidit [illegible] in medium re-
cedit a bono [illegible] ex quo [illegible] quod re-
cessit a bono [illegible] semper [illegible]
[illegible]
[illegible] medium [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] impar [illegible]
[illegible] in [illegible]
[illegible]
[illegible] par nec impar [illegible]
nec par nec impar et [illegible]
[illegible] medium [illegible]
et [illegible]
[illegible]
impar [illegible] bonum et ma-
lum [illegible] et [illegible]
[illegible] bonum [illegible]
[illegible] bonum nec malum.

Habere multipliciter dicitur etc.
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] multipliciter [illegible]
[illegible] et [illegible]
[illegible] et [illegible]
[illegible]
[illegible] ibi [illegible]
[illegible] ut [illegible]
[illegible] motus [illegible]
[illegible] vel [illegible]

[illegible] quod [illegible]
[illegible] quod [illegible]
[illegible] ab [illegible]
[illegible]
[illegible] quod [illegible]
[illegible] et [illegible]
[illegible]
[illegible] **Deinde cum
dicit,** [illegible] aliquid [illegible]
[illegible] motus [illegible] quod [illegible] aliquid
quod existit in eo [illegible] nec
[illegible] eo modo quo dicitur quod est
[illegible] Et [illegible]
Deinde cum dicit, alia ut contrarii
[illegible] motus [illegible] quod [illegible] modo
[illegible] quod [illegible] nec [illegible]
[illegible] ab eo
[illegible] eo modo quo dicitur quod [illegible]
[illegible] et [illegible] et [illegible]
[illegible] et [illegible]
[illegible] quod [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] quod [illegible]
[illegible] quod [illegible] et [illegible]
et [illegible] quod [illegible]
[illegible] quod [illegible]
[illegible] et [illegible]
[illegible] et [illegible] quod [illegible] quod est
[illegible]
[illegible] et [illegible]
[illegible] quod [illegible]
[illegible] et [illegible] ita [illegible] quod in
[illegible]
[illegible]
[illegible] et [illegible] et
[illegible] quod [illegible] et [illegible] et
[illegible] et [illegible]
[illegible] **Queret ali-
quis** [illegible]
in loco [illegible]
[illegible] quod [illegible]
[illegible] quod [illegible] et [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] quod [illegible]
et [illegible]
[illegible] intellectu [illegible]
[illegible] quod [illegible]
[illegible] quod [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

due denominaciones quarum una non reducitur
in aliam nec aliqua illarum in tertiam aliam
sed sunt duo predicamenta. Item quod si due alique
forme unam denominacionem sed non reducuntur
in se et reductas in eandem formam unam predi-
cabilem sic erit illa due forme quarum
denominaciones non reducuntur sunt forme
duo predicamenta. Et hoc probat dicens
ex quo patet quod quia hic loci et hic lo-
cato non est aptum nisi sicut nisi unum
dependentium et unam denominacionem
quod aliud non sit in eis nisi una depen-
dencia et una denominacio patet. Nam locus
hic locatum non est aliud nisi aliud
locatum et in locatum [illegible] ut patet
locatum quia alterante vel est aliud
nisi aliquid locatum et non locale.
aliud est locatum non locale vel
est aliud nisi aliud quam .V. Sequitur
formam unam denominacionem quae semper se-
quitur .V. unum sunt predicamentum formam
Quarto aliquis dicit .V. ex hoc
quod contentum habetur aptitudine possumus
consurgere duo predicamenta aliquo modo
[illegible] quod est quod sic contentum sub hoc
aptitudine nec alicui sit intelligi
duobus modis uno modo quod habeat
in loco et hic in locato habet et sine
aliqua continuacione propria locati ad partes
loci et ut sic sit predicamentum habi-
tus hic sic hoc et hic sic hoc non est aliud
nisi hoc est locale nec locatum et istud
hoc et istud hoc sunt unum denomina-
tum predicamentum tales. Secundo modo potest in-
telligi quod hic habet et hic habetur cum
quadam continuacione et ordine propria
locati ad partes loci et hic sic hoc
non hoc sunt predicamentum situs. Sed cum
contingit hic et contentum hic sumptum
non est aliud nisi est aliud locale et
consequens sit sunt una denominacio predi-
camentalis non reducta hic cum hoc
et hic hoc sessio sive propria vel est
aliud nisi aliud et situatum et per consequens
istud est sicut situatum est una denominacio
predicamentalis alia sicut. Quarto
sequitur aliquis .V. ex hoc
quod tempus hic temporalis et prope temporalis habet
consurgere ex isto hoc et hoc duo predi-
camenta: [illegible] quod est quod non potest ex
isto ex hoc et hoc vel consurgit nisi
predicamentum quando. Et est considerandum [illegible]
[illegible] quod modus inferiorum appropriate
modo superiorum sub duplici aspectu
sub simplici aspectu certo et sub aspectu
circumspectivo ut cum isti motus sunt

cum motu superiori. Sic autem consurgere
possunt duo predicamenta scilicet actionis et
passionis quia unde est quod alicui denominacio
est quando sit contingat passio et quando sit
actio alia cum denominacio motus ut est
actio et alia ut est passio. Hec sit ta-
lis unum et idem quod denominatur quia [illegible]
sit sic in motu est actio et passio.
Actio cum nec motus ut est actio de-
nominat aliud ut est ab alio unde actio
denominat passum nec quod est ab agente
passio autem et ideo denominat ut in eo
recepta. Vel aliter cum dependencia
et hec hic et hic [illegible] cum ipsa
passio hoc ab agente et aliud est
quod recipitur in passo hoc autem et
per modum recepcionis et propria hoc sit
actionis unde ad passionem unde debemus
inniti [illegible] unde hoc unde est hoc absolvere
ut [illegible] hic nullum predicamentum
sit si per predicamentum quod sequitur totum
predicamentum unde omne predicamentum
habetur absolutum. Unde hic est hic absolvere
ut passio est et hic sit predicamentum pas-
sionis. Unde hoc est hoc ab agente
et hic sit predicamentum actionis. Secundo possunt
quando modus inferiorum ad superiorum
[illegible] et hic non [illegible]
habetur [illegible] et sic sunt unum predica-
mentum scilicet predicamentum quando quod est una
dependencia et una denominacio est
dicere quod [illegible] habetur [illegible] et
quod non [illegible] habetur quod hic est tempus:
Et hic est temporale non est aliud nisi
hic cum [illegible] duracione et in isto
duo non sunt forme nisi unum scilicet duo
passiones. Deinde cum dicit amplius
consurgunt [illegible] modo [illegible] hoc
dicens quod si aliquid [illegible] ad ad
ut non moveatur [illegible] Secundo [illegible]
[illegible] ut non dicitur eo modo quo
[illegible] eo modo quo
dicitur quod [illegible] vel
aliquo [illegible] cum a motu
[illegible] quod [illegible]
[illegible] et eo modo [illegible]
[illegible] dicebant [illegible]
[illegible] celum [illegible] celum
[illegible] nisi [illegible]
[illegible] de [illegible]
et [illegible] celi [illegible] et [illegible] theologi
[illegible] celum [illegible]
[illegible] et [illegible]
et [illegible] isto modo [illegible]
[illegible] quod [illegible]
motu [illegible] videmus cum aliquid

contentis sed aqua in vase separata a vase mo[vetur] ... [illegible] ... in vase ... et tamen separata statim [illegible]. Quaeret aliquis utrum ... modum dicat aristoteles. Videtur quod ... [illegible] ... ab aliquo ... [illegible] ...

[illegible]

De mede ... dicit ... [illegible]

[illegible]

omnibus modis ... [illegible]

Ex aliquo esse dicitur

Tertio: ... definit philosophus ... [illegible] ... 3o.

[illegible]

Deinde ... dicit ... [illegible]

[illegible]

Deinde ... dicit ... aliquo ... [illegible]

[illegible]

secundo [illegible] nec [illegible] secundalitem [illegible] [illegible] [illegible] **Deinde cum dicit**, hic autem et [illegible] ponit [illegible] modum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] istum modum [illegible] [illegible] [illegible] alio [illegible] Ergo [illegible] modum [illegible] [illegible] sit [illegible] [illegible] sit [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] est [illegible] [illegible] sit [illegible] [illegible] tempus [illegible] [illegible] **Deinde cum dicit** [illegible] secundum [illegible] istum modum [illegible] **Notandum** quod [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] sine [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] sit [illegible] [illegible] sine [illegible] totum [illegible] et [illegible] totum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] iste modus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] sit [illegible] [illegible] vel [illegible] [illegible] [illegible] sit [illegible] [illegible] [illegible] sit [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quod [illegible] sit [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] sit [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et in iste [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et est [illegible] aliquid [illegible] et [illegible] **Deinde cum dicit**, hic [illegible] [illegible] ponit [illegible] modum [illegible] [illegible] **Notandum** [illegible] [illegible] quod aliquid [illegible] aliquis [illegible] [illegible] modis [illegible] modum [illegible] aliquis sit [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] modus [illegible] aliquid [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] aliquis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] aliquid [illegible] aliquis [illegible] modus [illegible] [illegible] aliquis [illegible] aliquid [illegible] et [illegible] [illegible] et iste [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] **Notandum est** quod [illegible] [illegible] [illegible] hic iste modus [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] Et ideo [illegible] si aliquis modus [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] iste modus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] tempus [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] est [illegible] **Deinde cum dicit** [illegible] [illegible] ponit modum [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] istum modum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ponit [illegible] istum modum [illegible] aliquid [illegible] sit [illegible] quod sit [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] **Notandum** [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] sit [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] sit [illegible] **Deinde cum dicit** [illegible] [illegible] istum modum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] sit [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] sit [illegible]

[illegible]

[illegible] ... Deinde ... [illegible]

[illegible] ... Queret aliquis ... [illegible]

[illegible]

et predicamenti Et [illegible] accipiendo [illegible]
[illegible] non [illegible] [illegible]
[illegible] non [illegible] et [illegible]
Sed non accipitur [illegible]
[illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] specificatum Et sic
[illegible] non accipiendo [illegible] qualificatum
[illegible] quod [illegible]
indifferenti et [illegible]
modo specificati Et qualificanti [illegible]
[illegible] modo [illegible]
[illegible] modo indistincti et
[illegible] modo speciali et determi-
nati et qualificati [illegible]
[illegible] modo indistincti [illegible] modo
[illegible] speciali et distincti [illegible]
[illegible]
ad speciali [illegible]
[illegible]

[illegible]

Cuius est forma complexa [illegible]
[illegible]
[illegible] et [illegible]
[illegible] complexum et
[illegible] et [illegible]
[illegible] quod [illegible]
[illegible] complexa
[illegible]
[illegible]
[illegible] distinctio in-
tellectus [illegible]
[illegible] aliquis non [illegible]
[illegible] non [illegible]
simplicibus [illegible] intellectus
[illegible] complexa [illegible] complexa
[illegible] distinctum et [illegible]
[illegible] et [illegible]

[illegible]

primo viam quod probat dicendum et spetiem contentam [illegible]

[illegible] ambitum [illegible]

[illegible] Notandum [illegible]

[illegible]

Notandum [illegible]

[illegible]

[illegible] Quereret aliquis utrum angelus sit per se [illegible] modo [illegible] angelus [illegible] et videtur dicendum quod angelus [illegible]

[illegible] angelus [illegible]

[illegible] Deinde [illegible]

[illegible] Quereret aliquis utrum [illegible] modus [illegible]

[illegible]

[illegible] dicuntur [illegible] modo et precedente [illegible] quod [illegible] quod genus [illegible] pars forte speciei [illegible] quod genus et differentia accidunt forte. Pro quo videamus [illegible]. Circa omnem modum [illegible] compositum [illegible] in materiam et formam [illegible] modum [illegible] genus et differentiam [illegible] modum [illegible] est [illegible] genus [illegible] est pars forte speciei [illegible] genus et differentia [illegible] per materiam et formam [illegible] per formam et per formam: per formam [illegible] et [illegible] quod [illegible] forma [illegible] et [illegible] forma genus [illegible] forma differentia et quod [illegible] forma sit totum [illegible] et [illegible] quod [illegible] sit [illegible] minus [illegible] speciei [illegible] forma [illegible] per formam [illegible] quod una forma [illegible] totum [illegible] quod [illegible] forma [illegible] una [illegible] alia [illegible] una [illegible] quod genus forte pars [illegible] forma [illegible] aliquo [illegible] et [illegible] differentia [illegible] sit forma [illegible] in genus et differentiam [illegible] formam et [illegible] ille modus [illegible] et formam [illegible] quod iste modus [illegible] quod [illegible] genus et differentia [illegible] accidunt forte [illegible] in materiam et formam [illegible] partes [illegible] et differentia [illegible] et quod [illegible] et intellectus [illegible] forma et partes [illegible] formam [illegible] forte [illegible] materia [illegible] differentia [illegible] multitudo [illegible] pluralitas [illegible] quod [illegible] forma [illegible] intellectus [illegible] differentia [illegible] genus [illegible] alterat [illegible] differentia [illegible] quod genus et differentia [illegible]

[illegible] partes [illegible] forent intellectus [illegible] et [illegible] aliquo modo accidunt rei [illegible] iste modus [illegible] ad partes [illegible] non accidunt rei forte [illegible] modus [illegible] ad partes [illegible] et [illegible] aliquo modo accidunt forte [illegible] iste modus non [illegible] genus [illegible] modus [illegible] potentialis [illegible]. Queret aliquis utrum genus sit pars speciei et sit totum [illegible] quod non [illegible] totum et pars aliquo modo opponuntur. Ad oppositum [illegible] genus totum et pars [illegible] integrans [illegible] totum [illegible] notandum [illegible] quod [illegible] genus [illegible] quod sit [illegible] differentia [illegible] totum [illegible] ita quod totalitas generis [illegible] genus [illegible] quod sit [illegible] differentia [illegible] pars speciei [illegible] genus [illegible] differentia [illegible] totum [illegible] homo [illegible] homo [illegible] et homo [illegible] pars [illegible] totum [illegible] totum [illegible] et pars [illegible] totum [illegible] integrans [illegible] totum aliquo [illegible] integrans et totum [illegible] opponuntur [illegible] genus

Ultimo dicitur [illegible] hic distinguit [illegible] [illegible] totum et [illegible] [illegible] partes [illegible] [illegible] totum [illegible]

[illegible] distinguit [illegible] totum [illegible] genus [illegible] genus [illegible] in [illegible] totum et [illegible] opponitur [illegible] distinguit totum [illegible] distinguit [illegible] in [illegible] distinguit totum [illegible] totum [illegible] in [illegible] partes [illegible]

Ipsius totius [illegible] et ex quibus dicit totum [illegible] totum [illegible] et [illegible] totum [illegible] totum [illegible] totum [illegible]

[illegible]

Deinde cum dicit ex quibus dicitur [illegible]

[illegible]

Deinde cum dicit [illegible]

[illegible]

[illegible] Deinde cum dicit [illegible]

[illegible]

Deinde cum dicit [illegible]

[illegible]

Queret aliquis [illegible]

[illegible]

quod in una [illegible] ... [illegible]
[illegible] ... totalitas essentie [illegible] ...
[illegible] salvatur [illegible] ... [illegible]
totalitas [illegible] ... [illegible]
[illegible] ... continuitate [illegible] ...
[illegible] salvatur totum [illegible] ...
[illegible] ... totalitas [illegible] ...
[illegible] salvandi [illegible] ... salvandi [illegible] ...
[illegible] ... salvatur [illegible] ...

Queret aliquis utrum totum [illegible] [illegible] salvatur totum [illegible] ...
[illegible] ... totum [illegible] salvatur [illegible] ...
[illegible] ... totum integrale [illegible] ...
[illegible] ... salvatur [illegible] ...
[illegible] ... totum [illegible] ...
[illegible] salvatur in [illegible] ...

Ultimo queret aliquis utrum [illegible] [illegible] ... totum [illegible] ...
salvatur [illegible] ... totum [illegible] ...
[illegible] salvatur [illegible] ... totum [illegible] ...
[illegible] ... salvandi [illegible] ... salvatur [illegible] ...
[illegible] ... salvari [illegible] ...

[illegible] ... totum [illegible] ...
salvandi in [illegible] ... salvatur in [illegible] ...
[illegible] ... totum [illegible] ...
[illegible] ... salvandi in [illegible] ...
[illegible] ... totum [illegible] ... salvatur [illegible] ...
[illegible] ... salvari [illegible] ... salvandi [illegible] ...
[illegible] ... totum [illegible] ... **Notandum est**
[illegible] ... totum integrale [illegible] ...
[illegible] ... intellectus [illegible] ...
[illegible] ... salvatur in [illegible] ...
[illegible] ... intellectus [illegible] ...
[illegible] ... intellectus [illegible] ...
[illegible] ... intellectus [illegible] ...
[illegible] ... in istis [illegible] ...
[illegible]

[illegible]

[illegible]

Aqua cum utraque et totaliter ex duabus non recipit [illegible] et intelligitur dicit omne [illegible]

[illegible] aqua [illegible] et sic forte [illegible]

[illegible] tota [illegible] et [illegible] homo et domus [illegible] ordinatis semper [illegible] domus et homo [illegible] totius homo et tota domus [illegible] et omne [illegible]

[illegible]

[illegible] totum [illegible] omne [illegible]

[illegible] aqua [illegible] omne [illegible]

[illegible]

[illegible] omne [illegible] in actu [illegible] totum [illegible]

[illegible] omne [illegible] in actu [illegible]

[illegible] totum [illegible] omne [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] totum et [illegible] omne [illegible]

[illegible]

Illud dicit quod aliquando remanet [illegible] quo de integritate eius [illegible] ut fractio [illegible] de integritate [illegible]

[illegible]

[illegible] celebrari [illegible]

Quando dicatur ecclesia potest dedicari

Utrum [illegible] dedicari [illegible]

[illegible]

Deinde cum dicit [illegible]

[illegible]

Deinde cum dicit [illegible]

[illegible]

[illegible] intellectus [illegible] et [illegible]

[illegible]

logice [illegible]

[illegible]

Unde [illegible]

[illegible]

Unde [illegible]

[illegible]

Notandum [illegible]

[illegible]

Unde [illegible]

[illegible]

Notandum [illegible]

[illegible]

ad quod resolvitur sed corpus mixtum ordinis
naturalis infra quod sunt illa quorum unum in
[illegible]

[illegible]

= 3 4 . 2 . 100

[illegible] est ad quod possent resolvi et ali-
qua [illegible] quod [illegible] habent [illegible]
[illegible] non [illegible] ad quod possent resolvi
sed semper et alie et magis logice [illegible]
[illegible] scilicet [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] ad quod resolvuntur
[illegible] [illegible] scilicet [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] non resolvuntur ad aliud sed sunt
corporea et incorporea [illegible] non [illegible]
[illegible] scilicet [illegible] quod resolvuntur ad [illegible]
[illegible] ad [illegible] quod [illegible]

Assumunt vero dicentes
[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]

[illegible]

[illegible] ad et [illegible] [illegible] ad [illegible] in intellectu
[illegible] et [illegible] quod [illegible] [illegible] quod [illegible]
[illegible] [illegible] res [illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] [illegible] ad [illegible] quod aliud [illegible]
[illegible] quod non [illegible] nec non [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] quod aliud [illegible]
[illegible] quod [illegible] non [illegible] quod [illegible] quod [illegible]
[illegible] sit [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] rei quod [illegible] non [illegible]
[illegible] non res non [illegible] [illegible] quod [illegible]
[illegible] [illegible] quod intellectus [illegible] et
[illegible] sit [illegible] et res [illegible] [illegible]
aliquis non [illegible] intellectus [illegible]
[illegible] Deinde non dicit aliud non quod
[illegible] ponit [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] quod [illegible] [illegible] non [illegible] quod non [illegible]
[illegible] [illegible] non [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible]

Deinde non dicit [illegible]

Quaeret aliquis 236
[illegible] 101

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] ... Vt ... [illegible] ... Notatur ... [illegible]

... **Deinde cum dicit** ... [illegible]

... **Notandum** ... [illegible]

... **Tercio quero** ... [illegible]

[illegible]

quia omnis oratio rei exprimit conceptum. Si intellectus [illegible] quae exprimit [illegible] in [illegible] significationem nullam [illegible] fit [illegible] propter [illegible] impositionem. quia oratio non [illegible] quae exprimit [illegible] est [illegible] et in [illegible] Si non [illegible] quae exprimunt [illegible] nullam [illegible] fit [illegible] [illegible] Unde si oratio [illegible] [illegible] veritatem [illegible] [illegible]

[illegible]

Deinde cum dicit [illegible] antisthenes [illegible]

[illegible] [illegible] Nota [illegible]

[illegible]

Deinde cum dicit [illegible] antisthenes [illegible]

[illegible] [illegible] antisthenes [illegible]

[illegible]

Deinde cum dicit [illegible]

[illegible]

[illegible]

Deinde cum dicit

[illegible]

Deinde cum dicit

[illegible]

[illegible]

Cum dicitur [illegible] distinguit unum articulum

et deinde [illegible]

[illegible]

Deinde cum dicit

[illegible]

aliquis modo per unum sensum. et aspicit secundum ma-
thematicos aspectus .v. digitos per unum sensum [illegible]
[illegible] defendit in partibus [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] in loco [illegible] **Deinde**
de eo dicit [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] **Deinde eo dicit** [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] ad talem locum et [illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]

Deinde eo dicit [illegible]

[illegible]

[illegible]

Principia et cause queruntur

[illegible] libri [illegible] fuerunt ad librum [illegible]

[illegible]

particulari et prima theologie omnis scientie sed secundum hoc theologia scientia
ad primam omnis sicut quibus scientia particularis considerat
videt prima theologie omnis De quo tractat quia
theologie scientia considerabit primum entis inquantum
eius quod etiam theologie eius est. Secunda ratio talis. est
omnis scientia intellectualis est etiam prima et certissima
theologie intellectualis igitur est etiam prima et certissima et
non etiam cognoscendorum sicut etiam prima entis videtur
est quod ista verum videtur Et arguitur scientia
intellectualis etiam prima est theologie est enim videtur intellectus
intellectus et sensus quod ipsa est suum proprium
et intellectus non resolvit cognitionem ad causas
sensitivas sed solum consistit in magno ab sensibus
ita quod desoriret eam ab omni non quale de
[illegible] et primo et cetera intellectus ut est
[illegible] cognitio resolutio
ad causas et prima scientia enim [illegible] sola
est in [illegible] [illegible] ab [illegible]
quod [illegible] alia per disponere
[illegible] in eo [illegible]
[illegible] quod scientia intellectualis
est prima [illegible] et simplicioribus quod [illegible]
[illegible] modis [illegible]
[illegible] quod non est valde [illegible] sicut [illegible]
alias et ista vocatur [illegible] simpliciter et
[illegible] simplicioribus alia [illegible]
[illegible] magis et ista vocatur [illegible]
[illegible] expositio et quod [illegible]
scientia quod considerat [illegible]
videt causas [illegible] et ista vocatur
[illegible] simplicitas quod considerat [illegible]
[illegible] expositio [illegible]
[illegible] et ista vocatur [illegible]
[illegible] et [illegible]
ista vocatur simpliciter [illegible]

Deinde cum dicit [illegible] iste
[illegible] quod nulla scientia particularis [illegible]
[illegible] eius [illegible]
[illegible] quod nulla scientia particularis [illegible]
[illegible] conclusiones [illegible]
[illegible] non potest [illegible]
scientia [illegible] quod nulla scientia particularis considerat
de ente inquantum ens [illegible]
quod [illegible] quod nulla scientia particularis considerat
[illegible] quod quid est [illegible]
quod quid est. De quo [illegible] scientia [illegible]
[illegible] scientie particularis [illegible]
[illegible] particulare [illegible]
[illegible] tractat [illegible] ente [illegible]
Nulla [illegible] tractat de ente in-
[illegible] Deinde cum dicit [illegible]
de eo [illegible] tractatur de
ente inquantum [illegible] tractat [illegible]
quantitate [illegible] quantita-
[illegible] alia ita quod aliquas scientias
[illegible] quod quid [illegible]
[illegible] dicitur [illegible]
[illegible] alia [illegible] accipiunt [illegible]

quod quid est ex suppositione ab alia scientia
[illegible] declaratur [illegible]
et [illegible] quod quid [illegible]
[illegible] demonstrant [illegible]
[illegible] demonstrationes [illegible]
[illegible] quod [illegible]

Queret aliquis [illegible]
[illegible] quod scientia particularis non considerat
de ente inquantum ens igitur non considerat [illegible]
quod quid est. [illegible]
[illegible] quantitatis
et eius [illegible] ita
eius et quod [illegible] quantitatis
est eius [illegible] et quantitas
[illegible] ad [illegible]
eius [illegible]
[illegible] quantitas [illegible]
[illegible] se extendit ad eius [illegible]
extendit ad eam ita quod se extendat
ad quantitatem quantitas et [illegible]
[illegible] in [illegible] scientia particularis
non se extendit ad eius inquantum est [illegible]
[illegible] ad quantitatem, [illegible]
[illegible]
[illegible] quod [illegible]
[illegible]
[illegible]
debent tradi [illegible]
de [illegible] conclusiones [illegible]
debent tradi [illegible]
[illegible] quod quid est [illegible] est
et [illegible] et [illegible]
[illegible] quod quid est [illegible]
[illegible] eius [illegible]
[illegible] quod [illegible]
tradat istam [illegible] et ista non [illegible]
[illegible]
[illegible] eius inquantum est
[illegible] per [illegible]
[illegible] tradidit et [illegible]
[illegible]
quod aliqua scientia particularis [illegible]
scientia [illegible] et [illegible]
[illegible] inquantum [illegible] et [illegible]
non inventa et tradita [illegible]
[illegible] et [illegible]
et non [illegible] et non [illegible]
[illegible] Deinde
cum dicit [illegible] concludit
[illegible] conclusionem quod talis est
quod [illegible] quod [illegible]
quid est non demonstrat [illegible]
quid est alius modus [illegible]
[illegible] et [illegible] quod [illegible]
[illegible] de quantitate [illegible]
demonstrat [illegible]
[illegible] sit [illegible]
[illegible] supponit et [illegible]
[illegible]
facere, et [illegible] Queret

aliquis unde sequitur quod omnis scientia proprie
loquendo est de eo quod quid est. Et secundum
hoc intelligens scientiam quod quid est non demonstratur
[illegible] quid est [illegible] considerari
in [illegible] proprie loquendo quod [illegible] proprie loquendo
demonstratur [illegible] supponitur quod [illegible]
considerantur [illegible] et [illegible]
considerando [illegible] se extendit ad id quod
demonstratur [illegible] ad quod supponitur [illegible]
[illegible] considerari [illegible]
demonstratur [illegible] sit [illegible]
quod quid est supponitur [illegible] proprie loquendo
[illegible] potest concludi quod supponitur [illegible]
demonstratur nec cadit sub consideratione
[illegible] demonstrativa licet cadit sub [illegible]
[illegible] debemus [illegible] imaginari quod scientia
[illegible] fabricativa intellectus [illegible] scientia
proprie loquendo supponit quod quid est [illegible]
scientia [illegible] non fabricat. Nec [illegible]
fabricata [illegible] scientia [illegible] aliquis acceptum
[illegible] supponit non cadit demonstratione [illegible]
[illegible] aliquis modus [illegible] scientia supponit
[illegible] ita quod nec scientia [illegible] nec [illegible]
[illegible] demonstrat [illegible] quod quid est [illegible]
aliquis modus [illegible] supponit [illegible]
quod quid [illegible] supponuntur. Queritur
aliquis utrum consequenter [illegible]
c. 9 sit [illegible] est. Et quod quid est [illegible]
- . 3 . 4 . 6 videtur quod non quod [illegible] quod quid [illegible]
[illegible] consequenter [illegible]
[illegible] quod non si est consequenter [illegible]
[illegible] Ad oppositum est [illegible] philosophus
[illegible] quod consequenter [illegible]
[illegible] quod quid est et non est [illegible] subiecti
[illegible] Queritur [illegible]
est quod si loquitur [illegible] de [illegible]
[illegible] loquendo [illegible] quod est [illegible]
[illegible] non [illegible] ad [illegible]
[illegible] quod sit [illegible] dicitur
quod [illegible] supponere [illegible] subiectum [illegible]
[illegible] intelligere de [illegible]
[illegible] quod supponat subiectum [illegible]
quod [illegible] scientia [illegible] aliquis fabricat [illegible]
[illegible] ad fabricationem [illegible]
non [illegible] est [illegible]
[illegible] ita quod [illegible] scientia supponit
[illegible] subiectum [illegible] aliquam [illegible] quod non
est [illegible] quod [illegible] nullo modo
[illegible] consequenter [illegible] Et [illegible]
[illegible] scientia supponit [illegible]
subiectum et non [illegible] ita supponit [illegible]
quod quid est subiecti et consequenter [illegible]
quod [illegible] alio quod quid est
[illegible] est quod supponit
[illegible] philosophus [illegible] non [illegible]
manifestat quod quid est [illegible] supponit [illegible]
[illegible] subiecti quod consequenter [illegible] est [illegible]
[illegible] supponitur de subiecto et quod quid est
[illegible] subiecti quod supponitur [illegible]
[illegible] quidditatem. Et quod quid [illegible]

quod scientia se extenderet ad quod quid est subiecti
se extenderet subiecti ad [illegible] et non
non se extenderet ad [illegible]
supponit. Nec se extendit ad [illegible]
[illegible] quod licet supponitur quod quid
est et [illegible] subiecti [illegible] quod quid est
quod supponitur [illegible] quod scientia [illegible]
[illegible] experientia subiecti [illegible]
ita quod subiectum supponitur [illegible]
[illegible] applicatur [illegible]
[illegible] subiecti [illegible] passiones explicatur
et distinguitur [illegible] subiecti. Et [illegible]
[illegible] et [illegible] supponitur et
[illegible] quod [illegible] supponitur
et [illegible] distincte [illegible] Et non [illegible]
quod [illegible] quod quid est subiecti quod supponitur
[illegible] quod quid est [illegible] forte [illegible]
quod quid est [illegible] et non distincte [illegible]
[illegible] quod consequenter [illegible] quod quid est et
[illegible] subiecti supponitur [illegible]
[illegible] quod consequenter [illegible]
[illegible] passionis et quod quid est [illegible]
[illegible] est quod [illegible] passi-
onis [illegible] quod [illegible] et quod demonstratur
[illegible] non [illegible] est [illegible] quod [illegible]
[illegible] non [illegible] cadit demonstratione
[illegible] quod [illegible] demonstra-
[illegible] non [illegible] quod passio demonstra-
[illegible] manifesta [illegible] quod demonstratur
quod triangulus habet tres [illegible] quod
habet tres [illegible] non est [illegible]
[illegible] non [illegible] est quod [illegible]
[illegible] subiecti [illegible]
[illegible] modis [illegible]
[illegible] alio modo [illegible]
[illegible] non est demonstrabile
quod [illegible] non [illegible] ergo
quod concluditur [illegible] Et [illegible]
[illegible] quod quid est [illegible]
extendit ad [illegible] passionis [illegible] quod se ex-
tendit [illegible] quod quid est [illegible]
est se extendere ad [illegible] et [illegible] quod [illegible]
[illegible] passionis quod [illegible] demonstratione quod cadit
[illegible] cadit [illegible] quod [illegible] Et
[illegible] ad [illegible]
[illegible] loquitur [illegible]
Consequenter queritur aliquis
[illegible] subiecti sit demonstrabile. Videtur quod sit
quod [illegible] et demonstratio [illegible]
[illegible] subiecti
[illegible] et demonstratio [illegible]
questionem [illegible] dicens quod
subiectum non est demonstrabile quod si subiectum [illegible]
demonstrare subiectum [illegible] quod [illegible]
quod sit [illegible] in [illegible]
[illegible] sic [illegible] Et [illegible]
[illegible] demonstratur [illegible]
[illegible] est in [illegible]
quod demonstratio non cadit super [illegible]

sed

Sed sup[er] [illegible] ... [illegible] ... demo[n]strat[ur] ... [illegible] ...

... [illegible] ... nu[n]c ... q[uo]d [illegible] ... demo[n]strat[ur] ... [illegible] ...

... ergo una q[uan]titate ... [illegible] ... aliq[ui]b[us] ... [illegible] ...

... [illegible] ... licet ... [illegible] ... inclinat ... [illegible] ... vocat[ur] ... [illegible] ... q[ui]d est ... [illegible] ... aliquo n[on] demo[n]strat[ur] ... [illegible] ... demo[n]stra[ti]o ... [illegible] ... **Notandu[m] ergo** q[uod] alie ... [illegible] ... demo[n]strat[ur] ... [illegible] ... sufficere ... [illegible] ... demo[n]stratione ... accepta ... [illegible] ... demo[n]strato[r] ... [illegible] ... dignitates ... [illegible] ...

... [illegible] ... demo[n]stratio[n]is ... [illegible] ... demo[n]stra[ti]o ... [illegible] ... accepta ... [illegible] ... aliquo mo[do] ... [illegible] ... demo[n]stratio ... [illegible] ... ex p[re]missis ... [illegible] ...

alter[um] ... [illegible] ... in ista demo[n]stra[ti]o[n]e ... aliqu[a]e dignitates ... [illegible] ... demo[n]stratio[n]is ... [illegible] ... Notandu[m] ... [illegible] ... demo[n]strationib[us] ... [illegible] ... demo[n]strat[ur] ... [illegible] ...

... [illegible] ... demo[n]strat[ur] ... [illegible] ... demo[n]stratio ... [illegible] ... Notandu[m] q[uod] ... [illegible] ... demo[n]stratio ... [illegible] ... simplex ... [illegible] ... **Queret aliquis** v[trum] q[uo]d est et cu[r] possit ... [illegible] ... demo[n]stratio[n]e ... [illegible] ... q[ue]stio[n]e ... [illegible] ...

oracio vel aliquid aliud sic non terminus quidditatem explicans et tamen quod quid est oracio solum est per modum diffinitionis et non demonstracionis. Unde oracio demonstrativa ad [illegible] ordinatur ut concludat quod est [illegible]. Sicut oracio [illegible] ad [illegible] ordinatur non diffinitiva [illegible] explicativa [illegible] quid quod querit sic aliud est questio [illegible] ita alia oracio est que ordinatur ad [illegible] et ista est oracio sillogistica et alia [illegible] que ordinatur ad [illegible] et ista est oracio diffinitiva. [illegible] si queratur [illegible] respondetur [illegible] sola [illegible] non demonstrativa ita si queratur quod [illegible] non demonstrativa vel diffinitiva [illegible]

[illegible]

Quereret aliquis [illegible]

[illegible]

Quare ergo dicitur scientia sensibilis secundum eadem sunt
[illegible] quod est [illegible] quod consistit in quantitate naturali
praedicamenti [illegible] et [illegible] sed modo de
[illegible] de quo dictum est [illegible]
[illegible] de ente [illegible] determinans [illegible]
[illegible] determinans [illegible] [illegible] nec
[illegible] ergo scientia [illegible]
[illegible] non [illegible]

Utrum ista philosophia sit practica an theorica

[illegible] quod ulla sit scientia particularis [illegible] illa que tractat de ente inquantum ens [illegible] speculativa [illegible] quod non [illegible] illa que tractat de [illegible] ente [illegible] [illegible] illa [illegible] de alia et [illegible] [illegible] partes ergo [illegible] quod scientia [illegible] theorica [illegible] quod [illegible] theorica speculativa [illegible] de ente inquantum ens. [illegible] theorica [illegible] [illegible] quod scientia [illegible] [illegible] quod [illegible] [illegible] motus et quantitas et [illegible] quod [illegible] scientia practica [illegible] non [illegible] actiua nec factiua [illegible] [illegible] [illegible] intellectus [illegible] alia [illegible] [illegible] [illegible] ut [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] intellectus et [illegible] [illegible] intellectus et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] eligibile et agibile [illegible] scientia practica [illegible] actiua [illegible] theorica. Et [illegible] nec [illegible] actiua nec factiua [illegible] [illegible] actiua [illegible] [illegible] [illegible] theorica [illegible] practica [illegible] agibile vel factibile [illegible] actiones vel factiones [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] speculabile et si [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in nobis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in nobis [illegible] [illegible] quod si res [illegible] intellectus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] scientia practica [illegible] [illegible] intellectus [illegible] speculabile quod [illegible] [illegible] intellectus [illegible] speculabile quod [illegible] scientia [illegible] [illegible] speculativa [illegible] theorica [illegible] [illegible] practica [illegible] speculabile [illegible] agibile vel factibile [illegible] factibile et agibile [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] practica [illegible] theorica [illegible] speculabile [illegible] factibile nec agibile [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] theorica [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] theorica [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] practica [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] speculabile et [illegible] factibile et [illegible] [illegible] Notandum quod [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] practica [illegible] qui regulat [illegible] [illegible] [illegible] prudentia [illegible] regula actionum [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] qui regulat [illegible] [illegible] [illegible] regula [illegible] et [illegible] [illegible] **Deinde cum dicit** [illegible] theorica [illegible] quod ista scientia [illegible] de ente inquantum ens [illegible] [illegible] [illegible] et theorica [illegible] theorica [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] speculativa [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] separabilis [illegible] intellectus [illegible] [illegible] speculabilis [illegible] et [illegible] [illegible] **Deinde cum dicit** [illegible] quod [illegible] quod illa scientia [illegible] et [illegible] tractat de ente inquantum ens [illegible] quod illa [illegible] tractat de [illegible] in materia [illegible] separata [illegible] de ente [illegible] [illegible] [illegible] partes [illegible] theoricas [illegible] de [illegible] in materia et separata [illegible] quod ista theorica [illegible] in materia [illegible] [illegible] tractat de ente inquantum ens [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] theorica [illegible] [illegible] theorica [illegible] mathematica [illegible] de ente in materia [illegible] mathematica theorica [illegible] in materia [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] theorica [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] theologia [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Notandum [illegible] quod [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] et concavum vel sicut dicimus [illegible] aliam
et aliam rationem. et quoniam illius rei [illegible]
[illegible] nec est eadem [illegible] cadit sub
una scientia nec est [illegible] modo sub
alia et hic est [illegible] diffinitionis.
et [illegible] debemus [illegible]
ut quod ista sic [illegible] ad secundam [illegible]
aliam ad primam: [illegible]
est. [illegible] et [illegible] in-
tellectus [illegible] et de isto
[illegible]
ad esse quod [illegible]
quod [illegible] ita quod [illegible]
[illegible] sed esse quidam suppositum ali-
[illegible] et ideo sic
[illegible] et [illegible] ita [illegible]
[illegible] pre-
[illegible] et
[illegible] et
[illegible] et
[illegible] quod si latent
[illegible] latebit [illegible]
Deinde cum dicit [illegible]
[illegible] diffiniendi [illegible]
[illegible] differunt sicut [illegible]
et [illegible] quod [illegible]
[illegible] diffinitionem [illegible]
[illegible]
[illegible] diffinitione
[illegible]
[illegible] intelligibiles [illegible]
[illegible] et [illegible] in-
telligibiles [illegible] [illegible]
[illegible] intelligere [illegible]
[illegible] diffiniendi [illegible] quod quidem
[illegible] in sua diffinitione [illegible]
[illegible] intelligibiles **Deinde**
cum dicit [illegible]
qualis theorica est. theorica [illegible]
quod sua speculatio est [illegible]
[illegible] et sic [illegible]
[illegible] differunt
[illegible] et [illegible]
[illegible] et
[illegible]
[illegible] motus [illegible]
[illegible] ita [illegible]
est. [illegible] quod quid est [illegible]
quod semper [illegible] diffinitione et [illegible]
[illegible] physi-
[illegible] speculationem [illegible]
quod physica est [illegible] theorica [illegible]
[illegible] diffinitionem [illegible]
[illegible] talis est theorica et specula-
[illegible] qualis est [illegible] et [illegible]
[illegible] diffiniendi [illegible]
[illegible] diffinit [illegible]
[illegible] speculativa et [illegible]
theorica est [illegible] **Notandum**
est [illegible] quod [illegible]
[illegible] separata sed

denegatur [illegible] speculatur physica
quod [illegible] de intellectu [illegible]
[illegible] dicit physica de [illegible]
[illegible] quod est [illegible] inseparabilibus specu-
latur [illegible] physica [illegible] quod [illegible]
[illegible] speculatur physica
Deinde cum dicit [illegible] est mathematica
[illegible] qualis theorica est [illegible] mathematica
dicens quod et [illegible] mathematica theorica
est. [illegible] speculativa [illegible]
theorica sit circa immobilia et separa-
[illegible] nondum est manifestum quod forte
[illegible] mathe-
matica [illegible] separata [illegible]
[illegible] quod quedam scientia mathematica considerat
[illegible] in [illegible] separa-
bilia. **Notandum** est quod [illegible]
[illegible] simpliciter et [illegible]
[illegible] dicit
quod homo sit albus coloratus. et quod homo
[illegible] albus sit coloratus [illegible]
[illegible] cadunt sub speculatione mathematica
[illegible] in [illegible] et sepa-
rabilia [illegible] magnitudo in [illegible]
[illegible] considerat geometria [illegible]
[illegible] et [illegible] considerat [illegible]
[illegible] et arismetica [illegible] mathe-
matica [illegible] et separabilia [illegible]
[illegible] mathematica sicut
de geometria et arismetica. quod de astro-
logia [illegible] considerat [illegible] mobilia [illegible]
corpora celestia **Deinde cum dicit**
[illegible] in [illegible] venerit [illegible]
scientiam theoricam quod est circa [illegible] in [illegible]
et [illegible] quod [illegible]
[illegible] quod si est aliquid [illegible] sempiternum
et separabile quod illa cadit sub scientia theo-
rica. [illegible] quod ista theorica sub
[illegible] cadit non est physica nec mathematica sed
aliqua prior. [illegible] physice
[illegible] quod si est aliquid
in [illegible] et separabile et sempiternum
[illegible] quod notitia eius spectat ad
scientiam theoricam et non practicam **De-
inde cum dicit** [illegible] physica [illegible]
quod [illegible] theorica [illegible] physica nec ma-
thematica dicens sic [illegible] ad theoricam [illegible]
[illegible] speculativa [illegible] ad physicam
quod physica est circa mobilia et [illegible]
[illegible] mobilibus [illegible]
mobilia [illegible] spectat ad
mathematicam [illegible] spectat ad aliam scientiam
[illegible] quod physica est circa
inseparabilia [illegible] et circa illa [illegible]
in [illegible] mobilia quedam ad mathematicam
[illegible] geometria et arismetica [illegible]
[illegible] mobilia inseparabilia [illegible] forte [illegible]
[illegible] forte quod [illegible]
[illegible] separata [illegible]
[illegible] ambabus est circa separabilia
et immobilia quod est circa [illegible] quales [illegible]

Sicut est ens sempiternum vel incorruptibile re-
sit, procedit in infinitum et mathematica abstracta
que quereret quod hec tamen secundum illos qui
separata asserebant sunt cause sensibilium
mundi. **Notandum** est quod secundum quosdam
dicitur separatum secundum rem et secundum diffinitionem.
Separatum secundum rem est quod res de se non
est nec est de materia. De qua separatione dicit
philosophus quod aliquid sit separatum secundum esse, sed separ-
abile separatum est quod ens [illegible] physica esse
[illegible] quod illa ens que non sunt physica
inseparabilia a materia secundum rem. Vel mathematica
quod mathematica ens inducta in illa [illegible]
sunt in materia. Sed separatum secundum diffinitionem
est hoc quod aliquid sic est quod valet quod
[illegible] separantur per [illegible] quod
[illegible] totum [illegible]
alterius [illegible] magis de
et non valet [illegible]
[illegible] magnitudinis
totum [illegible] a motu
et ens talia sunt separata mathematica quod
quamvis sint inseparabilia secundum rem separata tamen
secundum rationem. **Quereret aliquis: vi-
detur** [illegible] quidem sit ens
separatum secundum rem. Videtur quod non, quia
[illegible] ens unum in
[illegible] unum
est separatum sicut [illegible] unum
est separatum secundum rem [illegible]
separatum [illegible] aliquid [illegible]
[illegible]
[illegible] in ista
quod [illegible] declaranda [illegible] est
quod modis [illegible] abstractio et sep-
aratio secundum [illegible] separatum
secundum rem et [illegible] ista
separata. Abstractio [illegible] **Notandum**
est quod dicitur abstractio [illegible]
[illegible]
[illegible] abstrahit
[illegible] abstrahit [illegible]
[illegible] aliquid [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] abstrahitur
[illegible] abstrahit et [illegible]
[illegible] abstractum [illegible]
[illegible]
[illegible] abstractio secundum rem
[illegible]
[illegible] abstractum
abstracta secundum rem [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] abstracta
[illegible] secundum rem [illegible]

non tamen [illegible] intellectus et rationis [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] abstractum [illegible]
[illegible]
[illegible] abstractio [illegible]
in [illegible] rationis [illegible]
[illegible] abstractum
[illegible] mathematica [illegible]
[illegible] abstracta [illegible] aliquam [illegible]
[illegible] et mathematica
[illegible] in [illegible]
[illegible] ambabus est
ens separata secundum rem [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] ambabus [illegible] elementorum
ambabus [illegible]
[illegible]
[illegible] et [illegible]
[illegible] mathematica [illegible]
[illegible] ambabus [illegible]
[illegible] elementis [illegible]
[illegible]
[illegible] sensibilis
[illegible] sensibiles [illegible]
[illegible]
[illegible] intellectus [illegible]
et [illegible] sensibilis [illegible]
sensibilis [illegible] intellectum
[illegible] intellectus [illegible]
[illegible] sensibiles
[illegible] intellectus et [illegible]
[illegible]
sensibile [illegible] sensibile intellectus
[illegible] sensibile [illegible]
[illegible]
[illegible] separata [illegible]
intellectus [illegible]
[illegible]
[illegible] sensibilis [illegible] sensibilis
[illegible]
[illegible]
[illegible] ambabus [illegible]
[illegible] sensibilis [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] intellectus [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] intellectus [illegible] sensibilis
[illegible] sensibilis
[illegible]
[illegible]
separatis secundum rem [illegible]
[illegible] **Notandum**
[illegible] separata [illegible]
[illegible]
[illegible]

dubium est utrum sit separatum vel non. Dicendum
ergo quidam quod non omne ens inquantum ens necessario
separatum a materia. Nam quod omne ens sit separatum
a materia forte arguebat argumentum
[illegible] quod non est de ratione entis quod sit in materia
[illegible] si enim esset de ratione eius omne
ens esset in materia. Ita quod ens inquantum ens
nec est in materia nec non est in materia [illegible]
[illegible] aliquid [illegible] ergo [illegible] dicitur
de separato a materia [illegible] ens inquantum
ens [illegible] de sui ratione. Dicitur
[illegible] quod [illegible] scientia [illegible] attingit ens inquantum
ens attingit maxime ens quod maxime
est ens separatum. Ita quod istud maxime
ens cadit sub obiecto suo. [illegible]
de forma [illegible] scientia [illegible] nobilitas
[illegible] ab illo denominatur et est [illegible]
[illegible] scientia attingit totum [illegible] ultimus
[illegible] in [illegible]
bellatur [illegible] possit dici scientia [illegible] intellectus [illegible]
[illegible] scientia que determinat de
ente inquantum ens [illegible] quod attingit [illegible]
entis [illegible] maxime [illegible]
entis [illegible] modum [illegible] scientie et solvendo
ad argumentum. **Deinde cum dicit**
quare tres erunt [illegible] concludit [illegible] theoricas
[illegible] et [illegible] potest [illegible] scientia [illegible]
quod tres sunt [illegible] theorice scilicet mathematica, physica
et theologia. Deinde [illegible] quare ista
vocatur theologia et [illegible]
[illegible] talis est scientia ista [illegible] scientia
separata a materia [illegible] et [illegible]
[illegible] separata [illegible] divinum et [illegible]
in aliqua [illegible] ergo [illegible] scientia est de
[illegible] separato a materia [illegible] est
divinum [illegible] scientia [illegible] divina [illegible]
[illegible] divinum [illegible] scientia divina [illegible] sic [illegible]
theologia [illegible] quod [illegible]
[illegible] talis [illegible] scientia honorabilissima [illegible]
[illegible] honorabilis [illegible] scientia [illegible]
[illegible] honorabilissima [illegible] scientia [illegible] honorabilis
[illegible] esse honorabilissimum
[illegible] ergo [illegible] divinum
et theologia [illegible] sit honorabilissima [illegible]
[illegible] theoricarum [illegible] magis desiderabilis theorice
[illegible] magis [illegible] desiderabiles [illegible] ergo [illegible]
magis desiderabilis [illegible] theorice et practice
[illegible] sunt [illegible] scientiarum theoricarum.
Deinde cum dicit [illegible]
[illegible] ista [illegible] theorica [illegible]
[illegible] in [illegible] quod [illegible]
[illegible] illa scientia que est de ente in
quantum ens et que [illegible] universalis et sit
[illegible] [illegible] dicit [illegible]
[illegible] scientia [illegible] quod [illegible]
[illegible] universalis
[illegible] sit [illegible] determinata
et [illegible] in
[illegible] quod [illegible] querit [illegible]

[illegible] que dicitur prima sit illa que est universalis
[illegible] videtur quod sit [illegible] quod illa [illegible] quod
est prima est universalis [illegible] si [illegible] non
est [illegible] aliqua [illegible] prima [illegible]
[illegible] sicut [illegible] quod [illegible]
[illegible] ab aliquo [illegible] ista [illegible]
[illegible] que dicitur [illegible] que est [illegible]
[illegible] scientia [illegible] mathematica
sit scientia universalis ita quod sit de ente inquantum
ens [illegible] determinata
et [illegible] determinata videtur enim
quod sit universalis [illegible] modo in ista
scientia et in mathematica [illegible] mathematice
scilicet geometria et astrologia sunt circa aliquod
genus determinatum [illegible] communiter
[illegible] ista non [illegible] prima [illegible]
quod sit [illegible] aut
[illegible] nisi [illegible] naturalis
[illegible] modo nec in mathematica
[illegible] sunt [illegible] speciali nec
in mathematica [illegible] ita quod
[illegible] scientia sit [illegible] genus [illegible]
[illegible] sit [illegible] speciei quod [illegible] quod
quod mathematica [illegible] genus [illegible]
[illegible] circa [illegible] astrologia
et circa aliud est geometria et [illegible]
est mathematica et [illegible] ista [illegible]
[illegible] quod [illegible] quod mathematica
est [illegible] ita forte videtur quod
ita. Deinde cum dicit Si igitur [illegible] non est
[illegible] quod ista [illegible] prima
quod [illegible] in [illegible] et illa quod est universalis
[illegible] de ente inquantum ens dicitur quod
[illegible] aliqua [illegible] physica
[illegible] et [illegible] physica [illegible] scientia [illegible]
[illegible] aliqua [illegible] in [illegible]
[illegible] physica [illegible] illa [illegible]
[illegible] ista [illegible] universalis
[illegible] de ente inquantum ens [illegible]
et que [illegible] ente inquantum ens ita
quod [illegible] scientia [illegible] prima [illegible]
[illegible] in [illegible] universalis quod de toto ente
Queret aliquis. V. Si non
[illegible] physicam [illegible]
physica [illegible] universalis et prima videtur
quod non [illegible] scientia [illegible] materia
et non [illegible] materia ut [illegible]
[illegible] Que ergo circa [illegible] et [illegible]
physicorum [illegible] ens et [illegible]
[illegible] circa [illegible] materia [illegible]
[illegible] ita quod [illegible] considerare ens
inquantum ens et ens [illegible] physica
et [illegible] scientia mathematica quod
[illegible] materia [illegible] materia et [illegible] scientia
physica [illegible] materia [illegible]
[illegible] physica [illegible] ad [illegible]
[illegible] quod [illegible]
[illegible] non [illegible] scientia [illegible] scientia

quod est perfectionis et etiam forma [illegible] rectum et curvum non accidunt lineae [illegible] eadem [illegible] que [illegible] est perfectionis ~~et consequitur~~ rectum et curvum [illegible] linea [illegible] considerans de recto et curvo considerare [illegible] linea [illegible] forma [illegible] aliud [illegible] motus est [illegible] ab [illegible] toto ente et ita [illegible] considerat [illegible] considerare [illegible] et non totum [illegible] quod [illegible] physica [illegible] physica est de ente mobili [illegible] et sic [illegible] deficit [illegible] supponunt quod [illegible] quod si non est [illegible] aliud [illegible] physicam quod [illegible] physica [illegible] toto ente quod [illegible] sola [illegible] quod [illegible] supponere [illegible] physica est prima [illegible] et primum ens non [illegible] totum ens ita quod si est [illegible] sola [illegible] physica [illegible] considerare [illegible] et [illegible] entis [illegible] attributionis ad [illegible] totum ens est [illegible] mobilitatis et [illegible] naturalem [illegible] et [illegible] ens [illegible] et [illegible] attributionem ad primum est [illegible] attributionem [illegible] supponunt quod si non est alia [illegible] physicam [illegible] physica est prima [illegible] quod [illegible] est [illegible] de [illegible] quod [illegible] alia [illegible] est [illegible] physica [illegible] supponimus [illegible] esset prima [illegible] supponimus [illegible] de [illegible] physica est de toto ente [illegible] alias [illegible] alia [illegible] tractat [illegible] physica [illegible] de [illegible] ente [illegible] physica [illegible] quod [illegible] de toto ente [illegible] attributionis [illegible] de toto ente [illegible] quod [illegible] physica non [illegible] physica [illegible] physica non [illegible] prima [illegible] de [illegible] separata [illegible] et ita [illegible] quod [illegible] est

[illegible] quod totum ens [illegible] attributionem ad [illegible] separatam ad [illegible] quod non [illegible] attributionem ad aliud [illegible] non [illegible] in mathematica [illegible] et [illegible] alia et [illegible] quod ens [illegible] attributionem ad primum ens et [illegible] est sola [illegible] physica [illegible] alia [illegible] et alia [illegible] attributionem ad [illegible] non [illegible] est de [illegible]

Queret etiam aliquis utrum scientia

quod determinat de [illegible] separata sit [illegible] ita quod determinat de toto ente [illegible] videtur quod non [illegible] si determinat de toto ente alia [illegible] ad oppositum [illegible] declarandum [illegible] quod [illegible] primo ente [illegible] [illegible] analogum [illegible] et ad [illegible] [illegible] ens [illegible] analogum [illegible] attributionem et analogia [illegible] analogum [illegible] analogia [illegible] analogum [illegible] [illegible] ultimum [illegible] analogum ad [illegible] analogum [illegible] analogum [illegible] tractat [illegible] primo ente [illegible] tractat [illegible] tractat [illegible] [illegible] separato [illegible] tractat [illegible]

Pro ente tractat de omni ente quod sub analo-gia [illegible] [illegible]

[illegible]

Et quoniam ens simpliciter dictum etc.

[illegible] de ente [illegible] et de ente [illegible]

[illegible]

q(uod) h(oc) d(eu)s videbat s(ci)l(icet) q(uod) s(ci)a ut d(icitu)r
e(st) in l(ibr)o [illegible] [illegible] in p(ri)mo de
[illegible] in v. 9. q(uod) p(ri)o determi(nat) de ente
s(ecundu)m actu(m) [illegible] de ente q(uo)d s(ecundu)m [illegible] de
ente s(ecundu)m q(uod) salvat(ur) in s(ubstanti)a in aliis p(re)di-
cat(is) [illegible] de ente s(ecundu)m actu(m) et pote(nti)am [illegible]
[illegible] de ente q(uod) salvat(ur) in [illegible] et [illegible]
[illegible] ibi q(uod) aut(em) ut [illegible] ens [illegible]
[illegible] [illegible] in p(ri)mo [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] q(uod) p(ri)o ondit q(uod)
nulla s(ci)a [illegible] se de ente s(ecundu)m actu(m)
ut possit in fine [illegible] q(uod) [illegible] cui(us) [illegible]
[illegible] [illegible] q(uod) [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] ente [illegible] [illegible] de eo [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ibi [illegible]
[illegible] de [illegible] [illegible] [illegible] int(er) q(uod)
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] ibi s(ecundu)m [illegible] [illegible] ibi
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] de [illegible] q(uod) q(uod) [illegible]
[illegible] [illegible] nullo modo [illegible] [illegible] est
de ente s(ecundu)m actu(m) [illegible] [illegible] q(uod) [illegible]
[illegible] [illegible] q(uod) nulla [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] de ente s(ecundu)m [illegible] **Deinde**
cum dicit [illegible] [illegible] [illegible] q(uod) [illegible]
s(ecundu)m actu(m) [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] practica [illegible]
[illegible] [illegible] ibi [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] q(uod) nulla s(ci)a [illegible]
[illegible] s(ecundu)m actu(m) [illegible] aut(em) [illegible] est
q(uod) nulla s(ci)a [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] q(uod) [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] accidunt [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] se extendit [illegible] que
[illegible] [illegible] [illegible] si [illegible] se extendit
ad illa [illegible] extendit ad infinita [illegible]
[illegible] q(uod) [illegible] [illegible] [illegible] q(uod) [illegible] se extendit
ad ista [illegible] q(uod) infinita [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] nulla speculativa [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] practica [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] **De-**
inde cum dicit [illegible] [illegible] [illegible]
s(ecundu)m [illegible] [illegible] speculativis [illegible]
[illegible] [illegible] q(uod) s(ci)a practica [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] geometria
[illegible] [illegible] [illegible] speculativa et si
[illegible] speculativa geometria illa que [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] speculatur [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Speculativa si aliqua de [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] q(uod) [illegible] [illegible]
[illegible] speculativa [illegible] si aliquid [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] q(uod) [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] que [illegible] [illegible] [illegible]
et ista speculativa geometria [illegible] [illegible] que
[illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible]
q(uod) [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] speculativa geometria
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et si [illegible]
speculativa geometria q(uod) [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] specu-
lativa [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ab [illegible] [illegible]
q(uod) [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] et [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] q(uo)d [illegible]
[illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] q(uod) [illegible] q(uod) in [illegible]
et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] **Deinde cum dicit** [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] q(uod) [illegible] [illegible] [illegible] ibi [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] q(uod) [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ibi
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et
[illegible] [illegible] [illegible] q(uod) [illegible] [illegible] est
[illegible] solo [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] spe-
culativis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] solo [illegible] [illegible] [illegible]
Deinde cum dicit [illegible] et [illegible] [illegible]
q(uod) [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
q(uod) [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] solo [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
sophistica [illegible] [illegible] [illegible] q(uod) [illegible] q(uod) [illegible]
sophistica [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] sophistice fallacia et [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] fallacia [illegible] q(uod) [illegible]
fallacia [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in isto
paralogismo [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] si [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] q(uod) [illegible] paralogismi [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] q(uod) [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] q(uod) [illegible]
[illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] fallacia
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] affirmativo [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in isto paralogismo

Correspond(ens) alteri. a correspondente uno [illegible] correspondet
correspondet [illegible] correspondet alteri
[illegible]
[illegible] distinguntur esse
et per accidens et [illegible] sit paralogismus [illegible]
[illegible] talis paralogismus [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] distinguntur [illegible] esse [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] accidens

Queret aliquis utrum per accidens sit ens solo nomine

[illegible]

[illegible] decem [illegible] ens [illegible]
[illegible] et [illegible] cum [illegible] et [illegible]
[illegible] ita [illegible] opposito
[illegible] in predicabilibus [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] diffinitionis [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]

et corruptio eius partis non generatur neque
corrumpitur ergo est ad eius. Quarto et
alicuius unum sequitur quando talis
non est entis per accidens quam ergo non est
eius. Hec sunt quod eius per accidens duo-
bus modis dicitur uno modo eius per accidens
congregatum ex diversis accidentibus alio modo
dicitur quod inest alteri per accidens
et. Primo modo eius per accidens dicitur eius
quod est preter intentionem agentis communiter
dicitur quod inventio thesauri per accidens
est fodienti quod erat in eo preter intentionem
fodientis sed et primo modo accipiendo per acci-
dens sive 2o [illegible] [illegible] apud [illegible]
[illegible] ergo [illegible] primo modo eius per accidens
[illegible] congregatum ex diversis accidentibus ultra
[illegible] ordinem [illegible] aliquid [illegible]
eorum dicitur inesse alteri [illegible]
ordinatur ad alterum vel alterum ad [illegible]
[illegible] ex quo ergo quod [illegible] non [illegible]
nullum ordinem [illegible] [illegible]
[illegible]

[illegible]

quam eius. Et hoc est quod dicit quarto quod illa que
sunt per accidens nullam habent generationem
specialem per accidens ymaginamur ergo eam nullo
dicere [illegible] quod eius per accidens magis est
dominium [illegible] quod sit [illegible]
[illegible] intentio a natura eius ad per accidens
et dominium ab intentione [illegible] dominium a-
[illegible] sic ergo [illegible]
ad eius per accidens non ordinatur generatio
si magis [illegible] ergo magis [illegible]
[illegible] quod [illegible] eius quod nullum [illegible]
[illegible] Et si nullum [illegible] est
[illegible] non [illegible]
per accidens dominatur [illegible]
ad [illegible] non ordinatur si [illegible] a-
[illegible]
[illegible]
[illegible] Notandum [illegible] quod eius per accidens
sive primo modo [illegible] 2o modo [illegible]
[illegible] [illegible] eius inductio per generationem
[illegible] magis [illegible] ergo [illegible]
[illegible] eius [illegible] non [illegible] Et
[illegible] quam [illegible] inductio

[illegible]

Et h(ec) e(st) n(ecess)itas necessitate immutabilitatis. ali-
quis ad fi(n)e(m) [illegible] [illegible] eorum q(uae) n(on) sunt
semp(er) neq(ue) ex necessitate s(ed) ut i(n) plu(r)ibus et [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] eorum ad [illegible]
[illegible] p(ri)m(u)m et h(ec) e(st) causa: [illegible] q(uo)d e(st)
i(n) plu(r)ibus e(st) p(ri)mu(m) ente p(er) accid(en)s [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et i(n) plu(r)ibus e(st)
ad i(n) plu(r)ibus est p(ri)us: et [illegible] eius entis
q(uo)d e(st) accid(en)s. Deinde cu(m) dicit q(uod)
[illegible] [illegible] n(on) semp(er) [illegible] [illegible] n(on) e(st) [illegible]
entis p(er) accid(en)s et [illegible] [illegible] p(ar)tes
[illegible] p(ar)te [illegible] [illegible] [illegible] entis. [illegible]
[illegible] p(ar)te [illegible] q(uo)d [illegible] i(n) plu(r)ibus [illegible]
[illegible] p(er) accid(en)s. [illegible] p(ar)te [illegible] q(uo)d e(st)
[illegible] q(uia) forte aliquis negaret [illegible]
eius p(er) accid(en)s. [illegible] ibi [illegible] q(uo)d [illegible]
[illegible] [illegible] ibi p(ri)mo [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] p(ar)tes q(uia) p(ri)mo [illegible] [illegible] ente
p(er) accid(en)s. [illegible] [illegible] [illegible] q(uod) eius p(er) accid(en)s
[illegible] [illegible] [illegible] cause [illegible] [illegible]
[illegible] ibi [illegible] [illegible] accid(en)s [illegible] [illegible]
[illegible] q(uod) [illegible] eius [illegible] accid(en)s q(uo)d [illegible]
[illegible] [illegible] semp(er) n(on) [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] eius [illegible]. s(ed) sub [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] p(er) accid(en)s. q(uia) n(on) e(st) i(n) plu(r)ibus
n(on) semp(er). [illegible] ad [illegible] sub [illegible] [illegible]
[illegible] calor p(er) accid(en)s [illegible] q(uia) [illegible] n(on) est
semp(er) n(on) [illegible] plu(r)ibus [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] albus [illegible] p(er) accid(en)s q(uia) [illegible]
[illegible] [illegible] p(er) [illegible] ab [illegible] n(on) [illegible]
semp(er) n(on) [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] accid(en)s q(uia) semp(er) [illegible] [illegible]
sit [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] accid(en)s [illegible] q(uia) [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] fac(er)e [illegible]. s(ed) [illegible]
s(ed) [illegible] q(uia) [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] p(er) accid(en)s fac(er)et [illegible] s(ed) [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible]
et [illegible] [illegible] voluptates et delectatio(n)e(m)
[illegible] fac(er)et [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] s(ed) [illegible] p(er) accid(en)s. q(uia) [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] fac(er)e delectatio(n)e(m) et [illegible] s(ed) fac(er)et
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] s(ed) p(er) accid(en)s.
[illegible] [illegible] [illegible] p(er) [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] intelligi [illegible] ente p(er) accid(en)s [illegible]
[illegible] ente p(er) accid(en)s [illegible] [illegible] q(uo)d [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] sic n(on) [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] i(n) plu(r)ibus
ita q(uod) i(n) plu(r)ibus [illegible] sic i(n) plu(r)ibus
et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] calor. [illegible] [illegible]
[illegible] q(uod) [illegible] [illegible] aspectu(m) [illegible] p(er) accid(en)s. q(uia)
[illegible] [illegible] aspectu(m) [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] alia res [illegible] [illegible] aspectu(m) [illegible] [illegible]
[illegible] ad illi rei [illegible] illu(m) aspectu(m) [illegible]
[illegible] p(er) accid(en)s. illi rei et [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] aspectu(m) [illegible] [illegible] [illegible]
et calor(em). s(ed) ergo [illegible] [illegible] [illegible] aspectu(m)
[illegible] p(er) accid(en)s [illegible] [illegible] [illegible] aspectu(m) [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] p(ar)s ad aliud [illegible] [illegible] [illegible] aspectu(m)
[illegible] ad sanitate(m) p(er) accid(en)s [illegible] et [illegible] [illegible]
aspectu(m) [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible]
[illegible] et voluptates [illegible] s(ed) ergo [illegible] [illegible]
et sanitas [illegible] p(er) accid(en)s [illegible] q(uia) sanitas
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] aspectu(m) [illegible] [illegible] [illegible]
Deinde cu(m) dicit q(uod) [illegible] accid(en)s [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] q(uod) accid(en)s [illegible]
[illegible] [illegible] determinata(m) [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] q(uod) [illegible] [illegible] q(uod) [illegible] determinat(am)
[illegible] sub aspectu(m) aliq(uem) [illegible] [illegible] ergo [illegible]
[illegible] aspectu(m) [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] q(uod) [illegible] [illegible] [illegible] aspectu(m)
[illegible] [illegible] [illegible] p(er) multas causas. [illegible] ergo [illegible]
p(er) accid(en)s sit tale [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] determinata(m) s(ed) p(er) accid(en)s solu(m). [illegible]
[illegible] q(uod) [illegible] [illegible] q(uod) [illegible] p(er) accid(en)s [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] sit [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] aliq(ua) sit [illegible]
et [illegible] determinate [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] accid(en)s [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
determinate [illegible] [illegible] [illegible] accid(en)s [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] s(ed) p(er) accid(en)s. Notandu(m)
[illegible] q(uod) [illegible] p(er) accid(en)s. semp(er) videt(ur) [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] illorum
q(uod) [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] aliquid [illegible]
[illegible] [illegible] s(ed) [illegible] ille [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] determinata(m) [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] sanitas [illegible] et delectatio [illegible]
[illegible] et sanitas [illegible] sub aspectu(m) [illegible]
[illegible] sub [illegible] determinata delectatio [illegible] [illegible]
[illegible] delectatio sub aspectu(m) [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] aspectu(m) [illegible] [illegible]
delectabilis sit [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] p(er) accid(en)s. q(uia) illa
[illegible] q(uod) fac(it) delectabile [illegible] sit [illegible] p(er)
accid(en)s fac(it) delectabile ita q(uod) illa [illegible]
q(uod) [illegible] [illegible] [illegible] p(er) accid(en)s [illegible]
et [illegible] [illegible] [illegible] q(uod) [illegible] p(er) accid(en)s [illegible]
[illegible] p(er) accid(en)s. Deinde cu(m) dicit
[illegible] q(uo)d n(on) o(mn)ia. [illegible] q(uo)d ex [illegible]
i(n) plu(r)ibus [illegible] eius p(er) accid(en)s et [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
ente i(n) plu(r)ibus [illegible] [illegible] eius p(er) accid(en)s
[illegible] [illegible] [illegible] p(er) q(uo)d [illegible] [illegible]
ibi q(uo)d n(on) sit aliq(ui)d [illegible] ergo [illegible] q(uod)
[illegible] [illegible] [illegible] q(uod) n(on) o(mn)ia [illegible] [illegible] [illegible]
n(on) [illegible] [illegible] ex necessitate ergo n(on) [illegible] [illegible]
[illegible] eius q(uod) [illegible] [illegible] [illegible] n(on) semp(er) [illegible]
n(on) i(n) plu(r)ibus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
p(er) accid(en)s q(uia) n(on) [illegible] i(n) plu(r)ibus n(on) semp(er)
[illegible] [illegible]. s(ed) o(mn)ia [illegible] essent ex neces-
sitate [illegible] eius esse i(n) [illegible]
[illegible] q(uia) q(uod) [illegible] [illegible] semp(er) [illegible] [illegible]
semp(er) [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] eius [illegible] s(ed) [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] i(n) plu(r)ibus [illegible] q(uod) est
i(n) plu(r)ibus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] eius [illegible] plu(r)ibus [illegible] [illegible] eius p(er) accid(en)s
et [illegible] [illegible] q(uod) ergo [illegible] [illegible] [illegible]

quod contingit de his quae sunt ut in pluribus et de his quae
sunt ut in paucioribus. **Deinde cum**
dicit quod non sit aliquid. manifestat quod
quod dixit scilicet per quam modum sequitur quod ea quae
in paucioribus sunt per accidens. dicendum
ab ente ut in pluribus. dicens sic ostendit
causa quod neque est semper neque ut in pluribus non
sit causa eius per accidens alia. et si causa
aliquando causa eius per accidens esset causa a
necessitate quod ad ea quae in paucioribus ea
causa sit per se eius quae ut in pluribus in causa
non est et causa quod ad accidat per se id quod
est ut in pluribus. quod dicit per se eius quae ut in pluribus
per se deficit quod si aliquando deficit esset
necessarium. et omne ens necessarium quod ad de-
ficeret esset non necessarium. et ex contrario deficiens causa
eius per accidens et in paucioribus est non causa
causa huius accidit. Ulterius ergo quod causa
entis per accidens non sit nisi quaedam de-
ficiens ab ente sicut dicit ostendit eius per ac-
cidens ostendit aliquid eius aliquo posset sub
dividendo. [illegible] non per se eius necessarium
quod quod necessario aspicit id ab eo unquam
deficiat ergo ostenditur quod illud sit eius ut in pluribus sed
ergo ostendit sequitur sicut dicitur eius in paucioribus
dicitur eius ut in pluribus et illud quod dice-
bat quod ex parte physici quod si non esset causa
ut in pluribus non esset causa eius per accidens quod
ad non sufficiebat [illegible] quod non physicus ha-
bebatur nisi quod eius per accidens esset causa
quod deinde ab ente ut in pluribus si non
habebatur ad hoc causa huius deviationis oportebat
ergo dicere sicut physicus modo demonstrat ab
illo [illegible] unde quod contingit in
pluribus deveniebatur ad eius in paucioribus
et ideo physicus addidit [illegible] dicendo
quod in causa huius deviatio ... causa
huius deviationis causa dicendo quod agens in le-
vi consequatur effectum suum quod non obedit
perfecte agenti et ideo causa quod ad fiat
praeter intentionem agentis et per consequens
causa entis per accidens intentio enim agentis
est quod consequatur suum effectum per talem modum
puta quod ... ad vi digitis
aliquid ad ... quod non consequitur
et ideo aliquid accidit praeter intentionem eius fuit
quod ... vi digiti.
Deinde cum dicit ...
... causa quod ... quod
... per accidens dicens quod est
... quod ... ut magis fi-
unt semper neque ... magis ... impos-
sibile ... supponi quod causa
est magis et ... semper quod quidem est
per ... et hic est eius ... ac-
cidens ... eius ut in pluribus nisi fit
aliquid neque eius ut semper ... sunt
sunt aliqua ... semper sunt
... nam in ...

... ostendit quod causa aliquid semper ...
quod dicit physicus ... quod tota de ...
... eius ... accidens ...
... istius disputationis ...
... aliquid sit per accidens quod neque est semper
neque magis ... supponendo ... quod in ...
... quod ... de eis quae ut in pluribus
... de eis quae in paucioribus aliquid ...
... semper et sempiterna. itaque ...
de eis quae ut in pluribus et eius in paucioribus
... sunt aliquid sempiterna ... requirit
aliud tractatum. **Deinde cum dicit**
quod ... per accidens concludit ...
... quod ... per accidens ...
... quod accidens neque est ut semper neque ut magis
... sequitur quod ... causa partis
quod ... quod semper ... quod in pluri-
bus ... quod ut semper
neque ut in pluribus ...
... aliquis ...
... magis ... semper ...
si aliquis debeat ... de ista quae
... utile ...
quod ... aqua et melle ... quod sit ...
... ut in pluribus quod
... semper et magis ...
... de ...
post ... luna et
... semper ... ut in pluribus et
... quod ...
... in mundo ... accidens ...
... semper et ...
concludit ergo quod ... accidens ...
... **Quaeritur**
aliquis utrum eius ut in pluribus
sit causa eius in paucioribus per accidens
... physicus ... quod ...
... et effectus et ...
... ut in pluribus et in pau-
cioribus ... physicus ...
... quod eius ut in pluribus ...
entis in paucioribus ... causa et
... causa ...
... ad ... eius in pauci-
oribus eius ut in pluribus ...
aliquid eius ... in paucioribus ...
eius ...
... in paucioribus ... ergo quod eius
ut in pluribus quod ... sit ...
... eius ... deficit
... attingit effectum suum ...
... impediri ... at-
tingat effectum suum. eius ... in paucioribus
... aliquid
agens deviat ab effectu suo eius ergo ...
... ad ...
... sequitur

[illegible] passiones et maxime [illegible] alique [illegible] vtrum [illegible] quod [illegible] sit [illegible] et [illegible] quod [illegible] sit [illegible] ex parte [illegible] [illegible] maior et [illegible] quod [illegible] aspiciat [illegible] et [illegible] ad [illegible] ad [illegible] quod [illegible] aspiciat [illegible] passio [illegible] ente [illegible] ex quo [illegible] aspiciat [illegible] [illegible] passiones [illegible] quod [illegible] agentem [illegible] agentis [illegible] [illegible] ente [illegible] [illegible] et [illegible] ex [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] agentibus [illegible] [illegible] esse [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] passionibus [illegible] agentis impedientis [illegible] [illegible] [illegible] esse [illegible] passiones [illegible] [illegible] intencionem agentis [illegible] [illegible] in ente [illegible] [illegible] impediri [illegible] esse [illegible] [illegible] impediri [illegible] esse [illegible] intencionem agentis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] effectum ex quo [illegible] [illegible] [illegible] possit impediri [illegible] esse [illegible] [illegible]

effectum [illegible] possit [illegible] [illegible] que essent preter intencionem [illegible] effectus et agentis et ita per accidens ita quod [illegible] [illegible] cuius per accidens. [illegible] alia [illegible] a [illegible] agentis quod impedit effectum esse et de [illegible] [illegible] quod [illegible] nisi [illegible] quod [illegible] cuius [illegible] aliud [illegible] ita [illegible] a [illegible] agentis quod non impedit effectum esse [illegible] [illegible] nisi [illegible] esse. Nam [illegible] per accidens [illegible] sui effectum. Queritur aliquis vtrum de ente per accidens possit esse scientia [illegible] de quo probari possunt passiones et de quo [illegible] [illegible] multas passiones [illegible] de ente per accidens [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ab ente [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] per accidens [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] intencionem [illegible] [illegible] [illegible] intencionem [illegible] [illegible] [illegible] est [illegible] [illegible] per accidens [illegible] [illegible] [illegible] intencionem [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] per accidens [illegible] [illegible] per accidens [illegible] [illegible] per accidens [illegible] [illegible] intencionem [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] per accidens [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] per accidens [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] per accidens [illegible] [illegible] [illegible] per accidens non est [illegible] intencionem [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] intencionem

sit activitas, sed solum ut ita quod ista pro-
positio ad nisi [illegible] [illegible] possibi-
litate talis illo. Ratio ad et ratio quoniam
[illegible] probat: nisi quod ista intentio per certum
aliquis non fieri possit. Et declaratur post
etiam aliquam posterioritatem —

Quod autem sint principia, et causae

Sed hic ponit ista probat
probatur quod si dato causam per
actum. Et quod non [illegible] causa in necessario effectus
aliquam contingens quae potest deficere a suo
effectu et [illegible] [illegible]. Quod primo
probat quod dixit. Ratio [illegible] quidam [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ad
causam [illegible] reducuntur [illegible] per actum. Ratio
ibi palam [illegible]. Ratio ibi. [illegible] ad [illegible]
[illegible] et causa [illegible] [illegible]. Quod primo
ponit [illegible] [illegible] quod [illegible] causa [illegible]
[illegible]. Quod causa posita ponatur effectus
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] a suo effectu [illegible]
per actum et contingentes. Ratio probat [illegible]
[illegible] ibi [illegible] non [illegible]: [illegible]
quod multa [illegible] et multa [illegible]: [illegible]
[illegible] in esse sine [illegible] effectus ita
quod sunt [illegible] tales [illegible] sine [illegible]
effectus. Et sic sunt corruptibiles [illegible]
corrumpi sine corruptione sui effectus. De-
inde cum dicat [illegible] non [illegible] post
quod dixit quod non semper posita causa ponitur
effectus necessario probat [illegible] [illegible]
[illegible] modis quod [illegible] posita causa ponitur
[illegible] [illegible] [illegible]! [illegible] quod posita causa in
[illegible] ponatur effectus in futurum [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] non in praesenti.
[illegible] necessario ponitur [illegible] effectus [illegible]
alio non [illegible] intelligi quod posita causa
[illegible] necessario ponatur effectus [illegible]
[illegible] [illegible] sed [illegible] posita [illegible]
[illegible] [illegible] necessario ponatur [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quod
primo probat quod non [illegible] [illegible] [illegible] quod posita
[illegible] causa [illegible] ponatur effectus necessario
[illegible]. Ratio probat quod non [illegible] [illegible]
quod posita causa [illegible] necessario effectus
ponatur [illegible]. Ratio ibi [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] ad [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] quod primo ponit [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] quod [illegible] [illegible] quod posita [illegible]
causa in praesenti ponatur quolibet effectus.
Ratio declarat [illegible] [illegible] possibilem in [illegible]
[illegible] ibi [illegible] [illegible] [illegible]. De-
[illegible] [illegible] declarat quod non posita [illegible]
causa [illegible] [illegible] [illegible]: [illegible]
[illegible] [illegible] effectus [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] semper quod sit [illegible] [illegible]

Et causa necessario et non [illegible] aliquam causam
per actum [illegible] [illegible] et [illegible] de necessitate
[illegible] [illegible] impossibile [illegible] et [illegible] quod [illegible] [illegible]
[illegible] omnis causa [illegible] necessario [illegible] [illegible]
effectum. Et nulla [illegible] causa per actum contingens
[illegible] suum effectum ita quod ipsa posita
non necessario ponatur effectus [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] quod [illegible] impossibile. Deinde
cum dicit [illegible] cum [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] effectus [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] causam praesentem [illegible].
[illegible] cum [illegible] utrum [illegible] iste effectus erit
vel non erit: [illegible] ista suppositione [illegible] [illegible]
quod si [illegible] causa fiat iste effectus erit: si [illegible]
causa non fiat non effectus erit [illegible] [illegible]
[illegible] effectum [illegible] erit si [illegible] causa [illegible]
aliud erit si [illegible] [illegible]. Et sic semper de-
[illegible] quod tempus [illegible] [illegible]
[illegible] aliquo [illegible] [illegible] usque
ad causam [illegible] [illegible] non [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] quod [illegible] [illegible] [illegible] vel [illegible]
si [illegible] [illegible] ita quod ista causa [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] effectum [illegible] [illegible] [illegible]
si [illegible] [illegible] [illegible] si [illegible] [illegible] [illegible]
quod [illegible] ad causam praesentem quod [illegible] est vel
quae non [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] si
[illegible] falsa. Et sic [illegible] [illegible] [illegible] effectus
[illegible] [illegible] erit aut non erit necessario ita quod
necessario [illegible] si falsa [illegible] vel non
[illegible] [illegible] [illegible] in omnibus [illegible] [illegible]
si [illegible] causa [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible]
effectum et nulla contingens causa [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] effectum [illegible] quod [illegible] longius
[illegible] [illegible] causa [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] effectum ad causas [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] si [illegible] [illegible] ita quod [illegible]
[illegible] non [illegible] [illegible] [illegible] si [illegible] [illegible]
[illegible] si non [illegible] [illegible] falsa [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] ista positione
quod si non [illegible] falsa [illegible] quod [illegible]
[illegible] impossibile [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible]. [illegible] [illegible] sic [illegible] [illegible]
ad [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] effectum. Et [illegible] causam [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] aliquo ablato
[illegible] [illegible] quod [illegible] [illegible] quod semper ablato
[illegible] [illegible] [illegible] usque ad [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] causam ad causam [illegible]
[illegible] resolutione [illegible] ad [illegible]
[illegible] [illegible] quod [illegible] [illegible]
[illegible] causam quae posita [illegible] necessario
ponatur effectus. Deinde cum dicat
[illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]. [illegible] et quod [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] usque ad
causam [illegible] et quae posita ponebatur
effectus. Et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
usque ad causam [illegible] quae posita in-

preterito connectitur effectus secundum istam positionem determinatur. secundum sit: inferretur si excedit de-
num. excedit dominum si sederit: sederet at
si conveniet falsa: conveniet vere si processi
de futuro. quia posito in presenti connectitur
effectus futurus [illegible] quod est in preterito de quo
est et quod ponitur adeo cum futura in presenti
connectitur effectus futurus secundum istam positionem
[illegible] et quod dicit ita debet de quod futura ista
supponeret fiet resolutio ad causam quod [illegible]
quam posita ponitur effectus et cum vide-
tur aliquis supponat resolvendo usque ad
causam futuram ad eum quod futurum et quod preteritum
aliquod [illegible] ita quod futurum ex veritate
aliqua eo quod [illegible] fuit [illegible] fuisse et ex
ipso necessario sequitur effectus. Et secundum istam
positionem omne de futuro evenit ita necessario
evenit sicut necessarium est evenire fore, inducitur
quod quod [illegible] non est quod in inveniendo iam
aliquod futurum est ad quod necessario sequitur ille
effectus [illegible] [illegible] cum futurum est. quod
[illegible] [illegible] sed in [illegible] et sic necessario [illegible]
[illegible] si quod [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] aliquod [illegible] [illegible]
de necessitate [illegible] ita quod necessario [illegible]
si quod sit vel fit [illegible] non de necessitate nisi futurum
sunt. quod omne quod est [illegible] de necessitate est [illegible]
et ita de contingentibus [illegible] [illegible]. Notandum est
quod ex ista [illegible] [illegible] [illegible] quod aliquid [illegible]
necessario infert effectum et de [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] aliquid est de [illegible]
et contingens quia contingenter infert effectum
[illegible] [illegible] [illegible] possibile est quod [illegible]
et possibile quod non [illegible] [illegible] [illegible] causa
contingens non [illegible] sed necessario est. quod [illegible]
sit [illegible] in opposito sequitur [illegible]
et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] sine [illegible]
sine preterito: necessario sequitur effectus quod est
impossibile [illegible] cum ponitur ut dicit quod de
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] ut [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
istam positionem omne quod de necessario fiet ita
quod si aliquis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] quod [illegible] quod alterum illorum sit
[illegible] et alterum impossibile et nullum contingens
De inde cum dicit [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quod [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] statim
[illegible] [illegible] quod [illegible] aliquid [illegible]
necessario de [illegible] sed [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
quod causa resolvitur effectus sed [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] non semper est [illegible] [illegible] si [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] non [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quod [illegible]
[illegible] ita quod [illegible] [illegible] quod [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] usque ad quod [illegible]
usque ad aliquod [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] non
[illegible] usque ad [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
aliquod [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] effectus

quod [illegible] evenit [illegible] de [illegible] [illegible] [illegible]
effectus nullus [illegible] [illegible] [illegible] ut [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]. Notandum [illegible] [illegible] [illegible]
dicit [illegible] [illegible] quod secundum positionem [illegible] [illegible]
quod futura [illegible] ponitur effectus contingebat
quod omne quod fiet [illegible] [illegible] necessario fuit
ut fiet sed omne contingens necessario est
[illegible] ita quod [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] necessario sed non contingentibus [illegible]
[illegible] contingens necessario quod [illegible] [illegible] [illegible]
de [illegible] contingens et [illegible] quod [illegible] [illegible]
de necessitate sit [illegible] [illegible] [illegible] ita quod
[illegible] [illegible] de in [illegible] [illegible] contingens [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] non necessario sit quod [illegible]
impediri [illegible] contingens non necessario sit
[illegible] quod dicit [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
quod [illegible] de [illegible] ad aliquid [illegible]
ad quod necessario sequitur contingens in [illegible]
[illegible] de [illegible] ad [illegible] [illegible] semper
quod nullum contingens [illegible] [illegible] impediri
ita quod fiat aliquid [illegible] alia [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ita quod sit quod
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et
[illegible] sit [illegible] de [illegible] quod
non quod [illegible] quod sit [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] contingentibus aliquod contingit
quod [illegible] [illegible] resolvitur ad aliquid [illegible]
[illegible] quod [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
ad. si et [illegible] [illegible] [illegible] quod ut [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] nulla
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] sit iste [illegible] [illegible] et
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ita quod
iste effectus aliquod non [illegible] in [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] quod [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
non cum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
ad quod fiet [illegible] quod cum [illegible]
[illegible] quod [illegible] [illegible] quod [illegible] [illegible]
vel quod [illegible] [illegible] [illegible] potentiam [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] quod [illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] [illegible] et [illegible] quod volunt dicere
[illegible] [illegible] [illegible] quod non semper omne quod
fit [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] quod sit necessario sit [illegible] in [illegible] quod
in [illegible] [illegible] impediri possit.
in [illegible] [illegible] contingens necessario [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] **De inde**
cum dicit [illegible] ad [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] dicit [illegible] quod [illegible] [illegible]
[illegible] ad causam [illegible] **Querere**
utrum aliquis ad qualem causam
[illegible] ad [illegible] vel ad [illegible] [illegible] [illegible] ad
[illegible] ut ad [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] alibi [illegible] in [illegible] [illegible]

Rem sit et ... intencionem ... secundum ...
... et ... concludit ergo sit quod
de ente ... ... et ...
... ...
... sufficienter. Notandum ... quod quero ...
... ...
... ... et ... ...
... ...
... ...
... ad sit ... ... sit ...
... ...
... ...
... quod ... ...
ad aliquam entitatem ... aliquam ...
... ...
... quod sit ... ...
... ...
sic ergo ... quod ... ...
et ... ... ad aliquod
... ...
... ita est ... ab ente quod ... est
... ...
... ... Notandum ...
... ...
... ...
... ...
... ...
... ...
... ...
... ...
... ...
... ...
... ...
... ...
... ...
... ...
... ...
... ... in ... ...
... ...
... ...
... ... in ...

Utrum aliquis ... possit reduci ad causas celestes tanquam ad causam per se ...
... ...
... ...
... ...
... ...
... ...
... ...
... ...
... ...
... ...
... ...
... ...

debeat ... ut ... florente ... flo-
reat sic ... ... florencium ...
ad ... ... sic ... florencium per se
... ... celesti ...
... ... et ...
... ...
... ... Pro ... sic ... ...
... ... quod fugit
... ... et ...
fugit ... ...
... ...
... ...
... ...
quod ... fugiunt ... ...
fugiunt ... ...
... ...
... Notandum ... ...
... ...
... ...
... ...
... ...
... ...
... ...
... ...
... ...
... ...
... ...
... ...
... ...
... ...
... ...
... ...
... ...
... ...
... ...
... ...
... ...
... ...
... ...
... ...
... ...
... ...
... ...
... ...

pretendit virtus celestis ad complendum materi-
am ad supplendum vacuum intendit eam
talis virtus semper tota naturaliter determinata
ut nullus defectus permittatur. Secundo ad
tertium quod ut ponitur est quod per intentionem huius
speciei specie est quod generatio florentie istius floren-
tie tamen non est preter intentionem nec nisi deter-
minata. Verum tamen licet non determinetur a vir-
tute divina [illegible]

[illegible]

Quod aliquis v. omnia possunt re-
duci in fatum [illegible]

[illegible]

ponitur respective et ita fatum tollit
contingentiam a rebus. Secundo quod cum providentia
[illegible] quod quecumque contin-
gunt [illegible] quia non possent
ea reduci in aliquas causas [illegible]
causas ordinate procedunt quod essent fata-
[illegible]

[illegible]

Quod aliquis dicit v. omnia possunt
reduci in providentiam divinam

[illegible]

quod simpliciter necesse est esse quia ipsa posita ponuntur omnes effectus et omnis contingentia tollitur a rebus. Et cum ipsa posita ponuntur effectus, sic cum ipsa sit necessaria quod necessario effectus eveniat quod est falsum. Ideo [illegible] duo declaranda. Primum est quod omnia reducuntur in primam causam [illegible]. Secundum est quod [illegible] posito non tollitur contingentia a rebus. Primum patet [illegible] providentia quod providentia divina [illegible] altissima est et nobilissima. Sed est nobilissima est [illegible] quod habeat aspectum super totum esse et super quamlibet modum. Sed est [illegible] respectum super omne totum esse et super quamlibet modum esse [illegible] quod nihil exeat aspectum eius et sic nihil [illegible] intentionem eius, nec per accidens [illegible]. Videmus enim quod providentia quanto se extendit ad plura tanto perfectior et [illegible] est [illegible] sicut [illegible] vel providentia [illegible] solum se extendit ad [illegible] et [illegible] ad [illegible] perfectissima est. Et quanto ad plura [illegible] se extendit tanto perfectior. Ergo [illegible] perfectissima [illegible] gradu perfectionis est quod se extendat ad omnia et ad quemlibet modum entis et ita [illegible] providentiam [illegible] solum [illegible] res quae eveniunt [illegible] modo eveniendi [illegible] eveniunt [illegible]. Ergo aliqua providentur [illegible] necessario evenient et [illegible] aliqua providentur evenire contingenter [illegible] contingenter evenient. Et cum [illegible] non solum ens [illegible] modum entis [illegible] contingens et necessarium sunt [illegible] modi entis non solum [illegible] esse [illegible] contingentia et necessaria in rebus [illegible] et [illegible] providentia non solum [illegible] [illegible] necessario [illegible] contingentia [illegible] providentia solum non [illegible] contingentia a rebus [illegible] contingentia divina non solum [illegible] necessarius [illegible] contingentes. [illegible] [illegible] quod omnia [illegible] et omnia [illegible] providentia [illegible] eveniret necessario [illegible] [illegible] eveniret [illegible] [illegible] eveniret solum necessario [illegible] contingenter [illegible] in [illegible].

Hoc autem ut verum esse etc.

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] opponuntur [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] opposita [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] et [illegible] quod duo [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] ubi [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ostendit [illegible] [illegible] et opposita [illegible]. [illegible] respondendo quaestioni [illegible] [illegible] ubi [illegible] quod [illegible] [illegible] separatim [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] opposita [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] compositione et divisione et non [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] indivisione [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] distinguuntur [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] affirmatio [illegible] opposita affirmativa [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] negativa [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] affirmativa [illegible] [illegible] negativa [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] affirmativa [illegible] [illegible]. Deinde cum dicit [illegible] [illegible] excusat se [illegible] quaestione [illegible] [illegible] introducit [illegible] posset enim aliquis quaerere [illegible] [illegible] duo opposita [illegible] et quod [illegible] intelligit duo opposita [illegible] affirmativa et negativa [illegible] duo non solum [illegible] consequuntur ad aliud [illegible] intelligere et sic [illegible] intelligere [illegible] [illegible] instanti. Ergo sic inveniatur [illegible] [illegible] [illegible] duo [illegible] [illegible] in ista parte [illegible] [illegible] quaestionem et excusat [illegible] solutionem eius [illegible] aliqualiter [illegible] solvit [illegible] ubi [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quod [illegible] [illegible] sunt opposita [illegible] intelligere opposita [illegible] separatim [illegible] [illegible] [illegible] duo [illegible] opposita intelligere non solum [illegible] quod [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ambo opposita [illegible] [illegible] alia [illegible] [illegible] [illegible] intelligere in eodem instanti. Deinde cum dicit [illegible] [illegible] [illegible] aliqualem solutionem [illegible] quaestionis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] intendit [illegible] declarare [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible]

Utrum aliquid verum sit in intellectu vel in rebus

[illegible]

[illegible] aut autem certa est quod dico [illegible] quod

in ipsis [illegible] et in ipsis non mutatur [illegible]

[illegible] intellectus [illegible] primi debemus

[illegible] imaginari quod intellectus [illegible] primi

continet intellectualiter omnia [illegible]

[illegible]

[illegible]

Affectus autem non est aptus natus facere quod res sit/ sit aliquid ens quod tamen nisi per ipsam intellectus est motus verum ad materiam sed est contra quod intellectus est res sed aliquid ens in actu quod intellectus apprehendendo oportet est. Unde entitas est communis appetitus autem est motus non ad res ut sunt nisi quia sunt sic ergo sed sunt non ipsum cum quod est obiectum intellectus. Item est nisi ipse et movere quod aliquid non est in intellectu tamen aliquis modus secundum bonum est et malum sunt in rebus ipsis. Quia enim appetitus non sumit in actu magis tamen non per appetitum aliquid sit in rebus. Dicendum est quod aliqua unitas est in certo respectu ad intellectum humanum et aliqua veritas est in intellectu non respectu ad eius rei. **Queritur ergo aliquis. Utrum aliqua unitas sit** in certo respectu ad intellectum nostrum. Ratio primo est quod sic. Ad cuius evidentiam notandum est quod circa unitas veritas bonitas dicuntur autem vel sed tamen sub diversa ratione certa tamen dicit ipsam conditionem sub eo fundatur super quod fundantur res. [illegible]

marg.: nota bene

Unitas entis et veritas est in intellectu et ad [illegible] in apprehensione intellectus ut intellectus apprehendit non tantum rem sed etiam conditiones rei. Alia ratio: vera est necessitas autem entis est veritas; sicut ipsum apprehendit intellectus necessitas non est ad intellectum in respectu appetitus vel voluntatis bonitas est. Sed ergo non apprehendit entitas vel entitas est sed non est declarabilis intellectus sed bene unitas ita quod res [illegible] semper [illegible] entitas addit declarationem rei. Debemus enim ymaginari sicut [illegible] quod unitas ad eius et non sit sic quod visibilitas ad colorem visibilitas enim semper colore non addit aliud. Sed aliud [illegible] sed rem declarativum et apprehensibile animo. Sed unitas addit super rem entitatis [illegible] apprehensibile animo itaque sicut ymaginamur in [illegible] movet intellectum et requirit [illegible] et applicat ita quod unum est ad motum et applicationem et obiectum rei requirit [illegible] cuius est quod sunt [illegible] et obiectum intellectus [illegible] unitas [illegible] absolute sed addit apprehensionem requisitam et applicationem collectionem sed ergo non [illegible] veritate et [illegible] quod unitas [illegible] non est in certo intellectu [illegible] adequatur intellectum bonum et ista non unitas addit affectum. Item semper [illegible] intellectum in ratione [illegible] intellectus [illegible] et ista unitas est [illegible] adequatur. Ergo non unitas [illegible] in certo in respectu ad intellectum nostrum [illegible] rem declarativum et [illegible] et unitas [illegible] ista non est [illegible] requirit intellectum sicut [illegible] declarativum. Ergo non declarativum est unitas in intellectu non [illegible] adequatur certe [illegible] et [illegible] non intellectus unitas [illegible] quod entitas [illegible]

divinitas personarum et [illegible] duos modos [illegible] Unus est non [illegible] adequatur sunt [illegible] et [illegible] [illegible] formam [illegible] Et ista non veritas est [illegible] requirit [illegible] et certe. Alio modo accipitur unitas [illegible] ut [illegible] est divisio [illegible] quod ymaginabitur [illegible] formam intellectus vocabitur quod est [illegible] unitas [illegible] tamen est unitas in aliquo [illegible] et certe [illegible] ita quod [illegible] intellectus quod [illegible] [illegible] quod [illegible] et [illegible] unitas [illegible] unitas [illegible] intellectus ita quod [illegible] unitas et [illegible] unitas [illegible] vocabitur quod [illegible] ista veritate sicut album [illegible] albedine [illegible] quod [illegible] albedine [illegible] quod est [illegible] fuit ab certo. **Queritur et aliquis. Utrum simpliciter intelligam** sit unitas et [illegible] quod non [illegible] in [illegible] Ad oppositum quod [illegible] quod [illegible] quod [illegible] ad intellectum [illegible] [illegible] et [illegible] conceptum [illegible] quod conceptus est [illegible] entitas divinitas et [illegible] unitas

Ratio primo est quod [illegible] est oppositum intellectus [illegible] quod est simpliciter intelligendo [illegible] apprehendit [illegible] et [illegible] est [illegible] unitas ut [illegible] [illegible] intellectus ita [illegible] quod apprehendat aliquid [illegible] ita [illegible] apprehendit quod non [illegible] sic apprehendere [illegible] intellectus [illegible] aliquis [illegible] [illegible] unitate [illegible] iste intellectus ita [illegible] apprehensio quod non [illegible] veritate [illegible] et [illegible] est [illegible] veritate [illegible] est unitas quod non fuit simpliciter intellectus [illegible] ita [illegible] intellectus non [illegible] [illegible] aliquis est actus intellectus qui est [illegible] et [illegible] actus intellectus quod apprehendit [illegible] et [illegible] [illegible] quod unitas [illegible] apprehendit [illegible] et [illegible] est [illegible] unitas quod apprehendit ista [illegible] et [illegible] ista [illegible] est [illegible] intellectus intelligit quod [illegible] est unitas est in intellectu sicut in apprehendente [illegible] et [illegible] [illegible] intellectus [illegible] aliquid [illegible] est [illegible] unitas in [illegible] [illegible] tellectum [illegible] [illegible]

quia est simplicium intellectus semper est verus
quia aut nec apprehendit nec apprehendit aliud
quam quod quid est. Sic autem apprehendendo apprehendit
aliquid verum quia omnis veritas est conformitas
intellectus. Autem compositio et divisio aliud
est nisi aliud [illegible]. Quia aliud reflectit conformitatem
apprehensionis cum eo cuius est. Aliquid cum eo cum
non est. Et est aliquid non falsum [illegible]
tollitur quia simplex semper aliquid apprehendit
et sic apprehendit ita removeat [illegible]
cum hic intellectus falsitas non inest si sunt aliqua cum
accidit quia componit removetur [illegible]
est non componendo falsitas est etc. Ubi apprehendit
simplex speciem rerum in actu et sic apprehendit
ita removeat. Sed autem aliquando [illegible]
componit et dicit rerum esse falsum. Similiter
dicit Commentator intellectus simplicium semper
apprehendit quod quid est et ita removeat
sic apprehendit. Sed ergo intellectus compositionis
dicit hanc conformitatem esse cum cum non
sit est ibi falsitas. Unde cum secundum solum quod
intellectus possit esse quod veritas non est in intellectu
simplicium sed in conformitate verum: [illegible] solum
in apprehendente simpliciter conformitatem rei.

Deinde cum dicit quia autem compositionem et divisionem: vidit quod ens per accidens et
ens quod est verum praetermittenda est et accidens
est cum ens per se. Et dicit quod primo
ponit quod solum [illegible] reddit causam cum
ibi *primum autem non simpliciter*. Dicit ergo sic quod
quia ita est quod verum ens quod consistit in compositione
et divisione est in mente tamen non
in rebus et est aliud ab aliis entibus [illegible]
quam sunt extra animam quae entia significant quod quid
est vel quale est vel quantum vel aliquid aliud
ens praedicamentale quod mens copulat aut
dividit quod ita est ens per accidens et
ens ut verum praetermittenda est. **Deinde
cum dicit** [illegible] reddit causam
reddit causam huius praetermissionis dicens ita
ergo dictum est quod praetermittendum est ens per accidens
et ens ut verum. Et causa huius quia entis per accidens
causa non est causa determinata. Et ideo non
[illegible] cadit sub aspectu scientiae. Ens autem ut
verum est passio mentis. Et non est ens determinatum.
Ita quod non [illegible] causa nisi causa et
utrumque circa reliquum per accidentia et non sunt
demonstrativa entis per se et non ostendunt aliquam
naturam entis utraque cum est ens determinatum
speculatur autem de ente per se et de ipsius causis. Et quia ita est
ideo ita circa praetermittantur. Et dicto
quaerendae sunt causae. Et principia entis secundum
ens. Manifestum est autem ex his dictis [illegible]
determinavimus quotiens dicitur unumquodque scilicet ex
quinto huius quod ens dicitur multipliciter. Significat
enim quid et quale et quantum et sic de aliis
praedicamentis. Consequenter hic declarari [illegible]
quod in moderate subdividitur [illegible].

Notandum quod Commentator quaerit dicit
quod quid est quod est in uno et alterum et quod quid
est et aequale et quanto: autem si quid est
copulat et dividit mens sic exponit
[illegible]. Dicit quod ens extra animam dicitur
ens ab eo quod est in mente [illegible] quod est
extra animam cum est quid est quale aut
quantum aut aliquid quod non est aliquo aliis et
sic sunt praedicamenta [illegible]. Et hoc quod intellectus
per copulationem et divisionem videtur ergo quod
ex hac littera dicere quod decem praedicamenta constituit
sunt in eo ab [illegible] scilicet sola quantitas et qualitas
[illegible] per decem praedicamenta constituit intellectus
copulationem. Per quam copulationem intelligo
[illegible] ita quod decem [illegible] praedicamenta constituit
intellectus [illegible] quod per intellectionem in actione
et passione quae videntur dicere quoddam
[illegible] fundamentum super motum. Et quod ubi
videtur dicere [illegible] fundatum super [illegible]
passionem temporalis cum [illegible]. Sed in ubi
quod videtur dicere [illegible] cum [illegible] fundatur
super quantitatem [illegible] locati: ostendit
quod videtur dicere [illegible] locati cum
[illegible] intellectus quoniam quoniam et [illegible]
[illegible] v. et non ibi declaratur est
[illegible] et [illegible] et [illegible]
[illegible] sic ergo [illegible]
per istam copulationem intelligit [illegible]
[illegible] forte intellexit eo quod
est [illegible] praedicatum solum vel forte intendit
praedicata quae [illegible] ista cum
existimantur quod non esset nisi autem [illegible]
[illegible] sunt est quod constituit
[illegible] et [illegible]
est quod [illegible] ad [illegible]

Notandum est quod [illegible] debet intelligi
in hac littera [illegible] ens per se
extra animam et [illegible] alia entia scilicet ens verum
et ens per accidens quod sunt etiam [illegible] ergo
entis ab isto [illegible] et dicit ab isto [illegible]
[illegible] quod ab isto dividit sunt
et [illegible] de ente per accidens [illegible]
[illegible] quod est ens [illegible]
[illegible] et quod [illegible] ab ente [illegible]
et de tali [illegible] quod non [illegible] dicit [illegible]
extra animam: [illegible] determinat [illegible] ente
ut declaratum est supra. Non [illegible] dicit ens
per se quod non est per se [illegible] ab aliquo
[illegible] determinat sub [illegible] ab [illegible]
[illegible] per accidens [illegible] accidens
ut [illegible] [illegible] dicit
[illegible] per se quod [illegible] et [illegible]
possit aliquo modo dici [illegible] per se [illegible]
[illegible] et [illegible] est per accidens [illegible]
[illegible] per [illegible] per accidens [illegible]
[illegible] ab isto [illegible]
de ente quod est verum quod tale ens [illegible].

sextum ab eo quod ... et sic explicit sextus liber methaphisice

Septimus liber methaphisice

Ens dicitur multipliciter sicut diximus [...] prius in [...] libro ... intendebat ...

[illegible]

[illegible]

[illegible] quod sit [illegible] accidentis [illegible]

[illegible] Notandum [illegible]

[illegible] Dicendum [illegible]

[illegible] De [illegible]

[illegible] Notandum [illegible] homo [illegible]

attendendo. Ita quod substantia. Et in quantum
comprehendit omnia quae sunt in praedicato et alia
videt [illegible] significationem nec et [illegible]
quid est quod [illegible]. Et alia praedicamenta quae
sunt in ista praedicatione sicut est [illegible]
quae sunt [illegible] considerationem [illegible]
ita quod omnia praedicamenta [illegible]
substantia [illegible] differentia quod quaedam [illegible]
quaedam [illegible] qualitas et de aliis et sic
[illegible] possunt [illegible] quia statim simpliciter
et huiusmodi [illegible] substantia [illegible]
sicut [illegible] praedicamentorum [illegible]
[illegible] substantia [illegible]
[illegible] et [illegible] vel [illegible]
in aliud et similiter [illegible] modis [illegible]
[illegible] individuum [illegible]
[illegible] substantia [illegible]
[illegible] simpliciter [illegible] Deinde
cum dicit multipliciter autem [illegible] ostendit
[illegible] quod substantia est
[illegible] quot et quibus modis substantia
est prior accidente et dividitur in duas
partes [illegible] quod substantia tribus modis
prior. Secundo ibi [illegible] modis
[illegible] aliorum autem cathegoriarum
[illegible] substantia [illegible]
substantia [illegible] tribus modis [illegible]
[illegible] actu [illegible]
ratione et tempore. Deinde cum dicit
aliorum autem cathegoriarum probat istos [illegible]
[illegible] et dividitur in [illegible]
[illegible] Secundo ibi [illegible]
tia. Tertio ibi et ratione autem [illegible]
[illegible] ibi et scire autem singula [illegible]
[illegible] nullum aliorum praedicamentorum est separa-
bile [illegible] solum autem substantia separabilis
[illegible] praedicamentum [illegible] substantia [illegible]
aliis praedicamentis et [illegible]
[illegible] dicit [illegible]
Deinde cum dicit et ratione autem
[illegible] probat substantia est prior [illegible]
[illegible] ratione [illegible] et [illegible] talis
[illegible] differentiam [illegible] accidentis
[illegible] substantia accidentis [illegible]
substantiae accidentis et [illegible] substantia
et [illegible] et [illegible] ratione
substantiae [illegible] et differentiam et [illegible]
[illegible] ratione substantiae [illegible]
[illegible] accidentis. Deinde cum dicit
et scire autem [illegible] quod substantia est prior
notitia quam accidens [illegible] talis [illegible]
[illegible] notitia quod magis [illegible] cognoscitur
[illegible] magis cognoscere [illegible]
substantia magis [illegible] cognoscitur quam accidens
magis enim cognoscimus rem [illegible] cognoscimus
[illegible] substantiam eius quam [illegible] aliquid
accidens de [illegible] nisi [illegible]
[illegible] cognoscimus
[illegible] cognoscibilem [illegible] cognoscitur
[illegible] cognoscimus [illegible]
substantia [illegible]

Et aliquid [illegible] cognoscimus [illegible]
et [illegible] magis cum [illegible]
[illegible] cognoscimus substantiam [illegible]
[illegible] cognoscimus [illegible] vel [illegible]
vel [illegible] ubi [illegible] in [illegible]
[illegible] magis cognoscimus
[illegible] cognoscimus substantia [illegible]
cognoscimus [illegible] accidentia [illegible] dicit
[illegible] singula [illegible] accidentia [illegible] magis
[illegible] substantia [illegible]
[illegible] accidentia. Notandum est quod in
accidentibus [illegible] de substantia
[illegible] de substantia albedinis et
aliquorum [illegible] accidentis [illegible]
[illegible] albedine [illegible]
[illegible] in [illegible] cognoscibile
[illegible] substantia [illegible] magis
cognoscitur [illegible] cognoscitur substantia [illegible]
Deinde cum dicit, et quod olim et nunc
[illegible] substantia [illegible]
[illegible] testimonium antiquorum
et [illegible] testimonium [illegible] quod omnes antiqui
[illegible] semper [illegible]
[illegible] substantia ita quod semper dubitatum
de ente [illegible] de substantia [illegible]
[illegible] credebant quod [illegible] substantia
[illegible] vel [illegible]
[illegible] quod olim [illegible]
[illegible] et semper quaesitum fuit [illegible]
[illegible] substantia [illegible] semper
[illegible] quaesitum et dubitatum [illegible]
quid est substantia. Ita quod [illegible] antiqui
[illegible] substantiam [illegible] posuerunt [illegible]
[illegible] sicut Melissus et Parmenides
et [illegible] sicut illi qui
[illegible] plura [illegible] multa [illegible]
posuerunt [illegible] et Democritus [illegible] qui
[illegible] posuerunt [illegible] finita [illegible]
[illegible] possunt [illegible] quatuor elementa [illegible]
[illegible] infinita [illegible] qui posuit
infinitas [illegible] vel sicut Democritus
qui posuit infinita corpora indivisibilia
Deinde cum dicit quapropter concludit
[illegible] quod [illegible] sic [illegible]
[illegible] et plus
[illegible] substantia [illegible] et maxime
[illegible] sufficit [illegible] quid
[illegible] talis [illegible] ita quod [illegible] speculandum
[illegible] de tali [illegible] vel si de aliquo [illegible]
[illegible] maxime [illegible] et primo de isto spe-
culandum est. Videtur autem [illegible]
[illegible] causa [illegible]
[illegible] aliquid [illegible]
[illegible] substantia [illegible]

vel sunt entia nisi quia entis sic generati sunt entia nisi quia ens entis tota entitas in dependendo est in eo cuius sunt. ergo tota entitas in subiecto est. Ad oppositum arguitur quia si qua proprietates non dicunt entitatem videntur esse tantum fictiones. ergo de se habent aliquam entitatem. Item non questionem: ista sunt videnda. primo est quod sunt illa quae possunt movere ad credendum quod accidentia de se nullam habent entitatem. Secundo probandum quod accidentia habent aliquam entitatem ad minus aliquam. Tertio videndum est per quam accidentia dicuntur entia. quantum ad primum notandum est quod duo sunt quae possunt movere aliquem ad credendum quod accidentia non habent entitatem. primum est quod sunt entia in quadam analogia et attributione ad aliquid. primum patet quia analogum est attributum in aliquo. secundum videtur quod tota sanitas salvatur in illo animali quod omnia quae dicuntur sana attribuuntur ad sanitatem animalis. est sanitas animalis sanitas non est nisi in animali non in medicina nec in aliquo alio assimili. quod omnia praedicata attributa sunt ad substantiam videtur quod tota sanitas entis salvatur in substantia. secundum quod movet ad hoc est quod dicitur quod accidentia sunt entia quia entis sunt substantiae. [illegible] appellantur entia. tertium quod possit movere ad credendum est quod entitas accidentis apta nata demonstrari. unde entitas ita quod omnis quae habet entitatem sine entitate est ens. et quod potest dici ens entitate habet. et quod ens non potest dici entitate non habet. accidens autem ens non potest dici nisi quia dicitur ens absolute semper intelligitur de substantia. accidens autem ens habere dicitur. secunda ita quod sunt demonstrata ab entitate substantiae. sed accidens habet entitatem propriam possunt demonstrari ab entitate et non esset necesse quod demonstraretur ab entitate aliena. haec ergo sunt quae possunt movere aliquem et cetera. Secundo probandum quod accidens habet entitatem aliquam ad minus aliquam. est potest probari ex generatione quae est in motu et termino motus. Secundo ex generatione quae est inter agens et rationem agendi. Tertio ex generatione quae est inter principale agens et instrumentum eius. Primo ergo ex generatione quae est inter motum et terminum generationis talis quod omnis motus ad aliquam rem et aliquam formam terminatur. Debemus enim generaliter sic intelligere quod motus est instrumentum agentis ita quod agentia mediante motu inducunt impressionem aliquam realitatem. agens enim suae formae agit quia nullam realitatem induceret et ille motus esset otiosus. quia ad nullam entitatem terminaretur. si autem ita est ergo omnis motus ad entitatem terminatur quia

per quem agens inducit impressionem. Cum igitur aliquis motus et alicuius mutationis terminetur ad accidens oportet quod aliquod accidens aliquam entitatem habeat. quoniam generabiliter enim quod ista entitas quae acquiritur per motum ad accidens non est entitas substantiae quia si ita esset omnis motus esset ad substantiam. ergo quod sit entitas accidentalis alia ab entitate substantiae. sic ergo patet primum. Secundo idem patet ex generatione quae est inter agens et rationem agendi. Videmus enim quod agens est et ratio agendi forma est potius ergo dicitur quod agens est et subsistens ipse ratio autem agendi est entitas per quam est ens et subsistentia per quam subsistens subsistit. et ut est aliud et aliud agens et aliud et aliud agens est et ut est alia et alia ratio agendi ubi est alia et alia subsistentia. si ergo haec sunt una sic non sequitur quod agens ergo est ens ita non sequitur est ratio agendi ergo est entitas et subsistentia aliqua clamat autem tota philosophia quod accidens est ratio agendi sicut caliditas est ratio calefaciendi. ut calidum et calor ratio movendi existimatur. ergo accidens quod sit ratio agendi est entitas aliqua non substantiae quia est alia quod non est ratio agendi prima nisi accidens. ergo est entitas accidentalis et cetera. patet secundum. Tertio idem patet ex generatione quae est inter principale agens et instrumentum. Videmus enim quod instrumentum praeter agentem aliquid quod est et quod enim ens non est instrumentum ut est non autem ut est unum. patet quod accidens est ipse quod accidentia sunt instrumenta formae substantialis sicut calor calefacit in virtute ignis et calor ignis est instrumentum ignis. et [illegible] non enim qualitas activa est instrumentum formae substantialis. ergo si qualitas activa et accidens entitatem habent secundum quod est ratio agendi: haec tria igitur non plus probant nisi quod aliquod accidens habet aliquam entitatem. utrum autem omnia accidentia habeant aliquam entitatem magnam dubium est. et maxime de relatione. aliqui enim dixerunt ut sic ergo patet secundum articulum. Tertio videndum est per quem modum quodlibet accidens habeat entitatem. dicendum quod cum intentio philosophi non possit accidens habere entitatem completam sed substantia ideo est quod si ita esset non plus esset attributio accidentis ad substantiam quam substantiae ad accidens. Nec plus entitas accidentis fundaretur in substantia quam e converso. ergo quod entitas accidentium diminuta sit quod autem sit entitas diminuta defectu entitatis completae substantiae. sed potest intelligi duobus modis. primo quod ista entitas diminuta non habet attributionem ad ipsam completam. sed enim omnia diminuta respiciunt completa licet semper respiciant aliquam completam. alio modo convenienter intelligendi

entitatem actualem nullam [illegible] sed probat quod
[illegible] cum entitas [illegible] diminuta actualis semper
[illegible] entitatem completam [illegible] quod [illegible]
actualis et entitatem diminutam quae est apta nata
denominare entitatem sibi completam in ea fundatam
[illegible] actualis [illegible]
[illegible] sicut entitas diminuta et apta nata
denominare eius completam et [illegible] apta nata
esse completi [illegible] quod [illegible] ymaginabimur quod
entitas diminuta actualis [illegible]
esse completi et [illegible] quod ista entitas [illegible] et
[illegible] differunt [illegible] completam [illegible]
et alia entitas diminuta et ad [illegible] et
[illegible]
[illegible]

[illegible]

[illegible] quod [illegible] intendit [illegible] quod actualis [illegible] enti-
tatem diminutam et [illegible] quod [illegible] entitas
[illegible] sicut [illegible] in abstracto [illegible]
[illegible] significato [illegible]
[illegible]
[illegible] in abstracto [illegible]
[illegible] in abstracto significatum [illegible]
[illegible] in abstracto [illegible]
[illegible]

Significandi et quod ista declaratio assumitur sed declaratio ostendebat quod eadem entitas albedinis significatur per concretum et abstractum ut per album et albedinem) Dubium tamen adhuc remanebat (quod actus concretus) dicit intelligere entitatem formae. actus autem abstractus ex suo modo significandi non dicit intelligere entitatem formae et ita de suo modo significandi non quod se auferat illa entitas et quod non est eius nisi in illa entitate. Sed quod modus suus significandi auferat sibi illam entitatem. Dicendum ergo quod iste modus significandi albedo non removeat talis entitatis quod tamen sic modus significandi sequitur modum intelligendi modus autem intelligendi actus in abstracto puta albedinem non dicit quod ut intelligitur ipsum actum non a forma intelligere eam albedinem non dicit eam intelligere non ens in forma. Sed modus intelligendi dicit ut intelligitur per formam ita quod intelligitur non intellecto forma a [illegible] unum ab alio quod intelligere albedinem non est [illegible] intellectum dicendum et talis intellectus dicit quod entitas albedinis non est in entitate formae et ita removet ab eo entitatem. Sed intelligere autem albedinem non intellecto forma est intelligere simul eam albedinis [illegible] non est per intellectum dicendum sed per intellectum qui fit simplicium intelligentia et per compositionem. Sed intellectus non removet ab albedine vel ostendit entitatem formae sed solum intelligit entitatem albedinis non intellecta entitate formae sic dictum est de modo intelligendi ita dicendum est de modo significandi est enim quod modus significandi consequitur primum intellectum. Dicendum igitur quod modus concretivus quamvis dicat albedinem non esse in forma et talis modus significandi non auferret entitatem formae sed significandi non significatur actus in abstracto alius autem modus significandi quem sequitur modus intelligendi qui est simplicium intelligentia et talem significandi modum habet actus significatus in abstracto ut sic intelligitur actus non intellecta forma nec praeter formam ita significatur non significata forma nec praeter formam et talis modus significandi non aufert a re significata. Dico quod sicut linea est in superficie et non significata superficie tamen sic non aufert: sic linea fit in superficie quod intellectus eam capit [illegible] inter et capit quod intelligitur significatur non significata forma tamen non aufert quod sit et sic patet quaestio quod non inconveniebat illud quod dubitabatur. Vel actus in abstracto significatus sit eius nisi non eius.

quod non significabat res sed in subiecto. Ad secundum argumentum dicendum quod non est simile de concreto et de actu quidem cum sit subiectum quod concretum supponit et formam significat est concretum et non forma: et talia subiecta non possunt convenire formae significatae per suppositum et sic quod non conveniunt nisi supposito [illegible] quod conveniant supposito et formae vel albedo et forma est quod sit malus. Quod forma significata in abstracto quod est in suppositum et sic non auferat sibi inesse per modum significandi ita quod id quod sibi conveniebat per modum auferretur sibi per modum significandi tale autem est concretum. Ante et subiectum [illegible] non quod quod non est eius dictum quod albedo in supposito inerat: si solum quod supponit albedo currit. Ad tertium argumentum dicendum quod forma est res eadem formae ipsi actui et subsistenti non tamen secundum quod sunt formalitas actus indifferens est forma. Sed actus eadem subsistenti et formae ut sunt declarata est in re quod ab ipso actu habet non significatur non significata: habet tamen ille modus significandi non aufert sibi illam realitatem ut supra dictum est in articulo quaestionis. Ad quartum dicendum quod [illegible] actus ab ipsa forma sit de eadem actualis ita quod sit inseparabilis [illegible] ut patet [illegible] distinguens formam ab actu dico quod eadem forma est separabilis non est eadem actualis [illegible] alicui per illam ponam [illegible] separari ab eo [illegible] implicat [illegible] nulla [illegible] nulla [illegible] quod sit homo et non sit animal [illegible] si [illegible] eadem actualis per nullam potentiam potest separari quin semper actu inhaereat. Quod tamen forma inseparabiliter inhaeret [illegible] in sine forma. [illegible] per divinam potentiam [illegible] Dicendum quod [illegible] aptitudo [illegible] actualis [illegible] actu inhaerendi separari [illegible] aliquid [illegible] quod [illegible] malis [illegible] ubi [illegible] apta nata [illegible] malis [illegible] aptitudo [illegible] addit super [illegible] actualis [illegible] ab adversario [illegible] actualis [illegible] malis [illegible] per aliud [illegible]

[illegible]

[illegible]

Questio V. utrum sit verum quod substantia est prior tempore suo accidente

[illegible]

2. 7. 2.

Et similiter et semper. quia est deducta ad eam formam: est deducta ad eam actualiter quia simul est subiectum generabile et sub specie [illegible] et sua duratione precedit formam. ita precedit eam accidens. [illegible]

[illegible]

... et omnis substantia precedit omne accidens ... [illegible]

Quinto queritur
Utrum sit verum quod substantia sit prior accidente

[illegible]

[illegible]

Vero autem [illegible]

[illegible]

Democritus vero dicit [illegible]

[illegible] Democritus vero dicit [illegible]

[illegible]

Democritus vero dicit [illegible]

[illegible]

Democritus vero [illegible]

[illegible]

eo. post istud cum dicimus consequenter ordo
magnitudinum scilicet lineam et superficiem
utrum iste sunt simul : quod sic sequitur
ad illas post quas sequitur sit pertransio usque
ad corpus celi secundum actum et usque ad ista
que sunt nostre ordine secundum posset quia
ille sit [illegible] dicimus sunt et unde post
sequitur accipit lineam et magnitudinem ac super-
ficiem post quod celum et deinde ista [illegible]
Notandum est quod primi qui ponebant quod
corporis sit magnitudo secundum quod corpus et [illegible]
bant sed non quod linea superficies et tamen
sunt quoddam modo [illegible] corporis
[illegible] est quod de [illegible] corpore linea
et superficies [illegible] videbant
quod forte eis quod forma in [illegible] sunt
[illegible] et quod forma [illegible] sunt pro-
[illegible] videbant [illegible] eis quod separata in
[illegible] separata in eo et [illegible]
possunt separari [illegible] et
non [illegible] ista possunt separari [illegible]
in eo et non [illegible] non [illegible]
movebant quod non [illegible] quod forma in
[illegible] sunt forma in [illegible] et [illegible]
[illegible] non [illegible] sequitur quod ille [illegible]
[illegible] separate eo quod [illegible]
forma [illegible] pertinent [illegible]
[illegible] quod [illegible] pertinent post
[illegible] sunt [illegible] pertinent quod [illegible]
[illegible] sed [illegible] quod [illegible]
[illegible] quod [illegible] separate
[illegible] non semper sunt separata [illegible]
[illegible] quod [illegible] sed [illegible] in eo quod
intellectus [illegible] et [illegible]
[illegible] post [illegible] moverebant quod
linea et superficies sunt [illegible]
quod [illegible] quod [illegible] ponebant
[illegible] et formas [illegible]
ita quod [illegible] et quod [illegible]
et [illegible] sed quod forma [illegible]
[illegible] ita ille dimensiones sunt [illegible]
[illegible] ponebant
corpus eo quod [illegible] et superficiebus sed
[illegible] pertinent [illegible] formas [illegible]
ita superficies est [illegible]
ad quod [illegible] non [illegible] quod
tres dimensiones sed quod [illegible]
non [illegible] forma [illegible] quod est [illegible]
[illegible] quod corpus non [illegible]
et superficiebus Notandum est quod [illegible]
qui ponebant [illegible] ordinem [illegible]
[illegible] et mathematicam videbant [illegible]
[illegible] abstractionem et
[illegible] abstractionem quam abstrahere
non [illegible] sed [illegible] ab [illegible]
et [illegible] sed [illegible] separata
et alia abstractionem forma a [illegible] sed

quidditatis mathematicorum abstracta non : et [illegible]
[illegible] separata scilicet mathematica
et [illegible] non [illegible] movebant quod
non [illegible] quod que sunt abstracta [illegible]
[illegible] aliquid abstractum in eo quod
[illegible] Notandum est de [illegible]
quod possunt [illegible] quod [illegible]
[illegible] quod [illegible] possunt
[illegible] sed [illegible] naturam
[illegible] magnitudinem aliquam [illegible]
et quod [illegible] unde [illegible]
[illegible] magnitudinem
[illegible] et [illegible]
[illegible] et
possunt quod non [illegible] in [illegible]
et quod ita [illegible] quod est [illegible]
ponebat [illegible] et [illegible] aliam [illegible]
De [illegible] modo Notandum est
quod [illegible] quod ille sunt modo [illegible]
ponebant [illegible] quod [illegible] essent
[illegible] et quod [illegible] superfi-
ciem et lineam linea [illegible] et superfi-
[illegible] a [illegible] et aliam [illegible]
Deinde cum dicit [illegible] quod [illegible]
[illegible] quod [illegible] est [illegible]
sit [illegible] et quod non [illegible] et que
sunt [illegible] et que non [illegible] mathematica
non [illegible] et [illegible] sunt aliqua [illegible]
[illegible] et si ille sunt [illegible]
et [illegible] sit aliqua [illegible] separabilis et
quod est et quod est ad [illegible] nulla [illegible]
[illegible] pertinentia est [illegible]
in [illegible] et sequentibus libris [illegible]
[illegible] est [illegible] quod est [illegible]
[illegible]

Tactus autem [illegible] et
cui non multiplicat
[illegible] sed [illegible]
[illegible] dicimus de
[illegible] opinionem [illegible] et [illegible]
[illegible] quod [illegible] deinde [illegible]
[illegible] de [illegible]
[illegible] non est [illegible] quod [illegible]
[illegible] et si [illegible]
[illegible] et [illegible]
[illegible] dicit quod [illegible] opinionem aliorum [illegible]
aliis [illegible] [illegible]
sunt [illegible] quod [illegible] modo
[illegible] est [illegible]
et quod quod [illegible]
modo est [illegible] opinionem [illegible]
[illegible] quod [illegible] quod ponebant
non [illegible] et [illegible]
[illegible] modo est quod [illegible] et
[illegible] ponunt [illegible] modo est

[illegible] Notandum [illegible]
[illegible]
[illegible] Deinde cum dicit [illegible]
[illegible] totus liber [illegible]
[illegible]
Notandum [illegible]
[illegible]

[illegible] Deinde cum dicit [illegible]
[illegible]
Notandum [illegible] No[ta]
[illegible]
Deinde cum dicit [illegible] For[ma] e[st] max[ime] s[ubstanti]a
[illegible]

que iudicat formam ad quam actus est terminatus [illegible]
[illegible]

Deinde cum dicit Verum quando est tempus. Querit hic quod aliquis possit querere. possit enim aliquis querere ab eo quare non melius declarat formam quid esto modo. secundo [illegible] alia dicit et quare dicit nullo. Respondet hic dicens quod modo declarat [illegible] ad alium locum remittit dicens De forma quid sit [illegible] tempore et significat [illegible]

[illegible]

Secundo Querit aliquis utrum ista diuisio possit esse sufficiens. [illegible]

[illegible]

Secundo Querit aliquis [illegible]

[illegible]

Nota quod [illegible] in [illegible] forte [illegible]

[illegible]

[illegible]

omnem albitatis et dulcedinis [illegible] contrarie [illegible] albedo ergo est imperfecta obiective [illegible] imperfectio [illegible] obiective [illegible] sit aliqua entitas [illegible] entitas est imperfectio albedinis [illegible] [illegible] forma [illegible] [illegible] aliqua entitas [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] imperfectio [illegible] imperfectio [illegible] [illegible] [illegible]

Ultra queret aliquis utrum entitas [illegible] possit [illegible] entitas [illegible] declarandum [illegible] entitas [illegible] [illegible] formalis [illegible] entitas [illegible] entitas [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] entitas [illegible] forma [illegible] [illegible] imperfectio [illegible] forma [illegible] imperfectio [illegible] entitas [illegible] [illegible] [illegible] forma [illegible] [illegible] [illegible]

Ultimo queret aliquis utrum forma sit magis [illegible] quam [illegible] forma [illegible] [illegible] [illegible] forma [illegible] [illegible] actus [illegible] forma [illegible] actualis [illegible] actus [illegible] [illegible]

[illegible] actus [illegible] actus [illegible] actus [illegible] actuandi [illegible] in actu [illegible] actus [illegible] actus [illegible] simpliciter [illegible] forma [illegible] simpliciter [illegible] [illegible] simpliciter [illegible] simpliciter [illegible] forma [illegible] actus [illegible] actus [illegible] [illegible] forma [illegible] simpliciter [illegible] simpliciter [illegible] [illegible] forma [illegible] actus [illegible] forma [illegible] actus [illegible] actus [illegible] [illegible] forma [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] forma [illegible] [illegible] [illegible] forma [illegible] [illegible] forma [illegible] albedo [illegible] albus [illegible] forma [illegible] forma [illegible] forma [illegible] forma [illegible] [illegible]

in forma et in composito. In forma autem quia talis sit in eo quod esse huic in composito ex forma et formalis sit in eo quod est esse et sic esse huic. Et ideo quod aliquid talis modus predicandi sed est alius quam iste ab ista causa. Et ab ista ratione esse huic ita forma quod est esse huic sic modus predicandi ratione compositi et ideo dicit quod dicitur esse composito et unum quod entitas est una et compositum sit aliquo modo formale in ipsa ratione que est compositi. Ad alium pertinet solum quia forma consistit per actum vel quia sit esse huic per actum sed ipse sed quia non consistit nisi per compositum vel compositio.

Nota

Deinde cum dicit. Amplius etiam species sit ostendit quod una sit species una quia tota eadem ratio et dividitur in duas partes quia primo probat sed secundum ratione antiquorum. Secundo quod ipsi credebant in ista materia dicitur quod est una. Secunda ibi dicens autem magis quod sunt se. Dicit ergo quod una videtur esse species rei. Sicut enim priora non ponitur species ratione fugit autem quod sit species rei per relationes enim aliis anima remanet nisi materia. Vel aliter quod sunt in unum non sunt species nec sunt quod passiones corporum nec factiones nec potentie nec quantitates sed longitudo et latitudo. Longitudo autem et latitudo et profunditas sunt quantitates et non species quantitas autem species non est. Sed intelligendum est primo in quantitates species est remota autem longitudine et latitudine et profunditate nichil rei videtur remanere nisi materia. Determinate distinctis ab hiis quantitatibus ex quo concludit quod ipse intendentibus et argumentantibus videtur esse sola materia esse species rei ex quo enim intersit nisi ista et una. Et ista ratione sit species rei manifestat quod una sit species sed autem esse quod vel sic formari ex viribus [illegible] ex quo ablato aufertur tota natura rei et quod non remanet per ablationem alicuius esse species rei sed etiam quantum. Sed per rationem fortius esse sic forma quod est ratio. Sed quantitatem ratione et ut individuum species sit species per aliud ex eo quod in eo sic non est species predicatur omnes partes suas sed individuum species est compositum ex materia et passionibus sed accidentibus et non est species per passiones et accidens quia est species per se. Ergo non est tota species rei forma ut videtur quod non est tota species rei fundatur super duas opiniones antiquorum que sunt contra veritatem simpliciter. Primo quia ponit quod totum individuum est compositum ex forma et passionibus.

Nota tu

Et ex hiis constat ita quod omittit formam specialem. Compositum enim individuum determinatum ex materia et forma: quod sequitur passiones existentes in individuo et ideo quod dicit et quod remotis passionibus remanet tamen materia. Sed solum quod remanet materia et forma. Secunda super quod fundatur dicta est quod una sit species tantum est quod individuum est species materie. Sed hoc non possunt esse quod materia est tantum potentia. Dicit ergo quod potentia quod in una sit ens in actu ita quod remotis omnibus passionibus remanet quidam ens quod habet esse secundum formam sit eius materie et quod sit corpus quod est in potentia. Quia dicit remota ut quod sit impossibile ad actum primo dico passivam et receptivam que est in potentia ad aliud de se non est illud quod est materia de se sit impotentia ad actum de se non est in actu sed quomodo species receptivus est determinatus a materia receptive ergo materia respicit actum de se sed non est actum. Alio de se est materia abstractum.

Deinde cum dicit. Dico autem materiam quia sit ergo declarat rationem materie cum priori quod ostendit quid est materia materie. Et dicit quod primo dat descriptionem; eo modo quo est descriptio et probat quod dicerat. Secunda ibi est enim quid, quid est quod. Dicit ergo primo sic iste appellatur materia de se neque quid neque quantum neque quantitas. Vel aliquid aliorum predicamentorum quibus predicamentis est ens est distinctum et determinatum sed autem descriptio una. Sunt duas opiniones sed dicit sed quod vera que est in impotentia ad totum ens predicamentale. Vel quidem una est quod formaliter omnibus ex predicamentis. Secunda probat est quod est quod est impotentia ad aliquid de se non est illud sed una est impotentia ad ex predicamentis quod de se non est aliquid ex predicamentis. Unde ergo dicit est apostolus quod una de se nec est quid nec quale. Et sic de aliis. Et dicit quia materie materie considerari notanda est

Nota

quod tum ceteris predicamentis est materia formale non actu de se non est aliquod forma sed est una de se et alia non accipit

Nota 3

per virtutem agentis de se quod sit eius impotentia per virtutem autem agentis est actu formale. Deinde cum dicit. Est enim quid primo probat quod descriptio datur ita dicens est quod tamen vel est quid nec quantum et sic de aliis. Quia materia est quiddam de quo ipse predicantur per priorum predicamentorum cuius esse est alterum

Ma nec ex se neque e

[illegible]

Queret aliquis [illegible]

[illegible]

Nota me

[illegible]

Queret aliquis v predicamenta acci[illegible]

v predicamenta accidentium

No

[illegible]

duo sunt [illegible]

[illegible]

for[ma] ampl[ius] iij dict[a] [illegible]

q[ui]a ip[s]a p[ro]fecto[rum] p[er]ficit[ur] [illegible] q[uod] e[st] imp[er]fectu[m]
[illegible] o[mn]ia form[a]r[um] g[e]n[er]abili[um] et corruptibili[um]
[illegible] [illegible] o[mn]ia forma[rum] talem [illegible]
[illegible] talia[m] [illegible] [illegible] sicut g[e]n[er]a-
t[i]o[n]i su[b]a [illegible] si esse [illegible] su[b]a [illegible]
[illegible] oppo[s]itio [illegible] sic et [illegible] sic
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] sicut q[ua]m
p[er]ficit[ur] p[er]fectu[m] [illegible] q[uod] p[er]fecta sit p[er]
form[am] [illegible] [illegible] [illegible] et p[ri]ma [illegible]
q[ui]a oppo[s]itio n[on] p[er]ficit[ur] p[er] oppo[s]itu[m] [illegible]
[illegible] [illegible] et for[ma] oppo[s]ita [illegible] et al[iud]
[illegible] [illegible] p[er]ficit[ur] p[er]fecto[rum] [illegible] magis
d[etermi]n[a]t[ur] in adve[n]ie[n]te forme et [illegible]

Queret tu aliquis v[tru]m sit ver[um] q[uod] dicit p[h]i[losoph]us
q[uod] ee [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] alia esse [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
sic q[uod] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] q[uo]d supp[on]it ee
simplicitate[m] [illegible] ergo ee actuale sit
ee [illegible] [illegible] ee [illegible] [illegible] sit [illegible]
simplex [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] ee [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] videmus ea[m] [illegible] q[uod] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ee act[us] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ee [illegible] [illegible]
[illegible] forma [illegible] licet ea[m] [illegible] in
[illegible] p[ro]cedant form[am] su[bstantia]lem [illegible] in
ee [illegible] [illegible] [illegible] ee [illegible] [illegible]
seq[ui]t[ur] ee simplex et [illegible] [illegible]
[illegible] q[uod] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] ex eo q[uod] [illegible] ee forma [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] q[uod] [illegible] [illegible]
[illegible] q[uod] [illegible] ee forma [illegible] [illegible] [illegible]
q[ua]m causa [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
q[uod] forma [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] ad [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] ee ad [illegible] forme [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ad forma[m] [illegible]
[illegible] levis [illegible] tanto ergo causa [illegible] q[uod]
ee [illegible] [illegible] p[re]supp[on]it ee forme et
[illegible] [illegible] ee q[uod] [illegible] [illegible] act[us]
p[ro]cedere[t] [illegible] [illegible] [illegible] q[uod] forma
[illegible] [illegible] p[ro]cedit act[us] [illegible] q[uod] ad
intencio[nem] agentis [illegible] [illegible] q[uod] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] forma su[bstantia]lis
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] ee [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] actus
[illegible] [illegible] ee simplex et [illegible] ita q[uod]
[illegible] [illegible] et [illegible] forma act[us]
p[ro]cedit [illegible] in intencio[n]e forma[m] su[bstantia]lis
[illegible] et [illegible] [illegible] mo[dus] forma su[bstantia]lis
[illegible] p[er] mo[dum] [illegible] [illegible] [illegible] forma

[illegible] p[ro]cedit act[us] [illegible] ad ee [illegible]
v[e]l [illegible] [illegible] q[uod] forma [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] ad forma[m] su[bstantia]lem [illegible]
in [illegible] [illegible] [illegible] ee [illegible] [illegible]
et [illegible] [illegible] ee [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] ad ee [illegible] [illegible] [illegible]
ee [illegible] ad [illegible] ee [illegible] [illegible] form[am]
su[bstantia]lem ad [illegible] [illegible] ad [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] ad [illegible] ee [illegible]
seq[ui]t[ur] forma[m] su[bstantia]lem q[ui]a [illegible] [illegible]
e[st] forma su[bstantia]lis q[uod] [illegible] sit caliditas
[illegible] gradu[s] [illegible] tali [illegible] [illegible] [illegible]
tali q[uod] [illegible] caliditate [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] forma su[bstantia]lis [illegible] [illegible] calid[us] [illegible]
et ignis calid[us] [illegible] [illegible] q[uod] in alio [illegible]
gradu [illegible] [illegible] forma [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] q[uod] [illegible] [illegible] sit [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] p[er] form[am] q[ui]a [illegible] [illegible]
[illegible] q[uod] [illegible] [illegible] forma [illegible]
[illegible] et [illegible] magnitudo et [illegible] ita
q[uod] licet [illegible] [illegible] ee [illegible] [illegible]
[illegible] forma[m] su[bstantia]lem [illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
ee [illegible] seq[ui]t[ur] et sic ee forme su[bstantia]l[is]
p[ro]cedit ee forme actualis [illegible] et
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] p[er] mo[dum] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] mo[dis] [illegible] aliquo mo[do]
p[er] mo[dum] [illegible] q[ui]a ee forme su[bstantia]lis
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] ad ee [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] ad ee forme su[bstantia]lis
[illegible] ergo ita sit q[uod] duob[us] mod[is] p[ro]ce-
dit duob[us] mod[is] [illegible] [illegible] [illegible]
p[er] mo[dum] [illegible] [illegible] [illegible] p[er] mo[dum] [illegible]
ad [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] deduc[un]t
[illegible] ad esse [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] q[ui]a duob[us] mo[dis] e[st] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] mediante forma [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] q[uod] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] q[uod] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] forma su[bstantia]li [illegible] Tex[tus] 19
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] q[uod] [illegible] magis su[bstanti]a q[uam]
forma [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] forma sit magis su[bstanti]a q[uam] [illegible] et
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] su[bstanti]a [illegible] [illegible]
separabilis et q[uod] sit [illegible] aliquid [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] magis [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] ergo [illegible] [illegible] magis su[bstanti]a q[uam]
[illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] ita [illegible] [illegible] q[uod] [illegible] e[st]
magis su[bstanti]a q[uam] forma [illegible] [illegible] [illegible]
ee [illegible] [illegible] et [illegible] aliquid [illegible]
[illegible] su[bstanti]a ex q[ui]bus [illegible] q[uod] forma et
[illegible] [illegible] sit magis su[bstanti]a
[illegible] sit [illegible] [illegible] [illegible] intencio[n]is
[illegible] in intellectu [illegible] [illegible] intelligi[tur]
[illegible] [illegible] [illegible] intelligitur [illegible] [illegible]

v[tru]m ee sit p[er] d[ivi]na dic[ta]

No[ta] b[ene]

Ma[teri]a for[ma]r[um] &c
om[n]i[um] acti[vorum]

per duos mo[dos] p[ro]cedit act[us]

magis sunt intelligentes quod est ex lectione [illegible] non separata a materia nec [illegible] [illegible] sed in materia dependentia [illegible] [illegible]

[illegible]

Deinde cum dicit [illegible]

[illegible]

Notandum quod [illegible]

[illegible]

Nomina autem maxime communia [illegible]

[illegible]

[illegible]

Deinde cum dicit [illegible]

[illegible]

Notandum est quod [illegible]

[illegible]

Incipit ab ipsa quiditate et si quiditas et forma sunt idem et tractare de uno sit tractare de alio. Notandum est quod nomen in[illegible] [illegible] quod forma attingendo [illegible] illa non forma attingendo [illegible] [illegible] sub [illegible] ambitu [illegible] et entis de [illegible] [illegible] toto ambitu [illegible] [illegible] primi et [illegible] illa [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] medium [illegible] medium [illegible] ambitu entis et medium attingendo [illegible] et quia [illegible] rei est cognoscitivus [illegible] [illegible] medium [illegible] medium cognoscitivum [illegible] [illegible] [illegible] a [illegible] et [illegible] [illegible] ad [illegible] quod est [illegible] [illegible] separate et [illegible] attingendo [illegible] entis quod [illegible] [illegible] ambitu [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] rei sit cognoscitivus [illegible] [illegible] consequenter [illegible] entis [illegible] [illegible] de [illegible] cognoscibilis et semper [illegible] [illegible] et accidens [illegible] [illegible] semper [illegible] [illegible] et entis [illegible] [illegible] cognoscitivus [illegible] [illegible] quia [illegible] quod [illegible] gradum [illegible] intellectus [illegible] de gradu entis et [illegible] [illegible] gradum cognoscibilis [illegible] [illegible] quoad nos [illegible] intellectus [illegible] [illegible] sensibilia nota sunt quoad nos quam intelligibilia [illegible] intellectus [illegible] [illegible] [illegible] intelligibilia [illegible] [illegible] [illegible] attingendo ab intellectu [illegible] posterius attingendo [illegible] [illegible] quoad nos et posteriora [illegible] intellectus [illegible] apprehendit [illegible] posterius intelligibilia [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] intelligibilibus [illegible] de sensibilibus [illegible] [illegible] entis [illegible] [illegible] [illegible] quoad nos [illegible] attingendo ab intellectu [illegible] [illegible] entis [illegible] medium [illegible] [illegible] et gradu [illegible] Notandum [illegible] intellectus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] entis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quoad nos [illegible] [illegible] [illegible] quod [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] intellectum [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible].

[illegible] doctrine est [illegible] [illegible] [illegible] sic dicit [illegible] [illegible] [illegible] quoad nos sunt notiora [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] et [illegible] [illegible] doctrine [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] notiora nobis et sic [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] intellectus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] consequi [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] consequi [illegible] [illegible] [illegible] **De inde cum dicit** [illegible] [illegible] de eo logice incipit tractare de eo quod quid est. Sed dubitatur [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quarendum est [illegible] quod quid [illegible] [illegible] [illegible] quod et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quod [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] investigat [illegible] [illegible] quod [illegible] [illegible] [illegible] quesivit [illegible] [illegible] quod [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ibi [illegible] [illegible] [illegible] ibi [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ibi [illegible] [illegible] [illegible] ibi [illegible] dicamus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quod sit [illegible] [illegible] quod [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ibi [illegible] [illegible] sit [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ponit quod sit [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ibi [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] dicamus [illegible] quod [illegible] [illegible] [illegible] logice [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] logicus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quod [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quiditatem [illegible] [illegible] [illegible] quiditas rei [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

[illegible] … **Deinde cum dicit** … [illegible]

Deinde cum dicit … [illegible]

… **Notandum** … [illegible]

Si enim declinaret unum ad quantitatem ex
[illegible] non intendere [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] subiecto. [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] non
declararet ad quantitatem subiecti. si decla-
rant [illegible] de subiecto aliquam quantitatem
[illegible] et [illegible] unum [illegible] declarat ad
quantitatem [illegible] [illegible] declaratio [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] subiecto [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
lene et album; [illegible] declarat unum ad
quantitatem subiecti: [illegible] [illegible] [illegible] subiecto de-
clarant [illegible] quantitates [illegible] [illegible]
alias quantitates [illegible] superficiei [illegible] le-
nis et albi [illegible] alba quantitas
[illegible] superficiei [illegible] superficies [illegible] et
[illegible] [illegible]. [illegible] fundatur [illegible] [illegible]
[illegible] ad [illegible] indicant ad quantitatem alicui
[illegible] subiectalis [illegible] et [illegible] indicat unum
ad quantitatem [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] et album: et quamdiu [illegible] [illegible]
[illegible] ad quantitatem subiecti sequitur [illegible]
[illegible] [illegible] subiectalis et ea indicant [illegible]
[illegible] ad quantitatem sequitur [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] lene et album sunt [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]: [illegible] fundatur
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] illa que indicant
ad quantitatem [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
subiectalia [illegible] [illegible] lene et album
indicant ad quantitatem superficiei
[illegible] [illegible] subiectalia [illegible] [illegible]
[illegible] subiectalia [illegible] [illegible] [illegible] ad
[illegible] [illegible] [illegible] lene et albedine
[illegible] ad [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] ad [illegible] [illegible] [illegible] ad
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
Utrum lene et album indicant ad quan-
titatem [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] ad [illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] [illegible]: Si [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
ad quantitatem sit [illegible] [illegible] [illegible]
et lene et album indicant ad [illegible]
quantitatem sequitur [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] sit [illegible] [illegible] sequitur [illegible] lene
[illegible] et album sit [illegible] [illegible]: et [illegible] [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible] si [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]: et [illegible] et [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] ad [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] ad [illegible]
[illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible]
superius et inferius sunt [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] ad quantitatem [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] sequitur [illegible] lene
et album [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et
[illegible] et [illegible] subiectalia [illegible] [illegible]
quantitates [illegible] [illegible] [illegible]: [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

quantitates [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] et
[illegible] [illegible] [illegible] quantitates [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quantitates
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quantitate [illegible]
[illegible] ad quantitatem [illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] [illegible] et album [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] quantitates [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
ad quantitatem [illegible]. [illegible] fundatur
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quantitas rei [illegible] [illegible]
[illegible] rei [illegible] [illegible] [illegible] contrarias rei [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
ad quantitatem [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ad [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] contrarie
rei [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ad
album [illegible] [illegible] contraria [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible]
ad quantitatem et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] contrarietate si diligenter [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] Va et VIa cathe-
gorias alias [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
sit [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
subiectum. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] aliquam [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] solum ergo [illegible] et [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
ex subiecto et actione [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ubi [illegible] [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] utrum [illegible] ex subiecto et actione
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] ubi [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] sit [illegible] in aliis
cathegoriis [illegible] subiecto: sed aliquam
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] subiecto et actione [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] aliquam formam [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible]
et [illegible] ubi ex quo subiecto et actione [illegible]
aliqua [illegible] [illegible] utrum [illegible]
[illegible] sit aliquid [illegible] quod dat [illegible] et
aliquid [illegible] declarationem [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] utrum [illegible] albo homini [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quod dat [illegible] [illegible]
[illegible] albi homines et [illegible] posset [illegible]
aliquis albus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
et [illegible] [illegible] [illegible] quod dat [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]. [illegible] albo homini [illegible]

homo necessario sed non sunt questiones. Verum quia quod dicitur in esse albo: homo necessario est hoc quod est quod quod dicit esse ... necessario et quod est esse quidditativum ...

Queret aliquis quare philosophus dixit quod album homo compositum est non nomen ... hoc solvit ... dicens quod nomina sunt equalia diffinitionibus quia sunt ad intelligendum quod signa ... nomina sunt equalia signatis diffinitionum et hoc ... subdit ... quia illa que significat nomen aggregate diffinitionis significatur distincte ita quod nomen et diffinicio sibi invicem convertuntur ita quod illud quod significatur quod cadit sub nomine cadit sub diffinicione et sic unum nomen ... [illegible]

[illegible]

... [illegible]

Notandum est quod ... [illegible]

De inde ... [illegible]

De inde ... [illegible]

De inde ... [illegible]

[illegible]

Notandum est quod ... [illegible]

[illegible]

[illegible]

Vel est, ut aliquid. **Deinde cum dicit** [illegible]

[illegible]

77.2 [illegible] **Quare erit aliquis** [illegible]

[illegible]

Notandum [illegible]

[illegible]

16 [illegible] **Quare erit aliquis** [illegible]

[illegible]

[illegible] **Deinde cum dicit** [illegible]

[illegible]

Deinde cum dicit [illegible]

[illegible]

talia quidam de re prima: significatio quae intelliguntur et non significant de re aliquid extra eam. Praedicata autem accidentalia dicunt de re circa significationem et praedicant aliquid extrinsecum rei [illegible] quod quid est si fuerit primo alicui [illegible] significant eam rei et aliquid quod sit de forma intrinseca rei. Sed accidentia significant de re aliquid extrinsecum ita quod ad deffinitionem [illegible] et non [illegible] deffinitionem [illegible] et non [illegible] spectat ad quod quid est. [illegible] [illegible]

Notandum [illegible]

[illegible]

continuatur [illegible] et [illegible] non sufficit ad deffinitionem [illegible] nisi addatur [illegible] [illegible] non [illegible] non sufficit ad deffinitionem [illegible] nisi addatur [illegible] [illegible] quod quid est [illegible] possint [illegible] deffiniri [illegible] quod quid est. [illegible] tales [illegible] deffiniuntur et [illegible] quod quid est. [illegible] Notandum est [illegible]

[illegible]

Utrum aliquis [illegible] eius [illegible] actus possit diffiniri. Videtur quod non sic [illegible] deffinitio [illegible]

[illegible] deffinibile [illegible] deffinibile [illegible] deffinitio [illegible]

explicare. ceterorum generum entis et deinde dicit [illegible]
genus [illegible] sequitur quod quod quid non est in [illegible]
genere nisi [illegible] diffinibile [illegible]
per accidens entis [illegible] per accidens. Et quod [illegible]
[illegible] ex duobus [illegible] sicut ex genere et
subiecto et accidente. Et licet utrumque istorum
dicatur ceterorum generum tamen compositum ex utroque [illegible]
tamen genus non dicitur licet enim possimus
dicere quod compositum ex [illegible] et forma sit in
uno genere tamen [illegible] substantia [illegible] tamen
sic possumus dicere de composito ex accidente
et subiecto et [illegible] quod nullo [illegible] ut ex
composito et accidente [illegible] subiecto [illegible]
[illegible] genera [illegible] et diuersas
diffinitiones [illegible]
[illegible] ad [illegible] ex accidente diffini-
[illegible] sic accidens diffinitionis [illegible]
[illegible] et ex [illegible] diffinit aut unitatis
[illegible] unitate [illegible] sed unitate
[illegible] quod [illegible] aggre-
[illegible] quod licet [illegible] expresse [illegible]
[illegible] diffinibile tale [illegible] per accidens
tale [illegible] entis [illegible] si entis [illegible]
[illegible] et [illegible] dicit [illegible] est
[illegible] diffinitio quod diffinitio [illegible]
[illegible] Ad argumentum [illegible] oppositum
[illegible] quod licet compositum ex subiecto et accidente
[illegible] diffiniatur [illegible] ratione alterius
partis aliquo modo [illegible] diffinitio [illegible]
[illegible] diffinitio fundatur [illegible] Et sic
in composito quod [illegible] modis
diffinitur [illegible] modis [illegible]
diffinitio fundatur [illegible] modis.

Vel et diffinitio sicut et quod quid est multipliciter

[illegible] dicitur quod [illegible]
[illegible] quod [illegible]
diffinitio [illegible] quod aliquis posset credere quod
[illegible] quod quid est [illegible] in ac-
cidentibus [illegible] vult ostendere [illegible] re-
[illegible] et [illegible] quod quid est simpliciter
[illegible] in accidentibus [illegible] quid et [illegible]
[illegible] Et [illegible] partes [illegible]
ostendit [illegible] quod [illegible] in accidentibus [illegible]
[illegible] dubitationes. [illegible]
ubi [illegible] dubitationem [illegible]
[illegible] partes [illegible] ostendit [illegible]
quod quid est in accidentibus [illegible] ostendit quod [illegible]
[illegible] simpliciter. [illegible] ostendit quod [illegible]
quod [illegible] analogice in substantia et
accidentibus [illegible] quod diffinitio [illegible]
aliquo modo in accidentibus [illegible]
[illegible] ubi [illegible] ut [illegible]
[illegible] ibi [illegible] palam
[illegible] partes [illegible]
[illegible] quod quid [illegible] in accidentibus est
[illegible] quod quid [illegible]
[illegible] in substantia. [illegible] ubi [illegible]
[illegible] Et [illegible] quod quid
est [illegible] in accidentibus [illegible]
[illegible] quod quid est [illegible] nihil [illegible]
[illegible] significat substantiam et [illegible]
[illegible] substantia [illegible] significat quid [illegible]

et qualitatem et sic de aliis predicamentis
[illegible] accidentis [illegible]
[illegible] sit [illegible] sicut quod quid est nullo
modo sit accidentis [illegible]
sicut quod quid est in accidentibus **Deinde cum**
dicit [illegible] probat quod [illegible]
per rationes [illegible] quod quid est [illegible] in ac-
cidentibus [illegible] partes
[illegible] rationes [illegible] ponit [illegible] ibi
et enim qualitatem dicimus [illegible] ponit
talem rationem [illegible] quidditatem
[illegible] sicut entis et quod quid est [illegible]
[illegible] entis est in omnibus predicamentis
licet [illegible] modo [illegible] est
[illegible] in de aliis predicamentis
Notandum est quod [illegible]
[illegible] essentia [illegible] est
[illegible] quod quid est quidditas. [illegible]
[illegible] in entis est in omnibus predicamentis
[illegible] sic [illegible] et qui-
[illegible] et quod quid est quidi-
[illegible] est quoddam abstractum [illegible]
[illegible] et certa est quoddam [illegible] abstractum
sed [illegible] abstractum est [illegible] abstracto [illegible]
[illegible] et quidditas [illegible]
[illegible] quidditas [illegible]
[illegible] quidditas [illegible] intellectum
est declarandum [illegible] rei [illegible]
[illegible] et [illegible] quidditas est [illegible]
[illegible] et [illegible] quidditas est
[illegible] quidditas [illegible]
[illegible] quod [illegible]
[illegible] quidditas [illegible]
illud qui dubitat [illegible] et [illegible]
ille [illegible] qui dubitat quid est quod est [illegible]
[illegible] ille [illegible] rei et [illegible]
[illegible] ad [illegible] quod [illegible]
quidditas [illegible]
[illegible] tale quid [illegible] et quiddi-
tas est [illegible] et quod quid est [illegible]
est quoddam simpliciter [illegible] est [illegible]
quod quid est [illegible] simpliciter [illegible]
est quidditas [illegible] illa [illegible]
[illegible] sit [illegible] et [illegible]
[illegible] et quod quid est [illegible]
[illegible] fundamentalis quae [illegible]
[illegible] quae [illegible] quod [illegible]
est in omnibus predicamentis [illegible] analogice
[illegible] est [illegible]
[illegible] analogum [illegible]
[illegible] in [illegible] alio [illegible]
[illegible] in medicina et [illegible]
[illegible] in [illegible] et in alio [illegible]
[illegible] quod in omnibus [illegible]
licet in [illegible] in alio [illegible]
[illegible] **Deinde cum dicit** [illegible]
[illegible] qualitatem [illegible] ponit [illegible]
[illegible] quae talis est. [illegible] illud [illegible] quod
[illegible] ad interrogationem [illegible]
[illegible] quod

si in omni praedicato est aliquid unum: respondetur ad quaestionem factam per quid. Ergo in omni praedicato est quid. De ista ratione non [illegible] [illegible] sed quia in accidentibus respondetur interrogationi quaestionem factam per quid. Consequens autem de [illegible] accidentibus falsum. Consequentia declaratur: dicens quod praecedit quid est: utrum aliquid aliud dicamus et videbimus qualitatem. Ergo qualitas est [illegible] [illegible] quid et [illegible] [illegible] in omni accidente. Notandum est quod ratio philosophi semper [illegible] [illegible] fundatur [illegible] [illegible] respondetur ad [illegible] quod [illegible] [illegible] [illegible] quod [illegible] [illegible] notatur. Ratio ergo est quod omnis [illegible] accidentis [illegible] respondere per interrogationem factam per quid [illegible] [illegible] in omni praedicato est [illegible] et dicitur sicut albedo et color et disgregativum et per consequens sic [illegible] quid est et quibus [illegible] [illegible] [illegible] ita [illegible] praedicato [illegible] respondere aliquid quod [illegible] ergo et [illegible].

Quaeret aliquis [illegible] in omni praedicato sit quid quare [illegible] [illegible] de qualitate quam de aliis praedicamentis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] assumitur [illegible] quale: [illegible] denominativum qualitatis [illegible] quod [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quod interrogatur in speciebus qualitatis et quod interrogatur [illegible] individuis [illegible] ergo [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Notandum est quod quale [illegible] praedicato [illegible] [illegible] ad interrogationem factam per quale respondetur [illegible] [illegible] [illegible] interrogatur [illegible] est homo: respondetur [illegible] Et [illegible] dicit [illegible] quod interrogat in speciebus respondetur [illegible] [illegible] [illegible] qualitas [illegible] est [illegible] [illegible] et quia [illegible] [illegible] [illegible] est [illegible] quod [illegible] [illegible] quale respondetur [illegible] quid aliquid ergo assumitur [illegible] [illegible] quod [illegible] [illegible] [illegible] de tali praedicato [illegible] de aliis [illegible] dicit [illegible] [illegible] interrogatur de individuis [illegible] qualitatem [illegible] [illegible] [illegible] quod [illegible] est qualitas [illegible] [illegible] et [illegible] qualitas [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] individuis [illegible] et [illegible] interrogatur [illegible] interrogat quale [illegible] [illegible] [illegible] quod [illegible] interrogatur in speciebus qualitatis aut accidentes [illegible] in individuis [illegible] [illegible] interrogat qualitatem accidentis. Deinde dicit si non est simpliciter [illegible] [illegible] quod [illegible] quod [illegible] [illegible] in accidentibus [illegible] [illegible] quod non [illegible]

in eius simpliciter dicens [illegible] [illegible] est quod [illegible] quod [illegible] est in accidentibus si non [illegible] simpliciter sed [illegible] accidentia non sunt entia [illegible] ita non [illegible] quod [illegible] et sic [illegible] [illegible] logice de non ente quod est [illegible] [illegible] quod [illegible] est non [illegible] si non eius [illegible] sic et qualitates et alia praedicata non [illegible] entia sunt [illegible] entia [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] qualitas.

Quaeret aliquis utrum accidentia sint entia simpliciter [illegible] [illegible] est quod [illegible] [illegible] aliquid [illegible] est duobus modis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] sunt aliquid quod sine additione est id [illegible] sunt [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quod [illegible] additio [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] sunt album [illegible] sine additione [illegible] [illegible] album [illegible] aut album [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] album nisi [illegible] addito ut album [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] aliquid [illegible] quod totaliter est illud [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] sunt album [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] album et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] sine [illegible] [illegible] est quod aliquis sit [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] sunt [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] non [illegible] sunt [illegible] totaliter ita [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] non [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] est [illegible] quod [illegible] [illegible] non [illegible] [illegible] sunt eius [illegible] [illegible] quod [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] est [illegible] sunt eius quod est sunt quod [illegible] [illegible] [illegible] sunt quod [illegible] [illegible] [illegible] et quod et quale [illegible] [illegible] [illegible] sunt quod quod ita est quod quod non est quale et loquitur de qualitate accidentis id [illegible] quod [illegible] est quod [illegible] quale [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quod tale [illegible] est quod [illegible] qualitatis [illegible] [illegible] quod [illegible] qualitatem [illegible] est albedo: [illegible] quod in re [illegible] [illegible] est qualitas [illegible] quod [illegible] album [illegible] non [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quod est et [illegible] [illegible] de qualitate ita [illegible] de aliis accidentibus [illegible] [illegible] est quod [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] logice [illegible] sed additione [illegible] semper intelligitur [illegible] [illegible] quod est [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] praedicatis [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] sine additione [illegible] semper intelligitur de [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] quod [illegible] [illegible] quod [illegible] est eius si non est simpliciter et sed additione [illegible] eius quod est qualitatem [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] sunt eius sunt [illegible] est totaliter [illegible] quod [illegible] praedicatum [illegible] [illegible] aliquid aliud est [illegible] totaliter illud eius notatur.

ens totaliter quod est omni modo entis tamquam
predicato sunt distincte. Res entitatis vera
entitas sit respectu istorum predicato non contra
malis [illegible] ita sicut unum modo est
quod non sicut omni modo entis alias non est
predicatum distinctum ab aliis et [illegible]
dico de [illegible] ita dico de aliis predi-
camentis quod quibus predicatum sicut [illegible] modo
distinctum ab aliis. **Notandum** quod
primo [illegible] non ens [illegible] et quod ita
[illegible] licet [illegible] non [illegible] possit
sit dici non ens simpliciter et sine additi-
one [illegible] non ens [illegible] et [illegible]
additione [illegible] quod dicit philosophus quod
[illegible] non [illegible] dici non ens simpliciter
et sine additione [illegible] ita qualitas
et quantitas [illegible] non [illegible] dici ens sine
additamento. **Deinde cum dicit**
[illegible] quod intendit [illegible] ostendit
quod [illegible] quod aliquo modo
in [illegible] predicamentis et quod non [illegible]
omnibus simpliciter [illegible] quod ibi modo
analogo et [illegible] partes [illegible]
[illegible] quod [illegible]
[illegible] medicinale [illegible]
[illegible] predicamentis [illegible]
[illegible] intendit [illegible] ens [illegible]
[illegible] quod non debemus [illegible] aliquod
predicatum [illegible] sit [illegible]
[illegible] et ex predicatis [illegible]
[illegible] simpliciter [illegible]
[illegible] ratio [illegible] aliis [illegible]
quod [illegible] simpliciter et sine additione
[illegible] non [illegible] dici [illegible] qualitate et
quantitate [illegible] qualitatis [illegible]
[illegible] notandum [illegible] qua-
litas et quantitas simpliciter [illegible]
[illegible] quantitas. **Deinde cum dicit**
[illegible] equivoce [illegible]
[illegible] ad [illegible] intellectum [illegible]
[illegible] intentum [illegible] ens et quod [illegible]
[illegible] predicamentis [illegible] analo-
[illegible] dicitur sic [illegible] non notandum
[illegible] predicata [illegible] equivoce entia [illegible]
[illegible] entia [illegible] additione et
[illegible] magis et minus
et [illegible] magis non [illegible] ita de
[illegible] magis et minus [illegible]
[illegible] entia [illegible]
dicuntur equivoce [illegible] predicatis [illegible]
et [illegible] non [illegible] auctore [illegible]
magis. **Deinde cum dicit** [illegible]
modo medicinale [illegible]
analogia [illegible] quemadmodum [illegible]
medicinale dicitur de multis in [illegible] ad aliquod
unum [illegible] ad aliquod [illegible] unum

[illegible] medicinaliter equivoce [illegible]
[illegible] ad aliquod unum sic et omnia entia dicuntur
entia in [illegible] ad substantiam [illegible]
quis velit: dico [illegible] quod predicatum [illegible]
[illegible] simpliciter non quod [illegible] quod
non differt. **Notandum** est quod [illegible]
[illegible] quod [illegible] et [illegible] ad
intentum [illegible] aliquo [illegible]
[illegible] sunt [illegible] quod [illegible]
[illegible] quod non [illegible] entis
predicamentis [illegible] sit [illegible]
[illegible] non [illegible] entis [illegible] auferri [illegible]
[illegible] nec [illegible]
[illegible] quod [illegible] magis et
minus [illegible] et [illegible] et [illegible] analogice
sunt [illegible]
[illegible] ad intentum [illegible]
intentum philosophi. **Notandum** est quod
declaratio philosophi quod [illegible] dicuntur analogice
[illegible] super duas [illegible]
non dicuntur equivoce [illegible] quod non dicuntur
[illegible] univoce [illegible] declaratis
[illegible] quod [illegible] ad unum [illegible]
[illegible] philosophi non [illegible] dicuntur
equivoce [illegible] significat res et [illegible]
ita quod [illegible] rationes non [illegible] attribuendi
ad [illegible] nec ad aliquod [illegible] quod
non est [illegible] quod [illegible] predicata
[illegible] rationes [illegible] omnes [illegible]
rationes [illegible] aliquod unum [illegible]
[illegible] nomen [illegible] accidens [illegible]
dispositiones [illegible] rei [illegible]
[illegible] quod [illegible] non dicuntur [illegible]
univoce [illegible] sunt [illegible] quod si
dicuntur ens [illegible] omnibus
predicamentis [illegible] predicatum [illegible]
[illegible] ad unum [illegible] quod [illegible]
non est in aliquo predicato quod in
[illegible] quod [illegible]
in aliquo predicato [illegible] quod non esset
in aliquo predicato [illegible] ratio
[illegible] predicato [illegible] ratio
[illegible] quod omnis [illegible] ad omnia
[illegible] si dicuntur univoce et [illegible]
[illegible] quod [illegible]
[illegible] non [illegible] rationem [illegible]
[illegible] quod [illegible] aliquod [illegible]
[illegible] duabus [illegible]
[illegible] quod ens non dicitur [illegible] predicatis
[illegible] sic dicitur
equivoce non [illegible] quod ita dicitur
univoce [illegible] quod dicitur [illegible]
[illegible] predicatorum [illegible]
[illegible] rationes [illegible]
[illegible] ad [illegible] quod [illegible]
attributionem ad unum quod [illegible]
predicato aliquo modo [illegible] et
[illegible] quod [illegible] si dicitur [illegible]
quantitatis dicitur quod est [illegible]

si dicatur ad qualitatem dicitur quod differentia [illegible] si dicatur ad [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] et ita [illegible] et [illegible] sicut dixit philosophus et [illegible] et minus sicut [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] **Deinde** [illegible] quod quid est [illegible] in omnibus [illegible] [illegible] [illegible] ita [illegible] et [illegible] differentia [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] differentia [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] differentia [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] **Notandum** [illegible] [illegible] differentia [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] quod differentia [illegible] [illegible] [illegible] differentia [illegible] et [illegible] [illegible] differentia.

Habet autem dubitationem [illegible] [illegible] post ondit philosophus quod actionem aliquam [illegible] quod quid est et diffinitionem [illegible] ista [illegible] quaestionem dubitationem [illegible] et [illegible] in [illegible]

[illegible] dubitationes [illegible] [illegible] [illegible] et alia dubitatio [illegible] sicut ondit [illegible] differentia actionem apud antiquos sicut [illegible] [illegible] actionem [illegible] [illegible] differentia [illegible] et [illegible] actionem [illegible] et differentia [illegible] [illegible] actionem [illegible] [illegible] quod [illegible] [illegible] quod quid est [illegible] et [illegible] differentia [illegible] quod [illegible] differentia [illegible] quod actionem [illegible] differentia [illegible] differentia [illegible] et [illegible] [illegible] quod [illegible] differentia [illegible] differentia [illegible] quod [illegible] et [illegible] differentia [illegible] et magnam [illegible] et [illegible] quod actionem [illegible]

Notandum [illegible] actionem [illegible] et actionem [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] actionem [illegible] et [illegible] et [illegible] actionem [illegible] actionem [illegible] [illegible] et [illegible] actionem [illegible] [illegible] [illegible] actionem [illegible] et [illegible] [illegible] actionem [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible]

[illegible]

oz quod hec accidentia vera aliquid subiectum dant
intelligere. Unde licet dicatur quod quando quis
[illegible] dant intelligere aliquid subiectum speciale
preter hoc vel illud. Unde et aliquid subiecti
cuius sunt accidentia. Unde licet albedo dicatur
accidens nunc lapidis nunc hominis tamen
aliquo modo potest dici accidens certi subiecti
generis. Ideo sequitur albedo [illegible]
quod optime dixit philosophus. Sed dicit quod accidentia ex
predictis sunt ex additione diffiniuntur et cum
in complexione est eo in accidentia ex quibus
est in complexione ad subiectum [illegible]
[illegible] ad subiectum sunt ita quod intellectus eorum
et conceptus [illegible] non potest sine conceptu subiecti ac-
cipi [illegible] accidentia quia
quod simul dico quod nullo addito dico
quod est ista [illegible] sine additamento hic subiecti
nec illius [illegible] ita quod simul
dici [illegible] quod sine additamento dici [illegible]
[illegible] quod dici [illegible]
additamento. Deinde cum dicit ex
additione probat quedam quod dicebat dicens
enim quod accidentia [illegible] in complexione [illegible]
diffinitio per additionem ita quod si ista non
diffiniuntur [illegible] non diffiniuntur [illegible] probat
[illegible] quod talium [illegible] diffinitio per additionem dicens
quod [illegible] talia accidentia [illegible] per
additionem [illegible] non quia [illegible]
[illegible] et [illegible] diffiniuntur [illegible]
ita quod [illegible] similitudo [illegible] et
[illegible] et [illegible]
quod simitas [illegible] in naso [illegible]
[illegible] tale accidens diffinitur per additionem
[illegible] quod hec accidentia non [illegible]
[illegible] et [illegible] in eo [illegible] accidens
[illegible] simitas [illegible] similitas [illegible]
nasi [illegible] accidens [illegible] simitas
[illegible] naso [illegible] albedo [illegible]
[illegible] quod [illegible] accidens
[illegible] quod sit homo [illegible]
sibi [illegible] masculinum et femininum [illegible]
et [illegible] et sic
[illegible] accidens [illegible]
[illegible] hec accidentia [illegible] dif-
[illegible] existit [illegible] diffinitionem
[illegible] hec accidentia [illegible] passiones [illegible]
[illegible] accidens [illegible] quod non [illegible] diffi-
[illegible] separatim [illegible] immo [illegible]
accipit [illegible] diffinitionibus [illegible]
[illegible] diffiniri [illegible] homine [illegible]
[illegible] talis. Et [illegible] accidentia non
diffiniuntur [illegible] Deinde cum dicit
quod [illegible] quod [illegible] concludit
[illegible] dicens quod [illegible] eo
accidentium et diffinitio [illegible] diffinitio
[illegible] quod diffinitio [illegible] per additionem
diffinitio [illegible] Notandum quod
[illegible] ad evidentiam quod diffinitio

ex additione est aliquo modo diffinitio quod
[illegible] super duas [illegible]
[illegible] quod accidentia et [illegible] et concretiva
diffiniuntur [illegible] quod si diffiniuntur
diffiniuntur per additionem ex quibus [illegible]
[illegible] quod [illegible] quod accidentia concretiva
[illegible] nullo modo diffiniuntur [illegible]
[illegible] quod diffinitio ex additione
est aliquo modo diffinitio [illegible] quod
accidentia concretiva et accidentia [illegible]
[illegible] accidentia [illegible] accidentia
[illegible] per accidens [illegible]
accidentia per accidens [illegible]
[illegible] diffinitio cadit super [illegible]
et non super [illegible] diffinitio cadit
super accidentia concretiva [illegible] accidentia
per accidens. Debemus enim [illegible]
ex [illegible] quod omne [illegible]
et [illegible] in
[illegible] aliquos [illegible] et [illegible]
[illegible] quod [illegible] quod [illegible]
[illegible] aliquos [illegible] diffinitio
[illegible] quod diffinitio [illegible] nisi [illegible]
et [illegible] [illegible]
accidentia [illegible] concretiva [illegible] per [illegible]
[illegible] [illegible]
quod [illegible] [illegible]
[illegible] et diffinitio [illegible]
[illegible] quod accidentia concretiva diffiniuntur
[illegible] quod diffiniuntur [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] quod accidentia concretiva [illegible] quod
[illegible] diffiniri possunt [illegible] ista
[illegible] ut quod [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] et entitas accidentium et [illegible]
[illegible] ex dependentia ad subiectum ita
[illegible] et [illegible]
accidentium ex dependentia [illegible]
[illegible] diffinitio quod diffinitio [illegible]
[illegible] debemus [illegible]
[illegible] quod accidentia per accidens [illegible]
[illegible] albedo [illegible]
[illegible] magis [illegible]
[illegible] Et [illegible] aliquo modo
[illegible] et [illegible] diffiniuntur
accidentia [illegible] et concretiva [illegible]
sibi [illegible]
diffiniri possunt [illegible] accidentia
[illegible] [illegible] modo
non [illegible] albedo [illegible] homine alicuius
modi [illegible] simitas
[illegible] [illegible]
[illegible] accidentium [illegible]
accidentia [illegible] diffinitionem [illegible] diffinitio
[illegible] indiffinitio [illegible]
[illegible] accidentia
[illegible] accidentia
[illegible] diffinitionem [illegible]
[illegible]

attendendum tamen quod licet accidens per accidens
sunt inhaerentia ratione subiecti quod alterum per
accidens tamen si reducuntur ad subiectum per se
subiicitur aliquod concretum ratione illius subiecti
dicitur de eo semper quod accidens aliquod
respectu alicuius habet se aliquo modo subiecti
quod tamen reducitur ad aliquod subiectum per se
non ipsius et a subiecto illa accidentia quae
sunt per accidens ratione unius subiecti possunt esse
per se ratione alicuius alterius quod omne per accidens
semper aliquo per se fundatur. Notandum
dicit quod de per se quod calidum accidit est
homini quod illa littera potest sic exponi quod ei
cui convenit non ad hominem sed ad album ita
quod sit sensus calidum est albo per accidens cui
albo accidit quod sit homo. Sed eum dicere
non accidit per se et per accidens quod accidit
per accidens [illegible] ad [illegible] subiecti nec nullo
negabit eum albedinem quod sit in ligno
nec homini accidit non per se calidum
est quod sit nisi subiecto conveniat sed haec ratio
quod sit triangulus. Ideo dicit [illegible]
[illegible] legendi accidens per se
ex sua consequentia [illegible] subiecti [illegible]
subiecti et eius differentia propter per se subiectum
accidens autem per accidens non [illegible] subiecti
tale subiectum unum est accidens quod sunt nisi
subiecto nec nullo est inhaerentia sunt
non differentiae. Calidum non potest exponi
ita quod conveniat [illegible] ad calidum album
ita quod sit sensus calidum est albo per accidens
cui calido albo accidit quod sit homo. Dicendum
est magis convenienter. Quaeret aliquis
[illegible] calidum albo accidit est homini [illegible]
quod licet superioribus accidentibus in
ferioribus inferioribus tamen non accidentia su-
perioribus licet enim homini accidit quod sit sor-
tes sorti non accidit quod sit homo quia
commune est sibi sed hic calidum sit infe-
rius ad hominem sibi non accidit quod sit
homo. Dicendum est ad hoc quod aliquid acci-
dit alicui [illegible] quod sibi alicui
subiecto sit commune licet enim [illegible]
sor accidit quod sit coloratum tamen sorti
inquantum albo non accidit quod sit coloratum
est differentialis enim non [illegible] quod in
genere [illegible] subiecti [illegible] albo quia
est [illegible] sorte inquantum albo quia
[illegible] quod sit coloratum [illegible] colo-
ratum est commune [illegible] albo [illegible]
sit aliquod accidens alicui [illegible]
quod tamen est sibi commune sub alio ita ergo
aliquod est commune alicui [illegible]
quod tamen sibi accidit sub alio licet enim cal-
lidum sit commune quod sit homo quia calidum
est individuum [illegible] et [illegible] est [illegible]
individuum [illegible] quia [illegible] homo
sed calidum inquantum albo sub ista redu-
plicatione accidit quod sit homo. Si enim

calidus inquantum albus esset commune quod esset
homo. Omne albus esset homo quod quod [illegible]
alicui inquantum tale et omne tale [illegible]
[illegible] quod superioribus accidunt in-
ferioribus accidit enim homini quod sit sortes
quod tota communitas [illegible] per [illegible] sortes
si [illegible] homo non accidit et est sortes
omnis homo est sortes inferioribus autem
non accidunt superioribus sed sorti et calli-
dum accidit quod sit homo quod sortes et calli-
as non est nisi homo. Sed [illegible]
[illegible] [illegible] inferioribus superiora
non aliquo [illegible] accidentia [illegible]
[illegible] accidens [illegible] non [illegible]
[illegible] inferiorem [illegible] [illegible]
sed calidus accidit quod sit homo non [illegible]
[illegible] si [illegible] albus [illegible] quod [illegible]
[illegible] reducatur ad superiorem si enim
non [illegible] aliud [illegible] non [illegible]
si calidus albo accidit esse homini [illegible]
albus non est dicere quod calidus albus accidit
esse homini quod dicebatur in 2o expositione
et quod albo accidit esse homini
sed dicebatur inquantum [illegible] sol-
[illegible]. Deinde cum dicit et
[illegible] Movet [illegible] dubi-
tationem dicens de eo quod accidens copu-
latum definitur per additionem sive [illegible]
non definitur per [illegible]. Vel enim de
definitione [illegible] dicens quod [illegible]
[illegible] est [illegible] quod [illegible] omne de-
finitum est idem [illegible] definitio quod [illegible]
[illegible] definitio non sit definitum et
definitio [illegible] [illegible] [illegible]
definitum sit idem quod [illegible] [illegible]
definitio [illegible] intelligere quod idem est
quod in [illegible] quaeri in omnibus
[illegible] [illegible] autem [illegible]
[illegible] quod [illegible] ponit [illegible] et [illegible]
ad [illegible] [illegible] [illegible]
dicit [illegible] definitio talem [illegible] non est
[illegible] definitio. [illegible] per [illegible] non [illegible]
[illegible] definitio et [illegible] non [illegible]
[illegible] [illegible] praecedens capitulum. De
definitione [illegible] et [illegible]
per quod [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] quod [illegible] definitio [illegible] in
[illegible] quod [illegible] ponit [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] argumentum [illegible]
[illegible] ubi [illegible] non [illegible] [illegible]
[illegible] dubio [illegible] Utrum idem
sit nasus simus et nasus [illegible]. Si enim
dicatur quod idem sit nasus simus et nasus
[illegible] idem est simum et [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] si idem est nasus simus
et nasus [illegible] idem est simus et [illegible]
[illegible]. Si [illegible] [illegible] [illegible] simum

vel dicit nec contingens quia nec dicit necessario simpliciter
et necessario contingens. Secundo eciam dicit si
non non arguendo ad partem oppositam dicit
eciam aliquis quod necessario simpliciter non est idem
quod necessario contingens, quia simpliciter dicit intelle-
ctum necessarium contingens aut non, ergo etc. Et arguitur
quod si ita ponatur ad probandum quod non sit
idem sequeretur quod quilibet necessario dispositus per hoc
quod est [illegible]. Et quod est longitudo
dicitur si simpliciter dicit semper intelligendum
necessarium vel dicitur necessario simpliciter si per se
ponatur secundum intellectum necessario contingens
sequitur quod dicere necessarium sunt idem dicere quod
necessario: necessario contingens et sic quod dicit [illegible]
patet. Ita dicendum quod si ponatur idem sequitur
quod simpliciter et contingens sunt idem. Quia non
simpliciter ponantur in parte ista contra quod
impossibile est intelligendum et dicere simpliciter sic
solum cum est passio et sine necessario quia simpliciter
idem est quod contingens in necessario. Quia ita dicitur
sepe quod aut non quod dicere necessario simpliciter aut
quia dicatur idem dicit bis dicendum et repe-
titum simpliciter necessario. Si enim simpliciter absolutum et
contingentia necessario quod dicit intelligendum
[illegible]

[illegible] contradicit. Vtrum idem sit necessario simpliciter et necessario
contingens: si [illegible] dependentes [illegible]
[illegible] differentia et
differentia. [illegible] possibilis ne-
[illegible] aliquid [illegible] differentia et
[illegible] et [illegible] talis est, quod
[illegible] indifferentia [illegible]
[illegible] et [illegible]
[illegible] sequitur [illegible]
[illegible] et differentia
[illegible] differentia et de-
[illegible] differentia
[illegible] et differentia
[illegible]

Ergo omnes sunt diversi sicut omnes casus si casus sunt determinatus et indeterminatus ex quo sequitur oppositum maioris quod contrarietas [illegible] in aliquo subiecto [illegible] [illegible]

[illegible]

quod quantitatem nasi et [illegible] consequentem [illegible] est nasus simus et nasus [illegible] [illegible]

[illegible]

Et ulterius creando differenti si quod generando se magis quam indifferentie formi ad unius quod et generis specifici per se. generaliter [illegible] [illegible] non sequitur quod si esset [illegible] forma et generando [illegible] quod sit [illegible] [illegible] forma et generando sic [illegible] [illegible] [illegible] et sic [illegible] quod ille [illegible] [illegible] nullus [illegible] moventis et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] talis et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et generatio quod generans et generatur [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] abstra-te quia tota [illegible] [illegible] sit [illegible] illa tale [illegible] et generans [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. Queritur [illegible] aliquis [illegible] [illegible] quod forma [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et sit [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] forma [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] forma [illegible] [illegible] quod [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et forma [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] forma [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] forma et [illegible] forma [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

intelligentia [illegible] et actualis activitas [illegible] [illegible] [illegible] quod [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] activitas [illegible] [illegible] [illegible] additum et [illegible] [illegible] [illegible] intellectu [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] de intellectu activitas si [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] forma [illegible] [illegible] [illegible] actualis [illegible] forma [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] forma [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] in activitate forma [illegible] in activitate [illegible] Et sic [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] forma [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in actu quod [illegible]

et deductio ad directionem vel ad esse significati[?] secundum aliquem [illegible] dicitur intelligi non accidens accidens et hoc [illegible] quod quando et modo [illegible]

[illegible]

Secundo sic dicit [illegible]

[illegible]

2 Ex quo sequitur [illegible]

[illegible]

[illegible]

2 Notandum [illegible]

[illegible]

et additum certe et non additum certe indetermi-
natum ab certo. Explicatur quidam modus alie-
nus et [illegible]. Alio modo [illegible] diffinitur
[illegible] primo [illegible]. Secunda [illegible] quod sola [illegible]
diffinitur sed additione [illegible] sic [illegible] sola
[illegible] ipsius independens ab alio
[illegible] et non potest diffiniri sine additione
alicuius entis ita quod certa [illegible] est certa
[illegible] addita certe et [illegible] explicari et dif-
finiri [illegible] quod [illegible] suis [illegible]
accidens [illegible] sui dependenciam est
eius incomplecione ad aliud [illegible]
[illegible] et [illegible] modus diffiniendi sequitur
modum essendi sed est eius incomplecione ad
eius ita est diffinitum cum additione entis

Deinde cum dicit [illegible] queritur
[illegible] statim dicit quod solius [illegible]
[illegible] diffinicio [illegible] aliquid quod nullo modo
diffinitur accidens et [illegible] non [illegible]
[illegible] quod diffinicio est [illegible]
accidens et quod non [illegible] quod [illegible]
[illegible] quod diffinitio non [illegible]
et [illegible] vero [illegible] sicut ita
[illegible] accidens [illegible] et diffinitio
[illegible] quod ille [illegible] et [illegible] diff-
[illegible] dicit quod diffinitio [illegible]
[illegible] et [illegible] ita quod [illegible] est [illegible]
[illegible] accidens [illegible] esse [illegible]
[illegible] nullus est diffinitio nisi [illegible]
[illegible] quod quid erat esse [illegible] et nisi [illegible]
[illegible] quod potest esse accidens [illegible]
[illegible] et [illegible] quod [illegible]
qui dicit quod accidens nullo diffinitur
[illegible] diffinitio [illegible] diffinitio
[illegible] quod [illegible] et [illegible]
[illegible] quod [illegible] Et [illegible]
[illegible] et [illegible] ita quod
[illegible] accidens
Notandum est quod [illegible]
[illegible] quod [illegible] quod [illegible]
[illegible] et [illegible] quidam [illegible]
[illegible] quod [illegible] dicit [illegible] et
aliud quod [illegible] et [illegible] et non
[illegible] quidam [illegible] et [illegible] quod
[illegible] aliis et aliis [illegible] quidam [illegible]
[illegible] et [illegible] est [illegible]
quod differencia [illegible] aliis et
aliis modis **Deinde cum dicit** quod [illegible]
[illegible] diffinitio [illegible] quod dicit in
[illegible] quod diffinitio sit [illegible] decla-
[illegible] et quod quid erat esse rei
[illegible] quod quid erat [illegible] et diffinitio
[illegible] sola [illegible] simpliciter [illegible]
[illegible] Et [illegible] simpliciter

tem autem [illegible] aut al-
terum quod quid erat es-
[illegible] conveniunt [illegible]
[illegible] quod quid erat esse [illegible] quod [illegible]
[illegible] quod [illegible] quod quid erat esse

sit [illegible] eo [illegible] Et dividitur in [illegible]
quod primo querit [illegible]. Secundo solvit. Secundo
[illegible] solvit quamdam [illegible]
[illegible] Secunda ibi
[illegible] aliud [illegible]. Tercia ibi Si
[illegible] quod [illegible] primo [illegible]
[illegible] ita [illegible] quod quid erat
[illegible] quod [illegible] quod quid
erat et [illegible] quod quid erat esse [illegible]
[illegible] sit ad quam
[illegible] rei **Notandum** est quod [illegible]
rei [illegible] quod [illegible] et [illegible] rei sic ergo [illegible]
[illegible] rei [illegible] eius [illegible]
eius [illegible] et [illegible] quod [illegible] quod
quod [illegible] et [illegible]
quod [illegible] rei [illegible] ergo [illegible]
[illegible] quod [illegible] sit
ad [illegible] et [illegible]
ad [illegible] rei **Deinde cum dicit**
[illegible] potest solvere questionem et dividitur
[illegible] quod [illegible] potest solvi [illegible] in
[illegible] et [illegible] Secundo [illegible] sit
solucionem [illegible] Tercia ibi [illegible]
[illegible] primo [illegible]
[illegible] quod quid erat esse [illegible]
[illegible] Secunda ibi [illegible]
[illegible] accidens [illegible] ita [illegible]
[illegible] quod quid erat esse [illegible]
est [illegible] quod sit [illegible]
[illegible] quod quid erat esse
[illegible] quod [illegible] rei [illegible]
[illegible] quod quid erat esse [illegible] ergo [illegible]
[illegible] rei et quod quid erat esse
[illegible] ergo
[illegible] quod quid erat esse **Notandum** est
[illegible] quod [illegible] rei et
[illegible] et [illegible] in re [illegible]
[illegible] quod [illegible]
[illegible] quod [illegible]
[illegible] et [illegible] sic [illegible]
[illegible] sit [illegible] et [illegible]
non [illegible] ergo non [illegible]
[illegible] **Deinde cum dicit** in
[illegible] accidens [illegible] quod [illegible]
quod quid erat [illegible]
[illegible] potest [illegible]
[illegible] ubi [illegible]
[illegible] ergo [illegible] ita [illegible] est quod [illegible]
non [illegible] et [illegible] quod quid
erat esse [illegible] accidens [illegible]
[illegible] quod quid erat esse [illegible] est
[illegible] albus [illegible]
et [illegible] albi-
[illegible] **Deinde cum dicit** [illegible]
[illegible] quod [illegible] quod [illegible]
[illegible] accidens [illegible] quod [illegible]
est [illegible] Et [illegible] sit quod [illegible]
[illegible]

quia posset aliquis videre ad partem opposi-
tam ubi est eius homo albus. ad dubi-
tationem per probacionem dicens ita dicendo est
quod quando datur hominis albi et homo albus
est sic enim esset iste esset quiditas
huius et quiditas albi hominis
impossibile ... Queritur statim
aliquis quod sequitur
[illegible]

et albus homo ...
aliquid posset ...
sit quod quando datur ... et
[illegible]

que praedicata sensibilia [illegible] quod [illegible]
sunt eadem non illa sensibilia [illegible] per modum quod
[illegible] de diversis quantitatibus eius et sic quanti-
tas [illegible] quantitas et ita [illegible]
[illegible] praedicata autem accidentalia [illegible]
[illegible] quando [illegible] sensibilia [illegible]
non per modum quod si per modum quando [illegible]
non quale et [illegible] modis praedicamen-
talibus [illegible] quale [illegible]
[illegible] per modum qualis [illegible]
[illegible] quale ita [illegible] per modum quod
[illegible] quale [illegible] per modum [illegible]
[illegible] quali ita [illegible] et [illegible]
[illegible] accidentalibus [illegible]
[illegible] per modum quando [illegible]
[illegible] quando eius si per modum quanti [illegible]
[illegible] et quale et ubi praedi-
cata accidentalia sunt eadem [illegible] solum
per accidens [illegible] quod sunt eadem [illegible]
[illegible] per modum quando si per modum quanti
vel qualitas vel alterius accidentis [illegible]
[illegible] sit intrinsecus [illegible]
[illegible] praedicata et [illegible]
accidentalibus sunt eadem per accidens et [illegible]
sunt eadem [illegible] quantitatibus [illegible]
[illegible] eadem [illegible] per modum quando [illegible]
[illegible] sit intrinsecus [illegible]
[illegible] accidentia [illegible] aliquo modo [illegible]
[illegible] aliquo modo eadem [illegible]
[illegible] sunt eadem per accidens [illegible]
[illegible] sunt eadem esse [illegible]
[illegible] esse [illegible]
et [illegible] per modum quando [illegible]
[illegible] intrinsecus [illegible] praedi-
cata sensibilia et accidentalia sunt [illegible]
[illegible] sunt eadem [illegible]
si praedicata sensibilia sunt eadem [illegible] esse [illegible]
modum quando praedicata autem accidentalia [illegible]
esse eadem [illegible] per modum quando si per accidens
[illegible] sic [illegible]
[illegible] albedinis et quantitas
albedinis [illegible] quando [illegible]
albi hominis vel albedinis et hominis albi
[illegible] eadem per modum [illegible]
[illegible] eadem per modum quando utraque [illegible]
quando [illegible] alterius vel [illegible] quando alterius [illegible]
[illegible] per modum [illegible] quando [illegible]
sunt per modum quantitatis vel [illegible]
[illegible] vel [illegible]
[illegible] eius [illegible]
[illegible] quantitatis [illegible]
[illegible] quando eius [illegible] quod [illegible] hominis albi
vel albedinis esset [illegible] hominis per modum [illegible]
[illegible] quod [illegible] per [illegible]
et [illegible] vel [illegible] eius [illegible] vel [illegible]
[illegible] accidentibus [illegible]
[illegible] quantitates [illegible] et [illegible]
per modum [illegible]
[illegible] quod [illegible]
[illegible] et [illegible] alius vel [illegible]

[illegible] quod [illegible] hominis albi et [illegible]
[illegible] sequitur [illegible] accidens homo
et homo albus [illegible]
[illegible] alio per modum [illegible] sequitur
[illegible] albus per modum quando [illegible]
[illegible] quando [illegible]
[illegible] per modum quando et [illegible]
quando [illegible] per modum quando [illegible]
et [illegible] quando [illegible] sequitur
[illegible] alio per modum accidentis passionis
[illegible] sit quod quando [illegible]
quando [illegible] sequitur [illegible]
[illegible] accidens [illegible]
[illegible] quod sunt
[illegible] accidentia [illegible] eadem [illegible]
[illegible] eadem [illegible]
[illegible] quod sit [illegible] duo [illegible] duo
accidentia [illegible] illa
duo accidentia [illegible] sequitur quod si illa
duo accidentia sunt eadem illa [illegible] per accidens
quod [illegible] sunt eadem [illegible]
sequitur quod si sunt eadem illa [illegible] per modum
quod quando [illegible] quod sunt eadem [illegible]
[illegible] praedicata [illegible] per modum quod
quando [illegible] per modum [illegible] quantitates
[illegible] per modum quod
[illegible] quantitates [illegible] eadem [illegible] si alterum
[illegible] per modum quando [illegible] quantitates
[illegible] et [illegible]
sit [illegible] quantitates [illegible]
[illegible] et [illegible] eadem quantitates
[illegible] sic [illegible]
[illegible] aliquis [illegible]
[illegible] quando [illegible] illi [illegible] per modum quod
sunt et [illegible] per modum
quando [illegible] qualis [illegible]
[illegible] quando [illegible] quod [illegible]
et [illegible] sunt [illegible] et [illegible]
quando [illegible]
[illegible] quando [illegible] quod [illegible] et [illegible]
[illegible] quod [illegible] et [illegible]
quantitates [illegible] et [illegible]
[illegible] quando [illegible] quod
[illegible] quantitates [illegible] sunt
et [illegible] quando [illegible] eadem [illegible]
[illegible] quod [illegible] ad quantitatem [illegible]
quando [illegible] alius [illegible]
[illegible] ad [illegible] quantitatis
ad quantitates [illegible] eadem quantitas [illegible]
[illegible] ad aliud modum [illegible]
[illegible] dicitur [illegible]
per modum quando et [illegible]
per modum quando [illegible] quod et [illegible]
[illegible] dicitur [illegible]
modum et [illegible] quod [illegible]
[illegible] praedicata sensibilia [illegible]
[illegible] ad [illegible]
[illegible]

sicut admirari in re per modum ... admirabile inesse subiecto ... accidentali- ter admirabile ... quod non admirabile ... quod inesse ... admirabile ... et ... sequitur quod admirabile ... per accidens. Si autem admirari ... per modum quod dicit ... quod et si diceret ... aliquis ... quod accidentale aliquid ... sit alicui per modum quod ... sic quod ... sit accidentale ... respectu ... [illegible]

[illegible]

[illegible] et primo [illegible] tenet una pars concedit quod [illegible] post tamen quaeritur si quiditas rei est separata a re [illegible] de re [illegible] nec [illegible] separata est et [illegible] probat [illegible] [illegible] ubi [illegible] dicit [illegible] primo quod si album est primo bonum et quiditas boni [illegible] quiditatem eius et [illegible] et [illegible] [illegible] et [illegible] et [illegible] quiditatem [illegible] si [illegible] est alia [illegible] et [illegible] [illegible] ideo [illegible] si iste quiditates sunt quiditates si [illegible] ille [illegible] alie ab [illegible] separate [illegible] [illegible] non [illegible] [illegible] non [illegible] contra [illegible] quiditates absolute et separate ab eo [illegible] quiditas si [illegible] bonum non [illegible] quiditas boni [illegible] bono [illegible] quiditatem boni. De inde [illegible] dicit [illegible] probat [illegible] [illegible] habebat [illegible] [illegible] dicit quod si quiditates [illegible] res [illegible] quod quiditates non [illegible] entes [illegible] si quod [illegible] non [illegible] [illegible] rei [illegible] quod [illegible] quod [illegible] bonum [illegible] quod [illegible] et [illegible] bonum [illegible] in aliquo quod [illegible] si [illegible] separata [illegible] non [illegible] res [illegible]. Notandum [illegible] [illegible] quod [illegible] res [illegible] quod intellectus [illegible] realitatem et quiditatem eius [illegible] quod [illegible] aliquo [illegible] aut aliquo [illegible] separatur [illegible] re [illegible] esse aliquod [illegible] rei nec [illegible] rei. [illegible] ita esset quod [illegible] quiditatem rei esset separata [illegible] quiditatem rei [illegible] rei [illegible] res non [illegible] nisi [illegible] quiditatem [illegible] quiditatem non [illegible] [illegible] quod si quiditates separate [illegible] res [illegible] [illegible]. Notandum [illegible] quod [illegible] quiditas [illegible] quiditatem [illegible] nisi [illegible] [illegible] quod [illegible] nisi in eo [illegible] quiditas [illegible] et [illegible] quiditatem et [illegible] quiditas quod [illegible] quiditas non [illegible] nisi in eo [illegible] quiditas et [illegible] quiditas non [illegible] nisi [illegible] quiditatem. Si ergo quiditas [illegible] separata ab eo [illegible] quiditas [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quod non habebit esse [illegible] nisi in eo [illegible] quiditas [illegible] separata ab illis. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quiditas [illegible] quod non [illegible] rei [illegible] aliquo nisi [illegible] rei non aliquo separata ab eo [illegible] [illegible] tangit [illegible] dicens quod si quiditates

[illegible] separate [illegible] quiditas [illegible] est [illegible] [illegible] non [illegible] De inde [illegible] dicit [illegible] si nec bonum ponit [illegible] dicens quod si quiditas boni est separata a bono nec [illegible] quod [illegible] bonum [illegible] non quiditas entis est separata ab [illegible] ente nec [illegible] quod [illegible] et [illegible] non quiditas [illegible] separata ab uno. Nec [illegible] quod [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quod [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quod [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] si [illegible] quiditas entis separata ab ente nec [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quod [illegible] quiditas [illegible] si quiditas boni est separata a bono ut [illegible] [illegible] quiditas entis est separata ab ente [illegible] [illegible] alio si ergo quiditas entis est separata ab ente ergo quiditas [illegible] est separata [illegible] [illegible]. Notandum [illegible] [illegible] [illegible] quod [illegible] quiditas est [illegible] entitas [illegible] quiditas entis [illegible] [illegible] quiditatem [illegible] entitas [illegible] quiditas [illegible] entis [illegible] aliqua entitas [illegible] [illegible] non [illegible] et entitatem [illegible] [illegible] et [illegible] entitatem [illegible] [illegible] quod possit esse [illegible] sine entitate [illegible] [illegible] quod [illegible] [illegible] possit esse [illegible] sine entitate. Et [illegible] quod dicit [illegible] quod non [illegible] non est sine entitate [illegible] [illegible] [illegible] sine entitate. De inde [illegible] dicit [illegible] [illegible] ponit [illegible] [illegible] et [illegible] quod [illegible] [illegible] dicens [illegible] bonum [illegible] quiditas boni [illegible] illud [illegible] non bonum [illegible] separata quiditas boni. [illegible] ergo bonum [illegible] [illegible] bonum [illegible] quiditas boni separata quod bonum [illegible] non bonum. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] bonum non et [illegible] [illegible] quiditas [illegible] bonum et [illegible] bonum [illegible] quiditas boni [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quod [illegible] et [illegible] [illegible] non [illegible] aliquid [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] nec [illegible] ponere quiditates [illegible] [illegible] quiditas [illegible] in re [illegible] non ponendo [illegible] et [illegible] separate et si ponendo [illegible] [illegible] [illegible] quiditas [illegible]. Notandum [illegible] quod [illegible] [illegible] quiditas [illegible] [illegible] [illegible] si [illegible] ponendo [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et non esset [illegible] si ponendo album [illegible] albedine esset album [illegible] non album et [illegible] quod dicit [illegible] quod si quiditas boni esset separata a bono esset bonum et non bonum. Notandum [illegible]

2o quod si ponerentur quantitates separate a re-
bus tunc quibus res haberent esse per formam quanti-
tatis formaliter quibus res haberent esse formaliter
[illegible]

accidens sed albedo non [illegible] possunt ergo
dicit quod [illegible] et [illegible] quod quantitas
[illegible]

separate

[illegible] quod [illegible] ... [illegible]
[illegible] separata [illegible] et [illegible]
[illegible] quod [illegible] et [illegible]
[illegible] ... Et talis [illegible] quod [illegible]
[illegible] sic ponitur sequitur quod quiditas
[illegible] aliud [illegible] et aliud [illegible]
quiditas [illegible]
[illegible] quod quod [illegible]

[illegible]

Notandum [illegible] quod [illegible] quiditas [illegible]

[illegible]

Notandum [illegible] quod [illegible]

[illegible]

De mode [illegible]

[illegible]

[illegible] aliquis [illegible]

[illegible]

[illegible] quod [illegible] alterius [illegible]
[illegible] veritas [illegible]
[illegible] De modo [illegible] sic [illegible]
[illegible] quod si aliud [illegible]
quiditas [illegible] quiditas [illegible]
[illegible] quiditas [illegible]
[illegible] quiditas [illegible] illa
quiditate [illegible] quod habebit
illam quiditatem [illegible]

[illegible]

Notandum [illegible] quiditas [illegible]

[illegible]

Ergo quiditas rei [illegible] talis res

[illegible]

De modo [illegible] sophistici [illegible]

[illegible]

et quia [illegible] Notandum [illegible] quod ille
sophistici elenchi per formam multis modis
[illegible] non sunt [illegible] sicut est de forma et qualitatibus
[illegible] sicut forte [illegible] qualitate [illegible] forma qualitatis
[illegible] qualitate [illegible] et de alia [illegible] apparentia
[illegible] elenchi est [illegible] duo sunt [illegible]
[illegible] unum [illegible] aliud sicut [illegible] forma et forma quod
[illegible] sunt [illegible] sicut forma [illegible] qualitas [illegible]
[illegible] qualitas [illegible] extensionem [illegible]
[illegible] ex predicamentis [illegible] quod qualitas sive
et forma [illegible] res [illegible] res
[illegible] res non sequitur [illegible] quod si res [illegible]
[illegible] albedo [illegible] non sequitur
quod si albedo [illegible] res alba
et [illegible] albedinis quod si res alba [illegible] albedinem
[illegible] albedo [illegible] in [illegible]
[illegible] et [illegible] non sequitur
quod quidditas [illegible] aliquo. Alio modo
sophistici elenchi sic. Quedam sophistice [illegible]
[illegible] sit unum [illegible] qualitate [illegible]
[illegible] et [illegible] quod sit unum [illegible] quod
quod quid est [illegible] quod quid est [illegible]
[illegible] homo [illegible]
et [illegible] aliquid [illegible]
[illegible] et [illegible] unum [illegible] unum
[illegible] solum [illegible]
[illegible] quod [illegible] homo [illegible]
[illegible] implicite [illegible]
[illegible] Queritur aliquis
utrum [illegible] sit quod quid est [illegible] eo
[illegible] si [illegible] sit [illegible]
[illegible] forma. et [illegible]
[illegible] forte [illegible]
forma [illegible]
[illegible] quod forma [illegible]
[illegible] qualitates et [illegible] qualitates [illegible]
[illegible] sunt [illegible] forte et [illegible]
[illegible] et [illegible] quod quid est [illegible]
[illegible] unum [illegible] aliquid [illegible] est
[illegible] intellectus [illegible]
[illegible] aliquid [illegible] illa quod
[illegible] aliis [illegible]
[illegible] forma et quod quid [illegible]
[illegible] et [illegible]
quod quid est ut [illegible]
[illegible] individuum [illegible] forte [illegible]
petri et [illegible] individuum [illegible]
[illegible] communi [illegible] individuum aliquid
[illegible] communi [illegible]
[illegible] et quidditatis [illegible]
[illegible] individuum [illegible]
[illegible] individuum [illegible]
[illegible] individuum et [illegible]
[illegible] communi [illegible]
individuum [illegible]
[illegible]
[illegible]
quod quid [illegible] sic intelligendum.

[illegible] accidentis [illegible]
[illegible] accidens [illegible] et [illegible]
[illegible] et [illegible] quod quid [illegible]
[illegible] illud [illegible]
[illegible] quod [illegible]
[illegible]
quod quid est et [illegible] individuum [illegible]
[illegible] illud [illegible] et [illegible]
[illegible] forme [illegible]
[illegible] tota communi et [illegible]
[illegible] tota [illegible]
[illegible] et sic [illegible] unum [illegible] actu [illegible]
[illegible] unum [illegible] communi [illegible]
[illegible] quod quid est
[illegible] quod quid [illegible]
[illegible] quod possit [illegible] forte et [illegible]
[illegible] individuum [illegible] quod quid [illegible]
[illegible] illud [illegible]
[illegible] quod quid est et [illegible] si [illegible]
[illegible] unum [illegible] communi
[illegible] communi [illegible] quod quid est non [illegible]
[illegible] et ita [illegible] repugnat quod possit
[illegible] illud [illegible] communi [illegible]
[illegible] actu [illegible] individuum [illegible]
[illegible] individualia [illegible] illa [illegible] quod
[illegible] repugnat quod possit [illegible]
[illegible] illud [illegible] forte [illegible] actus
[illegible] intelligendum
[illegible] unum [illegible] actu et
[illegible] individuum [illegible]
[illegible] quod quid est [illegible]
[illegible] quod quid [illegible]
aliquid [illegible] individuum [illegible]
[illegible] individuum [illegible] quod quid
[illegible] imaginabatur quod [illegible]
individuum [illegible] actuali et
[illegible] actuale [illegible]
[illegible] individuum [illegible]
[illegible] quod quid est [illegible]
[illegible] quod quid est et illud [illegible]
[illegible] actu communi [illegible]
[illegible] quod sit [illegible]
[illegible] individuum [illegible]
et actu [illegible] communi [illegible]
[illegible] communi [illegible]
[illegible] et actu [illegible]
[illegible] et [illegible]
et actu [illegible] illa
[illegible] individuum [illegible]
[illegible] et ita [illegible]
[illegible] solum [illegible]
[illegible] unum in actu
et [illegible] Queritur [illegible]
utrum quod quid est sit [illegible] eo [illegible]
[illegible] sit [illegible] utrum
[illegible] sit [illegible] eo [illegible] est
[illegible] Notandum est
quod [illegible] homo [illegible] sic [illegible]

Quod sit aliquod includit quod non includit sed est [illegible]: includit enim [illegible] [illegible] homo [illegible] non includit [illegible] ut homo: si enim includeret homo [illegible] in suo intellectu [illegible] [illegible] esset [illegible] homo [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] quod quod [illegible] [illegible] aliquod [illegible] [illegible] [illegible] aliud [illegible] quod quod [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quod quod [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in suo intellectu [illegible] [illegible] quod quod [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

et hoc probatur rationes quas possumus declarare
quantitatis est ista quod absurdum appareret si quis
imponeret rem quantitati ita quod istud non
posset declarari per aliam quantitatem scilicet
eius quod illud cui est quantitas habet quan-
titatem et cum ipsa quantitas habet quan-
titatem sicut quod aliquis habet quantitatem
et hec quantitas aliam quantitatem et hoc pro-
cedit in infinitum quod si ista posset ponere aliam
dicit quod quod erat eo quod assignabatur quantitati
[illegible] ergo [illegible] in hoc quod si quantitas
haberet rem et haberet quantitatem scilicet quod
aliud erat quod quantitatem ipsius rei est quan-
titas et aliud ipsius quantitatis et hec
in infinitum [illegible] eandem
rationem [illegible] quod ad quantitatem rei sit non re-
[illegible] bona [illegible] sed diversa [illegible]
sed diversa [illegible] ita bona [illegible]
et diversa quantitas [illegible] diversa [illegible]
[illegible] res et sua quantitas [illegible] duas quan-
titates diversas [illegible] sequitur quod [illegible]
[illegible] diversa [illegible] impossibile [illegible]
quantitas rei sit [illegible] rei sit res [illegible]
diversa [illegible] ita res [illegible] diversa
[illegible] quantitate [illegible] ergo [illegible]
[illegible] quod sit [illegible] ita quan-
titas [illegible] sit [illegible]
[illegible] ita ipsius quantitas [illegible]
[illegible] quantitatis [illegible] quantitas de-
clarata [illegible] et [illegible]
[illegible] in [illegible]
et quod [illegible] quantitatis [illegible]
[illegible] quod [illegible]
[illegible] quantitatis
[illegible] et quantitas [illegible]
[illegible] ad aliam quantitatem
[illegible] ad quantitatem [illegible]
quod [illegible] et [illegible]
quantitate [illegible] quantitas [illegible]
[illegible] sicut [illegible]
[illegible] ad [illegible] in [illegible]
[illegible] in [illegible]
[illegible] posset dici [illegible] quantitatem sit quan-
titas [illegible] quantitas [illegible] resolubilis
ad quantitatem [illegible] dici [illegible]
quod quantitas [illegible] resolubilis [illegible]
infinitum [illegible] in hoc [illegible]
quantitatem sit quantitas [illegible] quan-
titates [illegible]
[illegible] ad alias [illegible] quantitates
[illegible] quod ista quantitas et [illegible]
[illegible] quantitas [illegible]
[illegible] in [illegible]
et hoc [illegible] quan-
[illegible] quod [illegible] et
[illegible] resolvi [illegible] si illud quod quan-
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

et non [illegible] quod si ista quantitas [illegible]
[illegible] ad eo [illegible] sic [illegible]
resolvitur ad [illegible] et quantitas [illegible]
quantitatem [illegible] ita ista quantitas ad quanti-
tatem [illegible] quod ista quantitas [illegible] in eo
[illegible] quod res [illegible]
quantitas ista resolvitur ad [illegible]
quod [illegible] quantitas et [illegible]
[illegible] in infinitum [illegible]
quantitatem [illegible] quantitas [illegible]
[illegible] ergo [illegible]
[illegible] si ad [illegible]
[illegible] quantitatem
[illegible] quantitas [illegible] in infinitum [illegible]
[illegible] impossibile ergo [illegible]
Notandum [illegible] quod [illegible]
[illegible]
[illegible] quod [illegible]
[illegible] quod [illegible]
[illegible] tres
[illegible] Si ergo quantitas
[illegible] quantitatem [illegible] sequitur quod [illegible]
quantitas [illegible] quantitatem [illegible] quanti-
tas [illegible] quantitas [illegible] quantitatem
sequitur quod [illegible] quantitas [illegible] quantitatem
[illegible] ergo [illegible] quod [illegible] quan-
titas posset [illegible] quantitatem [illegible] quod
illud quod est quantitas resolvitur ad [illegible]
[illegible] quod quantitas [illegible]
quantitas [illegible] quantitas [illegible] quanti-
tas [illegible] quantitas [illegible] quantitatem et si hoc
[illegible] in infinitum [illegible]
[illegible] aliquam
quantitatem [illegible] quantitatem [illegible]
quantitas [illegible] quanti-
tas [illegible] quantitatis [illegible] quantitatis
[illegible] quantitas [illegible] ergo quan-
titas [illegible] in infinitum [illegible]
[illegible] quod quantitas [illegible]
[illegible] quantitas [illegible] quantitates [illegible] ergo

Ad alia

[illegible] quantitas aliquam [illegible]
[illegible] quantitatem [illegible] No-
tandum [illegible] quod [illegible]
quod aliquam [illegible] quantitatem [illegible] quantitas [illegible]
aliquam [illegible]
[illegible] quantitas [illegible]
[illegible] quod quantitas [illegible]
[illegible] resolubilis ad aliam quantitatem [illegible]
[illegible] resolubilis [illegible] quan-
titas [illegible] resolubilis [illegible] ad aliam
quantitatem et sic aliquam [illegible] quantitatem
[illegible] quantitas [illegible] in [illegible] et aliquam
[illegible] in infinitum [illegible]
[illegible] possumus [illegible] si [illegible]
[illegible] aliqua quan-
titas [illegible] quantitatem [illegible]
[illegible] quod [illegible] aliam [illegible]
quantitas [illegible]

quod cum [illegible] alium [illegible] forte [illegible] et [illegible] / [illegible] quod [illegible] qualitas et [illegible] / [illegible] [illegible]

[illegible]

Tertio autem queritur / utrum [illegible]

[illegible]

illud [illegible] quod [illegible] / et ipsa qualitas ad generationem et corruptionem / [illegible]

[illegible]

ex aliquo ens sit: [illegible] in quantum est [illegible] et omnis [illegible] alias esset otiosa [illegible] quod omnis motus [illegible] ad aliquid sit [illegible] sit [illegible] [illegible] et motus [illegible] agens et [illegible] Notandum [illegible] recipit [illegible] largo [illegible] et [illegible] semper [illegible] quod [illegible] et [illegible] actus [illegible] [illegible] semper [illegible] [illegible] resolutionem [illegible] actus [illegible] et [illegible] in omni [illegible] recipiat large [illegible] extendit [illegible] et [illegible] actus Deinde cum dicit Et [illegible] [illegible] ab arte [illegible] [illegible] et forma [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] ubi [illegible] agens et [illegible] Deinde cum dicit [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible] agens [illegible] aliquid [illegible] et [illegible] aliquid [illegible] planta [illegible] actus [illegible]

[illegible] et [illegible] sit quia actus [illegible] semper actus [illegible] quod Deinde cum dicit Omne [illegible] quod [illegible] sit [illegible] [illegible] [illegible] Notandum [illegible] [illegible] et [illegible] sit [illegible] [illegible] esse [illegible] agens [illegible] et [illegible] ab alio recipit [illegible] forma [illegible] ergo illa [illegible] forma sit [illegible] et [illegible] forma [illegible] forma et [illegible] forma [illegible] forme [illegible] sub utroque Queret aliquis [illegible] et non [illegible] sit [illegible] et [illegible] alio [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] Notandum [illegible] et [illegible] ab [illegible] et [illegible] forma [illegible] aliquid [illegible] et [illegible] ab [illegible]

[illegible]

Ulterius quod aliquod [illegible]

[illegible]

quod certa [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] tota [illegible] et totum [illegible] si non differret non posset salvari [illegible] [illegible] ergo [illegible] modo [illegible]. Alii sunt qui [illegible] et [illegible] quod non abstante quod certa et certa [illegible] [illegible] [illegible] salvare [illegible] [illegible] [illegible] ymaginatur [illegible] [illegible] [illegible] obiectum corporis quod [illegible] obiectum [illegible] [illegible] [illegible] ymaginacio [illegible] [illegible] [illegible] alterius [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] res [illegible] et non [illegible] [illegible] tota res non [illegible] quod si ita esset non [illegible] [illegible] obiectum [illegible] [illegible] [illegible] ymaginacio [illegible] [illegible] [illegible] quod tota certa rei [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et tota [illegible] sit in actu [illegible] quod [illegible] ymaginem quod aliqua res [illegible] que [illegible] [illegible] [illegible] tota res [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] aliqui [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] potencialem [illegible] [illegible] [illegible] in actu [illegible] cuius [illegible] [illegible] et cuius in actu [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] alia et alia [illegible] [illegible] alia et alia [illegible] et alia et alia res [illegible] salvare [illegible] [illegible] [illegible] tota [illegible] [illegible] [illegible] qualitas tota [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] tota [illegible] in actu [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ut [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] actum [illegible] [illegible] ymaginacio [illegible] [illegible] quod illa qualitas [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] intellectus et [illegible] certa [illegible] dici illa [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] actionis [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] ymaginacio [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quod contra [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quod illa [illegible] qualitas que [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] sit [illegible] actionis [illegible] [illegible] et [illegible] et [illegible] quod [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] actionis [illegible] [illegible] dici [illegible] ex quo [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] salvare [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] actu [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] actus et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] modo [illegible] salvare [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] abstracte [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] salvari [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] aliqui [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] qualis differt [illegible] [illegible]

[illegible] quod [illegible] obiectum [illegible] [illegible] quod [illegible] aliquis quod differt [illegible] [illegible] [illegible] illa qualitas [illegible] [illegible] [illegible] obiectum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quod [illegible] [illegible] agens [illegible] [illegible] alteri [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] actus [illegible] actus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quod sit actus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] actus ita quod [illegible] actus [illegible] [illegible] [illegible] alterius [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] actus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quod actus [illegible] ymaginare [illegible] [illegible] una res sit que [illegible] [illegible] et alia que [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Et [illegible] [illegible] qualitas modo [illegible] et [illegible] alterius [illegible] agentis ita [illegible] qualitas [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quod [illegible] sit et posset [illegible] actus [illegible] [illegible] agentis et [illegible] [illegible] actus [illegible] [illegible] [illegible] alterius [illegible] [illegible] dicit [illegible] [illegible] ex quo [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quod [illegible] sunt quod illa [illegible] [illegible] [illegible] generacionis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et agens [illegible] [illegible] [illegible] quod [illegible] dici [illegible] et [illegible] quod [illegible] quod [illegible] [illegible] [illegible] dici [illegible] [illegible] [illegible] quod sit aliud [illegible] dici [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] generacionis [illegible] [illegible] agentis et agens [illegible] dici [illegible] quod [illegible] agentis et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] agens et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] agens [illegible] dici [illegible] ita et [illegible] [illegible] illa [illegible] et illa [illegible] in alio et alio sit individualiter [illegible] [illegible] homo [illegible] homo [illegible] et homo [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et individualiter [illegible] [illegible] [illegible] quod [illegible] [illegible] illa [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] alio [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] generacionibus [illegible] [illegible] [illegible] illa [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] a [illegible] [illegible] posset dici [illegible]

licet non sit factionis naturae in talibus eo
modo quo dicitur quod calidum sit calidum tamen
esse largitur de ... factionis in aliquo quod
sunt ab intellectu. omnes enim elec-
tionis sive dicte ... non sunt abstracte
nec sunt captivae nec sunt a materia ...
... quae sunt abstracte quando possunt sub
... et a fortiori sub eo ... a ...
... sub ... formato et sub formato ita
... abstracte quando sunt ... ab arte
et ... quando aliqua sunt abstracte
et ... ad ... continuandum ... consequentiam.
Notandum ... ... non sunt generatio
actio et factio ... communis esse ...
in his quae sunt ... non ... actio
et factionis ... in his quae sunt ...
... intellectu. ... quod ... de ...
... quando actio intellectus quod ...
... et ... actio speculativa
... practica quod ... moralis
et actiones ... a ... et ...
et talis actio simpliciter necessaria actio ...
Quando ... actio quod ... aliquo ...
... et ... speculativa et ...
et ... necessaria ... et ...
Notandum ... quod intendendis ... intellectu
... industria alicuius quando ... et ...
quod ... requiritur violentia agentis
... requiritur ... nec ...
industria agentis sed ... propter ...
... et ... et ...
... sunt captivae ... formata
... violentia agentis ... ...
... quae ad sui factionem requirunt ...
... industria agentis sed ...
... et ... sunt a ... et
... ab arte ... factionem ...
... intellectus quae necessaria ...
et ... quae necessaria ...
... quod ... sunt et ... et ...
... eo modo quo ... a ...
... et talia ... sunt ...
sunt ... et ... et ...
... sunt ... et ... Quaeritur
aliquando utrum eadem ...
possit ... et ... non
... quod ... artis ...
... non ... est ...
... artis, et ... operetur ...
... et ...
... et ...
... ex ... et ... ...
... artis
... agentis ... ...
... agentis ... et ...
... et ... ...
et ... ...
... a ... formata ...
Et ... non ... ...
... in ... ...
quod ... ...

quod ... quod ... eadem ...
ex ... et ... formato ita ... eadem
... ex ... et ex formato ...
... ...
... quod ... quod ... ex formato
... ex ... ...
... ... quod ...
... ex ... quod ... ex
putrefactione nec ... aliquando
... possit ... ...
... Notandum ... quod ...
... determinata ...
... determinata agendi determinatam
... eo modo quo ...
quod ... determinata agentia sic
... et ...
... ad ... et ...
... alia ...
... ... requi-
... determinatum in agentibus ...
... quae possit ... ex semine ...
... corporis celestis posset
... corporis celestis solum ut
... putrefactionis ... ita
... sui ...
... agentia / ...
... sui ...
... agentis solum. et ...
... in ... sub eo ...
arte quando ... a ... quod ...
... ...
... quod ... ...
... et ... ...
... quod non ... ...
... et ... non ...
... et ... quod ... ...
... quod ... non ... non ...
... et ... necessaria ...
... et ...
... ...
... necessaria ... reducta ...
ad ... et ...
et ... putrefactionis ...
intelligendum quod non sit ...
... quod non ... reducta ad
... ...
... et alia ... ut ...
... ...
... agendi ... Secundo
... ... agente
... quod non ... rei
et forma ... rei ...
... si forma ... tota ...
... agens ... rei ...
... agentia
... quod ... rei ... quod ...
... et ...
... ...
... agentia possunt ...
si volumus salvare ... quod ...
... ex ... et ...

Vel secundum equivocationem agentium quod est talium
causarum ablato agendi: quae salvantur in for-
mate salvantur inter res celestes et naturales
ita quod est talium causarum generat in virtute
quod generat agentis univoci vel corporis celi
in casu hoc cum perfecte [illegible] quae est univo-
ce vivum et equivoce non salvantur in-
[illegible] remoto. Deinde cum dicit
ad artem non facit mentem [illegible]
generantur sine factivum artificiali sicut quae
sunt illa quae fiunt a casu dicitur quae
fiunt a casu quando [illegible] est in casu et
quod aliquis possit querere quod sit illa spe-
cies [illegible] quod [illegible] quod quan-
do est in consideratione rei sensibilis et utrum quod quan-
do est [illegible] forma. Et si sensibilis forma rei
sensibilis [illegible] quod absque forma procedit
forma rei sensibilis que est forma ita est quod quando
dicit est ut dictum est rei sensibilis quod dicit
in cognitionem eius et est sui generis ita quod
causa species rei sensibilis quandocumque generatur
est in [illegible] eius quod causa species que est sensibilis
et quod quando est est in [illegible] et que facit
cognoscitiva [illegible] [illegible] opposito
[illegible] sub similitudine [illegible] similitudo [illegible]
facit cognoscitivum in formam intellectivam absentiam
eius. Similitudo presentialiter cognoscitur
in formam ita quod est et sensibilis similitudo
aliquando [illegible] et est et sensibilis in formam similiter.
Notandum est quod sensibilis a casu et a non.
cognoscere sic dicitur quod in hoc ita est quod forma
in effectu [illegible] est forma in recepta si-
cut res [illegible] [illegible] intellectu et
non est [illegible]. Sed quod res in se sit
est rei sub forma in recepta et non ergo
[illegible] hoc modo est [illegible] quod res in
[illegible] est rei in effectu ita quod res
artificiata sequuntur et [illegible] a forma
sine intellectu et non ergo [illegible] est quod
dicit [illegible] quod illa movent a [illegible] quae
sunt circa a cognitione vel a forma [illegible]
[illegible] Notandum est quod sicut res formas
et res speculativas cognoscit speculativum ita
[illegible] re causali [illegible] forma [illegible]
non cognoscit practicas [illegible]
cognoscitur res speculabiles sub eo
[illegible] extra [illegible] talis res
a qua [illegible] formas sibi
intellectus [illegible] speculativum eius rei. Unde
intellectus valens cognoscitur quod est
homo distincte et aperte cognoscens
est de homine quod [illegible] de quod forma
de quod forma [illegible] deinde quod forma [illegible]
[illegible] quod forma [illegible] et sic forma
sibi unum quod quando est et unum [illegible]
de isto homine [illegible] quod homo [illegible] forma
[illegible] [illegible] [illegible] in se per-
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] quod [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] homo [illegible]
quando [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] quod [illegible] [illegible]
est. quod sicut [illegible] rei [illegible]
cum rei [illegible] [illegible] [illegible] in
[illegible] rei [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
cum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] apud intellectum [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] et [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in
[illegible] [illegible] quod [illegible] [illegible]
[illegible] quod [illegible] quod quando [illegible] rei
est. quod [illegible] quod quando est dicit [illegible]
[illegible] et explicatione [illegible] ita
[illegible] [illegible] dictum est dicit in-
telligere [illegible] rei. [illegible] non
explicite et non distincte. Notandum
quod quando quod quando est [illegible] cum [illegible]
[illegible] quae dictum est [illegible] quod quando quod
quando est rei [illegible] [illegible]
[illegible] quod quod quod est rei [illegible] [illegible]
quod [illegible] rei expressa [illegible] apud intel-
lectum [illegible] quod quando est [illegible] intelli-
gibile [illegible] [illegible] abstracta
intellectum [illegible] [illegible]
dicit [illegible] quod [illegible]
[illegible] rei [illegible] [illegible]
[illegible] quod est in intellectu [illegible] rei [illegible]
[illegible] quod intellectus [illegible] quando [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] quod est in [illegible]
[illegible] [illegible] quando [illegible]
[illegible] intellectus [illegible] quod forma rei [illegible]
[illegible] a forma quod [illegible] [illegible]
quod dicit de isto [illegible] est quod [illegible] est
[illegible] cognoscendi [illegible] cognoscibile
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] dicit [illegible]
quod [illegible] res [illegible] in [illegible] et [illegible] in
intellectu in [illegible] [illegible] [illegible]
quod [illegible] [illegible] dicit [illegible]
quod [illegible] dicit [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
et non [illegible] sic [illegible] [illegible]
[illegible] intellectum [illegible] intelligibile et [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] intellectus et [illegible]
rei intellectus [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]. Deinde cum
dicit [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] quae fiunt a casu [illegible]
[illegible] quod [illegible] et [illegible] in [illegible]
quod [illegible] [illegible] [illegible] sit quod
[illegible] [illegible] a casu [illegible]
[illegible] quod [illegible] [illegible].
[illegible] a casu [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] in [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] ad artem [illegible] dicit

[illegible]

Deinde cum dicit [illegible]

Deinde cum dicit [illegible]

[illegible]

Deinde cum dicit [illegible]

Deinde cum dicit [illegible]

q(uod) incipit ab alio intellectu si aut(em) contingat q(uod)
iste fiat incipit ab illo ultimo per actum
intelligendi et primo actu et hoc etiam sic
[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

... predicando qui modus est ...

Utrum uno ab aliquo sit quod sit totaliter posterius ...

[illegible]

Deinde ... dicit ...

[illegible]

Deinde ... dicit ...

[illegible]

specie sit figura atque medio [illegible] dicte addit
differenciam sunt equales et ista quantitas
est [illegible] quod [illegible] quantum sit [illegible]
sit forma que sit [illegible] sit forma que [illegible]
illo et sic quantitas est quantum [illegible]
[illegible]
[illegible] quantitas [illegible]
Deinde cum dicit [illegible]
[illegible]
[illegible] quantitas [illegible]
[illegible]
[illegible] itaque ille sit [illegible] ex [illegible]
[illegible] sit ex aliquo sit ex [illegible]
[illegible] sit [illegible]
sit quantitas [illegible]
[illegible]
[illegible] quantitatem sit [illegible]
[illegible] Deinde cum
dicit [illegible] quantitas [illegible]
[illegible] quantitas
[illegible]
itaque [illegible]
aliqua quantitas separata [illegible]
[illegible] sit [illegible]
[illegible]
[illegible] sit aliqua quantitas separata [illegible]
[illegible]
[illegible] quantitas [illegible]
[illegible] aliqua quantitas separata [illegible] quantitas
[illegible] aliqua [illegible]
[illegible] aliqua [illegible]
[illegible]
[illegible] Deinde cum dicit [illegible]
[illegible] quantitas separata
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] talis [illegible]
[illegible]
[illegible] itaque [illegible]
[illegible]
[illegible] ita
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] aliqua [illegible]
[illegible] aliquid [illegible] tale quale
[illegible] ei informa
[illegible]
[illegible] quantitas
[illegible]
[illegible] tale
[illegible]
[illegible] tale [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible] et forma [illegible]
[illegible]
[illegible] appetit [illegible]
[illegible]
[illegible] est
et talia [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] malo et [illegible]
[illegible] aliud et aliud [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] quantitas [illegible]
separata sit [illegible] separata [illegible]
[illegible]
forma [illegible] differre in
[illegible] separata [illegible]
[illegible]
[illegible] solo [illegible]
[illegible] separata [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] aliquid tale quale [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] solo
[illegible]
[illegible] Deinde cum dicit
[illegible]
[illegible] Deinde cum dicit
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] tale quale [illegible]
[illegible]
[illegible]

cum sed generat se sibi sic homo hominem et-
iam sed non: sed equus generat mulum
et cum mulus ... sibi similem aliquid ... similitu-
dinis ... equo et asino quod
... et ...
... mulus ... quod ambo ... equus et
asinus ... velud mulus ...
ut si diceremus quod ...
quod equus et asinus sunt velud mulus ...
sunt. Notandum ... quod ... agens ...
... quod forma ... inducit in
passum ...

[illegible]

... aliqua ... et ...
... et ...
... in
...
... sufficit ...
... in aliquo alio ... Quia 2
aliquis ...
... videtur quod sic ...

[illegible]

f8

a causa: unde sollicitudo [illegible] educit relatum
corporum motum et quod videtur ponere Alexander
agentis male quia quod aliquid exterius separatum
ad quod assimilando complete et debite regitur
quod quidem separatum plato vocavit ydeam sed
contra illum arguit. Quaeritur ad quod [illegible]
quod sit quod ratio non possumus videre quod [illegible]
erit cum forma. separatum sine [illegible] ex
consuetudine quod est motus et actio. Secunda est
ex consuetudine quod est motus et forma. et motum
ad locum. Secunda ratio est consuetudo quod est motus
[illegible] completum et determinatum. [illegible]
[illegible] per propriam et per consequens [illegible]
[illegible] tenet medium [illegible]
[illegible] et actus [illegible] sed tenet [illegible]
[illegible] intellectus [illegible] et [illegible] licet [illegible]
res naturales [illegible] intellectus
[illegible] quod intellectus [illegible] movetur actibus [illegible]
[illegible] intellectus [illegible] motu et [illegible]
omnes naturales res reducuntur intellectu [illegible]
et actu [illegible] debemus [illegible] propter
[illegible] intellectus [illegible]
[illegible] effectus [illegible] finem [illegible]
[illegible] media [illegible] finem [illegible]
illa media [illegible] quod tendit
ad debitum finem [illegible] debita sed impossibile
ab alio et actus [illegible] ab intellectu ut sed [illegible]
suo modo [illegible] ex parte agente [illegible]
[illegible] et debitum locum [illegible]
[illegible] possemus dicere quod [illegible] ab intellectu
quod tendit ad debitum finem [illegible] debite [illegible]
[illegible] et [illegible]
erit aliquis intellectus et aliquod [illegible]
agat et [illegible] suo modo [illegible] ita [illegible]
quod [illegible] naturales suo modo
sic [illegible] illius intelligentiae et illius actus
suo modo sic [illegible] mediate [illegible]
actu agunt agentia [illegible]
[illegible] agunt intellectus [illegible] quod [illegible]
[illegible] agunt [illegible] intelligentiae et possunt
[illegible] suo modo quod non agendo semper [illegible]
et exterius separatus. et si sic intellexit [illegible]
sic forte intellexit non male posuit [illegible]
valet quod ponit [illegible] sufficit [illegible]
[illegible] ymaginatio [illegible]
separati sed [illegible] ymaginatio intellectus [illegible]
non sufficit [illegible] intellectus [illegible] sufficit
[illegible] separata [illegible] ymaginando
[illegible] aliud [illegible]
[illegible] ymaginatio
[illegible] separati [illegible]
[illegible] et [illegible]
[illegible] motum [illegible] ad formam et motum
ad locum [illegible] nullus [illegible]
[illegible] quod [illegible] est
[illegible] ad formam [illegible] motum [illegible]
[illegible] omnes alterationes
alterativa reducitur ad alterationem [illegible]
alterans [illegible] omne motum [illegible]
[illegible] formam alterans [illegible] motu
ad quod ita movet: ad ad formam et alterat
quod [illegible] movetur [illegible] formam vel
alterat [illegible] formam: [illegible] celum
celum [illegible] movet [illegible] ita [illegible]
movet motum [illegible] movetur [illegible] motu quae
movet movet [illegible] ad formam [illegible] movet

[illegible] formam [illegible] motus [illegible] erit
aliquod motum [illegible] localiter [illegible]
[illegible] et [illegible] motus celi quod quidem motus
localiter [illegible] aliquod motorem [illegible]
motu movetur [illegible] si movetur aliquo motu
movetur vel motu ad formam vel motu ad
locum vel motu ad formam [illegible] sic [illegible]
[illegible] motu [illegible] celo quod [illegible] movetur ad formam
[illegible] vel motu ad locum [illegible]
[illegible] movetur [illegible] motu quo movet [illegible]
[illegible] motus [illegible] motu quo movet
[illegible] motu movetur [illegible] motu [illegible]
[illegible] Arguimus [illegible] sic
[illegible] motum localiter motum localiter
erit motorem [illegible] separatum [illegible]
erit aliquod separatum ita quod [illegible]
[illegible] aliquod [illegible] assimilat [illegible]
[illegible] ex consuetudine [illegible]
[illegible] completum et determinatum
[illegible] aliquo [illegible]
[illegible] Debemus [illegible] sic [illegible]
[illegible] propter [illegible] erit [illegible]
[illegible] determinata erit [illegible] completum
[illegible] impedientibus quod [illegible]
[illegible] salvetur [illegible] salvet
[illegible] salvando [illegible] salvat
[illegible] quod [illegible] salvat [illegible]
et [illegible] ymaginatio [illegible]
[illegible] a [illegible] determinata
[illegible] propter [illegible]
[illegible] semper
[illegible] completa [illegible]
[illegible] erit completum [illegible]
erit illud [illegible] aliquod [illegible] quod
[illegible] et [illegible]
[illegible] separata a [illegible]
quod [illegible] et [illegible]
separata a [illegible] ita quod [illegible] ymaginando
[illegible]
[illegible] quod [illegible]
[illegible] completa [illegible]
ymaginando semper assimilat [illegible] suo modo et si
sic intellexit [illegible] aliquod separatum
[illegible] intendit [illegible] sic assimilat ymaginando [illegible]
male intellexit [illegible]
declaravi [illegible] licet [illegible] aliquod
[illegible] separatum ut declaravi [illegible] aliquod
et [illegible] sit [illegible]
[illegible] quod [illegible] quae po-
sunt [illegible] [illegible] quod ista [illegible]
quidem ydee [illegible] quas ydeas
[illegible] res [illegible] ymaginando suo modo
et si sic plato intellexit [illegible] et [illegible]
[illegible] intellexisse [illegible] ponit
aliquas ydeas [illegible] in [illegible]
[illegible] quae esset [illegible]
[illegible] alii [illegible] et [illegible]
ydeas [illegible] quod [illegible] sunt [illegible] et sunt
separate [illegible] in [illegible] quod [illegible]
[illegible] semper [illegible] in illa [illegible]
[illegible] dicens quod [illegible]
[illegible] et [illegible]
[illegible] separata [illegible]
[illegible] motum [illegible] quod [illegible] ponens
[illegible] separata [illegible] quod [illegible]
quod [illegible] sicut [illegible] quod sola forma [illegible] agit
[illegible] sola [illegible] propter [illegible]

cum accidentalis agens non [illegible] ut in
[illegible] forma [illegible] [illegible] inducit formam substantialem [illegible]
duct [illegible] colores [illegible] agit in virtute
sole formaliter inducunt [illegible] aliquam for-
mam quam ponunt quod forma formaliter sit agens
ex quo cum forma accidentalis agit in virtute
eius cuius quod ille principaliter agit etc. quod
forma accidentalis agit [illegible]
disponendo forte formaliter in [illegible] disponitur
[illegible] quod istud argumentum [illegible]
opinionem [illegible] quod [illegible] opinionem [illegible]
licet cum forte [illegible] [illegible] quod [illegible]
aliquam formam separatam quae [illegible] formam
formaliter [illegible] ista forma separata non debet
dici [illegible] [illegible] sed [illegible]
magis debet dici intellectus [illegible] for-
marum sed [illegible] [illegible]. Ad [illegible]
[illegible] quod fuit de generatione et [illegible]
[illegible] quod sufficit quod agens [illegible] in virtute
et quod [illegible] impossibile [illegible] semper
[illegible] et generatio [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] ista [illegible] aliquam
formam separatam [illegible] forte [illegible]
in [illegible] sufficit quod [illegible]
et [illegible] sunt virtualiter [illegible]
Ad [illegible] quod forma [illegible] agens
in virtute [illegible] agentis [illegible] forma de
[illegible] instrumentum et [illegible]
[illegible] sit [illegible] [illegible] parte
agentis et generans [illegible]
[illegible] quod [illegible] [illegible] in
[illegible] [illegible] [illegible] virtute in
parte agente [illegible] forma [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
et posset [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] impossibile [illegible] instrumentum [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
quod aliquam formam separatam [illegible] sed [illegible]
[illegible] [illegible] tale quale [illegible]
[illegible]. Queritur etiam aliquis utrum [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
quod [illegible] [illegible] et in [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] aliqua separata quod sit [illegible]
[illegible] et in [illegible] Ad [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
quod [illegible] [illegible] aliqua [illegible]
[illegible] aliquam separatam [illegible] [illegible]
[illegible] quod [illegible] [illegible]
intellectus [illegible] ad aliquam formam separatam
ita quod [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] acquisitus [illegible]
[illegible] et [illegible] separatus et [illegible]
sufficit [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] via [illegible]
[illegible] intellectus [illegible]
[illegible] [illegible] via [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] via [illegible]
[illegible] tale [illegible] [illegible] quod [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] quod [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] quod [illegible] et [illegible]
[illegible] [illegible] non [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] forma [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] forma et [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] acceptum
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] virtutem [illegible] quod [illegible]
intellectus [illegible] in alio [illegible]
sit [illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] tale
[illegible] [illegible] quod [illegible] agit [illegible]
[illegible] [illegible] aliquam [illegible]
[illegible] quod intellectus [illegible] [illegible]
de [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] quod [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
et quod intellectus [illegible] quod [illegible]
[illegible] intellectus [illegible] et [illegible]
et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] quod [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] et [illegible]
in [illegible] quod [illegible] et [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] intellectus quod [illegible] [illegible] in
[illegible] [illegible] quod ista [illegible] sunt [illegible]
[illegible] [illegible] quod sunt aliquae ydee
separatae [illegible] [illegible] [illegible] sunt ydee
[illegible] [illegible] intellectus [illegible]
[illegible] intelligit aliquid [illegible] et [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] et illustratum
[illegible] ydeis [illegible] isti [illegible] et
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] in [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
intellectus [illegible] attingit aliquid [illegible]
et [illegible] quod [illegible] aliquam [illegible]
[illegible] [illegible] quod semper sit
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] quod [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] instrumenta [illegible]
[illegible] [illegible] et intellectus [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] aliqua [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] agit [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] quod intellectus
[illegible] [illegible] et [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] intellectus
[illegible] et [illegible] [illegible] intellectus
[illegible] intellectus agente [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] separatae [illegible] de
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] intellectus et [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
et [illegible] [illegible] [illegible]

1

[illegible]

Utrum [illegible] aliquid
et quid potissimum [illegible]

[illegible]

destructionem | Et ibi: Et hec est aliquando potentia est. | Ad evidentiam primi dicendum Notandum quod materia est [illegible] aptitudo [illegible] aptitudo [illegible] ad actum [illegible] per virtutem artis [illegible] aptitudo [illegible] ad actum [illegible] per virtutem artis sed aptitudo [illegible] ergo ista aptitudo [illegible] ab arte [illegible] ab arte [illegible]

[illegible] | Notandum quod aptitudo [illegible] | Ad evidentiam [illegible] Notandum quod [illegible] ab arte [illegible] | De modo eius dicit [illegible] | Ad evidentiam Notandum quod [illegible] ab arte [illegible]

[illegible] ab arte [illegible] Notandum quod [illegible] ab arte [illegible] De modo eius dicit [illegible] aptitudo [illegible] ab arte [illegible] Notandum [illegible] ab arte [illegible] Notandum quod [illegible] ab arte [illegible] ab arte [illegible]

... sed contra quia prout se habet ad rem magis vel minus [illegible] ad rem secundum gradum [illegible] generatam generent [illegible] et [illegible] arte aliquis [illegible] in materia [illegible] attendendo ad formam [illegible] [illegible] Queritur aliquis

Quare philosophus dubitat [illegible] appellant [illegible] impossibile [illegible] fiat ab artifice [illegible] forma naturalis et forma artificialis [illegible] Queritur aliquis [illegible]

[illegible]

Quod aliquis [illegible]

[illegible]

Consideratur [illegible] utrum [illegible] quod omnis [illegible] in forma [illegible] forma [illegible] non [illegible] in forma [illegible] quod [illegible] [illegible] in alia forma [illegible] secundum [illegible] declaratur [illegible]

[illegible]

Quo ad eius similia et accidentia [illegible]
quo ad talia et similia. Ad [illegible] et [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] impossibile
[illegible] ut dictum est in [illegible] [illegible] [illegible] aliquo
[illegible] tali [illegible] quod [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] aliquid [illegible]

Queritur utrum aliquis motus sit violentus

Dicitur quod sic quia [illegible] quod multiformiter [illegible]
[illegible] sit [illegible] agente [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] quod [illegible] [illegible]
[illegible] ad [illegible] [illegible]. Notandum
[illegible] quod [illegible] aliquid agit [illegible]
[illegible] aliquod [illegible] [illegible] [illegible] et iste [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] aliquid [illegible]
[illegible] quod [illegible] agit [illegible] [illegible]
ad [illegible] aliquod [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] aliquid [illegible] quod in agendo [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quod
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] ad [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] totum [illegible] [illegible] quod [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] quod [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] talis [illegible] et [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quod
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
quod [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] **Queritur utrum aliquis**

V[illegible] quod [illegible] [illegible] quod in
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Ad [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] quod [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quod [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
ad [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] agente [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] violentus [illegible] [illegible]
agenti [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] agenti
[illegible] [illegible] [illegible] violentia [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
et [illegible] [illegible] agenti [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] agenti
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] quod [illegible] [illegible] agit ad [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quod [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] quod [illegible] agens
agit [illegible] quod [illegible] [illegible]. Et [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]. Et sic [illegible]
[illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] [illegible] quod [illegible] agit ad [illegible]
[illegible]. **Quidam** [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
in [illegible] et agit ad [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] ad [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] si ad [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Omne [illegible] quod [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] actus [illegible] [illegible]
[illegible] actus [illegible] [illegible] [illegible] actus
[illegible] [illegible] actus et non actus [illegible]
agit ad [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ita quod [illegible]
ad actum [illegible] [illegible] rei [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] forme [illegible] forma [illegible]
actus [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible]
tota [illegible] [illegible] tota forma [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] quod [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] forma [illegible] quod
tota lateat vel quod [illegible] lateat. Et [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] ad [illegible]. Quidam [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] ad [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] agenti [illegible] quod [illegible]
aliquid [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] actus [illegible]
in actu. [illegible] agit [illegible] [illegible] in actu
[illegible] [illegible] [illegible] aliquod [illegible] forme
lateat in [illegible] [illegible] [illegible] forma [illegible]
[illegible] actus forme [illegible] totus actus
forme [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] quod forme [illegible] in [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] quod [illegible] quod sit [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] forma [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible]
[illegible] [illegible] in actu lateat
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
actu [illegible] [illegible] et motus [illegible] [illegible]
[illegible] quod nullus [illegible] [illegible] [illegible]
modus intelligendi [illegible] rei [illegible]
[illegible] quod [illegible] rei [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] intelligi [illegible] rei [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] intelligi aliquid [illegible]
actus [illegible] in re [illegible] res [illegible]
[illegible] [illegible] res sit. Ad [illegible] Notandum
[illegible] quod [illegible] [illegible] motus localis [illegible]
[illegible] [illegible] motum ad formam in motu
[illegible] locali [illegible] [illegible] quod aliquid
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] agente
aliquo [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] motum
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] motu
ad formam quod [illegible] forma [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] Et sic forma [illegible]
[illegible] [illegible] agente [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] quod in re est
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] aliquid [illegible] [illegible]
[illegible] vel [illegible] aliquo [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quod
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]. Non [illegible]
[illegible] quod [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible]
[illegible]

1

[illegible] sanitatem [illegible] actio [illegible] agenti [illegible] intelligendum [illegible] actio [illegible] Quod aliquis [illegible] [illegible] attendere [illegible] agens [illegible] Deinde [illegible] calor [illegible] sanitas [illegible]

[illegible] calor [illegible] sanitas [illegible] calor [illegible] sanitas [illegible] Deinde [illegible] deficere [illegible]

formis aliud contingit quod efficiens non assimilatur illi
extra de forma. Notandum est advertendum
tamen quod ad factionem artificii domus concurrunt
quantitates rei artificialis in mente artificis
et scilicet practicus fundatur super istas quanti-
tates. Quo cum artifex volendo facere do-
mum concipit quantitatem domus. Et scilicet
sit quod sit domus et sit quod fundamentum
sit inferius et tectum superius, quae quidem requirit
quantitas domus conceptae et ubi talis domus
[illegible] procedit ad opus, ita quod quantitas
semper [illegible] fundatur scilicet quia primo terram
excessit quae est prima scilicet et postea scilicet
[illegible] partem faciunt. Item res artificiata assimilatur
illi quantitati et hoc est quod dicit philosophus in textu
quod in [illegible] practica quantitas est formae
autem quantitati assimilatur res ex [illegible]. Notandum
est quod non informate aliqualiter assimila-
tur scilicet cum [illegible] similitudo non [illegible]
[illegible] et [illegible] actio [illegible] ita [illegible] similitudo
non forma. [illegible] quantitas [illegible] et [illegible] ergo
[illegible] quae est informate et scilicet artis [illegible]
[illegible] artis [illegible] ita forma [illegible] virtualis
speciem secundum et istas duas similitudines
tangit philosophus in textu. Queret aliquis
utrum forma possit assimilari arti.
Et dicendum quod forma potest assimilari arti
[illegible] scilicet [illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible]. Secundo assimilari potest instrumentaliter
instrumentum [illegible] [illegible] [illegible]
et formam artis. [illegible] [illegible] [illegible]
nisi regulatur ab arte [illegible] educit
formam artis. Sic forma [illegible] inducit
formam [illegible] nisi regulata ab agente
et scilicet instrumentaliter mediante arte [illegible]
et formam rei artificiatae. Sic forma
mediante [illegible] [illegible] inducit rem generatam.
Secundo assimilatur etiam [illegible] scilicet [illegible] artis
est [illegible] [illegible] virtualis [illegible]
[illegible] et non [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] est [illegible] in [illegible] [illegible]
et virtualiter [illegible] in formate sic [illegible]
assimilatur [illegible] arti [illegible] [illegible] quae arti
intelligibiliter agit [illegible] quod forma
agit per modum intellectus. Et [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] loquitur [illegible] virtute
[illegible] informativa et quod scilicet virtutes
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quod artes
[illegible] [illegible] artis [illegible] allegat [illegible]
[illegible] in libris [illegible] dicentes quod
tales virtutes [illegible] scilicet intellectus quae agit
scilicet agit intellectus sic [illegible] [illegible] [illegible]
et [illegible] [illegible] agit ad modum artis
quae agit per modum intellectus [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] est quod
est [illegible] [illegible] intellectus et [illegible] quae [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] effectum efficit intell-
[illegible] et artis [illegible] [illegible]. [illegible]
[illegible] aliud inducit [illegible] effectum [illegible]
[illegible] aliud [illegible] scilicet [illegible] sic utroque
[illegible] informativa [illegible] [illegible] inducit
[illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] quod [illegible] [illegible]
intellectus [illegible] sic quod intellectus per debita

media [illegible] ad debitum finem ut [illegible]
est [illegible] [illegible] quod [illegible] agit per debita
media ad debitum finem [illegible] quod in-
telligibiliter agit. Et quia [illegible] [illegible] [illegible]
informativa [illegible] [illegible] [illegible] assimilatur [illegible]
[illegible] quae scilicet ibi intellectus [illegible] quae [illegible] modo
sequitur [illegible] intellectus et [illegible] [illegible]
et [illegible] [illegible] [illegible] informativa [illegible]
quod [illegible] [illegible] [illegible] quod [illegible] quod sic
[illegible] per debita media ad debitum [illegible]
[illegible] quae est [illegible] intellectus [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible]. [illegible] licet [illegible] possit agere
[illegible] formam [illegible] [illegible] agit [illegible]
[illegible] agentis [illegible] [illegible] [illegible] agere ultra
[illegible] [illegible] agentis licet [illegible] [illegible]
possit [illegible] aliquid [illegible] formam [illegible]
[illegible] [illegible] agit in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
agere [illegible] formam artis. Videmus enim quod
[illegible] informativa [illegible] [illegible] inducit [illegible]
[illegible] [illegible] quod [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ut [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] quod est agentis [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] quod [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] possit [illegible] licet [illegible] [illegible]
illa [illegible] ad [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] ut [illegible] [illegible]
in alia [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] intellectus et [illegible] [illegible]. De
[illegible] [illegible] dicit [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]. Dicit est [illegible] [illegible]
quod [illegible] [illegible] [illegible] et ab arte [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] quod est in [illegible] et ab
arte [illegible] scilicet [illegible] [illegible] quod aliquid generatur
[illegible]. Et [illegible] forma [illegible] sine forma et
[illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] informate et sine formate
et [illegible] quod dicit quod [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
est ab alia [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] forma [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] illa non posset [illegible] [illegible] [illegible].
Notandum est quod in [illegible] est similitudo [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] et ab arte [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ab arte
[illegible]. Ita [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] formate
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] quod est informate
et [illegible] [illegible] formate ita quod [illegible] [illegible]
aliquid [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible]
[illegible] in [illegible] assimilatur arte ita [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] formate et [illegible] formate
[illegible] [illegible] [illegible] illa [illegible] quod est
[illegible] ad [illegible] [illegible] est [illegible]
[illegible] [illegible] informate et [illegible]
[illegible] illa [illegible] est in [illegible] [illegible] assimilatur
arti [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
ita [illegible] [illegible] [illegible] est quod assimilatur
forma [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
formate. Notandum est [illegible] [illegible] ista

Undecima [?] putrefactionum vocat generata a casu: [illegible] in quantum [illegible] aliquis [illegible] ad [illegible] sit animale [illegible] ad [illegible] casuale [illegible] celeste [illegible] appetitus [illegible] [illegible] putrefactionem [illegible] ita [illegible] Deinde [illegible] dicit [illegible] [illegible] Deinde [illegible]

[illegible]

totius rei ita sic quod partes diffinitionis sunt partes rei. Queret aliquis utrum diffinitio [illegible] partes. Et videtur quod non [illegible] diffinitio sit actus [illegible] intellectus [illegible] intelligentie [illegible] intellectus simplicium [illegible] partes [illegible] Notandum [illegible] intellectus [illegible] diffinitio [illegible]

[illegible]

diffinibilis [illegible] alia re et abstracto concepto accepto [illegible]. Secundo [illegible] conceptum rei [illegible] res diffinibilis diffinitur [illegible] alio concepto et abstracto concepto [illegible] concepto [illegible] et quod intellectus [illegible] se potest [illegible] conceptu quemadmodum [illegible] concipit res [illegible] quemadmodum [illegible] intelligendo concipit conceptum [illegible] conceptum et sic concipit [illegible] diffinitum et [illegible] diffinitionem [illegible] conceptum [illegible] diffinitionem simplicem intellectum [illegible] affirmative res [illegible] intelligit [illegible] simplicem [illegible] simplex [illegible] diffinitio [illegible] est [illegible] aggregatum [illegible] intellectus concipit [illegible] diffinitionem [illegible] et simplex [illegible] intellectus [illegible] simplex [illegible] conceptus [illegible] intellectum.

Deinde cum dicit dubitatur [illegible] movet questionem dubitationem et dividitur in [illegible] quia movet dubitationem [illegible] dubitationem [illegible] dubitationem [illegible] movet dubitationem [illegible] dubitatur [illegible] indifferenter [illegible] dubitationem [illegible] dubitatur [illegible] indifferenter [illegible] accipitur diffinitio [illegible] indifferenter [illegible] diffinitio [illegible] indifferenter [illegible] diffinitio [illegible] et accipitur indifferenter [illegible] indifferenter [illegible] indifferenter [illegible] accipitur [illegible] indifferenter [illegible] diffinitio [illegible] clarum.

Deinde cum dicit [illegible] questionem et [illegible] questionem [illegible] totum [illegible] totum [illegible] partibus [illegible] totum [illegible] digitus [illegible] totum [illegible] partibus [illegible] totum diffinitur [illegible] et [illegible]

[illegible] quod totum [illegible] partibus [illegible] diffinitur [illegible] totius et [illegible] diffinitur [illegible] totum [illegible] partibus [illegible] digito et [illegible] digitus [illegible] digitus [illegible] tota [illegible]

Notandum [illegible] quod [illegible] diffinitio [illegible] diffinitio [illegible] totum [illegible] diffinitur totum et [illegible] diffinitio [illegible] diffinitio [illegible] partibus [illegible] totum [illegible]

Deinde cum dicit [illegible] solvit questionem et dividitur in [illegible] partes [illegible] solvit [illegible] questionem [illegible] utramque questionem [illegible] dubitatur [illegible] solvit [illegible] linea [illegible] potest multiplicari [illegible] alio [illegible] partes ex quibus [illegible] totum [illegible] forma [illegible]

Notandum [illegible] partes [illegible] partes [illegible] partibus [illegible]

1

[illegible] ita [illegible] phil [illegible] [illegible]

1 Deinde cum dicit [illegible]

[illegible]

quod fundatur [illegible] et [illegible] talis forte [illegible] talis [illegible] generaret [illegible] generatione [illegible] generationis [illegible] et sic [illegible] statue [illegible] talis [illegible] nullo talis [illegible] mere. Quaeret aliquis [illegible]

[illegible]

Queret quis aliquis [illegible]

[illegible]

Deinde cum dicit [illegible]

[illegible]

[illegible]

Secundo [illegible]

Deinde cum dicit [illegible]

Item aliquis [illegible]

[illegible]

Deinde cum dicit [illegible]

et [illegible] tales [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible]
Deinde cum dicit [illegible]
[illegible]

Notandum [illegible]
[illegible]

Deinde cum dicit [illegible]
[illegible]

Deinde cum dicit [illegible]
[illegible]

[illegible]
Nota [illegible]
[illegible]

Quia aliquis vero dubitaret [illegible]
[illegible]

Solutis his [illegible]
[illegible]

[illegible] ... Quando aliquis ... [illegible]

[illegible]

... Deinde cum dicit ... [illegible]

[illegible]

cum angulo recto ... angulus minor recto. Et sic se habent acutus et rectus sicut se habent semicirculus et circulus ... diffinitur ... semicirculus ... digitus diffinitur ... digitus ... Deinde cum dicit ... [illegible]

... Deinde cum dicit ... [illegible]

[illegible]

... Deinde cum dicit ... [illegible]

[illegible]

[illegible]

et diffinitur [illegible] solum [illegible] **Deinde cum dicit** [illegible]
[illegible] et [illegible] talis [illegible] et [illegible] singularia [illegible] singulare [illegible] intelligibile [illegible] [illegible]
[illegible] **Deinde cum dicit** [illegible]
(Diffi) [illegible]

[illegible] **Utrum aliquod singulare sit diffinibile** [illegible] diffinibile [illegible] formalitatem aliquam diffinibilem et diffinitur [illegible] formalitas [illegible] diffinitio [illegible] formalitas [illegible] forma [illegible] demonstratio [illegible] formalitas [illegible]

[illegible] ... Deinde eo dicit ... [illegible]

[illegible]

quod scientie mathematice [illegible] dicitur [illegible] differunt [illegible] scientie mathematice [illegible] [illegible] [illegible] et lignum [illegible] in [illegible] et ossibus [illegible] quod [illegible] scientie mathematice [illegible]

[illegible] abstrahere [illegible] separare [illegible]

[illegible] Notandum [illegible] abstrahere [illegible]

[illegible] Deinde cum dicit [illegible]

[illegible] linee [illegible]

[illegible] et linea [illegible] mathematice [illegible] linea [illegible] qualitas [illegible] linea [illegible] qualitas [illegible] linea [illegible]

[illegible] mathematice [illegible] intelligere [illegible] linea [illegible] linea [illegible] qualitas [illegible]

[illegible] Notandum [illegible] linea [illegible] qualitas [illegible] linea [illegible] qualitas [illegible] Deinde cum [illegible]

[illegible] pitagorici [illegible] Deinde cum dicit [illegible]

[illegible]

[illegible]

Et quia quod super solum dicitur esse est solum solum in mente. [illegible] quia sensibilia non habent magis propriam solum [illegible] intellectum [illegible]

[illegible]

Notandum est quod [illegible] quantitates [illegible]

[illegible]

Notandum [illegible]

[illegible]

Deinde cum dicit [illegible]

[illegible]

Deinde cum dicit [illegible]

[illegible]

Deinde cum dicit [illegible]

[illegible] solet esse

1

[illegible]

[illegible]

[illegible] supposito [illegible] conditiones [illegible]

passio [illegible]

[illegible]

Vtrum accidentia [illegible]

[illegible]

[illegible]

Deinde cum dicit [illegible]

[illegible]

Deinde cum dicit Si autem unum [illegible]

[illegible]

Deinde cum dicit [illegible]

[illegible]

[illegible] differentia specifica est [illegible] una non convertitur
et habet [illegible] quia differentia est una
[illegible] specifica ut [illegible] convertitur. Secundo sic
[illegible] modus. Deinde [illegible]
[illegible] Secundo [illegible]
[illegible] Sed contra [illegible]
[illegible]
[illegible] semper [illegible] Secundo sic si [illegible] sic
[illegible] convertitur quod
omnis differentia est [illegible] Secundo [illegible]
[illegible] Secundo
[illegible]

[illegible]

Deinde [illegible]

[illegible]

[illegible] Deinde [illegible]

[illegible]

pedes aliud quam sessio ad non sessos et ista con-
trarie dicuntur esse quia primo pedes esse absque
pedalitate [illegible] cum pedes non sit absque
sua pedalitate. Deinde cum dicit et
secundum simul etc. procedit unde philosophus primo
ponendo differentiam denominis ad alterum di-
cens quod circa unitatis et secundum rei quod sunt
opposita dicit quod quod si sunt simile et diversa
etiam denominantur diversa denominantur sunt secunde
dici ad alterum diversa quam autem non denominantur
per diversa et sunt tot est quot species quot est
alteritas diversa quae non sunt species accidentis ponens
[illegible] talem diversa [illegible] species pede
[illegible] quot eius species, velud diversa pedes
et alia quam pedes erunt equalia diversa.
Notandum est quod una diversis et oppositis est
una [illegible] diversa secundum [illegible] 20 post
[illegible] sicut procedendo [illegible] mode
[illegible] et species quod dicitur differentia [illegible]
[illegible] diversa [illegible] quod si diversa
sunt [illegible] dicitur [illegible] quod si
non sunt [illegible] dicitur [illegible] diversa
denominantur ad alterum [illegible] quod sunt
[illegible] diversa [illegible] sunt absolute
[illegible] quod sunt per diversa in [illegible] si
cum [illegible] denominatur [illegible] et diversa sunt [illegible]
[illegible] ad possibile ad impossibile non sunt [illegible]
diversa [illegible] quod [illegible] non [illegible]
[illegible] diversa [illegible] quod denominatur
impossibile et in impossibile [illegible]
[illegible] una diversa denominantur [illegible]
[illegible] aliud [illegible] ad in [illegible] et
[illegible] diversa [illegible]
et [illegible] [illegible]
[illegible] denominatur [illegible]
[illegible] et [illegible] ad [illegible]
[illegible] et alia [illegible] ad [illegible] alia
[illegible] denominatur [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] quod est obstinendum [illegible] absolute
[illegible] quod diversa quae denominantur aliqua de-
[illegible] per se in [illegible] quod [illegible]
[illegible] diversa denominantur [illegible] aliud [illegible]
non [illegible] [illegible] sic [illegible] dicit
ad esse [illegible] non est [illegible]
et est quod dicit [illegible] quod si [illegible] esse
pedalitatem [illegible] [illegible]
pedalitas [illegible] differentia quae [illegible]
[illegible] per indifferentiam [illegible] quod [illegible]
[illegible] sic [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] non [illegible]
[illegible] sic [illegible] et [illegible]
non est [illegible] [illegible] sicut [illegible]
[illegible] [illegible] omnibus non [illegible]
[illegible] quod non [illegible] non [illegible]
[illegible] [illegible] | [illegible]
aliquid diversa quae [illegible] per accidens [illegible]
[illegible] non [illegible] [illegible] [illegible]
non [illegible] differentia [illegible] diversa [illegible] non
[illegible] quae per accidens [illegible] denominantur
[illegible] [illegible] [illegible] non [illegible] in [illegible]

[illegible] non [illegible] alia [illegible] alii [illegible]
[illegible] per accidens [illegible] pedalitatem
[illegible] non [illegible] quando pedalitas sic [illegible]
[illegible] quando [illegible] non [illegible]
[illegible] differentia [illegible] dicitur [illegible]
[illegible] differentiis sic [illegible] sic [illegible]
[illegible] quod [illegible] sic [illegible] et
quod sic [illegible] non sit [illegible]
Deinde cum dicit [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] diversa non [illegible] denominantur ad differentiam
et ad diversa alterum [illegible] unde quod [illegible]
[illegible] alteritas diversa [illegible] unitas differentia
[illegible] differentiae ita quod non obstante multa in
[illegible] [illegible] sit una diversa ultima
differentia et non [illegible] non differentia [illegible]
[illegible] [illegible] quod [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] sic quod [illegible] rei est una [illegible]
[illegible] diversa ultima. Ex post quaestio [illegible]
[illegible] [illegible] quod alia diversa [illegible]
[illegible] ubi. Si non [illegible] multo [illegible] diversa.
Dicit [illegible] sic ita [illegible] quod per diversa de-
[illegible] ad diversa alterum sic [illegible] ita [illegible]
[illegible] quod ista diversa alterum et [illegible]
[illegible] rei et ponens alia [illegible] differentia
Notandum est quod [illegible] [illegible] diversa [illegible]
[illegible] alia non alterum [illegible] res [illegible]
[illegible] [illegible] non [illegible] res sit in se [illegible]
[illegible] alterum diversa [illegible] res [illegible] non [illegible]
et [illegible] non [illegible] et [illegible] non quod [illegible]
non [illegible] quod [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] non [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
quod [illegible] non [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] non [illegible] [illegible]
[illegible] et [illegible] non [illegible] [illegible] et in
[illegible] [illegible] rei sic dicit [illegible] quod [illegible] rei
[illegible] [illegible] [illegible] et
[illegible] [illegible] [illegible] et ponens unitatem
[illegible] [illegible] diversa [illegible] unitas differentia [illegible]
[illegible] quod unitas [illegible] [illegible]
quod sit unitas [illegible] quod [illegible] differentia
et [illegible] unitas [illegible] diversa [illegible] alterum
unitas [illegible] alterum diversa est [illegible]
[illegible] [illegible] unitas differentia. Deinde
[illegible] dicit [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] unde quae [illegible] sunt quae
[illegible] [illegible] quod ponens unitatem
[illegible] ad [illegible] quod [illegible] unitas differentia
[illegible] diversa [illegible] [illegible]
et denominatur in [illegible] [illegible]
[illegible] ibi [illegible] ibi [illegible]
[illegible] quod differentia [illegible] est. Dicit [illegible] quod
[illegible] differentia est ponens unitatem alte-
[illegible] diversa ita quod [illegible] differentia [illegible] alteritas
diversa [illegible] differentia non [illegible] non [illegible] non
[illegible] [illegible] [illegible] differentiis
[illegible] [illegible] [illegible] diversa et alia [illegible]
si non dicitur [illegible] diversa et alia [illegible]
[illegible] alterum non [illegible] [illegible] in
differentia

[illegible] ... quod semper in una ... et semper in alia ... [illegible]

et magnitudo. Si enim diceretur quod ... [illegible]

... partes ... [illegible] ... quod non possit ... [illegible]

... Notandum est quod ... omnes partes ... [illegible]

... Si enim diceretur ... [illegible]

... Deinde ... dicit ... [illegible]

... Notandum ... [illegible]

[illegible]

... Notandum est quod ... [illegible]

... Deinde cum dicit ... [illegible]

... Notandum est quod ... [illegible]

isto quod magis quam gradus minus quam maior
vel cum. quod si quis sic sperat difformis
difformis uniformibus ... [illegible]
si quis [illegible] dicat quod difformis [illegible]
pedes [illegible] [illegible] [illegible] dicit [illegible]
[illegible] dicatur [illegible] pedes et sic
[illegible] pedes [illegible] dicitur [illegible]
et [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible]

[illegible]

Suppositum sicut igitur ille est unus modus ... alius modus ... quod ... realiter ... [illegible]

... realis conceptus ... in ... [illegible] ... modus ... [illegible]

... Et sic realiter conceptus ... conceptus ... [illegible]

... suppositi ... realiter ... [illegible]

... intellectus ... [illegible] ... significare ... modo abstracto ... concreto ... per modum denominantis ... [illegible] ... significat ... per modum abstracti et ... denominantis ... [illegible] ... significatur per modum denominantis ... Et sic ... albedo ... albitate ... [illegible] ... significata ... per modum denominantis ... [illegible]

... [illegible] ... denominativa ... [illegible] ... suppositi ... [illegible]

[illegible]

... imaginabitur ... albedo ... nomen ... per modum denominantis ... per modum abstractionis ... per modum denominantis ... denominativum ... nomen ... [illegible] ... Nomen ... supposito ... [illegible] ... denominata ... per modum denominantis ... [illegible]

Nona lectio de verbo

... [illegible] ... per modum ... [illegible] ... denominatum ... [illegible] ... significatum ... [illegible]

... Et ... [illegible]

1

[illegible] *Deinde cum dicit* [illegible] Notandum [illegible] *Quod aliquis velit* [illegible]

[illegible] Notandum [illegible] *Deinde cum dicit* [illegible]

[illegible]

[illegible]

1

et pro 2is | Ad 2m cum dicitur considerari [illegible]
[illegible] intellectus [illegible]
[illegible]

[illegible] intellectus [illegible]
[illegible]

Deinde [illegible]
[illegible]

Deinde [illegible]
[illegible]

[illegible]

Quaeritur [illegible]
[illegible]

[illegible]

Deinde [illegible]

[illegible]

Deinde [illegible]

[illegible] in actu [illegible]

[illegible]

Deinde [illegible]

[illegible]

[illegible] ex ipsis [illegible]

[illegible]

1

[illegible] Notandum [illegible]

De inde cum dicit [illegible]

Queret aliquis [illegible]

[illegible] De inde cum dicit [illegible]

Queret aliquis [illegible]

[illegible]

Deinde cum dicit [illegible]

Deinde cum dicit [illegible]

Deinde cum dicit [illegible]

Nota

[illegible]

Queret aliquis utrum sit dare ydeam separatam [illegible]

[illegible]

1

q(uo)r(um) r(ati)o(n)es [illegible] que sunt in mente dei [illegible]
[illegible] [illegible] ex form(is) in m(en)te. Quarto
est aliquis utrum hee ydee sint
p(ro)p(ri)e [illegible] possint vocari rela-
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] q(uo)d sic q(ui)a ista ydea [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] et [illegible] et [illegible] in [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ydea [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] et tale [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
ydea [illegible] ydea [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] intellect(us) [illegible] [illegible]
[illegible] intellec(tus) [illegible] [illegible] [illegible] intelligendo
[illegible] [illegible] intellect(us) [illegible] [illegible] intelligendo
[illegible] et tale [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] in reb(us) et sic
[illegible] [illegible] [illegible] intellect(us) [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] et tale [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
ydea [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] et
tale [illegible] ydea [illegible] et [illegible] tale [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] videmus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in mente [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] tale [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ydea
[illegible] et sic de aliis [illegible]. Deinde
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] ydeas [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] que [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ydeas
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ydeas [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] ydeas [illegible] [illegible]

Ex hijs que dicta sunt etc. Dictum est quod in vii° libro tractat de quod quid est. Nunc autem intendebat declarare de quod quid est omnium rerum, sed tamen de quodquid est substantiarum sensibilium, ut ex illis deveniret in substantias immateriales. Quod quid est autem substantiarum sensibilium non potest sciri nisi sciantur predicta substantiarum sensibilium; ideo ad complementum precedentis septimi libri oportuit facere istum octavum in quo determinat de principiis substantie sive compositis substantie sensibilis. Itaque in primo libro determinat de quodquid est in speciali omnis quo quodquid est, et indicatum per diffinitionem cuiuslibet rei et quomodo quodquid est habet partes. Hic autem in 8vo determinat de quodquid est in speciali, scilicet de quodquid est substantie sensibilis omnis que sunt principia substantie sensibilis et quomodo ista predicta concurrunt ad constitutionem eius. Dividitur ergo iste liber in duas partes tractatus; quia primo recapitulat que dicta in 7mo ut ex hiis deveniat ad substantiam sensibilem; secundo incipit tractare de substantia sensibili, 2a ibi: Sensibiles vero substantias tractabimus. Prima pars in duas partes, quia primo continuat istum librum cum precedenti, 2o recapitulat que dicta sunt in 7mo, 2a ibi: Dictum est autem. Dicit ergo primo quod convenit sicut in 7mo oportet syllogizare ad propositum tamquam ex conclusionibus ad priora et collectis in quodam capitulo et in quadam summa ea que dicta sunt oportet dicere finem imponere; primum enim quod quo est quod querebatur in 7mo considerabat est principia quodquid est substantie sensibilis quod quidem est in isto libro et per istam substantiam deveniemus ad substantiam intellectualem et ibi est finis. Deinde cum dicit Dictum est itaque recapitulat que dicta in 7mo et duo facit, quia primo recapitulat que dicta in 7mo, 2o ex illis dictis continuat se ad dicenda in hoc 8vo, 2a ibi: Quoniam autem quod quid erat esse. Circa primum duo facit, quia primo ostendit quod in recapitulando non oportet recapitulare nisi illa que dicta sunt de substantia, 2o incipit ea recapitulare, ibi: Substantie vero hee. Dicit ergo primo dictum est de nam quod querere [?] principia et causas substantiarum et electa [?] causarum, quia dicitur [?] sicut consideret causas inquirens eius tamen quod accidentia reducuntur ad substantiam tamquam ad primum ens, eo volenti scire principia entis sufficit scire predicta substantie et causas et quia sic est, ideo sufficit recapitulare de substantia. Deinde cum dicit Substantie vero hee, incipit recapitulare que dicta de substantia et ista recapitulatio est quia recapitulat modos quibus dicitur substantia quomodo substantia 2m [?] opinionem

ipsarum et naturarum. 2o recapitulat modos quibus dicitur substantia secundum eos, quare alias vero ex rationibus contingit substantias esse. Dicit ergo primo quod de omnibus substantiis hee quidem sunt confesse ab omnibus quia concedunt illas esse substantias, quedam autem sunt de quibus aliqui singulariter contradixerunt quia dixerunt illas esse substantias, cum tamen hoc non sit confessum ab omnibus. Confesse quidem ab omnibus sunt substantie physice et naturales sicut ignis terra et aqua et alia corpora simplicia. Vocantur autem corpora simplicia corpora que sunt plura pariter [?] que quidem dicuntur simplicia ~~[illegible]~~ respectu predictorum officia [?], quia non sunt eadem omnino in toto et in parte. Secundo confesse substantie sunt animalia et partes earum. Tertio celum et partes celi, que quidem partes celi vocantur sidera vel stelle. Sic ergo sunt substantie confesse; quedam autem sunt de quibus singulariter contradicunt, sicut species, id est idee et mathematica, quia quidam dixerunt ea esse substantias contra nos. Deinde cum dicit Alias vero ex rationibus, recapitulat modos quibus accidit substantia secundum eos, dicens quod ex rationibus accidit ~~[illegible]~~ alias esse substantias, puta dicendo sic quod quid erat esse et subiectum substantiam; item cum quod quod quid erat esse non est substantia separata ab eo cuius est, sed est substantia quia est eius substantia. Item accidit ex rationibus aliquorum genus esse magis substantiam quam species, et universale magis quam particulare, quod tamen secundum veritatem non est substantia nisi secundum eos, non secundum opinionem quia non existit per se, secundum vel eorum antiquorum vel et secundum copulativum universalis et ydee. Nam per eandem rationem videtur quod ydea sit substantia per quam videbatur de generibus. Sicut enim genus et universale videtur substantia omnium participantium naturam ~~[illegible]~~ speciei et universalis, ita ydea omnium participantium ydeam; et ideo ponentes ydeas ponebant eas esse quid universale, et ita eadem ratio videbatur de uno et de alio. Dictum est autem tamen quod universalia non sunt substantie secundum opinionem, sed tamen secundum eos. Recapitulat ergo ipsi quod substantias secundum eos credebant substantias secundum opinionem, tamen quod tamen plures sunt, quia substantia secundum opinionem est solum singulare, quod quid est autem et genus et universale non sunt sicut nec mathematica sunt secundum eos hic. Deinde cum dicit Quoniam autem quod quid erat esse continuat se ad dicenda. Duo facit, quia primo continuat que primo dicta [?] in 7mo, 2o continuat [?] dicenda in hoc 8vo, 2a ibi: Nunc autem de confessis substantiis. Dicit ergo primo quod quoniam quod quid erat esse substantia est, et quod quid erat esse est declaratum per diffinitionem, ideo in libro 7mo in quo fuit dictum de quod quid est debuit dici de diffinitione, et quia diffinitio est oratio composita per se et non secundum accidens, ideo debuit dici secundum se de partibus, et quia oratio diffinitiva est oratio habens partes, ideo debuit dici de partibus diffinitionis que sunt partes substantie, que ratio et diffiniti sunt eedem, et que partes sunt declarande [?] sunt per quomodo ostendendum. Nam quidam

dicentem partes diffinitionis secundum prius et posterius et ydeas separatas preter substantias sensibiles et dicit hic etiam quod
[illegible] subsistere possit, quod ostensum est septimo [illegible] quod ydee non
diffiniuntur [illegible] sic ostensum est in primo non =
esse diffinitionem partes diffinitionis secundum prius alias sequitur
abire in infinitum. Deinde cum dicit hec
autem de confessis, concludit quod dictum est in isto septimo
dicens quod dictum sit in primo, in hoc autem septimo
tractatum de substantiis que sunt confesse ab omnibus et sunt
substantie sensibiles. Deinde cum dicit sensibiles
autem substantie, hic incipit tractare de substantia
sensibili et de principiis eius et dividitur in duas partes
quia primo dicit de materia et forma et composito, secundo
[illegible] [illegible] hic ibi, oportet autem non ignorare.
Prima in duas quia primo declarat quod de sensibili sub
stantia sunt materia et forma et compositum, secundo concludit ea
que dicta sunt, palam itaque quod dicitur secundum
in tres quia primo declarat de materia, secundo de forma, tertio de
composito, tertia ibi quoniam autem que [illegible], tertia ibi et trium in sub
stantiis. Prima in tres quia primo dividit substantiam
in materiam et formam et compositum, secundo dat rationem ponendi
[illegible] materiam probando quod materia substantia est, tertio ostendit quod
conformiter est materia in omnibus, secunda ibi quod
vero substantia est materia palam, tertia ibi et secundum hanc est
quod alie mutationes. Dicit ergo primo quod omnes
sensibiles substantie materiam habent, itaque est substantia forma
sensibilis est materia que substantia est, materia autem alia est substantia
et alia forma et alia compositum, materiam enim dico que dis-
tincta quod non est [illegible] [illegible] ens in actu, potentia tamen est
hoc aliquid, itaque materia est de [illegible] quod possit esse
hoc aliquid, quod autem sic hoc aliquid materiam [illegible]
[illegible] per formam, forma vero est ratio et actus, actus
quidem quia ab ipsa est actus compositi et materie, ratio
vero quia per formam sumitur ratio speciei et diffinitio, forma
enim est hoc aliquid ens in actu et separabi-
le ens in actu quod non est [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] separabile autem
non quidem secundum rationem nec secundum [illegible] quia forma sensibilis
[illegible] [illegible] [illegible] materiam [illegible] separabilis secundum rationem
[illegible] [illegible] [illegible] tertium [illegible] [illegible] [illegible] materia et forma et illud
[illegible] [illegible] [illegible] generatio et corruptio sic ostensum est in primo
et est separabile simpliciter, [illegible] autem hec separabile
simpliciter quidem [illegible] [illegible] subsistere et hoc [illegible] [illegible]
et non [illegible] forme, de numero enim substantiarum que separabiles
secundum rationem que autem non. Notandum est quod hoc
verbum [illegible] intelligitur duobus modis uno modo ut possi-
[illegible] [illegible] formam et materiam itaque sic sensus quod
substantia forma [illegible] est que substantia que est separabilis
secundum rationem a materia individuali quia potest intelligi
secundum [illegible] [illegible] [illegible] autem materia est substantia que non
est separabilis secundum rationem quia non potest intelligi secundum
[illegible] formam. Secundo modo [illegible] hoc intelligi
quod sit [illegible] [illegible] formam sensibilem et formam materialem et tunc
est sensus quod forma materialis est separabilis secundum rationem [illegible] non
sic [illegible] separabilis secundum [illegible] a materia sensibili, forma
autem sensibilis non est separabilis nec secundum [illegible] nec
secundum rationem. Deinde cum dicit quoniam vero

substantia est materia palam quia oportet materiam quandam esse substantiam
et est eius [illegible] talis in omni mutatione que est ad
opposita oportet dare aliquid tertium quod subiaceat
oppositis terminis, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] duo fundamenta
primum est quod in omni mutatione alia a generatione
oportet dare tertium, secundum est quod [illegible] ex isto quia si oportet
dare in aliis mutationibus oportet dare in generatione
et secundum hoc primo [illegible] ponit secundum fundamentum
secundo concludit secundum [illegible] [illegible] et secundum substantiam di-
cit ergo primo quod manifestum est quod materia est quedam substantia
quia in omnibus oppositis mutationibus est aliquid
tertium quod supponitur mutationibus et terminis =
mutationum sicut in mutatione secundum
locum est aliquid tertium quod nunc est hic
nunc est alibi et in mutatione secundum augmentum
[illegible] est aliquid quod nunc est [illegible] nunc autem
magis vel minus, et in mutatione secundum alte-
rationem est aliquid subiectum quod nunc est
sanum nunc autem laborat. Deinde cum
dicit, similiter autem, concludit quod si ita est in aliis
mutationibus itaque et in generatione, dicens
quod in mutatione substantiali oportet dare aliquid tertium
quod nunc est sub generatione nunc autem sub
corruptione et [illegible] nunc est substantie forme
que est hoc aliquid nunc autem privatione forme
et hoc [illegible] materiam. Notandum quod sic mutatio
secundum locum dicitur motus localis et sic mutatio secundum
alterationem motus dicitur [illegible] ita mutatio secundum formam
substantialem motus dicitur materiam, sic enim ymagina
[illegible] in motu alterationis quod forma substantialis non
recipitur in formam accidentalem sicut est una forma
[illegible] accidentis recipit aliam formam accidentalem, sed
[illegible] hoc alteratio est quod [illegible] aliquod tertium quod [illegible]
[illegible] subiectum nunc est sub una forma nunc sub alia
ita in generatione et corruptione non [illegible] ymaginandum
quod forma recipiatur in forma sed quod aliquid tertium quod
[illegible] [illegible] [illegible] nunc amittit actum unius forme
et admittit actum alterius, et hoc tertium [illegible] materiam
[illegible] [illegible] enim de materia duo ymaginantur [illegible] [illegible]
quod [illegible] [illegible] sine actu formali, secundum [illegible] quod [illegible]
sub uno actu formali potest trahi ad alium et
[illegible] hoc concludit quod [illegible] quoddam [illegible]
[illegible] ab [illegible] sub quo fuit et ab illo ad quod trahitur
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] primo actu [illegible] possit trahi ad
secundum. Sic [illegible] [illegible] actus [illegible] trahitur ad [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] trahitur ad actum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] ad secundum actum non [illegible] trahitur ad primum quia nichil
est trahibile ad seipsum et [illegible] oportet quod sic [illegible] po-
[illegible] advertendum et hec est quod [illegible] [illegible] [illegible]
Deinde cum dicit et hanc sequuntur alie
mutationes, probat quod materia non est uno modo in omnibus =
substantiis sensibilibus dicens quod hanc mutationem scilicet
secundum generationem et corruptionem sequuntur alie mutationes
quia generabile et corruptibile est augmentabile et alte-
rabile et mutabile secundum locum et [illegible] [illegible] quod
materia que est subiectum generationis sit etiam subiectum augmentationis
[illegible] alterationis et etiam motum localem
alias autem mutationes ad unam [illegible] [illegible] secundum
locum non oportet quod [illegible] [illegible] [illegible] mutatio que est secundum

generacionem et corrupcionem quod non est nisi quia ad quod est
mutabile secundum locum sicut mutabile secundum generacionem et cor-
rupcionem sicut patet in mixto et ideo non oportet quod omne quod ha-
beat materiam localem habeat materiam generabilem et corrup-
tibilem quia dicit philosophus quod materia alia est in hiis que
moventur motu generacionis et corrupcionis alia etiam est
in hiis que moventur motu locali tantum et quod aliquis
possit dicere quod in motu locali est potencia ad fieri, ideo
solvendum primo quod ibi potest fieri et secundum quid et non simpliciter
quia ante sit dicta mutari fieri secundum quid et fieri
simpliciter dictum est in naturalibus et in libro de
generacione **Consequenter queritur aliquis utrum materia**
dicat aliquam entitatem aliam a priva-
cione et forma sicut innuit philosophus videtur quod non
quia omne quod dicit aliquam entitatem dicit
aliquem actum sed ipsa materia ~~[illegible]~~ dicat posset ali-
quam entitatem dicat aliquem actum. hoc est impossibile
ideo et primum materia enim non dicit actum sed est in poten-
cia ad actum Ad oppositum est philosophus Respondeo in
hac questione sic procedendo quod primo ponentur rationes
que possunt movere aliquem ad ponendum quod
materia nullam entitatem dicat 2o ponentur rationes
ad oppositum 3o solventur rationes primo. primum patet
ex quadruplici divisione materie [illegible] est quod materia
est medium inter ens et nichil. non ideo materia
est medium inter ens et nichil oportet quod non sit ens
et quod non dicat entitatem Ad cuius evidenciam
notandum est quod duplex est medium, est enim quoddam
medium per opposicionem ~~[illegible]~~ [illegible] in quo ipsa ex-
trema salvantur, et est medium per negacionem ex-
tremorum. materia non potest dici medium primo modo ut
videtur quia secundum hoc materia esset contra [illegible] ex nichilo et
ente sicut in materia salvarentur [illegible] nullius entis
et alicuius entis quod est impossibile. sed ideo est medium oportet
per negacionem extremorum cum ideo ens sit unum ex-
tremum nullam entitatem et per consequens nullam entitatem di-
cit sicut ideo ymaginabimur secundum istam viam quod materia
dicat potenciam ad ens et non est ens et quod posset
esse ens aliquid philosophus dicit quod nichil, quod nichil
potest salvari in impossibili ideo materia nec dicit ens
nec dicit nichil sed dicit quoddam medium inter ens
et nichil quod potest salvari nichil in impossibili ita tamen
quod dicat secundum istam medietatem non est sed dicit aliquam en-
titatem vel forte in attribucione aliqua 2a
via est quod ex divisione materie quod dicit philosophus 7mo metaphysice
ubi ponit quod materia nec est quid nec quale nec quan-
tum etc. de aliis rebus predicabilibus ubi **Notandum**
quod entitas et racionalitas [illegible] cum ideo [illegible]
[illegible] sicut racionalitas predicabilis [illegible] quod entitas
[illegible] et racionalitas predicamentalis [illegible]
quidquid ideo non habet racionalitatem predicabilem non videtur
habere aliquam entitatem in hiis secundum istam viam
philosophus quod secundum istam viam materia diffinitur per negacionem
[illegible] racionalitatis predicabilis, [illegible] autem [illegible] ne
[illegible] racionalitas formalis non potest habere racionalitatem
istam quod sic [illegible] et non [illegible] et ita secundum hoc materia
nullam entitatem dicat [illegible] 3a via est
ista quod materia est pura et pura potencia Ad

quod evidenciam Notandum est verbum commentatoris
primo phisicorum quod quidquid est inter privacionem et formam vel
[illegible] est materia generata et forma generata dicebant enim
materiam generatam ~~[illegible]~~ formam cum est generata et illa forma generata
[illegible] materiam quam generant [illegible] [illegible] [illegible] materiam
primam et formam [illegible] fuit [illegible] forme medie
forma elementi et forma mixti. materia ideo est [illegible] in potencia
ad formam elementi quia quidem materia non potest dicere aliquid
compositum quod sit dicat aliquid generatum aliquid
[illegible] medium inter formam elementi et materiam primam et ita
materia non [illegible] in potencia ad formam elementi est
illo modo ideo impossibile est quod illud primum sit generatum
sed [illegible] generatum [illegible] quod [illegible] sit primum
et sit [illegible] est impossibile materia autem sub
forma elementi est in potencia ad formam mixtionis
et ista tenet medium inter formam mix-
tionis ex una parte et materiam simplicem ex
alia, et [illegible] forma generata [illegible] materiam quam generant
quod forma elementi non est in potencia ad aliam formam
[illegible] generant materiam [illegible] materia illa
[illegible] materia generata [illegible] formam quam generant quod materia non
est in potencia ad formam mixtionis [illegible] forma
elementi et secundum [illegible] istam materia [illegible] est in
potencia ad formam mixtionis est materia generata.
[illegible] materia quod est ad formam quod [illegible] sic habet [illegible]
modo, materia ideo quamvis [illegible] non est materia
generata vel forma generata est materia pura quod [illegible]
[illegible] non ad [illegible] [illegible], materia generata posset
dicere aliquam entitatem quod [illegible] est generata [illegible] potencia et
actu [illegible] generant formam tunc impossibile videtur quod
materia prima dicat aliquem actum. materia enim pura
et potencia pura videtur quia potencia enim pura
non videtur dicere aliquem actum ymmo videtur
carere [illegible] omnem actum. hoc enim materia prima quod
[illegible] materiam generatam comparatur [illegible] aliquem
actum et entitatem ut [illegible] est non propria
[illegible] [illegible] comparatur cum aliquo actu ideo enim pura
et pura vocatur quia caret omni actu, sed enim ista
potencia pura fundatur super aliquam entitatem vel actum
quemcumque caret illa actu vel entitate caret illa
potencia ideo [illegible] potencia que caret hac entitate
caret et potencia materie et sic materia non est potencia
pura **4ta** ratio materie est [illegible] commentatoris
primo metaphysice quod in fundamento nature nichil est distinctum
possumus ideo sic diffinire quod materia est fundamentum na-
ture [illegible] nichil est distinctum Ad cuius evidenciam
notandum est quod duplex est distinccio scilicet [illegible] et
[illegible] [illegible] [illegible] materia ideo non
potest dicere distinccio [illegible] quod [illegible] distinguitur
[illegible] [illegible] habet, materiam autem nullam [illegible]
habet quod omnis [illegible] est a forma vel est a forma [illegible]
[illegible] sicut quod est [illegible] forma. [illegible]
[illegible] sicut ista [illegible] dicitur quod [illegible]
[illegible] [illegible] quod [illegible] sit [illegible], cum enim materia
sit [illegible] ad formam [illegible] [illegible]
quod [illegible] ad formam [illegible] ad [illegible] et sic in ea
non est distinccio [illegible] sicut est in potencia ad
[illegible] ita est in potencia ad distinccionem [illegible]
[illegible] in ea non est distinccio [illegible] sunt quantitativa

quod materia in potentia adquisitibus cum postea impo
bita adquisita ergo quod sit in potentia ad determi
nationem quantitativam a qua quidem determinatio fit per partes
eius et omnibus bene quod dictum quod fundamentum nature
non habet determinationem nec figuram nec mineralem
dispositionem. Ex alio sequitur quod materia ultimam entitatem
habet quod omnis entitas in cadumus includit de
terminationem finalem ab alia entitate. Isti quod
sic ponentes per 4 ista media probant quod materia
non sit aliqua entitas simpliciter pure potentialis quod
non materia de puram potentialem non posset esse medium
includens et nihil secundum partem dicti nec posset
ab ea negari omnis pure potentialis secundum eam
nec posset esse pura potentia simpliciter nec alicuius
posset carere omni determinatione secundum quantitatem et
partes secundum declarandum. 2o probandum quod ma
teria dicat aliquam entitatem quod
patet per 4or media. Primum medium quod ex
generatione que sit in compositione in aliquo
opus nature. Ad quod evidenciam notandum
quod quod sic opus artis creatae supponit opus
nature, utpote artifex fabricat supponit entitatem
a natura ita opus nature presupponit quod non includit
ligentie et ideo hic includit consideratio partem
utpote materia mancendo sufficit supponit quod
fuit ab initio quod non per se causa. Quod
facit quod ideo materia quod hic materia non posset
esse opus nature eo quod generabilis et includentibus
bene tunc per se opus causae. Medio ter
tio quod quod supponit a natura et opus includit
non per se nihil ymmo quod dicat aliqua et
alterare quod alteratio sit alia alteratione forme
introducitur per naturam, quia ad quod supponit actionem
et ad quod introducit per actionem non posset una
entitas, materia autem supponit actionem nature
tamquam effectus causae precedentis sed ante introducti
onem per actionem nature. Dicat quod materia sit pure
potentialis ultimam hec alteratione quod dicat quod quod
supponit nature tamquam effectus causa sine sit
ultima alteratio quod sit impossibilis hoc ergo patet
3a via quod quod sit multipliciter generationem et creationem
Ad quod evidenciam notandum quod creatio sit
dicta aliquo modo mutatione quod generatio sit
et mutatio impossibilis ad creationem ymmo
in modo quod quia creatio ultimam alteratione
supponit quod quod supponit creatione pure potentialis
creatam quod pura mutatio eo modo quo sit
tamen mutatio. Si ergo aliquid supponit generationi
ultimam alteratione dicat generatio sit quam prima sit
creatio ad impossibile et vide. Ergo quod potentia
quod supponit generationem simpliciter pure
potentialis quod supponit creationem utpote supponit
creationem sit ultimam alterationem fundamentum aliquid
non sit pure potentialis potentialis autem quod supponit
generationem supponit aliquam alterationem fundamentalem hic
diminuta alteratione ideo materiam expositio
quod hic materia non posset generari quod generatio supponit
quod per se creati et hoc supponit materiam per se
simpliciter impossibilis creatam ergo 2a via

3a via quod dicit mutationem et motum quod
modo quod motus actus entis in potentia secundum
quod in potentia. Ad quod evidenciam notandum quod quod
unius et non dicitur secundum modum resumptum
ut albatum et albedo. Ergo quod eius sit actus ipsa
mutatio et forma acquisita per mutationem scilicet de
albatum et albedo sint actus eius. Dicamus ergo
quod scilicet actus entis in potentia et ex mutatione
quod utraque actus nature sed tamen dicitur quod forma
actus nature secundum quod est iam in actu completo
et sic actus rei perfectionis secundum quod in actu. Motus
autem actus nature secundum quod non habet adhuc ultimam
completionem et sic actus entis in potentia secundum quod ad
hunc in potentia. Ex quo sequitur quod materia sit aliqua
entitas quod si non est aliqua entitas motus et
scilicet non erit actus entis unus sequitur
quod secundum illam potentiam quod erit actus pure perfectionis
quod ultimam entitatem dicat. Ex quo sequitur quod non
sit entitas forme quod tale dicit actum et quod
actus et sic patet tertia via. Quarta
via quod ex hoc quod imperfectio per actus et dualitatem
ad per se hoc enim ad quod generationem conveniret et ex
generatione et ex potentia materiae tamen dicitur quod
ex privatione generationem aliquid per actum
ex potentia autem materiae generationem per se. Ergo quod generatio
et dualitatem ad potentiam materiae utpote nihil fieret
aliquid ex privatione non contingit. Quomodo quod
sit ex potentialis materie sed autem utpote et ultimam
entitatem dicat materia sed solam privationem omnem entitatem
non posset per quod per actus et dualitatem ad utpote ad
per se. Dicendum quod autem sit aliquid nihil quod in
eo ex quo sit sit privatio rei fiende sed
hic non sufficit quod ad hoc ergo potentialis quod habeat
ad actum per actum generationem quod potentia sola per
ultimam alterationem dicat non posset per se potentiam per se
supponit quod fieret sic materia. Ergo quod ista pro hoc
materiale sit aliquid ens hic dimminutum aliquid
a forma quod autem hic actum non valeat in
creatione hic valet in generatione alibi patet
et patet sic ergo dico quod materia talem dicit
a forma. Ad primum sequitur pars opposite quod
quod materia dicat esse medium inter ens et non ens
inter sicut ens formale et non ens formale non
ens formale. Cum enim sit in potentia ad ens
formale et non ens formale ergo quod teneat
medium inter utrumque. Unde notandum quod materia
aliter dicitur medium inter formarum et privatio
nem, et aliter medium inter duo contraria
sicut pallidus dicitur medius inter duo contraria quod
medium inter contraria dicitur medius ex
compositione aliquo modo formaliter extremorum
terminorum materia autem sicut in potentia ad utrumque quod
et non capit in se ipsa contraria sed ergo materia dicitur generatur
medium in potentia ad totum ens et ad totam
entitatem rei hoc autem dicit quod ipsa non ens sit
autem non quod non quod in potentia non ad ens forma
le et non ens. Ergo quod sit non ens sine sit non ens
quod quod forma imaginabiliter ergo quod potentia
creatura quod quodam modo ens et ad
secundum quod medium inter ens et non ens et
potentia materiae quod quodam modo fiet
tamen quod est medium inter ens et non ens. Non

tamen dicitur quod eius potentia receptiva sit ad to-
tum eius [illegible] quod dicatur medium inter totum
eius et non eius secundum Commentatorem et ideo de se nullam
quantitatem dicat nisi in quadam analogia et attri-
butione. materia autem solum dicit medium inter
eius formale et non eius formale et ideo potest
dici quantitate indeterminata trahibile ad
quantitatem formae et sic patet solutio secundi.
Ad 3m dubium dicendum quod quantitas potest accipi duobus
modis vel pro una re in re determinata et formali et isto modo
accipiendo quantitatem materia non habet quantitatem
sed solum in potentia ad quantitatem sicut solum in potentia ad de-
terminatam et isto modo accipit philosophus primum quod in primo
2o modo potest accipi largo modo pro omni eo quod solum est
ambitum entis sive dicat entitatem quo ad se
maiorem sive magis entitatem determinabilem quo ad minorem
et isto modo potest materia habere quantitatem quia quantitas materiae solum
quia est quaedam entitas determinabilis per entita-
tes formales. Ad 3m dubium dicendum quod materia non solum
[illegible] potentia sive [illegible] quod patet 2o [illegible]
dicitur quod sic [illegible] quod solubilis ad creationem ita
[illegible] potentia materiae ad potentiam creativam quam
aliqui vocant obiectivam et ideo [illegible] vocatur passiva
[illegible] et non ista. Alio modo patet quod potentia passiva illa quae
solum ad totum eius et ideo vocatur potentia quia solum quod ambitum
[illegible] habet activam ad totum eius, po-
tentia autem materiae quae tamen solum ad eius formale non
[illegible] in potentia non [illegible]. Ad 4m dubium dicendum quod
materia non [illegible] aliqua determinatio formalis nec materia-
lis [illegible] probat [illegible] et hoc quod solum in potentia
ad formas [illegible] et [illegible] [illegible] tamen probat
non [illegible] quod sit in aliqua determinatio eo modo quo
[illegible] determinatur formaliter sic determinabilis [illegible] determinati
[illegible] quod non philosophus probat [illegible] [illegible] quod materia non
habet entitatem [illegible] solum quod nullam habeat hoc non
probat eo enim modo quo habet entitatem diminutam
eo modo habet determinationem et sic patet quaestio. Ad ar-
gumenta in oppositum. Ad primum dicendum quod materia solum in potentia
ad actum formae sed non ad actum [illegible]. Secun-
dum dico quod verum est [illegible] quod dicit philosophus
quod quantumcumque habet magis in potentia ad formam
[illegible] magis in potentia. Ad ubi [illegible] dicendum
quod [illegible] quod patet [illegible] quod [illegible] formam et
passionem quam sic forma [illegible] imaginari quod
sicut forma et passio [illegible] quam sunt [illegible]
ita [illegible] potentiae quae solum ad formam ad
potentiam quae solum ad passionem quae sic forma [illegible] sic
quod [illegible] ad [illegible] potentia ad formam sic [illegible] potentia
ad passionem [illegible] forma. Sed autem sic [illegible] potentiam
[illegible] quod enim [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] forma et sic patet [illegible] et ideo dico quod
solum in potentia ad formam [illegible] ad locum eadem
[illegible] [illegible]. materia autem in potentia ad formam
[illegible] materia subiecta generationi ad locum autem materia localis.
Tertio quaeritur utrum materia generabilis sit alte-
rabilis [illegible] philosophus [illegible] et [illegible] dicendum
quod sic. Ad cuius evidentiam notandum quod generatio et al-
teratio [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] de
[illegible] quod per alterationem disponitur materia ut possit recipere
formam quam [illegible] generabile sic [illegible] eadem potentia [illegible] subi-
[illegible] dispositionem et [illegible] dispositionis ita [illegible] eadem
[illegible] materia quae subiicitur alterationi et generationi [illegible] sic
impossibile [illegible] in [illegible] [illegible] alterationem et generationem ita
impossibile [illegible] [illegible] [illegible] quae subiicitur generationi [illegible]
ab illa quae subiicitur alterationi. Dicitur enim quod sit
alia materia [illegible] alterationis et [illegible] generationis [illegible]
[illegible] quod [illegible] materia quae disponitur non [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] generationem quod impossibile [illegible] quod [illegible] et [illegible] [illegible]
[illegible] per alterationem [illegible] [illegible] per generationem. No-
tandum autem quod [illegible] alteratio [illegible] [illegible] altera-
tio [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
aliquid alterari [illegible] calido in frigidum et [illegible] et [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quod materia alte-
rabilis [illegible] materia generabilis et [illegible]. Alia alteratio
[illegible] [illegible] eo modo quo dicimus quod aliquid al-
teratur a non lucido in lucidum et de illa
alteratione non [illegible] quod materia quae subiicitur huic
alterationi sit subiecta generationi et hoc quia [illegible]
alteratio quae non [illegible] in generationem [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] illa alteratione [illegible] eo modo quo dicimus quod
luna de non lucida fit lucida et tamen non generatur
nec corrumpitur. Quarto quaeritur aliquis utrum
materia quae subiecta generationi sit subiecta augmento.
[illegible] philosophus in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Ad cuius eviden-
tiam notandum quod generatio [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] ad [illegible] [illegible] [illegible] generare. non autem
[illegible] trahi ad [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] generare
[illegible] materia trahitur ad formam [illegible] ita trahitur
ad dimensiones [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] quod materia [illegible] [illegible] dimensionem [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] non aspicit [illegible] dimensiones [illegible]
[illegible]. [illegible] autem formam aspicit [illegible] dimensiones
determinatas unde sicut quod trahitur ad aliam
et ad aliam formam per [illegible] generationem [illegible] quod trahitur
ad aliam et ad aliam [illegible] dimensionem
et [illegible] [illegible] quod materia subiecta [illegible] [illegible] [illegible]
sub [illegible] dimensionibus. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
formam [illegible] quod trahitur ad maiorem dimensionem et tunc
materia [illegible] [illegible] subiecta augmento et generationi [illegible]
imaginabitur quod [illegible] [illegible] [illegible] dispositio ad formam
introducendam et sic una [illegible] materia [illegible] [illegible]
et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] una materia [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] generatio et sic [illegible] [illegible] [illegible] ita
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] materia [illegible] sub [illegible]
[illegible] dimensionibus [illegible] [illegible] trahi ad formam [illegible]
[illegible] quod fiat sub parvis dimensionibus sicut [illegible] [illegible]
fit terra et tunc [illegible] quod [illegible] [illegible] eadem materia sit sub
[illegible] [illegible] et generatione. sic enim eadem materia [illegible]
[illegible] [illegible] dimensiones et formas ita eadem
materia [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et generationi.
In [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] philosophus [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] et [illegible] in duas partes [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] ad [illegible] 2o [illegible] [illegible] [illegible] formae [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] dicit [illegible] primo quod [illegible] ita [illegible]
quod aliqua [illegible] [illegible] [illegible] materia [illegible] ab omnibus
et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
potentia. [illegible] [illegible] dicit [illegible] [illegible] [illegible] forma
[illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] dicit [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] quod [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] formam 2o [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. Ad [illegible]
[illegible] [illegible] Notandum [illegible] quod [illegible] [illegible]

unitatem [illegible] corpore maius quam poterat unum corpus et ~~subtile~~ subtilius et maius quam tamen unum ut unum non faceret diversitatem in corporibus vel [illegible] ~~[illegible]~~ subtilius unum non potuit facere diversitatem quam in corporibus apparet et vero cum unum solum posuit diversitatem corporum formarum. Quod quidem similiter videbatur novem sphere vel novem ordines vel non possit. Volebat enim quod ista una esset corporea actio una et indivisibilis quam quidem unum erant inquantum continebat in natura corporea indivisibilis. Quod quidem corporea individualia et actiones diversitatem faciebat in corporibus secundum quod aliter et aliter proportionantur et secundum quod aliter et aliter ordinabantur vel secundum aliam et aliam figuram corporis huiusmodi patet littera [illegible]. Dicit enim quod diminutiones plures secundum ~~[illegible]~~ consimiliter tres dicit fortes hoc secundum [illegible] decem tres. Ponebat enim corpus subtilius et maius esse unum et ideo quidquid corpus subtilius videbatur corporea indivisibilia continentia in una natura diversificabatur autem vel corpus subtilius in diversis tres aliquis secundum dictam figuram quod quidem corpus erat circularia quam tertia autem secundum dictam positionem quod quam erat prius secundum quam erant rectilinea quam ad rectum quam a simul tertio autem secundum dictam ordinem quod quam erat prius quam posterius. Deinde cum dicit videlicet autem utrique diminutiones [illegible] incipit inquirere opinionem democriti. Ubi notandum quod diminutiones in duobus differebant. Primo quod accipiebat tantum decem [illegible] ~~[illegible]~~ et etiam tres et tamen etiam dicunt pluribus denariis quam tribus. Secundo quod [illegible] denariis subtilibus accipiebat tamen decem accidentes et secundum hoc ista pars dividitur in duas partes. Primo ostendit quomodo fuit diminutiones in accipiendo tantum decem etiam. Secundo quomodo fuit diminutiones in omittendo dicentium [illegible] palam itaque quod dicta [illegible] ostendit quod primo ostendit ultra denarios plures ~~[illegible]~~ dictos. Secundo concludit quod concernens dicit denarie tres dicit et tertia [illegible] patet quod [illegible] esse dicit. Dicit ergo primo ita diminutiones posuit tres denarios cum ultra sunt alie denarie ultra enim sunt quam dicunt componi [illegible] sicut [illegible] ~~[illegible]~~ [illegible] sicut [illegible] aut sunt quam ~~[illegible]~~ dicunt [illegible] sicut [illegible] [illegible] quod [illegible] sunt [illegible] sicut in [illegible] alia [illegible] sunt [illegible] sicut [illegible] clavis sicut [illegible] alia sunt quam [illegible] pluribus [illegible] dicunt [illegible] et in [illegible] alia [illegible] sunt quorum [illegible] in [illegible] et [illegible] sicut ~~[illegible]~~ [illegible] superius et inferius [illegible] dicunt per aliud et aliud [illegible]. Alia sunt quorum [illegible] in tempore sicut [illegible] et [illegible]. Alia sunt quorum [illegible] [illegible] locus eo modo quo dicimus quod [illegible] sunt [illegible] [illegible] a meridionali et orientalis ab occidentali. Alia sunt quam dicunt per [illegible] [illegible] sicut ea quam dicunt per [illegible] et [illegible] vel [illegible] et [illegible] itaque etiam quam dicunt [illegible] denarios vel dicunt per [illegible] [illegible] denarias vel dicunt omnibus [illegible] et [illegible]

dicunt [illegible] denarios [illegible] ad [illegible] et [illegible] quod [illegible] ~~[illegible]~~ sicut [illegible] ad [illegible] quod una [illegible] vel [illegible] [illegible] et alia [illegible] vel [illegible]. Deinde cum dicit quod [illegible] quod [illegible] est [illegible] quod quomodo dicit [illegible] [illegible] esse [illegible] subtilium per [illegible] decem et [illegible] facit quod primo facit quod [illegible] secundo dicit quod [illegible] [illegible] denarie [illegible] sunt [illegible] ad [illegible] et [illegible] dicunt [illegible] ad [illegible] [illegible] ~~[illegible]~~ [illegible] sit [illegible] [illegible] denariorum. Dicit ergo primo ita [illegible] quod denarie [illegible] quod [illegible] dicit [illegible] [illegible] [illegible] ~~[illegible]~~ [illegible] [illegible] [illegible] ab aliis quod sic ponit et [illegible] sic ponit [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quod sic in [illegible] quorundam [illegible] ~~[illegible]~~ in eo quod sic [illegible] quorundam [illegible] hoc quod sic [illegible] quorundam [illegible] quod [illegible] sic [illegible] [illegible] [illegible] sic [illegible] quam [illegible] dicunt [illegible] aliorum denariorum sic [illegible] quam dicunt [illegible] [illegible] ~~[illegible]~~. Deinde cum dicit [illegible] sunt [illegible] quod plures denarie [illegible] ad [illegible] et [illegible] quod dicit [illegible] denarie [illegible] [illegible] [illegible] sunt [illegible] denariarum [illegible] [illegible] inferiora [illegible] ad superiora et [illegible] superiora [illegible] [illegible] in toto [illegible] quod superiora [illegible] in inferioribus quod autem inferiora [illegible] ad superiora patet quod quam sunt quam dicunt [illegible] magis et minus [illegible] aliquis [illegible] quam sunt quam dicunt [illegible] [illegible] et [illegible] et tamen [illegible] ad superabundantiam et [illegible] eo quo dicimus quod in magis et in [illegible] [illegible] superabundantia [illegible] et [illegible] [illegible] et [illegible] in [illegible] [illegible] eo modo quo dicimus quod aliqua dicunt [illegible] [illegible] et [illegible] et aliis modis ~~[illegible]~~ [illegible] quam quidem denarie [illegible] ad [illegible] et [illegible] quam sunt [illegible] denarie [illegible] alia sunt quam dicunt [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. **Notandum** [illegible] quod [illegible] in uno [illegible] posse [illegible] ultra [illegible] [illegible] sub et super [illegible] non [illegible] in eo non una [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] omnes aliquas [illegible] in eodem [illegible] [illegible] [illegible] quod [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] non [illegible] unum et hoc [illegible] quod dicit [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] qualitas [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quantitatem et [illegible] [illegible] passiva itaque [illegible] passiva [illegible] [illegible] denarias et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] passive sunt [illegible] sunt [illegible] [illegible] sunt magis et minus quod [illegible] [illegible] denarias [illegible] sicut [illegible] magis alia sicut minus [illegible] autem denarie ~~[illegible]~~ qualitatum [illegible] sunt [illegible] et [illegible] sunt [illegible]. Deinde cum dicit palam itaque quod [illegible] [illegible] quod [illegible] sunt diminutiones quod ~~[illegible]~~ [illegible] denarias et

forma substantialis quae inest supradictis [illegible] non no-
minantur [illegible] denotare accidens et hoc [illegible] dicat quod
manifestum [illegible] quia [illegible] substantia et forma substantialis [illegible] con-
sistit individui uniuscuiusque [illegible] quia [illegible]
et substantia [illegible] formam substantialem quae [illegible] individui unicuique
ulla aliud [illegible] denotare forma substantialis [illegible]
quod non dicatur [illegible] substantia [illegible]
[illegible] accidentibus dicatur substantia [illegible]
sic aliquid [illegible] forma accidens non di-
citur substantia [illegible] [illegible] substantia [illegible]
sic [illegible] forma. Deinde cum dicit
et ut in substantiis quae [illegible] materia [illegible]
materia et forma dicitur [illegible] quod [illegible]
[illegible] materia [illegible] materia et forma
et deinde [illegible] secundo probat [illegible]
[illegible] quod alterum materia [illegible] altera forma
3º probat hoc quod dixit scilicet quod [illegible] capitale
materia et forma [illegible] antiquorum [illegible] palam
itaque [illegible] sicut et quos Archytas
[illegible] sic [illegible] stat in substantia [illegible]
et materia [illegible] quia [illegible]
in [illegible] materia et forma
[illegible] differentiae [illegible] dicimus
[illegible] lignum vel lapis nihil [illegible]
itaque lignum [illegible] materia [illegible] forma [illegible]
[illegible] differentiae [illegible] dicimus quod domus [illegible]
lapides et ligna sic et sic posita itaque lig-
num et lapis [illegible] materia posita [illegible] forma [illegible]
[illegible] domus [illegible] finalis
[illegible] differentiae
[illegible] crystallus [illegible]
sic [illegible] itaque aqua [illegible] sic
materia et [illegible] sic forma [illegible]
[illegible] differentiae [illegible]
[illegible] itaque [illegible]
[illegible] materia [illegible] et [illegible] sic forma et
sic [illegible] materia et forma [illegible]
[illegible] Notandum quod [illegible]
notat quod [illegible] quae sunt
~~[illegible]~~ differentias substantiales [illegible]
[illegible] quae sunt duo genera quae substantia et accidens
et aliud [illegible] primo [illegible] et aliud 2º
quod [illegible] sic materia [illegible]
sic forma [illegible] materia [illegible]
[illegible] quod [illegible] accidens
sunt [illegible] substantiam [illegible] itaque
[illegible] accidens [illegible]
[illegible] quod [illegible] communiter non
specificat [illegible] substantiam et [illegible] quod specificat
[illegible] substantia et materia [illegible]
dicatur quod [illegible] in [illegible]
[illegible] forma [illegible] materia
et substantia et quia [illegible] quod
[illegible] in [illegible] materia [illegible]
[illegible] differentiae in [illegible] sub-
stantiam [illegible] substantiam [illegible]
sunt in [illegible] quod non [illegible]

[illegible] itaque [illegible] forte [illegible]
dicit 2º notandum [illegible] quod [illegible] notat
quod [illegible] materia [illegible] non [illegible]
[illegible] materia non [illegible]
[illegible] [illegible] aliquid [illegible]
[illegible] dicit quod [illegible] materia et [illegible]
quod materia non [illegible] materia [illegible]
[illegible] aut [illegible]
aut [illegible] quod [illegible] materia
[illegible] materia [illegible]
aliquid quod [illegible] in actu [illegible] hoc [illegible]
dicit quod [illegible] per modum [illegible]
[illegible] appello aut [illegible] per modum [illegible]
[illegible] per modum [illegible]
[illegible] quod dicit [illegible] quod
[illegible] per modum [illegible]
[illegible] materia aut [illegible] substantia
per modum [illegible] dicit [illegible]
[illegible] materia quod [illegible]
[illegible] non forte [illegible] [illegible] aliquid [illegible]
[illegible] quod dicimus quod domus [illegible]
[illegible] Deinde cum dicit palam itaque
[illegible] quod alte-
rum materia [illegible] altera forma quia [illegible]
sunt in potentia et [illegible] et [illegible] quod
primo hoc [illegible] dicens quod manifestum est
[illegible] quod alterum et alterum materia et alia [illegible] et
aliud actus [illegible] aliquorum [illegible]
[illegible] in [illegible] et sic [illegible] aliis [illegible]
[illegible] sic dicit 2º cum dicit [illegible]
[illegible] quod [illegible] materia [illegible] forma
[illegible] differentiae [illegible] quod [illegible]
[illegible] in [illegible] non ponit [illegible] non materia
ut si dicatur quod domus [illegible] lapides et ligna ista
[illegible] differentiae quod non dicit [illegible] in potentia lapi-
des et lignum non [illegible] domus in potentia [illegible]
[illegible] non ponit in formam ut [illegible] dicatur
quod domus [illegible] [illegible]
et corporum [illegible] aliquid [illegible] in [illegible] dif-
finitiones quae non tangunt in actu [illegible] tangit
[illegible] materia quod ut [illegible] actus [illegible]
materia [illegible] sunt quae tangunt utrumque in   Subdit aliud ambo ca. i.
[illegible] actu [illegible] materia [illegible] sunt
[illegible] differentiae [illegible] quod [illegible] quod quidem
[illegible] formalis [illegible] declarat [illegible]
et actum formalem [illegible] declarat [illegible] ut
[illegible] in materia [illegible] utrumque [illegible] materia et
formam et [illegible] sic materia quae dicit [illegible] differentiae [illegible]
[illegible] differentiae [illegible] aliquid formalitatis quod
vocatur [illegible] differentiae [illegible] ut in
[illegible] quod [illegible] materia [illegible]
sic potest [illegible] quod [illegible] formarum [illegible]
[illegible] in [illegible] non [illegible] et [illegible] in
[illegible] materia [illegible] et hoc [illegible]
in formis substantialibus [illegible] in materia [illegible] in [illegible]
in accidentibus [illegible] ut si dicatur [illegible] [illegible]
in [illegible] [illegible] in [illegible]
[illegible] in substantialibus ut si dicatur [illegible]
[illegible] [illegible] non [illegible]

Et tn̄ eius operatio est h' p dicta et hoc est q dicit lra q est i. dico q quicq est p diuas formales est actiua et pssiua q vero est in operantibus. 4o est cū dicit q est formarum operan in materia est mae magis hoc est magis lz maz prdicta op forma et sm hoc tangit dicit comp fortam est in lra ista, mīn op dico est p diuersas formales et ho sut forme no operato in ma et cet qd' lra sut pss et forte tuaq in gñe subie, et has tangit cū dicit, qd est p diuas sorte est actiua et pssiua i. actiu q est pss. sm eius ca igit op dico est p maz tanqz p diuiz sue forte actiuas ut forte ptl et has tangit cū dicit q vo est in operantibus mae magis i. h'nt maz magis p dcā op forma sicut declaratū est.

Deinde cū dicit Sicut aut et qm̄s archiitas et appbat quod dixerat est p dicta antiquorum dicens op diuos et cet quod applaunt achiitas pss sut diobus hmbus maz et formas diffinies eni sic mare dicebat op stetinitas est quod in mla cadunt aeris vaq quies est hic p sie ut aut p ma eius diffinies tranquillitate dicebat op tranquillitas est equitas maris op equitas est ibi p forma. mare aut p ma et p subiecto

Deinde cū dicit palam vtiq ex dictis ostendit oīa q dicta sut in prcedentibus dicit op mod sub est op prcedentibus quod sit sub substa et quo dicitur o substa ma alio sor [illegible] 2o no gñe operans. Notandum est op comentator expo nens illud textum p deu' parte in 3 sic q exante vo sui subie. dicit op oppinio sunt quo rundam antiquorum op calor q est qualitas pas siua ho est inferiorum passiorum est dcā subalis ignis qo' est sunt sim eoz op ad corruptioz caloris corruptitur ignis et dicit est subla ut ista adhuc ad op corrumpuntur res corruptibile ho aut impo bat quiunctior op impossibile est q d' qd subla maneo sit actus in alio cū eni na eius sm eū dicat op dicit est substa et actus impossibile est op vna res aliq sit sic est calor et cū vnus sit subla et etiā alterius sit actus. omis eni res qua qd est in vno est actus in alio subla est op eca, qua qo quiunctior op sit hoc et est q calor [illegible] i igne et dcā subalis pars op ga calida h'nt ignis op propter forma subaliz ignis...

ad corruptioz caloris corrumpitur sor subalis igis et pssius corrumpitur ignis. ultra cū sunt [illegible] ad operandum etc q tn̄ no sut d' subla ut dicta q tn̄ no sit etc lz go ignis no posset ope ratione sine calore no tn̄ calore d' operat eius

Posset aut non ignorare op aliqui latet et cet [illegible] tenat d' ma sor et 9o monet qnes et dubia or ho et diuiditur in 3 ptes op po monet qdam dubia circa forma 2o monet q dubia or maz 3o or gnt 2a i. d'maū aut subla vo op latet 3a i. dubitacion vo dicit circa diuo et vnus prima in duas op primo monet quandam qstioz d' forma et pprioz ad no p quod subsistere et cum soluit 2o inuesti gat quasdam pp'ietates forme 2a i. no videlicet vtq subla op dicit pa in 3 op po monet qstioz 2o soluit cum 3o or ad quod tendit prdicta qstio et adquid no 2a i. erit aut vtq et in vtrisq al. 3 i. est hoc ad aliquid aliud quod diffinit po' go po qstioz dicens op sic volumus bñ vide naz sorte dz no ignorare op aliqui latet vtrū nome sicat cpos et sorte an sicat ipam forma sicut latet, ut vtrq ho [illegible] no domus sit signi aliq cpos vel cpos vel est siccatio quod gnt ex lateribus et lapidibus lignis et tegumento vaq tegumentū sit est forma. latet lapides et ca ma, an tamen sicat tegumentū qd est sor et vtq linea sicat dualitate in longitudine vaq dut dualitas sit p forma longitudo sit p ma. an tm sicat dualitatem q videlicet forma

Queret aliqs quid monit a3elem ad quedistz istioz

Dicimus est op sit et vna oppinio platonis op et diccit formas separatas a ma que sicarent solam forma. Dicimus op eius ad circam. Notandum est op cpos est subā diccitur et nome. op cpos sit subā et dico pt d' cū sola qd est diffi nibilis, subla est subā diffinitiua et est op nomindina diffinitiua no sut est no cadit sub vna substantia cū eni dico sit signifiativa ac ti qd operari no pt apud intellectum no pt diccū et p consequens sicat tantū aut sub nomindina Dicit aut cpos sit dico et nome ptz p hi plurimis sup in lra hoc q po' op est q sicat no dico est ymaginatio cū op eius eadem rationes est op dicit dico et q dicit vo lz, patet et alud modo et ho est die et ptz in lra op est q no sicat dico est. Cum go ita est op cpos est subā sed dico et nome ut declaratū est op platonici tradidit op forme separe est subā op et d' qd sut necesse est et in variabile est subā op cpos et dico et p eius op cpos et no op aut est platonis no tenetur dicere est alias op res variabiles ponit esse aliquas et in variabiles et cū quare d'

8

eius secundum dici et non. Deinde cum dicit: erit autem in utrisque etc. ponit quaestionem post solutionem eius. Ad cuius evidentiam notandum quod quaedam nomina sunt quae significant tantum unum et ista vocantur nomina univoca; quaedam sunt quae significant diversa aequivoce et penitus sicut canis, et ista vocantur aequivoca; quaedam sunt quae significant multa, sed non aequivoce, sed unum in ordine ad aliud, et hoc modo dicitur ens, quod unum et idem non sunt et substantia, sed non aequivoce, sed unum in attributione ad aliud. Quod autem sic hoc sit sufficienter et quod 2m non determinatur hic philosophus et hoc secundum quod dicit 3° etc. hoc enim istud non ad est dicitur metaphysice quarto, et in forma non sunt una secundum quod ad unum, id est in 2m unum ad aliud. Deinde cum dicit: Sed hoc ad aliquid aliud quidem differunt, removet quandam dubitationem quae posset oriri ex ista solutione. Posset enim aliquis credere quod quia utrumque sit et forma sit ab uno nomine, ideo sic idem. Hoc removet dicens quod hoc ad formam et contrarium ad aliquid aliud, hoc secundum magis differunt hoc quod ad quaestionem ... non in distinctione quae ... utrumque ... significat ... non ... dicit in hoc non dicit quod homo duo nomina. Sed tamen in hoc differunt quod non habent sunt primum et potentiam. Quod autem differunt in se et per quae differunt sunt primum et potentia patet quod forma et privatio ... sunt et tamen contrarie privatio non sunt ... et hoc secundum quod ... quod principium quod erat et hoc secundum quod ... actu. Sic idem secundum animam et animae ... quidditas animae ... non secundum idem homo ... et homo esse quiditas ... hoc ... anima, id est ... hoc ... forma quae dicit sic impossibile quod totum sit forma ... impossibile quod quod contrarium et forma ... aliquid ... non ... ut dictum est. **Notandum** quod ... sic ... ad ... et ... quod abstracta ... sunt ... in ... quod ... ... aliud ... et ... non ... forma ... ... forma ... et ... dicit ... quod unum et idem ... forma et ... ad hoc non ... uno ... et ... toto ... autem in hoc ... in alio ... quia ... et ... quiditas autem ... non ... utrum autem ... et quiditas ... utrum ... quiditas non ... ut videre

hic ... partem ... infra in quaestionibus

Quaereret aliquis utrum non ... sicut ... tamen ut ... videre quod formam ... quod ... et ... quod ... dico ... dico

forma ... dico hoc ... dico ... secundum ... sed ... aliud ... non ... quod non ... secundum ... et ... sed ... significat ... non. Respondeo: ad hanc quaestionem respondendum quod ... quod unum et idem dicitur ... et ... et ... non tamen ... ista unum significat ab uno nomine secundum sunt primum et potentiam quod non ... de forma ... agere ... Sciendum autem hoc quod ... sunt ... quod secundum in actu ... et non ... actualitas autem ... quod forma non ... forma quod ... cum enim fuerint duo quorum alterum ... alterum ... secundum ... aliud non quod ... sic quod ... non sunt ... et ... non ... pro ... aliquid ... quod non ... actu ... forma ... non ... non ... et ... non ... formae et ... quod ... autem quod ... sunt ... non ... et ... non ... quod ... autem ... non ... forma ... idem ... quod sicut non secundum ... ut patet per ... quod sic ... ad distinctionem ... sic ... ad significationem. In ... autem dictum secundum quod in ... capere materia et forma ... non ... materia et forma ... quod ... nomine ... de ... formam autem ... de ... non ... procedamus per aliam viam quare ... utrum non sit forma ... possumus ... solvere ... et ... sed ... quod non ... forma ... humanitas ... significat humanitatem ... humanitate et ... non ... intelligitur ... dicendo quod non ... forma et ... hoc ... humanitas et ... humanitatem ... dictum secundum quod ... humanitatem

et ... et ... humanitatem et quod significatio secundum ... et ... ad ... dictum secundum quod ... unum in ... ad aliud. Si autem ... quod ... non secundum ... quod ... et non ... sicut ... tota ... hoc ... sed ... solvendi. Secundum ... solvendi secundum ... quod ... et quod secundum ... significandi ... sic modus intelligendi et ... intelligendi ... modus ... videre quod ... quod ... secundum ... quod ... quod ... secundum forma ... in eo quod intelligit ... quod intelligit ... intelligendi secundum ... sunt ... 4° ... et ...

sic enim nihil est in potentia quod non sit in actu ita nihil
intelligitur in potentia quod non sit in actu quia oportet aliquid esse
in actu hoc autem est forma quod forma est ratio essendi
et ratio intelligendi aliter dicitur quod species et quod
est ratio significandi quia vox [illegible] species per [illegible]
consequentiam est ratio significandi est forma determinata enim
species vocis non potest nisi per determinatam formam determinata
(potentia) autem [struck] non est nisi per determinatam formam
[illegible] vocabulum [illegible] logici dicunt quod illud
quod significat est principium consequentiam ratio autem significandi
est ipsa forma unde sicut in essendo consequentia habet
attribuitur ad formam sic ad rationem essendi ita significandi
in significando et hoc forte voluit dicere
commentator quod unum et ens non accipiuntur nisi per
formam est non [illegible] compositio [illegible] sicut [illegible] id
quod significat formam autem sicut id quod est ratio significandi
et super hoc videre sufficiens ratio sua [illegible] enim
ratio sua in hoc quod sicut forma est ratio essendi ita
est ratio intelligendi et per consequens ratio significandi est
[illegible] tertius modus. Tertius modus possibilis [illegible] secundo
dicitur unde illud cui non imponitur et id a quo
non imponitur non enim imponitur nisi forma
est tamen imponitur a forma et quia unde forma consequentia
est ratio non imponitur ipsa consequentia est tamen a forma
imponitur [illegible] modus [illegible] videtur non secundo
non [illegible] quod est ratio significandi et ratio intelligendi
est ratio imponendi et ideo iste tertius modus a secundo
[illegible] **Consequenter est aliquis** [illegible] sicut
enim quod videtur dicere philosophus quod quantitas et forma
sunt [illegible] dimensiones quia [illegible] alia forma [illegible]
subsistens in [illegible] dubium [illegible] quod quantitas rei
[illegible] ipsa forma [illegible] enim [illegible] rei est pars [illegible]
forma tamen [illegible] sua est forma et [illegible] sua
quantitas non est nisi sua formalitas [illegible]
et materia et forma magnum videtur habere
dubium quia materia et forma sunt de quantitate
rei tamen quantitas non videtur esse forma
[illegible] quia [illegible] aliquid accipitur [illegible]
[illegible] rei et [illegible] accipiendo formam
non est quantitas [illegible] quantitas [illegible]
[illegible] materia et forma [illegible] sic
[illegible] et quantitas. Aliter accipitur
quantitas [illegible] quantum et ipsa materia
[illegible] est quantum et sic accipiendo materiam
[illegible] quia [illegible] forma est quantitas [illegible] enim
[illegible] rei [illegible] materia et forma [illegible]
materia [illegible] non est quantum [illegible] habet quantitatem
specificam hoc est per formam. [illegible] quia [illegible]
sic [illegible] hoc est per formam [illegible]
magnitudinem quia forma [illegible] quantitas
[illegible] modum accipiendi quia [illegible] sicut
non quantitatem [illegible] et [illegible] nihil
autem [illegible] forme quantitate quia
sic [illegible] in infinitum et hoc [illegible]

[illegible] dicit philosophus in [illegible] quia in [illegible] quantitas
et [illegible] quantitas et [illegible] dicit quod in
materia quantum sic dicit materia et forma ita dicit
quia [illegible] quantitas et quantitas [illegible] et
materia accipitur [illegible] ab alio [illegible] a forma [illegible]
dicit in [illegible] quantitas et [illegible] quantitas in
forma autem non dicit quia [illegible] quanti-
tas [illegible] modum accipiendi [illegible] dicit philosophus
quantitas [illegible] aliquid [illegible] in [illegible]
[illegible] autem forme non potest [illegible] ipsa forma et
[illegible] non dicit in [illegible] quantitas [illegible]

Non videtur itaque querentibus

[illegible] ponit quasdam proprietates
forme et [illegible] quia [illegible] ponit
[illegible] proprietatem [illegible] ad [illegible] secundo [illegible]
quia habet forma [illegible] comparationem forme
ad [illegible] et [illegible] tertio [illegible]
[illegible] forme ad [illegible]. [struck] [illegible] itaque
[illegible] palam autem [illegible] sunt [illegible] proprietates
quia habet materia et forma [illegible] non
[struck] non [illegible] et [illegible] quia [illegible]
[illegible] ipsa forma [illegible] ipsa forma [illegible]
[illegible] et [illegible] et hoc est quod dicit [illegible]
quia [illegible] non [illegible] quia [illegible] hoc [illegible]
[illegible] et [illegible] et [illegible] hoc [illegible] enim ad
[illegible] elementa [illegible] et [illegible] tamen
[illegible] tenet [illegible] loci quod [illegible] hoc quia
[illegible] alius et alius [illegible] alias et alias
[illegible] ad [illegible] locorum
et [illegible] tamen [illegible] quia [illegible] et forma
[illegible] philosophus locum [illegible] quia in [illegible]
[illegible] et [illegible] et [illegible] forma
non habet [illegible] quorum [illegible] et [illegible]
[illegible] ipsa [illegible] et [illegible] ipsa [illegible]
ut [illegible] sic dico [illegible] ita
dico [illegible] enim ad [illegible] terminus [illegible]
[illegible] magnitudo et [illegible] quia terminus non est nisi
magnitudo sicut [illegible] superius
vel inferius tamen [illegible] habet esse [illegible]
sic [illegible] forma non [illegible] enim non habet
[illegible] hoc est [illegible] terminus [illegible]
[illegible] hoc magnitudo habet [illegible] et [illegible]
in omnibus [illegible] aliquid [illegible]
[illegible] quod est [illegible] non [illegible] et [illegible]
[illegible] aliquid [illegible] hoc [illegible] et [illegible]
[illegible] materia [illegible] hoc autem quod [illegible]
[illegible] dicitur [illegible] substantialis rei [illegible]
quod dicitur [illegible] separatum [illegible] ab
[illegible] sicut [illegible] quod tamen [illegible] enim
[illegible] et [illegible] impossibile [illegible] quia sit separata
ab ipsa materia qui autem ponunt [illegible] separatam
[illegible] non dicentes substantiam esse rei quod
[illegible] sit substantia rei et sit separata a re implicat
contradictionem. **Deinde** cum dicit **Neque**
ita. ponit [illegible] proprietatem forme materialis

in habitu ad generationem et deinde movetur partes
quod primo potest generari vel corrumpi sic a solutione quarti
dubii 2o solvit quandam dubitationem antiquorum
quae praecedentibus declaratur 2a ibi Si autem corrup
tibilium 3a ibi Quare dubitatio Dicit ergo primo
quod generatio formae est quod non est separata et sepa
rata vel non est separata et corruptibilis sine
corrumpi et facta sine fieri etc. quod monstratum
est in primo et declaratum quod ipsum non fit nec ge-
neratur sed id quod fit est hoc compositum quod est hoc
aliquid partibus hoc est materia et forma
Notandum est quod 2 est de plus formarum quod
quaedam sunt formae quae sunt per se subsistentes quae
sunt formae quae sunt in materia. De primis formis
verum est quod separatae sunt et ingenerabiles et incor
ruptibiles. De 2is formis verum est quod sunt
sine fieri et corruptibiles sine corrumpi. Oppo
situm enim fit per se forma autem per accidens ut
[illegible] verum et etiam fieri compositum per se
et fieri per accidens. Vult ergo dicere philosophus quod non
sunt duo fieri quorum unum formae et compositi sed unum
et idem compositi et per se per accidens compositi et per ac-
cidens formae. Quod ergo dicit fieri fit sine
fieri generatione sed fit per fieri compositi et sic corruptibile
sine corrumpi corruptione sed corrumpitur per corrumpi
compositi. Vult ergo philosophus dicere in ista generatione
quod forma non fit [illegible] et sic est separa
ta non fit [illegible] fieri compositi. Deinde
cum dicit Si autem corruptibilium substantiae, oportet
scire sic a solutione quarti dubii dicens sunt
enim dubium apud antiquos utrum formae
corruptibilium sint separatae sicut ponebat Pla
to. Dicit ergo utrum formae corruptibilium sint separa
biles sic posuit Plato nondum est palam po-
test tamen manifestum quod autem formae quorundam
non sunt separatae hoc est manifestum sic in hiis
formis quae praeter materiam ut est in formis
artificialibus ut domus et vas. Tales enim formae
artificiales ut domus et vas et talia et quarum
formae non sunt existentes per se separatae. Non
autem substantiae sunt accidentia et sic non sunt substantiae neque
substantiae separatae quod est substantia separata substantia est in
artificialibus enim est materia et forma, forma quidem
accidens est materia autem substantia in naturalibus autem
videtur [illegible] materia et forma substantia est et talis
magis de numero eorum quae sunt substantia in corruptibilibus
hoc est in naturalibus aliquid ponere substantiam in
artificialibus. Deinde cum dicit quod dubi-
tatio. declaravit sic in praecedentibus solvit
quandam dubitationem ex dictis facit quod [illegible]
potest dubitationem 3o cum solvit ibi quod substantiae
est quid. Deinde circa primum notandum
quod quidam antiqui negabant dicentes quod

aliquid definire [illegible] partes definire et
quod (?) non illud definire et partes eius definiti
[illegible] alias partes et ita erit abire in infinitum
in definitionibus cum ergo processus in infinitum sit impos
sibile ergo impossibile est aliquid definire. Hoc
ergo arguebant sicut non docti in logica
quod ex logica habet ostendi quod non omnia defi
niuntur [illegible] definitione sed est ibi [illegible]
Dicit ergo philosophus in tertia quod dubitatio quam
antistheni non bene docti in logica movebant
habet quoddam tempus ut hic solvitur. Dicebant
enim quod non contingit ipsum quid definire
hoc est declarare per dictionem quod sicut hoc non contingit terminum
hoc est dictionem et terminum longum hoc est sermonem
quia erit infinitas in definitionibus. Sed autem
[illegible] dictionem non tamen [illegible] declarationem et
aliqualem declarationem non enim contingit dicere
quid est aliquid, sed tamen bene contingit dicere quale
quid est sicut non contingit dicere quid est argentum
[illegible] [illegible] quale autem quid
est [illegible] quod est tale quale est stannum
bene contingit dicere. Deinde cum dicit quod
substantiae est quid solvit praedictam dubitationem quae
solvitur est in hoc quod id quod definitur est compositum
praedicta autem compositio non definitur sed est
ibi Quare autem movet hic ista dubi
tationem et solvit quod superius dictum est quod duo
substantiae simplices [illegible] materia et forma ita
quod est rei [illegible] Dicit ergo philosophus solvendo
quod substantiae compositae generantur et terminus [illegible] sunt [illegible] substantia
composita sit simplex sine [illegible] et vocat
[illegible] [illegible] quod est in materia
[illegible] [illegible] vel forma vel vocat
[illegible] [illegible] quo aliquid est compositum
[illegible] et dicit quod sunt [illegible] sunt
aut [illegible] compositum hoc substantia non est dicere alias
et abire in infinitum. omnis enim [illegible] definitiva
dicit aliquid de aliquo et dicit duas partes quarum
una est materia alia est forma sed ergo praedicta [illegible]
[illegible] [illegible] materia et forma et ita
est abire in infinitum ut est [illegible] in aliquo
quod non definitur. **Deinde cum dicit manifestum** (?)
praedicta definitionis [illegible] definitionem
[illegible] quod sunt quod [illegible] [illegible]
[illegible] quod principia definitionis
[illegible] quod [illegible] apud [illegible] autem sit
[illegible] apud [illegible] et [illegible] definiri
apud [illegible] quod autem [illegible] et definitur
[illegible] ab [illegible] [illegible] opponitur
est philosophus [illegible] quod praedicta definitione
[illegible] [illegible] [illegible]
notandum est quod sicut est [illegible]

ita sicut unus est in aliquibus. est enim in nobis quidam actus intellectus per quem actus est compositivus et divisivus et instrumentum huius actus demonstratio est. hic autem actus est resolutorius resolvit enim conclusiones ad premissas ita quod conclusiones sunt demonstrative scibiles. premisse autem sive prima sunt prima et sunt scientie tamen instrumentum per demonstrationes quod omne quod per demonstrationem scitur est resolubile est ad aliqua prima priora. Alius autem actus intellectus est qui est terminorum apprehensio et instrumentum huius actus est diffinitio et sicut in demonstrationibus necesse est conclusiones resolvi ad premissas ita in diffinitionibus terminum compositum resolvi ad simpliciores et sic in demonstrationibus procedendo ita stabitur quod non stabitur per demonstrationes ita in diffinitionibus procedendo diffiniendo ita stabitur quod non stabitur per diffinitiones. Si itaque stare terminos qui in plus quam stare [illegible] per diffinitiones sic stare conclusiones quod in plus quam stare per demonstrationes; imaginare enim prius quod in omni stare demonstrationes est aliqua resolutio pluries conclusionis ad premissas et in omni scientia premissarum est aliqua resolutio possibilis premissarum ad suos terminos et in omni scientia diffinitiva est aliqua resolutio pluries diffinitionum ad prima diffinitiva in priores autem diffinitionibus est statuendum. Ad 2m dicendum quod [illegible] simul unum quodque [illegible] quod omne quod fit ab aliquo fit ... ab intellectu autem [illegible] idem est quod ab intellectu fieri, tamen fieri apud intellectum potest duobus modis aliquid enim ipsum oritur [illegible] quod res resolvitur ad prima sua itaque rem diffiniri et fieri idem est quod rem resolvi et hoc modo rem [illegible] idem est quod sciri per diffinitiones 2o modo largius accipitur fieri apud intellectum omne scilicet quod capitur [illegible] apud intellectum sive sit resolubile sive sit per viam resolutionis et isto modo prima diffinitiva sunt. Secundo tamen dicit palam autem. ponit 3am rationem sive probationem ad minus ostendendum quod forme sint aliqualiter unum et dividitur in 3es partes quia primo potest rationem sumi in 2a parte probat illud in 3a parte probationem concludit 2a ibi [illegible] unumquodque 3a ibi [illegible] quodque dicit quod primo quod manifestum est quod substantie formales [illegible] unus sunt unum sic dicendo est non autem sunt unum aggregatum ut quedam dicunt. **Queret aliquis quis sit manifestum quod substantie sint unum.** dicendum quod statim declarandum est quod omnis forma

diffinibilis secundum quod itaque in omni forma diffinibili est unus pluresque diffiniendum quod ergo dicam primo declarandum est quod omnis forma diffinibilis unum habet productum et ideo non est impossibile formam sicut istum indiffinitum unum. sed tamen ita dicamus obiicit aliquid quod sit hoc. non omnis forma erit unus quod declarandum est quod forma diffinitiva unus non habet alias et abire in infinitum. Ad quod dicendum est quod sicut sunt unus imaginamur in uno quod sit imaginandum est unum ut est unus ut est primum unum ita sunt unus imaginabuntur in formis diffinibilibus quod quodque est unum est unus ut primum unum. unus quantum ad formam que est diffinibilis quam secundum rationem vocatur forma quod primum unum quantum ad formam simplicem quam principium forme diffinibilis. **Secundo queret aliquis utrum unus forme sit semper unus realis.** dicendum est quod non. Ad quod evidentiam notandum est quod ad hoc quod aliqua forma possit dici non plus resistere quam quod possit resolvi in [illegible] et dicamus unus autem [illegible] et dicitur non est realis nec semper accipitur dicatur realiter aliquam unitatem [illegible] tamen quod in omni forma diffinibili sunt differentia in quo unitas quiditas dicitur abesse unitatem forma que est quod sunt et [illegible] nec dicamus sed autem ita in omni forma diffinibili unus quiditatis et [illegible] tamen quod quiditas et esse non dicitur realiter ut ostensum est in quarto [illegible] hoc non est unus realis scilicet in omni forma diffinibili dicitur quiditas et eius est quiditas hoc indiuiduum quod tamen non est quod quiditas et individuum dicatur realiter [illegible] non est quod [illegible] hoc in forma diffinibili ponatur unus realis. **Tertio queret aliquis utrum unus forme diffinibilis sit unus unitatum** videtur quod sic quod impossibile est separare unum ab unitate et omnis unus unitatum est sed per hoc est unus unus unitatum [illegible] tamen vult philosophus. Secundo dicendum est quod cum duplicia [illegible] possit declarari quod ille unus non est unus unitatum una sive unum est [illegible] dicamus unum unitatum [illegible] et unum quod est in parte quarantis. et hoc dicas supponendo quod illa divisio [illegible] ponitur [illegible] Ad evidentiam primi [illegible] quod unus quo unitas [illegible] vocari unus unitatum. unus autem numeratus [illegible] vocari ~~[illegible]~~ unus realis [illegible] unitatis sicut unus numeratus [illegible] est

quod unius applicatio ad rem quod quia unius forme
difformis non sed unius abstracta a subiecto
sed magis unius rei non non est dicta
unius uniformitas tamen sed unius rei imaginata
uniformitas imaginabiliter sicut etiam
dictum est quod unius quod est in forma difformi sed
[illegible] unum prius forme difformis unius et
partium priorum non sed unius uniformitas simul
sed est unius uniformitas applicatur ad rem
illi ergo qui ponebant unitatem et subiectum rei
posuissent quod unius unitatis et unius quo
unitatem et subiectum rei hec autem falsa est
quod licet subiecta rei possint inequalia uno
ut dictum est tamen ipse unius non est unus-
formis sed unius applicatus ad partes rei
difformis sicut ergo patet prima via Se-
cunda via probatur quod unius quod continet hic est
unius forme difformis. forma autem dif-
formis est in omni puncto licet magis intensa
in puncto subiecti quam in alio puncto ut ostensum
est in septimo sed ergo forma difformis est in quolibet
puncto ergo et unius forme difformis poterit esse in
quolibet puncto quod est esse in quolibet puncto
existendo est unius ergo quod hic continetur non
potest et unius in puncto quantitatis sed est unius
existendo et per consequens non est unius uniformitas quod
unius uniformitas est quod in puncto quantitatis
non unius quod est in puncto quantitatis est unius
quod dividit uniformitate continui et ita est
unius uniformitas divisibilis per partes partes
sicut ergo hic qui ponunt quod unius est subiecta rei
posuissent quod unius in puncto quantitatis est subiecta
rei non autem opponimus quod unius est intensa forme
difformibus non ponimus quod unius sicut in puncto
quantitatis sed est tamen attributus quantitati est forma
difformis Ad argumentum dicendum est quod non
arguitur quod unius uniformitas similitudo
uniformitas unitatis sicut patet in omni unio sed
bene arguitur quod in omni unio est aliqua uniformitas
et qualis est unius ipse ut uniformitas existens
cadens in unio existendo et non alia
Deinde cum dicitur nomen difformis unius
quedam probat quod dicitur sicut quod forma
difformis est habet unius et probat triplex
sicut quod ponit tres quenientias et
potentias unitatem et forme difformitatem
etc et quodammodo ut a unio etc
et [illegible] ut unius licet ut magis
dicit ergo [illegible] dicitur est quod unius cum quod forma
difformis sicut quedam unius sed etiam forme

ex dictis [illegible] sunt omnes unius que includit
dicto includit forma difformis [illegible] autem
[illegible] unius unitatem et forma difformis
sive difformitas sed ista quod potest unius est di-
visibilis in indivisibilia quod est resolubilis
ad uniformitatem quod amplius non dividitur Ita
similiter forma difformis et difformitas est reso-
lubilis ad aliqua indivisibilia etc
cum hoc est dictio non sunt infinite [illegible] non
procedit in infinitum Notandum est quod ipse
probat est in 2o huius sed dare statim in
capitibus formalibus et quod dicens quantum
compositis formalibus non est dare statim
in divisibus [illegible] non quod dico perfectissima
resolvitur ad dictum subalterni et dicto subal-
terni ad dictum generalissimi etc sed statim
bene ergo dicitur patet quod potest unius resolvitur
ad uniformitas quod amplius non mutantur
ita similiter dicitur resolvitur ad aliquos compo-
nentes indivisibiles quod amplius non distinguuntur
Deinde cum dicitur ex quadam ponit
[illegible] quenientias unius unius et difformitas
sive forme difformis et dividitur in
duas partes quod primo potest hanc que-
nientiam 2o ponit quandam [illegible]
[illegible] et unius [illegible] aliqua dicit ergo primo
quod quenientia est [illegible] forme difformis quod
una parte et unius [illegible] quod sicut in unio
uno addito vel remoto [illegible] variatur unius
[illegible] ita similiter addito aliquo vel subtracto
addito [illegible] variatur dictum et forma difformis
bilis Notandum est quod quenientia hinc potest
sumi sicut [illegible] quod sicut in unio addita unitas
vel subtracta [illegible] variatur [illegible] ita
similiter in dictis addita vel subtracta una
[illegible] variatur dictum [illegible] sicut
dictum animalis est quod est corpus mutabile sensi-
bile. sed subtrahatur ab ipso sensibile [illegible]
est prima [illegible] remanet corpus mutabile
etc remanet dictum vegetabilium. sed autem [illegible]
dicto addatur rationale ut dicatur sic corpus
mutabile sensibile rationale tunc mutatur
dictum animalis ad dictum hominis. [illegible]
imaginatur plures [illegible]
forme sed hinc potest [illegible] quod sicut in unius
[illegible] duo [illegible] in equali gradu
ita [illegible] forme et sic unius unius [illegible]
addere super aliud [illegible] gradus aliquem
quo subtracto amplius non remanet [illegible] unius
[illegible] ita similiter quolibet forma nobilior addere ali-
quem gradum super formam inferiorem quo

subtractio amplius non remaneret illa secundum utrum
autem ille gradus varient speciem poterit
patere in fine secunde. Deinde tu dicis
et minus oportet quod aliquid ponit determinatum in re
minus et dicitur quod dicere hoc implicat quod alterum dicitur
secundum unam et alterum minus secundum unum et duo facit
quia primo dicit quod minus non continet nisi secundum
unitatem et dicitur pro 2o dicit quo dicitur secundum una
in cuius eum 2o et secunda unum dicere
primo quod si omnis similitudo secundum unitatem magis
et minus in minus oportet dare aliquid quo minus
sit unum quod quidem dare non potest sed aliquid quo
sit unum autem eum non secundum unum autem secundum unum
sic accidit hoc secundum quosdam aggregatorum
aut si est quidem minus unum sicut dico dicitur
dicitur secundum quod secundum quod facit unum equaliter
in minus. Dicitur enim secundum una et non secundum aliquid
quod facit eam unam quod secundum unam per ulti
ma determinatum ut dicitur secundum in primo sed autem
dicitur et una sic minus necessario accidit quod
non possit dare quo h dicitur et una sic
tunc in minus. Notandum secundum quod minus compone
ex multis unitatibus actu distinctis quam
autem multa sunt actu distincta equaliter non
potest fieri unum nisi sicut acervus et quorundam
aggregatorum sicut compone ex unitatibus com
tes tres sunt actu distincte non secundum maior
ratio quod summa 2o tres ab uno quam ab alio quod
ab alio sunt 2o tres [illegible] sic [illegible] macam et
reliqua imponenda sic ergo in talibus non secundum dare
quo unum [illegible] ergo dicitur et minus non et dare
unum propter quod facit magis unum quod alia
sic autem sic non secundum secundum una per duo secundum in actu
et reliqua imponenda et non secundum dare quo
unum sit illam propter quod secundum formalis 2am
aliam quam vocamus ulteriorem dicam. Deinde
tu dicis cuius tamen 2am dicit quo dicitur
secundum unum dicens quod cuius 2o unus secundum et eadem non
secundum unum secunda 2o et dicitur declarandus sententiam sic
ergo secunda 2a secundum una per actum et forte ita dicitur
secundum una per ultimam determinationem. non cuius secundum una
dicitur indivisibilis ita quod sit una determinatio
unitatis quasi per in [illegible] aut determinatio
puncti ut quidam dicunt secundum dicitur secundum una per
indivisibilem et actum et nunquam dicitur secundum indi
visibilis una nisi et non una secundum. Deinde tu dicis
et quemadmodum nec minus potest 2am determinatam
in re minus et formam dicens quod quemadmodum
minus non suscipit magis nec minus quod minus
ternarius non secundum magis ternarius quam aliud
sic nec secundum substantialis suscipit magis et minus
quod unus homo non secundum magis homo quam alius

et si contingit quod secundum suscipiat magis et minus
non suscipit nisi per se secundum in materia. Deinde
tu dicis determinationem et corruptionem concludere
[illegible] ex positis sunt dicendus quod dicere secundum
sufficiente determinationem et corruptionem et quoniam
contingit formas generari et corrumpi et quod non
determinatur secundum aliquid forme substantialis ad
minus et quo non. Quereret aliquis
ut cuius minus sit magis et minus videtur
quod sic quod per unam sit excedere aliam ut
dicitur secundum super illa ergo sit minus quam excedit
videlicet magis et illa que exceditur videtur
et minus [illegible] ergo 2o 2am dicit probans sic
dicitur quod magis et minus in aliqua sunt et duobus
modis per quod magis [illegible] sic similiter
super unam formalitatem et minus super aliam
et hoc modo magis et minus et tamen in unius
quod in formis non secundum impossibile et hoc modo
dicitur secundum supra quod minus minus excedit aliam
et una forma aliam ita quod minus 2o vide
in equali gradu. Alio modo magis et minus
possunt 2o infra unam formalitatem eo
modo quo dicimus magis album et hoc modo
negat primus quod in minus non secundum magis et
minus eo modo quo dicimus quod minus ternarius
non secundum magis ternarius quam alius ternarius. 2o
secundum quod 2o cuius minus sit consistit in indivisibili
quod autem consistit in indivisibili non potest attingi
secundum diversos gradus. quod enim aliquid sit in
indivisibili et tamen hoc attingatur secundum diver
sos gradus hoc implicat contradictionem. Nam
quod attingitur secundum diversos gradus secundum diversos
gradus quod autem secundum diversos gradus non potest et
secundum indivisibile. Quod forma autem que suscipit
magis et minus et sic minus non secundum diversi
bilis et sic non consistit in indivisibili. Ad
oppositum tamen potest dici quod non negat philosophus quam
suscipiat magis et minus secundum diversas species
minerorum. Verum dicitur quod duo sunt minerorum
in 2am unum non habet magis et minus quam
ita secundum minus ternarius sicut quaternarius. 2o
Quereret utrum forte accidentalis suscipiat
magis et minus videtur quod non quod dicitur
secundum quod omnis gradus qui additur speciem mu
tat speciem cum ergo forte accidentalis sit et species
de gradus qui si addatur mutabit speciem
et sic magis album et minus album non erit
infra unam speciem. Consequens autem secundum verum magis
et minus sit infra unam speciem. Ad oppositum
secundum primus in predicamentis quod qualitas suscipit
et magis et minus contrariis autem secundum forte accidentalis

Ad hanc questionem dicunt aliqui quod forma accidentalis
potest considerari dupliciter. Uno modo secundum essentiam, alio modo
secundum quod est in subiecto. Primo modo non suscipit magis et minus,
secundo modo sic. Sed contra: forma secundum quod non suscipit
magis et minus secundum essentiam sed quod essentia accidentis
est et essentia subiecti non suscipit magis et
minus. Nam esse et subiecti consistit in quodam
indivisibili, ita et accidentis. Quod autem in indi-
visibili consistit non suscipit magis et
minus. Secundo aliter dicunt quod forma essentialiter suscipit ma-
gis et minus sed quod accidentis latitudine in in-
divisibili. Licet enim essentia accidentis sit indivisi-
bilis tamen potest magis et minus participari a subiecto
et ita potest magis et minus inesse. Et ita omne
accidens sit in se et potest magis et minus esse
et sic secundum essentiam suscipit magis et minus. Contra, sus-
cipit secundum magis et minus, autem hoc habet secundum essentiam
[illegible] non videtur intelligibile quod
possit ab essentia dici [illegible] quia essentia
formalis ipsius forme sit quod non possit ipsius
[illegible] non potest magis et minus inesse [illegible] quod
maius vel minus secundum essentiam intensive licet non
extensive. Contradicit enim infra quod non secundum
magis et minus inest [illegible] quod forma secundum maius
vel minus intensive et si hoc sit non consistit
in indivisibili [illegible] latitudo sit latitudo
in et latitudo in essentia [illegible]. Dico
ergo ad questionem quod forma qualitatis que suscipit magis
et minus habet aliquam latitudinem in essentia.
Forma ergo accidentis que suscipit magis et minus
[illegible] et habet latitudinem in essentia [illegible] dicitur
magis et minus inesse. Secundo quod [illegible] non
tamen quod maior et minor sint participationes
essentie. Magis autem et minus sunt participationes
ipsius et [illegible] quod magis et minus in
[illegible] quod maius et minus secundum ipsa
essentia. Denique enim sicut non est magnitudo
in quantitate intensiva sicut magnitudo ex-
tensiva. Sicut ergo omnis quantitas extensiva
habet partem et partem sic et quantitas inten-
siva habet gradum et gradum vel quantitas
intensiva habet gradus [illegible] et sic ultimum
subiectum secundum minus quantitatem extensiva vel
vel magis non [illegible] quantitas sit maior
vel minor ita ultimum et secundum magis vel minus
secundum magis vel minus quantitatem intensivam
in ipsa forma [illegible] et sic maius vel minus
quantitas intensiva. Sic ergo dico quod aliquod accidens
suscipit magis et minus quod omne accidens
essentie [illegible] quod alia
consistit in indivisibili [illegible] non videtur in [illegible]
in forma [illegible] substantialis et cum essentia

Tertio queritur utrum supposito quod aliqua forma
accidentalis suscipiat magis et minus et utrum
suscipit secundum quod est in materia ut dicit philosophus.
Respondeo dicendum quod quamvis forme substantiales sunt
accidentis suscipiunt magis et minus sed suscipit
secundum quod est in materia et hoc videtur notare philosophus
in littera quod prius dicit quod in forma substantiali
non est magis et minus et similiter [illegible] non est [illegible]
ut est in materia. Secundo intelligendum
est quod maius et minus sunt participationes forme
et non possunt considerari praeter [illegible] maius et
minus quod est alia ratio dicitur intensio et
remissio. Magis autem et minus sunt participa-
tiones ipsius et ideo non competunt forme nisi secundum
[illegible] autem et forme [illegible] sit [illegible] in materia non
competit forme nisi prout est in materia quod
ut melius videtur est quod ut melius
videtur. Notandum quod forma tali [illegible] magis
vel minus secundum virtutem agentis communicatur forma dispo-
sitio materie [illegible] philosophus loquitur de
magis et minus dicit quod non secundum magnitudinem
quod [illegible] gradus sed magis et minus advenit
sed fuit propter hoc quod forma magis ~~et minus~~ vel
minus per virtutem agentis communicatur ad [illegible]. Sic ergo
ita secundum magis et minus competunt forme secundum
et quod habet in materia [illegible] competunt eam secundum quod
magis et minus communicatur [illegible] materia.

**Consequenter queritur utrum forma sub-
stantialis suscipiat magis et minus.**

Respondeo dicendum [illegible] quod non. Et ad hoc adducitur
ratio quarta [illegible] quod sicut [illegible] forma
substantialis sit [illegible] sicut numerus [illegible] ergo
qualitas [illegible] consistit in indivisibili ut
declaratum est [illegible] questione [illegible]
qualitas forma substantialis consistit in indivisibili;
si autem consistit in indivisibili [illegible] magis
et minus [illegible] sicut [illegible] dicitur [illegible] secunda
ratio quod [illegible] in hoc [illegible] quilibet gradus
additus [illegible] variat speciem ergo [illegible] quilibet
gradus forme [illegible] forme variabit speciem;
si autem sic [illegible] magis et minus non sunt infra
eandem speciem [illegible] minus erit infra aliquam speciem
et magis infra aliam. Hoc autem non est [illegible] questio
[illegible] utrum magis et minus erunt sunt infra
unam speciem specialissimam. Tertia ratio quod si
magis et minus [illegible] infra unam formam substantialem
sequitur quod [illegible] posset [illegible] quod [illegible]
quod alteratio [illegible] motus quod forma accidentalis potest
[illegible] per gradus; si ergo forma substantialis habet gradus et [illegible]
[illegible] posset [illegible] in maius per gradus et per [illegible]
posset [illegible] et minus. Quarta ratio quod si forma
substantialis habet gradus poterit [illegible] in individua
per gradus formales quod videtur impossibile

quod una formalitas sit duorum individuorum, ergo sibi correspondens distinctio individua [illegible] non per gradum et gradum forme, quoniam [illegible] quod forte hoc magis et minus poterit esse eadem in individua per gradum [illegible] quod isti gradus non sunt de essentia forme sed cum magis sit de essentia forme, ubicumque reperitur ipsa forme reperitur magis, et ita essentia forme [illegible] sine tali gradu manet, et sic si minus sit de essentia forme ubicumque reperitur essentia forme reperitur gradus minor, et sic [illegible] si magis album sit de essentia albedinis, ubicumque sit albedo erit magis album et eodem modo in minus albo, sed quia isti gradus non [illegible] formam in se ergo [illegible] ut individuantia, et ita forte [illegible] individua per diversos gradus individuales [illegible] in in-

ho dividua secundum diversas [illegible] quod sit impossibile [illegible] quod individua sit per se et per accidens. quia [illegible] in 3° hujus quod [illegible] magis [illegible] per se, [illegible] minus [illegible] per accidens quod [illegible] per se et per accidens secundum tempus sit [illegible] individua hoc non sit impossibile quod [illegible] accidens. quod autem [illegible] per se et per accidens [illegible] secundum [illegible] hoc non sit per accidens quod secundum hoc erit de ordine [illegible] una positio [illegible] dicitur quod non sit magis et minus in formis substantialibus [illegible] quod ipsi [illegible] supra dicta [illegible] videtur forte aliam volunt tenere aliam positionem quod non sit contra [illegible] quod alia forte substantialis suscipiat magis et minus [illegible] quod dicit hic quod forte substantialis potest suscipere magis et minus, utrumque sit alia suscipit sed oportet ut sit in [illegible] videtur [illegible] impossibile quod forma [illegible] suscipiat magis et minus [illegible] plenius [illegible] hoc [illegible] dubitare quod [illegible] dicit quod in generatione hominis non est [illegible] [illegible] corpori et potest hominis generare successive. sed tamen successio magis et minus sit in forma substantiali non [illegible] affirmat quod non sit [illegible] dubitant [illegible] quod videntur [illegible] in isto passu. [illegible] plane ponit quod forme elementorum suscipiunt magis et minus [illegible] ad [illegible] forte [illegible] elementorum sunt forte substantiales [illegible] quod forte [illegible] medium gradum [illegible] et [illegible] quod forte [illegible] [illegible] forte [illegible] ut forte elementorum [illegible] et [illegible] sic dicitur [illegible] et [illegible] magis et minus. [illegible] quod vult tenere hanc [illegible] dicitur quod alia [illegible]

substantialis suscipit magis et minus, quod ut [illegible] duplex [illegible] quod [illegible] quod [illegible] forte substantialis sunt [illegible] gradus quidam [illegible] gradus [illegible] sunt illi [illegible] forme [illegible] forma non potest [illegible] sine illis gradibus eo modo quo [illegible] quod [illegible] hominis sit in alio gradu quam [illegible] asini et [illegible] duo gradus [illegible] [illegible] et [illegible] in formis substantialibus et accidentalibus et [illegible] dicitur [illegible] quod [illegible] forma [illegible] aliam formam in alio gradu vel diminuitur ab ea et [illegible] gradus [illegible] magis et minus [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] gradus sunt [illegible] accidentales et isti gradus non [illegible] forme [illegible] ut individuantia eo modo quo magis album et minus album non [illegible] albedinis [illegible] individui [illegible] et [illegible] non [illegible] quod [illegible] gradus variat [illegible] quod [illegible] infra unam [illegible] non variat et [illegible] gradibus non sit dubium quod [illegible] infra [illegible] [illegible] [illegible] dicendum [illegible] ad [illegible] autem [illegible] gradus possunt infra unam formam substantialem [illegible] dicendum [illegible] autem [illegible] quod [illegible] sunt determinate [illegible] et [illegible] et [illegible] forme non [illegible] magis et minus infra unam [illegible] quod [illegible] sunt in [illegible] attingere [illegible] non attingere et [illegible] gradum et [illegible] non attingere secundum magis et minus et [illegible] formis [illegible] non [illegible] per se et per accidens infra [illegible] quod [illegible] per se et per accidens infra [illegible] suscipiunt gradum et gradum infra [illegible] quod sit impossibile [illegible] in forma [illegible] sunt forte [illegible] in [illegible] [illegible] ad [illegible] secundum magis et minus [illegible] forte [illegible] et [illegible] non [illegible] [illegible] impossibile quod suscipiat magis et minus. magis enim et minus [illegible] forte [illegible] hoc [illegible] forte quod potest [illegible] secundum diversos gradus in [illegible] individuis [illegible] forme [illegible] suscipiunt magis et minus. [illegible] [illegible] ad [illegible] aliorum [illegible] secundum [illegible] quod forte non [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] in [illegible] una [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ad [illegible] in [illegible] sit in formis [illegible] autem ad aliud [illegible] quod [illegible]

unum dicat et sint in eodem individuo et puncta
non autem quilibet forma specifica dicat et sint in diversis
et puncta et [illegible] Ad 2m dicendum quod quilibet
gradus intensionis variat speciem, non autem quod
[illegible] de gradibus accidentibus de quibus dicendum quod possunt
et in eadem forma specifica et in eodem subiecto suscipere
magis et minus. Et si dicatur quod quilibet gradus
variat, non valet, si sit specifice quilibet gradus in
substantia variat speciem, quia non suscipit magis et minus. Albedo
enim variatur in accidentibus, utrumque suscipit magis et
minus, quia variatur specifice quantum ad magis et minus
albedo faciunt disgregativum visus albi. Et si tu dicas
quod non est possibile quod intensio substantie consistit in indi-
visibili, non autem intensio accidentis, dico quod hoc
est contra principium. Similiter hoc quaeritur. Videndum
intensio qualibet substantie consistit in indivisibili nec
hoc probatur. Ad 3m dicendum quod virtus
non [illegible] quod generatio in forma elementorum
sit motus utrumque mediate successive quod
[illegible] quod sit successio in accidentibus
[illegible] forme elementi ut dictum est in calore [illegible]
[illegible] et successio in forma [illegible]
[illegible] et forme [illegible] quod [illegible]
[illegible] gradus [illegible] hoc [illegible]
successive quod [illegible] in maiori gradu [illegible]
[illegible] in uno [illegible] in alio et [illegible]
[illegible] utrumque [illegible] accidentibus substantialibus
suscipiens magis et minus dicitur quod forma accidentalis
[illegible] et [illegible] per motum quod per [illegible]
[illegible] successive [illegible] forma autem substantialis [illegible]
[illegible] gradum [illegible] per motum quod
[illegible] in uno gradu [illegible] in alio [illegible]
in uno gradu maiori [illegible] in uno
[illegible] et [illegible] in alio gradu minori [illegible]
in alio individuo et semper [illegible]
[illegible] Ad quartum dicendum quod [illegible]
[illegible] in individuo per diversos
gradus accidentales et quod ut dictum est gradus
non variant speciem si autem [illegible] gradus
variarent speciem [illegible] et [illegible] quod
[illegible] individualis [illegible] ad [illegible]
[illegible]

Utrum mixti autem substantia sit [illegible]

[illegible] de forma hic movetur [illegible]
de [illegible] et dividitur in duas partes quod [illegible]
manifestat [illegible] manifestata de [illegible] 2o
[illegible] de [illegible] 2a [illegible]
[illegible] in duo quod [illegible] manifes-
tatur [illegible] et exemplum 2o
[illegible] et [illegible] 2a in
[illegible] in duo quod [illegible]
[illegible] ad duo [illegible] 2o de

causas [illegible] manifestatur de [illegible]
[illegible] ad [illegible] 2o [illegible] causas
[illegible] aliquid [illegible]
in 2o [illegible] 2o [illegible]
2a [illegible] autem [illegible] 2a [illegible]
[illegible] 2a [illegible] pertinet
[illegible] quod non dicit [illegible] de
[illegible] et
exemplum [illegible] autem
[illegible] et hoc dicit [illegible] et eadem
[illegible] in
[illegible] alia et alia
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] autem
alia [illegible]
[illegible] hec dicit [illegible]
[illegible]
[illegible] 2o
[illegible] autem plures [illegible]
[illegible] 2am [illegible] quod aliquid [illegible]
[illegible] hoc [illegible]
[illegible]
[illegible] et [illegible]
[illegible] Notandum quod aliquid [illegible] quod
[illegible] et aliquid quod [illegible]
dicit quod [illegible]
[illegible] et non dicat quod
[illegible] quod [illegible]
[illegible] hoc [illegible] hoc [illegible] autem
quod hoc sit [illegible] quod [illegible]
autem quod sit hoc [illegible] quod [illegible]
2o [illegible] Notandum est
quod [illegible] et [illegible]
[illegible]
et quod [illegible]
[illegible]
[illegible] et quod dicit
[illegible] quod [illegible]
[illegible] dicit [illegible] aut
[illegible] 2am [illegible]
quod [illegible] et [illegible]
[illegible]
et [illegible] in
[illegible]
[illegible] quod [illegible]
[illegible] et
[illegible]
[illegible] quod [illegible]
[illegible]

oret et movere solum secundum formam sive
sive intrinsece [illegible] sicut forma [illegible]
non potest fieri ex quibuscumque sicut in lana et
ligno sed tantum in ferro nec secundum eam in qualibet
ferri sive et inferiori rei aliquid autem exigit
quod unum et idem quantum sit simul potest fieri in
alia et in alia materia sicut videmus quod forma
circuli potest fieri in ligno et ere quia similiter
sic materie solum forma phiale potest fieri in argento
et ligno et multis [illegible] nec
[illegible] et agens sicut causa intrinsece quod sic materia
secundum aliam intrinsece ut supponitur et movens et
alterum oportet quod secundum sive quando et
aliorum et aliorum intrinsece secundum suppositum quod et
[illegible] intrinsece **Notandum** quod cum [illegible] secundum quod di-
stinctas artificialiter intrinsece dicuntur sic di-
stinctam [illegible] in moventibus et artibus
[illegible] quod forma [illegible] in artificialibus
et forma que secundum eas faciendi dicitur sicut forma
in re et forma [illegible] quod forma
in re [illegible] quia [illegible]
[illegible] in anima et [illegible] distinctas et
alias ista dicuntur administrare [illegible] ista
in formis artificialibus dicitur sic distinctione in
artibus [illegible] secundum aliquid dicitur aliquid non
[illegible] quod [illegible] et archa [illegible] in
eadem materia puta ligno. ferra autem et [illegible]
[illegible] non sic [illegible] quod [illegible]
[illegible] quod [illegible] ista in [illegible]
[illegible] artificialibus aspicit distinctione
[illegible] non autem [illegible] aspicit distinctio-
ne [illegible] secundum aliquid sic aliquid non [illegible]
[illegible] aliquis [illegible] dicitur
quod de materia [illegible] causas dicimus quod
[illegible] aliquis [illegible] ab aliquo [illegible] quod
secundum [illegible] quod [illegible] modo [illegible] et
[illegible] quod [illegible]
ut sic [illegible] que secundum [illegible] hoc [illegible] secundum quod ut-
[illegible] hoc secundum [illegible] [illegible]
[illegible] autem movens et quando secundum ~~forma~~ spe-
ciem [illegible] autem ut [illegible] hoc secundum [illegible] quod-
[illegible] et rei [illegible] autem quod [illegible] sunt
[illegible] secundum [illegible] forte autem [illegible] ambo [illegible]
et [illegible] forte non [illegible] autem
[illegible] rei [illegible] proprie et
non [illegible] ut sic [illegible] que secundum materia [illegible] non
[illegible] quod [illegible] secundum [illegible] quod secundum materia prox-
ima **Notandum** quod [illegible]
[illegible] sic [illegible] non [illegible]
[illegible] secundum forma [illegible] quod et [illegible]
[illegible] rei [illegible] et [illegible] agentis. [illegible]

[illegible] secundum [illegible] rei et [illegible] secundum quod [illegible] et [illegible]
[illegible] in [illegible] autem agentis non
[illegible] quod sic forma [illegible] domus [illegible]
rei [illegible] secundum [illegible] forma domus. [illegible] autem
agentis secundum [illegible] et [illegible] dicitur dicit
[illegible] quod [illegible] in [illegible] et forte
non [illegible] ad dicit [illegible] quod sub
[illegible] dicitur de materia [illegible] ad
[illegible] et corruptibilibus [illegible] dicitur
de ea in aspectu ad [illegible] incorruptibilibus
et incorruptibilibus et [illegible] in 3° parte quod
[illegible] dicitur quod secundum materia in [illegible] incorruptibilibus
incorruptibilibus 2° dicit quod [illegible] materiam
et quod non 3° dicit quod non [illegible] et corrupti-
bilibus materiam [illegible] [illegible] 2a [illegible]
quoniam [illegible] quidam sive [illegible] sic
[illegible] in duas quod [illegible] quod dicunt
[illegible] quod [illegible] et incorruptibilibus
et corruptibilibus [illegible] eo modo quo dicto secundum
[illegible] quod dicere [illegible] et [illegible]
[illegible] cognoscere sic [illegible] cognoscere [illegible]
2° dicit quod [illegible] de materia [illegible]
[illegible] et incorruptibilibus dicens ita dicens secundum de
[illegible] incorruptibilibus et corruptibilibus quod [illegible]
materiam in [illegible] sempiternis
[illegible] et [illegible] videmus quod
[illegible] non habent materiam [illegible] sic habent non habent
[illegible] qualem habent [illegible] corruptibilia et
corruptibilia sic [illegible] habent materiam solum habent [illegible]
[illegible] **Notandum** quod non
[illegible] ~~[illegible]~~ [illegible] materiam sic [illegible] secundum non
[illegible] in aliquibus [illegible] materia quod [illegible]
corruptibilia et corruptibilia [illegible] ad [illegible]
[illegible] in materia [illegible] ad formam quod autem
[illegible] solum ad [illegible]
[illegible] solum materia [illegible] ad [illegible]
[illegible] autem in [illegible] sic materia [illegible]
in [illegible] **Deinde** [illegible]
[illegible] materiam [illegible] quo materia [illegible]
ad que [illegible] et [illegible] quod [illegible] dicit quod in
[illegible] non secundum materia secundum [illegible] 2° dicit
quod [illegible] hoc [illegible] non secundum [illegible]
in [illegible] non [illegible] dicit [illegible] quod
non [illegible] quod [illegible] et non
sunt [illegible] in secundum materia [illegible] sive secundum tamen [illegible]
quod [illegible] ut [illegible]
[illegible] prima sic [illegible] quod secundum materia ~~[illegible]~~ eclipsis
[illegible] non secundum [illegible] luna secundum [illegible]
[illegible] passionem et [illegible]
[illegible] passio [illegible] quod [illegible] secundum non
[illegible] et [illegible] eclipsim [illegible]
lune ut [illegible] eclipsis [illegible] quod terra

eclipsis enim non est nisi privacio luminis in
luna quia quidem privacio est ex hoc quod radius so-
lis non potest pertingere ad corpus lunare et quod
autem non possit pertingere causa est terra que inter-
ponitur inter corpus solis et corpus lune dy-
ametraliter. Si autem queratur causa finalis ipsius
eclipsis quod causa sit, forte non est dare finem
quia privaciones per se non habent finem primo
sed privaciones sunt quod defectus non eve-
niunt quod intendantur sed magis quod defectum
nature vel virtutis agentis. Dicit autem
forte quia consideracio finis in morbis
accidentibus vero dicendum non sit sed valde dif-
ficilis. Si autem queratur quid est sic et ideo eclip-
sis et modus quo potest hoc solitare dicitur quod
dicto sua quia quidem dicto non est manifesta nisi in
dicto ut ponatur causa [illegible] e privacio
luminis in luna ut si dicatur quod eclipsis est
privacio luminis in luna propter terram obiec-
tam inter solem et lunam. Et dicto complexa
est quod complecte causam, non enim eclipsis est
est privacio luminis sed est privacio luminis in
[illegible] sole et luna et quod [illegible] terre
ea obiecta. Notandum est quod quedam sunt
accidencia que conveniunt de potencia materie et quia sunt
quedam materia generabilis et corruptibilis et ipsa
[illegible] materia congrua quod illa eadem materia que
est in potencia ad formam est in potencia ad accidencia
que consequuntur formam et ista sunt accidencia que
consequuntur formam generabilem et corruptibilem quia sunt
accidencia que propter hoc non conveniunt de potencia
materie et ista sunt in duplici differencia quia quedam
sunt [illegible] sicut est lumen receptum
in luna vel in alio corpore quod [illegible]
[illegible] et illud non habet materiam [illegible]
fiunt [illegible] non conveniunt ~~de potencia materie~~
[illegible] et motus sed tamen habet materiam magna
quia vocat aristoteles substanciam que non sunt per
naturas [illegible] accidencium intencionalium sicut pri-
vacio luminis eo modo quo privacio potest vocari
accidens et ista eclipsis non habet materiam sed subiectum
Deinde cum dicit Notandum est quod [illegible]
differencia inter materiam et subiectum quod [illegible] materia
dicitur [illegible] sua in potencia ad formam vel
transmutabilis [illegible] propria via motus et
fieri et [illegible] sunt fiunt [illegible] non
propter hoc habet materiam [illegible] subiectum autem di-
citur [illegible] sua et hoc quod substitit formam
[illegible] quod actu est sub forma et ideo dicitur
quod substentat formam potest ~~vocari~~ subiectum

[illegible] non possit vocari materia. Deinde ad
dicit sompnium autem [illegible] quod subiectum sompni
in aliquo aliquando est [illegible] dicendo quod materia
[illegible] est quod [illegible] sompnus est in animali, sompnus quidem
autem [illegible] animali non est materia
quia quedam ponunt sompni subiectum et accidens
quid autem dicit. Deinde cum dicit sompnus quidem
[illegible] est a quo sicut ab agente est vero [illegible]
ab evaporacione vehementi vel ab alio
alio. Deinde cum dicit sompnus non est passio
[illegible] sicut potest esse enim sompnus immobilitas
animalis est propter aliquid quod ~~parte~~ [illegible] parte
[illegible] quo sompnum considerando est quod [illegible]
Deinde sompnium. Deinde cum dicit quando vero
que sine generacione et corrupcione dicit que sunt
illa generabilia ~~et corruptibilia~~ quorum potest dici
materia et que non. Deinde cum dicit notandum
quod generantur [illegible] forma aut parcialis
[illegible] quod ~~[illegible]~~ generatur propter hoc materia
est sed non forme. Et ideo est quod dicit quod que sunt
et non sunt sine generacione et corrupcione sunt sed
propter generacionem et corrupcionem alterius que licet sunt
[illegible] et forme. Forme enim non generantur sed generatur
non enim album fit sed lignum album. Et autem
quod fit sit [illegible] sed aliud fit [illegible]
et aliud forma sicut aliud fit album hoc [illegible]
homine et aliud album [illegible] quod [illegible] fit
[illegible] et aliud [illegible] sed forma
et quod sic est et ideo non omnis rei generabilis et corrup-
tibilis est materia sed [illegible] est materia quorum generacio
est et corrupcio admixta propter hoc [illegible] autem
sunt et non sunt [illegible] sine [illegible] sed alterius
[illegible] non est materia sicut sunt forme. No-
tandum est quod materia [illegible] alias potest [illegible]
[illegible] quod [illegible] quod conveniunt de potencia sunt
sed materie et [illegible] et non forte sicut vult
[illegible] quod materia est alterius
[illegible] quod [illegible] et [illegible] et non forte
quod forma de se non habet [illegible]
[illegible] quod materia sit aliquid sicut [illegible] quod est
in ea et sustentatur ab ea [illegible] pri-
ma [illegible] et [illegible] non est [illegible] quod materia
sit forme. Deinde cum dicit habet enim du-
bitacionem movet quandam dubitacionem
de materia et dividitur in duas partes secundum
duas dubitaciones quas movet [illegible]

Dubitacio autem que est ista in duas partes
quia primo mouet dubitacionem secundo soluit eam
ibi autem hiis quidem. ponit primo dubitacionem
primo dicendo quod hec magna dubitacio quo-
modo se habet materia ad contraria. utrum scilicet uniformiter
respiciat omnia contraria ut sicut corpus est in po-
tencia ad sanitatem et infirmitatem. uniformi-
ter respicit illa et est in potencia ad ea
contrarius enim sanum est in potencia ad infirmi-
tatem et econuerso. si autem ita est in potencia
uniformiter ad duo contraria tunc sequitur quod
aqua est in potencia [struck through] similiter ad
vinum et ad acetum itaque contraria sub forma
vini est in potencia ad acetum et contraria sub
forma aceti est in potencia ad formam vini quod
tamen quidem tamen non est verum Notandum est
quod intencio philosophi est dicere quod impossibile est quod materia
sit equaliter ad duo opposita ita quod
contraria sub vno est in potencia ad aliud
et econuerso si enim hoc esset verum materia contraria
sub forma vini esset in potencia ad formam aceti
et econuerso hoc falsum impossibile est et ideo conclusio
Deinde cum dicit autem hiis quidem. ponit
solucionem questionis dicendo quod secundo quare materia non
est in potencia ad vinum et ad acetum est quia
materia est in potencia ad formam vini sicut ad
quendam habitum et ad quandam similiter ad ace-
tum autem est in potencia sicut ad corrupcionem et
ad priuacionem illius habitus quando priuacio est
per corrupcionem hoc est per corrupcionem habitus naturalis
et ideo quod acetum non habet amplius habitum
naturalem vt redire ad vinum Notandum
quod solucio philosophi fundatur super duo. quorum enim
primum fuit in hoc quod materia contraria sub forma
aceti non est in potencia ad vinum sicut contraria
sub vino est in potencia ad acetum secundum ad
primam solucionem duobus modis primo modo quia materia
est in potencia ad formam vini sicut ad quendam ha-
bitum ad acetum autem sicut ad priuacionem illius
habitus. secundum est autem materia priuacionis et habitus
quod consumitur per diuersitatem ad priuacionem corrupcio-
nem autem non est regressus ad habitum et ideo
et forma vini per diuersitatem ad acetum non
autem econuerso et est solucio quod sunt contraria
quod aliter aspicit materia contraria aliter aspicit

primacionem opposita quod contraria aspicit non quod
habitus et priuacio contrarium enim sub vno contrario
potest corrumpi ad aliud et econuerso priuacio
autem opposita respicit non in materia et non
corrupcio quod contrarium sub priuacione non potest corrumpi
naturaliter ad habitum Et modo soluendi
est quod confirmat primum non enim propter hoc verum
quod corrupcionem non posset fieri regressiue ad
habitum. videmus enim quod corrupcionem lune
regressiue ad lumen et ideo oportuit ad perfectam
solucionem addere secundum quod est quod istis non est corrupcio
cum non est regressio ad habitum quod priuacio
est per corrupcionem hoc est quod materia contraria sub priuacione
puta sub aceto est sub corrupcione naturali
habitus ad vinum in aceto enim nulla
est naturalis habitudo ad vinum Deinde
cum dicit dubitacio autem que est. ponit secundam questionem
et diuidit in duas partes quia primo ponit questionem
secundo soluit eam ibi. aut non sed primum autem
quo autem est in hoc quare mortuum non est materia viui
aut tamen acetum fiat ex vino et quare vinum
non est potencia mortuum hoc est materia mortui
aut tamen mortuum fiat ex viuo Deinde
cum dicit aut non. soluit questionem predictam et diui-
ditur in duas partes quia primo soluit eam secundo ex
illa solucione manifestat questionem primam ibi
et quemadmodum itaque Ad euidenciam solucionis
notandum est quod quare est in hoc quod acetum fiat
ex vino quamuis vinum non sit materia aceti
solucio autem questionis in hoc est quod licet fiat hoc
ex hoc tamen non sic est hoc sicut quod vinum sit sic
materia quia materia est illud ex quo fit aliquid per se
acetum autem fit ex vino per accidens quia sicut cor-
rupcionem forme vini itaque acetum fit ex
vino est hoc fieri post hoc et non est hoc per se
per hoc quod dixit Capitulo aliquid fit ex aliquo
sic ex materia quia materia per se fit formando et
est quod dicitur in textu aut semper non fit hoc
ex hoc per se sed primum acetum quia semper per cor-
rupcionem vini id est viui. materia enim animalis
est materia et potencia eius eius mortui sed per
accidens quia per corrupcionem viui. sed aqua est
materia eius aceti sed per accidens quia per corrupcionem
vini et ideo mortuum ex viuo et acetum ex
vino fiunt sicut ex hiis post nocte ex die id est
post diem Deinde cum dicit et quemadmodum
itaque. manifestat per hanc solucionem primam

tem questionem dicitur quod quandoque una tantum
tantum ad modicum quod vinum sit plus aliud non
potest fieri conversio plurium nisi fiat transmutatio usque
ad primam materiam ut si de mortuo debeat
fieri vivum oportet quod mortuum prius reducatur ad
elementa et elementa ad formam mixti et forma mix-
ti ad formam animalis similiter si de aceto de-
beat fieri vinum. Quereret aliquis
quomodo resolutionem istius questionis solvere
prima ratio. Dicendum quod quandoque secundum compara-
tionem inter duo oportet quod complexio utrumque posset habere
rationem ~~patientis~~ potentie et plus actus respectu alterius
ut si de aqua generatur aer non oportet quod
quod aer haberet rationem potentie et plus actus respectu
aque propinquum enim aqua sit corrupta aer habet
rationem privationis inquantum aer sit de aqua habet
rationem plus actus. Si tamen vinum esset ita de prius
quod nullo modo posset esse prius aqua et vinum ita prius
aceti quod nullo modo posset esse prius non posset
esse comparatio inter ista duo corpori enim
posset devenire in prius aceti si de prius non
posset devenire ad prius et hoc dico propter
viam generationis de prius devenire ad
prius tamen prius in via generationis habent
rationem privationis. Supposito autem quod non habeat rationem
nisi prius... potest quis non semper vult
ostendere in solutione huius questionis quod ace-
tum respectu vini et mortuum respectu vivi
non habent rationem nisi respectu prius quod acetum fiat
de vino et mortuum de vivo secundum fieri
secundum corruptionem abiciendo ad formam predictam
dicendum tamen una habet rationem prius quod nullo
modo privationis, prius vero quamvis quod non sed in-
corruptio forte particulariter privationis autem non
quod de ipso accipit abiciendo ad formam pre-
dictam non potest et amplius una respectu forte
particulariter quod non sed abiciendo sed ...
propter fundamentum solutionis fundamentum supra dictum secundum
secundum quod hoc fit de hoc secundum actionem sed quod non secundum
quod de actione si secundum actionem ipsius secundum corruptionem
abiciendo sed enim est secundum actionem simpliciter
posset fieri transmutatio. Videtur quod de albo fit
nigrum per actionem et tamen transmutatio... secundum quod
album non accipit abiciendo ad nigrum
nec econverso. Quereret etiam aliquis quare
quod quando de aceto fit vinum non de mortuo

vivum quod fiat transmutatio usque ad materiam
primam tamen usque ad elementa. Dicendum secundum quod hac
conclusionem postmodum declaratam duobus modis
primus modus secundum declarationem in predicta questione
dictum est enim in precedenti questione quod quando
quandoque sit aliquid illud ex quo fit magnitudinem
habere debet rationem primi et si non habet oportet ipsum redu-
care ad aliquid quod habeat rationem primi respectu
fiendi et quod mortuum et acetum nullo modo
habet rationem primi respectu formarum fiendarum
puta respectu vivi et vini oportet quod reducantur ad
aliquid quod habeat rationem primi respectu istarum dum-
taxat formarum. Et quia secundum ipsum reducuntur ad materiam
secundum modum declarandi secundum de formis subordinatis
et non subordinatis videtur quod alia sunt forme
quod aspiciunt et aspirant a materia nec oportet quod una
aspirantium mediante alia sicut est in formis ele-
mentorum. Non enim aspiciat formam aque mediante forma
aeris vel econverso et in talibus non oportet quod materia
primo transeat ad unam formam si debet transire ad
aliam. Alie autem sunt forme quas aspicit
a materia subordinatione sicut materia mediate aspi-
cit formam vini nisi mediante forma aque et materia
mediate aspicit formam animalis nisi mediante forma mix-
ti vel forma embrionis et in talibus materia
mediate transit ad formam quam ultimo aspicit
prius transeat ad illam quam secundum medium inaspicit
et quam mediante aliam aspicit sicut materia mediate
transit ad formam vini nisi mediante forma aque
quibus ... sicut quod materia secundum sub aliqua forma quod
non habet rationem medii respectu illius forme quam debet
inducere oportet quod materia existens sub illa forma
prius reducatur ad formam que habet rationem medii ut
per illam deveniat ad ultimam et ista secundum causam
quare de vino potest fieri acetum et de
vivo mortuum quod vinum respectu aceti habet
rationem medii per quod fit transitus et vivum respectu
mortui. Quamvis autem non potest fieri nisi per prius
reducatur ad aliquid quod habeat rationem medii
sicut acetum ad aquam et mortuum ad embri-
onem. Consequenter queritur utrum in ce-
lo sit materia videtur quod non. Ubicumque secundum
materia est secundum privationem vel secundum privationem est secundum appe-
titum ad aliam formam quod privatio ymaginatur
machinare ad malefaciendum ut patet primo physicorum

Si ergo [struck out] in celo materia sit in potentia et appe-
titus ergo celum erit corruptibile. Preterea
unius materie dicatur quod materia sit in generatione
esse si ergo in celo materia sit potentia non generationis et ita
non habebit generationem corruptibile. Contra motus
docent nos materiam ergo non est motus in materia
in celo sed motus ergo etc. Preterea videtur quod
substantia in materia sed celum alterabile quod de
non lucido fit lucidum sicut patet in luna
ergo etc. est materia. Respondeo in ista questione primo sunt
adducende rationes quibus posset aliquis videri
quod non sit materia in celo. Secundo videndum sit utrum
materia sit in celo et solvende rationes predicte.
Prima ratio sed supra completum materie videmus
enim quod materia habet de se formam sed non ponens
formam sed per formam educitur de potentia
materie ita quod materia neque sit subiectum forte
nisi forte ergo perpetuum et omnis ratio quod
materia habet sed ratio perpetua et non in motu materia
non est, de ratione enim materie sed quod appetat
et non quod ergo sit motum et ipsum habeat materiam
hoc est impossibile quod ratio enim sit motum appetit
et quod autem habet materiam appetat et
non contra ergo celum non habeat materiam et non
perpetuum non erit in eo materia. Secundo sed quod dicit
ut 3° physicorum quod in perpetuis et motis non
differt esse et posse quod in eis non differt esse
quod possunt sed esse et sic perpetua sunt et
non habent materiam. 3a ratio sed quod
sed modus transmutationis accipiendo ratione
notandum quod licet sit duplex motus ad
formam et motus ad locum quod motus
ad formam facit nos scire materiam et eius
in potentia quod non mutare ad formam illam
formam habet et perpetuum sed eius sed non sit eius
in potentia, videtur transmutatio substantialis sed
in eo quod sit eius in potentia et materia, muta-
tio autem localis facit nos scire aliquid
in actu quod modo sit in uno situ modo
in alio, verum sed quod aliquid motum localiter
arguit materiam hoc non probatur sed per accidens, aliquando
enim sed ita quod motus ad locum arguit motum ad
formam sicut motus rectus elementorum arguit
motum ad formam et quod motus ad formam ar-
guit materiam ideo elementum ad locum arguit materiam
non per se sed per accidens sed motus motu per se non, sed
comparatur aliquid motus quod prius sit motus ad
locum vel ad non arguat motum ad formam
non oportet quod talis motus arguat materiam talem cum sit
motus celi ergo non oportet quod celum habeat materiam sed tale
motum sicut quo ad celum variat ratio ergo Commentator
quod si celum habet materiam non habet nisi mobile ad locum
quod dicit non proprie vocanda materia nisi ea quod
arguit motum ad formam quod proprie dicitur materia
quod sit in potentia ad formam non illa que sit in potentia
ad locum quia enim quod sit in potentia ad locum sed eius
in actu, et sic contingit quod eius in potentia sit
in potentia rationem loci, ideo non sit inquantum est
in potentia simpliciter sed inquantum in potentia ad
formam ut iam dictum sit, preterea autem aliquid
sit in potentia ad locum ita quod non ad formam sed
eius in actu, eius autem in actu materia non
est dicitur vero secundum quantitatem aliquid per vocem
corpus simplex quod substantiale motum localiter dicit
autem simplex quod non sit compositum ex materia et forma
quod tamen simplicitas non excludit partes quanti-
tativas quod sint corpore autem in celo sed rarum et
densum quorum non sit nisi quantitate
et celum videtur vera compositione quantitatis ex quo
celi et modo videlicet dicitur quod 2us actus materie
sed generatio et corruptio et vocatur hic actus simpliciter
actus duplex quod quidam dicit, imaginatur enim
communiter quod materia habet aliquid per se quod
sit eius in potentia. preterea 2o sit ibi celum generatio
unde generatio sit sed actus entis in potentia sicut quod
entis in potentia ideo sit quod materia et ideo quando dicitur
quod motus sit actus entis in potentia et quod generatio
sit actus in potentia, unde simpliciter eius in potentia
non est quia in 2o quod in potentia simpliciter potentia per
potentiam quod completur in materia et celum materialiter sim-
plicia de quo ad locum sunt quod celum motus
celi sit actus entis in potentia generatio autem sit
actus entis in potentia quod sit materia tamen, et
si aliquis dicat quod forma sit 2us actus materie et non
non generatio dicitur quod verumque sit actus quia forma
et generatio non differunt nisi sicut actus et actus
medius sicut forma in fieri et forma in esse unde
vult dicere Commentator quod non est forma sed actus
materie sed forma que sit per generationem inducta
Tertia ratio sed ex eo quod materia sit quedam subiectum
commune contrariis non non materie non erit contraria

carum quorundam licet enim careat aliquo contra-
rio tamen non caret dimensione quorundam quia
non est sub uno contrario et sub alio unde materia
materie est quod sit transmutabilis ad naturam contrariorum
sed ipso in celo et materia in celo ~~esset~~ haberet
quantitatem et illa materia esset subiectum duobus
contrariis quod est impossibile dicere in celo. Contra
ratio est quia materia dimensionum terminatarum
et interminatarum ipso enim materia aspiciat diverso-
rum dimensionum, aspiciat enim dimensiones
terminatas et interminatas, magnitudinem
enim quod dimensiones interminate sequuntur materiam
deinde quod autem trahatur ad dimensiones ter-
minatas hoc est per virtutem agentis et ita
ipso ubi est materia est sub dimensionibus trahibilibus ad
diversas terminationes ubicumque autem dimensi-
ones possunt trahi ad diversas terminationes ibi
materia potest trahi ad diversas formas quia forma
ipso est ratio terminum et angustiam et ipso secundum
est dimensio non potest terminata et interminata
interminata precedit terminatam. Si ergo in celo
materia est sic quod possit terminari diversis termina-
tionibus quantitativis quod est impossibile sic
celum quod dimensiones terminate precedant terminatas
in ipso celo quod improbatum est a commentatore
in celi et mundi et in de substantia orbis. Si ergo
aliquis vult tenere istam positionem que videtur
fuisse commentatoris in de substantia orbis potest dicere
quod celum est corpus quantum ita quod quantitas eius
non est in materia et licet corpus quantum subiaceat
motui locali tamen et non motui ad formam
et quod subiacet motui locali ratione eius quod sit
corpus sic actu quod tamen non subiacet motui ad
formam non oportet quod habeat materiam. Secundo dubium
sunt adiuvande rationes ad oppositum quarum prima
est quod quantitas est de accidentibus adherentibus
materie videtur enim dicere intellectus quantitatem
et qualitatem quod non est qualitas acci[illegible]
materiam sicut est qualitas spiritualis ut
substantia et [illegible]. Quantitas autem est de accidentibus que
in materia sequuntur materiam. Si ergo in celo
quantitas est ergo in eo est materia quod non quan-
titas est extensio recepta in materia. Si dicat
aliquis dicat quod hoc quod quantitas sit
tantum sicut ambitus non est in materia ut
suppone quod numquam quantitas est et tamen potest esse

vel etiam materiam sed numquam intellectus separatur preter
simplicitatem quod secundum intellectum phylosophi ut videlicet numquam
quantum est in primo quadrato est eo dimension-
e materie et est vocare a intellectu numquam materie
ab aliis numquam quantitatem. Secunda ratio est
exhibitur quod est intellectus separans materiam et substantiam
corpoream sed enim divisio substantie est in corpoream
et incorpoream. Hic autem videtur dicere intellectus
substantiam corpoream et incorpoream quod substantia cor-
porea est complexa corporeitate cum in nexa materie
et ideo non potest substantia intelligentiis nec intel-
ligibilis nisi in potentia. Substantia autem in-
corporea est substantia cum forma est elevata a
materia et ideo potest hec omnia intelligere et intelligi
unde in 3o de anima dicitur quod in separatis a materia
idem est quod intelligit et intellectum hoc est unum
et idem quod [illegible] intelligibile et intellectum. Cum
ipso celum sit substantia corporea oportet quod habeat formam in-
mersam materie. Commentator enim ab eo
quod negat materiam in celo vel celum sit celum
per formam aliquam quod sit non ulla res est quod omnis res
est [illegible] per formam quod sit formaliter a
immersa materie aut separata. Si immersa
[illegible] [illegible] si separata oportet quod habeat formam
intellectus et intelligentia in actu. Tertia
ratio quod dictum est in primo de celo et mundo quod
dicit dicens celum et hoc celum quod qui dicit celum
formam dicit qui autem hoc celum dicit materiam di-
cit ~~vel~~ videtur enim plures dicere quod in
celo dicit quidditas et quod est quidditas et quod
quidditas celi est recepta in aliquo sic in materia
celum enim vocat quidditatem et hoc celum vocat
id quod est quidditas. Hoc est enim per comparationem
secundum eundem quod in rebus huiusmodi materiam dicit
quidditas et quod est quidditas sic dicit formam et quod
est forma. Cum ergo in celo dicit quidditas et quod
est quidditas in eo dicit ~~materia~~ materia et forma
secundum eius intentionem. Phylosophus in duobus talibus
dicit quidditas et quod est quidditas hoc est entitas
et quod est entitas ipso in ente per accidens
in ente materiali ergo ipso in celo oportet diffe-
rat quidditas et quod est quidditas secundum intentionem
phylosophi et ideo non sic [illegible] primum quod celum sit substantia
ergo [illegible] [illegible] [illegible] quod est ens materiale. Solutio
autem sicut aliquis modus differendi quidditatem et quod

est quiditas partis istius duos. dictum sit in primo
sic ergo patet questio. Ultimo restat solue-
re ad oppositum. Unde notandum sit quod materia in
celestibus et in celo non sit sub una forma preter quam
materia que sit in celestibus recedit formam suam materia
autem que sit in celo non imaginandum sic
enim quod materia celestium sit ad totam extensionem
contrariorum et non potest recipere illa sic ergo
extensiva contrariorum recedit unum
contrariorum tamen id est materia recedit cuilibet ~~extremorum~~
extremorum contrariorum potest accipi. ita quod
materia celestium acquirere distantiam contrariorum
et recedit cuilibet illorum potest suscipere. ex
quo sequitur quod materia potest aspicere diuer-
sas mediocritates et medietatibus illis potest
terminari diuersis terminationibus. ex quo
enim potest aspicere totam extensionem contrariorum
sic extensiva tota non quod declarat sicut unam
declarationem plus quam aliam sed potest declarari per
quaslibet declarationes. ita sicut materia potest
trahi ad quaslibet declarationes contrarias
ideo quod conueniunt dicta quod materia primo aspicit di-
uersas mediocritates et illis medietatibus
aspicit terminandas. ex quo sequitur quod materia sit pro-
pria passibilis et corruptibilis. corruptio enim
corruptio sit ex hoc quod aliud est una terminatio et passio
ex hoc quod accedit alia. materia autem celi non
recedit formam suam et ideo non aspicit nisi
unam formam. ex quo sequitur quod non aspicit nisi
unam terminationem. ad enim terminatio quantitatis
sicut formam, sicut non aspicit nisi unam formam
ita non aspicit nisi terminationem. ex quo celi secundo
sequitur quod non aspicit diuersas mediocritates
et terminatas sicut tamen terminatas posset terminari di-
uersis terminationibus sic et ipse diuersos et ideo ipse
terminationes secundum formas posset terminari diuer-
sas formas cum generatur suppositum. ex quo celi
sequitur quod non sit passibile et corruptibile quod sicut
materia que sit passibilis et corruptibilis potest trahi
ad diuersas terminationes et ideo materia celestium sit pro-
portionata ad formas quod potest trahi ad diuersas ter-
minationes formales, materia autem celi non est pro-
portionata nisi localis quod materia celi et celum potest
trahi ad diuersas terminationes situales et
patet quod omnia argumenta per se accipiunt materiam que
non postamen. patet ad argumenta ad oppositum
quod continuari materia.

Dubitatur utrum dicta circa distinctiones et mixtiones etc.

positas dubitationibus circa mixtionem et formam hic
ponit unam dubitationem circa unionem forme et
materie secundum circa generationem et dicit sic quod primo
ponit dubitationem secundo eam soluit secundo ea
ibi sed autem ut dicitur. prima in dicendo quod
primo mouet dubitationem secundo ostendit eam
rationabilem et motam ergo ibi omnium enim quantitatibus
plures partes. dicit ergo primo ponendo du-
bitationem quod dubitationem aliquis circa unitatem
et dicitur que sunt duo et unum possunt generare unum.
unum in dicto supra q.d. et eadem duo habent
plures partes dubitationis sunt quomodo ille partes
possunt facere unum et de ista dubitatione
fiebat mentio in 3o capitulo in quo dicitur assimila-
bantur unum in enim dicebatur quomodo duo
sunt unum et non unum. deinde cum dicit
omnium enim quantitatibus ostendit quomodo ista dubitatio
sit rationabilis et dicit sic quod primo hoc ostendit secundo
ostendit quod ponendo opinionem platonis non potest solui
dubitatio ibi aliqui sed primo facit talem rationem
in omnibus que sunt unum non sic accidit
rationabiliter quesitum est unitatis, duo sunt unum
ex multis partibus non sic accidit ergo in ea
rationabiliter queritur causa unitatis. maior habet
rationem sic procedit quod primo potest mouere dicens
quod in omnibus ~~quantitatibus~~ quantitatibus sunt plures partes
et sunt unum totum non sic accidit quod talium
causa unitatis propter partes quod faciat id generare
quantum causa generandi unum in aliquibus accidentibus quibus
habentibus partes sed tactus in aliquibus sit uiscositas
aut aliquid aliud tale. secundo potest mouere dicens
quod duo sunt unum hunc uel totum unum non
sic accidit neque per continuationem patet sed quod sicut in
diffinitione unum et unum ... tertio potest
conclusionem dicens quia sic sit simpliciter ut per predicta
sit non rationale sed quomodo sit quod facit hominem
et dicitur homines et unum cum componere ex
multis partibus et ipsi quomodo duo habent unum
et non multa cum tamen habeat multas partes
deinde cum dicit aliqui et sic et ostendit quomodo
imposibile solum hanc dubitationem ~~per~~
supponendo formam platonis generare et dicit
sic quod primo ostendit hoc per rationem secundo concludit hoc

ostensio. 2a i(d est) palam itaque contendentium primi
notandum quod quia quod in hac questione dico quod sit plura unum
ad hanc intentionem pertinet et quid significat earum plura una
non questio supponit dictorum plura unum et distinctionem plurium
unum. si autem ponitur positio platonis scilicet quod
tres dicuntur sunt quiditates separate in actu
preter duas sunt vero plura in actu et quod
ex duobus in actu non potest fieri unum ut
patuit in 7mo. dico non ~~[illegible]~~ possit
dici plura unum si autem ita sit non posset solvi
in questione dubitatio quod distinctione
id quod questio supponit quia enim questio querit
dicendo plura unum supponit quod sit unum quod tamen plura in
propositione secundum istam positionem et hoc quod dicitur ratio
propria que hic sunt contrariam. ita dicendo plura
dico plura una. aliter autem plura sunt plura que dicunt
opponunt quod ad aliquid est et ipsum bipes scilicet
ita quod ipse homo participat illa scilicet ad et
bipes que sunt duo in actu. si autem participat
illa scilicet quod homo participatur erunt homines participantia
participatione hominis. homo autem erit homo per par-
ticipationem duorum scilicet animalis et bipedis que secundum eorum po-
sitionem ponuntur duo in actu. et videtur si hoc
tamen non erit unum sed erunt duo. est enim homo
animal et bipes. si ergo animal et bipes sunt duo
in actu scilicet quod homo sunt duo. Deinde cum dicit
palam itaque concludit intentum dicens quod
manifestum est sic dicentibus sicut dicendum plura et diffi-
nire dubitationem [illegible] et dicentibus non contingit
reddere causam unitatis diffinitionis nec solvere
dubitationem. Consequenter aliquis verum sit quia
homo est ad et bipes ergo non sunt duo. Deinde cum homo non
sit secundum opinionem philosophi sicut sunt secundum opinionem platonis ad
quod evidentiam notandum quod propterea dicendo quod
sunt duas actualitates separatas et duas
quiditates. sic ergo et unum quod dicunt platonici quod
quiditas generis et differentie sunt due quiditates
actu separate participat genus et differentiam et parti-
cipat duas quiditates et duas actua-
litates et propterea sunt quod participat genus et differentiam
duarum quiditatum participat [illegible] sic
quod sic. secundum autem opinionem philosophi sicut participat genus
et differentiam non est participatum duas actua-
litates distinctas sed unum dicit significationem
sed per modum totius confusi quietum ad genus et
per modum potentie complexionale et ~~[illegible]~~ specificale
id totum quietum ad differentiam et id non participat
duo quod [illegible] dualitas est in [illegible] actualitas autem
specificatam non facit unum quod totum specificatum

Deinde cum dicit. Si autem ut dicimus solvit
predictam dubitationem et duo facit quia primo solvit
dubitationem istam 2o ex solutione ista
destruit errorem aliquorum qui [illegible]
causam unitatis in [illegible] et propter hoc vero dubi-
tationem primo in textu. [illegible] questio quare
unitate [illegible] et ideo primo dicit quod unitas
in [illegible] [illegible] ex materia et forma et
quod [illegible] unitas in [illegible] 2o quod in
substantiis separatis a materia [illegible] 2a
est autem materia [illegible] 2a [illegible]
quod vero non habent materiam primo in textu quod primo post
solutionem [illegible] 2o manifestat eam in exemplo. 3o
exemplum applicat ad propositum 2a i. sit enim
dubitatio [illegible] quod quare dicit ergo primo
quod [illegible] quod ex materia et forma possit fieri
unum si dicatur quod hoc scilicet materia in potentia
et hoc scilicet forma in actu dicit cessat omnis dubita-
tio sit enim ex potentia et actu fit unum ita
quod fiat ex materia et forma unum nihil aliud
[illegible] adhuc quod [illegible] fiat unum nisi quod
hoc sit in potentia et hoc sit in actu et itaque
questio iam non apparet dubitabilis. Deinde
cum dicit [illegible] dubitatio. manifestat
hanc solutionem in exemplo dicendo sit dicto vestis
sit [illegible] dicta quod nomen vestis sit significativum
~~[illegible]~~ [illegible] quod [illegible] quod significat nomen dico est
Deinde hoc exemplum applicat ad ~~[illegible]~~
propositum dicens quod si querat quid sit causa predi-
cati [illegible] duobus principiis idest quod quare
quod sit causa dicti unum materia et formam sicut ex
materia et forma et sic in primo non sit dubitatio
ita nec in 2o cognito quod hoc sit materia et
hoc sit forma quod enim ex materia et forma fiat unum
non est causa alia [illegible] nisi quidam et motor
[illegible] potentiam ad actum quod enim ex
forma [illegible] et materia [illegible] fiat unum non est alia
causa [illegible] nisi forma [illegible] quid erat
[illegible] hoc est quiditas. Consequenter aliquis
[illegible] solutio [illegible] sit sufficiens videtur
quod non quod potentia et actus duo dicuntur ergo
[illegible] potentia et actus dua erunt et erunt
due unitates ergo non erit vere unum.
oppositum vult philosophus [illegible] [illegible] secundum
intentionem philosophi quod formalitas rei sit uni-
tas rei [illegible] ergo erit una formalitas erit
una unitas. imaginatur ergo philosophus quod materia
dicat quid in potentia ad [illegible] [illegible]
[illegible] ad unitatem formalem quia ergo ista

potentia sit reducta ad actum non sunt proprie in due unitates sed una quia ipse sunt in potentia et prima in actu. Et cum dicitur quod materia dicit aliam entitatem et per consequens aliam unitatem, dicendum est quod sua entitas est entitas incompleta apta nata determinari per entitatem et unitatem formalem. Ita quod materia et forma sunt sicut determinabile et determinatio sicut perfectibile et perfectio non ponunt in numerum ita nec materia et forma proprie ponunt in numerum. Et hoc est quod bene dixit philosophus quod eo ipso quod hoc est in potentia et hoc in actu eo ipso est una unitas. Non eo ipso quod materia est in potentia est perfectibile. Eo ipso quod hoc, id est forma, est actus et perfectio. Unitas autem rei et multitudo debet accipi penes perfectionem. Si ergo ita esset quod materia diceret ens in actu et forma ens in actu, diceretur duas perfectiones et per consequens duas unitates; quia autem materia dicit rem suam per modum perfectibilis et forma per modum perfectionis, ideo hoc non est nisi una perfectio et per consequens nisi una unitas. Ad aliud argumentum dicendum quod actus et potentia non dicunt duo nisi sicut perfectio et perfectibile non sicut due perfectiones.

Queret aliquis utrum motor sit ille qui largitur istam perfectionem sicut dicit philosophus hic. Dicendum est quod sic. Ad cuius evidentiam notandum est quod eadem est unitas compositi et materie quia philosophus loquitur de unitate formali. Forma autem communicat suam unitatem compositi et materie. Dicendum ergo quod materia est in potentia ad formam est in potentia ad unitatem. Si ergo debet habere hanc unitatem oportet quod trahatur ad actum. Ad actum autem trahi non potest nisi per motorem. Unde motor dando formam dat unitatem. Et ideo est quod dicitur quod movens est motor largitor formarum largitur perfectionem. Non enim motor largitur multitudinem sed perfectionem, quod dicit unitatem perfectibile. Et hoc quod per motorem trahitur ad suam perfectionem trahitur ad unitatem quia perfectio unitas est quam communicat forma ipsi perfectibili. Si autem ita esset quod materia diceret aliquid ens in actu perfectum quod reciperet perfectionem reciperet multitudinem, sed quia dicit rem suam non per modum perfectionis sed per modum perfectibilis, ideo ad primum quod est perfectibile tendit ad perfectionem et quia perfectio est unitas ita tendit ad perfectionem quod non ad multitudinem. Deinde cum dicit: Est autem in omnibus, quomodo est unitas in naturalibus hic ostendit quomodo est in mathematicis. Dicens quod materia alia est intellectualis alia sensibilis. In ratione ergo materia est intellectualis, sed materia sensibilis tunc est intelligibilis. In diffinitione

enim illius materie unum sicut habet ad modum materie et aliud ad modum forme, ut si dicatur quod circulus est figura superficialis. Figura sicut habet ad modum forme, superficies ad modum materie. Notandum quod quia in diffinitione mathematicorum cadebat aliquid ad modum materie et aliquid ad modum forme poterit quis dubitare quomodo ex duobus fiet unum. Solvit hoc philosophus quod eo ipso quod hoc est materia intellectualis et hoc est forma sicut ex materia et forma potest fieri unum in naturalibus ita in istis. Ad cuius clariorem intellectum advertendum est quod omne id quod habet rationem determinabilis per aliquid aliud potest dici materia. Quia ergo genus habet rationem determinabilis, ideo enim genus videtur dicere rem suam per modum determinabilis ad omnes figuras quia potest determinari per figuram circularem et per figuras poligonias hoc est plurium angulorum, ideo dicit rem suam per modum materie. Sed quia abstrahitur a qualitatibus sensibilibus ideo non est materia intellectualis et non sensibilis. Et ideo est quod dicit philosophus quod materia componitur ex materia et forma hoc est quia aliquo quod tenetur locum determinabilis ut si dicatur quod triangulus est quantitas determinata tribus angulis. Itaque philosophus dicit sic quod quid est quantitas et forma quod sit quantitas. Et ideo dicitur quod sunt continue ingenerate. Quantitate que est de determinatione quantitatis propter id quod est determinatio. Deinde cum dicit: quecumque vero non habent materiam ostendit quomodo est unitas in substantiis separatis et terminatur quod ipso dat modum unitatis in substantiis separatis. Secundo manifestat istum modum per oppositum. Tertio ex hoc concludit quod in substantiis separatis non est causa movens, ut dicitur. Quemadmodum et quod ens. Dicit ergo primo quod ea que non habent materiam intellectualem neque sensibilem non statim sunt id quod sunt, nec ipsa sunt unum nec sunt sua unitas. Que autem non habent materiam nec sensibilem nec intelligibilem statim sunt id quod sunt et statim unumquodque eorum est aliquid unum esse non expectans unitatem ab alio, quod dicit in talibus ad hoc quod unum sit expectatur aliquid aliud quod formam. Substantie autem separate que sunt per se forme nullo expectant ad hoc quod unum sint sed statim sunt id quod sunt per se ipsas sine expectatione alicuius. Deinde cum dicit: quemadmodum et quod ens. Manifestat per oppositum id quod dixit. Ad cuius evidentiam notandum est quod ens non descendit in puta

per durationem aliquam et sic non est simul et sic simul
posset eadem in duobus tempus quod quo non distendit
per durationem sic in instanti distenditur et sic stans est
id quod est ita quod stans est subita et stans est quan-
titas tota et non expectat aliquam durationem et ideo
quod voluit dicere philosophus quod sic ens stans est id quod
est non expectatione durationis ita subite separate stans
sunt id quod sunt non expectando scilicet quod sunt
ipsa forma et hoc est quod dicit littera quod
quemadmodum ens stans est id quod est hoc est
subita et stans est quale ideo qualitas et stans
est quantitas hoc est quantitas et ideo nec est [illegible]
ista nec potest in duobus nec ens nec
unum ita quod quod est subitarum separatarum stans
unum aliquid est non expectans aliquid aliud
sic et ens est aliquid ad priora. Deinde cum
dicit quia proprie concludit ex hoc quod non est
bene movens dicens quod quia ita est sic ulti-
separatorum est quantum bene iudicium entis aliquid stans
enim unum quodque eorum est aliquid et unum
aliquid non ita tamen quod ista sunt subite separate
sic in ente et uno sic in quibus nec ita
quod sic in ente et uno sic in [illegible] separatis
sicut Plato ponebat quod sunt in ente et uno
quod sit sua entitas et sua unitas

Queret aliquis utrum subite separate
stans sit id quod sit vel quod non quod sint
[illegible] ponere sunt [illegible] et [illegible] sunt
tale potest ponitur et [illegible] et sic ita est non
est statim id quod est quod potest poni et [illegible]
est Oppositum vult philosophus. Responsio duplici
via possumus declarare propositum. Prima via est quod
dicta quod est [illegible] materia et forma et par-
formas [illegible] subsistentem quod quod [illegible] sic
quod [illegible] materia et forma non per totum sui sunt quod sunt
sed per aliquid sui sunt quod sunt et per aliquid sui
possunt esse quod sunt per formam enim sunt quod sunt
per materiam autem possunt esse quod sunt et sic per ali-
quid sui prius possunt esse quod sunt. Sed sic id quod
sunt ad unius prioritatem materie. Omnia enim
[illegible] materia et forma [illegible] separata non
prioritate materie possunt prius esse id quod sunt quam
sic actu id quod sunt. Sed prius quod non stant. Et
sed enim materia et forma sic fiant quod [illegible] materia
forma et [illegible] tamen prioritatem materie [illegible]
dicuntur scilicet et prius possunt esse quam sint. Forme
autem per se subsistentes subsistentes per totum sui
sunt quod sunt nec per aliquid sui prius possunt
esse quod sunt et [illegible] ipso quod non prius stans

sunt id quod sunt. Et ista videtur intentio philosophi
3o physicorum quod in separatis idem est esse et posse quod non
prius possunt esse quam [illegible] et per [illegible] sunt sed stans
sunt id quod sunt. Secunda via ad hoc
ostendendum potest sumi ex verbis Commentatoris qui dicit
in isto passu quod in separatis a materia idem est et
et quiditas. Imaginatur enim Commentator quod
quiditas est forma rei. Videmus autem sensibiliter
unum compositum ex [illegible] magis quam [illegible] materia
sunt [illegible] dicitur et quiditas quod [illegible] dicitur
materia et forma. In separatis autem a materia
idem est [illegible] et quiditas quod separata a materia
sunt forme non recepte et sic [illegible] est
totum est quiditas et per totum est quiditas et
est [illegible] quiditas et [illegible]. Et ita
sunt hoc [illegible] materia et forma habent [illegible]
durare sed non sunt ipsa quiditas. Forme autem
separate sunt ipsa quiditas. [illegible] sunt [illegible]
[illegible] quod [illegible] materia et for-
mas quiditatem et non sunt ipsa quiditas
sic est aliquid quod non est quiditas sed expectatur
quiditatem non dico quod expectatur durationem sed di-
co quod expectatur [illegible] materia [illegible] sui quod non sic
hoc et [illegible] tale non stans est quiditas et quod sic quod
est [illegible] quiditate sic non stans [illegible] et ideo
quod dixit philosophus in [illegible] quod [illegible] ex materia et
forma dicitur quiditas [illegible] quod est quiditas et sic
quod est quiditas non stans est quiditas sed expectatur
quiditatem et appello non stans quod non est [illegible] materia
sui forme. Autem separate sunt ipsa quiditas
et ideo non dicitur quod est quiditas et quiditas et sic
stans sunt quiditas et quod quiditas est entitas
et unitas sic stans sunt unum et ens. Sed autem
[illegible] Commentatoris [illegible] super duo fundamenta
primum est quod [illegible] quiditas dicitur [illegible]
[illegible] est quod quiditas [illegible] est quiditas non dicitur
in separatis a materia quod fundamenta non sunt [illegible]
[illegible] quomodo autem hoc sit et quomodo non dicam
est in septimo. Tamen autem dicta sunt ad explana-
tionem philosophi et Commentatoris. Ad argumentum in oppositum
[illegible] quod subite separate non potuerunt ante
quam fuerunt ita quod fuerunt in potentia materie sed
solum fuerunt in potentia agentis sive in po-
tentia obedientie. Queret autem aliquis utrum [illegible]
quod ponit philosophus sit verum ad propositum
[illegible] quod sic ad quod [illegible] notandum
quod dicit ad quod sic habet aliquo modo sic forte ad
materiam sic enim dicitur sunt in potentia quod

ita forme sunt in potentia materie et sic dicta
quoniam secundum intellectum non est contrarium scilicet quod educatur
ad actum ita scilicet sint non est contra quod educatur
de potentia materie sic ergo sicut partes et dimen-
sio ingenerabilis ita sicut materia et forma
in elementis. sic ergo quando partes non sunt
compositum quod sit compositum includit et sufficit
deinde compositum et elementa. ita scilicet in
elementis quod sunt materia non sunt sed quod sunt
quod partes sunt in potentia materie ... ipso et
non sunt sed quod sunt. Consequenter querit alii
quomodo utrum sibi separate habeant corpus
moveretur dicendum quod non ... quod candela
notandum quod quod cum sit in duplici differentia quod cum
sic quod aspiciat ... motum quod ... in
educatur ... motum et sic ...
vita causa movens hoc sic ...
et agens et ... supponit aliquid in ...
... enim agit prius ... quod suppo-
nat aliquid quod possit moveri et ...
... ad ... Alia sic ... quod aspiciat
primum ... in ... non introducitur primum
... motum sed in ... et ... non
... ita efficax quod non moveret ...
ergo separatas non ... movetur
... modo et quod non educatur in ...
motum et ... quod medium dicitur partes in
... quod sibi separari ... forme
et non educatur de potentia materie et non
... movetur id est agere ... motum.
... ponens ... modo ... quod aspiciat
in ... separatas. Deinde
... dicit ... hanc ... dubitationem distinxit
errorem aliquorum qui errabant in dando ...
... in ... materia et forma et ...
in ... anima ... positionem eorum ...
distinxit ... assignat causas errorum ...
... et quod ... causa ...
quod ... dicit ... quod ... dubitationem
... dicunt quod materia ...
... forme et ... proportio ...
... anima et ... proportione ...
ut ... videtur ...
... quod hoc ... forte videtur ... quod
... anima ... Alii autem dicunt
... proportio ... forme ad materiam
sicut proportio corporis ...
anime ad corpus et ... existencia sic ...
... anima et corpus et ... sic ... anima

forme ad materiam sicut Xenophon dixit
quod ... medium ... et ... et ...
... anima et ... Alii sunt qui
ponunt quod ... anime ... corpore ... quod ...
et ... cadit medium inter animam et corpus
et sic primum dicebant quod ... ~~forme~~ ...
... forma et materiam ita isti
dicunt quod ... medium ... inter
animam et corpus Deinde cum dicit et quidem
... improbat istam positionem quia quidem
improbatio consistit in hoc quod ... quod
... una forma sed ... omnibus sed ... in alia
... hoc ... inter ... et materiam sit
aliquid medium ... hoc erit
in omni forma ... hoc sed ... et ...
et quod dicit ... quod ... in una
... et in omnibus sed ... inter animam et corpus
cadit medium ... anime ad
corpus ... quod sed ... quod ...
... cum materia sua erit ...
... et ... sed medium
... ... et ~~ce~~ ... id est | cera |
... et cera ... quod ... medi-
... et ... et cera et aliquid
aliud erit quiddam ... inter
... et ... Notandum quod quod
isti ... peccabant primo quod ...
... et ... sed ... hic ...
... forme cum materia sicut ...
forme ... non ... causa
... quod ... sed causa ...
... et ... quod quarere ...
... quarere ... et
... 2o peccabant quod credebant quod
... de ... materie ... forma ... quiddam
medium inter materiam et formam ...
cum alio sic ... sed quiddam ... quod ...
... sed ... credebant ... medium
inter animam et corpus et aliud ... medium ...
inter ... et ... quod ...
sed quia ~~...~~ ... sed ... forma sub
alio ... acceptam ...
sed ... forme in materia sicut lucem sed ...
... in materia quod recipit lucem et ... non
... medium ... magis ...
forme ... Deinde cum dicit ...
quod ... assignat causam errorum predictorum
ubi notandum sed quod isti querebant ...
medium inter materiam et formam ac sed materia
et forma sunt duo in actu diversa quod sed
talia sunt oportet dare aliquid medium
... quod agit ... sed in potentia ad
... in actu ... quarere
aliquid ... quod ... potentia ...

et ... perficit

et actus perficit. Unum sunt et totum quod dicit
secunda quod causa erroris fuit quia quaerunt
quid sit faciens unum ex potentia et actu. Cum non
deceat hoc quaerere et quod dicatur velut ponere
intermedium ~~potentiam~~ potentia et actu tamquam inte-
duo supra actum divisa ideo errant. Sed eandem dic-
tam esse ultimam materiam hoc est ultimam formam et ultimam
materiam. Unum et id faciunt sed potentia et actus
eadem enim ideo et ipsius et causa ipsius unum
esse quod unumquodque ut inest sed in quantum unum
sed illud autem quod est in potentia et quod est in
actu id est compositum ex potentia et actu est unum. Adhoc
autem quod aliquid sit compositum ex materia et forma non requiritur
nisi movens quod trahat potentiam ad actum. Ideo ad
hoc quod unum sit, simpliciter non requiritur aliquid aliud
nisi quod potentia perficiatur per actum. Licet igitur unitas
in rebus materialibus sit maior perfectio per unam for-
mam, quaedam vero non habent maiorem simplicem unitatem
[illegible] et vera est circa [illegible] quod [illegible]
ut dictum est supra. Quia dicit unitas [illegible]
includit potentiam et actum et ideo non est unitas
simplex. Unitas autem [illegible] sed simpliciter unitas
indivisibilitatis quod excludit compositionem
[illegible] materie et forme

De primo igitur ente

In hoc nono libro determinat
de ente secundum quod dividitur per potentiam et actum
et dividitur in tres partes [illegible] quia primo ponit intentionem
suam scilicet quod determinandum est de potentia et actu. Secundo
dat modum procedendi circa intentionem. Tertio incipit
determinare de potentia et actu. Secunda ibi. Et primum quidem de
potentia dicatur. Tertia ibi. Quod quidem igitur multipliciter
potentia et posse. Prima in duas quia primo dicit de
quo est determinandum. Secundo de quo restat determinandum
tertia ibi. Quoniam vero dicitur ens hoc quidem [illegible]
[illegible] ideo dicta dicendo dicit primo quod dictum
est in septimo de primo ente quod est substantia ad
quod quidem omnia alia entia, scilicet
kathegorie, praedicamenta, referuntur. Ad hoc ut
quidem patet ex hoc quod substantia cadit in definitione
omnium aliorum praedicamentorum ut quantitas, qualitas
et similiter et de aliis in primis similiter
ut dictum est quod accidentia definiuntur per additionem
substantie. Notandum est quod philosophus hic accipit
substantiam et primum ens ad quod alia referuntur
non primi et omnium analogorum. Non enim per
in analogiis est quod accipiatur in diffinitionibus
aliorum. Accipit ergo sed philosophus prioritatem primi est
quod accipiatur in diffinitionibus aliorum substantia [illegible]
omnium ~~accidentium~~ etiam praedicamentorum ideo substantia
est primum ens. Deinde cum dicit quoniam vero
dicitur ens hoc quidem [illegible] dicit quod est determi-
nandum in isto libro, dicendo quod [illegible]
aliorum ~~[illegible]~~ divisionum vero enim non dividitur
in decem praedicamenta ut inquantum [illegible]
secundo dividitur in potentiam et actum quod [illegible]

determinatum est de ente secundum praedicamenta divisionem in septimo [illegible]
in isto tractatu determinandum est de ente secundum divisio-
nem scilicet secundum potentiam et actum. Deinde cum di-
cit et primum de potentia propriissime dicitur, de quo declarandum
est, dat modum procedendi scilicet quo declarandum est di-
cendo, ita super dictum est de potentia et actu. Primo
de potentia et non de omni potentia sed de illa quae magis
et proprie potentia est, et tamen quae concernit motum. Non
enim est nunc dicendum de ea quae non est utilis ad id quod
volumus nunc, sed de ea quae concernit motum. Amplius
enim est potentia et actus secundum aliquam potentiam et actus
secundum motum. Cum ergo dixerimus de hac potentia
et hoc motu, id est potentialiter de actu potentialiter dicam
de aliis potentiis quae sunt sine motu, quales ex ista
Cum erit aliquis vel sit eadem divisio
quia quandoque dividitur ens in decem praedicamenta cum
causa quam dividitur per potentiam et actum, dicendum
est quod non. Quia potentia et actus dividunt
quodlibet praedicamentum. Ad cuius evidentiam notandum est
quod potentia et actus dividunt magis ens secundum se
quam duobus modis. Uno modo quia illud quod est ens in actu
non sit ens in potentia nec eiusdem potentia ens
sit actu ens et isto modo dividitur ens ab Avicenna
in metaphysica sua et ab Algazele quod di-
cunt quod est ens aliquod quod est necesse esse et aliquod possibile esse,
cum enim necesse esse dicit actum cadit sub ista di-
visione, cum sit quod dicatur quod ens ~~[illegible]~~ quoddam
est quod est actus purus, quoddam est in potentia ad
actum. In hac autem divisione patet quod non actus
cadit super necesse esse et non super aliqua
naturam autem potentia cadit super alia entia omnia
et talis divisio entis in potentiam et actum non cadit
in praedicamenta omnia. Primo omnia praedicamenta cadunt sub
una parte divisionis scilicet sub potentia. Ens enim
in actu quod est primum necesse esse non est in genere nec
in praedicamento. Secundo modo potest dividi ens in potentiam
et actum secundum quod hoc ens quod est ~~[illegible]~~ sub
potentia quod est divisio quia actum praecedit aliquam
sed in potentia aliquam materiam. Cum enim hoc ens
sit in potentia et ens in potentia non sit non ens
praecipitatur in materiam corporis potentia [illegible] in [illegible]
[illegible] quod omne hoc per materiam et
potentiam. Licet ergo totum ens divisum quo actum
praecedit dicatur ens in potentia secundo divisio
non sit sed per hoc potest dividi in potentiam et actum
quod omne quod est in primo genere potest dici in potentia
et actu ut substantia substantia in potentia substantia in
actu, quantitas in potentia quantitas in actu et sic
de omnibus aliis et ita patet quod ista divisio non
est eadem cum praedicta quia prima dividit ens in
decem partes, secunda autem dividit quodlibet illarum
divisionum scilicet in potentiam et actum et ita talis divisio
etiam subdividit praedicamenta ~~praedictas~~ sic alterius partes
cum tamen cum erit talis aliquis quod dictum est
quod divisio per potentiam et actum sub

diuiditur forma quia tamen in quantitate continua uel aliquo
modo forma posset diuidi secundum diuersitatem uidetur
oppositum quod dicitur in 7 phisicorum quod eius potentia diui
ditur in potentiam actiuam et passiuam secundum quod dicitur
quod eius in actu diuiditur in quantitate continua. quod diui
sio in quantitate secundum subdiuisionem unius partis
diuisionis per potentiam actiuam et ... superaddunt
autem aliam conditionem ... quod diuisio per
potentiam actiuam secundum subdiuisionem ... ideo ...
diuisio per quantitatem quod uidetur ualde opposita
secundo ... quod diuiditur eius per potentiam et
actum secundum diuidi per duo ... unde ... est
dicere ... aliquem participationem ut sic
... in quinto. est autem ...
... et per ... quibus secundum quod ... tamen
sic quod secundum hoc in 3o phisicorum ... dicitur
... secundum quod diuiditur per id quod ...
et per aliquid ... attributionem quod dicitur
quod ... aliud secundum potentiam aliud in actu
... autem diuisio ... secundum quod diuiditur tamen
eius ... et ... diuisio secundum subdiuisionem prime
quod subdiuidit unum membrum eius et ...
unius quod prima quod 2a diuisio non diuidit ...
... non secundum quod eius diuisio in quantitate
secundum eius ... in ... autem quod diuiditur ...
et prima ... per ...
... per attributionem in ... et per eius ...
... secundum eius ... in actu et eius ...
... in ... secundum eius in potentia. ... autem
... hic ... secundum ... ad utrumque ... eius per
... hic acceptio diuiditur per po-
tentiam et actum quod non sit in 3o phisicorum ...
diuiditur tamen eius in ... in prima ...
Conueniunt utraque potentia sit in pluribus
quod potentia que respicit motum ... dicitur
... secundum quod sic quod patet multiplicatur ...
... secundum ... ~~...~~
... dicitur in 3o ... quod potentia ...
... secundum ... transmutationis et ... que
... tamen quod dicitur omnis potentia ...
secundum ... non ... in ...
... uidetur enim quod ... secundum potentiam
et ... secundum potentiam passiuam secundum ... secundum in
potentia ... et transmutationem ...
... potentia autem ... per ... secundum
potentia que dat ... quod posset ...
secundum non ... posset ... Secunda
uia ad hoc secundum quod dicitur ... potentiam ...
... et potentiam ... tamen dicitur in
potentia ... et ...
potentia ... in ... et ...
... motum ... potentia non aspicit
motum ... enim ... dicitur quod linea secundum

potentia quadratum et superficies. et punctus
secundum potentiam linea. talis autem potentia non aspi
cit motum secundum rem ... secundum ... ymagi
nandi et ... non ... imaginamur quod
punctus fluxus facit lineam et fluxus linee
superficiem et superficiei corpus. Tercia uia ad
hoc secundum quod ... autem potentia que ... potentia
que aspicit ... motum sic illa potentia que
non ... et ... motus ... et
... et talis omnis potentia ... et altera
... potentia que aspicit ... non ...
motum quod non supponit motum ...
et ... quod ... secundum
potentia quam ... et ... potentia
... potentia non respiciens motum
et ... ab inferioribus ad superiora
... dicitur potentia que respicit motum
ut ... potentiam ... et
... Deinde ... dicitur quod quinque ...
... potentia et actum et diui
ditur in 3 partes quod primo ... potentia
2o ... actum 3o ... potentie et actus
3a ... autem ... potentia que secundum motum
dicitur 3a ... autem ... dicitur
... secundum quod ... prima in duas quod
primo ... potentia ... 2o ... et ...
quandam ... potentiam ... autem
quando ... prima ... quod primo ...
... potentia ... 2o ... preparacionem
ad ... et ... 3a ... autem
... prima in duas quod primo
... potentia 2o ... sic ...
et ... et ... prima in duas quod primo ...
plures acceptiones potentie 2o ... ad
... in ... prima in
duas quod primo dicit ... potentia ... est
2o dicit ... acceptiones potentie ...
... autem ad ... dicit quod primo quod
... a nobis ... quod potentia ...
... sic ... sunt ... potentia
... illa ... intendimus enim ...
potentia que respicit motum. potentie autem ...
... sunt potentie secundum ... nec
secundum ... motum ... autem ... in
... non ... dicit quod ...
secundum ... potentia ...
... per ... potentiam
aliquo modo sic ... ad ... et non ...
Deinde ... dicit ... autem ad ...
... dicit ... acceptiones potentie
et diuidit in 3 partes secundum ... acce
ptione qua potentia ... habet ...
... dicit ...

sic hec potentie confirmantur sicut qui dicit sanum a
aliqua potentie comparantur ad eandem speciem
primo sunt et comparantur ad unum finem quod quidem
primum sit principium transmutationis in alio
secundum quod aliud et cetera exponit actiua Notandum
quod philosophus artis loquitur potentiam actiuam duobus modis
uno modo quod ponit actiuam quod principium in transmuta-
tionis in alio secundum quod aliud alio modo potentia
actiua secundum quod mouet per se in aliquod aliud
alie potentie comparantur et cetera hoc quod dicit quedam
potentie que sunt prima comparantur ad potentiam
actiuam quam vocat speciem Vero sciendum quod
notabiliter dicit potentie que sunt prima
potentia enim quod potentia prima non habet
dici ad potentiam actiuam sed omnis potentia
que habet principium in mouente vel secundum ipsam potentiam actiua
vel comparatur ad primam potentiam actiuam quia
enim potentia que secundum primum mouentis vel secundum principium
causam quod mouet vel quod mouetur si quod mouet
sic potentia actiua si quod mouetur sic compara-
tur ad potentiam actiuam sicut ad primam causam
quod hoc non moueretur nisi quod hoc mouet Deinde
inde cum dicit nam hec quidem patiendi
potentia sine modo patiendi dicitur quod alio
non dicitur potentia patiendi quod in ipso patien-
te et ista sunt principium transmutationis ab alio
[illegible] aliud quod nichil patitur a se ipso
[illegible] autem dicendum v Deinde cum
dicit hec autem habitus patientis non modo
[illegible] dicens quod non dicitur potentia im-
impassibilitatis hoc sit dicit quod ponitur
redditur aliquid abile ut non possit pa-
ti ab alio [illegible] aliud vel a principio transmu-
tationis et hoc nullum vel [illegible] potentia
Deinde cum dicit in hiis enim [illegible] omnibus
[illegible] diffinitio accipitur potentie posterioris
et diuiditur in duas partes sicut quod habet duas
comparationes. secunda ibi palam igitur. dicit primo quod
in duobus enim potentiarum secundo potentie ita
quod in diffinitione potentie passiue cadit actiua quod
secundum primam potentiam quod [illegible] alie quod potentia
actiua et passiua dicitur duobus modis
aliquid enim dicitur habere potentiam actiuam vel pas-
siuam quod agit solum vel quod patitur secundo quod bene
agit vel bene patitur et in diffinitione bene agendi
cadit diffinitio agendi patiendi et cetera in diffinitionibus secundarum
potentiarum cadit diffinitio priorum potentiarum
Notandum quod duobus modis possumus
[illegible] quod in diffinitione secunde potentie cadit diffinitio
prime potentie Uno modo quod potentia vocatur potentia
actiua passiua potentia autem actiua vocatur
potentia [illegible] Alio modo quod potentia secunda vocatur
potentia bene agendi vel bene patiendi potentia
autem prima vocatur potentia agendi vel pa-

tiendi simpliciter et utroque modo vnum quod
dicit philosophus quod in diffinitione potentie passiue ca-
dit diffinitio actiue Ideo enim hoc potest pati vel fieri
quod est potest agere vel facere et in diffinitione bene agendi et
bene patiendi cadit diffinitio agendi simpliciter et
patiendi. nichil enim potest bene agere vel bene
pati nisi possit agere vel pati Notandum quod commen-
tator aliter exponit hunc passum. dicit
enim quod in diffinitione potentie passiue cadit diffinitio po-
tentie prime secundum naturam potentie itaque omnis potentia
passiua reducitur in actiuam et in diffinitione aliarum potentie
actiue cadit diffinitio actualis potentie quod sit ab alia ab
omni una Deinde cum dicit palam igitur quod est quoddam
[illegible] comparationem unius potentiarum actiuarum et pas-
siuarum [illegible] sciendum quod potentia
passiua et potentia actiua quodammodo sunt una
et quodammodo non sunt alia. Una quidem secundum
ordinem et habitudinem quia hoc quod una in-
cludit aliam. sicut enim hoc potest fieri hoc potest fa-
cere. et si hoc potest facere idem potest fieri aliud autem
sunt quia hoc quod potentia actiua et potentia pas-
siua sunt in alio et alio subiecto et secundum quod
in [illegible] quidem [illegible] ponitur [illegible]
sunt secundo probat illud in [illegible] secundo concludit
quandam conclusionem corollarie [illegible]
[illegible] Dicit quod primo quod potentia agendi et pa-
tiendi sit quodammodo eadem potentia et quodammodo
quodammodo vero alia. hoc autem [illegible] quod ut
una concludit [illegible] dicamus [illegible]
[illegible] quod potentia passiua secundum [illegible]
ad actiuam [illegible] ut una [illegible]
illa Deinde cum dicit [illegible] probat
potentiam sunt et primo quo dicitur ut una secundo
quo dicitur ut alie. id est autem ut alia. Di-
cit primo quod bene sunt ut una. [illegible] quod aliquid dicatur
[illegible] hoc potest dici duobus modis vel quod habet po-
tentiam patiendi vel quod aliud ab ipso secundum potentiam
actiuam potest agere in ipsum. quod dicit quod [illegible]
quod [illegible] quod habet potentiam ~~agendi~~ patiendi [illegible]
[illegible] non dicitur in ordine ad actiuam. quod autem
dicitur quod [illegible] illud [illegible] potest agere actiuam
[illegible] dicitur in ordine ad actiuam et quodammodo
[illegible] cum illo quod [illegible] destruitur Deinde
cum dicit secundum autem ut aliud [illegible] quod potentia
actiua et passiua sunt alia et alia quia hoc quod
sunt in alio et alio subiecto Dicens quod [illegible]
quod potentia actiua et passiua sunt alia [illegible]
quod potentia passiua sit in patiente [illegible] enim quod ~~potentia~~
~~passiua~~ [illegible] patiens habet potentiam passiuam
et materia quod sit principium patiendi [illegible]
pati ab alio quod [illegible] enim quod
[illegible] potest et hoc [illegible] quod habet potentiam
passiuam quod autem potest cadere [illegible] ut

nihil patitur a se ipso

recipiat aliquid ab eo aliquam impressionem sicut est dicendo talis potentiarum passiva. potentia autem activa secundum magis et facere sicut potentia ad calefaciendum secundum magis calefacere et potentia edificandi secundum edificare. Deinde cum dicit Quapropter inquantum concludit ex hoc quandam conclusionem que sic concluditur si potentia activa et passiva sunt in aliis subiectis ergo nihil patitur a se ipso inquantum aliquid est aptum natum agere et aliud quod est aptum natum pati. [illegible] quod omnino ut unum non potest pati agere et pati nisi forte per accidens eo modo quo dicimus quod medicus se curat se ipsum. Deinde cum dicit Et impotentia et impossibile. Postquam ostendit quot modis dicitur potentia hic ostendit quot modis dicitur impotentia secundum opposita et dividitur quod primo declarat de impotentia secundum quot modis privatio declarat de privatione secunda privationes. Dicit ergo primo quod impotentia et impossibile contrarium potentie est privatio [illegible] privationes et contrariae [illegible] sicut potentia et impotentia sunt [illegible] eiusdem et secundum idem quo sicut quot modis dicitur potentia tot modis dicitur impotentia. Dicitur enim aliquid privatum vel quia privatur potentia activa vel passiva vel quia privatur potentia bene agendi vel bene patiendi et tot modis etiam dicitur. Deinde cum dicit privatio enim distinguitur privationes dicendo quod privatio dicitur multis modis. Dicitur enim aliquid privatum aliquo si non habet illud sive sit aptum natum habere sive non eo modo quo dicimus lapidem privatum visu. Secundo dicitur aliquid privari aliquo quod est aptum natum habere si non habet illud et hoc duobus modis vel sive universaliter quod est aptum natum habere sive in aliquo tempore. Secundo modo si privatur aliquo quod est aptum natum habere in tempore quo est aptum natum habere et [illegible] privatio diversificatur quod unumquodque aliquid dicitur privatum aliquo eo quod non habet illud modo perfecto sed non bene [illegible] aliquid. Alio modo quod omnino non habet nec perfecto nec imperfecto modo. Ultimo privationum ponens in violentie privationes dicit quod vi privata dicuntur si non habent ea que sunt apta nata habere. Notandum est quod haec distinctio privationis valet facit ad declarationem impotentie. Cum enim impotentia sit privatio potentie quot aliquid privatur potentia tot modis dicitur impotentia quia omnis privatio potentie sive sit aptum natum habere eam sive non eo modo quo dicimus lapidem privatum

privatur potentia visiva. Alio modo aliquid privatur potentia quam est aptum natum habere illam vel in aliquo modo non est aptum natum et dicitur canis privatus visu ante nonum diem. Tertio modo aliquid privatur potentia in aliquo modo quod est aptum natum habere et modo habet [illegible] dicitur privatum potentia visiva. Quarto modo dicitur aliquid privatum potentia quod non perfecte habet illam sicut aliquid privatur potentia calefactiva quod non potest perfecte calefacere et per hoc quot modis privationes dicuntur tot modis potentie.

4 In aliis autem in [illegible]

Contingit potentiarum hic distinguit [illegible] sicut [illegible] et [illegible] in tertio [illegible] quod in prima parte potest [illegible] secundo potest [illegible] tertio comparat potentiam faciendi ad potentiam bene faciendi [illegible] secundum superius [illegible] tertia [illegible] potest [illegible] secundo probat quod non solum potentia [illegible] rationalis [illegible] potentia in quantum [illegible] dicit ergo primo quod quedam potentia sunt in rebus inanimatis [illegible] sunt in rebus animatis et [illegible] in anima [illegible] potentia [illegible] Notandum est quod [illegible] potentie rationales [illegible] natura [illegible] mixtum [illegible] et [illegible] sunt in rebus inanimatis et [illegible] in rebus animatis [illegible] potentie [illegible] non sic est potentia [illegible] potentie rationales [illegible] Deinde cum dicit [illegible] probat quod non solum potentie rationales sunt potentie sed etiam irrationales sunt etiam potentie et hoc probat quod omne quod est principium transmutandi in aliud secundum quod aliud est potentia factiva [illegible] sunt potentie sed artes [illegible] dicit ergo sic quod potentie rationales sunt potentie [illegible] manifestum quod omnes artes et [illegible] sunt factive potentie sunt et quod sunt principia transmutandi in aliquid. Notandum est quod potentia rationalis est potentia et irrationalis potentia rationalis potentie enim [illegible] principium actus [illegible] quod potentia [illegible] actus in se. [illegible] autem [illegible] quod [illegible] et quod tamen potentia [illegible] sunt principia [illegible] actus [illegible] vocatur hic non solum potentia [illegible] irrationalis [illegible] et non omnis irrationalis potentie [illegible] ad [illegible] non sunt principium motus in aliud et ad

et ideo non potest vocari potentia eo modo quo loqui-
tur hic philosophus de potentia quia loquitur de potentia a principio
ad motum naturalem huiusmodi. Cum autem actus sint
prudentie non sunt principia motus in aliud
secundum quod aliud et ideo de eis non loquitur hic. Habitus
autem factivi sunt, et ars sunt principia motus
in aliud secundum quod aliud et ideo de istis loquitur hic
dicens quod scientie factive sunt vocande potentie
et potentie. Queritur aliquis utrum po-
tentia de qua loquitur hic philosophus aliquid addat
super scientiam factivam. Dicendum quod sic videtur et ideo
naturale quod addit et quod sunt ad. Quod probo dicit
rationem scientia factiva dicitur huiusmodi ab aliquo.
ab ... et rationem sunt aliud et aliud ad
oppositum. Si scientia factiva non sit ipsa po-
tentia quia non sit principium efficiendi actu sed
autem non sit principium efficiendi actu ipsa
scientia sit potentia cum potentia non addit super
scientiam nisi rationem. Sed quia ratio sit principium
efficiendi actu quando sit impossibile. Secundo dicitur
sit quod omnino et ideo potest vocari scientia factiva et
... factum et potentia factiva sit tamen diversa
secundum rationem. Si enim hec domus ad componendum
domum per istud componendum et per istud domus sit
domum faciendam et ideo hic componendum et
sic dico potest vocari scientia factiva domus. Hoc
sit scientia per quam notificatur domus ad aliud
faciendum. Eadem autem scientia formaliter sit
differentia molis autem non scientia potest vocari
potentia eadem autem inquantum sit efficiendum ac-
tu vocatur potentia. Itaque imaginandum quod
quando aliquid artificiatum fit per artem scientia
artificiatum habet esse duplex habet enim primo esse in
arte factiva sicut in ydea factivi. Secundo
habet esse in instrumento et sic est esse in materia
viva ita quod in arte habet esse sicut in principio
agente et secundo in instrumento autem habet esse
secundo habet esse in subiecto et hoc sit esse in effectu
sicut enim duo esse sunt in potentia activa
et prius in ... quod ratio et scientia non
differt nisi secundum rationem ut dictum est in octavo.
Secundo queritur utrum omnis potentia
rationalis sit ad quod ipsa est ad utrumque
sicut quod sic potentia naturalis sic habet ad naturam
ita rationalis ad rationem. Sed actio naturalis sit ad naturam
quod ipsa eadem sit ad utrumque. Et non appetitus
rationalis sit potentia rationalis et tamen non sit ad utrumque
ideo sequitur sit determinata quod potentia rationalis sit duo
hec modo ad proportionandum ad proportiona-
tionem si vocatur potentia rationalis proportionandi sic
sed ad ipsa est ad utrumque nisi in alio ...

vocatur potentia rationalis proportionandi ex quo sit rationis
et deliberationis et hoc non sit nisi rationalis
sed autem vocatur potentia rationalis quorum ad
proportionem sicut potentia per quam sit movendi
secundum ordinem dictum a ratione. Potest vocari rationalis
imaginabiliter enim triplex dicitur potentia autem
quod sit enim potentia quod sit fabricatur ordine racioci-
nando et deliberando et quod sit fabricatur componendo
secundum ordinem deliberationis et sit rationis proportionandi
sicut sit intellectus. Conceditur sed alia potentia qua
potest moveri secundum ordinem istud fabricatum
a ratione sicut appetitus sensitivus et intel-
lectivus vocatur rationalis proportionandi proportionem
imaginabiliter. Dicendum quod ille ordo quod inveni-
tur in ratione et ideo vocatur rationalis proportionandi
sine autem impossibile in aliis potentiis quo non
utuntur a ratione et ideo vocatur rationalis et
proportionandi. Conceditur sed alia potentia quod necesse
fabricatur ordine istud nec moveri secundum hunc
ordinem fabricatur sicut potentia et digestiva et
ipsa nec rationalis proportionandi nec proportionem
quia ordo rationis ... non potest inveniri. Ad
argumentum dicitur possibile quod potentia rationalis proportionandi
ad utrumque ideo non ... sic naturalis in aliquo ...
sicut in forma et in aliquo secundario sicut
in passionibus secundariis ... ita etiam
Tertio queritur utrum potentia rationalis est
prior an potentia rationalis an potentia naturalis
videtur quod naturalis quia ars imitatur naturam. Item
secundo philosophus quod potentia rationalis et artificialis imi-
tantur naturam. Contra operationem potentia
intellectus quia ad intellectum ... per medium artis
et potentia rationalis sunt rationales prior quam na-
turalis. Respondeo dicendum quod natura tenet medium inter
artem intellectus et prior sit arte natura quam ...
sit quod ars imitatur sit et ... quod sunt in ista
natura itaque ordo qui sit in natura sit determinatus
ab arte intellectus. Itaque imaginabiliter quod
ille ordo secundum sui primitatem sit in ydea intel-
lectus ... autem sit in natura itaque natura
proportionata intellectus proportionandi proportionem sicut in
quantum proportionat ordinem intellectus. Ars autem
naturam imitatur naturam quia sicut quod scientia natura cau-
satur a ... enim intellectus ... a ...
motus et principia movens potest sic fabricatur ydolum
ydeam ... enim ... artificialis faciendi et
hoc est quod dicit philosophus in ... quod ars consistit
... experientia sic experientia ex
... memoria ... logicus
... quod ars sit prior natura quantum autem
ad motum et quantum ad artem natura sit prior

arte. Ad argumentum per oppositum de contrarietate potentiarum
Dein cum dicit quod omnis contrarium contrariorum dicit
dicitur quod intelligendum duas potentias et dividit
in duas partes quia primo dicit dictum et assignat
rationem eius dicti contra aliam. Dicit ergo primo quod
potentie activae sive etiam conservative potentiae autem
receptive sunt earum contrariorum verumtamen sicut potentia
calefactiva et etiam calefactibilis. media
contraria autem quia potentia activa et etiam infrigi-
dativa et sanativa contraria sunt opposita. Deinde
dicit contra illud. assignat rationem huius dicti
in hac parte dicta duo dicebat primo dice-
bat quod activa etiam opposita et secundo reddit
rationem huius primi dicebat quod naturalis autem
utrumque et secundo reddit rationem illius in quantum ut
contra. Dicit ergo primo quod activa potentia ad
opposita quia et potentia activa agit per se et
per formam inexistentem quae potest vocari dicta ut ita
non autem receptivus est eadem scientia potest ostendere
quod ostendit opposita sive perfectionem eius non
est scientia licet eius eadem scientia sicut etiam sive oppo-
sitorum sive veritatis utrumque potest scientia per se
et alterius per accidens sive privationem et quod eadem
sive scientia et etiam privationem. et quia sive scientia
est aliquo modo quod unum contrarium sicut habet in eo
ipso et aliud in diminuto. et eadem
scientia et etiam generatio est non sicut quod
utrumque per se et alterius per accidens illa eadem scientia
quae est unum contrarium per positionem aliud per
negationem et amotionem. hoc autem dicitur quod
est eadem scientia capit privationem. capit enim
contraria quod contrarium quodammodo est privatio
cuius unum contrarium dimovet aliud. Deinde
cum dicit quod non contraria. ostendit quod potentie
naturales non agunt opposita. potentiae vero activae
sic. ad quorum evidentiam notandum quod res
naturales agunt per formas in effectum. potentie
vero activae agunt per formas inexistentes. hinc
autem forte non potest sicut et in effectum in
eodem et utraque res naturales terminatur ad
unam formam in effectum ad unam scientiam
terminatur ad alterum oppositorum. potentie autem
activae possunt per rationes duas contrarias duorum
oppositorum et ideo quia habent forme huius
veritate et potentie activae agunt per formas
inexistentes non terminantur ad alterum
oppositorum sed ad ambo et hoc quod dicit
scientia quia per duo forte contraria non sic in eodem
et sunt naturales et potentia terminatur
ad actionem utrumque. non sic autem in his

quae agunt per rationem et ideo quia potentia quae agunt per
potentiam scientiam agunt per rationem hoc est per dictum
conceptum rei fiende et anima comprehendit habet principium
agendi sive ingressum ab ista ratione et ideo in
naturalibus enim unum facit unum sic salubre
sanitatem et calefactivum caliditatem et frigi-
defactivum frigiditatem. activa autem per scientiam
respicit duo et hoc quia agit sive dicit
quia est ambo sed sive non sicut quia utrumque per se et al-
terius per accidens et ista est sive principium ingressum in
anima. itaque anima movebit ambo ab
uno principio copulans illa ambo ad id
principium et ideo potentie activae oppositorum sic habent
et receptivae quia hic faciunt duo et illa unum
et ideo quia in ratione est unum principium continens
utrumque oppositorum. Notandum est quod omne agens
assimilat sibi passum et hoc autem est ista assi-
milatio quia passum trahitur ad terminos agentis
primum autem trahit ad terminos agentis secundum primum
~~trahi~~ passum copulando agenti sed tamen differt
in agente naturali et agente ab arte quia
agens naturale non copulat nisi unum ad se
ipsum et hoc quia agit per unam formam. agens
autem ab intellectu intellectus potest copulare ad
se ipsum ipse intellectus conceptum quod concipit
ad quod potest copulare diversa artificia-
ta et hoc est quod dicit philosophus in textu quia intellectus
agit a quadam ratione sive dicto quia quoddam
sive principium ad quod quoddam principium ambo con-
traria et intellectus potest copulare. Deinde
cum dicit palam autem apparet potentiam a-
gendi et patiendi simpliciter ad potentiam agen-
di et patiendi modificatam per bene dicas
quia manifestum est quod potentia bene faciendi sequitur potentiam
faciendi et non econverso. quicumque enim bene fa-
cit facit non tamen econverso. quicumque facit bene facit
Queritur aliquid quomodo potentie
activae se habent ad ~~oppo~~ invicem
Dicendum est quod hoc potest patere dupliciter via prima
via sed est hoc quod anima sed quia ipsa anima
in se concipit sic una sed quia anima in
effectum ad cuius evidentiam notandum est quod sic
in rebus naturalibus dicunturque sicut uno modo
quod secundum quod fieri et ipsius secundum quod ipsum agere et quod
secundum quod fieri vocamus materiam et quod secundum quod facere
vocamus agens. et sicut quaedam est quae pro-
prium agentis dicitur communicandum actum quod dicitur
~~impotentia~~ quod fieri. unde sicut uno in
intellectu est intellectus passivus quia intellectus non

in speculativis, i.e. per omnia sicut in agen-
tibus sic in eis in effectu. Et hoc in intellectu agente
in quo veritas intellectus complexorum fit. Et
secundum hoc factus sit intellectus in habitu quia secundum quod
intellectus complexa secundum deductionem et actum pro ali-
quo comparatur. Quia ipso intellectu nec secundum omnia
sic. Loquitur non secundum dictionem ad aliquid unum
comparatum cum [illegible] scientia [illegible] artis
aliud comparatur secundum loquitur [illegible] per intellectus comparatur
sicut per [illegible] intellectus [illegible] artis aliud
secundum unam viam sicut [illegible] ad singula
et comparatur non quod unum compositum unde diffi-
nitur [illegible] non enim complexe [illegible]
bene et perfecte concipere significare unum
quorum non consignificat aliud et quod [illegible]
agentis [illegible] comparatur et unum comparatur dicit
intellectus [illegible] et similiter oppositum [illegible] una [illegible]
[illegible] oppositorum [illegible] una secundum
[illegible] quod sicut [illegible] generat
[illegible] notandum secundum quod generans
secundum materia [illegible] forma. Non
autem [illegible] formalis facit
generationem [illegible] non fuit [illegible] non
simul [illegible] completum [illegible] et
in eodem simul incompletum [illegible] quod unum
secundum in actu aliquid in potentia [illegible] quod
quod secundum simul quidem forme [illegible] non [illegible] generata
[illegible] non simul [illegible] completum et autem completum secundum [illegible]
in effectu et non [illegible] incompletum et quia ita secundum
[illegible] due forme [illegible] non sunt [illegible] in eodem
in effectu et [illegible] sunt [illegible] incompletum et [illegible] agentes
ad comparationem sicut [illegible] duo [illegible]

Sunt autem quidam qui dicunt etc.

Iuxta ista excludit errorem quorum-
dam circa potentiam et actum et dividitur
in duas partes quia primo improbat opinionem i-
storum qui ponebant quod potentia non precedit
actum. Secundo [illegible] quod potentia precedit actum
et quod non. Secunda ibi [illegible] autem potentia [illegible]
[illegible] prima in duas quia primo improbat
opinionem istorum. Secundo quia facit mentionem de po-
tentia [illegible] quod secundum [illegible] secunda [illegible]
hec prima in duas partes quia primo ponit opinionem
secundo improbat eam ibi quoniam autem. Dicit ergo
primo quod alii sunt sicut Megarici qui po-
nunt [illegible] aliquid [illegible] tunc [illegible] posse
et quod non operatur tunc non habet posse quia
potentia [illegible] actum [illegible] non edi-
ficantem dicunt non habere potentiam edifi-

candi. Tunc autem habet potentiam edificandi
quando actu edificat. Et non aliquando [illegible]
secundum eos potentia edificativa ita de aliis potentiis.
Secundo ibi quoniam dicit quod accidunt inconvenientia con-
tra hanc positionem et improbat eam. Et dividitur in
duas partes quia primo probat positionem istorum
et improbabilem. Secundo ibi concludit intentum suum
de potentia et actu. Secunda ibi si ergo non contin-
git dicere prima in quinque secundum quod adducit quin-
que rationes. Secunda ibi si igitur impossibile. Tertia ibi et
inanimata. Quarta ibi at vero nec sensum habebit.
Quinta ibi amplius impossibile. Que [illegible]
ponit. Prima ratio est talis: si potentia habens nullus
edificare nisi quando actu edificat secundum hoc se-
quitur [illegible] impossibile. Quod autem sit impossi-
bile quia [illegible] edificatorem ponitur [illegible] et ha-
bitus [illegible] acquiritur. Et esse edificatorem
sonat [illegible] posse edificare et non actu
edificare. Unde licet non sit edificans
nec actu edificet tamen [illegible] edificator est
si non edificet actu. Et hoc est quod dicit
[illegible] quod inconveniens quod accidit illis non secundum dispo-
sitionem. Secundum istam positionem nullus edifi-
cans nisi edificat. Esse enim edificatorem
sonat impossibile sicut ergo secundum eos posset non
sine actu ita nec edificatorem sicut
autem dictum est de arte edificativa ita de omni-
bus aliis artibus. Hoc autem sequitur quod dicunt secundum
quod posse non est sine actu. Nullus enim sit
impossibile sicut [illegible] sonat [illegible] non
[illegible] sunt in actu. Secunda ibi si igitur
impossibile ponit secundam rationem et si potentia
[illegible] in actu [illegible] possunt [illegible] et
artes [illegible] habere sine doctrina et [illegible]
sine oblivione [illegible] impossibile quia et [illegible]
si enim quando operatur habet artem et quando non opera-
tur non habet [illegible] in operatione operando [illegible] et
non operando perdit et tunc nec [illegible] operando sine
doctrina nec in non operando [illegible]
et hoc est quod dicit [illegible] quod si impossibile est
[illegible] artes et [illegible] ponas non [illegible]
hoc est sine doctrina et si impossibile [illegible] abici-
at aliquis sine oblivione ~~[illegible]~~ [illegible]
oblivio [illegible] longum tempus
[illegible] aliquam passionem et [illegible] quod [illegible]
oblivionem [illegible] secundum [illegible]
quod positio sit impossibilis [illegible] enim sit
quod [illegible] sine doctrina et [illegible] sine ob-
livione qui enim edificare desinerit non

habebit artem secundum hanc positionem et tamen non obliviscebatur artis sed quando edificabit actu accipiet artem de novo et tunc sive doc[illegible] tamen addiscet artem. Notandum est quod quando sensibile corruptibile cadit super sensum actu [illegible] et iste patet dupliciter [illegible] et immutatur unico [illegible] per obliviones secundo modo per immutationem [illegible] et duo [illegible] corruptibile secundum corruptionem opinionis quando enim quando opinatur stare sedere, sedet surgere precedit opinio que amplius vera non est. quando secundum corruptionem cadit magis super [illegible] quam super [illegible] sicut corruptibile artis. corruptio enim [illegible] cadit super dominum in se et si cadit super [illegible] secundum hoc est magis [illegible] sicut quam [illegible] et ut super dominum fiendam quam super [illegible] et quod tale corruptibile non cadit super [illegible] non immutabile ad immutationem [illegible] sive enim [illegible] sit sive non sit [illegible] corruptibile [illegible] et quod dicit Aristoteles quod corruptibile artis que dicitur potentia factiva non [illegible] per oblivionem non autem [illegible] sicut tamen [illegible] per [illegible] que artifex abstrahit ab arte abstrahit corruptibile quod tamen [illegible]. Deinde cum dicit et inanimata [illegible] [illegible] quod potentie [illegible] non [illegible] hoc secundum hanc positionem non quando actu agunt et actu movent [illegible] sic quod calidum [illegible] [illegible] dulce et [illegible] quod movent sensum non [illegible] nisi quando actu sic sentiunt et breviter omne sensibile consistit in sentire quod tamen [illegible] sic enim diceremus non [illegible] modo in [illegible] [illegible] qui dicit quod [illegible] et [illegible] consistit in opinione et sic.

Notandum est quod secundum istum [illegible] secundum potentiam passivam quod [illegible] potentia passiva [illegible] [illegible] sic quod [illegible] potentie agendi et movendi itaque [illegible] calidi et frigidi [illegible] quod [illegible] non [illegible] et [illegible] [illegible] quod [illegible] movere [illegible] sic [illegible] calidi et frigidi [illegible] impossibile moveri et possibile moveri non [illegible] actu movet et sentitur [illegible] non [illegible] actu itaque quando sentiunt sunt quando non sentiunt non sunt. Deinde cum dicit at vero [illegible] [illegible] dicens quod secundum istam positionem nullus habebit potentiam visivam nisi dum actu videt nec sensitivam nisi dum actu sentit quod [illegible]

impossibile sicut enim [illegible] quod quandoque non actu videt [illegible] actu enim [illegible] illud quod non habet potentiam videndi. Tamen secundum aptitudinem natam habere [illegible] quod actu non videt non habet potentiam videndi secundum istos et tamen secundum aptum natum habere [illegible] actu sic [illegible] quod [illegible] eodem die multotiens erunt ceci et non ceci surdi et non surdi quando enim non videbunt erunt ceci et quando videbunt non erunt ceci et hoc [illegible] in eodem die. Deinde cum dicit amplius si impossibile ponit [illegible] [illegible] impossibile [illegible] quod [illegible] privatum potentia tamen quando [illegible] actu non habet potentiam secundum istam positionem [illegible] impossibile [illegible] [illegible] illud quod non [illegible] secundum impossibile factum [illegible] impossibile factum [illegible] quod fiet et quandoque dicit [illegible] futurum possibile [illegible] [illegible] quod dicit aliquid secundum impossibile posse fieri. quia eo ipso quod futurum secundum non est [illegible] actu. eo ipso quod non [illegible] non habet potentiam secundum istos et secundum impossibile et ita [illegible] dicit futurum posse fieri dicit impossibile posse fieri, sed quando dicit aliquid quod privatum non [illegible] factum [illegible] dicit impossibile [illegible] quod non [illegible] factum [illegible] quod non fuit. id autem quod privatum non fuit sunt impossibile [illegible] impossibile [illegible] factum [illegible] sic [illegible] ista [illegible] omnem motum et omnem generationem et sic secundum istam positionem stans semper stabit et sedens semper sedebit [illegible] enim sedet non poterit surgere quod non habet potentiam ad surgendum. Deinde cum dicit [illegible] hoc dicit. Concludit quod [illegible] [illegible] [illegible] quod potentia et actus sunt diversa dicens quod [illegible] dicere ista [illegible] [illegible] manifestum [illegible] quod potentia et actus diversa sunt hec autem opiniones [illegible] faciunt idem potentiam et actum et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] motum et generationem quod [illegible] impossibile manifestum [illegible] quod potentia [illegible] [illegible] actus itaque aliquid [illegible] [illegible] [illegible] non [illegible] et aliquid non [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in omnibus [illegible] categoriis [illegible] [illegible] quod potentia [illegible] [illegible] actus quod enim vadit [illegible] non [illegible] et quod non vadit [illegible] [illegible]

Quereret aliquis utrum potentia et actus sint idem. [illegible] quod [illegible] potentia [illegible] [illegible] activa et passiva et potentia activa et ille [illegible] potentie sic [illegible] quod potentia passiva [illegible] ad actum [illegible] forma itaque ista potentia passiva [illegible] [illegible] [illegible] sic [illegible] [illegible] et hoc [illegible] quod potentia passiva [illegible] super [illegible] et [illegible] sic [illegible]

sicut actum forme. Alia est potentia activa
et hec est duo respicit. respicit enim actum
qui est forma tamquam fundamentum quia activa
potentia in forma fundatur et respicit actum
quem agit. sicut potentia calefactiva respicit ca-
liditatem tamquam fundamentum et respicit cal-
efacere. Si loquamur de prima potentia scilicet
sic quod non est idem quod actus sicut nec materia
enim potentia est ad formam sicut ergo materia non est for-
ma nec ista potentia. Si autem loquamur de potentia
secunda scilicet activa sic dico quod idem est quod actus
super quem fundatur non tamen est idem quod actus quem
agit sicut potentia calefactiva est idem cum calore
quia caliditas tamen non est idem quod calefacere.
Quereret aliquis utrum potentia sit simul
cum actu cum procedit. Dicimus quod de ratione
potentie passive de qua loquimur est quod sit per-
fectibilis per actum primum qui est forma. Licet
ergo potentia sit dicta cum actu primo simul quia sunt
dicitur eorum perfectibilis secundo non potest dici
eorum perfectibilis ad carentiam perfectionis. Si
primo modo accipiatur sic non repugnat sed
quod stet cum perfectione. Si secundo modo accipitur
sic non stat cum perfectione. Sicut enim perfectio
et privatio perfectionis simul non stant sic nec
potentia et actus simul quia potentia includit perfectionem
simul ponit et hoc volunt dicere commentator
primo physicorum quod potentia destruitur in adventu
forme. Loquitur enim de potentia prout includit
privationem forme. Deinde cum dicit Est autem
possibile hoc. ponit differentiam possibilis et contradictionis in
tres partes quia primo ponit differentiam possibilis secundo quod
dictum possibilis comprehendit duas conditiones contra
comparationem primo autem est. quod dictum possibile
est quod palam est. primum duas
quia possibile manifestat possibile et necessarium possibilis
secundo manifestat necessarium accidentis. Tertio. venit autem
accidens nomine dicitur ergo primo quod possibile est illud
cui si competeret actus de quo est impossibile
nihil sequitur impossibile. sicut si aliquis potest sedere. si sequitur
dicat nullum sequitur impossibile. sed si aliquid
potest moveri motu moventis si ponatur in
actu nihil sequitur impossibile et sic est dictum sic
ita est de ipso et sic. ita est de non ipso et non sic.
quia possibile quod est ad hoc si ponatur in ipso in-
nullum sequitur impossibile. Quereret aliquis
utrum possibili posito in ipso non sequitur
impossibile videtur quod non quia continuum
est divisibile in infinitum et tamen si ponatur

in actu divisio sequitur impossibile quod oppositum tenet
philosophus Secundo dicimus quod sicut vult philosophus
nullum sequitur impossibile composito in ipso quod ad cuius
evidentiam declarandam sciendum duo quod quia primo
sciendum per positionem primum quod aliqua duo se habent
sicut causa et effectus. potentia quod respicit causam et
respicit effectum sic enim non potest ipsum in actu causa
sine effectu ita non potest ipsum quod sit potentia ad
causam quin posset ad effectum. Si ergo ita est possibile
est ad aliquem actum ad quem quando tamen si
ponatur in ipso sequitur impossibile sequitur possibile et
continuatur infra possibile et possibile sequitur ad impossibile
si enim est actus et impossibile quod sequitur ad
actum se habent sicut causa et effectus quod impossibile
sequitur ad illum actum sic est quod si possibile est ad illum
actum consequens sequitur impossibile quod possibile est ad
impossibile cum ergo hoc non sit verum ergo possibili
posito in ipso nullum sequitur impossibile. Secundo non
hoc patet sic de natura possibilis est quod eligitur hoc hic
sic quod divisibile quod non est impossibile, consequens quod
divisibile quod non est ab actu, consequens quod
divisibile est impossibile. non repugnat si actus
ergo de natura possibilis duo sunt scilicet declaratio
ab actu et non repugnantia ad actum. consequens
quod declarat ab actum si ponatur ad actum sequitur
simul consequens autem quod non repugnat si actus
si ponatur in actu non sequitur impossibile, possibile
ergo posito in actu patet sequitur non sequitur sequitur
impossibile ut si dicatur hic potest sedere consequens quod
non sedet possibile distat ab actu et si ponatur
in ipso sequitur simul quod simul sedet. Secundo quod
non repugnat si actus cum est sedere consequens hoc
posito in ipso non sequitur impossibile. Ad
tertium dicimus quod quare est actus sunt in sensu et
in facto ipso, in divisio et divisibile ipso possibilitas
ergo continui non est ad divisionem sed ad dividi.
Si ergo continuum ponatur in ipso in dividi non
sequitur impossibile quod tamen sequitur si ponatur, in actu
divisio ipso et in infinitum. Deinde cum di-
cit vocatur autem actus etc quod est actus ad
cuius evidentiam notandum est quod actus primum vocatur
quod est forma vel ipsum est quod esse
quod datur a forma, sed quod notandum quod
actus secundo super operatione quod super formam
quod est super ipso et est quo ad notandum notandum
actus prius dictum de operationibus et motibus
quod de ipso et formis quod notandum notandum de operationibus
dicimus informatis et hoc est quod dicit quod
nomine actus et endelechie de motibus
et operationibus derivatum est ad alia

sic ad y et ad secundum. quantum enim ad primum
modum iam patet ex dictis. modum enim
et operacio [illegible] contrarium et racio. non
contradiccio enim non dicitur mouentur. Alia enim
predicata et alie cathegorie preter attribu-
ta contrariabilia eo modo quo dicimus quod non contra-
dictoria oppinabilia sunt vel impossibilia. si actum
modum ullo modo est attribuere. si enim non
contradiccio mouentur esset actu et non erit
actu. actu quidem erit quod mouetur. non
actu autem quia non contradiccio sunt actu sed
impossibile. quedam enim dicimus non entium
sunt in potencia. sed quod sunt actu dicitur non sunt
hec sed impossibile. Notandum est quod non con-
sunt in duplici differencia. quedam enim sunt non con
que nec sunt nec fuerunt [illegible] et illud nec sunt
actu nec potencia nec sunt in se nec in ana-
logia et sic vacuum et ab anima extra
phisica. Quedam sunt non entia quia licet
non sunt tamen possunt esse. et sic sunt infra
ambitum entis aliquo modo. quia licet non
sunt entia in actu. sunt tamen entia in
potencia. et de istis dicit aristoteles quod quedam
non encium sunt entia in potencia. Consequenter
sic a p[illegible] Deinde cum dicit palam
quod dictum est concludit ex dictis possibilis
[illegible] conclusionem [illegible] intendendam [illegible]
dictis sunt quod in dictis possibilis duo clara
[illegible]. primum est quod [illegible] ab actu secundum est quod
si non contingunt sicut actus. quantum ad primum
[illegible] possibile est impossibile. sequitur secundum
dicit quod impossibile contingit sicut actus [illegible]
possibile. si [illegible] primum [illegible] possibile [illegible]
quod possibile est illud quod non [illegible] ad quod non [illegible]
accidit sic impossibile posito dicti possibile. si quod in
secundo [illegible] non est impossibile et hec probat sic
dicens quod si verum est quod dictum est sic quod possibile
est id enim non contingit sicut actum, ma-
nifestum est quod non contingit esse verum quod aliquis
possit [illegible] possibile quod tamen non erit [illegible] cum
contingit [illegible]. si enim hoc esset impossibile
distingueret (collectio) utrumque impossibile esset possibile [illegible]
[illegible]. si aliquis dicat quod possibile est dyametrum
commensurari coste sicut dicit non cogitans
hoc impossibile esse impossibile et quod nunquam
commensurabitur [illegible] si contingit commensu-
rari. quod possibile est id quod non est et tamen si non
contingit esse. nihil enim prohibet sicut hic
positum autem quod aliquid non est nec futurum

est hoc est quod non potest esse. posse esse et non posse
fieri. sed hoc necesse est ex positis [illegible] si impossibile est possibile
possibile quod dicitur si possibile est et impossibile [illegible]
possibilis et impossibile erit. esset possibilis [illegible] tamen [illegible]
[illegible] quod supponens quod id quod possibile est aliquid
quod [illegible] aut fieri quod [illegible] non est sic possibile est
ultimum sequitur impossibile licet sequatur falsum. non
autem idem est falsum et impossibile. [illegible]
si sedeas falsum est quod [illegible] non est impossibile.
impossibile autem est quod non posito [illegible] sequitur impossibile.
Deinde cum dicit. est autem palam. consequenter
possibilis concludit [illegible] conclusiones [illegible] quarum [illegible]
[illegible] notandum est quod si [illegible] possibilis
[illegible] possibile est quo posito [illegible] ultimum
sequitur impossibile. ex hoc sequitur quod si antecedens est possibile et
consequens est possibile. si enim antecedens est possibile ex posito [illegible]
ultimum sequitur impossibile. cum [illegible] consequens sequitur ad
antecedens si consequens erit impossibile aliquid impossibile sequi-
tur ad positionem possibilis et hoc est quod dicit [illegible]
quod [illegible] si est a. necesse est b
[illegible] hoc est si a et b sic habent sicut antecedens et consequens
necesse est si a est possibile quod b sit possibile. antecedens enim
necesse est aut non necesse si necesse [illegible] oppositum
si [illegible] necesse quod nihil prohibet b [illegible] consequens
impossibile [illegible] a antecedens est possibile sit quod a et b
sit impossibile sic [illegible] quod b sit possibile et [illegible]
ponatur enim et ponam quod a possibile est si possibile
est ultimum sequitur impossibile si ponatur [illegible] est b
sequitur ad positionem a quod b possibile est. si erat
impossibile [illegible] quod b est impossibile et possibile
et ultra hoc si b est impossibile necesse est b et
a [illegible] impossibile et ita primum et [illegible] erat impossibile
si enim b est impossibile [illegible] est impossibile [illegible]
a antecedens erit impossibile quia [illegible] impossibile
antecedens est impossibile [illegible] possibile [illegible] possibile
et impossibile. Deinde cum dicit si igitur
sit a possibile et b erit possibile ex hac proba-
cione concludit [illegible] probacio
dicens [illegible] quod manifestum est quod si a id est
antecedens est possibile et b id est consequens erit possibile et hoc
dico si b et a ita se habeant quod si a est necesse
est b et hoc est si sic habeant sicut antecedens et consequens
si enim sic se habent a. b ut dictum est quod
b non est possibile a [illegible] non sic ha-
bebant a et b ut positum est et sic se habent
ita et non ita. si enim [illegible] a necesse
est b [illegible] necesse est quod si a est [illegible] b sit
[illegible] dico quod [illegible] sic b hoc [illegible]
[illegible] et dico quod si a possibile est et b possibile est [illegible]
quod [illegible] possibile est a [illegible]

aliud quod ex eo sequitur in brevi sic habet. si aliter contingit possibile quod sit impossibile. secunde duo inconvenientia sequuntur
eo quod quid sit possibile et impossibile, possibile quod est sequitur ad aliud. impossibile aliter posito eo sequitur ratio quia aliud quod
impossibile vel si quod sit impossibile et aliud.

non possibile sit b, item tunc illud sit possibile
quod sequitur possibile. non enim omne possibile sit possibile
omni tempore et omni non contingeret aliquid.
verum si aliud possibile sit et quod possibile
videlicet quod non quod homo currat sit si sit
sit homo et tunc aliud possibile
...
non possibile ...
...

aliud eo non accipitur quod sit possibile
...

...

quantum et quo modo se habet ad actum. Postquam enim quod
sit quia hoc tendit vel ad se per se, licet potest hoc
aliud aspiciat sicut quod aspiciat etiam to
inquantum tendit per se hoc secundum potentiam ten
dit ad utrumque illorum et sic utrumque illorum potentialis est
quo patet quod aliquando dicitur secundum unum secundum et vel aliquid
dicit articulum. quod enim dicit potentia actus secundum potentiale et
quod secundum potentiale possumus loqui de quantitate duobus mo
dis scilicet de ea de quantitate in se vel de quantitate inquan
tum quanta. si loquimur de quantitate inquantum
dicitur non habet comparationem ad actum sic non est quod
sit inquantum potentiale per potentialitatem quod aliquid secundum vel in uno
aliquid ~~[illegible]~~ ingreditur. Si autem loquimur
de ea inquantum quanta sic tendit ad utrumque
autem et sub ista consideratione ipso modo
habet utrumque potentialiter se habet ad actum. Deinde cum dicit
omnibus autem potentiis contrariis potentia autem in
habet illos qui dicebant quod potentia non precedit actum
Unde dicit quod potentia precedit actum tempore et non simul
in 3o patet quod ad hoc dicit 2o dicit quod potentia
precedens actum comparatur ad actum. 2o ipso
scilicet quod actum tamen contrariorum. Secundum autem
potentialiter 3a ratio utrum contrariorum prohibere
De contradictione primi. Notandum quod quia sunt
potentie que sunt equivoce ratione igitur contraria quandoque
dat de ea. dat tamen potentiam. sic contraria quandoque
dat de ea calidi tamen dat de potentia cale
faciendi et e potentie ita sunt a principio nature
quod non agunt per actum quia sunt alie potentie
que ex actibus agunt per actum sic quod est sequi
citharizare fit cithara quibus potentia ut bene
citharizet et ille potentie sequuntur actum quod
sunt ex actibus. prime vocantur naturales 2e
vocantur acquisite et hoc est quod dicit licet quod po
tentia contrariis quia sunt naturales et innate ratione
sicut potentia sentiendi. que sunt que agunt
per consuetudinem sic potentia fistulandi. que per
disciplinam sic potentia que est artis et quia ita
est ideo has potentias quandoque agunt et quandoque
tribuere et rationem non secundum illas que sunt
preexercitatas et quod exercitatio est quandam
actus ideo actus precedit potentiam. non autem
tales sunt ut potentie quod potentie que sunt
in pati et passive ita precedunt actum quod non
precedit. Quereret aliquis utrum bene
dicat Philosophus quod quia potentie sunt contrarie acti
bus videtur quod non quod ponunt contrarie actibus
sicut et non potentia ad opposita sicut Philosophus secundo
dicit quod potentia per duobus modo uno
enim actus potentia per in calefaciendi et
actum quia [illegible] dicit calefaciendi sive
frigidi sive contrarie sive combustivo
sive non combustivo et hoc non habet non
secundum potentiam 2o modo actus potentia. facultas cale
faciendi actum et sic obviat combustioni et isto
modo habens potentiam secundum utraque potentia isto modo
secundum superaddita potentia primo quod non est facultas
calefaciendi potentie. unde accipit hic Philosophus large
potentiam pro facultate potentie licet autem
potentia ut potentia non acquiratur actibus tamen
facultas potentie ex actibus acquiritur. Ad
argumentum patet responsio per determinatum quod magis
est vocari facultas potentie quod potentia
Quereret aliquis quid magistrum
est in tali potentia cum quod precedit actum an
quod precedebat actum sicut deinde quod magis
vero est quod precedit actum quod quod precedere
ad contradicendum notandum est quod ista potentia
que sunt ex actibus est secundum medium
inter duplicem actum scilicet inter actum quo
quod acquiritur et inter actum qui elicitur ex
ea licet autem ita sit tamen sub ista consideratione
tantum ut potentia magis respiciat sequentes
quam precedentes. quod enim sit potentia hoc non habet
nisi tantum sequentium quod potest aspiciat sequentes
scilicet inquantum potentia. quod autem aspiciat prece
dentes hoc accidit et hoc non habet inquantum
potentia sed inquantum acquisita potentia. unumquodque
autem est iudicandum tale quod quod est per se non
quod quod est per accidens tunc quod ista potentia sit
potentia per se tamen sequentium quam precedit non tamen
precedentium ad precedentes magis est dicenda sequen
dum quam precedentium. Notandum est quod licet posset
dici quod potentia activa sunt ex actibus tamen hoc
non potest dici de passiva et ideo non bene dixit
Philosophus quod potentie que sunt in pati ex actibus non
sunt contrarie. Deinde cum dicit quoniam autem possibile
est quod possibile comparatur ad actum et contrarie in
duas partes quod primitus quod necesse ad propositum
2o dicit quod duplex potentie distinguende
comparatur ad actum et [illegible] talis quid potentias
ratione secundum partem inductionis primo duo que premittit 2a
in 2o quando 2m cum dicit quod possibile quod de
possibile est 2am aliorum secundum possibile ideo in duobus
possibilibus ponendum secundum 2am secundum possibile et quod et quo
secundum possibile quod dicit hoc secundum primum quod premittit
quod in duobus possibilibus attendendum sunt conditiones
que dicte sunt et quandoque alie sunt necessarie
Quereret aliquis quid habet comparatio
facit ad propositum. Deinde secundum quod introducit
ostendit Philosophus quo possibile comparatur ad actum

no aut complexio ad omnem actum pt contrari
nec ad omne obiectum s; sp per directa propo
nit complexione x actum x obiectum. x sic complexio no
pt contrari ad actum dictum ipse. sunt enim
q complexio q directivum s; temporis sic potentie
pululantia no om ipse pt contrari ad actum
s; cetero ipse. sic complexio no pt contrario ad ac
tum p omnem modum s; directivum complexionem pt
terminata media x directivo mo contra
ctie ad actum, x q dz loq d contrarior complexio
x ista contrarie suppositur directivo actum s
terminatum modum x directivo ipsius io primi
sic ista tria. Deinde cum dicat x ho qd
sunt dicta. permittit sunt q quid dividit
p[otentia]dam sicut sunt assimilabat potentiam
dicit ego q q moventi sunt dicta x tercio
potentie volentis alie aut moventis sunt
tante x vocante irrationales x intellectuales
s dicit ceperi subdit q potentie irrationales
sunt in illis animalibus x no animalibus. potentie
no volentes sunt tamen in illis animalibus qs
tales eum q potentie distinguuntur s; in re
spectu q no accipit p dictam s; p naturam. Deinde
vide cum dicat tales quidem potentias cum
quas hic potentie quas posuit indicione
distinguende contrario cum adaequat q alia contrari
dicta potentie volentis. alie potentie irrationales et
dicit facit q primo s; ponit conclusionem sicut
dicens q potentie irrationales dicende sunt po
tentie que possunt contraria ad actum hoc autem
s qd actum x passivum approximat ita
q hic pt actualiter pati. ita q ad hoc
q contrarie ad actum no requirunt plus ni
q approximet debitum actum ad debitum
passivum. illas aut volentes non s; necesse est
contraria ad actum in approximatione debiti activi
s plus requiritur. 2° cum dicat hic quidem enim
omnis probat quod dixerat sic q hoc no
sufficiat in potentiis volentibus quod sufficiebat in
irrationalibus x hoc probat q dicta potentiarum irrationalium
qlibet x volentium q potentie irrationales sunt contrarium
unum. volentes aut contrarium duorum x ideo si ob
iectum ad racionem obiectum sufficeret potentiis volentibus
faciet duo quod est impossibile x ideo necesse est
aliquid aliud quod determinet potentiam volentem
ad unum duorum contrariorum. ita q ideo sic
quid pud in contrarium duorum. hoc autem quod
determinat s; sicut quod est appetitus q est
appetitus directivus vocatur appetitus sunt p

heresim cuius pcliem x ita lz 2o sit 2m
duorum cum illud sicut d illud dicitur quod de
sideraret magis x hoc sicut quod activum appro
pinquet passivo. x ideo illud lz potentiam volentem ad
faciendum aliquid quod desideraret id q lz potentiam
x ita facere pt sicut lz potentiam. lz aut po
tentiam presente passivo hoc s; quod passivum s
in presentia eius x quod ista conveniunt q dicta
sunt tunc sicut pt effectus. quidam no contrarium
no pt sicut. Notandum q; q hoc s; intel
lectum x appetitum intellectualem que vo
catur voluntas q licet intellectus determinat intel
lectum fienda quod illud dicat sicut tamen
voluntas determinat potentiam intellectum ad unum q
ad aliud, imaginationem eius q ad fienda
illa q sunt p intellectum conveniunt intellectum x
conveniunt appetitum. s; intellectus sub quadam
indifferentia aspicit ea q fienda sunt. appe
titus aut determinat potentiam ~~d~~ in
dictarum ut hoc fiat magis q illud. Deinde
vide cum dicat. ideo neque contrariore p
habente respondit cuidam tacite questioni
que occurrat eius q tunc ipse potentia pt qd
activum approximat passivo. ita q hoc pt
facere x hoc pt sicut. posset quod aliquis di
cere q hoc no s; verum. s; aliquid extrinsecum
prohibeat x ideo hoc dz addi s; q tunc potentia
dz agere quod activum x passivum approximat
x nihil prohibet hoc agere x id pati. respondit
sunt q no oz hoc addere q satis datur in
intelligi hoc ex praedictis. x hoc s; q dicit
q in dicto potentie no oz addere q nihil
extrinsecum prohibeat q no quedam lz
potentiam faciendi nec potentiam faciendi s; omnis s;
contrarie q sic habet aliquo modo. hic aut 2
tamen excludit ea q extrinseca prohibent
x ideo ex q modificatur addit modificationem
potentiam e q s; modificatio excludit extrinsecum
prohibentia no oportet addere hoc q modifi
catio excludit extrinseca prohibentia oc eum
q lz potentiam contrarium aliquis vel aliquorum sub dic
ta modificatione lz eam x ideo no sequitur q si ali
qui cupiunt vel volunt facere duo contraria sic
q faciant ea q no sunt ~~illa contraria~~
vel illa contraria quorum s; potentia. 2o aut no s;
contrariorum duorum oppositorum sic
q Cum aut d potentia vel potentiarum determinat
de potentia hic incipit determinare
de actu x dividitur in 3es partes q primo
dicit quid s; actus 2o dividit actum 3o cum

quod aliquid est pure actu et potentia et
quod non. 2a ibi dicitur autem actus non dicitur
solum sed 3a ibi quia omne potens est vel quod et quod
non. prima in duas quia proponit intentum
suum et 2o ostendit quod est actus 2a ibi est autem
actus circa primum adhuc duo facit quia primo
ponit intentum suum 2o declarat intentionem
tamen ibi est enim possibile. Dicit ergo primo quod quia
dictum est de potentia quod declaratur motum ut com-
pleatur iste tractatus, ergo dicamus de
actu quid est et quale quid est. Deinde cum
dicit est enim possibile declarat intentionem dicit
quod intellectus de actu et declaratio de eo non
solum erit manifestum quid est actus sed quid
est possibile et sic est possibile ita sic manifestatur
unum modo, tamen per manifestationem per aliud
quod non solum possibile sic diffinitur quod est aptum
natum moveri per potentiam motivam vel mo
veri quo ad potentiam passivam et similiter
aliquo modo, similiter quo ad activum et passivum
simul, vel aliquo modo quo ad potentiam vel
activum vel passivum, sed etiam aliter per ma
nifestationem et contrarietatem de hiis actibus
supponentes ad manifestationem possibilis. No
tandum est quod sicut dicit commentator de ma
nifestatione est quod unum relatum manifestat
~~aliud~~ aliud. quia ergo actus et potentia rela
tiva sunt, ideo per manifestationem actus mani
festatur potentia et econverso et ideo quod dicit philosophus quod non
solum manifestat possibile sicut manifestum est
supra sed etiam aliter per manifestationem sed ma
nifestatio actus de qua manifestatio dicitur
statim. Deinde cum dicit est autem actus
manifestat nunc actum et dividitur in duas
partes primo quod duobus modis ponitur manifestatur
2a ibi palam autem in singulis. Ad evidentiam
autem primi notandum est quod actus et potentia sunt
de primis intelligibilibus et ideo non possunt manifestari per
priora et per generalia nec diffiniri et ideo philosophus
manifestat ea per quandam descriptionem sive
exemplationem. Dicendum quod actus est quod de po
tentia opposita potentia et ideo 2m existit in actu
est 2m aliter existit quam autem existit
in potentia. Dicimus enim actualiter existere
in potentia et in actu. et isti sunt duo modi
oppositi existendi, in potentia quidem eo modo
quo dicimus quod figura mercurii est potentia in
ligno et eo modo quo dicimus quod medietas
est potentia in toto quia potest auferri a toto et

potest non auferri et eo modo quo dicimus quod sciens
est in potentia ad speculandum qui potest speculari et
non speculari. Notandum est quod actus et po
tentia sunt duo modi entis et primi modi et
non manifestantur per [illegible] et ideo
philosophus dicit quod actus est dispositio entis opposita
potentie et eius potentia est dispositio entis opposita actui.
Deinde cum dicit palam autem et singulis
manifestat id per exempla vult quod manifestat
primum ita quod potest declarari particulariter
Ad cuius evidentiam notandum est quod intellectus
sunt quae non possunt sciri directe sed solum per
analogiam et via proportionis et deleniendo modo
sciendi. Dicendum est in primo physicorum quod sic
materia. dicitur enim est primo physicorum quod materia
in naturalibus est eius proportio ad formam sub
stantialem est sicut proportio lignae ad formam
ad hoc est ad formam artificialem hac via
proportionis manifestat hic philosophus actum quia via
proportionis vocatur a philosopho illa induc
tio quia est proportio per quam manifestatur actum
in naturalibus. Deinde philosophus
[illegible] dicit enim quod id quod volumus dicere de
manifestatione actus erit manifestum si in
ducamus in singularibus, non enim oportet ad
manifestandum omnia esse diffinita quia non omnia sunt
diffinibilia sed in singularibus conferre via
proportionis. Tamen autem est via manifestationis actus quia
actum est sicut se se habet ad potentiam sic se habet edifi
cans ad edificabile et sic se habet vigilans
ad dormientem et sic se habet videns ad clau
dentem oculos et sic se habet separatum ex ma
teria ad materiam. vocat autem separatum ex ma
teria formam quae educitur de potentia materie quae forma
est actus et sic se habet elaboratum idest for
matum ad inelaboratum idest ad informe
in omnibus enim istis altera pars est sicut potentia
et altera est sicut actus quia dicit philosophus potentia ipsi
est actus est sicut vigilans ipsi dormien
tem et de aliis eodem quia sic in omnibus
istis apparet proportio duarum dispositionum et una
aspicit aliud sicut perfectio perfectibile id
est in potentia et in actu. Deinde cum dicit
dicitur autem actu philosophus manifestat actum
dividit primo et dividit in duas partes
primo in duas dicit quas possunt 2a ibi
aliter autem et infinitum. Ad evidentiam
primi dicit notandum est quod ista via

dimensiva oriens et medicina quod dedit
dicendum est secundum quod via manifestandi actus fuit
via proportionis sicut patet in exemplo et
ita dicitur secundum actus et dicitur potentia. Sed est
comparari proportionem potentie ad actum duobus modis
uno modo [illegible] hic 2° [illegible] pha
bitudinem hoc ad hoc. Dicamus quod ha
bitudo sciencie ad medicum secundum habitudo actus ad
potentiam et secundum habitudo hoc in hoc. Hoc secundum forte
in hac via. Habitudo autem potentie
active ad agere secundum habitudo hoc ad hoc sicut ha
bitudo potentie calefactive ad calefaci
endum [illegible] patet in textu. Dicit enim quod aliud
quod dicitur actu non dicitur secundum eandem
dicitur secundum diversas proportiones. Aliquid enim
dicitur secundum proportionem hoc ad hoc, aliud secundum
proportionem hoc in hoc. Secundum primum modum proportionis
sicut hoc ad hoc sicut motus ad [illegible] actus ad
potentiam activam; secundum vero 2m modum proportio
sicut hoc in hoc sicut forma substantialis ad
materiam. Consideret aliquid quod dicitur
similiter [illegible] iste proportiones
[illegible] quod 2e secundum actus. Actus primus et
actus 2us. Actus primus [illegible] forma [illegible]. Actus
2us est agere. Secundum hunc duplicem actum sunt
due comparationes potentie passive et active. Potentia pas
siva est ad actum primum qui est forma. Potentia
autem activa est ad actum qui est agere. Est autem
[illegible] differentia inter hanc potentiam et illam
quia potentia passiva se habet ad actum
primum et perficitur per illum. Potentia autem 2a que est
potentia activa se habet super actum primum quod se habet
super formam. Itaque [illegible] secundum actus primus
[illegible] inter potentiam activam et passivam
quod perficit potentiam passivam et se habet
potentiam activam. Exemplum ad hoc caliditas
est actus primus calidi et iste actus primus
perficit calefactibile et se habet potentiam calefac
tivam. Secunda differentia est quia potentia passiva
perficitur a suo actu [illegible] dicitur [illegible] quod ha
bitudo actus ad istam potentiam secundum habitudo hoc
in hoc [illegible] habitudo perficientis et [illegible]
imperfectibilis. [illegible] autem potentie 2e que
est agere non perficit potentiam potentiam activam
sed perficit passivam et ab ipsa potentia activa sicut
illuminans non est perfectus illuminando sed illu
minabilis et calefaciens est perfectus non
calefaciendo sed calefactibilis. Et [illegible] ista ha
bitudo non ~~[illegible]~~ comparari est in

secundum per ad ut per ab. Per ab quidem quia secundum ab
agente per ad ut quia secundum ad [illegible] passiv
[illegible] autem sicut [illegible] quod perficit [illegible]
agentis patebit infra. Deinde cum dicit
aliter autem. Postquam [illegible] actum
[illegible] determinat [illegible] secundum quod quidem
sunt actus qui separantur a potentia ita quod
[illegible] secundum in illa actu non secundum in potentia [illegible]
[illegible] quod dicitur quod videre secundum quidem actus
quia [illegible] in videre non secundum in potentia
ad videndum. Alii secundum actus qui non separantur
a potentia ita quod [illegible] uno actu [illegible]
secundum potentiam ad aliud actum et in [illegible] potentia
[illegible] actu et hoc secundum quod dicit textus
[illegible] dicendum secundum quod ista sunt in actu sicut
videre et [illegible]. Alius textus secundum in actu vacuum
et infinitum quod sunt predicta [illegible]
[illegible] potentia ad actum. In aliis enim [illegible]
sicut videre [illegible] aliud istorum [illegible] potentiam
ad actum [illegible] quod aliquid sunt
[illegible] in actu sed quod videtur [illegible] videre. Ali
quid autem in potentia [illegible] videre
ut videri et ita in istis separatur potentia
ab actu [illegible] in infinito. Autem non
sicut [illegible] enim dicitur quod aliquid secundum divisibile
in infinitum [illegible] hoc
dicit [illegible] actus sit separabilis a potentia ita
quod aliquid sit actu divisum. In infinito enim
potentia non separatur ab actu [illegible] cogni
tione. [illegible] hoc enim quod [illegible] divisio ista
esset [illegible] actu et potentia [illegible] autem
sicut secundum [illegible] in actu [illegible] quod unum
[illegible] ab alio. Concludit [illegible] in
actu et quid secundum actus et qualis secundum actus [illegible]
Consequenter cum dicit [illegible] vacuum habeat
actum [illegible] potentia [illegible] non quod
[illegible] habet actum secundum aliquid sed vacuum nihil
[illegible]
quod vacuum secundum locum privatum corpore [illegible] autem
aliquis locus [illegible] corpore [illegible]
duobus modis vel quia sunt [illegible] omni
corpore et [illegible] impossibile secundum [illegible] vacuum quod impossibile
secundum locum [illegible] sine corpore et isto modo nec habet
actum infinitum nec [illegible] alio modo
autem vacuum locus privatus aliquo
corpore [illegible] non omni et isto modo vacuum
secundum aliquid. Imaginabimur enim sine motu
[illegible] vacuo [illegible] determinationem [illegible] dicit [illegible]
quod [illegible] ad [illegible] quod [illegible]

bene vel male intelligi. Si enim intelligatur quod
ad unumquodque principiorum eius forme sic non est
verum et sic primus non habet. Et alio modo potest
intelligi quod contentum sub una forma potest
contraria principiorum alterius forme, et isto modo
verum est. Et sumitur hic materia potest esse in potentia et
potest habere actum contrarium potentie quia contentum
sub una forma potest esse in potentia ad aliam
sicut est dicitur quod si vacuum diceretur sine
principiis sic nihil est. Et dico autem accipiatur
vacuum sicut quod locus contentum sub uno corpore
est in potentia ad recipiendum aliud sic vacuum
est aliquid et sic per contrarium actum quod sic
in quolibet loco est potentia ad aliud corpus
et sic per actum quodcumque potentie. Deinde cum
dicitur quid enim potentia est unum contrarium quod contrarius
etc. dicitur in potentia et quod non et terra fiat
quod primo ponit quorum sunt secundo solvit eam
tertio ostendit quod dicitur vera prima potentia
et prima materia. Secunda quaestio consequentiam tertia
videlicet autem quod dicitur etc. Non hic dicitur
quod primo quod videlicet est quid unumquodque debet
esse in potentia et quid non. Non enim omne in quantum
compositum sic habet potest dici in potentia ad a-
liud quod etc. Non enim terra est in potentia
actu ut per generationem fiat homo. Sed cum terra
transierit ad formam spermatis tunc est
in potentia ut fiat homo. Contentum autem sperma
adhuc forte non est in potentia sed indiget alio
aliud. Deinde cum dicitur quemadmodum
enim solvit quaestionem predictam et ostendit con-
venientiam. Quod primo ponit solutionem suam secundo
manifestat quod contentum in actu similiter sperma
non est similiter potentia homo sed quod sperma con-
venit. Secundum dicunt primi notandum est
quod illud proprie est in potentia ad aliquid quod
unica mutatione per unum agens potest reduci
ad illud. Quandoque autem aliquid per multas
transmutationes reducitur ad aliquid non potest
dici proprie in potentia ad illud et hoc est quod dicitur
est quod terra non est potentia homo quia prius pos-
sit reduci ad formam hominis quod prius transe-
at ad formam spermatis. Illud autem quod
est in potentia secundum aliquam formam potest reduci ad
illud formam unica mutatione absque eo
quod reducatur ad aliam formam mediam et
hoc est quod dicitur ista solutio quae quidem
primo ponit secundo manifestat eam in arti-
ficialibus et naturalibus tertia in tertio autem cum
dicitur quod prius quod sic est in materia medica-

nali et in hoc reducitur per medicinam ita
est in aliis similibus et in aliis potentiis non enim
omne possibile est possibile ad recipiendum sanitatem
vel per medicinam vel per fortunam quod aliquo
aliquid sanari accidit ut dicitur est in secundo
tertio. Sed est aliquid possibile recipere sanitatem
quod quidem est in potentia sanum et hoc
est quod potest reduci ad actum unica mutatione.
Deinde cum dicitur terminus autem eius. Manifestat
hanc solutionem tamen in naturalibus quam in arti-
ficialibus et est manifestatio sua in hoc quod ho-
mo dicitur in potentia fiendi quod potest reduci ad fa-
ciendum fiendi unica mutatione nullo exteriori
prohibente et hoc est quod dicitur terminus quia tunc
dicitur quod fit ab intellectu et potentia fit compo-
nente quod quidem enim est in potentia quod
stat ut volitus est potest fieri nullo exteriori
prohibente, id est cum hoc est in ipsa illud est
in potentia ut salutem naturalem quod stat potest sa-
nari quod nihil est in ipso quod impediat quin
reducatur ad sanitatem. Similiter materia est in potentia
ut fiat domus sic potest statim transire ad for-
mam domus nullo prohibente nec est in materia
aliquid quod oporteat addi vel removeri
et ut transeat ad formam domus quod nihil
deficit et transmutationibus indigeat ad
hoc ut transeat ad hoc quod sic materia prima
domus et sicut dicitur est de materia et de domo
ita dicitur est de materia et de omnibus aliis formis
quod tunc proprie materia est in potentia et quod
forme quod per primum agens potest fieri aliquid
nullo exteriori prohibente. Notandum
est quod sicut dicitur proprie inter potentiam et terminum
potentie et agentis per quod potentia deducitur
ad terminum. Materia autem quod per multas transmutationes
deducatur ad aliquem actum sicut indiget multis
terminis et sicut non multis agentibus sic
videtur quod quod panis primo deducitur ad formam
sanguinis secundo ad formam spermatis et postea
ad formam hominis et hoc sic sicut multe
mutationes ita sunt multa agentia et multi
termini et ideo non potest dici ista materia in potentia
fieri quod oportet quod transeat per multa media
et per multos terminos quod prius est in potentia
ad aliud quam sic hoc ultimum. Deinde cum
dicitur quare sperma manifestat quod dixit
et in alio modo manifestat illud quod dixit
ut sic quod sperma non est in potentia ut fiat
homo et hoc est quod dicitur quod sperma

panis primo deducitur ad formam sanguinis

no

necessario imponi(tur) sed, cum dicitur quod indiget aliqua p(er)mutacione et eciam unica mutacione et infinita [illegible] non potest transire ad formam. Quia autem non indiget nisi una mutacione tunc impon[illegible] dicitur quod autem hoc sit [illegible] secundum formam indiget alio prius et alia mutacione eadem ratione dicitur quod terra non imponitur statim quod ante(quam) transeat ad formam flamme [illegible] quod transeat ad formam [illegible]. Deinde cum dicitur [illegible] [illegible]

[illegible]

[illegible] in infinitum in talibus [illegible] et [illegible] quod [illegible] ad maius [illegible] [illegible] dicitur [illegible] ab alio illud [illegible] [illegible] terra [illegible] [illegible] ab aliquo [illegible] hoc aliquid [illegible] hoc aliquid quod in hoc [illegible] [illegible] hoc aliquid [illegible] **Notandum** [illegible]

[illegible]

duas convenientias est i. quod ad quod
imponitur per eius convenientiam. Sed quod sic passio
potest denominare de eo quod passio sic una
de eo quod [illegible] non enim dicitur quod ho-
mo est albedo sed quod homo est albus etc. de aliis
passionibus. Et ideo quod dicitur in textu quod
id quod subiicitur subiectum est sicut homo quod
comprehendit omnem [illegible] passio autem est sicut
musica et albedo. Unde [illegible] passionibus
predicatio est denominativa non in abstracto
non enim dicitur quod homo est musica sed mu-
sicus. nec albedo sed albus. nec motus
sed movens. nec ambulatio sed ambulans
et breviter non illud sed illius. hoc est
ista passio potest in abstracto sed per inqui-
tionem quod genitivo sicut [illegible] illius. quod illius est
genitivo hoc quod dico [illegible]. Deinde cum dicit
[illegible] quod ponitur tamen [illegible] et
sed convenientia ista quod sicut forme materiales
[illegible] ita passiones [illegible]
ad subiectum et ideo sic una addit in dicione
[illegible] ita subiectum in dicione passionum
et ideo quod dicitur quod [illegible] sic predicatio est passio
de subiecto. [illegible] stat [illegible]
subiectum quod passio [illegible] ad subiectum. [illegible]
autem non sic [illegible] sic passio sed sic forma
et est subiecta [illegible] una et subiecta
materialis. quod [illegible] ad quod stat [illegible] for-
mam materialem [illegible] et ideo [illegible] tamen
impassionibus quod in una [illegible] illud et sunt
denominatum et hoc quod ambo indicata
sunt [illegible] una [illegible] passio. Concludit quod
[illegible] parte [illegible] dicitur quod quod
[illegible] aliquid sed impositum [illegible] hic dictus
sed in particularibus Notandum est quod primo dicit
[illegible] indicari [illegible] quod quod ind-
icatur [illegible] per subiectum et [illegible] dicit
[illegible] per formam et ideo quod dicit philosophus
quod ambo sunt una [illegible] passio indicata sunt
[illegible] Alii exponunt [illegible]
[illegible] assignare passiones for-
mis materialibus quod sic [illegible] passionum
accidit aliquid [illegible] ita [illegible]
formam materialem [illegible] autem [illegible]
[illegible] passiones [illegible]
[illegible] et [illegible] in [illegible]

[illegible] subiecto [illegible] forme materiales
[illegible] indicata sunt et [illegible]

4 In aliquibus predicamentis [illegible] est

Predicamentis [illegible] et [illegible] hic
comparat ea ad invicem et dividit eum in
partes quod primo comparat ea [illegible] et [illegible]
[illegible] bonum et malum [illegible]
[illegible] quod autem [illegible] et honorabile [illegible]
in [illegible] et [illegible] sunt
in duas partes quod primo ponit intentum
sed [illegible] quod [illegible]
dicit [illegible] quod [illegible] in quanto
quod [illegible] dicit predicamentis [illegible] quod [illegible]
sed [illegible] [illegible] autem [illegible] non [illegible]
[illegible] quod est [illegible] motus in aliud
[illegible] aliud [illegible] quod est [illegible]
motus [illegible] sed cum [illegible] modo
non est [illegible] ponit [illegible] in motum
non alterum [illegible] alterius [illegible] in
quanto [illegible] autem [illegible] est [illegible]
et [illegible] autem est [illegible] et est non
Contra aliquis utrum [illegible] ponitur
[illegible] quod [illegible] notandum est
quod ponitur [illegible] quod sit [illegible] quod [illegible]
[illegible] ponitur [illegible] enim [illegible] aspicit
motum. quod autem aspicit motum hoc
potest duobus modis vel enim aspicit [illegible]
[illegible] alterum [illegible] alterum [illegible] vel [illegible]
[illegible] quod est [illegible] dictum a
philosopho [illegible] quod ponitur habet duos
modos aspiciendi secundum istos duos modos [illegible]
[illegible] duas [illegible] quod una quod una [illegible]
est ponitur [illegible] alterum [illegible] alterum
[illegible] autem [illegible] est [illegible] motus [illegible] in
quanto [illegible] hoc est quod di-
cit philosophus in textu quod non est [illegible] motus
et [illegible] in [illegible] quod non ponitur
est [illegible] quod non ponitur sit
Contra aliquis utrum sit ponitur [illegible]
[illegible] passivum [illegible] hanc [illegible]
[illegible] secundum philosophum volendo quod ponitur
quod non sit [illegible] ad [illegible] et ad
[illegible] passivum [illegible] notandum
est quod [illegible] quod non est
ponitur quod aspicit motum [illegible] quod autem
aspicit motum [illegible] hoc potest
duobus modis vel quod dat sibi motum vel quod
dat sibi [illegible]. sed aspicit motum

natura dat rationem movendi sic reducatur ad
potentiam passivam et isto modo dicit commentator 2° physicorum
quod generans est causa suppletiva naturalis et actus
qui producit et naturam suam hoc per maximum movet
et possunt ad formam motum naturalem. sicut
ista potentia dat rationem movendi sic habet reduci ad
potentiam activam et isto modo potentia quod natura reducatur
ad formam sic primo reducatur ad naturam
et ideo dicit commentator 2° physicorum quod alterans
est causa instrumentalis naturalis sed ex eo quod venit
generatio accipit in ~~aliquid~~ aliud quam quod
contra sed dicitur movens et sic istos
duos modos potentiae dicit omnes conveniunt
in motu generationis. sicut enim corpus omne
generare non est naturale a primo naturali sed
sicut corpus aliquod. non generans non
dat formam sine motu et in magnitudine
etiam quod movet secundum corporis qualitatem quod quod
generans dando generationem dat ei unde
possit moveri. non enim secundum qualitatem sicut quod
dicit etiam ex physicorum quod aliquid movet
motum ab extrinseco et tamen moveatur
naturaliter. sicut enim ita moveatur ab extrinseco
sicut quod non habet a natura sua unde possit
moveri tunc movetur violenter. eo modo quo
dicimus quod lapis movetur sursum et violenter sed
cum ita movetur ab extrinseco quod illud
extrinsecum dat sibi unde possit moveri tunc
movetur naturaliter et isto modo generans movetur naturaliter
ab agente et ideo sicut dando accidentalitatem habet
unde possit moveri. secundum autem opinionem
aliorum generans dando sibi naturam dat sibi
unde possit sursum moveri, et quod dicimus moveri
reducatur ad potentiam activam isto
modo sic dicta. reducatur ad potentiam activam
non enim habet principium quod ipsum moveat
sursum. quod dicit sicut verum alibi potest
patere. et quod natura ita potest reduci ad potentiam
activam et ad potentiam passivam. potentia activa
et passiva non potest reduci ad aliquod tertium
unum quod dicit commentator 2° physicorum quod
quod deus non unum nec ... sicut enim vellet
ipse loqui diceremus quod secundum deum analogia
quod potentia passiva ad activam reducatur sic
declaratum secundum superiora. deinde cum dicit tertio
quando ipse comparat quod dicit et dividitur
in 3 partes sicut tria quae principaliter quod
primo comparat quod actus secundum prius potentia tertio

Secundo ostendit quo actus sit prius potentia tempore et
quo non. 3° ostendit quo actus sit prius potentia
substantia et 2ª est tempore non primo 2ª et ad non
absolute. deinde cum dicit manifestum notandum
secundum quod hic actus et potentia consideratur sicut
ut diximus secundum prius per commentatorem. tamen tertio potest
tamen magis sicut est tertium actum quod ... et
ideo dicit primo quod actus prius secundum potentiam ratione
si non prius loco et hoc dicit est prius quod patet hoc
actus et cum etiam prius sicut est etiam actus
et hoc enim dicimus aliquid habere potentiam edi-
ficativam quod patet habere actum edificandi et
potentiam speculativam et hoc quod patet speculandi
et hoc et hoc quod dicit aliquid ~~visibile~~
visibile quod patet videri et sic secundum in istis ita
secundum in aliis et hoc sicut est quod etiam actus secundum
prius ratione potentia et per consequens notitia secundum
prius notitia quod notitia sui est ratione non
autem secundum quod hic quod dividitur per eius ... partes
et eius materiam ... tamen hic etiam commune
secundum materiam non secundum secundum materiam in
ordine et habitudine ad aliud, etiam autem quod secundum
in aliquo in habitudine ad aliud,
determinatur non secundum dicitur et etiam potentia
quod in habitudine ad actum determinatur 2ª
actus et non prius ratione etiam hic ratione aliquid
dicendo cum dicit tempore vero prius, ostendit
quo actus sit prius potentia tempore et quo non
et dividitur in 2 partes quod primo hoc ostendit 2°
declaravit quod dicit cum ... 2° solvit quamdam
sophisticam elenchi et aliam quam ... videtur
impossibile 2ª est ideo sophistici elenchi
secundum conditionem primo notandum quod sicut
actus et potentia comparantur ad diversa sic
potentia praecedit actum tempore. sicut autem potentia et
actus comparantur ad diversa unde sic actus
praecedit potentiam et sicut partes dividitur in
duas partes quod primo ostendit quod potentia praecedit
actum in eodem 2° quod actus praecedit potentiam
in alio. primo sic hoc tempore prius dicit
quod actus secundum prius potentia tempore. sicut hoc sic est
in eodem sicut sequitur agens et actum sub
numero unde statim. sicut hoc non secundum est in
eodem numero, nullo enim potentia praecedit actum
tempore, homo enim quoniam in actu est
semen et videns prius tempore in actu
sicut et visus quae quidem nunc secundum in potentia
in sic homo, quae quidem semen secundum in potentia

ut sit finitum quod quidem verisimile
est in potentia ut sit videndum. notandum autem sicut
in actu. Secundo quod dicit quod hic est
contraria, cum quo sunt potentia et actus sicut in
diversis inter actus precedit ergo quod potentia de
ducitur ad actum oportet quod deducatur per aliquid
prius quod existat in actu. actus autem de
ducendi prius est potentia deducta. imaginatio
tamen est enim quod potentia que deducitur ad actum est
quoddam medium inter actum deducentem
et actum ad quem deducitur. itaque prius tempore
est actu deducenti et prius quam actum ad quem de
ducitur hoc vero patet. Secundo dicit enim quod
huius ratio quod deducitur de potentia ad actum po
test fieri aliter etiam in actu quam ab eo de
ducitur. Et per oppositum enim in potentia sit actum
tamen quod autem potentia existat ad actum hoc est
ab extra in actu quod eum deducit primo
ad actum sicut etiam imponi sit hoc in actu
et per comparationem in potentia sit mixtum in
actu per aliquid movens prius quod quidem
movens est in actu. Secundo movet et cetera
sicut declaratum est in primo eius tractatu
de scientia de [illegible] est quod omne quod fit ex
fit aliquo in potentia et ab aliquo agente in
actu quod quidem agens est [illegible] ex actu
Notandum est quod sicut dicitur in metha
phisica aliquid inest rei [illegible], primo est illo
quod inest rei ex alio, [illegible] enim rei in
est [illegible] in [illegible] illam aspicit quod aliud quod
inest ei ex alio. quoniam autem aliquid [illegible]
de potentia ad actum de se habet quod posset esse et
tamen non sit. quod autem sit hoc habet ab alio et
[illegible] in potentia vel non et prius est ei quod de in
actu quod exit de potentia ad actum vel prius
quam est in potentia quod sit in actu vel prius [illegible]
et hoc est ratio dicendi est quod de imponi convenit
[illegible], de autem in actu convenit sicut per
aliud et [illegible] dicit prius quod in [illegible]
potentia precedit actum. propter fundamentum est
quod potentia convenit rei [illegible]. [illegible] autem
non potentia precedit ab actu propter sicut fundamentum
quod est de in actu non convenit rei
[illegible] in potentia et per aliud quod quidem aliud
vocamus actum precedentem potentiam. Secundo
dicit, quamvis [illegible] in [illegible] de, concludit
[illegible] vindicatur, [illegible] enim
quod actus precedit potentiam, posset enim aliquis

credere quod hoc solum habet veritatem in potentiis
passivis. concludit ergo prius quod hoc habet veri
tatem in potentiis activis aliquis concedit
enim potentie active acquirende per actum pre
cedentes et ideo quod dicit quod impossibile est edifica
torem et quod non edificavit quod dicit potentiam
edificativam per actum edificandi acquirere
sicut potentiam citharizandi per actum citharizandi
impossibile est enim citharedum qui non citha
rizavit. Nam aliquid discens citha
rizare per actum citharizandi addiscit artem
sicut autem est in istis duobus artibus ita est
in multis aliis. **Queret aliquis utrum**
omne sit de potentia activa et passiva
sed quod utraque precedatur ab actu. Dicendum est
quod non. Secundo eiusdem notandum est quod
primo est de genere potentie passive quod ab actu
precedatur. nota primo notandum est quod nulla res
deducitur sic de [illegible] sit. sed ergo ita est primo
debes notandum quod nulla potentia passiva precedit
potentiam deduci ad actum et sic oportet quod ab
alio deducatur quod quidem aliud est in actu
[illegible] illius et dispositionem eius est quod precedatur
ab actu. potentia autem ab actu accidit potentie
active. sed enim primo convenit potentie active
quod precedatur ab actu. omnis potentia activa primo
debetur ab actu et sic itaque precedatur in
infinitum in agentibus. sed enim potentia ~~activa~~
~~precedatur a passiva~~ passiva precedatur ab
activa et illa activa ab alia et cetera est procedere
in illis potentie active sic ergo sic abire
in infinitum in agentibus vel in potentiis ~~passi~~
~~vis~~ activis, quod ergo potentia activa precedatur
ab actu habet solum veritatem in potentiis
activis quod acquiruntur per actum, imaginabimur
enim quod [illegible] ordo procedendi inter potentiam activam
et passivam. quod potentia passiva habet ordinem ad
activam sicut ad priorem et non econverso et
ideo potentia activa naturalis non precedit passiva
est vel procedendo ordo inter potentias et
activas. quod quam potentia activa que agit mo
ta et [illegible] quod mota agit non per se
[illegible] et ideo oportet quod deducatur ad alteram po
tentiam activam non motam. et nulla potentia
activa [illegible] est. sed autem in quibus potentia
activa precedit a quibus agit mota
et sic per quoniam quibus deducatur et ita non est

in dicto potentia prima et ita perveniet ordo
in agentibus. Secundo ad dicta vide-
tur sophisticos elenchos. Solvit quidam sophi-
sticum elenchum quem quidam habent contra ter-
minis praecedentibus dicentes enim praecedentibus quod ali-
quis adstans actualizare per actum actualiza-
ti adsistit statim, posset quis arguere quod
sophistice sic adstans actualizare non ha-
bet statim actualizandum et tamen habet actum actua-
lizandi quod facit actum standi quod ~~motus~~ statum non
habet. Ideo quidem potest solvi hunc sophisticum elenchum
et solvit primi. Ideo ex consequenti dicitur quod
primo quod concedit formas per quidam elenchos
sophisticos quod non tamen quod statim facit actum
consistam non habet adstans constantiam non
mutabilem et tamen facit actum standi. Notandum per quod
apparentia huius elenchi fundatur super duo
fundamenta falsa. Primum quod nullum suppositum aliquem
actum habet nisi habeat formam compositam ...
actus quod sit per esse agendi ... suppositio. Secun-
dum fundamentum est quod adstans non habet
formam ordinatam ad actum standi et hoc quod
adsistit est quod quidam motus ad statum ...
autem duobus fundamentis ... quod ad-
stans non posset facere actum standi. Sed
unde dicitur per quod ... quae sic solvit hunc
elenchum. Ad cuius evidentiam notandum est
quod hic sophista supponebat quod adstans
nihil habet de forma standi et ideo non posset agere
actum standi et hoc autem suppositum ...
... et hoc quod adstans dicatur ...
in motu ad formam standi, in omni autem
movente est aliquid de forma ad quam est
motus et ideo adstans etsi non habet statum
completum habet tamen statum sub aliquo modo, quod
forma quaelibet aliquo modo praefuit in movente
et illud quod praefuit in movente prius praefuit
in potentia movente. Hic vide plana
per ... Dicitur enim quod omne quod sit ...
... est aliquid. Hoc ... forma quae
sit aliquo modo praefuit in fieri et movente
et ... omne ... quod movetur ...
motum est aliquid ... enim ...
... de motu ... ... quod omne mo-
vens habet motum ... et ... et ita si
movens habet motum ... est ...
... aliquid standi. ... enim dicit
... in fieri et movente. Movens
autem habet ... et forma ... ali-
quem modum et ... ... quod ... supponere

bant quod adstans nihil habet standi. Dicit
ergo concedendo sic ... dicat ma-
nifestum est quod actus sit prius potentia quantum ad
et tempus ... aliquid ... omne
movens habeat formam vel aliquid
de forma ad quam est motus ... in quantum
movens et forma ad quam est motus secundum ...
... non ... magis et minus
et ideo ... forma ... est in movente ...
magis et minus. ... enim ...
est movens non est in forma autem ...
est magis et minus per movens ...
est autem ... quod autem omne movens
habeat mutatum ... et autem omne mutatum
... movens et quod mutatur ... ad
gradum formae ... sic autem quolibet mo-
tus habeat mutandum ... ita autem
quolibet movens habet aliquem gradum
formae ... forma sub aliquo gradu et
... sic ... movens sicut ...
... et ita autem movens habeat ...
... gradus formae et ... quod dicit
philosophus in ... quod ... est in movente
ad formam aliquo modo praehabet formam
et sic aliquo modo potest agere actum formae.
Secundo quaeritur ... utrum adstans
possit agere actum standi sicut movet philosophus
... quod adstans non est omnino in
ignorantia ... rei adstantis et ideo potest
aliquo modo agere actum standi ...
ignorantia negatione ... rei ...
... non posset movere ad illam re-
motam ... ideo quod omnis disciplina
et doctrina fit ex praeexistenti cognitione
omne enim quod addiscitur aliquo modo
praecognoscitur. Ergo ... addiscens aliquo
modo praecognoscit id quod addiscit et si non sub
isto modo sub quo quaerit sicut addiscens ...
... in ... praecognoscit
... et ista praecognitio est aliquid
... et dicit philosophus quod addiscens
habet aliquid de scientia quod tamen aliquid habet de
re quaerenda et scienda vel ... meli-
us videamus. Notandum per quod apti-
tudo ad aliquid ... quam ad aliquid
rei ... movens ad aliquid rei quod ad ali-
quid rei, ... enim quae non est apta ad rem
aliquid non habet aptitudinem ad illud et per
consequens nihil illius rei nec in actu nec
in aptitudine. Quod ergo dicit philosophus quod in omni

sed facta vel fienda sit passive aliquid
formae. Vel sic intelligendum quod potentia formae pre
cedit ita quod sed habeat partem de potentia et ita
quod una eius praecedat et alia sequatur. Vel sic
intelligendum quod ipsum ad quod praecedit secundum quod sed
in apparatu et quod apparatio ad formam et hoc
est quod dicit commentator in loco isto quod asinus
non potest addiscere citharizare ergo secundum quod
illud aptitudo praecedit in anima aptitudo ad
formam quae est actus citharizandi. Homo autem
potest addiscere citharizare quia in homine
est quaedam aptitudo ad omnes scientias et hanc si
militer quaedam quidem aptitudinem quidam
vocant seminarium scientiarum. Sic ergo in si
militer praecedit aliquo modo sed fienda ita
in tali intellectu potest aliquo modo vel sed
facta et non tunc tamen intellectus potest actu ac
tus scientiae licet non eo modo quo tunc est scientia
completa. At vero et substantia prius quod
Probat hic quod actus praecedit potentiam
substantia et sine 3m processum et dividitur in
l partes primo Secundo ibi quare manifestum addiciat
3a ibi et omnino ad primum 3a ibi amplius
plus vero potentia est locus ibi at vero et maxime
proprie. Secundum dividitur prima in duas non
tamen secundum quod in motu naturae id quod est
prius in generatione est posterius in corruptione et
quod natura procedit de imperfecto ad perfectum et
perfectum sit posterius in generatione est tamen sit prius
tempore generationis. Omne autem imperfectum ut
sic primo licet dicitur 2am perfectum. Perfectum
autem dicit actum et ideo sic perfectum praecedit in
perfectum in ordine et nobilitate ita actus
potentiam et hoc est quod dicit: indubium est quod actus
est prior potentia substantia et specie. Non mirum quia
haec generatio illa quae sunt posteriora secundum substantiam
et generatione sunt priora generatione et ex
inde: ea quae sunt posteriora generatione sunt priora
specie et perfectione et hoc modo quo dicitur quod
vir est prior puero perfectione et non genera
tione et homo spermate quod autem sunt
priora specie patet quod ista posteriora habent species
priora autem non. Notandum est quod
hic non ... perfectum specie et perfectione quod in
quod attingit speciem et naturam suam integraliter
autem posteriora in generatione attingunt speciem suam
sic homo attingit speciem hominis et non sperma
et naturalibus non attingit speciem hominis

quod praecedit. Deinde cum dicit: et quia omne
quod fit pergit etc. Secundo probat per
fectionem sicut et quae sunt ad finem sunt actus
est finis potentiae et non econverso. Quare ea
quae sunt ad finem sunt principium
et finis prius. Unde sic primum est perfectum
principiatum ita finis est quod sunt ad finem
et actus potentiae et hoc est quod dicit quod omne quod
fit procedit ad finem sicut ad quoddam
prius. Finis enim est cuius causa fit aliquid
quod autem propter causam est prius. Finis autem potentiae et
ea gratia potentiae est actus, non enim propter actum
potentiam est econverso. Non enim videt animalia
ut visum habeat sed ideo visum habet ut
videat. Similiter aliquis habet scientiam aedificandi
ut aedificet. Et similiter aliquis habet scientiam theoreticam
speculandi ut speculetur non autem
speculatur ut habeat scientiam theoricam nisi
forte meditantes ad hoc ut acquirant scientiam
per meditationem. Hic enim consequenter quod specu
lari scientiam acquirunt. Hi tamen magis ordine
speculantur est consequenter sed sic speculantur ut
non egeant amplius speculari hoc est
dicere ut habita scientia non egeant amplius
prius speculari acquirere eam. Deinde cum di
cit amplius potentiam materiae est. Ponit 3am
rationem et dividitur in 4or partes quia primo
ponit rationem suam 2o probat eam per signum
unde 3o ponit quamdam consequentiam de
actu ad manifestandum quod dixit 4o concluden
dit quod dixit in rationibus praecedentibus 2a
incipit quod sunt docentes 3a quoniam vero
horum quidam 4a quare manifestum est quod
substantia dicit ergo primo quod materia est in po
tentia et ita est inquantum non est. quando vero
est in actu perfectum tunc est in specie et in per
fectione et similiter in omnibus aliis quae per motum
veniunt ad actum. Ex perfectione et finis est in
forma et actu. Notandum est quod ex hoc patet in
te quod ista apud actum consistit perfectio
speciei et substantia rei et non apud potentiam ergo actus
est prior potentia substantia perfectione et specie. Deinde
cum dicit signum quod sunt docentes. Probat
quod dixit per signum et est, unde quaedam
perfectam est quod operari possit. Sed ponit sic: actus
ergo perfectio consistit apud actum et ideo dicit
signum quod perfectio est in actu est quod docentes

quod possunt ostendere discipulum operantem in quo
arte putant finem reddidisse doctrine
nam docens hoc intendit ut faciat
discipulum talem qualis ipse est ut sic ipse
docere possit et operari ita et discipulus. Sed
hoc intendit natura. natura enim intendit quod fetus
perfectus in natura quod possit facere aliud tale
quale ipse est et sic perfectio consistit in
actu et opere et non in potentia. Si enim perfec-
tio non consisteret in actu sed in potentia non appa-
reret differentia inter passiones quibus sunt quidam ignoran-
tes et intelligentes qui sunt quidam scientes
hi enim perfectionem manifestant per potentiam et alii
manifestant scientiam interiorem utendo sic scientes
vel non scientes et utendo scientia eorum sic inter-
rogati vel etc. opera enim manifestant hominem et
est finis eius. opus autem actus est. unde et
nomen actus ab opere accipitur et apparet hoc
videlicet nisi ~~[illegible]~~ endelechiam hoc
est nisi actum. Notandum est quod hic dicit ter-
minum primo modo potentie unde sciens ut facia-
tur finem dicit primo modo potentie secundum poten-
tiam. opus autem dicit rem finem primo modo
actus et sic potentie est propter actum ita homo
est propter opus et sicut potentia perfecta est quando in
actu est ita actus perfectus est quando attingit
opus et actum et hoc bene dicit philosophus quod quia
perfecti docentes est quando potest perfecte attingere actum
~~[illegible]~~ docendi. et tunc discipulus perfecte doc-
tus est quando potest attingere opus scientie sic atti-
git magister. Notandum est quod anima de
ignorantia est reducta de potentia in potentiam ad scientiam
potentiam autem de scientia est reducta de potentia in actum scientie
ad inveniendum primo modo hic. Si ergo perfectio esset
de in scientia potentia sicut in actu ita esset perfectus
ignorans sicut sciens et ita ille sermo
finis esset perfectum ignorans sic intelligens
et ergo hoc sic scilicet quod perfectio est in
actu et non in potentia et hoc est quod dicit philosophus
quod si perfectio sit in actu non appareret
differentia inter ignorantem et scientem. Deinde
cum dicit. quoniam vero est horum. postquam quadam
dictorum actus etc. ad evidentiam notandum
quod actus est duplex unus qui manet in age[anima]
te. alius est qui transit ad passum et inter
istos duos actus ponit differentiam. prima differentia
est quod finis actus est perfectio agentis etc. unde

actus est perfectio acti et moti. Deinde cum dicit est
quod quorundam actus non terminatur ad aliud operatum
et ideo non est finis etc. finis est finis sub fine
[illegible] visio potest sed dividit in duas
partes sicut duas differentias quarum dat prima
in quorundam ipse est altera. Dicit enim
philosophus quod in aliquibus actus est ipse visus et ultimus
finis potentie visive est visio et hoc quod potentia
visiva non terminatur ad aliquod operatum
factum preter ipsam visionem. In aliquibus vero terminatur
actus ad operatum ita quod est aliquod
aliud preter usum. sicut ab arte edifi-
cativa est edificatio et per edificationem est
domus que est ipsum operatum. hic autem ita sunt
quod dicuntur isti actus. [illegible] ultimus est finis
potentie. nam edificatio est in edificato.
et similiter est et fit cum domo et hoc edificatio et
domus est finis potentie. Notandum
quod hec differentia adducitur ad confirmandum
dispositionem. dicendo quod in precedentibus operatum
est finis potentie posset quis aliquid credere quod
hoc solum haberet veritatem in actu qui non ter-
minatur ad operatum. dicit autem philosophus hoc
habere veritatem in utroque actu. quod potentia
edificativa terminatur ad edificationem et per edi-
ficationem ad domum. Deinde cum dicit
quorundam ipse est aliquid quod ponit secundam
differentiam inter istos duos actus et est quod ille
actus qui terminatur ad aliquod operatum ita
quod est aliquid aliud preter operationem ille sub-
iacet est in passo et in operato sic edifi-
catio in edificato et textio in contexto
et generaliter motus est in mobili. Ille
autem actus qui non terminatur ad aliquod operatum
ita quod nihil est aliud preter operationem subiectum
est in agente sic visio est in vidente et
speculatio in speculante. Et ita vita est
actus vitalis in anima et si vita est in
anima ergo quod felicitas sit in ~~[illegible]~~ eadem
quod felicitas est quedam vita. Notandum est quod vi-
ta potest accipi duobus modis uno modo pro actu
primo quem dicit de [illegible] non dicit ille
philosophus secundo de anima quod vivere viventibus est esse
et [illegible] modo accipitur est quod vivere est actus manens
in agente quod vivere non [illegible]
[illegible] secundo modo accipitur vivere pro actu vitali
et modo quo dicit quod vivere est et semper est

vniu(er)sale et isto mo(do) accipit hic ph(ilosophu)s volens
q(uod) vniu(er)sale h(uius)mo(d)i actus magis sunt manens. q(uod)
aut(em) sic acciperet p(ate)t q(uia) s(ta)tim subdit q(uod)
felicitas h(uius)mo(d)i q(ua)m vita p(ate)t aut(em) p(rim)o eth(icorum) et x(mo)
ethicorum q(uod) felicitas (con)sistit maxi(m)e 2(o) q(uia)
cu(m) felicitas actus p(er)fectus s(ecundu)m virtute(m) cu(m)
q(uo)d actus que aspicit vita aspicit feli
citas vnde (et) actus sic voca(tur) actus vita
lis et ratio felix. vitalis q(ui)de(m) inqua(n)
tu(m) (con)cedit a viuente. felix aut(em) q(ua)
inquantu(m) p(er)fectus s(ecundu)m virtute(m) sic s(ecundu)m pol
iticam virtute(m) et s(ecundu)m felicitate(m) politica(m) d(icitur)
q(ue) d(ic)itur p(rim)o ethicoru(m). sicut s(ecundu)m virtute(m)
speculatiua(m) et s(ecundu)m felicitate(m) speculatiua(m)
d(e) q(ua) d(icitur) x(mo) ethicoru(m) **Q**uereret ali
quis vtru(m) speculacio sit actio ma
nens in agente sic(ut) supposuit ph(ilosophu)s
videtur q(uod) no(n). q(uia) speculari intelligere est. intelli
gere aut(em) est pati q(uia) speculacio passio est ad
oppositu(m) est ph(ilosophu)s h(ic) d(ice)ns q(uod) s(unt) nos pone
re in intellectu pure passiuu(m) dicimus q(uod)
intelligere pati est ita q(uod) s(ecundu)m hoc intelligere
est passio et no(n) actio. s(ecundu)m aut(em) sic est sic
imaginacione q(uia) obiectu(m) agit et intellectus
patitur et actio obiecti est actio transiens.
dicend(um) est aut(em) ultra q(uod) actio transiens no(n)
est p(er)fectio agentis s(ed) pacientis et s(ecundu)m hoc actio
est p(er)fectio intellectus et no(n) intelligibilis et est
felicitas in intellectu et no(n) in intelligibili. pos
set tame(n) h(uius)mo(d)i actio sumi duobus modis vno mo(do)
ut est ab agente 2(o) ut est in passo. p(rim)o
mo(do) importat q(uo)d p(ro)ducit(ur) et vocatur intelli
gere 2(o) ut recipitur p(er) mod(um) passionis
vocatur intelligere et h(uius)mo(d)i est sic(ut) imaginacio
sic(ut) est in visu. mouet eni(m) passiua pote(n)
ciam visu(m) h(uius)mo(d)i. s(ecundu)m tamen h(uius)mo(d)i visio ut est ab
obiecto q(uasi) actio est et vocatur color p(ro)p(ter)
coloracio ut aut(em) est in passo visio vo
catur et q(uod) no(n) est visio tame(n) ut p(er)fectio pas
si et vocatur est pati. s(ecundu)m istu(m) mo(dum) dic(en)
di patet q(uod) ipsa intellectio no(n) est actio ma
nens magis q(uam) est passio. Alio aut(em)
mo(do) p(otest) dici ita q(uod) s(ecundu)m aliq(u)os verbu(m) ph(ilosoph)i
dicentis q(uod) intellectio sicut intelligere est actio
et passio q(uia) p(ri)us intellectus patitur ab
obiecto q(uam) p(ri)mo patitur 2(o) p(ro)ducit se
sup(er) obiectu(m) q(uam)q(ua)m p(ro)ducit sup(er) obiectum

est actio et s(ecundu)m hoc dicit ph(ilosophu)s hic q(uod) ~~ma~~
intellectio est actio manens magis etc. q(uo)d
dicitur est 3(o) d(e) anima q(uod) est pati intelligere
q(uod) intellectus p(ri)mo pat(itur) an(te) q(uam) agat
Quereret ali(qu)is vtru(m) hec
intellectio sit p(er)fectio intellectus s(ecundu)m q(uod)
agens aut s(ecundu)m q(uod) paciens dicendu(m) est q(uod)
d(icitur) magis imaginando dicta intellectione
supposito q(uod) sit actio manens q(uod) est in
intellectu et est ab intellectu et magis d(ebet)
dici p(er)fectio eius ut est in. q(uia) est ad.
s(ed) cu(m) ita est ab eo q(uod) no(n) est in eo no(n)
est p(er)fectio eius et i(de)o intellectio magis p(er)fec
cio est ut est passio q(uam) ut est actio. et q(uia) est p(er)
fectio eius ut est in eo et no(n) ut est ab eo.
et ut est ab eo actio est. ut aut(em) est in eo
passio est. i(de)o h(uius)mo(d)i intellectio magis d(ebet) vocari
p(er)fectio ut passio q(uam) ut actio vnde licet
sit actio manens magis etc. tame(n) q(uod) ma
neat hoc h(abe)t magis inq(uan)tu(m) pac(ien)s
q(uam) inquantu(m) actio et s(ecundu)m hoc p(otest) veri
ficari verbu(m) ph(ilosoph)i 3(o) d(e) anima q(uod) intelligere
est pati. q(uia) h(uius)mo(d)i intellectio ~~intell~~ magis p(er)fectio
intelligentis ut est in eo q(uam) ut est ab. magis ut
est passio q(uam) ut est actio. Secundo cu(m) dicit q(ua)n(do)
2(o) manifestu(m) q(uod) ex (h)is p(re)dictis (con)tingit
inuenire. dicendu(m) q(uod) manifestu(m) est ex p(re)dictis
q(uod) substancia et sic 2(o) actu(s) est et no(n) pone(re) pon(er)e
enim magis d(ebet) dici p(er)ceptibilis (con)sequens
magis substancialis q(uam) substancia. et est mendu(m)
h(uius)mo(d)i vacuu(m) actu et aut(em) actu donec dicit
remota ad p(ri)mu(m) actu(m) et ad p(ri)mu(m) mouens
Y(?) Notandu(m) est q(uod) t(ame)n na(tu)ra entis no(n) p(otest) i(n)
p(ro)grediendo q(uod) s(ed) t(ame)n na(tur)a entis (con)tingit p(ro)gredi in
(con)serua(n)tiu(m) q(uod) est p(ro)cessus in infinitu(m) magis
ta(men) i(de)o q(uod) 2(a) p(ro)ducit se p(ro)pria q(uam) q(uod) o(mn)is
vtraq(ue) impossibile est. s(ed) c(on)tra na(tur)a e(n)tis (con)tinet entis
h(uius)mo(d)i na(tu)ra possibile q(uam) talis cu(m) aut p(ro)ducat
a se ip(s)o et hoc est impossibile aut ab alio
q(uam) q(ua)m talis alio aut h(abe)t na(tur)am possibile aut
no(n) s(ed) no(n) q(uia) no(n) t(ame)n na(tur)a entis est ~~possib~~ na(tur)a
possibilis s(ed) sic p(ro)cedit p(ro)ducens q(uod) possibile est no(n)
h(abe)t d(ici) s(ed) (con)tinuatur illud a se illud ab alio. a se
est impossibile. s(ed) ab alio illud illud est possibile illud na(tur)a
et illud no(n) sic na(tur)a s(ecundu)m q(uod) supposit(um) est p(ro)p(ter) possibile
s(ed) possibile p(ro)ducitur est et ita in infinitu(m) (con)tingit
q(uod) na(tu)ra entis possibilis reducatur ad na(tur)am et i(n)
tunc vocatur actus et mouens p(ri)mu(m) et hoc
est q(uo)d dicit ph(ilosophu)s ultra q(uod) s(em)p(er) est actus

ante actum. Hic secundum agens ante agendum sit ad agendum. Similiter quia omne agens movens motum inducit ad agendum, movens non motum co[illegible] quia omne agens movens motum contra secundum quod tamen et potentia et omne tale inducat actum priorem. Deinde cum dicit At vero magis utique potest etc. et dividitur in duas partes quia primo ponit rationem suam, secundo detestatur istam positionem Platonis dicendo. Secunda ibi Si igitur aliquid sit etc. Circa primum ponit talem rationem. Sempiterna sunt completa simpliciter et perfectiora. Sed sempiterna utique sunt in actu et non potentia. Completa sunt impossibilia. Igitur actus est ante potentiam. Circa istud vero sic procedit quia primo ponit unam rationem suam, secundo probat quod dixit scilicet quod sempiterna non sunt in potentia. Secunda ibi Et ideo hec. Dicit igitur primo Adhuc magis utique probatur quod actus sit ante potentiam quia sempiterna sunt priora corruptibilibus, sempiterna autem sunt in actu et non in potentia, corruptibilia in potentia aut ipsa sunt. Deinde cum dicit Et ideo hec probat quod dixit scilicet quod sempiterna non sunt in potentia et dividitur in duas partes quia primo probat quod sempiterna non sunt in potentia, secundo probat quod motus sempiterni non sunt in potentia. Secunda ibi Nec utique motus sempiternus. Circa primum facit talem rationem. Omnis potentia secundum quod est ad esse et non esse et ad contradictoria. Sed ideo in sempiternis [illegible] potentia. Primum quod est et non est. Sempiternum vero non est. Sed quod sempiterna sint corruptibilia est impossibile. Ergo etc. Circa istud totum sic procedit quia primo ponit rationem suam, secundo quia illa concludit duas conclusiones. Secunda ibi Nihil igitur incorruptibilium. Dicit igitur primo ita dicendo secundum quod in sempiternis non est potentia, cum omnis potentia sit ad contradictoria ita quod omne possibile aspiciat esse et non esse, quod patet quia si tantum aspiciat non esse itaque non aspiciat esse, tunc esset impossibile. Quod autem est impossibile nullo modo existit; si autem esse est impossibile, non esse est necessarium. Igitur non sunt possibilia sed potius [illegible]. Possibile ita aspiciat non esse quod nullo modo aspiciat esse. Igitur possibile est quod aspiciat non esse aspiciat esse. Et secundo quod aspiciat esse aspiciat non esse, quia quod potest esse contingit non actu esse, ergo quod potest esse aspiciat esse quod contingit non actu

esse aspiciat non esse. Concludit ergo quod illud possibile quod potest esse potest et non esse, quod autem potest non esse contingit non esse, contingens autem non esse corruptibile est. Sive tamen contingit non esse secundum locum, corruptibile est secundum locum; sive secundum quantitatem, secundum quantitatem; sive secundum qualitatem, secundum qualitatem; simpliciter autem est corruptibile quod contingit non esse secundum substantiam. **Notandum** quod [illegible] secundum predicamentum [illegible] secundum substantiam est quod possibile aspiciat esse et non esse, quod quidem probat sic. Primo quia non potest tantum aspicere non esse, quia si possibile tantum aspiceret non esse tunc esset impossibile; si autem esse est impossibile, tunc non esse est necessarium. Quod autem est sic possibile et necessarium hoc non potest esse. Secundo probat quod non potest tantum aspicere esse, et est ista secunda ibi possibile autem esse contingit sic. Si possibile esse contingit non actu esse, sed contingit non actu esse, igitur aspiciat non esse. Posset autem aliquis sic probare: si possibile tantum aspiceret esse, tunc non esse esset impossibile; si autem non esse est impossibile, tunc esse necessarium. Tamen autem possibile, igitur idem est necessarium et possibile, quod non potest stare. Secundo sciendum est quod id quod contingit non esse corruptibile est. Sive autem aliquid in aliquo quod non contingit non esse secundum substantiam sicut [illegible] et [illegible], aliquid quod contingit non esse tamen secundum locum sicut [illegible] quod aliquando sunt in uno loco aliquando in alio. Prima sunt corruptibilia simpliciter, secunda secundum quid quia secundum locum. Consequenter [illegible] concludit quod sempiterna non habent potentiam quia sunt [illegible] sempiterna et incorruptibilia. Deinde cum dicit Nihil igitur incorruptibilium concludit duas conclusiones. Prima est quod nihil incorruptibilium est in potentia simpliciter, quia ut iam dictum est quod est in potentia est corruptibile, et sic si incorruptibile esset in potentia, incorruptibile esset corruptibile. Nihil tamen prohibet incorruptibile esse in potentia secundum quid, ut puta quantum ad ubi vel quantum ad qualitatem; quantum tamen ad substantiam actu sunt. Secunda conclusio est quod nullum necessariorum est in potentia. [illegible] Consequenter [illegible] quod licet omnis potentia sit ad contradictoria, [illegible] potentia activa et passiva. Activa potentia [illegible] passiva [illegible].

si loquimur de actione proprie non videtur quod sic ad quod
dicendum sic probando secundum superius de passione naturali
quia licet secundum vim doctoris sit sic sicut hic ad quod sic sicut
hic de agere. sic ergo formaliter dat unum quod
ita dat unum agere unde sic sed dat
terminum quod ita dat terminum agere
Si autem loquimur de passione passiva sic passio
passiva secundum quod contradictoria est secundum quod dicitur
terminus 2° physicorum. passio passiva secundum ad-
verbialiter quod autem ita sit possumus de-
clarare duplici via. una via secundum quod possibile
dividitur contra necessarium et impossibile. impossibile autem
ita aspicit unum istorum quod non aspicit
reliquum. ita enim aspicit non quod istud quod
non aspicit quod impossibile enim quod non est quod
nullo modo possibile aspicit quod necessarium autem
quod necessarium aspicit quod quod nullo modo aspicit
non quod sed ergo possibile tamen aspicit non quod
quod. possibile et impossibile. sed tamen aspicit quod
possibile et necessarium ut patet dividitur contra ista
duo et quod aspiciat utrumque sed quod et non
quod et non alterum tamen. 2a via ad hoc
secundum passio passiva secundum ad quod est quod procedit ab agente 2°
physicorum ab agente. sed autem ab aliquo recipitur
quod dicitur secundum subiectum quod et sed non comprehendit hic
quod patiens ergo aspicit quod ut quod
Queritur aliquis utrum respectiva
sit in passione ad alterationem sicut dicit physicus
videlicet quod non. quod ad secundum impositionem ad alterationem
alteratio. alteratio autem secundum unam intentionem ergo
respectiva prius alterari et generari quod physicus
secundum aliquid oppositum secundum primus dicitur secundum 2° secundum
aliquando calor et modicum. secundum alteratio
tamen calorem non prius alteratione respectiva
quia alterans calidum secundum frigidum et hoc
quod est alteratio secundum unam intentionem. secundum alterationem
autem intentionem qualitatis lumen
secundum alterationem prius. sic videmus quod luna de
non luminosa fit luminosa nec est alteratio
secundum unam intentionem. Queritur aliquid
utrum sic generatio quod facit physicus respectiva
sive prius ergo non sit impositio secundum
quod ut patet predicta passio passiva sic
procedit ab agente quod sic passio passiva est
actio procedens deducitur ad quod ergo de ratione
passionis passive et cetera quod secundum impositionem passiva
secundum quod procedit. omne autem tale habet rationem

et non primum. quod ergo sunt in passione et prima
implicat contradictionem. imaginatur enim physicus
quod erit prima divisio dividatur in eius genera
necessarium et eius possibile et quoniam impossibile quod eius
possibile sic primum eius secundum quod analogia et habi-
tudo secundum intellectum eius possibile et eius necessarium
quod eius possibile reducitur ad eius necessarium et
non econtra et ideo habitudo dicit in habitudine quod continet
necessaria prima sed cum dicit neque
utrumque motus. ostendit quod motus respectivus
non secundum impositionem et dividitur in 3es partes
quod primo hoc dicit 2° quod hoc concludit
quaedam corollaria 3° dicit quod circa textum
tabula inmobilis est respectiva 2a ibi ipse
quod sicut agit sol 3a ibi ~~minima~~ immobilis
autem dicit quod primo quod sed aliquis motus
respectivus secundum impositionem aliquid efficiatur nec
est motus motum respectivus secundum impositionem ni-
si unus quo quod generatur per prius quod in alio et
alio situ ad unumquodque ad partes eius. hoc
autem motu respectivum nihil sequitur quod ut
Notandum secundum quod partes motus dicitur respectivus sive
in alio et alio situ secundum rem et secundum rationem.
totum autem secundum rationem solum sic hic ostendi
de physicorum et ideo dicit physicus hoc quod secundum impositionem
unde quo. hoc est secundum quod ad situm et sed non quo
ad formam Notandum secundum quod motus respectivus
perhibet quod motus localis quod non secundum puram sortem. quod secundum materiam
formam ~~secundum~~ secundum prius autem secundum prius
autem actionis nullo modo motus sol nec ad
situm nec ad formam. nihil autem perhibet
vel motus quantum non dicitur et terminum ad secundum
quod dicit physicus quod motus respectivus non
perhibet utrum autem secundum sic una vita ad
respectum dicendo secundum superius in quo Dicitur
et dicit ipse quod agit sol. concludit
et hoc quaedam corollaria dicens quod quod motus
respectivus secundum quod agit sicut sol et astra et omnia
corpora nec secundum terminos quod aliquid sit sol sicut
terminus quidam localis. neque laborat scilicet
celestia quod in eis non secundum primum ad contradictoria
sicut ad motum et non motum propter naturalem secundum
in corporibus nec laboriosa secundum continuacio motus
istorum. ~~corpora~~ tamen enim ~~...~~ laborandi
in motu secundum substantiam inest quia secundum impositionem ad generationem
Notandum secundum quod celestia a 2a agunt in
inferioribus virtute motus et non quo dicitur
in 2° de generatione quod sol agit virtute motus

tum in obliquo circulo. sic ergo motus secundum
quod huiusmodi est actus. sic ergo in potentia non est ad
non moveri vero non secundum quod in potentia ad non
agere et ideo bene concludebat philosophus quod secundum
naturam motus sequitur actionem. Notandum
est quod ea laborant in inferioribus secundum quod in
alibi secundum potentiam ad aliquam generationem que una pars
est sub alia dispositione quam sub illa subiecta
est. sic videmus quod animalia ad laborem non
nituntur et fatigantur etc ideo est quod motus naturalis
corporis quod est decorpus aliquo modo contrarie motui
tum perfectissimo et ideo anima movet corpus
ad laborem et penam. [illegible] motus corporis
ad generandum quod ergo in celo non est potentia ad
aliquod esse ideo non est ibi labor neque pena
quare ibi potentia naturalis et nulla potentia ad malitiam
tatem est. Deinde cum dicit / unitatis autem
dicit quod ista corpora inferiora unitatis
aliud. dicens. [illegible] dicendo est super quod celestia
sunt agentia quod sunt incorruptibilia et semper totum
et semper eadem. clarum autem inferiora et illa
que sunt incorruptibilia semper totum licet non semper
eadem unitates corpora. licet enim sint tunc
incorruptibilia tamen sunt agentia et patientia cum in
eis omnibus est prima motus semper sunt quod visibile
maneat. hec ergo potentie sunt agentia. alia
non potentie sunt ad contraria dicitur
tamen quod que sunt potentie ad contraria que sunt
ad moveri et non moveri et iste sunt
potentie rationales. potentie autem irrationales ad
contraria sunt quod sunt ad esse et non esse
Notandum quod quando et corpus sequuntur
est in celo quod celum est accessum et recessum
solum in obliquo circulo. sic ergo ille motus
accessus et recessus sequitur secundum quod est quando
et corpus et ideo bene dicit philosophus quod [illegible]
[illegible] non sic in actione celorum
que sequitur secundum quod est in actione ele-
mentorum Notandum est quod potentie ad
contraria sunt in duo divisa. quedam enim sunt
active quedam passive. active sunt ad agere et
non agere et iste vocantur potentie rationales
quia potentie naturales active sunt determinate ad
unum potentie autem passive sunt ad esse
et non esse ut declaratum est supra et hoc
voluit dicere philosophus in textu rationales esse
dicit quod aliqui sunt ad contraria potentia activa

et alique potentie passive. Deinde cum dicit
[illegible] sunt alii vocant [illegible] / [illegible]
[illegible] positionem platonicis de ydeis. dicens
est enim quod perfectius est [illegible] consistit in actu et
non in potentia. et hoc ergo concludit quod ma-
teria perfectior consistit in potentia ydearum
quam in parte ydea. dicens quod si secundum aliquam
[illegible] aut scientiam [illegible] posuerunt illi
qui dicunt ydeas [illegible] magis utique erit ali-
quid sciens quam ipsa scientia et motum quam mo-
bile / quod in scientia et in motu est potentia in
motore autem et in sciente est actus. concludit
ergo quod magis [illegible] actus [illegible] prius potentia in
omni principio mobili Amplius
aliquid utique [illegible] philosophus [illegible]
quod magis erit sciens aliquid quam scientia et mo-
tum quam motus [illegible] magis
[illegible] aliquis dicit sciens et hoc
quod participat scientiam. scientia autem dicit quod
in potentia ad hanc participationem. sciens
autem dicit quid in actu. [illegible] aliquid di-
cendum et hoc quod participat [illegible] motus
ita quod motus dicit quid in potentia. movens
autem quid in actu participando motum.
[illegible] dicit [illegible]
[illegible] autem [illegible] dicit [illegible]
[illegible] movendi [illegible] et quia [illegible]
[illegible] magis [illegible] in actu [illegible]
[illegible] in potentia ut declaratum est per predic-
ta [illegible] magis est in
scientia quam in scientia et magis est in motore
quam in motu et sic quod participant ydee
[illegible] ydea [illegible] actus potentie Deinde
cum dicit quod autem melius et hono-
rabilius. [illegible] potentia et actum [illegible] bo-
[illegible] et malitiam et dicit [illegible] quod po-
[illegible] conclusionem [illegible] concludit [illegible]
[illegible] quod malum non est [illegible]
[illegible] quod [illegible]
actus est nobilior potentia in bonis [illegible]
quod [illegible] est in malis. [illegible] autem et
in aliis dicit ergo primo quod una
est [illegible] quod actus est nobilior et honorabilior
[illegible] potentia hoc est [illegible] ad bonum
[illegible] quod dicendo est in [illegible] quod potentia
[illegible] potentia [illegible]
[illegible]

qualescere et languoris et eiusdem sanitatis
et motus et eiusdem edificationis et destructionis
sic ergo contraria simul coexistunt in potentia in
actu vero simul coexistere contraria est impossibile ergo
in actu sit bonum tantum potentia vero se habet
similiter ad bonum et ad malum. Sed eum ad [illegible]
neutrum se habet ad utrumque sed actus ergo me-
lior sit potentia. Notandum quod quidam commentator
[illegible] hic: illud quod magis substantiat
rem boni melius sit eo quod minus substantiat
sed actus boni magis substantiat quam bonum
potentia secundum rem. Minor patet. Maiorem probat
[illegible] sic quia actus boni magis substantiat
quia actus boni comparat bonum tantum potentia autem
boni comparat bonum et malum. Deinde
cum dicit: manifestum autem et quod in malis
actum et finem necesse est deterius potentia esse
esse quia potentia ad malum et ad bonum. Actus
autem malus non respicit nisi malum. Deinde
cum dicit: palam ergo quod non est aliquod
[illegible] probat quod malum [illegible] quod
malum non sit preter res cum esse quod ma-
lum posterius potentia quod non sit sine potentia
sed potentia non sit preter res ergo nec malum
[illegible] sed quod malum sit quod in principio
et in hiis [illegible] apud [illegible] in prin-
cipio non sit malum neque corruptio
sed [illegible] malorum. Notandum quod quia
malum est privatio consequitur quandam aliquam rem
sed apta nata habere [illegible] utroque malum
sed aptitudo sed utroque sed [illegible] potentia et
[illegible] malum sine potentia non sit nec sine priva-
tione quia ut dictum sit malum sit privatio
[illegible] ad ergo in sempiternis non sit
potentia sub privatione [illegible] dicit philosophus quod in
sempiternis malum non est quia in potentia non sit

Inveniuntur autem diagramma-
ta actu. Sed in parte ista comparat
actum et potentiam secundum cognitionem volens os-
tendere quod cognitio consistit in actu et non
in potentia. Et dividitur in duas partes quia
primo dicit quod cognitio in consistit in actu
ergo comparat [illegible] et [illegible] admirare [illegible]
[illegible] autem eius dicit et non eius [illegible]
in duas quia primo dicit intentum suum
ergo manifestat per exempla duo [illegible]
duos rectos. Dicit ergo primo quod diagra-

mata inveniuntur hoc est per intellectum
[illegible] quod actu [illegible] apud intellectum
vel geometrie dividentes aequalitates
inveniunt [illegible] rectos. Si enim ea quae [illegible]
[illegible] actu divisa apud intellectum
vel etiam apud sensum manifesta [illegible]. Nunc
autem quia sunt in potentia manifesta non sunt.
Notandum quod intellectus per viam divi-
sionis et compositionis invenit [illegible]. Si enim
velimus scire quid sit triangulus dicamus
sic figurarum alia rectilinea alia non; rec-
tilinearum [illegible] sed figura rectilinea in primo [illegible]
divisio per [illegible] [illegible] triangulus sed
figura rectilinea et [illegible] adhuc dividi-
mus figuram rectilineam alia habet 3
angulos alia habet [illegible] et sic de singulis
facta autem hac divisione per compositionem di-
cimus quod triangulus sit figura rectilinea
habens tres angulos et sic per viam compositionis
et divisionis pervenimus ad rationem trianguli
et quadrati [illegible] et hoc sit quod voluit
dicere philosophus quod intellectus actu dividens
[illegible] [illegible] [illegible] videret quid prius non [illegible]
[illegible] quod ut melius videatur. No-
tandum quod [illegible] [illegible] habere in re
intellectum autem comparando ea illa quae
erant in quadam latentia ponit in
quadam patulo et in quadam manifesta
[illegible] autem posita sunt in [illegible] [illegible] hec
[illegible] [illegible] et quia quae sunt in latentia
sunt quasi in potentia cum autem sunt in ma-
nifesto sunt in actu [illegible] intellectus
[illegible] [illegible] philosophus quod [illegible]
in actu et non in potentia. Notandum quod
quod [illegible] [illegible] incipit a sensu et ideo
geometre volentes docere [illegible] ad sensum
ostendunt in figuris ea quae ostendenda
sunt actu dividentes lineas et figuras
[illegible] quae in se indivisa sunt et in
separata divisa et separata ostendunt [illegible]
divisionem et separationem patet quod [illegible]
[illegible] ante autem non patebat et hoc sit quod
dicit philosophus quod per divisionem actualem patet [illegible]
quae non patebat et ideo cognitio sit in actu et
non in potentia. Deinde cum dicit [illegible]
duo rectos [illegible] quid [illegible] per
duo [illegible] et dividitur in duas partes

sunt duo recti 2a ipse quod in semicirculo
rectus dicit quod sic ita dicatur quia per divisionem
actualem manifestantur recte. si enim aliquis consideret
ipse quod trigonum habet 3s angulos equales
duobus rectis. manifestum est quod est hoc quia triangu-
li qui sunt circa unum punctum sunt equales duo-
bus rectis hoc autem statim videnti fieret mani-
festum si linea que est iuxta costam educeretur
et protraheretur et ita quod illud quod primo erat in
potentia fieret in actu per istam protractionem. Notandum
est quod ad evidenciam istorum debemus ymagina-
ri quendam triangulum qui vocetur a b c
cuius basis a c protrahatur in continuum et directum
et autem basis sic protracta faciet cum latere
trianguli quendam angulum extrinsecum
qui quidem extrinsecus erit equalis duobus
angulis intrinsecis sibi oppositis. manifestum est autem #1
quod anguli intrinseci et extrinseci consistentes 11
circa eundem punctum sunt equales duobus
rectis. quia ut probatur est in primo geome- 13 4a
trie linea cadens super lineam quomodocumque
cadat facit duos angulos rectos vel
equales duobus rectis. Argumentum est quod si
anguli extrinseco et intrinseco circa eundem 28
punctum valent duos rectos sicut iam dictum
est anguli extrinseco valent duos intrinsecos sibi
oppositos quia intrinseco qui erat circa eundem punctum
cum extrinseco et duobus intrinsecis oppositis
illi scilicet duos rectos et ita tres anguli huius
trianguli sunt equales duobus rectis. quia
quidem est manifestum per angulum extrinsecum
et quia angulus extrinsecus fiebat ex hoc quod ba-
sis ducebatur in continuum et directum tunc bene
dicit philosophus quod si basis duceretur conclusio ista
fieret manifesta. Deinde cum dicit ipse
quod in semicirculo rectus universaliter manifestatur
[illegible] et dividitur. Dicit quod si
ponitur rectum sicut 2o concluditur [illegible] predicto
oppositum? quia patet dicit philosophus quod si
queratur ipse quod angulus qui est in semicircu-
lo est rectus hoc statim fieret manifestum si
videremus quod due linee que sunt ad basim
et illa que est ducta a medio sunt equales
si quod cum quis hoc sciret [illegible] videret quod dicitur
philosophus cognoscens [illegible] in actu et non in potentia
quod ista [illegible] quod angulus in semicirculo est
rectus statim videret quod scilicet quod due linee
ad basim et tercia superstans sunt equales

et quod actum protrahendo est tales linee statim
hoc videret et ita potentialiter protractiones
tres cognoscet. Ad evidenciam istius
ymaginemur semicirculum a b c cuius cen-
trum d. in quo protrahatur linea a b
et linea a c facientes angulum a in punc-
to a. qui quidem angulus est angulus in
semicirculo de quo dicit quod est rectus sic
dicit philosophus quod patet si ~~protrahatur~~ protrahatur
linea a d tunc enim facit duos trian-
gulos partiales scilicet a d b et a d c et tunc
sunt duo anguli ad lineam d qui valent
duos rectos et hoc quia omnis linea cadens
super aliam lineam facit duos angulos
rectos vel equales duobus rectis. Nunc
sic dispositis dicimus quod in triangulo
partiali a d b anguli extrinseci scilicet
angulus a et angulus b in isto autem
triangulo angulus b et angulus a
sunt equales et hoc quia quando latera alicuius tri-
anguli sunt equalia tunc anguli qui
sunt super basim sunt equales. Latera
autem huius trianguli equalia sunt quia a 4 4a
d ducuntur a centro ad circumferentiam. Si autem
anguli d extrinsecus scilicet b et a b et a
anguli sunt equales tunc quod angulus b d
est duplus ad angulum a partialem. Similiter
in triangulo a d c angulus d extrinse-
cus scilicet c et a sunt equales cum quod c et a sunt
equales eadem ratione qua supra [illegible] quod angulus
d est duplus ad angulum a partialem quo-
duo anguli qui sunt in puncto d sunt
dupli ad totalem a qui est in semicircu-
lo cum quod illi anguli valeant duos
rectos quod angulus a totalis est medietas duorum
rectorum et per consequens est unus rectus quia medietas
duorum rectorum unus rectus est. Deinde cum di-
cit quod palam igitur quod [illegible] predictorum
dicit quod manifestum est quod potentia circa sic
ducta ad actum inveniuntur et [illegible]
causa est quod intellectus actus est et [illegible] quod si de-
beat aliquid cognoscere ut manifestatur
est in descripcionibus predictis. Dicit quod enim
in predictibus quod in eodem sunt unus per
est potentia quia actus et [illegible] intellectus per quos est in
potentia per a sicut in actu. Notandum quod intel-
lectus non creatur sicut tabula rasa
et tunc dicit sic est in pura potentia et nihil

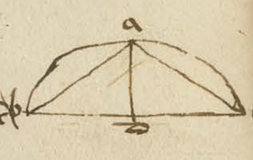

intelligit non comparare ad actum et hoc est quod
dicit philosophus quod intellectus actus quod dicit
intellectum aut intellectum est in pura potentia et
~~et nihil intelligit nisi comparare ad actum~~
vel intelligit aliquid dicitur non comparatur ad
actum, primum autem comparatur est privatio non
actus ab absoluto actu composito et distincto

Nona questio erit utrum dicitur, in
parte ista philosophus comparat unum et plura
in duobus capitulis. Secundo quomodo respondet in duobus
simplicibus. Tertio circa intentionem vero pa
paratur in tres partes quia primo ponit intentionem
suam. Secundo ostendit quomodo unum et plura opponuntur in
duobus capitulis. Tertio concludit quomodo diversimode
opponuntur unum et plura invicem indivisibile. Secunda
est hoc autem in duobus. Tertia ibi persequitur hoc
dicit primo quod dicitur est in 7° huius quod
unum et non unum nihil nisi dicitur vero
enim non dicitur sunt separatis primum. Secundo
non dicitur sunt potentia et actu et hoc vel unum
vel alterum contrariorum quod utrumque contrarium ali
quid est in actu aliquid impossibile. Sed autem
unum dicitur de actu et potentia vel magis
proprie dicitur de actu quam potentia. Tertio non
dicitur unum ipsum unum et non unum plura ita
vel quod ipsum unum est unum est aliquid plura

Notandum est quod primo intelligitur istud
capitulum volens dicere quod unum et indivisibile
vero sunt separata et de isto dictum est in
primo. Secundo non sunt potentia et actu et de hoc
dictum est in hoc nono. Tertio non dicitur unum
idem quod unum et non unum idem quod plura et de isto
parum vel medietate dictum est in vi et non
hic habere complexum tractatum de [illegible]
est unum [illegible] aliquid hic. Deinde autem
dicit [illegible] autem in duobus [illegible] ostendit quomodo est unum et
plura in duobus capitulis dicendo quod unum et plura est
in duobus [illegible] hoc quod intellectum opponitur et divi
dit intellectum unum [illegible] est divisibile primum
dividi et [illegible] primum opponi. Ergo autem
sic [illegible] plura dicit et [illegible] quodcumque
[illegible] aliud est vel non est quod intellectum pri
tat [illegible] est in intellectu et [illegible]
[illegible] est quando aliquid dicitur unum et aliquid
plura. unum unum et plura. intellectum et [illegible]
[illegible] ad [illegible] comparatur. non enim [illegible]
ab intellectu est [illegible] intellectum a [illegible] veri
tate accipitur non enim quod primo [illegible]
et albus [illegible] albus [illegible]
[illegible] albus unum [illegible] albus

Notandum est unum et plura intelligitur [illegible]
in [illegible] et in intellectu formalis
ita quod unum et idem quod [illegible] est in intellectu
[illegible] est in [illegible] et ideo dicit philosophus quod intellectum
est [illegible] et [illegible] non [illegible] intellectum
Deinde autem dicit sed hoc ipse comparat compo
nit ostendit quomodo unum et plura invicem
diversimode indivisibile dicendo quod aliqua
sunt quae semper componuntur et non possunt dividi
[illegible] non quo dicitur quod homo ita componitur
ad animal quod non potest dividi. Aliqua sunt
quae tamen dividuntur et non possunt componi nec
[illegible] unum [illegible] sunt plura sicut [illegible] ho
dividitur ab asino nec potest [illegible] unum ad
[illegible] aliqua sunt quae aliquando componuntur et ali
quando dividuntur sicut homo aliquando est
[illegible] aliquando non [illegible] et [illegible] componitur
[illegible] ipse [illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] aliquid [illegible] aliquid est [illegible] circa autem
[illegible] aliter [illegible] non est aliquid unum
aliquid plura sed [illegible] et [illegible]
[illegible] **Notandum** est quod [illegible]
[illegible] unum et plura [illegible]
[illegible] sicut habebunt [illegible] ita sic ha
bebunt unum et plura [illegible] aliquid componitur
aliquid dividitur [illegible] aliquid [illegible]
aliquid erit unum aliquid erit plura. [illegible]
autem quae componuntur semper dividuntur
vel [illegible] erit unum vel [illegible] erit plura. [illegible]
unum est [illegible] et [illegible] et [illegible]
[illegible] plura. et [illegible] unum est [illegible] non [illegible]
asinus et [illegible] [illegible] plura. Deinde
autem dicit [illegible] quod [illegible] ostendit quo
est unum in simplicibus et dividitur in duas
partes quia primo hoc ostendit. Secundo concludit
quaedam [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] in duas partes quia primo dicit
quod [illegible] unum in simplicibus [illegible]
[illegible] Secundo ostendit quomodo est unum in simpli
cibus [illegible] quod [illegible] plura. [illegible]
[illegible] ponit [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] ad [illegible] ita sic [illegible] ad unum [illegible] non
[illegible] in simplicibus et [illegible] non
[illegible] et hoc est quod dicit [illegible] quo
sic et non sic unum et plura [illegible]
[illegible]. non enim [illegible] est unum et
plura [illegible] non enim [illegible]
dicere quod [illegible] est quod [illegible] et aliquid
non sic quod est [illegible] et non et plura

non est in ysopo et cristallo sicut et albi ligni
sub ysopo subtilis et aerialis et non est dyame
tri ~~[illegible]~~ et incurvitatis(?) est in di
versorum contrariis quia dicunt dyametraliter i
incurvisibilitatis et quia est et ... est talis
non in talibus ideo nec verum et falsum. Deinde
cum dicit sed verum quidem autem falsum. Ostendit
quod est verum et falsum in talibus et dividitur
in duas partes quia primo hoc ostendit, secundo ibi
hoc ostendit quia circa talia non est decep
cio sed decipi. Primo enim dicit ergo quod verum in
talibus simplicibus est attingere per rationem et
similiter et contemplari eam, ut sic in
complexis consistit in affirmatione ita
in simplicibus verum consistit in attingentia
et contemplatione, affirmatio autem non est ea
quod contemplatio. Et sic in talibus verum est in attingere
ita contemplari est in non attingere. No
tandum est quod veritas in rebus et est una
enim veritas est intellectus simul quiditate
in re capiente. Alia est veritas intellectus
quiditatem dicere quod est quiditas affirman
tis. Aliter enim dicit intellectus verum quod
eo quod capit quid est hujusmodi aliter vero eo
quod affirmat ~~[illegible]~~ hujusmodi dicens
quod est hujusmodi pura de forte et platone
et aliter dicit intellectus verum quod eo quod
capit quid est albedo et aliter vero quod affir
mat albedinem dicens quod est albedo hoc
hominis album. Primo non dicit verum nisi eo
quod attingit rationem quidditativam primam ut sic
et simplicem, secundo autem non nisi eo quod
illam quiditatem quam attingebat compleci
tur ad aliud quod est et quod autem attingere est cogitare
quod ~~[illegible]~~ ... compositionem(?) intel
lectum ideo dicit philosophus quia veritas primo
non est in compositione, unde notandum est
quod sicut aliud est diffinicio et diffinitum ita =
aliud est compositio et affirmatio compositio
enim fit per duo simplicia autem per affirmationem
et sic aliud est diffinire et affirmare
sic alia est veritas apud intellectum
diffinientem et alia apud intellectum affir
mantem quia primo non est veritas ... aliter
quod intellectus capit quiditatem compositionem
per duo, secundo autem non ... est ibi ve
ritas quia eandem componit ... ponetur(?)
aliud quod est. Deinde cum dicit decipi

enim. Ostendit quod non est deceptio circa simplicia
et circa facit quia primo hoc ponit, secundo hoc
probat, tertio concludit quod verum et falsum est diversimode
in compositis et in simplicibus, secunda ibi et
omnes sunt actu ~~[illegible]~~ tertia ibi et non non
non. Dicit ergo primo quia circa quiditates
simplices non est deceptio nisi forte per accidens
sicut circa quiditates compositas non est deceptio nisi
forte per accidens. Notandum est quod Themis
cius exponit deceptio quasi alie opinionis deceptio
et quod sic: qui enim opinatur de forte sic et
de eo quod stat decipi, quia alie opinatur quod
sic in re. Et autem quiditates sunt eis
per uniformitatem sic habent, nec habent
opinionem infra se ipsas vel omnino non appre
hendit et sic homo non decipitur nec
non decipitur vel omnino apprehendit sicut
sunt et non est deceptio. Contra enim bene potest
apprehendi per unam partem et male per aliam
et ita potest esse deceptio. Possum enim bene
apprehendere rationem hominis et male app
rehendere quia apprehendo eum stantem vel sedentem
et ita in talibus potest deceptio, in simpli
cibus autem quia vel totaliter apprehendit vel
totaliter non apprehendit non potest deceptio
vel cognoscendo. Notandum est quod decep
cio non fit qualiter accidit in ... ratione
est solum accidens compositum et diversum et quod
circa simplicia non est accidens compositum et
diversum est solum accidens simplicis rationis
ideo circa talia non est deceptio. Decipi enim
non est aliud quam affirmare quod non affir
mandum vel negare quod non est negandum
et ideo deceptio non est nisi ubi est affirmatio
vel negatio, circa autem est illam quia in
simplicia est actus contemplationis et non actus
affirmationis vel diversi, quia ut adhuc melius
videatur. Notandum est quod decipi sumpte
... non qualiter ... decipi
sicut ... tertio
... totaliter ...
decipi quia non fit ... ne
gare quia ... nec deci
pitur nec non decipitur ...
decipere ... aliquid opinatur
circa rem quod non est in re. Sic autem ita est
in simplicibus quia decipi sic est simplicia quia simplicia

vel totaliter actualis vel totaliter igno
rantie ignorando non dispositus imperfectus
Notandum est quod partes dicuntur contraria
res secundum quod dispositio hic enim dicuntur contraria
sic accipiuntur secundum Boetium commentatorem quod ipse contra
ries intelligit vel inquantum contrarias
complectitur ad id quod est contrarias dicuntur contraria
rium secundum quod affirmans et una contraria contra
riare vel contrarias secundum simplicitates secundum
secundum quod inquantum contrarias complectitur ad
aliud et quod contrarie ad aliud affirmativum
secundum unum et plures et ita partes quod illud
sunt aliam partem quod non est secundum eundem
sicut secundum eundem alterum. hic enim dicuntur contra
rium homo non sit plures secundum quod in quantum
tamen in inanimatis complectitur ad aliquid
aliud secundum unum et veritas et plures. si enim
complectitur ad unum non est nisi plures
et hoc est quod dicit philosophus in libro quod in
contrariare simpliciter et cetera contrarie secundum
et plures per actus in quantum partem
affirmativum complectitur ad aliquid quod non
sunt. Deinde cum dicit. sicut ergo sunt
vera et non possibile. Postea quod dicit quod
sicut oratio simpliciter non est dispositio dicit
quod omnia ista simpliciter sunt actu et non
possibile. si enim sunt impossibile posset corrumpi
et corrumpi. ipsum autem eius nec generale
nec corruptibile. si enim generale et cetera
quod generale et est generatio. dicendum est autem quod
simpliciter est id in talibus ergo simpliciter quod non
sunt et in actu non est corrumpi. secundum autem vel
generale ergo imperfectum autem nullo modo sunt
hic autem in eis non sit disposito possibile
vel est in eis partes quod sunt quare dispositio
secundum illud sunt autem non sunt puta si quod
rere et si fabula sunt est corporea vel
incorporea. si enim dicere quod est corporea
est in dispositio quod sicut actu quod si non competit
Consequenter aliquid videtur sicut huius contra
scilicet quia dicit philosophus non sit
in possibile ergo non secundum orationem ca dispositio
et dicit quod sit quod duplici via
passibus veniam. Deinde cum dicit secundum
rationem Notandum est quod dicuntur contrarium
secundum duobus modis aliquid enim hac
ontem ex parte rerum aliquid ex parte

rei. dispositio enim quod est oratio consequentia
secundum orationi ex parte rei et hoc quod contingit
est impossibile et animale. quod enim sit per hoc
ex parte oratio sortem sedente vel sedere
hoc secundum quod sit secundum stare vel sedere et ita
hic dispositio orationis ex possibilitate rei quod
quod autem oratio illud orationis dispositio ex
parte rerum Oratio autem rerum necessaria et
supernaturales non secundum orationem dispositio ex parte
rei secundum solum ex parte rerum quod enim sicut corrupti
nec trinitatem ergo hoc non secundum orationem
ex parte rei quod homo sit aliquid animal aliquid
non quod hoc orationis ex parte rerum et sic in
supernaturalibus secundum dispositio ex parte rerum
in contingentibus autem ex parte rei aliquid
et hoc per potentiam et mutabilitatem quod
aliquid sunt sub una dispositione et aliquid
sub alia. et hoc voluit dicere philosophus in
libro quod ex impossibile non est potentia a
non est in possibile hic dispositio secundum ex parte rei
Secunda vero est ex parte et partes
ex hoc enim quod non sunt impossibile sunt
purum actum et ex hoc quod sunt purum
actum vel totaliter necessarium vel totaliter
sicut simpliciter. ex hoc autem quod totaliter
necessarium non est in dispositio quod dispositio
ut dicendum est non sit [illegible] quod in
possibile non sunt, simpliciter sunt, et quod simpliciter
sunt non est in dispositio in partes inquantum
illud simpliciter apprehendunt contra et partes
actum compositum vel divisum et quod
dicuntur actum compositum vel divisum secundum
et dispositio est oratio illud aliquid secundum disp
ositio partes. Consequenter aliquis
videtur sicut quia philosophus sicut secundum ipsum
eius ergo non generale nec corruptibile nec
est impossibile [illegible] quod philosophus imaginale
quod formalitas est ipsa creatura [illegible]
ergo [illegible] vita dicit [illegible]
[illegible] dicit ipsa [illegible]
[illegible]
actum quod sunt [illegible] quantum
enim appropinquat ad magis tamen appropinquat
ad non [illegible] forma autem pura non est
in ipsa creatura. Sed ergo dicendum est quod id
quod est tamen non [illegible] si enim
generale magis [illegible] quatenus autem

licet diameter nunc appropinquet ad non [illegible]
esse et contradictoria quasi esse et non esse
non et parum [illegible]. Sed dicitur sequitur
quod id quod est verum est non est in potentia
quantum cum liceat potentia sed licet non
esse non et parum [illegible] sed contradictoria esse et
non esse [illegible] dicitur et non [illegible]
[illegible] quod [illegible] et falsum [illegible]
est [illegible] in simplicibus dicendum quod
et ut verum et non et ut falsum unum [illegible]
[illegible] quam cum componitur quod est compositum
[illegible] verum est sed autem non falsum est [illegible]
est verum in simplicibus et hoc verum [illegible]
[illegible] est simile sive composita
sed autem non [illegible] non est circa autem [illegible] [illegible]
[illegible] sequitur quod [illegible] falsum autem et
deceptio non est sed tantum ignorantia non [illegible]
ista ignorantia est sicut caecitas. caecitas
enim est privatio potentiae visivae. Circa quod
notandum quod [illegible] absoluta [illegible] est
quod aliquis privatur potentia intellectiva [illegible]
autem non est in nobis [illegible] [illegible] sicut
quod [illegible] non intelligimus [illegible] [illegible]
[illegible] **Notandum** est quod ignorantia
potest accipi secundum duos modos. una enim [illegible]
[illegible] sicut privatio potest accipi duobus
modis [illegible] ista ignorantia possibilis aliquis
[illegible] privari [illegible] potentia intellectiva [illegible]
intellectiva et [illegible] ignorantia [illegible] [illegible] sim-
[illegible] et separatis potest accipi duobus
modis [illegible] sequitur quod privatio potentiae
intellectivae et [illegible] [illegible] [illegible] alio
modo sequitur quod [illegible] actu intellectu
et [illegible] ignorantia potest et in nobis [illegible]
[illegible] separatis. Deinde cum dicit [illegible]
[illegible] [illegible] quaedam [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] notandum
quod [illegible] est [illegible] [illegible] possibile et impossibile
quod possibile aliquid non est et aliquid est et aliquid
[illegible] aliquid [illegible] et aliquid non [illegible]
[illegible] [illegible] quod [illegible] [illegible] [illegible]
ad [illegible]. autem impossibile [illegible] est. sic [illegible]
est quod homo sit asinus. [illegible] dicit quod in
[illegible] possibile potest et decipere sed quod [illegible] cum
aliquid sunt et aliquid non sunt potest et
decipere sed [illegible] hoc est secundum veritatem [illegible]
sed quod [illegible] [illegible] possibile sic ille decipere
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible]
autem et in impossibilibus non potest decipere

sed quod. sed cum [illegible] [illegible] quod homo
est animal non potest decipere in eo. sequitur quod
[illegible] [illegible] non ad quod [illegible] [illegible]
non [illegible] [illegible] [illegible]. Sed impossibile
non potest et decipere sed quod. [illegible] [illegible]
[illegible] homo non [illegible] asinus non potest
hoc [illegible] quod homo [illegible] aliquid [illegible]
[illegible] [illegible] quod sed hoc non est sed quod homo non
est asinus [illegible] [illegible] [illegible] dicit cum
quod [illegible] est quod [illegible] [illegible] [illegible] non
est [illegible] sed quod et hoc sed aliquid [illegible]
[illegible] [illegible] et immobilia. Si enim aliquid [illegible]
[illegible] quod triangulus habet tres [illegible] mobile
et [illegible] non [illegible] quod quandoque habeat
duos rectos [illegible] non [illegible]
quod sed [illegible]. sed cum quidam [illegible]
non [illegible] et [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible]
[illegible] quod immobile est [illegible] unus non [illegible]
[illegible] est aliquid [illegible] [illegible] quod [illegible] est ad [illegible]
unus [illegible] impossibile quod [illegible] non est aliquid
immobilia [illegible] sed [illegible] [illegible] quae [illegible]
et [illegible] [illegible] sic [illegible] vel [illegible]
[illegible] [illegible] et primum ad [illegible] [illegible]
[illegible] et [illegible] vel aliquis [illegible] [illegible]
et primus vel aliquid [illegible] [illegible]
et [illegible]. quod dicit [illegible] immobilitas vel
est [illegible] [illegible] [illegible] sic totum subiectum
vel sed [illegible] [illegible] aliquid quod sit
subiectum vel est quod [illegible] sic aliquid sub
[illegible] et [illegible] sic ad [illegible] sic ali-
quid [illegible] [illegible] est par et aliquid [illegible] est impar
quod autem aliquid sit hoc et aliquid non hoc
potest [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] sic vel [illegible]
[illegible] [illegible] autem [illegible] [illegible] non sic quod
non est [illegible] inferior [illegible] [illegible]
sub illa nullus probabit aliquem aliquid
esse [illegible] sic aliquid non [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] sic [illegible] vel [illegible] dicet
vel mentietur

Explicit liber nonus

Nunc quod multis modis
dicatur, propter quod primus de-
terminat de ente secundum quod salvatur
in decem predicamentis et hoc
in primo, et secundum quod salvatur in actu et
potentia et hoc in IX°. In isto libro de-
terminat de ente secundum quod salvatur in uno
et multo et dividitur in duas partes quod in
prima parte determinat de uno secundum se, in secunda
parte determinat de uno per comparationem ad multa
sibi opposita. Aut unum et multa. Prima pars
in duas partes quod primo ponit multiplicitatem
unius. Secundo determinat de quibusdam proprietatibus conse-
quentibus unum ibi magnitudo. Prima in duas
quod primo ponit multiplicitatem unius
unius. Secundo unius dicit quo divisim modo-
rum distinguitur propter ea unum
... quod unum non est unum ... circa
logica quod in pluribus modis unum salvatur
secundum per se et per accidens. Dicit quod cum multipliciter
prima pars in duas quod primo potest dici mo-
dos unius. Secundo salvatur colligit eos
dicens quod ipse prima pars in
tres partes quod primo ponit primum modum
unius secundum tertium. Tertio ibi tertium et quartum
et amplius etiam. ... Sed hoc autem sicut
una fuerit. Dicit primo quod in isto libro
magis ostenditur quomodo dicatur
multa. Dicendum quod unum dicitur multi-
pliciter. Secundo capitulis, et primum sunt [illegible]
... accipiunt modos unius secundum accidens
sed iam sunt se. Inde enim modos unius quod
sunt per se sunt principales ... per
quod ... continuum dicitur unum
continuum enim unum est aut simpliciter continu-
um aut magis illud continuum
unum quod est continuum per naturam et non per
contactum vel colligationem. Unde enim sunt
continua per naturam. Et de unitatibus illorum
continuorum illud est magis quam ... est
magis indivisibile et magis simplex ...
unde quo dicit quod linea recta non
habens angulum est magis una quam linea
angulata. Et hoc quod motus eius uniformis
est et magis simplex. In linea enim recta
sit una pars moveat totam movetur. In linea
autem habente angulum possumus imaginari
quod una pars movetur alia quiescente.
Quaereret aliquis utrum continuum sit
unum et videtur quod non quod de ratione unius
est quod sit indivisibile, de ratione continui quod
sit divisibile. Ergo continuum non est unum. Di-
cendum est quod ... dupliciter possumus
venari quod continuum est unum. Sed videtur
quod dicit quod est unum potentia et actu. Et a-
dicit se confundere quod est unum
et unum ... sunt vel ... vero
et ... dicit quod potentia et actu quod
potentia non dividitur actu autem dividitur
unde ... quod sunt in potentia sub aliqua for-
malitate ut sic indivisa sunt. Ea autem
quae actu et separata proprie aliquid for-
malitate ut sic divisa sunt et multa
simpliciter. Et cum quod actu non dividatur sic
dicitur est in anno meo. Et quod partes quae
sunt in continuo propter separatum aliquam
actualitatem multa sunt et non sunt unum.
Nunc autem quod cum potentia sunt in continuo toto
vel sunt actu separata sed sunt in potentia per
...antiam unum actu ... ut sic
indivisa sunt quod ut dicit ... potentia non
dividitur. Quae autem sunt indivisa sunt unum
quod indivisio est unitas. Hic autem uni-
tatem continui et indivisionem manifestat
... per motum ... est cum quod in ...
quae actu movetur unum ... quiescit ...
et hoc quod divisa sunt. Distinctio
... motus est signum divisionis. Sed quod in
continuo una pars movetur movetur alia
signum est quod ... indiviso et ... unitas
sic primo prima ... [illegible] ...
est ... quod est unum ... et unum
... continua ... quod sunt ...
tate unum non est aliud nisi unitas di-
visa. Sic unum ... hoc est quod ...
... divisa est et ... non ...
aliqua unitas quae posset dividi in
multa ... non est unum ... quod ...
non dicit ... unitate quae divide-
... non est unitas ...
... quod non est alia unitas ...
quae divida ... in ... continua ...
non est unum ... unum ... ea quae
hoc quod alia unitas in alia divide-
... secundum ... unum non est unitas
divisa. Sic autem ... unum quod ...

sibi et quod ista divisio unius ita quod per rationem unius eius divisio per causam ei unius. Ideo autem secundum prius continuum. prius enim continuum secundum ideo quod eius divisione per causam unius et non unum secundum. Immaginari habemus enim quod eadem contrarietas secundum magis divisio et divisio sed tamen dicitur quod continuum et indivisio eius secundum quod unum continuum autem divisio eius quod unum. Sicut eadem contrarietas [illegible] indivisio et divisio sed tamen ut indivisio secundum unitatem ut autem divisio secundum unum et sic eadem contrarietas secundum unum et multa. Ad argumentum per dictum primo [illegible] dicit philosophus [illegible] ad [illegible] dicitur quod [illegible] secundum dare minimum in minimo et non dare sicut una hora minima secundum et non minima secundum minima quantum ad [illegible]. In quantitate sicut una hora secundum partes [illegible] quod in [illegible] hora non secundum descendendo infra unam quantitatem autem una hora secundum quod continuum sit non secundum minimum. Quod continuum secundum divisibile in infinitum [illegible] sicut una hora in quantitate secundum partes [illegible] indivisibiles secundum quantitatem secundum autem quod continuum divisibile secundum et sic [illegible] hoc [illegible] divisio [illegible] secundum divisibile et indivisibile sicut dicitur in positio quod unum unum ~~[illegible]~~ secundum continuum quantitatem secundum partes [illegible] non quo [illegible] una linea vel due linee indivisibiles secundum quantitatem [illegible] secundum continuum sed divisibile. Ad [illegible] secundum ad [illegible] et forte [illegible] quod [illegible] sit [illegible] unum quod sit divisio actu. tamen non secundum [illegible] quod possit dividi. [illegible] quod secundum actu divisio actu unius secundum. quod autem sit actu unum et unum actu secundum impossibile quod sit [illegible] divisum et indivisum. quod autem aliquid possit dividi et quod sit actu unum hoc secundum possibile. quod quod possit dividi per [illegible] unum. quod autem aliquid sit actu unum et potentia multa hoc non secundum impossibile sicut non secundum impossibile quod aliquid sit actu [illegible] et potentia [illegible]. sic ergo non secundum impossibile quod aliquid sit et unum et continuum et quod continuum non dicitur actualis divisione sed solum potentialiter. Secundo

Secundo queret aliquis utrum hec unitas que per se unius consequitur solum magnitudinem [illegible] in aliqua alia forma continua [illegible] secundum [illegible] quam per aliquid [illegible] aliam per se [illegible] divisibilem [illegible] unum [illegible] per se unum in [illegible] non dicitur secundum in partibus questionis quod unum causat unum [illegible] quod unitas dividitur sicut quod dividitur et non dividitur sicut hic quod aliam continue per se et aliam per accidens ita solum sit hic unum et unitas. Unde [illegible] quod hec unitas que per se causat unum [illegible] secundum magnitudinem. [illegible] in aliqua forma que [illegible] magnitudine. quod cum sit aliquid unum [illegible] et tamen possit dividi [illegible] continue. [illegible] forma que [illegible] magnitudine et hoc quod [illegible] continue quod possit habere partem [illegible] [illegible] autem continue formis quod [illegible] magnitudine principaliter. Ex quo sequitur quod divisio quantitatis quod quod quantitas secundum quod unitas causat unum [illegible] divisio albedinis quod quod albedo secundum quod unitas dicitur causare unum. secundum tamen dicitur quod quod quantitas per se divisione possit causare unum hoc [illegible] non [illegible] in quantitate divisibilis ad divisionem quantitatis itaque [illegible] divisio [illegible] in albedine non per [illegible] ad [illegible] in quantitate albedo [illegible]. Videtur autem aliquid aliud unum a continuo [illegible] quod non sit [illegible] magnitudinis possit causare unum ut patebit in sequenti questione. Tertio

Queret aliquis utrum aliquid unum quod non sit continuum nec [illegible] magnitudine possit causare unum [illegible] quod in forma questionis ostensum secundum quod unum quod secundum continuum [illegible] per se causare unum. In [illegible] autem questione ostensum secundum quod hec unitas que secundum continuum possit causare unum per suam divisionem [illegible] unum quod [illegible] magnitudine [illegible] per se causare unum quod dividitur ad divisionem continui. Restat ergo tertia questio utrum sit forma [illegible] que nec secundum quod continua nec secundum quod [illegible] magnitudine possit causare unum [illegible] questionem [illegible] solum dicam [illegible] hic [illegible] dicendum secundum [illegible]. [illegible] hoc [illegible] modo [illegible]. Dicam enim quod [illegible] forma [illegible] illa que secundum [illegible] in continuo per se causare unum per suam divisionem [illegible] secundum quod ut dicendum secundum aliqua

unitas posset constare unum per se dicitur
hoc potest primo secundum magistrum probatus autem secundum in
aliis formis inquantum correspondet magi-
nimo. ita quod omnis unitas que per se divi-
sione preconstare unum vel secundum quanta potest
vel partes, ille ergo forme que non sunt
quante potest nec partes ultimo non dividi
potest ita quod per se dicitur constare unum et est
secundum causa qualiter in corporalibus a natura non
sunt plura individua sub una
specie hoc secundum commentatorem super [illegible] forma
autem separata a materia dividi non
potest nec per se nec partes quod non sunt
quanta per se nec quanta partes Alius
modus dicendi secundum quod omnis forma separata
secundum quod unitas que quidem dividi potest per plu-
ra individua et per quod constare
unum quod omnis forma separata plurificabilis secundum
alias non est species que forma que plurificari
non potest que singularitas secundum quod autem sit
species et quod sit que singularitas hoc
simpliciter. quod cum speciei accidit singula-
ritas et nullo [illegible] sit tamen unitas accidit
quod sit tamen unitas. Dicunt ergo isti quod
forma separata dividi potest et plurificari secundum
dicitur quod forma materialis [illegible] hoc plu-
rificatur quod corporalis in materia quanta. forma
autem in materia non plurificatur per
quantitatem sed per se ipsa et secundum hoc tamen
in hac forma quam in illa potest [illegible]
[illegible] sub una specie. De hoc autem
[illegible] dictum est in [illegible] physicorum [illegible]
[illegible] videlicet [illegible] secundum modum [illegible]
Item cum dicitur [illegible] potest
secundum [illegible] modum unum et divide in
duas partes quod prius potest illud medium
[illegible] concludit quidditatem [illegible] quod patet
dicitur ergo primo quod non solum [illegible] secundum
unum sed illud unum quod secundum [illegible]
totum habet [illegible] quod dicit non solum
unitas secundum ipsa continuitas sed secundum aliam
unitas que addit super ipsam sed unitas
que secundum [illegible] forma [illegible] quam aliqui
dicunt totum. magis autem illud
totum [illegible] unum quod secundum unum [illegible]
[illegible] et non [illegible] sunt illa
que sunt [illegible] unum vel [illegible]

[illegible] vel per aliud modum [illegible]
secundum unum quod [illegible] nisi [illegible]
secundum unum. hoc autem unum secundum [illegible] magis
secundum [illegible] et unum. [illegible] autem [illegible]
[illegible] accidit quidditas ad [illegible] quod
si [illegible] una [illegible] unum [illegible]
alia Notandum secundum quod unitas est que
individuo eo modo quo aliqua sunt
individua eo modo sunt unum. aliqua
autem sunt individua in forma continuitatis
et secundum [illegible] dicitur [illegible] primus modus unius
Et alia individuo que addit super ipsam
secundum quod aliqua non solum sunt individua
in forma [illegible] sed etiam in forma [illegible] et
secundum hanc divisionem [illegible] modus
unius. hanc autem divisionem [illegible]
modus [illegible] per individuationem modus
que [illegible] sunt divisa ad [illegible] potest
[illegible] ad divisa [illegible] et individuo [illegible]
[illegible] autem que sunt divisa sic sic [illegible] quod
[illegible] unum et aliud [illegible]
unum et aliud. [illegible] cum dicitur quod
patet concludit quidditatem [illegible]
[illegible] quod illud secundum unum [illegible] modus secundum
individualis. [illegible] hoc concludit quod illa magis
[illegible] modus secundum magis unum
et magis individualis. illa secundum magis
unum [illegible] autem secundum magnitudo primi
[illegible] primi celi et hoc secundum quod dicit [illegible]
quod [illegible] secundum [illegible] quod [illegible] aliqua mag-
nitudo secundum quod [illegible] primi mo-
tus circularis quod ista magnitudo secundum max-
ime [illegible] et magis una [illegible]
quod [illegible] primi motus.
una autem quod [illegible] magis unum
secundum et magis [illegible] et sic [illegible]
[illegible] unum. quod unum [illegible] secundum
[illegible] quo ad primum modum et unum
[illegible] secundum quod totum et [illegible] per formam quo ad
secundum modum. Item cum dicitur [illegible]
[illegible] vera potest secundum modum [illegible]
unum [illegible] cum [illegible] notandum
secundum quod aliqua sunt que sunt unum [illegible]
[illegible] et totum que [illegible] in [illegible] divisum
sic [illegible] magnitudo. [illegible]
una secundum quod [illegible] [illegible] secundum
[illegible] unum [illegible] et unum

formalitatem et tamen indivisibilis non est unica [illegible]
esse quam sunt in uno et [illegible] et diversis [illegible] plura
in eo sunt unum [illegible] et tamen stant
sibi repugnantia sunt plura in eo. Sed tamen sunt unum
in tantum indivisibiliter. Aliqua sunt quae sunt unum
in tantum quod ea cognoscere est cognoscere unum
et ideo sunt unum in eo [illegible] unum realiter
unum [illegible] uno quam [illegible] et divisi non
potest [illegible] qualis unitas significatur [illegible]
[illegible]

[illegible]

dividitur in duas partes quarum prima ponit
quod esse unius salvatur in pluribus suppositis
et personis. 2o movet quandam dubitationem circa
illa que dicta sunt de electione et causa. Dicit ergo primo
quod oportet intelligere quod illa que dicuntur eandem
non dicuntur eandem simul secundum suppositis et personis
ad hoc autem videndum. videndum est quid
sit esse unius et esse eius. propter quod videndum est quod
unum dicitur tot modis sicut dictum
est et eius quod contrariatur aliquis istorum modorum
illud vocatur unum. Verbi gratia unum quod
esse eius quia indivisum alteri divisum
est. quia autem alterius 2o quod est magis proprium
quod illi proprium et magis proprium non
quod quidem non separatur eorum illius quod continet
est magis proprium eorum importare proprium
est magis proprium non. hoc autem 2um habere
non sit nisi secundum sit primo in
potentia. et hoc quod est proprium ei. proprium
autem est sicut est importare. Deinde cum
dicit sed de electione et causa. quod dubitaverit quod esse
unius salvatur in aliquibus secundum partes et personis
tamen. ad hoc autem videndum accipienda
erat esse et esse importata proprio unius
et non salvatur primo in eo quod sit proprie
operatur eorum importatum per nomen. 2o
autem salvatur in illo quod est magis
proprium nomini. movet autem hoc quod dubi-
tat per eum dicens quod ita est de uno
sicut de electione et causa. si enim volumus vi-
dere quomodo electio salvatur in pluribus debemus
accipere eorum electi quid est dividere i.
dividere invicem in duobus sicut dicimus quod
esse electi est in genere quod est esse est
tamen quod dicere proprio vel dividere sunt
infinita et. autem esse non est idem illo
magis salvatur. genus enim est electio et
similiter quod secundum proprium secundum sicut quasi
quoddam separatum. forte tamen est electio vel for-
te aliquid aliud. quamvis autem sit electio
tamen certum est quod sit genus electio quod non est
idem et genere et electio aliud omne
electio tamen et genus. tamen enim dicit quod
est electio. genus et electio quodammodo sunt
idem quamvis non sunt idem enim idem in re
et nomine. quia ratio generis est electionis est tamen
non sunt idem et non quod esse electi sit
esse generis. genus enim non electio tamen sit

nat quod esse electi quod quoniam primo satis ali-
quid tamen inepotuit. insuper ipsum genus
sint tamen hoc non separat quod esse electi sit
esse generis quod esse electi sed esse contrarium
in pluribus secundum partibus et personis et sicut
dictum est de ratione electi ita dicendum est de ratione
cause et similiter. De uno quoque est esse unius
esse enim unius et esse eius est esse indivi-
sum. quod esse unius sit esse indivisi et separati et
ista salvatur in pluribus quod unumquodque sic
properat individuorum ita properat uni-
tatem. aliquid sunt enim que sunt indivisa
~~per locum~~ loco autem esse autem inter tempo-
ra autem sunt que sunt indivisa totaliter
loco quod dicitur quod totum sit non totum quod 2
partibus inhaerat parte terra includit primo enim dicitur
intelligere quod omnes modi unius properant
unum eorum scilicet eorum individuorum et sunt dimen-
siones propter quod illius totum sunt dimen-
sionum unius quod aliquid sunt que sunt ~~indi~~
indivisa loco et tempore aliquid sunt que sunt
indivisa in forma naturali quod dat et totum
et perfectum. aliquid sunt que sunt indivisa esse
et ratione sicut dictum est in precedentibus
2 secundum quod dat intelligere per hoc quod ista esse unius
que salvatur in pluribus modis unius non
est idem ad aliquid illorum sicut si esse unius
sit esse individuorum si esse individuorum salvatur
in contrario non est idem esse individuorum et
contrarium. aliud omne indivisum et omne
unum et contrarium quod plus est quod esse indivi-
duorum est in pluribus quod contrarium. unde contrarium non
est omne individuum sed quoddam. et potest ex eis
de ratione electi. esse enim electi salvatur in
genere. tamen non est idem et electio et esse genus
aliquid omne electio et genus unde licet
sit una ratio genus et ~~electi~~ genus
quod est electio tamen esse electi non est
esse generis. sicut ad dicere hoc est ad idem
tale dicere contrarius et per ad tamen esse
animalis non est esse hominis aliquid est
3 ad et homine et tamen quod dat intelligere
quod ex hoc licet tamen esse unius quod esse in-
divisi salvatur in pluribus tamen salvatur
in eis secundum partes et personas quia que sunt
que magis appropinquant ad eorum unius et
ad eorum eius quam que unius et ponit exemplum
de ratione electi. esse enim electi est exemplo

primo quarum de rationalibus et in eo quod
positum est ad eorum primationem. Secun-
dus solum in eleventi (?) sic incipit ...
non prius est primo solum in prima
media et ita hoc sequitur elementi ...
aliquid ... ...
... electum ... et ... commensurabile ... ad
... ... electi primo ...
... aut aliud

Sexte vero in eo ...
... posuit intelligere autem
... ... in hac parte ponit
quandam proportionem ... et dividit
in duas partes quarum prima est quod ...
... ... ita quod ...
... mensurat ... parte ...
quedam ... ...
... ... prima pars
in duas partes quarum primo ... ...
... ... illa ... ...
... ... dicit ... primo ... ...
... mensurat magis ... ...
... in ... ... quod ... ...
... aut in ... ...
... ...
ad aliam ... duo ... ...
... ... mensure ... ...
... ... mensure ad aliam
... ... dicit ... ...
... duo supposita et dividit in
duas partes ... ... duo ... ...
... ... aut dicit ... ...
... ...
... ... quadratum ...
... aut quadratum ...
... ad ... ...
... ... aut ...
... ...
... ... quadratum ... primo ...
... ...
... ... Notandum est ... ...
... ... mensurat
primo ... ...
... mensure ... mensurat ...
... ... a ... ... mensurat
... ... me-
... aut ... ...
... ... quadratum ... ... quod

... ... mensurat ... ...
... ... mensura duobus ...
... ...
linea ... ...
... ... dicit ... hec linea
... ... duorum ... ... aut ...
quadratum ... ... mensurat ...
... ... mensurat ...
... mensurat ... quadratum ...
... mensurat ... ... primo
... ... mensure ... ... mensure
... ... dicit
... ... illud ... primo ...
... ...
mensurat ... ...
... ... mensura ... ...
... ...
... ... quod ...
... ...
... ... Cadit aliquis
ad evidenciam ... ... mensura
primo ... ...
... ... aut
... possibilis ... duobus ...
duabus ... ...
... ... quadratum ...
et quadratum ... ...
... notandum ... quantitas ...
... ...
... ad quadratum ... ... in-
tellige ... ...
dicitur ... ... aut ...
... quoddam ... ...
dicitur ... ...
... ...
... quadratum ... dicitur ... ...
... ...
... ... Et
... aut ... mensura ...
... ... dicitur ... ...
... aliquis ... ...
... ... aut ...
... mensura ... ...
... ... quod
... ...
... ... aut
... amplius ... ...

mensurat quia non est mensurabilis inmagnitudine
cum quod quantitas quia licet secundum se
habilis non possit habere secundum se mensurari
[illegible] quia secundum unum licet secundum se [illegible] non
non possit habere secundum se primo mensurare quod
[illegible] non possit [illegible] primum [illegible]
unum quod secundum [illegible] aliquid stat [illegible]
quadrantem licet secundum primum. patet quod pa
tria 2a via secundum quod dicta quod secundum [illegible]
unum quod secundum predicta unum [illegible] quod unum
hoc secundum unum [illegible] applicari ad magnitudinem et
unum quod secundum predicta unum applicari ad
magnitudinem sicut ad magnitudinem continuam vel sonos
vel aliquorum plurium inmagnitudine cum
quod in melodiis secundum quod unum applica
tur ad sonos et sonare secundum aliquid quod
licet secundum unum [illegible] secundum alia quod licet secundum
unum. sicut dico diesis et diesis sonos
ita dico de ponderibus [illegible] ponderibus [illegible]
quod licet secundum unum sicut uncia et [illegible]
quod [illegible] secundum unum sicut ponderibus quod mensurat
et mensurat [illegible] uncias [illegible] dicimus
quod libra licet [illegible] uncias. dicimus
quod libra licet secundum unum [illegible] unciae. unde
[illegible] unum et [illegible] inponderibus secundum
unum applicari et unum applicari [illegible]
[illegible] formalitas [illegible] applicari ad omnia
[illegible] mensurare [illegible] et [illegible] uncias
ad omnia que [illegible] mensurat [illegible]
unum quod in sua formalitate potest primo
[illegible] unum [illegible] mensurare [illegible] non [illegible]
unum applicari [illegible] cum unum
quod secundum [illegible] unum [illegible] possit
[illegible] mensurare [illegible] primo
[illegible] non [illegible] sicut [illegible]
cum quod unum [illegible] mensurat [illegible]
unum [illegible] unum [illegible]
in sua formalitate potest primo [illegible]
[illegible] mensurare [illegible] cum et hoc quod
formalitas potest applicari ad omnia [illegible]
comparare unum [illegible] que [illegible]
hoc unum secundum predicta unum [illegible] quod unum
non [illegible] sicut applicari ad
hoc dicendo [illegible] unum [illegible] secundum predicta unum
[illegible] quod unum secundum id [illegible] primo [illegible] mensure
[illegible] et sicut patet 2a via [illegible]
[illegible]
[illegible] mensurare et [illegible] unum [illegible] ad

alia [illegible] in [illegible] que secundum
unum [illegible] mensurat omnia illius [illegible]
et dividitur in duas partes quod primo ponit quod
dicit secundum 2o [illegible] quedam [illegible]
[illegible] cum [illegible] in duas partes
quod primo dicit quod in [illegible] que secundum una me
sura [illegible] 2a parte dicit quod [illegible] mensura
secundum [illegible] mensurat [illegible]
[illegible] in duas quod primo ponit quod secundum
una mensura unius [illegible] 2o dicit
quod aliquando [illegible] quod [illegible] plures mensu
re in uno [illegible] non [illegible] cum uno
[illegible] in duas quod primo ponit quod [illegible] me
sure [illegible] ad alia [illegible]
tate 2o [illegible]
[illegible] cum [illegible] dicit
quod primo ita dicendo secundum quod [illegible] mensure po
[illegible] unum [illegible] cum [illegible]
[illegible] ad alia [illegible] cum [illegible] et
mensure in [illegible] que secundum [illegible]
[illegible] illius [illegible]
mensura una secundum [illegible] que et
in longitudine et in latitudine et in [illegible]
et in [illegible] et [illegible] modis
cum [illegible] unum quod mensurat omnia
illius [illegible] ad dicit [illegible]
[illegible] cum [illegible] quod
in [illegible] que secundum unum quod mensurat
omnia illius [illegible] et dividitur in [illegible]
partes quod primo [illegible] in [illegible] et [illegible]
2o [illegible] sicut in
[illegible] 3o [illegible] in motibus
2a in [illegible] cum [illegible] 3a et [illegible]
[illegible] in [illegible] et [illegible]
ad [illegible] primi [illegible] secundum quod [illegible]
secundum [illegible] et unum [illegible]
in quod [illegible] et unum [illegible] gradus
[illegible] magnitudinem
sicut cum in [illegible] ordinate post [illegible]
[illegible] 2a [illegible]
[illegible] in [illegible] formalibus
post ordinate [illegible] primo gradui [illegible]
[illegible] omnes gradus [illegible] et [illegible]
non secundum [illegible] magnitudinem non [illegible] magis
et minus [illegible] secundum [illegible] magis et minus secundum
[illegible] magnitudinem quod [illegible] magnitudinem
secundum mensuram magis et [illegible] minus. vel
aliqua [illegible] magis alba vel
minus quod magis [illegible] vel minus

ab ipso albissimo. Si autem hec regula
vera esset, ergo dare maxime et minime grave
quia sic maxime dare et grave quodlibet
sic mensura omnium gravium. Et sic ergo da-
re maxime et minime leve, ergo esset da-
re levissimum quod esset sic mensura
omnium levium et sic minime gravium et
levium ergo dare unum [illegible] patet
lectura physicorum. Dicitur enim quod gravitas
et velocitas, levitas [illegible]
vocatur enim hic velocitas levitas
habet ad gravitatem in genere quod unum et idem sit
grave et leve. Grave enim et leve
dicuntur multipliciter. Uno enim modo
dicitur grave quod habet gravitatem inclinationem
ad locum deorsum, et leve sive velox quod
habet [illegible] inclinationem ad locum deorsum
secundo modo vero solet dici grave quod habet incli-
nationem sed quod habet contrariam inclinationem eo
modo quo dicimus quod hoc est gravius illo quia
gravius hoc, secundo modo accipitur magis sonat
[illegible] secundo modo. Dicitur leve sive velox non
solum quod movetur sursum sed quod habet contrarium motum
eo modo quo dicimus hoc est levius illo et hoc
secundo modo velocitas vel levitas invenitur
in terra et in aqua et sic gravitas invenitur
in levi. Contra dicit primo quod aliquid dicitur
quod terra leve secundo terra [illegible]
tertio [illegible] dicitur quod aer est levis et gravis
[illegible] sed enim accipiatur leve pro illo
quod habet inclinationem ad locum sursum sic quod
accipiebatur leve primo modo sic ignis et aer
levis sed si autem accipiatur leve sic quod di-
citur quedam comparatione sic aer est
qualis gravibus [illegible] leve
quam ignis. Notandum quod [illegible]
[illegible] in aliquo [illegible] quantitatis [illegible]
[illegible] cum [illegible] quantitatis [illegible] pars non
[illegible] in aliquo [illegible] in eo [illegible]
[illegible] quod pars [illegible] composita. Omnia
ergo que mensurantur et mediantur [illegible] quantitate vel
enim [illegible] quantitate vel habent aliquem
modum quantitatis. Sed ergo grave et leve debent
mediari [illegible] mensurare [illegible] quod mediatur ali-
quo modo quantitatis hic autem non quantitatis
[illegible] maxime et minime et ideo dicit philosophus quod gra-
ve et leve possunt considerari duobus modis
uno [illegible] quod non dicitur [illegible]

[illegible] non inclinationem ad locum deorsum vel sur-
sum et [illegible] modo accipiendi non [illegible]
[illegible] in gravi et levi [illegible] mensurabilis
quia [illegible] considerari grave et le-
ve sicut quod mediatur modo quodam
qui [illegible] maxime et minime et sic [illegible]
[illegible] grave et leve mediatur [illegible] mensura
[illegible] quod mensuratur per maxime grave et
per maxime leve. Sicut [illegible] modo ac-
cipiendi grave [illegible] et leve in
gravi sicut quod minime leve grave [illegible]
maxime et minime leve grave [illegible]
[illegible] ad dicit [illegible] omnibus autem
[illegible] quo unum [illegible] quod mensurat
in linea et [illegible] in duas partes [illegible]
[illegible] quod dicitur [illegible] quod
[illegible] [illegible] dicit
[illegible] quod in [illegible] gravibus [illegible] unum
[illegible] et [illegible] omnium quod sunt in
uno genere [illegible] illis [illegible] me-
sura [illegible] autem [illegible] minimum
et medium quod autem [illegible] in linea [illegible]
[illegible] mensurat linea [illegible]
linea mediante [illegible] linea [illegible] et
per illud mensurat linea [illegible] in omni genere
[illegible] quod [illegible] unum et mediante hoc
autem mediante [illegible] sunt in genere
[illegible] sunt in genere qualitatis [illegible] color
sic albedo mensurat omnes colores in genere
autem qualitatis [illegible] mensurat [illegible]
[illegible] dicit [illegible] quod [illegible] manifestat [illegible]
quod dicit. [illegible] unum quod
mensurat in unoquoque genere sed medium
hoc autem [illegible] non
[illegible] mensura aliquid [illegible] mensu-
rat et [illegible] mensuratur [illegible]
[illegible] [illegible] quod mensuratur [illegible]
[illegible] et [illegible] sed enim accipitur
mensura aliqua magna quantitas
[illegible] possit variari per additionem et di-
minutionem et [illegible] non variatur
[illegible] et sic illa mensura certa non [illegible]
[illegible] sed accipitur aliquid [illegible]
[illegible] longitudo [illegible] per mensuram
ponderum [illegible] nullus posset [illegible]
[illegible] mensura autem mediante non [illegible]
[illegible] [illegible] quia sunt [illegible] aliquid
[illegible] minimo sunt [illegible] non [illegible]

vnum quod mensurat et
et mediante

... ne ipsius patet. Secundo dicit enim quod magnitudo non
secundum se facit additionem vel diminutionem id est secundum me-
tam accipiendo et ideo sic quod unum et indivisibile
sit metrum certissimum in omni genere. Indivisibile
enim secundum duobus modis dicitur uno modo indivisibile simpliciter
et isto modo dicunt punctum indivisibile. Secundo modo
dicitur indivisibile per quandam imitationem et isto
modo ponunt indivisibile magnitudinis sicut dicunt quod
linea pedalis secundum indivisibilis non sunt simpliciter sed
solum per quandam imitationem quoddam ad
modum. Et causa quare indivisibile mensura secundum non
autem est primum indivisibile. Et quod si fiat addi-
tio vel diminutio alicuius magis sentitur vel
vel valente magis latet sed quod si fiat unde
magis minor et ideo illud quod secundum indivisibile sim-
pliciter hoc secundum illud aliquod non potest subtrahi
vel cui non potest addi aliquid simpliciter quod
lateat. Hoc ponit exemplum metrum causa in similibus
quod in stadiis sicut secundum [illegible] ordinem.
quod in pedalibus sicut secundum [illegible] vel lenem quod vel
in magnitudinibus sicut secundum latitudinem vel longitudinem
et nunc ut putat exponere quadrantem [illegible]
quod exponitur per hoc metrum. Secundo dicit
et motum. Exemplificat quomodo secundum dicit unum in-
venitur in motibus dicens quod etiam motus
inferior est mensura. Consequenter dicendo quod
quod secundum motus simplicissimus et velocissimus [illegible]
sit simplicissimus patet quod mensurat et minimo
tempore unde astrologi talem motum ponunt
principium et metrum omnium motuum. Simplicissimus
enim est motus est et velocissimus et regu-
laris et propter hoc hunc talem quendam motum
uniformem et regularem secundum quod unitas et [illegible]
istud motum pendet de omnibus aliis motibus.
Secundo ad dicit et in musica etiam
exemplificat quomodo illud quod mensurat
in sonis armonicis secundum unum et indivisibile di-
cens quod in musica diesis id est diastema [illegible]
semitonium toni enim divisio [illegible] duo semi-
tonia [illegible] et primo et mensura [illegible]
solum in voce secundum aliquod unum [illegible]
[illegible] et illud secundum minimum sic [illegible] secundum mensura
[illegible] et [illegible] mensura [illegible] hoc
autem unum non secundum quoddam genere secundum in uno
[illegible] genere secundum aliquod [illegible] unum [illegible]
aliquid ad [illegible] [illegible] [illegible]
mensura quod secundum mensura quantitatis potest
sit transferri [illegible] mensura ad alia genera
sic dicit philosophus [illegible] quod non [illegible] me-

[illegible] [illegible] quantitatis [illegible] [illegible] quam [illegible]
[illegible] [illegible] secundum unum indivisibile quod non potest
[illegible] [illegible] genera quod quantitatis
[illegible] secundum [illegible] in infinitum ergo [illegible]
unum non potest transferri ad genera [illegible]
[illegible] [illegible] sunt [illegible] ergo [illegible] unum
[illegible] in [illegible] primo ad unum [illegible]
non potest transferri ad [illegible] [illegible] ergo
[illegible] mensurare non transferri ad omnia genera
[illegible] [illegible] unum [illegible] secundum [illegible] quod
[illegible] secundum quod [illegible] unum secundum indivisibile omnino ergo
non potest transferri ad motum [illegible] quod
ille motus [illegible] [illegible] [illegible]
secundum [illegible] [illegible] secundum [illegible] [illegible] sic
dicit philosophus [illegible] unum quod quod unum secundum
[illegible] quod [illegible] transferri ad alia
genera et propter [illegible] mensurare [illegible]
[illegible] secundum quod [illegible] [illegible]
unum quod secundum [illegible] quantitatis [illegible]
quod [illegible] potest transferri ad alia genera non [illegible]
[illegible] [illegible] ad omnia genera [illegible]
[illegible] secundum quod [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
ad [illegible] [illegible] longius [illegible]
[illegible] [illegible] sunt et [illegible]
simpliciores [illegible] duo [illegible] ad [illegible]
[illegible] sic dicit quod alicui et alicui [illegible]
[illegible] [illegible] dicit [illegible] [illegible] et
simpliciorem quod longius et [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] ergo [illegible] secundum [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et
[illegible] [illegible] potest transferri unum ad
[illegible] quod mensurare omnia [illegible] quod
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] secundum me-
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] secundum
[illegible] [illegible] et [illegible] simplicitas [illegible]
[illegible] [illegible] in omnibus [illegible] nam
sic unum sic dicit [illegible] hoc quod alicui et alicui
[illegible] [illegible] ita [illegible] [illegible]
sic dicit [illegible] hoc quod alicui et alicui [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] duo [illegible] sic non
[illegible] [illegible] duo [illegible] [illegible] ad [illegible]
[illegible] sic [illegible] duo unum dicit [illegible] [illegible]
et simpliciorem [illegible] hoc quod [illegible] et [illegible]
[illegible] [illegible] ita [illegible] [illegible] dicit
[illegible] [illegible] et simpliciorem [illegible] hoc quod [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] quod [illegible] [illegible] aliud

a primo cadit impedimentum quia omne cum
aliud a primo contrarium sit. omnis autem compositio quaedam
unitas dicitur simplicium autem cum primum omnino
compositum primum est et ubi unitas sit. habebit
ergo per se primum cum ad 2a eunda sic uni
tas ad unum. sic ergo unitas apparet unum
ita primum cum sine ipso ac praeter alia eo
et consideratio. sicut ergo sit in unitate. unum [illegible]
colores unum contrarium sint quae longinquiores ita
elementa quae magis sint propinqua po
tentiae unum contraria sint et unum cadunt in re
unum videmus enim quod aliud elementa componentes
componunt et etiam aliud contraria et ipsi
aliud corporibus quadratum et una compositio
[illegible] compositum alia ipso vel minus accipi
endo propter unitatem decem quod minus aliter
de [illegible] mixtura omnium colorum quod colo
res tamen nobiliores sunt ipso ma
gis appropinquant ad albedinem et tanto
ignobiliores quanto magis removentur
debemus enim imaginari quod iste sub eo
quae sunt in [illegible] gradu sed sic [illegible]
magis et minus ita quod una sit nobi
lior alia. magis autem et minus nobi
les [illegible] aliquis species nobilissima in
[illegible] et [illegible] in colore sit dare una
species nobilissima scilicet albedinem quae erat
mixtura omnium colorum [illegible] omnium species
sub colore Armenia praeteritas unum
sit quod unum hic eorum indivisibile et minimum
eorum divisibile sic enim unitas sit quae in
divisio ita minus sit quam divisio vel in
unum sit divisio vel compositio [illegible]
et sic ipse propter unum sufficit ad
alia genera. sufficit enim ipsius in eam
dicendo sicut ad primum cum quod primum est sit ens
indivisibile et minimum sufficit ad alia
[illegible] quod [illegible] a primo ut [illegible]
[illegible] sit primum in quoddam unum sufficit
[illegible] sic hoc unum ad [illegible] primum minus
[illegible] minus autem ad alios motus videmus
enim quod uniformitas et regularitas quae
indivisibile sit et oppositum irregularitas et
difformitas quae divisio sit. si enim sit aliquis
motus aliquando velocior aliquando tardior quod
hoc divisibile sit et potest minus divisio
si autem [illegible] ipsa quae velocior quod hoc
sit [illegible] unus minus vel non indivisio

motus autem diurnus regularis sit et [illegible]
hoc habet eorum indivisibile et per quod eorum unum
motus autem inferiores aliquando sunt velo
ciores aliquando tardiores quod hoc sit
quod hic eorum divisibile et per quod eorum minus. primus
ergo motus apparet unum [illegible]
indicatur per unitatem ita de motu inferi
oribus indicatur per motum primum. debemus enim
imaginari quod ipsa eius 2a educatur ad
[illegible] ita quod difformia educatur ad uni
formia et per ea cognoscitur et mensuratur
et divisa educatur ad indivisibilia et multa
educatur ad unum. Circa praedictas
[illegible] sit quod quaedam sciri applica
bilis ad [illegible] magis [illegible] vero nec quo dicimus
unum hominem et unum equum vel unam
lineam in istis enim [illegible] unitas uni
[illegible] sit [illegible] ad [illegible] et sic
dico de unitate ita dico de minimo quod
minimum sit quae [illegible] quae ad [illegible]
[illegible] enim [illegible] in
homines et equos [illegible] diversos
[illegible] ad equos et ad homines et
sic [illegible] unum et [illegible] unum
[illegible] et sufficit ad alia genera [illegible]
[illegible] enim quod [illegible] unum primum accep
tum et [illegible] mensurat unum primum
acceptum et formale. ita unum [illegible]
ad [illegible] mensurabit unum in [illegible]
[illegible] quod dicimus quod unica mensu
rat libram. [illegible] hic eorum [illegible]
et libra [illegible] hic eorum minimum. et [illegible]
quod dicimus quod motus regularissimus mensurat
alios motus irregulares [illegible] irregu
laritas sit quae [illegible] regu
laris mensurat motum irregularem
[illegible] sit quod [illegible] in [illegible]
[illegible] unum sit quod ad [illegible] toto
[illegible] magis sit [illegible] in
[illegible] et [illegible] in [illegible] sit
ipso [illegible] sufficit [illegible] unum ad ali
alia genera. sufficit enim ad [illegible] qui
[illegible] enim [illegible] ali
quod [illegible] mensurat ad quod sit [illegible]
[illegible] sic in lineis [illegible] li
[illegible] quod [illegible]
[illegible] ad aliquid unum hoc
[illegible] duobus unum [illegible]

quod illud est simplex indivisibile et sic unum
non potest poni in geometria quia si poneretur
continuum posset resolvi ad indivisibilia
quod est impossibile quia si resolveretur ad indivisibilia
componeretur ex eis. quomodo non potest poni unum
ad quod fiat resolutio quod est indivisibile
quantum ad nos et isto modo ponitur ali-
quod indivisibile in magnitudine continua eo modo
quo ponimus lineam esse indivisibilem. secundum
vero istum modum quo unum est etiam in
ponderibus et secundum motum ponimus etiam unum
non solum in motu quantitativo sed etiam
in motu locali. dicimus enim quod contingit
resolvere ad motum et tempus et quod motus et tempus
... huius ... unum et etiam ... mensure
Deinde cum dicit ... quod haec ... [illegible]
non sit dare indivisibile et unum simplex
et hoc quod est indivisibile in quantitate ... vero
est dare indivisibile quantum ad nos ...
simpliciter est quod non est impossibile quod ... [illegible]
unum ... indivisibile modo aliquo eo
modo quo dicimus quod ... [illegible]
in ... qualitatis potest indivisibile modo
quantitatis in qualitatibus simpliciter magis et
minus quia ut dictum est magis et minus
sunt modo quantitativo. Deinde cum di-
cit est quod hic ... primi mobilis
... [illegible] ... [illegible]
et ... indivisibile ... unum ...
ad hoc ... indivisibile

Non semper autem numero unum

Hic ostendit quod mensura
est unum non sed aliquando pluralitas et
dividitur in duas partes quia primo facit
quod dictum est. secundo concludit quae dicta sunt
de metro et mensura ibi sic utique. di-
cit ergo primo quod non semper metrum seu mensu-
ra est unum sed aliquando mensura plura
sunt sicut in melodiis due dyeses idest
duo semitonia que non discernuntur propter
sui parvitatem a sensu auditus sed ratione
... ponunt dicunt unum esse semitonium et
aliud mensuram. hoc etiam est in vocibus
... quod sunt due mensure. videmus enim
quod pes et sillaba mensurant carmen
et versum. videmus etiam quod due sillabe quarum
una est brevis alia longa mensu-
rant pedem. eo modo quo dicimus quod ali-
quis pes constat ex duabus longis et ali-

quis ex una longa et duabus brevibus
et sic de aliis. hic vero quod sunt due mensure
unius sunt ... in magnitudinibus videmus enim
aliquid quod una quantitas per duo ... sicut
sic quadratas dyametri ... pro
mensura ... larga ... [illegible] ...
... [illegible] ... [illegible]
et ... magnitudo sed aliquid non
potest ... per duo. Deinde cum dicit
sic utique ... concludit quod dictum
est in precedentibus de metro et mensura di-
cens quod dictum est quod metrum est unum et
est ... unum ... quod ... est ...
... dimisso et resolvens. non potest ...
... et resolvens non ad unum
... ad quod ... dimisso ...
sicut illa ... et ... dimidie
sunt ... simpliciter ... sunt secundum
... quod secundum ... sic contingit dividere
in materia et forma quod dimisso ... deo
... et quod ad ... unum ... sunt ...
... est et secundum ... in illa
... hoc autem indivisibile non ... in omni
... aliquid enim ... indivisibile est ...
... simplex aliquid autem quantum ad
nos ... utroque. dicimus enim quod
unitas est quoddam indivisibile. dicimus etiam
quod pes est indivisibile ... quo ad nos
et secundum ... sicut ...
quod linea pedalis mensurat lineam
quod autem pes non possit ... indivisibile
... quod ... est continuum autem dividi potest
... aliquod ... mensura
possit plurificari sicut dicit philosophus
videlicet quod non ... per ... non
est dare duas mensuras sicut duo ...
... non una continet aliam sicut ...
continet ... omnis mensura
... sed unum non potest ...
... quod quis ... de ...
... ad hanc questionem respondetur
breviter ... dicit enim quod ...
due mensure ... sed una resolvitur
ad aliam sicut ... resolvitur ad ...
sicut ... mensura ...
... plus uno ... et sillaba ...
et carmen mensuratur ... pede et sillaba
... quod pes resolvitur ad sillabam et
mensura ... et sic ... in ...

ficta maior et minor sed illa mensura est
quod stat totum sub complexo una sed. sic dicimus quod
libra mensurat et cum una sit tamen quod libra
sed cum mensurant quod mensurat per unam sed
dicimus quod illud quod mensurat sed et non me-
suratur sit tamen unum sed una. Possumus autem
et planius dicere quod querit utrum mensu-
ra plurificetur dicimus enim quod mensura aliquando
dicitur sic una sed et tamen accidit quod multiplicetur
quod in alio subiecto sicut albedo est mensura
omnium colorum et albedo una genere sed et tamen
quadratas accidit tamen sed quod multiplicetur in
quanto in alio subiecto est enim albedo non
et quadratas subiecta non multiplicantur est
quod subiecta in una sed multiplicatur est enim
multiplicationem materie et ideo illa men-
sura quod sit mensura omnium contrariorum sit con-
traria prima sed tamen una quia non potest multipli-
cari et hoc quia contrarias sunt contrarietas
nullo modo subiecta in alio. Alio modo potest
quod quadrata mensure sed quadrate subiecta sicut
non sed multiplicantur et hoc quia non sed subiecta
nisi in una una et in uno subiecto.
Dicimus enim magnitudinem quod quadratas in
una una sed unum modum [illegible] [illegible]
sed [illegible] [illegible] sed diversos modos
essentiali et sic sunt diversos modos multiplicare
sed potest quod quadratas non comparare nisi
in una una non erat nisi una. sic
autem potest magnitudinem mensure que
sed tempus [illegible] sed [illegible] quod quadratas [illegible] et
quadratas subiecta in omni modo oportet
quod sunt diversa [illegible] et per quod diverse men-
sure sunt diversitatem magnitudinem. sed [illegible]
[illegible] [illegible] sed quadratas [illegible] subiecta in
[illegible] [illegible] non [illegible] sed quadratas [illegible] sed
una [illegible] [illegible] mensure sunt [illegible]
Tertio quod contingit aliquando quod mensura multi-
plicatur quod non accidit mensura prima est
quod stat tota complexio. unde sed accipit
mensura prima non potest nisi una unde
sunt quod [illegible] mensurantur per [illegible]
et non mensuratur per unitatem et ita [illegible]
sunt plures mensure sicut non prime
quod prima mensura multiplicatur prime non sed nisi una
sed unitas [illegible] mensura sed [illegible]
[illegible] ad unitatem complexo et prima me-
sura sed unitas sunt una sed et hoc sed
quod dicit quod [illegible] quod potest [illegible] mensure

[illegible] sed minor et maior ita quod maior
[illegible] ad minorem. [illegible] non
aliquid potest quod mensura multiplicatur quod unum
non mensurat nisi [illegible] et [illegible] et non
non dicimus sed in [illegible] quod [illegible] [illegible]
in [illegible] [illegible] mensurat [illegible]
[illegible] [illegible] non contingit quod multi-
plicatur mensura quod [illegible] mensurantur [illegible]
in quadam [illegible] et quod [illegible] [illegible]
esse non potest [illegible] esse illum [illegible] nisi
[illegible] ad [illegible] illud [illegible] et hoc
sed [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] quod [illegible] non
possumus [illegible] [illegible] non [illegible]
[illegible] [illegible] sic [illegible] quod sit una et
forma [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible]
aliquo modo sunt mensure [illegible] [illegible] [illegible]
et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
una [illegible] quod duabus [illegible]
[illegible] sicut quadratas [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] et non dicimus sed [illegible] in [illegible] quod non
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] sed quod non sed [illegible]
[illegible] et [illegible] aliquid mensurans quod ut dicimus
sed tempus sed mensura subiecta sunt in uno
motu et ideo non multiplicatur [illegible]
[illegible] dicimus quod non potest dari nisi unum numerum
in uno ordine [illegible] autem [illegible] sunt
[illegible] diversa una [illegible] aliud sed numerum
[illegible] et aliud sed numerum [illegible] [illegible]
quod ea quia mensurantur ab uno per infra-
[illegible] ordine [illegible] quod non possunt [illegible]
unum numerum. sed aliquando potest quod illud
numerum [illegible] sed unum sed non multiplicatur [illegible]
[illegible] [illegible] subiecto sic dicimus sed de
albedine [illegible] potest quod [illegible] mensurat
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] quia [illegible] [illegible] [illegible] duo una
[illegible] sed duo in [illegible] et [illegible] [illegible]
[illegible] non [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] non
[illegible] quod una et [illegible] [illegible] duo [illegible]
[illegible] quia [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] non sed [illegible]
quod multiplicetur [illegible] [illegible] dicit [illegible]
[illegible] [illegible] sed [illegible] [illegible] quod [illegible]
[illegible] sed [illegible] [illegible] quod [illegible] unum sed [illegible]
[illegible] mensurans dicens non quod [illegible]

sic acceptio est unigeniti mensurato. Dico
ergo quod magnitudo est mensura magnitudinis
et sic longitudinum longitudo et latitudinis la-
titudo et vox vocis et quantitas quantitatis
et unitas unitatis. Videtur ergo quod unitas
sit mensura unitatis et minoris, non autem
quod numerus sit mensura minoris, quod omnis
numerus est divisibilis. Unitas autem non est
unitas secundum eorum primi et proprie mensu-
ra sit autem numerus sed tamen observatur
unigeneitas inter mensuram et men-
suratum ita quod sicut dicamus oportebat
dicere quod numerus est mensura minoris et pro
unitatis, quod unigeneitas est inter numerum
et numerum magis quam inter unitatem et
numerum et sic videtur quod numerus magis habet
rationem mensure quam unitas quod tamen falsum est
quod non est quod dicendum numerum esse mensuram
sic unitatem. Nec ista unigeneitas
est aliquid movere quod non est esse uni-
geneitas in omnibus. Dico ergo quod numerus
est magis [illegible] mensura quam unitas propter
unigeneitatem istam est quod dico quod unitates
sunt magis necessarie unitatis quam unitas.
Ideo ergo dico unitatem et numerum quod numerus
non est nisi collectio unitatum. Notandum est
quod si attendere unigeneitatem et convenientia
inter mensuram et mensuratum [illegible]
modo magis dicere quod numerus mensurat
numerum quam unitas. Hoc autem dico sed quod
unitas numerum magis habet rationem mensure
quam unitas. Ideo etiam dico quod unitates
magis habent rationem mensure quam unitas quod
unitates et numerus idem sunt. Quod autem uni-
tates et numerus habent magis rationem men-
sure quam unitas hoc falsum est et quod uni-
tas est unitatum et numeri unitatum sed est
primi mensurabile non est quod attendenda
mensuram et mensuratum conformitas
per omnem modum sed solum conformitas
attendenda inter mensuram et mensu-
ratum sed solum conformitas ordinis
ordinis sic quod [illegible] ordine magnitudo men-
surans et magnitudo mensurata uni-
formia sunt et ideo illa quae sunt [illegible] di-
versi ordinis sicut [illegible] non mensurat
sicut albedo non mensurat [illegible]
[illegible] colores et sic hoc unitas est magis
mensura quam numerus et quod [illegible]

totius ordinis minorum [illegible] ab unitate
et ad eam resolvuntur autem est melius
videtur. Queret aliquis utrum
mensura sit semper unigenea men-
surato et videtur quod non videtur ergo quod
[illegible] est mensura omnium [illegible] et tamen non
est unigeneus omnibus [illegible] quod omne
unigeneum [illegible] [illegible] autem
[illegible] et [illegible] [illegible] est [illegible]
[illegible] illa [illegible] sunt unigenea quod
sunt unius rationis mensura autem et mensura
[illegible] non possunt unius rationis. Videtur quod mensu-
ra est albedo omnium colorum albedo autem
[illegible] aliis coloribus non est eiusdem rationis
[illegible] est [illegible] ad hanc questionem
dicendum est quod unigeneitas est quam unitas
querere [illegible] quod unigeneitatis est mensu-
ra et mensuratum [illegible] quod querere
quod unitatis est mensura et mensuratum
ad quod dicendum quod ista unitas non potest
[illegible] unitas [illegible] unitatis [illegible]
quod sunt unitas sunt unius rationis non est [illegible]
[illegible] quod unum sit mensura alterius quod [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] participant sicut uni-
[illegible] [illegible] mensure et [illegible] et sicut uni-
[illegible] [illegible] mensurati [illegible] non [illegible] uni-
tas [illegible] est inter mensuram et mensuratum est
mensura unitatis [illegible] [illegible] nec [illegible]
[illegible] unitas vel [illegible] [illegible] unitas
[illegible] [illegible] sic hoc [illegible] mensura
et mensuratum [illegible] [illegible] non est
[illegible] mensurato attribuere [illegible]
ad mensuratum unum autem [illegible]
non [illegible] attribuere ad aliud [illegible] est
unitas vel [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
aliud unitate ab [illegible] [illegible] inter men-
suram et mensuratum [illegible] [illegible]
notandum est quod unitas analogice [illegible]
non est unitas [illegible] nec
est unitas vel [illegible] quod [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] inter [illegible] et [illegible]
[illegible] unitas [illegible] non [illegible] est unitas
[illegible] quod sic [illegible] est [illegible]
[illegible] [illegible] non est [illegible] [illegible]
nec est unitas [illegible] quia est [illegible]
[illegible] quod [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] sicut [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
ad unitatem analogice. Dico ergo quod inter
mensuram et mensuratum aliquid est uni-
tas analogice aliquid unitas [illegible]

quod enim dicitur quod ens primum est mensura
omnium entium non est dicendum quod inter mensu-
ram et mensuratam sit unitas speciei quia
primum non est sub uno genere sed hoc solum unitate
analogie quia omnia entia attribuuntur
et analogantur ad ens primum. Quod vero dicitur
quod oportet mensuram esse eiusdem generis, intelligitur
analogice inter mensuram et mensuratum
quia omne genus analogatum et attribuitur
ad suum [illegible]. Aliqua autem inter mensuram
et mensuratum secundum unitatem speciei sicut in
albedine mensurante et aliis coloribus
mensuratis secundum unitatem speciei, demum in
magnitudine quod inter mensuram et mensu-
ratum sit secundum aliquem ordinem prioris. Unde cum
in nullo ordine sunt [illegible] unum
non est mensura alterius. Sicut in pari
ordinata unum non est mensura alterius
quia inter mensuram et mensuratum oportet esse
ordo et ordo prioris et ideo quia [illegible] et
media [illegible] sunt ad invicem [illegible]
ideo unum non est mensura alterius [illegible]
autem quia in hoc ordo prioris est ideo mensura
et mensuratum. Hic autem ordo prioris
est [illegible] duobus modis [illegible]
[illegible] infra unitatem analogie et hoc
modo dicitur quod hic ordo prioris omnium entium ad
primum ens. Alio modo potest [illegible] iste ordo prioris
sicut colores quia [illegible] coordinati sunt infra
unitatem speciei. Illa enim que sunt infra
unam speciem non habent ordinem ad invicem
et ideo unum non mensurat [illegible] aliud
sed illa que sunt infra unam speciem habent ordinem
[illegible] et ideo unum illorum est mensura
aliorum, sicut patet albedo est mensura omnium
colorum non autem est mensura saporum quia
sapor et color sunt infra diversa genera et per consequens
infra diversos ordines et infra diversa
attribuuntur mensura autem et mensuratum
sunt infra unum ordinem. Notandum
quod quando dicitur aliquid mensura et mensura
[illegible] sunt infra unum genus accipitur genus
[illegible] large [illegible] quod [illegible]
ad aliquid quod [illegible] dicere [illegible] in
dicere [illegible] non [illegible]
[illegible]
[illegible] dicit [illegible]
primum patet quod [illegible] unitatem
analogie quod est inter ens primum et
alia entia [illegible] patet quod [illegible]

generatis [illegible] hic [illegible] unitatis
[illegible] unitatis analogice [illegible]
Deinde cum dicit [illegible] omne
[illegible] et dividit
in duas partes quia primo facit quod dictum est
secundo [illegible] que dicta sunt
[illegible] quod [illegible]
[illegible] primo notandum [illegible] quod dicit
[illegible] mensurata possunt
aliquid [illegible] quod [illegible]
cognoscitur [illegible] quod scientia [illegible]
[illegible] et quod sensus [illegible]
nostri sensibilia possunt aliquid [illegible] quod
sensus [illegible] mensura sensibilium utrumque
[illegible] quod nec scientia est mensura intel-
ligibilium nec sensus sensibilium sed magis
magis sensibile est mensura sensus et
[illegible] est mensura intellectus [illegible] in-
telligibilia et sensibilia [illegible]
[illegible] ad [illegible] nobis mensurare [illegible]
intellectum [illegible] et sensum. Hic [illegible]
[illegible] dicit [illegible] quod [illegible]
[illegible] mensura [illegible]
[illegible] dicit quod sensus
[illegible] mensura [illegible] quod [illegible]
aliquid cognoscitur [illegible]
scientia et sensus magis mensurantur quam men-
surant [illegible] nobis mensura [illegible]
[illegible] applica-
[illegible] ad [illegible] cognoscitur
[illegible]
[illegible] mensura [illegible]
et sensus [illegible] et quod sensus et intellectus mensu-
rantur [illegible] Pythagoras qui
posuit quod homo est mensura omnium. Et
enim mensura [illegible] per sensum [illegible]
[illegible] Pythagoras autem [illegible]
[illegible] dicebat [illegible] dicere
aliquid magnum et [illegible] bene
dicere quod [illegible] dicit quod [illegible]
et intellectus mensurat [illegible] magis mensu-
rantur [illegible] aliquid [illegible]
[illegible] mensurare [illegible]
[illegible] mensurat [illegible] quod in-
tellectus [illegible] mensura [illegible] mensurat
[illegible] mensurationem large [illegible]
[illegible] hanc autem [illegible]
[illegible] duobus [illegible]

secundum rem quod sit intentio in conceptu et quale in effectu. Secundo considerandum notandum quod aliter est in rebus artificialibus et aliter in rebus naturalibus. Nam in rebus artificialibus esse in effectu oritur ab ipso conceptu quia artificialia oriuntur ab intellectu id est conceptu artificis. Et ideo in artificialibus ipse conceptus mensurat ipsum effectum ut domus in mente artificis mensura est domus que est in materia. In rebus autem naturalibus quia res naturales non causantur ab intellectu nostro sed magis e converso conceptus noster causatur a rebus naturalibus ideo in talibus ipse effectus est magis causa ipsius esse in conceptu quia conceptus enim non est verus nisi conformetur rebus naturalibus non autem res naturales sunt vere quia conformantur nostro conceptui quia tunc res naturales vere sunt et e contra quia conformantur [illegible] alieno intellectui. Intellectus enim divinus est mensura rerum naturalium. [illegible] intellectus divinus et ideo intellectus divinus est mensura omnium rerum naturalium. Secundo [illegible] accipiendo hanc veritatem secundum quod habet [illegible] potentiarum activarum et passivarum. Secundo considerandum notandum quod quandoque [illegible] potentia passiva sub aliquo modo proportionatur potentie active quia nihil est impassibile vel passibile quod non aliquo modo oriatur ab activo. Unde ergo mensura habet rationem prioris et mensuratum rationem posterioris. Magis dicendum quod potentia activa sit mensura potentie passive quam e converso quod passiva sit mensura active. Unde [illegible] moveat intellectum ad rerum et sensum et intellectum vel sensum moveatur magis dicitur quod obiectum intellectus et sensus mensura nostrorum quam e converso. Secundo dicendum quod istud simile est [illegible] Protagore qui dicit [illegible] unum dicere quod dicitur [illegible] et quod sit quedam mensura. Dicendum quod [illegible] mensura [illegible] propter inconsideratam [illegible] in aliis sed [illegible] in primo quantitatis. Dicendum quod [illegible] istud unum indivisibile quod est sic quantitas quod est in primo quantitatis vel sic qualitas quod est in qualitate istud est unum simile quod est simile et est ad unum inequalitatem unum. Notandum quod [illegible] geometrie quod aliud quod est simile quod est in quantitate unum est indivisibile sic linea pedalis ponitur quantitate unum ad mensurandum lineam quod est sic [illegible] continuum [illegible] quod

inequalitatem [illegible] rerum unum indivisibile et sic etiam dicitur [illegible] hoc quod inequalitatem per [illegible] rerum unum [illegible] aliquod unum quod ultimo modo possit habere rerum unum id est simile indivisibile. Sic [illegible] aliquod unum quod possit habere rerum unum simile.

Secundum substantiam vero [illegible] ostendit quod proprietas unius est quod sit mensura et quod consistat ad alia genera [illegible] physicus possit [illegible] alique unum quod sit mensura omnium substantiarum et omnium entium id est cum quod est mensura substantie est mensura omnium entium quia est ens per se et principale [illegible] in substantia. Secundo considerandum circa hoc capitulum. Notandum quod quia videtur quod unum et ordo [illegible] aliquod unum quod mensuraret omnia que sunt in illo ordine [illegible] in istis coloribus [illegible] unum [illegible] ordinatum [illegible] unum quo primum mensurantur omnes colores et hoc ideo est quia non omnis multitudo reducitur ad unum. Sic quod videtur quod aliqua multitudo ordinata [illegible] quod sit aliquod unum quod sit mensura totius multitudinis et quod in quolibet genere est dare aliquam multitudinem et aliquem ordinem [illegible] ideo [illegible] quod in quolibet genere sit aliquid unum ad quod reducatur tota multitudo [illegible] particularibus [illegible] modo [illegible] quod alius ordo in [illegible] et alius ordo in [illegible] et sic de aliis [illegible] ponendi unum quod [illegible] aliqua multitudo est ordinata et [illegible] ad unum reducatur et [illegible] ponendi diversorum unum sed diversus ordo et diversa multitudo [illegible] ponendi unum sed ordo [illegible] circa [illegible] ordinem [illegible]: est dare aliquod unum quod non solum [illegible] ordinem [illegible] sed ordine [illegible]. Videtur enim [illegible] super [illegible] sed [illegible] et super [illegible] vegetabilibus et super [illegible] vegetabilium [illegible] sensitivum et super [illegible] et sic [illegible] quod devenire ad aliquod unum quod sit mensura totius multitudinis [illegible] in ordine [illegible] est dare aliquod unum [illegible] physicus [illegible] dare aliquod unum [illegible] omnium entium et [illegible] omnium

substantiarum sic quod dare

subiectum sic quod dicere sicut aliud unum numquam [illegible]
[illegible] et divisibile in duas partes propter quod [illegible]
quia [illegible] [illegible] tamen [illegible] [illegible]
[illegible] diversi et unum [illegible] quod sic
habet eius et [illegible] [illegible] [illegible] quod non
[illegible] parte [illegible] partes quod primo [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] quod ponitur [illegible]
eiusdem [illegible] debeat poni sic ponebant autem
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] sic ponatur
[illegible] probat quod sic [illegible] [illegible]
et unum quod [illegible] [illegible] sunt in uno
[illegible] una [illegible] in substantia [illegible] dicere unum quod
[illegible] omnium entium [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] autem [illegible] Dicit ergo primo
quod [illegible] dicendo [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
quod [illegible] in substantia [illegible] sicut dicere unum aliquod
quod sic substantia omnium [illegible] [illegible] quod [illegible]
[illegible] in 3o [illegible] quod unum
in substantia et [illegible] [illegible] [illegible] sic
dixerunt antiqui [illegible] sed hoc unum sic
quod substantia separata [illegible] [illegible] sic dixerunt
[illegible] pitagorici et [illegible] platonici autem
[illegible] [illegible] sic sic dixerunt naturales [illegible]
[illegible] [illegible] quod illi [illegible] supponunt aliquam
[illegible] quod illud unum non [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] ad quod sic ad [illegible] [illegible]
et [illegible] [illegible] [illegible] illud unum
hoc autem unum ab aliquibus naturalibus dicitur
amicitia et hoc [illegible] [illegible] quod posuit
[illegible] [illegible] [illegible] mala et duo agentia
[illegible] [illegible] et amicitiam [illegible] quod [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] et non [illegible] mala
et quod [illegible] agentia amicitia [illegible]
[illegible] [illegible] unum attribuebat amicitiae
et non [illegible] [illegible] autem naturales dixerunt
quod hoc unum quod [illegible] [illegible] sic [illegible] quod
posuerunt quod aer [illegible] substantia [illegible]
[illegible] autem posuerunt quod illud unum [illegible]
quidam sicut illi qui posuerunt [illegible]
[illegible] sicut democritus [illegible]
[illegible] [illegible] sic [illegible] [illegible]
Notandum [illegible] quod sicut sic habuerunt antiqui
ad [illegible] [illegible] et [illegible] ita sic habuerunt ad
hoc unum ad [illegible] autem [illegible] sic habue-
runt antiqui [illegible] [illegible] dixerunt [illegible]
quidam sicut platonici quod substantia [illegible] [illegible]
[illegible] separata quod sic substantia [illegible] [illegible]

[illegible] separata quod vocabant [illegible]
[illegible] substantia omnium entium [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] quod vocabant [illegible] [illegible]
unum et [illegible] dixerunt quod illud unum quod
[illegible] [illegible] [illegible] omnium entium et [illegible]
[illegible] [illegible] substantia [illegible] unum [illegible] [illegible]
Alii autem dixerunt quod [illegible] substantia entium
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] entium [illegible]
aer vel aqua quod ponebat quod substantia [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] fuerunt [illegible] [illegible]
substantia [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] substantia [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] non [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] ponebat quod substantia omnium entium
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] quod [illegible] [illegible] [illegible] et
[illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] Alii fuerunt qui dixerunt quod substantia
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] vel [illegible]
[illegible] [illegible] et [illegible] unum attribuebat [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] dicit [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] quod non [illegible] poni [illegible] unum sic po-
nebat antiqui et [illegible] sic ponebat pla-
to et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quod substantia
[illegible] unum autem quod [illegible] a platone [illegible]
[illegible] [illegible] substantia non [illegible] quod unum [illegible]
a platone non [illegible] unum quod [illegible] quod autem
[illegible] non sit substantia [illegible] quod [illegible] [illegible] [illegible]
et non [illegible] [illegible] autem [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] et [illegible] non [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
et hoc [illegible] quod dicit [illegible] quod [illegible] [illegible]
substantia [illegible] sic dicendo [illegible] [illegible] [illegible] libri
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et substantia [illegible] [illegible]
unum quod ponitur a platone [illegible] [illegible] [illegible]
substantia quod [illegible] [illegible] substantia [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] quod [illegible] [illegible] in [illegible]
quod non [illegible] [illegible] quod [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] autem [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] non
[illegible] substantia quod [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
et [illegible] [illegible] quod [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] substantia et [illegible] [illegible] et unum [illegible]
et [illegible] et unum [illegible] [illegible] [illegible] quod [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] et unum [illegible] [illegible]
quod [illegible] non [illegible] quod substantia separabilis [illegible] [illegible]
[illegible] quod [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] substantia [illegible] quod [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Quereret aliquis utrum illud unum quod est causa et quod sit mensura omnium entium posset poni unum separatum sicut ponebat plato / In hac questione duo sunt videnda primo enim videndum est utrum hoc unum quod ponitur mensura entium debeat esse separatum. Secundo supposito quod sic videndum est utrum hoc unum debeat dici solum quantitatiuum. ad primum

Notandum est quod hoc unum quod quaeritur quod debet poni mensura omnium entium debet poni ens separatum et non ens in materia. Quod patet dupliciter. [illegible] est. id unum quod quaeritur est id unum quod est mensura omnium entium. ultimum autem ens potest esse mensura omnium entium nisi id ens ad quod habent analogiam et attributionem omnia entia. tale autem ens non potest esse ens in materia. omne enim ens quod est ens materiale est ens possibile et quoddam ad ens possibile sicut causatum est ens materiale est ens causatum et quod ens causatum possibile est quod sic patet in tota analogia entium. sed enim dicit primum quod non causatum. sed est necessarium et possibile quod causatum et est quod causatum et non causatum. et ideo ex ipso quod tale ens quod quaeritur est ens quod est primum in tota analogia entium oportet quod sit ens quod est necesse esse quod sed dicit possibile esse non dicit primum ens ex ipso autem quod ens est necesse esse oportet quod sit separatum a materia quod necesse esse non est esse receptum in materia. Secunda via ad hoc est [illegible] quod hoc quod illud unum quod quaeritur est illud a quo incipit numerus entium. numerus autem non incipit nisi ab ente separato [illegible]

Notandum est quod [illegible] non imaginandum est de uno quod quaeritur sicut de uno quod est in [illegible] de quo loquitur est. unum autem quod est mensura sicut sicut est quod ab eo procedit et ordinatur numerus illorum [illegible]. quod sicut albedo est unum in coloribus [illegible] quod colores procedunt et sunt nobiliores et ignobiliores secundum [illegible] albedinem [illegible] hoc comparata numerus colorum. Sed unum hoc quod quaeritur in entibus debet esse unum a quo procedat descendens totus numerus entium. hoc autem non potest esse nisi esse separatum quod ens quod est in materia non potest esse primum a quo descendit totus numerus entium [illegible] quod [illegible] materiale et formale. [illegible]

materiale non loquendo de uno formali. unum autem formale est quod consequitur formam [illegible] descendit ab uno primo quod [illegible] est causa separatum et simpliciter primum

Secundo quod debet videri est utrum hoc unum separatum posset dici solum ad quod [illegible] est quod solum dicitur duobus modis unum solum dicitur [illegible] secundo modo in [illegible] primo modo solum [illegible] quod istud unum quod quaeritur est sicut solum quod sit [illegible] quod istud unum quod quaeritur est necesse esse. [illegible] autem necesse est esse est subsistens in essentia [illegible] autem solum [illegible] non habet esse in essentia sed solum [illegible] et non [illegible] est quod [illegible] unum quod quaeritur sit solum [illegible]. sed aliud quaeritur utrum sit solum [illegible] quod sic quod id unum quod quaeritur est illud unum a quo est totus numerus entium. [illegible] autem [illegible] in [illegible] quod tale unum quod quaeritur non potest esse solum in [illegible] et hoc quod solum quod est non est solum in essentia sed solum [illegible] autem [illegible] quod istud unum quod quaeritur non est ponendum sicut ponebant antiqui [illegible] necesse est dicere aliquid quod unum [illegible] omnium entium quod sit mensura omnium [illegible] dividitur in duas partes quod in prima parte hoc patet [illegible] in secunda parte [illegible] secunda. [illegible] in coloribus. Est [illegible] tale ens et unum quod [illegible] ita quod unumquodque sicut se habet ad ens ita se habet ad unum [illegible] in ente particulari [illegible] et mensura. [illegible] unum quod mensurat omnia illa [illegible] in toto ambitu entis est dare unum quod mensurat omnia genera et non solum sufficit suppositione [illegible] hoc est unum

[illegible] hoc est quod dicit [illegible] quod unum et ens necesse est [illegible] in omnibus. ita quod si ens est mensura [illegible] aliquod unum illius [illegible] et si non [illegible] entia [illegible] et [illegible] quod [illegible] aliquod unum quod [illegible] totum ambitum entis. [illegible] in [illegible] aliquod unum et aliquam naturam quod est mensura [illegible] sicut albedo colorum [illegible] aliquod unum quod mensurat omnia genera quod [illegible] in toto ente videndum est quid est illud unum et quid est illud ens quod mensurat omnia entia. [illegible] quod videndum est quid est quoniam non sufficit supponere quod est [illegible] ad

dicit alia via et intellectibus [illegible] quod dicit
per eam et per [illegible] sunt [illegible]
in quolibet genere invenitur aliquid unum
quod non est unum totaliter contrarium [illegible] unum [illegible]
contrarium medio nam et [illegible] unum est unum quod
magis [illegible] unum quod est primum in illo
genere [illegible] illo unum non est unum omnis
contrarium [illegible] unum omni contrario quod
[illegible] et [illegible] ab aliquo unum [illegible]
quod non est [illegible] [illegible] primum [illegible] contra
[illegible] [illegible] sic [illegible] [illegible] quod [illegible] potest
aliud sed quod in quolibet genere est dare aliquid
unum et aliquid unum [illegible] consequitur
quod quod est dare in omni genere [illegible] quod [illegible]
dare [illegible] ambitum [illegible] [illegible]
[illegible] quod dicit [illegible] quod in colo
ribus est dare unum colorem primum al
bedinem que est [illegible] omnium colorum et [illegible]
quod albedo est [illegible] et simplicior aliis colo
ribus [illegible] quod colores me
dii [illegible] ex albo et ni
gro [illegible] color [illegible] sic ni
gredo [illegible] albedinis [illegible] sic [illegible]
[illegible] [illegible] et sic [illegible] [illegible]
[illegible] omnis contraria [illegible] colores [illegible]
colorum [illegible] unius contrarium [illegible] unum [illegible]
[illegible] unius [illegible] colorum et unum quod [illegible]
albedo quod est unum in unum colorem [illegible]
hoc [illegible] sed quod unius contrarium sic unius
colorum [illegible] [illegible] aliud unum et aliud
unum [illegible] [illegible] contraria [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] unius contrarium
[illegible] et unum [illegible] [illegible] [illegible]
ponere unum in melodiis [illegible] hoc [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] unius [illegible] [illegible]
melodiarum non est [illegible] et unum [illegible]
[illegible] est unum quod est [illegible] quod [illegible] primum [illegible]
omnium [illegible] [illegible] [illegible] unum quod [illegible]
[illegible] [illegible] non est [illegible] contraria [illegible]
[illegible] unius [illegible] [illegible] contrarium et
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
quod est [illegible] [illegible] [illegible] unum quod
[illegible] [illegible] hoc est [illegible] [illegible] aliud
aliud unum et [illegible] figura [illegible]
[illegible] unum contraria unius figurarum [illegible]
omnium contrarium et unum quod est unum [illegible]
[illegible] [illegible] triangulis quod [illegible] figure [illegible]
[illegible] [illegible] triangulus esset unum
quod querit et quod hoc non est [illegible]

[illegible] querere aliud unum [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] quod est dare aliquid unum et ali
quod unum ita [illegible] in aliis generibus
[illegible] [illegible] dicit quod [illegible] [illegible]
dicit quod [illegible] quod est dare unum quod est [illegible]
[illegible] omnium contrarium et [illegible] [illegible] quod
[illegible] [illegible] illud unum quod est mensura [illegible]
et [illegible] [illegible] et hoc est quod dicit quod [illegible]
in passionibus et qualitatibus et quantitatibus
et in motu invenitur unum et unum
et [illegible] unum non est unum [illegible] [illegible] unum
quorundam contrarium [illegible] [illegible] unum non
est [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in sub
[illegible] dare aliquid unum et [illegible] in aliis
[illegible] quod [illegible] est unum quod est unum in sub
[illegible] et in toto ambitu [illegible] et [illegible]
unum [illegible] est [illegible] [illegible] unum non
[illegible] [illegible] concluditur [illegible] quod [illegible]
est quod in quolibet genere est dare aliquid
unum non [illegible] [illegible] unum est [illegible] [illegible]
[illegible] aliquid quod [illegible] unum non est [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] est unum sic albedo non
est [illegible] omnium colorum [illegible] est [illegible]
sic in coloribus est dare unum quod [illegible]
unum [illegible] [illegible] ita [illegible] in [illegible] est
dare unum [illegible] que est mensura [illegible]
[illegible] dicit quia [illegible] idem [illegible] [illegible]
quod sic [illegible] [illegible] [illegible] et unum
et dicit quod ens et unum [illegible] [illegible] et
equaliter sic [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] et hoc quod unus homo dicit [illegible] [illegible]
quod [illegible] [illegible] est quod ens et unum idem [illegible]
[illegible] et quod sic unum non est in aliquo
[illegible] nec in aliqua [illegible] [illegible] quod sic
quid vel quale vel quantum et sic de aliis
[illegible] ita nec ens [illegible] [illegible] dicit
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quod unum et ens
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quod sic unum nihil
[illegible] aliud ab homine [illegible] [illegible] unus
homo ita nec ens [illegible] aliquid
aliud [illegible] a [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] non
est [illegible] [illegible] quid et [illegible] et [illegible]
nec est [illegible] alia [illegible] ab ipso unum quod
[illegible] esse [illegible] et unum [illegible] [illegible] [illegible] et
ita ens et unum [illegible] Notandum est
quod [illegible] [illegible] ut dicit [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] quod ens et unum [illegible] [illegible]
[illegible] est quod sic unum [illegible] [illegible] ita et

ens et stant unum dividi [illegible] et pura
ista et ens [illegible] secundum quod sicut unum non
sunt in aliqua una natura neque ens [illegible]
Notandum quod unum et ens est aliquid
unum [illegible] per [illegible] duobus modis
[illegible] quod unum et ens dicant aliquid unum
[illegible] [illegible] [illegible] quod unum et ens
in [illegible] faciet [illegible] [illegible] [illegible]
et [illegible] illo [illegible] faciunt [illegible] pura
et hoc secundum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quod
[illegible] hoc ens et unum non [illegible]
[illegible] in [illegible] pura [illegible] medium quod secundum
[illegible] quod [illegible] illius medii esset
[illegible] aliquid ab [illegible] principalibus
quod non [illegible] quod [illegible] substantia
secundum [illegible] [illegible] hoc secundum [illegible]
quod [illegible] hoc ens et unum [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] secundum quod [illegible] media [illegible] [illegible]
quod ens et unum [illegible] medium [illegible] in
pura esse [illegible] secundum ad [illegible]
quod ens et unum [illegible] dicere quod [illegible] dicere
unus homo et ens homo [illegible] dicere
quod dicere homo et ens homo et unus homo quod [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] dicere [illegible] eandem
homo [illegible] dicere. [illegible] dicere ens homo [illegible]
dicere [illegible] [illegible] aliud modum [illegible] dicere unus
homo [illegible] dicere [illegible] aliud modum [illegible]
dicere [illegible] [illegible] ens et unum [illegible] dicere
[illegible] [illegible] [illegible] quod [illegible] dicerent
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] aliud
modum [illegible] [illegible] [illegible] quod dicere
ens homo et ~~unus homo~~ quod dicere unus homo
[illegible] aliud et aliud modum dicere [illegible]
[illegible] quod dicere [illegible] ens et quod dicere
[illegible] unum ~~[illegible]~~ aliquid ad [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] sic [illegible] unum
[illegible] secundum [illegible] [illegible] [illegible] substantie
et [illegible] [illegible] et [illegible] quod non quod substantia
secundum unum ens [illegible]. [illegible] [illegible] in-
Festinare / [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] pura. non
[illegible] [illegible] [illegible] unum [illegible] [illegible]
[illegible] unum [illegible] et omnia pura ad
[illegible] secundum [illegible] [illegible] [illegible] quod
[illegible] modo [illegible] ens secundum [illegible] substantia
[illegible] secundum [illegible] quod [illegible] ens secundum [illegible] omnium
[illegible] [illegible] secundum [illegible] [illegible]
substantie et [illegible] [illegible] quod [illegible] unum secundum quod secundum
[illegible] substantie et [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] possumus [illegible] duobus modis

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quod secundum illud
unum quod secundum [illegible] substantiarum et quod secundum id
unum quod secundum [illegible] [illegible] [illegible]. hoc enim
[illegible] [illegible] [illegible] quod [illegible] unum secundum quod
secundum [illegible] substantiarum et secundum [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] secundum quod unum
quod secundum [illegible] omnium substantiarum secundum [illegible] substantia
in [illegible]. [illegible] enim [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] ad [illegible] et [illegible] substantie
[illegible] [illegible] ad unum [illegible]
substantiam in [illegible] quod [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] et [illegible] et [illegible] [illegible] quod [illegible]
substantia [illegible] aliarum [illegible] sub [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] ergo [illegible]
[illegible] substantia secundum [illegible] omnium substantiarum [illegible]
[illegible] in [illegible] quod omnia [illegible] in
[illegible] unum ordine ad unum [illegible] [illegible]
[illegible] et quod substantie [illegible] [illegible] ordine
[illegible] [illegible] substantias in [illegible] [illegible] quod [illegible]
[illegible] illi ordo [illegible] ad aliquid [illegible]
quod [illegible] [illegible] secundum [illegible] omnium illorum et
hoc [illegible] secundum [illegible] substantia [illegible]. [illegible] ergo [illegible]
substantia secundum ~~[illegible]~~ [illegible] omnium substantiarum
[illegible] [illegible] omnium [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] secundum [illegible] secundum [illegible] ens quod [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] ergo [illegible] ens et [illegible] substantia [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] quod aliud unum [illegible] [illegible]
[illegible] substantiarum et aliud [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] quod [illegible] secundum [illegible] ens et [illegible] substantia quod
non [illegible] [illegible] ens [illegible] [illegible] substantia
nec [illegible]. [illegible] enim [illegible] substantia secundum [illegible] quod [illegible]
substantia in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quod [illegible]
non [illegible] [illegible] [illegible] esset ab alio et [illegible]
non [illegible] substantia [illegible]. [illegible] ergo secundum substantia [illegible]
[illegible] quod [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] secundum [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] ens quod [illegible] secundum ens quod secundum [illegible] [illegible]
ens [illegible] et [illegible] [illegible] quod [illegible] unum secundum quod secundum
[illegible] substantiarum et [illegible] [illegible] et [illegible] quod
[illegible] secundum [illegible] substantia et [illegible] ens et [illegible]
[illegible] [illegible] et [illegible] modum [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] secundum [illegible]
analogia [illegible] quod secundum [illegible] [illegible]. est enim
una attributio et una analogia omnium
[illegible] ad substantiam. est alia analogia
et alia attributio omnium [illegible] ad [illegible]
[illegible] in [illegible] non secundum [illegible] [illegible] hec due
analogie et he attributiones in duobus
[illegible] quod in prima analogia [illegible] [illegible]

partem coniunctae ad aliam partem quam partem sub qua
mensura. coniunctae enim ad substantiam. substantia autem
quantitatis sub prima ratione attributionis creaturae
coniunctae ad aliam partem quam non sub mensura quam
quia substantia et partem eius mensura nobis [illegible]
hic duae analogiae attributionis quia 2a
coniuncta est ad primum [illegible] partem in 2a
analogia sub mensura alteram partem
in alia [illegible] una enim analogia predicta
[illegible] coniunctae ad substantiam [illegible]
ad istud analogatum substantia sub partem eius
non coniunctam sed quia in analogia ordinale
ad aliam [illegible] partem mensura analogia
[illegible]

[illegible]

dimensionis in sua specie ad unum principium
eius autem quia [illegible] non et unum secundum unum
indivisibile quaedam autem divisibile secundum aliquam
particularem rationem ad aliam speciem. eius
[illegible] [illegible] posse et unum secundum
quod unum opponitur multitudini tamen non potest esse
unum secundum quod oppositio [illegible] eius autem ratione
et unum secundum utrumque non primo unum secundum
quod unum opponitur [illegible] in quantum non [illegible]
prius et multitudo et [illegible] secundum quod unum opponitur
[illegible] 2o quia in deo non potest et aliquis modus
[illegible] et quod unum oppositum [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] deo et [illegible] mensurae [illegible]
[illegible] et [illegible] mensurae quia [illegible]
[illegible] independentes et [illegible] et [illegible]
[illegible] quod [illegible] mensura [illegible]
[illegible] mensura stabilis 2o quod [illegible]
stabilis [illegible] independens et
[illegible] autem [illegible] stabilis
quod [illegible] et dependens [illegible]
[illegible] in omni [illegible] alio [illegible] et
[illegible] independens [illegible] in [illegible] primo [illegible]
[illegible] mensurae et quod [illegible] mensurae
[illegible] quod [illegible] autem [illegible]
[illegible] independens Notandum
[illegible] quod [illegible] quod in deo et in nobis in
nobis enim [illegible] dependens quod [illegible]
[illegible] autem independens quod [illegible] stabi-
lis [illegible] deo autem [illegible] divina [illegible]
independens quod quia non causa [illegible] stabilis
[illegible] autem stabilis dependens quod
[illegible] a [illegible] divina causa [illegible]
[illegible] dicta quod non quod [illegible] eorum
mensurae [illegible] mensurat
[illegible] eorum mensurae quod [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] videlicet cum
quod [illegible] mensura quod et [illegible] non [illegible]
[illegible] [illegible] Consequenter aliquis vel
[illegible] quod mensura [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] magis [illegible] [illegible] quod
[illegible] hanc autem [illegible] posset
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] quod [illegible] mensura [illegible] [illegible]
quod [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] in [illegible]
quod [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] quod [illegible]

quod [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quod ab
[illegible] descendendum [illegible] [illegible] ad
[illegible] et [illegible] quod [illegible] [illegible]
in [illegible] [illegible] et aliquid in [illegible]
[illegible] [illegible] hanc solutionem quod [illegible]
[illegible] [illegible] mensura quod [illegible]
[illegible] notandum quod quod [illegible] [illegible]
[illegible] et [illegible] agendo [illegible] [illegible]
[illegible] magis [illegible] mensura [illegible]
[illegible] quod [illegible] agendo quod [illegible] mensura
[illegible] quod [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] mutatio
[illegible] et [illegible] [illegible] [illegible]
quod [illegible] et [illegible] mutatione [illegible]
[illegible] autem ad [illegible] [illegible]
[illegible] magis quod mensura quod [illegible]
[illegible] agendo quod [illegible] autem [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] autem agendi [illegible] [illegible]
[illegible] et [illegible] magis quod mensura
sub [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] magis mensurat [illegible]
ad [illegible] [illegible] ad [illegible] [illegible]

Opponitur autem unum et multa

Postquam determinavit de uno in se hic
determinat de uno in comparatione ad multi-
tudinem. Et dividitur in duas partes quia
primo determinat de uno in comparatione ad multi-
tudinem 2o determinat de contrarietate quae
[illegible] [illegible] [illegible] autem differentia [illegible]
primum [illegible] in 3es partes quia primo determinat
de oppositione unius ad multitudinem 2o determinat
de [illegible] [illegible] unius 3o de [illegible]
[illegible] [illegible] multitudinis 3a [illegible]
unius 3a [illegible] quod patet. Prima in duas
quia primo [illegible] [illegible] unum et multitudo opponuntur
2o [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] 2a in duas quia
primo ponit quod multitudo opponitur 2o
[illegible] quo [illegible] [illegible] opponitur [illegible]
quod [illegible] [illegible] dicit quod primo [illegible]
unum et multitudo opponuntur [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] dicit [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] ad [illegible] [illegible] quod unum
et multitudo opponuntur [illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] multitudo [illegible] quod [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
quod [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
Notandum quod quod multitudo [illegible] de [illegible]

a vnum oppo(situ)m et multa in pri(n)c(ipi)o et in (con)tradic(ti)o(n)e vide a

d(icitu)r vnu(m) q(uo)d ad (con)vertit(ur) cu(m) ente aliud q(uo)d p(ri)n(cipiu)m (et) quo d(icitu)r (et) ad simile oppo(situ)m multa in vide b

vel d(icitu)r aliq(ui)d e(ss)e vnu(m) s(ecundu)m d(ivi)s(ionem) div(er)sis mod(is) ra(ti)o
n(e) q(uia) s(un)t actu divisa (et) separata 2o o
q(uia) plura n(on) s(un)t actu divisa s(ed) s(unt) p(ro)p(ter)
c(on)t(inu)a(tionem) separatio (et) divisio eo m(odo) q(uo) dic(un)t(ur)
q(uia) a(liqua) s(ecundu)m multa h(abe)nt p(ro)p(ter) a(liqua) n(on) s(un)t ac-
tu divisa (et) o(mn)e q(uo)d p(ro)p(ter) illa s(un)t s(e)p(ar)a(ta)
divisio (et) separatio [illegible] dic(itu)r d(ic)e(re)
p(hilosophus) q(uia) multa do [illegible] d(ic)e d(ict)o q(uo)d
s(ecundu)m actu divisa q(uo) ad p(otenti)am (et) q(uo)d s(ecundu)m d(ivi)
visibile q(uo) ad s(ecundu)m [illegible] possu(n)t
exponi [illegible] q(uia) vnu(m) p(otes)t d(ici)
dupl(iciter) [illegible] vnu(m) [illegible] q(uia) d(i)
visio actu (et) p(otenti)a (et) 2o o al(iu)d s(ecundu)m
in divisio actu s(ed) n(on) p(otenti)a eo m(odo)
q(uo) dicu(n)t(ur) q(uia) c(on)tinuu(m) s(ecundu)m vnu(m) h(abe)t c(on)
tinuu(m) p(otes)t d(ivi)diri actu s(ed) d(ivisi)bile
s(ecundu)m in p(otenti)a (et) [illegible] vnu(m) h(abe)t [illegible] multa
tudinem [illegible] h(abe)t [illegible] divisibili
in p(otenti)a (et) hoc s(ecundu)m q(uo)d d(ici)t p(hilosophus) q(uia)
v(ide)t(u)r multa de s(ecundu)m q(uo)d divisio s(ecundu)m [illegible]
[illegible] vel divisibilitas q(uia) e(ss)e
[illegible] illud o(mn)e s(ecundu)m q(uo)d vnu(m) q(uia)
oppo(n)it(ur) [illegible] (et) d(ivisi)o(n)em [illegible]
(et) [illegible] (et) ita s(ecundu)m vnu(m)
q(uia) n(on) s(ecundu)m divisio nec [illegible] vn(um)
s(ecundu)m q(uia) aliq(ui)d aliq(uo)d [illegible] vnu(m) q(uia) nec
s(ecundu)m divisio h(abe)t s(ed) [illegible] s(ed) d(icitu)r
s(ecundu)m [illegible] aliq(ui)d [illegible] vnu(m) q(uia) ab
eo p(ri)ma(tio)ne (et) divisio (et) d(ivisi)bilitas
eo m(odo) q(uo) dicu(n)t(ur) q(uia) p(ri)v(ati)o s(ecundu)m [illegible]
[illegible] eo d(icitu)r q(ua)si [illegible]
[illegible] s(ecundu)m q(uia) m(odi) oppo(siti)o(n)is vnu(m)
(et) multa [illegible] q(uia) eo [illegible]
[illegible] s(cilicet) q(uia) aliq(u)a opposi(ti)o(n)e
p(ri)vatiue (et) aliq(ua) (contra)dic(ti)o(n)e (et) aliq(ua) (contra)
rie (et) aliq(ua) [illegible] s(ecundu)m q(uia) vnu(m)
(et) multa opponu(n)t(ur) p(ri)vatiue (et) hoc
q(uia) alt(er)u(m) [illegible] s(ecundu)m p(ri)vac(i)o(n)e
n(on) d(icitu)r s(ecundu)m q(uia) alt(er)u(m) [illegible]
s(ecundu)m o(mn)e in p(ri)vacio(n)e s(ecundu)m oppo(n)i(tu)r
p(ri)vatiue [illegible] s(ed) (et) m(odo) [illegible] s(ecundu)m q(uia) vnu(m)
(et) multa n(on) opponu(n)t(ur) (contra)dic(ti)o(n)e nec
(contra)rie Notandu(m) s(ecundu)m q(uia) s(ecundu)m (com)menta
tore(m) q(uia) p(ri)vacio (et) h(abit)us s(un)t radix
[illegible] q(uia) [illegible]
ad p(ri)vaco(n)e (et) h(abit)u(m) (et) s(ecundu)m p(hilosophu)s [illegible] q(uia)
vnu(m) (et) multa opponu(n)t(ur) p(ri)vatiue q(uia)
d(icitu)r q(uia) opponu(n)t(ur) (contra)rie [illegible]
[illegible] p(ri)vac(i)o (et) h(abit)u q(uia) divis(io)

a

b

[illegible] vt d(ici)t (com)me(ntator) h(abit)us s(ecundu)m [illegible]
[illegible] s(ecundu)m p(ri)vacio [illegible]
(et) [illegible] s(ecundu)m eo multa [illegible]
[illegible] s(ecundu)m [illegible] in p(ri)vacio(n)e
(contra)rietat aliq(ui)d vnu(m) (et) multa
possu(n)t oppo(n)i (contra)dic(ti)o(n)e [illegible] s(ecundu)m q(uia)
n(on) ad q(uia) [illegible] notandu(m) s(ecundu)m q(uia)
[illegible] q(ui)a opponu(n)t(ur) (contra)dic(ti)o(n)e opponu(n)t(ur) s(ecundu)m
affirmac(i)o(n)e (et) negac(i)o(n)e ita s(ed) q(ui)a
negacio p(otes)t [illegible] in ente (et) n(on) ente
(et) hoc q(uia) negacio q(uia) [illegible] (contra)dic
[illegible] n(on) d(icitu)r s(ed) [illegible] s(ecundu)m
[illegible] ita [illegible] (contra)dic(ti)o (et) p(ri)vacio [illegible] d(icitu)r
vnu(m) q(uia) vnu(m) s(ecundu)m p(ri)vacio d(icitu)r [illegible] pos
s(un)t [illegible] in ente (et) n(on) ente [illegible]
[illegible] (et) multa possu(n)t opponi (contra)dic
torie [illegible] q(uia) negacio (et) p(ri)vacio [illegible]
[illegible] vnu(m) n(on) [illegible] in [illegible]
vnu(m) (et) multa n(on) opponu(n)t(ur) (contra)dicto
rie s(ed) magis p(ri)vatiue s(ed) cu(m) vni
tas s(ecundu)m indivisio e(ss)e ita vnu(m) s(ecundu)m
[illegible] (et) ita vnu(m) d(icitu)r
[illegible] (et) [illegible] e(ss)e 2o q(ue)
[illegible] aliq(ui)d [illegible] vnu(m) (et) multa oppo
[illegible] (et) vide [illegible] q(uia) vnu(m)
s(ecundu)m [illegible] multa [illegible] vt d(icitu)r s(ecundu)m [illegible]
s(ecundu)m [illegible] (et) [illegible] oppo(n)it(ur) (contra)
rie q(uia) vnu(m) (et) multa (contra)rie oppo
[illegible] q(uia) [illegible] s(ecundu)m p(hilosophu)s ad hanc
q(uesti)o(n)e(m) s(ecundu)m [illegible] liq(ui)d de
[illegible] vnu(m) [illegible] cu(m) [illegible]
vnu(m) q(uo)d [illegible] cu(m) ente s(ecundu)m aliud vnu(m)
q(uia) s(ecundu)m [illegible] vnu(m) (et)
p(ri)n(cipiu)m [illegible] q(uia) [illegible]
[illegible] q(uia) [illegible] cu(m) ente opponu(n)t(ur) multa
[illegible] s(ecundu)m p(ri)vac(i)o(n)e s(ecundu)m [illegible] vnu(m) oppo(n)it(ur)
(contra)rie multa [illegible] q(uia) vnu(m) q(uo)d s(ecundu)m
[illegible] in [illegible] s(ecundu)m [illegible] [illegible]
d(icitu)r s(ecundu)m [illegible] [illegible] q(uia) s(ecundu)m (et) [illegible]
[illegible] q(ui)a s(ecundu)m vnu(m) q(uo)d [illegible] cu(m)
ente (et) q(ui)a s(ecundu)m vnu(m) q(uo)d s(ecundu)m p(ri)n(cipiu)m [illegible]
vnu(m) q(uo)d q(uo)d [illegible] cu(m) ente s(ecundu)m [illegible]
[illegible] in o(mn)i [illegible] q(uia) [illegible]
[illegible] s(ecundu)m (et) [illegible] p(ri)n(cipiu)m
[illegible] s(ecundu)m q(uia) ab [illegible] [illegible] q(uia) s(ecundu)m [illegible]
(et) q(uia) s(ecundu)m [illegible] [illegible]
[illegible] s(ecundu)m p(ri)n(cipiu)m [illegible] (et)
[illegible] ad hoc [illegible] s(ecundu)m (et) [illegible]
[illegible] s(ecundu)m [illegible] indivisa in s(ecundu)m
(et) divisa ab o(mn)i alio (et) [illegible] ad

hoc similitudinis unitas, sed quod dicitur unitas quod sit quaedam indivisio. Unde quamvis qualitas similitudinis et qualitas sit in genere qualitatis sit praedicamentum dicti, et unitas sit in genere qualitatis quia formalitas indivisa in se et divisa ab omni alia formalitate. Et ideo omnis formalitas est indivisa in se et divisa ab omni alia formalitate. Ideo ista unitas quae non est nisi indivisio formalitatis in se et divisio ab omni alio sequitur omnem formalitatem. Et ideo sequitur omnem formalitatem generaliter convertitur cum ente, quia non est dare aliquam entitatem nec aliquam formalitatem quae non habeat suam unitatem. Sicut enim dicitur de similitudine ita dicitur proportionaliter de albedine. Albedo enim et qualitas est et unitas est. Qualitas quidem inquantum est praedicamentum dicti albedinis, unitas autem inquantum est quaedam indivisio et quaedam formalitas indivisa in se et divisa ab omni alia formalitate. Et sicut dico de albedine ita dico proportionaliter de formalitate [illegible] et sic de ceteris. Et alia unitas sequitur ambitum totius entis, et hoc quia sequitur omnem formalitatem [illegible]. Unde autem quod est praedicamentum unum non [illegible] in praedicamento quantitatis. Et ideo quando [illegible] addit quantitatem [illegible] super ens [illegible] addit [illegible] unum super [illegible]. [illegible] enim unum [illegible] non est [illegible] ad unum [illegible] quod autem illud unum quod est praedicamentum non [illegible] in praedicamento quantitatis [illegible] ostendi quod illud unum quod est praedicamentum est illud unum quod est divisio [illegible] non autem [illegible] non habet [illegible] quod autem unum habet [illegible] hoc non [illegible] illud unum [illegible] quia [illegible] quod est praedicamentum et quantitatis [illegible] et quantitatis. Unde [illegible] in genere [illegible] quantitatis autem [illegible] dicti [illegible] hoc [illegible] quod [illegible] sunt [illegible] quod non est in illa quae dicitur [illegible] naturalis et [illegible] naturalis quod autem aliquid dicitur [illegible] hoc est [illegible] non [illegible] quam [illegible]

unum [illegible] acceptum [illegible] quod divisio quantitatis et quantitatis [illegible] unum [illegible] quod [illegible] unum [illegible] non [illegible] [illegible] unitas quae [illegible] quod [illegible] unum quod est praedicamentum [illegible] super [illegible] unum [illegible] continui [illegible] magnitudine [illegible] quod [illegible] duplicem unitatem [illegible] quod unitas formalis quae generaliter convertitur cum ente et [illegible] quod est praedicamentum [illegible] continuitas [illegible] formalitas quia continuitas non est [illegible] formalitas sed est formalitas [illegible] et quantitatis [illegible] quae formalitas indivisa in se et divisa ab omni alio et [illegible] hoc [illegible] unitatem [illegible] dicitur [illegible] generaliter cum ente. [illegible] est quantitatis [illegible] praedicamentum indivisibilitas [illegible] dicimus quod alia est talis albedo [illegible] in alia talia [illegible] et una albedo [illegible] in una [illegible] et quantitas [illegible] hoc ista continuitas [illegible] [illegible] quantitatis [illegible] continua [illegible] hoc [illegible] unum quod est in [illegible] quantitas quod non [illegible] unum [illegible] quod est quantitatis [illegible] unum [illegible] unum quod est praedicamentum [illegible] et [illegible] alia dicimus quod [illegible] unum [illegible] unum quod est praedicamentum [illegible] et aequalitas quod unum quod est praedicamentum [illegible] continuitas [illegible] non est [illegible] nec unum possumus [illegible] illud [illegible] quod in qualibet formalitate [illegible] possumus [illegible] duplicem unitatem. Unitatem quae sequitur formalitatem in se et unitatem quae [illegible] formalitatem [illegible] albedinis enim [illegible] duplicem unitatem quae sequitur albedinem in se eo [illegible] quo dicimus quod albedo est una qualitas et unitatem quae sequitur albedinem [illegible] in alio eo modo quo dicimus quod albedo [illegible] una est [illegible] albedo [illegible] in una [redacted] modo. [illegible] unitas est illa quae sequitur omne ens [illegible] est illa quae est praedicamentum. [illegible] autem posteriorem [illegible] ista unitas [illegible] quantitatis

3o quod omnis forma contraria ... nigro
et quanto ... aut istud modo dicitur hec
remissa 2a ... et hoc quod forma
liberas contraria ... vel nigro sit in
forma materialibus vel in subiecto sicut
in forma immaterialibus quod non composito ... le
quod in forma immaterialibus possit esse
intensa remissa sub eadem sicut et hoc
... ubi forma ista contraria sicut in
a° et alio subiecto et ... in a° et a° ...
quod ... quantitas ...
sic quod remissas forma sicut formaliter
... remissas autem 2a sicut formali
... contrariorum et formaliter ... per
supra ... ad ... una albedo potest
... duobus modis vel una ...
... vel una ... sicut ... in
... una albedo ... una ... quod
albedo ... una ... sicut ... una ...
... sicut autem ... una quod
... sicut ... una ...
... quod sicut forma ... quod ...
in alio ... quod sicut una ista
... Ista ergo ... primum
... et ... quod ...
... primum ... autem ...
... et ... contrarie ...
sic ... Queret
aliquis utrum sit verum quod dictum
est ... quod ... quod ...
... habet ... autem
quod ... non ... quod
... non ... alicui ... quod ...
quod ... habet ... hec
... dicit quod non ...
Notandum est quod ... quod ...
... et ... quod ... primum
... per ...
... quod ... addit super primum ...
... modum ... 2a autem
... quod ... addit super primum
... modum ... dico
quod addit ... modum ...
... albedinem ... al
bedinem ... quod ...
... et quod sicut for
maliter et alie ... quod sicut contrariorum

formaliter ... quod albedo est
una ... non ...
quod ... una ... autem ...
quod ... una 2a ...
quod non ... albedo ... una formaliter ...
quod ... non ... et sicut sicut for
contraria addit super sicut ... in formalibus
... quod ... addit super primum
et 2a ... addit super primum
modum ... 2o dico quod 2m
... addit super primum ... modum
... Ubi notandum est quod primum ...
... aliquo modo ... vel ...
... non ... dico ...
una ... dico
... quod ... non
... per ... quod ...
... quod ... illa ...
... in ...
... autem ... non ... alia ...
... possit ... in ... dico
quod ... una ... quod ...
in ... non habet ... 2m
autem ... quod 2m ...
... hoc quod formaliter ... una ... in ... et
... primum ... per ... in ...
... sic ~~...~~ dicit ... quod ...
... dicendo ~~formaliter~~ ... Ita dico
... quod ... contrarie formaliter
... et ... sunt
sub una formaliter sic ergo et primum ... et
... habet ... et ... habet
... quod primum ... hoc
quod ... intensa. 2m autem ...
... hoc quod ... intensa ...
... quod albedo in petro ...
... intensa in sicut et ... ab
... alia et ... ad ... forma
... et eadem albedo ...
... in petro intensa in sicut et di
... ab ... alio et ... ad ...
... remissa et sicut patet quod primum =
... et 2m ... contrarie ...
... autem ... et primum et 2m
... sicut ... dicitur
... 2o ... quod ...
... et quod contrarie ... quod

Et primo quia [illegible] secundum quod [illegible] unius [illegible]
principiatur numerum ut dicendo [illegible] necessario [illegible]
unum [illegible] dicendo [illegible] unum [illegible]
alio modo eo modo quo dicitur unum genere
[illegible] non mensurat numerum quia numerum ab eo non
causatur. Tertio autem unum dupliciter [illegible]
[illegible] mensurat unoquoque mensurando [illegible]
[illegible] ista [illegible] sic dicitur unum [illegible]
[illegible] non mensurat numerum [illegible]
[illegible] formaliter quia non [illegible]
[illegible] unum [illegible]
[illegible] non [illegible] numerum [illegible]
[illegible]
[illegible] questionem ad [illegible]
[illegible] aliquis posset [illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]

Queretur aliquis utrum unum consistit in
privatione an in multitudine circa
hanc questionem duo sunt dicenda primo
[illegible] declarabile quia [illegible] unum [illegible]

[illegible] declarabile quia [illegible]
unum [illegible] in privatione [illegible]
[illegible] magis [illegible] ponens quia multitudo
[illegible] qui ponit
quia unum [illegible] ad [illegible] multitudinem
[illegible]
[illegible]
apparet [illegible] in [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]

Et autem unum quidem

Postquam declaravit de uno in habitudine ad multitudinem hic
declarat de modis unius et dividitur in
duas partes quia primo ponit modos unius
secundo declarat de eis [illegible]
multitudine [illegible] primo quia sic dicitur
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] unum [illegible] multitudo in [illegible]
[illegible] multitudo [illegible]
[illegible] multitudo in quantitate

Deinde cum dicit Dico vero eadem. Deter-
minat de duobus modis unius et divi-
ditur in duas partes quia primo dicit de eodem
2o dicit de simili 2a ibi Similia vero sunt
sunt prima in 2a parte facit 3os modos eorum
2a ibi Hec autem sunt eadem 3a ibi Amplius
autem Deinde cum facit primum modum Nota
dicit quod quedam sunt sic se habentia adunationem
quod unum non potest inveniri super aliud. Contra
primum dicit unum. sic autem se habent ad
invicem substantia et accidens quia secundum r. eius sub-
iecto, sicut lignum et album sunt sicut se habent non
possunt inveniri et ideo dicuntur eadem. hoc
est quod dicit primus quod idem dicitur multis
modis. Cum vero alius modus eorum
aliqua dicuntur eadem sicut unum quod non possunt
inveniri sine substantia et accidens. aliquando
enim primum substantia et quod substantia accidentibus
inveniatur sicut cum dicimus album est
et aliquid dicimus primum unum et idem de substantia
et accidente quod idem primum per rationem vel dis-
tincte Deinde cum dicit Hoc autem sunt
eadem ponit secundum modum eorum ad [illegible]
[illegible] Notandum est quod aliqua
aliqua dicuntur eadem quia sunt unum in
supposito licet sint diversa in ratione sicut
dicitur est in nostro proposito quod sic et albo
sunt eadem. sunt enim unum suppositum
licet diversa sint in ratione. 2o
aliqua dicuntur eadem quia sunt unum et in
supposito et in ratione eo quo dicimus quod sic est
idem sic per se. sic enim a se ipso non habet diver-
sitatem suppositalem nec habet diversitatem
secundum rationem et hec 2a modus eorum de quo
dicit Hec 3o non aliqua dicuntur
eadem quia habent diversitatem suppositalem
licet habeant unitatem in ratione eo modo
quo dicimus quod sic et plato licet sint di-
versa supposita tamen sunt eadem in ratione hu-
manitatis [illegible] patet littera dicit
enim quod hoc dicuntur eadem 2o modo si fue-
rit unum et in supposito et in ratione [illegible]
et aliquando fuerit unum ratione et eo modo dicimus
tu es idem tibi ipsi et ipse unum in materia
et ipse unum [illegible] in modo autem pre-
dicti licet sit unum in materia et supposito
tamen sunt diversa ratione Deinde cum
dicit Amplius sunt eadem ponit 3m

modum eorum et est tertius modus quod aliqua
sunt unum in ratione licet sint diversa
supposito et est quod dicit quod 3o modo aliqua
dicuntur eadem sicut ratio substantialis eorum fuerit
una licet supposita sint diversa. ponit
autem exemplum in quantitatibus sicut postea eorum
qui ponebant quantitatem esse substantiam rerum
unde dicit quod linee recte et equales eadem
sunt quia licet dicantur supposito tamen conveniunt
in una ratione vel ratione non [illegible] equales
et similiter plura tetragona id est figure ha-
bentes 4or angulos. sic sunt equalia
et ysopleura id est equalium angulorum sunt
eadem. quia licet sint plura numero in
supposito tamen conveniunt in una parte. quia
in eorum non sunt convenientes dicit quod uni-
tas in illis non dicitur unitas proportionis
sed magis equalitas. illa enim ratione
una magna conveniebant plures linee
recte equales et plura tetragona equi-
latera et vocat unitatem quantitatis quia quantitatem uni-
tas facit equalitatem Deinde cum dicit
Similia vero ponit modos similis et dividitur
in 4or partes sunt 4or modos quos
ponit 2a ibi alia sunt eadem 3a ibi alia
sunt per eadem passio 4a ibi alia sunt plura
Deinde cum facit primum modum notandum est
quod unitas in qualitate substantiali facit
unitatem autem in qualitate facit similitudinem. Unde
sunt aliqua sunt que sunt unum in qualitate sub-
stantiali et accidentali sicut patet de sorte et
platone conveniunt in humanitate et albedine magis
habent dici eadem quam similia et hoc quia unitas
substantialis convenientie est et ideo magis debet
illa pro reliqua dici similia quam convenientia in
unitate accidentali licet non conveniunt in unitate
substantiali et est quod dicit quod aliqua dicuntur
similia si non sunt simpliciter eadem neque
conveniunt in unitate substantiali nec sunt ~~[illegible]~~
indifferentia secundum substantiam sed sunt eadem secundum
speciem [illegible] potest autem eorum in una
dicitur quod magis ~~[illegible]~~ tetragonum
~~et illud simile~~ et minus simile sunt licet
non sunt equalia. et recte linee inequa-
les similes sunt. licet non sunt equales
sunt tamen consimiles sed non eadem Nota
Deinde est quod sunt dispositionem 2m modum
eorum et primum modum [illegible] similis
quia secundum partem est quod non est sicut de et cetera

in parte vel destructionem et isto modo dicitur
quod plures lumine et equales eodem sunt. Unde
secundum istud de sine equalitate non potest dici vel
vel decrepitus et isto modo dicitur hic
quod pluribus lumine etiam magis superfluit
tamen non potest dici eodem. Ex hoc autem
sequitur dicit nobis intellectus phylosophus quod vel decep-
tionis secundum primum continetur ita quod illa que
sunt primorum continentium tamen magnitudinem
quod in quantitate potest dici eodem quia autem
sunt impermixtorum (?) continentie sicut illa que continentur
in qualitate tamen et non in quantitate non
potest dici eodem. Circa autem hic est ?
tionis non per unitatem sed secundum proportionem quam
qualitatem et quantitatem. Et magis phylosophus in isto
modo aliud dicit intellectus in modo sicut
et aliud modo quod propter sunt secundum quod alia
sunt unum in qualitate et in quantitate alia
non continent tamen magnitudinem. Secundo ad
dicitur alia sicut eadem sunt prima ponit
tertium modum sicut ad cuius evidentiam no-
tandum secundum quod sicut dicto secundum proportionem unius
qualitatis una autem qualitas duabus modis
potest participare aliquod cum contrario quod qua-
litas que suscipit magis et minus participat
participat sicut magis et minus et communiter participa-
pandi fuerit tertium modum sicut aliquod
autem contrariorum qualitas que suscipit magis
et minus participat secundum magis et minus
a duobus et communiter participandi unam
qualitatem fuerit tertium modum sicut ?
sed per hoc dicitur tamen quod alia dicuntur
sicut quod habent eandem speciem qualitatis quod
qualitas suscipit magis et minus tamen
non participat ab illis secundum magis et minus
sed in eodem gradu. Secundo ad dicitur alia
sicut sunt et potest tertium modum sicut dicendum
quod alia dicuntur sicut quia habent
eandem qualitatem que qualitas suscipit
potest magis et minus et eam participant
secundum magis et minus et isto modo dicitur
quod magis album et minus album sicut
sunt quod participant eandem speciem qualitatis
licet participant eam in diverso gradu.
Queret aliquis utrum ipse magis
et minus possit dici quod aliquid sit
dissimile sed simile quod sicut quod dissimile sit

que dissimilitas ac qualitas sicut magis et minus
dicitur quedam dissimilitudo ac qualitas
quod ipse magis et minus possit alia dici dis-
simile et dissimile sicut phylosophus quod ponit quod
ipse magis et minus alia non dicitur esse
dissimile sicut magis dissimile. Ad hoc
cum ergo dicitur secundum quod magis et minus inequa-
litatem faciunt et non dissimilitudinem. Ad
cuius evidentiam notandum secundum quod licet magis
et minus comparantur inequalitati tamen sunt
modus quantitatis. Nulla enim qualitas dicitur
secundum magis et minus in inequalitate
sed tamen in quantitate imaginabilium
enim quod et continuum. Secundo quantitas modo
et qualitas virtualis et utraque quan-
titas habet suas passiones. Passio enim
quantitatis molis sunt magis et minus
passiones autem quantitatis virtualis sunt magis
et minus eo modo quo dicitur quod albedo
secundum magis et minus intensa albedo enim
in albedo et inequalitas qualitatis non
habet magis et minus sed inequalitas dicitur
eorum quantitatis virtualis. Sed et ita secundum ? et
magis et minus magis sunt passiones
quantitatis quam qualitatis et ideo eadem virtus
in quantitate facit equalitatem et
dissimilitudo facit dissimilitudinem et magis
et minus dicitur quedam dissimilitudo in
quantitate virtuali. Ipse enim propter magis et
minus magis aliquid dicitur secundum inequa-
litatem quod dissimile tamen dicitur. Ideo quod
aliquid sunt que sunt simile et equalia sicut illa
que participant unam qualitatem in uno
gradu. Alia sunt que sunt simile et non
sunt magis sicut illa que participant unam
qualitatem in diverso gradu et secundum magis
et minus. Ad argumentum dicitur secundum quod
magis et minus non dicunt dissimilitudinem
inequalitatis secundum magis in quantitate qua-
litatis. Secundo ad dicitur alia
sicut plura potest tertium modum sicut in
dicendum quod aliquid dicuntur sicut non quod
dicitur unius qualitatis tamen secundum utramque
dicuntur sicut quod in pluribus quantum
quod dicuntur et hoc quod autem communiter in
pluribus hoc est et duobus modis
sed sunt cum quedam idea que in
prompto sunt et isto modo dicitur quod

sonantie sicut simile argento quod in multis
convenit. et equale auro et cuprum in
[illegible] Deinde cum dicit Quare pa-
larum. ponit unum modum multitudinis. sicut enim
idem simile et equale sunt unum modum unius ita
diversum dissimile et inequale sunt unum modum multi-
tudinis. Dividitur autem hec pars in
duas partes quia primo ponit modos diversi. se-
cundo magis dicitur differentia et diversitas ab eo
et diversitas patet in duas quia primo dicit modos
diversi. secundo concludit quandam proprietatem diver-
si ibi diversum quidem igitur. circa primam partem ponit
tres modos diversi. secundus ibi. hoc autem. tertius ibi
Cum autem ponit quod primo primum modum
dicens quod modo dicitur quod sunt idem et simile di-
citur multis modis quod et diversum et dissimile
dicitur multis modis. unum enim
non est idem vocatur diversum quia non
sunt idem. omne enim ens ad aliud est idem
aut vel sunt idem vel sunt diversa. Deinde
cum dicit hoc autem. secundum ponit secundum
modum diversi. Ubi est circa
notandum sicut quod duo [illegible]
sunt diversa sunt in materia sed tamen conveniunt
in ratione speciei. quia enim sunt species et aliud
alio et altero [illegible] hoc sicut
quod in alio et alio capitulo et ita similiter magis
et capitulo sunt diversa in individuo et ideo
quod dicitur quod aliqua dicuntur diversa simile di-
versitate materie quod licet conveniant in una
ratione speciei tamen differunt in materia et in sub-
stantia quod diversa sunt et primum est non diver-
[blot] [illegible] quod tamen diversa
approximat cum conveniunt quantum ad
rationem speciei. Deinde cum dicit tertium autem
[illegible] ponit tertium modum diversi. Ubi
est circa quod notandum quod diversa et idem
opponuntur. quod autem modis dicuntur unum
opponitur [illegible] diversum et reliquum. dicuntur
autem sunt sicut quod ponebantur modi
eiusdem quod idem vero erat in quantitate
materie quia enim in quantitatibus erat simile
et equalitas et quantitas dicebatur eadem
sicut dicitur quod linee recte et equales sunt eedem
secundum opositum autem tertium modum diversi sicut in qua-
tibus in materia sicut possemus dicere quod linee

recte et inequales sunt diverse. utraque sunt
per equalitatem erat quod et inequalitas ita
erat equalitas sed quod diversitas et ideo quod
dicitur bene quod tertium modum diversi ponimus
in materia. Deinde cum dicit diversum
quidem ergo concludit quandam proprietatem diver-
si. Ubi est circa notandum sicut quod contra-
rietas contradictionis oppositio quod primum repre-
tatum in entibus quam in non entibus. si
enim album et non album opponuntur contradic-
torie ideo quod non album posset verificari de
ente et non ente non sic autem sicut de aliis
contrariis opponendo. contrarie enim opposita non
verificantur nisi de ente sicut privative
opposita et etiam relative. si ergo idem et diversum
opponerentur contradictorie posset verificari de
ente et non ente sed quod sic non est ideo non
verificantur nisi de ente. opposito enim quod sunt ut
idem et diversum sequuntur opposita que sunt ut
unum et multa sed ergo unum et multa non
verificantur nisi de ente tamen ita idem
et diversum non verificantur nisi de ente tamen
ut visus patet littera que dicit quod omne ens
comparatum ad aliud ens vel est idem cum eo
vel diversum ab eo. idem et diversum
et diversum non opponuntur contradictorie. si
enim opponerentur contradictorie alterum eorum
posset verificari de non ente quod tamen falsum
est quod non ens nec est idem nec diversum. tamen
opponuntur contradictorie tamen idem et non idem
bene opponuntur contradictorie et ideo idem potest
verificari de non ente. idem autem et diver-
sum solum verificantur de entibus. omne enim
ens comparatum alteri enti non est unum illo-
rum potest esse unum vocatum diversum. dicitur
autem quod potest esse unum quia diversum
includit et sibi et appetitur sic ergo idem
et diversum opponuntur tamen circa entia.
Deinde cum dicit differentia et diversitas differunt
magis dicitur differentia et diversitas et dividitur
in duas partes quia primo facit quod dic-
tum est secundo probat quoddam quod dix-
it ibi quod autem hoc bene. Ubi est circa
primum notandum sicut quod aliqua differunt propter totam
speciem et ista non dicuntur quod proprie differunt. si
enim proprie non differunt per totam speciem oppo-
teret quod per aliquam conveniret et per aliam differret

si autem partes per aliquid sui convenirent et per
aliquid sui differrent oporteret quod per
dicta media convenirent in aliquo con-
ceptu et sic partes non erunt de esse primi
conceptus sed essent de ex conceptus ab si
resolubilia ad unum primum cum ergo hoc sit
impossibile oportet quod dicant per totum sui esse vel
non dicatur quod due differentie dividentes aliquod
genus per totum sui dicunt. si enim due
differentie per aliquid sui dicunt et per aliquid
sui convenirent oporteret quod quelibet differentia esset composita et
oportet quod esset abire in infinitum in
differentiis. secundum patet si enim due differentie conve-
niunt in aliquo conceptu ille conceptus
non potest esse conceptus speciei. quia conceptus unius
speciei non potest esse communis duabus differentiis. oportet
ergo quod sit conceptus generis. si ergo differentie conveniunt
per aliquid sui in aliquo communi conceptu oportet
quod ille conceptus sit de racione illarum
duarum differentiarum et conceptus communis secundum quem
ea dec quod non secundum possumus in differentia ponere
esse secundum sed quod sit abire in infinitum
in differentiis patet. si enim differentie per aliquid sui
conveniunt et per aliquid sui differunt queritur de
illo per quod differunt. cum n. si differentia gene-
ret quod differentia habet differentiam de ea ergo differentia
quod habet aliam differentiam querere utrum per aliquid sui
conveniat et per aliquid sui differat aut per
totum sui differat. si ista differentia per totum
sui differat ergo non omnis differentia ab alia
differentia differt per aliquid sui sicut ponitur. quod si secunda
differentia per totum sui differt a sua quia differentia
eadem ratione poni in prima eadem quod prima differentia per
totum sui differat ab alia differentia et per aliquid
sui conveniat cum ea tunc differentia secunda habe-
bit tertiam et eodem modo tertia quartam et sic dicetur
differentia in infinitum quod deberet probari secundum
quod hec positio sed durare in infinitum
in differentiis sic ergo patet quod aliqua sunt que
per totum sui differunt sicut differentie et
in differentiis et in partibus aliqua autem sunt
que per aliquid sui differunt et in aliquo sui
conveniunt sicut illa que conveniunt in specie et
differunt numero sicut species que per totum sui differunt
ab aristotele vocantur diversa. que autem per ali-
quid sui conveniunt et per aliquid sui differunt

vocantur differentia. Hiis visis patet textus. Di-
cit enim philosophus quod differentia et diversa ad sunt.
diversum enim non secundum naturam esse diversum
ab illo a quo secundum diversum aliquo ut secundum per aliquid
sui secundum potest esse diversum per totum sui. omne
enim ens comparatum alteri enti vel idem
vel diversum secundum. hoc autem aliquando secundum per
totum sui. aliquando autem per aliquid sui
differt autem ab illo a quo secundum differt quod
differt per totum sui secundum aliquo id est per aliquid
sui et non necesse secundum quod ea que differunt sunt idem
in aliquo. unde differunt ea que diversa sunt
hec autem unde conveniunt differentia et unde dif-
ferunt diversa genus ut species secundum quod omne differens
vel secundum diversum itaque accipitur differens per
diversum et diversum genere vel specie genere quidem
sunt diversa quorum non secundum communis materia et
non generatio ad invicem ut ubi non potest esse generatio mutua
Talia autem sunt que sunt in diversis predicamentis. Diversa autem specie illa
sunt quorum secundum idem genus modo quo
genus dicitur ea que dicuntur secundum speciem et sub
stantia diversa quorum sunt contraria quia
contrarietas secundum quod differentia sunt speciem. Notandum
secundum quod de genere non imaginandum de genere
logico sicut de genere physico secundum quod secundum ista. illa
enim vocantur diversa in genere nature
que non possunt resolvi ad unam materiam eo
modo quo dicitur quod celum et elementa sunt diversa
in genere nature quod non possunt resolvi ad
unam materiam. sed ea sunt diversa in genere
logico que non possunt resolvi ad unum concep-
tum generis talia sunt ea que sunt in diver-
sis predicamentis et hoc est quod dicit philosophus in littera
quod illa sunt diversa genera quorum secundum diversa
materia sicut ea que sunt in diversis cathego-
riis accipitur enim materia pro quocumque in-
fer[illegible] per aliud sicut sicut aliud secundum de-
sive secundum rationem. materia enim quod ego voco
hic genus naturale informabile secundum per aliquid
quod est aliud a materia secundum rationem. genus autem
logicum per differentiam quod est aliud secundum rationem. quod
ergo dicitur quecumque non possunt resolvi ad ali-
quod primum sunt quod quia primum materiale secundum
quod potest informari per differentias illa dicuntur genere
quod omnia que conveniunt in genere possunt resolvi

ad vnu(m) quo(d) ptu(m) q(uod) loca(m) mai(us) Dem(um)
cu(m) dicat· q(uod) aut(em) hoc b(e)n(e) supponit(ur) =
madtat quod dixit· dixit
e(ni)m q(uod) differe(n)cia sunt illa q(ue) in aliq(u)o g(e)n(er)e
vnit h(oc) vult ma(n)d(are) Ad q(uo)d e(ni)m
declara(n)du(m) Notandu(m) e(st) q(uod) s(ecundu)m s(ecundu)m p(hilosoph)m
o(mn)e diu(er)so diu(er)su(m) e(st) n(on) aut(em) o(mn)e di
u(er)su(m) e(st) diu(er)so· diu(er)sa e(ni)m d(icu)ntur
q(ue) d(icu)nt(ur) s(ecundu)m d(icu)nt(ur) p(ro)prie su(m) sunt
p(ro) aliq(ui)d su(m) et n(on) diu(er)sa aliq(ua) sunt
diu(er)sa g(e)n(er)e aliq(uod) n(on)· D(iffere)ntia aut(em) d(icu)nt(ur)
vocal(ite)r q(ue) sunt diu(er)sa e(ss)e et c(on)veni(un)t i(n) aliq(u)o
vel q(ue) c(on)ueni(un)t i(n) aliq(u)o e(ss)e c(on)veniu(n)t et c(onseque)ns
diu(er)sitas e(st) m(aior) d(iffere)ntia g(e)n(er)e vel d(iffere)ntia
d(iffere)ntia e(ss)e vel d(iffere)ntia n(on)· D(iffere)ntia aut(em) e(st)
q(ue) diu(er)sitas infra g(e)n(u)s vel infra sp(eci)ez q(uo)d
visu(m) p(hilosoph)us b(e)n(e) q(ue) dicat q(uod) ma(n)datu(m) e(st) et in
ductio(n)e q(uod) p(rim)o q(uod) supposit(i)o v(er)u(m) e(st) s(ecundu)m
q(uod) d(iffere)ntia e(st) q(ue) diu(er)sitas· et ideo n(on) o(mn)is·
o(mn)ia e(ni)m videt(ur) differre n(on) sp(eci)e(m) q(ue)
sunt diu(er)sa e(ss)e p(ri)mitiua s(ed) aliq(ua) sunt q(ue)
sunt diu(er)sa g(e)n(er)e aliq(ua) sunt q(ue) sunt di
u(er)sa infra vnu(m) g(e)n(u)s vel infra vnam
sp(eci)ez et ista q(ue) sunt diu(er)sa infra vnu(m)
g(e)n(u)s et infra vna(m) sp(eci)ez d(iffere)ntia dic(untu)r q(ue)
aut(em) sit eadem g(e)n(er)e vel q(uo)d n(on) declarat in
q(ui)nto h(uius) Cu(m) ergo aliquis
vtru(m) p(ri)ua(ti)o vel d(iffere)ntie possit in
aliquo differre et in aliquo conuenire
Dicim(us) q(uod) s(ecundu)m s(ecundu)m contingit aliq(ua)
e(ss)e g(e)n(er)e ad aliq(ua) duob(us) mo(dis)· aliq(ua)
e(ni)m illud q(uo)d e(st) g(e)n(er)e aliq(u)o e(st) g(e)n(er)e
illis s(ecundu)m co(n)tinuatio(n)em· aliq(ua) aut(em) s(ecundu)m
q(ua)ntu(m)· voco aut(em) s(ecundu)m co(n)tinuatio(n)ez q(uan)
do q(uo)d e(st) g(e)n(er)e aliq(uo) e(st) d(e) intellectu eor(um)
et e(st) in sui co(n)tinuatio(n)e co(n)uenit illis
illor(um)· s(ecundu)m q(ua)ntu(m) voco q(ua)n(do) aliq(ui)d
ita e(st) g(e)n(er)e aliq(ui)d q(uod) n(on) e(st) d(e) intellectu
nec d(e) co(n)tinuatio(n)e ipsor(um) eor(um)
L(icet) n(on) v(er)um dico q(uod) p(ri)uatio eo(rum) e(st) g(e)n(er)e
s(ecundu)m q(ua)ntu(m) n(on) s(ecundu)m co(n)tinuatio(n)ez· s(ed) dico
g(e)n(u)s e(st) g(e)n(er)e s(ecundu)m q(ua)ntu(m) n(on) s(ecundu)m co(n)tinu
atio(n)ez s(ecundu)m s(ed) q(uod) p(ri)uat eo(rum) sit
g(e)n(er)e s(ecundu)m q(ua)ntu(m) n(on) s(ecundu)m co(n)tinuatio(n)ez
p(ro)b(atu)r n(on) eo(rum) ab eo imponi e(ss)e aut(em)
n(on) e(st) d(e) co(n)tinuatio(n)e p(ri)uato(rum) Ad hoc
e(ni)m q(uod) aliq(ui)d sit in p(ri)uato n(on) req(ui)r(itu)r sit·
plurima e(ni)m in p(ri)uato e(st) et tame(n) n(on) o(mn)i(n)o q(uod)
sit s(ed) d(icitu)r e(ss)e in p(ri)uato· Si aut(em) ens e(ss)et
e(ss)et d(e) intellectu et co(n)tinuatio(n)e rei q(ue) e(st) in
p(ri)uato op(or)teret q(uod) o(mn)e q(uo)d e(st) in p(ri)uato e(ss)et
actu q(uod) res n(on) p(otes)t separari ab eo q(uo)d
e(st) d(e) intellectu et co(n)tinuatio(n)e eius· s(ed) ergo
ens n(on) e(st) d(e) co(n)tinuatio(n)e rei q(ue) e(st) in p(ri)uato
nec e(st) g(e)n(er)e s(ecundu)m co(n)tinuatio(n)em s(ed) tam(en) g(e)n(er)e
g(e)n(er)e s(ecundu)m q(ua)ntu(m) V(nde) notandu(m) e(st)
q(uod) o(mn)e q(uo)d e(st) in p(ri)uato h(abe)t e(ss)e· h(abe)t ha
bitudine(m) ad e(ss)e· s(ed) q(uod) n(on) e(st) impossibile
p(ri)us e(ss)e ita q(uod) o(mn)e q(uod) e(st) in p(ri)uato vel
s(ecundu)m actu(m) vel s(ecundu)m habitu(m) res e(ni)m q(ue)
nec e(st) nec p(otes)t e(ss)e in p(ri)uato n(on) e(st)· h(abe)t
ergo q(uo)d ens e(st) g(e)n(u)s et q(ui)a n(on) Ex q(uo)
p(ate)t q(uod) p(ri)uatio co(n)venit in aliq(u)o q(ui)a e(st) ens
g(e)n(er)e eo(rum) s(ecundu)m q(ua)ntu(m) n(on) s(ecundu)m co(n)tinu
atio(n)ez· s(ecundu)m co(n)tinuatio(n)ez q(ua)n(do) n(on) p(otes)t n(on)
g(e)n(u)s g(e)n(er)e q(uod) vt p(ro)bandu(m) e(st) g(e)n(u)s n(on) e(st) d(e)
co(n)tinuatio(n)e d(iffere)ntie alias sequ(er)et(ur) q(uod) d(iffere)ntia
e(ss)et co(n)tra q(uod) g(e)n(u)s q(uo)d e(st) impossibile. h(abe)t aut(em)
g(e)n(u)s n(on) sit g(e)n(er)e s(ecundu)m co(n)tinuatio(n)em tame(n) e(st)
g(e)n(er)e s(ecundu)m q(ua)ntu(m)· Deo e(ni)m imaginari p(otes)t
sic p(ri)us actus a(n)te(quam) p(ri)uatio(n)em po(n)dera(n)t vna
s(ecundu)m vel d(iffere)ntia a(n)te(quam) s(ecundu)m g(e)n(u)s· g(e)n(u)s
e(ni)m ad d(iffere)ntia(m) sic h(abe)t sic po(tenti)a ad actu(m)
et h(abi)tudo q(ue) e(st) int(er) g(e)n(u)s et d(iffere)ntia(m) e(st) sic
h(abi)tudo q(ue) e(st) int(er) po(tenti)am et actu(m)· sic ergo
sequ(itu)r e(st) p(ri)us actus q(uam) p(ri)ma po(tenti)a·
sic sic(ut) s(ecundu)m d(iffere)ntia ergo e(st) g(e)n(u)s· v(nde) sic(ut) s(ecundu)m
to(tu)m e(st) et q(uod) n(on) q(uod) aut(em) sit d(e) co(n)tinuatio(n)e
talis e(st) s(ed) e(st) d(e) c(on)s(e)q(ue)ntia

Omnia aut(em) differre·

s(upe)riu(s) declarat d(e) vno in se
et d(e) vno in p(ri)uatio(n)e d(e) m(u)ltitudi(n)e et q(uod)
co(n)t(ra)rietas e(st) q(ue) m(u)ltitudo h(ic) d(e)t(ermin)at
d(e) co(n)t(ra)rietate et diuidit(ur) in duas p(ar)tes
q(uod) p(ri)mo ost(endit) q(uod) co(n)t(ra)rietas e(st) q(ue) d(iffere)ntia maxi(m)a
2o q(uod) a(li)t(er) vtru(m) g(e)n(er)a d(icu)nt(ur) g(e)n(er)e vel
s(pe)c(ie)· i(n) diu(er)so aut(em) s(pe)c(ie)z· p(ri)ma i(n) duas
q(uod) p(ri)mo declarat d(e) g(e)n(er)e· 2o d(e) medijs
i(n) q(uo) aut(em) p(ri)ma in duas q(uod) p(ri)mo d(etermi)
nat d(e) g(e)n(er)e 2o mouet q(uas)dam

dubitacionibus circa hoc etc. Quoniam autem unum
uni contrarium est. Pars ista in duas quia primo ostendit
naturam contrarietatis in se, secundo comparat opposita
contraria aliis oppositis, secunda ibi Prima vero contrarie-
tas. Prima in duas quia primo venatur naturam
contrarietatis et diffinicionem eius, secundo ostendit quod
omnes alie dicte contrariorum condiciones dicuntur
dare in ista autem. Prima in duas quia
primo ostendit quid sit natura contrarii, secundo ex hoc con-
cludit tam privacionis contrariorum in hiis autem
omnibus. Prima in duas quia primo ostendit quod
contrarietas est maxima distancia quia est perfecta
ita quod contrarietas est maxima distancia et perfecta
secunda ibi At vero maximus. Circa primum sic
procedit quia primo ponit quod contrarietas est
maxima distancia. Secundo hoc probat ibi quia
vero maxima est dicitur ergo primo quia videmus
esse dare magis et minus est dare maximum
ergo videmus esse dare maiorem et minorem
distanciam est dare maximam quam quidem maxi-
mam distanciam vocamus contrarietatem Nota-
dum est quod sicut patet in hoc est quod aliquid
dicitur secundum ... secundum quod magis et minus
ergo quod dicatur secundum maximum quod magis est
dare magis et minus ut sic dare maximum
contrarium ergo distancia est non quandoque est secundum ...
et secundum non quandoque est maxima ...
hec diffinicio contrarietatis quia contrarietas
est distancia secundum ... maxima. Deinde cum dicit
Quoniam vero maxima patet quod dixit scilicet quod
contrarietas est maxima distancia. Ad cuius eviden-
ciam notandum est quod magis et minus non
reperiuntur nisi in diversis speciebus. Deinde
cum ymaginamur quod magis et minus et
maximum dicuntur quedam ordine ...
illa autem que sunt indivisibilia (?) in quibus non
comparantur secundum magis et minus et maxime
distare et per consequens non comparantur secundum
contraria. Genera vero ergo quod sunt in eodem
genere in quo quidem genere est dare magis et
minus et maxime distare. Si autem hec
sunt vera patet probacio patet quia ... quod contrarie-
tas est sic maxima distancia hoc ...
ex inductione quia inducendo in omnibus
generibus illa que contraria sunt non dicuntur ...

cum secundo est quod contrarietas est quedam ...
itaque ab uno contrario sit devenire in
aliud. Nulla autem distancia ...
non est ... contrarietas est quedam distancia
... eiusdem ordinis cum quidem ordo
non est nulla distancia ... et ... con-
trarietas non est nulla distancia ... Et
ergo ea que prima sunt possunt distancia esse
et sunt sub eodem genere. Non autem omnia
illa que sunt sub eodem genere contraria sunt
sed solum illa que ultimo distant quia contraria
sunt ... sunt generacionis. Generaciones autem
fiunt ex ultimis. Ergo contrarietas est ultima di-
stancia. Si autem est ultima ergo quod sit
maxima quia maximus et ultimus con-
vertuntur Notandum est quod ... patet
in brevi est ista ultima distancia et maxi-
ma distancia convertuntur. Si contrarietas
est ultima distancia. Quod autem sit ultima
distancia patet inducendo per omnia genera
quia illa proprie vocantur contraria que ultimo
distant sicut dicimus quod album et nigrum
contraria sunt quia ultimo distant. Non ... dicimus
proprie loquendo quod album et fuscum contraria
sunt. Patet ... quod contrarietas sit ultima
distancia per racionem quia generaciones magis
fiunt ex ultimis quam ex mediis sicut album
magis fit ex nigro quam ex fusco ymmo
non fit ex fusco nisi in quantum habet racionem
nigri. Deinde cum dicit At vero
maximus ostendit quod contrarietas est maxima
distancia oportet quod sit perfecta quia maximum
et perfectum idem sunt ... dicit quod max-
imum in unoquoque genere perfectum est quod patet
quia maximum est quod non exceditur et perfectum est
extra quod nichil est sumere quod dicitur imper-
fectum excedi potest quia extra ea aliquid
potest sumi a quo excedatur. Perfectum
autem excedi non potest. Sic perfectum nec
dicitur in aliquo genere a nullo excedatur quia
nichil est extra sumere a quo possit excedi.
Perfectum ergo est quod non habet excessum ergo cum
maximum sit huiusmodi ergo quod sit idem maximum
et perfectum ergo idem est maxima distancia et perfecta.
Perfecta autem distancia est que finem attingit. ...
autem finem nichil est extra sumere ergo

hec ut ait marsilius non vocat contraria perfectissime in remotione
mutationes perfectissime secundum illas mutationes que sunt de contrario in contrarium
in termino perfectissime distant contraria que a termino non possunt
ut ad terminos terminata et secundum ultra locatio quam perfectiora dicuntur
non potest fieri additio

esse perfectam differentiam nihil contingit sumere extra
esse maximam ergo maxima differentia et perfecta
idem sunt. Illud perfecta differentia et ultima differentia
esse autem ultimam nihil est sumere ergo esse
perfectam differentiam nihil est sumere. esse autem
maius nihil potest sumi ergo maxima
distantia et perfecta idem sunt. concludit ergo
philosophus correlarie dicens quod manifestum est quod
contrarietas est perfecta differentia sed quia contraria multipliciter
dicuntur ideo perfecta differentia non omnibus convenit
equaliter. sed sicut aliquibus convenit esse contraria
ita esse perfecta. videmus enim quod album et fuscum
tamen aliquo modo possunt dici contraria sed non sunt
perfecte sicut album et nigrum et ideo quod esse perfecte
non ita convenit albo et fusco sicut albo et
nigro. Quereret aliquis utrum
contrarietas sit maxima distantia
vel perfecta sicut dicit philosophus. Dicendum est quod
sicut ad evidentiam notandum est quod in genere
dicimus contrarium aliquid loco primus et aliquid
secundum locum dicitur sive dicitur. contrarietas enim
distantia est magis distantia secundum locum primus
cum enim contrarietas sit quedam ultimitudo quia ubicumque
contrarietas est ultimitudo est ex hoc est ultimitudo
quod distantia sit ergo loco primus distantia
cadit in diffinitione contrarietatis. Ergo ergo vera
est dictio quod quidem sic potest accipi. distantia
quam probabile quam secundum locum. licet ergo distantia
localis aliquo modo faciat contra-
rietatem tamen non ita proprie sicut distantia secundum
locum. contrarietas ergo distantia est secundum non qualitas
secundum locum. Est autem aliqua distantia secundum
hoc quod est duobus modis. vel quod sunt
individua speciebus vel quia sunt in eadem
specie. contrarietas ergo est distantia secundum locum non
eorum que sunt individua speciebus sed in
uno. ergo ideo sed quod si duo contraria semper
sunt infra unam distantiam. illa autem
que sunt individua speciebus specie sunt infra
duas distantias. sicut sapor et albedo
infra duas distantias secundum locum sunt
et ideo contraria non sunt. sicut ergo contrarietas est
distantia secundum locum eorum que sunt sub eodem genere.

Sed non omnia talia contraria dicuntur. Sed
unum enim eorum que sunt sub eodem genere
que ita distant quod non ultra distant sic

album et fuscum secundum locum distant sed tamen quod
non ultimo distant contraria non dicuntur proprie
sic ergo secundum sententiam philosophi contrarietas est distantia
secundum locum eorum que sunt sub eodem genere et que ultimo
distant. et quia ultima distantia est perfecta et
maxima ideo bene dictum est quod contrarietas
est perfecta et maxima distantia. Dicendum est quod
dicit hic autem omnibus concludit
unam proprietatem contrariorum dicens quod sic hec
quidem dicta sunt manifestum est quod plura
contraria non sunt contraria uni sed tamen unum est
uni contrarium. patet duobus modis. primo quod contra-
rietas est ultima distantia. ultima autem non potest
accipi aliquid ultimius. patet secundo
quod contrarietas est una distantia. una autem
distantia non habet nisi duo ultima. dictum est
enim quod contrarietas est perfecta distantia. perfecta
autem distantia est inter duo que ultimo
distant. Notandum est quod duobus
modis posset aliquis imaginari quod
plura contrariarentur uni. prima imaginatio
est imaginatio quod illa plura sunt in-
fra unam distantiam secundum locum sicut si diceremus
quod album contrariatur fusco et nigro que quidem
sunt infra unam distantiam. hanc autem
imaginationem excludit philosophus per primam
rationem quod sic non ita esset secundum quod ultimo distant ali-
quid ultimius. et maius esset
aliquid maximo. cum enim contrarietas sit ul-
tima distantia si album et fuscum sunt
contraria ergo quod ultimo distant. cum ergo
album et nigrum magis distent quam album
et fuscum sequitur quod aliquid sit ultimo ultimius
Secundo posset aliquis imaginari quod unum
contrarietur pluribus secundum diversas distantias
utpote secundum unam distantiam contrarietur uni
secundum alteram contrarietur alteri. sicut si dice-
remus quod albedo contrariatur nigredini et
sapori. hanc imaginationem excludit
philosophus per secundam rationem dicens quod contraria semper sunt
infra unam distantiam. una autem dis-
tantia non habet nisi duo extrema. ima-
ginabitur enim quod sicut una linea terminatur
duobus punctis ita una distantia secundum
locum quam est contrarietas terminatur a duobus
terminis. Dicit enim quod sunt due distantie

Secundo dicitur quod sunt due contrarietates et non
una. Imaginatur enim in distantiis for-
malibus sicut in distantiis localibus.
Una enim distantia localis est inter
sursum et deorsum, et alia inter dextrum
et sinistrum, et alia inter ante et retro.
Similiter una distantia formalis est inter colorem
et colorem, et alia inter saporem et sapo-
rem. Sicut ergo sursum ita opponitur extre-
mo sue distantie quod non opponitur
extremo alterius, ita similiter in formis
~~color~~ color opponitur extremo sue di-
stantie quod non opponitur extremo alterius.

Quereret aliquis utrum possit
dari alia via ad ostendendum
quod unum non contrariatur duobus. Dicendum
quod sic, et est via satis clara, et clariorem
arguit me quam ponitur in nona figura.
Ad cuius evidentiam suppono quod unum
contrarietur duobus, puta quod a contrarietur
b et c. Si ergo ita sit, quereremus ab adversa-
rio utrum a contrarietur ipsi b et ipsi c secundum
eandem rationem an secundum diversas. Hoc est
querere utrum a aspiciat b et c secundum
unam rationem an secundum duas. Si enim ponatur
quod a contrarietur ipsi b et ipsi c secundum unam
rationem, quod sit a aspiciat b et c secundum unam
rationem, sequitur quod tantum unum uni opponitur contrarie.
Non enim debent poni b et c tamquam duo ex-
trema, sed tamquam unum extremum. Si enim secundum
unam rationem contrariantur ipsi a, non contra-
riantur nisi secundum rationem unius, et ita licet
diversificentur, tamen quantum ad rationem contrarie-
tatis non habent nisi rationem unius. Et est
exemplum: nigredo contrariatur albedini pe-
tri et albedini martini; non tamen propter
hoc dicimus quod unum contrariatur duobus,
quia albedo petri et martini non contrariantur
nigredini nisi in quantum habent rationem
unius. Si autem dicatur quod a contrariatur
b et c secundum duas rationes, tunc oportet quod a respi-
ciat b et c secundum duas rationes, itaque secundum
unam rationem opponatur ipsi b et secundum aliam
opponatur ipsi c. Si autem ita sit, tunc
non est una contrarietas sed due contrarietates,
ita quod una contrarietas sit inter a et b

et alia inter a et c. Exemplum enim b
et c dicunt duas rationes, oportet quod illis duabus
rationibus respondeant due rationes in a, ita quod
secundum unam rationem aspiciat b et secundum aliam
aspiciat c, et sic hic erunt quattuor rationes et
per consequens quattuor extrema et due distantie
et due contrarietates. Deinde cum dicit natura
autem, ostendit quomodo debet diffinire contrarietatem
convenienter secundum diffinitionem. Ad cuius evidentiam
Notandum est quod contraria multipliciter dif-
finiuntur. Uno enim modo sicut iam dictum
est: contraria sunt que plurimum sub eodem genere
distant. Secundo modo dicuntur contraria que sunt in eodem
susceptibili et in eadem materia. Tertio modo que
cadunt sub eadem potentia. Et iste diffinitiones
due concordant, sive contraria que plurimum
distant in eodem genere sunt ea que sunt circa
eundem motum; circa autem motum eandem
materiam respiciunt. Illa enim que plurimum
distant in eodem genere extrema sunt
unius distantie; unius autem extremi
unius distantie formalis sicut habent potentiam
aliquam, aut sicut privatio sive habitus, aut
et utrumque cadunt sub una potentia. Et ita bene
dicitur quod contraria sunt que cadunt sub
aspectu unius potentie. His visis patet ratio.
Dicit enim quod inter predicta dicta eius
diffinitiones contrariorum vera est dictum est enim
quod contraria sunt que plurimum distant. Ex quo
concludit quod contrarietas est perfecta distantia, ex
quo esse ostensum est quod ea que distant
que non sunt contraria quod inter distantia
que sunt est magis et minus et maiorem
distantiam. Contrarietas autem est maxima
distantia eorum que sunt sub eodem genere,
et ista sunt prima dicta. Alia diffinitio sic:
quod contraria sunt que maxime distant in eadem
materia et in eodem susceptibili, quod contraria sunt
apta nata fieri circa idem. Ex quo
tertio sic quod contraria sunt que maxime distant
et que cadunt sub eadem potentia sunt. Una
enim scientia est circa unum genus, ergo
contraria sunt que maxime distant in eodem
genere, sic quod una scientia est contrariorum.

Prima vero contrarietas. Postquam determinavit de contrarietate in se, hic comparat oppositionem contrarietatis ad alias oppositiones et circa hoc duo facit quia primo ostendit quod prima contrarietas est privatio et habitus ita quod contrarietas supponit privationem et habitum. Secundo hoc probat ibi et hec est oppositio. Prima in duas quia primo facit quod dictum est quod sicut contrarietas aliquo modo est privatio et habitus. Secundo ostendit quod non contrarietas non salvatur uniformiter in omnibus contrariis sed salvatur secundum diversos modos. Circa autem quia dicit ergo primo quod privatio et habitus salvantur in contrariis quod privatio et habitus includuntur in contrariis quod unum contrariorum sic habet ut privatio et reliquum sicut habitus. Sed tamen hoc privatio et habitus salvantur in contrarietate tamen non de privatione contrarietate sed. Tamen enim privatio dicitur multis non omnis privatio sed illa que salvatur in altero contrariorum sed privatio que est perfecta ita quod contraria includunt habitum et privationem non quemcumque modo sed secundum perfectam distantiam. Notandum sed quod privatio que salvatur in altero contrariorum non est pura negatio. Sed enim est pura negatio non posset vocari perfecta privatio quod est perfecta non salvatur in pura negatione. Si enim est pura negatio non posset vocari perfecta privatio ergo que salvatur in altero contrario est privatio que aliquid supponit scilicet extremum distantie formalis. Dicimus ergo quod habitus et privatio que sunt secundum contraria sic se habent quod habitus salvatur in extremo uno distantie et privatio in altero extremo et quia ista extrema perfecte distant sicut quod privatio et habitus perfecte distant et ideo non omnis privatio est sed illa que salvatur in contrarietate sed perfecta hoc est completissima. Videmus enim quod in fusco est privatio albi et in nigro similiter sed tamen privatio albi secundum modum completissimum salvatur in nigro in fusco autem secundum modum minus completum et ideo in albo est privatio perfecta et non in fusco. Deinde cum dicit secundo autem contraria ostendit quod ideo contrarietas non salvatur uniformiter in omnibus contrariis salvatur sed secundum diversos modos et secundum diversos intelligitur et hoc est quod dicit quod alia dicuntur contraria quia includunt formas contrarias eo modo

quo dicimus quod album et nigrum contraria sunt quia includunt formas contrarias. Alia dicuntur contraria quia actu efficiunt actu faciunt et introducunt contrarietatem eo modo quo dicimus quod calefactivum et frigefactivum contraria sunt. Tertio modo aliqua dicuntur contraria quia facta sunt idest possunt facere et introducere contrarietatem eo modo quo dicimus quod calefactibile et frigefactibile contraria sunt. Quarto modo aliqua dicuntur contraria quia sunt acceptiones contrariorum eo modo quo dicimus quod moveri ad albedinem et moveri ad nigredinem contraria sunt quia sunt acceptiones duorum terminorum contrariorum scilicet albedinis et nigredinis. Quinto modo aliqua dicuntur contraria quia sunt acceptiones et amotiones contrariorum sicut dicimus quod corruptio caliditatis et frigiditatis contrarietate habet quia sunt amotiones duorum contrariorum et sic secundum diversos modos habent ad contraria diversimode dicuntur contraria. Notandum sed quod contrarietas non salvatur uniformiter in illis modis salvatur sed secundum prius et posterius. Cum enim contrarietas sit distantia formalis sic dicitur quod contrarietas primo salvatur in formis que maxime distant in aliis autem non salvatur nisi secundum attributionem et analogiam ad has formas. Aliqua enim aspiciunt has formas et ideo subiecta formarum contrariarum contraria dicuntur. Aliqua aspiciunt has formas magis primo salvatur ratio contrarietatis sub ratione cause et ideo cause formarum contrariarum contraria dicuntur calefactivum et frigefactivum. Aliqua aspiciunt formas contrarias sicut viam et aspectum et isto modo dicimus quod contrarietas est inter calefieri et frigefieri et quod sunt vie ad formas contrarias. Deinde cum dicit si igitur oppositum probat quod dixit scilicet quod contrarietas aliquo modo est privatio et habitus et dividitur pars in duas partes quia primo comparat contrarietatem contradictioni et opposita privative. Secundo probat quod opposita contrarie sunt opposita secundum privationem et habitum. Tertia ibi et ... ergo ... comparat ergo primo opposita contradictorie et contrarie ostendens quod contrarietas non est contradictio dicens quod cum aliqua oppositio sit contradictio privatio et contrarietas manifestum est quod prima oppositio

contradictio est. immediatum est et quia opposita contradicto-
rie et opposita contrarie non sunt idem, ideo dicit quod
nullo contradictoria non est medium, inter contraria
autem contingit esse medium. Notandum est
quod prima oppositio contradictio est sicut dicit philosophus
quarto metaphysice quod contradictio aliquo modo salvatur
in aliis tribus oppositionibus quia negatio
et affirmatio que sunt extrema contradictionis
salvantur in extremis aliarum oppositionum
sicut patet quia salvantur in privatione et habitu
quia privatio quedam negatio est et habitus quedam
affirmatio, salvantur in relative oppositis eo
quod dicimus quod pater non est filius, salvantur in
contrariis eo modo quo dicimus quod nigredo
est privatio albi. Notandum est quod duobus
modis potest probari quod contradictio non est contrarietas primo
modo est quod extrema contrarietatis sunt in certo
genere et sunt circa naturam entis. extrema autem
contradictionis non sic quia possunt competere in ente et
non ente. Secundo hoc patet per rationem quam dat
philosophus quod inter contraria contingit dare medium
quod nullo modo tamen contingit in contradictoriis. Deinde
cum dicit. privationes. comparat privativa et contradic-
toria adinvicem ostendens quod oppositio privativa non est
oppositio contradictoria. Et circa eundem notandum
est quod duas differentias potest dare inter privative opposita
et contradictorie. Prima differentia est quod privative opposita
determinant sibi proprium subiectum certum et certam
naturam circa quam habent fieri. non sic autem contra-
dictoria. Et ideo privative opposita opponuntur contradic-
torie non oportet omne est oportet illius itaque
oppositio privativa est contradictio nullo genere. Secunda
differentia sequitur ex ista. Nam quod privative opposita
habent fieri circa certum genus ideo non verifi-
cantur de omni est solum de certa natura et certo
genere, contradictoria autem quod non determinant sibi
certum genus et certam naturam ideo de omni verificantur
scilicet tam de ente quam de non ente. Posset dari
tertia differentia quod cum privative determinent sibi certam
naturam et certum subiectum ideo inter ea potest
esse medium ad minus per negationem eo modo
quo dicimus quod lapis nec est cecus nec vi-
dens est. Sed contradictoria possunt verificari
tam de ente quam de non ente ideo inter ea
non potest esse medium. Quia cum accipiunt
ambitum entis et non entis nihil est quod

possit excipi ab ambitu contradictionis. Sicut
nihil potest excipi ab ambitu entis et non
entis et ideo quicquid est et non est cadit sub
altero extremo contradictionis. Hiis visis patet littera
dicit enim philosophus quod privatio non est contradictio. patet
tamen dici quod contradictio et cetera quia determinat sibi certum
subiectum. aliquando enim privatio determinat sibi
subiectum tamen eo modo quo dicimus quod subiectum
quod non habet habitum nec potest habere dicitur privatum
sicut lapis dicitur privatus visu. aliquando autem
privatio determinat sibi subiectum et possibilitatem
ad habitum eo modo quo dicimus quod subiectum quod
est aptum natum habere habitum et non habet privatum
est illo habitu. quod autem hoc subiectum dicitur
privatum habitu quod est aptum natum habere hoc
potest intelligi duobus modis uno modo quod dicitur priva-
tum quocumque tempore et qualitercumque non habet. Secun-
do modo quod dicitur privatum certo tempore
et certo modo. Ex hoc autem quod privative opposita
determinant sibi naturam determinatam et prohibiliter determina-
tam sequuntur tres proprietates privative oppositorum. Prima
proprietas est quod privatio est quedam contradictio indetermina-
ta subiecto et indeterminata potentia. Secunda proprietas
est quod inter privative opposita potest esse medium
quod nullo modo potest inter contradictoria. Tertia proprietas
est que sequitur ex prima scilicet quod privative opposita non verifi-
cantur de omni quod tamen facit est in contradictoriis quia
contradictoria de omnibus verificantur quia semper alterum
potest de quocumque ente vel non ente esse verum
vel falsum. omne enim vel est equale vel non equale.
equale autem et non equale contradictorie opponuntur
non tamen omne est equale vel inequale sed solum
illa natura que est susceptiva equalitatis et inequa-
litatis est equalis vel inequalis. itaque equa-
litas et inequalitas sicut se habent circa
certam naturam et certum subiectum determinatum sicut se
habet equale et non equale circa totum ens et
non ens. Deinde cum dicit. Sed itaque contrarium
dicit quod in contrariis salvatur privatio
et habitus et duo facit quia primo hoc probat
per rationem secundo hoc probat per inductionem secunda
est palam autem. prima in dicendo quod potest
quod privatio et habitus salvantur in contrariis secundo potest
quod privatio que salvatur in contrariis non est omnis
privatio. privatio vero non est omnis. prima quo-
ponit exemplum, et est ratio talis. privationes et habitus
sunt contrarie est illa quorum sunt privationes

et morbus sic habent secundum privationem et habitum quia si
unum contrarium inest, scilicet privatio, alterum
ergo caecitas sic habent secundum privationem et habitum et
hoc est quod dicit littera quod sic ita est quod contraria
eius sunt contrarium et privationem habitus quia talia
privatio et morbus opponuntur sic secundum privationem
et habitum. Consideratur quod caecitas est privatio
quae in omni caecitate salvatur privatio et
Deinde cum dicit privatio vero non omnino
ostendit quod privatio quae salvatur in nigro
non est omnis privatio ...
... quod facit differentiam quae salvatur in
contrariis non est omnis differentia sed differentia maxi-
ma et immortalis ita privatio quae salvatur
in nigro non est omnis privatio sed privatio immor-
talis quae salvatur in contrariis immortalibus
videmus enim quod album et fuscum possunt esse oppo-
sita secundum privationem et habitum quia fuscum est
privatio albi sed tamen non propter hoc proprie dicitur
contraria quia privatio quae salvatur in fusco non
est privatio immortalis quia immortalis est illa
quae salvatur in nigro et ideo nigrum et album
opponuntur contrarie quia privatio quae salvatur in
nigro est immortalis privatio. Hic vero ...
littera quae dicit quod non est privatio contrarietas
... privatio ... in utroque
est in littera salvatur. salvatur enim in
mediis et in extremis sed solum illa privatio
quae salvatur in extremis ...
sunt per mutationem sed illa quae facit contrarietatem
Deinde cum dicit palam autem et per inductionem
... quod dixit per inductionem
et dividitur in duas partes quia primo indu-
cit in utroque contrariorum ... unum contrariorum
sed privatio alterum. Secundo similiter inducit
in primis contrariis et sufficit autem. Prima
in duas quia primo inducit in utroque
contrariorum quod unum contrarium sed privatio alterum
secundo ostendit quod unum est privatio alterum hoc
... et ... utroque modo. Dicit
autem dicit ergo primo quod unum contrariorum
sit privatio alterum patet inducendo in utroque
contraria. Videmus quod omnia contraria sic se habent
quod unum contrarium sed privatio alterum. Unde non
solum stat inaequalitas sed privatio aequa-
litatis et dissimilitudo sed privatio similitudinis
et malitia sed privatio virtutis. Deinde
cum dicit dicit autem dicit quo dicitur contra

privatio salvatur in duobus. Et dividitur in
duas partes quia primo hoc ostendit secundo ostendit et conclu-
dit quod in quod hoc inter contraria potest esse me-
dium. Quia ergo primo homo quidem. Dicit ergo
primo quod quando unum contrarium est privatio
alterum tunc videtur dici aliquid esse priva-
tionem alterius. Dupliciter enim dicitur aliquid
privationem aliquo. Primo si non habet illud. Secundo
si non habet illud quod sed aptum natum habere
vel si non habeat illud in parte in qua sed
aptum natum sunt illa partes sicut principalis
sive non vel si non habeat illud in
aetate in qua sed aptum natum habere sicut
puer non dicitur insensatus. Vir autem sic
si non habeat sensum et hoc quia vir sed aptus
natus habere sensum. Deinde cum dicit quod
secundo ostendit quod contrariorum potest esse medium dicens
quod horum contrariorum potest esse medium sicut dicimus
quod iste homo nec est bonus nec est malus et isto
modo dicimus quod puer nec est bonus nec est
malus bonitate vel malitia morali
et hoc quia bonitas vel malitia moralis de-
terminat sibi determinatam aetatem et ideo
cum puer non sit in illa aetate non dicitur bo-
nus vel malus moraliter loquendo. Aliorum
autem contrariorum non est medium sicut non po-
tius medium inter par et impar quia omnis
numerus vel est par vel impar. Sed aliqua
contraria determinant sibi subiectum et per hoc maneriem
determinatam ergo quod quae inter contraria quae
opposita potest esse medium sicut virtus vel malitia
determinat sibi hominem aetatem et ideo id est quod non est
aetatis non potest esse bonus vel malus bo-
nitate vel malitia morali. **Notandum**
est quod duobus modis potest probari quod inter contra-
ria opposita potest esse medium primo modo est quod
aliqua contraria determinant sibi tempus quo
non sicut bonitas et malitia mora-
lis determinat sibi determinatum tempus et ideo
medium potest esse inter ista duo quod quae
determinat sibi certum tempus quandoque non attin-
git illud tempus nec est bonus nec est malus
moraliter loquendo et medium autem sunt contra-
ria opposita quae non determinant sibi certum tempus
sicut par et impar in numero et ideo inter
illa non ponitur medium. Secundo modo potest
probari quod inter contraria opposita potest esse

medium coadunationem substantie et pythagorici
ad tertium. quod enim bonitas et malicia contrariorum
illius non sunt in illo quod est aptus natus
unum cumulum et quod contrarium non est aptus natus
unum cumulum sicut iusticia ille non est
nec bonum nec malum cumulum loquendo
Deinde cum dicit sufficiat autem etc. hic
dicit in principiis contrariorum quod unum contrarietur
sub principiis alterius hoc sufficit. patet per
contrarios qui sunt unum et multa. unum enim et
multa sunt prima contraria ad que reducuntur
alia contraria. unum autem et multa ut dicitur
supra opponuntur secundum privationem et habitum.
Notandum quod ad unum et multa
reducuntur omnia contraria que consistunt in ratione
unius et in ratione multitudinis sicut sunt idem
et diversum. quia idem habet rationem unius
diversum autem habet rationem multitudinis. et eodem
modo simile et dissimile. simile enim habet rationem unius
dissimile autem habet rationem multitudinis et eodem
modo idem quod est equale et inequale. sed quod
unum et multa opponuntur secundum privationem
et habitum oportet ea quod illo modo opponantur contraria
que reducuntur ad unum et multa talia autem
sunt idem et diversum. simile et dissimile. equale et
inequale Queritur aliquis
utrum sicut dicit philosophus unum et multa
sunt contraria. Et videtur quod non quod unum
contrarium non accipitur in diffinitione alterius
unum autem accipitur in diffinitione multitudinis
quod unum et multa non contrariantur. Preterea
ens et unum convertuntur quod omne ens est unum
quod non potest dici quod ens dividatur per unum
et multa tamquam per duo contraria. cum enim unum
contrarium non sit aliud. si unum et multa
sunt contraria oportet quod multa non sit unum si
autem non est unum sequitur quod non sit ens
quod ut visum dictum est ens et unum convertuntur
Ad oppositum est dictum philosophi qui ponit in
littera quod unum et multa utrumque sunt principia contraria
Ad hanc questionem dicendum quod sicut dicitur est
supra unum et multa contraria sunt accipi
endo contrarium large non pro contrarietate proprie.
Questio autem mota est propter difficultatem
argumentorum et ideo videndum est quomodo possunt solui
primum argumentum et quomodo possunt solui secundum.
Deinde dicitur solucio primi argumenti illo

Notandum est quod unum potest considerari
duobus modis. uno modo secundum rationem completam et
non secundum quod est pars alterius quam quidem dicitur
quando quod dicatur quod unum et multa contraria
autem dicitur accipi secundum quod habet aliquam rationem
iusticie quam quidem non est ratio multitudinis. quod
enim non opponitur multitudini et quod ratio unius
opponitur rationi multitudinis secundo autem modo non
opponitur quod pars non opponitur contrarie suo
toti contrarium autem est sed contrarie analogie. totius
enim analogie potest considerari duobus modis
uno modo secundum quod dicit quandam rationem di
visam quam rationem analogie et autem est pars sic ratio
opponitur rationi ita ratio contrarii opponitur
rationi autem et analogie secundo modo potest considerari
alicuius secundum quod est pars analogie et
non opponitur sibi. Verbi gratia enim imagi
nari quod pars non est eius [illegible]
ni quod civis quod civitas pars ut pars est
civitatis diminuta quod non est in perfecta
ratione totius et ideo civitas pars et civitas
totius non contrarie opponuntur. Possumus aliter
dicere ad argumentum quod non est inconveniens
quod multa pars et totum sit aliquo modo opposita.
est enim totum duobus modis. est enim quoddam
totum quod est totum ratione in toto et in
parte sicut ratio aque totius in aere et ratio partis
unius est. et multa ratione totius et ratione partis
non est opposita. quod opposita consistunt diverse
rationis. est autem totum quoddam quod est alterius rationis
in toto et in parte sicut est domus quod alia
est ratio domus et alia est ratio partis parietis
et dicitur tale toto non specificatur quod aliquis opposita
sunt multa totum et partem et quod ratio totius
non est ratio partis. Unde sicut multa ratio et ratio
sunt opposita ita multa totius et partium. Tale
autem totum multitudo est quod non est eadem ratio
multitudinis et unius quod est pars multitudinis.
Si enim multitudo esset totum sicut homo
unum tunc non esset opposita multa totum et partem.
Sic ergo patet primum argumentum. Difficultas
autem secundi argumenti in hoc est quomodo potest esse
quod unum opponatur multitudini et tamen unum convertatur
cum ente Deinde sequitur solucio
secundi argumenti. Notandum est quod dicitur simpliciter
potest tripliciter unum. est enim quoddam unum

te per unum. quod convertitur cum ente. quod est principium numeri. quod dicitur
cum ente et quod dicitur [illegible]

quod convertitur cum ente et secundum unum quod est principium
numeri et secundum unum quod dividitur contra multitudinem
dicimus quod omne ens est unum et uniuntur. Ut
dicimus quod quid est principium numeri et ... quod
... Dico primo quod prima unitas est idem quod
essentia formaliter indivisa et divisa ab
omni alia essentia. Secundo dico quod huma-
nitas est quaedam unitas quia est quaedam essentia indi-
visa in se et divisa ab omni alia essentia.
Tertio autem unitas [illegible] quod haec essentia
quae est divisa ab omnibus aliis essentiis divi-
ditur et praedicatur. Sic dicimus quod humanitas di-
vidi in hac humanitate et illa. Sic enim
humanitas in se est quaedam essentia habens quandam
indivisionem in se et quandam divisionem ab
omnibus aliis essentiis. Sic humanitas haec
habet quandam indivisionem in se et quandam
divisionem ab omnibus aliis essentiis quod
esse hominis humanitatem constituit. Et hoc
quod humanitas in hoc habet quendam modum
specialem et indivisionem habet etiam haec humanitas
quandam divisionem quae [illegible] ab aliis humanitatibus
quod haec humanitas non est illa. Et sic prima in-
divisio facit unitatem essentialem ita
secunda indivisio facit unitatem accidentalem quae
est principium numeri. Dicitur autem haec accidentalis quod
sic humanitati accidit quod sit haec vel illa ita
humanitati accidit haec indivisio vel illa
et hoc quod indivisio idem est quod unitas et
sic unitas accidit humanitati. Tertia vel
unitas quae est principium numeri quod numquam [illegible]
est illorum quae sunt apta nata convenire in
una forma. Haec autem sunt quae sunt sub una
specie. Ipsa enim illa uniuntur magis in
tali una forma. Tertio modo et tertia uni-
tas est unitas quae opponitur multitudini et haec est
illa quae dividitur contra [illegible] concordiam.
Notandum est quod unitas aliquo alio
quod salvatur in simplici esse rei et non
salvatur in composito principaliter eo
modo quo dicimus quod unitas principii sal-
vatur in quodam simplici et conti-
nuo huius unitas vocatur unitas. Secun-
dum [illegible] autem eius quod unitas consistit
in quadam divisione composita et talis con-
tinuitas vocatur multitudo. Sic unitas
binarii non consistit in quadam

esse simplici sed in quodam esse composito et ideo
sicut unitas non dicit unitatem sed
magnitudinem magis unitas huius rei
in composito sed una illa unitate quae convertitur
cum ente non est sed vera unitate quae
dividitur contra eam. Secundo quod unitas quae convertitur
cum ente est unitas quae salvatur in conti-
nuitate rei simplicis et rei compositae. Unitas
autem quae dividitur contra eam est unitas quae
salvatur in continuitate rei simplicis tantum.
Ex quo patet quod non est idem unum quod conver-
titur cum ente et quod dividitur contra eam quod
aliud et aliud. Et quod unum quod dividitur
non potest de multo quod sic praedicatur de suo
opposito. Unum autem quod convertitur cum ente
potest de multo quod ista unitas aliquando
salvatur in composito rei simplicis aliquando salvatur
in esse rei compositae. **Queritur** aliquis
utrum forma et multa reducantur contra
sicut dicit philosophus multa dicuntur quod aliud
est quaerere ad quid reducuntur contrarietas et
aliud ad quid reducuntur contraria. Contrarietas
enim vocatur distantia formalis. Contraria
autem vocantur illa quae distant illa distantia
et quae recipiunt istam distantiam. Sicut sunt
sic aliud est albedo et album ita aliud est
distantia et distantia ... et propter quod contrarie-
tas et contrarium quod contrarietas distantia est.
Contraria autem distantia vocantur. Uni
autem contrarium quaedam distant. Secundum sic primo
aliud est contrarietas et aliud contraria. Si primo
quaeratur ad quid reducuntur contrarietates dico
quod ad unum vel multa reducuntur ad unum.
Sic enim ipsa reducuntur ad [illegible] et in-
ferius ad superius ita distantia formalis quae
salvatur in contrariis reducuntur ad unum vel multa
quod talis distantia non est omnis multitudo sed
quaedam specialis multitudo. Si autem quaeratur ad quod
reducuntur contraria quae sunt contraria huius multitudinis
sic dicimus quod in aliquibus contrariis statim
patet quod unum contrariorum reducitur ad unum et aliud
quod autem reducitur ad multa ut sic po-
situm est [illegible] et coniunctum et divisum sicut et talia
diffinita aequalia et inaequalia. Utrum autem
omnia contraria sic reducantur ad unum et
multa ut est in eo quod unum est [illegible]

unius et albedini contrarium nichil nisi vel
nigredo enim quod in nichil contrarius utrumque contra-
rium sed contrarium unius scilicet albedo et nigre-
do habent contrarium unius unumquodque [illegible] sua
4 In autem unum plura dicitur
Secundum naturam contrarietatis hic movet du-
bitationes circa predictas contrarietates et dividitur
in duas partes quia primo movet duas
dubitationes secundo ponit earum solutionem
Circa primum notandum quod dictum
est supra quod tantum unum uni opponitur contrarie. Si
autem hoc est consequuntur duo dubia. Primum
dubium est quomodo potest esse quod equale opponatur
magno et parvo. Si enim hoc est tunc
unum contrariatur duobus. Secundum dubium est quomodo
potest esse quod medium opponatur uni et etiam opponatur par-
vo. Si enim hoc est tunc unum opponitur contrarie duo-
bus. Propter ista duo dubia dicit Philosophus medium
quod si unum uni opponitur magnum dubium
est quomodo non potest esse quod unum et medium oppo-
natur et etiam medium et parvo. Quomodo etiam
potest esse quod equale opponatur magno et par-
vo sic enim unum opponitur duobus. Secundum
inde cum dicit utrumque enim [illegible] istas
duas dubitationes et dividitur in duas
partes quia primo solvit dubitationem que consurgit ex
oppositione que est inter equale et magnum et par-
vum. Secundo solvit dubitationem que consurgit
ex oppositione que est inter unum et medium
~~[illegible]~~ et parvum et inter medium et par-
vum. Secunda ibi [illegible] autem et de uno et medio prima
pars in duas partes quia primo ostendit quod equale opponitur
magno et parvo. Secundo ostendit quod non potest oppo-
nere secundo concludit quod opponitur ~~[illegible]~~
[illegible] Secunda ibi accidit unum duobus
secunda ibi [illegible] igitur prima in duas partes
primo duas rationes quas adducit ad proban-
dum quod unum et medium opponuntur secunda ibi
amplius inequale etc. circa primum ponit
[illegible] illa opponuntur de quibus potest fieri in-
terrogatio per utrum. Sed de equali et maiori
potest fieri interrogatio per utrum quia equale opponitur
maiori et minori. Circa hanc rationem primo
ponit maiorem secundo minorem secunda ibi sed utraque
in oppositis primo quod ponit maiorem secundo
ponit probationem eiusdem in natura oppositorum sed ponit
quod maiorem dicendo quod hec dictio inter-
rogativa utrum non venit nisi in oppositis

aliquid enim venit in oppositis contrariis sicut quan-
documque utrum hoc sit album vel nigrum aliquid
in oppositis contradictorie sicut quando queritur utrum
hoc sit album vel non album. In aliis vero
que non habent oppositionem non venit hec interro-
gatio utrum non enim queritur sic utrum hoc
sit homo vel album nisi forte supposito quod
impossibile sit quod simul sit homo et album sed
solum enim oppositis interrogamus per hanc
dictionem utrum et in hiis que non possunt simul
existere et in hiis quorum utrumque non simul
verum sicut quando utrum Cleon venit aut
Socrates supponimus quod utrumque simul non venit
Si enim utrumque venire(t) simul falsa esset
questio sed hec questio qua queritur utrum Cleon ve-
nit non est inter aliqua que sunt in aliquo
genere opposita quod Cleon et Socrates non opponuntur
nisi ex suppositione tamen quod supponitur quod non simul ve-
niant. Secundum cum dicit etiam opposita
probat istam maiorem. Fuit autem maior
quod hec dictio utrum non venit nisi in oppositis
et sic probatio sua talis. Hec dictio non
venit nisi in hiis que non possunt simul ex-
istere talia autem sunt opposita. Secundum naturam enim
oppositorum est quod non simul existant et ideo hec
dictio utrum venit in solis oppositis et que
non existunt simul. Et ideo hec dictio
querit enim utrum hoc sit vel illud nisi
que sit possunt contrarie [illegible] ridiculosa questio est et
ideo questio per utrum modo cum questionem unius
et medii sicut quando queritur utrum ambo veniunt
vel alter tantum. Unum autem et medium op-
ponuntur. Secundum cum dicit sed utraque in
oppositis ponit minorem sine rationem ponendo
autem minorem repetit maiorem ut ex
hoc habet rationem dicit enim quod sed interroga-
tio per utrum sicut locum habet in oppositis sicut dictum
est in maiori et per hanc dictionem utrum
interrogamus utrum hoc sit magnum vel minus
et equale. Manifestum est quod aliqua opposita sunt inter
magnum et minus et equale. Non enim potest dici
quod ipsum equale opponitur contrarie uni istorum
tantum et non ambobus quia non est maius ratione que
opponitur maiori quam minori. Non enim interro-
gamus utrum hoc sit equale vel magnum
vel utrum hoc sit equale vel minus sed
interrogamus de tribus utrum hoc sit equa-
le vel magnum vel minus. Secundum cum dicit

Amplius magis potest tertia ratio et dividitur in
duas partes quia primo ponit rationem, secundo ibi confir-
mat eam per dictum Pitagore ibi et dubitabit. Primo
ergo dicit quod equale opponitur maiori et
minori. Hoc probat quia equale opponitur magis. magis
autem non salvatur in uno tantum sed in pluribus.
Magis enim est vel quod est maius vel quod est minus
ergo quod opponitur magis opponitur maiori et
minori. Deinde cum dicit et dubitatio
confirmat quod dixit per dictum Pitagore
dicentem enim quod magis consistit in quadam
dualitate quia comprehendit maius et minus.
Hoc autem patet per dictum Pithagoricorum qui
attribuebant magnitudinem et alteritatem
dualitati et numero pari, equalitatem
autem et identitatem numero impari. Ubi
notandum est quod pithagorici dice-
bant quod numerus par est principium infinitatis
et alteritatis et quia dualitas est primus par
ideo dualitati attribuebant alteritatem
et magnitudinem. Numero autem impari at-
tribuebant unitatem et finitatem. Contra hoc autem
specialiter dictum est in primo huius. Deinde cum dicit
sed accidit, ostendit quod equale non potest opponi maio-
ri et minori contrarie. Et dividitur in duas
partes secundum duas rationes quas adducit.
Secunda ibi amplius equale. Ponit ergo primo
rationem quae talis est quod si equale opponitur ma-
iori et minori contrarie, sequitur quod unum opponitur
duobus, quod contrarium positum est in precedenti lec-
tione. Dictum enim est quod unum uni tantum
uni opponitur. Si ergo equale opponitur maio-
ri et minori ut contrarium, hoc tamen non potest poni
quod opponitur contrarie. Deinde cum dicit am-
plius equale ponit secundam rationem ad probandum
quod equale non opponitur maiori et mino-
ri contrarie, et est talis. Equale est medium inter
magnum et parvum. Contraria autem non sunt
media sed habent medium. Quod autem contrarium
non sit medium patet ex diffinitione contrariorum, quia
contraria sunt que sunt perfecte et maxime distantia
medium autem et extremum non sunt perfecte dis-
tantia. Medium enim perfecta distantia
non est. Unde non contrarium est quod inter ea
sit medium. non autem quod sit medium.
Deinde cum dicit restat ergo, ostendit quod equa-
le opponitur magno et parvo priva-
tive. Ostensum est enim quod equale opponitur mag-
no et parvo. Ostensum est secundo quod non oppo-
nitur contrarie. Restat quod opponitur vel ut negatio vel
privatio. Sed primo hoc concludit quod equale
opponitur magno et parvo ut negatio et
privatio. Et dividitur in tres partes. Quia primo
concludit quod equale opponitur magno et parvo
ut negatio vel privatio. Secundo ostendit quod non opponi-
tur ut negatio sed privatio. Tertio concludit quod
equale est medium inter magnum et parvum
et opponitur eis sicut medium extremis. Secunda
non privatio autem. Tertia ibi quare iam et medium.
Sic dicit ergo primo quod quia equale non
opponitur magno et parvo contrarie, restat
quod opponatur ambobus ut negatio vel priva-
tio. Non enim potest dici quod opponatur alteri
tantum quia non est maior ratio quod opponatur uni
quam alteri. Equale enim non est magis negatio
magni quam parvi. Sed sic negatio utriusque
et ideo ambobus opponitur. Quod etiam patet quia per
hanc dictionem utrum non interrogamus
de altero tantum puta de maiori tantum vel
de minori. Dicimus enim utrum hoc sit equale
vel maius vel utrum hoc sit equale
vel minus. Sed interrogamus de tribus dicentes
utrum hoc sit equale vel maius vel minus.
Deinde cum dicit non privatio autem ostendit
quod equale non opponitur maiori et minori ut nega-
tio sed magis privative. Ubi notandum est quod
hec est differentia inter negationem et privationem quia
(negatio) ~~privatio~~ dicitur de subiecto, privatio autem
determinat sibi subiectum. Si ergo equale oppo-
neretur ut negatio maiori et minori non
determinaret sibi subiectum. Ita quod hec negatio
posset esse circa omne ens. Cum autem hoc
sit falsum, equale non opponitur maiori et
minori ut negatio sed magis privative, quia
equale est privatio maioris et mino-
ris in determinato subiecto et in determinata
materia. Et hoc est quod dicit unde talia quae hic pre-
dicta non includuntur in ipso equali quia
equale est quod non est magnum neque par-
vum non est negatio sed magis privatio
quia si esset negatio de omni ente posset dici
equale quod non est maius vel minus, quod tamen
falsum est quia non omne quod non est maius aut
minus potest dici equale sed solum illud quod

quod non est maius aut minus tamen est aptum na-
tum esse maius aut minus dicitur aequale
ita quod dico aequalis est quod aequale est quod
non est magnum et parvum sed tamen aptum natum esse
magnum et parvum ergo quod sit quod aequale
opponitur magno et parvo ut negatio
privativa et hoc est ut negatio quae habet unam
privationem. privatio enim super negationem addit
determinationem subiecti et determinationem aptitudinis
Deinde cum dicit quare et medium est quod
coaequale est medium inter magnum et par-
vum et oppositum magno et parvo sic medium
opponitur extremis et dividitur in duas
partes quod primo facit quod dicit est secundo ter-
tium removet quorundam opinionem
contra dicta quae nec utrumque participat
dicit ergo primo quod quia aequale est negatio
privativa maioris et minoris, est medium
inter maius et minus. Deinde sicut ponimus
medium inter bonum et malum quod nec
est bonum nec est malum ita ponimus medium
inter maius et minus quod non est maius neque
minus et hoc vocamus aequale. Notandum quod me-
dium inter maius et minus nominatum est. me-
dium autem quod est inter bonum et malum
innominatum est. quod autem hoc medium
aliquod nominatum sit aliquod innominatum
causa est quia negatio quae negat utrumque
extremum aliquando cadit super aliquod
certum et determinatum. aliquando cadit super plura
quae indeterminata sunt. et tunc illud quod suscipit
negationem illorum non est unum tantum sed multa
dicuntur. eo modo quo dicimus quod illud quod sus-
cipit negationem albi et nigri non est unum
tantum sed multa. illud enim quod nec est album
nec est nigrum est medium inter album
et nigrum et quod medium et extrema sunt
in eodem genere ergo quod hoc medium sit
sicut in genere coloris. sed tamen non est natum quod
unus color tantum quod illud quod est medium
inter album et nigrum quod nec est album
nec est nigrum potest dici pallidum et potest dici rubeum
vel aliquid aliud sicut. Notandum est
quod facilius est nominare unum quam plura et
determinatum quam indeterminata. Deinde cum dicit
est postea dicendum simpliciter quod medium aliquod non
nominabile est aliquod non. Deinde cum dicit

tiam notandum est quod in quibusdam medio in-
cluditur negatio extremorum. est aliquod ne-
gatio quia negantur extrema cadit
super aliquo uno et certo ~~tunc ita et~~
tunc ita est quod unum et certum de facili
intelligi potest et per quod de facili nominari
quod nomen sit impositum et conceptum quoniam
bene intelligimus bene nominamus. tunc me-
dium bene nominabile est. aliquando autem contingit
quod negatio quae negantur extrema
non cadit super uno tantum sed super multis
sicut negatio albi et nigri cadit super pal-
lidum et rubeum et citrinum et cetera de similibus et
quod ita est tunc medium non est nominabile
uno nomine sicut enim ista media non conve-
niunt ad unum certum intellectum ita non
conveniunt ad unum certum nomen. Deinde cum
dicit quare non utrumque participat concludit
tertio quorundam opinionem quod est contra
dicta. dictum est enim quod in medio clau-
ditur negatio extremorum, sicut medium inter
album et nigrum est quod nec est album nec est
nigrum. medium inter bonum et malum
est quod nec est bonum nec malum. posset ergo ali-
quis contra hoc opponere et dicere quod si hoc est
verum quod illud est medium in quo clauditur
negatio aliquorum. tunc hoc posset esse
medium inter quaslibet res quod quaelibet
duae res possunt negari a tertio. hanc ergo
opinionem concludit dicens. quod illi qui sic opponunt
sunt quod si haec sunt vera. omnia habebunt me-
dium quod inter omnia potest inveniri me-
dium per negationem sicut medium per negationem
potest esse calcei et manus illud quod nec est
calceus nec manus. Si enim hoc est medium
inter bonum et malum quod nec est bonum
nec est malum. eodem modo poterit dari me-
dium inter quaelibet duo illud quod nec est hoc
nec est illud. isti [illegible] recte non recte
intelligunt nec recte opponunt quia non
est recte quod si in hoc clauditur negatio
illorum quod illud sit medium inter illa. ad
hoc enim quod aliquid habeat rationem medii oportet quod
id sit natum constitui ita tamen quod hoc in quo
clauditur negatio extremorum et ipsa ex-
trema sint in eodem genere determinato
genere. Illa autem quae dicta sunt non sunt

infra unam contrarietatem unius generis quia ex-
trema et media magis proprie minus proprie ex-
tremorum non sunt infra unum genus
sed infra aliud et aliud. calor enim
et magis et idem magis proprie negatio
horum duorum non sunt infra unum genus nec
sunt alicui unum quod subiectum determinandum.

Quereret aliquis utrum equale opponatur magno et parvo et videtur quod non quia equalitas est relatio fundata in quantitate ut patet ex 5° huius equale quod est medium inter magnum et parvum super magnitudinem fundatur relatio autem non opponitur suo fundamento sicut similitudo non opponitur qualitati super quam fundatur. Ad oppositum est dictum philosophi. Ad hanc questionem distinguendo de magnitudine. Dico enim quod magnitudo accipitur duobus modis uno modo absolute 2° modo relative. uno enim modo et primo magnitudo idem est quod quantitas que habet partem extra partem continue. sicut enim multitudo absolute accepta idem est quod quantitas que habet partem extra partem discrete ita magnitudo absolute accepta idem est quod quantitas que habet partem extra partem continue et accipiendo magnitudinem isto modo certum est quod equale non opponitur nec magno nec parvo et hoc quia equalitas fundatur super magnum. omne enim equale [illegible] aliquod magnum est. et omnis equalitas [illegible] in magnitudine fundatur unde sicut relatio non opponitur suo fundamento ita nec equalitas opponitur magnitudini. 2° modo accipitur magnitudo relative ita quod magnitudo quod denominatur a magnitudine relativa est. Dicitur autem magnitudo relativa non quantitas continua simpliciter sed quantitas continua in excessu. magnitudo enim absolute accepta ut iam dictum est idem est quod quantitas continua. magnitudo autem relative accepta idem est quod quantitas continua in excessu. imaginatur quod super quantitatem continuam et super magnitudinem absolute acceptam fundatur magnum et parvum ita quod super magnitudinem absolute acceptam fundatur magnum relative acceptum et parvum relative acceptum. est enim magnum relative acceptum quedam quantitas quod est in excessu respectu alterius eo modo quodam quod mons est magnum respectu milii. si enim loquimur de magnitudine absolute accepta sic mons magnus est ita et milium quia utrumque quantum est. si autem loquimur de magnitudine relative accepta mons magnus est non autem milium et sic magnum est idem quod quantum quod in excessu respectu alterius ita et parvum idem est quod quantum quod est in defectu respectu alterius. dicimus enim milium quod parvum respectu montis ita quod milium parvum est et mons magnus est quod non potest esse nisi accepta magnitudine relative ut iam dictum est. utrumque est magnum magnitudine absolute dicta accipiendo autem sic magnum et parvum relative dico quod equale opponitur magno et parvo sicut medium extremis privative utrisque. est enim magnum relative dictum quantum excedens parvum autem quantum quod exceditur. equale autem est quantum quod respectu alterius nec excedit nec exceditur et sic privat utrumque. [illegible] equale alicui opponitur relative quod equale equali est equale. alicui autem opponitur relative et privative quia equale est privatio maioris et minoris. ad argumentum patet quod [illegible] quod equalitas non opponitur magnitudini super quam fundatur hec autem est magnitudo absoluta non autem potest quin opponatur magnitudini relative dicte.

Quereret aliquis utrum oppositio que est inter equale et magnum et parvum possit reduci ad oppositionem unius et multi sicut dicit philosophus. Dicendum est quod sic. ad cuius evidentiam notandum est quod equale est equalis [illegible] unius quia ut iam dictum est equalitas est unitas quantitatis. magnum autem et parvum dicunt multitudinem inequalitatis. nam magnum respectu alterius et respectu cuius est magnum excessum dicit excedens autem et excessum varietatem habent in quantitate et per consequens multitudinem et sicut dico de magno ita dico de parvo. equale autem conformitatem dicit quantitatis quia [illegible] equalitas est conformitas quantitatis. magnum autem et parvum difformitatem dicunt quantitatis. difformitas autem est multitudo est et sic patet quod equale et magnum et parvum opponuntur sicut unum et multa unum sicut [illegible]

tas quod prima multitudo ita equalis quod prima
magnum et parvum. Quereret aliquis
cum magnum et parvum dicantur respec-
tus fundatos super magnitudine absolute
dictam et equalitas magnitudinis similiter di-
catur relatio fundata super magnitudine
absolute dicta utrum aliqua sit comparatio equali-
tatis et relationis magni et parvi funda-
te super magnitudinem. Dicendum quod non omne
potest patere ex ratione precedenti. Dictum est
enim in questione precedenti quod relatio equalis quod relatio
unius. Relatio autem magni et parvi quod relatio
multitudinis. Magnitudo autem absolute dicta
quod fundatur equalitas inequalitas in-
dicunt relationem unius. Fundamentum autem
magni et parvi inequalitas indicant
relationem multitudinis. Ideo enim hoc quod equale illi
quia quantitas huius et illius habet unitatem.
Ideo autem hoc quod magnum et parvum respectu
illius quia quantitates utriusque multiplicantur huius
et unius. Sic magnitudo quod relatio fundata
super quantitatem ut huius relationem multitudinis ita similiter
magnum et parvum dicunt relationes fun-
datas super quantitatem ut indicant rela-
tionem multitudinis et [illegible]

Similiter autem propter quod posuit questi-
onem de equali et magno et parvo
hic facit questionem de oppositione quod multum
unius et multum multum et paucum et dividitur
in duas partes quia prima parte movet questionem
in 2a parte solvit eam 2a in uno modo
quidem. Ad evidentiam questionis notandum
quod prima dubitatio de oppositione quod multum
unum et multa. Quia prima facie videtur
quod si multum opponitur uni quod non potest opponi
pauco. Et si opponitur pauco quod non potest uni
quod unum tamen uni opponitur. Sic ergo quod tota
[illegible] quid potest esse quod multa opponantur uni
et pauco. Et ergo prima pars dividitur in
duas partes secundum duas rationes quas adducit
2a in amplius autem duo 2a in am-
plius si sic [illegible] et quod adhuc potest ex primo
rationem quia dicit quod si multum opponitur uni sequitur quod mul-
tum et paucum sunt idem. Quod hoc quod sequitur
ergo ex primo et hoc quod quidem dicit textus
quod aliquis dubitaret de oppositione quod multum
unum et multa. Nam si multa opponuntur

uni sequitur multa impossibilia scilicet quod
multum sit paucum. Nam si multa opponuntur
paucis sequitur quod si opponuntur uni quod pau-
cum et multum sunt idem. Notandum quod
continua patet [illegible] ex hoc quod multum uni oppo-
natur si multum opponitur uni et opponitur pau-
co sine distinctione et sine [illegible] sequitur quod multum
et paucum sunt idem. Nam si non sunt idem
multum opponitur duobus cum ergo hoc sit impossibi-
le scilicet quod si multum opponitur uni quod non oppo-
natur pauco et si opponitur pauco quod non opponatur
uni videtur scilicet quod multum et paucum sunt idem.
Notandum quod non est inconveniens quod
multum secundum diversas rationes opponatur duobus
sed hoc est inconveniens quod multum secundum unam
rationem et unam [illegible] opponatur duobus.
Multitudo secundum diversas rationes potest opponi duo-
bus sed secundum unam rationem [illegible] et hoc est quod dicit
philosophus in textu quod impossibile est quod multitudo
secundum hoc sine distinctione opponatur uni
et pauco. Deinde cum dicit Amplius pa-
rum ponit rationem. Ad cuius evidentiam
notandum quod quia sic patet potest quod multitudo
non opponitur uni quia sic multum et paucum erunt
idem ita ista 2a ratio probat quod non omnis
multitudo opponitur pauco quia per hoc erit multum
multum erit paucum et hoc est [illegible]. Omnis
multitudo opponitur pauco. Cum dualitas
sit multitudo sequitur quod dualitas opponitur
pauco. Sed id paucum [illegible] dualitas
non potest esse nisi unum. Ergo unum et pau-
cum sunt idem et hoc est quod dicit textus quod
[illegible] quod dualitas est multitudo quia
probat ex hoc quod [illegible] multitudo [illegible]
autem a duobus [illegible] si autem dua-
litas sit multitudo et [illegible]
[illegible] pauca sequitur quod dualitas sit [illegible] multi-
tudo [illegible] pauca et cum dualitas non
sit multitudo [illegible] unius quod multa
sit unius sequitur quod multum sit paucum. Hoc
autem est impossibile. Ergo impossibile est quod omnis
multitudo opponatur pauco. Deinde cum
dicit Amplius si sic ponit 3am
rationem. Ad cuius evidentiam notandum quod philosophus
[illegible] non est [illegible] ad propositum sed est
ad probandum quod id quod sequitur ex precedenti ratio-
ne quod multum sit paucum est impossibile. Et
quod [illegible] sic sit [illegible] breviter

quomodo multitudo potest opponi uni et pauco

ad longitudinem ita sicut hic multum et
paucum ad multitudinem secundum quod in longo et
brevi sicut secundum quod id quod secundum longum est
breve comparatione longioris et id quod est
breve secundum longum comparatione brevioris ergo et
similiter se habebit in multo et pauco quod id
quod secundum multum et paucum comparatione plurium et id
quod secundum paucum secundum multum comparatione pauciorum
ergo [illegible] quod sicut longum secundum breve et contra
ita multum secundum paucum et paucum secundum multum
sic ergo secundum paucum sicut quod unum secundum paucum
sicut quod unum ~~[illegible]~~ sit multum. secundum hoc
secundum impossibile ergo et primum Notandum est
quod hic [illegible] aliter [illegible] sicut sicut longum
et breve sunt partes longitudinis ita mul-
tum et paucum sunt partes multitudinis et
impossibile secundum autem quod [illegible] passio [illegible]
sine [illegible] subiecto ergo impossibile secundum quod multum
et ~~[illegible]~~ paucum [illegible] sine multitudine
sic ergo unum secundum paucum cum paucum sit parvo
multa sicut quod unum sit multum hoc secundum impossibile
ergo et primum Deinde cum dicit et quidem [illegible]
ponit quartam rationem ad quod eiusdem non
[illegible] secundum quod hic [illegible] secundum ad [illegible] quod impossibile
secundum quod unum sit multum quod quidem impossibile sta-
bat [illegible] tempore [illegible] et dividitur
hic [illegible] in duas partes quod [illegible] potest [illegible]
manifestat quoddam quod dixit in secundum for-
san [illegible] ergo [illegible] cum secundum multum secundum multa
et multitudo nisi forte differet [illegible]
[illegible] / tale enim [illegible] ita secundum multum quod
non secundum multa sicut autem ita secundum quod aliud quod secundum
multum secundum multa sicut quod [illegible] paucum sit multum
quod [illegible] sit multa et [illegible] multitudo [illegible] et quod [illegible]
secundum unum secundum paucum sicut dualitas secundum multitudo
sicut quod unum sit multa et multitudo Notandum
secundum quod quando [illegible] secundum sicut unum secundum paucum sicut
quod unum sit multum quod paucum secundum parvo multa
sicut autem unum sit multum sicut quod sit multa et
multitudo quod non [illegible] multum et multitudo non
[illegible] bene [illegible] Notandum secundum quod
unum sit multum non videtur omnino impossibi-
le [illegible] secundum [illegible] secundum unum quod
quoddam secundum unum [illegible] secundum non est
[illegible] et [illegible] unum non potest esse
multum [illegible] unum secundum [illegible] est [illegible]
[illegible] et [illegible] et [illegible] unum potest
[illegible] multa quod ergo unum sit multa non [illegible]

[illegible] impossibile quod autem sit multitudo et multa
hoc videtur impossibile quod [illegible] unum [illegible]
[illegible] multitudinis in actu et [illegible] hoc [illegible]
[illegible] probavit quod unum secundum multum sit unum
secundum paucum quod hoc non videbatur magnum
impossibile [illegible] quod unum secundum multa Deinde
cum dicit secundum forsan manifestat quoddam
quod dixerat dixit enim quod multum et multa
non dicuntur et ostendit dicens quod forte
omne multum secundum multa forte autem dicitur in
aliquo aliquo enim secundum multum quod secundum multa ita
quod [illegible] dicitur multum et multa secundum in [illegible]
[illegible] divisa autem non dicitur multum et
multa quod in [illegible] [illegible] autem ita secundum ibi
multum quod [illegible] multitudo Notandum secundum
quod dicit dicitur dici magnum et multum quod
magnum [illegible] multum autem [illegible]
[illegible] in [illegible] aliquid tamen [illegible] secundum [illegible]
ita dicitur magnum quod non potest dici multum
dicitur enim magnus homo sed non dicitur
homo multus. aliud [illegible] secundum [illegible]
dici multum [illegible] quod secundum [illegible] puta
aqua dicimus enim quod aqua multum secundum [illegible]
autem [illegible] posset dici quod sit multa tamen
non potest dici quod sit multe [illegible] aqua sive
[illegible] divisa [illegible] quod
aliquid [illegible] secundum [illegible] dicitur magnum et non
multum. aliud [illegible] secundum [illegible] dicitur multum
secundum multum [illegible] secundum [illegible] dicitur multitudo vel
multa [illegible] in [illegible] dicitur
multum et multa. quod ergo paucum secundum minus
sicut paucum dicitur multum dicitur vel multa
[illegible] multitudo [illegible] secundum quod [illegible] dicit infra
quod sicut unum secundum paucum sicut quod sit multum et non
[illegible] sicut quod sit multum secundum [illegible] quod sit multa
[illegible] dicitur [illegible] aliquid [illegible] multum et
non multitudo. secundum in minus multum secundum multitudo
et [illegible] sicut unum multum secundum [illegible] quod secundum multitudo
quod autem unum sit multum hoc secundum impossibile
Deinde cum dicit unum non quidem solvit
quaestionem [illegible] dictam et dividitur in duas
partes quod in prima parte dicit quod dicitur opponi
multum uni et pauco [illegible] in secunda parte [illegible]
quomodo opponitur multum uni [illegible]
[illegible] prima in duas quod in prima parte [illegible]
[illegible] huiusmodi multitudo et quod non [illegible]
[illegible] ad evidentiam [illegible] partis nota
[illegible] secundum quod multitudo dicitur duobus modis

absolute et relative multitudo absolute dicta non
quantum excellit absolute quoddam quantitas secundum
discretam continuum quod habet partem continuam secundum partem discre-
tam. multitudo autem relative dicta est
continuum quod habet discretam quantitatem in quodam
excessu sicut enim dicendum fuit supra magnitudo
(dicitur) mensurando ~~dicitur~~ duobus modis absolute et rela-
tive. ita similiter multitudo duobus modis dicitur
vno modo absolute et multitudo opponitur vni
secundo modo dicitur multitudo relative et multitudo
opponitur paucis / non vnum patet quod dicit
quod vnum multitudo dicitur si fuerit aliqua
quantitas que habet excellentiam simpliciter vel
secundum vel etiam aliquid secundum quod sic dicimus
quod pluma multa secundum quando plura vel
genus continentur. tamen autem aliquid sicut quando
dicimus quod decem homines multi sunt re-
latum et multitudo primo modo dicitur excellentia
et paucitas si opposita dicitur multitudinem in
quodam discreto eo modo quo dicimus quod tres
homines pauci sunt tamen decem Secundo modo
dicitur multitudo ipse vnum quoddam vnum oppo-
nitur et ista secundum multitudo absolute dicta quod quoddam
multitudo opponitur vni. ita enim opponuntur
vnum et multa. sicut opponuntur vnum et vna
pluralitas et album et alba oppositio autem
quod secundum rationem vnum et multa secundum oppositionem quoddam rationem
mensura et mensuratum non vnum aspi-
cit vnum sicut mensurata aspiciunt men-
suram et sicut mensurale aspicit mensuram
quod autem vnum mensure ab vnoquoque quod
secundum aspectum que habent vnum ad vnum.
vnum dicitur multitudo. vnum quidem enim vnum
multa et dicitur quod secundo quia aspicit vnum
et quod vnum quodlibet vnum secundum mensurabilis vno
multitudo enim de qua hic loquitur secundum illa
que dicitur de vno absolute quod ita opponitur vni quod non
opponitur paucis **Notandum** secundum quod si volumus
videre quomodo dicitur multitudo primo modo dicta
et secundo modo videndum secundum quid secundum multum in
multitudine. Ad cuius evidentiam notandum secundum quod
sicut multitudinis magnum modo ~~magnum~~ secundum quod sicut
quantitas continua secundum etiam multum multitudinis
secundum quod sicut quantitas discreta. quantitas autem discre-
tam esse in aliquo potest intelligi duobus
modis vno quod sibi vnum fiat sicut vnum
in eo in excellentia sine indefinitum
secundo modo potest intelligi quod quantitas discre-
ta secundum non aliquo quod sibi vnum ingreditur
excessum vel ingreditur defectum et patet
quod de intellectu multitudinis secundum vnum

modum non plus secundum non quod sicut vnum et re-
multitudo secundum quod opponitur vni eo modo quo oppo-
nuntur indivisum et divisum. Secundo secundum quod dicit philosophus
quod opponitur multum vni sicut plurale singu-
lari Secundo quia plurale dicit divisionem
rei separate per nomen sicut alba dicit
divisionem ~~rei separate~~ albedinis. De in-
tellectu autem multitudinis secundo modo accepte
secundum quod sicut vnum si in hoc secundum non solum intellectum
multitudinis sed etiam addit. intellectum enim huius multi-
tudinis secundum quod sicut vnum in quodam excellentia
et ideo secundum istum intellectum quem addit
multitudo secundo modo dicta super multitudinem
primo modo dictam oportet accipere opposi-
~~tum~~ ei pauca deserta. multitudo enim
secundo modo dicta super multitudinem primo modo
dictam addit excellentiam et quod desertum
excellentie ideo multitudo in desertum quod dicimus
paucos opponi multitudini secundum istum modum
dico autem de intellectum enim eius erat
quod dicit multitudo in quodam excellentia et ideo
quantum ad hec sunt opposita accipitur pauca
deserta. **Queret aliquis** utrum sic
quoniam quod dicit philosophus multa in aliquo quod
vnum dicit multum secundum etiam ad vnum
quod vnum aspicit sicut mensuratum aspi-
cit mensuram. Dicendum secundum quod de ratione mensure
vt dicendum secundum in precedentibus dico sicut primum
secundum notandum quod per mensurata dicuntur in no-
tatum mensurari. Secundo autem quod
mensurata aspiciunt mensuram secundum di-
versos gradus sicut dicendum fuit quod ista eiusdem
sub diversis gradibus aspiciunt primum esse et
hic dicit quod ... in vno et
multitudine vt eius vnde in ... multiplicata
... vnum deveniens primum ideo enim
vnum quodlibet vnum multa et secundum quod aliquo
... generat vnum. multitudo est secundum
diversos gradus secundum in multis secundum quod di-
versimode aspiciunt vnum sicut dicimus quod
multa et secundum in binario quod binarius
duplum secundum rationem vnum et in ternario secundum
rationem triplum et in quaternario secundum rationem
quadruplum etc secundum multitudo eius ...
... per vnum aliquotiens replicatum
multiplicatas vel eius diversimode ...
in multis secundum diversa aspiciunt ad vnum
... sicut quod vnum mensura sicut multitudo

unio sit. 2° quod dicat notanda utriusque
quod ens secundum unum variatur secundum diversos gradus
multitudinis et unitatis. Deinde cum dicit sic
igitur fuit multa · ostendit per quem modum di-
citur potest dici multitudo et per quem modum non
et dividitur in duas partes quia primo hoc
ostendit 2° excludit quemdam errorem ibi
[illegible] Ad evidentiam primi notandum quod ista
pars pro tanto adducitur hic quia supra ar-
gumentum fuit quod si divisibilitas sit multitudo
sequitur quod unum sit paucum et quod hoc impossibile
sed videbatur impossibile quod divisibilitas esset multi-
tudo. Ad solutionem quod hic aristoteles adducit
istam partem que ostendit per quem modum non et
sed secundum hanc partem quod divisibilitas sit multitudo
secundum quod multitudo idem sit quod magnum. Sed divisi-
bilitas non sit multitudo secundum quod multitudo sit magnum
magnitudinem excellentia et ideo divisibilitas non potest
dici multitudo in excellentia. Sed tamen bene potest
dici multitudo in differentia 2° sed quod dicat
littera quod sit · i secundum quod multitudo idem sit quod magnum
ipsa duo multa sunt. secundum autem quod
multitudo habet excellentiam ad finitum ad
partem aliquam quod duo non sunt multa sed sunt
pauca 2° quod divisibilitas sit forma multi-
tudinis huius differentiam. Notandum quod ipse
quod videbatur in arguendo erat quod si divisi-
bilitas erat multitudo sequitur quod unum erat
paucum ut per hoc concludam hoc impossibile
[illegible] distinguitur si enim divisibilitas esset
multitudo in excellentia quod omnis talis multitudo
opponitur pauco sequeretur quod unum esset pau-
cum sed quod divisibilitas non est talis multitudo sed solum
sit multitudo quod opponitur uni non sequitur quod unum sit
paucum 2° quod talis multitudo non opponitur pau-
co sed uni · divisibilitas potest dici multitudo
duobus modis. potest dici multitudo absolute
secundum quod multitudo idem est quod magnum et potest dici
multitudo in differentia quia multitudo in dif-
ferentia idem est quod compositum et non potest dici
multitudo in excellentia. potest enim divisibilitas
esse multitudo que opponitur unitati in ex-
cellentia quod ipsa est compositum. sed non potest
dici multitudo in excellentia quia si hoc es-
set aliquid esset infra divisibilitatem quod posset
dici paucum. Deinde cum dicit quod ipse
non recte. excludit quemdam errorem
ad cuius evidentiam notandum est quod positio
anaxagore fuit quod omnia latebant

in quolibet mixto et per generationem extrahebantur de eo
mixto et separabantur ita tamen quod illa extrac-
tio et separatio vadit in infinitum quod hoc
enim generatur aer ex aqua · unumquodque autem tot
partes extrahi quod aliquid remaneat 2° quod
infinite partes aeris sunt in aqua sic
quod anaxagoras quamdam infinitatem po-
suit in rebus quod [illegible] dixit tamen quod hoc
multitudo erat infinite et in pluralitate si
autem dixisset quod esset in multitudine et
paucitate forte dixisset quamdam enim dicit
infinitatem sed in paucitate erat 2° quod
sed dare formam paucitatis sicut divisibilitatem
est autem infinitas sed non sed dare formam
magnitudinis quod magnum et parvum sunt
passiones continui et quod continuum sed dividitur in
infinitum ideo potest dari infinitas in magno et
parvo · multum autem et paucum sunt passiones
discreti et quod quantitas discreta habet statum
in descendendo ideo non sed infinitas in paucita-
te 2° quod divisibilitas sit forma paucitatis con-
tra istum posset dici quod dicit quod ita quod divi-
sibilitas sit forma paucitatis ideo non recte dixit
anaxagoras · cum non solum dixisset quod res erant infinite
in multitudine ~~et infinitate et paucitate~~ et paucitate sed debuisset dixisse
quod erant infinite in multitudine et paucitate
quod tamen secundum quod non sed istas in paucitate
paucas non sed [illegible] unum ut quidam dicunt sed
[illegible] duo ita quod divisibilitas sit forma paucitatis.
Si autem sed forma paucitatis non sed dare infinitatem
in paucitate. Deinde cum dicit opponitur itaque ostendit
per quem modum unum et multa opponuntur et
dividitur in duas partes quia primo potest quod unum opponitur
multis relative. 2° ostendit quod multitudo absolute non
opponitur pauco. multitudo autem nec pauco [illegible]
in 3° quod primo ostendit quod unum opponitur multitudini relati-
ve 2° ostendit quod non sit quod sit unum opponitur
multitudini quod unum sit paucum 3° manifestat
quod quod dixit 2a in multitudo autem dicit
quod primo quod unum opponitur multis sicut men-
sura opponitur mensurabili et ideo opponitur re-
lative quod mensura et mensuratum sunt de numero
eorum quecumque aliquid ~~dicuntur~~ sunt ad aliquid
Notandum tamen quod relativa sunt in
duplici differentia quedam enim sunt relativa secundum se
utraque utrumque refertur ad aliud et relatio in-
cluditur in utroque relatorum · quedam sunt vocata
relativa quia non sunt relativa secundum se sed quia aliud
refertur ad ipsa. Et hoc autem dicitur secundum
[illegible] ubi enim dicitur sed quod relativa dicuntur

dicitur multiplex. Alia autem sunt relativa secundum quae
unum refertur ad aliud et econverso. Alia sunt rela-
tiva quae sic se habent sicut scientia et scibile. Scibile enim
non refertur ad scientiam, sed econverso scientia refertur ad
ipsum. Talia autem sunt unum et multa, quia unum
non refertur ad multa, sed econverso multa refertur ad
ipsum. Notandum secundum quod sicut dicit Averroes iste
passus [illegible] secundum quod quidam [illegible]
dicendo [illegible] quod quae sunt relativa [illegible] relatio sunt
eorum in utroque extremo. Quae sunt relativa in quantum
relativa secundum sunt eorum in utroque extremo itaque
unum quodlibet [illegible] et relativa [illegible] in ipso
refertur ad aliud. Talia relativa hic a philosopho
vocantur contraria. Quae sunt relativa in quantum rela-
tiva sunt eorum secundum in uno extremo tantum et in
alio sunt eorum / et talia relativa sunt relativa quae
se habent sicut mensura et mensuratum. Quia in
mensurato secundum realis apparentis et realis depen-
dentia ad mensuram. In mensura autem sunt
sunt eorum et in talibus relativis mensura non re-
fertur ad mensuratum secundum aliquid sui. Et quia
relatio denominat eum quod sit denominatum mensura
ut relativum sunt eorum secundum refertur ad aliud
quia sunt aliud ut mensuratum refertur ad
ipsum. Deinde cum dicit Unum autem ostendit quod
non sit quod sicut unum opponitur multitudini quod sic
hoc unum sit pariter et [illegible] dicit quod unum
unum secundum quod unum [illegible] opponitur multitudini secundum numerum
ut multitudine, unde non sit quod sicut unum secundum quod
sit paritas. Paritas enim [illegible] unum
quia paritas secundum [illegible] unum. Deinde cum
dicit multitudo autem. Manifestat quod [illegible]
dicitur et dividitur in duas partes. Quia primo
manifestat quod unum est mensura et numerus
mensuratum. Secundo manifestat quod numerus et unum
sunt relativa, non autem relativa contraria et oppo-
nuntur. Dicit ergo primo quod numerus sit mensura-
tum et unum mensura. Propter quod [illegible] unum.
Est enim multitudo non omnis sed multitudo
mensurata per unum [illegible] indivisibilium
unum multitudo [illegible] mensuratum autem
per unum [illegible]. Notandum est
quod [illegible] sicut [illegible] ad ac-
[illegible] dicitur [illegible] dici-
[illegible] impositum [illegible] quod dicit [illegible]
non dicit totum [illegible] quod [illegible]
[illegible] dicitur. Si autem ita [illegible]
quodcumque dicit multitudinem non dicit totum
[illegible] unum et in hoc [illegible] multitudo

[illegible] quod sic dicit [illegible] non dicit totum [illegible]
rei ita quod dicit multitudinem esse multitudinem non dicit
totum [illegible] multitudinis et ideo dixit philosophus in littera
quod multitudo secundum quasi [illegible] hoc secundum [illegible] quod dicit
multitudinem non dicit totum [illegible] unum. Est
enim numerus multitudo [illegible]. Quia non dicit ho-
mines esse quinque [illegible] et sic de aliis numeris
dicit multitudinem [illegible] vel [illegible] numerus
secundum certitudo secundum hoc autem certitudo et [illegible]
[illegible] ad unum. Aliter enim [illegible]
qui dicit homines esse quinque et aliter qui dicit
homines esse quatuor. Quia autem aliter et aliter
[illegible] hoc secundum quinarium et quaternarium
aliter et aliter [illegible] unitate. Deinde
cum dicit et opponitur aliquando autem [illegible] modo
unum et multa sicut unum et numerus opponitur
relative et dividitur in duas partes quia primo
ponit modum opponendi. Secundo manifestat illud
modum in [illegible] ibi autem dicit [illegible] primo
quod unum et numerus opponuntur aliqualiter quia relative
non tamen sicut relativa contraria / secundum sic dicendo sicut
de uno relativorum quorum unum secundum mensura et
mensuratum aliud autem secundum mensuratum. Et quia
sic est quod unum refertur ad numerum, quia numerus refertur
ad ipsum. Hoc autem secundum quod unum non dependet
a numero sed numerus dependet ab uno, quia si numerus
secundum [illegible] quod sit unum, secundum non sit, quia si unum secundum quod
[illegible] sit numerus quia si secundum aliquid unum [illegible]
sunt et a nullo numero dependet. Notandum
secundum quod [illegible] relatio realis secundum ipsa realis ordo
et realis dependentia, sed quia unum realiter
refertur ad numerum realiter dependet ab eo. Et quia
hoc secundum [illegible] quod unum [illegible] sine numero ideo
unum non refertur realiter ad numerum. Et hoc
quod dixit philosophus [illegible] quod unum potest esse
sine numero sed numerus non potest esse sine uno
sicut quod numerus refertur realiter ad unum et ipse
unum autem non refertur ad numerum [illegible] in
quantum numerus refertur ad ipsum. Notandum
secundum quod unum [illegible] aliqualiter dependet a numero et
aliquid unum quod non dependet. [illegible] enim secundum [illegible]
[illegible] unitatis. Est enim quaedam unitas quae consurgit
ex compositione aliquorum sicut ex compositione potentiae
et actus vel ex compositione [illegible] et esse quae quidem unitas
stat cum numero partium componentium. Est alia uni-
tas quae se habet [illegible] indivisibilis esse rei sicut
secundum unitas [illegible] et [illegible] unitas oppositum [illegible]
et ista unitas non dependet a numero partium, non dependet
debet a numero partium componentium. Hoc autem

non et hoc quod dicit philosophus in textu quod si sunt alii
quod unum omnino indivisibile id non dependet a
numero. Deinde cum dicit sicut autem dicta sta-
mina tunc quod dixit per comparationem dixit enim
quod numerus dependet ab uno non autem unum
a numero quod metrum non dependet a mensu-
rabili sed econtra mensurabile a metro et hoc
probat in stamine et stabili. non enim ordo unius sicut
sed stamen ad stabile sicut stabile ad stamen et hoc
quod hic quidem videatur quod stamen sit metrum et
stabile autem mensurabile tamen secundum veritatem
econtra contingit. quod sicut se habet stamen ad
stamen sic metrum ad mensurabile. stamen
autem ad stabile sicut mensurabile ad metrum
et ideo sicut non dependet a stamine non enim est
quod sit stabile quia sit stamen. stamen autem dependet
a stabili quod stamen mensuratur a stabili. Deinde
cum dicit unde dico autem quod unde
absolute dicta non opponitur paucis sed opponitur
uni et hoc quod dicit quod unde dico absolute dicta
non [illegible] paucis sed multum quod
opponitur paucis sed multum excedens unde
enim quod opponitur paucis sed unde dico excedens
quod opponitur quod sunt multum et paucitas [illegible]
quod sunt excedens et excessum. unde dico
quod absolute opponitur uni. sed uni non opponitur
unum modo tamen secundum duobus modis. quod multi-
tudo uni opponitur uni sicut divisibile opponitur
indivisibili secundo modo opponitur quod est multum uni
et multo sed sicut opponitur quod sunt multum mensuratum
et mensurans et hoc quod unum metrum est numerus
3e cond. sed autem mensurabile. Deinde cum dicit tunc
[illegible] Notandum sed quod aliqui distingunt
unde et ex multitudine. dicunt enim quod sunt quod
unde dico excedens quod certant privationem et
ista unde dico sed econtra divisionem sic sunt
sicut econtra divisionem sunt quod sunt multum albi non et
mixtum contra unde dico multum albi
et mixtum quod ista [illegible] opponitur in omni
puncto sicut quod unde dico sicut in omni puncto
sed autem unde dico opponitur uni sicut divisio
indivisioni opponitur sicut enim ista unde dico
sed econtra dicunt secundum ad invicem ita unum
sicut opponitur sed econtra dicunt sicut Tertio unde dico
sed quod sunt in genere quantitatis et sed est unde
contra econtra dicunt genus quod genus sunt in genere
quantitatis sicut quod sunt unde dico sicut est in genere
quantitatis et sed unde dico quod [illegible] numerus. prima

enim unde non potest dici [illegible] numerus quod prima
unde dico certant omnia privatione. numerus autem tantum
sed in puncto quantitatis. secunda unde dico quod sunt tantum in
puncto quantitatis est sed quod numerus [illegible] **Notandum**
quod et [illegible] numerus consistit [illegible]. numerus sicut
[illegible] contrarie econtra divisionem [illegible] adversarium
et iste est sed quod unde dico excedens et ideo non
sed [illegible] numerus. Et numerus maius et est contrarie
econtra divisionem et est numerus est sed quod unde dico quod sunt in
genere quantitatis et de isto modo dicendum sunt in textu
quod sunt unde dico mensurata per unum. 3a unde dico
sed [illegible] et ista sed unde dico quod opponitur
paucis sicut excedens unde dico opponitur [illegible]
unde in **Accideret aliquis vero** multi-
tudo de qua dictum sed quod sunt excedens
possit dici numerus [illegible] sed quod hic sunt duo
modi dicendi unus modus dicendi quod sed
quod unde dico excedens non potest dici numerus
ad hoc autem sunt tria notanda primo
tamen sed quod unde dico excedens in omni puncto
sed numerus autem tantum sed in puncto quantitatis. prima
[illegible] enim quod numerus sed unde dico contracta ad
puncto quantitatis et ideo dicit philosophus unde dico quod numerus
sed unde dico mensurata per unum. quod autem
sicut mensurata hoc sed quia contraria et ideo
numerus sed unde dico contracta ad genus mensura
[illegible] et [illegible] ad genus quantitatis ita quod in
diffinitione numeri cadit unde dico excedens
quod genus et quod excedens non sunt proprie genus
[illegible] mensuratum autem per unum cadit sicut
sed dicta. Secundo notandum sed quod dicit philosophus 3o physicorum
videlicet quod numerus sed econtra divisionem [illegible]
accipiendum est quod numerus non sed est unde dico sed
sed numerus sed unde dico quod causatur econtra divisionem [illegible]. Et autem
non sed unde dico excedens. unde dico enim quod
causatur econtra divisionem [illegible] sed ad genus nec
potest [illegible] magnitudo. unde dico autem ex-
cedens [illegible] et [illegible] sicut in sub-
stantiis separatis Tertio notandum sed econtra
hoc quod arismetica sed [illegible] non sunt
autem numerus est esset quod unde dico excedens
arismetica [illegible] aliquod excedentis et [illegible]
aliquod quod [illegible] genus et [illegible] hoc
autem non videtur quod scientia arismetica sed scientia
naturalis. scientia autem naturalis sed de [illegible]
sunt in materia sensibili sicut separata sunt
[illegible] et [illegible] hoc sed [illegible] numerus modo dici
[illegible] in hoc genus non [illegible]

esse continuum. Aliquis modus dicitur quod numerus [illegible]
esse continuum. Sunt autem hic tria notanda. Primum
notandum est quod 4or que sunt in speciebus substanciarum
et speciebus passionum. Tercium quod hoc est in speciebus substanciarum
et speciebus passionum quod numerus species passionis est sine
specie substancie et quantitatis est passio in substancia. Sed
autem hoc est secundum quod quantitas est passio non in se
numerus in substancijs autem separatis cum numerus
corporis esto continui corporis passio quod non sequitur
in se numerus quod ubi est numerus. Item enim corporis par
et impar. Sicut enim bene quantitatem [illegible]
angelorum est par sicut quantitatem linearum
Secundum notandum est quod comparacionem numerus ra-
cio numeri est mensuratiui. Est autem mensu-
ratiuum est certificatiuum. Sed autem numera-
cio in quantum est certificacio ita species numera-
cio est species et ista certificacio utrumque est
vel certificacio et vel mensuracio continet esse
vel numerus [illegible] quia certificat quod
dicat decem angelos sicut quod dicat decem line-
as. Sic numerus linearum habet esse numerus per
species esse certificatiuum ita sicut habet quantitatem
substanciarum separatarum. Ut autem videatur istarum
et hoc notandum. Notandum est quod isti
imaginantur dicendo quod numerus est quedam sortalitas
quedam applicabilis continuo et non continuo sicut quantitas
est quedam sortalis certificacio que potest applicari
omnibus que sunt apta nata distingui per quantitatem
notandum. Ita autem aliquid sunt in [illegible]
aliquid non. Illa autem sortalitas a philosopho
vocatur numerus quo numeramus. Sortalitas autem
applicata rebus numeratis numerus. Tercium
notandum est quod dicitur quod est vnitatis et punctum et vni-
tatis. Unum secundum philosophum ponit punctum et
vnitatem in hoc differre quod vnitas abstrahitur
a situ et positione. Punctus autem continet situm
et positionem. Sed enim punctus substancia posita quod vni-
tas abstrahitur a situ. Abstrahitur a continuo nec
est quod sit corporalis magnitudo. Punctus autem quod continet
positionem et situm continet continuum. Illa autem dicta
quod est vnitas vnitatis et punctum videtur per numerum
numerus formalis et numerus et numerus quod est magnitudo.
Numerus enim formaliter acceptus secundum vnitatem formaliter
acceptam sic vnitas formaliter accepta
abstrahitur a continuo sed numerus vero sed [illegible]
differre numerus formaliter acceptus dictus quod sic
vnitas est indiuisibile ponit ita sed

numerus est duo sed ponit et sine situ. Probatur.
Probatur hoc est secundum philosophum 5 physicorum vbi di-
cit quod quantitas sicut huius sunt in preaccidentibus quod
quantitas sicut huius corporis in numeris. Numerus autem ab-
strahitur a continuo et materia et continuatas
discreta et numerus habet quiddam [illegible]
continui. Sed autem ita dicit quod omnis numerus contra
per duos quantitates. Sequitur quod omnis numerus habet
quiddam per [illegible] continui et quod numerus
non dicit in [illegible] imaginatur
ipsa quod vtrumque includit sed sine sit includens
sortalis sine sit includens mathematicus numerus
est. Si vero aliquis plus [illegible] numerus
includens. Non dicit continuum includens est quod sit quod
discreto actualis sine sit duo per sortes
sine sit per numerum dicitur. Autem numerus
est includens quod est discrecio et plus
quod est quod numerus est [illegible] per vnum. Ita
[illegible] ~~[illegible]~~ vnitati dicitur quod plura
opposita probabiliter quod est vnum non est species
vnum in illis magis diuiditur vnum. Numerus
enim est in aliquibus continet quod aliquis vnum in
illis diuiditur. Sic dicitur quod numerus est in hijs
numerus continet quod vnitates in illis
diuiditur. Videlicet est numerus aliqua entitas
numerata et diuisa. Duabus autem formis
nulla entitas est communis quia entitas communis
non est vna entitas species et ideo duabus
formis non est vna entitas quod quamuis
sit in illis et continet duas formas
non species numerus sed numerus species est in illis
numeris forma vna et vna entitas numerata
et diuisa. Hoc autem est in individuis in
quibus numerata vna forma species per numerum quod tamen
est forma sine philosophis non diuiditur in paribus
continui. Est sine quod numerus non continet continua
continui. Verum autem forma species possit aliter nume-
rari quod per diuisionem continui dictum est supra. Hoc
autem certum videtur sine sententia philosophi quod numerus
species est continuum forme sicut per diuisionem
continui sed quod numerus sortalis sine quod non
est species numerus habet possit numerari numerus
vero non est numerus species est quod tamen
dicitur forma sicut vel per numerum vel per suppositum.
In autem sequitur Posquam physicus de-
terminauit de continuis hic determinat de ine-
quibus et diuiditur in duas partes. Et primo potest
intendi sicut est propter sicut intentum

ubi omnia namque media primo quo potest mutari sunt dicendum quod quamvis contrarie generat esse medium et quod quamvis contraria habet medium. Notandum quod primum medium esse compositum. Et quod quo concedendum quod media que sunt inter contraria composita ex contrariis. Deinde cum dicit omnia namque media ponit rationem suam secundum quod sed quod media sunt composita et dividitur in duas partes quia primo ponit quod nota ad probandum sunt ponenda. Secundo ponit propositum. Sunt ubi sic non sunt eodem genere. Prima in duas sunt quod duo ponuntur nota ad propositum sunt primum quod media sunt eodem genere cum contrariis. Secundum quod media per se sunt inter opposita contraria sunt posita. At vero omnia media primo ponit quod media sunt eodem genere cum contrariis et hoc ratione quia mutatio omnis fit de extremo in extremum per medium. Similiter non est aliquis motus primo contraria et medium sunt eodem genere. Ac hac ratione sic procedit quia primo ponit istam propositionem quod motus est ab extremo in extremum per medium. Dicit quod media et contraria quorum sunt media sunt in eodem genere patet quia ea sunt media in que natum est prius mutari id quod mutatur quam in contraria quam mutatur de contrario in extremum transit per medium sicut patet in sonis quod si aliquis transit ab ypate hoc est a gravi sono ad netes acutum oportet quod transeat per medium et hoc primo dicit sonos. Hoc patet in coloribus quia si aliquid movetur ex albo in nigrum oportet quod transeat per colorem medium puta per colorem puniceum vel puniceum et sic dico de coloribus ita dico de aliis quod ipso dicitur de quo medium per medium. Secundo ponit rationem propositionem sed quod mutari motus sub aliquo genere dicit quod non contingit permutari ex aliquo genere in aliud nisi forte secundum accidens sicut non contingit moveri de colore in figuram nisi forte per accidens. Tertio concludit ex his duabus propositionibus conclusionem predictam dicendum quod necesse est haec sunt vero notandum quod media et contraria quorum sunt media esse in eodem genere. Notandum quod quod motus sit inter contraria quare contraria sunt sub uno genere. Unus nam motus est unius generis et contraria illius debent esse sub illo genere uno. Illa autem que sunt indivisibilia contrariis non sunt infra unam speciem et propter hoc motus non transit de uno contrario in aliud ex quo oportet quod contraria motus sunt eodem genere et per consequens oportet quod contraria et medium sint eodem genere. Deinde cum ymaginandum quod ridiculum foret ita quod contraria non distarent a medio similiter ita quod medium contingit in aliquo genere ab extremis separari. Duo inconvenientia primum inconveniens quod esset quod extrema distarent a medio. Secundum inconveniens quod duo distantibus genere essent infra unam speciem quod est impossibile. Deinde cum ymaginandum quod duo contraria cum medio faciunt unam speciem sicut quod extremum et medium quod sunt duobus generibus separari quod duo distantibus genere esse infra unam speciem.

Notandum quod quamvis licet motus non sit proprie a parte in genere tamen motus potest esse a genere in genus per accidens ut [illegible] sicut quod accipimus hic per accidens id verificatur de aliquo per accidens quod verificatur de illo ratione alterius. Potest autem esse quod sit mutatio de genere in genus non ratione illius sed ratione eius quod est in eo sicut sic motus de albo in nigrum et sit in musicum sed inquantum non ratione [illegible] sed ratione nigri cui quod musicum contingit. Deinde cum dicit at vero omnia media potest sunt quod secundum rationem ad propositum sed quod media que sunt inter contraria [illegible] notandum quod ratione primam propositionem quod media sunt inter contraria fundatur super duo fundamenta primum fundamentum [illegible] quod media sunt inter opposita [illegible] quod media sunt inter contraria inter que est motus et motus est motus [illegible] inter opposita quod motus est via de opposito in oppositum. Secundum fundamentum patet quod medium non est inter opposita contradictorie nec inter opposita privative nec inter omnia relativa sed solum inter relativa que contraria sunt. Sequitur quod [illegible] primum fundamentum est inter opposita et per rationem non est inter opposita contradictorie nec privative nec relative nisi sit relativa contraria oportet quod media sunt inter contraria [illegible] patet [illegible]. Primo enim potest primum fundamentum dicit quod omnia media sunt inter opposita [illegible] quod motus [illegible] sed est inter [illegible] opposita sed autem media [illegible] inter non opposita [illegible] quod motus esset inter non opposita quod media sunt inter [illegible] inter contraria quod est motus. Secundo ponit secundum fundamentum dicit quod inter opposita contradictorie non est medium contradictio enim est oppositio cuius altera pars verificatur [illegible] de ente [illegible] de non ente [illegible] opposita medium non est alterius autem oppositorum

quedam opponuntur contrarie quia privative quia contradic-
torie aut que opponuntur contrarie quedam habent medium
et quedam non. Contraria enim non contraria non habent me-
dium vocantur aut contraria non contraria que non
contrariantur. Excepit contraria unum contrarietur ad aliud
per non equalis in fortitudine activa sicut sunt sanitas et
stultitia. Contraria enim non habent medium con-
trario per quod non sunt infra unum genus nec in
fra unum determinatum nec infra unum vicinum.
Non enim per unam contrariam mutabilem necessario con-
trarietatem aut quia excipio contrarium et quia sunt ce
infra unum determinatum et unum vicinum media
habent qualia sunt magnum et parvum inter
que per medium equale **Notandum** quod
hic non facit mentionem de privativis, scilicet quo habent
medium et quo non quia de hoc satis dictum
superius ubi ostensum per quod privatio sit habitudo
contradictoria et quo non vel ostensum per aliqua
modi privativa habent medium et aliqua me-
dium non **Quereret aliquis quo**
scilicet contrariam qui philosophus facit sed quia con-
tradictoria per contradictoriam dicitur de omni et nulla
contradictoria non per medium quod si esset
medium inter contradictoria cum contrarium non pre-
dicatur de medio neutra per contradictionem dicitur
de illo medio sicut si medium esset inter hominem
et non hominem nec homo nec non homo diceretur
de illo medio. Hoc enim et nichil contraria sunt contra-
dictorie contraria autem de medio non predicantur sicut
album et nigrum non predicantur de fusco. Si autem
neutrum contradictoriorum diceretur de medio tunc alterum contra-
dictoriorum non esset verum de omni quod ex alterum ab
alio contrarie sicut si nichil non diceretur de eo quod
medium inter hominem et non hominem non diceretur
de omni quod aliud ab homine ad illud medium
aliud sicut ab homine si quod sic aliqua per contradictionem
verificantur sive ente sive non ente quod
alterum ab alio contrarie impossibile quod inter contradicto-
ria sit medium. Si enim inter ea esset me-
dium alterum per non verificatur de omni quod et
alterum ab alio contrarie quod non verificatur de me-
dio [illegible] ad dicit si non sit in eodem
genere quod media opponuntur contrariis
[illegible] et tunc facit quod primo quod contraria genera
opponuntur contrarie et [illegible] secundo quod media
opponuntur contrariis [illegible] que contrariis opponuntur
contraria [illegible] per [illegible] contrarias [illegible]
[illegible] quod media opponuntur contrariis
[illegible] contrariorum [illegible] et reliqua [illegible]

[illegible] aut [illegible] dicit quod primo quod
si media sint in eodem genere cum contrariis et si media
sint inter contraria ut iam ostensum per notum
per media opponuntur contrariis. Quorum enim aut
per aliquod genus aut nullum ostensum est quod genus
aliquod [illegible] quod genera sunt quia sunt maxima
in eodem genere. Si autem sunt contraria sunt media
genere [illegible] aliquis prius sunt [illegible] simplicibus ex
[illegible] simplicibus prioribus sunt contraria constituuntur. Dicit
enim contraria priores sunt simplicibus contrariis [illegible]
[illegible] et genere sunt constituuntur. Sicut album et
nigrum sunt contraria sunt et album et nigrum
habent unum genus [illegible] quod sunt aliqua [illegible] po
[illegible] albo et nigro sicut disgregativum [illegible]
[illegible] ad genus constituuntur album et nigrum
quia albedo per colorem disgregativum et nigredo
per colorem congregativum et [illegible] fortes sunt
sunt nigre [illegible] et magis sunt genere quia sunt [illegible]
quod [illegible] que [illegible] illa genera
[illegible] que [illegible] in simplicibus **Notandum** per quod
[illegible] quod si sunt genera sunt sub eodem
genere [illegible] simplicibus sunt aliqua [illegible]
[illegible] in simplicibus. [illegible] aut prius
[illegible] vel aut videtur dictum philosophus nota
[illegible] [illegible] quod [illegible] non
[illegible] penes [illegible] per penes actum imo
[illegible] unum in potentia. penes actum de
[illegible]. [illegible] enim [illegible] non per penes
potentiam quod [illegible] claudend infra
unum [illegible] et unum potentiam quod [illegible]
[illegible] per penes actum. [illegible] sit
quedam [illegible] sola [illegible] non [illegible]
pi penes genus quod [illegible] genus [illegible] esse po
et [illegible] ut sunt [illegible] magis habet [illegible]
tate quod [illegible] [illegible] et [illegible] ut sic genera
[illegible] non sunt. [illegible] quod ista [illegible] sola
penes actum [illegible] actus aut genus [illegible]
[illegible] dicit [illegible] quod [illegible] quod et in
simplicibus penes [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] et reliqua [illegible] media [illegible] quod [illegible]
opponuntur [illegible] genere et [illegible] sicut colores
medii inter album et nigrum sunt [illegible]
et [illegible] quia [illegible] non possunt esse [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] quod [illegible]
colores [illegible] Si enim [illegible]
[illegible] colorem medium eodem et ad [illegible]
quod [illegible] colores [illegible] sicut albedinem et
nigredinem, [illegible] esse colores medios colores [illegible]

tremum, cum autem duo sit color medius et color
extremus, ergo quod dicta que constituunt colorem me
dium non sit eadem cum illis dicendis que constituunt
colores extremos. sed hoc media [illegible]. sic
primo dicte que constituunt colores extremos sunt
congregativum et disgregativum et utraque istarum
[illegible] habet [illegible] quare [illegible] que constituunt colorem me
dium debent esse [illegible] dicit contrarietas autem.
dicit quod media componuntur ex extremis
et dico sic quod post hoc est providendum no
bis [illegible] erit in hoc
tractatu [illegible]. primus modus habet hoc quod alterum aspi
ciat genus extrema et media 2us modus habet
hoc quod media [illegible] dicuntur [illegible] magis
et minus. post [illegible] medium dicens quod si
media et extrema sunt in alio genere. quaedam
[illegible] quod [illegible] media quod hoc [illegible] magis
non dubitatio [illegible] quod media et extrema sunt
eiusdem generis statim apparet quod media componuntur
ex contrariis. omne non quod sunt in eodem genere [illegible]
mixta [illegible] sunt
[illegible] sicut album et nigrum quorum
unum non componitur ex alio et quod mixta sunt [illegible]
[illegible] sunt, contraria autem [illegible] ipsa media
[illegible] non [illegible] media componuntur ex contrariis [illegible]
[illegible] quod autem [illegible] componuntur hoc est impossibile
[illegible] quod [illegible] non sunt
genere sunt mixta [illegible] contraria [illegible] hoc alterum
et alterum aspiciunt genus, mediante [illegible] quod
media componuntur ex extremis. Deinde cum di
cit quare erit in hoc tractatu [illegible]
2um modum quo [illegible] componuntur [illegible]
[illegible] dicendo quod [illegible] in me
quod medium [illegible] magis
et minus [illegible] utrumque extremum. est enim
fuscum minus album quam album simpliciter et magis ni
grum quam simpliciter nigrum et magis accedit ad
nigrum quam simpliciter album et magis accedit ad
album quam simpliciter nigrum et quod medium habet magis
et minus [illegible] utrumque extremum [illegible] ergo quod sit
medium inter illa [illegible] enim quod habet magis et
minus [illegible] ergo quod sit medium inter illa que
sunt simpliciter talia quod medium habet magis et minus
[illegible] utrumque extremorum [illegible] quod sit [illegible]
extremis [illegible] habet medium [illegible]
quod [illegible] non sunt alia extrema [illegible] que
sunt sub eodem genere. ergo quod omnia media
sunt composita ex extremis [illegible] et omnia mixta

[illegible] ex contrariis [illegible] sub genere sunt sicut genere
sunt media sunt composita ex contrariis quoniam [illegible] per
genera sunt dicte [illegible] tamen [illegible]
[illegible] sed quod media sunt in eodem genere cum contrariis
et quod media componuntur ex contrariis. Notandum
quod duobus modis [illegible] quod media com
ponuntur ex contrariis primus modus [illegible] hoc quod
[illegible] quod [illegible] extrema et media ad genus
ad non sunt in eodem genere [illegible] aspici
ant genus sicut simplicia [illegible] et illa aspiciunt
sicut [illegible] aspiciunt genus sicut simplicia
et [illegible] sicut [illegible] 2us modus [illegible] aspiciendi
genus est impossibile [illegible] quod solum [illegible]
quod [illegible] media et [illegible] aspiciunt genus sicut sim
plicia [illegible] impossibile. [illegible] quod
extrema aspiciunt sicut simplicia et media as
piciunt genus sicut [illegible] non enim possumus dicere
[illegible] quod media sunt simplicia et extrema
[illegible] modus [illegible] magis
et minus [illegible] quod [illegible]
[illegible] extrema simplicia et mixta sunt me
dia [illegible] sunt [illegible]
notandum [illegible] quod extrema sunt [illegible] ad genus
et [illegible] sunt [illegible] sunt composita
[illegible] ut enim dicendo hoc [illegible]
[illegible] nigrum
hoc quod [illegible] non salvatur in albo nec
ratio nigri salvatur in albo nec ratio albi salvatur
in nigro. medium autem [illegible] hoc quod ratio utriusque
extremi salvatur in medio sicut ratio albi et ni
gri salvatur in fusco et [illegible] magis
et minus ratio enim quare fuscum est minus album
quam album simpliciter est quod in fusco aliquo modo salvatur
ratio nigri et ratio albi. quare fuscum est minus nigrum
quam nigrum simpliciter est quod in fusco salvatur ratio
albi [illegible] ratio albi et nigri
salvatur in fusco [illegible] magis hoc est
quod cum fuscum magis accedit ad album quam
nigrum hoc est quod in fusco salvatur aliquo
modo ratio albi et magis accedit ad nigrum
quam album hoc est quod in eo aliquo modo salvatur
ratio nigri
[illegible] autem [illegible] Deinde cum [illegible]
[illegible] Notandum quod [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] ostendere
quod [illegible] et [illegible] non sunt

[illegible] sunt scilicet et dicitur in duabus [illegible] quod in parte
[illegible] quod [illegible] distincta [illegible] sunt scilicet in [illegible] parte
[illegible] quod [illegible] alia [illegible] et quod [illegible] sunt [illegible]
[illegible] sunt [illegible] et [illegible] sunt [illegible] sunt [illegible].
[illegible] Dubitabitur autem [illegible]
[illegible] vera [illegible] distincta sunt scilicet [illegible]
distincta sunt scilicet [illegible]
[illegible] quaedam [illegible]
[illegible] vera [illegible] distincta sunt
scilicet. Ad [illegible] notandum [illegible] quod distincta
sunt scilicet [illegible] distinctio formalis [illegible] quod [illegible] sunt
[illegible] et quod distincta sunt scilicet [illegible] distinctio
formalis [illegible] distinctio [illegible]. [illegible]
[illegible] distinctio formalis [illegible] distinctio
[illegible] distinctio formalis
[illegible] distinctio [illegible]
[illegible]
[illegible] formalis [illegible] distinctio [illegible]
[illegible] formalis [illegible]
[illegible]

[illegible] distinctio [illegible]
[illegible] distinctio [illegible] distinctio [illegible] Nota
[illegible] distinctio [illegible]
[illegible] Notandum [illegible] quod [illegible] distinctio [illegible]
[illegible] distinctio formalis [illegible]
[illegible]

nus recipit mixtam remotionem et semplex
non hoc secundo quod dicit philosophus in textu quod quantitas
non patitur sic post diminutionem secundum formam
Item ad dicit contrarietas ipsi contraria. oportet
quod diminutio in ipsis secundum gradus et quod talis contrarietas
secundum diminutionem in ipsis et diminutio in duobus contrariis
quod primo hoc oportet per inductionem secundo per rationem
et quod contraria dicit quod primo ita dicendum secundum quod
secundum diminutionem in ipsis quod autem ita sit manifestum
secundo per inductionem quod omnia contraria que dicuntur
diversa per ipsas diminutiones per oppositionem ipsas quarum
oppositio non potest reduci nisi ad contrarietatem. Notandum
secundum quod inductio [illegible] dicit philosophus quod in diminutionibus ipsis
saltem contrarietas fundatur super duo fundamenta
primum fundamentum secundum quod inductio in omnibus contrariis et
primum quod omnia contraria diminuuntur per oppositionem
ipsas et in fundamento secundum quod oppositio que in materia
ipsis dividitur per reductionem ad contrarietatem
primum fundamentum secundum quod omnia diminuuntur per oppositionem
ipsas quia contraria quod oppositio non sunt
pura sed composita. ea autem que sunt infra
unum genus sed composita non possunt [illegible]
ea que sunt infra diversa genera sicut albedo
et nigredo dulcedo possunt sed composita [illegible]
ea que sunt infra unum genus sed composita non
possunt exemplum [illegible] quod opposita sunt [illegible]
[illegible] sed quod oppositio que in materia diversas ipsas diminuit
[illegible] genus reduci ad contrarietatem per [illegible]
non potest reduci ad contrarietatem quod alia [illegible]
generaliter nihil ponit utramque autem ipsarum
[illegible] genus aliquid ponit [illegible]
non non potest reduci ad privationem oppositam
quod privatio secundum negationem in subiecto nec di-
cit aliquid positivum nec potest reduci ad oppositionem
relativorum quod sicut secundum [illegible] non secundum [illegible]
quod relative opposita sunt unum genus nec
sunt relativa contraria sicut secundum magnum et par-
vum. Item ad dicit et quod contraria sunt ea
[illegible] et secundum [illegible] contrarietas quod diminutio
in eodem genere [illegible] autem secundum diminutionem [illegible] quod
ut dicitur secundum diminutionem [illegible] secundum diminutionem
quod diminutio genus exemplum [illegible] quod contrarietas secundum
diminutionem [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] quod diminutio [illegible] secundum contrarietatem
[illegible] autem [illegible] quod contrarietas secundum diminutionem
[illegible] [illegible] [illegible] quod primo potest
[illegible] sunt omnes quod contrarietas secundum diminutionem [illegible]
et oportet que sunt [illegible] in [illegible]

dicit secundo primo quod [illegible] secundum [illegible] quod contraria
sunt in eodem genere quod contrarietas secundum quod distantia
perfecta [illegible] que sunt sub eodem genere quod dicit
contraria sunt que distant infra unum genus
[illegible] autem que distant infra unum genus sunt
diversa sicut quod illa distant sicut que sunt unum
aliquid hoc secundum quod conveniunt in aliquo uno sicut
genere exemplum sicut secundo quod [illegible] contraria quod diversa sunt
[illegible] idem genus et ambo unum genus
secundum exemplum sicut tertio quod omnia contraria que distant
sunt et non genere. hoc autem dicit per [illegible]
sicut a [illegible] contrarius quod distant genere diversa [illegible]
[illegible] sunt infra unum genus et infra
unum categoriam exemplum [illegible] quod contraria sunt
[illegible] diversa [illegible] quod contrarietas secundum perfecta
[illegible] in eodem genere et [illegible] quod contraria non sunt [illegible]
[illegible] exemplum [illegible] sicut quod contrarietas secundum [illegible]
[illegible] quod diversa sunt sunt etiam individua
[illegible] infra unum genus. Notandum
secundum quod [illegible] secundum [illegible] et [illegible] et [illegible]
et [illegible] [illegible] [illegible] est [illegible] quod [illegible]
quod oppositum [illegible] formale. secundum aliam [illegible] quod
[illegible] [illegible]. [illegible] dicit philosophus quod ipsa
sunt etiam individua. [illegible] secundum quod individua
quod opposita dicit [illegible] quod ipsa non potest dividi [illegible]
quod [illegible] dividi [illegible] [illegible]
non potest [illegible] individua quod opposita dicit
[illegible] quod [illegible] ipsa non possunt dividi per formas
[illegible] potest dividi per materiam. Item ad dicit
[illegible] non ipsa [illegible] quod sunt diversa ipsa hoc
[illegible] que sunt eadem ipsa et [illegible] sicut [illegible]
dicit secundum quod diversa ipsa sunt etiam individua
quod [illegible] contrarietas ad [illegible]. [illegible]
[illegible] quod [illegible] sunt etiam individua non ha-
bentia contrarietas [illegible] in [illegible]
genus [illegible] sicut sunt contraria in [illegible]
medio [illegible] [illegible] [illegible] individua
[illegible] non secundum contrarietas quod dicit philosophus genus [illegible]
[illegible] ipsa et ipsa individua et quod [illegible]
[illegible] diversa ipsa [illegible] [illegible]
medius [illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] autem [illegible]
ad [illegible] ipsa per individua. [illegible]
quod quod non sunt contraria. Notandum secundum
quod [illegible] [illegible] [illegible] ipsa etiam [illegible]
[illegible]. non [illegible] [illegible] individua [illegible]
quod non dividitur secundum [illegible] [illegible]
etiam individua et illa. ipsa enim [illegible]

iam dictum est quod dicuntur contraria indivisibilia quia
non dividuntur differentiis sicut nec decem in alia
differentias quia species dividuntur differentiis sicut species
indivisibiles autem non dividuntur nec differentiis
sicut nec aliis. Deinde cum dicit quare
palam concludit quaedam correlaria, quorum primum
est ~~[illegible]~~ 2m correlarium primum correlarium est quod
ipsa sunt genera sub specie non habent dici eadem esse
eidem specie nec diversa esse et specie quorum contraria
quia ea quae continent in esse contrarietatem unam dicuntur
et ea quae differunt esse contrarietatem duas dicuntur
specie autem magis est contrariorum et oppositorum per se
contrarietatem dicuntur quia per contrarietatem partis specie
enim sunt speciei, sicut genus est consequens per se
contrarium omnium formarum secundum speciem per negationem omnium
dicuntur logice autem hic est secundum quod contrarii
naturaliter vero non est secundum quod contrarii in his
hoc sicut speciem primum dicitur contrarietate 2m correlarium
quod concludit philosophus est quod aliqua non dicuntur
differre specie ab his quae non sunt in eodem
genere sicut logice supra dicitur quod ab his
quae sunt in alio genere dicuntur genere. ab his autem
quae sunt in eodem genere dicuntur specie. 3m correlarium
est quod contrarietas non differt specie per contrarietatem sed dicuntur
specie secundum quod differre specie solum in illis
quae sunt in eodem genere. Notandum quod 3m
correlarium quod concludit philosophus quod sicut ipse hic dicit quod aliqua
sunt sicut differentia immediate ita ipse hic dicit quod aliqua
quae dicuntur dividentia genus sicut sicut differentia
genus etc. enim aliqua sunt sicut differentia immediate
media non sicut impossibile ad omnem formam
quia non sicut impossibile ad illud quod esset differentia
essentialis sua sicut aliqua dicuntur dividentia
genus sicut differentia genus. genus non esset in
potentia ad duas species dividentes. Sed
hoc quod genus sit in potentia ad omnes duas
species dividentes et illud contrarium est in actu
esse autem idem esse vel diversum ... per contrarium
ad duas quae sunt in actu et non sunt in
potentia quod quarto sequitur quod genus non potest dici
idem esse vel diversum eidem speciei per se dividentes.
Notandum quod 3m correlarium quod aliqua
non possunt dici diversa esse specie loquendo
ab his a quibus dicuntur specie cum 2m quod differentia
sunt specierum sed penes actum actu differentia autem
sunt genus penes potentiam eius cum genus dicatur
per potentiam et species dicatur actum. Sed quia vero quod dicitur
duo genera sicut dicuntur duae potentiae et
vero quod dicuntur duas esse sicut dicuntur duae formae

habitatio dividentes unam compositionem. ab
hiis ergo aliqua dicuntur quae dicuntur penes
potentiam et non penes actum vero forte et vero
et per quae dicuntur differre quae et non esse eadem
diversitas specierum scilicet a contrariis penes actum
diversitas autem generum penes potentiam. Notandum
quod 3a quaestio quod sicut albedo
non est alba quia 2o quod albedo non dicitur
in aliquo alio quod non dividat se per se
ita solum dicitur ita facit differre quod ipsa non
differt specie cum se habet albedo ad album ita
se habet differentia ad divisum. Et ergo contrarietas sit
quae dividit species scilicet ita quod differentia specie scilicet
quod ipsa non differt. contrarietas enim ita dividit
genus quod non dividit se ipsam ita ergo facit
quod aliqua differunt specie scilicet quod ipsa non differt et
quod contrarietas non continet sed facit dividere
genus
Dubitabit autem utique quis
In parte praecedenti ostendit quod quae
contraria sunt differunt specie scilicet in parte ista ostendit
quod aliqua sunt contraria quae non differunt specie scilicet
et dividitur in duas partes. in prima parte ostendit quod
aliqua contraria sunt quae non faciunt differre specie
secundum quod sunt in una specie. In 2a parte ibi ostendit
quod aliqua contraria sunt quae differunt specie quae in quo
non contraria prima in duas partes quia primo movet
quandam dubitationem de quodam contrarietatis vel de differentia
specie ut non in 2a parte solvit eam ibi autem
quod hoc quidem sunt prima pars in duas partes quia
prima pars movet dubitationem intendens solutionem
2o movet eam inquirendo et secundum aliam dubitationem primo
ergo movet dubitationem intendens solutionem dicens
quod sicut ita sicut dictum est in lectione praecedenti scilicet
quod contraria differunt specie. Dubitabit aliquis quare
masculinum et femininum cum sint contraria non differunt specie
contrarietas enim quae masculinum et femininum per se dicuntur
animal et non per accidens et tamen non differunt specie. non
enim masculinum et femininum dicuntur animal per accidens
sicut albedo et nigredo per se quia animal inquantum animal
est in masculinum et femininum. Notandum quod
quod haec quaestio est dubitabilis quoniam duobus modis
quod quae differunt specie scilicet masculinum
autem et femininum contraria sunt 2o consequenter
dubitabilis quia masculinum et femininum sunt per se
differentiae animalis. Deinde cum dicit quod autem
dubitatio scilicet movet quaedam in specialibus
terminis hic movet aliam inquirendo dicens
quod haec quaestio movet specialem in masculo

et femina sunt contraria sed contra illa que sunt in genere
in genere animalis quare scilicet aliqua contraria faciunt diffe-
re secundum speciem et aliqua non, videmus enim
quod ambulativum et volativum contraria sunt et fa-
ciunt differre animalia specie quia ad volatile
et ad gressibile specie dividitur. Sed albedo autem et
nigredo contraria sunt et tamen non faciunt animalia
differre specie quia non propter naturam quod aliud album
et aliud nigrum dicitur specie. **Notandum** quod
albedo et nigredo possunt comparari ad genus
quod dividunt scilicet ad colorem et sic faciunt differentiam
secundum speciem quia albedo et nigredo divisi-
vum colorem secundum speciem. Secundo possunt comparari ad
subiectum in quo sunt et sic non faciunt differentiam
secundum speciem quia non propter naturam quod aliud album et aliud
nigrum dicatur specie. Et sicut dicendum de albedine
et nigredine ita dicendum quod de masculo et fe-
mina: masculinum et femininum possunt comparari ad genus
quod dividunt scilicet ad speciem et sic faciunt
differre secundum speciem. Secundo possunt comparari ad aliud
in quo sunt et sic non faciunt differre secundum
speciem quia ad masculinum et femininum non dicuntur specie.
Deinde cum dicat autem quod hec quidem sunt
solvit questionem iam motam et dividitur in duas
partes quia primo solvit eam in generali, secundo
solvit eam in speciali ibi tamen sic in masculo
et femina … questio … in masculo
vero et femina. Prima in duas quia primo ponit
solutionem suam, secundo quandam solutionem mo-
vet quandam questionem ibi utrum autem hec. Prima
in duas quia primo ponit solutionem suam, secundo ex
hoc concludit quod que contraria non faciunt dif-
ferre specie ibi quia iterum homo albus. Ad
evidentiam huius solutionis notandum quod differunt
secundum speciem propter contrarietatem formalem. Que enim specie
differunt formaliter differunt. Si ergo differunt secundum speciem
propter contrarietatem formalem oportet quod contraria que faciunt
differre secundum speciem sequuntur contrarietatem formalem
unde omnia contraria que faciunt differre secundum
speciem oportet quod sequantur contrarietatem formalem. Illa
ergo contraria que sequuntur contrarietatem materie et non
contrarietatem forme non faciunt differre secundum speciem.
Secundo quia contraria que sequuntur contrarietatem materie
ut sic habent contrarietatem materialem. Contrarietas
autem materialis non causat contrarietatem specierum
quia illa contrarietas que causat diversitatem specierum
est contrarietas formalis et quia contrarietas formalis

propter contrarietatem generalem et non specialem, scilicet quia contraria que
faciunt differre specie sunt ea que per se divi-
dunt genus. Circa textum notandum primo quod dicat
quod ratio quare quedam contraria faciunt differre
specie et aliqua non est quia hec aliqua contraria sunt
passiones generis et aliqua magis proprie sunt passi-
ones materie. Autem ea contraria per se primo generis
que sumuntur in diffinitione formali, hoc est que
sequuntur diffinitionem formalem dividentes genus.
Magis autem proprie vocantur contraria que sequuntur
materiam. Quod ergo dicat ea contraria que sumuntur ex
parte forme faciunt differre secundum speciem, que
autem sumuntur ex parte materie non faciunt
differre secundum speciem. Secundo quod quando subdit quod
magis … quidem … et forte … autem … ma-
teriale … contrarietatis que sunt ex parte rationis et forme fa-
ciunt differentiam secundum speciem, que autem sunt ex parte
materie ex parte materie non faciunt dif-
ferre secundum speciem. **Notandum** quod quod genus
dividitur per se et per se dividitur per differentias spe-
cificas. Quod dico quod dividitur genus per divisionem for-
malem. Dico autem quia dividitur specie quod dico ma-
terialem et sic quod … dico … quod … contrarie est
causa quod contrarietas que secundum differentias generis et ista vo-
cantur a philosopho esse passiones generis et quod dico quod
per divisionem formalem scilicet quod ista contrarietas
quod dico facit differre formaliter et per consequens specie
quedam quod contrarietas que scilicet dicitur specie propria
et quia ista dico quod dico materialis scilicet quod talia contraria
materialia dicuntur et quod illa que materialiter dicuntur
possunt esse infra unam speciem scilicet quod talia
contraria possunt … speciei. Deinde cum dicat
quare iterum homo albus concludit in nigro quo
que contraria non faciunt differentiam secundum speciem, scilicet
quod albedo et nigredo non faciunt differre secundum
speciem. Albi enim hominis et nigri non est differentia secundum
speciem nec etiam si imponatur unum nomen homini albo
puta a et unum nomen homini nigro puta
b non dicemus quod a et b hoc est homo albus et
homo niger differant specie et quia dicuntur per unum nomen.
Homo enim materia est. Differentia autem que est per se
materiam non facit differentiam secundum speciem. Homo enim albus
et homo niger qui dicuntur per unum nomen non sunt specie homines
unde licet sint diversa carnes et diversa ossa
hominis huius scilicet et illius ratio non dicuntur specie
… hoc est individuum quia …
… quia generatur … et … sic di-

sed tamen ipse non sunt diversa hoc et individua
quibus diversa sunt ultima individua quia non potest
amplius dividi nec ratione scilicet nec ratione
materie quia quando individua continent formam
et materiam. Callias enim sunt ratio cum materia. Callias enim
continet scilicet rationem humanitatis in hac materia
quia autem ita sit quod individuum continet speciem
et materiam nihil sunt contrarie speciei. Ideo sciendum quod accidens
sunt in duplici differentia. Est enim quoddam accidens quod
sequitur speciem in se et hoc modo accidens per se
est. Aliud accidens quod inest speciei per materiam et per individuum
dividendum et hoc modo accidens per accidens. Di-
cimus enim quod homo sit albus per accidens. Homo enim sit
albus quia hic homo scilicet Callias sit albus. Hec
accidentia que insunt per materiam non faciunt differentiam
secundum speciem. Et ideo quia materia non facit differentiam secundum
speciem. Triangulus enim ligneus et eneus non
differunt secundum speciem sed tamen hic differentia sunt alia quia sunt iste tri-
angulus ligneus et triangulus eneus nec sicut
diversitas in materia sicut iste ligneum et eneum. Sed
quia diversitas contrarietas sunt in ratione et forma. Ubi dubi-
tandum sit quia neque libet individuum sunt species
speciei sub una specie. Et hoc enim dicitur in dimensione
quia species sunt contrarie in aliqua materia. Prima
determinatum ergo quia duo species dividuntur
contrarie et due ~~[illegible]~~ componendo eorum
speciei dividuntur specie. Quod ergo sit accidentia
diversa quod simpliciter diversitate specifica sunt dicunt
et Cymbili quod simpliciter specie hominis et
una accidentia contraria dicuntur contrarie differentie
secundum speciem et hec vocantur accidentia per se et insunt in
individuo per speciem. Quod sunt alia accidentia diversa quod
simpliciter diversitate componunt eorum specificam in
diversis materiis sicut videmus quod calor specifi-
cata puta hominis in hac materia nigredo et
albedo in alia aut nigredo cum nigredine et
talia accidentia vocantur accidentia per accidens quod insunt
speciei per materiam nunquam componunt formaliter
et talia accidentia non faciunt diversitatem secundum speciem
quia eorum diversitas tamen materialis sunt. Deinde cum
dicit utrum autem materia movet quandam
questionem utrum scilicet diversitas secundum materiam aliquando
faciat diversitatem secundum speciem et duo facit
quia primo movet questionem dicens quod questio
utrum ita quod sit diversa in materia sit diversa
specie. Videtur enim quod aliqua diversitas in
materia faciat diversitatem specie. Hic enim

corpus ab hoc homine differt specie et tamen ratio huius
hominis et huius corporis sit in materia itaque hic
homo et hic equus differunt per modum quod differunt eadem
rationali et irrationali. Et ideo postquam solutionem di-
cens quod differentia in specie quod sunt hic et hinc est
quando non sunt per diversitatem in materia sed per diversitatem
specie et contrarie quia sunt in forma et ratione. Et sic etiam
albi enim homo et nigri equus differentia in specie sed
hoc non est per differentiam materiales sed formales. Non enim
differunt specie quia hic albus et hic niger quia si essent
ambo albi adhuc differentia specie quia hic
homo et hic equus. Notandum quod aliquando ad
diversitatem materialem sequitur diversitas formalis et tunc
vera secundum diversitas in ratione et secundum veritatem
specie. Aliquando ad diversitatem materiale sequitur diversitas
formalis et tunc sunt diversitas in specie cum diversitate
in ratione quia quando diversitas in specie non sequitur
per diversitatem materialem sed per formalem et
sic quod dicit philosophus in textu quia quando diversitas ma-
terialis et formalis concurrunt diversitas in specie non
sunt ad diversitatem materialem nisi per accidens nisi
scilicet diversitas materialis inferatur ad diversitatem
formalem. Deinde cum dicit masculus vero et fe-
mina prius quam posuit solutionem questionis in generali
hic applicat solutionem in dictis ad
terminos speciales magis movebat questio-
nem dicens quod masculus et femina non differunt
specie quia hic masculus et femina sunt contrarie passiones
speciei animalis tamen non sunt passiones corporis
formaliter et sic sunt secundum corpus et
materiam. Diversitas enim que est inter masculum
et feminam non sunt diversitatem formalem sed diver-
sitas materie et per accidens formalem
videmus enim quod ex eodem spermate aliquando fit masculus et
aliquando passiones fit aliquando masculus aliquando
femina. Concluditur ergo philosophus quod sit diversitas specie
dicens sed et quod aliquando contraria differunt specie
aliquando non. Quereret aliquis quare
contrarietas masculinitatis et femininitatis aliqua
sit quod interdum contraria per se assignantur. Unde contraria per se
esse. Et hoc quia agens natura. Ubi notandum
est quod generans et agens se intendit
assimilare sibi passum et trahere passum ad
terminos suos sed tamen aliquando contingit quod agens
aliquando non habet plenum dominium super passum
et ideo sicut omnes modos assimilat sibi passum
assimilat tamen inequaliter propter quod videmus

ri quod spermate agenti indiget quare agi-
mus et reducens materiam ad certos terminos sed tunc
menstruum eque non est dispositum ad susci-
piendum formam agentis non potest ipsam materiam
omnino trahere ad terminos proprios nec potest
sic omnino assimilare eam. assimilat sed tamen quantum
potest. non valens enim complere materiam quare
agens generat multum quod in multis est similis
agens completam nec in aliis sic ergo agens
indiget sic assimilare passum et generare sibi
simile sic masculus indiget generare mas-
culum quod autem a masculo generatur femina hoc
potest contingere ex parte agentis. masculus enim ut
agens sic quod masculus imaginacionem instar
ad activum. femina autem paciens ex quo
femina imaginacionem instar materie. quid
ergo ita est quod virtus activa que est in spermate [struck]
[struck] masculi habet totale dominium super materiam
tunc illam materiam omnino sibi assimilat et trahit
ad terminos proprios et tunc [illegible] generatur
masculus. quod autem virtus agentis non habet
totale dominium super materiam tunc propter contrarietatem
materie et ideo non potest omnino agens trahere
passum ad terminos proprios nec assimilare sibi
passum secundum omnem modum. assimilat autem sibi
inquantum potest. non potens enim generare
masculum generat feminam que magis assimilatur mas-
culo quam masculus. unde ergo est masculus et
femina sicut inequalis sed ex hoc quod agens
habet plenum dominium super passum vel non habet
secunda causa potest accipi magis naturalis ex
qualitate seminis virtualis. quod si semen calidum
est magis facit ad generacionem masculi. si
autem sit in calore remissum magis facit
ad generacionem femine et hoc forte est quod dicitur est
in libro quod ex eodem spermate generabitur masculus
et femina sic sit passum aliud et aliud passionem
vel quia patitur calidi et frigidi. tercia causa potest esse
quantitas seminis nam si crescente corpore
crescit virtus in plus semine plus erit de
virtute et per consequens magis dominium ha-
bebit super passum ut possit magis
passum assimilare in masculum. si enim
semen intensum sit et calidum magis facit
ad generacionem masculi si autem medio-
cre et frigidum magis facit ad generacionem

femine. Quarta causa potest esse etas quia iu-
venes potest esse ad istud iuvenes enim plus
generant feminas quam provectiores etate et
etiam senes plus generant feminas huius causa est
quod in iuvenibus calor adhuc non est comple-
tus sed in senibus autem est calor diminutus
inter alias causas possunt assignari ymma-
ginales et similes sed hec nunc sufficiant

[illegible] vel post ostensum est

quod que generantur non faciunt differentiam
secundum speciem hic dicit quod que generantur differen-
tiam et cetera hoc quod que sunt generata que faciunt differentiam
secundum speciem que generata sunt que non faciunt differentiam
secundum speciem. qualia sunt album et nigrum in ho-
mine et masculus et femina in animali. que generata
sunt que faciunt differentiam secundum genus qualia sunt
corruptibile et incorruptibile. Circa primo et secundo generatio
dicta sunt in precedentibus nunc autem dicendum
tercio quomodo scilicet corruptibile et incorruptibile differunt
secundum genus. Sciendum autem secundum lectorem quod dicunt
de generacione corruptibilis et incorruptibilis in 3 par-
tes quia in prima parte ostendit veritatem secundum quod
quando corruptibile et incorruptibile dicuntur secundum genus
In 2a parte potest errorem quorundam qui errant
circa corruptibile et incorruptibile et cetera
claudit in 3a parte conclusionem infert quandam
corollarium 2a ibi nunc ergo dicemus 3a ibi propterea
vel. Circa primum sciendum ista quod quia generata differunt
esse et non esse vero quod corruptibile et incorruptibile
cum sint generata que differunt esse et non esse quod
tamen non est verum corruptibile enim et incorruptibile
differunt secundum potenciam et privacionem potencie quod
corruptibile potest pati et corrumpi incorruptibile
autem hanc potenciam privatur quod non potest pati neque
corrumpi et ideo corruptibile et incorruptibile sunt di-
versa secundum genus. quod impossibile est quod ea que possunt
non esse et que impossibilia sunt non esse sunt
infra unum genus quod necesse est quod est impossibile
non esse et eius possibile non sunt infra unum
genus. Contra istam sentenciam potest licet quod dicitur quod
dictum est supra quod generata sunt diversa esse et non
generare corruptibile autem et incorruptibile generata sunt
ideo vero quod sunt diversa esse tamen quod non est verum
propositum enim est primo dicebat potentia et ideo
ad incorruptibile sit potencia ad pati in supposita
autem incorruptibilia sit privacio huius potencie necesse
est quod dicuntur secundum genus quod dicuntur secundum potenciam

et impotentiam quibus primario potentie. Que
reret aliquis unde sit hec quia
complexi et incomplexi dicuntur penes potentiam
et impotentiam primario potentie ergo dicuntur species qualitatis
dicuntur secundum hanc rationem possunt duobus
modis venari. Primo modo secundum quod dicta quibus in
qualitatis et [illegible]. Secundo modo secundum quod dicta quibus in
qualitatis locales et qualitatis non. Prima via et primo
modo potest sic dicta in qualitatis et [illegible] quod qualitatis
a potentia sunt [illegible] ab actu. Quod ergo dicitur sic dicitur
species formas et species actus non autem penes
potentiam quia cum sunt divisa sic sunt infra potentiam
unius generis sic illa que dicuntur sunt in
fra potentiam unius nature. Que ergo divisa sunt
nisi divisa sunt penes actus et penes
formas quod autem qualitatis a potentia sunt quia sunt in
fra duas potentias sunt infra duo genera
sicut albedo et nigredo sunt infra unam po
tentiam et unius generis. Color enim secundum potentiam
album vel nigrum dulce autem et amarum
sunt infra aliam potentiam et aliud genus potentie
enim saporis species prima amarum et dulce
sicut potentia coloris [struck] album et nigrum
diversitas ergo generis secundum penes duas po
tentias vel penes potentiam et [struck] prima
rum potentie dicuntur species qualitatis ymaginabi
lium quia contraria que dicuntur sicut tamen et non primo
tanto non dicuntur potentia quod ex uno potest de
venire ad aliud possibile quod potest esse ex una
[illegible] sicut ex albo potest devenire ad
nigrum ea enim que sunt infra duo genera
tanto dicuntur genere et potentia quod ex uno non
devenitur in aliud nisi forte per accidens ex
albo enim non devenitur in saporem nisi for
te per accidens [illegible] saporum nigrum
est nigro. Similiter hec ergo illa sunt infra
unum genus ex quorum uno potest devenire
in aliud possibile. Quod autem duo sic se habent
quod ex uno non potest devenire in a
liud nisi forte per accidens vel quod ex uno non
potest devenire in aliud nec possibile nec per
accidens ea sunt infra diversa genera quod
sunt infra diversas potentias vel que
sunt infra potentiam et primarum potentie ex
de potentia in albedine et dulcedine
ex albedine enim non devenitur in dul

cedine nisi per accidens ex [illegible] dicto [illegible] in com
plexi et incomplexi non secundum via ad in
complexe nec possibile nec per accidens et non
dicuntur species qualitatis sic ergo patet prima via et
primus modus venandi et reperiendi [illegible]
dictarum. Secundo modo et secunda via secundum quod dicta
que sunt in qualitatis naturalis et qualitatis locales
[illegible] eundem modum [illegible] quod patet hic non
[illegible] dicere quod complexi et incomplexi
non sunt infra unum genus locale sicut
non sunt infra unum genus nature. Sic
complexi enim et incomplexi [illegible] in
genere [illegible] et [illegible] [illegible] nature
[illegible] videndum quod ea sunt infra unum genus
locale que sunt infra unum conceptum possibilem
quem potest trahi ad diversas species. Sic conveniunt
infra unum speciem que sunt infra unum
conceptum actualem quod sic actus dicitur
ea sunt infra unum genus que sunt infra
unum conceptum potentialem quod genus potentiam di
cit. Unum ergo genus locale secundum unum conceptum
potentialem duo autem genera sunt duo con
ceptus potentiales. Illa autem sunt infra
unum genus nature que sunt infra pluralitatem
unius nature ut sicut genus locale [struck]
attribuitur applicatur conceptus ita genus na
ture attribuitur applicatur nature. Complexi
ergo et incomplexi dicuntur species qualitatis natu
re quod non sunt infra pluralitatem unius
nature simpliciter sed enim quod esse nature et plura
esse sunt infra unam naturam hoc secundum quod
quidam dixit [illegible] quod complexi et incomplexi
dicuntur penes potentiam et impotentiam quod impotentia
secundum primario potentie non dicuntur species qualitatis nature
quod dicitur complexi secundum infra pluralitatem
nature incomplexi autem non et non dicuntur
species qualitatis nature et declaratur secundum veritatem
quod potest patere per [illegible] quod licet complexi
et incomplexi possunt esse infra unum
genus locale quod potest esse infra unum conce
ptum potentialem tamen non possunt esse infra
unum genus [struck] nature quod dicuntur
penes potentiam et impotentiam. [illegible] tamen dicit
[illegible] ergo dictus ponit errorem quorundam
dicentium quod complexi et incomplexi
et dividuntur in duas partes quod primo ponit

oppositum contrarietas istorum. Secundo concludit contrarium si
contrarium contradictionem. Sed notandum quod
superius dictum est quod quando sunt contraria que possunt sal-
vari circa idem in specie qualia sunt albedo
et nigredo albedo enim et nigredo possunt esse
infra eandem speciem sicut infra speciem hominis
posset aliquis aliquis credere quod stant
albedo et nigredo possunt esse infra unam
speciem vel complete et incomplete. Hunc
ergo errorem ponit philosophus dicens quod nunc
dicendum quod de complete et incomplete secundum aliquos
nominibus quod dicitur quod dicuntur per eorum po-
tentiam et impotentiam. De complete autem et
incomplete videtur forte alicui quod non
nomine quod dicitur secundum speciem sicut non nomine
quod albedo et nigredo dicuntur secundum speciem
unum enim et idem potest esse album et nigrum sed
non sunt de una specie. Eadem tamen potentia
sed dicitur quod homo albus potest esse et homo niger
potest intelligendum. Sed autem non fuerit de
una specie tunc non sunt vere dicendum quod idem
potest esse album et nigrum et hoc quod album
sed contrarium nigro. Contraria autem possunt non
rationem de eodem secundum singulare sunt
contraria potest esse album et nigrum sed non
est de eadem specie dicitur. Sed contra potest
precedentem errorem. Ad quod evidentiam no-
tandum quod quod precedens error erat in hoc
quod iste erat de contrarietate quod sicut albedo et
nigredo et de eo quod sicut incomplete et in-
complete. Solo autem patet quod in hoc quod
non sicut est de hac contrarietate et illa. Secundo quod
albedo et nigredo et ceterum insunt illis
que insunt et ideo remanente eadem substantia
potest esse mixtum ab albo in nigrum et econ-
verso. Complete autem et incomplete substantiali-
ter insunt illis quibus insunt quod complete per
essentiam sunt complete et incomplete autem
per naturam suam incomplete sunt et ideo impossibile
est quod eadem essentia vel natura substantia complete
et incomplete. Sed natura vera aqua contrarie
incomplete est diversa ab aqua contrarie com-
plete. Et ideo quod dicitur ita quod de uno genere
quando sunt quando insunt potentie illius quibus in-
sunt contraria contraria sunt albedo et nigredo
de quibus nunc dicendum est et ideo aliqua contraria
species est. Hoc autem est impossibile in

complete et incomplete sed quod insunt potentie
illius quibus insunt naturaliter enim est complete potentie
sed omne quod est complete est complete per naturam suam
omne enim quod est actum alicui potest non inesse
illi sed quod aliquis est complete potentie contradi-
ctionem non esse complete quod est impossibile
quod complete per de uno illorum quando natura inest
illius quibus insunt. Sed incomplete contradicit
contrarietatem quod unum et idem quantum est complete
quantum incomplete. Per unum et idem quantum est
albedo quantum est nigredo et ideo quod contrarie com-
plete potentiam esse accidit alicui contradicit
propositum non ingenium illi et ita quod quando erit com-
plete quando non et hoc est impossibile et ideo
est quod complete dicitur substantia et ceterum inest
ideo quod de substantia enim et sicut dicitur de complete
ita dicitur de incomplete quod eadem ratio possit de
utroque. Ambo enim sunt de uno illorum
quando contrarietate insunt illis quibus insunt et non
per accidens et ideo impossibile est quod complete et
incomplete reperiatur opposita ad invicem variari
contraria in uno genere. Sed natura ita opponuntur
quod sunt diversa species quando enim contraria in uno
genere varia sunt hinc accidit quod potest esse mixtum
ab uno in aliquod. Hoc autem non potest esse
nisi illa accideret illi cui insunt quod quod
potest esse sub utroque contrario. Quod autem complete
et incomplete non possunt in eadem potentia
sed cuiuslibet a substantia et natura sed quod sunt diversa
secundum speciem. Notandum sed quod sicut albedo con-
trarie a natura hominis impossibile est quod homo est ni-
ger unde natura hominis non est niger est homo quod
sicut sed albedo et nigredo sunt de natura illorum
quibus insunt natura quod contrarie quod albedo et nigredo
differentie specie. Quod enim albedo et nigredo
sunt due species coloris sed essent de natura
illorum quibus insunt sequeretur quod illa differrent
specie sicut ergo complete sed de natura illius cui est
impossibile sed quod complete fiat incomplete nec
complete potest dici incomplete nisi quod communicat. Sicut
sed complete et incomplete sunt de natura eorum
quibus insunt impossibile sed quod complete et incomplete
sunt eiusdem speciei. Sed enim complete et incomplete
essent accidentia forte eadem natura possent accidere.
Sed quia sunt de natura rerum quibus insunt
natura contrariet duas essentias non sunt
secundum speciem sed vel secundum genus ut iam declaratum est

Deinde cum dicit palam igitur quoniam concludit quod dictum
est ex predictis dicendo quod cum impossibile sit
quod corruptibile et incorruptibile non sint eiusdem speciei
et quod concludit philosophus quod in aliud ... sed quod corruptibile
sed ponere ydeas quas ponebat plato. Si non
fierent ydee ponerentur scilicet quod corruptibile et incorruptibile
sunt infra unam speciem ponebat enim plato
unum hominem incorruptibilem quem dicebat
ydeam omnium hominum et omnium corruptibilium sunt
autem et illud dicebat esse eiusdem speciei. Si non
esset ydea et ... ... ydeatum secundum pla
tonicos non deberent esse formaliter et sunt eiusdem
unius speciei ... impossibile quod ostensum est quod corruptibile
et incorruptibile differunt secundum genus quod autem dif
ferunt secundum genus ... differunt quod sunt sicut et
ydea et ydeatum speciei et ... magis differunt
quam secundum speciem

Quod quidem sapientia circa principia

Ad introductionem huius libri
notandum est quod hec scientia considerat ens in
quantum ens ... speculationes et considerationes non
sunt conceditur pertinent scientie universali vel sunt spe
culationes substantiarum separatarum ... vel conside
rationes non sunt conceditur alie scientie. Sed sub
stantias non separatas ... considerare illa scientia
que considerat de ente in quantum ens considerare
de primo ente scilicet ... hec scientia considerat
de ~~ente in quantum ens~~ substantiis separatis
quarum quidem considerationes ponit in libro xii
cuiusque autem accedat ad considerationes substantiarum
separatarum sub quo compendio recolligit ea
que dicta sunt in precedentibus ut cognitionem
illorum facilius deveniat in cognitionem sub
stantiarum separatarum et primo hic dividitur
in duas partes quia primo sub quo compendio
recolligit que dicta sunt tamen hic quam in libris
physicorum secundo incipit de eterne substantiis separatis ...
intentione sequentis libri ibi quoniam substantia
substantie prima in duas quia primo recolligit ea que
perducunt considerationem substantie et hoc in isto li
bro secundo recolligit ea que pertinent ad considerationem
de ... substantie secundo in principio sequentis libri prima
in secundo sunt quia tertia premittit et recolligit
primo enim recolligit questiones dubitationes de quibus

hec scientia intendit hic secundo recolligit que que
dicta sunt in libro de hiis que cadunt sub
opposito hic secundo recolligit ea que dicta sunt
de ente in potentia et de ente partium et de
motu et infinito et que philosophus dicendum est in
libro physicorum ... in sexto hic tertia ibi quoniam autem
philosophi scientia hic quarta ibi quoniam autem sunt causa pa
rticulares ... ista prima est ... que du
bia de quibus dictum est ... dubia autem
hic sunt in dubio dicta quia que sunt considera
tiones hic scientie que autem sunt de substantiis considerationes
de quibus considerationes in hac scientia et sic in prima
parte recolligit que dubia que sunt circa considerationes
deceptiones hic secundo recolligit que dubia que sunt
de hiis que considerantur in scientia ibi adhuc utrum
corrumpi ... prima in duas quia primo querit quo sit
hec scientia circa principia et circa substantias secundo querit
que principia et circa quas substantias sunt in sermo
...tantis dicendo ... prima in duas quia primo querit
quod hec scientia circa principia secundo quod circa sub
stantias ibi adhuc utrum omnium substantiarum
prima in duas quia primo supponit quod hec scientia circa
principia secundo movet duas dubitationes
in dubitabit ... quod dicit ergo primo quod hec scientia
... sapientia sit circa principia manifestum est
quod primo libro ... dubitationes secundo ... in
principio ... causarum scientia sit dicta
aliorum de ... principiorum. Notandum est
quod in prohemio primi libri ostensum est quod sapientia
est circa causas altissimas ostensum est enim ibidem quod
hec scientia sapientia est ... modo scilicet quod hec
scientia est circa communia principia et causas communes
altissimas. Deinde cum dicit dubitabit
autem utrumque movet duas questiones de consi
deratione huius scientie circa principia secunda questio
est ibi adhuc autem speculari. Primo quod mo
vet primam questionem dicens quod aliquis dubita
bit utrum una scientia et una sapientia sit circa
principia an multe sapientie sint ... et sic sit
circa omnia principia ... enim sunt per utramque
partem quia cum principia omnia cadant sub una
scientia videtur impossibile quod cum cadant sub una
scientia contraria sunt contraria enim sub una scientia
principia autem omnia non sunt contraria quia principia

veniunt ad compositionem unius quia impossibile est dicere de compositis
quantum autem nostre scientie possunt esse circa principia vero
impossibile quod ee scientie sint equales et unius generis car-
ent scientia quod est impossibile quia una tantum scientia est
Notandum est quod principia sub una scientia sunt
eadem quamvis in scientia quia hic non sunt genera tamen
possunt reduci ad unum genus et sic ad tractum
eorum, et ideo illa scientia que considerat de eo genere conside-
rabit de illis sicut philosophia que considerat de ente
philosophia considerat de eorum causis. scientia vero que conside-
rat de toto ente causis [illegible] non considerabit
de ipsis. Deinde cum dicit ad hoc autem
speculacio movet racionem dubitacionem que quidem
dubitacio talis est utrum plures demonstraciones et
principia demonstracionis cadant sub speculacione unius
scientie vel plurium. Fuit enim arctum ad utramque
partem. Si enim dicatur quod cadant sub spe-
culacione unius scientie difficile est assignare
causam illam quod non videtur maior racio quod cadant
sub speculacione unius quam alterius cum non principia
sua extendant se ad omnes scientias quia racio-
ne qua sub speculacione unius cadant racione cadunt
sub speculacione alterius. Si autem dicatur
quod principia principia cadunt sub speculacione plurium
scienciarum difficile est assignare quot sint et
quales sint. Notandum est quod recitatione
commentatoris est quod una scientia considerat principia quam
aliis demonstracionibus. Deinde cum dicit monstrandum
tamen est quod principia communia vocantur que communi-
cantur communibus et specialissime hoc autem
sunt unum et eundem. Cum enim principia sunt
moris [illegible] sicut enim est huius maioris et
minoris ita sunt principia sicut hoc principium de quolibet
dicitur [illegible] secundum qualitatem et quantitatem
et non [illegible] ergo principia sunt
inventum magis communibus illa scientia que con-
siderat de rebus magis communibus considerabit de
illis principiis et omnis scientia communior et ideo quod dicitur
quod non est maior racio quod una scientia consideret
de istis principiis quam alia verum est de scientiis particu-
laribus sed non est verum de scientia universali que considerat
de magis universalibus. Deinde cum dicit
Adhuc autem Movet duas
questiones de consideracione conclusionum et dicitur
in duas partes. Primo duas questiones quas
movet racio. Adhuc autem subaudi
dicit ergo primo quod questio est utrum speculacio huius scientie

sit circa omnes subiectas an sit circa aliquas et aliquas
non. Fuit enim arctum ad utramque partem.
Si enim dicatur quod speculacio huius scientie se extendit circa
omnes subiectas difficile est assignare circa quas
et circa quas non. Si autem dicatur quod una
scientia sit ista sit circa omnes subiectas sequitur impossibile.
Una enim scientia unius tantum est et non plurium.
Notandum est quod licet scientia sit circa omnes subiectas
magis tamen comprehendit in una racione sicut in racione
subiecti eadem tamen est quod quod dicitur quod una
scientia est unius et non plurium intelligendum est quod potest
esse circa unum subiectum sed tamen potest esse circa plura
materialiter que participant subiectum illius unius
racione enim [illegible] unitate scientie sicut de unitate potencie vel
autem potest esse circa unum subiectum et tamen esse circa plu-
ra materialiter que participant illud subiectum sicut
potencia visiva est circa colorem tamquam circa unum
subiectum et circa omnia ea que participant subiectum
coloris. sic una scientia potest esse circa aliquod subiectum
quod est considerare et circa omnia illa que participant
illam racionem. Deinde cum dicit Adhuc vero
circa moram racionem quam et questio talis utrum scientia
demonstrativa sit tantum circa subiectas an etiam circa
accidencia. Fuit enim arctum ad utramque partem. Dicitur
quod demonstracio sit tantum accidencium quod demonstracio
est tamen earum que concluduntur de subiectis et omne accidens
sint. Si autem scientia demonstrativa est tamen circa acciden-
cia non est circa subiectas. Si autem dicatur quod
scientia demonstrativa sit circa subiectas et alia circa
accidencia tunc dubium est que sit utraque istarum
dubium [illegible] que istarum dicatur esse vocanda
sapiencia. Videtur enim ex una parte quod demonstrativa
que est circa accidencia sit sapiencia. Ex alia parte
videtur quod illa que est circa subiectas quia ista est
prima. Substancia enim est de numero primorum quia substancia
est primum ens. Notandum est quod recitatione
huius scientie quod licet quod eadem scientia consideret substanciam
et accidencia substancie inquantum in substancia sunt sed tamen
dicitur quod substanciam considerat consideracione diffinitiva
accidencia autem considerat consideracione demonstra-
tiva. Ad demonstracionem enim duo concurrunt quod primo
presupponitur quid est illud de quo concluditur passio per
racionem demonstratam per racionem diffinitivam ita dicitur hic quod prima
scientia que considerat de substancia sicut quid de substancia
ita quod de substancia sit diffinitiva et non demonstrative
racione concludit passiones de substancia per diffinicionem substancie
et ita alie sunt substancie et aliqui sunt passiones

Deinde cum dicit sed neque cum dicatur motor
magis similis quod est contra predicta. Secundo querit
circa qualia principia sit ista scientia. Dubita-
bit autem utrum ista in libro quod scilicet motor unam
questionem de causis substantiarum sensibilium. Secundo
movet unam questionem de consideratione sub-
stantiarum sensibilium. Secundo motor tertiam de mathe-
maticis. Motor quartam de consideratione mathematica
ad quam sit ista pertinere. Tertia de tali. Cum
dubitationem habet tertia. Circa dubium quarta
in tali. Autem dubitabit secundo quod potest prima
dubitationem dicens quod questio sed utrum ipsa
quam quas possit esse circa quartam causas dixit dicens
sed in principio. Videtur enim quod non possit esse circa
causam finalem ergo circa omnia sunt. Finis enim
causa est boni. Bonum autem sed incorporabile
unus quam agitur per motum quod bonum sed finis et
motus. Unde in immobilibus sicut in mathe-
maticis nihil demonstratur ad finem quod mathematica
abstrahunt a motu. Finis est causa hunc eorum
principium movendi. Finis enim movet efficientem
primum. Autem movens non sunt in immobilibus. Notandum
sed quod veritas huius questionis sed quod ista
scientia considerat de utroque fine et ultra. Sed
contra dicitur quod finis sed unus quam agitur per
motum. Dicendum sed quod non est finis per motum
agitur. Finis enim alius de quo credidit hec
scientia non per motum agitur. Cum quo actio
intellectus huius finis quod cum actio in-
tendit sic assimilare fini agenti neque
primum ut quo finis omnium accidentium substantie et
passionum non agitur unde ipse sic motores orbium
agentes et huius corporis mobilis. Deinde cum
dicit talium autem dubiorum movet secundam
questionem de sola consideratione substantiarum sensi-
bilium. Ideo dicens quod questio sed utrum ista
sit tantum circa sensibiles aut non. Si enim sunt tantum
circa substantias sensibiles tunc ipsa non videtur differre
a scientia naturali quod scientia naturalis circa illas
substantias sed si autem dicatur quod ista sunt circa alias
substantias quam circa sensibiles difficile est assigna-
re quae sint ille. Non enim potest dici quod ille
sint ideo eo quod possent ponere
potest dici quod ille sunt mathematica intermedia
inter substantias sensibiles et ideas quod dicitur sed

sensibilibus quod non sunt dare illas sunt inter illa
intermedia. Notandum sed quod veritas huius
questionis sed quod ista sed circa substantias sensibiles tamen aliter
quam scientia naturalis quod scientia naturalis considerat de
illis inquantum continent motum. Scientia autem
ista considerat de eis inquantum habent eorum
substantiam. Considerat etiam de substantiis separatis de quibus
nulla scientiarum particularium considerat. Deinde cum ponit
primam quod sic sequitur duo ponentes quarum
una sed inferior et alia superior ad invicem
sicut se habent ad invicem scientia particularis et ultima
ponentes autem inferius et superius sic se habent ad
invicem quod aliquid cadit sub ambitu superioris
ponentis quod non potest cadere sub ambitu infe-
rioris ponentis sic aliquid cadit sub ambitu
sensibilium ita aliquid cadit sub aspectu
scientiae ultimae quod non potest cadere sub aspectu sub
aspectu scientiae particularis sic scilicet substantie separate non
cadunt sub aspectu mathematica quod non potest cadere
sub aspectu alicuius scientiae. Deinde
cum dicit circa dubitationem huius ponit
tertiam questionem de separatione circa mathematicarum
utrum sit mathematica sit separare sicut ideas et
dicendum videndum probat quod non potest ipsos
et arguit per unam partem secundo arguit ad partem
aliam. Prima autem ibi dicit quod ponere
illas ponat mathematica separata sicut quam in-
termedia inter substantias et sensibilia dubitaret
quod illa intermedia quae sunt inter substantias et sensi-
bilia tamen quod tertio scilicet in una linea ponuntur
circa alias quarum sunt substantie sic ponuntur in
mathematicis quod autem ponatur in aliis hoc sed impossibile
si enim hoc esset oportet dare tertium hominem inter
hominem sensibilem et ideam et animam et tertium
hominem et separatum. Oportet etiam dare tertium
equum inter equum sensibilem et equum separatum
et hoc autem impossibile in mathematicis. Notandum
sed quod ipsi non sed in hoc quod sit dare
inter media in mathematicis inter sensibilia
et dare et in aliis quod non sed movet
de uno quod de alio sed in aliis non dare
quod si daretur esset dare tertium hominem
et tertium equum et ideo non dare in mathematicis.
Deinde cum dicit sed autem item arguit
ad partem oppositam sic quod sed dare mathematica
abstracta dicens quod si mathematica non sunt
separata difficile sed assignare circa quae ne-

consideratur in materia. non enim potest negociari circa
sensibilia que sunt hic. ultimo enim dimittendo
sensibilia quod dicit eciam qualiter consideratur scientia mathematica
et hoc mathematica dicitur per alia accidentia que non
sunt ponantur circa illa non quod scientia quia querimus
quod scientia quia concernimus quod circa separata sunt entia
non autem dimittendo mathematica quod separando sunt
esse. scientia ex qua concernimus non quod circa substantias
sensibiles quod etiam sunt entia separabiles sunt Nota
dum quod quod eo philosophus in hoc. scientia mathematica non
ponitur separata non quod dicere oportet circa
quod considerantur sunt mathematica quod non potest considerari
circa sensibilia consideret hic quod quod non sit dicere sunt
obtineat quod inpossibile quod mathematica sunt separata
Notandum quod quod veritas hujus questionis quod
quod quod dicere mathematica separata non quod sunt
esse quod sunt distinctorum eciam mathematica abstrahit
alia aliud quam sunt hic sunt distinctorum et non
sunt esse. Deinde cum dicit totaliter autem
dubitabit ponit secundam questionem que est
de consideracione secundum mathematica et quod questio
talis quod magis questio et magnum dubium
quod sunt de consideracione et in quarum de materia et
subiecto scientie mathematice. de hoc enim dicit non
pertinet ad physicum quod quod circa ea
que sunt in se per modum motus et quod
subiectum autem scientie mathematice abstrahitur a
motu de hoc ex parte consideracionis scientia mathematica
quod demonstrationem quod de scientia mathematica per res
circa corpus et non ... de subiecto et circa mathematica
non ... subiectum quod ... partes
de suo subiecto eo quod ... de subiecto
mathematica non sit de consideracione scientie mathematice
ut ... quod hec sit de consideracione physice
physice. Deinde cum dicit dubitabit autem
quomodo monet questionem de consideracione hujus
scientie ... partes et ... magis
... sunt ... questionem quam movet secundam
... autem sit ... autem et si
magis movet ... questionem ... quarum
questio quod est ... scientia sit per ...
... vocant ... consideratur ... ponunt
de ... et ... ... non possunt
cognosci ... cognosci ... per se quod
... scientia sit ... physica
... ... autem quod ... magis ...

quod contra scientia sit ultimum quod primum elementum
que componunt corpus ... omnibus enim eo
et omnis scientia circa ultima quod et non circa prima
quam sunt circa ... scientia sit quod hec scientia prius
... questionem magis ultima Notandum
quod quod hec scientia circa ultima quod est enim circa maxime
... ... hec ... ultima non dicuntur ...
propria separata sunt ... ... hec
vel scientia ... elementa ... ... qualia
alia ... sunt et sunt Deinde cum dicit
... autem sunt movet secundam questionem ...
... notandum quod quod hoc dubium hujus
... ... hec scientia quod circa pro-
pria que dicuntur quia sunt quod magis sit
circa ... et ... que videntur esse prima
... autem ... et ... sunt prima ...
magnum hujus dubium et ... argumenta ad
utramque partem. primo enim potest quod ... ...
... prima sunt ... opposita ... sunt quod
autem ... Dicit ... primo quod sunt ... prima
sunt hec maxime ... ... ut ...
... quod quod ... prima ... quod ... autem
et ... ... prima ... sunt ...
autem primo ... et ... ... sunt quod ad quod
... alia ... ...
et ... ... enim ...
... ... quod ... sunt ... et ...
Deinde cum dicit sunt quod autem arguit ad
oppositum ... quod ... quam non sunt ... non sunt
prima sunt ... quod ... et ... non
sunt ... non sunt prima. quod autem ...
et ... non sunt ... hoc patet ... sunt
in ... illa dicuntur proprie ... ...
... quod ... proprie ... et ... quod
... et ... non sunt ... quod ... quod dicit
... quod sunt ... quod ... dicuntur proprie
... et ... illa autem dicuntur pro-
prie ... sed hec ... quod quod ... et ...
non sunt ... Notandum quod quod veri-
tas hujus questionis quod ... quod ... et ...
non sunt ... alias ... puta esse
in ... ... quod sunt esse ... non dicitur de-
a prima ... ... notandum
quod quod ... et ... potest accipi duobus modis
... uno modo ... dicitur illud quod quod ...
esse et ... quod quod ... et ... et
... ... quod quod ... ...

essentia et esse et unum secundum prius omnibus eam
que sunt entia per participationem et eo ... et eo
et unum per ipsos quod analogum quod entia per ...
et unum per participationem vel quod secundum ... dicitur
... et esse et unum non secundum prius eandem
ulterius non sunt prius entia. Notandum
quod philosophus dicit quod dicitur non propter ...
... quod ... participat ab aliquo est
... et ... illius ... participatio
aparet ... oportet quod ... esset ...
essentia et ... dicitur. Hoc autem non ...
... quod ... est ... et ... dicitur
esse autem et unum quod participant ab aliis
... quod sunt entia. Utrum autem
... dictum secundum ... in 3° ... dicit
... Deinde autem ponit ... quod
et ... utrum ... sit magis prius ...
... sit magis prius quod ... hoc
autem ... quod ... secundum magis prius
quod ... et secundum ... et ... simplices secundum
magis prius ... quod ... sunt ...
autem ... dividitur ... quod sunt
... quod amplius non dividitur ...
... simpliciores sunt ... quibus ...
... sunt magis ... sunt ma...
... sunt ... autem ... sunt ...
... quod ... non dividitur ... et
... autem dividitur in plura ... et
et forma et ... magis prius quod ...
... quod ... sunt magis prius ...
... dicitur ... dividitur
alia dividitur secundum ... quibus ...
... et ... et non ...
... magis ... prius ... non
magis prius ... quod magis ... et
autem ... quod ... dubia ...
prius ... considerationem ... et
et ... sunt. Notandum secundum quod ...
magis ... et ... magis ...
... quod ... dicitur ...
magis ... quod ... quod ... plura ...
... quod ... sunt ... in
... quod non sunt ... autem secundum
magis ... quod ... plura
... quod aliquid ... quod ...
non secundum ... Notandum quod
... et ... sunt prius cognoscendi ...

... magis cognoscitur quam ... cognoscitur ...
... quam ... magis cognoscitur ... quam
... cognoscitur ... quod ... cog-
noscitur ... sicut ... magis facit
cognoscere ... quod ... magis
prius in cognoscendo. Licet enim ...
ad plura se extendat ... et
ita ... loquendo ... sunt magis prius
quod ... et ... facit ...
noscere ... quod ... et ita ...
loquendo ... magis prius in cognoscendo ...
Deinde autem ... ponit aliquid
... et colligit aliquas
dubitationes que sunt de consideratione huius
scientie. Hic colligit aliquas dubitationes que
sunt ... que considerantur in hac scientia et dividitur
... in duas partes. In hac enim scientia est
... et ...
que dubia de ... et ... de ...
in ... autem ... aliquid ...
... secundum duas questiones quarum ...
... enim ... dubiorum ...
... quod ... est questio ... utrum
possit ponere aliquid in ... non ...
... sit ... possit
... et sunt ... ad ... partem.
Si enim ... ponatur ... quod ...
... sunt ... hoc autem ... impossibile ...
... sunt infinita ... autem
non ... Si autem ... ponitur ...
... et ... quod ... non possit
ponere ... que ... non ...
... et ... sunt separata ...
Notandum secundum quod ... quod ...
non sunt separata a ... quod ... quod ...
non ... esse ... quod ... haberet
esse et non haberet esse ... hoc secundum ... et
... quod ... non sunt separata a ...
... quod ... quod ... quod ... sunt
... quod ... non sunt separata
... et ... sunt separata ...
... autem ... propter ... Deinde
... enim ... dubiorum ... que
... secundum utrum sit ponere aliquas ...
~~...~~ ... et ...
... et ... in ... quod

primo maior quia 2o arguitur pro una parte sic
quod non sit dare talem substantiam 3o arguitur pro
alia parte quod necesse sit dare talem substantiam
2a ibi Adhuc autem 3a ibi Si autem non separa-
bilis primo ergo maior questio dicendo quod magis
nunc dubium habet utrum dicatur poni aliquam
substantiam separatam et aeternam praeter substantias sensibiles
quae sunt hic vel utrumque non sit dare [illegible]
in entia sensibilia et quae utique separata sint
etiam veritatem in hac scientia videtur quaerere quoniam
dicunt aliam substantiam aeternam praeter substantias sensibiles
et earum proprietatum sed valde dubitare de ista
substantia [illegible] sicut quidem separabilem sint sic
quod non ponendo idem aliam de uno sensibilium
Deinde cum dicat Adhuc autem arguitur
pro una parte sic quod non sit ponere substantias
aeternas praeter substantias sensibiles [illegible] et sic
ille si ponitur substantia aeterna praeter substantias sensibiles
quare non ponitur una substantia aeterna [illegible]
unius [illegible] sensibilis sicut homo aeternus [illegible] homines
sensibiles eadem ratione ponitur substantia aeterna et
separata aliis sensibilibus similiter sed quod ponitur substantiae
aeternae separatae omnibus sensibilibus hoc sed videtur
et impossibile ergo talis sint non possunt poni
ista ratio patet licet quidam dicant sic quod si praeter
substantias sensibiles posuerint aliquam substantiam separatam
dubium est praeter quas debeat poni et praeter quas
non non enim sed magis ratio quod possunt aliquam
substantiam separatam praeter homines et equos sensibiles
quam ponitur praeter alia animalia vel alia talia
ponat et praeter inanimata et sic praeter omnia sensibilia
ponerentur aliqua separata et oporteret constitu-
ere substantias separatas et sempiternas aequales
substantiis sensibilibus hoc autem videtur rationi [illegible] quod sint
substantiae separatae aequales substantiis sensibilibus
Deinde cum dicat Si autem separabilis [illegible]
ad oppositum respondendo [illegible]
quod non sit alia substantia a substantia sensibili et
fundatur ratio super duo fundamenta primum
fundamentum est quod forma sit magis principium quam materia
forma enim dicit actum materia autem potentiam
dicit actus autem sit magis principium quam
potentia [illegible] fundamentum est quod impossibile sit dicere quod
forma quae sit magis principium quam materia sit corruptibilis
si enim forma sit corruptibilis et nulla esset
forma perpetua separata nullus esset ordo in

rebus ordo enim in rebus causatur a forma perpetua sic
patet quod primo dicat philosophus [illegible] si est
dare materiam et ponitur dare formam et actum
non omnis autem forma et actus sit corruptibilis quia
ergo dare aliquam formam incorruptibilem et separatam
et ideo quod dicat licet quod si [illegible] principium [illegible]
forma non sit separabilis a corporibus sensibilibus [illegible]
sic si enim aliquis ponat materiam esse
principium quam quod ponat aliquid aliud [illegible]
[illegible] esse principium [illegible] et hoc quod ponitur
magis esse principium [illegible] forma [illegible]
actum [illegible] potentia autem potentia magis principium
[illegible] forma [illegible] et forma si
[illegible] corruptibilis [illegible] si quod nulla sensibilis
substantia aeterna et separabilis a materia et sicut
si [illegible] hoc autem [illegible] sed [illegible] substantia
perpetua [illegible] et maxime philosophus
tangit quoddam principium in rebus et bene [illegible]
tangit quoddam principium quod non ponitur [illegible]
substantia perpetua et aeterna non erit ordo in
rebus ordo enim in rebus causatur a substantia aeterna
et perpetua **Notandum** sed quod veritas huius
questionis sed in hoc quod sit dare substantiam aeternam
et separatam [illegible] sed quod substantia materialis sed substantia
[illegible] [illegible] sed in materia [illegible] principium
[illegible] autem esse arguit [illegible] esse [illegible]
substantia materialis arguit substantiam aeternam sic
enim impossibile sed dicere quod sit dare substantiam
materialem sine substantia aeterna sic ergo sed dare
substantiam aeternam [illegible] eo [illegible] quod possunt
[illegible] quod possunt substantiam aeternam quod dicitur
[illegible] [illegible] sed [illegible] substantia aeterna quae dicitur
sed [illegible] substantia separabilis [illegible] sed omnis ordo
in substantiis materialibus Deinde cum dicat
Adhuc autem [illegible] sed [illegible] movet
quaestiones de substantiis hic movet quaestiones de principiis
rerum et dividitur in duas partes quia primo
[illegible] qualia sint principia 2o quot sint principia
2a ibi Si autem [illegible] primo ergo [illegible]
[illegible] sint principia corruptibilia et incorruptibilia
sint eadem vel diversa quod non sint eadem non
[illegible] si enim [illegible] principium in
corruptibilibus et corruptibilibus [illegible] posse [illegible]
[illegible] quare hoc sed perpetuum et [illegible] hoc non
[illegible] perpetuas et corruptibiles [illegible]
a principio eodem principium sed [illegible]

rem unius secundum perfectum et aliquid et quantum
unum et completum et aliquid. Si autem primum
completum et incompletum sunt aliud et aliud
tunc contra quaestio autem cum primum completum
sit perfectum autem non, si perfectum sit tunc vero
quod ipsum completum sit perfectum. Si autem dicatur
quod primum tamen completum sit completum scilicet quod
prius erat primum et erat in infinitum. Contra non
completum sed quod sit possibile de ratione autem possibile
sed quod haberet primum sed ergo procedendo completum
sed. Si autem [struck through] possibile sed primum habet et
prius erat primum et erat adhuc in infinitum
in primis. Ista haec sua ratione haec philosophus
licet quod dicat quod si sunt alia substantia perpetua et
aeterna quorum primum unum completum et perpe-
tuorum quorum magna haec quando haec sunt com-
pleta et opposita ergo quod primum est et
unum. Si autem dicatur quod primum perpetuorum
et completum sunt aliud adhuc contra dictum
si enim primum completum sit perpetuum sit
primum perpetuorum vero quod utrumque sit perfectum
si autem primum completum sit completum
scilicet quod prius erat primum et usque in infinitum
quod omne completum habet primum. Notandum
sed quod veritas huius conclusionis sed quod primum omnium
tam completorum quam perpetuorum unum sed
quod omne ens ab uno esse dependet
sed pro tunc non obstante. Haec quando perpetua
sunt et autem completa [illegible]
[illegible] quia licet ens primum et [illegible] unum
et uniformiter sic habet ad omnia tamen alia
non aspiciunt illud eodem modo quia cum
de numero entium aspiciant primum sub as-
pectu propinquiori et haec quae perpetua sunt quae
sub aspectu longiori et haec sunt completa
licet ergo unum sit primum tamen propter diversum
modum propinquitatis ad primum potest esse maior
varietas in perpetuis primum quam
varietatem licet quod dicuntur perpetua et
autem completa etc. Sed contra licet enim
sit una tamen maior varietas potest esse
in luce prima diffusa respectu tamen
potest esse maior varietas in corporibus prima
diffusione [illegible] ad primum
datum tamen dicit. Si autem contra. Propter
quantum quaedam sunt prima hoc quaeritur quaedam
prima et dividitur in duas partes quarum primo

quaeritur quae sunt prima secundo quaeritur de veritate primorum
et adhuc nunc secunda in [illegible] partes quarum primo
quaeritur utrum ens et unum sint duo prima secundo
utrum unum et numerus tertio utrum magnitudines
sive utrum substantiae separatae quas ponebat
Plato. Secunda et adhuc autem primum primum
[illegible] licet in quibus autem
dubitationem. Dicit ergo primo quod si aliquis
perscrutetur quod ens et unum sint prima in
modo [illegible] magnam dubitationem habet utrum
ens et unum quae ponuntur prima sint sub-
stantiae et hoc aliquid vel non sunt. Si di-
catur quod non sunt substantiae nec hoc aliquid sed
quod non sunt separata nec per se subsistentia
si autem separata non sunt perpetua non
sunt haec autem quae prima perpetua. Si
autem dicatur quod utrumque illorum substantia sit et hoc
aliquid sed quod accidens sit substantia cum
ens et unum sint quaedam quae dicuntur de substantia
et accidente scilicet quod accidens sit substantia et quod
ens quod substantia sed contra dicatur quod autem accidens
sit substantia impossibile est. Notandum
quod Commentator in brevi sed ista impossibile est
sed quod ens et unum sint prima ens cum et
unum vel substantiae vel non sunt. Si substantiae non
sunt prima non sed quod primum omnium substantia sunt
Si vero substantia sed tamen dicatur de accidente quod
accidens sit substantia quod sunt. Notandum sed quod
veritas huius quaestionis quod ens et unum quae
dicuntur et accidente [illegible] prima non sunt quod
ens quae non per se subsistens sunt nec
substantia sed quae dicuntur ad substantiam et accidens
primum autem debet esse substantia et debet esse per se sub-
sistens. Licet autem ens et unum quae dicuntur
non sunt prima tamen ens primum et unum sunt
primum [illegible] omnium et [illegible] substantiarum et [illegible]
accidentium et licet [illegible] ens sit substantia tamen non
sequitur quod accidens substantia sit sicut arguebat philosophus
[illegible] sed quod sic dicuntur sed super [illegible]
[illegible] entium ad primum ens non obstante
quod ipsum sit unum quia sunt completa quam incom-
pleta. Item non obstante quod primum primum
substantia sit tamen quia entia [illegible] substantiae
accidentia [illegible] entium ad sub-
stantiam primum. Deinde cum dicit ad
hunc autem primum ponit rationes contra
utrum unum et numerus possunt esse prima. Primo

videbatur enim aliquibus quod primum ~~[struck]~~ essentiarum unum numerus sit unitas quia posuerunt substantiam ex duabus rebus et compositum unum posuerunt esse substantiam rerum et ideo quaerit philosophus quomodo hoc potest esse dicendo quod illi qui ponunt unum esse principium et substantiam rei dicunt quod numerus sit compositus primo generatus unitas et tunc numerum dicunt esse substantiam rei. Hoc autem non potest esse quia si unum sit res una tunc oportet quod quilibet numerus sit aliquid unum quod simpliciter quia si hoc esset unum dualitas et quibuslibet aliorum numerorum compositorum ex unitatibus esset aliquid unum. Hoc autem non sibi [illegible] nec sit facile separari hoc esse unum nec est hoc dicere plenius. Deinde cum dicit Si vero lineas capit tam quasi de principiis [illegible] unde [illegible] tandem quod quidam posuerunt lineas et superficies esse principia rerum. Hoc probat [illegible] philosophus per duas rationes. Ratio autem quia potest quis ponere [illegible] quod illi qui principia sunt substantie separabiles sicut linee et superficies non sunt substantie separabiles ergo non sunt principia. Et ideo cum dicit [illegible] quod si aliquis ponat lineas et [illegible] consequenter ad lineas sic sunt superficies esse principia non bene ponet quia non sunt substantie separabiles. Quod autem non sunt substantie separabiles patet quia linee sunt [illegible] et [illegible] superficies superficies autem corporum puncta autem linearum sunt in lineis superficies et puncta quid rei [illegible] autem non sunt separabiles in alio sed quod [illegible] non [illegible] ab eo [illegible] non [illegible] ab eo [illegible]. Deinde cum dicit Adhuc autem quomodo potest [illegible] et [illegible] principium substantie sed puncta et unitas non sunt substantie ergo non sunt [illegible] principia. Et ideo cum dicit [illegible] quod [illegible] secundum opinionem quod unitas et puncta sit substantia incipit esse [illegible] [illegible] sed generatio punctum autem non incipit esse per generationem sed per divisionem [illegible] in linea incipit esse punctum [illegible] [illegible] divisio. Deinde cum dicit [illegible] autem dubitationem quaerit quare quidem substantias separatas quas posuit Plato videlicet sunt principia et [illegible] [illegible] duas [illegible]

sed in duas rationes quaerit secundum quod [illegible] videlicet sunt substantie sunt principia [illegible] [illegible] sic dari aliquas substantias separatas [illegible] adhuc non dicit quod [illegible] quod magis dubium est videlicet [illegible] substantie separabiles principia sint [illegible] quod non quia omnis scientia est universalium [illegible] autem substantie non sunt [illegible] sed sunt separabiles et per se subsistentes ergo [illegible] substantie non sunt scientia [illegible] quod [illegible] substantie non sunt principia quia omnis principium scientia est quod nos [illegible] [illegible] substantias ut iam dictum est. Deinde cum dicit Adhuc videtur esse aliquid quaerit rationem [illegible] videlicet sit dare aliquas substantias separatas dicens quod quaestio est videlicet sit dare aliquod ens separatum praeter [illegible] [illegible] [illegible] quod sit [illegible] compositum ex materia et forma. Sunt enim [illegible] ad utramque partem si enim non sit dare aliquid [illegible] [illegible] sit [illegible] quod sit compositum ex materia et forma sequitur quod omnia [illegible] sunt corruptibilia quia omne compositum ex materia et forma corruptibile est. Si autem dicatur quod sit dare tale ens separatum [illegible] quod illud ens [illegible] et forma quod ponebat Plato [illegible] autem [illegible] [illegible] et ydeas difficile est videre [illegible] [illegible] quod [illegible] non potest poni ydea et [illegible] separata non enim potest poni in artificialibus non [illegible] [illegible] dare domum separatam quae possit dici ydea domus sensibilis. Notandum quod [illegible] huius quaestionis [illegible] quod [illegible] dare substantias separatas aliquas non esse corruptibiles [illegible] [illegible] substantie non [illegible] poni [illegible] quod ponit Plato [illegible] quod [illegible] [illegible] et ydeas. Deinde cum dicit Adhuc utrum principia quaerit utrum quaestionem [illegible] principiorum et [illegible] [illegible] videlicet sint principia sunt unum numero [illegible] sunt [illegible] principia sunt unum numero oportebit dicere quod omnia principiata sunt [illegible] numero quod [illegible] impossibile. Notandum quod [illegible] [illegible] huius quaestionis [illegible] quod principium primum omnium [illegible] unum numero [illegible] principia [illegible] [illegible] [illegible] autem principia sunt unum [illegible] non [illegible] quod principia sunt unum [illegible] [illegible] [illegible] dicendum [illegible] quod principia [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Tercia autem philosophus facit per quod
recolligit quasdam conclusiones de quibus
sunt facta media in 2° capitulo recol-
ligit quod de subiecto huius scientie dictum est quod
scilicet hec scientia de quo sunt facta media in 4
et dividitur in duas partes quia primo ostendit
quod considerat hec scientia 2° comparat hanc
scientiam ad alias 3a ibi omnis vero scientia
prima in duas quia primo ostendit quod ad hanc
scientiam pertinet considerare ens inquantum ens
2° ostendit quod hec scientia considerat de principiis et de
substantiis ibi quoniam autem unum prima pars
in duas partes quia primo ostendit quod ens inquan-
tum ens pertinet cadere sub hac scientia 2°
ostendit quod hec scientia considerat de passionibus entis
3a ibi quemadmodum in mathematicis circa primum
Notandum est quod si ens esset equivocum
nulla una scientia posset esse de toto ente
quia ea que cadunt sub una scientia debent habere
unitatem vel univocationis vel analogie
et ideo si totum ens debet cadere sub una
scientia oportet quod omnia entia vel habeant unita-
tem univocationis vel quia hoc repugnat habent contrarie primo
quod habeant unitatem analogie. Philosophus ergo
volens ostendere quod totum ens pertinet cadere
sub una scientia quia omne ens habet attribu-
cionem ad unum ens. Et dividitur ista pars
in duas partes quia primo ostendit quod omne ens
dicitur ad unum ens 2° ostendit quod omnes
contrarietates dicuntur ad unum genus 3a
ibi quoniam autem de contrariis circa primum duo facit
quia primo ponit quod potest esse una scientia de omni ente
quia omne ens ad unum ens dicitur 2°
manifestat hoc per exemplum 3a ibi sicut vero utique
dicit ergo primo quod est scientia prima de ipsa scientia-
rum una est de ente inquantum ens et propter
de toto ente cum ens dicatur multipliciter et non secundum
unum modum oportet quod ista unitas sit
unitas equivocationis sicut enim hec unitas
est equivoca que fit nullius communis sed que ex vitalia
esset equivocatio. totum ergo non caderet
sub una scientia equivocatio. Nam non sub una
communi scientia autem una unum contingit sed autem
congregat quod unitas et distinctas habent
aliquem communem per quod cadunt sub una scientia
quia scientia per se respicit ut communem. Deinde cum

dicit velut utique multociens univocare
analogie quia unumquodque dicitur respectu horum que in
ordine ad unum eius et hoc partem dividitur
in duas partes quia primo ponit duo exempla
2° exempla applicat ad propositum ibi sic utique
multis dicitur primo quod idem nomen multis dicitur
multipliciter per relationem ad unum quod dicitur
medicinale et salubre unumquodque
enim istorum multipliciter dicitur et tamen illa multi-
plicatio ad unum reducitur. multitudo
medicinalis reducitur ad medicinam
scientiam. multitudo autem salubris reducitur
ad sanitatem et tamen unumquodque istorum secundum
alium et alium modum reducitur ad unum
exemplum de primo sicut enim est medicinale
et dicitur aliquid medicinale secundum quod dicitur
sicut enim est medicinale quia est a medi-
cativa scientia. aliquid autem est medicinale
quia sic instrumentum deservit medicative scientie
exemplum de 2° aliquid enim est salubre quia
significativum sanitatis sicut est urina. aliud
autem est salubre quia est factivum sanitatis
sicut potio medicinalis et omnia me-
dicinalia et omnia salubria ad unum
dicuntur secundum diversos modos et sic est in sa-
lubri et medicativo utique in aliis
analogicis. Deinde cum dicit eodem utique
modo exempla posuit duo exempla de his
que secundum diversos modos reducuntur ad unum
hic ea applicat ad propositum dicens
quod sicut est in medicativo et salubri utique
in ente sic quod omnia entia dicuntur a principio
ad primum ens scilicet quod non dicuntur secundum
hoc esse nisi vero in respectu ad aliud 2°
ens est substantia. alia autem entia a substantia di-
cuntur entia non quod habeant esse nisi per
se unum quod habet aliquid ens unum quodque
enim aliorum dicitur ens vel quia est passio illius
causa vel quia est dispositio huius causa vel
quia motus ad hoc est ens vel quia secundum ali-
quem alium modum respicit hoc. Nota
dicitur est quod unum et idem esse quod aspicia-
tur diversis principiis quia ens est substantia sic tamen hoc
sic unum et ideo quod aspiciatur diversis tamen
sub diversis modis aspiciatur. alii enim primum

aspicit quantitas aliter qualitas et sic de aliis
praedicamentis et hoc est quod dixit philosophus in littera quod
omnia entia aspiciunt unum ens quod hic
est substantia. Deinde cum dicitur. quoniam autem ob-
iectorum philosophus dicit quod omnis scientia reducitur
ad unum ens et ideo sunt eadem sub una
scientia, sic dicit quod contraria reducuntur ad unum
et ideo sunt eadem sub una scientia et dividitur
in 3o partes quia primo hoc dicit 2o dicit quod opposita
reducuntur ad ens et ad unum quia unum et
ens convertuntur. Tunc movet quandam dubitationem
2a ibi dicit autem 3a ibi quoniam autem sunt con-
traria dicit primo quod sicut omne ens redu-
citur ad unum ens sic omnis contrarietas redu-
citur ad primas differentias et ad primas contrarietates
entis sicut sunt differentiae entis sicut unum et
plura sunt. Sed de istis dicetur quod quaedam sunt
differentiae entis cadentes sub praedicatione huius
generis sic et entis. Notandum quod contra
primariam divisionem dividitur in actum et potentiam
et aliqua entia mediante ista divisione reducuntur
ad ens sic dicimus quod materia est ens in potentia
et forma est ens in actu. Dividitur etiam ens
in completum et aliqua entia mediante ista
divisione reducuntur ad ens sic dicimus quod
linea est ens quia quantitas est ens et albedo
est ens quia qualitas est ens. Dividitur etiam ens
in unum et multa et aliqua reducuntur ad ens
mediantibus istis differentiis de quo
quorum est contrarietas. Contrarietas enim est quaedam
quae est differentia perfecta. Deinde cum dicitur.
dicit autem nihil quod dixit quod entia omnia
reducuntur ad unum sicut ens et unum quia est
est quod si unum et ens non dicant eandem essen-
tiam tamen convertuntur quia omne ens est unum et omne
unum est ens et ideo reductio quae fit ad ens
fit ad unum. Notandum quod sic ens
convertitur ad unum et convertitur ita bene sicut convertitur
cum bene unum sic potest ens est genera ad omnia
praedicamenta ita et unum et sic unum dicitur circa
substantiam est primum ens ita et primum unum sic
potest omnia reducuntur ad substantiam tamquam
ad primum ens ita reducuntur ad eandem tamquam
ad primum unum quia primum ens et primum unum
convertuntur. Notandum quod licet ens et unum
convertuntur tamen dicunt secundum rationem quod secundum aliud

ratione tamen aliquid dicunt et ens et unum non
sunt idem cum convertuntur. Deinde cum dicitur quoniam
autem sunt contraria movet quandam dubi-
tationem et eam solvit dicens ita dicendo
quod omnia contraria cadunt sub speculatione eiusdem scientiae
ita quod dubitatur utrum privationes quae al-
terius contrariorum sunt privationes alterius. tunc dubium
est quomodo contraria possunt dici privationes ? de
dubitationibus quod inter contraria est medium
quemadmodum quod medium iusti et iniusti cum
tamen inter opposita privative non sit medium. Ad
hanc dubitationem respondendo dicit quod in talibus contrariis
alterum contrariorum non est omnimode privatio
quod non privat totam rationem alterius sed solum
privat complementum et completa ratione contrariis
negatur si aliquis dicitur iustus secundum rationem quod
obediens legibus non dicitur tamen aliquis
iniustus ex eo quod sit privatus totaliter iusti-
tia quod in nullo obediat legibus sed dicitur in-
iustus quia in aliquo deficit quod in aliquo defi-
cit a legibus deficit enim et hoc quod in
aliquo non persuadetur a legibus et ideo iniustitia
est privatio solum autem et in aliis. Notandum
quod in contrariis est medium quod sunt magis et
minus dicuntur ab extremis hoc autem non
esset si in medio esset omnino nec quod
quod in subiecto quod medium aliter albus et ni-
ger sicut minus albus et minus niger quod album
privatum et album niger privatum hoc quod
in subiecto non omnimode nec album tunc in
quantum et quod ipsum subiectum quod est album
et parum nigrum a se dicitur in proposito
quod sic aliquid medium sunt magis et minus
iustus et iniustus. hoc est quod iniustus
omnimode negatio. Dicit enim maxime
quod iustus est qui obedit legibus iniustus autem
est qui deviat a legibus. Deviare autem a
legibus quod potest esse secundum multos modos et
secundum magis et minus et ideo potest esse medium
secundum magis et minus. Notandum observantias le-
gis et minus deviationes a legibus
Notandum quod non est dare malum pu-
rum quod non stat invenire aliquod bonum quod
sunt plura de aliquorum malum privatio
impossibile est sed non omnino deviat a

largissime dicatur sum eius circumstancias 20 huius
dicit phus quod iniustum in aliquo dicitur si non sum
eius circumstancias [illegible] eciam dicit quicquid
modo aut maius est quod h' stra consideraret
de ente inquantum ens hic est quod h' stra
consideraret potencias [illegible] inquantum
ens et divisionem in duas partes quod post hoc
est soluit ex dictis dubium principaliter mo-
tum sed quod vera stra [illegible] et est ommo
scientia que circa ens [illegible] [illegible] fat
[illegible] [illegible] sic sic h' stra maa ad quantum
sic sic h' stra mea ad ens. sed stra maa
sic sic h' ad quantum quod consideracio quantum
consideraret passiones quanti. ergo stra mea
sic se habebit ad ens quod consideracio
ens consideraret passiones entis inquantum
ens inquantum ens [illegible] [illegible] sic
patet quod post est quod maius consideraret
quantum et passiones quanti [illegible] [illegible] [illegible]
aliud quod maius consideraret ens et passiones
entis [illegible] [illegible] [illegible] dicit post quod
consideracio maa [illegible] est circa [illegible]
quod [illegible] [illegible] est separata [illegible]
[illegible] [illegible] non sum esse sed sum [illegible] ma
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ca [illegible] eius [illegible]
[illegible] [illegible] sic [illegible] et [illegible]
sic [illegible] et [illegible] sic [illegible] et
[illegible] et alias [illegible] [illegible] et [illegible]
quid in [illegible] consideracio quantum et [illegible]
[illegible] sive sic [illegible] ad unam [illegible]
[illegible] ut linea sive ad duas ut
superficies sive ad tres ut est [illegible] consideracio
aut quantum et [illegible] [illegible] et non sum ad
consideraret passiones quanti et [illegible] et [illegible] que
[illegible] eius sic consideraret [illegible]
et [illegible] [illegible] [illegible] aliquid [illegible]
sive [illegible] et quod aliquid non. [illegible]
[illegible] [illegible] quantum consideraret omnium [illegible]
[illegible] sed [illegible] stra que sed geometria [illegible]
[illegible] dicit eodem [illegible] [illegible] [illegible]
maius consideraret passiones quanti [illegible] maius passiones
entis [illegible] quod eodem modo sic h' maius
est ens sic maius est [illegible] quantum
consideraret [illegible] maius ens et [illegible] [illegible]
et [illegible] [illegible] quod [illegible] [illegible] non

posset eadem sub speciebus alterius sive quod
[illegible] quod nec potest eadem sub specie [illegible] [illegible]
sive nec [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] non quod
[illegible] stra non consideraret ens inquantum
sed ens inquantum [illegible] motum [illegible]
aut et [illegible] consideraret [illegible] et [illegible] [illegible]
que accidunt [illegible] [illegible] non [illegible] consideraret
ea que accidunt enti inquantum ens [illegible]
[illegible] quod [illegible] phus et maius consideraret
Notandum est quod [illegible] aliqua [illegible] [illegible] sive
[illegible] et sive [illegible] et sive [illegible] [illegible] quod
[illegible] [illegible] et [illegible] quantum et [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] quod [illegible] passiones [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] entis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et
aliud [illegible] [illegible] quanti [illegible] [illegible] et sic
alia sive passiones entis [illegible] et entis
quanti et quantum [illegible] ita sed alia stra que con-
sideraret passiones entis et alia que consideraret
passiones quanti [illegible] que consideraret passiones quanti
[illegible] Notandum est quod due [illegible] [illegible] [illegible]
et [illegible] [illegible] eius alias [illegible] magis
[illegible] et [illegible] quod [illegible] est quod sum [illegible]
quod de ens [illegible] ens [illegible] quod non [illegible]
[illegible] aliquid [illegible] [illegible] et sum hoc
[illegible] [illegible] [illegible] entis et entis [illegible]
[illegible] sed quod [illegible] stra que [illegible] est ens
[illegible] [illegible] sed [illegible] [illegible] est [illegible]
ens et [illegible] [illegible] stra [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] aut [illegible] sed stra [illegible] quod [illegible] est
[illegible] [illegible] que potest applicari [illegible]
[illegible] quod ergo hec due sive [illegible] [illegible] alias
[illegible] magis [illegible] [illegible] dicit phus
in [illegible] quod [illegible] aliqua sive consideraret de
ente inquantum ens hec due considera-
[illegible] [illegible] ergo hec due non consideraret ulla
aliarum a mea consideraret Notandum est
quod [illegible] et maius sive est [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] et [illegible] quam maius sed est [illegible] in
sic et est circa que [illegible] ens inquantum
ens. [illegible] aut [illegible] sed est [illegible] [illegible]
[illegible] sed [illegible] [illegible] et [illegible] et [illegible] [illegible]
et quod [illegible] [illegible] [illegible] potest applicari [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] sed est [illegible] [illegible]. sic
ergo est ens non sed inquantum ens sic

sed nunc quod sic dicat philosophus in textu sed mathematicus
sed ut sic accidit mathematicis et studiosis ut secundum
inquantum sic accidit applicantur talibus
Deinde cum dicat. quia autem etiam omne
ex omnibus dictis solvitur dubium predictum
mathematicam sed quia una scientia potest esse ut esse
est ordinatur ad unum etiam licet eius dicatur
multa et quod circa considerantur ad unum
generibus ideo omnia erunt pertinent eadem sub una
scientia et per hoc solvitur dubium prius motum
utrum licet utrorum determinare quod possit esse una scientia
Venio modo pro ordine ostendi quod
scientia considerat de ente inquantum
ens. Sic ostendit quod prima considerat de principiis
demonstrationis et dividitur in duas partes quia
primo ostendit quod ista scientia considerat de principiis demo-
strationis. secundo ostendit quod scientia prima de quibus
principiis quod sunt maxime a ratione primi. Secunda autem quidem
prima in duas partes quia primo ostendit quod scientia
considerat principia communia ex consideratione ma-
gis. secundo ex consideratione scientie naturalis in eodem
autem hic modo ad evidentiam prima. Nota
dicit quod aliqua principia sunt que sunt communia
pluribus scientiis mathematicis sicut illud principium si
ab equalibus equalia demas que relinquuntur
equalia sunt. sed sunt arithmetice et
geometrice quod sunt omnibus communibus
hoc autem principium secundum sunt ~~[illegible]~~
communiter acceptum non potest cadere sub spe-
culatione harum scientiarum particularium quia talis
quod idem principium in sua communitate acceptum quod
cadit cum talibus harum scientiarum particularium. id
autem quod consideratur in scientia aliquid est commune
ambarum scientiarum ideo hoc principium in prima
non pertinet cadere sub speculatione harum scientiarum
particularium quia tale cadunt sub speculatione alicuius
scientie communis qualis est ista. licet etiam
principium commune considerant aliqui in scientia par-
ticulari tamen non consideratur in ea secundum suam commu-
nitatem sed secundum quod sed contrahitur ad talem materiam
respectu hanc scientiam probatur textu philosophi quod dicit
quia in ea sed quod mathematicus utitur in quantitate quibusdam
principiis etiam quia de talibus principiis in sua
communitate acceptis speculatur. post philosophus
licet talia ut contracta sunt ad materiam scientie

possit cadere sub speculatione scientie particu-
laris ut illud principium si ab equalibus equalia de-
mas que relinquuntur equalia sunt sed quia communibus
quibus et mathematicus non speculatur dicendo ipsis
a communitate sed inquantum sed contracta ad
aliquam materiam putata ad lineas
vel ad triangulos vel ad numeros vel ad
aliquod aliud de numero quorum non est alia
scientia particularis mathematica puta geometria con-
siderat quantitatem inquantum quantitatem nec
considerat ens inquantum ens sed considerat
ens inquantum quantum sunt secundum quantum sunt
unam dimensionem sive secundum duas sive
secundum tres. philosophus autem prima non intendit
de ente particulari inquantum tale nec de acci-
dentibus eius sed inquantum ens est ens et ens possibile
eius. Notandum sed quod prima inquantum
talis consideratur et ideo ad eam scientiam ad quam
spectat scientia terminorum spectat considerare prin-
cipiorum. quod si hoc principium de quolibet affirmatio
et negatio etiam a non ens et non est
et ideo ista scientia ad quam spectat terminos ens
spectat considerare ipsius principium est quod illud
principium si ab equalibus equalia demas etc. sed
quantum ideo in ista scientia ad quam spectat considerare
quantitatem spectat considerare id principium quod
fundatur super non quantum. Et autem non potest esse
alia scientia particularis mathematica quod non consideret
materiam quantitatis sed rationem quantitatis
contractam puta quantum continuum quo ad geometriam
vel quantitatem discretam quo ad arithmeticam
ergo quod hoc principium sit de speculatione illius scientie
que considerat rationem quantitatis simpliciter autem sed
est scientia quod sic considerat ens ita considerat
rationem passiones absolute etiam quod sunt ex puta
et passiones eorum. Deinde cum dicit eadem
autem. Probat idem ex consideratione scientie naturalis
dicens quod sic mathematica non considerat communia
sed secundum contractionem ens ad passiones duas entis
ita nec naturalis etiam quantum ad hoc sunt
philosophi naturalis enim scientia considerat principia et
accidentia entis inquantum ens sed in
quantum mota sed prima scientia sed considerat ens inquantum
ens et non secundum aliquam aliam rationem. quod
quod scientia mathematica sed etiam ens particularis et scientia
naturalis. mathematica autem est ens inquantum

entis quod sicut natura materie et natura nature sunt proprie sue materie sic enim scibile subiectum ad subiectum vere videtur quod sic secundum scientiam ad scientiam. sub
tamen autem naturis et materie vero sunt sub
iecti materie et per consequens tantum scientie videtur
esse partes illius scilicet scientie materie

Est autem quedam principium

Postquam ostendit quod consideratio principiorum spectat ad considerationem
huius scientie. hic specialiter descendit ad aliquod principium
de quibus actio non mentio est quod sicut primum inter
omnia principia quoniam ostendens quod philosophus disputat
contra negantem hoc principium et dividitur hec pars
in duas partes quod in prima parte concludit
errorem contra negantem hoc principium in generali non
descendendo ad opiniones aliquas in speciali. In secunda parte
descendit ad speciales opiniones aliquorum negantium
principia hoc principium secunda ibi. Dicens autem vi
quia prima in duas quod in prima parte potest intendere
sicut secundum proprie modum ostendi illud principium
et concludit errorem negantium. In secunda parte
incipit disputare contra negantes hoc principium
secunda ibi adducunt autem dicit ergo primo quod
quoddam principium est in entibus circa quod non est mentiri
veri iter quod aliquis contrarie illud principium
esse verum. Illud autem principium est quod non contingit
unum et idem et similiter unum et idem tempus et aliis
conditionibus observatis que consueverunt apponi
in contradictionibus simul esse et non esse et de isto
principio non potest esse demonstratio simpliciter sed tamen
demonstratio ad hominem. Simpliciter quidem non potest de
monstrari hoc principium cuius ratio est quod id quod
demonstratur simpliciter demonstratur ex aliquo priori.
hoc autem principio nihil est prius et sic dicitur
non potest demonstratio simpliciter sed demonstratio
quo ad hominem. Notandum est quod secundum
philosophum est in hoc quod inter omnia principia est dare
unum primum omnibus prius quod fundatur super
terminos maxime communes scilicet super esse et non esse
et hoc principium est quod contradictoria non verificantur de
eodem. tale autem principium demonstrari non potest demonstra
tione simpliciter quod nihil est prius tali principio
ut autem demonstratio proprie accepta est ex
prioribus. Potest autem demonstrari quo ad ho
minem cuius ratio est quod iste homo qui negat hoc
principium concedit aliquod unum nomen hoc principio
et consequens unum nomen procedit ad ostensionem
huius principii non simpliciter sed relatum hominem =

Deinde cum dicit adducunt autem in
cipit disputare contra negantem hoc principium
et dividitur in duas partes quod primo ponit disputa
tionis modum contra hoc principium secundo procedit
ad disputandum contra negantem hoc principium secunda ibi
similiter itaque. Dicit ergo primo quod ostendens est
quod iste qui dicit oppositas dictiones actio non mentio
et quod est possibile rem simul dicere. Ut autem hoc fiat
dicunt simili et super aliquid tale quod sit ad
ad hoc principium quod dicunt ostendi sed quod non contingit
possibile simul idem tempus idem esse et non esse. Sed
autem id quod simul sit idem tamen non videtur esse
ita tale. Ii similiter poterunt demonstrationem contra
dicentem quod oppositas dictiones idem contradictorie
verificari. Notandum est quod
non potest procedi contra negantem hoc principium per aliquod
medium notius hoc principio quod id principium
claudatur in quibus et propositione. In quibuslibet enim
vera propositione subiectum vera est sub uno predicato
quod non est sub opposito illius quod quodlibet in quibus vera
propositione clauditur hoc principium. Sed quia in quibus
non concessis ab adversario quod sumatur ad pro
bandum hoc principium clauditur hoc principium
et quia clauditur in tali quod sumitur idem sed aliud
licet ad tale principium sic forte adversario non
videatur. Sed id quod est consequens sumitur ei veritas
non sit contradicere huic principio et etiam sed quod
de conceptis simplicibus sufficiat. Super conceptis
autem ita est conceptus quoniam fundatur super isto
conceptu de quolibet actio et mentio. Deinde cum
dicit similiter itaque primo dedit modum dis
putandi contra negantes hoc principium disputare
contra [illegible] eos et dividitur in tres partes secundum tres rationes
quas adducunt ad verificandum hoc principium
secunda ibi adhuc autem si significat tertia ibi adhuc
autem si nihil circa partem totum sic procedit
quod primo potest quidem per quod sic potest quod hoc sed id
quod dicitur sed aliud ad propositum secundo concludit
propositum ibi dicens itaque. Dicit ergo primo
quod si homines conveniant in tale itaque hoc totum
et capitulum quod concipit convenit alteri quod
quod unus intelligit quod ab alio dicitur. Si autem
unus intelligit quod aliquis dicit quod quod nomina
convenientia concepitur sic non inscrutabilis
sunt itaque non sunt aliquid certum et unum
et non intelligunt quod si forte contingit quod nomine
sunt plura quod quod dicitur manifestet ad quod

illorum significatorum esse erat non. Secundo ergo sua
philosophus infert quod contradictio per nomina contrariorum
contrarium autem non potest in nomine contrariorum
aliquorum accidentium et [illegible] itaque per vocem de
multis contrarium quod significatur per vocem. Deinde
cum dicit dicemus itaque consequenter [illegible]
concludit philosophus propositum suum dicens quod si aliquis
dicat idem esse et non esse sicut quod si [illegible] sit homo
et non homo sequitur quod illud idem quod dicat in esse
aliorum sicut scilicet dicit non in esse et sequitur
quod idem quod significat non non significat hoc autem
impossibile est ergo impossibile est quod contradictoria
verificentur de eodem. Notandum est
quod quibusdam qui negaverunt hoc principium concedit quod contra-
rius contrarium potest aliud cum eo disponere
quod non est. Si autem contrarius contrarium potest
sicut quod certi contrarius et certa nomina dicuntur
multis. Contra hoc autem concessio probat philosophus propositum
suum scilicet quod contradictoria non verificantur de eodem
Si enim certi contrarius dantur multis per
vocem non datur multis [illegible]
sic si ista vox non dat multitudinem infini-
tatem non dat multitudinem non infinita-
tem. Notandum secundo quod id quod sunt hic
philosophus quod certa nomina dant multitudinem certos
contrarios idem est cum hoc quod dicit [illegible] scilicet quod de
quibusdam [illegible] non videtur idem quod
[illegible] est quod contra hoc certa nomina dant multitudinem
certos contrarios quod ita [illegible] contra-
rium quod non [illegible] opposita illius huiusmodi quod
opposita non sunt vere de eodem et sic philosophus quod idem
quod sunt sicut dicit philosophus idem est cum eo quod dicit
[illegible] et in omnibus [illegible] pertinens principium
et non est [illegible] sunt scilicet ad hominem tamen
Deinde cum dicit adhuc autem significare potest
rationem [illegible] ad quod [illegible] notandum est quod
propositio [illegible] duobus modis quia enim est propositio [illegible]
[illegible] et [illegible] absoluta sicut homo esse animal
[illegible] propositio [illegible] contradictoria sicut
[illegible] et [illegible] esse verum [illegible]
et in utroque [illegible] huic quod non concedit
esse oppositum. Non enim [illegible] absolute esse
[illegible] quod non concedit [illegible] non esse [illegible] et non
[illegible] quod non concedit [illegible] non
[illegible] et non [illegible] esse verum
[illegible] verum quod non [illegible] esse [illegible]
[illegible] verum est ergo philosophus [illegible] quod [illegible]

autem quod hoc principium quod opposita non verificantur
de eodem sit verum quod necesse est non concedit non esse
sive in materia absoluta sive in contradictoria
[illegible] patet [illegible] quia dicit quod si non significat aliquid
id quod significatur per nomen verificatur de aliquo
et sic propositio vera quia necesse est esse verum dicendo
verum quod autem necesse esse non contingit non
esse. Si autem contingit non esse opposita dicendo
non potest [non] verificari de eodem quod est propositum.
Notandum est quod [illegible]
[illegible] et sic quod [illegible] propositio quod significat [illegible]
[illegible] quod id principium de quo
[illegible] quod sunt [illegible]
non [illegible] et [illegible] sunt [illegible]
[illegible] unum aliquid sumitur ad probandum
hoc principium quod quaedam non [illegible] ad hoc
principium. Non enim propositio necessaria absoluta
quod [illegible] praedicatum verificari de subiecto quod
pro nullo tempore oppositum illius potest verificari
de subiecto et pro nullo tempore de eodem [illegible]
propositio [illegible] contradictoria quod [illegible] vere
verificari de subiecto quod sumitur contradictorium
oppositum illius non potest verificari de eodem et
sic [illegible] philosophus aliquid sumitur ad probandum
propositum quod quaedam non [illegible] cum proposito.
Deinde cum dicit adhuc autem si nihil
ponit [illegible] rationem [illegible] quod si contradictoria
sunt vera de eodem sequitur quod unum et idem sit homo
et equus. Hic autem probat sic. Si [illegible] et [illegible]
[illegible] verificari et qui dicit hominem esse hominem verum
dicit et qui dicit hominem non esse hominem verum
dicit. Si autem [illegible] qui dicit hominem non esse
hominem verum dicit verum quod multo magis
verum dicit qui dicit non esse equum
ergo ista est vera homo non est equus. Si autem contra-
dictoria verificantur de eodem verificabitur
non equus et equus. Ergo est equus vel aliquod
aliorum animalium. Nullo tamen [illegible] demon-
strationem [illegible] demonstratio sunt sed [illegible] ad
hominem ponentem contradictoria posse verificari de
eodem. Notandum est quod [illegible] philosophi [illegible]
[illegible] quod [illegible] apparere [illegible] quod homo non
sit equus quia quod homo non sit homo. Sed homo ergo
non est homo secundum ponentem quod opposita verificantur
de eodem multo magis homo non est equus
[illegible] quod [illegible] philosophi est quod si homo
est non equus sequitur quod homo sit equus quod opposita [illegible]

ficantur de eodem. Deinde cum dicit Videtur
autem. Ostendit ad quales opiniones
negationem hoc predictum et dividitur in
duas partes quia primo inducit istas opiniones
secundo ostendit quomodo iste opiniones sunt communes
ab eisdem sic opinantem secunda ibi Simul-
namque vero. Prima in duas quia primo inducit
opinionem Eracliti secundo similiter ostendit ad
opinionem Pittagore ibi Simile autem videtur
et eandem per opinionem. Notandum est
quod Eraclitus duo ponebat. ponebat enim
quod negatio et affirmatio erant simul vera et quod opposita
verificabantur de eodem. Secundo ponebat quod inter
affirmationem et negationem esset aliquod medium
ex quo sequebatur quod nec affirmatio nec negatio
essent vera et similiter hoc. Tunc probat hic duas
partes quia primo arguit contra primum secundo contra
secundum ibi Adhuc autem. primo quod arguit contra hoc quod
dicit iste quod affirmatio et negatio sunt simul vera
et est secunda ratio quod Eraclitus sic dicendo non
intellexit sensum quod dicit hoc negat
quod dicit. Dicit enim quod affirmatio et negatio sunt
simul vera simul dicit quod affirmatio et negatio non sunt
simul vera cum iste due propositiones affirmatio et negatio
sunt simul vera et affirmatio et negatio non sunt simul vera
sunt opposite. Si ergo opposita verificantur de eodem
sequitur quod affirmatio et negatio erunt simul vera ita quod
fiat una propositio contradictoria ex affirmatione et negatione
Dico quod affirmatio et negatio sunt simul vera et est
una negativa scilicet quod affirmatio et negatio non sunt
simul vera et hee propositiones sic oportet verificari
de eodem sicut et simpliciter. Versa hic sua
pro textu quod dicit quod aliquis disputando et
interrogando difficile cogeret ipsum Eraclitum
confiteri quod opposita non verificantur de eodem ipse
enim dicens hanc opinionem non intelligebat se
ipsum si enim id quod dicitur ab eo scilicet quod idem
contingit esse et non esse simul eidem secundum tempus sit verum sequitur
quod non sit verum quod affirmatio et negatio sunt vera
sequitur quod affirmatio et negatio non erunt vera sicut enim
quod affirmatio dividitur a negatione si affirmatio sit vera
et negatio sit vera ut dicunt hii ita simul quod
sit una propositio ex affirmatione et negatione sequitur
quod si una sit vera reliqua sit vera fiet enim
una propositio contradictoria ex affirmatione et negatione Dico
quod affirmatio et negatio sit vera quam quedam propositio non

est magis vera quam negatio eius opposita scilicet quod negatio
et affirmatio non sunt simul vera. Notandum est quod
secundo philosophus fundatur super hoc quod si hoc esset verum
quod affirmatio et negatio simul verificarentur esset enim
in omni materia ut quod compositum est aliquid compositum
tale quod hoc esset verum tamen in propositionibus simpliciter
et in propositionibus contradictoriis sicut contradictoriis
huius autem sunt que duabus contradictoriis
componantur ex affirmatione et negatione si ergo fiat
una propositio ex affirmatione et negatione que dicat
simul affirmatio et negatio sunt simul vera et una alia
que dicat affirmatio et negatio sunt simul vera et una
alia que dicat affirmatio et negatio non sunt simul vere.
Deinde cum dicit Adhuc autem iudicatur contra
contra hoc quod ponebat quod nulla affirmatio sit vera et
quod medium sit inter affirmationem et negationem dicens quod si
nichil contingit vere affirmare sequitur quod nulla
affirmatio sit vera. Qui autem sic dicit quod nulla affirmatio
sit vera aliquid affirmat. affirmat enim quod
nulla affirmatio esset vera. istud ergo quod affirmat
est falsum quia sumitur contra se affirmationem. Si autem
dicat quod istud quod affirmat est verum sequitur quod
non omnis affirmatio est falsa sed quod aliquid verum erit
in contradictione et si aliquid est verum tollitur opinio istorum
qui quasi omnia impediunt dicentes quod nulla affirmatio
vera est et quod totaliter auferunt disputationem
disputationes enim non possunt esse si tollatur veritas
ab omnibus propositionibus. Notandum est quod secundo philosophus
est in hoc si nulla propositio est vera ergo illa propositio
nulla propositio est vera erit falsa. ergo ille qui dicit
nullam propositionem esse veram falsum dicit. Credens
ergo dicere verum dicit falsum et ignorat
propositionem veram. Si autem dicatur quod hec propositio nulla
propositio est vera est vera sequitur quod aliquid est verum in
propositionibus et per consequens iste mentitur qui dicit omnes
propositiones esse falsas. Deinde cum dicit Simile
autem videtur. Ostendit similiter ad opinionem Pi-
tagore et eandem. Notandum est quod
opinio Pitagore fuit quod intellectus et sensus
est mensura rerum quod res sic sunt sicut apparent
sensui et sicut ad intellectum et sensum quod sic est in re
sicut videtur sensui et intellectui. Si autem hoc est
verum quod dicit Pitagoras sequitur quod contradictoria
simul verificantur. Si enim res ita se habent sicut videntur
cum opposita videantur diversis eadem esse vera
sequitur quod opposita verificantur de eodem. quod enim videtur

dulce huic secundum gustum videtur amarum huic
infecto gustum habenti vel sic probat hoc philosophus quod
ad sententiam quod dictum pitagore sequitur quod dictum era-
cliti et quod ad dictum pitagore sequitur quod contradictoria
sunt vera simul sequitur ad dictum eracliti. posuit enim
pitagoras hominem esse mensuram et regulam omnium que
sunt rerum tamen philosophus quod mensura
volebat et hoc dicere quod quicquid videtur alicui ho-
mini hoc in re sic est et ita sequitur quod quicquid
videtur alicui hoc verum sequitur scilicet quod idem accidit
esse et non esse et quod idem erit bonum et non bonum
sive malum et de aliis oppositis. et quod contingit multo-
tiens hoc quod videtur esse bonum uni alteri videtur
esse malum propter hoc autem videtur quod necessaria
erit secundum opinionem pitagore. Notandum
quod radix pitagorice opinionis fuit quod intellectus
et sensus sint mensura rerum sed hoc est falsum
quia non res sunt mensura scientie nostre et intellectus
quia cognitio dependet a re imaginatur contrarium quia hec
mensura comparatur et comparatur per mensuram
[illegible] ... secundum ... et ... est
et ... sed vera ... mensuratum et ...
tur quia ab eo quod res est vel non est dicitur ora-
tio vera vel falsa

Obicietur autem utroque probatio
Hic ostendit quod ponentes contradictoria simul
veras hic dicit quomodo hec opinio processit ab amo-
[illegible] a membris totum et dividitur in duas
partes quia primo dicit quomodo hec opinio processit a mo-
tu a membris totum secundo inducit quomodo
tollatur quia incidit ex hiis. prima in
duas quia primo dicit quomodo hec positio in
aliquibus processit solum secundo dicit in quibus processit solum
et in quibus non. et ad habentes quidem. ergo
prima in duas partes quia primo ponit modum per quem
processit ad amorem hec opinio a membris sic opi-
nantium secundo consequitur alium modum ibi videtur enim
quibusdam dicit primo primo quod hec dubitatio et esti-
matio processit quia credebatur quod contradictoria sunt
simul vera potuerunt solum sensum considerantes
motum quibus hii movebantur ad hoc opi-
nandum et licet motiva discernere. Deinde
cum dicit videtur enim quibusdam considerat philosophus
tertium secundum et modum quomodo habent in discer-
nendo hanc opinionem. Notandum autem quod primo dividitur

videtur motiva quibus hii movebantur ad hoc
opinandum et secundo dicit destruit et ... hoc
per dividitur in duas partes quia primo ponit duo
motiva secundo ponit quendam causam quia sunt con-
trariorum permutationem in totalitate videlicet. secunda
in duas partes quia primo ponit duo mo-
tiva quorum unum fuit contradictione rerum et hoc
motivum anaxagore. Secundum fuit quod
quod credebatur quod verum videtur ut non videtur
esse necessaria rerum et potuit esse motivum
pitagore secundo dissolvit ista motiva in non
dissolvit autem dissolvitur. prima in duas quia
primo ponit illa duo motiva secundo manifestat
secundum in nichil videlicet quod ex non ente dicitur quo-
modo quia consequenter videtur quia hec opinio sit quod contradic-
toria sunt simul sequitur ad opinionem quorundam
naturalium sicut ad opinionem anaxagore cui vi-
sum est quod quilibet sit in quolibet et quod ens sit
ex ente sed non ita est quod omnia opposita sunt simul
sic pariter aliis autem videtur quod hec opinio
sequitur ad dictum aliorum qui posuerunt quod quicquid
videtur homini verum est verum ex hoc videlicet quod non
secundum eadem videntur omnes contradictoria de eisdem
sequitur contraria sequitur quod contraria verificantur de eodem
quia videlicet huic videtur esse dulce illi videtur esse ama-
rum sed autem quicquid videtur verum sequitur quod idem
est dulce et amarum. Notandum quod sua
secundum est in hoc quod duo motiva sunt ex quibus
posset aliquis credere quod opposita verificantur
de eodem secundum videlicet aliquis dicat quod quicquid fit
primo procedit ita quod fiat ex ente sicut dicit
anaxagoras. sive dicat quod quicquid videtur
unicuique verum sequitur quod opposita verificantur de
eodem. Deinde cum dicit nichil videlicet ex non
ente manifestat primum motivum quod sequitur
ad dictum anaxagore sequitur quod opposita veri-
ficantur de eodem. ad quod evidenter notandum sequitur
quod opinio anaxagore fuit quod omne quod fit primo
prefuit sed cum hoc non esset tunc de quo fieret
sic fieret ex non ente et ex nichil quod sequitur
impossibile sed autem ita sequitur quod quicquid fit prefuit
sequitur quod opposita verificantur de eodem sequitur videlicet
quod idem erit album et non album ponatur enim
quod ex albo fiat non album si prius non album

fit et omne quod fit praefuit in eo ex quo fit
sicut quod non album praefuit in albo et tunc idem
erat album et non album. Hoc verso patet
littera philosophi que dicit quod secundum opinionem naturalium
nihil fit ex non ente. Sed dogma fere
omnium naturalium sed quod omne quod fit fit ex
ente ita quod omne quod fit praefuit sed autem
ita sed scilicet quod opposita verificarentur de eodem si-
dem cum quod non album fit ex perfecte albo
et negationem ex non albo quod non ...
opposita sed non album autem fit negationes
facta sed ex non ente non albo aliquo
continuo esset ex non ente id quod fit
non album, erat non album et album non
cum id fit non album et album contrarios
erat ex non ente et nihilo quod sed impossibile
Deinde cum dicit non difficile autem
dissolvit hanc dubitationem et postea secundum secundo
etiam sed et solum attendendum quomodo dissol-
vit secundum eorum conclusionem. Notandum
sed quod dicitur quod id quod fit praefuit potest male
et bene intelligi si enim intelligatur quod id quod
fit praefuit in actu sic hoc sed falsum si
autem intelligatur quod id quod fit praefuit in po-
tentia sic hoc sed verum. Similiter quando dicitur quod omne
quod fit ex ente in actu fit hoc sed falsum
si autem intelligatur quod omne quod fit fit ex
ente in potentia sic sed verum quod quando dice-
batur quod si ex albo fit non album oportet quod non
album praefuit in albo et tunc idem erat album
et non album. Dicendum sed quod non album praefuit
in potentia in albo et non in actu et sic idem
erat album in actu et non album in potentia
sed autem non sunt opposita album in actu
et non album in actu opposita sunt nec possunt
simul esse. Album autem in actu et non album
in potentia simul esse possunt nec habent oppositionem ad
invicem. Hoc verso patet littera philosophi que di-
cit quod dubitationem quam habebant naturales
de generatione rerum utrum fiat ex ente
vel non ente non difficile sed solvere si reducamus
ad memoriam que dicta sunt in
primo physicorum. Cum dictum sit quod aliquid fit
ex non ente et ente. Id est quod fit fit ex
non ente in actu tamen ex ente in potentia

ita quod id quod fit praefuit in potentia ex hoc
autem quod sic praefuit non sequitur quod contradictoria ve-
rificentur de eodem. Deinde cum dicit sed et solum
attendendum solvit secundum notandum et dicit fa-
cit quod per hoc dissolvitur hoc notandum secundo
dissolutio illa ... quod ...
et nihil non dicit. Deinde cum dicit. Sed No-
tandum sed quod hoc notatum sunt ex hoc
quod quando dicebat quod contingit utraque invicem
Sed hoc autem dictum est physice
secundum quod non solum secundum id quod videtur huic
sensui gustus et infirmo non est ratio dicendum
iudicandum dulce vel amara secundum iudicium
egrotantis gustus sed secundum iudicium gustus sani
Similiter non est iudicandum aliquid bonum vel ma-
lum secundum iudicium egrotantis sed secundum iudicium
huius appetitus sani. Hoc verso patet littera philosophi
que dicit quod stultum sed attendere opinionibus et fan-
tasiis quorundam dubitantium necesse est sed
quod si unus dicat sic esse et alius non sic
sed quod alter mentiatur et quod utrumque non dicat verum
hoc autem manifestum est in sensu. Hoc enim
videtur hoc esse dulce non habentibus corrup-
tum gustum vero contrarium et tamen hoc contrarium
non sed standum in iudicio egrotantis sed idem
sed quod alterum horum sit ...
sanum gustum sed mensura rerum utrarum
secundum cuius iudicium iudicandum sed debere alterum
autem non sed mensura rerum utrarum non sed
standum in eius iudicio et sic dicendum sed de
dulci et amaro et tamen similiter ita deinde sed de
bono et malo et de pulchro et turpi et tamen
intellectus si non cognoscit hoc videatur esse bonum
alius autem videatur hoc esse malum non sed
standum in iudicio egrotantis sed in iudicio
huius sanum intellectum. Notandum sed
quod secundum philosophum sexto ethicorum temperantia sal-
vat prudentiam et sic prudentia salvat
existimationem prudentis. Ita intemperantia
destruit existimationem eius intemperatum quod
non habet rectam existimationem de bono et malo
honesto et turpi. Temperatus autem sic et sic
si ... vel fornicatio sit bonum
vel malum non est standum in iudicio in-
temperati cuius existimatio salva sed quod ut dic-
tum sed temperantia salvat existimationem

Deinde cum dicit nihil enim differt. manife-
stat quod dixerat per causam. Circa quod eundem est
notandum quod quia sensus communis non bene dispo-
situs non bene reddit nec bene judicat
ratio et ita intellectus non bene disposi-
tus non bene judicat de intelligibilibus. Manifestum
est ergo quod sicut se habet bona dispositio ad com-
munia se habet rectam estimacionem et prudenciam ad
intellectum et sicut se habet mala dispositio ad
communia ita habet corruptam estimacionem quod sequitur corrup-
cionem appetitus ad intellectum et ideo quod dicit
philosophus in textu sive patet quod sensus non se standum
in judicio eorum indispositi tamen id quod
unum videtur unum ita sensus non se standum in
judicio intellectus hominis corrupte estima-
cionis sed in judicio intellectus hominis estima-
cionis salvate. Hoc ratione per litteram philosophi quod
dicit quod dicit quod ita digitus sed aliud hiis
sicut illius id est tamen hominibus corrupte intel-
lectus quod sensum ut sed dicit quod ita oportet
dicere de veritate et dualitate rationis. Circa
. . lo bene dispositio sicut indispositio quod
bene non oportet dicere nisi quod ea que apparent po-
nentibus digitum sub visu et moventibus
oculum a situ suo et de hoc facientibus
quod unum appareat duo quia propter hoc dicunt
esse duo et tamen contra apparet sensui
sed sicut enim idem tactus unum et duo. Idem enim
quod apparet moventibus visum unum appa-
ret unum non moventibus visum et sic sensus
stare in judicio contingit esse unum
et non unum. Notandum sed quod cum sensus vi-
sibilis duobus videt utraque organa
visus tunc unum apparet duo hoc
autem est quando oculus movetur a situ suo quando
autem sensus rei visibilis utraque per modum unum
tunc unum apparet unum. Deinde cum dicit
quod non sed standum in judicio eorum quod sensus
et sic hominis sensus dispositio bona

Motabilis enim inquietes

Postquam philosophus ostendit motum
motum quod potest contrario sensus est
vera quod proportio sit contrarie. Postquam vel.
ostendit motum motorum que potest
contraria sensum esse vera quod cum sit
magis fluxus et magis motus nec
aliud sed fieri in corporibus ita quod sensus oportet quod

fluxus sed dicit quod cum sit magis fluxus ita
quod hoc sequatur quia propter istum fluxum quod
quando vero utraque unum . . . corpus sit
quod contraria sunt sensus vera deinde autem
sicut in quibusdam partes sunt quinque corporibus
adducit etiam adhuc autem tercia
et sic sunt quando quarta adhuc propter quod
tercia adhuc quando altera ponit
propter partem corporis circa quod eundem est. Nota
dicit quod inferiora quod nullius quantitatis sunt
terra superiora et propter inferiora sunt
in quo fluxus et magis transmutacio
que contra potest fuit et corrumpi superiora
autem sic semper eadem sine fluxu et transmu-
tacione magis dicuntur judicantia omnia esse
permanencia propter superiora que esse in-
fluxu propter inferiora quod dicit philosophus sed omnia
judicantur esse in fluxu propter transmutacionem in-
feriorum virtute magis dicuntur judicantia per-
manencia propter uniformitatem superiorum et
sicut philosophus quod omnia sunt in fluxu. Hoc
ratione per litteram quod dicit quod inquietes sunt to-
taliter sunt judicandi de veritate terre
propter hoc quod inferiora semper videntur esse in
fluxu et nunquam permanencia. Magis autem
dicuntur sunt judicandi de veritate rerum per su-
periora quod semper permanent eadem et non permu-
tantur secundum substanciam licet mutentur secundum locum
tantum non superiora sunt que pertinent ad nos
quia comparata inferioribus que nullius quantitatis
sunt terra vel sunt que semper sunt uniformia
non in quibus sunt terra quecumque non
et quod nulla permanent substancia proportionaliter.
Deinde cum dicit adhuc autem si motus
potest sub ratione corporis circa quod eundem est notandum
sed quod contra illi quod ponunt omnia esse in mo-
tu contrarium motum cum ipsi autem quod contrarium
motum contrarium aliquid oportet esse unum
in rebus quia quod non contrarium motum contrarium
est quod contrariatur de non motu ad non autem
motus contrarius quia non est in medio motus
oportet sicut intrans quod et non in termino ad
quem sed non est in termino ad quem non movetur
ad ipsum et sic contrarius motus aliquid sunt
et oportet contrarium. Hoc ratione per litteram

que dicat quod sit motus et sic hic ponitur
quod est aliquid motum et mobile. omne autem quod
movetur quod aliquo in aliquo movetur quod dum movetur
adhuc non mutatur in toto aliquo movetur et non in
toto adquirit movetur sed autem ita non contradictorie
a non verificantur de eodem, tamen enim ipso mobile
non est in toto adquirit ita non vera quod sua opposita
non sit vera. Deinde cum dicat etsi sit secundum qua-
litatem potest 3am rationem ad quod eandem Notandum
est quod aliquid comparabantur quod aliquid esset magnitudo
motum et fluxum. Primo motus augmenti vi-
detur enim quod aliquid augetur per longum tem-
pus secundum aliquam quantitatem tendendo quod in aliquibus
parte illius temporis augetur secundum aliquam
modicam quantitatem itaque quantitas augmen-
tabilis dividitur secundum divisionem temporis exemplo sic-
ba quod res que augetur in toto tempore aug-
menti esset magnitudo fluxum et motum. Hec
ergo motum distinguit philosophus in ista ratione
volens quod si res que augetur sit magnitudo flux-
um et magnitudo in toto tempore augmenti tunc est conte-
nuata quantitas et variatio subiecti quod augmentum
non variat subiectum et adhuc dabitur ali-
quid alteratum in rebus. Hec ratio patet satis
patet quod dicat quod et si prima sit magnitudo mo-
tum secundum hoc quantum ita quod aliquis ponat
quod res continue augetur quod tamen non contra sic probatum
est contra philosophum. tamen non propter hoc ponet quod
aliquid non sit alteratum Prima quale secundum
enim alterare nunc verificatur contradictorie et hoc
quod contrarias sit alterare in rebus et si non vere
sciremus secundum quantitatem itaque id per quod dicimus
… et non sit et ergo quantitas est in
motum et fluxum ut iste dicat tunc subiecta
alterata est … subiecta et ita qua-
tum ad hoc aliquid est alteratum … rebus
non obstante quod quantitas sit indeterminata
Notandum est quod augmentum non variat
rem secundum subiectum … ma-
net in toto tempore augmenti identitate na-
ture et identitate subiecti et si ergo ponimus quod
esset continuus motus secundum augmentum tunc non
sequitur quod sit continuus fluxus quo ad omnia -
Deinde cum dicat adhuc quod quidem potest
qualitas … quod res est quod si alteratur in e-

bus cessabit omnis actio medicativa non enim
medicus infirmo magis offeret unam rem
quam aliam … in rebus nihil est alteratum
Secundo est quod dicat philosophus quod si nihil est alteratum
in rebus nec quo ad sensum nec quo ad non
sensum non … est assignare rationem propter quam
medici magis offerunt infirmo hunc
cibum quam aliud secundum enim hanc opinionem
id quod offert non est magis panis quam non
panis Tertio quia album et nigrum non verifi-
cantur de eodem ita quod si hoc est vinum infir-
mus comeditur sic habebit ad comedere et non
comedere tunc autem ita sit quod medicina non
recte iudicat et recte offerat quod offere-
ndum est infirmo … quod aliquis sint contradictoria
in rebus quod tunc non esset sed omnia essent
in fluxu et nihil esset alteratum … -
Deinde cum dicat adhuc si quidem alte-
rantur ponit quintam rationem et est illa ratio
… nos cum iudicamus de rebus ut
sunt sic permanentes sed si sunt magnitudo con-
tinuationis non est iudicandum sed aliter et aliter iu-
dicaremus de rebus et non sic viderentur nobis
eadem qui enim sunt magnitudo motum constantur
in sensu sicut ergo infirmi non bene iudi-
cant de rebus ita nec isti. Si autem sunt
in aliqua permanentia et in aliqua fixione
ergo est aliqua permanentia quod contra ponebant
hic est ergo quod dicat textus quod si continue alterantur
et numquam manent in eodem non est mirum si non
viderentur nobis eadem ita non est de his sicut
est de laborantibus … et quod non
sunt dispositi sicut qui sunt sani et ideo
una res alia et alia sunt videtur in infir-
mitate et sanitate sed tunc hoc non est in
permanentibus rebus res enim eadem aliter tunc
mutatur … infectum et sanum ita
sicut si sint magnitudo continuationis eadem
res forte videntur nobis alia et alia sed autem
permanent ergo non sunt magnitudo fluxum et
motum et est aliquid alteratum in rebus
Deinde cum dicat adhuc … quidem …
… per …
… bene …
… autem non sunt …

nabiles alio eciam modo est. Notandum quod aliqui sunt qui dicunt quod contradictoria sunt simul vera sumendo aliqua racione sed quia quedam pertinacia et hij non sunt bene sanabiles nec per verbum curari. Alii sunt qui propter raciones sophisticas aliorum dicunt concedendum quod affirmacio et negacio sunt simul vera. Si enim sufficit declarando alicui per quem modum procedens sit concedere et per quem modum non, numquam sufficit contradictoria simul esse vera. Et isti si sufficit declarando alicui quod non est standum in predicatis quibus nec oportet quod ultra curabis sed unum nunquam concesserit quod affirmacio et negacio sunt simul vera, hij ergo de facili sanari possunt et declarando dicendo eis in quo dubitant propter quam dubiorum procedat contradictoria simul vera et ideo quod dicat philosophus quod si aliquis mutat in istas dubitaciones ita quod nihil ponat sed omnia negat tunc est talibus non facile obviare per hoc quod talibus quia nihil ponentibus et concedentibus non potest obviari racionibus et quod omnis racio et omnis disputacio aliquid supponit et aliquid concedit quod ipso nihil concedente interimit omnem disputacionem et omnem racionem et ideo cum talibus non est sermo. Si autem aliqui moventur in predictas dubitaciones propter aliquas difficultates puta quod non bene intellexerunt aliquorum dicta, talibus facile est obviare et tales bene sanabiles sunt. Sanacio autem eorum est quod dicatur eis in quo dubitant solvatur et declaretur eis et hoc intendit facere in sequentibus dicens ostendendo in quo procedat sit concedere et in quo non et cetera de aliis dubiis. Deinde cum dicat quod intendit concludere concludit quod contraria et dividitur in tres partes secundum tres conclusiones quas concludit et ideo primo necesse est. Prima autem concludit ergo primo conclusionem dicens quod intendit quod si opposita contradictoria non verificantur de eodem quod et contraria non verificantur de eodem et quod ... contrarius prioris et unum contrariorum est privacio et habitus sicut in contraria relacio ad aliud prius est privacio et relacio ad privacionem et habitum quod unum contrariorum est privacio alterius. Si autem privacio et habitus non

verificantur de eodem simul sed quod de eodem predicatur inesse et non inesse duo contraria et alterum contrariorum et quod in medio concluditur mediorum extremis contrariorum quod non subiecto nec sub albo nec sub nigro. Si ergo subiecto convenit subiecto dicatur aliquid ipsum esse album neque sicut subiecto convenit albo dicatur aliquid ipsum esse nec album nec nigrum ideo quod sub subiecto incipit quod sicut quod idem sit album et non album quod si sub albo verificabitur de eo album contrarium si autem nec sub albo nec sub nigro quod sub subiecto verificabitur de eo contrarium albi. Deinde cum dicat neque utique concludit secundam conclusionem dicens quod si affirmacio et negacio non sunt vera sicut quod falsa sit opinio Eraclii et Anaxagore de opinione quidem Eracliti manifestum est quod sicut falsa sunt et non videtur sed de opinione Anaxagore quando sicut falsa sed ponebat in ipse Anaxagoras quod omne esset in omni et quod quodlibet lateret in quolibet exemplo speciebus quod quando sit in ligno et ita nihil erit purum dulce aut nihil purum amarum sed aut dulce erit amarum et contrarium et cetera de aliis contrariis. Si autem contraria verificantur de eodem sequitur quod affirmacio et negacio sunt simul vera quod unum contrariorum sit negacio alterius. Si autem in parte sed affirmacio et negacio non sunt simul vera sequitur quod male dixit Anaxagoras quod quelibet sunt in quolibet licet non quodlibet sit in quolibet in potencia tamen non sed ibi actu. Licet enim Anaxagoras concedat esse in quolibet non tamen in potencia sed in actu et cetera. Deinde cum dicat neque utique omnia concludit tertiam conclusionem dicens quod fallit hoc dicere quod omnes proposiciones sunt vere et quod omnes sunt false. Hoc enim manifestum est sed propter multas difficultates potest colligi que sic dicentes. Hoc enim manifestum est sed impossibile sic quod si omnes proposiciones sunt false sequitur quod iste qui sic dicat dicat falsum quod si omnes proposiciones sunt false iste qui sic dicat dicat suam proposicionem esse falsam et sic contradicendo dicat verum. Similiter autem si omnes proposiciones sunt vere sequitur quod ille qui dicat omnes proposiciones esse falsas dicat verum. Si enim omnis proposicio sit vera sequitur quod proposicio que dicat dicens quod omnia sunt falsa sit vera et cetera et iste dicens omnes proposiciones esse falsas non mentitur

quod dicat verum sed aut dicat verum falsum h
po dicendum omne esse verum. sed non verum
h quod omne sit falsum falsum quod omne sit verum
o Minus ergo scientia propositio
aliqua intelligit de consideratione
hujus scientie et intelligendo aliqua que sunt dicta
in 2° et in 3 hic comparat istam scientiam ad
alias scientias et intelligendo aliquid quod dictum
sit in 1° et tertia facit quod ponit quod
sententia scientiarum practicarum et ostendit specu-
lativarum practicarum ad invicem 2° comparat hanc
scientiam ad alias scientias 3a ibi quomodo autem
quod de natura 3a ibi quoniam autem quod scientia prima
in duas partes quod dicit duo primo ad
scientias practicas 2a ibi dicitur autem di-
cit ergo primo quod omnis scientia practica habet principium
quod dicit aliquid primo et aliquid causas et
principium scientie et dicit principium speculativum
medicinam et non est quod dicit omnis scientia
speculativa et operativa non est quod dicit
omnia quod dicit scientia operativa ordina-
ta ad sanitatem valitudinem et sic
medicina et operativa quod dicit scientia
ita quelibet aliarum scientiarum practicarum
sive sit doctrinalis ut theorica sive
sit factiva ut practica vel aliqua scientiarum
practicarum ~~que operabilibus~~ circa genus et dicit
hoc negotiatur non autem negotiatur dicit est
inquantum ens et non ideo quod scientia practica
practice quod ista dicit ens inquantum ens
Notandum quod quod ista particula possit
accipi necessaria ponendi hanc scientiam que
dicitur metaphysica sed non ulla scientiarum practicarum ista
dicit ens inquantum ens quod est ista dicit
hoc ens non ens inquantum ens omnino
aut magnitudo ut quod dicat una scientiarum
que ista dicit primum et quod eadem non
tamen quod quod quidditas aut dicitur in quantum
communia quelibet aut practicas sic quidditas quelibet
nota quod ad quidditatem speculativam non ipso habet
sub quidditas quibus aut practica non habet
quidditatem aut inquantum ens. nota quod ergo
non habet aliquam scientiam inquantum nobis
tradatur quidditas aut inquantum ens et
quoniam autem que supponit ens inquantum ens
non ideo hoc tradatur nobis in quibus scientia
practica non in aliqua scientia separata. non autem quidditas
ejus tradatur in una scientia tradatur et in omnibus quod
ut dicam quod quidditas ejus dicitur ad quidditates cujuslibet
scientie quod autem hujus quidditatis sic speculatur in omnibus
scientia ~~magis~~ quod magis quod constat ergo quod non
h quod quidditas aut inquantum ens tradatur
in scientia separata ab aliis scientiis. Deinde cum
dicit dicitur autem potest 2a quod pertinet
ad scientias practicas et quod unaquaeque scientiarum
practicarum supponit genus subjectum et quod quid h scientia
communis quod de subjecto quod supponere quid h
et quod quod de hoc autem subjecto sic supposito primum
quod quod demonstrat aliquid i. passionem aliquid et
demonstrat eorum aliquid debiliter quod demon-
strationes sunt in duplici differentia quod una de-
monstratio est quod h sic quod demonstratio mathematica
quod abstrahit a motu et a materia quod autem
demonstratio quod debilis sic demonstrationes naturales
hujus autem sic supponunt subjectum et quod quid h
autem quod scientiarum sunt primum quod quid h per scientias
aliquas non quaerentibus scientiis dicitur magis
certe vero. Alie autem sic sunt que
sumunt quod quid h ab aliis scientiis sic practice
ab illis quod autem sic supponunt subjectum
et quod quid h manifestum quod quod est subjectum et est
quod quid h non est demonstratio non non sic practice
intromittit sic de subjecto et quidditate quod hoc
spectat ad scientiam illam Notandum quod
quod sicut non est inconveniens de scientia
sic de arte In arte autem videmus
~~nota~~ quod quelibet ars supponit aliquam materiam
supposita materia exigit totam fabricam suam
ita sic scientia supponit subjectum et supposito
subjecto exigit totam fabricam suam demonstrationum
unde sic sicut non ars dolificativa non fa-
cit materiam sed ponit lignum et lignum
supponit tamen factum a natura ita scientia quelibet
scientiarum supponit subjectum suum et quod quid h subjecti
sui tamen habens pro fine ut per scientiam
superiorem unde sic non demonstrat materiam
arti dolificative ita scientia superior ut scientiam
demonstrat scientiis practicis subjectum et quod quid
h subjecti et sic ars dolificativa supponit
subjectum factum a natura ita scientia inferior

supponit maior scientia et subalterna scientie subalter-
nata vel aliqua vel a scientia superiori. Debemus i-
maginari quod sicut in arte edificativa est
aliquid suppositum et non factum ab ea sicut est
terra que instrata est a natura et aliquid factum
et non suppositum sicut fabrica domus, ita sicut
in scientiis particularibus aliud est suppositum et non
factum sicut subiectum quod est talibus scientiis mini-
stratum et aliquid est factum et non suppositum sicut
est demonstratio que traditur super hoc subiectum
sicut enim domus est fabrica edificative ita
scientie demonstratio est fabrica scientie. Nota
dubium est quod bene dicit philosophus quod subiectum
et ipsius quod quidem est non est demonstratio ...
est quod accidit posse non est accidens posse ita
subiectum non est subiectum scilicet non posse subiectum
esse subiectum nisi ab alio in infinitum in
subiectis sed autem subiectum non est subiectum
subiectum demonstrari non potest sed enim subiectum
demonstrare de subiecto demonstrare sed
autem de subiecto demonstrare subiectum esset
subiectum. Alia ratio potest addi ad id
dicendum est, scilicet quod demonstratio est fabrica scien-
tie autem demonstratio est fabrica scientie in demon-
stratione est factum in scientia dicendum est autem
quod illud quod est suppositum in scientia non est factum
a scientia sicut id quod est suppositum in arte
non est factum ab arte, sed ipsum subiectum est sup-
positum in scientia in utroque ... quod sit factum
a scientia sed enim scientia fabricaret demonstrationem
subiecto super aliquo fabricaret. Id quod super quo
fabricatur vel est suppositum tamen vel est demonstratum
sed suppositum tamen huius propositum quod aliquid est quod
est tamen suppositum in scientiis sed autem est demonstra-
tum oporteret quod de aliquo sit demonstratum et sic
esset abire in infinitum et ad hoc sic ipsius ...
... dare aliquid quod suppositum tamen. Secundum ad
dicit quoniam autem est quedam de natura. Dicit ...
scientiarum pertinentium ad invicem et dividitur in duas
partes quod primo dicit de scientie naturalis et scientie
mathematice ... quoniam autem quod quidem primo ipso dicit
... scientie naturalis et scientie practice ... et est
scientia ... omnis scientia practica vel est activa vel
factiva sed scientia naturalis nec est activa nec scientia
... scientia naturalis non est scientia practica. In ista
autem ratione sic procedit supponit in maiori

tamquam manifestum scilicet quod omnis scientia vel est activa
vel factiva vel ... scilicet quod scientia naturalis
non est factiva nec activa probat autem sic in
scientiis factivis principium motus est in faciente sed in
activis autem principium motus est in agentibus principium
principium autem motus in rebus naturalibus est in ipsis
rebus ergo scientia naturalis nec est activa nec factiva
... hec ratio ... quod dicit quod
manifestum est quod scientia que est de natura, id est scientia naturalis
nec est practica, id est activa, nec est factiva. Quoniam
ratio est quod factivarum scientiarum principium motus
in faciente et non in facto et hoc sicut id
principium sicut ars quod est principium dirigens sicut id
principium sicut ... potentia ... quod prope ars
principium autem motus in scientiis practicis
et activis non est in ipso agibili sed in agentibus
sicut id quod pertinet ad considerationem naturalis scientie
sicut ... principium motus ... est ...
motus. Quoniam manifestum est quod scientia naturalis
nec est activa nec factiva. Consequenter cum ... quod
sit speculativa ... enim scientiarum necesse est eandem
in aliquo horum primum scilicet vel in genere speculativarum
vel in genere activarum vel factivarum. Notandum
est quod in ista particula intendit philosophus est probare
quod scientia ~~speculativa~~ naturalis sit speculativa ad
... notandum est quod hec est differentia inter scientiam
speculativam et practicam quod scientia speculativa ita
speculatur suum obiectum ~~quod producat ipsum in
effectum~~ quod non facit ipsum nec producat ip-
sum in effectum. Factiva autem practica ita
speculatur suum obiectum quod producat ipsum in
effectum sicut ars edificativa domum quam ha-
bet in conceptu producit in effectum. Ex
quo patet quod scientia naturalis est scientia speculativa
quod sic considerat quod speculativa que cadunt sub scientia
naturali habent principium motus ... non est
inspeculative sed ... sed in ... specu-
lativa. In scientiis autem practicis et factivis principium
motus ... factibilium est in ipso ...
est in re speculativa quod ut iam dictum est
... artifex qui ... conceptum
producat rem in effectum. Unde non est aliqua
scientia que ita speculatur res naturales quod eas
producat in effectum sicut est scientia divina ...
... practica ... naturalium. No-
tandum est quod ... ethicorum

sicut se habet comparatio scientia speculativa ad actionem
ita se habet activa ad factivam. sicut non philosophus
dicitur factivus quia activus ita philosophus dicitur activus
quia speculativus. philosophus non enim agit quia speculatur tantum et
philosophus considerat quod agit tamen ergo [illegible] habitus qui sunt
secundum rationem speculativi et iste habitus speculativus secundo quia
habitus qui secundum finem secundum rationem speculative agit acti-
onem manentem in agente sicut quia finis
secundum operationem [illegible] ut ratione [illegible]
[illegible] ad actionem re-
[illegible] habitus prudentie
[illegible] habitus [illegible] directivus actionum
3o quia habitus quia [illegible] directivus operationum
[illegible] in operatione [illegible] quia omnis vo-
[illegible] factivus qualis habitus [illegible] et iste
habitus [illegible] directivus factionum
Deinde cum dicitur: Quoniam autem quia [illegible]. Postquam
declaravit scientie naturalis et scientie mathematice quia quid
declaravit dat apparet diversum modum dif-
finiendi et [illegible] quia habent aliud
et aliud modum diffiniendi [illegible] scientia
naturalis et mathematica habent aliud et aliud modum
diffiniendi. naturalis non in diffiniendo concernit
materiam sensibilem. mathematica autem in diffiniendo
abstrahit a materia sensibili ergo sunt diverse
scientie. Circa hoc notandum primo quod philosophus dicit
quod [illegible] quibus [illegible] scientiarum quia
[illegible] ipso quia [illegible]
[illegible] ad demonstrandum. Si ita sit quod [illegible]
qualiter naturalis aliter diffinit quam mathematicus hoc
[illegible] apparebit quia scientia naturalis
differt a mathematica [illegible] diffinitio
naturalis sit sic [illegible] aut sic [illegible] hec
sunt due diffinitiones [illegible] quia diffinitio
simi concernit materiam sensibilem. simitas [illegible] et
[illegible] materia sensibili [illegible] in naso. curvitas
autem [illegible] abstrahit a materia sensibili. si
[illegible] apparebit quia diffinitio na-
turalis [illegible] sicut diffinitio simi [illegible] concernit materiam
sensibilem [illegible]
et [illegible] naturalium [illegible]
materia sensibili. Queret aliquis utrum scientia
mathematica abstrahat a materia. videtur
quod sic quia [illegible] mathematica
per abstractionem sunt. [illegible] quia philosophus
[illegible] mathematica [illegible] et philosophia
[illegible]

[illegible] et [illegible] non ad
[illegible] et [illegible]
quia materia [illegible] per abstractionem et non [illegible]
mathematica [illegible] quia omnis scientia ab-
strahit [illegible] et omnis scientia ab-
strahit a [illegible] materia [illegible] ad
hanc questionem quia [illegible] modum [illegible] sola
mathematica [illegible] abstractionem. [illegible] aliud modum
[illegible] quia scientia abstrahit [illegible]
[illegible] quia [illegible] abstractione [illegible]
abstractio [illegible] et [illegible]
abstractionem omnis scientia abstrahit [illegible]
quia nulla scientia [illegible] sola
[illegible] non [illegible]
aspectu scientie non cadunt sub scientia non
[illegible] ad [illegible] ab-
stractio forme a materia sensibili et loquendo
[illegible] abstractione sola mathematica abstra-
hit [illegible] notandum
scientia [illegible] loquendo [illegible]
[illegible] abstractionem quia forme a materia sensibili
dicit quia [illegible] cadunt sub [illegible] non ab-
strahuntur [illegible] sub [illegible]
cadunt [illegible] separate [illegible] aut separate
sic dicitur [illegible] forme [illegible]
[illegible] hoc [illegible] forme [illegible]
subsistentes quia non habent esse in materia sensibili
et quia non habent esse in [illegible] ab [illegible] non ab-
strahuntur. abstrahi enim [illegible] quia ab alio
trahi. trahi autem non potest aliquid nisi ab eo
[illegible] forme non sunt in materia
a materia trahi non possunt [illegible]
loquendo de abstractione quia forme a materia
sensibili naturalis non abstrahit [illegible] quia
nulla [illegible] abstrahi [illegible] ab eo
[illegible] alias abstrahendum
[illegible] mediatum [illegible] materia sensibilis
sicut [illegible] naturalium [illegible] naturales
a [illegible] abstrahi. aliter [illegible]
[illegible] abstractio in [illegible] et aliter
in [illegible] naturalibus [illegible] aliud et aliud [illegible]
[illegible] quia [illegible]
[illegible] non [illegible]
[illegible] ad [illegible] in [illegible]
subsistentes in [illegible] autem naturalibus [illegible]
quia [illegible] naturales [illegible] effectum

modum complexum sic quod unus alium et alium modum
perhibent abstractionem in mathematicis et in natura-
libus sunt enim mathematicae non perhibent abstrac-
tionem nec primo modo nec secundo sumendo non quia res
mathematicae non sunt res subsistentes in se ipsis sed sunt
res inclinatae ad materiam quae licet non concernant
materiam in sua diffinitione tamen secundum esse sunt in materia
nec perhibent secundum tertium modum eo quod omnis quantitas
manet materiam complexam in sua diffinitione Ad argumentum
patet quia ut dictum est in mathematicis scientia est abstractio
alias a sensibilibus Deinde cum dicit quam
autem sicut quaelibet scientia comparat hanc scientiam ad alias
scientias primo et tertio et circa hoc tria facit quia primo
comparat hanc scientiam ad alias quantum ad modum
separationis secundo quantum ad nobilitatem tertio quantum
ad utilitatem secundo circa optimum genus scientiae vel
... dubitabit aliquis utrum quaestio scientiae
prima sit universalis sed et sit scientia quae considerat ens in
quantum ens non sicut scientia naturalis quia secundo sicut quia
scientia naturalis videtur esse illa quae considerat motum
sed entia non sunt videtur esse immobilia nec
sicut scientia mathematica quia ea quae cadunt sub consideratione
mathematici licet sint separata secundum diffinitionem tamen sunt
inseparabilia secundum esse sed autem scientia quae considerat
ens in quantum ens videtur esse de ea quae sunt
separata secundum esse sicut sunt substantiae separatae
Hanc scientiam visum potest licet dicitur quod dicitur
considerationem utrum scientia quae considerat ens in
quantum ens sit ponenda eadem cum scientia natu-
rali an magis ponenda sit diversa et magis videtur
quod diversa quia naturalis videtur esse de ea quae habent
principium motus et quietis in se ipsis consideran-
do sed et utrum scientia sit eadem cum mathematica
et apparebit quod mathematica non videtur esse
quae immobilia et manentia quia non generantur
... secundum esse ad illud mathematica sunt
... inseparabilia a materia secundum esse. Ergo
scientia sicut altera ab his duabus et haec sicut quae
videtur esse de immobilibus et separabilibus sicut tunc sicut aliquae
substantiae separabiles et immobiles ... non est
non probandum ... probabitur ... Si est
sicut oportet quod ipsa sit prima principalissima
Deinde cum quia ea quae non sunt in materia
divina esse ponenda causa quae sunt in materia quare
autem ita sicut quod haec scientia sit alia a scientia naturali
et mathematica Manifestum est quod tria sunt speculativae
theoricae sunt. est naturalis quae videtur esse

entia inseparabilia secundum esse et secundum diffinitionem et
scientia mathematica quae videtur esse entia inseparabilia secundum
esse tamen separabilia secundum diffinitionem et scientia theorica
sive divina quae videtur esse separabilia utroque
modo et secundum esse et secundum diffinitionem Deinde cum
dicit optimum genus utique comparat hanc scientiam
ad alias scientias secundum nobilitatem Ubi primo est
dicendum notandum quod quia omnes scientiae speculativae
nobiliores sunt quam practicae unde ad haec tres
speculativae sunt nobiliores quam nobiliores sunt quam omnes
scientiae practicae licet autem haec sint speculativae
nobiliores sunt quam practicae tamen una
earum speculativarum scilicet divina nobilior est
ceteris duabus scilicet mathematica et naturali eo secundo
sicut quod ea scientia nobilior sicut quae videtur esse nobi-
lius speculabile sed autem sicut scientia divina quae videtur
esse circa prima et immobilia hoc nunc probat
unde quae dicit quod omnes ... scientiae
speculativae nobilissimum sicut omnes speculativas autem
ea quae sunt ultimo dicta scilicet theologia nobilior
est et honorabilior sicut eo secundo quod videtur
esse de honorabilissimis et optimis ...
unde quam scientia iudicatur melior et dignior
secundum proprium scibile quod quae videtur quod nobilitas
scientiae ex obiecto Deinde cum dicit dubitabit
autem utrum comparat hanc scientiam ad alias
secundum utilitatem quia scientia sicut quod haec scientia sicut utilitas
aliarum et primo scientia videtur esse quod eadem sicut
scientia quae considerat de primo ente et scientia videtur esse
autem haec scientia sicut sicut de ente in quantum ens
sicut de primo ente in quantum ... sola ...
... dicit quod quia aliquis du-
bitabit utrum scientia quae de primo speculabilia ente
in quantum ens dicatur primo scientia videtur non
non. manifestum sicut non quia nulla scientiarum mathematicarum
est prima scientia videtur et quia sunt mathematicae videtur
esse certa genera et determinata scientia autem videtur
esse universaliter omnia. manifestum sicut quod scientia
naturalis non sicut sicut videtur pro communiter substantias naturales sunt
substantiae primae et ideo ... scientia naturalis quae conside-
rat illas substantias esset scientia prima et prima
scientia videtur quod eadem sicut prima et videtur pro autem sicut
aliae substantiae praeter naturales quae sunt immobiles et
separatae a motu et a materia et ideo est alia
alia scientia a naturali quae est prior naturali et
quae est prima secundum quod considerat de primis
entibus immaterialibus pro autem prior sicut videtur et

secundum partes vocis sed quod sententia dictionis et sententia vocis.
Notandum quod si aliquis vult videre quomodo sententia secundum partes vocis et quomodo secundum quod sententia vocis cadat ad [illegible] diffuse tractatum habet [illegible]

Verum autem simpliciter ens

[illegible] intelligit quod [illegible] sunt principia [illegible] intelligit quod dicta sunt ad alias. Hic intelligit quod dicta sunt tamen in hoc libro [illegible] in 3° physicorum de [illegible] et diminuto. ens autem in potentia et diminutum secundum ens per accidens. ens est potentia et diminutum secundum ens in anima. ens est potentia et diminutum secundum ens inferius quod [illegible] et [illegible] pars [illegible] partes quod in [illegible] intelligit quod dicta sunt in [illegible] de ente per accidens. 2° intelligit quod dicta sunt in eodem ente diminuto quod in anima. 3° intelligit quod dicta sunt de [illegible]

[illegible]

proprie. ars est [illegible] correlativa vel cognata non considerat ea quae sunt per accidens secundum [illegible] considerat vel [illegible] et hoc sed [illegible] non considerat [illegible] facit pulmentum [illegible] pulmentum sit [illegible] hinc vel illa quod hoc accidit arti sue. Notandum quod [illegible] non accipit [illegible] quod sententia non [illegible] accidens non [illegible] accidens quod [illegible]

[illegible]

Notandum quod in hac [illegible]

probatur philosophus quod eventus per accidens sit infrequens
ex albedo sit non eius primus modus est quod contingens
infrequens sit frequens hoc non habet ingratitudo
infrequens quod dicat philosophus quod infrequens non habet
quod sit eius frequens semper non est eius vero
habet aspectum vim eventus frequentiam esse habet aliquod
quod aspectum vim eventus infrequens est
hoc non habet sed quod infrequens sit frequens ultimum
certum aspectum dicat vim eventus et ideo
de suo aspectu non dicitur sic esse eius infrequens
sed non dicitur sic esse eius frequens contra
probacionem per quam probat philosophus est quod infrequens esse
frequens non est factum necessarium eodem
eventum Alexander est quod eius et unum quod
bene quod sic non est unum non est eius infrequens
autem esse frequens non est unum eius
2o secundum quod eius non est una quia non unum
est necessarium quod unica frequencia convertitur infrequens
et frequens ad unum sic alia quia non convertitur
ad frequens et alia ad infrequens
infrequens et frequens magis dicitur eventus
quod unum eius contra hanc autem non plenius
et diffusius dicendum est in sexto de anima ad
dicitur quod autem potest 3am 2am et 3a 2o ille
omnis scientia vel est eventus quod est semper vel est ille
quod est frequenter et eius non est scientia in hac
ratione accidit sic quod primo potest aliquorum demonstrare
quod sunt temporalium sine quibus est eius per accidens
magis causatur quod non est contingens simpliciter et ille
per accidens 2o potest quod ille eventus non est scientia
demonstrativa dicendum unde eventus dicitur quod
non eventus quodam est eius quod est semper et ex
necessitate vero autem hic necessitas non violentiam
circa sed accipio hic necessitatem immutabilitatem
quod utrumque indivisibilitatis sic quod dicimus quod
necesse est triangulum habere 3 angulos quodam autem est
eventus quod est in pluribus et non quo dicimus
quod in pluribus est quod homo nascitur cum quinque digitis
et quodam est eventus quod nec est semper nec est in
pluribus sed contingit et sic accidit quod supra
sit in diebus caniculariis quod tunc nec est
semper nec est in pluribus sed aliquando et in paucioribus
et ille eventus quod nec est semper nec est in pluribus
est eventus per accidens et non est scientia et ideo
quod omnis scientia vel est eventus semper vel est eventus

ut in pluribus eventus autem per accidens neutro
modo est Alexander est quod philosophus primo arguit
quod omnis scientia cadit super ea que habent certum
aspectum et determinatum in eventibus quod unica ca-
dit super ea que habent magnum et incertum
aspectum que autem habent certum aspectum non
sunt nisi in duobus differentia quod ille aspectus
vel est ut semper vel est ut in pluribus eventus
non in paucioribus magis dicitur differens de
necessitate ab eventu quod eventus magis dicitur
quod est diminutio ab aspectu eventus quod
habeat aspectum vim eventus et hic una
de causis quare eventus per accidens dicitur magis
non eventus quam eventus quod omne eventus vel est
semper vel est in pluribus eventus autem per accidens
nec sic nec sic quod eius et ideo magis dicitur
differentia diminutio ab eventu quam eventus deinde ad
dicitur quod autem sunt causis eventus ponit
rationem 2am et est 2o ille omne eventus quod cadit
sub scientia habet causas et principia et quod tunc
fore oportuerit quod causas et principia sunt
sic dicendum est in primo posteriorum sed eventus per accidens
non sunt causae et principia quod eius non est scientia de hac
hac tamen non potest ratio inveniri et probatio eius
sic quod eventus per accidens non sunt causae neces-
saria principia deinde autem hic primo in duas
partes quod primo dicit quod eventus per accidens non sunt
causae de 2o movet quandam obiectionem que
fieri posset et ibi non evenit dicit primo primo
quod eventus per accidens non sunt illius causae nec
illa principia qualia sunt eventus per se
et 2o est quod si eventus per accidens esset causa
et principia omnia esset contingentia hoc autem
est impossibile primo et 2o sic in ad eam per se sicut
effectus sic unde quod omnia habent eam per se causa
erunt contingentia itaque per accidens tollere autem
habent contra sic in aliquo posita quod sic per se
quod quando per se sit causa futuri effectus ho-
mines posito talia causa potest esse quod posita causa
ut tu dicis necesse sequitur effectus sic quod homo primus
vel praeteritus est causa hominis futuri et vel est causa
alterius non quando non sicut quod contra
se sequitur effectus sicut quod posita hac causa per
se necessario erit utrum causam de necessitate quod sic
est quod hoc utrum causam ponebatur esse per
accidens et sic ideo quod dicatur per accidens non

erit et sic id quod est ab utrolibet et quod potest esse
fieri et non fieri auferetur a rebus et sic nihil
erit per accidens in rebus. **Notandum** est quod quando
imaginamur aliquam causam praesentem quae vocatur a
ad quam quando causam praesentem sequitur aliquid
effectus futurus puta d et ad illum effectum
puta d sequitur alius effectus consequens puta
c si ergo illa causa est causa per accidens respectu alicuius
sicut omnis causa per se est causa per se sequitur quod a posito
in esse necesse d et b posito in esse necesse
eveniret c et sic b posito ultimo a posito
in esse necesse eveniret c et sic c probabitur
contingens ergo quod ponebatur contingens non erit contingens
est. **Notandum** est quod ista est dicta intelligitur
causam per se necessariam et causam ut in pluribus quod causa
necessaria numquam deficit ab effectu suo. causa autem
ut in pluribus deficere potest propter aliquod impedimentum
eveniens quod per accidens evenit. si ergo tolleretur
ista contingentia et ista contingentia quae impe-
dit causam in pluribus sequeretur quod omnia essent
de necessitate. Deinde cum dicit et si non ergo
ostendit removet quandam obviationem
dicens est enim quod si non est aliquid per accidens
sequitur quod posita causa necesse sequitur effectus
futurus contingens. Tunc autem possibile
esset obviare et dicere quod licet causa quod tu ponis
respectu futurorum contingentium non sit praesens sed
praeterita ut tu supponis sed est futura contingens
Hanc obviationem removet philosophus quod sicut
est quod licet causa sit futura tamen reducitur ad
causam praesentem [illegible] vel [illegible] futu-
rum quod tu ponis est futura contingentia quae quidem futura
contingentia per removere aliquam aliquo ablato
[illegible] removendo [illegible] futura est
~~[illegible]~~ diversimode ad causam nunc existentem
qua posita necesse ponitur effectus. Et hoc patet
Haec futura visa patet littera quae dicit sic quod
si licet causa quae ponitur non est [illegible] sed futura
quae est potius futurorum causarum sequitur [illegible] inquire-
nes omnia non erunt ex necessitate sic etc.
[illegible] si eclipsis quae est futura causa est
causa quorundam futurorum contingentium et huius vel
futurae causae sit eclipsis fiet alia causa [illegible]
quod si licet fuerit [illegible] erit et aliquid. alia quod
tempus quod est inter eclipsim futuram et praesens tempus
est finitum [illegible] quod aliquid diverium ad praesens

temporis vertitur nunc non quod erat causa et nunc
quod est non est futura contingentia quare ab illo
nunc [illegible] potest causa futura per diverse
[illegible] ad causam nunc existentem qua posita necesse
ponitur effectus et sic sequitur quod omnia quae erunt post
hanc nunc existentem erunt contingentia et
non contingentia. Deinde cum dicit quod autem ut
[illegible] philosophus colligit quod dicit esse dictum
quod est per accidens hic colligit quod dictum est
in hoc quod dictum est [illegible] quod est in causa sed
quod talis causa est permittens et dividitur in duas
partes quod primo dicit talis causa esse permittens
secundo colligit quod quae dicta sunt de fortuna in
libro physicorum quod causa [illegible] dicit ergo primo
quod causa [illegible] quod [illegible] quod est
in causa et causa per accidens permittenda sunt
causa autem quod est in causa permittens est quod [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
Deinde cum dicit quod autem [illegible] colligit
quae dicta sunt de fortuna in secundo physicorum et
hoc sic procedit quod primo dicit quod est fortuna secundo
causa quae est fortuna secundo dicit quod fortuna [illegible]
[illegible] ~~[illegible]~~ a fortuna [illegible]
causas infinitas. [illegible] dicit quid est bona et
quid est mala fortuna quarto dicit quod for-
tuna non est [illegible] causa secunda [illegible] quod tertia [illegible]
autem [illegible] bona autem fortuna [illegible]
[illegible] autem [illegible] primo ergo dicit quid est for-
tuna [illegible] notandum est quod fortuna
est in his quae aguntur propter finem secundo fortuna
est in his quae aguntur a proposito quod fortuna est quod
aliquid evenit praeter finem intentum a proposito
secundo fortuna est causa per accidens et non per se et in
physicis quod ista tria [illegible] fortunam [illegible]
[illegible] quod de fine dicitur quod finis est in his
quae aguntur a natura et [illegible] quae aguntur a proposito
[illegible] fortuna autem est in his quae aguntur
propter finem et a [illegible] quod aliquid acciderit
praeter hunc finem secundo [illegible] quod sic est quidam
causa per se et quaedam sunt causae [illegible]

causa per se et quae per accidens

causa per se et quod patet. Secundo ponit diffinitionem for-
tune dicens quod fortuna est causa per accidens non
omnibus sed in hiis que fiunt a proposito et secundum electionem
et in hiis que aguntur propter finem et gratia alicuius,
exempli gratia si aliquis a proposito fodiat in vi-
nea ut plantet vites, sed propter hoc contingit eum
invenire thesaurum, hoc fortunatum est et causa
contingens quia dicta fuit fossio non est causa per accidens
[...] thesauri fodiens ex longe
a proposito et secundum electionem agit aliquid propter finem
ut scilicet plantet vineam. Deinde cum dicit
propter quod causa eadem, ostendit quod est fortuna di-
cens quod causa eadem est intellectus et fortuna quia
fortuna est in hiis que aguntur secundum electionem, quia
electio autem non est sine intellectu. Fortuna
enim non est nisi in hiis que aguntur a natura sed casus.
Deinde cum dicit causas autem infinitas
ostendit quod causa que est a fortuna sunt infinite, di-
cens quod ea que fiunt a fortuna ab infinitis causis
possunt fieri, puta si aliquis inveniret thesaurum
vel quia credebat fodere in vinea vel quia
intendebat fodere sepulturam vel propter aliqua
alia infinita. Et quia infinitum est incognitum, ideo
quod fortuna sit causa incerta et incognita huma-
ne cognitioni et nullum sit causa simpliciter et per se.
Deinde cum dicit bona autem fortuna ostendit
quid sit bona fortuna dicens quod bona for-
tuna est quando simpliciter accidit aliquod bonum
preter intentionem, et mala fortuna que accidit
aliquod malum. Eufortunium autem est quando accidit
aliquod magnum bonum, infortunium autem est
quando accidit aliquod magnum malum. Deinde cum
dicit quod autem nullum ostendit quod fortuna non
potest esse causa prima dicens quod nullum per accidens est
prius eo quod est per se, nec causa per accidens potest esse
prius causa per se, et per consequens fortuna que est causa per
accidens non potest esse prior natura et intellectu
que sunt cause per se. Si ergo fortuna et casus sit
causa celi ut aliqui dicunt, tamen quod prius per
naturam et intellectum que sunt cause per se sunt
causa celi.

c **Est autem hoc quidem.** Postquam phylosophus
determinavit de causis patet quod sunt eius
diminutum [?] hic ostendit quod de motu quod dic-
ta sunt in 2o phisicorum et dividitur in 3 partes
quia primo determinat de motu, 2o de infinito

quod scilicet primo motus in suadis esse [?] de quo dictum
est in libro phisicorum, 2a in infinitum, autem 3a
permutantur autem primo mediatas [?] quod primo ostendit
quid sit motus, 2o in quo sit motus ibi
et quia est motus in mobili. Prima in 3s quod primo premit-
tit quedam que sunt necessaria ad cognitionem motus,
2o diffinit motum, 3o ostendit diffinitionem esse bene datam.
[struck through] 2a ibi Dico autem, 3a ibi
quod autem bene dictum. Prima in 2 secundum 2as quas
premittit, 2a ibi Hoc autem eius. Et quia non
est autem motus, 2a ibi Unum quodque autem. Primo
premittit primum dicens quod ens dividitur per
actum et potentiam ita quod omne ens quoddam est in actu
tantum, quoddam in potentia et in actu. **Notandum**
est quod hoc quod dicit phylosophus quod omne quoddam est in
actu tantum, quoddam in potentia tantum, quoddam in
actu et potentia potest intelligi duobus modis,
uno modo communiter: ens in actu tantum ut ens prior
quod est actus purus; ens autem in potentia ut materia
que consideratur per posse; ens autem in potentia et
in actu ens intermedium inter actum pu-
rum et potentiam puram sicut sunt ea entia que
componuntur ex potentia et actu. 2o modo potest in-
telligi ens in potentia tantum ens quod est in potentia
ad motum; ens autem quod est in actu tantum
ens quod est in fine motus [?], non album
et albefieri et album sicut dicitur quod non album
est in potentia tantum; albefieri autem dicitur quod
[...] composita ex potentia et actu quod non
dicitur purum actum; album autem dicitur al-
bedinis. **Notandum** est quod hoc quod premittitur
[...] premissa est cognitionem motus quod sic dicitur
[...] motus est actus entis sed tamen non est actus
omnis entis sed entis in potentia, actus purus
non movetur non potest et ideo ad cognitionem
[...] premissa quod quoddam est ens in actu
et quoddam in potentia. Premissa est etiam quod motus
non dicitur actus purus nec potentia pura sed di-
citur actus permixtus potentie. Deinde cum dicit
Hoc autem eius premittit secundum quod est quod eorum
alia distinctio dividitur in 10 predicamenta quorum
unum est substantia, quoddam quantitas et sic de aliis
predicamentis. **Notandum** est quod hoc quod premissum
est propter cognitionem motus ad evidentiam no-
tandum est quod 10 predicamenta eo modo abi-
tur entis actu: omne enim ens actu
est in aliquo predicamento, sed motus

aliquo modo subiciatur nec tamen quod
subiciatur ambitui alicuius vel aliquorum
praedicamentorum. Deinde cum dicit non
est autem motus ponitur tertia dicens quod
motus non est aliquid separatum a rebus ad
quas est motus sicut in aliquo praedicamento tamen
in quo sicut quod sicut res ad quas est motus sic
est in aliquo praedicamento hoc est et ita ille motus
et per consequens non est extra ea aliquid quod commune
tibi quod non sit in aliquo praedicamento hoc est. No-
tandum quod aliquis posset imaginari quod
motus esset commune quod conveniret omnibus ex quibus
esset commune ... in quinto divisio quod puta
hanc autem imaginationem removet philosophus in
praesenti contra ... quod motus ad qualitatem non
est separatus a qualitate sicut albefieri non est se-
paratum ab albedine nec motus ad quantitatem
est separatus a quantitate nec motus ab ubi separ-
atus ab ubi. Sic ergo qualitas quantitas et ubi
non dicuntur de suis comparationibus univoce ita
nec motus sicut enim albedo non dicitur de suis
... univoce ita nec dealbari ad
quod enim primum spectat albedo et dealbari
etc. Deinde cum dicit unumquodque autem ponitur quarta dicens
quod in unoquoque hoc est primum et primum
aliquid potest esse duplicatum unum sicut perfectum
et aliud secundum non sicut imperfectum et
dicas primum. Ideo primo enim quantitas est
albedo et nigredo quia albedo sicut perfectum et
nigredo sicut imperfectum et ideo inquan-
tum est quantitas perfecta et imperfecta et in
primo ubi inquantum est locale quod sursum
sicut et deorsum et sursum perfectum est et deorsum
imperfectum et grave et leve quantum ad
~~...~~ sursum et aliud de-
orsum ad unumquodque autem hoc potest esse mo-
tus aliquid: unus motus est ad perfectum alius
ad imperfectum et ideo tot sunt species motus quot sunt
species entis mobilis. **Notandum** quod quia haec
divisio primitas ... ipsa comparationem
motus ad quod ... notandum quod quia sic
motus ~~...~~ non dicitur aliquid de
aliis quae sunt in primo ita non dicitur aliud
sicut a substantiis quae sunt in primo magnitudine
est quod inquantum et quod in ipso inquantum quidem

per se ad quod est motus quae est in specie con-
trariae etc. quod per se ad quam quod sunt in specie
sunt imaginabimur ergo quod motus ab invicem
distinguuntur secundum species et etiam secundum numerum
Ad videndum ergo diversitatem magnitudinis po-
sita secundum prima divisio/quod etiam prima alte-
ratio numero et locali motu sicut diversae sic
diversitas qualitatis utrique secundum hanc dicere
possemus dicere quod tot sunt species motus quot
sunt prima magis sicut ex motu quantum primum
Tertio philosophus tria sunt quae conveniunt et
diversitas etiam motus per speciem ... non quo
dicatur aliqua species secundum quod albatio et augmentatio
et ad generationem hoc dicere primum
secundum ... contraria dicendum non est quod in
unoquoque genere est perfectum et imperfectum quod
dicit quod dicit philosophus alia est species motus
quae est ad perfectum sicut ad album alia quae
est ad imperfectum sicut ad nigrum/ et ideo dicit
philosophus alia est species motus quae est ad perfectum sicut
ad album alia est quae est ad imperfectum sicut
ad nigrum et ideo dicit philosophus quotquot
sunt species entis secundum ... est motus tot
sunt species motus quod dicit sicut perfectum et im-
perfectum sunt duae species entis ita motus ad
perfectum et ad imperfectum sunt duae species motus.
Notandum quod quod dicit philosophus quod quodlibet
divisionem per perfectum et imperfectum et ideo
est quod quodlibet divisionem per duas differentias et
per duas species duae autem species non ... sunt
in eodem gradu perfectionis ymaginabimur
ergo quod haec divisio motus possit et quod duae
species non sunt in aequali gradu perfectionis
ideo haec divisio autem ponitur perfectum et im-
perfectum. Advertendum est dicto motus secundum unum
eo modo quo dicitur quod dealbatio et dealbatio
non dicuntur et ista non ... ponens perfectum
et imperfectum et ideo quod tamen hoc motum
potest esse aequalis perfectionis sicut albedo vel
nigredo. Deinde cum dicit divisio autem
secundum unumquodque ponitur differentia motus et
divisio in duas partes quod primo potest differentia
motus et manifestatur eadem quod autem
vera dicit dicitur quod primo quod divisio est
per actum et potentiam manifestum est quod motus est

actus entis in potentia Notandum est quod cum dicitur
quod motus est actus vel actio entis in po
tentia, cum dicitur quod motus non est actus omnis
entis sed eius motus esse actus omnis entis
omne ens vel movens vel possit moveri
quod quidem est intentio Aristotelis quod declaratur per duo
primo quia per diffinitionem ad ens in mobile et
quod intentio est dicere quod omne ens movetur
non ergo motus est actus omnis entis inquantum
imaginabimur ergo quod ens est in duplici differentia
est enim quoddam ens cui nullo modo convenit
esse in potentia et tale ens nullo modo motus est
actus. Est aliud ens cui convenit esse in
potentia et talis entis motus est actus. Bene ergo
dicitur quod motus est actus entis in potentia
bene etiam additur secundum quod in potentia cum dicitur quod
contingit quod unum et idem est in actu et in po
tentia et tamen diversimode sicut aqua est actu fri
gida et potentia calida motus ergo non convenit
ei ~~...~~ inquantum habet actualitatem
sed inquantum est in potentia sicut calefieri est
actus aque inquantum in potentia ad ca
liditatem ... ex quo motu
tunc convenit potentia ad actum caliditatis
itaque ... est actus movens ad calidi
et per caliditatem si posse imaginabimur
ergo potentiam ad caliditatem et potentiam calefieri
et potentiam caliditatem. calefieri ergo est actus
imperfectus cuius potentie caliditas autem
actus perfectus. Deinde cum dicit quando autem
vero dico. manifestat hanc diffinitionem et dividitur
in duas partes quia primo manifestat hanc par
ticulam scilicet quod motus est entis in potentia secundo
manifestat hanc scilicet quod in potentia secundo ma
nifestat quo motus secunda ibi dico autem
inquantum. Prima quia quidem etc. Primo ergo
manifestat quod motus est entis in potentia dicens
quod manifestum est quod hec que dicimus vera sunt
scilicet quod motus est actus entis in potentia quia patet
discurrendo per omnes motus. edificatio enim
est actus edificabilis inquantum huiusmodi. tunc
enim dicimus edificabile moveri quando edi
ficatur et quando edificatur est in medio actum
quando quidem actus edificandi est et moveri et sic
dico de edificatione et edificatum
dico de aliis motibus sicut est doctrina

curatio et ambulatio et saltatio et crematio vir
... quod quidem actus non omnis
entis est in potentia unumquodque enim dicitur move
ri cum fuerit in actu motionis et neque prius
neque posterius. Deinde cum dicit inquantum in potentia
tunc non motus quod autem est in actu prius est
non motus sed est in motu motus sequitur quod in
actu imperfecto tunc motus et motus est actus
mobilis inquantum mobile in inquantum in
potentia ad aliud Notandum est quod in eo quod
motus etiam differt in multis multis in eo
potentia et perfectione quam perfectio motus et multis
tendendo ad illud perfectionem secundo multis
propter perfectionem motus ergo motus non est in actu
quod est in potentia tantum et non erit perfectus quod non
est ibi prius nec est in actu sine quibus perfectione
quod privatus habitibus et formis ab ipsis motus
est et in actu sine eo quod est intermedia et in po
tentia permixta actui et ideo motus est actus
imperfectus. Deinde cum dicit dico autem in
quantum sit. manifestat istam particulam in
quantum in potentia et dividitur in duas partes quia
primo manifestat secundo manifestat quoddam
quod dixit in textu in palam autem in 9 ...
Ad evidentiam primi notandum est quod explicat
est ostensiva causa et ratio actus entis tam
et ratio quam patet in subiecto Ad cuius
evidentiam notandum est quod quidem aliquo
subiecto claudatur multe rationes non oportet quod
... in illo subiecto sunt omnes rationes
comparata in eo subiecto sed sunt diverse rationes
patet in eo illi subiecto diverse ...
quo sed quod stabile fuit patet in stabili subiecto
sunt stabiles rationes ad specificandum autem
istarum rationum vinctam est reduplicatio. redu
plicatio enim est specificativa rationis sunt quam
patet in subiecto. exemplum grado est hoc ratio veri
et hec ratio boni et inquantum verum movet
intellectum. inquantum autem bonum movet
appetitum tamen ergo dico ens inquantum bonum
movet appetitum hec reduplicatio inquan
tum est specificativa talis sunt quod ens movet
appetitum quod non movet sunt omnes rationes
sic dico in proposito in eodem subiecto ...
patet reperiri due rationes scilicet ratio actus et ratio
potentie sic eo quod actu eo quod potentia specificativa

motus ergo secundum actum eius non inquantum habet rationem
potentie ita quod hec reduplicatio inquantum in
potentia sit ostensiva et specificativa rationis secundum
quam motus inest rei cuius est motus quia non inest
secundum omnem rationem. Hec sunt ergo que dicit philosophus quod bene
dictum sit in diffinitione motus requiritur in poten-
tia motus non enim secundum actum eius inquantum
est sed inquantum secundum potentiam sanitas non enim
eadem ratio nec non idem esse secundum rationem esse est
et esse in potentia sanitatis sed differunt ratione sicut ratio
potentie et ratio actus et ratio motus patet in esse
[illegible] secundum unam rationem et non secundum aliam. Sed non
idem esse esse secundum rationem esse eius et esse in poten-
tia. Si quod motus sit actus eius inquantum est et
sic erit actus entis inquantum actu ergo
hoc sit impossibile. Sed quod alia ratio potentie
et alia actus. **Notandum** quod quidditates
sit actus entis in actu secundum quod in actu non
tamen autem sit actus entis in potentia secundum quod in
potentia et ideo quod dicit philosophus in textu quod actus
entis sit actus et motus eius et statua est
actus [illegible] differentie quod actus eius sit quidditas
tamen eius sit actus eius secundum quod ipso actu
motus autem eius sit actus eius secundum quod in po-
tentia. Deinde cum dicit palam autem in contrariis manife-
stat quoddam quod dixerat. Dixerat enim quod actus
et potentia sunt in eadem re sed non sunt eadem secundum
rationem. Hoc autem manifestat per duo exempla. Primo
quia autem non idem dicit ergo quod non omnis
quia ea que sunt eadem secundum subiectum sunt eadem secundum
rationem. Hoc autem manifestatur in contrariis posse
enim sanari et infirmari sunt in eodem subiecto
sed quia unum et idem subiectum sicut sanguinis sit in
potentia ad sanitatem et ad infirmitatem et tamen posse
sanari et posse infirmari differunt secundum rationem
sed non posse sanari et posse infirmari non
differunt secundum rationem. Eadem ratio esset sanari
et infirmari. **Notandum** quod quia potentie sunt
diversificate ratione quia sunt ad actus diversificatos
ratione. Et potentie sunt eadem ratione quia sunt ad
actus unius rationis. Dico ergo posse sanari et
posse infirmari essent eiusdem rationis oporteret
quod sanari et infirmari essent eiusdem rationis.
Deinde cum dicit quoniam autem non idem mani-
festat per secundum exemplum dicens quod unum et idem
secundum rem sit color et visibile tamen non est idem secundum

rationem non enim sit eadem ratio coloris et visibilis. Sed
actus et potentia differunt secundum rationem licet sint in eadem
re et ideo motus sit actus possibilis inquantum possibile.
Notandum quod color et informat subiectum et
monet visum et secundum hoc alia sit ratio mo-
vendi et alia informationis et ideo alia sit ratio co-
loris et ratio visibilis quia secundum quod color informat
subiectum secundum rationem visibilis movet visum et ideo
bene dicit philosophus quod alia sit ratio coloris et alia
visibilis licet sint idem secundum rem. Deinde cum
dicit quod quidem enim sit [illegible] quod motus
sit actus etc. **Notandum** quod dico
[illegible] in motu sit in actu et in quantum in
[illegible] motus sit alterabilis et alterius quia ipso sit in actu
imperfecto et in actu perfecto [illegible]
sit in potentia et tendit ad aliud ut quia habet
aliquem actum. Hoc autem non potest esse nisi
ponatur quod motus sit actus. Sed hic ergo licet
[illegible] quod motus sit actus et [illegible] quod dicit philosophus
quod [illegible] sit quod tunc accidit rem moveri
quando habet aliquem actum imperfectum et non prius
nec posterius. Quando enim unum et idem aliquid esse
in actu aliquid in potentia et tunc movetur quando
sit in actu imperfecto intermedio ad actum
perfectum et sic motus sit actus [illegible] edi-
ficabilis inquantum edificabile sit aliquis actus
qui quidem actus edificatio sit. Edificatio
autem sit motus ergo motus sit actus. Actus enim
edificabilis inquantum edificabile aut sit motus aut
sit edificatio aut sit domus sed domus non potest esse
iste actus quia cum fuit domus materia iam
amplius non erit edificabilis. Restat ergo quod edi-
ficatio sit actus edificabilis. Edificatio autem sit mo-
tus quidem et motus sit actus. Sic autem dicendum
sit de edificatione quod sit quidam actus con-
similiter sit de aliis motibus. **Notandum** sit
quod materia domus sit in potentia ad duo sed enim
in potentia ad formam domus et actus eius
sit domus et sit in potentia ad hoc quod edificetur et
quando potentia non reducitur per hoc quod dicitur
edificabile et sic actus eius non sit domus sed edificatio
et ideo quod dicit philosophus quod actus edificabilis sit edificatio
quod dicitur edificabile dicit potentiam materie sub statu
rationis secundum quam ratio eius non sit domus sed edifi-
catio. Deinde cum dicit quod autem bene dic-
tum sit patet ex differentiis motus esse bene datam

quoniam sua est quod mediatum est quod verum dicendum est quod
motus est actus quod non est possibile ponere motum
in aliquo genere quam infinitum actus. Contra hoc quoniam
facit quia primo ponit hoc scilicet quod motus non
potest poni in alio genere quam infinitum actus secundo
ostendit quomodo aliqui ponebant motum in aliquo genere
et improbat eos tertio reddit causam propter quam illi antiqui
ponebant motum illis generibus et alia patet
autem tertia in tam autem. Dicit ergo primo quod mani-
festum est quod diffinitio motus sit bene data quam
dicunt antiquorum quia aliter diffinientes erraverunt
et ex hoc quod non est possibile nec faciliter ponere
motum in aliquo genere quam infinitum actus nec
est possibile eum aliter diffinire. Deinde
cum dicit palam autem. Ostendit quomodo aliqui
alii aliter diffinientes motum ponentes eum
in aliquo genere et hoc est quod dicit quod quidam anti-
quorum posuerunt motum esse alteritatem
et alii posuerunt esse inequalitatem et quidam
posuerunt motum esse non ens quorum nullum est
necesse, quod quidam primo probat exponit subdens quia
motus nec alteritas nec est inequalitas nec
est non ens eo quod necesse moveri aliquid istorum
necesse est illud, hoc autem non est verum quod nullum
istorum necesse est moveri. hoc est probat exponit
terminum a quo et ad quem. non enim est necesse quod
alteritas vel inequalitas vel non entitas sit
terminus motus magis quam sua opposita non enim
magis est motus ad ens quam ad non ens nec
est magis ad inequalitatem quam ad equalitatem nec
est magis ad alteritatem quam ad similitudinem et sic
dictum est de termino ad quem ita dicendum est de termino
a quo non enim est magis motus ex non ente
quam ex suo opposito et sic dico de non ente ita
dico de alteritate et inequalitate **Notandum**
quod non entitas et alteritas et inequalitas di-
cebantur ab illis sic ponentibus simile ad motum secundum
dicta antiquorum. Unde quidam qui dicunt totum
effectum motus ita quod motus effectualiter
non esset aliquid nisi quam alteritas vel quam
inequalitas vel quam non entitas et contra istud modum
dicendi primo arguit philosophus quod si hoc esset verum
sequitur quod non entitas vel alteritas vel inequalitas
esset motus formaliter et consequenter quod contradictionem inferret
aliquid istorum illud esse motum et per consequens mo-
veri tamen non est verum. Secundo non possunt sic ista

simile ad motum non quod sint idem essentialiter quod
motus sit sed quod sunt termini motus et contra istud modum
dicendi arguit philosophus quod si motus magis tenderet
ad ista quam ad opposita motus magis diceretur
per ista quam per opposita **Notandum**
quod isti sic dicentes forte movebantur
ad hoc dicendum primo quia tenditur in motum
videmus enim quod illud quod movetur ad aliquid
ad huius non esse et ideo forte ponebant quod
motus non est ens videmus enim quod quod est
quod sic simile vero non esse est prius. ita non
esse est alteritas sic simile nunc et prius et ideo forte
ponebant motum esse alteritatem. Videmus etiam
quod id quod movetur aliquid sibi acquirit ad
terminum motus aliquid magis vel minus sive
est quedam inequalitas et ideo forte ponebant
motum inequalitatem. Deinde cum dicit causa
autem. reddit causam quare predicti ponebant
motum in predictis generibus. Et dicit quod motus
est quid indeterminatum et ideo debet poni infra
genus quod dicit quod coelementationes privationes
qualia sunt ista genera. Dividit quod facit hoc
quod primo ponit istam causam secundo ostendit quare mo-
tus dicatur quid indeterminatum in tamen. Dicit
ergo primo quod causa quare isti posuerunt
motum in talibus generibus est quia est quid infinitum et
indeterminatum et ideo debent poni infra non
coelementationes nec positionem nec determinationem
sed infra alteram scilicet privationem et indeterminatorum
privationem non sunt indeterminata quod nullum
eorum videtur dicere nec substantiam nec qualitatem nec
aliquid aliorum predicamentorum **Notandum** quod pitha-
gorici posuerunt duos ordines et duas
coelementationes et in uno ordine posuerunt
bona et posita in alio autem ordine posu-
erunt mala et privationes et indeterminata et
hoc est quod dicit philosophus quod motus secundum istos de-
buit poni in altera coelementatione scilicet privationum
Deinde cum dicit causa autem. Ostendit causam quare mo-
tus dicatur quid indeterminatum dicens quod ideo videtur
motus esse quid indeterminatum quia nec determinate
potest poni in genere potentie nec determinate potest
poni in genere actus. Unde dico quod non potest poni
in genere potentie quia non est necesse quod potentia quantitatis
moveatur nec potest poni in genere actus quia
non est necesse quod actu quantum moveatur. motus
enim nec est potentia simpliciter nec actus simpliciter sed

sed actus imperfectus quod autem sit actus imperfectus
hoc est quia est actus entis potentialis ut intellecta
ad actum. [illegible] autem ens imperfectum est ens cum
perfectum non est intellecta. quod autem motus sit
actus imperfectus et non difficile est videre accipe-
quando sit. verbi gratia quod necesse sit ponere motum
vel in genere privationis vel in genere potentie vel in
genere actus simpliciter id est actus perfecti. nullum autem
horum contingit quia nec est necesse quod ens privatum
moveatur sicut nec ens in potentia simpliciter nec
ens in actu completo. restat ergo quod motus
sit actus imperfectus et non actus completus. notandum
autem hoc difficile est quia licet possit in cer-
[illegible] sit impossibile sit stabilire [illegible] Deinde
cum dicit et quia sit motus. ostendit in quo sit motus
et causa facit. quod primo ostendit quod motus sit in mo-
bili secundo ostendit quo sit hic motus ad movens ibi
manifestum quod dictum est. et manifestum est
in quadam modo dicit ergo primo quod motus sit in mo-
bili quia [illegible] est actus huius mobilis actus
motivi autem [illegible] actus mobilis a motivo non
sit motus in mobili per quod movet. Deinde
cum dicit et motivi ostendit quo sit hic motus
ad movens dicens quod motus est actus mo-
tivi quod unus et idem et non alius est actus mo-
tivi et mobilis motus enim amborum est
non motus actus motivi [illegible] sit ab
eo et actus mobilis [illegible] in eo idem
autem actus est ab hoc et in hoc. motivum
non est [illegible] quod potest facere motum. movens
autem [illegible] quod actu facit et sic est actuum
motivi et mobilis ita quod unus actus amborum
Deinde cum dicit et quemadmodum [illegible]
[illegible] dicens quod sic
est una distantia duorum ad unum et [illegible]
[illegible] dicuntur [illegible]
ascendendo et descendendo [illegible]
[illegible] ita est unus motus et unus
actus motivi et mobilis licet dicatur [illegible]
[illegible] a motivo [illegible]
[illegible] in mobili patet [illegible] Notandum [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] actus [illegible] a motivo [illegible]
[illegible] patet

Infinitum autem physicis [illegible]
De infinito hic determinat de infinito quod

[illegible] motus et [illegible]
[illegible] dicit infinitum [illegible]
[illegible] infinitum in actu [illegible]
[illegible] Notandum [illegible]
infinitum autem non [illegible]
primi Notandum quod infinitum sit [illegible]
quod infinitum [illegible] infinitum autem [illegible] non
potest. quod ergo aliquid dicitur [illegible]
[illegible] dicitur infinitum [illegible] autem
dicitur [illegible] infinitum. Deinde facit
[illegible] quod primo potest [illegible] secundo potest duos
modos [illegible] adhuc dicit primo quod [illegible]
[illegible] primo modo quod nullo modo potest [illegible]
[illegible] quo dicitur quod [illegible] non
[illegible] dicitur non infinitum [illegible]
modo ab [illegible] infinitum [illegible]
non [illegible]
[illegible] sit [illegible]
[illegible] quod non [illegible]
[illegible] dicitur infinitum quod non
[illegible]
[illegible] infinitum quod [illegible]
[illegible] non [illegible]
[illegible] modo
quod non [illegible] dicitur non [illegible]
[illegible] modo dicitur infinitum
quod [illegible]
[illegible] quod [illegible]
[illegible] modo quo dicitur
[illegible] infinitum quod [illegible]
[illegible] Deinde
cum dicit [illegible]
[illegible] non [illegible] magis
[illegible] infinitum [illegible]
[illegible] non possit [illegible] Deinde
cum dicit adhuc potest aliud modo
infinitum dicens quod adhuc dicitur infinitum
in appositione et in additione [illegible] quo dicitur
quod [illegible] dicitur infinitum [illegible]
dicitur infinitum diminutione [illegible] modo quo
dicitur quod [illegible] infinitum [illegible]
ambobus [illegible] in addendo et diminuendo
[illegible] infinitum in addendo [illegible]
[illegible] in diminuendo [illegible] Deinde
cum dicit [illegible] quando [illegible] quod
non sit [illegible] infinitum in actu [illegible]
[illegible] notandum quod [illegible] magis fuit [illegible]
[illegible] et [illegible] posuerunt [illegible] platonici

universale esse unum separatum per se subsistens et
posuerunt ipsum esse prius. ita quod secundum ipsos
natura communis non erat natura recepta in aliquo
singulari sed natura actualis sed erat natura cuius natura sub-
dicitur actuatur quod sic ipse separata non recepta
in aliquo ymaginabatur et secundum hoc plato quod ipse
tamen idem esset quod ydea omnium universalium quae ydea
est per se subsistens. secundum autem naturales universale
est quoddam accidens receptum in aliquo putari
corporale sensibile et mortale genito. secundum vero eos universale
et universale sunt posteriora corporalibus quia et sensibilibus et
singularibus. hec pars habet duas partes quia primo dicit quod
non est dare universale separatum a sensibilibus secundo dicit
quod non est dare infinitum in actu in sensibilibus ibi
quod autem in sensibilibus prima in tres rationes tres
quas adducit. 2a ibi adhuc quomodo contingit
3a ibi et quod non est actu esse. potest quod prima ratio
quae talis est. si universale est separatum. universale non
est ratio magnitudinis nec etiam ratio multitudinis
quod autem non habet rationem magnitudinis nec rationem multitu-
dinis est indivisibile sed autem est indivisibile non est
universale quod quantum et hoc dicit textus quod universale
ipsum esse enim separatum per se quoddam est impossibile
si non ita est neque habet rationem magnitudinis neque rationem
multitudinis quod tale universale substantia est et non accidens
si autem tale infinitum non habet rationem magnitu-
dinis nec multitudinis erit indivisibile quod omne
quod dividitur vel est multitudo vel est magnitudo
Si autem est indivisibile non est universale nisi per o-
sic vox dicitur invisibilis hoc autem non non
quaerimus universale neque etiam per hoc non probatur
universale sed quaerimus hoc universale tamquam intransi-
bile quod est universale secundum quendam modum. No-
tandum est quod dicunt plato et pythagorici quod
quod nec est quantitas nec in quanto indivisibile
sed eo quod ipsi ponebant infinitum et substantiam
per se esse subsistentem separatam quod nec est quantitas
nec est in quanto ergo sequitur quod indivisibile est et
hoc est quod dicit philosophus quod omne quod dividitur vel est
ratio quantitatis continuae vel quantitatis
quod est magnitudo eo quod infinitum sit separatum
ab utroque ergo quod sit indivisibile. Notandum est
[illegible] quod esse infinitum potest [illegible] duobus modis uno modo
non dicitur universale a privatione quantitatis [illegible]
[illegible] cum quod finitum et finitas sit passio
quantitatis [illegible] negatio quantitatis negat

infinitas quae est passio eius et propter hoc dicitur
non finitum et isto modo accipiendo universale indivisibile
dicitur per universale quod ab eo negatur quantitas et
finitas quae est passio eius et 2o modo dicitur aliquid infinitum
sicut dicitur vox invisibilis sicut non visibile est passio
coloris ita finitas est passio quantitatis sicut vox
dicitur invisibilis quod ab ea negatur color et passio
eius ita similiter dicitur infinitum quod ab eo
negatur quantitas et passio eius. 2o modo dicitur
universale non a negatione quantitatis sed a nega-
tione terminorum quantitatis et 2o modo universale proprie accip-
itur et de isto dicit philosophus quod substantia similiter est
separata non potest poni universalis quod 2o modo quod tale
universale est passio quantitatis in substantia autem separata
non est quantitas. 2am rationem dicit adhuc
quomodo contingit ponere 2am rationem et ista est talis
si universale potest separatum per se esse eodem modo in
numero et magnitudine. 2o modo non est possibile quod
substantia sit passio numeri vel magnitudinis passio autem
non potest esse sine eo cuius est passio. Sic autem potest
probari [illegible] quod universale sit in numero vel in magnitudine
[illegible] [illegible] quod habet naturam actualis
inhaerentem tunc sequitur quod universale non sit elementum
[illegible] magis substantiarum [illegible] quod substantiam
magis dicitur prius [illegible] sic si di-
camus quod vox invisibilis est elementum loquelae hoc
non est verum quod sic elementum inquantum [illegible]
[illegible] [illegible] est enim [illegible]
[illegible] [illegible] elementum et prius [illegible]
ita [illegible] quod infinitum elementum
[illegible] hoc dicitur [illegible] quod magis [illegible] quod
[illegible] quod infinitum [illegible] dicit. et quod
non est in actu infinitum. potest 3am rationem et
est talis. si dicitur infinitum actu separatum quod
[illegible] sit substantia per se [illegible] quod [illegible] per
[illegible] est infinitum sed hoc est impossibile quod tunc
[illegible] essent infinita tunc vel [illegible]
[illegible] toti quod [illegible] est impossibile sed quod sit dare
infinitum et separatum [illegible] hoc [illegible]
[illegible] quod dicit sic. [illegible] est quod non est dare
universale actu separatum sed [illegible] quod [illegible]
per [illegible] esset universale [illegible] quod in separabili
a [illegible] non dicit quantitatem et [illegible]
sed quod universale [illegible] substantia separata non dicitur
de subiecto. i. de [illegible] sed quod [illegible] sit universale et
[illegible] i. quantitas eius. hic autem esse non
[illegible] non ita sit quod [illegible] de infinito est
infinitum. sed in aliquo [illegible] in infinito

quod non esset infinitum aliquid esset finitum pro-
quantitatis cuius et non esset quantitas ad eundem
cuius sit quantitas eadem quia pars sit de infinito quaelibet
pars sit infinita. Hoc enim separatum aut sit partibile
aut impartibile. Si partibile tunc sequitur quod quaelibet
pars eius sit infinita quia quo separatum sit vel
sit in eo quod non sit ipsa quantitas quia sit infinitas
et sic quaelibet pars eius sit infinita sicut quaelibet pars
aeris sit aer et ideo dicitur si illud infinitum sit
separatum et substantia separata. Si autem dicas quod
hoc separatum sit indivisibile sequitur quod non sit quantum
et per consequens quod non sit infinitum quia infinitum sit passio
quanti. Tunc quia infinitum non posset esse substantia se-
parata nec esset sicut accidens inhaereret alicui
subiecto. Si autem [illegible] sit quod non
dicitur ponentibus [illegible] et [illegible] sicut magis substantiam
[illegible] accidit sicut aer et unus pars. **Ulte-
rius** sit quod ista possibilis aliter formatur
quod forte sit pars sic hoc separatum quod ponitur aut
sit divisibile aut indivisibile. Si indivisibile
ergo non sit quantum; si non sit quantum ergo nec
infinitum. Si autem sit divisibile sequitur quod quaelibet pars
eius sit infinita quia in eo non differt infinitas
et cuius sit quantitas. Quod autem quaelibet pars sit
infinita hoc sit impossibile. Impossibile sit ergo quod hoc
separatum sit divisibile. Ergo non potest poni nec
sit divisibile nec sit indivisibile. **Que-
ritur aliquid unum** scilicet ista quaestio:
si infinitum ponitur separatum ergo in eo non
differt infinitum et esse infiniti, id est quantitas cuius
[illegible] quia hic sit differentia inter ea quae habent esse
per proportionem et ea quae habent esse per [illegible]
in illis enim quae habent esse per proportionem differt
proportio et non proportionata; in eo autem quod
[illegible] non sit dare illud dicitur proportionale
et proportionatum. Sic si calidum proportionatur ca-
lefacere dicimus quod differt caliditas proportionata
et subiectum proportionis calefacere. Si autem
esset dare aliquid calidum separatum in eo non
differret caliditas et cuius sit caliditas quia si
quod dicitur in eo non esset nisi caliditas quia si
differret in eo caliditas et cuius sit caliditas
aliquid esset in eo quam caliditas et non
esset caliditas separata cuius contrarium supponitur.
Sic in his ergo quae sunt talia per proportionem
differt [illegible] et cuius forma; in illis autem quae sunt
separata et quae sunt talia per se non differt

ad propositum. Si ergo infinitum ponitur sic probat
bene [illegible] in his [illegible] infinitas quia
sit quantitas infiniti esset proportionata [illegible]
[illegible] si autem ita esset esset dare dicimus
proportionare et quantitatem proportionatam et
differret infinitas et esse infiniti, id est differret
id quod proportionatur infinitati quia hic non infinitas
et quantitas infiniti quia hic non esse in-
finiti. Si autem infinitum ponitur separatum
non differt infinitas et cuius sit infinitas, non esset
nisi infinitas tantum et non esset separata ex
quo esset aliquid aliud quam infinitas. Si ergo
infinitas ponitur separata ut ponunt isti
dicimus quod sit idem infinitum et esse infiniti quia idem sit
infinitas et cuius sit infinitas. **Et quaeret aliquis**
unum scilicet ista quaestio: si infinitum sit substantia
non de subiecto dicta in isto non differt infinitum
et esse infiniti. Dicimus sit quod hic quaestio per
declarationem duobus modis. Unus sit quod duobus modis
magis facit ad propositum. Primus modus sit
faciendo differentiam inter ~~per~~ substantiam
et accidens. Secundus modus sit faciendo differentiam inter
formas materiales et immateriales. Primus patet
sic: hic sit differentia inter substantiam et accidens quia natura
accidentis sit natura in alio. Natura autem substantiae sit
non esse in [illegible] natura et cuius sit natura
[illegible] in substantia differt substantia et cuius sit substantia
esset substantia et sic sit abire in infinitum
[illegible] non differt substantia et cuius sit substantia nisi
forte [illegible] aliquid dicatur [illegible]
[illegible] dicatur [illegible] inter
substantiam [illegible]. Hoc viso patet quod quando
si infinitum esset accidens differret infinitas
et cuius sit infinitas et sic differret infinitum et
esse infiniti. Et ratio quia in accidente differt natura
et cuius sit natura. Si autem infinitum sit substantia non
dicta de subiecto non differret natura et cuius sit
natura, alias substantia esset substantia ut dictum
est, et non differret infinitum et esse infiniti.
Sic ergo patet prima via. Secunda via patet faci-
endo differentiam inter formas materiales et im-
materiales. Forma enim materialis sit forma recepta in
alio quia in materia et ideo differt forma et cuius sit forma
quia differt materia et forma et quia forma [illegible]
[illegible] quantitas [illegible] ab ea [illegible]
~~quantitas~~ quantitas et esse non differt cuius
sit quantitas et quantitas. Si [illegible] forma [illegible]
[illegible] quantitas. Formae autem in-

312

naturales hoc non intelligitur quod sit completum in actu et
in eo non dicitur forma et cum hoc forma quod non sit
nisi forma. Videndum autem est aliquo modo quod
fiat forma et cum hoc forma non sit principalis specu-
lationis hoc in verum est quod sit in eis dicitur
forma et cum hoc forma non fuerit parte forme quia
pura forma non est nisi forma. Ad propositum quod sit
continuum esse una dicta de alio id est esse forma dicta
de una differentia continuitas, [?] infinitum et continuum
id est una cum hoc illa continuitas. Sed autem continuum est
subiecta non dicta de subiecto id est subiecta in materialis
non dicit continuum et esse infinitum id est non dicit continuitas
et cum hoc infinitas sicut patet per ista. Secundo quaeritur
aliquis unde sit ista quaestio in infinito
separato utrum esse infinitum et esse continui
quibus partes infiniti est infinita, dicimus quod sicut
est infinitum et esse infiniti ut iam declaratum
est ut hoc continuitas et cum hoc infinitas ita
quod in infinito nihil est nisi continuitas. Si vero
in infinito esset infinitum et aliquid quod in-
finitum differret infinitas et cum continuitas
cum quaerendo iam dictum est. Et ideo partes sunt in infinito
quibus partes essent ista imaginabimur ideo quod
dicere aliquod infinitum separatum implicat
contradictionem. Si vero separatum non dicit in eo
quantitas et cum hoc quantitas et ita quantitas
in eo quantitas et cum hoc quantitas et ita
quantitas est in eo non est nisi infinitum. Si
autem est infinitum est quantum, si autem est quantum
dicitur pars a toto et ita est aliquid aliud
quam totum pars vero non est totum et partes sunt
aliquid alia quantitas quam pars non est quanti-
tas totius. Sed ut in illis quantitas totius
non est partium et sic inquantum est separatum quibus
partes infiniti est ista inquantum autem est quan-
titum partes non est infinita quia pars non equatur toti

Quod autem in sensibilibus non sit

postquam probat quod non sit dare continuum
in actu quod sit separatum a sensibilibus, dividitur in duas
partes quia secundo hic probat per rationes probabiles, secundo
per rationes naturales ibi naturaliter autem. Prima in duas
quia primo probat quod non sit dare corpus infinitum, secundo
probat quod non sit dare numerum infinitum ibi neque numerus.
Probat quod primo quod non sit dare corpus infinitum quia
secundo tunc ultimum determinatum et infinitum sed omne
corpus sive sit naturale sive sit mathematicum est terminatum
determinatum superficie quod ultimum corporis est continuum.
Hoc sit quod dicitur ratio quod uniuscuiusque [...] quod

non sit dare corpus continuum in sensibilibus. Secundo cum corpus
penitus quod sit determinatum superficie ultimo quod corpus
neque sensibile est naturale neque intellectuale id est
mathematicum et infinitum determinatum dicit neque
numerus probat quod non sit dare numerum infinitum et secundo
est ultimum numerabile sed continuum quod numerabile
est pertransibile infinitum autem non potest pertransiri. Vel
autem numerus est numerabilis quod ultimum numerus est continuum
et ideo quod dicitur licet quod mathematicus est quod numerus neque
est separatus nec est infinitus. Vel secundo est quod omne nume-
rabile est pertransibile continuum autem non potest per-
transiri vel autem numerus est numerabilis quod ultimum
numerus est infinitus et ideo dicit licet quod mathematicus
est quod numerus vel est separatus vel est infinitus. Vel secundo
est quod omne numerabile vel est numerus vel est habens
numerum. Notandum est quod numerus vero est numera-
bilis est secundum eum vocatur numerabile esse mensu-
rabile. Et ideo omnis numerus sit mensurabilis
per unitatem ideo quod omnis numerus sit numerabilis
sic ergo bene dictum est quod numerus numerabilis est
vel est mensurabilis. Alia vel sicut quod mensura-
tur et numeratur per unum sicut dicit homines nume-
rantur per decadas. Unde ergo est ordo quod primo
numerus mensuratur per unitatem et postea numerus me-
suratur et numerat alia. Et hoc est quod dicit philosophus
quod omne numerabile vel est numerus vel est habens numerum,
quod numerus numerabilis est per unitatem et numerata numerum
per numerum. Notandum est quod hic rationes sunt
dicuntur probabiles et non naturales, cum secundo est quod
non sumuntur ex propriis naturae secundum quod licet
praedictis probabilibus [struck through] non necessariis. Non
vero ratio hic naturam oportet adiuvandum. Quia
vero dicitur in prima ratione quod determinatum corpus est quod
sit determinatum superficie dicit adversarius quod
hoc est de ratione corporis infiniti. Secundo quod dicitur
quod omnis numerus est numerabilis dicit adversarius
quod ista intellecto ista non debet vocari numerus
secundum quod dicit naturaliter autem postquam probavit
quod non sit dare infinitum per rationes probabiles hic
probat quod non sit dare per rationes naturales et dividitur in
duas partes quia primo hoc probat rationibus simplicibus
corporis activi et passivi, secundo hoc probat rationibus
simplicibus corporis loci et locati ibi adhuc sensibile
corpus autem primo potest talem rationem. Omne corpus
vel est compositum vel simplex sed neque compositum vel neque
simplex est continuum ergo nullum corpus est infinitum
hic autem hoc secundo duas partes sicut quod corpus compositum

et corpus simplex non sit infinitum. Et primo dicit quod potest probari quod corpus compositum non sit infinitum. Secundo quod corpus simplex. Circa primum dicit ergo primo quod manifestum est ex rationibus naturalibus quod nullum corpus neque compositum neque simplex sit infinitum. Quod non corpus compositum non sit infinitum hoc manifestum est si supponamus quod elementa sint finita multitudine. Non enim potest corpus esse infinitum quod omnia elementa sint infinita quantitate vel quod unum eorum sit infinitum quantitate videlicet aut impossibile. Si enim unum eorum esset infinitum quantitate et alia finita necesse esset quod elementa que sunt in mixto non equarentur quia infinitum non equatur finito. Cum tamen oporteat elementa contraria existentia in mixto ad quandam equalitatem. Nec etiam potest dici quod unumquodque elementorum sit infinitum. Cum enim sit quod corpus est quod extendatur in omnem dimensionem scilicet in longum latum et profundum, corpus vero infiniti esset quod haberet infinitam in omnem dimensionem scilicet in longum latum et profundum. Si autem ita esset unum corpus infinitum totum occuparet in omnem dimensionem et non compateretur secum aliud corpus. Et ideo impossibile est ponere duo vel plura infinita. Notandum tamen est quod corpus compositum esse infinitum potest intelligi duobus modis. Uno modo quod elementa sint infinita multitudine utrumque corpus sit compositum ex elementis infinitis et hoc est quod non est possibile videlicet quod non corpus compositum componitur ex eis compositum. Videlicet enim quod elementa neque componunt corpus compositum non sunt nisi quatuor et quinque elementa componentia sunt finita. Secundo modo potest intelligi quod omnia elementa componentia corpus infinitum sint finita multitudine tamen omnia ea sint infinita quantitate et hic modus etiam non est possibilis quia ideo est impossibile quod dare plura infinita actu. Unum enim corpus infinitum totum occuparet. Tertio modo potest intelligi quod elementa componentia sint finita multitudine et ille modus etiam non est possibilis quia ideo est quod elementum infinitum corrumperet omnia alia elementa finita quibus contrariatur. Non enim est dare nisi unum elementum quod ponitur infinitum. Deinde cum dicit neque unum potest quod corpus simplex non potest esse infinitum. Potest intelligi duobus modis. Uno modo quod ponatur aliquod corpus aliud praeter quatuor elementa esse infinitum. Secundo modo quod ponatur aliquod corpus

de numero quatuor elementorum esse infinitum. Primum autem est impossibile. Quod ideo est quia si esset dare corpus aliud a quatuor elementis oporteret quod contraria contrahit resolveretur non solum in quatuor elementa sed etiam in illud corpus aliud quia unumquodque in ea resolvitur ex quibus componitur. Videmus autem quod contraria contra non resolvuntur nisi in quatuor corpora elementalia. Secundo etiam modus est impossibilis nam si unum quatuor elementorum esset infinitum corrumperet omnia propter infinitatem potentie ita quod omnia elementa converterentur in illud et sic non esset dare quatuor elementa. Vasta hac secunda parte littere quae dicit quod non est possibile quod aliquod unum corpus simplex sit infinitum. Non enim possumus dicere quod hoc corpus simplex ex quo ponitur infinitum sit corpus aliud a quatuor elementis sicut quidam dicunt qui ponunt aliquod corpus aliud a quatuor elementis ex quo generantur que generantur. Si enim tale corpus poneretur ex quo generantur que generantur oporteret quod sicut istud corpus esset principium generationis ita esset ultimum resolutionis unumquodque enim in ea resolvitur ex quibus componitur. Quod autem contraria resolvantur in aliquod quintum ad elementa hoc non videmus. Nec etiam potest poni quod hoc corpus infinitum sit unum de quatuor elementis. Eadem ratione quia si hoc corpus infinitum poneretur non posset poni aliquod elementum praeter istud et hoc quia omnia secum illud converterentur in illud. Nam illud elementum infinitum ageret in omnia alia propter contrarietatem quam habent inter se elementa. Agendo autem propter infinitatem potentie converteret omnia in se ipsum ita quod sicut dixit Heraclitus contingeret aliquando omnia fieri ignem et ideo si illud elementum infinitum esset ignis. Et autem ideo non solum potest quod impossibile est quod unum de numero quatuor elementorum sit infinitum sed etiam potest quod impossibile est quod aliquod elementum aliud a quatuor elementis sit infinitum et quia tale elementum si poneretur esset contrarium aliis quia omnis transmutatio est ex contrario in contrarium sicut calidum infrigidatur. Tale autem corpus si poneretur esset principium transmutationis. Si autem istud corpus esset contrarium aliis ageret in illa. Agendo autem propter suam infinitatem aliquid omnia converteret in se. Notandum est quod Heraclitus posuit quod ignis est maxime activus et ideo propter suam activitatem contingit quod aliquando omnia fiunt ignis quia propter suam activitatem omnia convertit ad se. A simili arguit Philosophus quod si esset dare corpus infinitum converteret propter

sint accidentia omnia generata ad se. Secunda
dicit quod [illegible] philosophi probaverunt quod
non sit dare corpus infinitum complete actu et
passive hoc illud idem potest [illegible] loca et
dimensionem in loco partes sunt quod [illegible] quod
adducat rationem totalis autem [illegible] adhuc
[illegible] philosophi corporis [illegible] totalis autem
prima [illegible] si corpus poneretur infinitum vel partes
eius sunt eiusdem speciei vel dissimilis speciei si vero
primo modo non est [illegible] potest corpus infinitum
nullo modo potest poni infinitum [illegible]
dissimiles partes prima patet quia corpus non potest
esse infinitum si partes sunt eiusdem speciei [illegible]
quod corpus non potest esse infinitum si partes sunt
dissimilis speciei primo quia potest primo [illegible]
[illegible] autem dissimiles [illegible] prima. Ad evi-
dentiam notandum quod si corpus poneretur infinitum
et partes eius omnes eiusdem speciei oporteret quod tale corpus
esset in aliquo loco [illegible] locus vel totus
esset naturalis cuilibet parti talis corporis vel totus
innaturalis vel partis eius naturalis et partis eius innaturalis
Si primo modo dicatur scilicet quod [illegible] eius
erat quod [illegible] in loco naturali et sic quiesceret naturaliter
Si secundo modo ponatur scilicet quod [illegible] eius semper
moveretur [illegible] locus [illegible] naturalis et
sic [illegible] quiesceret [illegible] non
potest esse [illegible] quia totum corpus [illegible] unius
rationis et locus erit unius rationis et sic non
erit dare locum naturalem quia locus naturalis
et innaturalis sunt diversarum rationum [illegible]
[illegible] quod non potest dari corpus
simplex infinitum. [illegible] quia si daretur esset naturale
quo loco et [illegible] esset locus [illegible] parte
[illegible] locus totius terrae et partis terrae Si
vero tale corpus poneretur quod esset eiusdem speciei aliter
partes eius vel semper moverentur vel [illegible]
[illegible] moveretur si locus ille esset innaturalis
toti esset innaturalis parti [illegible] locus totius
[illegible] si locus esset naturalis
toti non [illegible] esset dare quod quiesceret in uno
loco et in alio moveretur puta quod quiesceret [illegible]
[illegible] et moveretur quod esset [illegible] et hoc quod non
esset dare [illegible]
[illegible]
[illegible] alio loco [illegible] terrae [illegible]
[illegible] infinitum [illegible] corpus infinitum

non [illegible] dare locum [illegible] moveretur et locum [illegible]
et hoc quod totus locus [illegible] naturalis corporis et partis cor-
poris vel totus innaturalis [illegible] infinitum
[illegible] in loco [illegible] locum infinitum et quo po-
[illegible] hoc esse [illegible] erit [illegible] et [illegible]
[illegible] moveretur non moveretur et [illegible]
moveretur non [illegible] **Notandum** quod [illegible]
[illegible] fundatur super duo fundamenta primum funda-
mentum est quod unumquodque corpus simplex [illegible] tale
[illegible] locum [illegible] et [illegible] locus naturalis et
[illegible] locum [illegible] moveatur et [illegible] locus innaturalis
[illegible] fundatum [illegible] quod si esset dare corpus infinitum
non esset dare [illegible] ista duo
loca [illegible] quod corpus infinitum totum occuparet
[illegible] totum occuparet [illegible] locus esset
naturalis vel totus innaturalis [illegible] corporis et
[illegible] partis eius [illegible] et sic [illegible]
[illegible] Secundum [illegible]
autem dissimiles [illegible] quod non potest ponere infinitum
quod [illegible] dissimilibus speciebus dicens quod si
[illegible] corpus totum [illegible] dissimilium speciei [illegible] quod loca
sunt dissimilia [illegible] quod corpus non potest
unum [illegible] quidem contractum quod [illegible] sunt
dissimiles speciei non sunt unum [illegible] continuum
[illegible] potest [illegible] corpora [illegible]
[illegible] componat unum corpus [illegible]
[illegible] finita [illegible] finiti [illegible]
[illegible] illud corpus quod [illegible] sunt [illegible]
[illegible] quod [illegible] non potest
[illegible] aliquod infinitum nisi ponatur quod unumquodque
[illegible] infinitum [illegible] et [illegible] quod sic
esset dare plura infinita [illegible] non [illegible]
quod aliquod [illegible] infinitum puta
[illegible] aqua et alia non [illegible] hoc [illegible]
[illegible] quod istud infinitum corpus [illegible] omnia
alia [illegible] in [illegible] et sic
omnia [illegible] in se [illegible] quod
omnia [illegible] sunt infinita [illegible]
[illegible] corporum quod si [illegible]
plura sunt [illegible] quod loca [illegible] infinita
loca [illegible] non [illegible] infinita [illegible]
et [illegible] **Notandum** quod [illegible]
in brevi [illegible] ista partes [illegible] corpus
infinitum non potest esse [illegible] hoc enim
[illegible] finire [illegible] infinite [illegible]
[illegible] non potest esse quod [illegible]

sit corpus infinitum in potentia quod omne illa sit
quantitate infinita vel alterius illorum sit continuum
et secundo quod impossibile est esse ipsi non sint esse contra
certo quod ipsius corporis esset infinite et ipsius locorum
ipsius autem locorum sunt differentie ergo et ipsius corporis
Deinde cum dicit · totaliter autem potest ratio ter-
tia que est talis si quod dare corpus grave et leve
est dare sursum et deorsum sed autem est dare et
sursum et deorsum non est dare corpus continuum
quod in corpore infinito non sunt ille differentie scilicet sur-
sum et deorsum et quod dicit terra quod utrumque possibile
est quod corpus sit infinitum et quod corpus habeat
eam Si in omne corpus sensibile habet gravitatem
aut levitatem ergo omne corpus sensibile vel fertur
ad sursum vel fertur ad medium sed in infinito
autem nec secundum totum nec secundum partem potest in-
veniri sursum et medium Si in dividatur
infinitum non erit assignare quod haec pars sit sur-
sum et haec deorsum quod vel quod haec pars sit extremi
et haec sit medium **Notandum** quod quod
finitum est quod caret extremo et ideo extremi
repugnat infinito Si autem ideo extremum re-
pugnat infinito sed repugnat etiam ideo medium
quod dicitur ratione medii est quod sumitur secundum distantiam
equalem ad suum medium extremum vero ergo
non est extremum non erit medium et ergo
in infinito sit extremum ergo non erit medium
Deinde cum dicit adhuc omne sensibile potest ratio
quarta et est talis si corpus sensibile est infinitum et
locus est infinitus quia locus et corpus proportionantur sed
quod est impossibile quod differentie loci est quod habeat
differentias et finitas (corrected above the line) distantias ergo
autem est impossibile quod sit corpus infinitum hoc
est quod dicit quod omne corpus sensibile est in
loco · ipsius autem loci sunt sursum et deorsum
ante et retro dextrum et sinistrum quod quidem
ipsius non possunt poni in corpore infinito **No-
tandum** est quod in sursum est maxima distantia
secundum dyametrum longitudinis vero autem est maxima
distantia est finita distantia et ideo sursum et deor-
sum non possunt poni in infinito · Item dextrum
et sinistrum dicunt maiorem distantiam et
sumitur secundum dyametrum latitudinis et ideo ista
non possunt poni in corpore infinito Item ante
et retro dicunt maiorem distantiam et sumitur
secundum dyametrum profunditatis et per consequens

et retro non possunt poni in infinito corpore hoc
est quod dicit [illegible] si sit distantia dare impossibile
est quod detur corpus infinitum Deinde cum dicit totaliter
autem ponit rationem quintam et est talis si impossibile
est locum esse infinitum impossibile est corpus esse infi-
nitum · locum autem esse infinitum est impossibile quod
ratio est quod est in loco et maius loco hoc est dicit
quod sit non est dare aliud quod non sit in aliqua
parte ita non est dare locum quod non sit maior
parte loci quod ipsius est deorsum sursum vel deorsum vel
aliquod aliud istarum differentiarum autem ideo ipsius finita
est quod terminus **Notandum** est quod ratio potest
in brevi quod si sit dare locum infinitum
non erit infinite quod omnes ipsius loci finitas est sed quod
locus sit et non sit infinite infinite est impossibile ergo
et similiter quod sit locus infinitus Si autem locus
non est infinitus nec corpus Deinde cum dicit infinitum
autem · ostendit quomodo infinitum reponitur diversimode scilicet
in magnitudine dicendo quod infinitum non in[illegible]
in rerum natura quod una ratio ratione univoca in magnitu-
dine et motu et tempore sed secundum prius et posterius
infinitum in posterioribus in magnitudine enim
aliquod motum localem vel alterationem vel augmentationem
motus autem habet infinitatem a magnitudine
tempus autem est infinitum propter motum **Notandum**
est quod infinitum dicitur primo est magnitudo ideo at
quantitas primo solum est magnitudinis et a quantitate
magnitudinis motus habet quantitatem et patet in
motu quod continuus motus localis accipitur
secundum continuitatem magnitudinis. hoc etiam patet in motu
augmenti quod secundum additionem magnitudinis attenditur
augmentum sicut secundum diminutionem diminutione attenditur
diminutio hoc etiam patet in motu alterationis
quia licet secundum quod attenditur alteratio
per actus et virtutes secundum (ad) diversitatem magnitudinis
intensio et remissio secundum quam
attenditur motus qualitatis et hoc est quod corpus quan-
tum magis vel minus propter quantitatem
sic ergo patet quod in istis motibus attenditur quantitas
motus secundum magnitudinem · tempus autem habet
quantitatem a motu · tempus autem dicitur habere
quod sit numerus est quantitatem habet continuitatem
ideo sicut dicitur quod denarius dicitur quod quidem
numerus est quod est compositus in aliquo quanto
sic inpartitur vel in aliquo ponitur

Transmutatur autem. Postquam philosophus
continuavit quod quae dicta sunt in 3°
physicorum de motu et infinito, hic continuat
quod quae dicta sunt in 3° physicorum [illegible] mo-
tus. Et dividitur in duas partes quia primo
dividit motum in species. Secundo declarat
de quibusdam [illegible] motus [illegible]. Prima
autem prima in duas partes quia primo dividit
[illegible] [illegible] in species [illegible] motus.
[illegible] prima in duas [illegible] quia primo ponit
quae notanda ad propositum. Secundo ostendit quod haec species mu-
tationis [illegible] autem non sunt [illegible] actus ipsa in 3°
sunt tria quae permittit [illegible] et autem aliquid
quod movetur. Permittit primo [illegible] quod
quod movetur per se quod per accidens et quod partes sunt
actus [illegible] eo modo quo dicimus musicum
ambulare eo quod subiectum cui accidit esse
musicum ambulat. Secundo autem permit-
titur aliquid, dicimus [illegible] quod totum permuta-
tur quod pars permutatur, sicut dicimus quod oculus sanatur
quod oculus sanatur. Tertio modo [illegible] aliquid quod mo-
vetur per se [illegible] non per accidens nec per partem.
Notandum [illegible] quod ars [illegible] [illegible]
quod per accidens [illegible] [illegible] per se [illegible] quod [illegible]
[illegible] dividit [illegible] motum in [illegible] species
[illegible] primo dividit motum per accidens a motu
per se quia dicit [illegible] quoddam [illegible] mo-
tum per accidens et de hoc [illegible] [illegible] [illegible] ars.
quoddam [illegible] [illegible] per se et [illegible] quod debet
dividi in [illegible] species quoddam [illegible] [illegible]
per se sicut alteratio, quoddam sicut augmentum,
quoddam sicut motus localis. Notandum
quod movetur per accidens dicitur quod movetur
ad motum alterius. Hic autem [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] sicut dicimus quod accidens movetur
ad motum subiecti. Secundo modo eo modo quo di-
cimus quod forma substantialis movetur ad motum
[illegible] sicut nauta [illegible] per accidens movetur
[illegible] quod [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Tertio modo
sicut contentum movetur ad motum continentis sicut
[illegible] [illegible] per accidens movetur [illegible] No-
tandum quod quod aliquid movetur [illegible] aliquid
[illegible] alterius [illegible] per accidens et [illegible] [illegible]
[illegible] aliquid quod movetur per partem [illegible] movetur
[illegible] per accidens quod [illegible] aliquid [illegible] partes
[illegible] per [illegible] alterius. [illegible] Notandum

[illegible] quod movetur per partem [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] movetur per accidens et movetur per se in [illegible]
[illegible] quod [illegible] aliquid movetur per accidens [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] aliquid [illegible] per se [illegible] [illegible]
per se [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] per se [illegible] autem
nec omnis [illegible] [illegible] toto nec omnis [illegible]
[illegible] et [illegible] quod [illegible] aliquid [illegible] partem nec
omnis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] per se et [illegible]
omnis [illegible] alterius [illegible] quod sicut omnis per accidens
[illegible] [illegible] partes [illegible] [illegible] movetur [illegible]
[illegible] et per accidens [illegible] ad [illegible] est autem ali-
quid et in movente. Permittit [illegible] dicens
quod per se et per accidens et per partem [illegible] [illegible]
[illegible] movetur [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] dicimus non aliquid movens per accidens eo modo
quo dicimus quod album [illegible] quod [illegible]
[illegible] dicimus vel aliquid movens per partem
eo modo quo dicimus quod [illegible] [illegible] quod ma-
nus [illegible] [illegible] per [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] dicimus aliquid movens per se et primo [illegible]
per partem nec per accidens eo modo quo dicimus
quod medicus per se sanat et non per accidens nec
per partem. Notandum [illegible] [illegible] [illegible]
aliquid aliquid per se [illegible] aliud autem [illegible] al-
terius aliquid autem per partem [illegible] [illegible]
[illegible] alterius nec omnis [illegible] [illegible] [illegible] ita
[illegible] et [illegible] et [illegible] [illegible] movens [illegible]
[illegible] aliquid [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] aliquid permittit [illegible] [illegible] notandum
quod quod [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] autem [illegible] movetur [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] motus [illegible] [illegible]
[illegible] motus [illegible] aliquid quod movetur [illegible]
quo movetur et [illegible] [illegible] movetur et [illegible] ad quem
movetur [illegible] autem [illegible] [illegible] [illegible] vel [illegible] vel [illegible]
[illegible] quod [illegible] ad [illegible] [illegible] autem qua-
[illegible] ad alterationem. Locus autem [illegible] ad mo-
tum localem ita quod [illegible] motus sive [illegible]
[illegible] sive [illegible] [illegible] [illegible] non movetur [illegible]
motus [illegible] [illegible] motus movetur [illegible] non [illegible]
[illegible] vel motus non [illegible] motus sicut caliditas
motus non [illegible] [illegible] calefactio. [illegible] [illegible] [illegible]
non [illegible] [illegible] doctrina [illegible] via ad [illegible] No-
tandum [illegible] [illegible] permutatur [illegible] [illegible]
ad propositum [illegible] [illegible] [illegible] notandum
quod [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] motus [illegible] [illegible]

mutacionem instantaneam secundo autem ~~motum~~
~~[illegible]~~ mutacionem instantaneam non accidit pervenire -
moveri nec pervenisse moveri sed pervenit terminus
motus. Tertio Philosophus volens concludere mutacionem
non motum instantaneam aliquam permutacionem
tertio motus dicendum quod terminus non est motus
sicut calidum non est motus sed calefactio quia
dicit Philosophus secundum terminum ita accipitur instantanea
motus quod tamen terminus non est motus. Nota
tamen quod [illegible] quod motus tamen sic dicitur
infinitum. terminus autem ut sic adhuc non
[illegible] et ideo bene dicit Philosophus quod terminus
motus non movetur. Notandum quod aliquis
motus non terminatur ad motum. Si autem terminus
motus esset motus, motus terminaretur ad
motum et motus terminaretur ad terminum secundum
mobilem. Quod dicit Philosophus quod terminus motus
non est motus. Secundo dicit quod autem non
secundum accidens. Concludit mutacionem instantaneam
et [illegible] facit quod primo dicit quod tertio instantanea mutacio
[illegible] secundo dicit quod duae instantaneae mutaciones non sunt
motus tertio concludit quod sola una instantanea mutacio
est motus [illegible] si [illegible] non [illegible]
[illegible] autem non est motus. Ista [illegible] quod
[illegible] quaedam [illegible]
[illegible] concludit instantaneam mutacionem primum autem
dicit quod prima quod mutacio est et non secundum accidens
non est mutacio [illegible] terminus sed mutacio terminus
[illegible] aliquid oppositum [illegible]
est mutacio [illegible] sicut quod aliquid permutatur de albo
ad nigrum [illegible] ad [illegible]
[illegible] quod [illegible] aliquo modo [illegible]
[illegible] sicut quod aliquid mutatur de
nigro in fuscum. fuscum aliquo modo [illegible]
albi [illegible] est mutacio contraria sicut quod aliquid
permutatur de esse [illegible] non esse. Notandum
quod in mutacione est terminus a quo [illegible]
[illegible] quod non possit sic [illegible] ad
[illegible] hoc [illegible] oppositum. Et ideo bene
dicit Philosophus quod mutacio est [illegible] est mutacio contraria
mutacione autem [illegible] esse mutacio
terminus non oppositus. Si enim aliquid mutatur
[illegible] de albo in nigrum [illegible] quod
quod [illegible] mutatur in nigrum [illegible]
[illegible] in dulce quod [illegible] dulce non oppositur

albo [illegible] mutatur nigrum
[illegible] dicit primum autem [illegible]
[illegible] ad [illegible] Notandum quod [illegible]
mutacio [illegible] accidit [illegible] oppositum [illegible]
quod [illegible] instantanea [illegible]
[illegible] mutacio oppositum [illegible] autem [illegible]
[illegible] oppositum [illegible] esse [illegible]
quod terminus ad quem [illegible] dicit aliquid positum oppo-
situm ad quem positus sicut album [illegible] terminus
[illegible] oppositum nigro [illegible] hoc [illegible] esse
quod terminus ad quem [illegible] nullum dicit positum oppo-
situm ad quem [illegible] dicit aliquid positum [illegible]
modo quod opponitur non esse [illegible] ad quem [illegible]
esse [illegible] ad quem [illegible] modo [illegible]
quod terminus ad quem [illegible] dicit positum oppo-
situm ad quem [illegible] nullum dicit positum sic
ut sic terminus ad quem ~~[illegible]~~ est et terminus
ad quem non esse [illegible] modo oppositum
sicut [illegible] secundum [illegible] modo positivum [illegible]
est mutacio [illegible] est mutacio positivum terminum po-
situm et hanc vocat Philosophus de subiecto in sub-
iectum. Secunda est mutacio terminus positivus a quo et
terminus [illegible] ad quem et hanc vocat Philosophus
de subiecto in non subiectum. Tertia est [illegible]
mutacio terminus non positivus a quo et positivus
ad quem et hanc vocat Philosophus de non sub-
iecto ad subiectum. Quarta autem [illegible] mutacio
[illegible] sit mutacio duos terminos non positivos
non potest dari. Et quod ut dicitur est mutacio
[illegible] est mutacio [illegible] autem non oppo-
[illegible] [illegible] sicut dicit
quod [illegible] quod permutatur ut dicitur est [illegible]
[illegible] quod permutatur de subiecto in sub-
iectum hoc est [illegible] in positivum [illegible]
[illegible] non subiecto in non subiectum hoc est [illegible]
non positivo in non positivum [illegible] non
subiecto in subiectum hoc est [illegible] non positivo in
positivum [illegible] subiecto in non subiectum
hoc est [illegible] positivo in non positivum [illegible]
autem hic subiectum quod [illegible]
[illegible] [illegible] autem [illegible]
instantanea mutacio una quae est a subiecto in sub-
iectum alia quae est a subiecto in non subiectum
tertia quae est a non subiecto in subiectum. [illegible]
non subiecto [illegible] in non subiectum non est mutacio

certo quod inter non subiectum et non subiectum hoc
est inter negationem et negationem non est mutatio
cum dicitur quod negatio non opponitur negationi
nec contrarie nec contradictorie. Sed autem mutatio
quaedam est ex non ente subiecto in subiectum
est ex non esse in esse et est inter contradictoria quae
quidem mutatio dicitur generatio quae quaedam generatio
simpliciter est ad esse simpliciter, idest ad esse substantiale dicitur
generatio simpliciter. Sed autem est ad esse secundum quid
idest ad esse accidentale dicitur generatio secundum quid.
Illa autem mutatio quae est a subiecto in non sub-
iectum, idest ab esse in non esse dicitur corruptio. Consequenter
ostendit aliquis unde possit esse aliqua mutatio
ex non subiecto in non subiectum ita quod
sint duo similes mutationes dicitur quod sic quod aliqua
mutatio est ex albo in nigrum. Album autem
est non nigrum. Nigrum autem est non album
et illa mutatio quae est ex albo in nigrum
est ex non nigro in non album. Ad oppositum
est philosophus in textu dicens quod sic non est
mutatio ex non subiecto in non subiectum hoc
est ex negatione in negationem. Cum dicitur quod
non est oppositio possunt inter negationes et negationes
sicut inter non album et non nigrum. Opposita
enim non verificantur de eodem. Non album
autem et non nigrum possunt de eodem simul veri-
ficari. Per accidens autem potest esse mutatio ex
non subiecto in non subiectum inquantum
scilicet inter ista potest esse aliquod oppositorum et non al-
terum negationi similiter. Hoc enim non album
non opponitur non nigro sed non album
quod est in nigro opponitur non nigro quod est in
albo et sic inter ea est mutatio per accidens et
non per se quod ea non quae est in opposito est in mutatione
per accidens. Secundo [illegible] dicit. Sed utrumque non
ens dicitur quod duae sunt mutationes secundum illa
quae a non subiecto in subiectum est generatio
et illa quae est a subiecto in non subiectum est
corruptio non sunt motus, et probat quod generatio
non est motus. Secundo concludit idem de corrup-
tione quae nec utraque [illegible] motus quod
primo ostendit quod generatio non est motus per ratio-
nem. Secundo per aliud [illegible] et [illegible] omne quod movetur
potest [illegible] et [illegible] non ens non
non movetur sed generatio est non entis ergo generatio
non est motus. Secundum [illegible]

contingunt simpliciter non ens volens ostendere
de quo non contra [illegible] dicitur quod non movetur
volens ostendere quod non ens per generationem
dicit quod non ens dicitur multipliciter, uno
dicitur non ens secundum compositionem et divisionem quod scilicet ea
quae sunt apta nata dividi componuntur sicut
ad dicendum homo est asinus vel quod aliqua
quae sunt apta nata componi dividuntur sicut
quando dicitur homo non est animal et talis non ens non
movetur. Secundo modo dicitur non ens quod est ens in
potentia quod opponitur enti in actu simpliciter quod de
se nullum habet actum et tale ens non movetur
quod motus est entis actu. Tertio modo dicitur
non ens simpliciter quod [illegible] est ens secundum sicut dicitur
non album et non bonum. Potest enim esse quod unum
et idem est homo et simpliciter ens secundum et tamen non album
et sic est non ens secundum quid et tale non ens
potest moveri per accidens sicut non album movetur
non quod non album sed quod homo est idem sicut homo
et non album. Non ens autem quod secundum est non
ens quod opponitur enti in actu non potest
moveri. Sed autem ita est impossibile est quod generatio
sit motus quod generatio est talis non entis [illegible] generatio
enim non entis simpliciter. Posset autem aliquis
obviare huic rationi et dicere quod non ens
non generatur nec sic [illegible] per accidens quod enim generatur
prius est ens in potentia. Sed autem obviationem
excludit philosophus dicens quod si non ens generatur
per accidens tamen verum est quod generatur prius est
ens in potentia simpliciter dicere quod non ens.
Si autem ita est impossibile est quod subiectum
motus quod non est non movetur. Si autem non
movetur non contingit quod motus [illegible] huius
[illegible] quod [illegible]
[illegible] aliquis ponat
generationem motum. Notandum est quod ratio
philosophi fundatur super duo fundamenta simpliciter
fundamentum est quod generatio est non entis, et quartum
fundamentum [illegible] est quod generatio entis
in potentia quod quoddam est materia. Materia autem simpliciter
[illegible] in [illegible] homo est in potentia ad omnem
actum, nec [illegible] quid nec quantum nec
quale et recipiuntur utrum actum secundum se
[illegible] dicit et est in potentia ad omnem actum
secundum et sunt utrum [illegible] actum secundum se

et sic non est ymaginatio hic ph(ilosoph)us ...
contrariis sed solum. sic ergo erit impo(ssibi)le ...
nisi (con)traria sit ulla solum sed in contrariis sic ulla
contrarietas ... non inequalitas et malo(rum)
ergo quantitatis sunt huius erit impo(ssibi)le ...
dicendum quod ... non erit quod ... est
impo(ssibi)le non erit. Tertium fundamen-
tum est quod motus est ... in actu ...
concluditur ph(ilosoph)us quod quantitas ... motus
ymaginari ... ph(ilosoph)us quod alteratio motus est
... quantitas ... quod quantitas ...
~~....~~ impo(ssibi)le ... quantitas ...
ad formam substantialem quod ... erit ...
ergo ... quantitas ... impo(ssibi)le ... quod
impo(ssibi)le ad formam substantialem. alteratio autem
... erit impo(ssibi)le ... quod alteratio ...
... ad formam accidentalem ... erit ... quid
quantitas ergo non potest esse motus quod ... erit
impo(ssibi)le ... et ... erit quod ultimus
actus huius ... autem motum non potest alte-
ratio autem ... erit impo(ssibi)le ... quod ...
autem potest moveri. quod potest esse erit ...
... quod ... impo(ssibi)le ad formam accidentalem potest esse
erit ... ad formam substantialem ... quod ... sunt
... in ... loci quantitas non ...
motus per ... motus ymaginari ...
~~....~~ ... quod quantitas ... impo(ssibi)le
... per formam substantialem ... quantitas ...
... erit impo(ssibi)le per actum substantialem
Ad hoc autem quod erit impo(ssibi)le ...
per actum ... quod ... a ...
... quod quantitas ... alte-
ratio et sic ... alteratio ... hoc
quod ... et ...
... autem alterationis ...
... quantitas autem non est motus ...
... motus. Secundum tertium dicitur. si omne
... omne quod movetur
... in loco non erit autem non ... in loco.
ergo non movetur ... quod quantitas non
... motus quod ... non erit ... cum
quantitas ... motus non erit ... alicubi
et in loco. Notandum ... quod ... fundamen-
... fundamenta ... fundamentum ...

quod omne quod movetur ... loco. Tertium fundamentum
... quod ... quantitas non ... in loco ...
duobus concluditur quod quantitas non ... motus ...
fundamentum ... quod movetur ... divisibile
... divisibile
... omne autem divisibile
... omne autem quantum ... in loco
et omne quod movetur ... loco. Secundum funda-
mentum ... quod ... quantitas non ... in lo-
co ... quod quantitas ... impo(ssibi)le quod ...
impo(ssibi)le ad omnem actum ergo ... impo(ssibi)le
ad quid et ad quantum et sic ... erit impo(ssibi)le
... non ... quantitas ... in loco ... quanti-
tas ... quod quantitas non ... motus quod ... quantitas
non ... ~~motus~~ in loco. Secundum ... dicitur ...
nec ... non
... motus ... non ... ipsi-
us motus ... quantitas autem ... con-
... ergo ... motus ... quod quantitas
... motus ... consequens ...
... quod quantitas ... non erit ...
nec motus nec ... Secundum ... dicitur
... autem omnis motus concluditur quod ...
... potest vocari motus
Concluditur autem sic ... motus ... 3 ...
... una ... quantitas ...
... et ambo ... esse ...
... ... autem ... mo-
tus ... quod ... a ...
... et ... motus ... n
... quod ... in
... motus
... quantitas aliquid
... ... sic
... quod ~~....~~ ... quod ... dicitur
... et ... et ...
quod ... quantitas alii

Sequitur particula ... divisi-
bilis ... in tres ... quod
quod sola una ... motus ...
particula et ... in duas partes quod ...
... motus ... quod ... dicitur
... in duas ...
... motus ... in
... autem ... in duas
quod ... potest ... ...

substantiam autem dicitur quod licet quod sit pura di-
visa sunt in substantiam quadratam contra-
rium vel facere et pati et ad aliquid non est
sed quod motus tamen sit in 3bus praedicamentis scilicet magni-
tudine et ubi [illegible] quod dicit philosophus quantitas et
sit pura tamen motus non est in omnibus praedicamentis
sed tamen   Item ad dicitur secundum
substantiam autem potest probari et dicitur in 3° [illegible]
[illegible] quod ipse probat quod motus non est in substantia 2°
quod non est in relatione in negatione aliqua 3° quod
non est in actione nec passione in natura fa-
ciendi in natura facientis ipso quod probat quod motus
non est in substantia et hoc ideo quia motus est inter
contraria sed substantiae nihil est contrarium ergo motus
non est in substantia Notandum quod ubi
generatio est quod sit maxima distantia sed
ubi est minor et minor distantia quia maxi-
ma distantia [illegible] minoris et mino-
ris [illegible] quod [illegible] generatio [illegible]
[illegible] et minor et maxima distantia et ideo
[illegible] generatio [illegible] motus a maiori
[illegible] ad minorem et maiorem distantiam [illegible]
motus [illegible] et [illegible]
motus [illegible] posset esse [illegible] autem [illegible]
[illegible] aliquid [illegible] in distantia [illegible]
distantia [illegible] secundum magis et minus
[illegible] et ista faciunt distantiam quae est
[illegible] bene quod dicit philosophus quod [illegible]
motus in generatione quod dicit philosophus [illegible]
[illegible] motus localis in [illegible] localiter
[illegible] autem [illegible] attendi secundum [illegible]
magis et maximum in [illegible] quando faciunt
maiorem distantiam quae est in generatione
[illegible] **Quaeret** aliquis utrum in
substantia sit generatio et per consequens motus
[illegible] quod secundum [illegible] loquentes in substantia non
est generatio [illegible] generatio
[illegible] quod sit certa distantia et maxima
et [illegible] aliquid [illegible] generatio
[illegible] dicitur in substantia [illegible]
in substantia [illegible] et certa distantia et maxima
[illegible] certa [illegible] certa distantia [illegible]
[illegible] et distantia et [illegible]
[illegible] et [illegible] non quod
[illegible] albo [illegible] et non dulci
[illegible] certa et [illegible] ab albo

in nigro et non albo in dulci [illegible] autem
certa [illegible] non est in substantia quod non
est magis [illegible] aquae et aeris
[illegible] aquae et [illegible] et [illegible]
[illegible] dicitur generatio in substantia 2°
[illegible] quod in substantia non est maior distantia
[illegible] maior distantia [illegible]
[illegible] caput [illegible] magis
et minus et maximum [illegible] autem [illegible]
non est in substantia quod secundum [illegible] loquentes substantia
non suscipit magis et minus. Sic ergo patet quod
secundum [illegible] loquentes generatio non est in substantia
[illegible] autem secundum aliquem modum substantia posset
suscipere magis et minus [illegible]
Quaeret aliquis utrum [illegible]
posset esse generatio et per consequens motus [illegible]
[illegible] per [illegible] duobus [illegible]
[illegible] secundum esse [illegible] 2° modo secundum esse [illegible]
[illegible] primo modo considerare [illegible]
esse [illegible] quod [illegible] secundum esse [illegible]
[illegible] non [illegible] magnitudinem [illegible]
[illegible] in [illegible] et diminui [illegible]
isto modo accipiendi [illegible]
[illegible] nec [illegible] et per consequens
nec generatio [illegible] generatio [illegible]
maxima distantia 2° modo [illegible]
[illegible] secundum esse [illegible] isto modo
considerandi [illegible] esse [illegible]
[illegible] non [illegible] ad [illegible] **Notandum**
quod [illegible] secundum [illegible] in
[illegible] et [illegible] quod [illegible]
et [illegible] est [illegible] carnem
et [illegible] carnem [illegible] certa [illegible]
ab [illegible] et [illegible]
[illegible] certam distantiam [illegible]
[illegible] maiorem
distantiam [illegible] ut [illegible] dicitur [illegible]
[illegible] et maximum [illegible]
ergo [illegible] certa
distantia et maxima et [illegible] duo [illegible]
generatio [illegible] ~~[illegible]~~ [illegible] quod
patet quod in [illegible] generatio [illegible] non [illegible]
[illegible] magis [illegible] quod [illegible]
[illegible] secundum magis
et minus et maximum et non [illegible] secundum
magis et minus [illegible] ergo [illegible]

bium localiter et velociter sed tamen dicitur
quod inequaliter secundum laudem sicut magis et minus
ut non dicatur minor et maior et maiorem
quantitatis sine quantitate cum secundum laudem sicut magis
et minus etc. Ideo quomodo dicitur quod latitudo secundum
intendit magis et minus et maiorem albedinem
quam sit una quantitas a nigro in albedinem per
minus et magis albedinem etc. Patet quod magis
proprie secundum [illegible] inequalitatis quam inequalitate

Queritur aliquid utrum in relatione sit
dare contrarietas. Dicitur quod sic sicut aliquem
modum licet non ita proprie sicut in qualitate
ad cuius evidentiam notandum quod primum in [illegible] quod
dicitur quantitas differentiam et certitudinem et maximam
et per quas aliquo modo contrarietas quod sunt
sua contraria, quantum quidem differentia quod
inter omnes motus, motus localis quantum
sic est in recta certa differentia, sic certa differentia
quod inter sursum et deorsum quia ibi certa differentia
ut patet quod in quinto Physicorum [illegible] sicut
linea recta et non sicut circulare et hoc
quia linea recta inter duo puncta quod una
linea [illegible] inter duo puncta possunt capi
infinite linee circulares sed non potest capi
nisi una recta. Una alia quia potest
capi inter duo puncta quod linea recta
quod [illegible] linea est minima quod et alia quod una
sed non sicut [illegible] capi differentia et
contrarietas in [illegible] est vel in [illegible] maxima differentia
sic maxima differentia quod inter sursum
et deorsum et sic apparet [illegible] contrarietas
quod per quantitates differentias et per certitudinem et per
maioritatem non tamen ita sicut proprie contrarietas
sicut [illegible] quod latitudo quia in
contrariis ut [illegible] quod proprie [illegible] sicut
magis et minus differentia [illegible]

Notandum quod quod contrarietas quantum ad
[illegible] partes quod in [illegible] quod in [illegible]
ad notandum [illegible] partes quod in [illegible] quod in
[illegible] quod contrarietas [illegible] differentia partes
[illegible] differentia [illegible] loca
[illegible] et sic quantum ad notandum [illegible]
contrarietas partes quod in [illegible] quod in [illegible] Dicitur
[illegible] dicitur [illegible] ad aliquid [illegible] quod in relatione
non sit motus et [illegible] secundum relationes quod ad
quod [illegible] sine [illegible] mutatione [illegible] in

quod [illegible] per mutationem alterius in [illegible]
[illegible] relatio [illegible] non alicuius de novo
relato ad relatum sed [illegible] per solam
permutationem alterius quod in relatione non [illegible]
motus et hoc [illegible] quia [illegible] ad aliquid
non [illegible] motus [illegible] de novo
[illegible] non mutato [illegible] in eo non [illegible]
motus non [illegible] quod sine [illegible]
[illegible] per mutationem alterius. Notandum
quod quod [illegible] fundatur super duas radices
[illegible] quod [illegible] quod aliquid
per motum sicut [illegible] quod non [illegible] in aliquo
de novo nisi per mutationem illius [illegible]
[illegible] quod in hoc [illegible] partes non sunt [illegible]
quod [illegible] per mutationem illius [illegible] fundamentum
[illegible] quod aliquis [illegible] de novo relato ad re
latum sed [illegible] illius [illegible] sicut appa
[illegible] quod aliquis [illegible] de novo [illegible]
[illegible] sine [illegible] per mutationem alterius
sicut [illegible] albedo [illegible] nigro [illegible] non
[illegible] petro [illegible] petrum [illegible] nigro [illegible]
[illegible] non [illegible] erit [illegible]
[illegible] et sic [illegible] de novo [illegible] per solam [illegible]

Queritur aliquid utrum
in relatione possit esse motus [illegible]
[illegible] quod sic quod [illegible] via possit ve
[illegible] una [illegible] fundamentum relacio
[illegible] una [illegible] [illegible] per una
[illegible] motus [illegible] in aliquo [illegible]
[illegible] in eo [illegible] alterius [illegible] mo
tus [illegible] ad relationem [illegible] fundamento
non [illegible] [illegible] non
per [illegible] super quod fundatur [illegible]
[illegible] de novo
[illegible] per [illegible] super quam fundatur [illegible]
[illegible] fundamentum [illegible] motus
quod in relatione [illegible] [illegible]
[illegible] notandum quod [illegible]
relatio [illegible] fundatio [illegible]
aliquid [illegible] de novo relato ad relatum [illegible]
[illegible] novum fundamentum [illegible] novum [illegible]
[illegible] aliquis fiat de novo [illegible]
hoc [illegible] duobus [illegible] uno modo quod [illegible]
albo fit albus et sic de novo [illegible] fit [illegible]
[illegible] novum fundamentum [illegible] modo [illegible]
de novo [illegible] non quod fiat de novo albo albus

nec per aliquam mutationem factam in ipso sicut ipso
lapis mutatus factus in extremo et in obliquo
et sic de non tali fit talis vel econverso sine
sed per alterationem quam econverso obiecti et extremi
et sic patet ad ultimum via sic ergo patet quod voluntas
relationes et propter hoc motus non fit accidit quod
aliquid sit econverso fundamenti aliquid econverso extremi
Arguitur aliquis utrum sit quod aliquid
fit de non relato ad relatum fiat sine
mutatione sui dicitur quod non per hoc quod
verum quod aliquid fiat de non relato ad re-
latum sine mutatione sui quod in eo dicitur
quod fieri de non relato ad relatum hoc patet
intelligi duobus modis primo uno quod hoc
fiat per quandam acquisitionem novi fundamenti et quod
novum fundatum non potest acquiri sine motu
et mutatione per agentem naturale vel secundum hunc
modum quod aliquid fiat de non relato ad relatum
hoc quod eo mutatione sui dicitur intelligi quod
fundatum relationis sed quod ab alio quod relationi
non sed relativum nec relatio fundatur super [illegible]
relationem. Econverso autem aliter non potest acquiri sine
mutatione illius nisi quo sed alio modo non potest intelligi
quod aliquid fiat de non relato ad relatum per mu-
tationem extremi et sic bene dicitur quod hoc potest
esse sine mutatione illius sed nisi quod sed **Notandum**
tamen quod equalitas fundatur relationes secundum unam
equalitatem et ideo una equalitate fundati hec
tota equalitas relatione sic una albedine
hec fundatur equalitas [illegible] quod fundatur
super albedinem, unde quod dicitur relationes sed
quod non dividuntur cum eo sed non extrema alterum et ideo
sed alterius non sed puta communi [illegible] cum
quod dividatur non dividitur relatio cum eo
quod relatio

n Quod facientis neque patientis

Postea probavit quod motus non sit in
relatione. Hic probat quod motus non sit in actione
et passione. Ad cuius evidentiam notandum quod
quod agere et pati significant motum ut quod ipso
motu est actio et passio ex motu
esse motum, dicitur ergo sicut quod sic concludit
quod motus non sit in actione et passione et
per consequens motio non sit motus. Secundo difficile
probat quod motio non sit motus [illegible] dicit
non dicit ergo primo quod neque in factione

nec in passione sed motus est [illegible] sic quod
neque movens vel neque motum sit motus et quod
motus non sit motus neque nec generationis sed
generationis neque [illegible] per mutationem sit per mutatio
Secundum ea dicit, dicitur contingit [illegible] quod
dicit quod quod mutationis non sit mutatio et dicitur
rationibus probat, mutationis non esse mutationem potest
intelligi duobus modis uno modo quod mutationis
sit subiectum mutationis ita quod mutatio mutetur
alio modo potest intelligi quod mutatio sit terminus ita quod
aliquid aliud subiectum a mutatione mutetur a mutatione
in mutationem puta a generatione in alterationem
secundo quod prius probavit primo modo intelligi dicitur
in eo quod alterum dicit [illegible] quod mutationis
esse mutationem et motus motum potest intelligi duo-
bus modis uno modo quod motus sit subiectum motus
sic hoc quod subiectum motus [illegible] in neutro
dicitur non quod motus sit subiectum motus quod dicitur
quod motus moveatur puta quod motus calefiat
vel infrigidetur vel localiter mutetur vel augeatur
sic autem dicitur quod impossibile quod motus non potest
esse subiectum **Notandum** quod [illegible]
fundari super [illegible] fundatum
quod sit motus sed subiectum motus motus movetur
ad non omnis [illegible] subiectum [illegible]
sic quod sit motus quod in motum quod motus dividitur
a motu et ita motus movetur quod autem
nihil quod [illegible] sit in aliqua specie
[illegible] sic quod sit motus movetur quod moveatur
aliqua specie motus et [illegible] quod dicitur prius
quod motus movetur [illegible] quod calefiat vel infrigidetur
et sic de aliis speciebus motus. Secundum fundatum
[illegible] fundatum [illegible] quod impossibile quod
motus habeat [illegible] subiectum dividi [illegible]
tur motus non ita quod [illegible] movendi quod [illegible]
[illegible] non movetur sicut albedo ita quod [illegible] albi
quod [illegible] non sed alba ita motus quod [illegible] aliam
subiectum quod moveatur quod [illegible] non movetur
et ita non quod subiectum motus [illegible] dicit
[illegible] ante eo quod alterum [illegible]
[illegible] intelligi [illegible] modus [illegible]
intelligi sed quod aliquid permutetur ex motu
in motum sic generationem in alterationem
et dicitur ista pars in [illegible] secundum sex
[illegible] quas [illegible] et adhuc [illegible]
[illegible] adhuc [illegible]

i. adhuc eundem motum. Item i. adhuc ad necessarium maiorem secunda questio sequitur. Dicit quod primo quod aliquis prius movetur quam moveatur motu quo ~~alterum sub~~ aliquis sub alterum a motu permutetur a permutatione unius speciei in aliam permutationem alterius speciei ita sicut permutatur a languore in sanitatem ita aliquis sub eadem permutetur a motu in motum quod etiam aliquid permutetur in motum secundum quod phylosophus vel forte [illegible] quod omnis motus et omnis mutatio est de contrario in contrarium secundum quod [illegible] ad [illegible] unum secundum quod alteratio secundum augmentationem et diminutionem et talis [illegible] in motum quod [illegible] et [illegible] sicut expositum sic in contradictione in motum autem non utrobique [illegible] et [illegible] et motus est [illegible] in aliud ita quod dicitur aliquis motus [illegible] et [illegible] in hoc sicut [illegible] aliquis [illegible] a termino a quo et accedit ad terminum ad quem. Si ergo aliquis permutetur [illegible] mutatione in [illegible] sequitur quod [illegible] et semel mutetur duabus mutationibus utrumque [illegible] et semel [illegible] [illegible] in [illegible] et [illegible] mutatione [illegible] aliud utrumque [illegible] mutetur ad [illegible] quod [illegible] mutari [illegible] et [illegible] aliud mutationem hoc autem non est verum quod [illegible] quod [illegible] aliquid mutetur [illegible] mutatione in [illegible] autem [illegible] mutetur ad [illegible] contingit [illegible]. **Notandum** est quod [illegible] phylosophus fundatur super duo fundamenta. Primum fundamentum est quod in omni motu sunt duo termini ita quod mobile [illegible] et semel movetur [illegible] et in hoc [illegible] sunt terminus a quo et hoc sunt terminus ad quem. Si ergo aliquis mutetur [illegible] mutatione in [illegible] mutationem puta [illegible] in [illegible] sequitur quod iste [illegible] et semel movetur ad [illegible] et ad [illegible] sive quod [illegible] infirmatur et [illegible] in fundamento secundum super quod fundatur phylosophus est quod [illegible] motum non [illegible] quod [illegible] accepit phylosophus quod non sit possibile quod mobile moveatur [illegible] una mutatione in alteram et quod mobile [illegible] quiescere in fine [illegible] [illegible] mutari [illegible] mutationem et [illegible] secundum quod dicit phylosophus quod [illegible]

[illegible] non sit motus [illegible] numero [illegible] et [illegible] quiescere [illegible] dicitur [illegible] una mutatione in aliud non [illegible] quiescere [illegible] quiescere non [illegible] motus. [illegible] ad dicit et adhuc in non [illegible] ponit [illegible] et [illegible] in duas partes quod [illegible] [illegible] quod [illegible] [illegible] et [illegible]. Notandum quod [illegible] phylosophus [illegible] mobile non [illegible] moveri in aliud [illegible] dicitur ergo aliquis [illegible] non est impossibile quod non [illegible] impossibile quod aliquis [illegible] albescere et infirmari et [illegible] phylosophus [illegible] ad mutationem et motum sicut expositum est. Si ergo aliquis [illegible] mutetur [illegible] mutatione in [illegible] sequitur quod [illegible] et [illegible] opponuntur utrumque [illegible] et [illegible] aliquis [illegible] de albatione ad denigrationem et [illegible] in [illegible] hoc autem est impossibile si [illegible] aliquis moveatur [illegible] et semel [illegible] de albatione ad denigrationem [illegible] quod [illegible] et [illegible] movetur [illegible] albedine ad albedinem. Si [illegible] movetur [illegible] albatione ad denigrationem quod sequitur quod [illegible] movetur [illegible] de albatione quod movetur ad albedinem quod de albatione non est aliud quam moveri ad albedinem et quod movetur ad denigrationem quam movetur [illegible] albedine [illegible] denigrari [illegible] quod movetur [illegible] albedine et [illegible] movetur ad albedinem et [illegible] albedine hoc est ergo quod dicat [illegible] quod [illegible] mobile [illegible] movetur [illegible] mutatione [illegible] non movebitur [illegible] hoc [illegible] [illegible] quod [illegible] [illegible] sicut expositum [illegible] ergo movebitur aliquid [illegible] aliquo in aliud et [illegible] hoc est dicere [illegible] movebitur [illegible] de albedine et [illegible] albedine in [illegible] et [illegible] sanitate et [illegible] in infirmitate et [illegible] [illegible] terminus ad quem opponuntur [illegible] terminus ad quem. Deinde cum dicit [illegible] magister [illegible] quod dixit [illegible] [illegible] quod mobile non [illegible] motu in motum et [illegible] mutationem in mutationem [illegible] [illegible] ergo hoc phylosophus

quo scilicet per accidens aliquid transit de motu
in motum dicendo quod licet possit aliquis non
[illegible] de motu in motum tamen per accidens
aliquis potest transire de motione in motionem
sicut de scientia in oblivionem et sic dico
per accidens quod eo quod subiectum subicitur alicui
[illegible] in statum aliquid in sanitatem.
Notandum quod quando dicitur transit aliquid
quod quantum ei conveniat [illegible] idem autem dicitur [illegible]
alicui per accidens quod sit secundum conveniens alterum.
Ideo ergo potest convenire motui secundum convenientiam secundum se
[illegible] Et contra autem [illegible] quod sit de tertio de
tertium quia [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] et non [illegible] motus. De [illegible] mo-
[illegible] non quod moveatur de motu in
motum sed quod moveatur de tertio motu in
tertium motum. sic ergo transire de motu
in motum non convenit sed potest [illegible] hoc potest
esse per accidens scilicet eo quod subiectum quod subiectum
aliquid quod subiectum [illegible] una [illegible] aliquid
sub alia sicut aliquid quod in [illegible] ad statum
aliquid [illegible] ad ignorantiam [illegible] de
[illegible] moveri [illegible] moveri [illegible]
motione in motionem possumus dicere quod mo-
[illegible] et [illegible] esse potest tertium motum
sed hoc non quod [illegible] sed [illegible] accidit [illegible]
subiectum aliquid sit sub una motione
aliquid sub alia. Notandum quod quod [illegible]
[illegible] quod motus ad statum oblivio autem quod
motus ad ignorantiam et [illegible]
[illegible] quod subiectum aliquid quod sub [illegible]
[illegible] sed quod movetur ad statum aliquid sub
oblivione [illegible] sed quod movetur ad ignorantiam
[illegible] dicit ad hunc de infinitum [illegible] potest
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] sed [illegible]
[illegible] [illegible] generatio esset [illegible]
sed ergo generatio est generatio cessat omne [illegible]
et omne movetur sed hoc est impossibile ergo [illegible]
[illegible] [illegible] in hoc quod sit generatio generatio
quod cessat omnis generatio [illegible] [illegible]
sic procedit quod [illegible] potest [illegible] ad [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] autem [illegible]
[illegible] in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] aliquid et quod sit fiebat [illegible]
[illegible] ergo [illegible] dicendo quod sed [illegible]

[illegible] generatio generationis sit [illegible] quod sit ab
[illegible] in infinitum in generationibus itaque generatio
esset generatio in infinitum. Concedit aliquis
[illegible] generatio sed generatio generationis [illegible] ab
[illegible] in infinitum in generationibus [illegible] quod
[illegible] alicui potest [illegible] sibi convenit [illegible]
[illegible] sicut quod [illegible] hoc [illegible] [illegible] omni hoc
sed [illegible] convenit generationi quod generatur convenit [illegible]
generatio. sed [illegible] generatio quod generatur [illegible] de ge-
neratione generationis aut generatur aut non
sed non generatur ergo [illegible] potest generatio [illegible]
[illegible]. sed autem generatio generatur alia (generatio)
generatione generatur et sic [illegible] infinitum
[illegible] ab isto quia ponit generationem
generationis [illegible] ponat generationem generationis generari
sed [illegible] [illegible] quod non [illegible]
[illegible] generatio generationis non generatur [illegible]
generatio [illegible] non generatur [illegible] autem [illegible]
[illegible] generatio generationis generatur [illegible]
[illegible] quod [illegible] [illegible] [illegible] in-
finitum in generationibus [illegible] dicit [illegible]
[illegible] potest [illegible] [illegible] ad [illegible] [illegible]
generationis generatio [illegible] quod sed [illegible] generatio
quod quod [illegible] sit [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] sed [illegible] quod generatio [illegible] et non [illegible]
[illegible] [illegible] sit generata [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] generatio [illegible] fiat per aliud generationem
[illegible] et illa per aliud [illegible] itaque sed
generatio [illegible] quod generatio [illegible] sit [illegible] quod
[illegible] quod generatio generationis sit sic non [illegible]
non potest poni quod [illegible] sit sua generatio
ita generatio generata non potest poni [illegible] generatio
[illegible] non potest esse non sit generatio [illegible]
dependens. Notandum quod quod impossibile [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] et non [illegible] esse
[illegible] [illegible] [illegible] sed ergo potest generatio sic generatio
[illegible] quod quod generatio [illegible] non sit generatio
[illegible] [illegible] dicit aliquid [illegible] sic fie-
bat potest [illegible] quod [illegible] ad [illegible] dicitur
quod sed fieri fiebat [illegible] quod [illegible] sit non sit [illegible]
sit quod [illegible] in via ~~non [illegible]~~ [illegible]
sed ergo aliquis fiebat [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
fiebat [illegible] erat. Notandum quod quod [illegible] quod
sit in via ad esse [illegible] autem aliquis in via

ad esse non est quia non sunt due ut philosophus qui aliquid
dicunt non sit nisi quia ut si fiat simul eo modo
[illegible] sit subito nisi quia deinde cum dicat
[illegible] ante infinitorum concludit [illegible]
non quia [illegible] cum [illegible] motu
[illegible] quia [illegible] dicto enim
sunt [illegible] et [illegible] et [illegible]
[illegible] quia abire in infinitum in
[illegible] ergo in infinito non est dare primum
non erit dare primum [illegible] si autem non
est dare primum non est dare [illegible] illud quod
[illegible] ut dictum fuit [illegible]
[illegible] ergo [illegible] itaque
si non est dare primum [illegible] necesse [illegible]
ergo ultimum [illegible] et hoc est quod dicat philosophus [illegible]
[illegible] non est dare primum [illegible] non est dare [illegible]
[illegible] primum si autem [illegible]
quia ultimum [illegible] Notandum
quia [illegible]
[illegible] non [illegible]
[illegible]
[illegible] et hoc
autem [illegible] quia ultimum [illegible]
[illegible] si autem [illegible]
et illud quod sit non [illegible] quia illud [illegible] sit
[illegible] notandum quod [illegible] quia per
[illegible]
[illegible]
quia [illegible]
[illegible] non [illegible]
[illegible] si autem [illegible]
[illegible] non erat et hoc
[illegible] non erat [illegible]
[illegible] quia ultimum [illegible] deinde cum dicat
[illegible] potest [illegible]
[illegible]
[illegible] quia autem [illegible]
[illegible] ergo [illegible]
[illegible] ergo [illegible]
[illegible] sit [illegible]
[illegible] sit [illegible] ergo
[illegible] hoc autem [illegible]
[illegible] hoc est quod dicat [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

hec [illegible] sit [illegible]
non [illegible] sit [illegible]
[illegible] ergo [illegible]
sit ergo quod sit [illegible] Notandum est
quia [illegible]
[illegible] sive [illegible]
[illegible] si ergo [illegible]
[illegible] sit [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] quia [illegible] non sit
[illegible] sit non [illegible] autem
sit quia [illegible] sit [illegible] in motu [illegible]
[illegible] motus sit [illegible]
[illegible] autem
[illegible]
[illegible] quia si [illegible] sit [illegible]
[illegible] autem [illegible]
[illegible] sit quia [illegible] deinde cum dicat [illegible]
autem [illegible] potest [illegible]
motus et mutationis [illegible]
[illegible] itaque [illegible]
[illegible] non [illegible]
[illegible] si autem motus [illegible] itaque
[illegible]
[illegible]
[illegible] quod dicat quia ei
quia sit [illegible] aliquid [illegible]
[illegible] aliquid [illegible] si autem [illegible]
quia motus sit [illegible] motus quod poterit
poni [illegible] sit enim [illegible] non possumus
assignare [illegible] motus [illegible] non potest esse
[illegible] motus sit [illegible]
[illegible] aliquid [illegible]
sit ergo in [illegible] quia sit et [illegible]
motum aliquid quia [illegible] et aliquid quod movet
[illegible] aliquid [illegible] quod [illegible] et hoc
[illegible] autem [illegible] non [illegible] motus [illegible]
[illegible] non [illegible]
[illegible] deinde cum dicat [illegible] potest
[illegible]
[illegible] sit [illegible] si autem [illegible]
[illegible] sit [illegible]
[illegible] itaque [illegible] hoc
[illegible] sit enim si

sed generatio in esse ad generationem in esse ita sed tamen generatio pura doctrina ad hanc generationem sic generatio generatur ita tamen generatio pura doctrina ad hanc generationem [illegible] doctrina generabilis hoc secundum quod dicit littera qualis est id est que potest esse quod generabilis sit generatio sed enim generabile secundum generationem sequitur quod de [illegible] sit de [illegible] doctrine sic doctrina sed doctrine non secundum doctrina quod nec generabile secundum generationem **Notandum** secundum quod philosophus dicit [illegible] quod doctrine sit doctrina quod impossibilitas secundum ideo dicit [illegible] quod doctrine doctrina secundum quod tendit ad scientiam sed quod doctrina tendit ad doctrinam sequitur quod doctrina tendit [illegible] dicit enim [illegible] quod unius motus [illegible] sed unum terminum [illegible] quod doctrina sit unius motus [illegible] habet unum terminum sed quod doctrina tendit ad doctrinam [illegible] veritate tendit ad scientiam sequitur quod [illegible] et doctrina sit [illegible] secundum [illegible] secundum quia doctrina secundum quam [illegible] sic autem [illegible] non est [illegible] doctrine non est doctrina [illegible] enim [illegible] quod tendit ad terminum et non quod tendit ad [illegible] deinde cum dicit quoniam autem neque substantie generatio [illegible] dividitur in duas partes quia primo ponit [illegible] generationem secundo removet quoddam dubium [illegible] dicit autem quod dicat [illegible] quod si motus non secundum in substantia nec in relatione nec in actione nec in passione sequitur quod [illegible] motus non sit in puro qualitate [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] deinde cum dicat dicit autem quod [illegible] removet quoddam dubium dicens [illegible] quod motus secundum [illegible] quod aliquis motus secundum in omni quali hoc quod non nec philosophus dicens quod [illegible] secundum quale quod quale quod secundum in substantia eo modo quo dicimus quod [illegible] [illegible] aliud secundum quale quod secundum in puro qualitate sicut quod quale [illegible] aliquis passivum vel [illegible] impassibile et in ista quali dicitur secundum quod motus sit in quali et maxime in tertia specie qualitatis [illegible] sic quod [illegible] philosophus deinde cum dicit immo autem [illegible] quod immobile aliquis dicitur immobile dicens quod immobile dicitur tribus modis

quorum primus secundum quod immobile secundum quod omnino secundum [illegible] [illegible] moveri eo modo quo dicimus quod deus secundum immobilis secundo dicitur immobile quod vix aut tarde incipit moveri eo modo quo dicimus aliquid magnum [illegible] esse immobile tertio modo dicitur immobile quod aptum natum secundum [illegible] [illegible] non moveri quod aptum natum secundum moveri nec [illegible] aptum natum secundum moveri et solum hoc immobile dicitur quiescere quies [illegible] secundum generationem motus in [illegible] subiecto quod secundum aptum natum suscipere motum **Notandum** secundum quod quies secundum generationem motus et ideo sit immobilitas [illegible] esse idem quod quies [illegible] quod immobilitas [illegible] [illegible] tamen secundum autem [illegible] immobilitas quam [illegible] secundum generationem in [illegible] subiecto secundum [illegible] tempus et secundum [illegible] locum et tamen secundum immobilitas [illegible] non [illegible] [illegible] dicit philosophus quod immobilitas [illegible] non dicitur sub [illegible] [illegible] motu secundum [illegible] [illegible] temporis

/ **Simul autem · proxime dicatur**

Philosophus de motu hic distinguit quedam que [illegible] motum et dividitur in duas partes quia primo ponit [illegible] secundo [illegible] [illegible] quare patet [illegible] dicens quod simul sunt illa [illegible] sunt in uno loco [illegible] **Notandum** secundum quod [illegible] locus [illegible] locus [illegible] [illegible] autem quod sunt in uno loco [illegible] non [illegible] esse alias omnia essent [illegible] quia omnia sunt modo et ideo nobilis dicit philosophus quod [illegible] sunt [illegible] sunt in uno loco [illegible] deinde cum dicit tangi autem [illegible] tangere quorum ultima sunt simul sic dicimus [illegible] dicitur sic tangere quorum [illegible] sunt [illegible] et ideo [illegible] [illegible] [illegible] deinde cum dicit intermedium autem [illegible] dicens quod intermedium secundum [illegible] [illegible] secundum aptum natum [illegible] moveri [illegible] in [illegible] [illegible] enim aliquis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] secundum aptum natum [illegible] in [illegible] deinde cum dicit [illegible] autem [illegible] [illegible] secundum locum dicens quod illa [illegible] secundum locum quam maxime [illegible] secundum locum ita [illegible] [illegible] [illegible] secundum lineam rectam

et non secundum circulare Notandum secundo quod
superius dictum est quod contrarietas est in forma et contra-
rietas est in loco et tamen hic non differt nisi
contrarietas secundum locum cum hoc quod sit superius dic-
tum quod contrarietas secundum locum est magis nobilis
nota quod contrarietas quae est in forma et ideo de
notificatione huius devenimus in notificationem
illius sicut enim contraria secundum locum sunt maxime
distantia secundum locum ita contrarietas in forma
sunt maxime distantia secundum formam No-
tandum quod cum dicit philosophus quod distantia debet acci-
pi secundum lineam rectam cum hoc quod recta linea
quae debet hic accipi debet mensurare istam distantiam
quae debet certa esse contrarietatis linea autem circula-
ris non potest mensurare quia solum recta et certa
quod mensura debet esse una et certa, inter duo
autem puncta non potest accipi nisi una linea
recta circulares autem quam plures accipi inter
duo puncta sunt infinite et incerte Deinde
cum dicit consequenter autem differt primo consequenter
et dividitur in 3 partes quia primo distinguit
consequenter secundo distinguit habitum quia immediate habitum
habitum secundo habitum autem 3a ibi continuum autem di-
citur primo quod consequenter dicitur illud quod est post aliquod
secundum principium hoc est quod consequenter est quod ordinate
se habet ad aliud sive iste ordo accidat secundum positionem
et situm sive accidat secundum speciem sicut species
numerorum sequuntur ideo species numerorum de ratione esse
consequenter est quod non est illud quod consequenter et id ad
quod consequenter nullum est medium eiusdem generis
inter duas lineas consequenter se habentes sicut inter
duas unitates aut inter duas domos
licet autem inter consequentia non possit esse
medium eiusdem generis tamen bene potest esse medium
de alterius generis sicut inter duas domos
consequenter se habentes potest esse medium alterius
de ratione consequenter se habet quod est post illud
ad quod consequitur sicut binarius est post
unitatem et sic binarius consequitur unitatem et
non econverso et 2a linea sequitur primam et non
econverso Deinde cum dicit habitum autem differt
habitum quia in unum sunt habitum quod consequenter se habet et
deinde facit ... distinguit habitum dicens quod
habitum est quod consequitur ad aliud ita tamen
quod tangit ita quod habitum addit super consequenter
se habens contactum 3o quod facit mentionem de

medio cum inter quae est medium dicens quod al-
primo vel est inter contraria vel inter contradictoria
et ideo medium non sit inter contradictoria constat
quod omne medium sit inter contraria Notandum
quod medium de quo superius locutus est philosophus inter ex-
trema motus quod potest ex dictis eius dici
debere nisi quod medium est inter primum et quod ultimum
venire motus quod in extremum ergo medium
esse inter extrema mutationis et mutationes non sunt
inter contradictoria vel inter contraria bene dicit philosophus
in textu medium non potest esse inter contradictoria
quia est inter contraria quod dicit omne medium esse
inter extrema mutationis quia non potest esse inter
extrema mutationis quae est inter contradictoria ideo
est inter extrema mutationis quae est inter contraria
Deinde cum dicit continuum autem differt continuum
dicens quod continuum est habitum ita tamen quod aliquid
addit super habitum continuum est enim tamen utrumque
terminus quo se tangunt ipsorum sunt et unus et idem
terminus eo modo quo dicimus quod partes lineae conti-
nuantur ad punctum unum Deinde cum di-
cit quare palam concludit tria corollaria et
dividitur in 3 partes secundum tria corollaria quorum
secundum 2a ibi et secundum 3a ibi quod non est
punctum concludit ergo primo ... dicens
quod in eius quae est ... quod continuum non est nisi in
his ex quibus est aptum natum fieri unum secundum
contactum Notandum quod corpora celestia bene sunt
contigua licet non quod continuum sit
contactus addebat unitatem et ideo bene conclu-
ditur quod continuum est quorum extrema sunt apta
nata continuari ad unum Deinde cum dicit
et quod primum concludit 2m corollarium dicens quod
inter illa tria consequenter continuum et contactum consequenter
est primum secundum locum et hoc ... primum et ... enim
est aliquid non continuum contactum sicut autem est hic
non enim quod est consequenter tangit et tamen omne quod
tangit est consequenter quia enim quod in omni contactu
salvatur consequenter habet se huius sic autem consequenter se habere
est prius quam contactum ita contactum prius est quam
continuum esse enim continuum tangit non tamen quod
tangit est continuum non enim sunt ... continua ali-
quorum sunt ... quod ... hoc sunt unum et non
non sunt quod se tangunt quod ... habent continuum esse
... corporum ... non est ... continuorum
continuorum non potest esse inter ea unum non potest esse continuum

Deinde cum dicit et quod

Deinde cum dicit quare nec est punctus concludit
conclusionem dicens quod dictum patet quod punctus
non est idem quod unitas nam de ratione puncti est quod sint
puncta sic contactus nam due linee tangunt
in puncto. sed cum unitates non est contactus
sed similiter sic dicens quod una unitas sit ad aliam
propinqua alio modo quod punctus non est unitas
quod inter duo puncta semper cadit aliquid medium
dicendum semper enim inter duo puncta est linea
media. inter duas autem unitates non cadit
medium. **Notandum** est quod differentia inter punctum
et unitatem est hoc scilicet quod punctus convenit sub
ratione in genere unitas autem non sic. dicit porphyrius
quod punctus habet substantiam sed non unitas. et hoc
enim contingit duplex differentia quam dat philosophus inter
punctum et unitatem. prima punctus est magnitudo et
sic est in hiis que se tangunt. unitas autem ab
strahitur a situ et loco et in partibus continui sunt
ea que continuantur secundum hoc autem sed continui sic
dicuntur. dicendum est enim quod continui sic dicuntur est quod
continuum terminus conterminus et hoc non sic. secunda differentia
est quod punctus est medium linee quod continuat continuum
et inter duo similia quasi sunt magnitudine sic est
dare medium et secundum hoc dicendum est quod inter duo
puncta semper est dare medium. quod autem uni
tas est indivisibilis et in hiis que abstrahuntur a
situ et loco non oportet quod inter duas unitates sit
dare medium. Explicit undecimus liber

De substantia quidem theo
ria. Postquam philosophus in prece
denti libro recollegit
quedam que erant tam in
hoc libro quam in libro physicorum in parte ista
incipit determinare de substantia principaliter sepa
rata a materia et a motu. et dividitur iste liber
in duas partes quarum primo recolligit quedam que dicta
sunt de substantia in precedentibus libris in parte
secunda incipit determinare de substantia immobili ibi
Quoniam autem tres erant substantie. prima pars in
duas partes quarum primo probat quod ad istum librum
spectat determinare de substantia in secunda parte inci
pit determinare de principiis substantie ibi Tres autem. prima
pars in tres partes quarum in prima parte proponit
quod intendit in secunda parte probat intentum

ibi Etenim sive. Dicit ergo primo quod in hac
scientia theorica speculatio intendit determinare
de substantia ita quod in hac scientia principia et cause
querit principia et causas substantie. Deinde cum di
cit Etenim sive totum etc. probat quod dixit et
dividitur in duas partes primo probat propositum secundo
probat per dicta antiquorum ibi testantur autem
prima in tres partes secundum tres rationes quarum
adducit secundam ibi Amplius tertiam ibi Amplius
ponit ergo primo primam rationem et est talis scientia
que causas et principia primi entis considerat est de substantia sed primum
ens est substantia ergo hec scientia querit causas et principia primi — nota forma
substantie. hoc est quod dicit Etenim quod ens sit
ens sicut quoddam totum continuum et universale
sive vel sicut habent consequenter ad invicem
semper substantia est primum ens. Deinde secundum
alia entia sicut qualitas autem quantitas
Notandum est quod philosophus voluit innuere quod
totum ens esset totum continuum compositum sive in re
veritate sed loquitur sicut fuerit secundum veritatem
quod dicat sicut magis totum continuum et universale
partibus est dare unum primum partem in ante
omnia entia est dare unum primum ens. sive
primum ens sit quoddam totum sive entia se
habeant consequenter sic est dare primum unum
ens quod est substantia. **Notandum** est quod hic loquitur
consequenter loquitur possumus ymaginari quod pre
dicamenta duobus modis se habent ens uno
modo sic se habent sicut partes ita quod predicamenta
sint sicut partes continui. secundo modo possumus yma
ginari quod partes non habent unitatem continuam
sed habent unitatem accidentalem et sic se habent
consequenter adinvicem ita quod primum est substantia consequenter
alia predicamenta. utroque istorum duorum modorum primum
non est sed est ens. et sic secundo modo intelligit
sed secundo substantia est prior quam primum. quod ergo dicit
philosophus per ens sive quoddam totum vel composita
partes intelligit sicut quod prima pars est substantia. sive
vel partes habent unitatem accidentalem. ita
quod partes se habent consequenter ad invicem quod hoc
verificatur quod substantia est primum ens. Deinde cum
dicit secundam autem ponit secundam rationem et est talis
hec scientia querit causas et principia primi entis sed ad
ens est substantia alia enim entia a substantia non
sunt simpliciter entia sed sunt quedam qualitates et
motus non sunt entia sed entis unde dicitur
esse quoddam non in determinando aliquid
videlicet quod non album et non rectum vel

sunt entia per istum modum non album
non dicitur esse quia est subiectum quod non album
et non rectum **Notandum** quod ens ab esse
dicitur id est quod primo quod habet esse in se simpliciter
dicitur ens alia autem per ista dicuntur entia
quia sunt unius entis scilicet substantie quia qualitates
entis quia est notificatio substantie et quantitates
entis quia est mensura substantie **Notandum** quod
accidentia positiva et privativa sicut album
et non album conveniunt et differunt. conveniunt quod
quodlibet utrumque est entis et subiecti unde utrumque
quia est entis quodlibet entis. differunt autem quia
subiectum per accidentia positiva habet esse aliqua-
liter sicut subiectum per albedinem habet esse album
per accidentia autem negativa sicut per non album
et non rectum non habet esse aliquale sed per non
album privatur ab esse albi et per non rectum
privatur ab esse recto unde etiam dicit philosophus
quod privationes sicut et accidentia continentur sub
ratione et non sunt entia quia entis scilicet substantie
Deinde cum dicit Amplius nihil aliorum
separabile ponit 2am rationem et est talis
hoc solum quod est causa et principium a ceteris
maxime independens hoc autem est substantia
est quod hec sola ~~[illegible]~~ quod est causa et principium
substantie quia autem substantia sit ens independens
probat quia probationem ponit intra dicens
quod nullum aliorum entium a substantia separabile
sola autem substantia est separabilis et non est entis
maxime independens **Notandum** est quod
de ratione substantie non est quod sit coniuncta cum accidente
aliquo cum substantia esset coniuncta accidenti quod
cum philosophus est de substantia primo principaliter de ratione autem
autem accidentis est quod ipse sit coniunctum substantie
ergo quo sicut quod substantia est independens
et separabile accidens autem non Deinde cum
dicit Testantur autem patet quod dicit per dictum
antiquorum dicens quod philosophi antiqui ipso
facto testantur quod philosophi considerantes de substantiis
non enim querebant antiqui principia et elementa et
causas entis sed entis quod est substantia
veteres enim antiqui non ponendo substantias esse
universalia multiplicabantur. moderni vero ut Plato
inter magis ponebant universalia esse substantias quia
principia 2o ideo quod logice querebant de principiis
entium. quidam autem antiqui philosophi sicut dixi

enim et empedocles posuerunt principia
rerum corporea sicut ignem et terram et aquam
Notandum est quod philosophus dicit quod plato pone-
bat principia rerum ipsa universalia et quia
ratio dicebat enim quod universalia erant abstrac-
ta sed in rebus et ideo erant priora particularibus
ideo ponebat principia universalia Commentator cum
dicit quod ipsos locutus hic vocari ... esse
necesse et non convenientes rei quia ipse plato
... probabat universalia esse principia ipso quod non
convenientia et quod ... ideo dicit philosophus
quod logice inquirebant Deinde cum dicit substantie
vero tres Incipit tractare de substantia et dividi-
... partes quia primo dividit substantiam 2o
determinat de partibus divisionis in sensibiles non substantia
dicit ipso philosophus quod substantie sunt tres quarum una
substantia sensibilis et quedam insensibilis substantia autem
sensibilis dividitur quia quedam substantia sensibilis sempiterna
quedam substantia sensibilis corruptibilis que ab omnibus conceditur
esse sicut sunt plante et animalia substantia autem sem-
piterna et sensibilis ... corpora ... ...
atque sive ... sit unum sive multa
... corpora celestia quod
hic non est substantia sempiterna sensibilis. alia vero
substantia ab hiis duabus scilicet a corruptibili et sempi-
terna est substantia immobilis quam ideo dixi-
mus ... esse intelligibilis. hanc autem substantiam
quidam dicunt ponunt esse separabilem a sensibilibus
et isti dividunt alii enim ponunt quod substantia
immobilis in duo dividitur scilicet in species et in mathematica
ponunt ... ipsa mathematica esse substantias medias
inter substantias sensibiles et species alii autem ponunt
mathematica et species in unam naturam alii autem pone-
bant solum mathematica ... omnes autem istas
substantias ... que sunt sensibiles ... considera-
tionem ... naturalis. 2o quod ... motum.
substantia autem immobilis et intelligibilis cadit sub
speculatione alterius scientie ... alias
causas **Notandum** est quod ... philosophus ... in
... quod ... substantia ... sensibilis et corruptibilis
... substantia ... sensibilis et sempiterna ...
... substantia celorum et utraque istarum substantiarum est in
motu. 3a substantia est substantia immobilis et sub ista
substantia ponuntur species ponuntur et mathematica ...
... de speciebus et de mathematicis ... ...
quidam non ponebant species et mathematica ... duas
naturas quidam autem ... species et mathematica

una natura et utraque eorum fuerunt plures quidem
autem sicut pitagorici posuerunt secundum numerum ea
esse principia rerum. Notandum quod
substantia simplex et substantia mixta magnitudine habent
quod simplex et illa mixta habet eadem ...
simplex magnitudo eadem convenit in tota substantia pos
sit eadem sub eadem forma quando consideratur de tota
substantia tamquam de primo ente. Item eadem di
citur simplex vel substantia mixta ratione de mixta
substantia et sic de substantia simplici et eam
denatur notandum quod per ea quod sunt magis
nota quoad nos devenimus ad ea que sunt
magis nota quoad naturam substantia autem
sensibilis est magis nota quoad nos substantia
autem insensibilis est magis ~~mixtis~~ nota
quoad naturam et ideo per substantiam simplicem deve
nimus in substantiam insensibilem sicut ergo physicus
determinat de substantia simplici et predicamentis eorum ut
per illam substantiam deveniat ad substantiam immo
bilem et insensibilem. Et dividitur pars in
duas partes quia primo determinat predicamenta substantie
simplicis secundo determinat utrum predicamenta substantie et aliorum
generum sunt eadem. Dubitabit autem prima
in duas quia primo determinat de numero que sunt pre
dicamenta substantie simplicis secundo de forma et terminis eorum
sunt. In prima ergo parte determinat de numero et dividitur
in duas partes quia primo ostendit naturam esse tria secundo
manet quaedam dubium. Dubitabit
autem prima pars in duas partes quia primo
ostendit naturam esse tria secundo ostendit quia numerus duplicandus
est in duplum. Circa tertiam naturam habet primo
in duas sicut duas rationes quas adduci
tur ad probandum quod numerus est duo et tria autem
tria est. Circa primam partem quia primo ponit
rationem sumptam ex parte hominis concludit quadratum
eorum terminus. Sed contra precepto probat naturam esse
per unam rationem quia omne contrarium est agere
negatum sicut unum genus non transmutatur in
aliud sicut albedo non transmutatur in nigredinem
autem ergo oportet dare aliquod tertium quod erit in po
tentia ad utrumque generum et hoc tertium natura
est quia quoddam tertium differt ab utroque generum
et hoc ergo quia dicit licet comprobat vel
mutationem quod est dare naturam dicendo quod omnis
simplex substantia mutabilis est sicut autem mutabilis
est dare mutatorem sicut autem est dare mutatorem
est dare naturam ... et sic quod omnis mutatio

per oppositum tertium medium quoddam ... quod non
est sicut quoddam quod sunt genera quod cum album
fit ex non albo sicut non fit ex quolibet non
albo sed quod est genus ... autem itaque natura sicut
esse aliquod tertium quod subsistit utrique generum et
quod unum genus non transmutatur in aliud id est
autem tertium differt a genere quod illud tertium manet
in tota transmutatione generum autem non ma
net et istud quod est tertium preter genera natura est. No
tandum quod in hac ratione duo ponuntur de
quibus possumus dicere quod natura est primum quod transmutatio
fit ex oppositis et non ex quibuslibet oppositis sed ex
oppositis que sunt genera. De ratione autem generum est
quod sunt infra unum genus potentia quorum argumentum
est sicut transmutatio est ex contrariis ... nigredinem sicut genera
sunt unum potentiam ... quod in omni trans
mutatione est una potentia genus et hanc vo
camus naturam. Et hunc modum arguendi tenet
physicus quando dicit quod album fit ex non albo non
ex quolibet non albo sed ex non albo quod est
genus et ergo est dare naturam quod dicit album fit non
ex quolibet non albo sed ex non albo quod est
in potentia ad album. Sicut autem itaque est dare potentiam
tertium per quod probatur ut patet probatur quod natura est quod
unum genus non transmutatur in aliud et
ideo est dare aliquod tertium quod sit ab utroque
generum et hoc tertium vocatur natura et istud modum
arguendi ~~ponit~~ iam tertio. Notandum
quod in generatione aliquorum est quod prius presupponit generationem
et non sicut natura non generatur et hoc est quod eadem in
potentia fit in actu et ideo quod prius manet in
natura manet. Celsus est aliquid quod distinguitur
et corrumpitur quod generatur unum et corrumpitur alterum
et hoc est privatio et genus et hoc non manet
sed ergo dicit physicus quod natura dicit agere quod
hoc manet et hoc non manet. Secundum
eadem dicit sicut concludit quandam rationem quod
addit rationi dicebatur in precedenti ratione
quod in mutatione est dare duo genera et unum
tertium et hoc ergo concludit physicus quod sicut hoc est
de certa numerorum natura est quod generat omnem
numerum in quantum plures quod est ... alium
generat omnem ... sicut ergo quod dicit licet quod tres
numeros sicut hoc ... sunt quod est
in primo substantie et una sunt que est et alia
sunt quintum et alia sunt ... vocatur autem a
transmutatio quod est in substantia generatio et corruptio sunt

ad dicentes illius quod est in materiis quod non secundum quod
sunt quid et cetera / illa autem quae est in quantitate
vocatur augmentum et decrementum. illa autem
quae est in qualitate vocatur alteratio. Circa
quae est in textu dicitur sunt locum primo sicut utrumque
quod transmutatur sunt in istis secundum quas motus est
quod iste transmutatur sunt in contraria quae sunt sunt
unum quod est contrarium. Notandum est quod iste transmutatur
necesse unum contrarium quod sit in potentia ad utrumque
contrariorum Notandum est quod sunt forma contrariorum
in hoc loco materia ita est in potentia ad utrumque
contrariorum quod ipsa non est alterius contrariorum ita
quod utrum contrarium est de essentia materiae et
est quod dicit philosophus quod necesse est transmutatum esse
eadem contrarium est dare unum quod sit in potentia
ad utrumque contrariorum et non sit alterum contrarium
imaginabimur quod quod substantia subiecta
possit utrumque contrariorum quod sit in potentia
ad utrumque contrariorum et quod non sit alterum contrarium
Deinde cum dicit sunt autem et cetera est eius potentia
et cetera ad probandum quod materia est et cetera
in duas partes quod propter potentia istud et cetera
quod ista materia quae potest aliquo non tangebatur
ab aliis philosophis licet non perfecte et cetera homo anaxagore
potest quod cognitum et cetera omne
factum et cetera vides quod ens
fit ex non ente factum ergo quod dare aliquod
principium sicut ens et cetera est ens in potentia ergo quod
dare ens in potentia sed ens in potentia materia est
quod ergo dare materiam Unde haec est propositio
philosophi quod duplex est ens, ens in potentia
et ens in actu, transmutatur quod fit quod fit ex
ente non ... sed ex ente in potentia
ex non quod dicitur quod ex potentia album fit
actu album et sicut quod fit quod ex
ente in potentia. materia est quod non solum fit
quod fit ex non ente sunt accidens sed etiam
quae sunt fit ex ente in potentia non
autem ente in actu Notandum est quod
intelligens philosophus quod omne quod fit ... aliquo
et ex aliquo per accidens fit quod est ex
ente in potentia et ex illo est fit
aliquid et cetera quod ex generatione perficitur hoc
autem est ens in potentia hoc autem est ens in
potentia quod generatio est perfectio entis in
potentia quod est nihil fuit antequam esset

in potentia non ... ex nihilo autem
Deinde / cum non in potentia antequam est principia
sunt fiendi, anaxagoras vel quidam sic sit
et cum generatio quasi dicitur non autem
et ex quo fit factum / imaginabimur
quod sicut edificator edificat domum
miscens autem factum et cetera quod est ... mi
sunt secundum ... edificator ita sunt
ante ex ente in potentia fit aliquid
et cetera / generationem autem et cetera per
accidens ... ex ente
in potentia illud non ... quod est in potentia ad
nigrum est album et est non nigrum Deinde
cum dicit et cetera anaxagore et cetera
probamus materiam esse ante omnia quod
antiqui philosophi aliquo non tetigerunt
materiam dicentes quod istud unum quod probavimus
esse est illud unum quod posuit
anaxagoras dicebat enim anaxagoras
quod omnia quae fiebant latebant
in uno ita quod omnia quae fiebant actu erant
prius in eo magno latebant Deinde
cum dicit sicut dicunt dixit enim
anaxagoras quod omnia quae sunt prius
erant in actu Nos autem dicimus quod omnia
prius erant in potentia. istud est unum et
illud unum quod voluit tangere empedo
cles qui dixit quod omnia prius erant mix
ta in quodam uno per amicitiam et
per ... et discordia omnia segre
gantur ex illo uno. istud est unum
quod probavimus esse sicut illud unum quod aliquo
non tetigit anaximandros qui posu-
it quod omnia contraria ... mixta
uno ... istud est unum aliquo
non tetigit democritus qui dixit quod omnia
quae sunt prius fuerunt in potentia actu non
non sunt ergo omnes aliquo non tetigisse
materiam sed non perfecte Deinde cum dicit
omnia non ... materiam esse hic ...
materia diminuitur et in ... et cetera
dicit quod omnia transmutabilia materiam habent sed
... alia sed ... et cetera
... aliquam non sunt quod transmutantur
sunt ... et cetera generabilia et corruptibilia
tabilia aliquam sunt quae sunt ... sunt

forma et ita non sunt generabilia tamen sunt
non habita secundum ubi sicut sunt corpora celestia
et ista habent materiam non que sit in potentia
ad formam sed que est in potentia ad ubi vel
secundum ubi. Notandum est quod philosophus probat
materiam esse ex hoc quod ens in potentia est
sicut aliud est et ens in potentia variari
dicit philosophus quod duplex est materia. Est enim in potentia
que est ad formam et privationem eius et est
in potentia que est ad ubi et ad privationem eius ergo eadem
prima potentia et prima materia que est ad formam
et ad privationem eius est in rebus generabilibus et
corruptibilibus secunda autem potentia est in rebus generabilibus
et incorruptibilibus ingenerabilibus ergo quod etiam
sunt in spera celesti quia non sunt etiam
eque est variatio et secundum formam et secundum ubi sicut
sunt elementa quia sunt etiam eque est va-
riatio secundum ubi et non secundum formam sicut
sunt corpora celestia quia sunt etiam in
quibus nulla variatio est sicut est intelligentia. Tertio
dico secundum opinionem philosophorum quod theologi aliter
sentiunt quia sic patet quod unus actus accipit
materiam in primo ente et tertio potest esse una in-
telligentia autem non. Deinde cum dicat du-
bitabit aliquis utrum [illegible] movet quandam
dubitationem et primo movet dubium de
eo quod in diversis diversa sunt materie aut
eadem. Dicit ergo primo quod dictum est prius
dubitabit quod generatio fit ex non ente et
tamen non ens dicitur tripliciter. Unde dubi-
tabit aliquis ex quo non ente fit
generatio. Solutio est hic quod generatio fit ex
illo non ente quod est ens in potentia ex quo
ex quo fit generatio est non ens in actu
sed tamen est in potentia. Notandum est quod non
ens dicitur tripliciter uno modo dicitur
non ens quod nullo modo est nec actu nec
in potentia et non ens isto modo fugit
tamen ambitum entis et ex illo non ente
nihil fit. Secundo modo dicitur non ens pri-
vatio que est in materia et privatio licet
sit non ens tamen magis appropinquat ad
[illegible] entis quam simpliciter non ens. Secundum enim
non ens nec est ens nec est entis nec est
per se esse secundum materiam. Tertio autem non ens
quod est privatio licet non sit ens tamen est entis

Tertio modo dicitur non ens pura materia que est ens
in potentia [illegible] notandum
est quod materia est ens per se. Ens enim dicitur
duobus modis scilicet dicitur quod ens
in potentia et ens in actu. Materia autem
subintrat ambitum entis quia est ens
in potentia [illegible] sic ergo est ens in potentia
sed tamen non est ens per accidens [illegible]
est [illegible] privatio [illegible] generatio
est non ens per se et ex illo non ente quod
est ens in potentia fit generatio [illegible]
[illegible] quod generatio et materia sic habent non
[illegible] privatio ut est non ens per se tamen
est ens per accidens sic [illegible] materia
autem est ens in potentia per se tamen est non ens
per accidens [illegible] ad
dicat aliud. Cum quod licet generatio sit ex
ente in potentia tamen secundum diversitatem genera-
bilium sunt diverse potentie et [illegible] licet genera-
tum sit ex ente in potentia tamen [illegible]
quod non sit quodcumque [illegible] diversa fiunt
ex diversis materiis. Unde [illegible] generatio
[illegible] habet materiam determinatam ex qua fit quod fit
et [illegible] Anaxagoras qui posuit quod [illegible]
fit quodlibet nec sufficit dicere sicut dixit
Anaxagoras quod [illegible] dixit quod apud
omnia erant simul in una materia et [illegible] dico quod
non sufficit quod [illegible] est differentia materia
quia non sunt [illegible] sunt et non unum. Si autem
materia [illegible] esset una tamen agens
secundum Anaxagoram sit unum [illegible] quod facta
sit unum posuit Anaxagoras quod intellectus
unus faceret omnia ex una materia. Ex una
autem materia et uno agente non fit nisi unum
secundum hoc quod omnia essent unum. Nota
dubium est quod secundum [illegible] materia est una
secundum substantiam tamen est multa secundum habitu-
dinem materia [illegible] habitudinem ad formas
non [illegible] mediantibus formis
[illegible] est in potentia et in habitudine ad for-
mas [illegible] sunt [illegible]
omnes diversificantur secundum diversitatem habi-
tudinum et [illegible] in materia. Et [illegible] dicat
[illegible] si materia esset una et secundum substantiam
et secundum habitudines [illegible] esset una

si quinque media sit una secundum substantiam eadem di-
visa secundum ablationes vel contracta possit
esse infinita sicut si diceret quinque infinito
contractio vel sic ex infinitione media vel
ex infinitione agentis si tamen infinite fore
possent fieri in eadem media sicut ergo apparet
esse unum sicut posuit anaxagoras
et media una est et secundum substantiam et immobi-
litatem oportet quod contraria esset infinita
unum Notandum quod quinque imagi-
nantur quod ablationes et ponentes in qua-
multiplicantur secundum infinitionem contrariorum et
non [illegible] et non dicit quod numquam
potentia sit sicut numquam contrarium quod di-
citur non per imaginationem quod potentia in nume-
rantur partes individua si partes ille
non ponentes innumerabiles partes individu-
ales non ponentes esse duas albedines
hoc autem est impossibile ut unum quod secundum hoc
illud idem subiectum simul et semel posset infor-
mari duplici albedine quod simul et est
et due potentie possent tantum ad actum
Non vero sunt cause super
te ista physici ponit differentiam de materia de-
terminat de forma et dividitur in 3 partes quod
primo determinat de forma in se 2o deter-
minat de forma in comparatione ad subiectum
contrarium 3o determinat de forma in compara-
tione ad movens 2a ibi habet autem 3
3a ibi movetur quid prima in 3
secundum quod tria dicit primo non forte
predicam 2o dicit quod forma non continuatur 3o
dicit quod omne quod continuatur a sic illud continuatur
2a ibi pars quinque 3a ibi pars quod generis
dicit ergo primo formam esse principium di-
cens quod tres sunt cause et tria sunt principia
subiecte numerabilis de numero quorum predictorum duo
sunt contraria quorum unum est ille et forma
contrarium sive privatio 3m autem est subiectum et
materia que subicitur utrique contrario quod dicit
phisicus aliquibus innuens et [illegible] aliquibus sub-
stantie mobilis ut est in fieri tamen
sunt predicta fieri et privatio et materia
Cum autem aliquis per privationem sit pri-
cipium subiecte mobilis ideo quod substantia
mutabilis potest considerari duobus
modis uno modo ut est in fieri 2o modo

ut est in esse sic considerata per modum facti
ea quod privatio est principium quod omne fieri
supponit privationem eius quod fit sic autem
considerata 2o modo scilicet quantum ad esse facti
ea quod privatio non est principium quod privatio
non subintrat esse eius substantie mobi-
lis intelligendum ergo quod alia scilicet primo
ad formam mobilem et alia scilicet
ad eandem materiam et formam privatio in una se-
cundum ad substantiam mutabilem quod est principium in principio
fieri sed non est principium existentie materie
autem et forma sunt principia principia
fieri et etiam principia esse principia fieri quidem quod
quicquid fit per se fit et ita fieri suppo-
nit et per genus materiam et materia est principium in
principio fieri et etiam fieri quod fieri determinatur ad
formam et materia et forma sunt principia
principia fieri Sunt etiam principia quidem quod
omnis substantia transmutabilis est composita
et actu et forma et materia Deinde cum
dicit pars quod necesse sit materia necesse esse
ille dicit 2a quod forma non sit et secundum hoc omne
quod fit sic in esse sunt posse fieri et etiam
actum quem acquirit per principium fieri ergo omne quod
fit sic secundum contrarium composita et actu et potentia [ita quod necesse]
quod materia et forma sic ergo forma sit [tamen nec forma]
secundum aliquod principium et aliquo formali
de ergo forma quero aut fit aut non
fit si non fit habeo propositum scilicet quod forma
non fit quia quod est hoc forte non fit
eadem nec quod est aliud sed autem hoc hoc
formaliter fit ergo secundum continuum componitur et
formaliter et sic erit abire in infinitum
quod est impossibile forte ergo non fit Unde hec
est pars litera philosophi que dicit quod forma
non continuatur nec etiam materia loquor autem
hic non de materia et forma contrarie sed de materia
eius et simplici Ad autem forte non
continuatur patet quia omne quod transmutatur ex
aliquo principio permutatur et ab aliquo trans-
mutatur et in aliud transmutatur illud autem
principium quod transmutatur vocatur materia illud
autem a quo transmutatur vocatur movens et
agens illud autem in quod transmutatur
sed ille et forma sic ergo forte sit et aliquo
principio fit quod quod principium in aliquo

formale terminatur. Sed aliquid ita sit
secundum contrarium expositionem et actuale hoc autem
est impossibile sic non esset abire in infi
nitum. Si ergo non fiat ex rotundo sed fiat
ex tamen i. materia, vel fiat rotundum ex
tamen vel forma. Secundo quia est abire in infinitum
et quod infinitum sit impossibile necesse est
stare in aliquo quod fiat per se et ideo primum
generatum non materia tantum vel forma tantum.
Notandum est quod tertio arguit fundamentum super
hoc eius quod fit vel super hoc prius fieri et
naturam primum fiet. Ideo hoc est quod possibile de
ducitur ad actum quod quidem possibile et qui
quidem actus fuit de intentione rei fiendae
et sic quodlibet fiendum est compositum ex possibili
et actu. Ex quo sequitur quod materia non fiat
sed etiam materia fieret ipsa posset fieri et compositum
deduceretur ad actum ex quo sequeretur quod materia
esset composita ex possibili et actu, ex quo etc.
Secundo quod forma non fit quia si fieret ipsa
terminus in ipso possibili quod quidem deducitur
ad actum etc. Sed forma esset composita ex possibili et ac
tu [illegible] non phisicus quod omne quod fit
de essentia sua habet aliquid ex quo pro
ducitur et sic de essentia sua habet possibile
de essentia vel sua habet aliquid ad quod
deducitur istud possibile et sicut de essentia
sua habet potentiam ex qua producitur et actum
ad quem deducitur potentia etc. De generatione
sua habet actum et potentiam et ex quibus sic nec
potentia fit nec actus sed compositum
dicendum est dicit philosophus quia quaedam
[illegible] de forma sed quod fit sit compositum
dicendo quod quaedam substantia fit hoc
substantia [illegible] fit ex [illegible] i. fit ex
[illegible] [illegible] quae fiunt a natura composita
alia vero quae non fiunt ~~composita~~ a
natura fiunt vel composita. Sed omne enim
quod fit vel fit ab arte vel fit a natura vel
fit a fortuna et casu. Differentia autem inter
artem et naturam quod ars est principium accidentale
et motus vel est principium [illegible] illud quod movetur
natura autem est principium motus intrinsecum, illud
autem quod fit ab arte et a natura fit ex
[illegible] vel autem quod fit a casu et fortuna

ex casu et fortuna sunt [illegible] habent
considerandum secundum naturam et artem. Notandum est
quod illud quod fit a fortuna et casu fit
praeter intentionem naturae et intellectus quae quidem
ad fortunam naturae autem quae ad casum etc.
Illud quod fit a fortuna et casu fit praeter in
tentionem agentis sive ille agens sit intellectus
sive sit natura. Illud autem quod fit praeter inten
tionem agentis non est quod assimiletur agenti
et ideo bene dicit philosophus quod fortuna et casus
sunt causae quae sunt habentes considerari secundum naturam
et intellectum et ideo non est quod id quod fit a
fortuna vel casu assimiletur agenti. Quod
dicit philosophus quod aliquid fit in passo quod ca
dit sub intentione agentis sive illud
agens sit natura sive ars et istud quod
cadit sub intentione agentis potest assimilari
agenti. Aliud autem fit in passo praeter in
tentionem agentis sicut praeter intentionem hominis
generantis est quod homo generatus habeat sex digi
tos et quantum ad hoc quod est praeter intentionem
non assimilatur generanti et generato. Conclusio
aliquis [illegible] generatio [illegible] assimilatur generanti
videtur quod non quia in generatione ex putrefac
tione generatum non assimilatur generanti et
praeterea videmus quod calor generatur ex
corporibus supercaelestibus et tamen corpora supercaelestia
non sunt calida. Videmus quod multa
generantur ex [illegible] et tamen multa
multis non assimilantur nec [illegible] nec [illegible]
[illegible] et de ista generatione est quod aliquid non
possunt [illegible]. Sed tamen generatur aliquid
possunt [illegible] secundum [illegible] et sic
generatum fit [illegible] quod ea quae sunt [illegible]
[illegible] [illegible]. Aliquid autem illud quod
fit possunt [illegible] secundum aliud [illegible] sic
secundum aliud [illegible] est calor in actu et calor
in corporibus supercaelestibus. Hoc est quod
[illegible] essentia generantis quod possunt in
[illegible] virtuali. Sed quod possunt secundum eandem
[illegible] hoc accidit, illud quod est generatum
sive ex putrefactione sive quocumque alio
modo possunt [illegible] virtuali et non
sufficit ad hoc quod aliquid possit generari et
hoc possunt appellat philosophus forte [illegible]

Ad primum argumentum dicendum quod licet generatio-
ne in putrefactione sicut virtus genera-
tiva solum artificis, sicut ergo ea que fiunt
per artificium fiunt ex causa convenienti ita solum
ea que fiunt ex putrefactione quod dicitur
generatio eorum sicut est in seminibus sed ubi operatur
semini ita solum in putrefactione et sicut
operantur patientia in virtute seminis ita solum
animalia que fiunt ex putrefactione patiun-
tur in virtute putrefacti. In hoc
tamen est differentia quod illa virtus que est in semine
sit a duplici agente sicut ab illo ha-
bente semen et a sole. Virtus autem que
est in putrefactione solum sit a sole. Licet
autem in hoc sit differentia tamen adhuc in
hoc est convenientia quod sicut virtus que est in
semine assimilatur arti quia sicut ars que est in
mente artificis virtualiter continet formam
artificiatam ita solum virtus que est in se-
mine virtualiter continet formam generandi
eodem modo virtus que est in putrefactione
assimilatur arti quia virtualiter continet forma-
tum et etiam quia talis virtus directive agit
per determinata media que commemorato
ab arte. Notandum quod est differentia inter ea que
generantur per putrefactionem et differentiam
que fiunt a casu quia ea que generantur a
casu non sunt secundum intentionem nature et
ideo non inveniuntur nisi illa que fiunt
a semine convenienti. Illa autem que fiunt ex
putrefactione sunt secundum intentionem nature
que non fiunt a casu magis dicit ratio quod
necessario generabilium est [illegible] que
autem fiunt a putrefactione non [illegible]
generata inveniuntur et non secundum inten-
tionem a natura [illegible] quod diminuitur et fiunt
inquantum ex diminuto et tamen secundum que
generantur a parte et natura. Ad secundum
argumentum dicendum quod quia celo quod est maior
rebus inferioribus secundum aliquid similitudine
licet imperfecte attingit ad ea superiora et
hoc quia natura inferior non potest per se perficere ad
perfectionem solum necnon superioris agentis. Ad
tertium argumentum dicitur generatio quia aliquid
solum [illegible] quod [illegible] multum et generando licet

non perfecta natura naturaliter contraria sicut multa
sed natura generatur a ratione et quo de isto articulo
et determinando quod ad aliud. Deinde cum dicit
substantie autem tertio. Declarat de forma in
ordine ad substantiam generationis et dividitur in duas
partes quia in prima dividit substantiam in
materiam formam et compositum et ostendit quod inquantum
forma manifestum est quod non sunt per se
substantiam generationem et hoc facit ubi incipit
opera placet et ideo in singulis ubi
dicit per se quod substantie sunt tres scilicet materia
que est hoc aliquid in apparentia, ubi dicit materia
natura in hiis que habent esse per generationem ubi est
artificialia et non ex generatione ubi est
naturalia tota substantia rei est materia et autem
substantia est forma que quidem forma est natura rei
inquantum rei proprie et hoc aliquid
que est forma est huius quidem rei hoc
est dicitur rei sicut per modum huius et autem
substantia est substantia scilicet composita que est
ex materia et forma sicut substantia singularis
et substantia talis. Notandum est quod in
omnium primum quod materia est substantia in apparentia
per experimentum intellectus utrum non quod
materia sit substantia in apparentia hoc est sicut
intellectus verum putatur esse tota substantia rei
sicut enim quidam qui non perceperunt
formas substantiales dicebant quod materia est tota
substantia rei et accipiebant exemplum in ar-
tificialibus videntes enim in artificia-
libus quod materia est tota substantia rei forme
autem sunt accidentia ita solum in naturalibus
tota substantia rei materia est. Deinde compositio
concedunt tamen primum que dicit quod in illis
que habent esse per generationem ubi est artificia-
lia et non ex generatione ubi est naturalia materia
sicut substantia est tota substantia quod dicit
sicut ipsos sicut in artificialibus quod tota materia
est substantia rei ita est in naturalibus et ideo ex
positione huius videtur quod materia est substantia in apparentia
est ista quia materia est substantia quia remota forma
sequitur et apparet. Ad tertium evidentiam no-
tandum est quod forme sunt in duplici differentia
que quedam sunt forme que non sunt innate in
materia nec inquirunt et ideo sunt forme
intellectuales que autem sunt forme que

sicut in materia et consistit competenter ad eo-
rentiorum qualitates et iste forte sunt forte
simplices. Illud ergo forma secundum formam simpliciter
non sic forma materialis materia ergo secundum substantia
in sententiam et videtur quod dicatur forma
de se non secundum non intellectus quod ante species
et videatur hoc non habet non in quantum secundum
in materia et ita possumus dicere quod materia secundum
substantia in comparatione hoc secundum substantia in quantum
secundum ante formam quae sequitur. Tertio modo per ex-
ponitur hoc verbum sic, materia secundum hoc in comparatione
ad formam sic et veritate per materiam quae sequitur ad
expositio/ formam unde notandum secundum quod materia naturalis secundum
sensibiles sunt analogiarum secundum non materia naturalis
comparatio comparatio ad formam naturalem
vel secundum qualis secundum proportio ligni ad artificialem
formam/ materia ergo apparet hoc. Ideo scilicet
... per materiam artificialem quae vult intelligere
non id per magis nota conveniunt in magis
nota/ per materiam quod quae in artificialibus
conveniunt magis materiam quae in natura-
libus et sic apparet hoc per materiam quae videtur
per materiam arte ... et ideo secundum sive eadem per ana-
logiam/ Sunt autem expositiones ...
dicit ... quod dicat quod in ... quae habet
esse ... et non ... materia
secundum substantia quae dicatur physicus materia in naturalibus
... per materiam illud quae secundum in artificialibus
quae artificialia habent esse ... quod sic
in artificialibus materia secundum quod substantia esse
in potentia ad artificiales formas ita
similiter in naturalibus materia secundum in potentia ad formas
naturales. Quarta expositio huius verbi est
esse quod materia secundum hoc per formam quae forte appa-
ret et intelligitur quod dicatur physicus materia non secundum
hoc non per formam quae apparet ...
expositionem evidentiam notandum secundum quod sunt
certum materia non habet intentionem intellectus
que per quod possit intelligi et per quod possit
esse quod ... secundum quod sit in potentia ad
formam et quod forte secundum ... intelligitur ...
materia secundum in potentia ad intentionem intellectus
et de se non habet illud / formam autem secundum in
tempore intelligitur per quid habet esse materi-
alia sic ergo materia secundum hoc per formam et
sunt expositio ... videtur ...

quod dicat sic quod materia secundum aliud quod secundum sunt contra-
rium et non sunt ordine quae dicit physicus materia
secundum hoc sunt adinvicem contractis sunt eo
alio et ad formam et non secundum hoc sunt ordinem
ideo sunt aliquid intentionem intellectus quia
sic in ea appellatur non hic ordo intentio
formalis quia non secundum ... materiae et o
quod materia secundum in potentia ad omnem ... intentionem
Quaereret aliquis utrum forte sit contra
... sic dicat physicus ... in ... quod sic ad
... evidentiam notandum secundum quod forte et esse dicitur
ad ... sunt ... quod forma dicat rem
suum per modum ... esse autem per modum
actus imaginabilem non suo modo dicitur
... formam ... ex esse sic ...
... et ... sive enim dicatur esse suum
per modum ... autem per modum
actus ita similiter forma dicat esse suum
per modum ... et esse per modum actus
et ideo ... physicus quod forma secundum ...
quidam. Alio modo possumus exponere hoc
verbum ... quod sic ... secundum principium actus
ita similiter forma secundum principium ipsius esse
imaginabilem non quod esse secundum ab ... et
... formaliter et ab efficiente effec-
tive/ ... quod apparet ... forma
et ... secundum ... efficiens ...
actus secundum forte et ... ipsius esse secundum ...
formalis et non effectivum ... ad dicat
... quod in ... forma non secundum
... substantiarum ... ad ... evidentiam notandum
... secundum quod plato posuit quod ...
et quadraturas separate sunt quas ...
vocabat ydeas/ hanc opinionem ...
... physicus ... ostendit quod forte
... esse separata ... apparet sic ex
formis artificialibus quae quamvis forte
artificiales sunt ... esse ... esse
... in materia et aliud esse ... in ...
... artificiale ... autem ... esse separa-
... secundum suum esse ... secundum in alio ...
in materia sive sic in ... artificiale
et ita ... ad ... apparet ...
... formis artificialibus. Visa hac
... physicus ... quod dicat quod materia ... secundum in
... formis ... artificialibus quod non

sunt post substantiam compositam. Sed non domus sed
in materia non accipitur, sed domus per artem que
in mente artificis est. Non sed que in mente
artificis non est materia vel in aliquo subiecto, et
hec sic que in mente non est composita nec
corrumpitur, quia ea que sunt in intellectu non proprie
generantur et non corrumpuntur. Sed si sunt vel
non sunt, hoc est per alium modum, scilicet per ab-
stractionem. Forma non domus que est sine materia et
forma substantialis que est sine materia in
mente artificis et omnis que est preter mentem
artificis per alium modum est quam preparatur
et corrumpitur. Et ideo forme non sunt separa-
biles, sed si alique forme sunt separate sic
sunt que sunt per naturam. Unde Plato non
male dixit quantum ad hoc quod
dixit quod sunt separate sunt et forme
rei naturalis. Hoc autem sic dixerit vel
non simpliciter vel dixit quod utrum sunt sic
naturales que sunt aliorum. Hoc est quod sunt
in alio ut in materia et non separantur ab
ea, ut est caro et os et corpus. Omnia
enim in materia sunt nec separantur a substantia
prima que maxime substantia est. Quod dicit philosophus
dictum Platonis apparet solum et in formis
artificialibus quod vel sunt in materia vel in
mente artificis, apparet vel solum in
naturalibus formis naturalibus que non sunt in
materia sicut forme animalium et similes forme.
Commentator aliquis volens predictum philosophi
de formis artificialibus per se apparere secundum
opinionem Platonis vel in formis naturalibus. Dicens
quod sic vel quia eundem. Notandum quod
sic forme artificiales habent esse scilicet in mente
artificis et similiter in materia. Ita similiter forme
naturales habent esse duplex, scilicet in materia
et similiter in intellectu motorum primi, quod quidem
esse videtur esse ydeale. Et ideo [illegible]
quod dicitur forma artificialis vel que in materia
est vel in mente artificis, ideo non est sepa-
rata. Ita similiter [illegible] forme naturalis vel
que in materia vel in intellectu motorum, ideo non
habet esse separatum ymaginabiliter. Et ideo quod
naturalia [illegible] principii sunt artificialia
quod [illegible] determinata sunt ab intellectu
principii tamquam ab artifice. Sed ideo [illegible]

specialia non habent esse separatum. Ita nec
forme naturales. Deinde cum dicit moventes
quidem causa [illegible]. Comparat causas formales ad causas
moventes et dicit quod causa movens prius preexistit illud
quod est motum causa, forma autem non precedit, quod
sed simul. Dicit autem sicut quod primo ponit quod
dicitur inter causas formales et moventes, secundo
excludit errorem Platonis, ibi palam itaque. Di-
cit ergo primo quod cause moventes sunt
prius quam ea quorum sunt cause, quia non solum
sit causa moventis et rei que per motum
causatur in movendo precedit. Causa autem formalis que sic
causa rei sit incipit esse cum re, quia sanitas non
est prius sanitas quam sanus, sed simul incipit
esse sanitas cum sano. Sed non prius, sed si-
gura enee spere quod spera [illegible] sit incipit
esse cum ea et sic forme non precedunt
substantiam. Deinde autem sic alique forma
que maneat post substantiam compositam considerandum est
singulis; in formis hoc non videtur impossibile
scilicet quod maneat post substantiam compositam sicut si dicamus
quod anima maneat corrupto corpore. Non
tamen quod non tota substantia maneat sed intellectiva
que non corrumpitur corrupto corpore. Omnem
enim animam quo ad omnes potentias manere
post corruptionem substantie impossibile forsan est, impossibile
quo ad intellectivam. Notandum quod substantia
philosophi in brevi, scilicet ista quod ista comparationibus forme
quod incipiat esse cum substantia composita, sed vel
aliqua forma que habet esse post substantiam compositam
sicut intellectiva. Non ponitur similiter quod sensualli-
tate organorum non habent esse post substantiam
compositam, sed forme intellective habent esse. Deinde cum
dicit palam itaque, excludit dictum philosophus errorem
dicit opinionem Platonis, et quod eundem notandum
est quod ideo ponebat Plato ydeas ut ad similitudinem
carum formarentur omnia sensibilia. Ponebat enim
ydeam unam hominem ad cuius similitudinem formatur
omnes homines sensibiles. Ponebat quod neccesse
est ponere ydeas propter istorum formationem. Hanc
autem rationem excludit philosophus dicens quod non est
neccesse ponere ydeas propter generationem. Homo enim generat
hominem sic singularis homo singularem hominem, quod
dicit ad generandum sufficit ponere hominem
sensibilem et non oportet ponere hominem intelligibilem
et ydealem. Sic autem est in natura ita est.

arte in artib[us] n[on] n[on] q[uod] ponat aliq[uem] se
parand. Sufficit n[on] in artib[us] ponere for[mam]
in mente artific[is] aqua d[icitu]r f[or]ma
q[ue] e[st] in m[ateri]a. arte ut arte n[on] mediaculis
q[ue] e[st] in mente medici e[st] ca[usa] sanitatis q[ue]
e[st] in m[ateri]a, ... consistit aut[em] et p[ro]dest sic
in n[atur]alib[us] sive in artib[us] ... distinct[ionem]
distinct[ionis] sive, cu[m] e[st] q[uod] ... distinctio
e[st] ut sic et e[st] ut n[on] sim[iliter] n[on] ... fundi
... c[on]tra sim[iliter] ... accepte sunt
... q[ue] aut[em] hoc sit l[icet] declarari n[on] ...
quest[io] lectio NOTANDU[M] e[st] q[uod] ...
... in exponendo hanc l[itte]ram pot[est]
... n[on] ... sim[iliter] n[on] ... in arte
et n[atur]e ... n[on] d[e] arte et n[atur]a sic n[on]
... e[st] fo[rm]a artificialis ... in mente ar
tificis ... q[uod] sit artificiatu[m] ita
sic in n[atur]alib[us] forma ... e[st] ...
... sit ... et sic ... arti
ficis e[st] ... artifi[cis] sic
... forma q[ue] e[st]
... e[st] ... sic
... Secundo n[ot]a e[st] q[uod]
... p[ro] dicta ... e[st] ...
... ad opiniones aliorum
... n[on] dicit ... q[uod] ... in factione
formaru[m] e[st] ... media ... ponentes
... et ... ponentes latitatione[m] ita q[uod]
... aliq[ui] ... latitatione[m] et
... latitatio ... et ...
et dicit ab ea. latitatio q[ui]d[em] ...
... enim posuit q[uod] forme late[n]t
et ... ille n[on] posuit q[uod]
lateat in actu ... aut[em]
q[uod] lateat in p[otenti]a ita q[uod] ex p[otenti]a ...
ad actum ymaginar[i] n[on] ... q[uod] forma
n[on] fit ... et hoc p[ost] ...
... enim movet m[ateri]am et
movendo ea[m] et ... deducit
ea[m] ad actum et sic ... q[uod] fit e[st] ...
ex p[otenti]a et actu et ... aliq[ui] ...
... inquit ...
aliq[uo] mo[do] ... et actum
... ad ... in p[otenti]a ad actum
ymaginar[i] ... q[uod] ... n[on] e[st] ...
hoc q[uod] ... veniat ab ... q[ui]d
n[on] fit calidu[m] n[on] fit ... hoc q[uod] aliq[uod] calidu[m]

veniat ab ... e[st] q[uod] calidu[m] in p[otenti]a
fit calidu[m] in actu ita q[uod] ... in
p[otenti]a et fit in actu. ... latitatio[n]e[m]
latitatio[n]e[m] ut dicitur e[st] et d[icitu]r ab ea ...
... et d[icitu]r ab ea ...
... quid[em] ... q[uod] e[st] in p[otenti]a fit in actu
dicit aut[em] q[uod] ... sit ...
... sim[iliter] aut[em] ... in ... ma
terie ... sit ... et ...
sit ... forma ita q[uod] forma ... n[on]
fit ... Tertio n[ot]a ... in verbe
... q[ue] ... e[st] d[e] ... q[uo]d ... q[u]ad
ad ... enim ...
q[uod] e[st] in p[otenti]a ad actum et ...
aliq[uo] mo[do] ... q[uod] ... d[e] p[otenti]a
ad actum, ... q[ui]d in p[otenti]a et ...
... n[on] ... in actu, et quantum ad hoc
sic e[st] d[e] virtutib[us] n[atur]alib[us] et d[e] virtutib[us]
artificialib[us]. sim[iliter] n[on] ... virtutes q[ue]
sunt in ... et ... q[ue] e[st] in mente ar
tificis ..., virtutes n[on] ... in ...
... et ... n[on] sunt ... in
actu ... in p[otenti]a ... in p[otenti]a
actum ... enim q[uod] ... pot
... sunt in ...
... sim[iliter] ... sic aut[em] e[st] d[e] virtutib[us] in ...
... ita sic e[st] d[e] arte. ... n[on] ... in p[otenti]a
... in actu sic domus
q[ue] e[st] in mente artificis n[on] e[st] ... in actu
... in p[otenti]a hoc ... domus q[ue] e[st] in mente
artificis ... et ...
domus q[ue] e[st] in m[ateri]a ... sic e[st] d[e] virtutib[us]
q[ue] sunt in ... et d[e] arte et ... virtutes q[ue]
sunt in ... aliq[ui] ... virtu
tes ... et ... q[uod] ...
... ad ... artis et
ad ... sicut n[on] ... ordi
nare ... debitum finem ita sic ... q[ue]
e[st] in ... ordinate ... et p[er] debita me
dia et ... debitum finem ... n[atur]ales
... dicit ... q[uod] ... et ...
... Quarto n[ot]a e[st] q[uod] pot[est]
... e[st] d[e] calore q[ui] e[st] in ...
dicit enim q[uod] calor q[ui] e[st] in ... non
e[st] calor ... talem n[on] ... n[on] facit
n[on] ... aut calefacit ... aut[em]

calor facit figuras et formas unde iste ca-
lor assimilatur calori artificiali sicut non per ca-
lorem artificialem introducitur aliqua figura vel
forma ita secundum istos imaginabantur non
per calorem artificialem sed per instrumentum artis et
dirigitur ab arte ita quod illa forma que intro-
ducitur ab isto calore introducitur per virtutem
artis ita secundum istos calor qui est instrumentum sed in-
strumentum alicuius virtutis et ideo sicut medium illius
virtutis introducit formas et ideo dicit
commentator quod iste calor habet formas per quas generatur
in semine que quidem forme sunt anima non in actu
sed in potentia. Hoc est dicere quod iste calor inducitur
ad aliquam potentiam sicut instrumentum ad propri-
am effectum quem quidem potentia generat efficiens
in potentia virtualiter et non in actu. Certum
tamen non est quod potest hic commentator est quod ars
divina assimilatur arti principali sub qua
continentur plures artes sicut non ars principalis
dirigit artes inferiores ita secundum omnia
que aguntur in natura aguntur ac si essent
directa et commemorata ab arte prima a
generali. Unde commentator dicit quod natura agit
ordinate et perfecte et tamen non intelligit et ideo
quod agit commemorata est ab intelligentia quia
dicit commentator omnis ordo qui est in na-
tura determinatur ab intelligentia determinatur non
ab arte prima et ideo quamvis natura non in-
telligat ordinem finem et finem propter quem tamen de-
terminatur ab aliquo quod intelligit istum ordinem
et istum finem. Debitus non ordo et debitus
finis imponitur nature ab arte prima.

Dubitabitur propter istam questionem
quia philosophus utrum electa omnium
pictorum sint eadem vel sint diversa et dicitur
in 3° contra quod primo querit questionem secundo
probat quod electa omnium pictorum non sint eadem
3° ostendit quomodo electa omnium pictorum possint
dici eadem et quomodo non. Circa primum
2a autem ut dicas dicit quod primo
quod quaedam sunt electa substantie et relationis
et ceterorum omnium cathegoriarum, utrum pre-
dicamentorum sint eadem vel diversa. Circa
hoc aliquis quam philosophus intendat querere utrum
electa omnium pictorum sint eadem quare
specialem mentionem facit de relatione magis quam
de alio pictorum. Dicendum est quod ideo querat spe-
cialiter mentionem de relatione pro eodem et

unaque propter esse relationis et habet propria fundamenta
relationis. Ad evidentiam huius primae partis
notandum est quod inter omnia pictura relatio habet
minimum de esse, habet non relatio est ad aliud
et ita parum esse debilissimum est imaginabantur
quod quidam pictorum est quod eius esse et fixum
non est in se ita quod eius esse est in se esse
et ille pictorum habet naturam habet de esse. Quaedam
pictorum est quod esse est in alio quantum
est pictorum qualitas et quantitas et ille pictorum
magis habet de esse quam sunt qualitas non
et quantitas non sunt entia in se sunt tamen
tertium pictorum est quod esse est ad aliud sicut relatio et
ille pictorum minimum habet de esse ita quod magis habet
de non ens et entis. Unde dicit commentator quod re-
latio propter minimum suum esse ab aliquibus
enumerabatur inter secundas intentiones sicut ergo
ad propositum quod relatio minimum habet de esse ideo
specialem mentionem fit hic de relatione. Quod dicit
philosophus relatio propter minimum suum esse debet
commiscere a substantiis qui naturam habet de esse et ideo
specialiter contra istas substantiam et relationem specialiter
eadem principia tamen diversa quam magis valet
tamen pro quod prima ideo quaeritur quod esse
relationis.

Circa 2a ideo est quod fundamenta relationis
ad cuius evidentiam notandum est quod relatio propter suum
debilissimum esse fundatur super alia pictura sicut
equalitas fundatur super quantitatem et similitudo et dissimilitudo
super qualitatem quod ideo relatio fundatur super alia
pictura ideo pro magis similitudinem alicuius principalis super
que fundatur propter quod principiare forte videtur
alicui quod eadem principia essent aliorum pictorum
super que fundatur relatio et relationis. Unde sicut pa-
tet sunt consimiliter quod habet inter esse substantie
et esse relationis ita ista relatio sunt comparanda
quantum est inter fundamentum relationis et principia
relationis propter quam propinquitatem videtur habere
eadem principia. Et non diligenter notandum
quod principia que queruntur hic sicut patebit
inferius sunt principia materia quod sunt materia et
forma et privatio. Ostensum est autem in
primo physicorum quod relatio non est motus non pro-
pter motum non quod est ad fundamentum
quam est ad ipsam relationem quod ideo utrum
de motu terminatur ad fundamentum et ad relationem
forte videtur alicui quod eadem sunt principia et
electa fundamenti et relationis. Dicendum

cum dicat secundum ingeniosos quod oportet quod non sint
eadem predicata omnium punctorum et dimittimus indiuisibilia
ex parte quia secundo hoc oportet et specialiter oportet quod eius
et unius non sint predicata omnium punctorum
nec oportet includendo aliud elementum. Sed in
duo sunt duas rationes quas adducunt ad
probandum quod omnium punctorum non sint eadem
predicata et ideo amplius quo concedit ad
euidenciam huius rationis notandum est quod
ponit unum et idem predicatum omnium punctorum
hoc potest intelligi duobus modis vno modo quod istud
predicatum quod ponitur vnum et idem sit esse omnia
puncta itaque nullo modo sit infra punctum
et iste modus est impossibilis quia omne eius aptitudine
esse est infra punctum. Secundo modo potest intel-
ligi quod istud elementum quod ponitur unum et
idem sit infra omnia puncta et iste modus
etiam est impossibilis. Tertio quia unum et idem non est
indiuisibile [illegible]. Tertio modo potest intelligi
quod istud predicatum et elementum sit in uno puncto
tantum puta in puncto substantie tamen non contrarie
tamen et iste modus est impossibilis quia elementum substantie
est in substantia tamen et non in alio puncto. impossibile
est enim quod elementum omnium punctorum sit in uno
puncto tantum quia ergo dicat philosophus elementum quod ponitur
unum et idem non potest esse esse omnia puncta
nec potest esse in omnibus punctis vel quod ponitur
unum tantum nec potest esse in uno puncto
tantum quia est elementum distinctum quod nullo modo
potest esse. Hoc visis patet textus quod dicat quod
ingeniosus est dicens quod eadem sint ~~puncta omnium~~
~~elementorum~~ elementa omnium punctorum. Sed non hoc
quod istud elementum erit contrarium et substantia hoc
autem non potest esse. Non enim potest dici quod hoc
elementum sit quiddam commune quod sit esse substantiam
et esse alia puncta quia esse puncta nihil est
sed cum esse puncta consistat aliquid commune aliud consistit
preter punctum sic elementum est preter eo quod est
elementum nec oportet potest dici quod hoc ~~punctum~~
elementum sit in puncto substantie tamen quia elementum
quod est in substantia non potest esse elementum contrarie
nec elementum contrarie potest esse elementum substantie
et sic istud elementum quod ponitur nec potest esse esse
omnia puncta nec potest esse in puncto quod nullo
modo potest esse. Notandum est quod sed diuersitas
punctorum ponitur diuersa elementa unde

cum ad ~~probandum~~ ponendum quod ista elementa
sint in puncto. possumus enim ponere quod unumquodque
elementum est in proprio puncto sic elementum substantie
~~substantie~~ in puncto substantie. Sed autem ponitur unum
et idem elementum omnium punctorum non est nobis
via ad ostendendum quod illud elementum sit
in puncto. non enim potest poni quod sit in uno tantum
quia qua ratione est in uno est in alio et quod
elementum omnium est quod potest poni quod sit in omnibus
punctis quod quo est unum et idem. Deinde cum
dicat amplius quod ponit rationem rationem ad
euidenciam notandum est quod elementum et compositum
ex elementis est in eodem genere licet diuersimode quia
unum est ex se et aliud productum sic compositum
quod in ex se est ex se incompositum. Sed autem
productum. Si autem unum et idem est elementum
omnium punctorum impossibile est quod elementum et
compositum ex elementis sint in eodem genere quia
cum est elementum omnium et elementum est in compositis
et ex compositis est elementum sequitur quod unum et idem sit
in omnibus compositis et sic erunt omnia genera
nec est in uno tantum sicut est elementum. —
Ulterius hic secundum patet textus philosophus quod dicat quod
non est ~~impossibile~~ omnium generum esse eadem elementa
sed enim esset eadem ultimum elementum preter
idem. Hoc et esset eiusdem generis cum compositis quod
est elementum ut si b est elementum ipsius b a sed
quod b non est compositum ex b a. Notandum
est quod hanc rationem alij adducunt sic. elementum
non est idem ad compositum est elementum sic b non est idem
quod b a sed ergo unum est elementum omnium punctorum
id elementum nec erit substantia nec quantitas
nec aliquod aliorum punctorum et sic non erit in
puncto quod est impossibile. Sed hec deductio non
valet. Dicitur enim aduersarius quod licet istud elementum
non sit idem cum composito cum elementum tamen potest esse
in eodem genere cum eo sicut unitas licet non sit
numerus tamen potest esse in eodem genere cum numero. Deinde
cum dicat necesse est [illegible] probat quod non
est idem elementum omnium punctorum hic potest quod unumquodque
eorum non sint elementa omnium punctorum sicut
quidam ponebant quod possunt quod unum et ens
sint quod elementa intellectualia et alia quod sint
elementa omnium punctorum. Diuiditur autem hec
pars in duas partes secundum duas rationes
quas adducit et ideo [illegible] ad
euidenciam huius rationis notandum est quod sicut [illegible]

et non continetur sub ratione aque vini et aque
quod salvantur in quocumque tamen in esse
simplici quam mixto continetur quod in ambobus est
et ambobus vini et aque omnino se compatitur
propter esse ergo ratio elementorum simul et vinum
et aqua salvantur in esse simplicia et in esse
mixto ergo non sunt elementa. Hoc ergo quod dicat
dicta quod nullum de vino vel de aqua inter elementa
sit quod vinum et aqua possunt poni elementa omnium
putorum quia ratio quod vinum et aqua in suis
simplicibus sunt tamen simplicibus quod continetur
si vinum et aqua essent elementa cum simul
essent elementa quia sicut continetur esse elementa
simplicia. Dicendum ad dicat nihil contra
ponunt tamen rationem ad cuius evidenciam notandum
quod vinum et aqua sunt quinta omnibus putoribus
ita quod non plus dicat substantiam quam accidens
ratio quod sunt quinta utrique. Si ergo vinum et
aqua essent elementa sive talium putorum
sequitur quod elementa sive non plus dicat
substantiam quam accidens quod est impossibile quia elementa
sive tantum dicat substantiam et sic dico de substantia
ita dico de aliis predicamentis. Preterea ergo ratio
in brevi [illegible] elementa inconvenientia primo dicat
[illegible] rem [illegible] puto si aqua et vinum
non plus dicat rem unius puti quam al
terius ergo non sunt elementa. Verum hoc esse
[illegible] quod dicat quod si aqua et vinum sunt ele
menta sit quod nullum de vino [illegible] vel
elementorum sit magis substantia quam ad aliquid
hoc non dicat nec substantiam nec ad aliquid
[illegible] utrumque [illegible] hoc est impossibile quod nullum
quod vinum [illegible] elementa dicat [illegible]
in [illegible] puto. elementa ergo omnium putorum
non sunt eadem. Dicendum ad dicat [illegible]
[illegible] probat quod elementa omnium putorum
non sunt eadem [illegible] ista [illegible] quem modum
possunt dici eadem et quem modum non et
et dividitur in duas partes quia primo ostendit quem modum
dici eadem secundum proportionem secundo ostendit quod possunt di
ci eadem [illegible] addit [illegible] prima
pars in duas partes secundum duos modos assig
nandi [illegible] principia [illegible] secundum proportionem
[illegible] [illegible] [illegible] prima
in duas quia primo ostendit quomodo possunt dici eadem
[illegible] secundum proportionem secundo ostendit quomodo possunt esse

vinum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] adhuc [illegible]
hec prima in duas quia primo ostendit quomodo principia
prima [illegible] sunt eadem et quomodo non [illegible]
[illegible] [illegible] principiis intrinsecis et ex
trinsecis [illegible] non [illegible] [illegible] ergo
primo ostendit quomodo principia omnium putorum sunt
eadem secundum proportionem sed non sunt eadem simpliciter
ad cuius evidenciam notandum quod [illegible]
principia [illegible] [illegible] sunt
ista materia forma et privatio sicut [illegible]
ex primo physicorum. Et ergo intendo [illegible] quod
materia forma et privatio non sunt eadem [illegible]
putoris simpliciter sed secundum proportionem sicut [illegible]
[illegible] in [illegible] materia et forma
substantialis et privatio vel forma sub
stantialis ita [illegible] materia et forma
accidentalis et privatio [illegible] in accidentibus [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ista
[illegible] simul et [illegible] sunt quod
eadem principia non sunt simpliciter sed secundum proportionem
quia sicut ad [illegible] sicut [illegible] [illegible]
materia forma et privatio ita ad corpus mixtum
ergo [illegible] a [illegible] omnium putorum eandem
eadem principia non sunt simpliciter sed secundum proportionem
Hoc ergo quod dicat [illegible] quod omnium putorum
sunt eadem principia [illegible] [illegible] non sunt
[illegible] non sunt eadem secundum proportionem hoc [illegible]
in [illegible] simplicia [illegible] et [illegible] mixto
corporum [illegible] simplicium [illegible] principia [illegible]
[illegible] sunt [illegible] sicut calidum. [illegible] privatio
sic frigidum [illegible] materia quod corporum ad
utrumque [illegible] ad formam et ad privationem [illegible]
[illegible] quod principia [illegible] non [illegible]
[illegible] materia et forma substantia et accidens illud quod
[illegible] [illegible] substantia [illegible] sic ergo [illegible]
simul [illegible] elementa [illegible] principia [illegible]
substantia mixta [illegible] vinum [illegible] [illegible]
[illegible] sicut [illegible] calidum et frigidum sic [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] principia [illegible]
[illegible] substantia simul et [illegible] substantiam
[illegible] elementa eadem [illegible] principia [illegible]
[illegible] [illegible] alia [illegible] [illegible] [illegible]
dicendum quod [illegible] substantiis ita [illegible] [illegible]
putoribus [illegible] non [illegible] eadem principia [illegible]
forte proportionaliter ut si dicamus quod in
omnibus putoribus est materia et privatio et materia [illegible]
[illegible] [illegible] alia forma et alia
privatio et alia materia sicut diximus quod in

colore forma et albedo privatio nigredo materia
superficies que mutatur de nigro et in-
luminatio forma ut lumine privatio te-
nebra materia aer qui nunc est tenebra
nunc lumine potest sic exponi et lumen est
dicitur ita quod aer et lume fit nox. Alio
tenendum est quod sua potentia fundatur super duo
fundamenta primum fundamentum est quod singulis
rei mobili generatur potentia et forma et privatio
Secundum fundamentum est quod potentia et forma et
privatio diversificantur secundum diversitatem generum quia
in unoquoque genere est propria potentia et propria
forma. Queret aliquis utrum sit
alia materia et alia potentia que est ad
substantiam et ad accidens videtur quod non quia eadem
est materia que est in potentia ad formam substantialem
et ad formam accidentalem que secundum ad formam
accidentalem. Dicendum est quod possumus loqui de po-
tentia vel de potentia remota vel de potentia propinqua
Si loquamur de potentia remota sic dico quod
eadem potentia que est eiusdem forme substantialis
et forme accidentalis imaginabuntur ut sic
non sic dicat philosophus [illegible]
orum simul et [illegible] 2o imagina-
buntur [illegible] formam substantialem et ac-
cidentalem in prima autem [illegible] sed quod
materia prima capacitatem capit formam simplicem
2o autem capit formam [illegible] ita quod
non est in potentia ad secundam nisi [illegible] prima
et potentia remota eiusdem utriusque sicut una
est et tamen propinqua est diversa quia materia [illegible]
non capit formam [illegible] in ea
[illegible] quod materia in [illegible] est in potentia ad
formam substantialem et [illegible] illa est in potentia
ad formam accidentalem. 2o queret aliquis
utrum forma et privatio sint eadem in substantia
et accidente. Dicendum est quod non, cuius ratio est quia ut
dictum est in littera [illegible] formam substantialem
et esse et accidens sic [illegible] de esse et accidens una
[illegible] de [illegible] et forma videmus autem quod esse
substantie et accidens sunt [illegible] et forma substantialis
[illegible] sunt / esse autem accidentis est esse secundum quid
[illegible] et forma accidentalis est forma secundum quid
dicitur [illegible] formalitas substantie et accidentis [illegible]
[illegible] sunt sic autem dicitur [illegible] ita
dicitur privatio [illegible] forme substantialis est
[illegible] privatio autem forme accidentalis est
[illegible] secundum quid sicut ergo hic et inde est diversa

[illegible] et diversa privatio secundum tamen [illegible]
sunt eadem secundum proportionem. Dicendum ad dicta
quia autem [illegible] dixit de causis intrin-
secis ~~et extrinsecis~~ hic incipit facere [illegible]
de intrinsecis et extrinsecis et tria facit quia
primo dicit quod sunt aliqua causa extrinseca
quod ipsa est primum 2o dicit quod cause tam intrin-
seca quam extrinseca possunt dici [illegible] 3o dicit quod
aliquo modo possunt dici [illegible]
[illegible] autem movens. Dicendum est primum
notandum est quod dicitur est [illegible] et primum et
[illegible] quod [illegible] dicitur de causis intrin-
secis sicut de materia et forma, primum autem [illegible]
dicitur de extrinsecis sicut de efficiente et fine
causa autem dicitur de utrisque scilicet tam de intrin-
secis quam de extrinsecis, et ergo sua potest, in
[illegible] privatio [illegible] ista quod [illegible] est quod mo-
vens et causa extrinseca est primum et post
videtur dicitur [illegible] et propter quod [illegible]
[illegible] de causis intrinsecis primum autem
de extrinsecis causa autem de utrisque. Hoc
[illegible] quia dicit quod non solum causa que
[illegible] hoc est cause intrinsece sunt [illegible]
[illegible] est [illegible] sic movens est [illegible]. Hoc autem [illegible]
[illegible] est [illegible] quod [illegible] est primum et [illegible]
quia primum dicitur de causis extrinsecis [illegible]
autem de intrinsecis [illegible] non dicitur tamen de [illegible]
de [illegible] aliis. et primum in [illegible]
~~[illegible]~~ illa autem [illegible] sic movens et sic [illegible]
[illegible] faciens questione [illegible] est [illegible]
primum notandum est quod [illegible] in [illegible]
[illegible] ista [illegible] est primum est causa [illegible]
[illegible] est primum et [illegible] videtur dicitur [illegible]
et primum quod [illegible] dicitur de [illegible] primum
autem de extrinsecis quod movens est [illegible]
[illegible] dicit quod [illegible] quod cause [illegible]
[illegible] quod extrinsece sunt et dicuntur [illegible]
est quod [illegible] [illegible] sunt eedem secundum
analogiam sicut materia forma et privatio sunt [illegible]
cause autem et [illegible] est cause [illegible]
quod extrinsece sunt [illegible] sicut materia et forma et privatio
et movens [illegible] autem [illegible] est ad et
aliud movens quod quidem movens est sicut
prima causa a qua [illegible] in alio [illegible]
est [illegible] autem [illegible] causas [illegible]
[illegible] fit motus de infirmitate ad
sanitatem - sanitas est sic forma infirmitas

aut sicut supra dicitur corpus aut quod movetur de infir-
mitate ad sanitatem secundum sicut natura. Similiter autem
medicativa haec quae est in mente medici
est sicut efficiens et motor. Tertium exemplum est in
factiva domus natura infactiva domus similiter
est sicut fit [illegible] aut sicut supra dicitur la-
teres aut sicut natura. Similiter autem aedificativa
quae est in mente aedificantis est sicut efficiens
et movens et sic quattuor sunt causae inquantum dicuntur
principium. Quaeret aliquis quare
philosophus in inducendo causas non facit men-
tionem de fine. Dicendum est quod causa est quia idem
non facit mentionem de fine. Una causa est quia
movens non faciendo mentionem de move-
nte facit mentionem de fine quia causa est quia movens
non movet nisi in virtute finis. Secunda quia finis
est causa causarum. Finis enim movet effi-
cientem quia quando efficiens movet materiam
ad formam sic ergo quia efficiens movet in
virtute finis ideo faciendo mentionem de causa
movente et efficiente facit mentionem de fine.
Alia causa est quia idem est quod [illegible] forte non
faciendo mentionem de forma aliquando facit
mentionem de fine. Ideo quia forma aliquando non est finis
non pure forma et pure finis [illegible] motus
et forma est finis motus. Deinde cum dicit
quaerunt autem moventes [illegible] dicit quod causae
quattuor. Hic dicit quod aliquando non causae sic [illegible]
Ad cuius evidentiam notandum est quod omne quod
fit secundum eum secundum philosophum fit a suo generante
in quo efficiens et forma sunt unum in
specie. Licet etiam unum sic ergo quod efficiens et forma
quae introducitur per efficiens in materia in [illegible]
non [illegible] ad generatum per unum et sic
[illegible] causae quia efficiens et forma sunt unum
in specie. Hic omne sic quattuor [illegible]
[illegible] philosophi qui dicit quod movens
et forma [illegible] in [illegible] tamen materia-
libus quia in naturalibus in naturalibus homo generat
hominem et [illegible] homo generans et homo genitus sunt
unum in specie in artificialibus et in [illegible]
sunt a mente. Similiter quod est in mente artificis
[illegible] similiter [illegible] introducitur in
materia. Similiter [illegible] secundum [illegible] similiter autem
quae est in mente artificis aliquando non sunt
eadem artificiata. Sic ergo aliquando non
[illegible] sunt quattuor alio autem modo sunt

[illegible] [illegible] efficiens sunt eadem effectu
non simpliciter quod est in natura aliquando non est simile
mediatrix quae est in mente artificis
et domus quae est in natura aliquando non est similis
aedificatorio quae est in mente artificis
et quod homo generat hominem homo generans et homo
genitus sunt unum in specie. Notandum est quod
secundum philosophum quod sunt [illegible] fit a suo generante
[illegible] sicut autem dicit Commentator et sicut sua
Alexandri peripatetici hoc non verifica-
tur in omnibus hoc nisi in [illegible] magis
propinquo et non remoto. Verbi gratia quod homo generat
hominem et sol et tamen homo sunt eiusdem [illegible] in
specie et non est sole. Similiter imaginandum quod
homo et sol sic [illegible] sic agens propinquum et
agens remotum ita quod homo generat generatum
[illegible] et [illegible] sol autem [illegible] ultima
[illegible] sic ergo [illegible] [illegible] verificatur in agente
propinquo et non remoto. Secundo dico quod veri-
ficatur in agente principali non instrumentali
[illegible] agens nisi instrumentum non semper assimilatur
generato [illegible] quod est de [illegible] quae
[illegible] [illegible] in [illegible] [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] in mente
[illegible] assimilatur [illegible] quae est in mente ar-
tificis [illegible] ita quod similiter quae est in mente
[illegible] est sic principale agens [illegible] ad
sicut instrumentum [illegible] aut sic effectum
quod assimilatur principali agenti et non instrumento.
[illegible] [illegible] potest dici quod similiter domus [illegible]
[illegible] introducitur in materia domus et tamen similiter
introducitur non assimilatur serre sed assimilatur similiter
quae est in mente artificis. Sic ergo [illegible] quod gene-
rans sit [illegible] generanti [illegible] verificatur in
agente principali. Tertio dico quod non verifi-
catur in agentibus [illegible] et [illegible] quod
cum sit [illegible] ut dicendum est supra [illegible]
[illegible] agentis quod autem sit [illegible]
agentis non est quod assimilatur agenti [illegible] [illegible]
[illegible] non verificatur. Deinde cum dicit
[illegible] post hoc [illegible] dicit quod [illegible] sunt
[illegible] [illegible] [illegible] hic dicit quod [illegible]
[illegible] [illegible] post [illegible] [illegible] [illegible]
moventes [illegible] et [illegible] in [illegible] quod [illegible]
hoc dicit [illegible] dicit quod [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] dicit quod in [illegible] [illegible]

ordinem impedientis quod aliqua sunt priora prima
causa prima et 2a, 2a et quam autem sunt 3a ubi
convenientia. Dicitur quod ipso ita dicendum quod du-
plex sunt diversa principia movendi eius
[illegible] diversa predicta scilicet unum primum secundum com-
omnium. Queret aliquis quare philosophus
adducit illam rationem [illegible] primum predicta
[illegible] omnium [illegible] quod sunt genere [illegible]
ut philosophus ostendat quod dispositio primum movendi
scilicet aliquo modo sit dispositio moventis [illegible] in-
venis in principio movet ad hanc for-
mam. movens autem primum movet ad omnem
formam, sicut autem movens particularis mo-
vendo ad hanc formam contrahitur scilicet h
formam ad quam movet ita movens primum move-
do ad omnes formas contrahitur scilicet omnis
forma imaginatur ipso genere quod agens
particulare scilicet artatum est et per consequens scilicet arta-
te motive et per consequens movet ad certam
formam et non ad omnem. primum autem mo-
vendo scilicet est virtute infinite et per consequens movet
ad omnem formam. Queret aliquis
quod non melius quereret utrum primum movens
posset movere ad omnem formam ad quam movet 2m
agens ut 2m movens. Dicendum quod sic
ad quod cum videatur notandum quod 2a age-
ntia se habent ad primum sicut agentia instr-
umentalia ad primum agens, modo autem ita
quod si omnis virtus quae est in instrumento esset
principali agente tunc posset pro-
ducere effectum [illegible] sine instrumento sicut cum
instrumento [illegible] virtus instrumenti continetur
in principali agente, quod non potest agens ali-
quid posset [illegible] instrumento quam non potest sine
instrumento. Hoc scilicet quia aliqua virtus instru-
menti quae non scilicet in principali agente [illegible]
[illegible] virtus quae scilicet in ~~principali agente~~ instrumento
esset in principali agente quicquid potest princi-
pale agens mediante instrumento totum posset sine
instrumento, sic autem est de ipso movente
[illegible] agentia quod omnis virtus in
2is moventibus principaliter scilicet in ipso movente
et ideo primum movens potest [illegible] ad omnem formam
Dicendum ad dicta quod autem [illegible] spera-
bilia, dicit philosophus quod prima substantia sunt [illegible]
modo principia omnium entium. Ad quod cum
dicendum notandum quod philosophus magis [illegible] quod
[illegible] est vel scilicet substantia vel scilicet accidens. accidens

autem dependet a substantia principaliter ideo substantie
sunt et ideo sunt prima entium quae sequuntur sub-
stantiam et sic sunt prima omnium entium et ideo
quod dicendum aliter quod [illegible] sunt [illegible]
omnium entium. Hoc est verbum [illegible] philosophus
dicit quod entium quaedam sunt separabilia quaedam insepara-
bilia vocantur. Entia enim separabilia substantie et
hoc quod non dependent ab accidentibus entia
autem inseparabilia vocantur accidentia et ideo quod acci-
dentia inseparabiliter dependent a substantiis et
quod [illegible] quod accidentia sunt inseparabilia a substantiis
ideo substantie sunt prima omnium entium, modo
non [illegible] sine substantiis esse non possunt et
[illegible] substantias aliquo modo con-
tinua accidentia. Notandum scilicet quod primum genus
[illegible] substantie sunt duobus modis uno modo
substantie scilicet in quantum [illegible] accidentia
et sic substantia [illegible] vocatur substantia [illegible] alio modo
substantie scilicet in quantum [illegible] accidens et hoc
modo substantia [illegible], dicendum ipso quod philosophus
dicit quod prima substantie sunt principia entium
intelligit [illegible] de substantia et [illegible] quod dicit
illud [illegible] moventes quod movet ad [illegible]
substantiam movet ad [illegible] accidens. [illegible]
[illegible] dat de formam [illegible] dat de [illegible] quod sic
formam. ita a simili dico quod moventes [illegible]
dat de forma [illegible] dat de accidente quod sic
formam. Dicendum ad dicta [illegible]
[illegible] quod impedientis substantie sunt aliqua [illegible]
quod sunt aliqua prima et aliqua 2a. Ad quod cum videatur
notandum scilicet quod substantie sunt [illegible] dicta
quae non sunt substantie quae moventur ex alio et iste
vocantur substantie [illegible] Secundo sunt substantie
quae moventur ex se et iste sunt substantie [illegible]
[illegible] et [illegible] substantias substantie [illegible]
[illegible] primum [illegible] omnia prima. Hoc
scilicet ipso quod dicit philosophus quod [illegible] substantiarum prima sic
prima entium [illegible] omnia principia
substantie prima [illegible] et [illegible] et [illegible] ex-
[illegible] quod sunt prima substantie [illegible]
Queretur aliquis quomodo prima substantie
[illegible] sunt prima [illegible]. Dicendum scilicet quod philosophus
imaginatur duplicem motum, motum
qui scilicet ex alio et motum qui scilicet ex se
imaginatur esse quod illa quae moventur ab alio
reducuntur ad illa quae moventur ex se. Substantie
[illegible] valent inferiores reducuntur in aliud
et ideo quod illa quae moventur in illis inferioribus

movetur ab alio celum autem movetur a se secundum
autem philosophum et celum videtur ponere motum et eius
principia celi videntur ponere principia omnium

a Amplius autem/ postquam mani-
festavit quomodo predicta sunt uno modo
eadem secundum rationem et super ista manifestat
quomodo sunt alio modo eadem secundum rationem et ad
evidentiam notandum quod predicta omnia vi-
dentur esse actus et potentia / sed actus et potentia
duobus modis comparantur entibus et entia vero
uno modo actus et potentia dividunt entia
quia quedam entia aliquid sunt in potentia aliquid sunt
in actu sicut sunt generabilia et corruptibilia quedam
autem entia sunt in actu tantum sicut sunt in-
generabilia et incorruptibilia sicut ergo secundum istum modum
actus et potentia sunt predicta entia quia dicimus
ens vel in actu tantum vel quod quandoque in potentia
quandoque in actu Secundo modo actus et potentia compa-
rantur entibus non omnibus sed solum illis quod quandoque
sunt in potentia quandoque in actu sicut sunt entia physica
et corruptibilia et isto modo dicimus quod actus et potentia
sunt predicta relative ita tamen quod in alio et alio
entia sunt alia et alia potentia et est alius et
alius actus / sicut ergo hos duos modos tan-
git philosophus in littera secundo primum tamen secundum in alia
autem acceptione et comparatione Prima in ducendo
quod primo potest quomodo actus et potentia sunt predicta
relative comparat actum et potentiam ad materiam et formam
et privationem secundum eadem autem dicit ergo primo
quod alio modo dicuntur predicta eadem secundum proportionem
quod actus et potentia sunt predicta omnium / verum est quod
in alio et alio ente sunt alia et alia potentia
et alius et alius actus et etiam in alio et alio
ente sunt alius et alius actus quia autem actus
est alius et alius patet quia quedam de numero entium
sunt quandoque in potentia quandoque in actu sicut sunt vinum
et caro et homo et huiusmodi omnia quedam sunt de
numero corruptibilium quedam autem entium sublu-
narium sunt in actu sicut sunt incorruptibilia
Notandum quod philosophus duo dicit dicit
enim quod actus et potentia sunt alia et alia in alio
et alio ente et etiam sunt alius et alius comparantur
secundum primum modum cum dicamus quod autem dicimus
secundum alia et alia comparantur secundum ad secundum modum
Deinde cum dicit conveniunt autem / comparat
actum et potentiam ad materiam et formam et priva-
tionem dicens quod licet dicere causas sicut actus
et potentia comparantur in quibusdam causis sicut in
materia et forma et privatione. Species enim id est forma

actus est sive sit separabilis sicut ponebat plato
sive sit aliquid compositum ex ambobus hoc est ex materia
et forma / privatio vero sicut tenebra et infir-
mitas aliquo modo comparantur ad actum inquan-
tum privatio concomitatur materiam sicut ergo forma et
privatio comparantur ad actum inquantum autem ad
potentiam quia materia est illud quod est potens fieri utrumque scilicet
ad privationem et ad actum sive formam Deinde
cum dicit aliter autem et cetera potest secundum modum
accipiendi actum et potentiam dicens quod secundum alium
modum sunt actus et potentia indivisibilis, eorum non
quorum non est eadem materia non est eadem potentia nec
eadem species id est forma et cetera individuorum est diversa
potentia et etiam diversa forma Verbi gratia causa hominis
sicut materia sunt elementa sicut ignis et terra
causa autem sicut forma est propria species hominis. causa
sicut autem sicut movens est pater vel sol motus
in obliquo circulo quia quidem causa movens non
est materia nec est forma nec est finis. Supplendum
autem est quod sicut homo est propria materia et propria
forma et proprium movens ita sunt aliorum
et diversorum est diversa potentia et diversus actus
Notandum est quod entis primaria divisio
dividitur in potentiam et actum sicut patet quia isto
nomine ens autem dividi per potentiam et actum
per nullas duabus modis uno modo quod istud
ens dividitur quia sicut ens est quod est materia
cedit sic ad ens quod est physicale ens ita quod sit
sensus quod actus et potentia dividunt omne ens
sive sit materiale ens sive sit physicale ens et
super istum modum dividi ens sicut prima
acceptio de qua loquimur. Secundo istum modum
dividi ens non est intelligendum quod omne ens
quandoque est in potentia quandoque est in actu sed est intel-
ligendum quod quedam entia sunt in actu et quedam
in potentia quedam in actu Secundo modo dividi ens
per actum et potentiam non est quod dividatur omne ens sed
solum quod dividatur omne ens physicale et tunc est sensus
quod ens physicale quandoque est in potentia quandoque in actu
ita quod primo modo actus et potentia cadunt super divisionem
entia secundo autem modo cadunt super unum ens
et secundum istum modum accipiendi actum et potentiam
accipitur secundus modus de quo dicit philosophus qui dicit
actus et potentia sunt predicta entis physicalis verum
est quod in alio et alio ente physicali est alia et alia
potentia et alius et alius actus Deinde cum di-
cit Videtur autem. postquam assignavit duos
modos secundum quos predicta omnia postquam etiam reducuntur
secundum ad proportionem super ista assignavit secundum

modo ydeis vel principiorum volens ostendere quod principia dicuntur eadem simpliciter accepta sive non particulariter accepta et dividitur in duas partes quia in prima parte ponit dictum, in secunda parte epilogat ea que dicta sunt determinans et ydeis principiorum. Circa primam vero primo in duas partes quia primo ostendit quod principia sunt diversa eadem si accipiantur vel secundo ostendit quod sunt diversa eadem si accipiantur principia substantiarum et demum iam dicit ergo primo quod videndum est quod principia dicuntur vel non autem non dicuntur esse quoniam non dicuntur quod actum et potentiam sunt principia omnium accipiuntur principia vel non tamen ita quod ipsa etiam sunt per se subsistentia sicut ponebat plato nec ita quod ipsa etiam agant quod accidentia sunt formaliter. Secundo non est communiter singularia sed ita quod principia sunt communia ad aliqua genera quod sunt eadem secundum rationem et isto modo principia sunt eadem sed secundum rationem licet secundum rem sint diversa sicut homines vel accepti sunt communiter homo vel accepti licet autem homines vel homo sicut achilles est communiter pelleus, tamen vero est communiter pater eius et huius b. a. est communiter homo b, b autem vel accepti est communiter b vel accepto. Deinde cum dicit dicitur quod etiam substantiarum. Ostendit quod principia sunt dicuntur eadem et dicit quod principia substantiarum aliquo modo sunt principia omnium eadem quod principia substantiarum sunt principia aliorum. Videtur quod principia proprietatum et alia aliorum alia sunt [illegible] non quod non sunt in eadem [illegible] sicut colores et sonores et quantitates et substantie non sunt eadem principia specie non forte secundum proportionem [illegible] quod sunt in eadem sicut diversa sunt principia secundum numerum sicut diversorum [illegible] sicut mei et tui alia et alia est materia et alia et alia est species in numero et alia et aliud est movens licet in universali et secundum rationem hec principia possunt dici eadem. Deinde cum dicit

Epilogus

quare vero epilogat que dicta sunt in isto capitulo dicens quod que vel sunt elementa substantiarum et relationis et qualitatis et quantitatis et aliorum predicamentorum sunt eadem vel diversa

1 sed quare dicitur multipliciter dicta. Quod enim queritur utrum principia sunt eadem vel diversa dicit quod diversitatem diversa sunt principia secundum rem vel sunt eadem secundum proportionem. Nam [illegible] istorum est materia et species et privatio et movens quod sunt eadem secundum proportionem licet diversa secundum rem. Quod

2 vel querit utrum principia sunt eadem vel diversa respondere quod aliquo modo sunt eadem et quod principia substantie sunt quodammodo principia omnium cum sequuntur. Quod autem si destruerentur substantie omnia etiam destruuntur. Cum vel querit utrum principia et omnium sunt eadem vel diversa secundo modo potest respondere quod quomodo sunt eadem quia endelechia id est actus et potentia sunt principia omnium. Cum vel querit utrum principia sunt eadem quarto potest dici quod sunt sic quia [illegible] quomodo accipiuntur [illegible] sunt principia omnium communia et exemplaria et sic potest [illegible] quod sunt principia simpliciter et quomodo sunt et quomodo sunt eadem et quomodo sunt diversa.

Et quoniam tres erant substantie. Postquam philosophus determinavit de principiis substantie sensibilis, in parte ista determinat de substantia immobili et incorruptibili quod est propositum in toto libro principale et dividitur in duas partes quia primo determinat de hac substantia secundum opinionem propriam, in secunda parte secundum opiniones aliorum et hoc in sequenti libro. Prima pars in duas partes quia in prima parte ostendit hanc substantiam esse, in secunda parte inquirit conditiones huius substantie ibi monstratur autem. Prima pars in duas partes quia in prima parte ostendit hanc substantiam esse, in secunda parte movet questionem ibi questionem difficilem. Prima pars in duas partes quia in prima parte ostendit hanc substantiam esse, in secunda ostendit hanc substantiam esse moventem ibi at vero. Prima pars in duas partes quia in prima parte ponit conclusionem [illegible] quod est dare substantiam immobilem, secundo probat eam ibi necesse substantie primo. Dicit ergo primo dicendum est primo quod tres erant substantie de numero quarum due erant phisice, id est naturales, scilicet substantia sensibilis corruptibilis et substantia sensibilis incorruptibilis sicut est celum et tercia est incorruptibilis et immobilis, et secunda autem substantia est substantia immobilis et de hac dicendum est quod necesse est ponere esse. Necesse est non esse aliquam substantiam sempiternam et immobilem. Deinde cum dicit necesse substantie primo. Probat conclusionem suam et dividitur in duas partes secundum duas rationes quas adducit ad probandum. Cum secunda et si omnes posteriores. Primo ponit primam rationem et est talis: si omnes omnia entia substantia immobilis est primum entium. Sed substantia immobilis non est nullum aliorum entium est et sic nullum ens est.

Amplius aliquid. Consequens istorum quia si substantia immobilis non est nullum ens est [illegible] est quod istud consequens possumus declarare dupliciter modo primo via declarandi similiter [illegible] que est in motu actus et potentia [illegible]

notandum est quod licet in eodem potentia precedat ac
tum tamen vel et simpliciter actus precedit potentiam ex
hoc quod ens in potentia dependet ab ente in
actu, ens vero in potentia non est ens nisi secundum
durationem ad esse non prius ens in actu sua
comparabiliter, patet quod ens in potentia eo ipso quod
est ens in potentia dependens est et reductibile est
sed antequam sit abire in infinitum oportet quod reducatur
ad ens in actu. Si vero ens in potentia redu
catur ad ens in potentia querere de illo ad quod
reducatur, non ergo primo in potentia est reductibile, est si at
reducatur vel est abire in infinitum vel est de
venire ad aliquod ens quod est ens in actu tantum
et non in potentia et per consequens cum [illegible] quod
motus est actus entis in potentia quia si est dare
ens in potentia est dare ens in actu et si
non est dare ens in actu non est dare ens
in potentia et ista quidem sicut secundum naturalem ordi
nem qui fuerit ens in actu et ens in
potentia. Secunda via ad hoc ostendendum accipitur
ex [illegible] quod est inter mediatum et unum et
[illegible] difforme et uniforme. Ad quod evi
denciam notandum est quod omnis [illegible]
ductio ad unum et omne difforme reducitur
ad uniforme comparabiliter. Quod quia substantia
mobilis et substantia differunt sicut unum sicut quod
differt [illegible] reducitur ad uniforme ita substantia
mobilis reducitur ad immobilem intelligendum
est quod quedam est substantia que est mobilis ad formam
et in ista est maxima mobilitas et diffor
mitas et quedam est substantia que est mobilis ad ubi tantum
et in ista est minor difformitas quam in prece
denti [illegible] omne difforme reducitur ad
uniforme oportet quod tamen ultima substantia que est im-
mobilis ad formam quia media que est mobilis
ad ubi reducitur ad aliquam substantiam omnino immobilem
ita quod si est dare substantiam mobilem oportet dare substantiam
que omnino est immobilis et si non est dare substantiam
mobilem. Secundum ad dicitur et non omnes
completas adducit rationes ad probandum
quod est dare substantiam sempiternam [illegible]
si non est dare aliquam substantiam sempiternam
nam omnis substantia corruptibilis est [illegible] quod omnis substantia
sit corruptibilis est impossibile quia si omnis substantia
esset corruptibilis omnia essent corruptibilia quia
corruptis substantiis omnia corrumpuntur quod autem
omnia sint corruptibilia patet esse impossibile quia
motus et tempus corruptibilia [illegible] non sunt

tempus non et motus nec incipiunt nec
deficiunt. Visa conclusione secunda patet [illegible]
quod dicit sic quod si omnes substantie essent corruptibiles
ita quod nulla sit sempiterna sequitur quod omnia
essent corruptibilia quod autem omnia entia sint
corruptibilia patet esse impossibile in motu et
tempore motum non nec fit nec corrumpitur sed
motus erat et erit. tempus vel nec fit
nec corrumpitur quod autem non fiat patet quia si
tempus fieret tempus erat antequam fieret si vero
tempus fit tempus non est et prius non fuit eo
quod prius et posterius non sunt sine tempore sed
quod fuit ante tempus factum fuit [illegible]
et ita tempus fuit antequam fieret quod est impossibile. Similiter
si tempus corrumperetur tempus erit postquam erit corrup
tum si vero corrumperetur non est et tempus posterius non erit
[illegible] eo quod posterius non sit sine tempore tempus
erit post tempus corruptum eo quod illa sunt
impossibilia tempus nec fit nec corrumpitur
sed antequam tempus est et motus est quia tempus
sequitur continuitatem motus. tempus vero est idem
quod motus [illegible] passio motus verum est quod iste
motus qui semper est [illegible] motus localis [illegible]
[illegible] et omnis motus localis [illegible]
circularis. Notandum est quod [illegible] fundatur
super duo fundamenta [illegible] est quod si substantia
corruptibilis [illegible] et [illegible]
substantia naturali ordine est prius [illegible] distincte autem
[illegible] distinguuntur omnia entia que sequuntur primum
[illegible] autem fundamentum super quo fundatur philosophus
est quod impossibile est quod omne sit corruptibile et [illegible]
philosophus in motu et in tempore que corrumpi non possunt
[illegible] quia prius et posterius non possunt esse sine tempore si
ante tempus fieret sequeretur quod [illegible] esset
sine tempore si vero tempus fieret prius non fuit [illegible]
aut prius sine tempore esse [illegible] si tempus corrum
peretur sequeretur quod posterius sine tempore esset si
corrumperetur tempus posterius non erit [illegible] autem
posterius non potest esse [illegible] in tempore quia tempus
[illegible] quod sit sine tempore. Arguitur
aliquis contra philosophum per quam probat
quod tempus nec fit nec corrumpitur valeat [illegible]
est quod non [illegible] cum [illegible]
[illegible] quia [illegible] quod tempus nec fit
nec corrumpitur [illegible]
[illegible] quod non est prius est prius
[illegible] aliquod prius [illegible]
dico [illegible] ita dico [illegible]

quod tempus sit preteritum non fuit ita preteritum fuit
ante tempus quod est impossibile quia omne preteritum est
in tempore. Dicimus quod ymaginatio preteritum quod dicamus
tempus non incepit et preteritum non fuit non est nisi preteritum
ymaginatum cui nichil correspondet in re preteritum quod
reale in tempore est. Similiter non sit ergo de priori yma-
ginario sicut autem dicimus quod de posteriori extra celum sicut
ita dicimus quod de priori extra tempus conceptus preteriti
ymaginati non ergo quod sit in tempore. Et autem
ista relacio de priori reali et ymaginario
sicut unum patet per dictam loci quod supra nec extra
ex celo. Si non dicatur sicut celum nichil nichil
est extra celum dicat locum quod celum nullum est locum
quod est impossibile quia nullus locus est infra nullum
dicimus quod quando dicitur quod celum sunt dicitur locus sed
realis et ymaginarius licet quod celum reale suppo-
nat locum tamen celum ymaginatum non ergo quod
locum supponeret sicut quod patet prima via pro quo
obviatur tamen patet tercia via est contra hoc quod
non fuit preteritum fundatur in tempore. Advertendum
secundo notandum quod preteritum et posterius aliquid
sunt infra unam mensuram et infra unam
duracionem sicut infra tempus. Sed non dicamus
quod tamen preteritum similiter posterius sunt prius ut
preterita tunc patet quod preteritum et posterius sunt infra
unam duracionem sed infra tempus sicut etiam
preteritum et futurum sunt infra unam dura-
cionem ita reale preteritum et reale posterius sunt infra
unam duracionem aliquod preteritum et posterius sunt
infra duas tamen ita preteritum est in una et posterius
in alia quod non dicamus quod eternitas est prius
tempore vel eternitas tunc certum est quod
preteritum et posterius sunt infra duas duraciones
quod preteritum est in eternitate et posterius in tempore. Quod
quod dicitur apparet si tempus fuit quando tempus non fuit et
preteritum non fuit dico quod reale preteritum non est nisi preteritum
eternitatis itaque ideo dicimus hoc et dicimus
quod eternitas est prius tempore. Dico non ymaginatum
quod eternitas conceptus mensura nullum licet
concedit tempus et incipit et incipit itaque quando
dicatur tempus non fuit et preteritum non fuit semper preteritum
non est preteritum tempus sed quando concessum quod licet
eternitas etiam tempus in ante quod sicut dicatur
si tempus incipit quod tempus non est et posterius non
erit istud posterius non est dicta tempus sic quidem
concessum eternitatis etiam tempus in tempore. Eterni-
tatis non distat et sic ante tempus et post tempus tempus
et bene dico distat si quod suppositio quod tempus sit

eternum sicut supponebant philosophi. Tamen est dicere
quod eternitas distat et est ante tempus et est post te-
pus. Dico non ymaginatum quod licet nunquam est nunc
eternitatis et tempus qualitas sunt nunc eternitatis
et posterius. Et nunc autem nunc eternitatis et posterius sed
licet habet quod nunc distat semper est prius licet est
distat non licet quod semper fit sed semper hoc est quod
aliud sit pergendo. Si non supponamus quod mundus
sit ab eterno sicut supponebant aliqui philosophi
unde dicimus quod mundus semper est tunc non propter hoc dicimus
quod mundus distat semper est quod non semper erit hoc habet
ab alio sicut dicendo est de nunc et posterius ita
dicimus quod determinare et tempore quod eius eternitas
semper constat hoc distat licet sicut quando nunc esse
quod autem tempus semper consistat coexistat eternitati
suppositio quod sit tempus semper hoc non licet distat
est hoc licet ab alio et ita eternitas non dicimus
quod semper concedit tempori de sicut sunt tempus incipit
primum sunt non dicimus tamen dicat Ter nota si
autem movendum philosophi probarunt aliquid
sphera celi sustinenda in centro quod hec sphera
semper moveatur et ita facit quod semper quod ille
sphera semper movetur secundo concludit quod
nulla sphera potest non est 3o concludit
quod nulla sphera non est nisi tertia et adhuc nec est
tertia et amplius tertio patet in duabus quod in
tertia parte potest quod dicendo est tertio concludit distant
opinio plures ponentes ydeas et nichil quod
dicat pro parte quod si illa sphera ponatur sed semper
non ergo quod semper moveatur si non posset mo-
veri non tamen semper moveretur motus non esset
eternus et 2o quod motus non est nisi a movente
in actu unde patet non contingit quod aliquis habeat
potentiam movendi non tamen propter hoc movet.
Notandum quod quidam antiqui philosophi quod sphera
primo licet semper movetur ergo tamen dicunt quod una tamen
est quod tercia motus tertia tamen semper movetur
sunt semper primo mobile quod in movente
primo tamen patet quod secundum antiquorum philosophorum motus
circularis eternus est sed quod motus circularis
eternus est et motus non est nisi a movente sequitur
quod movens eternaliter et semper moveat itaque
vero philosophi ymaginantur quod primum mobile nunc movetur
et movens nunc nunc tamen tamen secundum fidem
et melius ponendum sit quod iste motus videlicet
eternus sit contra tamen suppositio quia patet fidem

philosophus sumit ex perpetuitate immobilitatem quam in move-
te imaginatur, non ipse quod ille movens omnino
~~[illegible]~~ immobile, sed quod aliquid possit non mo-
vere et postea movere transferre de potentia ad actum
quod autem transferat de potentia ad actum non est omnino
immobile, et sic dicit quod ista substantia sit omnino immo-
bilis et dicit quod transferat de potentia ad actum sed
non stat sic. Ergo sunt duo contra [illegible] secundum quod
fundatur intentio philosophi. Arguitur aliquis
contra ea [illegible] quia videtur fundamentum
philosophi ad probandum quod substantia sempiterna primo
movet valeat videtur quod non. Sicut enim fide
firma substantia sempiterna prius potuit creare
et postea creavit non tamen [illegible] hoc dicendum quod ali-
quando motus vel aliqua innovatio cre-
dat motum substantia sempiterna. Dicendum est quod
philosophus dixisset forsitan ad rationem quorum
quod deus non produxit mundum ab eterno
et hoc magis hac ratione de qua fuit est movere
Non enim poterat imaginari quod aliquod
agens transferat de potentia ad actum sine
mutatione sui sed ergo loquitur substantia prius po-
tuisset creare et postea creasset hoc sine
eius mutatione sui et etiam substantia que trans-
ierit de potentia ad actum non est purus actus
tamen est substantia vivens prima sic secundo forte dixisset
[illegible] philosophus sed secundum fidem nostram aliter dicendum
est. Dicendum est enim quod prima substantia sempiterna
de non creante fit creans sine mutatione
sui sed per solam innovationem alterius extremi
sicut creature. Ad huius evidentiam duo sunt per-
notanda primum est de relatione et secundum est de [illegible]
one et de actione. Quantum ad primum no-
tandum est quod ille creator et relationes dicuntur in
deo solum secundum rationem et non secundum rem et ideo quod
creator non extiterit et aliter ad creaturam quod
autem aliquis fiat de non relato relatus et
magis relatio secundum rationem sed mutationem
sui sed per solam innovationem alterius extremi
hoc non est impossibile. Et solum ergo innovationem
creature substantia sempiterna fit de non creante
creans. Secundum est quod est pernotandum est de dicta
actione. Unde notandum est quod duplex est actio
quedam est actio manens in agente sicut intelligere
et velle, quedam est actio que transit in exteriorem
operationem. Sic loquendo de prima actione impossibile
est quod substantia sempiterna de non hoc fiat hoc
sine mutatione sui puta quod de non intel-
ligente fiat intelligens vel quod de non vo-
lente fit volens etc. Nam hec actio mane-
at in agente et sit perfectio agentis et per-
fectio absoluta, et sic sed aliquid de non hoc
fiat hoc puta sed de non intelligente intelli-
gens agere aliquam perfectionem absolutam quod
est impossibile fieri sine mutatione sui. Sed autem
loquimur de secunda actione que transit in
operatum qualis autem est operatio sic dicimus
impossibile est quod substantia sempiterna fiat de non
hoc hoc sine mutatione sui sed per solam
operatorum innovationem et operate. Ad nam hec actio
sit perfectio operati et non operantis. Tota
innovatio est in operato et non in operante et cetera
Patet quod non oportet quod substantia sempiterna mutetur.
Secundo ad dicit nihil prodest. Contra
opinionem platonis ponentis ydeas. Unde notan-
dum est quod secundum [illegible] philosophi substantie sempiterne
sunt moventes. Plato ergo qui posuit ydeas
et non posuit eas per movere nec [illegible]
motum frustra eas posuit et ideo est quod dicit
philosophus quia nihil prodest ponere tales sub-
stantias quales posuit plato quod dicuntur
ab eo species vel ydee et ideo quod tales species nihil
prodesset [illegible] sed nam hoc est non sunt principia
motus tales sunt substantie que non causant motum
non sunt sufficientes quod eas posuit [illegible]
hoc ponitur motus quod a nobis ponitur sempiternus
Secundo ad dicit: adhuc neque sed agat
[illegible] probat quod hec substantia semper movet [illegible]
ex hoc quod hec substantia non est in potentia dicens
quod non sufficit dicere quod hec substantia semper
moveat et [illegible] agit [illegible] ad hoc dicendum quod hec
substantia non est in potentia ad non movendum sed nam
hec substantia est ad [illegible] potentiam motus non
erit eternus sed nam [illegible] potentia [illegible]
non movere quod autem est in potentia ad non
esse sed ponatur non esse [illegible] sequitur impossibile
ergo sed iste motus ponatur non esse [illegible] sequitur
quod impossibile illa ergo substantia et id [illegible]
quod motus non est in potentia sed eius substantia actus
Notandum est quod contra philosophum [illegible]
super duas propositiones prima [illegible] est quod motus [illegible]
[illegible] impossibile est [illegible] non
esse [illegible] est quod illud quod est in potentia
ad non esse sed ponatur non esse [illegible] sequitur
impossibile. Secundo duabus [illegible]
est quod hec substantia sempiterna non est in potentia

Si non ex impotencia ad non movendum set potencia
quod actu non moveat aliquis sequitur impossibile
ut dictum est in tercia conclusione quia si actu non mo-
veat motor non est eternus quod quidem est impossibile
dictum est in prima conclusione. Secundo ad dicere
amplius sequitur quod celum tamen celorum dicas
quod si celum fuit subito sive sempiterne quiescens
esse finem minus quod continuus est admirandum
magis contemplatur si celum ante subito non sit
contemplatus si sive sempiterne si aliquid a quo sit
preterquam stant motorum et temporis hec
quod subito in actu sive et non in potencia nec
in ...

...annius dubitacio

... sed sempiterna esse ...
quod dicit motum quandoque quiescere esse dividitur
in duas partes quod in prima parte motus quiescere
et solvit causam in tercia parte redit ad osten-
dendum primum contrarium sed quod fuerit immobile et
sempiternus in quare non fuit prima parte
in duas partes quod primo movet questionem secundo
solvit causam in parte quidem igitur prima
pars in duas partes quod primo arguit
contra partem questionis secundo per tercia in at vero di-
cit quod primo ita dicendum quod actus sit ante
potenciam secundo quod futura sempiterna sit ante corrup-
tibilem, tunc quod actus sit omnino prior habet magis
non dubium. videtur enim quod potencia sit prior actu
id enim quod prius agit non quandoque quando sit ante
sicut habet potenciam et actum si enim aliquid agit
sequitur quod possit agere non tamen sequitur si potest agere
quod agat potenciam ergo quod prior actu quia ab actu non
quandoque quandoque et actus. Secundo ad dicere
ac vero si hoc arguit ad oppositum tunc sed ad
probandum quod actus precedit potenciam et dividitur in
duas partes quia primo quod actum priorem potencia
probat secundo per dictum antiquorum ibi quod dicat
quod primo quod si potencia vel precedit actum sequitur quod nullum
ens esset sed hoc est impossibile quod et tempus in hac
re sic precedit quod prius ponit totum futurum
dicens quod si potencia precedit vel actum quod
quod aliquid nullum ens esset. Quod si aliquod
ens possit esse non tamen hoc secundo
hoc est quod oppinio quorundam antiquorum
falsa sed dicendum quod si potencia non precedit vel actum
sed quod illi theologi philosophi male dixerunt quod
ponebant omnia quia quod nocte ... quod
pura potencia, i. quod ponebant quod omnia

prius preextiterunt in pura potencia preter
quod illi philosophi naturales non bene dixerunt quod omnia
preextiterunt in quodam confuso sed ita quod
fuerunt in pura potencia tamen nisi isti
quia illi i. tamen theologi qui vocantur
poete quam eciam phisici naturales dicentes ex-
pressius dicunt non tamen hii quia illi quod omnia
prius fuerunt in potencia et hoc est impossibile quod
si omnia fuissent in potencia non esset motor
ad actum et ita nullum ens esset in actu
nihil enim movetur de potencia ad actum nisi
per aliquid quod sit in actu, materia enim non
movet se per se ad actum, sed motor per se
ad actum in artificialibus tectonica i. ars
nec terra nec menstruum in naturalibus mo-
vet se ipsum ad actum sed menstruum mo-
vetur ad actum per generacionem et sperma
animalis et terra movetur ad actum in quantum
omnia plantarum per semina plantarum. Secundo
ad dicere ... hoc patet quod dicunt sic quod actus
precedit potenciam per dictum antiquorum dicencium
quod quia ita sit quod actus precedit potenciam ideo bene
dixerunt illi philosophi quorum ad hoc quia dixe-
runt actum semper esse. Leucippus autem philosophi fuerunt
Leucippus qui posuit motum semper fuisse in
athomis per se mobilibus et quia dixit continuum
nichil plato autem posuit quod celeta ante
mundi constitucionem movebantur motibus in-
ordinatis et postea post mundi constitucionem reducta
sunt ad ordinem. Secundo hii philosophi quorum ad
hoc quod dixerunt actum semper fuisse bene dixe-
runt sed in hoc defecerunt quia non dixe-
runt quis motus sunt ille quia semper nec
assignaverunt causam istius motus. Ad hoc
omnis motus habet causam et nichil mo-
vetur ut videtur in actu/ nec non et mo-
vetur quod omne movetur vel a natura vel a
violencia vel ab intellectu vel eciam ab
aliqua alia causa. Debuerunt ergo illi scire
~~aliquem~~ motorum de aliquo istarum causarum
debuerunt eciam assignare que istarum
causarum esset prima sive utrum natura vel intel-
lectum enim dicit quod istarum causarum prima
prima nec sufficit in assignando causam
illius motus qui fuit ante mundi constitucionem
sicut dixit plato quod omnia movebat
se ipsa in movendo se ipsa movebat

alia itaque erat prius motus, et bene dico quod non sufficit ad hoc dicere et ideo quod causa non fuit semper [illegible] autem nichil contingit sed facta sunt ad celo et ita non potuit esse ante illum motus mediante et ideo quod causa motus mediantis precessit celum ergo etc. Secunda

Queretur aliquid utrum scilicet ista quia si potentia precessit actum utrum scilicet quod ultimum causatum aliquid fuit deductum in esse scilicet si potentia universaliter precedat actum necesse est quod vel ultimum causatum aliquid fuit vel quod res producat se per se ad actum. Si enim aliquid causatum fuerit in potentia quero a quo sit deducta ad actum vel non sit deducta a se ipsa vel sit deducta per aliquid preexistens in actu; a se ipsa non sit deducta ad actum quia nulla res producit se per se ipsam ut scilicet. Nec etiam potest dici quod sit producta per aliquid preexistens in actu quia ut iam supposuisti omnia sunt in potentia prius si erit producta per aliquid preexistens in actu actus precedit potentiam contra quod supposuisti; ergo secundum illud presuppositum causatum non sit producta nec a se ipsa nec per aliquid preexistens in actu ergo nullo modo sit producta et sic ultimum causatum erit sic dicunt [illegible] ut autem hec melius videantur.

Notandum est quod in ista causata possumus imaginari tres modos quorum [illegible] duo sunt impossibiles secundus scilicet quod [illegible] est possibilis. Possumus enim aliquando dicere primo quod omnia causata sunt in potentia ad non esse. Iste autem modus dicendi impossibilis quia hec propositio posita in esse scilicet impossibile si non ponitur hec propositio in esse sed quod illa que prius non esse [illegible] scilicet impossibile. Sed enim secundum hanc positionem quod ultimum causatum erit nec etiam possit esse vero non possit ista esse quod sunt in potentia deducere se per se ad actum nec etiam possunt deduci ab alio quia non possunt deduci nisi ab aliquo quod sit in actu; ultimum autem causatum sit in actu quia ut suppositum est ultimum causatum [illegible] et ista secundo quod sicut philosophus dicit non quod impossibile est quod potentia universaliter precedat omnem actum. Si non hoc erit causata essent in potentia ad non esse hoc autem posito quod propositio sit ponatur quod non sunt posito autem quod non sunt scilicet quod non prius esse producta quia nec a se nec ab alio si autem ita sit ultimum causatum erit hoc autem est impossibile quod propositio posita in esse scilicet impossibile.

Secundus modus quem possumus aliquando imaginari in causatis est quod omnia causata sunt in actu ita quod ultimum causatum non admixtum potentie et iste modus dicendi est impossibilis. Sed isto modo dato ultimum causatum esset productum et per consequens distinctio [illegible] generationis et corruptionis. Omne enim causatum quod generatur vel quod producitur est admixtum potentie. Hii ergo duo modi sunt impossibiles. Tercius ergo modus est verus est autem tercius modus quod quedam sunt causata in potentia et quedam causata in actu quedam ultimo modo est ad [illegible] potentie et ideo causatum est substantia sempiterna ita quod secundum intellectum prius actus vel precedit totum ambitum potentie et ideo quod substantia sempiterna precedit omne causatum possibile. Si enim potentia vel precedit actum oporteret quod quicquid in actu est fuisset in potentia et sic etiam substantia sempiterna sit in actu secundum hanc suppositionem prius vel [illegible] vel non fuit in potentia hoc autem dicere est impossibile hoc enim posito vel oportet quod substantia sempiterna est in potentia deducatur sic ad actum et ideo est impossibile ut iam dictum est vel oportet quod deducatur ab aliquo alio et hoc etiam est impossibile quia secundum hoc substantia sempiterna non esset substantia prima et ideo quia substantia deducens eam ad esse esset prior ea.

Consequenter dicit [illegible] potentiam quando [illegible] solvit questionem dicens quod dicere quod potentia precedit actum est quodammodo ut sic et est quodammodo non. Quomodo autem hoc sit dictum est in nono huius videlicet dicendo quod in eodem numero potentia precedit actum et ideo quod vero et idem in numero prius est in potentia postea autem est in actu. Simpliciter autem actus precedit potentiam et ideo quod id quod est in potentia non potest educi ad actum nisi per aliquid preexistens in actu; et quod actus vero precedit potentiam [illegible] dicit Anaxagoras [illegible] dicit quod intellectus omnia movet ad actum in illis autem movens [illegible] ad actum est in actu et sic actus precedit potentiam. Consequenter etiam ad hoc [illegible] dicit Empedocles qui posuit amicitiam et litem esse causas moventes et per consequens [illegible] sic actus precedit potentiam. Et consequenter ad hoc [illegible] posuit Leucippus qui posuit motum semper esse et per consequens actum eius motus sit quidam actus. Deinde [illegible] dicit querere non fuit [illegible] movent quidam [illegible] et solvit eam [illegible] ad ostendendum quod substantia sempiterna est. Ad cu-

evidentiam notandum est

2

evidenciam notandum quod ex dictis Aristotelis colligitur quod
substancia sempiternarum. sed tamen generacio et corrupcio sunt in
rebus. generacio et corrupcio et sua sempiternitas
causantur a motu celesti. ergo si generacio et corrupcio sunt
quod motus celestis sit. et eadem ratione quod motus non sit sine
motore. si motus celestis sit, motor sit. si iste
motor est substancia quia continuus ergo et substancia. In
hac racione sic procedit quod primo probat generacionem
esse quod generacio sit. secundo concludit motum
celestem esse. et si itaque tercio concludit
motorem esse. et ergo aliquid dicat ergo primo quod
si actus est sine potencia primo ponendum scilicet quod opinio antiquorum
sicut illorum qui posuerunt quod omnia primum fuerunt
in potencia scilicet in quodam chaos confuso secundum aliquos
sicut illorum opinio illorum qui posuerunt quod omnia
fuerunt primum in quadam furacione quam furacionem
vocabant noctem. utraque non opinio salvat
dicendum est non quod ea que sunt entia semper fuerunt vel
periodo id est secundum circulum generacionis vel aliter. secundo quod
actus est prius potencia. Notandum est quod idem semper
esse potest intelligi duobus modis. uno modo quod idem semper
sit secundum speciem et non secundum numerum et ideo idem semper
esse secundum circulum generacionis. secundo modo potest intelligi
quod aliquid idem sempiterne non solum secundum speciem sed etiam
secundum numerum. eo modo quo dicimus quod una substancia sempiterna
causat semper. Et hoc visis patet quod dicit philosophus
dicit non quod non est dicendum quod omnia fuerunt aliquando in
potencia vel quod omnia fuerunt aliquando in privacione
vacacionis sed dicendum est quod actus prefuit vel secundum
circulum generacionis magis quam in circulo manens
idem actus secundum speciem vel dicendum est quod actus aliter
manet sed secundum numerum. Sicut autem primo non dicitur
sed tercio actus precedit potenciam in ordine eius generacionis
individuorum actus precedit potenciam ut dicendum est, vel
aut actus qui permanet idem numero precedit omnem
potenciam et omne eius possibile ut dictum est. Deinde
cum dicat. Si itaque concludit hoc quod generacio semper
sit quod motus celi semper et dividitur in duas partes
quia primo hoc facit secundo concludit errorem
quorundam philosophorum secundum ibi sed si sic. Deinde
cum dicit notandum quod generacionem et cor-
rupcionem dicit duo sunt generacionem non et corrup-
cionem sed quod perpetuitas quod generacio et corrupcio perpe-
tua sunt sed alia est varietas quod aliquando gene-
ratur aliquid corrumpitur. sunt ergo hec duo generacio
et corrupcio arguit duplicem motum, sed non

quod perpetua sunt quod uniformiter sunt scilicet et ita ar-
guit motum uniformem primum motum primi celi.
sed autem quod generacionem et corrupcionem. propter quam vari-
etas sit arguit motum solis in obliquo
circulo. quia quamdiu motus videtur habere aliquam
varietatem generacionis solis aliquando accedit ad nos
aliquando recedit a nobis et accedendo causat generacio-
nem recedendo autem corrupcionem. Et ergo sicut philosophus
vult quod motus primus est causa perpetuitatis generacionis
et corrupcionis. motus autem solis in obliquo circulo
est causa varietatis quia sunt generacionem et corrupcionem. Vel
sic. hac sua patet per istam quia dicit quod si aliquid
permanet idem semper periodo idem secundum circulum genera-
cionis oportet dare aliquod agens quod semper maneat
semper idem uniformiter quod sit causa istius perpetui-
tatis et hoc agens est primum celum. si autem debet esse
generacio et corrupcio oportet quod sit aliqua varietas quod hoc
quod res aliquando generatur aliquando corrumpitur. sed autem
variacionem oportet dare aliquod agens quod aliter et aliter
se habeat in causando istam varietatem
et istud agens est sol qui aliter et aliter se habet
quod hoc quod accedit et recedit a nobis. istud
ergo agens vel necesse est quod causet istam actionem
secundum se inquantum huiusmodi sicut causat diversitatem generacionis
et corrupcionis vel necesse est quod causet secundum aliquid
hoc est in virtute primi sed inquantum causat per-
petuitatem necesse est non quod istud agens causat istam
perpetuitatem vel in virtute alicuius alterius vel secundum
primum id est in virtute primi celi. cum ergo non agat
in virtute alicuius alterius necesse est quod agat
secundum hoc id est virtute primi, primum non primum et cum
primum id est causa perpetuitatis et est causa illius id est causa
quod est in eo agente et quod vel causa primaria est
magis causa quam secundaria [illegible] primum secundum dicitur
[illegible] quod semper quod enim primo generacio sit
sit et quasi solum et uniformiter est causa primum
primum id est motus primi celi. quod autem sit ibi
quod alietas quod aliquid est generacio aliquid est cor-
rupcio est causa quidem alium scilicet motus solis in
obliquo circulo quod autem hec duo generacionem
adinvicem sed quod generacio sit et quod generacio
aliter sit. ergo quod ambo sunt causa scilicet motus
primi et motus solis in obliquo circulo ita
tamen quod primum est magis causa quam secundum. Deinde cum
dicat ergo sic si sic. hic concludit hoc quod sequitur. ex-
cludit errorem quorundam philosophorum et primo erro-
rem platonis dicentis quod si motus sit
sufficit ad causandum formas et ideo non

contra quietem quam alter posuit sicut concedebat pla-
to qui ponebat ydeas propter quod separatas formas
si vel iste motus ponatur concluditur ergo etc.
Qui posuerunt omnia esse confusa ex nocte id est
ex confusione si non sic non ponatur sic
positum dicere forte aliquis quod omnia fuerunt ge-
nerata ex nocte id est ex privatione et ex non
ente quam quidem dicentes solvendo secundum mod-
um [illegible] impossibile est quod omnia fuerunt in pura
potentia et in pura privatione. Secundo quod fuit semper ali-
quod corpus motum motu incessabili quod quidem mo-
tus est motus circularis et sic motus semper fu-
it quod autem motus semper fuit hoc patet ex ratione
et ex opere et idem ex effectu ipsius motus qui
quidem effectus est generatio et corruptio. Si autem
motus est sempiternus et celum secundum quod movetur
hoc motu erit sempiternum et patet quod solum
est dicere quod omnia fuerunt in pura privatione
Deinde cum dicit Est igitur aliquid quod semper
quiete semper est quod vel aut ex hoc quod mo-
tus semper est [illegible] ex hoc concludit quod substantia sempi-
terna quae movet est et hoc fuit intentio philosophi
Dicit ergo quod si motus est semper et omne quod movetur
ab alio movetur oportet dare aliquid quod moveat
quod sit semper quod autem ita sit patet in ordine
eorum mobilium sive terminorum. aliquid est quod movetur
tantum, aliquid est quod ita movet quod non movetur, aliquid
est quod movet et movetur cum non sit abire in infi-
nitum in moventibus oportet quod id quod movetur tan-
tum ad medium quod movet et movetur et istud
medium reducitur ad aliud movens non motum
quod quidem est ens sempiternum et substantia in actu
cui non admiscetur potentia. **Notandum est**
quod philosophus imaginatur tres gradus entium ita
quod ultimum reducitur ad primum et ad supremum per
medium. Imaginatur enim philosophus unum ens quod
est tantum motum non movens et secundo imaginatur unum ens
quod est motum et movens ita quod non movet
nisi quod motum et tale ens motum est agens instru-
mentale sicut quod non movet nisi quod motum motum
movet in virtute alterius motum instrumentum est
et tertium ultimo imaginatur ens quod ita movet
quod non movetur et hoc est ens supremum quod ergo dicit
philosophus in textu quod motus apparet in rebus nec potest
sic abire in infinitum oportet devenire ad ali-
quem motorem immobilem qui ita moveat

quod non moveatur ita quod id quod movetur tantum et id quod
est movens et motum accipiunt motorem immobilem
sicut ultimum et medium accipiunt primum extremum
Deinde aliquis ut [illegible] opinio quod dicatur
omnia simul ex pura privatione vel ex non
ente sicut posuit [illegible] Dicendum est quod hoc dicto omnia
[illegible] distribuitur per totum ambitum entis
ita quod sub isto ambitu cadat omnis substantia
separata tam immaterialis quam materialis et secundum istum mo-
dum intelligitur positio illa impossibilis. secundum tamen istum
modum intelligitur omnis substantia et omne ens esse
ad invicem privationem et potentiam et secundum istum
modum dicere sequitur duo inconvenientia quorum
unum dicitur quod si enim omne ens et totus actus
esset admixtus privationi et potentiae sequeretur
quod potentia et privatio praecederet actum quod ad
hoc sequeretur patet quod id quod convertitur contra
suum primum [illegible] in illo quod [illegible] sicut ex alio. Sicut
omne ens esset ex privatione et ex potentia omne
ens dicitur esse in privatione et in potentia et dicitur
sic non habet actum et privatio et potentia cum
[illegible] per naturam sui et esset prior actu et
quod omne ens esset in potentia. potentia igitur prior
omni actu sequeretur [illegible] inconveniens secundum quod
dicit philosophus si quod nullum ens esset si enim
omnia entia essent ex privatione et ex potentia
non esset impossibile ponere quod nullum ens esset quia
possibile positum in esse nullum sit impossibile Secundo
non hoc quod dicitur omnia [illegible] distribuitur per
ambitum totius entis quod est aliud a primo
ente scilicet deo et sic non est impossibile quod omnia
fuerunt ex pura privatione et hoc quod deus crea-
vit ex nihilo [illegible]
nihil supponitur

m **Movet autem sic appetibile** Postquam

Philosophus probat substantiam sempiternam esse
In parte ista inquirit de conditionibus huius substantiae
et dividitur in tres partes. In prima parte inquirit
de conditionibus huius substantiae secundo de unitate et plura-
litate eius tertio movet quasdam dubi-
tationes pertinentes ad causas huius substantiae secunda ibi [illegible]
[illegible] quia autem [illegible] prima
in duas partes quia primo inquirit conditiones huius
substantiae secundo concludit errorem quorundam circa
[illegible] substantiarum [illegible] Secundum [illegible] no-
tandum est quod haec substantia prima sempiterna habet multas
conditiones [illegible] est quod movetur

sic finis. 2o declaratio eius quia motor
sic primus intelligibile itaque habet rationem finis
intelligibilis. 3o declaratio eius quia sic optimum
appetibile itaque movet sicut optimum appetibile.
Secundo declaratio eius quia movendo primum celum
movet inferiora. 3o declaratio eius
quia in ea est summa delectatio. Circa secundum quia habet
rationem finis intelligibilis et optimum appetibilis, sciendum
quod hec pars habet quinque. Primo dicitur quia sub-
stantia motor sic finis. 2o quia habet rationem finis in-
telligibilis et intelligibilis autem. 3o quia habet rationem optimi
appetibilis et cetera. 4o quia motor primum celum
quo moto movet omnia inferiora et movet
autem. 5o quia in ea est summa delectatio
declaratio autem. Primo dicitur quia substantia mo-
vet sicut finis et dicitur sicut quia primo hoc dicitur.
2o dicitur quia in ista motione debet conside-
rari et intellectum et bonum autem dicit quod
primo ita dicendum est quod substantia sempiterna non
no mota movet autem sicut appetibile et intelligibile
et consideratum et amatum et ita sicut finis.
Sic autem habet quia dicitur habet substantia sempiterna
est quia moveat non mota. Quia autem motor
non motum movet sicut desideratum et amatum
et sicut appetibile et intelligibile. Notandum quod
finis fundatur super duas propositiones. Prima
propositio est quia substantia sempiterna prima movet non mo-
ta. 2a propositio est quia movens non motum est
quia movet primum sicut appetibile. Ex hiis
duabus concludit quod substantia sempiterna movet
sicut desideratum et amatum et sicut appetibile.

Quereret aliquis per quem modum posuit
philosophus quod substantia prima sempiterna movet sicut
desideratum et amatum. Dicendum quod philosophus
imaginatur quod celum esset animatum itaque
celum movebatur ab anima sive ab intelligentia
[illegible] autem intelligentia [illegible] moveat
celum ut possit assimilare se intelligentie. Sic ima-
ginabatur philosophus quod intelligentia appetita a celo
movebat celum movendo autem celum ex-
plicaret formas que sunt in potentia materie ita
quod educeret eas de potentia ad actum. Educen-
do autem eas de potentia ad actum assimi-
laret se ipsi intelligentie. Hec enim forma sunt
eo quod explicantur habent esse unum
esse habent in intellectu ipsius intelligentie et unum
esse habent in potentia materie de qua potentia per mo-
tum celi educuntur. Imaginatur etiam philosophus quod
quanto res est magis in actu magis assimilatur
perfectioni quia est purus actus. Intelligentia autem
movet celum magis est in actu si moveat
quam si non moveat. Movendo enim explicat
formas que sunt in potentia materie quia generis
[illegible] nobilius [illegible] motor
celum movendo autem celum explicat formas
que sunt in potentia materie. Explicando autem assi-
milat se ipsi intelligentie itaque in isto motu est
aliquid [illegible] quia motor sicut efficiens et aliquid intelligentia
quia motor sicut finis et intelligentia assimi-
latur intelligentia imaginabatur. 2o philosophus quod finis
per est nobilius [illegible] est finis intelligentie
autem non motor celum propter explicationes for-
marum. 2o quia sic motor est per aliquid nobi-
lius [illegible] nobilius est quia est ad finem
sic nobilius per motor celum ut explicet for-
mas et explicando habeat suam perfectionem
in actu et non solum in potentia, habendo autem
suam perfectionem in actu magis assimilatur purum
actum quam si non habet, et sic purum actum
vel assimilatio ad purum actum est finis [illegible]
[illegible] philosophus quia purus actus
intelligentia movet sicut desideratum et amatum
imaginabatur 2o philosophus quod omnes [illegible]
[illegible] [illegible] sicut [illegible]
[illegible] et [illegible] sicut ut assimilatur intelligentie
[illegible] ita quod [illegible] sicut [illegible]
desideratum et amatum [illegible]
inferiorum ad hoc sunt ut [illegible] aliquem mo-
dum et per aliquid [illegible] assimilantur esse
divinum, omne [illegible] aliquem modum
[illegible] esse perpetuum et esse divinum [illegible]
[illegible] [illegible]
esse primo, et ita sic movendo [illegible]
[illegible] sicut desideratum et amatum [illegible]
esse divinum et esse perpetuum quod intendunt
assequi omnia inferiora motor omnia [illegible]
inferiora sicut finis et sicut desideratum et amatum
et per hoc patet [illegible] philosophus [illegible] aliud
[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] dicere [illegible]
[illegible] **Quereret aliquis quid** [illegible]
quod dicit philosophus quod appetibile motor non motum

Nota quod movens immobile potissime operatur desiderato et amato sicut ponimus nos [illegible] immobile manens movet [illegible] desideratum et amatorem
sicut ponimus primum movens non sicut trahit desiderantes et amatores nec movetur ad primum sicut talis immobile stans [illegible]

Dicit quod philosophus hic imaginatur in motu ce-
lo qui movetur motu progressivo. in mo-
tu autem animalium sic se habet quod appetibile intellectum
movet appetitum. appetitus autem motus
imperat potentie motive que per motiva mo-
vebit membra motu progressivo et in isto motu
appetibile ita movet quod non movetur. appetitus
autem ut potentia motiva movet et movetur.
membra autem movent tantum. ista similitudo [illegible]
[illegible] primum sicut primum movens sicut desidera-
tum et amatum et sic appetibile appetitum [illegible]
ut autem [illegible] intelligentia sic mota movet
aliud movendo autem aliud [illegible] forte
quod [illegible] imponere [illegible] Sed autem omnia que
hic dicta sunt videntur supponere quod celum
sit animatum quod non credimus esse verum, quo-
modo autem hoc sit et quomodo non alibi habet locum.
Deinde cum dicit Horum autem prima etc.
ostendit philosophus quod ista movere idem est desiderabile
et intelligibile [illegible] notandum est
quod in nobis est aliud appetitus sensitivus et intel-
lectivus quem quidem intellectivum vocamus voluntatem
appetitus autem sensitivus sequitur sensum et cognitionem eius
[illegible] appetitus autem intellectivus sequitur intellectum
et cognitionem eius. Sed in nobis non est idem
appetibile et intelligibile et hoc quia in nobis aliquod
appetibile est sensibile et hoc patet in continentibus qui
patiuntur et non deducuntur [illegible] sequitur
appetibile et non sensibile. Sed in intelligentia autem
que movet [illegible] idem est appetibile et intelligibile
et [illegible] intelligentia non habet sensum et [illegible]
est appetibile [illegible] ab intellectu et
non [illegible] Unde hec sententia patet littera philosophi
qui dicit quod [illegible] prima que movent sunt intelligibile
et appetibile eadem sicut intelligentia/ in nobis autem
non sic. Sed in nobis non est [illegible] idem appeti-
bile quia quandoque est apparens bonum et non bonum
simpliciter et istud bonum intelligibile appetitur quia vere
bonum [illegible] non autem ideo videtur bonum quia appe-
timus sicut [illegible] in nobis non sic
autem in [illegible] in intelligentia non intelligitur et
non [illegible] intellectus autem movetur ab
intelligibili et non appetibili et [illegible] idem est appetibile
et intelligibile Notandum est quod aliud sit appe-
tibile intelligibile et aliud sensibile. appetibile
enim intelligibile est bonum simpliciter et ideo cadit

sub appetitum quia vere bonum sicut est. appe-
tibile autem sensibile ideo videtur bonum non quia
quod sit sed quia appetitur. appetitus enim sensitivus sub-
vertit iudicium rationis et ideo non est bonum
videtur bonum sicut patet in intemperato
in quo sunt corrupta principia practica quia sibi
videtur bonum quod non est bonum. hoc est quod
dicit philosophus in littera quod appetibile intelligibile ideo
appetitur quia vere bonum non sic autem appetibile
sensibile sed ideo videtur bonum quia appetimus
Deinde cum dicit Intelligibile autem etc.
ostendit philosophus quod ista intelligentia movens est [illegible]
[illegible] ista ostendit quod ista intelligentia
[illegible] nobilissima intelligibilis [illegible]
[illegible] notandum est quod intelligibilium duplex co-
ordinatio est sive duplex coordinatio infra unam
coordinationem sunt privationes infra aliam [illegible]
[illegible] magis [illegible] intelligibiles
quam privationes [illegible]
[illegible] substantia separata [illegible]
[illegible] maxime intelligibilis est infra
coordinationem habitus et non privationum [illegible]
[illegible] coordinatio infra habitus
[illegible] coordinatio substantiarum et accidentium
[illegible] non intelligitur nisi
[illegible] sed
quod substantia [illegible] maxime intelligibilis
quod [illegible] substantia separata [illegible]
maxime intelligibilis non potest esse infra coor-
dinationem accidentium [illegible] quod sit substantia infra
substantias, substantiarum autem est duplex ordo quia [illegible]
substantie sunt mobiles et [illegible] substantie imma-
teriales et simplices, substantia autem immobilis et simplex
magis [illegible] intelligibilis quam substantia mobilis et
[illegible] substantia separata [illegible]
[illegible] maxime intelligibilis [illegible] quod sit substantia
non omnis [illegible] substantia separata
[illegible] intelligibilis non [illegible]
[illegible] et non omnis substantia [illegible]
Hoc [illegible] littera philosophi qui dicit quod intelligibilis
[illegible] coordinatio [illegible]
[illegible]
substantia [illegible] substantia [illegible] autem substantie
[illegible] coordinatio [illegible] substantia [illegible]
[illegible] intelligibile [illegible]
intelligibile [illegible] in alia coordinatione [illegible] substantia et
non [illegible] substantia [illegible] substantia simplex. [illegible] autem

Dico simpliciter et non tamen unica. unum enim et
simpliciter differunt quia unum dicit mensuram et ens
simpliciter, simpliciter autem dicit dispositionem rei ex hoc
quod aliquo modo se habet in se. **Notandum** secundum quod
secundum in gradatione dicta secundum intelligibile unum et simpliciter
unum non sinonime nomine dicitur. unde unus quod secundum quantitatem
est autem unum non significat omnem intellectionem
quantum enim secundum unum in actu tamen secundum plura in
potentia et sic licet unum perveniet intelligentiam in
actu tamen non perveniat intellectionem in potentia, simpliciter
autem dicit applicationem omnem intellectionem tam
in actu quam in potentia. Unde simpliciter est unum
inquantum non secundum aliquam intellectionem talis ut materia
nec in potentia. Unde dicendum secundum quod substantia sempi
terna simpliciter est quia dicit philosophus unum simpliciter
sed nomine dicitur unde quantum. unde celum ut dictum
secundum in textu dicit mensuram. simpliciter autem di
cit dispositionem eius quod secundum hoc quod est sed quod in eo
perveniat omnes compositiones que sunt in potentia et
substantia sempiterna perveniat omnes compositiones [illegible]
dicitur quod secundum substantia simpliciter est. Deinde cum dicit
at vero erit quod hec substantia sempiterna habet rationem
sui appetibilis et hoc quod habet rationem optimi
et dividitur in duas partes quia primo hoc
ostendit secundo respondet cuidam tacite questioni
ibi quod autem secundum dicit primo quod primum intelligibile
et bonum quod habet rationem optimi sunt in eadem coe-
lementatione quia idem est primum intelligibile et optimum
secundum hanc substantiam quam dicendum est habet rationem maxi
me intelligibilis quod habet rationem optimi et sic ostenditur
omnibus et hoc quod dicit littera quod id quod est bonum
et quod est per se eligibile et quod est optimum secundum in
eadem coelementatione cum primo intelligibili. primum
intelligibile quod est primum inter intelligibilia propter hoc
optimo ita quod idem est maxime intelligibile et optimum.
Notandum secundum quod hec due partes sunt sequuntur
ad priorem primo vero ostendit quod substantia sempiterna
prima movet sicut appetibile et intelligibile
et tamen philosophus ostendit quod hec substantia habet rationem
maxime intelligibilis et maxime appetibilis
et quia habet rationem optimi. Deinde cum dicit quod
autem secundum respondet cuidam tacite questioni dicens
secundum non quod substantia sempiterna habet rationem finis dicit
autem aliquis hoc esse impossibile quia finis non
est nisi in rebus mobilibus et hoc quia agens per motum
et non in rebus immobilibus. Ad hoc autem respondet
philosophus dicens quod sit aliquo modo secundum in rebus
non mobilibus et hoc patet per divisionem finis cuius

cuius fit quam finis. finis enim [illegible] dicitur dupliciter
uno modo dicitur sic quod secundum se precedit
motum sicut centrum secundum finis motus circularis
et tamen centrum preexistit et isto modo finis est
in immobilibus. Secundo modo dicitur finis quando non est nisi in
intentione agentis et agitur per actionem agentis
ut sit in effectu et isto modo finis non est
in rebus immobilibus. **Notandum** secundum quod sim- duplex finis
gine [illegible] in textu. finis dicitur duobus
modis. uno modo finis dicitur perfectio que
secundum in effectu sicut sanitas mediante se simul [illegible]
sit sic acceptus non preexistit motum sed
est per motum ut sit in effectu. Secundo modo dicitur
finis quam substantia [illegible] a re quam movetur ad eam
ut assimiletur ei eo modo quo dicimus quod omnia [illegible]
actiones sunt [illegible] domus et quia ob actiones
sunt sic ad implendum intentionem domini. et sic
sic hunc modum non agit in effectu per motum
tamen sic preexistit motum. sic primo modo primum
primo in rebus secundum finis et hoc quod sic in primo nullus
perfectio est sic autem sic modum primum primo
[illegible] movens sic et hoc quia omnia agentia inferiora
per actiones suas aliqualiter intendunt assimilari primo
principio. Deinde cum dicit movetur autem
et amatum et desideratum ostendit quod hec substantia sempi
terna movet omnia movendo celum et dividitur
in tres partes quia primo ponit quod dictum secundum secundo
ostendit quod hec substantia omnino immobilis est tertio ostendit
dicit concluditur [illegible] intelligentia et celo
et natura. Dicit ergo primo ita dicendum secundum quod intelligentia
prima movet celum sicut amatum et desidera
tum movendo autem celum movet omnia infe
riora. **Notandum** secundum quod philosophus imaginatur
duplicem motum. motum ad formam et motum
ad ubi motus ad formam est in inferioribus
motus autem ad ubi est in celo. Imaginatur ergo
philosophus quod intelligentia movet celum motu ad
ubi et mediante isto motu explicantur forme
que sunt in potentia materie et educuntur de potentia ad
actum et mediante motu ad ubi causatur motus
ad formam et hoc quod dicit philosophus quod intelligentia
movet celum et movendo celum movet omnia
quia mediante motu celi causantur motus infe
riores. Deinde cum dicit si ergo [illegible] ostendit quod
hec intelligentia omnino immobilis est et duo facit quia
primo ostendit quod hec intelligentia immobilis est secundo ostendit
ex hoc quod hec intelligentia est ens necessarium [illegible]
[illegible] dicit ergo primo quod si aliquid movetur ab ista
intelligentia cum omnis motus sit quedam alteratio

contingit quod istud quod movetur aliter et aliter se
habet eo quo sit quod secundum locum et per motum secundum ac-
tum eius est quod movetur quando quando quod eius aliter
et aliter se habet secundum locum et non secundum substantiam et ideo quod
istud eius non movetur ad formam hic cum istud
eius aliter et aliter se habeat secundum locum tantum
motum qui inest istud eius omnino secundum eundem
modum et eundem in actu sicut prius unde non
contingit prius aliter et aliter se habere motum nisi eius
secundum primam mutationem quod ab invicem ad ultimum et ista
invicem consideratio secundum [illegible] unde hoc motum
movent inferiora. Notandum secundum quod secundum
[illegible] in brevi secundum istam quod aliter et aliter
se habent secundum formam aliud unde aliter et aliter
se habet secundum [illegible] secundum non secundum formam similiter
unde nullo modo se habet aliter et aliter nec
secundum formam nec secundum [illegible] hoc unde si
imaginatur quod si primum alterans secundum celum ita
alterat quod non alteratur ita intelligentia quod
movet primo motum secundum ad ultimum ita movet
quod non movetur et ideo secundum quod dicit intelligentia mo-
vet primo motum qui secundum motum ad ultimum et secundum
illud motum non movetur sed unde non movetur secundum
illud nec secundum aliquam aliud et ideo quod movetur
ad ultimum secundum primum motum imaginabilem nisi in
alteratione primum et secundum alterationem imaginabilem
celi [illegible] in motum primum et secundum motum in
alterationem unde ita secundum quod secundum alterationem ita
alterat quod alteratur primo [illegible] ita movet mo-
tum alterationis et celum movetur primum unde alte-
rans ita movet motum alterationis quod
non movetur et ita alterat quod non alteratur
tamen primo moventi ad [illegible] sicut unde dicit secundum
de alteratione [illegible] de motu non
se primum alterans quod secundum celum nullo modo alte-
ratur [illegible] quod secundum [illegible] ita primum
movens [illegible] quod secundum intelligentia nullo modo mo-
[illegible] impossibile [illegible]
se et [illegible] sunt [illegible] eius ad dicit
[illegible] quod [illegible] sententia
[illegible] secundum eius quod secundum necesse est [illegible]
[illegible] notandum secundum quod [illegible] secundum motum secundum
[illegible] possibile [illegible] quod motum secundum [illegible] impossibile
secundum quod impossibile [illegible] unde esse ago [illegible]
[illegible] omnis [illegible] quod sit necesse est et quod ab
[illegible] conclusio [illegible] omnis [illegible] et ideo secundum quod dicit
ita dicendum secundum quod eius nullo modo movetur et [illegible]

[illegible] quod sit eius [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quod [illegible]
[illegible] intellectus [illegible] non [illegible] [illegible] quod
voluntatis et non [illegible] [illegible] a [illegible]
[illegible] et non [illegible] [illegible]
eo modo quo dicitur quod id secundum [illegible] sicut quod
[illegible] non [illegible] [illegible] se [illegible] [illegible] in
[illegible] necesse [illegible] [illegible] et non dicitur
[illegible] quod impossibile secundum aliter se habere et quod [illegible]
[illegible] secundum et [illegible] a sua dispositione et non
dicitur quod eius primum quod secundum intelligentia [illegible] eius
[illegible] Notandum secundum quod primum [illegible] sunt
a [illegible] [illegible] [illegible] sunt [illegible] finaliter [illegible]
unde sunt a forma et hoc [illegible] esse in [illegible] primo
eo modo quo dicitur quod eius secundum hoc [illegible] quod secundum
necesse esse quod impossibile [illegible] non esse quod unde sic necesse
esse hoc scilicet esse [illegible] et formas primi [illegible]
[illegible] ad dicit [illegible] primo [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] intelligentia [illegible] et [illegible] et
[illegible] dicens quod sicut intelligentia movet [illegible]
movendo [illegible] movet inferiora [illegible]
secundum [illegible] quod [illegible] primo primo [illegible] intelligentia [illegible]
[illegible] [illegible] quod [illegible] Notandum
quod [illegible] hic appellat [illegible] infe-
riora quod [illegible] [illegible] imaginatur [illegible] [illegible]
[illegible] inferiora [illegible] formas dispo-
[illegible] [illegible] unde non [illegible] nisi [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] unde [illegible] [illegible] et sic [illegible]
[illegible] [illegible] et [illegible] intelligentie Notandum
[illegible] quod secundum intelligentia primi [illegible] [illegible] esse
[illegible] esse [illegible] in intellectu motoris [illegible]
[illegible] et istud esse secundum se esse formatum in
[illegible] artificis [illegible] esse [illegible] [illegible]
et istud esse secundum se esse formatum in instrumento [illegible]
mediante quo instrumento agit artifex eo modo
quo dicitur quod forma domus secundum aliquem modum
secundum in mente artificis et secundum aliquem secundum in
[illegible] [illegible] esse [illegible] forme in materia et istud
esse secundum se esse forte domus [illegible] sic quod forma
domus [illegible] secundum in [illegible] [illegible] artifici mente
instrumento [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] disponi
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible]
quod forma [illegible] primo quod [illegible] et [illegible] [illegible]
primo dispendit [illegible] [illegible] primo in [illegible] [illegible]
[illegible] dicitur quod forma [illegible] non [illegible] [illegible]
formas [illegible] mente [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
alias [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Educcio autem premissorum philosophus ostendit
quod prima causa movet sicut desideratum
et amatum premissorum ... ostendit quod licet eorum maxime
intelligibilis et ad hoc eorum optimi premissorum
... ostendit quod movendo aliud movet omnia sicut
parte ista ostendit quod in prima causa est summa
delectacio eo quod intelligit et amat se
ipsum et dividitur in duas partes quia primo
ostendit quod in ipsa prima intelligencia est summa de-
lectacio propter actum intelligendi quia autem actum
intelligendi est actus vitalis ideo secundo ostendit quod
in illo primo principio est vita et eterna. Ante
prima pars in duas partes ... ut dicendum est
quod prima causa movet sicut desiderabile et intelligibile
secundo ostendit quod delectacio est in intellectu
et desiderante primum causarum sicut delectacio
est in intelligencia que movet moventis aliud
secundo ostendit quod magna delectacio est in ipso
primo principio quod desideratur et intelligitur in se ipsum
intelligit. Dicit ergo primo quod deductio nostra
nobilis dispositio et delectabilis est in ipsa
intelligencia que movet aliud ex eo quod in-
telligit primum principium. Ille autem optima est dispositio
et delectacio nobis potest esse in nobis parvo
tempore quod non semper potest in nobis hec est impossibile
quod autem illa delectacio sit in intelligente primum
principium patet quia delectacio sequitur actum intellectus
vel omnis delectacio est vel in actu et eo
vigilia que consistit in actu sensus vel actu
sensualis et intellectus vel actu intellectualis
delectabilia sunt et si non delectacio est in me-
moria vel in spe hoc non est nisi inquantum
spes et memoria comparatur ad actum sensus
vel intellectus ad opera et actum sensuum et intelligencia
delectatur / memoria autem in tantum delectat
inquantum comparatur ad actum presentem sicut cor-
poralis actualis sensum sic delectatur ergo quod ex-
cellencia est in eam ex quo est optimum bonum vel
bonum intelligibile et est in eam quod est maxime in-
telligibile maxime delectatur. Unde est intelligencia
desiderantis et intelligentis primum principium. Notandum
est quod intencio philosophi fundatur super duo funda-
menta est quod delectacio causatur ex actuali quiete
omnis potencialis et passionis et ideo delectacio
est in opere et non in potencia nec in potencia
passibili adiungitur passio quod autem delectacio
consistit in operacione actuali patet philosophus hoc quod
vigilia et sensus et intellectus inquantum dicuntur
quedam actus delectant. Et in fundatum super
quo fundatur philosophus est quod si delectacio est in operacione
erit maxima in optima operacione que est operacione
intellectus vel intelligibilis et eam operacio obiecti quod hiis
duobus fundamentis concludit quod in actuali
intelleccione primi principii est maxima delectacio.
Notandum est quod secundum philosophum primo ethicorum
delectacio est quidam motus animi sicut tota
possibilis inquietatur. Unde eadem est causa
intellectus est quod quod dicitur quod delectacio est motus
... motus quietur perfeccionem quod est
dicitur quod est motus possibilis ... possibile quod perfectibile
itaque perfectibile dicitur quod quietur ad actum
possibilis et ad actum intellectum quod ideo dicitur philosophus
delectacio est operacio perfectibilis ex quia quasi
perfeccionem quiescit quasi dulcedo in ipso quod delectatur
et quod delectacio causatur ex quod delectacio quasi
est quod delectacio ex hoc quod potencia perfectibili
attingit quod est sibi conveniens et proporcionatum et hec
perfeccio hoc quod delectatur est causa delec-
tacio consistit sicut tota in nostra quiete /
Unde autem dicitur quod est consistit sicut tota ergo
est quod delectacio non est in fieri est in facto esse et
eo non consistit esse quod quidem est totum sicut
quod autem dicitur quod ista delectacio potest motus
vel consistit perfectibilis in quiete nostra ...
quod sub ... delectacionem quod dicitur sicut quod de-
lectatur est quidam causatum in nobis quod quidem delec-
tatur ex hoc quod agitur aliquid corporis quod
sicut causa ... itaque hoc habet est ad
quod conveniencia convenientis ad convenienti ... conven-
iencie causatur delectacio sicut ... de-
lectacio est operacio vel consistit perceptibilis
... quod quiete ... intellectualis
... et sic quod consistit ... constituto
... maior est quod sic dicit
philosophus quod in illa intelleccione est magna delecta-
cio. Deinde cum dicit. Si igitur intelligit in-
tellectum ... philosophus ostendit quod est magna delectacio
in eo quod intelligit primum principium in parte ista
ostendit quod in primo principio est magna ... et
... notandum quod in primo principio est delectacio
ex hoc quod intelligit se ipsum et ideo philosophus
ostendit quod quoniam intelleccio intelligit se ipsum
... concludit quod magna delectacio est
in primo principio. Sed quare illud dicit ergo primo

quia intellectus intellectus est separatus secundum Commentatorem super
intelligibilis idest secundum priorem intellectum. Et hoc non
quia intellectus sit attingit intellectualia. Et hoc fit
quia idem sit intellectus et intellectualis quia autem intellectum
non posset intellectus et non attingeret intellectualia philosophus quia
intellectum sit in potentia et sic susceptivum intelligibilis
et scibile quem intellectus per se ipsum autem intellectualis et
intellectum actuale et actuatio intellexit primo
forte ipsa actuatio uti recepta in intellectu
idest sic quia intellectus. Notandum sic quia [illegible]
in brevi sic ista quia intellectus est sic in potentia
ut autem sic in potentia non agit nec intelligit
sed sic est intellectus quia actuatur et autem actuatio
sic per se ipsum intellectum. Hoc sic quod dicit philosophus quod
intellectus sic secundum Commentatorem intelligibilis hoc est
hoc sic quia intellectualis actuat ipsum intellectum in
qua quidem actuatione idem sic intellectualis et intellectum
quia ambo gaudent ad eundem actum intellectus
sic quod intellectum dicitur intellectus separatus dicitur secundum modum
loquendi quia unum et idem non habet rationem intellectus
moveatur a se ipso et per consequens actuetur ut habet
rationem intelligibilis quia forte actuatio ut sic in intellectu
ab intellectu idest sic quia intellectus. Et autem haec
licet videantur [illegible] sic quia in separatis a
materia idem sic intellectualis et intellectum quia inseparabile
a materia aliud est quod habet rationem intelligibilis habet rationem
intellectum. Sed tamen ut habet rationem intellectum quod habet rationem
moti ut autem habet rationem intelligibilis quod habet rationem
moventis et ideo dicitur quod sit intellectum dicitur intellectus
separatus quia unum et idem ut habet rationem intellectum
actuatur a se ipso ut habet rationem intelligibilis. Et hoc
quod dicit philosophus quod intellectum intelligit separatum
secundum Commentatorem intelligibilis. Deinde cum dicit
quare illud [illegible] quod maior
delectatio sic in speculatione dicit quod sit delectatio
sic in intellectu attingente intellectuale multo
magis [illegible] sic delectabile quam sic in intellectu princi-
pii [illegible] autem intellectus videtur habere aliquid
divinum et speculatio eius sic circa obiectum delec-
tabilissimum et optimum. Delectatio [illegible]
nos habemus [illegible] parvo tempore sic delectatio
autem quam habet deus [illegible] semper et ideo delectatio
eius mirabilis sic et mirabilior sic adhuc
quod habet eam per modum [illegible] ad quam attin-
gere non possumus. Notandum sic quod philosophus [illegible]
[illegible] vult dicere quod maior delectatio sic
in deo secundum quod habet maiorem indigentiam quam

sic intellectus intellectualis et intellectum non videntur sic ma-
ior indigentia intellectus intellectualis et intellectum [illegible]
maior prima ipsius intellectus ad ipsum intellectum
[illegible] autem maior sic prima maior sic delectatio
et ideo quod intellectualis [illegible] prima delectatur. Deo
autem sic maior indigentia intellectus intellectualis et
intellectum. Secundum autem ipsum [illegible] per quem
intellectum intelligit separatum cum quidem modo
sic [illegible] intellectus. Et [illegible] vult
dicere philosophus quod haec delectatio sic maior sic et hoc
quod intellectio divina sic [illegible] et maxi-
me intellectualis et ideo dicit philosophus quod speculatio divina
sic circa delectabilissimum et optimum. [illegible] per quod
vult dicere philosophus quod haec delectatio sic maior
sic quod ista delectatio non sic quaedam sed semper quod
dicat [illegible] ut habet rationem intellectum
et quod delectatio sic [illegible] intelligibilis [illegible]
[illegible] et delectatio. Quaeret aliquis
utrum intellectus sit in deo sic separatus
philosophus videtur quod non quia intellectus [illegible] consistit
in movendo et pati ut [illegible] dicendum sic
[illegible] non sunt in deo [illegible]
philosophus [illegible] sic quod intellectus sic in deo [illegible]
[illegible] Notandum sic quod [illegible] modo
intellectus [illegible] modo sic [illegible] quod intellectum
moveatur ab aliquo obiecto quod quidem obiectum
non sit idem quod ipse intellectus et iste modus
intellectus [illegible] sic in nobis cum enim intellectus
non sit in potentia [illegible] quod actuetur per obiectum
[illegible] quod quidem actuatio [illegible] sic intellectio [illegible]
sic quod [illegible] separatum intellectionem et in isto
modo intellectus [illegible] sic intellectualis actuat
et intellectum actuatum et ideo [illegible] intellectus
sic pati. Secundo autem modo sic [illegible] ipsum
intellectuale quod sic habet [illegible] per modum actualitatis [illegible]
intellectum quod sic habet [illegible] ad modum actuari [illegible]
omnino indigentia [illegible] modum in-
telligendi sic in deo et ideo non sic [illegible] passio quod intellectualis
et intellectum non dicuntur [illegible] rationem intellectum
in divinis intelligit [illegible] quidem
sic [illegible] alia [illegible] quod
intellectum divinum intelligit separatum et intellectus
separatum intelligit omnia alia [illegible]
quod in intellectione divina non sic passio quod [illegible]
sic et hoc quod intellectualis [illegible] movet intel-
[illegible] intellectualis [illegible] ab intellectu in deo autem

idest est intellectus et intellectum hic sunt aliqua dicta secundum
eos. Deinde cum dicit Et vita autem et continua
etc. ostendit quod in deo vita est dicens quod in deo est vita
quod patet quia actus intellectus est vita sed in deo est actus
intellectus ymmo ipse idem quod est ~~actus intellectus~~ deus est ipse
actus intellectus quia substantia dei est ipse actus et ideo
in deo est vita optima et sempiterna [illegible] et
in summa homines dicunt quod deus est [illegible] sempiternum
quia in actibus suis maxime apparet vita in
deo ergo est vita et duratio continua eterna
ymmo ipsa vita in deo idest quod deus continet
aliquas vitam in deo sicut vita [illegible] est quod sic
quod duplici via possumus venari prima via est
ex cognitione ipsius vite et ipsius vivere secunda via est
ex substantia ipsius vite Ad evidentiam prime vie
notandum est quod secundum philosophum vivere est viventibus
est esse in viventibus [illegible] ergo quod sicut
simplicitas est unitas et non est omnis unitas
sed est unitas in [illegible] natura sed in natura ita
vivere est esse non est omne esse sed esse in vi-
ventibus addita sicut differentia simplicitati est per additionem
ita differentia ipsius vivere. sicut enim simplicitas est
unitas cum additamento [illegible] substantie ita ipsum
vivere est esse cum additamento substantie quia vivere
non est omne esse sed est esse in tali natura. vivere ergo
non dicit esse [illegible] sed dicit esse
consistens in altiori gradu et supremo
vivere enim est nobilissimum esse ita quod vivere semper
esse habet gradum nobilitatis et ideo quod vivere non
habet esse sub nobilissimo gradu eiusdem tamen
ergo [illegible] dicitur alicubi esse et consistit
sub nobilissimo gradu patet quod sit de alicubi
vita et vivere patet ergo prima via quod probatur
est quod deo convenit vita Secunda via est ex
substantia ipsius vite Ad cuius evidentiam notandum
est quod non omnia dicuntur vivere sed solum illa
que habent principium motionis in se ipsis unde
ista que solum ab alio moventur sicut gravia
et levia que moventur a generante sicut patet
ex octavo physicorum. vivere non dicuntur illa
ergo sola que habent principium motionis in se ipsis
dicuntur vivere et habent vitam unde plante dicuntur
aliquo modo habere vitam tamen in modico gradu
quia licet habeant principium motionis in se ipsis sicut patet
in augmento alimenti tamen in eis est infimus
gradus vite quia minimum appropinquat ad mate-
riam non [illegible] finem ad quem tendunt

sed animalibus est principium motionis et ideo in
eis est aliquis gradus vite et maior quam in plantis
quia [illegible] quod movent tamen quodam impulsu et quodam
impetu forme impresse et forme apprehense ideo non
perfecte est principium actionis in ipsis unde secundum modum
loquendi magis aguntur quam agunt. Tertio autem
non est perfectissime vivere in intellectualibus et ideo quod
perfectissime in eis est principium actionis [illegible]
sine voluntate per se [illegible] gradum elevatum atque
liberate habent vitam et intellectualia dicuntur li-
beri arbitrii quia in potestate sua habent actionem
quia in potestate eorum est agere et non agere. unde
ergo vita plante vel vita animalis non habent
in potestate sua actionem similiter sic et ideo perfecti-
sime in eis est principium actionis et per consequens vita
ergo quanto intellectualitas et per consequens libertas pre-
valet in deo secundum supremum gradum in deo erit
vita in summo gradu et ideo philosophus in littera re-
nominatur vitam esse in deo quod actus intellectus
Notandum est quod commentator in expositione huius littere
[illegible] dicit quod [illegible] de deo. [illegible]
dicamus est quod deus est vita et deus est vivus et deus
est sapiens [illegible] formatur de aliquo secundum
[illegible] non est subiectum
predicatum. sicut ergo subiectum et predicatum [illegible]
[illegible] aliquid enim subiectum et predicatum
sive compositum et compositione appellatur [illegible] predicatum
compositum autem subiectum sicut unum [illegible]
[illegible] unum dicitur de alio et tunc sunt duo
in [illegible] requiruntur [illegible]
[illegible] substantia et [illegible] in
[illegible] subiectum [illegible]
[illegible] sunt duo in [illegible] requiruntur
[illegible] substantia [illegible]
[illegible] nomine
et non [illegible] hoc est dicere quod [illegible]
et ipsum subiectum [illegible] sunt unum nomine
quod [illegible] appello [illegible] tamen sunt
duo in ratione [illegible] appellat hic dua-
litatem [illegible] Aliquid autem subiectum et
predicatum sunt unum re tamen sunt duo in ratione
sicut in propositionibus [illegible]
esse duo in ratione compositum est in anima. [illegible]
[illegible]
[illegible] et subiectum sunt omnino [illegible]
[illegible] sunt duo [illegible]
[illegible] compositio et compositum [illegible] predicatum et subiectum
[illegible]
[illegible]

quo concreta praedicatorum a subiecto et intellectus est
sola in deo secundum considerationem intellectus ita
quod intellectus intelligit eandem divinam secundum comparationem
eius ad aliqua alia. Et hoc quod hic [illegible] continue
tractatur hic in hoc passu sunt ista opposita quae
attributa sunt in deo considerationem intellectus
unde quamvis intellectus fecit plura in deo per compa-
rationem eius ad aliqua alia, continuitatem quae sunt
in deo uno unico et uno simplicissimo sunt
sicut quia ea quae sunt in uno divino intellectus
non accipit quod uno [illegible] formando
[illegible] et hoc per abstractionem ad illa [illegible] sunt in
divinis. Notandum est quod dicit commentator in
expositione litterae quod quod fecit [illegible] in divinis
puta quod dicitur deus est vita vel deus est unus
praedicatum et subiectum non sunt nomina synonyma ita
quod dicant idem sub omnibus modis. Nec [illegible]
in [illegible] praedicatum et subiectum dicunt sic praedicabile et
suppositum, sicut abstractum et concretum sic dicunt
albedo et album [illegible] est quod supponit dicatur et sicut
[illegible] dicatur praedicabile et plus. quamvis cum dicat
albedo dicatur album et plus [illegible] sup-
positum et concretum [illegible] aliquam [illegible] quod dicatur
[illegible] praedicabile et [illegible] suppositum [illegible]
quod in deo nulla sic [illegible] praedicabile
suppositum. Secundo notandum est quod commentator dicit quod
aliqui ex expositione ista volunt ponere trini-
tatem in divinis et quod deus ponitur dicitur deus
et verus et sapiens [illegible] ut dicat commentator
trinitatem [illegible] trini-
tas [illegible] substantia est innumerata. Substantia autem non
innumeratur nisi per intellectum addita [illegible] substantiae
[illegible] non innumeratur sed quod innumera-
tur per aliquem intellectum [illegible]
sed quod trinitas est in divinis substantia divina
est innumerata [illegible] est innumerata est innu-
merata per intellectum addita sed autem ita
est sic quod [illegible] sit in deo [illegible] substantia
et [illegible] intellectum addita [illegible]
in deo [illegible] est omnino
unum et ab alio non [illegible]
[illegible]
[illegible] ad actum [illegible]
sic [illegible] tamen [illegible]
in hoc passu [illegible] secundum [illegible] veritatem si
deus [illegible] trinitas est in deo tamen non
capit modum [illegible] sicut ponit fides et
[illegible] non est [illegible] dicit
[illegible] continue [illegible]

[illegible] et [illegible] sicut [illegible]
[illegible] substantia [illegible]
[illegible]
[illegible] in duas [illegible]
[illegible] et motum [illegible]
[illegible] nec [illegible]
primi notandum est quod optimum et nobilissimum [illegible]
ponitur in [illegible] praedicto [illegible] non [illegible]
[illegible] nobilitas [illegible]
[illegible] dicebat [illegible]
[illegible] propter [illegible] nobilius [illegible]
[illegible] assimilationes [illegible]
[illegible] sempiterna [illegible] nobilius
[illegible] sit sempiterna [illegible] dicit philosophus quod [illegible]
sunt sic [illegible]
nobilissimum et optimum non est [illegible]
[illegible] et plantas [illegible]
[illegible]
[illegible] dicit [illegible] continue
motum [illegible] dicentes non
[illegible] sempiterna [illegible] sit
[illegible] simpliciter [illegible] sempiterna [illegible]
ab aliquo alio [illegible] ab homine [illegible]
[illegible] non [illegible]
[illegible] sempiterna [illegible] sit [illegible]
[illegible] aliquid [illegible] dicitur [illegible]
nobilius [illegible]
[illegible] praedictam dicit [illegible]
[illegible] aliqua substantia sempiterna
[illegible] assimilabilis [illegible]
[illegible] quod ista substantia sempiter-
na [illegible] magnitudinem [illegible]
[illegible] substantia sempiterna [illegible]
infinitam [illegible] movet per tempus infinitum
[illegible] non potest esse in magnitudine [illegible]
[illegible] magnitudine [illegible] magnitudo esset finita
[illegible] infinita non [illegible] magnitudo
[illegible] infinitam [illegible]
[illegible] Visa ratione [illegible]
dicit [illegible] substantia
sempiterna [illegible] magnitudinem [illegible]
[illegible] movet [illegible] infinitum et
[illegible] infinita [illegible] infinita [illegible]
in magnitudine [illegible] magnitudo [illegible]
[illegible] non potest esse [illegible]
[illegible] non [illegible] aliquid [illegible] nec in-
magnitudine finita [illegible] in [illegible] magnitudine non
[illegible] infinita [illegible] dicit [illegible]
quod [illegible] substantia [illegible] impassibilis [illegible]
[illegible] quod [illegible] substantia est impassibilis et inal-
terabilis [illegible] nullo motu [illegible]

physice sicut motum localem. Sed quod substantia non
habet motum localem quia physice nullo alio motu mo-
vetur substantia separata sicut sic habet dicere. **Que-**
ritur aliquis utrum ista substantia separata
secundum ponentes infinitam [illegible] quod ipse quod [illegible] par-
ticulari una [illegible] via secundum [illegible] ponit
[illegible] ponit secunda [illegible] certam duratione
aut durat [illegible] tertio physice quod comprehendit in
sic [illegible] celi sicut dicendum in 8° ad quod
ponit necessarium [illegible] secundum [illegible] secunda
aut certa sicut infinita et ponit infinita [illegible]
via ad hoc probandum [illegible] communio [illegible]
substantie separate dicatur secundum non impedimentis quod
[illegible] substantie separate sicut aliqua certa [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible] aliquid
quod [illegible] non potest esse non ponere [illegible] **No-**
tandum quod ponit non [illegible] infinitam potentiam
[illegible] potentie [illegible] modum
agendi [illegible] quod [illegible] et creatum ab hac
ponit sicut [illegible] modum agendi quod [illegible]
non potest esse non potest infinite. Secunda via ad
hoc probandum secundum [illegible] quod potest substantia sepa-
rata movetur per tempus infinitum et [illegible] ponit
infinitum [illegible] quod [illegible] notandum quod
movere per tempus infinitum potest esse duobus modis
uno modo in virtute propria secundo modo in virtute
alterius quod primo modo [illegible] ponit [illegible]. Videmus
non quod [illegible] celum [illegible] per
tempus infinitum et [illegible] non [illegible] potentia
infinita. Tertio quod movet in virtute alterius
[illegible] dictorum [illegible]
[illegible] dicta [illegible] **Notandum** secundum non [illegible]
[illegible] movens celum potest nullis
duobus modis uno modo quod istud movens non
[illegible] impellitur ad motum secundo modo quod istud
movens non moveat sicut impellens sed sicut
finis motus. [illegible] secundum quod [illegible] aliquid [illegible]
sentire quod movens sicut impellens et movens
sicut finis [illegible] a [illegible]
aliquid [illegible] quod movens sicut impel-
lens et movens sicut finis [illegible] duo
motores et sic ponit motorem [illegible]
movet sicut impellens et motorem separatum
[illegible] sicut finis. Secundo notandum secundum quod [illegible]
[illegible] potest [illegible] quod motus celestis
constat ex duobus motoribus quorum unus
[illegible] et alius infinite et [illegible] mo-
tor secundum [illegible] in celo [illegible] mo-
tor secundum ponit abstracta quia [illegible]. [illegible]
motorem motus [illegible] [illegible] mo-
torem [illegible] motorem
et [illegible] non possit movere
[illegible] et [illegible] motum dicitur
[illegible] quod [illegible] stella [illegible] orbi-

motus non possit movere orbem. [illegible] no-
tandum secundum quod [illegible] substantia orbis [illegible]
[illegible] infinita [illegible] non [illegible]
[illegible] quod [illegible] infinitum [illegible]
sive infinitum in actione et [illegible]
[illegible] infinitum in [illegible] sive [illegible]
[illegible] et [illegible] infinitum potest [illegible] esse in celo
quod [illegible] per tempus infinitum [illegible] inferiora
[illegible] per tempus infinitum. Tertio notandum quod [illegible]
[illegible] in [illegible] potest [illegible]
quod aliqua substantia [illegible] habeat [illegible] esse et [illegible] ab
alio [illegible] esse non nulla substantia [illegible]
[illegible] in substantia [illegible]
hoc [illegible] in motum [illegible]
[illegible] esse [illegible] substantia et [illegible]
[illegible] alio esse [illegible] non [illegible] ut [illegible]
[illegible] ut motus sicut [illegible]
[illegible] alio et [illegible] quod motus [illegible] esse
[illegible] alio [illegible] motore substantia [illegible] non potest [illegible]
esse [illegible] et [illegible] quod [illegible]
in motum [illegible] dicit [illegible]
[illegible] in expositione [illegible]
[illegible] locutus [illegible] non [illegible]
maior [illegible] quod sicut [illegible]

Tertium autem [illegible] [illegible] ista
[illegible] dicit [illegible] et [illegible] substantias
separatas et [illegible] in 3° partes quod primo [illegible]
[illegible] secundo [illegible] quod substantie separate
sunt. Tertio [illegible] sunt. [illegible] notandum secundum
[illegible] pluralitatem [illegible] quod [illegible] secundum
[illegible] de [illegible] substantiarum separatarum et secundum [illegible]
[illegible] ista [illegible] partem [illegible]
[illegible] substantiarum separatarum [illegible]
[illegible] aliquid [illegible]
[illegible] ostendendo [illegible] substantie sunt
separate [illegible] quod dicit quod
[illegible] debeant ponere una
substantia separata vel plures et si plures quot debent
poni [illegible] in hoc [illegible]
[illegible] aliorum [illegible] [illegible] quid
[illegible] de pluralitate
substantiarum separatarum [illegible] nichil [illegible]
quod sicut [illegible]
[illegible] Platonis posuit ydeas
[illegible] substantias separatas [illegible] ydeas
[illegible] ad [illegible] aliquid
[illegible] non [illegible] aliquid
[illegible] ponendo non [illegible]
[illegible] quod [illegible] ydeas
[illegible] quod ponendo ydeas
nichil [illegible] habens [illegible] non [illegible]

ytem unius tamen quod quidem infinite dictas quod spheras motorum sint infinite et hoc quia semper addita unitate una fit nova species numeri. Consequenter cum dicitur quod spheras motorum sint decimales reducuntur ad decem, 2o quia postea ideo fit non de nova ex primi numeri speciebus quia cum causa sit certa pluralitas motorum nichil dicitur secundum decimalitate. **Notandum** secundum quod posset dicere aliquis quod secundo secundum modo de numero substantiarum separatarum quod dicitur secundum quod ydee sint quidem numeri. possibile aliquis dicere quod secundo secundum modo de numero substantiarum separatarum quod dicitur secundum quod ydee sunt quidem numeri. primo concludit philosophus dicens quod licet sit dicere aliquis certum de ydeis tamen de numero ydearum nichil certum et determinate dicitur secundum ipsos licet dictum sit quod omnia comprehendit in aliquo numero ydearum licet quamvis sit ille ydee dicuntur non secundo 2m [illegible] concludit philosophus dicens quod licet dictum sit quod ydee sunt numeri tamen de talibus numeris ut nichil secundum nichil determinatur dicitur secundum et 2o philosophus comparative opinio quidam enim posuerunt species numerorum esse infinitas quidam autem finitas usque ad decem. Consequenter cum dicit notandum autem quod substantie separate sunt plures [illegible] ... ad [illegible] motum [illegible] quod [illegible] philosophus intendit probare secundum nichil in quod secundum dicit unam substantiam primam et quod postea illam secundum dicit plures substantias separatas que quidem movent planetas itaque prima substantia separata est principium motus alie autem substantie separate alios motus et secundum hoc hic philosophus habet duas partes quia primo [illegible] quod dictum secundum in precedentibus de prima substantia separata. 2o cum dicit quod postea illam secundum dicit plures substantias separatas et videtur cum dicit [illegible] quod est [illegible] secundum sic substantia separata [illegible] supponit dicit supponit non dicit quod secundum dicit quod secundum dicit primum quodcumque principium entium omnium quod quidem secundum immobile et secundum se et per accidens quod quidem principium licet sit immobile tamen movet secundum unum motum primum et sempiternum [illegible] non quod motus ab aliquo motore et omnis motus secundum ab uno motore [illegible] et quod motus eterni primi eo sicut postea sit a primo motore et sicut unus sit ab uno motore. Deinde cum dicit videtur autem quod postea preter substantias que movent primo motu et uno secundum dicit plures alias substantias separatas que moveant alios motus et secundum dicit simul in [illegible] ista

quod sicut postea preter motum sunt alii motus ita postea primam substantiam sunt alie substantie que movent alios motus a primo et hoc secundum quod dicit videmus quod videmus aperte quod secundum dare alias motiones planetarum sempiternas preter primam latiores et motiores enim [illegible] sicut tamen primum [illegible] quod motus [illegible] sunt moventes substantias primarum quod secundum immobiles et per se et per accidens tamen omnis substantia movet eternus preter sempiternum et instabile quod quidem nichil quiescit sicut ostensum est in physica. Consequenter cum dicit secundum dare aliquas latiores preter primam unde secundum dicit quod sit dare secundum unamquamque latiorem aliquam substantiam immobilem et sempiternam quia unamquamque harum lationem [illegible] ab aliquo ente immobili et sempiterno quod quidem entis substantia secundum naturam non astrorum quod motus ab isto ente secundum naturam substantie sempiterne secundum quod movens sempiternum sit prius et nobilius eo quod movetur unde secundum [illegible] movens esse sit substantia quod non secundum prius substantia substantia secundum manifestum secundum quod unde secundum est tot (tot sunt substantie separate) substantias separatas sempiternas ita immobiles secundum se et secundum accidens quot sunt lationes quod ille substantie separate sunt secundum magis et minus manifestum secundum illud quod secundum moventia substantie sunt quod autem harum substantiarum sit prima et que secunda secundum ordinem manifestum secundum correspondentiam astrorum secundum ordinem secundum eorum motiones. **Notandum** quod tempore aristotelis nondum [illegible] erat motus stellarum fixarum quod postea a [illegible] ab astrologis [illegible] secundum non habens quod motus stellarum fixarum secundum magis secundum illud quod postea [illegible] deprehendit motum stellarum fixarum [illegible] quod octava spera in qua sunt stelle fixe secundum [illegible] mobile quod movetur motu diurno et motu [illegible] secundum astrologi autem qui deprehenderunt motum stellarum fixarum non ponunt octavam speram esse mobile primum sed ponunt aliquam aliam orbem extra octavam speram quod quidem orbis ab eis ponitur primum mobile quod quidem movetur a primo principio motu diurno. **Notandum** quod philosophus videtur imaginari quod corpora celestia que mobilia sunt sunt instrumenta moventis itaque secundum ordinem instrumentorum sit ordo moventium itaque substantia que movet superiorem orbem secundum [illegible] et [illegible] [illegible] et [illegible] quod nobilius sit et ideo quod dicit in textu quod ordo substantiarum moventium manifestus secundum ordinem astrorum qui dicit substantie separate ordinem habent secundum magis nobile et minus nobile

q quid celo h[abe]t p[er] [con]t[r]arie ordine astrorum. No
tandum q[uod] s[ecundu]m qui[n]tam c[onclusion]em in exposic[i]o[n]e h[uius]
lib[ri] de p[ro]p[ri]et[at]e m[otu]u[m] celestium et m[o]n[s]tr[a]nd[um] e[st] q[uod] sic de
p[ro]bono[rum] [con]uerienc[i]a in g[e]n[er]acio[n]e ciuitatis
ponit[ur] u[bi] de [con]seruacione ciuitatis actus suos
subministres a[c]t[us]m[?] p[ri]ncip[is] u[el] suo in q[uan]t[um]
no[n] u[e]l in ciuitate, ob actus inferiorum
ordinat[ur] ad act[us] principis, ita s[ecundu]m o[mn]es
motores inferiores ordinant[ur] ad p[ri]m[um] p[ri]mo
mouere [...] dicit p[ro]p[ri]alitatem
au[tem] [...] [...] q[uod] dare plures
stellas [se]paratas hic o[mn]es q[uod] s[ecundu]m ille stelle
et diuidit[ur] in duas p[ar]tes q[uia] p[ri]mo m[anifest]at[ur]
m[otu]u[m] celestium motuum [secund]o q[uo] mo[do] g[e]n[er]at
mu[n]d[us] stellar[um] [se]paratarum [...] et stellas
p[ri]ma in duas q[uia] p[ri]mo o[mn]es [...] stella d[icitu]r ca[usa]
p[ri]mi m[otu]s motuum celestium [secund]o s[ecundu]m opi[nionem]
diuersorum accip[itur] m[otu]s motuum celestium
[con]c[e]d[e]nd[um] [...] dicit q[uo]d p[ri]mo q[uod] m[otu]s ce[le]rum
celestium motuum d[icitu]r accip[i] ex ph[ilosoph]ia ma
the[mati]ca et magis e[st] q[uod] astrologia
dici[tur] h[ec] n[on] stella specula[tur] stellas [se]paratas
[...] celestis. ponit n[on] [specula]t[ur]
stelle circa motu[m] celi de quo motu h[abe]t
m[otu]s celi au[tem] s[e]c[un]d[u]m [...] stella
facit [...] ph[ilosoph]us [...]
tales speculac[i]o[n]es [...] ponit [...]
n[on] [...] motum celi sic [...]
[...] [...] po[tes]t [...]
n[on] [...] motu celi sic [...] astrolo[gi]a
d[icitu]r accip[i] m[otu]s celestium motuum q[uod] n[on]
sic plures motus celestium [...] ph[ilosoph]us [...]
[...] astro[logi]a [...] i[n] motu
n[on] [...] alii q[uod] [...] hoc
[...] [...] ut a
nobis accipia[tur] aliq[ua] [...]
in motib[us] celestib[us] [...] q[uod] n[on]
n[on] dicit[ur] [...] q[uod] [...] q[uod] i
ho[c] [...] ab [...] q[uod] hoc [...] et [...]
[...] apparuerit [...] [...] [...]
q[uod] n[on] dicam [...] i[d est] s[ecundu]m aliq[uo]s alii motu[s] p[ro]p[te]r
[...] apparuerit et q[uod] in opinione
[...] [...] n[on] d[icitu]r n[on]
[...] [...] [...] [...]
ar[istoteles] ph[ilosoph]us q[uod] d[icitu]r amare utrosq[ue] ph[ilosoph]os et
[...] quor[um] opi[nionem] [...] et [...] q[uorum] opi[nionem]
n[on] [...] ab utrisq[ue] e[ni]m [...] ut
[...] [...], [...] au[tem] debem[us] amare
utrosq[ue] [...] [...] op[er]a illo[rum] [...]
op[er]a [...] [...] [...] et [...]

[...] Notandum q[uod] [...] [...] in b[re]ui
q[uod] [...] q[uod] [...] q[uod] [...] in astro[nomi]a
q[uod] motus celestes [...] [...] hoc d[icitu]r
[...] dici [...] hoc s[ecundu]m opi[nionem] astro
[...] q[uod] astrologi distinguunt [...]
in uno motu celestium Notandum
q[uod] s[ecundu]m qui[n]tam [...] q[uod] motus celestes [...] plu
[...] hec [...] [...] [...] n[on] ali
[...] motus astrorum [...] q[uod] [...] ex
a [...] e[st] aliq[ui]s motus [...] n[on] [...]
[...] [...] [...] et [...]
[...] [...] longissimis temporib[us] [...]
[...] [...] motus motuum q[uod] [...]
[...] n[on] motus stellarum [...]
[...] [...] [...] et [...] s[ecundu]m
[...] op[inio] q[uod] q[uod] [...]
motib[us] [...] motus stellarum aliq[ua]
[...] planeta [...] aliq[uan]do
[...] aliq[uan]do [...]
[...] h[oc] au[tem] n[on] p[otes]t e[ss]e in motu celes
ti [...] n[on] d[icitu]r e[ss]e aliq[ua] irregularitas [...]
[...] [...] ponere diuersos motus [...] illa
irregularitas d[icitu]r ad aliquem ordinem
[...] [...] dicit [...] accip[itur]
m[otu]s celestium motuum s[ecundu]m opi[nionem] [...]
[...] et diuidit[ur] in duas p[ar]tes q[uia] p[ri]mo ac
[...] m[otu]s s[ecundu]m opi[nionem] eudoxi [secund]o s[ecundu]m
opi[nionem] calippi [...] [...] [...] in
duas p[ar]tes q[uia] p[ri]mo accip[it] m[otu]s motuum
in sole et luna [secund]o in aliis planetis
[...] [...] dicit [...] q[uod] eudox[us]
posuit [...] planete speras plures
[...] [...] [...] motum [...]
et [...] illis motib[us] [...] q[uod] appa
ret [...] motu planete. posuit n[on] eudox[us]
motum [...] solis et lune [...] speras
[...] motus [...] solis et lune s[ecundu]m motum
diurnum q[uo] [...] ab oriente in occidens
et [...] q[uod] p[ri]ma spera s[ecundu]m speram astrorum [...]
[...] astrorum q[uod] [...] [...] q[uod] [...]
astra fixa [...] dicit p[ri]ma spera s[ecundu]m in sole
et in luna [...] motum diurnum [...] q[uod]
motus diurnus s[ecundu]m motus [...] stellarum
fixarum q[uod] [...] [...] [...]
speras solis et lune posuit [...] eudox[us]
[...] motum [...] [...] [...]
zodiaci [...] au[tem] speram solis et lune
[...] iste eudox[us] [...] motum
illum q[uod] obliqua[tur] s[ecundu]m [...]
[...] in zodiaco [...] planete

ta versus australe aliquando versus boreale
quod diminuatur a media linea zodiaci et iste
motus dicitur motus latitudinis. Unde iste motus
latitudinis magis apparet in luna quam
in sole in maiori enim latitudine vadit
obliquando luna quam sol. Notandum est quod
secundum philosophum in textu isto est quod in sole et
luna secundum tres motus sunt tres spere. Et
primo in sole et luna unus motus diur-
nus qui est ab oriente in occidens. Et ad
causandum hunc motum ponitur una spera in
sole et luna similiter sicut in eudoxo composi-
ta stellarum fixarum non sufficiebat ad causan-
dum hunc motum et oportebat propter istum motum
cuilibet planete ponere speram propriam. Secundus motus
solis et lune est motus longitudinis per medium zo-
diaci de quo motu loquitur dicens quod sol ali-
quando est in ariete aliquando in cancro et de aliis
signis et ad causandum hunc motum ponitur secunda spe-
ra. Tertius motus est motus latitudinis a medio zodiaci
de quo motu loquitur dicens quod luna aliquando est bo-
realis aliquando australis et ad causandum hunc
motum ponitur tertia spera. Notandum est quod ptolo-
meus posuit motum latitudinis in sole sicut posuit
eudoxus licet non eudoxus comprobatur quod sol sicut
et luna declinat a media linea zodiaci
versus duos polos. Notandum est etiam quod philosophus in
textu dicit quod non dependeret motus primus
stellarum fixarum qui est ab occidente in ori-
entem et eo tempore stellis non posuit nisi unum
motum qui est primus motus qui motus diurnus ab
oriente in occidens et talis motus vo-
catur primus. Vocatur etiam omnis motus diurnus
planetarum motus stellarum fixarum et hoc
propter eandem causam quia solus ille motus tunc temporis po-
nebatur in stellis fixis. Deinde cum dicit
Calippus vero postquam posuit numerum motuum
solis et lune secundum opinionem eudoxi dicit quod sic
fere motus hic ponit numerum aliorum planetarum
secundum opinionem eiusdem et est sententia in textu
quod quilibet aliorum planetarum secundum opinionem eu-
doxi habet quatuor motus. Habet enim tres motus quos
habet sol et luna et habet unum quartum compa-
ratum et propter hoc habet quatuor speras ad causandum
hos motus quatuor. Notandum est ipso quod dicit textus
quod ~~[illegible]~~ eudoxus posuit motus quorum astro-
rum [illegible] in quatuor speris quarum prima et
secunda procedit eodem modo sicut [illegible]
eodem modo quo sunt solis et lune. Tertius motus
[illegible] qui dicit diurnus quia dicitur motus stel-
larum fixarum sed aliorum planetarum. z

motus etiam quartus qui est per medium zodiaci sicut primus
motus aliorum planetarum et sic in prima spera et secunda
sole est de sole et luna et planetis aliis secundum eudoxum
in tertia spera et quarta aliquid proprium ponebat de-
scribebat enim quod tertia spera aliorum planeta-
rum a sole et luna que causabat motum lati-
tudinis habebat suos polos in media linea zo-
diaci. Cum ergo omnes spere sint concentrice seque-
batur quod zodiacum transiret per polos circuli maxi-
mi tertie spere et econverso circulus tertie spe-
re maximus transibat per polos zodiaci. Sed quar-
ta que stabat sub tertia spera que describebat pla-
netam motu latitudinis differentem usque ad po-
los zodiaci quod tunc videtur verum esse, necesse habebat
ponere quartam speram que involvit planetam ad
contrarium tertie spere scilicet ab oriente in occidens et
sic involvendo quousque planeta differat usque
ad polos zodiaci. Et hoc est quod dicit textus quarta
latio vero quarti motus ponitur in istis planetis
secundum quendam circulum obliquum ad medium
zodiaci propter obliquationem suam planeta non
differt usque ad polos zodiaci. Notandum est
quod secundum opinionem eudoxi motus planetarum fuerunt
26. Habebant enim sol et luna sex motus
quilibet autem aliorum planetarum habebat quatuor
motus quorum collectio facit ~~[illegible]~~ 20 et motus pla-
netarum ~~[illegible]~~ secundum istum fuerunt 26.
Deinde cum dicit Calippus vero volebat numerum
motuum collectum secundum opinionem calippi et dividitur
in duas partes quia primo ponit istum numerum. Secundo
quod sunt motus planetarum secundum opinionem calippi
ibi quoniam [illegible] prima in duas quia primo ponitur numerus
sperarum differentium secundo involventium ibi nunc
autem dicit primo quod calippus eandem ponit
positionem sperarum cum eudoxo et eam ponebat
eundem ordinem distanciarum planetarum
tas quas ponebat eudoxus. Conveniebat etiam
cum eudoxo in numero sperarum saturni et io-
vis quia saturno et iovi posuit quatuor
speras sicut et ille. Differebat autem in spe-
ris solis et lune addebat enim super speras
quas posuit eudoxus soli et lune duas
speras ita quod sol et luna secundum calippum
habebant ~~[illegible]~~ quinque speras quibus sperarum
quinque. Differebat etiam iste ab illo in aliis pla-
netis cuilibet enim aliorum planetarum addebat
unam speram ita quod ubi ponebat quatuor spe-
ras in aliis planetis iste ponebat quinque. Non
enim credebat possibile salvare apparentia nisi

solis et lune addet duas speras secundum quod in
ambobus planetis aliis autem planetis addit
unam super illas quas posuit eudoxus. Deinde
cum dicit verum autem si posite fuerint numerum
sperarum ferencium secundum calippum hic ponit numerum
revolvencium et est sententia sua in brevi ista
quod quilibet planeta habet tot speras revolven-
tes quot habet ferentes una minus ita quod si feren-
tes sunt v revolventes autem iiii et si ferentes
sunt iiii revolventes autem tres et sic de aliis quod
autem revolventes deficiant in una huius ratio est quia
prima spera terra et brevitur ob placite huius
revolucionum propter aliarum in quantum astri ita non
non indiget spera revolvente hoc est quod di-
cit et cetera quod si omnia apparencia debent salvari
necesse est in singulis stellarum errancium ponere alias
speras revolventes que sunt pauciores aliis
in una quam quas spere revolventes reducant
priores speras ferentes ~~astri~~ speras astri ordinati
inferius ad eandem positionem ad eandem site
sic non ponendo quod salvarentur locum omnia astro-
rum. Notandum est quod inferior spera reduc-
citur secundum eorum utrique a motu superioris
spere eo modo quo dicimus quod motus saturni
deficit a motu prime spere spera vero jovis
deficit a spera saturni ut patet ideo quod deficit
posset reducere et ut planeta reducatur ad
... speras necesse fuit ponere speras revol-
ventes non tamen quod spere revolventes sint
pauciores semper una quia ultima
spera non ordinatur astrum non indiget revol-
vente et quod motus ultime spere opponitur
omnibus motibus superioribus et ita patet id quod fertur
distruere contrarios motus superiores. Deinde
cum dicit quoniam ipsorum quidem numerus sperarum
tam revolvencium quam ferencium secundum opinionem
calippi dicens quod cum ratio quod spere ingesse
reducantur planete quare quamvis sit saturni et io-
vis sunt octo quia quilibet autem habet iiii hec
autem sunt solis et lune et aliorum planetarum
sunt xxv sequitur quod spere ferentes sunt xxxiii
... autem sperarum solis illas non oportet
... revolvi nisi quam astrum ordinatum sub
dicendum est revolventes sunt pauciores
semper una sequitur quod spere revolventes
saturni et jovis sunt vi et prime esset re-
volventes autem 4 priorum planetarum sunt xvi
sequitur quod numerus omnium sperarum tam fe-
rencium quam revolvencium lv erat cum

ferentes xxxiii revolventes autem xxii
si autem xxii addantur xxxiii sunt lv
sic ob speras sunt lv. Unde quod si solis et lu-
ne non addantur ille spere quas addidit ca-
lippus tunc spere erunt xlvii. Si non addan-
tur spere ille quas addidit calippus soli et lune
tunc a sole et luna removebuntur viii spere
scilicet quatuor deferentes et quatuor revolventes que
autem demptis a lv remanent xlvii. No-
tandum est quod philosophus videtur hic ...
planetarum dicit non posuit quod revolventes
saturni et jovis sunt vi aliter autem hec
sunt xvi et non videtur unum plane-
ta quod quidem forte fuerit contrarie aliquod
quod accidit in numero vel fuerit hoc fecit philosophus
... quod nos latet. Notandum est
quod secundum calippum quod due spere debebant addi
soli et due lune super illas quas posuit
eudoxus si ergo due removeantur a quolibet
ab hiis duobus removebuntur 4 spere defe-
rentes et totidem revolventes sic dicit philosophus
et ita non remanebunt nisi xlvii.

· Utrum et substancie et prima immobilia

Consequenter numerum motuum celestium
concludit numerum substanciarum separatarum et dividitur in
tres partes quia primo concludit numerum celestium ex-
cludit numerum substanciarum separatarum secundo remo-
vet quedam impedimenta que possent impedire
conclusionem istam tercio ostendit quod dicta antiquorum
... sunt dicta ... si autem ultra
... tradita sunt autem et sermonibus dicit
quod primo quod si tot sunt motus celestes sic di-
cendum quod necesse est constituere quod substancie separate et
prima immobilia sic secundum numerum istorum motuum
rationabile est vel constituere quod tot substancie separate
celestia sic secundum numerum horum celestium. Si autem
aliquid aliud ... dicit autem istos motus quod
id quod dicendum est ... ad consequenciam
numerum substanciarum separatarum hoc dimittatur potentioribus
et fortioribus et subtilioribus quam nos
sumus. Deinde cum dicit si autem nullam fieri
... quod ~~dicam~~ ~~sunt~~ possent impedire ea que dic-
ta sunt ... eandem notandum est quod
in precedentibus terra conclusa sunt. Concludit
enim prius quod secundum numerum motuum est numerus
potenciarum celestium hec autem possit aliquis impe-
dire dicens quod aliqui motus sunt in celestibus
qui non ordinantur ad necessitatem corporum celestium puta

astri vel planete. Secundo dicendum quod quamvis unum motum sit unius substantie separate, hoc autem aliquis posset impedire dicendo quod alia substantia separata sit que non ordinatur ad movere, et consequenter non sit movens. Consequens [illegible] quod unius substantie separate non causatur nisi unus motus. Secundo dicendum sit impedientibus quod sit unum movens [illegible] quod movet sic desiderative et amative et sic finis. Hoc autem aliquis posset impedire dicendo quod sunt duo in luna prima et principalis duo motores primi, vel si non sunt duo mobilia prima [illegible] quod sunt et principalis quod sunt duo motores. Similiter ergo hec tria impedimenta [illegible] primo in [illegible] quod similiter [illegible] primum impedimentum quod dabatur contra unum substantiarum separatarum, secundo secundum impedimentum quod dabatur contra unum corporum celestium, tertio tertium impedimentum quod dabatur contra unitatem primi motoris. [illegible] ad [illegible] quod autem unum celum [illegible] primo primum impedimentum quod primum dabatur contra unum substantiarum separatarum dicebatur. [illegible] quod aliquis posset impedire dicendo quod alia substantia separata sit que non movet, hoc autem impediret [illegible] dicendo quod omnis substantia separata [illegible] operationem. Operatio autem sua [illegible] quod movet [illegible] omnis substantia separata movet. [illegible] ergo quod dicit littera quod si non sit possibile aliquid [illegible] motum celestem [illegible] quod non sit ordinata ad aliquem [illegible] quod movetur ad alium motum. Si non [illegible] substantiarum separatarum [illegible] operationem [illegible] sic si [illegible] alia substantia separata preter has que movent aliquo motu celesti et [illegible] sit unum substantiarum separatarum sit similiter unum corporum celestium, si non essent alie substantie separate preter has [illegible] dicendum sit oportet quod esset [illegible] aliquem motum et quod esset [illegible] aliquem [illegible]. Notandum sit quod similiter supponit [illegible] quod substantia separata sit in operatione sua [illegible] que movet [illegible] quod omnis substantia separata ordinatur ad aliquem motum; [illegible] similiter sic dicit [illegible] sic [illegible] substantia separata non [illegible] hoc quod ponit corpora celestia [illegible] hoc quod [illegible] in qua multiplicatione et [illegible] sit substantiarum separatarum. [illegible] quod omnis substantia separata ordinatur ad motum non

[illegible] dicit quod aliquis quod [illegible] substantias separatas sunt magis [illegible] quam [illegible] aliqua substantia separata alterius gradus [illegible] corporibus celestibus et ita non omnis substantia separata ordinatur ad motum corporum celestium. [illegible] similiter aliquid quod [illegible] impedimentum dicit quod aliquis quod unum corporum celestium non causatur [illegible] motum [illegible] quod motus [illegible] vel [illegible] corporis celestis. Hoc autem concludit philosophus [illegible] quod motus [illegible] supponi[illegible] vel [illegible] motus [illegible] impossibile quod [illegible] motus [illegible] alium motum (margin: vel alium motum) quod [illegible] impossibile [illegible] procedere in infinitum quod [illegible] motus [illegible] motus [illegible] ergo quod motus sit [illegible] mobile et [illegible] motus celestis [illegible] quod motus. Hoc sit ergo quod dicit littera quod [illegible] aliquis [illegible] et alicuius motus [illegible] istorum [illegible] dicendum [illegible] impossibile [illegible] [illegible] et [illegible] mobilibus [illegible] locum [illegible] nullum in loco et nullum motum [illegible] alicuius loco et motu [illegible] locorum et motuum [illegible] loco celesti [illegible] in loco ordinatur ad locum [illegible] loco ad quod ordinatur [illegible] ad aliquid aliud et [illegible] abire in infinitum [illegible] hoc sit [illegible] quod [illegible] ad aliquem corporis [illegible] et celeste [illegible] dicit quod autem unum celum [illegible] impedimentum quod posset [illegible] posset non aliquis dicere quod non sit unum celum et principalis nec unus motor [illegible] hoc autem concludit philosophus [illegible] quod si [illegible] numeratur et [illegible] numeratur si autem celi numerantur [illegible] numerantur motores primi numerantur, quod autem motores duo primi numerantur hoc impossibile si enim numerantur [illegible] in specie et [illegible] in numero. Hoc autem sit impossibile quod non [illegible] et [illegible] sic [illegible] motores [illegible] et non [illegible] materialia [illegible] sit [illegible] planetarum sit quod motores sunt separati a materia et a potentia. Ista hec [illegible] quod dicit [illegible] sit quod [illegible] celum si enim essent plures celi sub [illegible] celi [illegible] plures [illegible] [illegible] quod [illegible] unumquodque celum [illegible] unum [illegible] numero [illegible]

aut sic inter unum et unum [illegible]. Inter
decem unum [illegible] et [illegible] sphera [illegible]
[illegible] hominis [illegible] omnium hominum [illegible]
[illegible] individuum [illegible] [illegible]
et [illegible] ex unum [illegible] dicas [illegible]
[illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] pro[illegible]
[illegible] differentiae unum [illegible] habent [illegible]
[illegible] [illegible] sphera et [illegible]
[illegible] partis [illegible] [illegible]
[illegible] sphera et [illegible] et [illegible]
separatis sic [illegible] principium separatum
[illegible] et [illegible] motoris et
[illegible] [illegible] motus [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
et quo [illegible] [illegible] [illegible]
aliquis [illegible] [illegible] ista [illegible]
[illegible] forma [illegible] unum
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] numeralis [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] formalis et numeralis
et [illegible] [illegible] aliud et aliud
[illegible] [illegible] formalis
[illegible] quidditatem [illegible] [illegible]
[illegible] aliquid [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] formam et quidditatem
[illegible] quidditate et [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] albedo et nigre-
do formalis [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] numeralis [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] aliud [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] albedo nume-
ralis et [illegible] [illegible] quidditas [illegible]
sic [illegible] [illegible] numeri numeri
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] numeralis et [illegible] aliud aliquid
[illegible] numerationem quidditative [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] numeralis
[illegible] [illegible] aliud [illegible] Conve-
niet aliquis [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] sphera [illegible] et [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] imaginari
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] quidditatem [illegible] et [illegible]

[illegible] quidditate [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] ista [illegible] [illegible]
[illegible]

et potentia sunt modo sunt eciam infinite generata
et corrupta si enim potentia sunt corrupta
inhabitare si generata sunt in alio et sic
aliquem [illegible] salvare sunt Notandum
quod potentia ponit eternitatem mundi si autem
mundus eciam videbatur [illegible] quod [illegible]
non [illegible] sunt arcubus et [illegible]
[illegible] potentia et [illegible] a certo tempore
ut ergo hoc non ponatur ponit [illegible]
potentia infinitas generata et corrupta

Hec autem etc. [illegible] dicit
[illegible] de [illegible] et de [illegible]
[illegible] ista movet quasdam dubitaciones
circa intellectum [illegible] separatum et dividitur in
[illegible] sunt [illegible] questiones [illegible] intellectum
[illegible] [illegible] ibi [illegible]
[illegible] ad [illegible] ibi [illegible] dubitaciones
[illegible] primo questionem ad [illegible]
[illegible] notandum quod ista questio [illegible]
[illegible] vera [illegible] substancia divina sit
sua [illegible] eciam [illegible] quod [illegible] non
intelligit et [illegible] quod tota sua
[illegible] in [illegible] quod [illegible]
intelligit [illegible] questio [illegible] divina
essencia sit sua [illegible] divina
[illegible] sit impossibile ad [illegible]
intellectum [illegible] questio [illegible] quod
[illegible] intellectum divinum [illegible]
quasdam dubitaciones [illegible]
[illegible] divinum intellectum
[illegible] [illegible] sit habere
[illegible] in deo [illegible] magnam difficultatem
[illegible] non intelligat [illegible] intelligat
[illegible] difficultates si [illegible] non intelligat [illegible]
[illegible] divina non erit aliquid [illegible]
[illegible] sit [illegible] si autem intelligat
[illegible] difficultates [illegible] divinum [illegible]
ad intellectum [illegible] in deo erit aliquid
[illegible] quod essencia divina quod [illegible]
[illegible] intelligendi si enim [illegible] divina
[illegible] impossibile ad [illegible] intellectum [illegible] non [illegible] in
[illegible] hoc [illegible] non [illegible] intelligendi et [illegible]
[illegible] quod [illegible] divina non erit [illegible]
hoc quod [illegible] et honorabilius [illegible]
[illegible] aliud [illegible] intellectum
intellectum quod [illegible] intellectum [illegible] aliud ab [illegible]
divina Notandum quod questio [illegible] divina
[illegible] sit [illegible] quod [illegible] intelligendi [illegible]
[illegible] quod [illegible] sit [illegible]
[illegible] quod [illegible] [illegible]

quod deus non sit [illegible] intellectum

[illegible] [illegible] quod [illegible] divina non [illegible]
quod actus intelligendi [illegible] impossibile ad actum in
telligendi [illegible] [illegible] actus [illegible]
[illegible] non [illegible] intellectum [illegible] non [illegible] intellectum
[illegible] impossibile ad [illegible] quod [illegible] ad aliquid non
[illegible] impossibile ad [illegible] quod nichil [illegible] impossibile ad
[illegible] divina [illegible] quod [illegible]
intellectum non erit impossibile ad [illegible] intellectum
si autem non [illegible] et [illegible] aliquid intelligit [illegible]
quod [illegible] sit impossibile ad [illegible] et si [illegible] divina
[illegible] intelligeret et [illegible] non erit [illegible] intellectum
adhuc erit impossibile ad aliud quod non ob
stante quod [illegible] intelligat quod [illegible] non [illegible]
[illegible] intellectum [illegible] quod si non [illegible] primo
quod si [illegible] quod [illegible] non habet [illegible] et primo
si [illegible] quod sit impossibile ad [illegible] intellectum
[illegible] [illegible] quod actus [illegible]
[illegible] non [illegible] non [illegible]
[illegible] actus [illegible] duabus [illegible]
[illegible] sit si [illegible] divina non [illegible]
intellectum [illegible] quod sit impossibile ad [illegible] intellectum
si [illegible] impossibile ad [illegible] intellectum [illegible]
[illegible] quod [illegible] intellectum [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] duo in
[illegible] intelligendi [illegible] quod [illegible] divina [illegible]
[illegible] ad [illegible] in [illegible] quod sit [illegible]
divina [illegible] non sit [illegible] quod [illegible]
nichil aliud [illegible] intellectum [illegible]
intellectum quod [illegible] divina [illegible]
nobilius quod [illegible] divina sit [illegible] non
[illegible] [illegible] dicit [illegible]
[illegible] autem movet [illegible] questiones et dividitur in
duas [illegible] quod [illegible] questionem [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] in [illegible]
[illegible] quod [illegible] in duas quod [illegible]
questionem [illegible] [illegible] [illegible]
aliud [illegible] [illegible] questionem
notandum [illegible] quod [illegible] questio erit [illegible] in
telligendi [illegible] [illegible] intellectum
[illegible] quod [illegible] intelligat vere [illegible] intelligat
aliquid [illegible] et hoc [illegible] quod [illegible]
intellectum sit [illegible] et intellectum [illegible] sit
[illegible] hoc [illegible] intellectum [illegible]
quod sunt [illegible] [illegible] questionem
quod intelligit deus [illegible] intelligit [illegible]
[illegible] intelligit aliquid aliud et [illegible] intelligit
aliquid aliud [illegible] intelligit [illegible] aut
[illegible] sit [illegible] et aliud [illegible]
[illegible] solvit [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] solvit
[illegible] questionem et dividitur in duas

contra quod probo potest quoque secundo solvit eadem complacentia quo
dicat quo primo quod questio sunt virtutis ad nobili-
tatem et perfectionem volentis divini quod dicunt
nichil quod volgat quod sunt bonum et non nobi-
le [illegible] quod vel gat [illegible]
[illegible]

[illegible]

secundum [illegible] impossibile [illegible] quod [illegible] non [illegible] sub
[illegible] ita impossibile [illegible] quod semper sit
non volgat [illegible]
[illegible]

[illegible]

non quod deus velgat
alia aliter

rei non quod sui natura verum quod aliquid sit labori
osum et sic patet secundum sed quod quietatio sit probabi
lis. Tertium sed quod quietatio non sit naturalis patet
sic enim esset quod aliquid intelligit aliquem ab ex
trinseco quod ipsum hoc sit laboriosum. Non
tamen actu intelligit actu ab extrinseco et tamen non
sit cum labore et pena. Notandum tamen quod quod
aliquid intelligit aliquem ab extrinseco sufficit contra naturam
illius tunc contra quod sit cum labore et pena. Sed
aliquid intelligit aliquem ab extrinseco et tamen
sit conformiter nature illius cum intelligit non quod sit
cum labore et pena. Ad primum [illegible] dicendum
quod non sequitur dicitur hoc intelligit hunc non ex
se sed ab alio et hoc intelligit hunc contra naturam illius
intellectus non intelligit ex se et tamen non sed
contra naturam illius. Ad secundum cum dicitur dicendum pa
latim solvitur tertium argumentum et secundum in
duabus partibus quod primo solvitur argumentum illud secundo
et hoc solvitur quintum argumentum in sequentibus
primo solvitur quod tertium argumentum quod solvebatur
sententia quod intellectus divinus non intelligit alia a
se primo quod cum intellectum sit nobilius intellectum
sequitur quod aliquid ad ab intellectu divino esset
nobilius quam intellectus divinus. Sequitur quod intellectus
divinus vilesceret cum intelligeret ea quae
vilia sunt in textu [illegible] patet. Dicendum
quod dicitur quod intellectus divinus intelligit aliquid
aliud sequitur quod aliquid aliud ab intellectu di
vino sit ipsum intellectum et dignius quam ipse
intellectus divinus, [illegible] intelligere et intellectua
actualis conceptus aliquid dignius sit intelligentia
intelligenti intellectui divino et ita [illegible] intelligentia
suspendenda sed tamquam medicina intellectui
divino et sic [illegible] intelligere sed suspendendum ab
intellectu divino tamquam vile, quod non me
lius sit intelligere quam non intelligere hoc autem non
esset si intelligentia esset quod optimum.
Notandum tamen quod veritas huius conclusionis sed quod deus
scilicet intelligit omnia alia. Si enim intelliget
solum alia tunc intellectus divinus [illegible]
aliquid a se [illegible] ignoti et alia sunt
[illegible] monere et [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] nobilia quam nota sequitur quod
aliquid esset nobilius quam intellectus divinus et
sed quod solvitur dicendum [illegible] in textu quod [illegible]
deo non intelligere et non videre quod sit videre
sed [illegible] aliud a se. Ad secundum cum dicitur
scilicet [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
dicendum quod [illegible] intellectus divinus non intelligit
alia a se et cum aliquis intelligit [illegible]
quod intelligat scilicet, [illegible] enim sed [illegible]

intellectus et nobilissimus. Si autem intelligeret se
ipsum intelligeret sed intelligere itaque quod sua
intellectio sed intellectio intellectus idem sunt in
intelligentia eadem sicut scilicet itaque intelligeret
se intellectus si non intelligit se ipsum et ipse non
differt a suo intellectu contra quod intelligat sed
intellectus in aliis non intellectibus et in aliis
[illegible] ab intellectu rei [illegible] ad obiectum
et actus sic aliud sed actus sentiendi et sensibilis
sensu [illegible] et actus sciendi et scibile et actus
opinandi et opinabile et actus medicandi
et medicabile et in [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] [illegible] actus eo non quo diversi
[illegible] [illegible] sentire et opinari [illegible]
Notandum sed quod intellectus divinus sed sunt
intelligere et in se super intellectum [illegible] super in
telligibile ita [illegible] super ipsum intelligere non
autem intellectum [illegible] super [illegible] intellectus
[illegible] super ipsum intellectum. Ad secundum cum di
citur [illegible] sed aliud sed [illegible] [illegible]
dicendum in duabus partibus quod primo [illegible]
[illegible] solvitur [illegible] ad [illegible] et secundo [illegible]
quod si deus intelligit et intelligere sunt idem nobili
tas divina vel sua intelligere et sua intellectus
quod non idem sed [illegible] in re intelligere et intellectus
[illegible] sed [illegible] quod dicitur [illegible] quod si aliud sed intelligere
et intellectus [illegible] sed [illegible] quod [illegible] [illegible]
ipsum [illegible] et nobilitas esse non videtur idem esse
intellectus et intellectum [illegible] [illegible] et [illegible]
quod [illegible] idem sed quod [illegible] Ad secundum cum dicitur
[illegible] solvitur [illegible] et solvitur [illegible]
ista quod sic [illegible] a natura idem scientia et [illegible]
[illegible] ita [illegible] a natura idem sed intellectus
et intellectum. Ad primum deus sic separatissimus a natura
in eo idem erit intellectus et intellectus et
[illegible] [illegible] [illegible] nobilitas eius quod
[illegible] a natura [illegible] [illegible] sed quod [illegible]
[illegible] [illegible] abstractio. In hac solutione
[illegible] quod [illegible] potest quod [illegible] a natura
non [illegible] intellectus et intellectum non aliter quod
dicitur [illegible] quod [illegible] sic [illegible] a
natura non [illegible] scientia et [illegible] [illegible] sic [illegible]
in [illegible] [illegible] in [illegible] quidem in [illegible] scientia
sed ipsum quod quod erat esse quod sed [illegible] [illegible] [illegible]
et [illegible] idem sed et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
vel idem [illegible] in intellectu idem [illegible]
idem sed quod [illegible] scientia [illegible] [illegible] [illegible] ipsum
quod quod erat esse quod quod quod erat esse
sui sunt esse intellectus vel intellectum idem quod
scientia rei. Ad secundum cum dicitur non aliter quod

intellectus divinus non intelligit alia a se

accipit ex hoc quod in separatis a materia idem est
intellectus et intellectum. Deinde cum dicit quod in habentibus
materiam non habemus [illegible] non autem quod intellectus
et intellectum et cetera. erit intellectum una cum
eo quod intellectus et non erit aliud in eo in-
tellectum et intellectus. Notandum quod
quod quidditas rei sensibilis [illegible] quidditas [illegible]
[illegible] duobus modis uno modo secundum quod
est in materia et sic non [illegible] in formis [illegible]
[illegible] et rei [illegible] Secundo [illegible] considerari [illegible]
quidditas secundum quod est in materia et in
[illegible] et sic [illegible] quidditas quod [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible]
quod [illegible] erit [illegible] quod [illegible] rei [illegible]
[illegible] formis [illegible] [illegible] [illegible]
quidditas [illegible] habens intellectus [illegible]
[illegible] quidditas [illegible] est materia
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] est intellectus
[illegible] quod [illegible] rei et quod [illegible] rei [illegible]
rei [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et
rei [illegible] et [illegible] quod [illegible] quod in separatis
a materia hoc [illegible] in separatis consideratis [illegible]
materia idem [illegible] et rei [illegible] Deinde cum
dicit [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] cum [illegible] Notandum quod intellectus
non intelligit [illegible] simplicia et [illegible]
[illegible] devenit ad intellectum [illegible] et
quod intellectus non intelligit componendo et dividendo
quod [illegible] in hoc [illegible] intellectus
divinus [illegible] intelligat [illegible] intelligat
componendo et dividendo [illegible] omnia quae intelligit
intelligat simplici intuitu [illegible] [illegible]
dicendum quod [illegible] [illegible] [illegible] intellectus
divinus intelligat [illegible] [illegible] [illegible] dicendo
quod [illegible] intellectus [illegible] esse [illegible] [illegible] quod in-
tellectus divinus [illegible] in [illegible]
intelligit componendo et dividendo [illegible] intelligit
[illegible] [illegible] [illegible] aliud [illegible] [illegible]
[illegible] simplicissimo [illegible] non [illegible] omnino
[illegible] [illegible] [illegible] quod [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] intellectus humanus [illegible] dicit
divinus intellectus maiore [illegible] [illegible]
simplicitate quam intellectus humanus [illegible]
non [illegible] intellectus [illegible] componendo et dividendo
hoc [illegible] non [illegible] intellectus humanus [illegible]
[illegible] intellectus divinus [illegible] componendo et dividendo
non [illegible] totam [illegible] [illegible] [illegible] in aliquo
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
hoc hoc [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] toto [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] intellectus [illegible] toto

omnino non intelligit componendo et dividendo.
Notandum quod [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
quae [illegible] quod intellectus divinus non intelligit
componendo et dividendo [illegible] [illegible] quod [illegible]
intellectum qui intelligit componendo et divi-
dendo [illegible] intellectus divinus [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] quod intellectus qui in-
telligit componendo et dividendo non [illegible] omnino
[illegible] [illegible] omnino [illegible] [illegible] [illegible] quod
quo non intelligit omnia [illegible] in eo [illegible] intellectus
et intellectum intellectus autem divinus omnino simplicissimus
[illegible] [illegible] [illegible] quod intellectus [illegible] intelligit compone-
ndo et dividendo non [illegible] totam [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] intellectus autem divinus [illegible] [illegible]
[illegible] Consequenter aliquis utrum intellectus
divinus intelligat [illegible] [illegible] quod sic quia [illegible] non in-
telligit [illegible] non intelligit omnia [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
quod intellectus divinus intelligit omnia et [illegible] et
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] non intelligit
[illegible] componendo et dividendo [illegible] simplicissimo in-
tuitu [illegible] non [illegible] intelligit in materia
[illegible] [illegible] intelligit simplicissimo intuitu [illegible]
[illegible] [illegible] Notandum quod [illegible] compositum
et divisum in nobis ex hoc oritur quod intellectus
quidditative [illegible] non [illegible] intelligit [illegible] [illegible]
in [illegible] et [illegible] [illegible] intelligit [illegible]
[illegible] [illegible] ut [illegible] intelligimus petrum esse
hominem [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] intellectus [illegible] autem divinus
intellectus quidditative [illegible] simplicissimo intuitu
[illegible] intelligit omnia [illegible] [illegible] quidditative
[illegible] [illegible] non intelligit componendo et dividendo
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quod intelligit [illegible] non
componendo [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
quod intellectus divinus non intelligit [illegible]
Recitando autem opinionem ostendit
quod [illegible] motor [illegible] omnia [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible] bonum et [illegible] et
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] bonum [illegible]
[illegible] hoc vult ostendere [illegible] [illegible] quod [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ad bonum et
finem et sic ad quiddam [illegible] et [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] hoc [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] sic [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] accidit [illegible]
[illegible] quod [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
et [illegible] [illegible] [illegible] bonum et [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
ab [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
utraque non [illegible] [illegible] [illegible] quod [illegible]
quod quo [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ad

non [illegible] quod [illegible] non intelligit
componendo

bonum et ad optimum vadendum. Sed non videtur bo-
num et optimum bonum sit bonum ordinis
nec sit quid separatum sed sit subiectum
Notandum est quod infra entia possumus yma-
ginari talia bona. bonum scilicet quod est eo modo
dicimus quod alterius partis universi habet suum bonum
tale. Et non possumus ymaginari bonum
ordinis quod bonum consurgit ex hoc quod una
pars ordinatur ad aliam. Tertio non [illegible]
[illegible] bonum primi principii ad quod ordina-
tur bonum et [illegible] et tale bonum vocatur a philoso-
pho separatum quia primum bonum sive principium
non est infra ordinem universi sed [illegible]
super ordinem. Hoc est quod querebat philosophus
utrum in universo sit sic dare bonum or-
dinis aut [illegible] sic dare bonum ab
aliquo quod non est infra ordinem sed [illegible]
[illegible] dicendum est dicit quod utroque modo
solvit questionem et dividitur in duas partes
quia primo solvit eam et ostendit quomodo sit [illegible]
[illegible] universi ad bonum ordinis. Secundo quomodo
ordinata sunt dicit quod primo quod quan-
tum videtur in universo sit bonum ordinis
[illegible] bonum separatum [illegible] bonum
utroque modo, est vero [illegible] universo sicut
exercitum in exercitu aut sicut [illegible] bonum
[illegible] bonum quod consistit in ordine [illegible]
[illegible] exercitus in ordine [illegible] bonum
ducis [illegible] quod bonum exercitus [illegible] bonum
ducis et non econverso, ita in universo bonum
ordinis est propter bonum primi principii et non econ-
verso. Notandum est quod in universo [illegible] yma-
ginari quod omnes partes universi sunt [illegible]
[illegible] bonum ordinis quod est bonum [illegible]
[illegible] sic assimilari [illegible] et
[illegible] bonum ordinis [illegible] bonum [illegible] et non
[illegible] Notandum [illegible] quod ordo universi
[illegible] in [illegible] in isto modo
[illegible] in modo [illegible]
in [illegible] primi principii [illegible] partes universi
[illegible] ad hoc [illegible] et [illegible]
[illegible] ut [illegible]
primi principii [illegible] et bonum [illegible] et bonum [illegible]
[illegible] bonum primi principii sicut in [illegible]
partes [illegible] bonum [illegible] quod bonum
ordinis [illegible] bonum [illegible] voluntatis
ducis ita [illegible] in universo [illegible]
[illegible] quod [illegible]
[illegible] bonum ordinis [illegible]
bonum [illegible] ordo quam sunt
in [illegible] primi principii. Deinde

ad dicit omnia vero [illegible] quomodo sit [illegible]
partes universi ad bonum ordinis et ad bonum
primi principii et dividitur in duas partes
quia primo hoc facit. Secundo manifestat quoddam
quod dixerat ibi [illegible] dicit quod primo quod omnia
que sunt in universo sunt ordinata [illegible]
[illegible] non similiter [illegible] natatilia et vola-
tilia et plante ordinata sunt ad invi-
cem [illegible] quod nichil atti-
neat una ad aliam sed omnia sunt
ordinata ad invicem et non quod dicitur
quod plante sunt propter animalia et animalia propter
homines et homines propter [illegible] et omnia
sunt ordinata ad invicem sunt ordinata ad
unum [illegible] principium et sic [illegible] bonum
[illegible] bonum partis sicut bonum plante tantum vel
animalis tantum vel hominis tantum. Et bonum ordinis
sicut bonum quod consurgit ex hoc quod planta
ordinatur ad animalia et animalia ad hominem
et bonum primi principii quod est super totum ordinem
Deinde cum dicit [illegible] manifestat
quod [illegible] quod dixerat, dixit enim quod omnia sunt
ordinata sed non similiter. Manifestat quod non
similiter [illegible] notandum est [illegible]
quod ita est in universo sicut [illegible] sicut
in domo [illegible] in domo
[illegible] sunt multi ordines
[illegible] ordo filiorum et ordo servorum et ordo
[illegible] et [illegible]
sunt omnia que sunt infra istos ordines [illegible]
non [illegible] bonum [illegible] quod bonum
[illegible] quod [illegible] que sunt [illegible]
ordine non [illegible] quod aliquis faciat [illegible]
ordinem [illegible] que omnia [illegible] ordinata sunt
[illegible] et [illegible] contingit facere aliquid
[illegible] ordinem et a casu. Ita sunt in universo
que sunt entia quanto magis appropinquant ad
primum principium et a [illegible] magis [illegible] in
[illegible] sunt [illegible] et [illegible]
[illegible] facere [illegible] ordinem
que sunt entia inferiora magis contingit
nichil a fortuna et casu [illegible] nichil
[illegible] ab ordine [illegible]
[illegible] sicut ita dictum est quod omnia sunt or-
dinata sed non similiter [illegible] in domo
liberi et filii nichil [illegible] facere a casu sed
omnia que faciunt [illegible] facere ordinate [illegible]
omnia que faciunt vel plurima sub ordine sunt
[illegible] et [illegible] contingit facere
a casu [illegible] tendunt ad bonum
[illegible] infra ordinem [illegible] in
universo [illegible] primum [illegible]

quecumque res ordinatur in debitum finem et habet
debitum ordinem, id est unum aliquid quod omnibus
rebus omnes enim res declarantur adinvicem in
communibus suis. Est vel quod est quod omnes res
sic se habent quod omnia tendant et conveniant in quodam
toto et bono quam propriis suis. Licet non omnes
res sic assequantur finem suum quod quedam deficiant
a fine intento quedam non. Notandum
quod omnes res conveniunt et differunt. Conveniunt quidem
in duobus, conveniunt enim in hoc primo quod quelibet
res habet operationem propriam per quam operationem tendit in
finem proprium ita quod sicut natura est propria ita
inclinatio quod sicut natura est propria erit sicut
inchoatio ita et finis. Conveniunt secundo in hoc
quod omnia intendunt assequi finem proprium ut per asse
cutionem finis proprii habeant bonum conveniens.
Sic ergo conveniunt in duobus. Differunt autem in
uno quod quedam sunt entia intra declarata a
primo ente nichil intra consequitur a causa
ita quod non possunt consequi finem intentum; quedam
autem magis [illegible] vel parum a causa
et ideo dicuntur secundum suum statum primi [illegible]
autem aliquid possunt [illegible] in [illegible]
vel in corporibus celestibus [illegible]
[illegible]

in dicunt quod res sunt corporis et in ho
[illegible] deficiunt. Secundum eum dicit impossibilia
[illegible] [illegible] deficiunt et dicunt in
[illegible] quod primo [illegible] quod [illegible] sic
[illegible] secundo [illegible] quod omnia sunt
corporis [illegible] [illegible] [illegible]
deficiunt in hoc quod non [illegible] manifestari
quomodo [illegible] omnia [illegible] contraria
[illegible] [illegible] primum deficiunt dicens
quod unum [illegible] non [illegible] aliud [illegible]
[illegible] solum ista dubia quod ad duobus
[illegible] ponunt [illegible] principium [illegible]
[illegible] materia sic aliquid [illegible] non [illegible]
[illegible] quod alii [illegible] quod [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] materie quod
[illegible] sic [illegible] quod in [illegible]
sit actualiter. Nec potest aliquis dicere quod unum
[illegible] sit sic materia alterius sic quidem dicere
[illegible] quod [illegible] materia [illegible] et quod [illegible]
[illegible] materia [illegible] non potest quod materia
[illegible] Notandum quod [illegible] unum [illegible]
[illegible] materia alterius [illegible] possibile dicere quod unum [illegible]
[illegible] aliud et quod [illegible] [illegible]
sic [illegible] materia et forma et [illegible]
quod hoc dicit [illegible] hoc concludit dicens
quod [illegible] quod materia [illegible]
[illegible] quod [illegible] forma sic ergo
materia [illegible] ad omnes formas [illegible] in
[illegible] ad [illegible] et in [illegible]
[illegible] [illegible] Secundum eum dicit [illegible]
[illegible] autem omnia [illegible] quomodo deficiunt in ho
[illegible] quod omnia sunt corporis et [illegible] in duobus
[illegible] quod primo hoc facit secundo [illegible] ostendit
ad corporis [illegible] et [illegible] [illegible] ad primum
in duobus [illegible] quod [illegible] [illegible] deficiunt primo
in [illegible] quod non omnia sunt corporis secundo
autem quod primo [illegible] non [illegible] principium omnium [illegible]
[illegible] Notandum [illegible] [illegible] primi quod
[illegible] [illegible] in hoc [illegible] ad bonum et ma
[illegible] [illegible] ad [illegible] sic ergo omnia sunt
[illegible] quod omnia sunt [illegible] bono et malo quod [illegible]
[illegible] in [illegible] et in corporibus celestibus
non [illegible] malum [illegible] hoc [illegible] [illegible]
dicit sic quod [illegible] omnia sunt [illegible] sic [illegible]
[illegible] [illegible] quod unum quod [illegible] bonum
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible]
et [illegible] omnia sunt [illegible] bonum quod [illegible]
[illegible] Notandum quod sic [illegible] non [illegible] quod
omnia [illegible] non [illegible] [illegible]
sic [illegible] [illegible] et sic [illegible] quod materia non
[illegible] formam et [illegible] [illegible]
[illegible] ita sic bonum et malum sunt [illegible] [illegible]
oporteret dicere quod bonum non [illegible] malum
[illegible] malum bonum. [illegible] ambo ista [illegible]
omnia [illegible] secundo [illegible] quod [illegible] quod [illegible] bonum et
[illegible] [illegible] sunt [illegible] omnia [illegible]

primo sicut ipsum bonum. Deinde cum dicit Alii
autem, ostendit quod posteriores non conveniunt positioni
antiquorum dicentes quod alii fuerunt sicut ipsos qui
dixerunt quod bonum et malum non sunt principia
omnium sed dixerunt quod id quod est bonum quod principium
omnium est. Dubitandum autem isti aliquid quod bonum est
est principium in toto dixerunt sed ipsi non dixerunt
quomodo sit principium. Deficiebant dicentes unum quod
bonum est principium non dixerunt utrum sit principium
ut finis vel ut efficiens sive movens
vel ut species sive forma. **Notandum** est quod primum
ens quod est ens quod primum et bonum est principium omnium et
est principium in toto finis quia ipsum est optimum
bonum et est principium in toto movens quia ipse
est primum movens et causa omnium et est principium aliquo
modo in toto forme quia ipsum est primum exemplar
et causa omnium. Cum ipsi dixerunt ipsum bonum
esse principium omnium sicut dixerunt philosophi tamen dixerunt
tamen sed quod non manifestaverunt modum
causandi. Deinde cum dicit Inconvenienter
autem et Empedocles, ostendit specialiter oppositionem
Empedoclis et Anaxagore et duo
facit quia primo ostendit oppositionem Empedoclis
secundo Anaxagore ibi Anaxagoras autem. Dicit
ergo primo quod Empedocles inconvenienter dixit in
opinione sua, dixit enim quod bonum est principium et
istud bonum vocavit amicitiam quod dixit
esse principium movens quia amicitia congregat. Dixit
etiam vel quod ipsa amicitia est principium sicut materia
quia amicitia est pars mixti. Oportet enim ipsum mix-
tum esse ex elementis et amicitia et [illegible] hoc
accidit quod idem principium et sicut principium movens et sicut
principium ut materia, movens autem et materia non
differunt [illegible] in idem [illegible] sunt autem
[illegible] amicitia [illegible] sed et unum [illegible]
[illegible] sicut [illegible] quia materia et efficiens
in idem [illegible]. Aliud autem inconveniens sequitur ad
id quod posuit litem esse principium et esse principium
[illegible] quia [illegible] [illegible] quia litis [illegible]
[illegible] mali [illegible] autem non est principium
nec [illegible]. **Notandum** est quod Empedo-
cles [illegible] ponebat, ponebat enim [illegible]
[illegible] amicitiam et contrarie litem contrarie amicitie
[illegible]. Ponebat enim quod [illegible] [illegible] effectivum
et [illegible] [illegible] quod non [illegible] est [illegible] causa [illegible]
ponebat vel contrarie litem posuit enim litem
[illegible] [illegible] quia non [illegible] [illegible] quia nullus
violentus [illegible] [illegible] autem [illegible] [illegible]
violentum. Deinde cum dicit Anaxago-
ras autem, ostendit specialiter oppositionem Anaxa-
gore [illegible] [illegible]. Notandum est quod Anaxa-
goras posuit quod intellectus movet omnia
et non dixit [illegible] quomodo movet et non [illegible]
quia non [illegible] [illegible] [illegible] cum [illegible]

[illegible] sicut quod finis dicitur a movente
[illegible] vel a positione antiquorum quod [illegible]
[illegible] antiqui ponentes principia contraria isti nihil
dixerunt esse contrarium intellectui [illegible] posuit
esse principium. [illegible] [illegible] philosophus [illegible] quod dicit
quod Anaxagoras ponit quoddam principium
movens quoniam principium dixit esse bonum
istud autem principium est intellectus. [illegible] [illegible]
[illegible] omnia [illegible] [illegible] [illegible] aliquis et ita fuit
[illegible] [illegible] de fine quia [illegible] est finis et
movens [illegible] dicitur quod movens movet
[illegible] [illegible] sic dicimus quod medicativa ars [illegible]
est in mente medici est quodammodo sanitas et [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]. Medicativa enim ars [illegible]
est in mente artificis non est sanitas quia est in materia
et [illegible] [illegible] sanitas [illegible] [illegible] et ita [illegible] [illegible]
[illegible] Anaxagoras est quod non [illegible] [illegible]
nisi finis et efficiens [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
contrarium [illegible] intellectui et bono. **Notandum**
quod [illegible] [illegible] [illegible] a [illegible] [illegible] in [illegible]
finis et efficiens [illegible] omnia [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] et [illegible] quod dixit philosophus quod finis et efficiens
[illegible] [illegible] quia [illegible] sanitas [illegible] [illegible] et ars
medicativa [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible]
principio efficientis et finis. Deinde cum dicit
Ponentes autem contraria dicentes [illegible] [illegible]
que habebant isti ponentes contraria principia et
hoc quod non poterant dare modum per quem
omnia [illegible] [illegible] et [illegible] in [illegible]
[illegible] [illegible] quod [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] quod [illegible] et [illegible] principia [illegible]
et aliud quod adducit [illegible] [illegible] [illegible]
et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] contraria esse principia omnium
non possunt salvare [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] quod alia [illegible] sunt corruptibilia et alia
incorruptibilia. [illegible] principia sunt contraria et
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] corruptibile [illegible] quod omnia
sunt corruptibilia. [illegible] vel [illegible] [illegible]
non poterant salvare [illegible] qui posuerunt omnia
[illegible] [illegible] quod [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] non poterant salvare [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]. Hoc [illegible] quod [illegible]
[illegible] [illegible] quod [illegible] [illegible] contraria [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] hoc est non [illegible] [illegible] [illegible] in
omnibus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] sunt corruptibilia
[illegible] autem incorruptibilia [illegible] vel [illegible] [illegible]
[illegible] non [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] fuerunt
alii [illegible] qui posuerunt omnia esse unum
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible]. Deinde cum dicit amplius [illegible]
[illegible], adducit [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible]
principia sunt contraria non poterant salvare [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] quod dicit [illegible] [illegible] [illegible]

tia quia non poterit dici ipsum quod quando [illegible]
nullus non poterit dici causa incorruptibilis perpetua
Notandum quod omnia incorruptibilia perpetua secundum istam
philosophum quia corpus ingenerabile et incorruptibile sicut corpus
celeste est aut ingenerabile et incorruptibile non
habet contrarium et ideo quod non habet contrarium est incorruptibile
perpetuale et ideo bene dicitur quod si omnia incorruptibilia
contraria non esset dare causam incorruptibilem perpetuam prima
[illegible] quod omnia contraria sunt similia
et completa quod aut [illegible] principalia et completa
cadere infra ordinem quidditativum. Ultimo autem
[illegible] quod sunt infra ordinem [illegible]
[illegible] omnia illa possunt esse incorruptibilia perpetua
[illegible] causa [illegible] clara
[illegible] super totum ordinem quidditativum et completum
Deinde cum dicit et duo predicta adducunt
rationem [illegible] notandum quod secundo
imaginatio philosophi quia predicta contraria sunt in
quantitate [illegible] et quod omnia [illegible]
[illegible] ad unum [illegible] contraria reducuntur ad
aliquod unum quod [illegible] et sic non erunt
predicta prima, reducuntur non predicta contraria ad
motum celi et motus celi reducitur ad motorem
qui non unum [illegible] aliquid dicunt aliquid
aliud hoc quod [illegible] quod in motu
celi ita quod diversitas [illegible]
reducuntur ad diversitatem que in motu celi
quia motus [illegible] et quod omnis diversitas reducitur
ad unum ideo omnis ista diversitas reducitur
ad unum motorem. Et hec quod dicit
[illegible] quod [illegible] predicta contraria non
[illegible] aliud predictum quod [illegible]
[illegible] ponunt [illegible]
[illegible] platonici non [illegible] ad predictum
[illegible] si non ponatur predictum non erit
dare causam [illegible] aliquid propter
[illegible] aliquid non Notandum quod [illegible]
sunt plato reducuntur ad predictum [illegible]
aut [illegible] aliquid propter [illegible] aliquid non
hoc quod [illegible] predictum movens et efficiens
[illegible] ad [illegible] et ideo bene dicit
ut philosophus quod non ponatur principium efficiens
[illegible] non erit dare causam quare [illegible] aliquid
propter [illegible] aliquid non [illegible]
[illegible] predicta contraria tamen et ponentibus
[illegible] tamen non possunt assignare quare [illegible]
[illegible] aliquid [illegible] aliquid non. Ita po-
nentes [illegible] tamen non facientes [illegible]
[illegible] et moventem non poterant assignare quare
[illegible] aliquid propter aliquid non Deinde cum
dicit et alii [illegible] ponit [illegible]
quod [illegible] omnia [illegible] contraria sunt prima
erit aliquid contrarium. contrarium autem [illegible] contraria

[illegible] principium predictum poterit esse [illegible]
[illegible] quem dicit quod [illegible]
[illegible] et [illegible] honorationem aliquid erit
[illegible] autem [illegible] non quod omne
contrarium quod [illegible] impossibile [illegible]
[illegible] contrarium esse impossibile [illegible]
dicendum quod [illegible] nihil [illegible] contrarium
[illegible] non [illegible]
esse [illegible] principio [illegible] nihil [illegible] contrarium Deinde
cum dicit [illegible] si non erunt [illegible]
opinionem illorum qui posuerunt [illegible] separa-
[illegible] et dicit [illegible] quod [illegible]
quod [illegible] dare aliqua predicta separata [illegible]
[illegible] quo alia [illegible]
[illegible] predicta [illegible] si autem erunt Deinde cum dicit [illegible]
quod si non erunt aliqua predicta separata [illegible]
[illegible] non erit dare [illegible]
[illegible] ordo [illegible]
[illegible] erit [illegible] quod celestia sunt predicta [illegible]
[illegible] semper erit predictum [illegible]
in infinitum [illegible] poetis theolo-
gis et [illegible] qui non reduxerunt
omnia ad unum predictum Notandum quod
[illegible] in brevi quod si non esset dare unum
predictum [illegible] separatum ordo non posset salvari in
[illegible] quia ordo [illegible] ab uno
[illegible] separato [illegible] posset salvari [illegible]
[illegible] quod [illegible] a
[illegible] celesti [illegible] celestia [illegible]
ab uno [illegible] principio separato Deinde cum
dicit si autem erunt [illegible] quo [illegible]
in ponendo principia separata et dicit [illegible]
[illegible] quod [illegible] quod ponentes [illegible] esse
predicta [illegible] et [illegible] quo [illegible]
[illegible] qui posuerunt
[illegible] esse predicta [illegible] adhuc quo. Deinde
[illegible] quod non [illegible] poni quod ista predicta separata
[illegible] quod [illegible] sunt cause [illegible]
non sunt cause motus [illegible] ad [illegible]
motum [illegible] si ponatur [illegible] predicta [illegible]
motus Deinde cum dicit adhuc quo [illegible]
[illegible] quo ista predicta non possent poni [illegible]
et dicit in [illegible] quando [illegible]
adducit [illegible] adhuc quo [illegible]
[illegible] quod [illegible] si [illegible] sunt causa
[illegible] sunt causa [illegible] quod hoc [illegible]
quod [illegible] non [illegible] magnitudo si [illegible] esset
[illegible] magnitudo [illegible] non magnitu-
hoc quod [illegible] dicit [illegible] quod [illegible]
magnitudine fiat magnitudo [illegible], non
[illegible] que [illegible] esse [illegible]
magnitudinis nec [illegible]

Deinde cum dicit At vero multas contrariorum pot-
entiam etc. dicit quod illi qui ponunt numeros
esse principia ultimum ... facientes de principiis ...
quod sunt motiva effectiva peccant. Et ... principia
contraria non sunt nec obstaculum quod numeri sunt principia
non potest poni contrarium. contrarium vero ab aliquo
principio effectivo et motivo. numeri autem non sunt sunt
principia effectiva et motiva. Vult hoc idem philosophus
... quod dicit quod si tamen numerus sit principium ultimum
totius erit principium nec motivum nec formale
etc. ... non esse contrarium et motivum principium non est
principium potens ad faciendum et ... quod principium ... sicut
numerum ponunt principia cum ipsi numeri nihil
faciant ab ... non potest facere aliquod
principium et sic contraria principia non possunt esse ...
... contrarium quia numerus hic non potest fa-
cere cum ipse hoc sit sicut ipse hoc quod dicitur in
determinatis ... quod numerus sit principium. Deinde cum
dicit adhuc quo ponit ... etc.
... dicit quod sic declaratum est super
in multis locis compositum et actum fiat unum
et ... quod autem compositum et actum fiat
unum ... per ... movens quod quidem movens
trahit potentiam ad actum. Si ... non ponentes
aliquod principium movens non possunt assignare
quo compositum et actum fiat unum cum ipsi numeri
non habent rationem moventis. ponentes numeros esse
principia non poterunt assignare quo compositum
et actum fiat unum. Hoc ... quod dicit ... quod
nullus eorum qui ponunt numeros esse principia poterit
dicere quo numerus faciat unum compositum et actum
non potest dicere quo ... numerus fiat unum
... anima et corpus et ... et ...
... et ... nullus non poterit hoc dicere
... dicat sicut ... Dico quod movens
... quod faciat unum compositum et actum. Deinde
cum dicit dicentes autem ... etc.
... dicentes numeros esse principia et magis
... principia ... numeros
etc. ... ponunt principia ...
... non reducta ad unum primum principium
... sic faciebat ponebat ...
... principia ... et alia ...
... et ista non reducebant ad unum
... peccabant. ... concludit quod illi qui po-
nunt numeros ... contraria et
principia ponunt quantitates ... et
... sic contraria, et cum hoc po-
nunt quod ... sunt principia non redu-
cta peccant ... et ... faciunt
... in ... ad ... et ...

unum ... quod cum ponant multa principia, multa
contraria non ponunt quod
... quod ponit quod quilibet ordo entium et principium
... unum ... quod ... non
... contraria ... non sic disponuntur. Bonum
... non ... principatum
... principium ... principatum non autem
... unum principatum ... sicut unum
principem et unum principium ad quod omnia ordi-
nantur.

Explicit scriptum super xii libros methaphisice
edita a fratre Allexandro de Alexan-
dria de ordine fratrum minorum

Deo gratias

Iohannis Semfelt sum

II

Ta obkładka dodana w r. 1934
przez R. Jahody.